

ספר

פרי עץ חיים

חלק שני

שחיבר חסידא קדישא הרב האלקי מרנא ורבנא חיים ויטאל
זלה"ה כפי מה ששמע מרבו מובהק הרב האלקי החסיד והעניו
בוצינא קדישא מרנא ורבנא יצחק לוריא אשכנזי זלה"ה אשר
דיבר בקדשו כפי הקבלה האמיתית שקיבל מפי אליהו ז"ל.

עם הוספות:

א'. השתדלנו להשלים המלים, בכל מקום שהיה כתוב חצי תיבה וקו אחריו.
ב'. שמנו נקודות בין הפסקות ובכל ענין שלם התחלנו בדיבור המתחיל.
ג'. הספר מפוסק ונדפס באותיות מרובעות. ד'. עם הגהות ומראה מקומות על רוב
מאמרי חז"ל בש"ס ובזוהר הקדוש ומכל כתבי רבינו האר"י זיע"א ומספר עץ
החיים עם פנים מאירות ומסבירות ותלמוד עשר הספירות למרן האר"י הלוי
אשלג זיע"א בעהמ"ח ספר הסולם פירוש על הזוהר.

עד שער עולם העשיה מלוקטים ומסודרים ע"י הרב יהודה צבי ברנדווין זצ"ל
מחבר ספר מעלות הסולם על תיקוני הזוהר והגהות ומ"מ על כתבי האר"י ז"ל.

תפלה קודם הלמוד מהאר"י זיע"א

רבון העולמים ואדוני האדונים אב הרחמים והסליחות מודים
אנחנו לפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו בקידה ובהשתחוויה
שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש ונתת לנו חלק
בסודות תורתך הקדושה מה אנו ומה חיינו אשר עשית
עמנו חסד גדול כזה על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך
שתמחול ותסלח לכל חטאתינו ועונותינו ואל יהיו עונותינו
מברילים ביננו לביניך. וכן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו
ואלהי אבותינו שתכונן את לבבינו ליראתך ולאהבתך
ותקשיב אזניך לדברינו אלה ותפתח לבבנו הערל בסדוה
תורתך ויהיה למודינו זה נחת רוח לפני כסא כבודך כריה
נחוח ותאציל עלינו אור מקוד נשמתנו בכל בקינתנו
ושיתנוצצו ניצוצות עבריך הקדושים אשר על ידם גלית
דברייך אלה בעולם וזכותם וזכות אבותם וזכות תורתם
ותמימותם וקדושתם יעמוד לנו לבל נכשל בדברים אלו
ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים כמאמר נעים
זמירות ישראל: „גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך“, כי ה'
יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. „יהיו לרצון אמרי פי והגיון
לבי לפניך ה' צורי וגואלי...“

בר"ח וחולו של מועד. אלה"נו: ר' אותיות, נגר יוה"כ. הו"ה אח"ד:ו' אותיות, נגר העולין בשבת. הנה ארז"ל^כ נובלות חכמה של מעלה תורה. דע, כי התורה הוא יסוד אבא שבתוך ז"א, ומכחו מה שנפל ממנו ויצא לחוץ לז"א, משם יצא יעקב הנקרא תורה, כמ"ש תורה צוה לנו וכו', שהוא יסוד ראבא הנקרא תורה, והוא הוציא התורה הנק' קהלות יעקב, שהם אורות הנקהלים ונקבצים בייעקב ויצא ממשה.

מצאתי כתוב, טעם ז' העולין בס"ת בשבת, הם נגר ב' רמונים שעל ס"ת כנודע, שהם ב' עטרין לז"א שהוא הס"ת, שאנו ממשיכין אותם מנה"י דאו"א, ומיסוד רא"א הנקרא רצון. ולפי שהוא הנהר היוצא מן העדן שאינו פוסק והולך, לכן בשבת מוסיפין עוד עולין כמו שרוצין. יוה"כ: עולין ר', מאחד שאסוד בתשמיש, לכן אין שום יחוד ע"י יסוד רא"א, אלא שהם נגר נה"י דאו"א לבר. ביו"ט: ה', מאחד שעיקר העיטרא דז"א היא מאימא, כנוכר בפסוק "אלה מועדי יי", ר"ת אמ"י, לכן הם ה', נגר ה' גבורות דאימא. בר"ח וחש"מ: ר', נגר שז"א יונק מי"ס דאו"א, ומכללות הח' דאבא ומכללות ה"ג דאימא, ולכן הר' שהוא מגבורות דאימא קודא קרבנות בענין היום, כדי לקרב האותיות שלא יהא הג' מעכבות. ושאר הקריאה בכו"ה, הוא להמשיך מנה"י דאימא, לכן הם ג' לבר, ע"כ מ"כ.

הנה נודע, כי החו"ב הוצרכו תיקון, כי הבינה היתה תחילה מקבלת האור אב"א, כי לא יכלה לסבול פב"פ, ואז נתקטנה ונתמעטת הכלי שלה, וזה המיעוט נפל למטה. וכן החכמה, מאחד שהבינה לא היתה יכולה לקבל האור לה אם היתה פב"פ, ובחינה זו ירדה למטה, באופן שגם מן אור שהיה ראוי לקבל החכמה יותר ממה שקבלה עתה וגם מהבינה, ירדה להם חלק למטה במקום ז"א. חשרז"ל, נובלות חכמה של מעלה תורה, פירוש, האור שנבל ונפל מן החכמה עליונה שהוא אבא, נעשה התורה שהוא ז"א, וכשהז"א עולה למעלה, מעלה עמו מן אותו האור שנפל מלמעלה מן

יוצאין, ולכן עתה אחר זווג של עמידה, אז נבקע היסוד של אמא, ומאירין המוחין שבתוכם לחוץ, אל יעקב ורחל העומדין מחוץ לזעיר אנפין בנה"י שבו. אמנם, לצאת אותן האורות לחוץ, צריך ב' מיני בקיעות, א' הוא שיבקע היסוד דאימא, והחסדים שלה המתפשטין בזעיר אנפין, ומלבישין את היסוד דאבא כנודע, ולכשיבקע יצא אור דאבא בתוך הז"א עצמו, חוץ מן יסוד דאמא, זה בקיעה ראשונה, וזהו פתיחת ההיכל, להוציא הס"ת ממנו ולחוץ, כי ההיכל הוא יסוד דאמא, שבתוכו הס"ת הוא יסוד של אבא נתון. בקיעה ב', אחר כך שיבקע היסוד דז"א עצמו, ויעבור האור מחוץ לו, וזהו בקיעה ב'. וז"ס פתיחת התיק הס"ת, להוציא ולהראות הכתב (צמח: מכאן שצריך תיק לס"ת) שבתוכו לחוץ, אל כל האנשים, ואז אנו קוראים בס"ת התורה שבתוכו, ויוצא האור שבתוכו לחוץ, שהוא הכתב שבספר תורה.

ונלע"ד באופן אחר, כי הבקיעה ראשונה היא הוצאת היסוד דאבא חוץ לגופא דז"א, כי כבר הוא יוצא מתוך היסוד דאמא, כי היסוד דאמא הוא כבר נפסק במקום החזה. ובקיעה ב', הוא בקיעת היסוד עצמו דאבא שהוא הס"ת, ולהוציא האדה שבתוכו, ובוה יצדק יותר סדר הבקיעות, כי בקיעת ההיכל הוא ז"א, ובקיעת הס"ת עצמו הוא בקיעת היסוד דאבא עצמו. אך הפירוש הראשון הוא יותר פשוט אצלי בביאור שכך שמעתי.

אמנם מספר העולין לס"ת, הוא חילוק, כי בב' וה' עולין ג', ובר"ח ד', וביום טוב ה', וביה"כ ר', ובשבת ז', וככ"מ שהם, נבאר אותם במקומם. אני חיים וויטאל, ראיתי למורי זלה"ה שאמר להר"ם רומי, שיעשה לו ספר תורה כמו במדינה, ולא היה מקפיד על הפתוחות וסתומות של המחמירין שמשנים אותם.

מצאתי כתוב, רמז להעולין בספר תורה בכל שנה, סימנך: שמ"ע, הוא ג' אותיות, נגר ג' העולין שבת למנחה, ובב' וה'. ישראל: ה' אותיות, נגר העולין ביו"ט. הו"ה: ד' אותיות, נגר העולין

(ב) מדרש רבה בראשית י"ז ז'. ע"ח ח"א שער הכללים פרק א'.

או"א, וחזר להעלות אלו הנובלות הנו', וניצוצי הקרושה שנפלו למטה. כי כמו שנשמות הצדיקים מעלים מ"נ לצורך זו"נ לזווגם, כך זו"נ מעלים מ"נ לצורך זיווג או"א, מן אותו הנובלות שנפלו מהם למטה.

ודע, כי מן ג"ר שהם א"א ואו"א, לא נפלו בכריאה, לכן לא נזכר בהם מיתה, רק בו' מלכים בלבד. רק ירדו במקומם באצילות, למקום שהיו שם זו"ן קודם שנפלו בכריאה, וכיון שנשארו באצילות, לא נק' מיתה אלא נפילה. וז"ס הנובלות הנו', שג' נובלות הן, נובלות החכמה תורה, ונקרא נובלות התורה, כי בחינת אלו שנפלו, אינם בחינת הפנים ח"ו, רק בחינת אחוריים לבר היותר חיצוניים, להיותם דינים קשים ומרים, וז"ס נובלות התורה. נובלות החכמה תורה, הוא יעקב הנקרא תורה, והוא אחוריים שנפלו מן החכמה עלאה.

ונלע"ד נתן, שזהו עצמו נובלות הג'.

נובלות אורה של מעלה הוא גלגל חמה, בסוד כי נר מצוה ותורה אור (ועיין בתיקונים) וכבר ידעת, כי הטפה המגדלות ומציידות הולד, הן בחינת חו"ג. והן בחינת האותיות שמהם נוצר הולד, וגם האותיות הם בחינת הכלים, ואלו נעשים כלים לאו"א בסוד אחוריים כנו', ואלו הם שירדו למטה עם שאר החסדים, שירדים לצייר הכלים של הולד שהם ז' מלכים של זו"ן.

והנה אלו הבחי' הם כ"ב אותיות התורה, הו' אותיות הם כלים לזו"ן שהם ז' מלכים, וט"ו אותיות הם כלים לאו"א היותר גדולים מזו"ן. וסימן אותיות או"א, הם י"ה, כי גם או"א נק' י"ה שבשם, ואותיות של זו"ן, הם ז' שעטנ"ז ג"ץ. ומט"ו אותיות הנשארים, הו' מהם שהם אותיות בד"ק ח"ה, הם אחוריים דאו"א, כנו' בווהר כ"י. ושאר אותיות שהם מלאכ"ת סופ"ר, הם בנים לאו"א.

והנה זה הטעם שאנו מתייגין על אותיות אלו תגין, ותבין למה בשעטנ"ז ג"ץ ג' תגין על כל אות מהם, ובר"ק ח"ה תג אחד לבר. והענין, כי שעטנ"ז ג"ץ הם ז' מלכים, וכבר ידעת כי הו"מ הם מקבלין אור של הגוף של א"ק ולא יותר

למעלה, ונמצא חסרים ג' אורות עליונים של אחזן חוטם פה, לכן נשברו פנים ואחור שלהם. ואלו הם סוד ג' תגין על כל אות מהם, כי מורין העיר האור מהכלים שהם האותיות, ונשאר האור למעלה מהם ולא בתוכם. אמנם אותיות בד"ק ח"ה, הם אחוריים של או"א שירדו, ואו"א מקבלים האורות של ח"פ, ולא חסר מהם רק אור און עליונה, כי לכן לא ירד מהם רק אחוריים, לנגד אותו אור שחסר מהם אנו מתייגים תג אחד על כל אות מאלו. כבר ביארנו לך טנת"א של הנקודות, וכאן הנקודות הם אורות שיצאו תחלה והאותיות הם הכלים, ואח"כ נפרדו אלו מאלו, ואז האורות נשארו בבחינת תגין של האותיות שהם הכלים, ואחר כך באו הטעמים שהוא בחינת שם מ"ה החדש שיצא מן המצח כידוע. הטעם שיש בספר תורה תגין ואותיות ואין בה נקודות וטעמים, כבר אמרנו לעיל כי אחר שבירדו הכלים נשארו האורות בבחינת תגין על האותיות, ואח"כ באו הטעמים שהוא שם מ"ה, לכן יש בס"ת תגין ואותיות, ולא טעמים ונקודות. וס"ת היא יסוד החכמה, וכבר ידעת כי במחשבה אתברדו כולהו, לכן ס"ת מורה על בחינה זו, וע"י זה שאנו קוראין בה בטעמים ונקודות, אנו מתקנים אותה. ולזה תראה כי לטעמים יש הוראה בהוצאת הפה, כי יש ניגון פרטי לכל טעם, וכן הנקודות. אך התגין אין להם שום הברה, והענין, כי בחי' טעמים ונקודות, בהיות האורות מאידים תוך הכלים, לכן עושין נדנד והברה והם נרגשין, שמאירים האותיות ע"י הניגון שלהם. אבל התגין, הם הוראה בהיות האורות מבחוץ ועומדים מרחוק, לכן אין התגין נרגשין באותיות. גם חילוק אחד, כי ט"ג, יש קצתם תוך אמצעות האות, כמו רג"ש רפ"ה פסי"ק מקי"ף, וגם תחת האותיות, אך התגין הם תמיד חוץ לאותיות, (שהם זו"ן הנק' אותיות) עכ"ז הם עומדים אצלם להאיר להם, אע"פ שאינם בתוכם. ודע, כי בחינת תגין הוא אהי"ה ריח"ן ודאלפי"ן, הרי ד"ש, והוי"ה ואהי"ה גי' מ"ז והוי"ה דההי"ן שעולה ב"ן, ס"ה גי' ת"ג.

סוד תרין רמונים. כבר נודע כי הו"א שהוא בן או"א, הוא בחי' התורה, שנובלת חכמה של מעלה

לס"ת. בעת הקריאה, היה יושב מורי ז"ל, ולקדיש היה עומד, ואח"כ היה חוזר ויושב.

מע"ח: גם מנהגו היה בהוצאת ס"ת, היה מנשק הס"ת ומלוה אותה עד סמוך לתיבה, והוא נשאר שם, עד שהיו פותחין אותה, והיה מסתכל ורואה האותיות היטיב, עד שהיה מכיר לקראתן, ואח"כ היה חוזר למקומו ויושב, ולא נזקף כמו שנוהגין הרבה, אלא יושב במקומו עד אחר קריאת ס"ת, ואח"כ לקדיש ס"ת, קם לענות איש"ר, וישב פעם אחרת, והיה אומד שהיה נמשך אור גדול, ע"י הסתכלותו בס"ת מקרוב עד שיוכל לקרות אותיות. גם כשהיה קורא בתורה, לא היה נוגע ביריעות הס"ת, רק ע"י המפה של הס"ת, גם לא היה עולה בתורה בשבת אלא לששי, כמבואר לקמן.

מע"ח: צריך לומר וזאת התורה אשר שם משה וכו'. סודו, כי ארו"ל נובלת חכמה של מעלה תורה, כי היסוד דאבא בתוך ז"א, ומכחו וממה שנפל ממנו ויוצא לחוץ דז"א, משם יוצא יעקב הנק' תורה, כמ"ש תורה צוה לנו משה מורשה שהוא יסוד אבא הנקרא משה, והוא הוציא התורה שהוא קהלות יעקב, שהם האורות הנקהלים ונקבצים ביעקב, הוציאם משה.

פרק ב'

ועתה נבאר ענין ג' העולים לס"ת ביום ב' וה'. והענין הוא, כי הלא אע"פ שהאירו גם החג"ת דאמא וחג"ת דז"א, וכמו שבארנו כי בחזרת העמידה עולין יעקב ורחל עד חג"ת, אך בחי' היסוד של אבא אינו מתגלה, רק בחינת נ"ה שלו לבר, כי בב' וה' לבד דחול נבקעים נה"י דאבא ויוצאין ומאירין לחוץ. והנה הכהן הוא נגד קו ימין נצח, והלוי הוא נגד קו שמאל הוד, וישראל נגד קו האמצעי יסוד^(א). ואח"כ חוזרין ומתעלמין, כי אין זה רק הארה לפי שעה ואח"כ מתעלמים, ואז מחזירים ס"ת למקומו.

הגהה

אבא. ישראל, יסוד דז"א, שבו פ"ת דיסוד אבא.

תורה. והנה ידוע, כי בן היקר, ירית תרין עטרין מסטרא דאבא עטרא דחסד, ומסטרא דאמא עטרא דגבורה, וכנגדן אנו משימין על ס"ת ב' דמונים. וכשמשים דמון ודמון, יכוין דמון ימין בעטרא דחסד, וברמון שמאל בעטרא דגבורה.

ענין התרין רמונים. כי הנה הס"ת הוא דיוקנא דז"א, ובצאתו מההיכל, הוא כעין יציאות ז"א ממעי אמו, ואז יוצא הארה מז"א, שהוא מושפע באותו שעה מן א"א כתרה של תורה. וכאשר מניחין עליו הרימונים, יכוין ב' עטרין דאו"א, והם הרימונים שלו, חסד כלל ה"ח, גבורות כלל ה"ג, ואז הוא עת רצון, והמגדל הוא בסוד אדני, וס"ת בסוד הויה. וכאשר מוליכין אותו צריך לחבקה, להורות שהוא ת"ת דז"א, והוא בין ב' דדועין דז"א, ובה"כ עצמה, היא המלכות. וכשמגביהין אותו להראות לעם הכתב, מורה בזה שז"א נותן כל מה שהיה לו למלכות, לכן הס"ת בלי טעמים ונקודות, לומר שלא נשאר בלתי אם גיותו סוד האותיות, אבל הנקודות והטעמים סוד תורה שבע"פ, לא. ויניח ב' ידיו על ב' עמודיו, להמשיך על הס"ת ב' עטרין בה' אצבעות הימין, וה' אצבעות של שמאל, ויכוין שהם קס"א וקנ"א, גי' שיי"ב, דהיינו גי' י"ב היות. וכ"ח אותיות דמלוי המלוי, נגד כ"ח פרקין. ושי"ב, נגד גימטריא ספר. גם ד' ע"ב בארבע אצבעין, גימטריא רפ"ח, ושם ב"ן בגודל ימין, דהיינו ש"ם וספ"ד בשוויה גמור, להמתיק המלכות להעלותה לז"א פב"פ.

ויאמד ברכו את ה' המבורך, פי', שהוא מברך שהוא שמאל וימין. וכשקורא, יכוין כי הרוכן הוא הר סיני, וכאלו מקבל התורה מפי זעיד אנפין. ואם יזכה, יאירו גולמי אותיות שלפניו, כאש לבנה. להורות, כי חוט של חסד משוך עליו, ואם לא יזכה כ"כ, יאירו כאש שחורה. ואם לא יהיה כוונה ח"ו, אז יהיה כעס ככהן.

כמה שנים התפלל מורי זלה"ה בביתו בעשרה במנין לבר, בלא ס"ת בהסגר ולא היה חושש כלל

(א) צמח. כזה: כהן, נצח ז"א, שבתוכו פרק התחתון דנצח אבא. לוי, הוד ז"א, שבו פ"ת דהוד

אמנם כוונת האדם באחיזתו ס"ת בידו הוא (ב).
 כשארם עולה לקרות בס"ת, יכוין ויאחו בבי' ידיו
 בס"ת עצמו ביריעות התורה, יד א' מפה ויד א'
 מפה, ויכוין כי ס"ת הוא סוד ב' שמות של אהיה
 דיודין וההיין, והם קס"א קנ"א גי' חדש, ויכוין כי
 ע"י ב' ידיו שבהם כ"ח פרקיין, הוא נשלם ונעשה
 שם, ח"ס שם חדש, כי הפשוט והמלוי של כל שם
 אהיה, הם י"ד אותיות. ותכוין כי אהיה דיודין הם
 י"ד אותיות ביד ימינך, ואהיה דההיין י"ד אותיות
 ביד שמאלך, הרי בין שניהם כ"ח, וכשתצרף כ"ח
 עם חדש, יהיה גי' שם, וקרא לך שם חדש. והנה
 שם וספר, הכל אחד בגי', כי ספר, גי' י"ד אותיות
 של אהיה דיודין וי"ד אותיות של אהיה דההיין, עם
 חשבונם שהם שי"ב, הרי הכל גי' ספר, ח"ס ס"ת.
 ואח"כ יכוין לכלול יד שמאל ביד ימין, להראות
 שימתקו הגבורות ונכללו בחסדים, ותסלק יד
 שמאל ותשאר יד ימינך לברה אוחות בס"ת, כ"ז
 שתקרא. והנה תחלה תפתח ותראה ואח"כ תסתום
 ותברך, ותחזור ותפתח ותקרא, ותחזור ותסתום
 ותברך. גם לא תאחו הס"ת ביריעה בידך, רק ע"י
 מפה של ס"ת, כי הנוגע בס"ת עצמו ח"ו עליו
 נאמר, כל האוחז ס"ת ערום נקבר ערום, כדאיתא
 במס' מגילה בסופו.

הטעם שקורין בתורה בבי' וה', נודע הוא כי ג'
 עולמות ביי"ע עולין באצילות, כנו' בכוונת מנחה
 של ע"ש. והנה כפי עלייתן, כך הן ירידתן של כל
 ימי השבוע, כי ביום א' יורד הבריאה. וביום ב'
 יורד היצירה, שהוא ו' בחינת התורה, לכן אז
 קורין בתורה. וביום ג' יורד העשייה, ואינו יורד
 האור התורה שם, יום ד' משבת הבאה, וחוזר
 לעלות מה שירד עולם העשייה, לכן אין ביום ג' וד'
 ס"ת. יום ה' עולם היצירה, ולכן מוציאין הס"ת.
 יום ו' עולם הבריאה. ובשבת עולם האצילות.
 ומפני שיום א' ויום ו' עולם הבריאה כנ"ל, הנה
 לרוב הארתן א"צ להוציא בהם ס"ת.

מע"ח: צריך לעסוק ולקרות בתורה הרבה בב'
 וה', שהם בחינת הרוח והוא ז"א הנקרא תורה,

ח"ס תקנת עזרא לקרוא בתורה בבי' וה', והוא ג"כ
 סוד עליות משה להר סיני ביום ה' לקבל לוחות,
 וירידתו עם לוחות ביום ב', כי לוחות התורה הם
 הכסא כבוד, הוא סוד כשתחליף אותיות לחת
 בא"ת ב"ש, יהיה אותיות כס"א.

פרק ג'

(ג) אח"כ אומרים קדיש. וגם הוא כמו קדיש
 שלאחר עמידה כנ"ל, שהם ב' המ"ב של ע"ב.
 אח"כ אומרים אשרי ומסיים ואנחנו נברך וכו'.
 אמנם כבר בארנו לעיל, כי כמו שעליית העולמות
 הד', הם עולין מתחלת התפלה עד עמידה, ג"כ
 אחר עמידה חוזרין לירד העולמות זה אחר זה. אך
 בעליות הם תחלה עשייה, ואח"כ יצירה, ואח"כ
 בריאה. אך ברדתן הם להיפך, ביי"ע, ואז כל
 העולמות חוזרין למקומם. אך דע, כי שאע"פ
 שאמרנו זה, עדיין אינן יורדין רק אחר עלינו
 לשבת, כמ"ש בע"ה. אך הענין הוא, כי הלא
 בארנו כי כל העולמות עלו ונכללו עד האצילות.
 אמנם טעם עלייתו הוא, כי כל העולמות עולין
 ליקח השפע הראוי להם, לכן אחר הזיוג העליון,
 יורד השפע הראוי לכל העולמות.

מהחברים: (אח"כ אומר תהלה לרד שנתקן
 על הפרנסה, שנאמר פותח את ידך. וג"כ לסוד
 אחר, כי מאחר שהתפללנו בעולם היחוד, צריכין
 אנו להביא הברכה ושפע למלאכים וחיות
 ואופנים, ח"ס יביעו ויגידו יספרו ידנו, שהכל
 נאמר על המלאכים, ואחר שהוא בשלימות עם
 הכל, וכולם סנגורים בערו, ואז היא עת רצון
 לשאול צרכיו, לפי שבתחלה זימן המאורות
 החקוקים בכסא כבוד לסעודה, ולא פשט שום
 אחר מהם ידו עד שיהנה המלך קודם, ואח"כ ניתן
 רשות לשאר המאורות להנות, והאדם מוסד נפשו
 ונפל על פניו לעורר כחו כנ"ל, ושאר מאורות
 נהנין בסוד תהלה לרד, כל אחר כראוי. וזהו יגידו
 ידברו וכו').

אמנם תחלה לוקחת הבריאה, ואח"כ לוקחת
 השפע ליצירה, ואח"כ לקחו העשייה, אך עדיין

תגה

(ב) מע"ח: בחול אינן מתגלין רק ג' פרקיין תתאין דנה"י ראבא, וכן דנה"י דז"א.

(ג) שעה"כ ענין קריאת ס"ת דף שי"ח ט"ב.

כולם הם למעלה במקום שעלו באצילות, ושם במקום ההוא לוקחים כל עולם ועולם השפע שלו. ואחד עלינו לשבת, הם יורדין כל אחד למקומו עם השפע שלו שנטלו. וכבר בארנו, שתכוין קודם שתאמר אשרי, בשם הוי"ה דיודי"ן של ע"ב, והוא י' דהויה שהוא באצילות, ותכוין להוריד שפע משם אל עולם הבריאה שהוא שם ס"ג, והוא אות ה' הראשונה שבשם, והוא אל שדי.

^(ז) ענין אשרי. הנה מה שראוי שתכוין הוא זה, כי הלא בנפילת אפים שם העלינו סוד מ"ן של בחינת נפש כנ"ל, ואז גם הו"א לא נתן בה כ"א בחינת נפש דכורא. ותכוין, כי גם באשרי אתה מעלה מ"ן של בחינת רוח שבג' עולמות ג"כ כנ"ל, כי אין נר"ן באים בפ"א תוך הולד, ועתה בא הרוח ע"י ג' ב"ן. והנה יש ג"פ ב"ן במזמור אשרי, אחד הוא ר"ת של ארוממך אלהי, עם ס"ת של ארוממך אלהי המלך, גי' ב"ן. הב' הוא, ארוממך אלהי המלך בר"ת, עם גי' של אלהי, הכל יחד גי' ב"ן. הגי', בכל יום אברכך, בכל גי' ב"ן, הרי ג"פ ב"ן, נגד ג"פ ב"ן שיש בנ"א. ותכוין בג' ב"ן אלו, להעלות מ"ן של בחינת הרוח. ותכוין, כי גם הדכורא שהוא הו"א, נותן בה מ"ד של רוח.

גם יש דבר אחד, והוא, כי הנה אמר הכתוב שארה כסותה ועונתה לא יגרע. אמנם אנו צריכין להוריד אל האשה העליונה, בחי' שאר כסות עונה, והנה ענין העונה הוא הזיווג, וכבר נתבאר שהוא סוד נ"א כנודע. וענין השאר שהוא המזונות, הוא דמח בג' אשרי הנזכר כאן, והם: אשרי יושבי, אשרי העם שככה, אשרי העם שי"י אלהיו, הרי ג"פ אשרי, יכוין לתת לה שארה. וכמו שבענין העונה יש בה ג"פ שם ב"ן, גם השאר ג' שאר, ג"פ אשרי בסוד ג' עולמות. ובענין פסוק פותח את ידך, כבר נתבאר בסוד אשרי של הזמירות, ובאשרי של המנחה.

פרק ד'

^(ח) אח"כ מזמור יענך, יש בו ג"פ ב"ן אחרים, והם: א', בס"ת שם אלהי יעקב. ב', נרננה

בישועתך ר"ת ב"ן. ג', בס"ת יעננו ביום קראנו. וכאן הוא סוד להעלות מ"ן של בחינת הנשמות, ותכוין כי גם ז"א נותן מ"ד הנשמות. אך דע, כי הלא במזמור הזה יש ע' תיבין, ובוהר אמרו כי הם ע' קלין שצועקת היולדת. אמנם סוד הענין, כי הלא הנוקבא דועיד אנפין ראצילות, נתעברה בנפילת אפים, והיא צריכה אח"כ לילד מה שנתעברה אז, כדי לתת חלק מן אותו עיבוד לכל עולם ועולם. והנה קודם שתלד, אז צריכה שיהיה הולד שלם בנפש רוח נשמה, ואחד כך תלד ויצא לחוץ, ואז כח הנשמה לוקחת הבריאה, הרוח היצירה, וכח נפש לקח עשיה. ולכך קודם שתלד, אז נתן בה כח הנשמות, ואז כשהיא צועקת אז מזדווג עמה בסוד הנשמות ונשלם הולד, ועל ידי זיווג ההוא נפתח רחמה וילדה אחד כך. ואז כשילדה, אז לוקחין הבריאה המגיע לה. וסוד לידתה הוא כשתאמר ובא לציון כמ"ש בע"ה. גם במזמור הנ"ל תכוין בזה המזמור בד' תיבות שם יב"ק שסודו הוי"ה אלהים. א', יענך י"י ביום צרה גי' יב"ק. ונפלו ואנחנו קמנו, גי' יב"ק. קדשו בגבורות ישע, ר"ת יב"ק. ואנחנו קמנו ונתעודד ר"ת גי' יב"ק. ונתעודד י"י הושיעה המלך, ר"ת בצרופי הוי"ה, והוא ויה"ה, ואחד כך יעננו ביום קראנו, ר"ת יב"ק. לכן צריך לחבר מלת המלך עם הושיעה, לתת טעם פסיק במלת מלך, ואח"כ יענך. גם תכוין בע' תיבין שיש במזמור הזה, כי הם סוד ע' קלין של יולדת כנ"ל. ומזמור יענך י"י ביום צרה שאומרים בשחרית קודם ובא לציון, הוא סוד הבריאה. והנה ע"י הקדיש שאמרנו אחד העמידה הורדנו סוד האצילות לבריאה. אמנם באצילות נתעברה המלכות ע"י זיווג בנפילת אפים, וירדה כאן בבריאה מעוברת. אמנם עתה בבריאה היא יולדת, ולכן היה צועקת עתה סוד הע' קלין של היולדת כנו' בוהר, נגד ע' תיבין שבמזמור הזה, ואח"כ יולדת הנוקבא דז"א, ומה שילדה הוא סוד קדושת ובא לציון, כמו שאכתוב בעזרת השם.

מהחברים: אח"כ אומר צדת לבו. יענך י"י

(ה) שעה"כ ענין מזמור יענך דף שכ"ב.

(ד) שעה"כ ענין מזמור יענך דרוש א' דף שכ"א ט"א.

י"י ימלוך: נגר דעת. וכבר בארנו היטיב זה במ"א, ושם בארנו כי י"י ימלוך, הוא כנגד מה שאמרנו בקרושת עמידה, ימלוך י"י לעולם וכו', ע"ש היטיב.

מע"ח: כובא לציון, יכוין כי עתה יורדת מ"ן דו"א בהיכל ק"ק דבריאה ויולדת כלול מנר"ן, והנשמה של זה הולד ניתנית בבדיאה, והוא תוספת קרושה זו בין בפנים בין באחוריים בעולם בדיאה. עוד טעם היות תרגום הוא, כי כאן צריך לכסות הקרושה של לה"ק בתרגום, כי הוא נסתר ונעלם בו. והנה אנו רוצין להוריד הת"ת אל המלכות, למטה בבדיאה. לכן התחיל י"י, ואח"כ אומר ימלוך לעולם ועד, וזה כוונה להמשיך הארה מת"ת שהוא י"י, למלכות, וזוהו תמלוך לעולם ועד.

מע"ח: מורי ז"ל היה נוהג לומר זאת הקרושה דתרגום בקול רם, ולא היה חושש למי שאומר שצ"ל הקרושה דתרגום בלחש.

(מהחברים: בסיום יאמר, כי לא עזבת דורשך ה', ס"ת תכ"ה, והוא השם אשר הרג משה בו את המצרי, למה תכה רעך והוא פנימי של שדי, וכל המכוין בו ניצול מאדם רע כל היום).

מע"ח: ארו"ל, אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. וזהו וכו' לציון, שהוא המשיח. ור"ת "גואל" ולשבי פשע, הוא גוף. גם דע, כי האדם המוציא ש"ו לבטלה, מוסר את בניו ביד החצונים, וכאשר יחזור בתשובה, אז יחזרו אותן בניו למקומן, תוך אותו האוצר הנקרא גוף. וזהו ולשבי פשע ביעקב, כי שב בתשובה מפשע ההוא. ר"ת, ביעקב נאום ה' ואנ"י, ר"ת בני"ו. כי כל זה הם מעכבים את המשיח, וכשיחזור בתשובה יחזרו למקומם, ועם זה וכו' לציון גואל. גם שם בארנו, ענין פסוק שאומרים בסיום וכו' לציון, והוא י"י חפץ למען צדקו, ובארנו שם, שתכוין לשם צי"ת, שהוא נרמז בשם שקוצי"ת, וזהו ר"ת "צדקו יגדיל" תורה. והנה גם תכוין, כי ר"ת צדקו יגדיל תורה ויאדיר, גי' אבגי"ת.

באמרך ברוך הוא אלהינו שבראנו לכבודו,

כיום צרה, ויש בו ט' פסוקים, נגר ט' מאורות, ט' דקיעים. ודוד היה ממשך שפע וברכה, מן הט' מאורות עליונים, למדה שלו למלכות. ותמצא בו ע' תיבין, נגר ע' שמות שיש להקב"ה, וכנגד ע' צירין הסובבים לכסא הרודפים אחר דוד, כמ"ש כל גוים סבבוני, כמ"ש וכו'. ומזמור זה טוב לבקש דחמים על היולדת, לפי שיש בו ט' פסוקים נגר ט' חדשים של הריקן, ויש בו ע' תיבין נגר ע' צירי יולדת, ואינה יולדת עד שנותנה ע' ולא פחות אלא יותר הן. והטעם, לפי שמפתח חיה לפנים מן ע' מדרגות, ובכל קול וקול יורד מדרגה א' אותה המפתח, ואם תצעק יותר מע' קלין הכל מרצון הבורא ית', אבל בפחות לא תלד.

בענין מזמור לרוד יענך, מצאתי הג"ה להר"ם זלה"ה. ח"ל, מה אשים לא שמו אל ומה אפסיק לא הפסיקו ה', וכל העושה ככה מקלקל הכתוב, ואני קודא עליו אשר קרבת דחקתי, כי מי שיראה ויפתח עיניו שהקב"ה שם אתנ"ח בתיבת הושיעה, כדי להפסיק שם. כי המפסיק בהמלך, נמצא שהוא מתפלל על המלך שיושיעהו ה'. גם יתחייב מסוף דבריו להסיר פסיק מן ונתעודד, ואין שומעין לו בזה, ולא אאמין שקיבל כך ממורי זלה"ה. והכוונות אפשר לכוין גם בלי קלקול הפסוקים. אחר כך ראיתי בספר מלכיאל אשכנזי, שגם הוא מחקו מספרו.

פרק ה'

¹ וכו' לציון. עתה יולדת הנוקבא דו"א, ומה שילדה ניתן השפע שלה בתחלה לבדיאה, וז"ס הקרושה של וכו' לציון, שהיא נמשכת מלמעלה, ונקראת תוספת קרושה שניתן עתה אל הבדיאה, והיא רוגמת הקרושה שבאצילות ורוגמתה יולדת בבדיאה.

אמנם קרושה זו, היא לה"ק ותרגום. והענין הוא, כי צריך להאיר ולהמשיך שפע בכל הבדיאה בכחינת פנים ואחור, לכן לה"ק נגר הפנים ותרגום נגר אחודים, כנדע כי כל תרגום בסוד אחוריים. ויש בה הארת ג' מוחין חב"ד שדוגמתן יולדת בבדיאה, והם קק"ק: נגר חכמה. וברוך: נגר בינה,

מ"ה וג' מ"ב שלהם, וכולם גי' ברו"ך שהם רכ"ח, שהם יותר רחמים. ובמלת המבורך, יכוין כי אות ה' בג' ציורים כזה די דו ווו גי' מ"ב, ח"ס המבר"ך, כי ה' מ"ב ר"ך, כי המ"ב הוא המ"ב שלהם, ור"ך הם המלואים, שהם יותר רחמים מן המ"ב שהוא דין.

מהחברים: מן קוה אל ה' עד אתה תושיענו, יש ע"ד תיבות, נגד אהי"ה ב"ן ע"ה.)

בתפלה, עולין תחלה ע"י מעשה הקרבנות לתקן העשיה, ואח"כ קדיש. ב"ש לתקן היצירה, כי המזמורים ביצירה, ואח"כ קדיש, ויצר אור נתקן בריאה, ושמה הקדושה מיושב, והעמידה לתקן באצילות, ושמה הקדושה מעומד. ואח"כ יורדין להוריד השפע, בובא לציון חוזרים לבריאה, ושמה ג"כ קדושה מיושב, ותפלה לדוד חוזרים ליצירה במזמורים. ופיטום הקטרת, כנגד הקרבנות בעשיה, וביום השבת אין עוד ירידה, כי אם שאומרים פיטום הקטרת להבריא החיצונים שלא יתאחוז בתפלה.

מהחברים: דע, כי עד ובא לציון היינו באצילות אחר נ"א שאדם מכוין להפיל עצמו עד עשיה, ואח"כ קם וחוזר לאצילות כבראשונה עד ובא לציון, וכאן עולם בריאה, עד שיאמר קדיש תתקבל, ויתחיל תפלה לדוד או נכנס ביצירה. דע, כי בקדיש תתקבל יש פ"ו תיבות כמנין אלהים, רומז להמשכת קדושה במלכות, ולפי שחלל הבריאה הוא מעט, לכן תמצא שאנו אומרים כי אם ובא לציון, ואחריו תיכף הקדיש. וא"ת, איך אצילות החלל שלו אינו כ"כ גדול, עד ובא לציון. תשובה, דע, כי הפיל עצמו עד עשיה, וכדי לחזור עד האצילות, היה צריך הרבה דעת לעבור ד' עולמות, לכן יאמר התחנה, אח"כ אבינו מלכנו, אח"כ אל ארך אפים ביום ס"ת, או יאמר קדיש כשאין ס"ת, ואח"כ יענך ה' ביום צרה. ובתחנה, עלה מן עשיה. ובאבינו מלכנו, עלה מן יצירה. ובקדיש, עלה מבריאה. וביענך ה', באצילות. וחזר חלילה עתה לירד לבריאה, בובא לציון. אח"כ תפלה לדוד, ביצירה. ויש בו ח"י פסוקים עם פסוק בית יעקב. ויש קפ"ו תיבין מתפלה לדוד עד שיר המעלות, נגד הוי"ה שעולה קפ"ו, והרמז,

תכוין בו היטיב, כי שם סוד הבריאה, ומשם סוד תורתינו, ומשם סוד נשמותינו, וזה שבראנו לכבודו בסוד הבריאה, והבדילנו מן התועים בסוד נשמותינו משם, ונתן לנו תורת אמת תורת הבריאה. ולכן אנו מתפללין כאן, הוא יפתח לבנו וכו', ותכוין בזה היטיב. ובאמרך י"י חפץ, תכוין בר"ת של צדקו יגדיל תורה, בשם אחרון של מ"ב, שהוא בהיכל ק"ק דיצירה, נגד בינה הבריאה, ושם זה עולה ת"ק במילוי שדי, ומשם סוד התורה, כי שם זה הו' ביום השבת.

ואח"כ יאמר הקדיש, וכבר בארנו כוונתו, להוריד מ"ן דבריאה ליצירה, ע"י שם ב' מ"ב, א' דס"ג והוא הראשון, והב' דע"ב. והכוונה ע"י הקדיש אנו כוללין יצירה עם בריאה ע"י ס"ג וע"ב, כדי לקבל שפע היחוד וזהו בתפלה לדוד. אח"כ אומרים תפלה לדוד, וגם זה בארנו, איך יכוין תחלה להוריד אור משם ע"ב דאצילות לס"ג, ואח"כ מס"ג למ"ה שביצירה. ותכוין מן תפלה לדוד עד קוה אל י"י, באות ו' שבשם, ובשם מ"ה, ובשם א"ל הוי"ה. והנה עתה יורד החלק של השפע המגיע אל היצירה, וכבר בארנו איך עדיין כל העולמות הם למעלה באצילות, רק שבעודן למעלה באצילות הם זה למעלה מזה חוץ לזה בודאי, והזהירנו מורי ז"ל בענין תפלה לדוד, לאומרו בכוונה גדולה, כי עיקר הארתו הוא מן היצירה, שהם המזמורים, כי משם שורש נשמתו והשגתו, כי כל המזמורים הם בחינת גבורות. ואח"כ מזמור של יום, בכל יום ויום. אח"כ קדיש, ונתבאר לכלול עשיה ביצירה, שיכוין להוריד בו מן יצירה לעשיה ע"י ב' מ"ב, אחד של ס"ג, ואחד של מ"ה. אח"כ קוה אל ה'. אח"כ קדיש, והוא קדיש דיתמי, וגם זה נתבאר במ"א.

(מע"ח: אין כאלהינו, רומז לה' שבשם. אין כאדונינו רומז לו' שבשם, שהוא ארון כל הארץ, וגוף וברית חשבינך כחד. אין כמלכינו רומז לה' עלאה, לרמוז למלך עלאה כנוכד פרשת שמות. אין כמושיענו, דא י' עלאה וקצו אבא וא"א.)

אח"כ תאמר ברכו, וכבר בארנו כי סוד ברכו זה האחרון אינו כמו הראשון, כי הראשון כוונתו ע"ב ק"ל כ"ו, וזה האחרון הוא ג' מילוי ע"ב ס"ג

פוי"ק חזי. ובנביאים, פק"ו פליליה. אח"כ אומר שיר המעלות, ויש בו נ"ז תיבין, נגד א"ל הרי"ה העולה ז"ן, ויש בו ח' פסוקים, נגד מלוי השם שיש בו ששה אותיות וב' אותיות א"ל, הרי ח' אותיות נגד ח' פסוקים של כל המזמור. ומתחיל באות ש' ומסיים באות צ', ויזו על ש"ץ רקיעים שהקב"ה בועט בהן, כשקם בחצי לילה להשתעשע בנשמתן של צדיקים. אח"כ נהגו לומר שיר של יום שהיו הלויים אומרים. דע סוד שיר של יום, דע, כי האורות האצילות השופעות עלינו בשבת בסוד נשמה יתירה, מאירה כל יום א' בסוד הכתר משפיע כחו אל החסד יומא קדמאה ראייהו בריאה, ושירה של לויים לעורך ההארת אלו יום יום, והארת בריאה מא', מאירה בב' שהוא יצירה. ונלע"ד, שהטעם דרועא שמאלא בירכא ימינא שהוא מתחלת יצירה, והארת יצירה, מאירה בסוד ז"א בג' בסוד עשייה. ואח"כ בדה"ו ע"י שיר הלויים, לעורך הארה ע"ב מקמי שבתא, וכל אחד מעצמו, לא תסייע מה שעליו כמו בחר שבתא, וזה פי' השירים.

יום א. בבריאה, לרד מומור לה' הארץ וכו', יוד פסוקים נגד י' של השם. גם קל"ח תיבות, נגד חקל תפוחין עד אמן ואמן. לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה, ב' גבורות שלא נמתקו, להמתיקם, כי ב"פ גבורה גימ' תב"ל, כי הוא: כתר. על ימים יסדה: ז' ימים טובים א"י נקרא ג"כ נהרות. מי יעלה: כתר. בהר ה': בינה. מקום קדשו: חכמה. נקי כפים: אף מי שנשמתו מצד קין, יוכל להצדיק עצמו, נקי ע"ה, גי' קס"א. כפים ע"ה, גי' קנ"א. ובר: גי' יצחק, להמתיקו בשם בוכ"ו, שהוא גי' לבב. אלהי ישעו: בינה. זה דור דורשיו: יסוד. פניך יעקב: מלכות. שערים: ש"ע נהורין, נשאר רים, גי' נ"ד, נשמה רוח. שערים: כמנין כתר, ושעריו שערות ראש. פתחי עולם: הם או"א. מלך הכבוד: כתר מלך לאבא, שבו ל"ב נתיבות כמנין כבוד. י"י עוז וגבור: אמא. ויבא מלך הכבוד: אבא. ה' צבאות: ז"א. מלך הכבוד סלה: נוקבא, ה"פ כבוד נגד ה' פרצופים. מי יעלה בהר ה': ר"ת ב"ן, שהם מ"ן למטה לבניה. יקום במקום קדשו: יב"ק ס"ת

מו"ם, שם האחרון דע"ב שמות. נקי כפים מזרע לבטלה. ובר לבב, גימטריא ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן עם ר' כוללים. "ישא ברכה" מאת י"י: ר"ת ב"ן לת"ת וכו'. ואחר כך יאמר הושיענו וכו', ברוך ה' מציון: שהוא יסוד עולה מ"ג. ברוך ה' אלהים: חו"ב. אלהי ישראל: כתר. עושה נפלאות לבדו: חו"ב. וברוך שם כבודו: זו"ג.

יום ב. ביצירה, גרול ה' בעיר אלהינו: ע"י השושבין שהוא, יפה נוף, ת"ת. משוש כל הארץ על הר ציון: יסוד, בסיוע ירכתי צפון: נ"ה. קרית מלך רב אלהים: מלכות. בארמנותיה: ת"ת ויסוד שהם ארמונים. נדע למשגב: בטעם בו ירוץ צדיק ונשגב המגדל. כי הנה המלכים: זו"ג. נועדו עברו יחדיו: בסוד עובר על פשע, והמה החיצונים. רעה אחותם וכו', ברוח קדים תשבר: הקליפות. בעיר ה' צבאות: מצד הת"ת. בעיר אלהינו: מלכות ממש. אלהים: בינה. יכוננה, כשמך אלהים: מל'. כן תהלתך: בינה. ישמח הר ציון: ת"ת. תגלנה בנות יהודה: היכלות שבבריאה. בנות ירושלים. ינהגנו עלמות. ויש בו ט"ו פסוקים, נגד שם י"ה.

יום ג. בעשייה. מזמור לאסף, זה מדבר בחיצונים הקרובים אל העשייה. פלטו דל ואביקן: יסוד ומלכות. אכן כאדם תמותון: בסוד ח' מלכים, וכנגדן ח' פסוקים בזה המזמור. וכאחד השרים תפולו: מעולם לעולם. קומה אלהים שפטה הארץ: מלכות שלא נשברה, לפיכך מלכותו בכל משלה, ויש בו ס"א תיבין, נגד אני ראשון ואני אחרון, וכתוב ששים המה מלכות, אחת היא יונתי.

יום ד. בעשייה. אל נקמות ה': בעשייה, שהוא קרוב לחיצונים, והרוגי מלוכה מסרו עצמן שם למיתה. אל נקמות ארנ"י: ר"ת ב"ן, כאלו השם כתוב באל"ף דל"ת. אם אמרתי: ג"כ כ"ג פסוקים, ועם הושיענו שמוסיפין אחריו, כ"ד פסוקים, נגד כ"ד צירופי אדנ"י שבעשייה, ויש בו קס"א תיבות, נגד שם אהי"ה במילי קס"א.

יום ה. ביצירה. הרנינו לאלהים עוינו: מלכות. אלהי יעקב: ת"ת. שאו זמרה: מנצח. ותנו תוף: מהוד. כנור: ת"ת, כ"ו נ"ד. נעים: מחסד. עם נבל: מגבורה. תקעו בחדש שופר: מבינה. כי חוק

וכו', והוא נגד רב המנונא סבא. לבת גדולה ליוצא: ר"ת גי' ס"ג, ויכוין בג' אהי"ה גימטריא ס"ג, והוא נגד רבי נהוראי סבא, והוא ג' שמות דאיהי' אלו, יוצאין מכח הג' אלפין שיש במ"ה דאלפין. שלא עשנו כגויי הארצות: יכוין בשם ס"ג ג', במלוי הס"ג ובמלוי הב"ן גי' ס"ג, והוא נגד רב ייבא סבא. אח"כ יכוין בר"ת של זכר דבר לעברין, עם נקודות הפסוק כזה וְדָלְ שָׁבָא תַחַת זֵיץ קִמְץ תַּחַת ר' שָׁבָא בְלִי. אח"כ יכוין בס"ת רַךְ ר' שָׁבָא ר' קִמְץ ר' שָׁבָא. ואח"כ בר"ת וס"ת יחד וְרַךְ רַךְ. וְ שָׁבָא ד קִמְץ לִי שָׁבָא. אח"כ יכוין בשם אהו"ה במלוי דמלוי ויוצא מפסוק זכר דבר לעבדך כו' כזה: אֶלְפָּה לְמַד פָּאָה הִי יָדָה וְאָן אֶלְפָּה וְאָן הִי יָדָה.

נ"א, מ"כ וז"ל: עלינו, גי' קס"ו, אחדיים דס"ג, ותכוין בס"ג עצמו נגד רב המנונא סבא. גם תכוין בר"ת עלינו לשבח לארון הכל, גי' קל"ה ע"ב וס"ג, והוא ס"ג מן ג' אהי"ה בסוד ג' אלפין, נגד רב נהוראי סבא, ור"ת לשבח לארון הכל, גי' ארנ"י, לתת גדולה ליוצא, ר"ת גימטריא ס"ג, והוא מילוי דס"ג ומילוי דב"ן, גי' ס"ג, נגד רב ייבא סבא.

עלינו וכו', ואנחנו כורעים ומשתחיים וכו', ויוסד ארץ, שהוא מלמעלה למטה, בסוד א"פ שהוא בינה. נוטה שמים: לז"א, ויוסד ארץ: מלכות. בינה האצילה לזו"ג, שהם שמים וארץ. ואח"כ המקיפים, ומושב יקרו בשמים, כי א"מ, מושב יקרו הוא בשמים, בז"א. והוא י' שמות של המקיפים דז"א.

מהחברים: ועתה צריך להמשך א"פ וא"מ לזו"ג מבינה, שהוא נוטה שמים: פנימי לז"א, ויוסד ארץ: פנימי למלכות. ומושב יקרו בשמים ממעל: מקיף לז"א. ושכינת עזו בגבהי מדומים: מקיף לנוקבא. הוא אלהינו: מקיף לשניהן. והכל מפורש בכתוב. כי י"י הוא האלהים ר"ת יה"ה, שהוא סוד מקיף. בשמים ממעל: פנימי ומקיף לז"א. מתחת: פנימי ומקיף לנוקבא. אין עוד: מקיף לשניהם, ע"כ מהחברים.

לישראל: סבא. משפט לאלהי יעקב: מסוד הדעת. עדות ביהוסף שמו: יסוד. בצאתו על ארץ מצרים: למלך, הרי מלכות. ושם י"ז פסוקים מ"ק הוי"ה, וקכ"ו תיבות נגד שם ארנ"י ברבוע. לא יהיה בך "אל ז"ר: גימטריא רחל של הקליפה, והיא אשרה. לא תשתחוה לאל נכר: לעבודת השמש זה הבעל, והתורה אומרת כי לא תשתחוה לאל אחר, הכולל את שניהם אל: דכודא, אחר: נוקבא, והם עצמן אלהים אחרים זה לזה, דכתיב בהו אל תאמר אשלמה רע. הטעם יותרת הכבוד דיהבא שיוורין לבעלה, אחר שנתקשטה לחוטא בסוד אל זר כאומרו, והנה בעל אשרה גימטריא תרח ז"ס ארז"ל, תרח עובר צלמים היה, שהם תרין לזכר ולנוקבא, לפיכך מתחיל בגנות כליל פסח. ומנשה מלך יהודה כששב, חתר הקב"ה חתירה מתחת כסא הכבוד, ונתקבלה תפלתו.

יום ו. בבריאה. ה' מלך גאות לבש, גאווה לכבוד שבת. ה' פסוקים, נגד ה' עלאה מקננא בכורסייא. מ"ה תיבין נגד שם מ"ה. ובא לציון: בריאה. תפלה לרוד: יצירה. אין קדוש וקטורת: עשייה. ובסוף כולל כל העולמות ממטה למעלה עד א"ס. אין כאלהינו אין כאדונינו: רומז ליצירה. אדונינו מושיענו: עשיה, ובאו משולבים ורמוז כלולים זה בזה. ויש בנוסח זה ע"ד תיבות, אהי"ה ג"ן. תנא דבי אליהו: בריאה לכלול באצילות, וזהו אל תקרי הליכות שהוא מלכות, ומצדה כולן הלכות. ת"ח מרבים שלום: הכל באצילות. כי ת"ח: הם נ"ה, שלום: יסוד, עולם: מלכות, ע"כ מהחברים.

א) עלינו. יחד זה נתן לי מורי ז"ל, שאכוין בשחרית במנחה בג' שמות דס"ג, ואכוין ברב המנונא סבא, ובר' נהוראי סבא, ובר' ייבא סבא, כי סבא גי' ס"ג, והם ג' שמות ס"ג. צריך לכוין, א' בשם ס"ג עצמו. וב' סגים השניים, הב', צריך לכוין בג' שמות אהיה, שהם כמנין ס"ג. וס"ג ג', יכוין במלוי ס"ג ובמלוי ב"ן, גימטריא ס"ג, וזה סידורן בפירוש ג' שמות ס"ג: עלינו לשבח לארון: ס"ת גי' ס"ג, יכוין בשם ס"ג עצמו בניקוד עלינו

והטעם הוא, כי כבר הודעתך, כי א"מ הוא המבטל האחיזת החיצונים, כי אודו גרול ומסמא את עיניהן, ואינן יכולין להתאחו בו, והוא מונעם. וכמ"ש לך, כי החיצונים מונחים בין א"פ לא"מ, כמבואר אצלנו בסוד החשמל. אמנם שבח זה, מתוקן להוריד הא"מ עצמו, כמ"ש בעז"ה, ובוה יתבטלו החיצונים, ולכן אומרים אותו אחד כל תפלה ותפלה. וגם, כי הלא תחלה לוקחין העולמות א"פ, ואח"כ א"מ, כי אוד הגדול הוא באחרונה כנודע, לכן אחד שקבלו א"פ לוקחין עתה כל העולמות א"מ. הרי בארנו בזה ב' טעמים שיש בזה התיקון, ובשבח הזה אחד כל תפלה. א', לפי שהוא עצמו אינו יכול לבא אלא באחרונה. הב', כדי שלא יתאחו החיצונים כנ"ל. והנה, תחלה אנו רוצין לתת שבח להש"י, שיכלל ד' עולמות בקדושה שבהם לייחרם יחד, ולהוציא ולגרש משם הקליפות ע"י שבח זה, ואח"כ יורדין המקיפין ומגרשין אותן.

והנה במ"א בארנו, שארון הכל: הוא בבדיאה, ליוצר וכי': יצירה, וכי', ואח"כ שאלתי למורי זלה"ה, ואמר שאינו כך, דק שצריך להתחיל מן האצילות, והוא באופן זה. תחלה, עלינו לשבח לארון הכל: נגד האצילות, שהוא ארון כל העולמות, כי הוא ארון עליון מכולם, והוא המציאם, והם כולם ברואיו כנודע, כי כל האצילות נקראת אלהות, והבדיאה כסא אליו יתברך, ומכ"ש מה שלמטה מהם, שהם חיות ומשרתים. נמצא, כי האצילות, הוא ארון הכל, שהוא הבורא ית'. לתת גרולה ליוצר בראשית: הוא הבריאה. ואמנם קוראו יוצר, לפי שהוליד והוציא את היצירה. שלא עשנו: הוא יצירה, ונקרא לשון עשייה, לפי שהוליד והוציא את עשייה למטה ממנו. ולא שמנו כמשפחות הארמה: כנגד עשייה. והנה, לפי שתוקף הקליפות הם ביצירה ועשייה, כי הבריאה שהוא כנגד הבינה, אין לקליפות יכולת להתאחו שם, ולכן לא הזכיר גנות הקליפות, אלא ביצירה ועשייה. וז"ש כגוי הארצות וכמשפחות הארמה, שהם הקליפות.

ממעל: הוא סוד שם א' של א"מ כל כללות ז"א. ושכינת עוז וכו': הוא י' שמות של א"מ, כל כללות י"ס נוקבא דז"א. הוא אלהינו אמת מלכנו וכו': הוא שם א' של א"מ, כל כללות דזו"נ. וידעת כי ה' הוא אלהים: הוא כל כללות מלמעלה למטה א"פ, וזה ממעל. וכנגד א"מ שהיא ממטה למעלה, אמר ועל הארץ מתחת, ולא אמר בתחת ולא במעל, רק מתחת ממעל. כי מתחיל הא' מלמעלה למטה, והא' ממטה למעלה. ואומר על כן נקוה לך וכו'.

עלינו, כבר בארנו מן ואנחנו כורעים עד סוף, כי הוא באצילות עם המקיפים שבו. אמנם תחלה צריך לכיין, בד' עולמות הקדמים אליו, ח"ש עלינו לשבח לארון הכל, היא בריאה, הנקראת ארון כל הארץ. ויוצר בראשית: יצירה, שלא עשנו: עשייה, ולפי ששם סוד הקליפות, לכן מזכיר אותן בסוד עשייה, וזהו שהם משתחווים להבל ולריק. ואנחנו כורעים וכו', לפני מ"ה הקב"ה, שהוא באצילות. והרי בזה נקשרו כל העולמות, אחר קבלת השפע אחר הזיווג.

פרק ו'

סוד עלינו לשבח.

⁽¹⁾ כבר בארתי במ"א, כי הלא כוונת עלינו, הוא שבח גרול לאין קץ, וראוי לאומרו אחד כל תפלה מג' תפלות, ולא כמו אותן שנוהגין שלא לאומרו אלא בשחרית לברך. וענין שבח זה הוא, כי אחר שסדרנו לך סדר כל העולמות בפרטותיהן, והעלינו אותן ממטה למעלה עד העמידה, ואח"כ נתננו להם שפע לכל עולם ועולם, מן העמידה ועד עתה, ועדיין כולם עומדין למעלה כנ"ל. והנה כוונתינו הוא, להוריד עתה כל העולמות במקומם, כדי שכל עולם יחלק טרף לבני ביתו המקיפים לו, כמ"ש הכפירים שואגים לטרף. ואנו חוששים שלא יתאחו הקליפות באותו שפע, לכן אנו אומרים שבח זה עלינו לשבח, כי עי"ז מתבטלים החיצונים, ואין יכולין להאחו בהארת העולמות (ס"א בטהרה).

(1) שעה"כ ח"א דף שכ"ה.

של ס"ג. לתת גדולה ליוצר: ר"ת, גי' ס"ג. ואנחנו כורעים ומשתחוים: בכריעה זו תכוין, להורדת האורות עליונים מקיפים לכל עולם ועולם, עד סיום הר' עולמות. וכבר בארנו איך רמוזים אורות המקיפים בשבח זה ע"ש. אך דע, כי גם הזהרנו מאוד מורי ולה"ה, שאכוין בר"ת של, שהוא נוטה שמים, גי' י"פ אדנ"י, שהם י"ס דנוקבא, וכל ספי' נקראת אדנ"י, וכו' נכללין בו.

מע"ח: וכשהיה מסיר ש"י, מסירו מיושב כמו בהנחה, וגם הג' כריכות של אצבע יסירם מעומד כמו בהנחה.

טוב מאוד להזהר, ומועיל מאוד, אחר עלינו לומר על כן נקוה וכו', פסוק והיה ה' למלך וכו'. והנה הוא מתחיל בו, ומסיים באות ד', גימטריא י', ותכוין, לי"ס דנוקבא, ששם הוא ב"ן, והם י' בנים. ותכוין למ"ש בפסוק, הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים, ותכוין להאיר ולהמשיך אותן עשרה בנים בלאה, וכמ"ש באותו פסוק: והם סוד ה"ח וה"ג, וכולם בכח ב"ן.

מע"ח: אחר ג' תפלות, טוב לומר מזמור ה' רועי ומזמור אלהים יחננו.

וכבר בארנו כוונת גנאי הקליפות, בשבח זה יותר מבשאר שבחי התפלה, והסוד הוא, כי לפי שאנו כוונתינו לגרש הקליפות ולהכניעם, ואין להם שברון והכנעה כמו בזה שאנו מגנין אותם כשאנו משבחים להקב"ה ומגנין הקליפות, אז הקליפות נכנעים. אמנם, אחר שבארנו לך והזכרנו לך קדושת ד' עולמות אלו, אחר כך אנו מזכירין גנאי הקליפות, שעומדין אחר כל העולמות האלו, בסיום עולם עשייה. וזהו שלא שם חלקנו כהם שהם משתחווים להבל ולריק, ועי"כ הם משתברים ונכנעים, ואז אנו כורעים להש"י, ועי" כריעה זו יורד א"מ, ומתבטלים כל החיצונים כמ"ש בעז"ה.

מע"ח: אך יש קצת שמות בר"ת שבח זה, ומורי ז"ל הזהיר מאוד באחד מהם שאזהר תמיד, והוא זה, שתכוין בר"ת של גדולה ליוצר בראשית: ד"ת גל"ב, ותחלוף הב' בא' מן האלפא ביתות דס' יצירה בידו, ואז רמוז בכאן יג"ל, שהוא שם ו' של שם מ"ב, וגם הוא גימטריא מ"ג. גם תכוין בר"ת של עלינו לשבח לאדון הכל: גי' קל"ה, והם ע"ב ס"ג. לשבח לאדון הכל: ר"ת לל"ה, והוא גי' אדנ"י. גם חיבת עלינו, גימטריא קס"ו, אחוריים

שער הט"ו

שער מנחה ומעריב

ויתחלק לששה פרקים

היום, כי אז שמאל של יצחק גוברת, לכן נקרא תפילת מנחה.

גם דע, כי סוד הדינים כולם ה"ס מנצפ"ך ואותיות מ"נ דמנחה, הם מ"נ דמנצפ"ך. גם נודע כי אלו הג' חזורים להתאסף בחוטמא ששם מקור הדינים והתבסמותם כמבואר בפסוק ואסף איש

ויקח מן הבא בידו מנחה^א רצוני לבאר לך מציאת המנחה. כבר ידעת מ"ש בזוהר תרומה מענין עולמות דשריין תחות כורסייא, ר"ז בסטרא דימינא, וק"ג בסטרא דשמאלא. והענין, כי ידוע ענין ש"י עולמות. הנה אותם ק"ג עולמות שהם בצד שמאל, גי' מנח"ה, הם מתעוררין אחר חצות

(א) שעה"כ ענין תפילת מנחה דדוש א' ב' דף של"ד.

טהור כו', ואח"כ נמשכין בפומא שהוא סוד אות ה', נגד ה' מוצאות הפה, זה אות ה' רמנחה. הרי כי מנחה מורה על הדינין של ה"ג, שהם ק"ג מנין מנחה.

והנה הדעתך כי מנחה הוא סוד הזיוג אב"א כשיעור קומתה ממש, וזה הענין לא היה אלא במשכן שילה. (ושרז"ל^ב) אל המנוחה זו שילה, ואל הנחלה זו בית עולמים. כי גם בשילה היה הזיוג ע"ד הנ"ל, וזהו מנוחה, אותיות מנחה ו'. פירוש סוד מנחה של ו', שהיא גבורה דז"א, וז"ס וירא מנוחה כי טוב, כי הוא נמשך מן האור עולמות של חסד הנקרא טוב, ובין כולם הם ש"י עולמות. אמנם סוד מנחה זו שיעור לעתיד לבא יתבאר בע"ה באותיות נחמה.

ונחזור לענין, הלא ביארנו כי מנחה הם ק"ג עולמות של גבורה ח"ס ויקח מן הבא בידו מנחה, בידו שהוא הגבורה, ידו א' שהוא בסוד המנחה, ולפי שעשו נמשך מן הגבורה לכן נתן לו חלקו משם. אמנם עשו הרשע רמו, כי אם ירצה יוכל לינק מכל ש"י עולמות, על ידי קטרוגו בעוה"ר, וז"ש י"ש לי רב, ודי בזה.

פרק א'

ענין תפלת מנחה כבר בארנו במקום אחר. אמנם קיצור הדברים הוא במש"ל, כי הלא הזווג שהוא תפלת המנחה, הוא מן ישראל שהוא ז"א עצמו עם לאה, אך אינה ארוכה כמותו רק מהחזה ולמעלה. וכבר בארנו, כי יש שם בחזה מקום היסוד הראשון דז"א, ובאותה הבחינה מזדווג עמו ואין להאריך כאן. אמנם רחל היא אב"א עמו ואינו מזדווג עמו, אך כיון שלא נסתלקה מן האחור, נשאר מקום פנוי לרחל, שהיא עולה ונגדלת בכל שיעור ז"א באחוריו בשהו. וכבר בארנו לעיל ובמקומות אחרים, כי לפי שנשאר עדיין רושם המוחין של ק"ש של השחר, לכן א"צ לומר עתה קריאת שמע במנחה, אך עכ"ז יש בו זיווג גמור, לכן יש בו נפילת אפים רק שנמשך מק"ש של שחרית. גם בארנו איך יש בה דינין, לפי שלא היה בחינת דינין, וגם לפי שרחל

עומרת באחור, וגם לפי שאין המוחין חדשים, אך עכ"ז אינו כ"כ דינין כמו בלילה, ואין להאריך בזה. אמנם מה שנתבאר בכאן הוא מש"ל, כי הלא בעמידה של תפלת מנחה, יש לי בזה ספק אם נכנסין בו מוחין, אם לא, כי פשוט הוא אצלי כי נכנסין בו הו"ק של גדלות אמא, אך מה שאני מסופק, אם נכנסין בו הג"ר דגדלות אמא לבד, או נכנסין בו ג"כ הו"ק ראבא לבד, כמו שהוא בערבית. ענין תפלת מנחה כבר בארנו בכמה מקומות, ועניינה ביארתי היטיב בפסוק ויקח מן הבא בידו מנחה בספר לקוטי תורה פ' וישלח, וע"ש למה נקרא מנחה.

מורי ז"ל נהג שלא לגלח אחר חצות שהוא עת מנחה גדולה, ואפילו בע"ש היה נוהר מאוד. גם היה נוהר דבר גזמא להשלים שכר שכיד קודם תפלת מנחה, ולפעמים היה מתעכב עד אחר שקיעת החמה כאשר לא היה לו לפדוע השכר שכיר, והיה משלח לכאן ולכאן לבקש מעות עד שישלם שכר שכיר, ואח"כ היה מתפלל מנחה, והיה אומר, איך אחפלל להש"י ובא לידי מצוה כזאת ולא קימתיה, ואיך אשא פני להתפלל.

במנחה, צריך שבשעת התפלה, תשים שני ידך זעג"ו על החזה, ימין על שמאל, לרמוז כי החסדים שבז"א המתגלים שם בחזה, ימתיקו הגבורות שהם יד שמאלית, וכן בערבית. ודע כי כל זמן שיש הזיווג הנוגע ממנו תועלת אל רחל, צריך לרמוז אותה אז, כי ז"ס הנזכר בסבא דמשפטים עולמתא שפירתא דלית לה עיינין, כי בלאה כתיב ועיני לאה רכות, אבל ברחל לא נזכר אלא יפת מראה, לכך בק"ש של שחרית כבר רמז אותה בפ' ראשון, כנזכר שם, שצריך לסגור עיניו בידו הימנית בסוד עולימתא וכו'. והנה עתה בתפלת מנחה שאין בו ק"ש, כל עמידה יהיה בעינים סגורות, מאותו הסוד עצמו בעולימתא וכו'.

ענין הצדקה אמר לי מורי זלה"ה שאינו כ"כ ענין הצדקה כמו בשחרית, כי עקרו בשחרית, אך עכ"ז היה נותן לצדקה שלשה פרוטות ג"כ במנחה, אבל בערבית אין זמן צדקה כלל, כי

כ"ו, והנה מתחיל ב' וסיים ב'ד', ג"י י"א) ותעין מ"ש על פ' הלא אנכי טוב לך.

פרק ג'

ערבית. ^(ב) והוא רחום שכתפלת ערבית יש י"ג חיבין, נגד י"ג מכילין דא"א, לאכפייא כולה דינין, למחק בהם ד' פרצופים דקליפה המתחילין להתעורר בערבית, והם: משחית עון אף וחמה. עון: חכמת דנוגה. משחית: בינה דנוגה. אף: ת"ת דנוגה, חמה: נוקבא דנוגה. וגם לכוין שהקב"ה מרחם על הרשעים בגיהנם, כנוכר בוהר. שאז טפין אש יורדין בגיהנם, והם פ"ר ושכ"ה מיני דינין^(ג), וצריך למחקן, וטוב לכוין כי ר"ת של ג' חיבין הראשונים, הם ד"יו ג"י גבורה, וגם רחום יכפר עון, ראשי חיבות פ"ר בג"י.

מע"ח, כבר בארנו שכתפלת מנחה ושחרית, צריך לסתום עיניו בתפלת עמידה עד סוף התפלה, לומר בעינים סגורות, בסוד עולימתא שפירתא וכו'. אבל עכשיו בערבית כשמתחיל לומר ערבית, חייב לסתום עיניו חיכה, לומר כל התפלה בעינים סגורות, והוא בסוד עולמתא שפירתא וכו', דהיינו משעה שמתחיל ברכות ק"ש הראשונים, שהוא אשד בדברו מעריב ערבים, עד סיום כל עמידה, תסגור עיניך וסתום אותם, וגם תאסור ב' ידך זעג"ז יד ימנית על שמאלית עד סיום עמידה.

וסוד הטעם סתימת העינים נתבאר בסבא פ' משפטים, עולמתא שפירתא דלית לה עיינין, כי הנה רחל נאמר בה, ורחל היתה יפ"ת ויפ"מ, וזהו עולמתא שפירתא, כי לית לה עיינין כמו בלאה שנאמר בה ועיני לאה רכות. וטעם הדבר כי לאה עומדת באחורי רישא דז"א, ונמשך שפע מעינים דיליה ללאה ונעשו בה עינים, אבל רחל היא מחוזה ולמטה באחורים דז"א, ושם בפנים תוך ז"א מסתיים יסוד אמא, וחסדים מתגלין בגלוי רב, ומאירין לרחל שהוא בחינת היופי, אמנם אין שם בחינת עינים בז"א כדי שימשיכו ויעשו עינים ברחל, וע"כ כינה היופי מראה לרחל, ועיינין

החצונים גברו מאוד. והיה נוהר שלא לאומר אלא בטלית, ולא היה מסיר טלית ותפילין עד עלינו, וטוב מאוד להוהר.

אמנם ענין התפילין, מתחלה היה נוהג להניח דרש"י דר"ת ביחד בשחרית, ובמנחה היה מניח תפילין דר"ת לבד, ואחר שהיה לו תפילין של שמושא רבא גדולים, או היה מניחם בכל מנחה ומנחה, ולא היה מניח של ר"ת במנחה, והיה אומר כי אלו התפילין הם עולין במקום ב' הסברות יחד כרש"י וכו"ת, כי מוחין דאור"א שניהן מתערבין יחד, ונעשין תפילין א', לכן הם אצבעיים על אצבעיים.

צמח: הדב ר' חיים זללה"ה, היה מניח תפילין דר"ת במנחה, והיה שומע מאיזה אדם הברכה על תפילין דרש"י, ואז היה מניח בלא ברכה.)

גם היה נוהר מאוד שלא לאומרה אלא עם שקיעת החמה. גם היה נוהג אפילו אם היה בע"ש לא היה מניח לאומרה התפלה בקול רם אלא בלחש, ואח"כ החזרה בקול רם.

פרק ב'

ענין הצדקה. יכוין כי אות ק' רומז בקין, קינא דמסאבותא התפשטות הנחש, והוא דגל הקוף. ובנחינת הצדקה, יכוין שהק' נעשה ה', ושיחזור התפשטות רגל הק' ולעלות למעלה ונעשית ה', ואז אין שם אחיזת הקליפות.

הר"ר אפרים משם מורי זלה"ה, סוד הצדקה, תתן הפרוטה ויכוין כי סוד פרוטה, פרט ו"ה, כי שורש הדינין הם רפ"ח נצוצין, והכולל פר"ט. והדינין במלכות ה' תתאה, וכשמתחברין ר' עם ה' נמתקין הדינין, וזהו ע"י הצדקה. אע"פ שאמרנו כי עיקר הצדקה כתפלת שחרית, וגם במנחה אמרנו כי עכ"ז היה מורי ז"ל נותן ג' פרוטות, אבל עכשיו בערבית להיות שאז זמן שהדין גובר, לכן אין זמן צדקה.

טוב מאוד ליוהר, ומועיל מאוד לאמר עלינו ועל כן נקוה לך, ואח"כ יאמר פ', והיה ה' למלך

(א) שעה"כ ענין כונת עלינו לשבח דף שכ"ז. שער הגלגולים הקדמה ל"ט דף קע"ה.

(ב) שעה"כ ענין תפילת ערבית דרוש א' דף של"ו. (ג) ב' מיני דינים (קאריץ).

ללאה, ולא יופי ללאה, כי שם האורות מגולים. וכינה העיינין ללאה ולא לרחל. והנה כלילה הוא חשך, ונחשכין עיני רחל, משא"כ ביום, וכמ"ש בתפלת השחר. וע"כ צריך שיסגור העינים, לרמוז על החשך כנ"ל.

ובזה תבין מה ענין כחינת חשך ומהיכן נחשך, וגם למה חשך כלילה ולא ביום, וטעם חיבוק הידים ועג"ז כמ"ש בתפלת השחר בעמידה, כי החסדים המתפשטים בגופא דז"א ולמטה, צריך לחבק ימין על שמאל ושמאל בימינא, לאכללא ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא כנודע, וע"ז תמתיק צד שמאל בהימין. והנה בערבית רשימו שלהם המתפשטין נשארו שם מן היום, לכן מחבק הימין בשמאל והשמאל בימין לטעם הנ"ל.

⁽¹⁾ מה שנהגו לומר מזמורים קודם ערבית, לא היה אומרם הרב ז"ל רק פסוקי י"י צבאות. גם א"כ שאומרים כמוצאי שבת קודם ערבית לא אמר.

פרק ד'

תפלת ערבית ג"כ כבר בארנו, אך קצור הדברים, כי עתה אין בנו כח להעלות כל הד' עולמות רק היכלי דבריאה לבד, כנזכר במ"א באר היטב.

אך דע, כי כבר ידעת, כי בעולם הבריאה יש ג"כ ה' פרצופים ויש שם זו"נ. אמנם הז"א יש בו ז' היכלי דכורין הכוללים י"ס, ואלו הם היכלות דיוצר דשחרית, אך ההיכלות של תפלת ערבית, הם ז' היכלות דנוקבא דבריאה. וזו שכשחרית אנו אומרים אמת ויציב, כי הוא היכל הרצון דז"א, אך כלילה אמת ואמונה כי הם היכל רצון דנוקבא. ולכן אנו מזכירין ביום מדת יום ואומרים יוצר אור, אך כלילה אנו אומרים מעריב ערבים, כי הם היכלי דנוקבא הנקרא לילה. אמנם ברכת השכיבנו, הוא היכל ז' דנוקבא והוא הנקרא מטתו שלשלמה, ושם וזוג של תפלת ערבית, כי שם יורד הז"א דאצילות עד נוקבא ושם מזדווגים. הנה כבר בארנו בתפלת שחרית, כי אדני שפתי

תפתח, הוא היכל דדכורא דבריאה, ואמרנו כי הוא מתדבק עם האצילות ונתהוו יחד, וזשארז"ל כתפלה אריכתא דמיא, וע"ש. ושם בארנו, כי לכן אנו אומרים אותו מעומד, אמנם השכיבנו הוא היכל ק"ק דנוקבא, לכן אין עמידה בנוקבא אלא בישיבה, ונלע"ד כי לכן אנו אומרים אדני שפתי וכו', הוא כדי לחבר עמו היכל ז' דדכורא, כדי שתוכל האצילות לירד שם ולהתקשר שם. ונלע"ד כי לכן אנו אומרים אח"כ קדיש בין השכיבנו לאדני שפתי, כי זה דכורא וזה נוקבא, לכן ג"כ זה מיושב וזה מעומד.

והנה כוונת ק"ש של עתה, הוא ממש ע"ד ק"ש של שחרית. וכבר בארנו הג' חלוקים שיש ביניהן לבד. אמנם הוא סוד רמ"ח איברי ז"א דאצילות, שיורדין ומצטיירין בהיכל אהבה דנוקבא דוגמא דשחרית, רק שאותן הם בהיכל אהבה דדכורא דבריאה. והנה בברכת אבות של עמידה דערבית תכוין, כי הלא בק"ש של ערבית נכנסו הו"ק דגדלות אמא, ועתה בעמידה נכנסו הו"ק דגדלות אבא, אך הג"ר של או"א אינם נכנסין כלל בערבית, ואע"פ שאנו בארנו שאין מוחין דאבא נכנסין כלל, רק עד שנגמרים לכנוס כל ג"ר דאמא, כמ"ש בברכת אבות דשחרית, עכ"ז שם הוא, לפי שעדיין צריכין לכנוס הג"ר של אמא, אבל כאן שאינן נכנסין ג"ר דאמא כלל, לכן נכנסין הו"ק דאבא בברכת אבות, ולכן יש כוונה אחרת בברכת אבות של ערבית.

מהחברים: צריך לכוין בכלל תפלת ערבית, בפרט בכרכו. כמוצאי שבת: אלהים דיחידין. ליל ב': אלהים דאלפין. ליל ג': אלהים דההין. ליל ד': אלהים דההין. ליל ה': אלהים דאלפין. ליל ו': אלהים דיחידין.

ניקוד הברכות: פתיחה וחתימה של ערבית, נקוד צבאות. חתימה, אוהב עמו ישראל: צבאות ואדני משולב עמו. חתימת הגאולה: בשבא. והשכיבנו: בשורק. ויאמר ערבית הרומז לסוד המטה, ובבוקר שלחן, בסוד הקרבנות הנשחטים בצפון ושלחן בצפון.

יומין. וכבר ידעת כי חסד לעולם מצד זכר, ואז אור היורד מגרון נמשך ונתלבש בחסד זה, ואז יוצא הבינה מכח הגרון, כי גרון הוא בינה דא"א, וחכמה יוצא מצד החסד ההוא. והנה זה החסד שבחכמה מתפשט אחר כך בכל הנשמה, ומחכמה נכנס בבינה ומתפשט בכל הבינה, ואחר כך נכנס תוך ז"א ומתפשט בכל גופו, וממנו נתפשט בכל מלכות בשעת הזווג, ועל זה החסד נאמר יומם יצוה ה' חסדו הוא דכולהו יומא, דאזיל עם כולהו יומין.

פרק ה'

ה"מ"ב. תפלת ערבית דינא רפיא, לכן אנו אומרים ק"ש בברכותיה, משא"כ בתפלת המנחה שהיא דינא קשיא, כנ"ל. והנה ק"ש עם ברכותיה, הם בהיכלי דבריאה. אך יצירה ועשיה, אין רמו כאן, כדי שלא יתעוררו הקליפות דיצירה ועשיה. אך עכ"ו, אינם מזכירין רק היכלי רחמים לבר, שהם ברכה ראשונה היכל לבנת הספיר שהוא יסוד כנודע. וע"כ אנו אומרין בברכה זו ומבריל בין יום ובין לילה, דוגמת דקיע, כי היסוד הוא רקיע המבריל בין מים למים והוא סוד ה' צבאות שמו, שהוא יסוד הכולל נ"ה, כי הוא הויה הכולל לב' צבאות עמו, שהם נ"ה.

אח"כ אהבת עולם, היכל אהבה, אח"כ אמת ואמונה, היכל רצון. אח"כ השכיבנו, בסוד מטה עליונה בהיכל ק"ק. ולזה נזכר שם הפורס סוכת שלום, בסוד הנה מטתו וכו'. אח"כ העמידה, באצילות.

ענין ברכה ד' של השכיבנו בלילה ולא ביום, כי ביום אנו רוצין להעלותן באצילות, ושם תחבר עם דודה בת"ת. אבל בלילה, יורד היסוד למטה בבריאה, ושם הוא סוד המטה שהיא היכל ק"ק דבריאה, אנו אומרים השכיבנו, משא"כ בשחרית, כי אז היא עולה אליו כנ"ל, לכן לא יש נפילה אפים בערבית. עוד ט"א, כי בשחרית ומנחה היא עולה למעלה אליו, והיא מעוררת התשוקה וכו', כמ"ש לעיל בשער נ"א ע"ש. עוד ט"א, כי בבוקר החסד מתעורר, ויש בנו כח לכלול ביע"ב באצילות

ויש להקשות, כי ארו"ל תפלת ערבית רשות, והוא נגד מרת יעקב, כי אברהם תיקן שחרית, שנאמר וישכם וכו'. יצחק תיקן מנחה, שנא' ויצא יצחק לשוח וכו'. ערבית תקן יעקב, שנאמר ויפגע במקום וכו'. נמצא שערבית רשות, והיא ליעקב. ולמה מאחר שהוא בחיר שבאבות, למה לא תקנה חובה כמו שאר התפלות. אלא הכוונה, מאחר שמטה נתונה בין צפון לדרום, ותחבר במזרח בסוד תפלת יום, שוב א"צ לקבעה חובה, שכבר היא בחיק דודה וכבר נזדווגה. אבל עתה קבעה חובה, ואין להניח רשות בפ"ע, כי הוא קיצוץ בנטיעות ח"ו. וז"ס מחלוקת ב"ש וב"ה. ב"ש אומרים בערב כל אדם יטו ויקראו וכו', לפי שהיא שולטת בלילה, וצריך להורות הקריאה אליה לרמוז לנוקבא, שכל רבד הנוקבא הם מיושב. ובבוקר שהוא זמן שליטת זכר, צריך לעמוד, וזהו ובבוקר יעמדו. וב"ה אומרים כל אדם קורא כדרכו, כ"א היה זה לבדו וזה לבדו, היה כסברת ב"ש, אבל מאחר ששניהן ביסוד, אין להראות פירוד, אלא יקרא כמו שזדמן לו, בין עומד וכו', לרמוז שהם בייחוד א', ואין להראות קיצוץ ח"ו לא במעשה ולא במחשבה. והלכה כב"ה, ואין קיצוץ בשום צד ואופן ח"ו.

מע"ח: יאמר שיר המעלות הנה ברכו את יי יברך וכו'. יכוין כשהצדיק אומר ברוך, מעלה הניצוצין שנפלו בעמקי הקליפות, מ"ן לרחל, וגורמין ששופע עליה צדיק עליון, וא"כ היה לרחל ב' צדיקים: יוסף הצדיק עליון ובנימין הצדיק תחתון, וז"ש הנה ברכו את ה' כל עבדי ה', ואז בהיות הנשמה של הצדיק שעלה מ"ן ביסוד שלה, היא מתררכת במ"ד הנשפעים אל רחל על ידו. וזה יברך ה' מציון שהוא יסוד עליון.

מע"ח: יאמר יצוה ה' חסדו. הכוונה כי יש ב' מיני חסד, א' עליון אחר הבינה ומתפשט והולך בכל הספירות, והב' נשאר במקומו. אמנם תיכף אחר הגרון של א"א, קודם שיראה התפשטות חלוקי הזרועות שמקום זה הוא ראש כתפין, שהוא מקום חסד עליון הנקרא יומא דכולהו

לכן אנו כוללים כל העולמות ונופלין על פנים וכו', ג"ז עיין לעיל שם. ובזה יובן למה אין זיווג בערבית באצילות, אלא למטה בכדיאה כנ"ל, אמנם ענין הזיווג דערבית, עניינו הוא בחצי ליל הא' בבחינת יסוד לבר, כמ"ש בע"ה.

פרק ו'

(1) השכיבנו. כבר ידעת שהיא מטה עליונה, אך דע כי בלילה קודם חצות, אין ת"ת מתחבר עם המלכות, רק יסוד לבר, והוא מזווג במלכות בסוד אב"א, ומשם באים הנשמות לאותן המזווגים קודם חצות, ואין זיווג זה משפיע נשמות למלאכים החדשים, שאין המלאכים נבראים ע"י יסוד התחתון. ואחד חצות אז הוא זיווג ת"ת עצמו במלכות, כדי להשפיע הנשמות למלאכים חדשים, כנו"פ פ' פקודי. ובשים שלום הוא זיווג פב"פ זו"ן, להוציא נשמות, לכן ע"ה אע"פ שהותר להם זיווג בימי החול, עכ"ז צריכין להמתין עד אחד חצות לילה, עד זיווג של המלאכים, כי אז מתגלה אור יחד עליון מן הת"ת, ומביא עמו המשך חיי הבינה הנקרא חיים, עולה ומוליד נשמות למלאכים חדשים. אך בשבת אחד חצות, אז יש זיווג פב"פ, אפילו להוציא נשמות. וזהו ענין השכיבנו אבינו לשלום, שהוא נגר חצות ראשונה, שאז הוא זמן השכיבה שעל המטה, בהיכל ק"ק דבריאה. ולפי שאין הזיווג אלא ביסוד הנקרא שלום, לכן אומרים לשלום. ולפי שאין עת הזיווג להוליד חיילות המלך, שהם המלאכים, לכן אינו נקרא מלכנו, אלא אבינו. אך אחד חצות, שהוא זיווג ת"ת לצורך נשמת המלאכים, ומכ"ש שהיסוד נכלל עמו, לכן אומרים והעמידנו מלכנו לחיים טובים.

ס"א, פי', כי מלכנו הוא מודה על חיילותיהם מלאכיו, לכן קודם חצות זמן שכיבה, אין זיווג למלאכים, לכן נק' אבינו, לפי שאינו אלא ביסוד אמר לשלום. אך אחד חצות זיווג המלאכים חזן הקימה והעמידה מן המטה, אנו קודאין אותו מלכנו, ע"ש החיילות שהם המלאכים הנבראים

עתה, וזהו והעמידנו מלכנו, ואז מתגלה הת"ת המושך חיי הבינה עמו, וזהו לחיים טובים ולשלום, שהם הת"ת ויסוד, שהם החיים הנמשכים מהבינה הנקרא מלכנו, וגם לשלום שהוא היסוד. חצי קדיש, ב' כ"ח וב' מ"ב דע"ב, אלא שהא' דנוקבא, וא' דז"א עצמו.

אדני שפתי תפתח. היכל ק"ק דזכורא המתחבר עם היכל ק"ק דנוקבא, לכן אומרים קדיש בין זה לזה, כי זה דכורא וזה נוקבא. והנה אין כוונת ברכת אבות דערבית כמו בשל שחרית, כי בשחרית, נכנסו יותר בחי' של המוחין, ממה שנכנסו עתה.

קדיש תתקבל של אחד עמידה, ג"כ כמו החצי קדיש של קודם עמידה. קדיש שלאחר ערבית, ב' כ"ח וב' מ"ב. אחר רמ"ה, ואחר רס"ג.

מהחברים: ויאמר ברכת המעריב ערבים, שיש בה ג"ן אותיות כנגד מלכות שהיא נקראת גן נעול. ועוד, שהוא רומז לשם ב"ן. וכשתשים אות א' באמצע וא"ו, מצד ת"ת שמשפיע עליה, אז היא ג"ן. ועוד יש ס"ג תיבין, לפי שהיא דומות תפלת ערבית, וגן עם כולל, כמנין מטה. וכוונת הברכה מתפשטים הנעדרות שלה בכל העולמות. בחכמה פותח שערים: נגר בדיאה, שהם עולמות נעדרות לגבי מעלה עולם האצילות, ולזה אמר שערים, שנאמר פתחו שערים, וגם היא נקרא שער, זה השער ליי, וכולם מצדה נקראו שערים. אח"כ, בתבונה משנה עתים: נגר יצירה, ששם הוא שנקרא משנה למלך, ומשנה לעתים. אח"כ, ומחליף את הזמנים: נגר עשייה, ששם חלוקי הזמנים יותר מכל העולמות, וחלופי מאורעות שמתחלפין שם כפי הראוי לו. ומסדר את הכוכבים: דמו לו' כוכבי לכת שהם בקליפה, נעדרות והיכלות של עשייה שצ"ם חנכ"ל, הרמז בוזה, שהם אור הקליפות. ומסדר אותן במשמרותיהם ברקיע: שלא יצא שום אחד ממחיצתו ולפנים, שלא ברצון עליון, וז"ש כרצונו. בודא יום ולילה: אור וחושך כלול זה בזה, ולזה אמר גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור,

ואמונה, שכל אחד עם כללות, גי' אהי"ה. ואמר כי פירוש, אב גר הו, עולה כ"א, כמנין אהיה, ומלה האחרת לחשלוש רמ"ח צריך ג' תיבין, יכוין במלת אמת, שעולה כ"א פעמים אהיה, גי' אמת, לכך נרמזו כאן ב"פ אהיה. ויקרא ק"ש, ויכוין בפרשה ראשונה לסוד הגולגלחא, בב' פסוקים ראשונים במלת שמע, יכוין ח"י נימין, גי' קדוש, בראש היינו גולגלת הנוקבא, לחברה עם ע' שמות שבבינה, ולדבקה בזרועות באופן זה, יי': בחכמה, אלהינו: בבינה, ה': דעת, ואלה יתלכשו בזרועות וגוף שהם חג"ת, ויעלה ג' מוחין לז"א. אח"כ יאמר אחד, ר"ל, א"ח משפיע מג' מוחין אלו, לד', בזה אופן, ברוך: בחכמה, שם: בבינה, כבוד: בת"ת, מלכותו: במלכות, לעולם: לו"ק, ועד: בנה"י דז"א. נמצא שבב' פסוקים ראשונים, נחקן פרוץ וז"ן בסוד גולגלתא ויכלול נשמתו בגולגלת הנוקבא. פ"ב, יכוין לתקן זרועות עד הטבור, ולכוין במלת עש"ב: ע"ב ש', ג' אבות. ויכלול נשמתו, לתקנה בסוד זרועות עולם, עד ושמחם, ומשם ואילך, יכוין לתקן מטבור ולמטה, ויכלול נשמתו בבינה וכו'. מלת אדמה: עולה ג', כמנין מ"י הרמוז לבינה. בפ' ג', יכוין למלכות, לעשות פרוץ שלם, כי יש בפ' זו ג"פ ע"ב, נגד זרועות וגוף, שבכל אחד שם ע"ב.

וכוונת גולל אור מפני חושך, שגולל האור שלא יושג בשום אופן. מפני חושך, שבשביל החושך. או נוכל לומר מפניו ממש, ר"ל שגולל אור מפני הקליפה ג"כ, המסדרם לסדר, באופן שגולל האור כשיבא זמן שליטת החושך, כדי שלא יהנה הקליפה ממנה. בא"י המעריב ערבים: מעריב, ומחשיך על הקליפות בשביל הערבים שהם העולמות של מעלה, שהם מעורבים יחד ולא יש בהן פירוד כלל, ולזה נקרא ערבים. ולזה כוון למעלה ואמר, המבדיל בין יום ובין לילה, שיש ביניהן פירוד, לא כאלו שאין להם פירוד כלל. אהבת עולם. לרמז שהם באהבה שהם העולמות בית ישראל שהם העולמות של מעלה, והזכיר ד' דברים, נגד ד' עולמות מלמעלה למטה, בראשונה אמר תורה, נגד אצילות. מצות, נגד בריאה. חוקים, נגד יצירה. משפטים, נגד עשייה. אח"כ חזר וכולל אותן זה עם זה, כמה שתראה בעיניך. ויש בברכה זו חמשים תיבות, נגד אהי"ה אהי"ה עם ח' אותיות, שהם ג'. ולמה שם אהיה, לפי משרו"ל^ב כי מי שלא אמר אמת ויציב שחרית, ואמת ואמונה ערבית, לא יצא י"ח. כי בבוקר לא זכה לומר עם הצבור ק"ש, שיכוין ט"ו וי"ן שבאמת ויציב. וג"כ בלילה, אם לא זכה לומר ערבית עם הציבור, שיכוין בב' וי"ן של

שער הט"ז

שער ק"ש שעל המטה
ויתחלק לאחד עשר פרקים

פרק א'

שעה אחת אחר תפלתם. והשינה, הוא בסוד המפיל חבלי שינה על עיני כמבואר. אך השינה ביום היא רעה לצדיקים וטובה לרשעים, והוא

טוב לאדם לישן בלילה, ובפרט אחר ב' או ג' שעות, משום שחסידים הראשונים היו שוהין

היה בוחר בישיבה של הקב"ה, ולפעמים בישיבת ר' עקיבא, ולפעמים בישיבת משה רבינו, ולפעמים בישיבת ר' מאיר. וכעד"ז בכ"מ שהיה רוצה.

פרק ב'

סוד קריאת שמע שעל המטה.

יאמר רבש"ע הריני מוחל וכו' כמו שנדפס בסידורים, עד אך לא ע"י יסורין קשים וכו'. צמח: השכיבנו לא נזכר בספרי הרח"ו ז"ל בק"ש שעל המטה, רק בקריאת שמע דערבית. ושמעתי מן החברים שר' אפרים פנצ'ירו היה אומר אותו בלי ברכה בסוף, וטוב הוא לאומרו כן. ⁽²⁾ יאמר ברכת המפיל, ופרשה שמע, והיה אם שמוע, ופרשת ציצית. ויכוין כי הוא עושה מרכבה את נשמתו, אל אלו הרמ"ח תיבין שבק"ש, ולהלביש את נשמתו בזה לעלות אל ארונה, ולכן צריך שיאמר אל מלך נאמן, או יחזור ה' אלהיכם אמת. ויכוין בפרשת שמע, לשם מ"ב: אב"ג ית"ץ כמספר התיבות, ויכוין שעושה ראשו מרכבה לשם מ"ב, ומתלבש בו. ובפרשה והיה עד ושמתם, יכוין שהם ע"ב תיבין, ויכוין לשם ע"ב, היוצא מן וי"ס ע"ב ויב"א וי"ט, ויעשה זרועותיו וגופו מרכבה אליו. ומן ושמתם עד פרשת ציצית נ' תיבין, יכוין להלביש גופו מבטנו ולמטה בנ' שערי בינה, בסוד מבטן מ"י, שהוא בינה. ובפרשת ציצית יכוין, שהוא מלביש יסוד ברית קודש וב' ירכין, בשמות ע"ב, שהוא ג"כ מנין תיבות פרשת ציצית, וכל זה נזכר בתיקונים קל"ד. ויכוין שכל אלו רמ"ח איברים דדוכרא, ואז יחברם עם הנוקבא הנקראת מטה, והוא המלכות. ויאמר פסוק הנה מטתו שלשלמה כו' אחוזי חרב וכו' ג"פ, וירמוז שהם ס' תיבין, והם ששים גבורים, והם ו"ק שלה, כל א' כלול מ"י. אח"כ יאמר יברכך יאר ישא, שבהם ס' אותיות, שהם ס' גבורים הנ"ל. אח"כ יושב בסתר עד עליון, כי הם ג"כ ס' תיבין. אחר כך פסוק בידך אפקיד רוחי, ויכוין שג' תיבות ראשונות ר"ת בא"ר. ויכוין להעלות נשמתו אל המלכות

שארז"ל, שינה לרשעים הנאה להם והנאה לעולם^(א). והענין, כי הצדיק ע"י מעשיו, אפשר שיתעבר בו נשמות הצדיקים כאשר יישן בלילה, וחזרת נשמתו אליו, וממשכת עמה נשמות הצדיקים כדי לסייעו. וכאשר יישן ביום, יחזור הנשמות ויתפרדו ממנו. ובפרט כי בלילה האדם מפקיד נשמתו ביד המלכות, ובאה זכה וברה ושלימה. אמנם ביום אין הנשמה מוצאת מקום מנוחה ופקדון, ולכן מפסדת מה שלוקחה בלילה. אמנם הרשעים הוא להיפך, כי בלילה אינם נכנסים בפקדון בכנפי השכינה, והם משוטטות בעולם ומוציאין נשמת רשעים, ובאים עמו בעיבור, ולכן אם יישנו ביום, אפשר שע"י מעשה טוב שעשו אותן הרשעים ביום ההוא, כאשר יישנו יתפרדו מהן. לכן יש צדיקים שמגיע להם כמעשה הרשעים, ורשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים. אמנם השינה למי שהוא אדם חשוב וגדול, כמו הראשונים, אז אפשר שאפילו אם יישן ביום, ירויח כמו בלילה.

אמנם השינה ביום שבת, טובה לצדיקים, כי אז אין הדבר רע גובר ביום השבת, ואדרבה אפשר שירויח, לכן טוב לישן ביום השבת, משום עונג שבת אחר האכילה, וכך היה מנהגו של מורי ז"ל. ומעשה שהיה יישן מורי ז"ל ביום שבת שינת צהרים, ונכנס רבי אברהם הלוי, ומצאו שהיה ישן ב' או ג' שעות, והיה אומר כי השינה מכלל עונג שבת ומצאו שהיה מרחש בשפתיו. בין כך ובין כך נתעורר הרב, אמר לו ימחול אדוני שהקצתי אותו משינתו. א"ל, ומה היה אדוני מרחיש בשפתיו, א"ל, חייך שעסקתי עכשיו בישיבה של מעלה, בפרשת בלק ובלעם חברים נפלאים. ואמר לו, יאמר מכ"ת לי מהני מילי מעלייתא. א"ל, חייך אם הייתי דורש פ' שנים רצופים יומם ולילה מה ששמעתי עתה, איני יכול להשלים.

וכן היה מנהגו ז"ל כשהיה ישן, היה מביאים אותו לפני סוריאל שר הפנים, והיה שואלו באיזה ישיבה הוא רוצה לילך, והיה מוליכין אותו. ופעם

(א) סנהדרין ע"א: בדפו"י מוסיף (לא יישן אדם יחידי בלילה מפני לילי' שהיא מצויה שם עמו שהיא ג"כ אולת.

בפירודא תמיד). (ב) שעה"כ דרושי הלילה דרוש ט' דף שנ"ג.

שמות אהי"ה יה"ו העולין מ"ב גם כן, שהוא מ"ב דבריאה, ועיין לקמן פירושו.

ואח"כ יחזור לאומרו פ"ג, ויכוין להעלות את הנשמה כסדר הנ"ל, ויכוין במ"ב אותיות דהוי"ה דמ"ה, שם יהו"ה, יוד הא ואו הא, יוד ואו דלת, הא אלף, ואו אלף ואו, הא אלף. ויזהר שלא יזכיר שם מ"ב, אלא בסדר אנא בכח דרך תפלה, ולא באותיות ממש. וזה דווקא המ"ב הראשון, אמנם ב' מ"ב האחרונים, יהיה במחשבה לבד. ואז יתעורר כאלו הוא פורח למעלה לרקיע. ותמיד יכוין בשם אנא בכח וכו', עד שיישן.

ובליל ב' יעשה כסדר הנ"ל, רק שבמקום שם ראשון, יזכיר הב', קר"ע שט"ן, ויכוין שהוא בגבורה, והוי"ה ניקוד שב"א, והוי"ה אחרת ניקוד בר"ת ויאמר אלהים יהי רקיע יְהוָה.

ובליל ג', שם נג"ד יכ"ש, והוי"ה בחול"ם בתפארת, והוי"ה אחרת בניקוד ר"ת, ויאמר אלהים יקוו המים. יְהוָה

בליל ד', בט"ר צת"ג, והוי"ה בחיריק בנצח, והוי"ה אחרת בניקוד ר"ת, ויאמר אלהים יהי מאורות. יְהוָה

ליל ה', חק"ב טנ"ע, והוי"ה בשורק, והוא קיבוץ בהוד, והוי"ה אחרת בר"ת, ויאמר אלהים ישרצו המים. יְהוָה.

ליל ו', יג"ל פז"ק, והוי"ה בשורוק בו' ביסוד, והוי"ה אחרת נקוד בר"ת, ויאמר אלהים תוצא הארץ. יְהוָה.

ליל שבת, שקוצי"ת, מלכות. והויה כלולה מכולם. והוי"ה אחרת בניקוד ר"ת, ויאמר אלהים הנה נתתי. יְהוָה

ובסוף יאמר פסוק בידך אפקיד רוחי. ובשם הוי"ה שבפסוק זה יכוין בו תמיד, ויחשוב בו עד שיתנמנם, וכל זה מעומד, ובפרט בעת הדווי. ובתיבות ובשערדיך, יכוין בו, בראש תיבה ו', ובסוף תיבה ו'. הרי כ"ו, וכחשבון הוי"ה.

בעת השכיבה, יכוין למסור נפשו. כשיאמר פדית אותי ה', יכוין הוי"ה זו במילוי ההי"ן,

כסוד. מ"ג, כדי שתתמלא המלכות ממ"ד של מעלה, ותקרא בא"ר כמו שידעת. אח"כ יתודה על עונותיו, ויכוין כאלו הוא מודה על פשעיו לפני ב"ד, ורוצין אז להמיתו ולכפר על חטאיו. אחר כך יכוין, וישים נגד עיניו יאהרונה"י, ויכוין כאלו עושין בו ד' מיתות ב"ד, ויחשוב בב' אותיות י"א, כי משם דנין בסקילה, ויחשוב עצמו כאלו אז סוקלין אותו בב"ד. ובב' אותיות ה"ד, יחשוב כי משם הוא שריפה, ויחשוב כנ"ל. ובב' אותיות ו"ג, יחשוב בחרב וסייף, ויחשוב שהורגין אותו. ובב' אותיות ה"י, יחשוב שחונקין אותו. נמצא, כי אע"פ שעבר על ד' מיתות ב"ד, הוא מקבל עתה בחפצו וברצונו, כדי לכפר על עונותיו.^(ג)

וכבר ידעת, איך ד' מיתות ב"ד באים משם הוי"ה בהתלבשותו באדנ"י, דל"ל. ואז תחשוב כאלו נפשך עולה למעלה. ותאמר אנא בכח וכו', ויכוין לשם מ"ב כולו בו' שמותיו, כי שם מ"ב זה מעלה מעשייה ליצירה, ע"י שם מ"ב זה שביצירה. ויכוין בר"ת שם מ"ב זה היוצא מתפלה זו, והם ז' שמות אבגית"ץ וכו' כסדרם. וסדרן מחסד עד המלכות. ואח"כ אם הוא ליל מ"ש, יחזור לומר אנא בכח עד צרורה, ויכוין כי בשם זה כלולים כל הז' השמות דמ"ב, ויכוין שהוא בספירת החסד.

מהחברים: דע, כי במדות עליונים יש ג"כ יראה שלא יעלה למעלה ושלא יתפשטו למטה ממקומם. כטעם אל שדי, שאמר לעולמו די. עיין קדם שער שבת נ"א יפה.)

ו"יכוין בספירת החסד, אל הוי"ה שבה, בנקודת סגול, גם יכוין אל הוי"ה ב', שנקודה בר"ת של בראשית ברא אלהים את. יְהוָה ויכוין שמעלה את נפשו בשם זה. בב' אותיות ראשונים מן השם א"ב, יכסה פניו. ובב' אותיות ג"י, יכסה רגליו. ובב' אותיות ת"ץ אחרונים, יעופף.

ואח"כ יחזור לאומרו פעם שנית, ויכוין להעלות בו את הרוח כסדר הנ"ל. ויכוין בב'

(ג) דפו"י (ס"א): ויחשוב בעצמו כל עבירות שעשה ועבר בימיו, ובפרט באותו יום דבר יום ביומו, ואז יהיה בכלל מארי דחושבנא ואשרי לו ולעליית נשמתו אם יעשה זאת. (י) חקוני זהר חקן ע" דף קלה.

ובפרט לי שאני מגולגל כפול, כי יש אחי חלק נפשי וחלק ר"ע. והנה סוד שם זה, הוא סוד מערת המכפלה, כי יחד הם גי' י"י, והה' ב' ההיץ, ו"ו ב' ווי"ן, וה"ה ב' ההי"ן. גם תמיד בכל עת יהיה יראת שם על פניו.

מע"ח: ק"ש של השכיבה. הכוונה להשפיע אור חדש, מאו"א לזו"ג, כדי לחדש הנשמות בכל לילה, בסוד חדשים לבקרים רבה. לכן אנו צריכים יחד מחדש, ולא יספיק אותו של ערבית, רק לחיבוק של אחר חצות. אך זה, לחדש הנשמות, חדשים לבקרים רבה, לכן ר"ת, הוא סוד רחל, המתעברת בכל לילה מנשמת הצדיקים.

מהחברים: כלילה קודם שיישן, יאמר ברכת המפיל. ויכוין כל הרי ימים בהר"ה זו, לשם מ"ה, שהוא בז"א. וממנו יונק שם אלו"ה, שהוא גי' מ"ב, ועם גי' שרשין דאינון נר"ן, דהיינו: י, נשמה. ו', רוח. ה', נפש. הרי מ"ה. דרך כלל זה, יכוין בניקודו, שכל אותיות חולם, חוץ מן ה' וב' ההיץ, שהם בצירי. (ואני מגיה בחירק).

ובדרך פרטי יכוין כזה עוד: ליל א', שהוא מ"ש, כל אותיות בצירי. ליל ב', חולם. ליל ג', חטף פתח. ליל ד', ג"כ כך. ליל ה', חולם. ליל ו', אותיות דדכורא סגול, וג' דנוקבין צירי. ובכל ליל שבת יכוין, הוי"ה פשוט, ומלוי, ומלוי דמלוי כ"ח, הרי מ"ב אותיות, גי' אלו"ה. ובכולם ינקד בשכלו, זכרים קמצין, נקבות פתחין. ואותיות אלו"ה כדרך הנקרא: א' חטף סגול. ל' חולם, ונקוד פתח שתחת הה', הוא משמש לו' ולה"א, שלא תשאר שום אות בלי ניקוד, הרי ו' נקודות וב' פתחין, גי' ע"ב, ששם אלוה יונק ממנו. ומאיר

פרק ג'

(1) ברכת המפיל. ברכה זו יש בה כמה הקדמות רבת התועלת, הנה בבריאת העולם ביום ע"ש, כבר ידעת, כי ז"א אינו רק ו' של הוי"ה, יען היותו כלול מו"ק. ואמנם, היו חסרים ממנו סוד ג"ר, ואז הבינה שהיא אמא, ואבא מלוכב בתוכה, האריכה נה"י שלה בן, ואז נתהוו מהם ג' מוחין לז"א, חב"ד, ואז נתעלה חג"ת שלו, בסוד הגלגלתא, ובהם היו ג' מוחין הנ"ל שלו. אמנם, אל יקשה בעיניך ממ"ש בווהר באר"ר, כי מאבא ואמא דעת, מהם נתהוו ג' מוחין דיליה, כי הנה דע, שיש הפרש בין או"א, לברא וברתא, כי זו"ן

הגהה

וכו'. ויאמר ביך אפקיד רוחי, ר"ת באר, שהוא רחל הפוך אבר, ויוכל לשומרו מקרי והיינו פדית אותי אות שלי. אותי י"י א"ל, גי' דעת. הכוונה לדעת ז"א, הנאצל מיסוד אבא ואמא, לפי שאין הדעת ספירה אלא קיבוץ ב' היסוד אלו. אמת, רבוע אהי"ה.

(א) דע, כי יש באלהים ק"ך צירופים, חציים ימינים וחציים שמאלים. של ימין אצטריכו לתיקון הנערה גופא. ושל שמאל, ס' גבורים להושיע לה מהקליפות. והנה הרבקים שבק"ש, הם ס'. צריך ליתן ריח, הם ס' במ"ק של מט"ט המנהיג את העולם בחול מן ס' ימינים, וכנגדו ס' אותיות של ברכת כהנים. וכן בפסוק הנה מטתו

(ג) ספר כנפי יונה חלק ב' סימן קי"ח.

(ד) שעה"כ דרושי הלילה דרוש ו' דף שני"ח.

מדת החיים של הז"א, שהוא ו"ק. והכוונה, כי חזר ת"ת להיות כבראשונה כמדתו בו"ק לבר, ואז אין כח בו להאיר בה, כי אז מלכות אין בה סוד מוחין ושום אבר מגופא, רק חלק א' מ"י ממנו כבתחלה כנ"ל, והת"ת אינו רק ו"ק. ושיעור קוסטא דחיותא הוא ו"ק הנ"ל, כי הוא מדת חיי ז"א ושיעורו.

והביאור הוא, כי כשאינו אלא ו"ק, אין בו חיות רק אותו חלק י' של חיות שהוא מגיע למלכות, ואז נחלק אותו החיות חלק הי' ונחלק לו"ק, עם המלכות שבו. וזהו ביאור קוסטא דחיותא, ואז נסתמו עפעפיו בתנומה, שלא היה יכול להביט במלכות להאיר. וגם שינה העליונה נפל בעיניו, שהוא הבטת עיני א"א בז"א, חסרה ממנו. ואלו הבי, הם סוד המפיל חבלי שינה על עיני. וחבלי שינה על עיני, הוא חסרון הבטת עיני א"א בו. ותנומה על עפעפי, הוא חסרון הבטת ז"א בנוקבא, בסתימת עפעפיו, ואז ננסדה מאחוריו אותו הצלע לבר, כי תחלה היתה המלכות פרצוף שלם בסוד אב"א, וכשהפיל תרדמה על הז"א ונתמעטה, וחזרה להיות היא חלק י' שבו לבר, וזהו שנקרא עתה צלע, כי אינו רק צלע א' לבר, ולא פרצוף שלם, ואז ננסדה ועלתה למעלה מצד פני הז"א, ואז האציל בה א"א להשלים תיקונה, ובנאה בנין שלם, כמו שהיה הזכר מתחלה, ואז שניהן שרין ממש זה כזה. ואח"כ חזרה הבינה להאציל לז"א כבתחלה, כי נמצא שהיה אז פב"פ.

אך יש ב' מיני פב"פ, א' הוא זה הנ"ל, כי נעשין פב"פ ע"י המאציל העליון, ואז באה לה אותו הפנים מלמעלה מן המקום שנמשכו לז"א. והב' הוא, כי חודרת היא להיות פב"פ, אבל היא בסוד פנים של נה"י של הזכר, כי מתחלה היתה מאחוריו, ועתה היא בפניו ממש, ונכנס בה האור נה"י מצד הפנים שלהם, ונעשין מוחין דילה. אך בהיותה בסוד אב"א, אין מאירין מוחין דילה אלא מצד אחודיים נה"י שלו.

אמנם כבר הודעתך, כי אין הכוונה שהנה"י

אינם שרין בסוד המיעוט, אך או"א שרין זה כזה, ושניהן כל אחד יונקים בשוה, לכן הם חשובים כא', ואז חמיד החכמה חוך הבינה. נמצא כי כשאנו אומרים נה"י של בינה, הנה גם הם מכח החכמה.

וז"ש בזה כי ירכין דאמא אינון סתימין, ולא נזכרו בשיר השירים. והענין הוא, שנכנסו בגולגולתא דז"א, ושם הם מוחין, והם סתומים בתוך הגולגולת. ואח"כ מכח אור חג"ת שלו שקנו אור גדול, ועלו למדרגת חב"ד, נמשך לנה"י שלו ונעשו חג"ת. ואח"כ מכח אור נה"י שלו שקנו אור גדול, ועלו למדרגת חג"ת, מהם נמשך אור נה"י, והם מתהוים למטה, ובזה נשלם ז"א. אמנם בהגיע אל הת"ת, אז נקוב לאחוריו בין חרדי, ואז נאצלה הנוקבא.

והענין, כי הנה ז"א כלול מי"ס עם המלכות. אמנם, אז אין המלכות רק בסוד חלק י' שבו, אמנם, אז נגדלת ונעשית פרצוף שלם^(ב). אמנם, אז נה"י שלו, מן האחוריים נעשו לה מוחין ג' חב"ד, ומסיום הת"ת שלו נעשה לה כתר. אמנם כבר ידעת, כי כמה פרקין יש בירכיים ושוקיים, ומהם נעשו לה מוחין, וב' זרועין וגופא, וב' ירכין ויסודה. נמצא, כי שיעור נה"י של הזכר, הוא אורך כל הנוקבא. והנה להיות שיעור קומתה, היתה בתנה"י שלו, לכן נקראת ד', נגד ד' שלו. אך זה בהיותה בסוד אב"א, ואז נקרא ד', אך כשהיתה חוזרת פב"פ, נקראת ה'.

נמצא, כי בהיותה אב"א, היא קטנה ממנו ויונקת ממנו, והוא פותח עיניו ומביט בה כנגד חרדי דילה, ואז אור עיניו נקוב מאחוריו, ומאיד בה כפי מה שהיה באצילות עצמו.

והנה בהיות הוא מביט בה, גם א"א הוא מביט בו, כנו' באודא ובסבא ע"ש. ואז רצה המאציל העליון להביא פב"פ, כדי שיהיה היחוד פב"פ, כי בהיותה אב"א אין זיווג, כי אם ע"ד אב"א, וגם כי אז היתה צריכה להיות קטנה ממנו, להיותה מקבלת ממנו. לכן מה עשה, אפיל דורמיטא על ז"א, ולא אשתאר בו אלא קוסטא דחיותא. פי',

תגה

(ב) ונלע"ד חיים, כי זהו מחלוקת רז"ל, שי"א פרצוף. ו"א זנב היתה.

בפתיחות רחמותיהם, והם בסוד הלידה, אז ארדבה הם בסוד הרחמים, והבן חילוק זה.

פרק ד'

ה' בברכת המפיל כבר בארנו למעלה כוונתה. אמנם נבארהו יותר בפנימית כוונתו, עם שהכל כוונה א'. והענין, כי הלא סוד הארה העליונה והסתכלות העליון, נמשך משם מלוי יודין אל מלוי ס"ג, ומשם אל מלוי מ"ה, ומשם אל מלוי ההין, וכל זה סוד מדת יום, כי השפע נמשך דרך זכר הגובר. אמנם בלילה, מדת לילה גוברת, ונמשך השפע ממלוי יודין עצמן, למלוי ההין דרך ישר, ואז מתמלא הוי"ה זו של ההין, ונעשית מלוי יודין, ולכן צריך שיוסר הארה מב' שמות האחרים, שהם ס"ג מ"ה. וזהו המפיל חבלי שינה על עיני, שהם סוד ס"ג, שיש בו ג' יודין, הנקרא עינים. וגם תנומה על עפעפי, הוא מלוי אלפין, שהם כרמות עפעפים ממש, כי כן ב' יודין של א' הם דמות עפעפים. וגם, כי מלוי אלפין, הוא כמו עפעפים, אל מלוי ס"ג, הנחתם ונסתם בתוכו יודין באלפין, ואז מאיר לאישון בת עין, שהוא מלוי ההין של נוקבא, ומאיר בהם בסוד התהפכותן למלוי יודין.

בברכת המפיל, אנו אומרים ומאיר לאישון בת עין. הסוד הוא, כי הלא המלכות לעולם הוא בבחינת נקודה א', עד שאנו בונין אותה בברכת אבות כנדע. ואין בה פרצוף שלם, רק נקודה א' כלולה מיי, ולא בפרטות. ואותו נקודה, היא נקראת אישון בת עין, כי זו היתה בתחלת אצילותה, ומאיר לאישון זו, עד שנעשית פרצוף שלם. ודע, כי נקודה זו, יכולה להיות עמה פב"פ בכל עת.

מע"ח: ארז"ל, אל יהדרר אדם ביום, ויבא לירי טומאה בלילה. הנה, לעולם המחשבה הוא

שלו הם ממש מוחין דילה. אך הענין הוא, כי מאירין בגולגלתא דילה אלו ג' הנ"ל, ונעשה מהם גולגלתא לקבל מוחין עלאין. אמנם, לפעמים אין בה רק ג' אורות אלו לבדם, בסוד מוחין. ולפעמים, אפילו אלו אין בה רק ניצוצין מן אלו האורות, והם מוחין לה בימי החול, ושלא בשעת התפלה. הרי נמצא, כי ע"י הפלת שינה בז"א, או אותו המפיל שינה הוא א"א, אז מאיר לאישון בת עין, היא המלכות. וזה הענין נעשה בכל לילה, כדי שבבוקר בשים שלום, תהיה בסוד פב"פ. וכבר בארנו, כי אין כל פב"פ שוין. והנה, אז בלילה הדינין מצדה הם מתגברין, והם נגדלות, עד שבעת הבוקר אז כולם מתחברים בסוד נקודת ציון, ואז היה זיוג בסוד ה' גבורות בנקודת ציון, לכן אין הזכר שולט בלילה, כי נפלה שינה בעיניו, ואז ביתא אתמסרת בידהא כנדע.

אמנם רצוני לבאר, כיון שהתחלתי ענין גילוי עריין הנזכר ספ"ק דספרא דצניעותא, וז"ל: ואז אתי מפתחא דכליל שית מפתחין, ומכסי פתחא לעילא ולתתא וכו'. והענין, כי כבר בארנו כי התפארת אינו רק ו"ק, וזהו מפתחא דכליל שיתא, ונכנסין בגולגלתא נה"י דבינה ויסוד דילה הוא סוד נקודת ציון שבבינה והוא בית רחמה, ואז בהיותו תוך גולגלתא והיא סתומה, וסיום האי מפתחא הוא נה"י שלה, והם נכנסין בנקודת ציון של המלכות, ה"ח בה"ג, ואז הם סתומים תרין עריין של אמא וברתא, ואין הדינין נמשכין.

אמנם כשישראל חוטאין, אז ח"ו נסתלקה הבינה מעל גולגלתא דז"א, ונמצא ערותה מגולה. גם הת"ת מסתלק לעילא, ונמצא ערות המלכות מגולה, ואז יורדין הדינין מן אמא וברתא בפתיחת רחמה מצד העון, וז"ס וי למאן דגלי עדייתהון הנזכר בזוהר, וזה סוד הסתלקות האם מעל הבנים^(ג). וסוד הסתלקות ו' מן ה'. אמנם

הגהה

(ג) ונלעד"ן, שהוא סוד שע"י גילוי עדיין של דוד המבול, גרמו שנחרבו מיין עילאין במיין תתאין, כנזכר בזוהר.

ה) שעה"כ דרושי הלילה דף שס"ב טור א'.

אשתו ואינו משהה עצמו על הבטן לגמור כל הטפה, אלא שנפרד ממנה אחר גמר תאותו, גם כן הוא נכשל בעון דומה לזה. אך אמנם אינם כ"כ חמורים, כאלו שופך זרע, כי אע"פ שאין אותה הטפה ראוי להוליד, עכ"ז נברא ממנו משחית א', ע"ד הנ"ל. אמנם צריך אדם להמיתם בכל לילה, ויש אדם שיוכל להמית אל"ף וקכ"ה בכל לילה, כנזכר פ' בלק דרי"א. ויש אדם שיוכל להמיתם דבר יום ביומו כמספר הימים אשר חטא כך צריך לתקן. יש כמה פרטות בזה, ולכן לזה הוא תיקון להמית אותן גופות המזיקין, כדי שיוכלו לעלות אותן הנשמות עמו בכל לילה. והנה כמו שיוצא מן האדם מזיקין אלו בלא אשה, כך אשה בוראת מזיקין אלו בלא איש, וז"ס, לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהליך. לא תאונה אליך רעה: זו לילית, ונגע: זו ס"ם. לא יקרב באהליך: זו אשתך. והנה מיתת ענין מזיקין האלו, הוא ע"י חרב פיפיות בידם. והענין הוא דע לך, כי אחד שבארנו לך כי עון זה הפוגם עד או"א, א"כ אנו צריכין להוריד השפע ממזל דדיקנא דעתיקא, דעת עליון החופף על או"א כנדע דמזלאת אתכלילין. ואז יורד שפע גדול משם, ואז אין יכולת בקליפות להתגבר, ולקבל אורו כלל ועיקר, ואז מתים.

והנה סוד הדעת הזה הנקרא מזלאת, כבר בארתי לך, שהוא ג' היות דמלוי יודין, וכל א' גימטריא ע"ב. והג' ביחד, גימטריא רי"ו, הדי בזה סוד ע"ב דרי"ו, שהוא סוד עיבוד של המשכות הטפה הנשמה משם. כי מציאות כללות כולם הוא מלוי יודין, וכל א' שהוא בגי' ע"ב, ובפרטות הם ג' היות שהם רי"ו. והנה ע"ב דרי"ו, גי' דפ"ח. וז"ס והנה פדח מטה אהרן לבית לוי, כי אהרן הוא חסד והוא ע"ב, ולוי הוא גבורה והוא דרי"ו, ושניהם גימטריא דפ"ח. וז"ס ורוח אלהים מרחפת על פני המים, מרחפת הוא מלת מת דפ"ח, כי אותיות דפ"ח באמצע אותיות מת, והוא סוד קליפות נוגה הנקרא רוח אלהים מרחפת, כי על ידה אותו הנשמה היורדת מן דפ"ח העליון שהוא ע"ב דרי"ו,

בחכמה, הנקרא י"ש. כי החכמה י"ש מאי"ן, שהוא כתר. וכנגד בחינה זו שבקרושה, יש בסט"א קרי, כמנין י"ש. אלא שהש' שהוא אות אמת, יעשה ק"ר, שהם אותיות שק"ר. והיו"ד נהפכת בהם למטה, שהוא טפת הקרי. לכן כל צדיק השומר אות ברית קודש, על זה יש לו שם צדיק, ויש לו ש"י עולמות, כנגד מה שנוהר במחשבה רעה, כמנין ויהי ער רע, נגר קרי. וענין ש"י עולמות וכו', עיין בנע"ח פרשה וישלח.

פרק ה'

⁽¹⁾ בענין השכיבה בק"ש. דע, כי הלא לא יש עבירות בכל התורה שיוליד המזיקין, כמו שכבת זרע לבטלה. והענין, כי מי שעשה שאר עבירות, הנה מתלבשים בהם המזיקין, ונעשין קטגורים. אך משז"ל עונשו גדול. ונבאר סוד גדול נעלם ונפלא עד מאוד לתקן נשמתו של אדם, כדי שיצא נקי וטהור מזה העון.

דע, כי כמו מי שהוא מוציא שז"ל הוא פוגם במחשבה, כי אינו משתמש בשום כלי, עונשו מגיע עד דעת עליון של או"א. והנה דוגמת מה שהוא משמש זכר בלי נקבה, גם כביכול למעלה נמשכת אותו הטפה של אותו נשמה מן הזכר, ואינו נשפעת במלכות, דק יוצאות לחוץ בקליפות נוגה, וזה טיקלא דעשיקת נשמתין, הנז' בסבא במשפטים. והנה אשת זנונים תתאה אפתי לחוה ע"י קליפות נוגה, ונמשכת אותה נשמה אליה, ואז מתלבש בה כח מזיק אחד מן אשת זנונים, והיא נעשית גוף אל אותה נשמה. נמצא, כי המוציא שז"ל, הוא גודם לטפת נשמות בניו, שיהיו מלובשין בגופים, הנעשין מאשת זנונים. נמצא, שהחזיר הקרושה והטובה אל הרע.

והנה תיקון החטאה זה, הוא להמית אותן גופין הנעשין מאותן נשמות, כדי שיברחו אותן נשמות למקומן, כדי שיוכלו לעלות אותן נשמות עמו בכל לילה, ואלו הם סוד אותן המזיקין שממית אדם ע"י ק"ש שאומד על מטתו, והבן סוד גדול הזה. אמנם יש עון דומה לזה, והוא מי שנזדווג עם

וחרב, גי' רי"ו, שהם ג' שמות מלוי יודין דהאי מולא.

והנה כבר הארכנו הרבה מזה, ונחזור אל הכוונה, כי הנה ראוי לכוון, כשאומר ק"ש ומזדווג או"א בסוד י"י אלהינו י"י, לכוין, כי אותן ג' היות במלוי יודין, שהם גימטריא וחרב, שהם משפיעין בג' שמות י"י אלהינו י"י, שהם או"א דעת שלהם, המקבלין מדעת עליון ממולא עלאה. ומאלו ג' היות נשפעים עד ב' מוחין דנוקבא דז"א, ובוה מתים החיצונים, כי סוד הדיקנא הוא לאכפייא דינין כנודע. (והנה אחר שיחדנו כל הרמ"ח איברים דז"א הנ"ל בקריאת שמע, אנו מחברים אותן עם המלכות, הנקרא עתה מטה בלילה. ח"ש הנה מטתו שלשלמה וכו' אחר ק"ש, לכן אנו צריכין עתה לתקן ג"כ איברים דנוקבא. והנה סוד המטה, היא בבריאה בהיכל ק"ק, לכן הסתכל וראה, כי ג"כ אנו קוראין סוד הפסוק הנה מטתו וכו', כולם אחויו וכו', וג"פ הרי ס' תיבות. ובברכת כהנים ס' אותיות. יושב בסתר עליון עד מחסי, ס' תיבות. והענין, כי תחלה אנו מתקנין המלכות במקומה בבריאה, ששם נקרא מטתו שלשלמה. והענין, כי הנה עדיין הוא כאן בסוד ד', כי כבר בארנו שיעור גובה קומתה היא מתפארת עד יסוד של הזכר, נמצא, כי היא בסוד ד' וחסרים ממנה ו' אחרים, כדי שתהיה קומתה שוין אל קומתו, לכן אנו אומרים הנה מטתו שלשלמה בסוד בריאה, כי שם חוזרים להיות בסוד ד' לבדה, להיות שלימה כמותו בכל י"ס שלו אשר שם בבריאה. וז"ס ס' תיבין, כי הם סוד ה' החסרים ממנה, ועולין למנין ס'. ואחר כך אנו מעלין אותה אל האצילות, ושם ג"כ אנו צריכין להשלים לה סוד ה', שתהיה קומתה שוה לקומתו באצילות, והוא ע"י ס' אותיות שבברכת כהנים. ואח"כ אנו מחברים יחד סודה באצילות, עם סודה בבריאה, כדי שתהיה בסוד מטה. וז"ס ס' תיבין שביושב בסתר עליון עד מחסי. וז"ס מלת עליון, כי זה חיבור אצילות עליון עם הבריאה. ותכוין

היא נכנסת במקום המיתה, כנ"ל בענין שז"ל. אמנם עם הכללות עצמן, הוא גי' טרף, וז"ס טרף נתן ליראיו, כי אותן הטפות הטרף, חוזרין וטורפין אותן מן החיצונים, וזהו נעשה כאשר יזכור לעולם בריתו העליון, שהוא המשך הדעת העליון, הנקרא מולא, עד היסוד התחתון. וז"ס לא ישכב עד יאכל טרף, כי בהריגת אותן מזיקים, אז טורפין אותן נשמות הבאים מסוד טרף שהוא ע"ב רי"ו, ומחזירין אותן למקומם. וז"ס יפול מצדך אלף, שהם אותן גופין החיצונים, ואז אליך לא יגש. אין הכוונה אליך ממש, כי זה פשיטא, כי אחר שיפול מצדך אלף, פשיטא שאלו לא יגש. אך הכוונה לומר, כי לאותן הנשמות שהם נמשכין ממך, וזהו אליך לא יגש אליהם להתלבש בהם, כי אחר שיפלו וימותו, לא יוכלו עוד ליגש לאותן הטפות ונשמות, לחזור וליקחם. וז"ס יעלו חסידים בכבוד, ופי', החסידים הם אותן טפות הנמשכות ע"י שאינו משהה עצמו על הבטן, כי זה אינו נקרא רשע, כמו המוציא שז"ל, כי אותן הטפות מתלבשות בהן בסוד קליפת אשת זנונים, רע גמור שאין בו טוב כלל, כיון שכל כוונתו כולו לרעה. אבל מי שאינו משהה עצמו על הבטן, הוא כלול טו"ר, כי כוונת התשמיש לטובה, רק שנעשה עמו רעה. לכן הם מתלבשים בקליפות נגה שהוא טו"ר, ואלו שעשו כן ובאים עתה לחזור בתשובה ולנקותם, נקראו חסידים. וזהו ירננו על משכבותם, פירוש, בעבור מה שעושין במשכבותם ובתשמישן, שאינם משהים על הבטן. וזהו על משכבותם, ולא אמר במשכבותם.

והנה, עתה ביאר איך ממית אותן, ואמר רוממות אל בגרונם. פירוש, כי הלא סוד או"א בארנו שעורם, מהגרונן עד טבורא דלבא דז"א, וזהו רוממות אל בגרונם. כי אל, הוא סוד הדיקנא הנקרא אל, בסוד אל רחום וחנון, דאית ביה אל קוצין תקיפין, וכמ"ש לעיל, האל הגדול הגבור וכו'. כי זה הדיקנא החופף על גרונם, ואז נמשך מולא תיקון י"ג, הנקרא וחרב פיפיות בידם. כי

רי"ו, ענינם הוא סוד חסד חסדים, פי", כי ג' פרקין דזרועות ימינא, והם מתגלין בפומא דאמה, ואלו הם שבהם נעשה כלי. וזהו סוד מה שידעת, כי חסד כונן ומתקן למטרוניתא, ונמצא עתה, כי סוד כלי זה שהנחיל חכמה לכינה, נקרא אורא דכיא, כי הם סוד ה"ח, ואורא דכיא הוא סוד ה"ג שביסוד בינה, ומאלו הב' נתקנו גלגלתא דז"א כנדע באדם, ונעשה מהם סוד הרעת דז"א.

נמצא כי מיסוד חו"ב נעשה דעת בז"א, אך להיות שגם סוד אורא דכיא הוא רוחא דגניז ביסוד הבינה, לכן אנו אומרים כי נה"י דאמא הם ג' מוחין לז"א, ואין חושבין את החכמה, כי גם האי אורא נחשב משל אמא. נמצא, כי אחר ביאה ראשונה דבריאת עולם, אז אחא מפתחא דכליל שית שהוא הז"א, וסתם פתחא דאמא, כי נה"י שלה נעשין מוחין אליו. נמצא, כי מקורה סתום וגנוז, בתוך גולגלתא דז"א, ואז אותו הכלי הנקרא אורא דכיא יבא אותו לז"א, ואז חזרה הבינה להיות סתומה כבתחלה. ואח"כ בזווג ב', הוצרך להנחיל החכמה פעם ב' כלי א', ואח"כ נזדווג עמה, והוצרך אל כלי מחדש. והנה כה דרכה תמיד עמו, כי מאחר שז"א סתום תמיד פתחה, נמצא כי לעולם הבינה סוד בתולה. וזה סוד אסתר ירקרקת היתה, מיסוד הבינה, והיא נקראת אילת השחר, ורחמה צר, בכל שעה דומה לבעלה טעם בתולה, והבן זה.

אמנם, מה דשביק בה ההוא רוחא בכל זמנא, איננה לבטלה, כי הלא הוא נמשך למטה בז"א, וממנו נמשך אל המלכות, לעשותה כלי גם היא, כמ"ש. כי הנה בהאי טפה הנקראת כלי, הוא נמשכת מיסוד ז"א לנוקבא, לעשותה כלי, כי הלא להיות כי לעולם סוד המלכות בעשיה אצל החיצונים, והיא צריכה שתהא בתולה ואיש לא ידעה מפני חיצונים, ובפרט בלילה, אז תרעין דילה סתומים, והיא בתולה ממש, ובפרט אחר החורבן בזמן הגלות.

אמנם, כשאותו כלי נמשך אליה ג"כ, אז אין בה כלל שום מלוי יודין, כי מתחלה היה חציו נוטל

בפסוק יפול מצדך אלף, ע"ד מ"ש לעיל, להמית המזיקין ההם. ובאמרך היודי, אז תכוין אל עשייה, כי שם סוד הנפש האומרת היודי. ואחר שתאמר אנא בכח, תכוין לשם אהי"ה יה"ו. ותכוין בכל לילה ולילה, לאות א' מאלו הז' אותיות, כמו שאנו עושין בז' ברכות של שבת, ואח"כ תכוין לשם מ"ב דמלוי אלפין.

פרק ו'

ואבאר הדבר יותר בביאור, הנה דע לך, כי בלילה אין היחוד שאנו עושין לתכלית הזווג, רק לעשות כלי. פירושו, כי הנה בינה כשנזדווג עם החכמה ביאה ראשונה, בתחלת בריאת עולם כנ"ל, הנה השפיע בה סוד רוח א', הנוכר בסבא דמשפטים, דשביק לה בעלה, והוא מסוד הרעת שבאבא שהוא השם יודין, וזהו רוחא חדא דשביק חכמה בבינה לעשותה כלי, כדי שתהא ראויה להתעבר ולקבל טפת העיבור.

והנה סוד זה הרעת שבחכמה, נמשך מרעת עליון שהוא בדיקנא דעתיק מזל הי"ג, הנשפע ממזל הח', אשר בו ג' ע"ב, וכל ההמשכות האלו הם מרעת עליון דעתיקא דעתיק יומין, שהוא רדל"א הגנוז בין גולגלתא ומוחא דא"א, כמבואר אצלי בארד"ו, והוא סוד דאורא דיתבי על קרומא דמוחא. והנה נמצא, כי האי רוחא מוחא נקרא אורא דכיא, כי היא סוד רוח הנמשך מן יסוד דחכמה ההוא נתיב לא ידעו עיט, איתגניז ביסוד של האמא. אמנם סוד זה השם, הוא ביוד"ין, גי' ע"ב, וג"פ עולה רי"ו. וכבר הודעתך, כי שם די"ו מטיל היסוד בנוקבא בביאה ראשונה לעשותה כלי, כי סוד רי"ו הוא הכלי, ואח"כ מושך לה סוד הע"ב תיבות כוללין די"ו, ואז הוא טיפה זרעית להוליד ממש. לכן סוד די"ו, הוא נוקבא. וע"ב הוא זכר, כנזכר פ' בשלח.

וכבר ידעת, כי חסד גנוז בפומא דאמה. ונמצא, כי סוד יסוד זה הוא נמשך מן החסד, והכרח לזה ג"כ הוא, כי שם מלוי יודין לעולם הוא בחסד, וכן הוא גי' ע"ב כמנין חסד. אמנם ג"פ ע"ב, הם

אל המלכות ע"י ז"א, וזהו שמע: שם ע', שתקבל השם שהוא מלכות, מן ע' דבינה, לכן ע' זו גדולה, כי היא בבינה, ועי"ז הוא עולה המלכות עד הבינה. ולפי שכל עיקר המלכות, אין בה רק סוד נקודה א' תחת ו"ק דת"ת, לכן צריכין לקבל מן ז"ק עליונים. אך הת"ת אין צריך לקבל, רק מן ב' לבר, והם חו"ב שבחכמה, וזו ישראל: שי"ר א"ל. והוא סוד ישראל עלה במחשבה, שהוא סוד החכמה.

והנה, מת"ת דז"א ולתתא, הוא סוד המלכות. נמצא, שאין למעלה מהם רק ח"ג, שהם לו לז"א, ולה מלכות, והם צריכין לקבל מח"ג שבחכמה. והנה ג"ר שהם המוחין, בין בז"א ובין דנוקבא, עדיין אין מקום קבלתן רק עד אח"כ באחד, כמ"ש בע"ה. והוא, כי ישראל נעלה במחשבה, ועי"ז נמצא כי המלכות קבלה איזה תיקון, ועלתה בבינה ומעוררת אותן. וז"א ג"כ נתקן, ועולה באבא ומעורר אותן, ואז כיון שמעורר אותן, אז מתעורר היסוד שבחכמה בסוד ג' שמות דידין הנ"ל, שהם כנגד י"י אלהינו י"י, כנ"ל בתחלת הדרוש. כי גם אלהינו, גי' ק"ב, כמנין שם מלוי יודין, הרי ע"ב, ועוד ל' נגד הויה שהוא גי' כ"ו, ועם ד' אותיות הרי ל', הרי ק"ב. נמצא כי ג' שמות רי"ו, הם מתחילין עתה להתעורר. נמצא, כי תכלית שם זה של הרי"ו, שהם ג"פ שם ע"ב מלוי יודיין, כוונתן להרביק יחד באו"א ודעת, ולכן כנגדם הם י"י אלהינו י"י, שהם או"א ודעת. אמנם, תחלה לקחם אבא גם אלהינו כנ"ל, אך כוונת אלהינו להכין את אמא, ועדיין לא קבלה. נמצא, כי אין עתה רק הכנה לבר והתעוררות. אח"כ שכבר התעוררו, אז צריך שיעלה מ"נ לבינה, כדי לקבל כלי הזה. והנה מ"נ שלה הם הבנים, שהם זו"ן, ולכן אנו אומרים אחד: אח ד', והם מתחברים יחד, להיותן מ"ן ביסוד בינה.

אמנם כבר ידעת, כי גם אנו צריכין להשתתף באותו זיוג, רק שאין בנו כח לעלות שם, כי אם ע"י שנמסור עצמינו על ק"ה, ולכן צריך לכויץ במלת אחד למסור נפשותינו על ק"ה, ולחבר

ז"א לעצמו לרעתו, וחציו נותן לה ביסוד שלה למטה, וב' רוחין אלו החצאין, הם מלוי ההין, כי ב' ההין הם יו"ד, א"כ נמצא, כי נחלק לחצאין ממש. הרי נתבאר כי תחלת כל זיוג, בין באמא ובין במלכות, צריך תחלה לעשותה כלי, ואח"כ יחוד ב' לזיוגם, ולהוליד ולהתעבר. אמנם סוד עשייתם כלי, הוא בחצות לילה באמצעי, כי אז נזווגים או"א, בסוד ביאה ראשונה לעשותה כלי, ומזה נמשך ביאה ראשונה לזו"נ בחצות, לעשותה כלי. וביום, אז זיוג שניהן נעשין לעיבור ממש. כי בשמע ישראל, הוא זיוג או"א, ובשים שלום, הוא מתעורר זיוג זו"ן, נמצא, כי יחוד ק"ש שבלילה, היא תכלית לעשות כלי את האמא ואת המלכות, שיהיו מוכנים ביום להתעבר מביאה שניה.

הנה מהראוי היה שנאמר ק"ש בחצי הלילה כי אז זמנה, אמנם אנו אומרים אותן קודם שישן, כי אחר כך בחצות לילה, נעשה הדבר למעלה ע"י נשמותינו, כמ"ש בע"ה. לכן אנו אומרים ק"ש, קודם שנפקוד רוחינו, בהיותנו עדיין כאן בעה"ז, וכוונתן הוא לאחר חצות.

פרק ז'

אמנם הענין הוא, כי תחלה אנו אומריין המפיל חבלי שינה, כמו שידעת כוונתינו, ואז ההוא דוחא דבמלכות, חוזר לעלות ונדבק במקורו בז"א, ואין המלכות מאירה מצדה כלל, רק מיסוד הבינה שהוא בונה את הצלע. עד שבבוקר, אז ויביאה אל האדם בשים שלום. נמצא, כי הרי המלכות חזרה להיות בתולה, ולכן אנו צריכין לעשותה כלי בחצות הלילה, לה ולבינה עלאה. וכבר בארנו, כי בחצות לילה היא ראויה לאומדה, רק כי אז נעשה ע"י נשמותינו למעלה, אך עתה קודם שישן אנו אומרים אותה, נמצא, כי כוונת ק"ש הוא לעשותה כלי לבינה ולמלכות, ע"י זיוג חצות לילה. וק"ש בשחרית, הוא לזיוגם ממש, לצורך עיבור לחו"ב. ובשים שלום, לזו"ן. ועתה נבאר ענין ק"ש, הנה אנו אומרים ק"ש, הכוונה, בשמ"ע ישראל, תכוין אל ז"ק הבינה תתאין, שהם סוד ע' שנין עלאין, ולהמשיכם מבינה

של לעולם, עד שתגמור הב' תיבות של לעולם ועד, שהם עולין רי"ו ס, כדי לעשותה כלי בסוד רי"ו, דהיינו לעולם ועד. ואח"כ תצייר צורת ס, שהיא הכלי שבה נגמר הולד למ' יום צורתו, ואם תכוין ה' במקומה באמרך לעולם, אז נשאריך אותן נצוצים תלויים ועומדים באויר, לכן הזהר בזה.

אמנם סוד יחוד של ק"ש זה עתה, אחר שכבר עשית אותה בתפלת ערבית, כבר בארתיו במ"א, ובארתיו שם סוד ק"ש דשחרית וערבית ועת השכיבה, ולמה לא נאמר ק"ש במנחה ע"ש היטיב. אמנם תכוין כשתאמר בידך אפקיד רוחי, במה שבארתיו לך בכמה מקומות, כי הידים של הבינה, שם ה' אצבעות ימינים, וה' אצבעות שמאלים, הם נעשין סוד כלי אל המלכות להיות בתוכה סוד מ"ג. וז"ס ה' אותיות מנצפ"ך כפולות. אמנם אלו נמשכין לה בכח שם בוכ"ו, הנמשך מן אהיה שבבינה, והוא גי' ד"ל כמנין ידך, לכן כשתאמר בידך, תכוין לשם זה, אשר ע"י נעשית באר וכלי לקבל מ"ג.

אח"כ תכוין בס"ת של בידך אפקיד רוחי: ידך למפרע. ותכוין, כי היא היד הב' השמאלית של הבינה, לכן הוא למפרע, והוא בס"ת. והענין, כי אלו הב' ידים נעשים בית קבול להיותה בתוכה המ"ג, יד ימנית ע"י שמאלית, ובתוכם תפקוד נפשך בפקדון וכו'.

טעם למה להיות הנה"י ראמא נכנסין ברחל בסוד הדרומיטא יוצא ממנה בחינת יעקב, אך כשנכנסין בלאה אינו יוצא, אף כשנכנסין. והענין הוא במה שהודעתך, שלאה אינה מכלל הי"ס, דק אחדויים חיצוניים מבחינה תחתונה דבינה, לכן כדי שתעשה פרצוף גמור, הלואי שיספיקו לה כל ההארות ההם, לצורך עצמה. אבל רחל, היא מכלל י"ס, ושזה להם, לכן אין צריכין כ"כ לעשות פרצוף, לכן מה שהוברר ממנה יוצא יעקב.

פרק ח'

ב' בענין ק"ש של השכיבה כבר ביארנו. אך

נפשותינו עם זו"ג בסוד מ"ן. ואז תכוין להוריד רי"ו הנ"ל באמא, ונעשית כלי, ואח"כ נותנין ברישא רז"א, בר' דאחר.

ואח"כ תכוין בבשכמל"ו, יחוד זו"ג, לעשות כלי את המלכות ג"כ, לכן היא צריכה אל התיקון פעם ב'. והענין הוא, כי הלא מהמשך כלי הבינה, נמשך כח בז"א לעשות כלי למלכות כמבואר אצלי, לכן דוגמת י"י אלהינו י"י, כן הוא ברוך שם כבוד, שהם חב"ד של הז"א, שהם סוד רי"ו. אמנם הרי"ו הוא משתנה בו, כי אינו נותן כולו, כי בו נשאר שורש החסדים שם ע"ב, ואינו נותן רק הגבורות שהם סוד רי"ו התחתון, שהוא: י"י, י"ה, י"ה, י"ה, י"ה. יו"ד, יו"ד ה"ה, יו"ד ה"ה ו"ו, יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, לכן אנו ממשיכין תחלה סוד ברוך שם כבוד בחב"ד רז"א, ומשם במלכות, וזהו מלכותו. ואז מאירין מוחין דיליה בגולגלתא דילה, הנקרא מלכותו. ואח"כ מזדווגים ועולים הנפשות למ"ג, ואז צריך להפקיד רוחו שם בסוד מ"ג. וזהו ההפרש שיש בעשותה כלי, שאין צריך עליות נפשך רק בסוד פקדון. אך בזיוג הבוקר, צריך ג"א ע"י מיתה ממש.

ותכוין באמרך לעולם ועד, שאז מזדווג ונמשך בה הרי"ו התחתון, מן הז"א לנוקבא. כי כן עולה גימ' לעולם ועד, כמנין רי"ו ס. והענין, כי גם בהפקד נפשו, אתה צריך לכוין לאותן הטפות הנשמות של הקרי, להעלותן משם, ולהמית גופם על ידי זה הרי"ו הא' והב', שהוא בגי' חרבו, ותעלם עם נפשך, ותכוין, כי הלא ע"י הרי"ו נעשית היא כלי, כדוגמת בינה, ס מדובעת, ששם נוצד הולד בסוד מ' יום של יצירת הולד, וזהו מס סתומה של לעולם.

ותכוין להמשיך שם אותן הנשמות, ומה שהיה תחלה בזכר בלי נקבה, עתה יוצרו בסוד נקבה, באותה הכלי שהוא ס סתומה של לעולם. גם תכוין, כי כמו שאתה מחבר ובונה כל איברי דזכר, בדמ"ח דק"ש כנודע, כך אנו נוצרין רמ"ח אברים לאותן הנשמות, גם כן תוך ס סתומה. וזה תכוין, עד שתגמור ק"ש. אמנם הזהר, שלא תכוין במ

ט) שעה"כ דרושי הלילה דרוש י' דף שע"א. י) שעה"כ דרושי הלילה דף שנ"ז ט"ב.

ס"א: ויכוין כאלו מודה בפני בית דין הגדול, ודוצין או להמיתו לכפר על חטאיו. ולא עוד אלא הוא מדריך ריחו גדול, בסוד מודה בקנס פטור. וגם בסוד גנאי דאית בך קדים אומדה. פי', טרם שיבואו המקטרגים לקטרג על עליית הנשמה, לכן יכוין וישים נגד עיניו שם יאהרונה"י ויכוין כאלו עושין בו ד' מיתות ב"ד כנ"ל).

וכבר כתבתי שיקבל ד' מיתות בית דין, ע"י ד' אותיות הוי"ה ואדנ"י. אמנם יותר טוב להוציא ממש בפה, ולומר: יהר"מ י"י אלהי ואלהי אבותי, שאם חטאתי לפניך באות י' של הויה ובאות א' של אדני, יהא חשוב לפניך כאלו נסקלתי ע"י אות א' מאדני. ואם חטאתי באות ה' ראשונה דהוי"ה, ואות ד' דאדנ"י וכו' כמבואר אצלינו. וגם טוב מאוד שיכוין בד' כוונות שבארנו שיש בד' אותיות הוי"ה, שהם יהו"ה: ק"ש ציצית תפילין תפלה, נגד ד' יחודים שיש בד' אותיות הויה, לכוין בהם כמבואר. ואח"כ תכוין כאלו נפשך עולה למעלה, ותעלה מעשיה ליצירה ע"י שם מ"ב כמבואר. אח"כ תאמר שם מ"ב דבריאה בבי' כוונתן בשם אהיה אשר אהיה, ואהיה יה"ו. ותכוין להעלות בו את הרוח מן יצירה לבריאה. ותכוין ג"כ בכל לילה מן השבוע באות א' מאלו הו' שהיא העיקרית, ע"ד שם אבגית"ץ כמבואר אצלינו. ותכוין לשם א' מן הו' שמות שיוצאין מב' שמות אלו, כל אחד בלילה שלו. ואח"כ תאמר שם מ"ב דאצילות שהוא מילוי דמלוי דשם מ"ה, ואח"כ המלוי, ואחד כך הפשוט, כדי להעלות נשמה מבריאה לאצילות, ותתחיל ממלוי המלוי. גם טוב מאוד לכוין, להעלות בכללם עם נשמתך, לכל הנשמות שאין יכולים לעלות מצד חוסר ידיעתן בכוונת ק"ש, או מצד איזה חטא. בכך טוב לכוללם בעליית נשמתך, ובפרט אם הם נשמות ידועות מאהובך וחבידך.

ואומר אח"כ ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, אחד אלו השמות דשם מ"ב. והזהר שאלו הב' מ"ב אחרונים יהיה במחשבה לבד, אך שם מ"ב הראשון תכוין בו, ע"י הזכרות תפלת אנא בכח כנ"ל. אח"כ תכוין הויה, בג' ציורים ר"ו כנדע. אח"כ תאמר בידך אפקיד רוחי, וכבר

דע, כי ראוי שתכוין בה ג"כ כשאר ק"ש של שחרית ג"כ, ולא תחסר דבר כלל, חוץ המקומות שנראה שחלוקים יחד. כיצד: בה' אלהינו ה', תכוין ג' ע"ב. אך בשחר, הם ע"ב קס"א ע"ב. ג"כ כשתאמר לעולם ועד, אחד שתכוין כוונת דשחרית, תכוין ג"כ אח"כ מה שבארנו סוד הדי"ו, שיש בו שם ע"ב קדם, שהם די"ו הם סתומה של לעולם, ותכוין כל הכתוב אצלי בק"ש הזאת של השכיבה.

אח"כ כשתאמר שמע ישראל, אמור פסוק יעלו חסידים בכבוד ידננו על משכבותם דוממות אל בגרונם וכו', וכבר נת"ל כוונתן. אך יש איזה כוונה שדלגתי, והוא שתכוין, שהוא ד"ת באד, והוא סוד ה' אלהים ה' אדני, כמנין באד. פי', שתכוין לעשות מ"נ העולה מתתא לעילא. במלת פיפיות, תכוין להויה מלוי ההין, שהיא נקרא חרב פיפיות. פי', כי זה השם נקרא חרב שיש לו ב' פיות, כיצד: כשתצייר צורת אות ה' בג' ציורים, שהם די דו ווו הרי גי' מ"ב. והנה הם ד' ההין בשם זה נחלקים, ב' ההין תחלה, וב' ההין אח"כ בסוף. והנה ב' ההין הראשונים הם ב"פ מ"ב, שהם פ"ד, ועם כולל פ"ה. וכן ב' ההין אחרונים פ"ה עם כולל, הרי ב' פיפיות בשם זה. אח"כ הנה מטתו. ד"ת הנה מטתו שלשלמה, יכוין בד"ת שם קדוש מה"ש, משמות של ע"ב.

מע"ח: בידך אפקיד רוחי. כי הנפש נשארה בגוף בעודו ישן, כי זהו ההפרש בין מיתה לשינה, כי במיתה יוצאה גם הנפש, ובשינה אין הנפש יוצאה, אלא מן הרוח ולמעלה. וז"ש בידך אפקיד רוחי, ואף שאני חייב לך והיה ראוי שלא להחזירה לי, אעפ"כ פדית אותי ואתה מחזירה לי, להיותך אל אמת, ע"כ.

אח"כ ברכת כהנים. אח"כ יושב בסתר. אח"כ תקום מעומד ותאמר וידידי על עונותיך, כי הלא השינה אחד מס' במיתה, בפרט עתה שכוונותיך להעלות מ"נ, והרי אתה כמי שנפטד מן העולם לעלות למעלה, לכן התודה תחלה על עונותך, בסוד הנפש החוטאת היא תמות, כי בנפשו תלויה סוד החטא והוא בעולם עשיה, וע"י זה תתפרש מן עשיה, ולא יגעו בך החיצונים.

אהי"ה אדנ"י ההד, ושם קדשיך במילוי ג' יודין ואלף, יאיר ברצונך בעולם הבריאה, ואל יהא מונע. ואם חטאתי לפניך ופגמתי באות ו' של שמך הגדול יהו"ה, ובאות נ' של שמך הגדול אדנ"י, ונתחייבתי בדיןך הצדק הרג וכיוצא בו, הרי כאלו נהרגתי בב"ד הגדול שבירושלים, ואתה ברחמיך הרבים תשוב ותייחד ג' אותיות שלישיית של ג' שמותיך היקרים הוי"ה אהי"ה אדנ"י וי ג, ושם קדשיך במלוי אלפיך יאיר בעולם היצירה, ואל יהא מונע. ואם חטאתי לפניך ופגמתי באות ה' אחרונה של שמך הגדול, יהו"ה, ובאות י' של שמך הגדול אדנ"י ונתחייבתי בדיןך הצדק חנק וכיוצא, הריני כאלו נחנקתי בב"ד הגדול שבירושלים, ואתה ברחמיך הרבים תשוב ותייחד ג' אותיות אחרונות של ג' שמותיך הקדושים הוי"ה אהי"ה אדנ"י ההי, ושם קדשיך במילוי ההיך יאיר בעולם העשיה, ואל יהא מונע. וזה קבלתי ד' מיתות בית דין לכפר על עונותי לתקן העולמות שפגמתי בהם.

פרק י'

(ל) בידך אפקיד רוחי. הענין, כי הרוח הוא מצד ז"א, לכן אין אנו מפקדין לה בסוד מ"נ אלא הרוחין, שצריכה להם כדי להזדווג עם ז"א על ידן. קודם שתאמר בידך אפקיד רוחי, תכוין לצייר שם הוי"ה שהוא גי' רי"ו, כי צורת ה' ראשונה ר"ו, ועם י' הרי רי"ו. אח"כ תחבר ה' בצורת ר"י עם ו' ונעשה רי"ו ב', כי ציור הה' ר"י. אח"כ תחבר ו' עם ה' אחרונה, והוא רי"ו ג', כי צורת ה' הוא ר"י, ועם ו' הקודם הרי רי"ו. והנה הם ג' רי"ו, כמנין אתה תקום תרח"ם ציון. גם תכוין, לעשות צורת ב' ההיך: ד"י ד"י, הרי י"ד י"ד. ותאמר אח"כ בידך אפקיד רוחי, ותכוין לידים אלו.

בעת השכיבה יכוין למסור נפשו, כשתאמר פדית אותי ה', שהוא מלוי ההיך, ובפרט לי שאני מגולגל כפול, כנ"ל פרק ב'.^(א) עיין בביאור הגלגולים, כי שם כתבנו שהמרגיש בעצמו שהשלים חלק נפשו, יאמר בעת שכיבה פסוק,

בארתי כי ס"ת גי' ידך. והוא י"ד הב', ותכוין בה למלוי המלוי של אדני, שיש בו ל"ד אותיות כמנין ידך. בר"ת פדית אותי יי', תכוין פא"י שם קדוש. גם תכוין, כי הוא גי' הוי"ה אדני, והנה טוב מאוד שאם אינך יכול לישן תיכף אחר זאת, ראוי שתכוין ושתעסוק במחשבה באיזה דרוש המגיע אל הנוקבא דז"א, כי כל עלייתך עתה הוא שם כנדוע.

מע"ח: אח"כ יאמר מזמור לדוד בבוא אליו נתן הנביא, כי הוא מועיל מאוד לזכירה ולהשגת חכמה זאת, להשלמת נפשו, אם יכוין בו כמ"ש בתיקון של אחר חצות, וכן א"ל מורי ז"ל. אחר כך פסוקים אלו: אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, בטוב אליך אקיץ ברחמים. אתה סתר לי מצר (ר"ת סמאל) תצרני רני פלט חסובבני סלה. תדיעני אורח חיים וכו' ואומר פסוקים אלו ג' פעמים. בידך אפקיד רוחי וכו', אתה תקום תרחם ציון וכו'.

פרק ט'

(כ) הנה הוידוי בעולם עשיה, שהוא לנפש החוטאת, וע"י וידי יתפרד מן עשיה ולא יגעו בו החיצונים, וישים לפניו כל מיתות ב"ד. י"א: סקילה, ה"ד: שריפה. ו"נ: הרג. ה"י: חנק. וצריך שיאמר מעומד אשמנו וכו', יר"מ יאו"א שאם חטאתי לפניך ופגמתי באות י' של שמך הגדול יהו"ה, ובאות א' של אדנ"י, ונתחייבתי בדיןך הצדק סקילה, או כיוצא בה, הרי הוא כאלו נסקלתי ע"י אות א' דאדני בב"ד הגדול שבירושלים. ואתה ברחמיך הרבים תשוב ותייחד ג' אותיות ראשונים של ג' שמותיך היקרים, הוי"ה אהי"ה אדני יא"א. ושם קדשיך במלוי ד' יודין יאיר בעולם אצילות, ואל יהיה מונע. ואם חטאתי לפניך ופגמתי באות ה' ראשונה של יהו"ה, ובאות ד' של שמך הגדול אדנ"י, ונתחייבתי בדיןך הצדק שריפה וכיוצא, הרי כאלו נשרפתי בב"ד הגדול שבירושלים, ואתה ברחמיך הרבים תשוב ותייחד ג' אותיות שניות של ג' שמותיך היקרים, הוי"ה

(כ) שעה"כ דרושי הלילה דף שני"ה. (ל) שעה"כ ענין דרושי הלילה דריש י'.
(א) שער הגלגולים הקדמה ג' דף י"ט. הקדמה ז' דף כט.

נפשי אויחין בלילה, עם הכוונה שבארנו שם, ויזכה אל חלק הרוח. ולמי שמכיר בעצמו שיש בו חלק הרוח, או אפילו שאין בו אלא דרך מקרה, כמו בחוספת שבת אחר שיאמר אנא בכח כסדר, ויכוין להעלות נפשו, כי שם זה דמ"ב המעלה נפש למעלה, ושם זה הוא ביצירה, ואנו מעלין הנפש מעשיה ליצירה, ע"י שם זה שביצירה. וג"כ תכוין בשם אהיה אשר אהיה, שג"י מ"ב של הבריאה, ב"פ אהיה גי' מ"ב, ותכוין, כי על ידה עתה מעלה הרוח שלך לבריאה. אך דע, כי שם זה של אהיה אשר אהיה, הוא בבריאה תחת שם אהיה יה"ו, הוא ג"כ גי' מ"ב, ותכוין גם בזה.

אח"כ פסוק בידך אפקיד רוחי. כי כבר ידעת, כי בג' חיבות אלו ר"ת בא"ר כמו שלמדתיך. ולכן תכוין כי הוא גי' ב' שמות, אשר כל א' מהם נקרא שמא שלים והם הויה אלהים הויה אדני, שעולין גי' באר. וכבר ידעת, כי אלהים, הוא גי' אהיה אדני, ותכוין כל זה. והנה, לכן הו"ה אלהים הוא שמא שלים יותר מהאחרים, והוא כי עולה גי' יבק. ותחשוב בכל זה, שגם שם אלו"ה מלא: אלף למ"ד ו"ו ה"א, גימטריא: באר, שעולה למיין נוקבין ביסוד של רחל. וכשיגיע אל ה' אל אמת, תכוין בהו"ה זו כזה: י"ה יה"ו יהו"ה. ובזה האחרון המרובע, תכוין בו שהוא מלוי ההין: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה. וכשתגיע למלת אל, תכוין לס"ג, שיש בו ייא"י כמנין אל. ובמלת אמת, תכוין לשם אהי"ה, כי מספרו המרובע שהוא בגי' אמת, כי כ"א פעמים כ"א, גי' אמת. ותישן מתוך מחשבה זו, וזה הפסוק יהיה סיום הכל, ובשם י"ה יה"ו יהו"ה כו' תכוין, י' באצילות. י"ה בבריאה. יה"ו ביצירה. יהו"ה: בעשיה, במלוי ההי"ן.

^(מ) והנה, כדי שיוכל אדם לעלות נשמתו למעלה בלילה, בסוד הפקרון נפשו ובסוד בידך אפקיד רוחי, יש לזה ו' תנאים. א' הוא, שבאותו היום יכוין היטיב בתפלתו, עד שגרם זיווג העליון בעת נפילת אפים, וז"ס מי יעלה בהר ה'. פי' מי הוא האיש, שיוכל לעלות נשמתו בלילה למעלה בהר

ה', שהוא ג"ע שלמעלה. והשיב הפסוק, נקי כפים וכר' אשר לא נשא לשוא נפשו. פי', כשעושה באותה נשיאת נפשו, באומרו אליך ה' נפשי אשא, ועושה שכאשר נשא נפשו ביום ההוא, לא היתה לשוא ולחנם, רק שהיה כח בידו לגרום זיווג עליון, ע"י נפילת אפים שלו. ונמצא, שלא היה לשוא נשיאת נפשו. הנה אחר זה, תעלה נפשו בלילה בהר ה' ובמקום קדשו, לעשות זיווג עליון, שעושה אחר חצות לילה כנודע, ע"י מ"ן שעושה בלילה.

ב', שצריך שיתן ביום ההוא צדקה כתיקונו, שהוא לא ידע למי נותנו, וגם המקבל לא ידע ממי מקבלה, ושיהיה באדם הגון וראוי לתת לו צדקה, וא"צ שיעשה כולם, אלא אפילו אם לא עשה אלא אחד מאלו כתיקונו, יספיק לעלות נשמתו בלילה ההוא. רק אם עשה ח"ו איזה עבירה גדולה המונעת אותו לעלות, ואין אנו מדברים אלא באדם שרוצה להתנהג בדרכי ה', ואינו עושה עבירות במזיד.

ג', צריך שיהיו נגר עיניו כל החטאים שבאו לידו אותו היום, ויהיה נגר עיניו בעת שכיבתו, ויתודה עליהם בפיו, אחר הק"ש כנודע, שסידורו הוא אחר יושב בסתר עליון, ואלין אקרון מארי דחושבנא בכל לילה. וצריך שלא לאבד שום אחד מהם, דק כל החטאים והדיקדוקים שעשה ביום ההוא, יתודה עליהם בעת השכיבה, ולא ישכח אחד מהם.

ד', שיהיו עליו כל היום תפילין, בלי היסח הדעת, עם הכוונה הידועה אצלינו.

ה' ו', מאן דמזכי לחייבא באותו היום, ומנע לאיזה אדם מאיזה עבירה והחזירו בתשובה מעון ההוא, או שמדבר על לבו דברי החשובה והם מועילים, כי האמת הוא שמי שיהיה שלם, תעלה נשמתו, אך אלו המצות בהם סגולה להעלות הנשמה בלילה. ונלע"ד עתה ששמעתי ממורי זלה"ה, שאין צריך לזכור מהחטאים שעשה ביום ההוא בפדטות, דא"כ אין לדבר סוף, אמנם שיטרח ויזכור כל מה שיוכל מהחטאים שעשה

(מ) שער רה"ק דף ל"ז ט"א.

שהוא ל"ב חוטין של ציצית, ל"ב נתיבות חכמה. כיצד: י"ה ה' הו"ה, גי' ל"ב.

יחד ד', ה' תתאה תפלה, תכוין, להעלות בסוד התפלה ו' לגבי ה' עלאה, ועי"כ עולים יחד ו' עם ה' עלאה, לגבי י', ומתחברין יחד. אח"כ נקשרת ה' תתאה עם ג' אותיות, והוא גימטריא חן. כיצד: ו"ה וה"י הוה"י, גי' חן. הרי נתבאר ד' יחדים אלה.

אמנם, תכוין ביחד כולם כשתשכב בעת שתאמר הידוי, בארנו שם שיאמר, אם חטאתי לפניך באות י' שבשם כר', ואז תכוין לעון רק"ש ולתקן יחדו, וכן בשאר אותיות. אמנם גם כשתאמר ק"ש, יכוין קודם ק"ש שחרית או ערבית, שהוא מ"ע, או היחד של אות י' לבר. וכשתניח תפילין, תכוין ביחד ה' עלאה. וכשתשים ציצית, תכוין אותו ביחד שלו. וכשתאמר תפלה קודם עמידה, יכוין אחר אדני שפתי, ביחד ה' תתאה.

פרק י"א

כשרוצה אדם לישן, נתבאר אצלינו. והנה באומרו ק"ש, יכוין כי מן ואהבת עד ובשעריך, מ"ב תיבין, וסימנך ודברת ב"ם. ויכוין אל שם אבגית"ץ ויכוין לעשות ראשו מרכבה לשם זה. אח"כ בוהיה אם שמוע עד ושמתם יש ע"ב תיבין. וסימנך ונתתי עשב: ע"ב ש'. ויכוין לשמות ע"ב, ויכוין לעשות זרועותיו מרכבה לשם זה. אח"כ מן ושמתם עד הארץ, יש נ' תיבין כמנין ארמ"ה, הנזכר בפסוק למען ירבו, והם נ' שערי בינה. ויכוין שבטנו ומעיו שלו, הם מרכבה לשם זה. וכפרשה ציצית ע"ב תיבין, ויכוין כי שוקיו ואות ברית קדש, מרכבה לשם ע"ב זה.

והנה נודע, כי האדם לפעמים חטא בהשחתת שז"ל או שראה קדי לאונסו, ומכל בחינות אלו נבראים מויקין ורוחין. והנה הק"ש, הוא חרב ההודגת אותן מיני מויקין, על זה נאמר וחרב פיפיות בידם, וארז"ל שהודג האדם עי" ק"ש כלילה, שיעור רב מהם, כנזכר בזה"פ בלק ע"פ לא ישכב עד יאכל טרף. והנה יכוין האדם, כי יש

ביום ההוא, מספיק. והוא סגולה לעלות בעולם העליון, ולא יהא טרוד בהבלי העולם. תזהר לישן מתוך הבכי.

ארבע כוונות יש בד' אותיות הו"ה, וטוב לכוין בהם תמיד. כיצד: הנה אדם לפעמים מפסיק מלהתפלל כגון ע"י שוגג וכיוצא, או אפילו מזיד, ומבטל מצות עשה ועברתם את ה' אלהיכם, ועבדה זו תפלה. והנה, העובר מצוה זו, פוגם בה' תתאה, והמונע איזה פעם מלהניח תפילין, פוגם בה' ראשונה. והמונע מציצית, פוגם בר'. והמונע מן יחד ק"ש, פוגם ב"י. נמצא כסדרן הוא, יחד ק"ש: י. תפילין: ה', ציצית: ו', תפלה: ה'.

אמנם לתקן פגמים אלו, צריך לייחד ד' יחדים כל יחד של פגם שלו. כנגד היוד שהוא יחד ק"ש, תכוין לעשות יהו"ה א' באופן זה: תחלה קח את ה' תתאה לבר, ואח"כ תחבר אות ה' עם ו', ואחרי שיהיו מחוברים אלו, אז מתחברים י"ה ב' אותיות ראשונות. נמצא, כי בבחינת ק"ש, תחלה מתעוררת מלכות, ואח"כ מתחברת עם ז"א, ואח"כ גודמים ע"י התחברותם להעלות מ"נ שיתייחדו או"א, ותכוין שחיבור זה גי' א"ל, והוא שם י"א רס"ג, אשר נתבאר בכוונת ק"ש אחר של שמע, א"כ הו"ה באופן זה ההו"ה.

אמנם, יחד של ה' עלאה כנגד תפילין הוא זה, תחלה תחבר י"ה או"א, שרוצין להזרווג כדי לעשות מוחין לזו"ן. אח"כ עולה הה' תתאה ומתחבר עם ו', כדי להעלות מ"נ. אח"כ ה' עלאה מתחברת עם ו', שהוא הכנסת נה"י ראמא תוך ז"א לעשות לו מוחין, ומהם יוצאין התפילין, ויחד זה גי' הב"ל, שהוא מלוי רס"ג, כי הבינה שהיא ס"ג היא המוציאה את התפילין, כי אמא על ברא נעשית תפילין, כנזכר בתיקונים. והוא כזה: י"ה ה"ו ה"ו, גי' הב"ל.

יחד הג', אות ו' ציצית. יכוין לחבר י"ה או"א, עם ו' ז"א, ונעשין לו א"מ טלית, (צמח: נראה מכאן שהוא טלית גדול, ו' של הו"ה). ואח"כ תחבר ו' עם ה' תתאה, שנותן לה בחינת הציצית הנוטפין כנודע, ויחד זה גימטריא ל"ב,

(מ) שעה"כ דרושי הלילה דרוש ט' י. עולת תמיד ק"ש שעל המטה דף קט"ו.

ולכן אחר בידך אפקיד רוחי, תאמר אתה תקום תרחם ציון, ובמלת תרחם, תכוין שהוא ג"פ רי"ו הנ"ל. וגם תכוין במלת תרחם, לב' מצפ"ץ, שעולה תרחם ע"ה ועם ב' שמות הויה אהיה. ותכוין להעלות הנר"ן, שיהיו ראוין לבא אל הקדושה, שנמסרו אל הקליפה עם הקרי ועם השחתת זרע, ויכוין להעלותן עם נפשו אל הקדושה.

מע"ת: להרח"ו. בידך אפקיד רוחי, ר"ת באר, יאהדונה"י יאהלוהים, שהם ג"י באר, והכוונה, להעלות נפשו מבאר שחת, לבאר מים נובעים, עם יחד זה. פדית אותי ה', ר"ת פא"י, יאהדונה"י. אל, ייא"י דס"ג. אמת, אהי"ה פעמים אהי"ה, לכן יחשוב שם אהיה.

מע"ת: בחצות לילה הראשון, תישן על צד השמאלית, כנו' ברמב"ם, וטוב מאוד להכניע החצונים. ואחר חצות, ישכב על צדו הימנית, לעורר הרחמים והחסדים.

בלילה אחת אמר לי, שאכוין כוונת בידך אפקיד רוחי באופן אחר. וא"ל, כי תמיד ראוי לכוין בפקדון זה, ביסוד רחל, אך אותו הלילה א"ל לכוין, להפקיד הרוח ביסוד לאה. וא"ל, שאז הוצרך זה לפי שעה, אך יותר טוב הוא לכוין תמיד ברחל. והנה, לפי שהיא בלאה, צריך לכוין באופן אחר, והוא, כי ב' ידות אלו הנזכר כאן, שהוא בידך אפקיד רוחי, יד א', ויד הב' הוא בס"ת בידך אפקיד רוחי, תכוין, כי ראשונה הוא אהיה, כי אהיה עלמא עלאה לאה, ותכוין כי האותיות ראשונות של אהיה אדט"ד, ואותיות אחרות בוכ"ו, כמנין ירך. הנה הכל ביחד, גי' ב"ן. וז"ס שם ב"ן, מ"ן של לאה, ולכן תכוין בד"ת בידך אפקיד רוחי שהוא באר, תכוין לשם ב"ן הנ"ל, ולשם אהיה דההי"ן קנ"א, הרי באר העליון דלאה, כי באר דרחל, הוא הויה אלהים הויה אדני. גם יש באר באמא, ואין כאן מקומו. גם א"ל כוונה גדולה, שאכוין ב"פ שם, שהם: שם דשמע ישראל, ואות ראשון ואות אחרון דק"ש, שהוא ש' מן שמע וס' של אני ה' אלהיכם, הדי שם ב'.

בק"ש רמ"ה תיבין, לכן אחר שמשלים ק"ש, יכוין בג' תיבין, שהם: ה' אלהיכם אמת, ויחזור לאומרו פעם ב', וישלמו רמ"ח תיבין.

וכשיאמד ק"ש, שמע ישראל, יכוין שהם ו' תיבין, ועם הרמ"ח שיש מן ואהבת עד סוף ק"ש, הרי רומ"ח. ויכוין כי הרמ"ח, הם רי"ו ול"ב נתיבות חכמה הם רמ"ח. עם ו' אלהים דקטנות ג' מוחין דאבא וג' מוחין דאמא, ויש להם ג' מלואים וסימנם יה"א, כנודע בסוד הקדיש יהא ש"ר, ויה"א גי' י"ו. והנה הם ו' אלהים, שהם ב"פ יהא, הם גי' ל"ב נתיבות מוחין דקטנות, ועם רי"ו הרי רמ"ח, כי הרי"ו הם ג"פ ע"ב, של ע"ב ס"ג מ"ה, ועם כללות ו' אלהים כנ"ל, הרי רומח, להרוג בהם המזיקין.

אח"כ יאמר שאר הסדר הנ"ל, כמבואר אצלינו ע"ש. ואח"כ כשיגיע לבידך אפקיד רוחי, יכוין להעלות נשמתו אל המלכות בסוד מ"ג, כדי שתמלא המלכות ממ"ד מלמעלה, ונקרא באר. ויכוין ר"ת באר, גי' הוי"ה אלהים הויה אדני. פדית אותי ה', ר"ת פא"י, יאהדונה"י. ויכוין במלות אלו, כי הש"י פודה אותו. ר"ל, אות ברית קודש שנמסר לחצונים בהשחתת זרעו לבטלה, הש"י פודה ולוקח אותו מן החיצונים בכח שם זה הנזכר כאן, באומרו פדית אותי ה'. ותכוין כי יש בו ג"פ רי"ו, בציוור זה: כי תחלה תצרף ב' אותיות י"ה, מן הויה הנ"ל, וצורתן רי"ו, כי ציוור ה', ר"ו. ואח"כ תצרף ה' ראשונה עם ו', הם רי"ו, כי ציוור ה', ד"י. אח"כ תצרף ו' עם ה' אחרונה, הם רי"ו, כי ציוור ה', ר"י ג"כ. הרי הם ג"פ רי"ו. ותכוין, כי סוד כל אחד רי"ו הנ"ל, הוא שם אל, כי אל פשוט ומלוי, גי' רי"ו, והנה ג"פ רי"ו הנ"ל, הם ג"פ אל פשוט ומלא. ותכוין, כי ג"פ אל, גי' מגן. ונעשה בבחינת רי"ו בפשוט ובמלוי הנ"ל, גי' יראה, כי יראה גי' רי"ו. וג"כ בק"ש כווננו הרומח כנ"ל, וכ"ז רמוז בפסוק מגן אם יראה ורומח. כי בכח אלו נהרגין המזיקין, וכמבואר אצלינו בפסוק לחם שערים, אז ירדו לשערים, שמדבר על המזיקין אלו, וע"ש.^ג

חיבות, ויאמר פסוק גר גרוד יגודנו והוא יגר עקב, שיש בו ו' חיבות, ג"פ ביושר וג"פ בהיפך גי' ח"י. ויאמר שיר למעלות, ויכוין בר"ת, הבאים אחד אזכרות שבאותו מומור, עם נקודת אותיות של ראשי חיבות עצמן, עשצ"י, והוא שם קדוש גי' לילית, שיש בכחו להגן לאדם שלא תשלוט בו. וגי' פ"ת, שהוא טפת זרע נמשלים לפרודי פת, כדאיחא בר"מ פ' פנחס רנ"ט. לשון אחד, גר גרוד, הם כ"ב אותיות, כי יגודנו מלא בו"יו. ויכוין בצירוף אותיות, אות ראשונה של פסוק, וכן כולם כזה: גי'ב ד"ק כו', והם י"א שמות קדושים לאכפייא י"א קליפות. ונקודם כניקוד הפ' בתורה, והשבא ישלים לחסד. ויסתום פי האמה בעקב ימין ע"י סדין מפסיק, בעת קריאת הפסוקים האלו.

למהר"ו ז"ל. דע, שכל אדם יש לו ב' מלאכים המלוין לו, אחד מימינו ואחד משמאלו. אם הוא צדיק, אותו של ימין מכריז, תנו כבוד לצלם קב"ה. ואם הוא רשע, אותו של שמאל מכריז, שהוא מורד בדב"ו. ובכל לילה עולים עם הנשמה. וזהו סוד, והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים, ד"ל, עם יעקב עולים עם הנשמה, אחר ששכב במקום. ואח"כ יורדין עמו.

ודע, כשהנשמה יוצאת בלילה, פוגעת תחלה בשלשה עולמות שדין, והם שאמדו רו"ל, שעירים רבית הכסא. והכוונה, כי כמו שהיציאה, תכלית המאכל אחר כל הבידורים, כן אלו סוף הקליפות, לכן נק' ע"ו, צואה. וזהו שאמדו ז"ל, שא"ה נידון בצואה דותחת, שהם הקליפות, הנקראת שעירים רב"כ. וכשנשמת רשע יוצאת בלילה, נוטלין אותו ומטלטלין אותו לכאן לכאן, וזהו כף הקלע. ואם יש לו זכות, ניצול מאלו, ולוקחין אותו כת ב', ושואלין אותו איזה מקום שירצה לעלות, ורואה תחלה אם ראויה, ואז נרונים כפי מה שהוא. ואם תנצל מאלו, לוקחין אותו כת ג', ואומרים לה, הלא כל עלייתך לידע ולהבין, אנו נודיע מה שתרצה, ומודיעים לו קצת דברים, כמו שתראה האנשים החולמים דבר, דואין אותו תיכף. ואם יש לה זכות ותנצל מאלו הג', לוקחת האדה כפי מדרגתה.

גם ע"ד דס"ת שמע ע' גדולה, וס"ת אחד ד' גדולה. גם ע"ד שבמלת ועד, ואינני זוכר משא"ל. (תיקון שיניחו נפשו לעלות, יכוין אל"ו"ה כנ"ל ל יכוין כ"ו, ושאר אותיות עולה ל"ח, הרי עם כ"ו הנ"ל גי' ס"ג, והשאר כנ"ל, וזהו חותם הנשמה שאמר בסבא. גם יכוין אלוה מלא, אלף למד ו"ו הא, גי' באר, שעולה למ"נ ביסוד דרחל.)

אחר כך תכוין לשם אלוה, כי הוא השם המלביש את הנשמה להעלימה מן החצונים, והוא סוד כסותה הרמוז בפסוק שאדה כסותה ועונתה, כמ"ש הסבא פ' משפטים דצ"ו. ותכוין, כי שם אלוה גי' מ"ב. ותכוין, כי הוא שם מ"ב אותיות, שיש בהויה פשוט ומלוי ומלוי רמלוי, הם גי' ג"פ י"ד, שהם מ"ב. והנה שם זה, הוא סוד קרקפתא רמוחא דז"א. גם תכוין כי א' של שם זה בצירוד יוד, גי' כ', ועם ג' אותיות לו"ה שהם גי' מ"א, יהיה הכל גי' ס"א, ועם הכולל ס"ב, והוא סוד שם הויה כזה: יוד הה ויו הה, ושם זה הוא ו"ק דז"א. גם תכוין, כי ל' של שם זה צורתו כ"ו. ותכוין, שהוא גי' הויה אחד של ס"ג. והנה כ"ו עם שאר אותיות של אל"ו"ה, גי' ל"ח, ושם זה מוריד התפשטות מלמעלה במוח הגולגלת, וההתפשטות בו"ק. גם תכוין באות ו' של אלוה, שיש בראש אות ו' זו צורת י', ועם התפשטות הו' הם י"ו, ועם ג' אותיות אלה הם ג' נ"ב, שהוא ב"ן דמלוי ההין כנודע, ושם זה הוא נגד המלכות. גם תכוין, כי אות ה' של שם זה צירוד ד"ו, גי' י', ועם שאר אותיות אל"ו מן אלוה, הם גי' מ"ו, והוא גי' אהיה הויה שבכתר, שהם גי' כנ"ל, ומוריד התפשטות זו משם ולמטה. והנה כללות שם זה של אלוה, פירושו הוא א"ל ו"ה, כי שם א"ל, הוא חיות של ו"ה הוא זו"ן כנודע, ואל, הוא חיות שלהם, שהוא נמשך להם מן אמא, כי שם אל זה יוצא מן אהיה דירדין, שיש בו ג' יודין ואלף, שהוא גי' אל. ואל זה יורד לאותיות ו"ה לזו"ן, וזהו סוד כסותה הנזכר בסבא דמשפטים, וצירורה כזה: יודלוה אלוה אליוה אלודו.

מהחברים: דבר מסוגל לשמידת אות ברית קדש, שכנגדו מדת חי העולמים, שלא ידאה קרי, יאמר פסוק ויאמר י"י אל השטן, ח"י פעמים ח"י

מלכות הנקראת אמונתך, נעשית גדולה בכל לילה ע"י התכללות כל הנשמות בתוכה, ואז מתחדשות בתוכה, ובבוקר יוצאת משם מחדשות, וזהו חדשים לבקרים.

והנה הזיווג של לילה, בין אותו של או"א ובין אותו של זו"ג, כיון שהוא גרוע משל יום, לכן הוא צורך התחלת תיקון לזווג של היום, כי זה של לילה גורם תיקון כלי יסוד הנוקבא, שתוכל אח"כ בזווג היום להעלות מ"ג. וסוד כוונה זה הוא, שהרי עליות הנשמה בלילה הוא ברחם המלכות, שהוא ביסוד שלה, והיא נקראת י"ד, כי זו"ס כוונת בידך אפקיד רוחי שאנו אמרים בלילה.

והענין, כי ה"ג שהוא ה' אותיות מנצפך, וה' אותיות אלוהים שיש בו, הם למעלה בה' מקומות: בחוטמא, בפומא, בדרועין, בדיין, ובאצבעין, ובכ"א ממקומות הללו כלולים כל הה' גבורות, רק שאינו ניכר שם אלא גבורה א' לבד, בחוטמא, ובה כלולים ונעלמים כל הה"ג. וכן בפומא וכר. אמנם, בסוף הה' מקומות שהוא סוד אצבעות, שם נתגלו כל הה"ג, ולכן היו נגרם ה' אצבעות, שהם סוד היד כנוכר. ויד זו היא מן הבינה ומשם נמשכה למטה עד יסוד המלכות ותקנה ועשאה בחינת כלי (א).

והענין, שהרי אין האשה מתעברת מביאה ראשונה, וגם ארוז"ל אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי. פי', כי מן הביאה ראשונה נותן הזכר לנקבה ה"ג, ואלו נשאים בה תמיד בסוד שם ב"ן, האי רוחא דשביק בגוה. ובכחה מעלה מ"ג תמיד בשאר הביאות, ויש שם הכנה לקבל הטיפה ולציידה בצורת ולד. ואם לא היה אותן הכלי, היו כל הטיפות הולכות לבטלה ח"ו, לכן אין האשה מתעברת מביאה ראשונה, כי אותו הטיפה עושה אותה כלי, ואין הולד מצטייר, עד שיהיו שם בתחלה בחינת כלי. ואמנם בזמן חסידים הראשונים, היו ממעכין ביד, והיו מוציאים בתולים באצבע, כדי שגם ביאה ראשונה לא תהיה לבטלה, כי כיון שהיו ממעכין ביד, הכלי

עוד מי שלומדין לו רזי עלאין, ובחזירתו לוקחין אותו ממנה, עם שיש לו זכות ללמוד לא יש לו זכות לישראל בידו. לכן חמצא שיש שלומדים סודות התורה עליונים, וכשיעור משנתו שוכחים הכל, לפי הזכות שיש לאדם, וכפי מה שיכרין בתפלות בשחרית, יהיה לו סיוע ועזר כל היום. וכפי מה שיכרין בערבית, יהיה עלייתו בלילה למעלה. לכן היא רשות ואינה חובה, כי לא כל האדם זוכה, וצריך הכנה גדולה שתעלה נשמתו למעלה בלילה, שהרי מלאך הבא בשליחות לעולם הזה, כשחוזר צריך לטבול בנהר דינור שס"ה טבילות כמנין ימות החמה, וז"ס עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לזהט, ר"ל עובר באש לזהט של נהר דינור, המלהטת אותן כדי שיעלו, ואשרי הצדיקים שעם היותן עה"ז, ישבחים להקב"ה. ועם זכיותיהן, נשמתן עולה למעלה העליונה בכל לילה, כל א' כפי מדרגתה, ע"כ.

לקוטים. השינה שהוצרכה לצורך הנסירה. ענינו הוא, כי שנשמותינו עולים למעלה בכל לילה בהיותנו ישינים, ואז הם נעשים מ"ג לצורך זווג העליון, ולצורך עצמן, כדי שיוחזרו להתחדש. כי בזמן שהיה בה"מ קיים, היה הזווג פכ"פ לנשמות חרשות, אבל עתה, תפלתנו הם מועילות לפי שעה, להביא נשמות חרשות בסוד אב"א לבד, ולכן אנו אומרים יחד ק"ש בשעת התפלה, לצורך זיווג או"א, כדי שמאותן הזווגים ינחילו מוחין לזו"ן, כדי שיזדווגו גם הם אח"כ בעת תפלת העמידה כידוע, וזהו בזווג היום, אמנם גם בלילה אנו מיחדים יחד ק"ש על מטתו. והחסידים ראשונים, די היה להם לומר חר פסוקי דדחמי, אבל אנו צדיכין לפרט כל אותן פרטים, והלואי יעלה בידינו לעשות זווג עליון אחר חצות לילה, לחדש נשמות הישינות. ובתחלה אנו אומרים ק"ש של צורך זיווג או"א, והם ינחילו עטרין לזו"ג, שיזדווגו גם הם אחר חצות לחדש הנשמות. נמצא, שזווג זו"ג דיום, גדול משל לילה, כמ"ש במ"א. וזה סוד חדשים לבקרים דבה אמונתך, כי

הנהגה

גבוראין, זה פחד על החצונים כולם בעת שמתגלים, כנוכר בנטילת ידיים.

(א) נלע"ד נתן, שר"ת של פומא חוטמא דרועין ידן ה' אצבעות, פח"ד יה"א. ר"ל ע"י

עולה למעלה אל הבינה, להיות שם בסוד מ"ן, כדי לזווג את או"א, שישפיעו באותן זיווג מוחין, לצורך המלכות היא לאה, כדי לבנותה ולהגדילה כמותה. ואמנם, אם גם שניהם זו"נ היו עולין בסוד מ"ן, אז היתה צריכה לקבל המוחין על ידו, וכזה לא היתה נגדלת שיעור מרתו, כיון שהארתו בא על ידי א"א, שתהיה שוה לו. ולכן הוא לברו עולה בסוד מ"ן, ואח"כ ניתנין המוחין לה לעצמה שלא ע"י. והנה הנשמות אנו דואין שהם עולים בשינתם, הן הזכרים הן הנקבות. והטעם, כי כיון שצריך מ"ן אלו של הנשמות, לצורך התחדשות הנשמות של זכרים ושל נקיבות, לכן צדיכין לעלות בין זכרים ובין נקבות, כי מ"ן של זכרים מועילים לצורך הנקבות, ומ"ן של נקיבות לזכרים, כי לעולם אין המ"ן עולים אלא לצורך זולתם. וכן כשצדיכין זו"נ מוחין, אז עולים שניהם בסוד מ"ן, והוא מעלה מ"ן לצורך נוקבא, והנוקבא מעלה מ"ן לצורך ז"א, ואז כיון שהשפע בא לשניהן, בהכרח הוא שתהיה הנוקבא טפילה לזכר. אך כשהמוחין הם לצורך הנקבה בלבד, אז עולה ז"א לברו בסוד מ"ן לצורך נוקבא, ואז היא בעצמה נוטלת מ"ן לצורך מוחותיה שלא ע"י, כי אין באין מעורבים יחד מוחין שלו ושלה, כדי שיטול הוא הכל תחלה. הנה בארתי אני חיים, דרוש זה באר היטיב, כפי שקבלתי ממודי זלה"ה.

סוד קרי. ארז"ל, אל יהרהר ארם ביום ויבא לידי קדי בלילה. הנה, לעולם במחשבה הוא חכמה, הנקראת יש, כי נקראת יש מאין, שהוא כתר. וכנגד בחינת זו שבקדושה, יש בס"א קד"י, כמנין י"ש, אלא שאות ש' שהוא אות אמת, עושה ק"ד, שהם אותיות שק"ד. ואות י' נהפכת בהם למטה, שהיא טיפת קרי. וכל צדיק השומד אות הברית קודש מהוצאת ז"ל, יש לו שם צדיק ויש לו ש"י עולמים, נגד מה שנוהר ממחשבה רעה, ונדבק במחשבה קדושה. ויש מי שנדבק במחשבה רעה, כענין שנאמר ויהי ער רע, כנגד הקרי. וענין הש"י עולמות, נחלקים לג' חלקים, ק"ג לכ"א, הם בחג"ת, והנה ח"ת מטה כלפי חסד, ונעשים שם ב' חלקים, שהם או"ד, שב"פ ק"ג, עולה אור. וק"ג נשארים בגבורה, מנין עגל. ועל אותן

שלה היה מתוקן, והיתה יכולה להתעבר מביאה ראשונה. וגם זה היתה בנוקבא עליונה מלכות, כי ירדה היד עליונה של אימא ביסוד שלה, ושם מיעכה ביד, ונשארו שם אותן ה' אצבעות לצורך כלי המלכות. ח"ש מקדש ארני כוננו ידיך, פי', כי מקדש ארני שהוא המלכות, כוננו ידיך העליונים. ואמנם, כשמסתלקין המוחין בכל יום, שהם נה"י דאימא, אם כן מכ"ש שהם יותר גבוהים מסתלקים. ולכן בלילה, אנו צדיכין להמשיך אותן הידים, לתקן לה הכלי לצורך זווג היום, ולכן אין זווג זה מועיל לנשמות חדשות, רק לחדש נשמות ישנות, כמו שהכלי נתחדש בלילה בק"ש בב"ש כ"מ ל"ו, כמבואר אצלינו. ואחר שאמרנו הק"ש, ונעשה בה בחינת כלי, אזי אנו אומרים בידך אפקיד רוחי. באותה היד שתקנה שם, עתה אפקיד רוחי כדי שתתחדש.

ואח"כ בזווג היום, כבר מוצא כלי מתוקן, ועושה נשמות חדשות, רק שהוא בסוד אב"א כנוכד. וכן הוא באו"א, כי בפסוק שמע ישראל, עושין בחינת כלי דאימא עצמה, מן הידים היותר עליונים ממנו, וכן היא מורידה אח"כ, אחד שנתקנה, היא מורידה הידים שלה לעשות כלי למלכות, בבשכמל"ו. ובקריאת שמע רשחרית בפ' שמע, מזדווג או"א זווג גמור, וכח אותן המוחין נותנת היא ג"כ למלכות בבשכמל"ו, להוציא נשמות חדשות כנוכד. וכן אמרו בחיקונים, כי שמע נגד בינה, ובשכמל"ו נגד מלכות.

והנה, לפי שבאצבעות היד שמאל נתגלו ה' גבורות, כי ה' ח נתגלו בה' אצבעות יד ימין, לכן הוצרכה לסמוך את המלכות בכל יום בתפלה של יד, לקשרה על זרוע שמאל, שהיא כנגד היד דגבורה דא"א, שהוא שורש כל הדינין, וע"י ימתקו כל הדינין שבה, כי אין מיתוק הדין אלא בשדשו. וידוע כי מלכות נקרא אילת השחר, בסוד אסתר, שהיה רחמה צר כמו אילה, והיתה חביבה על בעלה, כי תמיד היתה בתולה ומעיינה סתומה, ולכן בכל יום שהמלכות נעשית בחינת אסתר, לכן אנו צדיכין לחדש בה בחינת הכלי שבה.

וכמו שבארנו בעלות הנשמה בלילה בעת השינה, כך הוא סוד הדודמיטא דז"א, כי נשמתו

ונתחבאו במחבואות של אוקינוס, ע"כ. וצ"ע, איך אפשר ברגע א' להרוג ב"א רבבות, אלא ע"י שנתן הקב"ה רשות להמשיך ג' ע"ב ריחין, הנק' שם המפורש, והם כמנין וחר"ב, ובזאת הכוונה היה לו כח להרוג לכולם, לולי אם לא בא אגרימו"ס כנוכר, ע"כ להר"ן וזה"ה.

סוד הגלגול בעודנו בחיים. הנה דע, מי שמת בלא בנים, הגוף הראשון נחשב כאילו אינו, א"כ כשיחזור להתגלגל, יוצרך לבא הנר"ן כולם כאחד יחד, כי עתה דומה לבנין חדש. אך אין זה, רק אם יש מעשים ראויים לזכות את ג' חלקי נר"ן, וז"ס פסוק אם ישים אליו לבו ונשמתו אליו יאסף, אל חלק הנפש ההוא. אמנם, כל שאר הגלגולים אין יכולים להשיג יחד נר"ן, רק תחלה תגלגל נפשם, ואחר שנודככה הנפש ימות, אז הרוח יתגלגל עד שתזוכך לגמרי. ואמנם, חלק הנפש מתגלגל עמו בסוד העיבור לבד להשלימו, וליקח ממעשים הטובים, ולא מן הרעים, כנוכר בענין הנפש וניצוציו. וכיוצא בזה גלגול אחר בנשמה עד שתזוכך, והנפש והרוח מתעברים בה כנוכר, ואז כשיזוכך, א"צ לגלגול עוד, כ"א לזכות את הרבים ע"י עיבור, ולא ע"י גלגול.

אך יש בזה סוד נעלם, כי לפעמים אפשר שיזוכה האדם אל כל הגלגולים נר"ן להשלים בפעם א', ולא יצטרך לגלגולים אחרים. והענין, כי כאשר נתגלגלה הנפש לברה תחלה, אם אז היא מזדככת עד שנשלמה, יש לה תקנה א'. כי הנה הרוח אינו יכול להיות עמה, לפי שהיא שלימה, והוא אינו שלם, ותקנתו הוא, כי כשהוא ישן ומפקיד נפשו ורוחו בידו ית', בסוד באר העליון בסוד מ"נ. וכשהוא נייעור נכנס בו הרוח לברו, ונחשב לו כאילו בא בגוף אחר פעם אחר, ואז הולך ומשלים חלק הרוח, וז"ס פסוק, נפשי אויתך בלילה, שחלק הנפש שלו כשתחבר עם הש"ן, אז אויתך בלילה בעת שאני מפקיד בידך, נתאוה אליו בסוד מ"נ הצריכות אל הזווג, וזהו אף רוחי בקרבי אשחריך, כי כשהוא נייעור אז אשחריך עם רוחי בקרבי, כי אז מתגלגל בו סוד הרוח כנוכר, וז"ת בלילה אף רוחי, באר, לרמוז על הנזכר. ונכון לידע שנשלם נפשו. ויאמר זה

שמוציאין ש"ז לבטלה נאמר, פני ה' בעושי רע, כמנין ער, להכרית מארץ שהיא מלכות, זכרם בחינת הזכר. ר"ל, בחינת הרוכרא שניתן בנוקבא, וזהו מדה כנגד מדה, כמו שהם גרמו להוציא טפה העליונה, טיפת דוכרא לחוץ, ולא לתוך הנוקבא, כן הבחינה שלהם שניתן מן הזכר אל הנקבה, יכרת ויחעקר משם. וזהו עוקר מזל אדם של מעלה, מה שיש שם במלכות. וכדי שיכרת הוא למטה, צריך שיכרת מזלו למעלה משם, כמ"ש יפקוד ה' על צבא מרום וכו', וזהו להכרית מארץ זכרם, ר"ת מזל. כי כדי שיכרת הוא מכאן מזאת הארץ למטה, צריך תחלה להכרית מזל שלו למעלה, מארץ עליונה כנוכר.

כתב הר"ן וזה"ה, וז"ל: נלע"ד, כנגד קרי, עשו ישראל ג' עגלים, א' במדבר, ושנים בא"י בימי ירבעם, וג"פ עגל, ג' קרי, שהם י"ש עולמות דטומאה. וז"ס ויקח מן הבא ביד"ו, אותיות יו"ד, והוא אות יוד של יש, שמשם יוצא הקרי, ושלח מנחה לעשו אחיו. כיון בזה, שלא יש אחיזה לעשו אלא בשליש א' של י"ש, שהוא כמספר מנחה, שע"ז ישכח לקטרג על ישראל שיעשו העגל במדבר. ועשו אמר, יש לי רב, ר"ל, הרוב של י"ש, יש לי ב' חלקים, שהם ב"פ עגל, כיון בזה, שהיה נמסר בידם לפחות ישראל לעשות ב' עגלים בימי ירבעם, א"כ מאחר שהרוב יש לי, א"צ לשליש א' שלך. ויאמר יעקב יש לי כ"ל, ר"ל, כל הג' שלישי יש לי יכולת עליהם, ואם לא תקח זה השליש שהוא עון העגל של דור המדבר, לא תוכל לפתות אח"כ, כי זה תלוי בזה. וסוד הענין, פי' במקומו.

בספר הדוים כתב, וז"ל: כשפירש אדם מאשתו ק"ל שנה, הוליד רוחין ושדין ולילין, והם מזיקין את הבריות. ובמדרש מונה ביניהם, כמה וכמה אלפים רבבות שדין רוחין ולילין, והיו הורגין את העולמות, ונחן הקב"ה רשות למשותלח הצדיק, וכתב שם המפורש על חרבו, והרג בהן ב' אלפים רבבות ברגע א', עד שבא אגרימו"ס, בכורו של אד"הר, ונשתטח לפניו והתחנן לו וקיבל עליו, ומסר לו שמות שידין, ולילין וכל מלכיהם ושריהם, והשאר ברחו

הפסוק, נפשי אויחיך בלילה וגו', ולכוין אל הנזכר, ובזה יזכה אל הרוח כנוכר, והבן סוד זה. אמנם, מה שאנו אומרים בידך אפקיד רוחי וגו', הוא בסוד פקדון לבד אל הנשמות שילכו ויחזרו. אך פסוק זה הוא לענין הנזכר, וכשהשלים זה גם חלק הרוח, אז תבא נפשו ורוחו, ואפשר להיות שניהם ביחד, כאילו היה זה גוף אחר חדש. וכן הענין בחלק הנשמה, כי יצא הרוח ותכנוס הנשמה, ואחר שישלמו, אפשר דאי שאו יבואו נפש ורוח למרכבה אליה.

בלילה אחר צאת הנשמה בעת השינה, מי שזוכה לעלות, הוא קורא שם פ"י הפסוק הנוגע אל שרשו. אך יש בחינות חלוקות, כי בליל זה, מאיר יותר בנשמתו פסוק זה. ובלילה אחרת, פסוק אחר, והכל לפי מעשיו. ומורי זלה"ה, היה רואה במצח האדם איזה פסוק מאיר בו יותר, והיה מבאר לו פ"י זה השייך כפי המגיע לו, כפי שורש נשמתו היה מבאר לו, שכאשר יקראוהו בהקין, יעלה נשמתו למעלה למעלה עד אין סוף וקץ, ויזכה להתגלות לו דברים אחרים, גם שהחומר לא ירגיש בהם. והנה טוב מאוד אם אינך יכול לישן תיכף, אחר פסוק בידך דאוי לך שתכוין ותעסוק באיזה דרוש הנוגע אל נוקבא דז"א, כי כל עלייתך לשם כנודע. גם עליות הנשמה בלילה בעולם העליון, ולא תשוט בהבלי עולם, תלוי בזה שחישן מתוך הבכיה.

^(ח) סוד הזיווג בחצות הלילה. הטעם שהוא אסור בתחלת הלילה הזיווג, מפני שבחצות הלילה אז לאה נגדלת פב"פ, ונמשכת עם כל שיעור יעקב כולו בכל הפרצוף ז"א, ואז הדינין נמתקין. אך בערבית, הוא זיווג יעקב ולאה, ואז רחל חזרת להקטין עצמה להיות אב"א ביעקב לבדה, ולכן אז הוא שליטת הדינין, ואז הוא חושך גמור, וזה נמשך עד חצות הלילה, וז"ס ליל ולילה, כי קודם חצות נקרא לאה ליל, ואחר חצות נקראת לאה לילה. פ"י, כי אחר חצות היא נגדלת מחציו דז"א ולמטה. וזהו פ"י חצות, שלוקחת גם חצי התחתון,

ואז נקראת חצות לילה. ובשבת בלילה בתפלת ערבית, אז רחל עם יעקב פב"פ, בסוד כל נה"י דז"א, כי זה יותר מתפלת שחרית רחול, ואחר תפלת ערבית, עולה רחל למעלה בהיכל בינה אמא, להגדילה, ואז יושבת לאה עם הז"א פב"פ עם ישראל ויעקב, כמו שהיה אחר חצות בחול, וזה נמשך עד חצות הלילה. ואח"כ לאה עולה למעלה בהיכל הבינה, ורחל יורדת פב"פ עם יעקב וישראל. לכן תמצא, כי עיקר זיווג האדם הוא ליל שבת אחר חצות, כי אז רחל שהיה רחמים, היא פב"פ עם הז"א כולו, ואז הוא כולו רחמים גמורים. אמנם לע"ה, הותר בחול אחר חצות, כי גם אז לאה פב"פ עם כל הז"א, אך קודם חצות, אף לע"ה לא הותר אלא בליל שבת, כי אז לאה פב"פ למטה מן החזה לבד. והנה כ"ז, דווקא בתפלת ערבית, שאז רחל מן החזה ולמטה, אבל אח"כ עולה רחל למעלה, ואז לאה פב"פ עם ישראל ויעקב, כמו בחול אחר חצות, א"כ, כמו שלע"ה מותר בחול אחר חצות, כן הותר בשבת קודם חצות, ודי בזה.

בזוהר קדושים^(א) ר"א פתח, אל תהיו כסוס כפרד וגו', לשון זה נבין, עם מה^(ב) שארז"ל, ששה דברים נאמרו בסוס, וא' מהם זנאי. וכן בסוף פסוק זה אומר, אין הבין במתג ורסן עדיו לבלום, ר"ת בועל. ולכן הביא ראש פסוק, להזהיר לאדם שלא ירגיל עצמו להיות זנאי כסוס, אלא צריך האדם לקדש עצמו בשעת תשמיש המטה.

העונה, היה אומר מורי זלה"ה, שאדם צריך לקיים מצות עונה, אף בימי עיבוד ויניקת הולד, כי גם יש זיווג למעלה תדיר, אפילו עיבוד ויניקה עליונים, לצורך קיום העולם, כי זהו זיווג תדירי. מורי זלה"ה היה אומר, כי כל אזהרה מע"ש לע"ש, הוא במשמש לשם הריון לצורך בנים. וצריך להיות אז הזווג, כדי שישרה בהאי טפה נשמה קדושה עליונה, מהזיווג עליון. אבל אם אשתו כבר מעוברת או מניקה, אין לחוש עליו כ"כ. והטעם, כי כל עצמה של אזהרה זו, אינה

(ח) שער המצוות בראשית דף ו'. טעמי המצוות בראשית דף ל"ז. (א) אות א'. (ב) פסחים ק"ג:

אלא לבל ישפיעו נשמות הנק' צדיק, ויעלו רק נשמות השבת כנו', אבל אם היא כבר מעוברת או מניקה, בטלה טענה זו.

שאלתי למורי זלה"ה, אם אמלט עצמי מהעונה בימי עיבורה או מניקתה, להיותה זמן קר, ואי אפשר לטבול. והשיב לי, כי אם גם האשה מוחלת ואינה מקפדת, בוודאי אני פטור, אך עכ"ז טוב לקיימו. ואני שמעתי מאחרים, שהיו יודעים בו, שהוא לא היה מקיים מצות עונה בזמנו.

המשמש מטחו לאור הנר הויין ליה בנין נכפין. היה מורי אומר, כי אפילו לא שמש מטחו לאור הנר בעת הולדת הולד, אלא אחר עיבור אשתו, עכ"ז יהיו בניו נכפין כראיתא בוהר. גם היה אומר, כי לא סגי במחיצה שנראה אור הנר מתוכו, אלא צריך שתהיה מחיצה גמורה, שאין שם אור הנר כלל ועיקר בבית לגמרי. ואם לא יעשה כן, לא ימלט להיות בניו נכפין. ועכ"פ אותם שאירע להם דבר זה, אפילו בעת זקנותם תבא להם נכפה, אם לא בא להם בעת בחרותם. והיה אומר שרוב קטנים שמתו בנכפה, הוא מסיבה זו. ואיש אחד נענש בגלגול עז, על ענין עון זה. ואמר לי מורי זלה"ה, על שגרם מיתת נכפה לבניו, לכן נענש כך.

המשמש מטחו ביום, אינו לוקח כ"א הנשמות המגולגלות. וזהו הטעם שבא יהודה על חמר, כדי שיתגלגלו ער ואונן בפרץ זרח, ולפי שלילית עשקה נשמות ער ואונן, לכן הוצרך לקיים קיומם בדרך עבירה, היינו שמושו ביום ובדרך זנות. ולפי שירמיה הולידה אותו אמו גם כן ביום, לכן אמרו רז"ל שירמיה אמר, ארור היום אשר יולדתי בו, מלמד שחלקיהו שימש מטחו ביום, לפי שהוצרך לברוח כנודע. ואז נחעברה אשת חלקיהו מירמיהו, ולכן בהולדה היא יצא ירמיהו ונתגלגלה נפשו של שלמה ע"ה. וז"ס, למה זה מרחם יצאתי לראות עמל ויגון.

אמר הרב זלה"ה, מ"ש בוהר ג' אינון דדחיין שכינה לבר וכו', מאן דקטל לבוהי האי עוברא

הגהה

(א) בספר שני ליעקב מ"כ בשם האד"י ז"ל, וז"ל: הווג בימי הרעים שהם בין המצרים, אז ווג

דמתעברא איתחא, וגרם קטלא ליה במעוהי וכו'. הכוונה, כי המשמש מטחו בליל צ' שנתעברה אשתו, גורם שימות הולד, וצריך האדם לשמור מאוד שלא ישמש מטחו באותו לילה. זהו ג"כ משארז"ל, ג' חדשים הראשונים קשה לולד. ונלע"ד, כי גם כן צריך לשמור מליל הספקות. העונה בליל שבת היא משובחת לת"ח. והסוד הוא, כי כבר נודע שיש הפרש בין הנשמות, כי אין נשמות חדשות רק בערב שבת, אם כן אין לשמש מטחו, כ"א בליל שבת בחצות הלילה. ונלע"ד חיים, כי אלו הנשמות הם ממש היורדין בליל שבת. והנה אם האדם בלילה ההוא שימש מיטחו, ונשאר אשתו מעוברת בלילה ההיא, ודאי אותה הנשמה חשרה על אותו טפה, וכיון שהוא נשמה חדשה ולא ענושה, לזה אמר שאותן הבנים יהיו חסידים קדושים. וזה טעם הורדת אותן הנשמות בליל שבת, ועיין זה היטיב כי הוא אמיחי. וכשאדם ישן בליל שבת, מדברת נשמתו עם אותן נשמות חדשים, ומראים לה את ג"ע תחתון והולכות שם יחד, ובחצות הלילה שבים כל הנשמות לגוף האדם, ואז אחיין הני תרין נשמתין מתעטרין כחדא מגן עדן, ולכן צריך אז בחצות לילה כשמתעורר משנתו, לומר פסוק אחד, רוח ה' אלהים עלי וגו'. ובלכתם, ילכו כדי לעורר אותו נשמה חדשה, ואח"כ יתחבר עם אשתו, ותשרה אותו הרוח על הטיפה ההיא, ויצא בן חסיד וקדוש, אם יזכה שתתעבר אז אשתו, ואם לאו, יעשה כה בכל ליל שבת, עד שיזדמן לידו. ונראה, כי גם צריך האדם לטבול בכל ע"ש, כמו שמצינו ברב המנונא סבא, כדי להקביל שבת בקדושה ובטהרה.

ליל ר"ח או ליל י"ט אחר חצות, דינם כליל שבת, אע"פ שאין זיווגם כליל שבת, עכ"ז ר"ח מותר לשמש מטחו, כי גם אז רוח קדושה שורה מחכמה, על ת"ח המשמשים בליל שבת. גם ליל ז' של פסח מותר בזיווג, והסימן ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים^(א)

הנ"ל אינם בעולם הזכר, דק בעולם הנוקבא, פירש שמתלבשת שכינה במלכות שבת"ת, וכל

של פרשה ראשונה של בראשית, והוא צמרכך עם הנקודות אלו צ' בקמץ מ' בפתח ר' בחולם כ' בפתח ד' בסגול. וגם בשם היוצא מן או ישיר משה ובני ישראל כי גאה גאה אָנְכֹנְגָה עם הנקודות אלו א' ו' בקמץ ב' בצירי ו' בקמץ ג' בחיריק ה' בצירי. והב' שמות אלו גימטריא חשמל, שהוא מכסה בזיווג עליון דו"ן בסוד תלמיד חכם מכסה בטליתו. נלע"ד קצת, נקודות של השם הא' הוא גימ' חיי"ם, שהוא אהי"ה הוי"ה אהי"ה. והנקודה של שם הב', הוא גי' ב"ן מ"ה ע"ה, להורות כשז"א יש לו מוחין שהם חיי המלך, אהי"ה הוי"ה אהי"ה, אז מזדווגים זו"נ יחד, שהם נקראים מ"ה וב"ן, בסוד חסדים וגבורות שלהם.

קודם הזיווג, יאמר פסוק מזמור לרד ה' רועי לא אחסר וגו', כדי שיפרה וירבה. וגם טוב לומר אותו המזמור קודם האכילה, מפני שיש בו ז"ן תיבות, והאומרו לא יחסר לו מזונותיו, וטוב ג"כ למזון הנפש.

הלחש קודם הזיווג יאמר: עטיפא בקטפא אודמנת שארי שארי לא תיעול ולא תנפוק לא ידך ולא בערבך תוב תוב ימא ארגישת גלגלוי לך קראן בחולקא קדישא אחידנא בקדושא רמלכא אתעטפנא ע"כ לשון הזוהר. פי', כי צריך אתה לדעת, שבעת הזיווג, להיות שהוא מעשה בהמה ומעורר תאות זימה, מזדמנת שם לילית חייבתא, לראות אם אותו האדם מכויץ תאות זימה של בהמה, אז היא נכנסת בתוך הסדין שלו ולוקחת אותם הטיפות המתמצות מאבר הקדוש הנשארין בסדין, ועושה מהן שדין ורוחין. עוד שנית, שמכח אותן הטיפות, היא שולטת בולד שנתהווה מאותן הטיפות של אותו הזיווג, שהיא לוקחת המותר שהיה בסדין שלו, ותיכף שיצא הולד לאויר העולם, היא מזדמנא לחייכא ביה, לכן אמר בזוהר ויקרא, אסוותא להאי בשעתא דמזדווג ב"נ

הגהה

גרים הבאים מהנוקבא, ומזווג הנ"ל יוצא נר"ן לגרים, האסורים לבא בקהל, כמו עמוני ומואבי.

בענין המטה של איש ואשה, נכון שיהיה ראשו למזרח, בסוד ממזרח אביא ורעך, שהוא סוד דעת עליון, ומרגלותיו למערב בסוד יסוד מל' כענין וממערב אקבצך. ויד שמאלית לצפון העולה בסוד גבורה, ויד ימנית לדרום העולה בסוד החסד.

הפסוקים הנזכרים² בוהר חדש פרשת בלק, לומר בקומו בחצות לילה, גם אותן הנזכרים בוהר לאומרן בעת הזיווג בליל שבת, רוח ה' וגו', לא היה מורי זלה"ה נוהג לאומרם, וכמעט שהיה מגמגם בהן שאינם מדברי הזוהר אלא חכם אחד כתבה בגליון, ואח"כ הרפיסוה בתוך הזוהר. טבילת אשתו של מורי זלה"ה, היה נוהג באותו לילה להיות נייעור עד חצות הלילה, והיה עוסק בתורה ואח"כ שכב במטה ושמש מטתו, ואח"כ קם תיכף ומיד, ורחץ ידיו וקרא ק"ש. אח"כ שכב פעם אחרת וישן, וכוננתו היתה שלא יבא לידי הרהור כלל, כי אולי יבא ח"ו לידי קרי, ולכן עסק בתורה עד חצי הלילה.

הבועל בחול, ידע כשתעבר אשתו, תלד בן סורר ומורה או עז פנים או משומד או ממזר או ע"ה ר"ל, הנפש שלו יהיה מאחד הבעילות של חול. שיש שנותנין לו נשמה ממתי מדבר, ויש מעדת קרח, ויש ממתי ישראל, כל אחד ואחד כפי אותו המחשבה והרהור, שיש לו בעת זיווג שמזדווג עם אשתו.

האדם המתעורר משנתו בקישוי אבר, היינו כשמתעורר ומוצא עצמו בקישוי אבר, אז יזהר מאוד שלא יבעול ח"ו עם הקישוי ההוא, כי יצאו בניו פגומים, ואלו בנים היוצאים מזה הזיווג נקראו בני תמורה בעצם. ואם היא מעוברת ג"כ מוליד רוחין שדין ולילין, שהכל צריך שיבא בכוונה שניהם. מורי זלה"ה אמר, כי גם אותן הטיפות היוצאת מן האדם קודם הזיווג, הם בכלל מוציא זר"ל, וצריך תיקון גדול ע"ז. סוד זיווג ליל שבת. יכוין בשם היוצא מס"ת

המלכות של כל המדות לבר, לפי שאינה מקבלת או אלא ממלכות של כל המדות, הנקרא בחינת

(ג) אות א'. (ד) זהר ויקרא אות שכ"א דפו"י י"ט. טעמי המצוות דף ל"ז.

באתתא, יכוין לביה לקדושי דמארי, ולימא הכי, עטיפא וכו'. וזהו פי' הלחש.

עטיפא: פי', המעוטפות, בקטפ"א בסדין, כמו שפי' בערוך, כי יש בגד רך שמשמין על המטה, שקורין בלע"ז לנעצל"י, ובערבי קטפא. אודמנ"ת: פי', היא מזומנת לכנוס בסדין הזה, לעשות הפעולה שאמרנו. שארי שארי: פי' תחיר הקטיפה וקשר שלך מן הסדין. לא תיעול: לא תכנוס בסדין, ולא תנפוק: פי', לא תוציא אותן הטפות משם. לא ידוך: פי', אותן הטיפות שהולכות לבטלה, לא יהיו שלך. ולא בערבך: ולא יהיו בגורלך, שתעשה מהן שדין כמו שאתה רוצה. ומלת עטיפא בקטפא, גי' שטן עם ג' אותיות, ועולין כמנין נח"ש עם ג' אותיות, והכולל. טוב תוב: כלומר, חזור חזור לנוקבא דתהומא רבא שהוא מקומך, כי מלת חזור אינו נופלת אלא למי שיצא ממקומו שיחזור למקומו, ואמד כפל טוב תוב, וכן שארי שארי, א' נגד סמא"ל, וא' נגד הנוקבא לילית. ימא ארגישת: פי', היס העליון, שהוא אמא עלאה, ארגישת, כלומר הרגיש השם שביסוד שלה, שהוא שם אהי"ה מרובע גי' חו"ל, והחול זה הוא גבול ים, וע"ז ארו"ל בב"ב, שהיה מראה לים השם זה של אהי"ה, והים שוקט מזעפו והיו חוזרים הגלים לאחוריהם, מפני שמתיראים מזה השם, ואומר האדם לקליפה הנ"ל, שכבר נתעורר השם זה, לכן תעלה למקומך שהוא מצולות ים, היינו נוקבא דתה"ר. וזהו אומרו גלגל"וי ל"ך קרא"ן: פי', שהגלגלים של הים קוראין לך, שתחזור גם אתה עמהם לנוקבא דתה"ר. ונקט בנוסח לומר גלגל"וי ולא אמר גלין, לפי שחוזר גם על גלי השם אהי"ה, היינו המרובע שזכרנו, שאנו מפחדין אותן שאלו הגלגלים של אהי"ה שהם דין קוראין לה כדי למחוץ את ראשה. בחולקא קדישא אחידנא: כמה דאת אמר, ה' מנת חלקי וכוסי, ותהפוך מלת חלקי הוא חקל קדישא שהוא מלכות, ואז יכוין שאשתך היא דוגמתה. ואח"כ בקדושא דמלכא אחעטפנא: פי' ז"א מתקדש כשבא אליו הארת הקדושה בסוד הטלית כמבואר במקומו, ועכשיו יכוין שהוא ברומתו, והוא

מאפיל בטליתו, ואז מובטח שאותן הטיפות לא ילכו לאיבוד ח"ו, אלא יעשו מהם נשמות לגדים נפש, כדכתיב חיל בלע ויקיאנו מבטנו יורשנו אל. וכ"ו חיבת יש בלחש הזה, נגד שם הוי"ה, ויש בה קי"ו אותיות, והוא נגד אהיה מרובע, שעולה מ"ד, ושם הוי"ה המרובע שעולה ע"ב, בין הכל קי"ו, שהוא ג"כ ביסוד אמא, שנותנין אותה למלכות ביחוד ק"ש. ויכוין שמכח אלו הב' שמות, הוא מבריך הקליפות וממשיך עליו הקדושה.

פירש השני. עטיפא: כד"א, כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי. והכוונה כי תיכף שגוד על הנשמה של הזכר לבא אל עה"ז, אזי נחצבת ג"כ נקבתו מהיכל לבנת הספיר, ועולה למעלה באחורי הזכר בהיכל עצם השמים, ומתעטפין שניהן יחד ברוח העוטף אותם ממחצבם, וזה הרוח בא מרוח פסקנית, ע"י שרף א' ששמו דוח פסקנית, ומעטף אותם כמו שמעטפין בטלית לחתן וכלה. ומנהג אבותיהם בידיהם, ואינם יודעים מה הם עושים. בקטפא, צריך להגיה באות י', היינו מלכות של לבנת הספיר, הנקרא קיטפא, שהוא היכל שמקבצין לתוכה פירות הנלקטין מן האילן שהוא ת"ת, שמלכות קולטות אותן הנשמות שנלקטים מלמעלה. ואח"כ אודמנ"ת שהוא מלת הזמנה, שהוא מבדיח הקליפות כמ"ש בזה, בסוד ברכת המזון בפ' תרומה, שצריך האדם לומר הב לן ונברך, שהוא הזמנה להבריח הקליפות, וז"ס אודמנ"ת. ודע, שעטיפא רומזת לשם הוי"ה, שמשם הנשמות של הזכרים, ומלת בקטפא דומזת לאדני", ובאמרו אותו הזמנה, ובחשבו ב' שמות אלו יחד, הן גועדין על ס"א. ואומר שרי שרי, צריך להגיה בלא א', פי', שרי כדי להבריח הקליפות הג' קשות, א' הוא רוח סערה ענן גדול אש מתלקחת, והב' שרי, הוא קליפות נוגה, דכתיב ונוגה לה סביב. והענין הוא, שכבר ידעת שכל ס"א הוא בד' קליפות אלו. הגי', שהם של ערלה, ג' שני ערלה, שם הוא מעשה טומאת עבירות, ובקליפות נוגה תלויים טומאת המחשבה, ולזה אמר שרי הראשון, מלפעול מעשה הטומאה. שרי ב', מטומאת המחשבה, ולזה מועיל לחש הזה, להסיד המחשבות הזרות

בענין הזיווג עצמו בכוננתו, שיהיה לכוונת המצוה
 לבר, ולא לשום הנאה גופנית, וכפי מה שיקדש א"ע,
 כך היא עצמות הבן ביתר שאת. גם שלא יהא מצוי
 אצלה תמיד, אלא מע"ש לע"ש, כמ"ש בזהר.
 וע"ז נאמר איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי
 תשמורו, ר"ל, כשהאבות ימתינו וישמרו הזיווג
 מליל שבת לליל שבת, מלשון ואביו שמר את
 הדבר, אז הבנים יהיו הגונים, ואיש אמו ואביו
 תיראו. ואם לאו ח"ו לא יראו מהם. כפי שהאדם
 מקדש את עצמו מלמטה, מקדשין אותו מלמעלה,
 וזהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. כי הנה באדם
 יש ג' שותפין: הקב"ה, אביו, ואמו. האב נותן
 הלובן, והאם האודם, ומה נעשה גוף הבן, והש"י,
 נותן הנשמה. ואם האדם עשה הגוף בקדושה, אז
 הש"י שוכן בתוכם, וזהו ועשו לי מקדש ושכנתי
 בתוכם, ר"ל, אם יעשו דבר זה בקדושה, אז
 ושכנתי בתוכם, ואמר בתוכם, לשון דבים, כי אם
 זוכה האדם, יהיו לו נר"ג, והנפש מלביש לרוח,
 ושניהם לנשמה, וכנגד הנשמה אמר, ושכנתי
 בתוכם. ר"ל, בתוך הרוח והנפש. וכי תאמר, במה
 יהיה קדושה, לז"א, ככל אשר אני מראה אותך
 את חבנית המשכן, ר"ל, כשעשה הקב"ה את
 ארדה"ר, לא היתה שום כוונה אחרת רק לבריאתו
 לבר. וכן תעשו, גם עתה, כדי שלא יהיה הזיווג
 להנאת הגוף, כ"א למצות פריה ורביה. והנה היו
 ג' מיני תרומות: תרומת האדנים, ותרומת המשכן,
 ובקע לגולגולת, כנגד נר"ן. וע"ז נאמר, ואת
 שבתותי תשמרו ומקדשי תראו, ולכן אמר הכתוב
 אל תהיו כסוס כפרד, שלא תהיו כבהמות להנאת
 הגוף בלבד. גם שלא יתמיד, כי הסוס הוא יותר
 שטוף בזמה מכל הבהמות. ואם יעשה כן, אזי
 הבנים ח"ו שיצאו משם לא יהיו הגונים, וזהו
 כפרד, כי הפרד אינו מוליד, וגם האדם שתהיה כל
 כוונתו לתאות גופנית, הבנים שיצאו משם יהיו
 מכוערים, ולא יראו ממנו ולא יקראו בניו, ואמר,
 כמתג ורסן עריו לבלום, הכוונה שהסריסים המה
 מכוערים, וכל יופי ועדי האדם תלוי ביסוד, ולכן
 היה יוסף יפ"ת ויפה מדאה. פי' ב', כי מלבד זה
 שצריך האדם להמתין מליל שבת לליל שבת, גם
 כליל שבת עצמו צריך להמתין עד אחד חצות,

והרהורים רעים מן האדם, האומר בעת הזאת. לא
 תיעול ולא תנפוק: פי', שהקליפות נוגה כשיורד
 הנשמות, הוא לוקחת אותם בסוד הטיקלא הנו'
 בסכא משפטים, שר"ל שקליפת נוגה לפעמים
 מכרעת לצד הקדושה, ולפעמים מכרעת לצד
 הטומאה, וזה וראיתי אני את דמעת העשוקים
 ואין להם מנחם, פי', שהקליפת נוגה, לפעמים
 כשהיא לוקחת אותו הנשמה, לחסרון כוונת הבעל,
 לפעמים היא נכנעת לצד הטומאה, ועושקות כל
 אותן הנשמות, וז"ס יש נספה בלא משפט. ולזה
 אמר לא תיעול: ר"ל, בזמן שתיעול בקדושה, לא
 תקח הנשמה בידך. ולא תנפוק: ר"ל, כשאתה
 יוצא להיות נכללת בג' קליפות, לזה אמר לא רידך
 ולא בעדכך: פי', לא כשאתה בעצמך כולל
 בקדושה, ולא בעדכך שהם הג' קליפות אחרות,
 איני רוצה בשליחותך כלל. תוב תוב ימא
 ארגישת: פי' חזור כך חזור כך, אחר שכבר ימא
 שהיא המלכות, ארגישת כך. כלומר, שהס'
 צרופים של אלהים שהם ס' גבורים סביב לה,
 ארגישת שכבר נתנה להן כח ורשות, שיוצא
 השלהבת מתחת כסא הכבוד, כדי להרוג אתכם.
 וז"ש גלגלוי לך קראן: פי', אותן הגלים שיש
 סביבותיה, שהם סוד ה' עלין תקיפין דסחרין
 לשושנה שהוא מלכות מכל סטרוהי, והם ה'
 אותיות של אלהים, שהם השורש לס' גבורים
 שאמרנו. וז"ש גלגלוי, כלומר, אותן הגלגלים
 שסביבות השושנה, הם קוראין לך, וגם הצרופים
 קוראים לך לרצוץ את מוחך. אח"כ בחולקא
 קדישא אחינדא: פי', כי אני בסטרא דקדושה
 תמיד, לא כמותך שלפעמים אתה אוחו בקדושה,
 ופעמים אתה אוחו בקליפה. בקדושא דמלכא
 אתעטפנא: פי' בקדושה דמלכא שהוא ז"א,
 אתעטפנא, כלומר שז"א מתעטף בשערות של
 א"א המעורבים בשערות עצמו בסוד טלית כך אני
 מעוטף באותו ההארה, כדי שלא תוכל לבא
 למקומי כלל, לא למעלה ולא למטה, ובזה גורמים
 שיביא נשמה לאותו ולד מסטרא דקדושה, וגם
 דבר זה גורם שרוב הבנים יהיו זכרים. בעזרת יוצר
 הרים. יה המאיר לארץ ולדרים. תפלת הרמב"ן
 על הזיווג כבר נרפס בש"צ.

יהיה ראוי לאכילה כמו הפרי, וזהו עץ פרי וגו'. והארץ לא עשתה כן, אלא שהיא הוציאה עץ עושה פרי. ויש לדעת באמת למה שנתה הארץ מאמרו ית', ג"כ קשה למה הניח הש"י. ולאמת הדבר הזה, נראה שכוונתו ית' היה, שכל עולם יהיה כ"א וא' צדיק וישר וירא אלהים, אבל הנחש גרם כל המרי הזה, ואין ספק שהכל גלוי לפניו, כמשארז"ל בעלילה באת על בני אדם, ולכן בתחלה ברא העולם בשם אלהים במדה"ה, כדי לדון הרשעים, אבל כוונתו היה שכולם יהיו צדיקים, וכמו שהפרי היה ראוי לאכילה, כן העץ יהיה כן, וגם שלא יהיו כולם שוים במדרגה אחת, עכ"ז יהיו כולם לומדי תורתו, כל אחד כפי מדרגתו, כי האדם עץ השדה הוא, וא' ידמה להפרי עצמו, וא"ל לעליון, וא' לעץ. והנה הארץ היא נוקבא, בערך השמים, וכראותה שמצד זוהמת נחש מוכרח שיהיו רשעים בעולם, לכן לא רצתה להוציא אלא עץ עושה פרי, ולא שהעץ עצמו יהיה פרי, ושינתה בזה, לפי שהזוהמה זה הוא הגורם רשעה, זה הוא מצד הנוקבא שהוא מצדה כנוכר, לכן היא שינתה מאמרו ית', יותר מהשמים, ודי בזה.

ולכן אמר במתג ורסן עדיו לבלום, ואמר כל קרוב אליך, ע"ד לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהליך, ולרמו לכל הנוכר, תמצא בר"ת במתג ורסן עדיו לבלום, הוא בועל. להורות, שכל זה הוא בענין הזיווג. גם ס"ת, גימ' גיהנ"ם. להורות, למי שאינו נזהר לקדש בענין זה, סופו לירד לגהינם. והנה ידעת, כי יש באדם ג' שותפים, האב נותן הלובן, והאם האודם, ואודם זה הוא מדם נדה, והוא מתעכב כל ימי היותה מעוברת, ומדם זה מתברר הטוב שבו, ונעשה בשר הולד, שהוא אדם שבו. וידוע שיש י' מיני דמים, ה' טהורים וה' טמאים, והם דם טהור ודם טמא, וכל זה הוא באשה, שנא' ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה, שעם היותה טהורה לשאר דברים, עכ"ז בכל קודש לא תגע, וכל זה גורם לולד לנטות לתאוה גופנית, מצד זוהמה של דם זו, וע"כ נאמר בן חכם ישמח אב, לפי שהאב אומר שודאי מצדו בא היותו חכם, שבטיפה שנתן בו לא היה מסטרא דמסאבא כלל. אבל בן כסיל תוגת אמו, כי הוא מצדה שמאותו הזוהמה שבה, גורם לו להיות כסיל, ולכן בכריאת עולם תמצא שאמר ה', תוצא הארץ עץ פרי עושה פרי, וארז"ל שהעץ עצמו

קודם התפלה, ושעה א' אחר התפלה, ושעה א' של תפלה עצמה הרי ג' שעות בכל תפלה. עד ששאלו רז"ל תורתם אימתי נעשית. אמנם ענין הדבר הוא צריך שתדע, הלא כבר ביארנו כי קודם חורבן הבית כמעט שלא היו

פרק א'

ענין שכיבת הלילה כבר בארנו במקומות רבים באר היטב. אך הכוונה הוא כי הלא רז"ל אמרו, כי החסידים הראשונים היו שוהין שעה א' ומתפללין. וגם ארז"ל כי היו שוהין שעה אחת

(א) שעה"כ דרושי הלילה דרוש י' דף שמ"ז. תע"ס חלק י"ד מאות י"ד.

העליון, כדי שיהיה מוחין אליו, ויזדווג עם הנוקבא. ואע"פ, שבכל הזיווגים צריך העלאות מ"נ מבין ובת, עכ"ז זו הוא כשהוא לצורך שניהם, אבל עתה הוא לצורך נוקבא לבד, שצריכה תיקון בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע, ולזה מספיק בהעלאות מ"ן של הז"א לבד לצורך נוקבא.

גם צריך האדם לכיון זה הדבר בעצמו, כאלו רחמו ונשמתו נסתלק ממנו ומעלה אותו בסוד מ"נ לצורך הנוקבא עלאה, שתעלה היא מ"נ באותו הרגע של חצי הלילה לגבי בעלה שהוא הז"א, המתחיל להזדווג עמה בחצי הלילה. ואע"פ שהזיווג מתמיד והולך עד אור הבקר, אין בכך כלום, כיון שכבר העלאות מ"נ בתחילת הזיווג שהוא בחצות הלילה, אז היא חיבור של יעקב ולא, ולכן באחר חצות, מכריזין למעלה שירדו נשמות הצדיקים לתתא לשבחא למרייהו. אך קודם חצות, אז עייל קב"ה לג"ע, ומשתעשע עם הצדיקים. וענין השעשוע הזה הוא, שאותן הנשמות עולין שם בסוד מ"ן, והוא משתעשע בהם ואח"כ יורדין לתתא.

אמנם מצינו שנשבתחו מאד אותן העוסקים בתורה אחר חצות. ומהו הטעם הזה, אך הענין הוא, כי הלא סוד הזיווג של חצות הוא יעקב עם לאה, אך רחל הנקראת עקרת הבית אין לה זיווג. אמנם בכל חצות לילה היא צועקת ושואגת אל הש"י על חורבן בית המקדש, כמ"ש, קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה. וג"כ היא נותנת זמירות והודאות כל לילה. ותשארז"ל בוהר על פסוק, אלהים אל דמי לך, כי רחל נקראת אלהים, ונקראת אל, ואינה מחרשת ושוקטת דומיה כל הלילה לשבח להקב"ה^(א). לכן ראוי לאדם לשתף עצמו עמה, לעשות כמעשיה, לכן צריך האדם להרבות ולבכות ולצעוק בכל לילה על גלות השכינה שהיא רחל וחורבן בית המקדש, ואח"כ לעסוק בתורה, ח"ס, רד המלך, שכל לילה היה

הגהה

רמ"ה. ובעו"ה לפעמים נעשית מרה, וזהו רחל מבכה על בניה, ר"ת מערב, לרמו שהשכינה במערב.

צריכין להתפלל, כי לא היה חסרון בז"א עם נוקבא, ותמיד היו פב"פ, ולא היו צריכין למעשה דינו ותפלתינו, להמשיך מוחין לזו"נ לזווגם פב"פ, כי לעולם לא היו מסתלקין אלו המוחין מן הז"א. אמנם, אחר החורבן, שנחרב בהמ"ק בעונותינו, נסתלקו המוחין מן זעיר ונוקביה, לכן אנו צריכין להתפלל, ולחזור המוחין אל מקומם כדי לזווג זו"נ. אמנם אחר התפלה חחרין המוחין להסתלק, וזה סוד של אותן חכמים שהיו מתפללין תפלת נדבה באמצע היום, כדי להחזיר המוחין כמה פעמים אחרים, גם ז"ס מי שמניח תפילין כל היום, שגורם כי המוחין העליונים יהיו כל היום בראש זו"נ. ז"ס חסידים הראשונים לא היו הולכים לביתם תיכף אחר גמר התפלה, אך היו שוהין שעה א' אחר תפלתן, כדי להשהות גם למעלה הפעולה הנעשה על ידי התפלה, שלא יסתלקו המוחין עלאין במהירות, רק שהם יהיו בראש ז"א ונוקביה שעה א' יותר, א"כ צריך האדם שטוב הוא שלא לישן תיכף אחר ערבית, רק ימתין אחר התפלה עד שיעור ג' שעות בלילה אח"כ ישן, כי השינה מורה הסתלקות המוחין, אמנם אח"כ יישן.

וסוד השינה כבר נתבאר אצלנו, שיכוין האדם שהוא עצמו ז"א, אשר נופלת עליו תרדמה, וישן כדי שיסתלקו ממנו המוחין הנתונים תוך נה"י דאמא, והם מסתלקין מן שם, ונותנין ברישא דנוקבא דז"א, ועי"ז היא נבנית. כמו שנאמר, ויבן י"י אלהים את הצלע, וכ"ז, כדי שאחר חצות לילה יהיה לה אז זיוג, ואז צריך האדם לקום, כי כבר חזרו המוחין למקומם ברישא דזעיר שיזדווג בנוקבא, ח"ס קימת חצות לילה.

גם צריך לידע כוונה ב' של השינה, כי כוונת השינה הוא, כי הלא סוד הדורמיטא בז"א שיישן ויסתלקו המוחין, שהם סוד נשמתו, ועולה עד א"א, ושם הוא מעלה מ"נ אל אמא, וגורם זיווג

(א) מע"ת: כי רמה היא רחל היוצאת מאחורי דז"א מהחזה ולמטה, והוא בחינת אלהים, ואחוריים דאלהים היא ר', היא בחינה דרחל, יוצאת מאחורי דז"א הנקרא מ"ה, ועם ר', הרי

כי הלא בהיות נה"י דאמא תוך ז"א, היו אורכן שוה לאורך ז"א ממש. ועתה כשנכנסין בנוקבא, הנה אורך ב' הנקבות שוה לאורך ז"א, וא"כ הוא צריך שיכנסו תוך הב' נקיבות ביחד לארכן, כדי להתלבש תוך שניהן, כי אין מספיק להן לנוקבא אחת לבד. והנה, אע"פ שהם ב' נקבות מחולקות, עכ"ז בהכנס בתוכם נה"י דאמא, שהם בחינה א' ארוכה, היא מחברת שתייהן, ועושה אותן פרצוף א' לשניהן, ע"ד מה שבארנו בענין בינה ותבונה, שלפעמים מתחברים ונעשים פרצוף אחד. והנה כשעיקר הזיווג היא לרחל, אז לאה משאלת ונותנת בהלואה הגוף והכלים שלה לרחל, כדי שתתארך. וכן להיפך, לוקחת לאה הגוף של רחל והכל נקרא לאה.

והנה עתה קודם חצות נכנסין נה"י רבינה תוך לאה בהיותה באחור, ונכנסין מעט מעט עד חצות, עד שנמצא כי בחצי הלילה נגמרים נה"י דתבונה לכנוס עד סיום רגלי רחל, אז נגמד פרצוף לאה לגמרי באורך ז"א, ואז חוזרת בחצות הלילה לאה פב"פ כנודע, והיא ארוכה בכל אורך ז"א פב"פ. וזו, מחמת שלוקחת לאה גוף רחל בהלואה. וגם יעקב נגדל, לפי שבחצות לילה הראשונה כשנכנסו נה"י דיש"ס ותבונה שם, הוא יוצא מלאה בחינת יעקב, ונתחבר אותה רשימה והארה ההיא, עם יעקב היוצא מז"א עצמו, אחר שנכנס בו הנה"י דיש"ס ותבונה. ועל ידי כל אלו ההארות, יש בו כח לגדלו בכל אורך ז"א, ואז מתחברים יחד יעקב ולאה.

ונבאר לך ענין זה מה ענין הלואה זו, דע, כי הלא כבר בארנו לך, כי רחל לא היתה בתחלה רק נקודה א' לבד, וזו שורשה ומציאותה לבד. אח"כ ע"י המותין, אז נתוספו לה ט' נקודות אחרות בסוד תוספות ואז נתהוים בה י"ס, ומזדווגות בז"א, נמצא, כי שורש רחל נקודה א' לבד מן הי', ושאר הט' הם תוספות, ואינם משורש מציאותה. והנה בלילה, אלו הט' נקודות של תוספות, לקחם לאה היא לעצמה, ועל ידיהן נגדלת בכל אחורי הז"א, ואז נמצא שלאה נגדלת ורחל מתמעטת, עד

עוסק בשירות ותשבחות, לסייע לשכינה, כמ"ש חצות לילה אקום להודות לך. וז"ס, ולא אמר איה אלוהי עשי הנותן זמירות בלילה, כנדרש בספר הזהר, עיין שם.

פרק ב'

אמנם סוד ענין זה, דע, כי הלא כבר בארתי לך בענין פסוק עקב ענוה יראת ה', ועיין שם היטיב. כי הרגלים של לאה ועקביים שלה, הם נכנסין תוך עטרה וכתר רחל, וכל זה הוא בשליש אמצעי של ת"ת דז"א. ונמצא, כי אורך רחל ולאה, הם זעג"ז, והוא מן הדעת דז"א, עד סיום רגלי נה"י דז"א, אך בודאי שיותר ארוכים הם מן השיעור הזה של אחוריים דז"א. כי הלא הכתר של רחל לא היה שם למעלה מתערב, תוך מקום רגלי לאה, אלא שהיתה מתחלת אחר סיום רגלי לאה לגמרי, ודאי שהיה רגלי של רחל עודפים ויתרים למטה מרגלי נה"י ז"א, והיתה צריכה להתפשט למטה, והיתה נכנסת בבריאה בהכרח. לכן הוצרך שתעלה הכתר שלה במקום שרגלי לאה עומדים ממש, ועי"כ היא יכולה לעמוד באצילות, ולא תתפשט לגמרי ותכנוס בתוך הבריאה.

^(ב) והנה ידוע כי עתה בלילה בתפלת ערבית, הזיווג הוא דיעקב ולאה, כיון שלאה מאחורי ז"א הוא עד החזה לבדו, גם כשחזרה פב"פ הוא הזיווג שלה עד החזה בלבד דז"א. והנה אחר תפלת ערבית, חוזרת גם היא לאחור עם רחל, כי בעת תפלת ערבית עמדה רחל באחור, ועתה חוזרת גם כן לאה עמה באחור.

אמנם אתר השינה כבר בארנו, שיוצאין המוחין דז"א הנתונים תוך נה"י דאמא, ונכנסין תוך הנוקבא העומדת באחור.

והנה צריך לידע, כי נוקבא הזו אינה רחל, כי רחל היא עומדת למטה מן לאה, אם כן כשנכנסין המוחין הם פוגעים בלאה תחלה ונכנסין בה. והנה דע, כי לפעמים כשהמוחין נכנסין להגריל את רחל, הם מתערבין ומתחברין יחד לאה ורחל,

(ב) שער הגלגולים הקדמה כ"ו וזוג הג' ה'.

בנשמות הצדיקים. וז"ס ויהי בחצי הלילה ויחדר האיש וילפת והנה אשה שוכבת מדגלותיו, כי קודם חצות אינה תחת מדגלותיו, רק היא עומדת בצדו, אך אחד חצות או שוכבת מדגלותיו למטה ממש, כי ירדה תחת דגליו במקום הבריאה, לכן ויחדר האיש וילפת וצועק בקול מר, כי נדחית אשתו למטה, כי כל זה מחמת העונות, שאל"כ היו תמיד פכ"פ כנודע.

גם פירשתי למעלה פירוש אחד בסוד שעשוע הקב"ה בנשמות הצדיקים, שהוא העלאות נשמותיהן בסוד מ"ג אל לאה. ולכן רחל כל חצי הלילה האחרונה צועקת וקודאת למעלה, כי היא עומדת בחוץ ונדחית ממקומה בגלות, וז"ס אלהים אל דמי לך אל תחדש ואל תשקוט אל.

ובזה תבין כי בווהר במקום א' אומר, כי אחד חצות הקב"ה משתעשע בנשמות הצדיקים במה שעוסקין בתורה, כמ"ש היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך, ובמ"א נראה שהוא מזווג עם הנוקבא, ובמ"א נראה כי הוא זיוג עליון של או"א אחד חצות, לכן הוא סתום ונעלם בלתי תפלה ע"י בני אדם. והדי לך ג' מקומות חלוקים, וכולם אמת. כי זו"ג שהם מזווגים אחד חצות הם יעקב ולא, אך רחל וז"א הם אינם מזווגים, ואלו הם השומעים קול העוסקים בתורה אחד חצות לילה. גם קראוה בווהר זווגא סתימא דאו"א. כי כבר ידעת, כי לאה נקרא עלמא דאתכסיא סתימא. גם ידעת, כי יעקב ולאה הם האחודיים של או"א עצמן. הרי שהכל אמת ודברי אלהים חיים.

והנה צריך שיכין האדם כוונה גמורה לב' דברים הנ"ל, וכזה יהיה אהוב למעלה ונחמד למטה, וחוט של חסד משוך עליו ביום, והוא יהיה מבני היכלי דמטרוניתא. כי תחילת הלילה בלכתו לישן, יחשוב ויכין להעלות נשמתו בסוד דרומיטא ובסוד מ"ג, כדי לזווג יעקב ולאה. ובבוא חצות הלילה, אז כבר אין צריך הזעיד אנפין להעלות מ"ג, ואז יכין כוונה שניה, והוא להשתחף בצער של רחל, כי בעת ההיא היא יורדת למטה בבריאה, וצועקת וקודאת לבעלה, כי היא עומדת בחוץ נדחית ממקומה בגלות. לכן אז יבכה

שנשארה בסוד נקודה א', אך פחות מאותה נקודה אינה מתמעטת.

והנה כבר אמרנו לעיל, כי בהיות לאה ורחל באחורי הז"א, צדיכין להיות דגלי לאה תוך כתר רחל, כדי שיהיה המקום מספיק להם, ולא תוריד רחל אל הבריאה. אמנם זה התיקון הוא, כאשר הם ב' פרצופים, שידחיקו שתיים את עצמם וישבו ברוחק, אך כאשר הוא פרצוף א', א"א שישבו שם באותו שליש האמצע אודות כפולים, רק שיחפשו זה תחת זה. כי גוף א', א"א להיות כפול קצתו תוך קצתו ומובלע בתוכו, וזה פשוט. וא"כ מוכרח הוא, שכשיחברו לאה עם רחל פרצוף א', מוכרח הוא שתעדיף רחל, ותרד קצתה למטה מן האצילות לבריאה.

וכאשר נרצה להבין איזה חלק הוא אותו שיורד לבריאה, בוודאי שנאמר כי אותה הנקודה עצמות של רחל שנתמעטה, כנ"ל. כי שאר הט' נקודות נתקשרו יחד, ונעשו פרצוף א' של לאה. אך אותה נקודה ורחל שלא נתקשרה עם פרצוף לאה, היא המיותרת ויורדת ונדחית למטה בבריאה. נמצא, כי בחצות לילה נמצא שיורדת רחל ונכנסת לבריאה, כי רחו אותה דגלי לאה. והנה מש"ל כי ט' נקודות המלכות לוקחם לאה לגדל, ונקודה הי' דמלכות יורד מלמטה לבריאה. והנה מ"כ אצלי כתוב בהיפך, כי הט' נקודות הם תוספות ואלו הם יורדין בבריאה, אך הנקודה עצמה אינה יכולה לירד וליפול בבריאה. ואח"כ בבוקר כשאומרים זמירות וקרבנות והיכלות, אז אנו מעלין כל ניצוצי אבי"ע שירדו לעולמות אלו, וגם הט' נקודות של המלכות עצמה כנ"ל. אך מש"ל נלע"ד יותר אמיתי.

והנה נודע כי מרוד הנשמות הם בבריאה כסא הכבוד. והנה ז"ס ג"ע העליון כמבואר אצלינו, כי ג"ע העליון כנגד הבריאה שהוא בינה גן עליון, בסוד נקודת יסוד שבה. וגן תחתון בעשיה, נקודות יסוד מלכות. וז"ס שאמר דו"ל, שהקב"ה נכנס לג"ע להשתעשע בנשמת הצדיקים אחד חצות לילה.

והענין הוא, כי לאה היא בעת ההיא מזווגת ביעקב, אך רחל אין לה שעשוע בעת ההיא אלא

הפתח סמוך למזוזה, שהוא סוד השכינה פתח העליון, ותסיר מנעלך ותשאר יחף, ותתעטף ראשך כאבל ותרבה בבכיה כפי כחך, ותקח אפר מקלה וחשים על מצחך במקום הנחת תפילין, ותכוין כוונת אפר כמ"ש בשער תיקון העוונות. גם תכוף ראשך ותחבוט פניך בקרקע ממש, ותכוין בזה על שריפת התורה שנעשית אפר. וגם על מה שכתוב אצלי בשער רה"ק, איך מיום שנחרב הבית ונשרפה התורה ונמסרה סודותיה ורזיה לחיצונים, וזה נקרא גלות התורה.

ואמור תחלה על נהרות בבל, ותכוין לבכות על חורבן הבית. ואח"כ אמור מזמור לאסף וכו', ויכוין לבכות על הריגת הצדיקים. ואח"כ מן זכור ה' מה היה לנו עד סוף מגילת איכה, ותכפול השיבנו ה' אליך כו'.

ובפסוק זכור יי' מה היה לנו ר"ת מיל"ה, ור"ל כי במקום המילה נכנסה הערלה הנקרא חרפה, כמ"ש הכתוב כי חרפה היא לנו. וזו שכתוב, זכור ה' מה היה לנו בתחלה שהוא המילה הקרושה, ואח"כ הביטה וראה חרפתינו של עתה, ששלטה הערלה בעולם. גם תכוין, כי מה שהיה בתחלה מדת הרחמים גוברת בעולם, שהוא שם הוי"ה באלפי"ן העולה מ"ה, חוזר להיות מדת הדין גוברת בעולם, הנקרא לני"ו, שהוא גי' אלהים. וזהו זכור ה' מה היה לנו, כי מה במלוי מ"ם ה"א, בגמטריא אלהים, שהוא גי' לני"ו. הרי שמן מ"ה, נעשה לני"ו.

ובפסוק נפלה עטרת ראשינו, יכוין, כי ר"ת הוא, נע"ר. ויכוין, כי השכינה הנקרא ה' אחדונה של הוי"ה, נפלה בעונינו, וזהו נפלה: נפל ה', ובמקומה נשאר מטטרו"ן הוא נער, בסוד אי לך ארץ שמלכך נער. גם תכוין, כי ש"ך דינין העולין נער כמבואר אצלי, גברו על הרחמים, ונחסר מהם מתוקם, כי מתוקם הוא סוד ה' אלפי"ן, אשר אז נקרא נערה, כמבואר בזוהר. ושם בארנו כי הש"ך, הם ה"פ אותיות דין, שבה' שמות ארני, וכשנותנין בה ה"ה אלפי"ן, מתמתקים ונעשין ה' שמות ארני, ואז יהיה שכ"ה כמנין נער"ה.

כמו חצי שעה או יותר, על טרדת רחל וגרושיה למטה בבריאה וגלותה, ועל חורבן.

ובפרט מה שראוי לכוין הוא, כי כיון שאנו חטאנו והשלכנו את הנשמות תוך הקליפות, והכרחנו את רחל שהיא השכינה שתדל למטה בגלות לבין הקליפות, ללקט אותן הנשמות, כמ"ש אל גנת אגוז ירדתי, נמצא כי בעוונותינו, היא נצרכה לירד בגלות, ואנו גרמנו לה כל זה. ובפרט, מי שהוא משורש קיין, שריבה בו זוהמת הנחש, שבה נתונין הנשמות, ראוי לבכות ולהתעורר יותר, כי ידו במעל הזה יותר משאר השרשים. וכן הזהרנו מורי זלה"ה על זה.

ואחר כך שאר חצות לילה יעסוק בתורה עד אור הבוקר, ויכוין לתת נחת רוחו והעלאה אל השכינה רחל, ושתתקן על ידי התורה שאתה עוסק בה אז, כדי שתהא מתוקנת בעלות השחר לעלות בתפלת השחר עם בעלה להזדווג על ידי הכח שהוספת בה בלילה, ואז אתה נקרא שושבינא דמטרוניחא כשתכוין לזה להשתתף עמה בצערה ולתקנה.

אמנם היותר טוב הוא, להיות עוסק בתורה כל חצות לילה, עד שתלך להתפלל בלי שום הפסק, אך אם לא חוכל בעצמך, אז התיקון הוא, שאחר שתעשה סדר הבכיה על החודבן תעסוק בתורה, ואח"כ תישן. ותזהר לקום חצי שעה קודם עלות השחר, ותעסוק בתורה, כדי שקודם שיבא השחר, אז רחל עולה ומתחלת לעלות, לימצאך אז שאתה מבני היכלי דידה, ותעלה אותך עמך שמה.

פרק ג'

^א סדר חצות, מועתק מעץ חיים. הנה אחד שיטהר גופו וינקה עצמו, וידחץ פניו ידיו, וילבוש מלבושו, ויסדר ברכותיו, על פי סדר הגמ' וכמ"ש הרמב"ם ז"ל.

וכבר בארנו כי אחר חצות נעשין שני הברים, הא' הוא זיווג לאה ויעקב. השני לבכות על רחל שירדה לבריאה, בסוד שכינה בגלות, היורדת למטה בעת הזה ממש. לכן צריך שחלך וחשב אצל

(ג) שעה"כ סוף דרושי הלילה דף שע"ד.

ובפסוק על זה היה דוה לבנו, יכוין, כי זה הוא יסוד, ועל היסוד ההוד, ועתה ההוד נהפך לדו"ה. נמצא על זה, שהוא יסוד, הוא דוה, תמורת ההוד. ועל השם הו"ק הנקרא אלה, חשכו עינינו. אז תכוין לסט"א ג"כ הנקרא אלה אלהיך, כי על אלה חשכו עינינו.

אח"כ יאמר פסוקים בישעיה, והם: הבט משמים וכו', כי אתה אבינו וכו', למה וכו'. אח"כ פסוקים, ועתה ה' אבינו אתה וכו' ערי קדשך וכו' העל אלה וכו'. אח"כ פסוקי נחמה על חומותיך ירושלים וכו' ואל תתנו דמי וכו' נשבע ה' וכו' כי מאספיו יאכלוהו וכו' אח"כ יאמר ג' פסוקים אלו אתה תקום תרחם ציון וכו' כי רצו עבדיך וכו' בונה ירושלים ה' וכו' הרי נשלם ענין רחל. מהחבדים: אח"כ יאמר, הטה אלהי אונך וכו' פקח עיניך וכו' עד על רחמך הרבים. ויכוין במלת פקח, שהוא כתובה פקח"ה, בה' נוספת, גי' טפטפ"י"ה, דהיינו קנ"א, ויהי רמלוי ההין, דהיינו מ"ב. עיניך: גי' קס"א.)

אח"כ יאמר מזמור לה' הארץ ומלואה כל המזמור, ותכוין כי עתה הקב"ה נכנס להשתעשע בנשמות הצדיקים, וזהו שאו שערים ראשיכם, עד סוף המזמור. ויכוין כי בתחלה אמר והנשא, שהם עליות יסוד ומלכות, שהם אותיות ו"ה של והנשא. אח"כ אומר שאו, והוא רומז אל ת"ת ו' עלאה, שהוא שאו. ובפסוק ישא ברכה מאת ה', תכוין אל הו"ה בצרוף הי"ב, אשר נרמז בס"ת וצדקה" מאלהי ישעו זה, ס"ת היו"ה. אחר כך מזמור כאיל תערוג, ומזמור שפטינו, לפי שב' מזמורים אלו, מיוסדים על חשק המלכות לעלות עם רודה הת"ת, וגם ישראל בניה הם בחשיקה הנ"ל. ויכוין דאית בהו ע' תיבין, כמנין ע' קלין דראמת ההיא איילתא עלאה, וזהו כאיל תערוג. ובס"ת חסדו' ובלילה' שירה' עמי', תכוין לצירוף אחד מ"ב צרופי הו"ה, והה"י. ובפסוק אלה אזכרה, יכוין לתקן המלכות הנקראת אלהים אשר היא ניתקנת תיקון אחר תיקון, כי בתחלה אלה מאלהים, ואח"כ ואשפוך עלי נפשי נתוסף י', וזהו עלי: על י'. אח"כ ניתוסף אות ס', וזהו אדדם: אדד"ם, והרי נשלם שם אלהים מלא, וזה עד בית

אלהים. ופירש אודדה אות מ', ואעלה עם אותיות אלה וי' הנ"ל, שיחברו עם מ' ותעשה אלהים, וזהו עד בית אלהים. ואם הוא בלילה שבין פסח לעצרת, שהם ימי הספירה, תכוין, כי אעבור בסך אל ימי סך הספירה שהם מ"ט, כמנין אדדם.

אח"כ אומר מזמור יענך ה' ביום צרה, ותכוין בג' הויות דמלוי ב"ן, וכמ"ש בתפלת שחרית, בביאור זה המזמור. ותכוין כי ע' תיבין שבמזמור זה, הם ע' קלין דראמת איילתא, הנו' במזמור כאיל תערוג. ותכוין, כי ר"ת יענך י"י ביום צרה, גי' יב"ק, שסודו הויה אלקים, או ג"כ הויד אהיה אדני. וכן ר"ת ונפלו ואנחנו קמנו ר"ת בגימטריא יב"ק. ור"ת ואנחנו קמנו ונתעודד, ר"ת בגי' יב"ק. יעננו ביום קראינו, ר"ת יב"ק. ותכוין, כי ר"ת ונתעודד י"י הושיעה המלך, צירוף אחד מ"ב צירופי הו"ה, ויה"ה.

אח"כ מזמור אלהים יחננו, ויכוין כי הלא אחר אשר השכינה תערוג כאיל על אפיקי מים, ואח"כ יענה אותו במזמור יענך, אנו שואלין על עצמינו אלהים יחננו ויברכנו לנו לישראל התחתונים. ודע, כי בכל לילה שבין פסח לעצרת שהם ימי הספירה, תכוין בכל תיבה וכל אות ואות הנוגעת ומיוחדת לאותו לילה במספר ימי העומר, כנוצר בדרוש ספירת עומר.

ודע, כי כל בחינת אלו המזמורים, הם ענין זווג של לאה ועיבורה ולידתה, בסוד ותקם בעוד לילה וכו' וזכור זה היטיב. לכן תאמר אח"כ הללויה אודה את ה' וכו', ותכוין כי יש במזמור זה כ"ב אותיות אלפא ביתא, לכן אחר שמסיים המזמור, תכוין עוד בה' אותיות מנצפ"ך, אשר בהם נשלמו כל הכ"ו אותיות דא"ב, כי אלו הם בחי' ציור הולד הנוצר, על ידי אותיות אלו, והבן זה. גם תכוין בה' אותיות מנצפ"ך, שהם שם אחר קדוש, השולט אחר חצות לילה, כנו' בוזהר פרשת שלח. גם תכוין אלו ג' שמות הנ"ל הנו' שם, והם כלך שעפה ייעצה. (אבל הר"ב ז"ל היה אומר שצ"ל סעפה בסמך). כי שם זה יצא מחמשה אותיות מנצפ"ך. והענין, כי בחצות ליל ראשונה ניתקנת לאה בכל איברייה, וכולם הם גבורות ודינין, בסוד מ"ש פרשה בא דף ל"ח, נער נערה,

פרק ד'

גם צריך שתדע, כי אחד שכבר גמרת כל המזמור של הללויה, צריך שתבכה בכל לילה על עונותיך, ותבקש מלפניו ית' מחילה. לכן אחד שתאמר מזמור אלהים יחננו, תאמר מזמור בבא אליו נתן הנביא, כל המזמור בבכיה תחינה ובקשה. ותאמר אח"כ, עד אנה בכיה בציון ומספר בירושלים תרחם ציון ותבנה חומות ירושלים. ואח"כ תקום ממקומך, ותלך למקום אחד לעסוק בתורה עד עלות השחר, ותכוין עד אנה בכיה, כי ציון נגר רחל, וירושלים נגר לאה, ותכוין למתק שניהם מגבורתן. והנה לאה עומדת מחזה ז"א ולמעלה, ורחל מהחזה ולמטה. ותכוין, כי הנה אורות הניתנין לרחל, הם מאחוריים דז"א, שפנים שלו מ"ה. ואחוריים רבוע מ"ה שהם ק"ל כנודע, והוא גי' עד אנה. גם מגיעין אליה אורות הנגלים דיסוד אמא, אשר בהיותן למעלה כנגד לאה הם אורות שתומים, והם בחינת הבל היוצא מיסוד אמא, והוא מלוי הוי"ה דס"ג, שהוא גי' ל"ז כמנין בכי"ה. וזהו עד אנה בכיה בציון, המכונה לרחל, כי עתה הם חסדים מרחל הנקרא ציון, ב' מיני אורות הנ"ל, שהם עד אנה בכיה, ואנו צועקים אליו, עד אנה תמשיך בכיה זו ברחל, על חסרון אורות אלה והשפע שלה, אשר שניהן עולין כמנין, ע"ד אנ"ה בכי"ה.

ומלת ציון, כבר נתבאר במקום אחד, ונגד לאה הוא מספר בירושלים, כי אורות המאירין בלאה שהם קפ"ד, שהוא סוד אחוריים דע"ב דיסוד אבא המאירין בלאה, כי שם זה הוא בחינת משה כנודע, המאיר בלאה כמבואר אצלנו במאמר דז"ל כל ההולך ד' אמות בא"י וכו', כי רבוע הוי"ה דע"ב גי' קפ"ד, כמנין מספר. והענין, כי אורות שלה נהפכו למספר, שהוא תמורת האור שהוא גימטריא קפ"ד, וטעם היות נק' ירושלים הוא, כי לאה היא למעלה אחורי הפנים דזעיר אנפין ממש, לכן יש לה הארה נמשכת מהפנים. וכבר ידעת, כי אורות הפנים הוא משם אל במלוי, בסוד ב' שמות אל במילואן, והם גי' ש"ע נהורין

כמו שהדעתך למעלה, שתכוין בד"ת של "נפלה עטרת ראשינו, אל נער, שהם ש"ך דינין כמנין נע"ד. ואחד חצות היא מתמתקת, בסוד חמשה אותיות מנצפ"ך, הם דינין וגבורות, כנו' בפרשת וידא בס"ת דס"א. והענין ה"ג אלו הם הרחם של אשה יסוד שבה, כנזכר פרשה נשא דף קמ"ב, ובבחינה זו בחצות לילה אחרונה, על ידי עסק התורה שעוסקים התחתונים בעולם הזה, ומתקנים תקוני דמטרוניתא. ואחד כך יכוין שם אחד קדוש דע"ב, דויס"ע ריב"א וי"ט, והוא זה: אלה. ותכוין, כי שם זה הוא סוד הלידה של לאה, וגם שם זה עם כולל עולה לאה. וצריך שתכוין, כי תחלה עדיין לא היה כך, והוא למעלה פסוק על חומתיך ירושלים וכו', "אל דמי לך וכו', ראשי תיבות אד"ל. ועתה נהפך ונעשה אל"ר, בסוד לידה כנ"ל.

ודע, כי פעם אחד שמעתי ממורי זלה"ה, סוד המזמורים באופן זה, כי מזמור לה' הארץ יש לומר אחד יענך ה' וכו', והנה סימן של המזמורים הם כך, בחול הסימן כא"יל, שהם כאיל תערוג, אלהים יחננו, יענך ה', לה' הארץ. וכליל ד"ח סימן כל"אה. כאיל, לה' הארץ, אלהים יחננו, הללויה אודה ה'. והענין, כי בראש חודש או ביום שאין אומרים תחנון, אין לבכות ולהתחנן על חורבן בית המקדש ח"ו, וגם אין לומר כל המזמורים והפסוקים הנ"ל, זולת יתחיל ויאמר אלו מזמורים, שהם סי' כלא"ה בלבד. (ס"א אח"כ תקום ממקומך ותלך לעסוק בתורה).

ולקחתי מפירוש הארדא, אחד מזמור הללויה אודה את ה', צריך לומר פסוק נוע תנוע ארץ כשיכוד, ופסוק והיה ביום ההוא יפקוד ה' וכו', כי שמות אלו יוצאין מפסוק באופן זה, כי כל"ך יוצא מסופי תיבות גי' אותיות כ' דשכוד, ל' דמלונה, כ' וכבר עליה, ושם שעפ"ה, אותיות פשע"ה גופה. ושם ייעצ"ה, ד"ת יפקוד ה' על צבא, המדום. ותכוין להשלים באותיות מנצפ"ך. אחד כך תתורה על צונך, ותאמר מזמור בבא אליו נתן הנביא.

תיבות של פסוק הנ"ל, כיצד: שם אלהים הפשוט, הנרמז בראשי תיבות לב נשבר ונרכה, תמתיק בסופי תיבות שהם בר"ה, שהוא גי' או"ד, והם סוד אל"ף למ"ד אהיה ע"ה, כמבואר אצלנו. וחמשה אלהים, גימטריא ת"ל, הרמוזים בראשי תיבות "אלהים" לא "תבזה", תמתיקם בסופי תיבות אלו עצמו, הם ג' אותיות מא"ה, שהוא גימ' מ"ו, מלוי הוי"ה דע"ב. גם תכוין, כי ראשי תיבות "זבחי" אלהים "רוח" נשברה, ראשי תיבות חר"ן, שהם סוד ג' אלהים שבגרונן, וזהו זבחי אלהים רוח נשברה. ותכוין להמתיק על ידי סופי תיבות אלו עצמן, שהם בגימטריא הוי"ה דס"ג.

שמעתי ממורי ז"ל, שדאוי לכוין אחר חצות, בפסוק פקח עיניך וראה, לכוין בו כך: כי פק"ח, גי' שם מ"ה ואהי"ה באלפ"ן ג"כ, שעולה קמ"ג, ושניהן גי' פק"ח, ותאיר בהם מן שם אהי"ה דיודין, גי' עיניך קס"א, וזהו מועיל מאוד אל האדם. גם במ"ש, לא היה מניח להתאבל על חורבן בית המקדש ולומר קינות כטעם האומדים שבמוצאי שבת נחרב הבית, שהציתו אש בהיכל, כי עדיין תוספות קדושת שבת קיימת אפילו בבחינת הנשמה. וגם אחר חצות ליל מוצאי שבת, לא היה מאריך בבכיה יותר משאר לילות, אלא עושה כשאר לילות, אחר שיטהר גופו כנ"ל. בענין תיקון הנפש, הזהרני מאוד מורי זלה"ה בכוונת התפלה, ובפרט בברכת שמע קולינו, ולשים מלח על השלחן, ולכוין רגליו בעת הקדושה, ושיאמר עלינו לשבח ועל כן נקוה לך, ויאמר פסוק והיה ה' למלך וכו', ויכוין שדאש פסוק זה ו' וסופו ד', גימטריא י', בסוד הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים, וגם שיכוין בתפלה לרד הט"ה כו', ואכוין שהוא בעולם היצירה, ושורש נפשי משם.

גם הזהיר אותי לקום בחצי לילה לעסוק בתורה ולתקן שורש נשמתי, כי להיות שאני מן הזיוג של אחר חצות שהוא יעקב ולאה, ולזה צריך לקום, ואשאר נעוד עד אוד הבוקר ולעסוק בתורה וזהו אחר שאומר התיקון. אמנם בלילות של קיץ, סמוך לאור הבוקר שאז הלילות קצרים, ואין

דאנפין עלאין, לכן תכוין כי ג' אותיות של"ם מירושלים, הם גימטריא ש"ע נהורין, שהם ב"פ אל"ף למ"ד. והרי הוזכר ג' שמות א"ל במלואם במקומם, בב' תפוחים קדישין, ובחוטם אשר באמצעיים, והרי נתבאר למה לאה ירושלים.

ואחר אשר צעקנו עד אנה בכיה בציון ומספר בירושלים, מתפללין לאל יתברך, תקום תרחם ציון, נגד רחל. ותבנה חומות ירושלים, נגד לאה. והכוונה, שבכח הב' יסודות דאו"א, תאיר בהם ותקיים לשתייהם מנפילתן, ואז תקו"ם: תקמ"ו, כי ת"ק אחוריים דאהיה דיודין שהם תקמ"ד, גי'. תסיר מהם אחוריים הפשוטים אשר הם מנין דם שהם חשבון אותיות פשוטין, ושאר המלוי גי' ת"ק. וגם המלוי הוי"ה בידין גי' מ"ו, וזהו תקום: תקמ"ו, תרחם: הם גי' ג"פ רי"ו, שיש בציון ד' אותיות הוי"ה, כמ"ש בסדר השכיבה אחר ביאור כוונת אנא בכח ע"ש. והכוונה, כי ע"י ג' אלו רי"ו, תרחם ציון ותבנה חומות ירושלים, שהם רחל ולאה. וכבר ידעת, כי ציון הוא בחינת הנקודה פנימית דרחל, שהוא יסוד שבה, לכן שם הוא ענין תרחם, שהם ג' ציורים רי"ו שבהוי"ה, שהם סוד מ"נ שבה. אמנם ירושלים היא מלכות, שאינה פנימית, רק חומה חיצונה, כמבואר בסדר החותם דליל ה"ר. וג"כ בענין אותיות: חותם, חומת, תחום, היא במלכות ולא ביסוד, וזהו תבנה חומת ירושלים, כי ירושלים היא לאה.

גם בפסוק לב נשבר ונרכה, שבמזמור בבא אליו נתן הנביא, נתן לי מורי זלה"ה יחוד גדול, שאכוין בו קודם השכיבה, כנודע אצלי מנהג היחודים הללו מה ענינם, ואיני זוכר אלא קצתה, ועלה ברעתי להעתיק פה, כי נראה לעניות דעתי כי טוב לכוין הדבר גם עתה כן. ל"ב: הם ל"ב נתיבות, ל"ב אלהים עובדא דבראשית, "לב נשבר ונרכה, ד"ת גי' אלהים. "לא" תבזה, ד"ת גי' ת"ל, והם סוד חמשה שמות אלהים גימטריא ת"ל, שמשם נמשכין בחינת תלתלים וקוצי דשערי דאריך אנפין, היוצאין מה' גבורות שבדעת שלו, שהם ה' אלהים, לכן נרמז ונכתב ג"כ שם אלהים בבירור, באמרו אלהים לא תבזה, ולהודיע כי שורש הת"ל, הם משם אלהים, ולהמתיקם בסופי

שהות לעשות התיקון ואח"כ ללמוד, אז טוב יותר לעשות התיקון, אע"פ שלא נשאר זמן ללמוד. בר"ח ובי"ט שאין אומרים נפילת אפים אין

לבכות ולהתאבל חס ושלום, רק המזמורים שסימנם כלא"ה, ואחר כך יעסוק בתורה אם ישאר לו זמן.

שער הנהגת הלימוד

ע"ב ס"ג שהם מ"ו ול"ז. ובג"ת שהם הכאות ועולין שס"א, ועם הפ"ג הנזכר גימ' מד"ת, והוא סוד לאה הנקרא מדת כידוע.

והנה, כשתסיד מד"ת מתור"ה, ישאר קס"ז. והוא סוד אחריים של הבינה הנכנסת בז"א. ואמנם כשיוצא אור התורה, שהיא מן היסוד של אבא אל לאה, אז יש הפסק יסוד הבינה בנתיים, שהוא שם קס"ו אחריים דס"ג, כי מתמעט אור החכמה, ולקח אותו אימא כמנין קס"ו, והשאר ניתן ללאה. קודם שיתחיל ללמוד, וגם באיזה זמן שתרצה מהיום, תכוין בזאת הכוונה.

ג"כ יכוין האדם כי הוא נברא בצלם אלהים. והענין, כי יש באדם פנימית וחיצונית, וכן הוא באדם העליון. אמנם הפנימית הן המוחין, והחיצונית הוא בשר האדם. והנה, בסוד המוחין הנפשטיז בכל הגוף, כידוע רמוז שם הוי"ה. כיצד: י"ה, הם המוחין שבראש, חו"ב. ואות ו', הוא גוף האדם, והתפשטות המוחין בו. וה' אחרונה, היא עטרה, והוא בת זוגו של האדם. והנה בחיצוניותו הוא דמוז שם אלהים ושכחתיו, ואחשוב שהוא כך: א', בכתר האדם בגלגלת. ל"ה, ב' מקומות של המוחין. אך יותר אמיתי נלע"ד חיים, כי א' הוא הכתר. ה"ל, ג' מוחין חב"ד. ה', הם ה"ק מחסד עד הוד. י', הוא יסוד. ומ', היא מלכות, שהיא מ' סתומה והיא הנוקבא או העטרה של יסוד. ופי' זה הוא אמת. וזהו, ויצר ה' אלהים את האדם, כי מב' שמות אלו נוצר. וז"ס, ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים, הם ב' צלמים. א' הוי"ה וא' אלהים, וזהו בצלמו: צלם ו', שהוא הוי"ה דז"א, ודי בזה.

א) כוונת כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה, הוא באופן זה, כי פי' לשמה: לשם ה'. פירוש להמשיך התורה אל ה"ה. ואמנם ה' זו היא בלאה, כי כבר ידעת כי סוד התורה הוא ביסוד החכמה, ורחל אינה מקבלת אלא מיסוד הבינה, ולא מאבא, לפי שלקחן יעקב. אלא למעלה לא יש יעקב כנגד לאה, לכן כל אותם האודות שהיו דאויים לצאת אל יעקב ולא יצאו, לסבת היותן כאן סתומים יסוד של אבא מכוסה ביסוד של אמא, לכן כולם יוצאים אל לאה, וז"ס העוסק בתורה לשמה, פירוש, להמשיך מיסוד ראבא אל לאה, ועי"ז יתמתקו הדינים של לאה שכולה הוא דינים קשים כנדוע, ולכן שכרו גדול. וכל כוונה זו הוא עי"א אות ה', לכן לשמה לשם ה', באופן זה, כי הלא אנו צדיקין אור לכל פרצוף לאה, כי פרצוף לאה כולה נגד יסוד החכמה המכוסה. והנה הם ג' בחינות: א' בג"ר שבה, וא' בג' שניות שבה, וא' בג"ת, ואין מציאותם שוה. והנה, בג"ר שלה צריך להמשיך סוד הה' בג' מלואין שלה, כיצד: הי ביוה, בחכמה. הא בא', בכינה. הה' בהא, ברעת. ואח"כ בג"א בסוד ציור, כי ג' ציורים יש בה' כנדוע, ד"י בחסד, ג' ויין בגבורה, ד"ו בת"ת, וג"ת בסוד הכאה ה' פעמים ה' ביודין, בנצח. הא' פעמים הא' באלפין בהוד. הה' פעמים הה', בההין, ביסוד. וכל אלו מיסוד אבא. ואמנם בכל בחינה צריך לשתף הה' עצמו עמהם. בג"ר, שהיא ה' בג' מלואים, ועולים ל"א, תצדף עמהם ה' עצמה בין הכל ל"ו, והיא סוד לא"ה. ובג"א שהם ה' ציורים ועולין מ"ב, ועם ה' הוא מ"ו, בגימטריא הוי"ה אהי"ה. וב' בחי' אלו שהם ל"ו מ"ו, הם גימ' פ"ג, והוא סוד ב' מלואים

טוב לאדם שיצייר אותיות הויה נגד פניו בניקוד יראה יְהוָה ח"ס שויתי ה' לנגדי תמיד, זהו הגורם להביא יראה גדולה בלב אדם, ולזכך נפש הטהורה.

(ז) צריך האדם להרחיק עצמו מריח הנבילה, כי הוא פוגם מאוד בנפש, וראיה מן בשמים במ"ש, שמחזירין את הנפש. וגם הריח טוב, ארו"ל שעליו נאמר כל הנשמה תהלל יה. וגם הסתכלות האדם בנהרגין ובנצלבים, פוגם מאוד בנפש האדם, אף ברחוק מאה אמה פוגם.

הנה, ענין הקורא ושוכח מה שלומד. אין ראוי לומר כי מאחר שהכל נשכח ממנו, נמצא יגע לבטלה, ואולי מפני זה ח"ו ימנע לעסוק בתורה. והטעם שקורא ושוכח, הוא שעדיין לא השיג רוח דוכרא, שממנו הזכירה, רק השיג נפש הנוקבא שממנה השכחה. ואמנם הקורא ושוכח, מתקן בעולם הנוקבא, ולעתיד יזכירוהו כל מה ששכח, וא"כ מוכרח לתקן תחלה בעולם הנוקבא, כי שם א"א רק ע"י שכחה, כי המקום גורם לו. ותיקונו הוא כדי להסיר השכחה, יתגלגל בשלג שעולה כמנין שכחה, ויכוין לג' אלפין של ג' אהיה: דיוחין דאלפין דההי"ן, וזה יועיל לו הרבה, וירחץ מצחו ג"פ בשלג, ובכל פעם יכוין במלוי א', ויועיל הרבה לזכירה. לטהר המחשבה: יצייר לפניו ה"פ ק"ל, שהוא שם מ"ה, פשוט כמ"מ, וזה רמוז במלת מחשבה: חשב מ"ה, ופי' אם תכבסי בנת"ר, כי ה"פ ק"ל, גי' נת"ר.

(ח) יחוד להשגה. יכוין בכל יום, שם הויה בנקודתו המושל בו, כגון: יום א', יכוין הויה בסגול, ויכוין כל אות ואות בסגול, ויכוין ג"כ בשמות המלאכים הנז' בתיקונים שהם מרכבת הסגול, כוה: יְהוָה סְטוּטְרִיָּה גְרִיָּאֵל וְעִנְיָאֵל לְמִן אֵל, ותחת כל אות מהם סגול. וביום ב', יְהוָה בשבא, והמלאכים ג"כ שְׁמַעְיָאֵל בְּרַיָּאֵל אֶהְיָאֵל, ג"כ מנוקדות בשבא תחת כל אות ואות. יום ג', יְהוָה בחולם, והמלאכים חולם, חַיָּיָאֵל לְהַיָּאֵל מַחְיָאֵל. יום ד', יְהוָה בחירק, והמלאכים ג"כ חִירָק, חִזְקָאֵל

(ט) מודי ולה"ה היה אומר, מי שהוא חריף ובקי בעיין מאוד במהירות, טוב שיעיין שעה אחת או ב' ביום ולא יותר, כדי לשבר אגודי הקליפות, אבל מי שאינו מהיר כ"כ והוא קשה העיין, יותר טוב לו שיעיין בפנימיות הדבר שהוא בפרי, ממה שיעיין בקליפות. והוא שיעיין ויעסוק במדרשים ובאגדות, ובפרט בזוהר ובספרי קבלה. ומורי ולה"ה מרוב מהירות עיונו, היה מעיין ו' דרכים ע"ד הפשוט, נגד ו' ימי החול, ואח"כ היה אומר אותה הלכה ע"ד הסוד, נגד שבת. והיה אומר שעיקר כוונת הקריאה בתורה, תלוי בזה שיכוין לקשר את נפשו להדביקה לשרשה ע"י התורה, כדי להשלים אילן העליון, ולהשלים אדם העליון ולתקנו, כי זה הוא תכלית כל בריאת אדם, ותכלית עסקו בתורה.

גם ראיתיו כשהיה קורא בהלכה בין החברים, היה מקשה בכח עד שהיה נלאה מאד, ומויע זיעה גדולה, ושאלתיו למה עושה כן, והשיב לי, כי עסק ההלכה הוא לשבר את הקליפה, שהוא סוד קושיות, ולזה צריך שיטריח האדם מאד, וע"ז נקרא תורה תושיה, שמתשת כוחו של אדם, וכן ראוי להעיר עצמו ולשבר כוחו.

גם העוסק בתורה, צריך לכוין, כי כל קושיא שמתרץ כהלכה, מסיר קש ותבן מהלכה, שהוא אותיות הכ"לה העליונה, ומקשטה בכ"ד קשוטין, י"ב שלו וי"ב שלה, והם סוד, מזה ומזה הם כתובים. ובקראו הלכה, ישים לנגד פניו שמקשט הכלה.

(י) היה אומר, להר"א הלוי יצ"ו, בענין השגת החכמה, הוא תנאי הא', למעט דיבורו ולשתוק כל מה שיכול, שלא להוציא שום שיחה בטילה, כשארז"ל סיג לחכמה שתיקה. תנאי ב', כל דבר שלא תבין בתורה, תבכה עליו ותרבה בבכיה, גם עליות הנשמה בעולם עליון, ולא תשוט בהבלי העולם, תלוי בזה שתישן מתוך הבכיה. עוד אמר לההר"ש אוזיד"א, מי שיושב מ' יום בלי שיחה בטילה, ישיג בודאי השגת רוח הקודש בלי ספק.

(ב) שער המצוות ואתחנן דף ע"ט. ספר טעמי המצוות דף רל"ח. שער רוח הקדש דף ל"ה ט"ב.

(ג) שער רוח"ק דף כ"ג טור ב'. דף ל"ו. (ד) שער רוח"ק דף כ"ט טור ב'. (ה) שער רוח"ק דף ל"א טור ב'.

ג"כ של מי אל כמוך. ואז אותן החטאים שעשה האדם, שהם אותן המזיקין שברא, הם יורדין במצולת ים עם סמאל נחש, ואינם עולים, לפי שכבר נמתק שרשם שהוא ארני אלהים, ואינם נשפעים מהם. אמנם, בוודאי שאין כח החטאים הנבראים ע"י האדם, שאין מתערבין בהם נצוצי קדושה ע"י העון, לכן אח"כ בהגיעך אל ונקה מול הי"ג, שהוא אהיה דיודין, ועולה ג"כ קס"א, אז תכוין להעלות אותן הניצוצות ולנקותם, ולהוציאם משם ע"י שם זה וזהו ונקה, נקוי כסף מן העופרת. וסדר שמות אלו, יהיו תמיד נגד עיניך, ובפרט כשתעסוק בתורה תכוונם במחשבתך, בראותך שהחצונים רוצים להתגבר עליך ולהחטיאך, ובפרט, אם אתה בעת תיקון טיפת הזרע שהוצאת לחיצונים, כי אז הם מקנאים ומתגרים בך, ואז טוב לכוין ביחוד זה.

ראוי לאדם לכוין תמיד, ובפרט קודם הלימוד וקודם התפלה, ולהעריך כאלו הוא מדרור וכסא אל האצילות הקדוש, כי הלא בצלם אלהים עשה את האדם, ובוזה תענה ותקובל תפלתו ותורתו, כי עי"ז יוכל לקשר כל העולמות, ע"י שתחול הקדושה עליונה בו. כיצד: יכוין האדם להכין ראשו כסא אל שם הויה בניקוד קמץ, וב' מוחין דיליה חו"ב, ג"כ הוית פתח וצירי. וב' זרועותיו, סגול ושבא. וגופו, חולם. וב' כפיו, קבוץ וחירק. ויסוד, בניקוד שורק ו'. ועטרה, הויה בלי ניקוד, כנזכר בתיקונים. ויכווין ג"כ, כי אדם הוא שם ס"ג, כנזכר אצלנו. ויכווין, כי אוזן הוא שם ס"ג, חוץ ה' אחרונה. ואולי עם זה ישיג לשמוע איזה קדושה עליונה, בתפלה ובעת לימודו. גם חוטם שלו בשם ס"ג, כי הוא גי' כך, ואולי יריח איזה רוח קדושה. וגם בפה שלו, שם ס"ג וכ"ב אותיות מה' מוצאות הפה, אולי ישיג, לרוח ה' ידבר בו, ומלתו על לשונו בעת לימודו ותפילתו, והכל תלוי כפי עוצם כוונתו והתדבקותו. ובסוד העינים, אם הוא בעולם העשיה, יכווין לה' הויות שחשבונם עי"ן, ה"פ כ"ו, ויכוין השם במלוי ההין. וביצירה, שהוא מב"ש עד ישתבח, יכווין הויות דאלפין. וביוצר שהוא עולם הבריאה, יכווין לה' הויות דס"ג. ובעמידה שהוא באצילות, יכווין לה' הויות דע"ב.

רהיטאל קדושיאל. יום ה', יהוה בקיבוץ, והמלאכים: שמועאל רמיאל קניאל. יום ו', יהוה במלאפום, שומשואל רפאל קשיאל. ליל ז', הויה בניקוד כל אות שבא וצירי, והמלאכים: צנדיאל רזיאל יופיאל. יום ז', הנהגה בשבא וקמץ, ומלאכים: קדמיאל מלכיאל צנדיאל. מנחת שבת, הויה בשבא ופתח, פדיאל סומיאל חסדיאל. ובס"א איתא כך, ליל שבת: שמיעל ברכיאל אהני"אל, סוטריאל גבריאל וענאל למואל. יום ז': שמיעל ברכיאל אהניאל, קדמיאל מלכיאל צוריאל. מנחת שבת: שמיעל ברכיאל אהניאל, פריאל תומיאל חסדיאל.

בהכנסו לבית המדרש, יכוין באחוריים ראהיה יודין שהוא עולה כמנין מדרש. ומורי ולה"ה, כשהיה נכנס לב"ה, היה אומר יהי רצון מלפניך וכו', ואחריה לא שמעתי.

כוונה בעת שעוסק בתורה, למי ששולטין עליו מצולת ים סמאל ונחש, כי מצולת: הם אותיות צל מות, צל דוכרא, מות נוקבא. צריך לכוין בשם א' תמיד ובפרט בעת קביעת התורה אל יזוז מעיניו, ובוזה לא ישלטו עליו ולא יתגרה בו יצר"ה. והענין, דע כי שורש הדינין הם ארני ואלהים, בסוד ה"ג, שהם נער ומנצפך כידוע, שהם ב' מינים אלהים זכר ומנצפך, אדני נקבה נער, אלו הם שורש כל מציאת הדינים, ואלו הם תיקון הט' דדיקנא הנקרא לאלפים, כי הם השערות דלא תליין, רק הוא נגד רוחב הפנים ואין תליין בשיקולא, והם בין תיקון ה' ל"ג, והם נקראים מצולת ים העליונים, וב' שמות אלו, גי' קס"א, ומקורם הוא שם אהיה במלוי ההין, שעולה בגי' עם י' אותיותיו קס"א, מנין לאלפים. והנה זה השם, הוא תיקון הט' הנקרא לאלפים, ונקרא כן ע"ש ג' שמות המתחילין בא', שהוא אהיה אלהים אדני. ואמנם סוד הדבר, והכוונה הוא להמשיך מן נוצר חסד שהוא המזל הח', שהוא הויה במלוי יודין כמנין חסד, ממנו תשפיע אור לאלפים שהוא תיקון הט'. והנה שם אהיה דההין, עולה קס"א עם יוד אותיות, ואז תכוין להמתיק אדני אלהים, הנקראים מצולת ים, והם בגי' קס"א ג"כ, ואז תשליך במצולת ים כל חטאתך, שהוא תיקון הט'

וכן אם הולך בשוק, יכוין שב' רגליו הם נ"ה. וכשמסתכל, יכוין כי ב' עיניו הם חו"ב. וכן כיוצא בזה בכל פרטים, יכוין שהוא כסא לקדושה עליונה. ואין ספק אם כך יתנהג כמה זמן, שישגי לדעת את אשר ירצה, ויהיה כאחד מן המלאכים המשרתים ברקיע, וז"ס בכל דרכיך דעהו, ובפרט אם בכל דגע יחשוב, ולא יעבור המחשבה, וזכור זה בלבך.

ועתה נבאר סדר נאה, לזכך הנפש ולהאירה ולהוסיף בה כח והארה, להתקשר למעלה בקדושה עליונה. בלילה, קודם שתעסוק בחורה, תכוין לכל הכוונות שנבאר, ואח"כ בכל שעה ובכל רגע, וכפי מה שתרכבה לכוין בהם, כך תרכבה הארה בנפשך. ומה טוב ומה נעים, אם כל היום כולו יהיה נגד פניך, כי זה מתקן הנשמות ומאירה מאוד, וסדר הרברים הוא כך: תחלה תכוין בהיות רמלוי יודין, ואח"כ באהי"ה דיודין עמה, ואח"כ בשם ס"ג ואהיה רמלוי יודין עמה, ואח"כ בשם מ"ה ואהיה דאלפין עמה, ואח"כ בשם ב"ן ואהיה דההין עמה, הרי נתבאר ד' היות בר' אהיה, אלו אבא ואלו אימא.

והיותר טוב, שישלבם יחד זב"ז, כיצד: תקח י' אותיות דשם ע"ב, וי' אותיות דאהיה דיודין, ותשלב אות מזה ואות מזה, עד שתשלימם. וכן תעשה בס"ג וקס"א, ובשם מ"ה וקמ"ג, וב"ן עם קנ"א, ולעולם תתחיל השילוב בשם הויה.

ואם יום הוא, כשאתה מכוין בשילוב זה בשמות הנזכר, תכוין אח"כ לשלב שם הויה פשוטה בשם אהיה פשוט, ותתחיל מן אהיה, כזה: איה"הויה"ה, וזהו חיבור או"א. ואח"כ תכוין ג"כ לשלב שם אדני בשם הויה, ותתחיל מן אדני כזה: אידהנוי"ה. ואם כשאתה עושה יחוד זה הוא ליל, יכוין להיפך יא"ההויה"ה. יאהרונה"י. והטעם, לפי שחיבור אלו הר' שמות אחרונים, תכוין בהם שהם סוד נשיקין כפולים, כמ"ש בזהר תרומה. והנה שם א"י ה"ה י"ו ה"ה, אחר חיבורו חוזר להיות אהיה, מחיבור ב' אותיות ראשונות דאהיה וב' ראשונות דהויה. וגם נעשה שם הויה שלם, מחבור ב' אותיות אחרונות דאהיה וב' אותיות אחרונות דהויה. נמצא שהם

כפולים, כי גם אחר הנשיקה והשילוב, חוזרים לעשות כתחילתן. ואמנם ביום, צריך לכלול מרת לילה ביום, לכן תתחיל מאהיה ואדני. ובלילה, צריך לכלול תגבורת מרת היום, לכן תתחיל בהויה ואהיה, שהוא דוכרא ברישא והדר נוקבא, וביום נוקבא וכו'.

סדר אחר, אחר סדר הנזכר. ואם תרצה לעשות כל אחד מהסדרים בפ"ע רשאי, רק שאני מסדרם יחד, להיות כוונתו סדורה בפעם א', וא"צ לכוין כולם בפעם אחד.

ידוע כי ג' עולמות ב"ע הם, ויחוסם: אל שדי בבריאה, אל הויה ביצירה. אל אדני בעשיה. וידוע, שיש לאדם תוספת נשמה בכל שבת מן אבי"ע. ובליל מוצאי שבת, מסתלקת בחינת האצילות, ונשארים עמו ביום א', ג' בחינת בריאה יצירה ועשיה. וביום ב' מסתלק בחינת בריאה, ונשארים יצירה ועשיה. וביום ג', מסתלקת יצירה, ונשארים עשיה. וביום ד', מסתלק גם העשיה מתוך שבת שעברה, כידוע ששבת הוא שביעי ורביעי. ולכן ביום ד', חוזר האדם לקנות תוספות שבת, הבאה מבחינת עשיה. וביום ה', קונה יצירה. וביום ו', קונה בריאה. וביום ז', אצילות. לכן ביום ראשון, תכוין תמיד בשם אל שדי, שיבוא לך הארה משם, לקיים תוספת שבת מבחינת בריאה. וביום ב', אל הויה"ה. וביום ג', אל אדני. ואח"כ ביום ד', תכוין להמשיך מתוספת שבת הבאה מן אל אדני"י. וביום ה', מן אל הויה"ה. וביום ו', מן אל שדי"י. אך צ"ל, כי הג' ימים ראשונים תכוין, כי אל שדי ואל אדני שהם נוקבא, הם בדינת לאה, ובחינת אל הויה"ה הוא ז"א ישראל, ובג' ימים אחרונים ליעקב ורחל. סדר אחר. ביום א', תכוין בשם ס"ג. וביום ב', בשם מ"ה. ויום ג', לשם ב"ן. ואח"כ תכוין מלמטה למעלה, יום ד', ב"ן. יום ה', מ"ה. יום ו', ס"ג.

סדר אחר. ביום א', תכוין לה' ראשונה. יום ב', תכוין בו'. ויום ג', ה' אחרונה. ואחר כך מלמטה למעלה כנזכר. סדר ביום ב', וה', שאמרנו שכוונתם ביצירה, תכוין לשם מ"ב דיצירה, שהוא אב"ג ית"ץ כל הז' שמות, להעלות בהם נפשך

מעלים את האדם עד היצירה, כמו אלכסנדר מוקדן שעלה למדום ע"י אותו העוף. אמנם, כדי לחזק ולהגביה עפיפה זו יותר, תכוין להוריד חסדים בז"א לצורך זיווג, ועי"ז יתוסף כח בחסדים, ויעופפו יותר בכח, ותעלה עשיה ביצירה.

ועתה נבאר סדר קריאת השבוע. וקודם נבאר מ"ש בווהר, כי מארי מקרא הם בעשיה. ומארי משנה הם ביצירה. ומארי תלמוד בבדיאה. ומארי קבלה באצילות. ואדרבה היה נראה להיפך, כי תורה שבכתב הוא למעלה מתורה שבע"פ. אך הענין, כי באצילות יש כל מה שלמטה ממנו, ויש שם תורה שבכתב שהוא מקרא, עם משנה ותלמוד וקבלה. אך בבדיאה, יש שם מקרא משנה תלמוד, וחסר משם ענין הקבלה, ולכן הקבלה שהוא באצילות לבדו, נקרא האצילות מארי קבלה. וכן הבריאה נקרא מארי תלמוד, לפי שביצירה חסר תלמוד. וכן היצירה נקרא מארי משנה, לפי שבעשיה חסר משנה, ואין שם אלא מקרא בלי שום פי' אחר, ולכן היא גרוע מכולן, והבן.

ודע, כי בכלל היצירה יש מדרש והגדה. ואולם מה שאנו אומרים כי תלמוד הוא בבדיאה, הוא תלמוד שהוא הפי' המשניות והמשא ומתן ופולפול, אבל הדינין שבתלמוד ושאר המימראות שאינו ביאור על המשנה, אינם בכלל התלמוד אלא בכלל משנה ומדרש ואגדה, ולכן הם ביצירה. ואמנם יש חילוק במארי זוהר, שנראה שכל אלו הם דנוקבא גם יש שם שהנביאים הם נ"ה בדכורא, והכתובים הם יסוד ומלכות דדכורא. אך הענין בקיצור, דע, כי הכל בנוקבא, אך הנוקבא כוללת כמה בחינות, כי כל מה שיש מן ז"א מאצילות ולמטה הוא בנוקבא. נמצא, כי הקבלה: היא במלכות ראצילות, ותלמוד: בבדיאה, ומשנה ומדרש ואגדה: הם ביצירה, ומקרא: בעשיה. הרי הכל הוא בנוקבא עצמה. והנה בקבלה עצמה יש כמה חילוקים, והם נחלקים ליי"ס של נוקבא ראצילות. והתלמוד, ג"כ יש בו כמה חילוקים, ונחלקים ביי"ס דבריאה. והמשנה ביצירה, דק שהוא בוי"ק של נוקבא דיצירה, ושם הם ר' סדר משנה. אבל המדרשים ואגדות ורמזים וכיוצא

מעשיה ליצירה ע"י שם מ"ב. אך ביום ב', תכוין שגובר קר"ע שט"ן, על כל השאר, כדי שע"י תעלה. וביום ה', גובר ח"ק ב"ט ג"ע. גם צריך לשלב ולקשר השם האחרון עמו, כי כיון שכוונתך לקבל תוספת שבת, וידוע כי שם יום שבת שק"ו צי"ת, לכן צריך ביום ב', לקשר ולשלב שם יום ב' עם שם יום ז'. וביום ה' תשלב שם יום ה' עם שם יום שבת, שיקבל הארה משם כל היום, משם של השבת.

מצאתי, טוב לאדם לכיון ביום א' בשם אבגית"ץ. וביום ב', קרעשט"ן וכו'. וביום ז', שקוצי"ת. שעד עתה היה מתלבשת בימי החול, ועתה הוא עולה למעלה, והיא מאירה עלינו מבלי מלוש דחול, ע"כ.

סדר אחר. תכוין להעלות נפשך, מן העשיה אל גדר היצירה, באופן זה. דע, כי סוד הכנפים המעלים את האדם למעלה הוא הזרועות, שהם נגד כנפי העוף. וידוע, כי ה"ח מתפשטים בו"ק האדם. אמנם, יש בהם מגולים ויש בהם מכוסים, והם ב' חסדים שהם בח"ג הזרועות, ושליש ת"ת א'. נמצא, כי בג' קוים אלו, יש חסדים אלו הסתומים. והנה ז"ס עפיפת האדם ע"י כנפים שהם הזרועות, ולא ע"י רגלים או איברים אחרים. והטעם, כי בכל אלו הזרועות החסדים שבהם ואין יכולין להאיר ולהתפשט, וידוע כל דבר היושב במקום צר ודוחק גדול, נותן כוחו בפנים, כדי לנענע לכאן ולכאן, וע"י הניענוע ההוא הוא מתנווד. ואמנם, אלו החסדים שורשם הוא למעלה ברעת, כי שם מקומם, כי אלו החסדים המתפשטים, הם אורות המתחדשים מהם, לכן רוצים לעלות לשרשם שברעת, לינק ולקבל הארה משם, ולהיותם עומדים שם בדוחק ובצרות גדול, כשהן עולין הן מעלים את האדם עמהן למעלה. וזהו הטעם, למה הכנפים הם בזרועות, יותר מבשאר מקומות, ולפי שכל עליות הוא בשם מ"ב, לכן תכוין, כי שם אבגית"ץ בזרועך הימני. ושם קרע שטן, בזרועך השמאלי. ושם נגדיכ"ש, בשליש ת"ת העליון המכוסה. וע"י אלו הג' שמות, הם מתעופפים אותן החסדים לעלות למעלה בשרשם ברעת עליון, ובדרך עלייתם הם

הגה"ה: ונלע"ד שכוונה זו הוא בו"ק של הנוקבא והב' גם הם חברים לקשטה להשכינה לזווג שבת.

והנה בליל ו' יש קצת מציאות שיוכל האדם לקרא מקרא, כי הוא מכין לשבת, ואז הוא רחמים מתעוררים. והכוונה הוא, [וְהִיָּה] כולם בניקוד חיריק, בניקוד ש' שניה של הששי. אך במלואו אין לכוי'ן כלל, כי מילוי גימטריא אלהים והוא דין, ואין לעורר דינים בלילה.

וביום שבת, או תכוין כל השם של ב"ן, כזה: יְהוָה וְהוּא הָאֱלֹהִים וְנִיְקוּדוֹ כְּנִיְקוּד מְשֻׁנָּה צֶל אֲשֶׁר יִלְקָטוּ. ואח"כ תכוין ב"פ והיה והיה, כי ביום ה' היה מילוי א' כסדרו, ואח"כ צירף והיה, אך ביום ז' אין מילוי, כי מילוי גימטריא אלקים, לכן תכוין בכ"פ והי"ה, וכולם נקודים בשורק, והוא ניקוד של ילקטו.

אמנם, מה שתקרא בעצמך הוא פ' השבוע, ובכל יום מימי השבוע תקרא כמה פסוקים, כמנין הכוונה. פירש, כי ביום א' שכוונתך לאות ו' של המילוי, תקרא ו' פסוקים. וביום ב', לאות ד', תקרא ד"פ, וכן עד"ז כל הה' ימים. ובליל ששי, תקרא כ"ו פסוקים, כמנין והי"ה. הנה ביארנו, כי ביום ו' הוא שם והי"ה פעם אחד, וז"ס והיה ביום הששי, אז מילוי שם ב"ן נעשה והיה. אך ביום שבת, הם ב' והי"ה, וז"ס והיה משנה, כי שם והי"ה הוא אז כפול ב"פ, והי"ה והי"ה. והנה, מי שלא קרא קריאת יום ראשון מהשבוע, יש לתקנה יום ב', שיקרא ביום הב' קריאה של אתמול ושל היום. אמנם זה תיקון לצורך יום שני, אך צורך תיקון היום שלא קרא, אין לו תקנה, ועליו נאמר, מעוות לא יוכל לתקן. ובכל פעם שתקרא מקרא בע"ש, צריך שתכוין בכל היות הכתובים בפ' של אותו ע"ש, שמילואם הוא בההי'ן שם ב"ן.

מליקוטי החברים. והנה כוונת יום ו' בקריאת הפ', הוא מילוי שם ב"ן בניקודו שורק. נמצא, כדי לנקודו בשורק, צריך להוסיף בו ג' ווין, בג' אותיות ד' ה' ה', והם בגי' ח"י, כי יום ו' הוא יסוד חי

בהם, הם בשאר היצירה. ומקרא, בעשיה. כיצד, תורה: בת"ת שבה. נביאים: בני"ה שבה. וכתובים: ביסוד ומלכות בשתייהן יחד, ואין להאריך. והנה, צריך האדם לכלול בכל יום נפשו מאבי"ע, ולקרא מעילא לתתא, תורה נביאים כתובים קבלה משנה תלמוד.

אך עתה נבאר סדר המקרא, הנה בקראו בתורה, יחשוב בשם הויה נקוד חולם, שהוא בת"ת הנקרא חולם, וקודם שתקרא מקרא, תכוין כי מקרא הוא בעשיה. לכן תכוין כי שם ב"ן הוא בעשיה, ותכוין בה' אותיות מלואו ודהוה, וניקודם הוא מה' נקודות של אותיות את אֲשֶׁר יִבְיֵאוּ שבפסוק והיה ביום הששי והכינו וגו', כי כל זה הוא הכנה ליום השבת, ולכן כל ענין זה נרמז בפסוק זה. ובלילה לא תקרא מקרא, לפי שהוא סוד עשיה, וגם לילה זמן שליטת עשיה, ואין לעורר הדינין אז, וה' אותיות המילוי הם לה' ימי השבוע, מיום א' עד יום ה', ותכוין אות א' מהם, בכל יום ויום. וביום ו' אז כל ה' אותיות דמלוי הנזכר, תכוין בהם עתה ביחד, כמו ענין נ' שערי בינה, שהם נכללין מחסד עד הוד, ואח"כ כולן נכללין ביסוד, כן תכוין בה' אותיות אלו. ביום ו' כולן בניקוד שורק, הנשאר מן אשר יביאו.

והנה, כדי לתת בו ניקוד שורוק, אנו צריכי'ן להוסיף בו ג' ווין, בג' אותיות ד'ה'ה', והם בגי' ח"י, כי יום ו' הוא יסוד חי עולמים, שנותן משלו ח"י אלו, אל הנוקבא שהוא יום שבת, כי יום ו' מכין לז', דלית לה מגרמה כלום. וג"כ ניקוד שורק, הוא סוד היסוד, ואח"כ תצרף ה' אותיות אלו לד', והוא אותיות ו"ד תעשם יו"ד, כי כן מנינם, ויהיה הויה. ואולם קריאתם כסדר הזה, והיה. וז"ס והיה ביום הששי, כי תחלה תכוין במילוי לבדו בה' אותיותיו, ע"ד ניקוד שורק. ואחר כך פעם ב', תצרפנו כמו וְהִיָּה, וניקודו הוא בניקוד פ'ים הַשְּׁשִׁי והכינו. ונראה שכוונה עיקרית היא להתפשט בה ה"ג כי כל מילוי הוא דין, נמצא שביום ו' כבר היא מוכנת לזיווג, כי כל ה"ג הם ביסודה והבן.

(ו) שער המצוות פרשת ואתחנן דף פ"ד טור ב'.

עולמים, שנותן משלו תוספת אלו, אל הנקבה שהוא יום שבת, כי יום ו' מכין לשבת דלית לה מגרמה כלום. והנ' ג"כ ניקוד שורק ו' ששורשו ביסוד.

מנהגים של מורי זלה"ה. הוא היה נוהג לקרא כל פרשת השבוע בע"ש, ולא ביום שבת. ואמר, כי זה סוד והיה ביום הששי כו', ותיכף אחר התפלה ביום ו' שחרית, היה הולך לבה"כ או לבה"מ, מעוטף בטלית ותפילין, והיה קורא בס"ת בסדר השבוע, והיה כופל כל פסוק ב"פ, והיה שם תלמיד אחר שהיה קורא התרגום של אותו הפסוק פעם אחר, ומורי זלה"ה היה שומע, וכן היה עושה עד שגמר כל הפרשה. גם לא היה נוהג לקרא התרגום של הפרשה ע"ש, בניגון וטעמים. גם אם היה אונס גדול וגלוי מאד, שלא היה יכולת בידו לקרות הפרשה שמו"ת בע"ש, אז היה קורא ביום שבת תיכף אחר התפלה קודם אכילה. ואחר קריאת הפרשה בע"ש היה טובל, והיה אומר, כיון שכבר קרא הפרשה בע"ש, יש יכולת לקבל תוספת שבת. אמנם, קודם קריאת הפרשה לא היה טובל, אך במקרה היה טובל קודם, וגם זה לא היה אלא אחר ד' שעות של יום, ולא קודם לזה. והיה אומר, כי תוספת שבת, היה ניכר ומתגלה תיכף אחר הטבילה במצח האדם, אך עיקר הגילוי לא היה רק אחר חצי היום, דווקא אם כבר טבל, והסיר ממנו בגדי חול של הנפש ע"י הטבילה. ואפשר לומר, כל מה שיהיה קדוב יותר לליל שבת, יתגלה יותר תוספת שבת. גם קריאת הפרשה שמו"ת, צריך לקרות ג"כ פרשת וזאת הברכה ערב שמחת תורה, כשאר פרשות שמו"ת. גם אחר סיום הפרשה, היה מורי זלה"ה כופל פסוק האחרון בלי תרגום.

ביום שבת, א"צ לקרות הפרשה כ"א לשמוע מפי הש"ץ, ויכוין אל כל מילוי שם ב"ן. אבל הפטרה, אין אתה יוצא בשמיעה לחוד, כ"א לקרותה, וצריך אתה לשמוע ברכותיה שלפניה ולאחריה.

סוד התרגום: דע, כי תמיד תקרא פסוקים אלו עם תרגום. ותכוין, כי המקרא הוא הפנים, ותרגום אחוריים. וביום ו', שאתה מכוין אז לשם הוי"ה,

היינו והי"ה, אז תקרא כל הפרשה שמו"ת. וביום שבת, אינך צריך לקרות, רק לשמוע מפי הש"ץ כולה היטיב, ולכוין בה כדרך הנז'. ולפי שגם ביום ו' אנו מכוונים לכל שם ב"ן, לכן צריך לשמוע כולה. דע, כי בתרגום יש כוונת שם ב"ן, אך הם בסדר ריבוע, ועדיין לא קבלתי הסדר. אבל מה שזכרתי הוא זה, כי ביום ו' שאתה מכוון במקרא, כל מילוי שם ב"ן דפנים בשורק, אז תכוין ג"כ, באחוריים שלהם מנוקדים בשורק, שהוא סוד התרגום, כי כל תרגום אחוריים כידוע, כזה: ו"ד דה"ה ודה"ו ודה"ה, והוא מה שזכרתי. אך אפשר להבין מזה, כי גם ביום ו', יהיה שם ב"ן כולו בסוד אחוריים, רק שאיני יודע איך יהיו הנקודות.

והנה, מ"ש שחייב האדם לקרות הפ' שמו"ת, הוא, כי שנים מקרא הוא כנגד ת"ת ויסוד. והענין, כי שנים מקרא, ר"ת שם, והוא שרי הויה, עולה שם. וכן מקרא, בגימטריא שם ע"ה, להודות על ב' שמות הנז', שהם בת"ת ויסוד. וז"ס, לשון הרגיל בדברי דז"ל, לומר שנים מקרא ולא אמרו שנים תורה. וגם במקרא נמצא פנים ואחור, והנה, פנים הוא לשון רבים, ואחור הוא לשון יחיד. כי לשון קדש הוא פנים, והוא שנים מקרא. אך התרגום שהוא אחור, אינו אלא אחד, וז"ס ואחד תרגום. גם תבין הענין, כי האחור הוא תמיד בסוד הדיבוע, שתמיד אות ראשונה הולכת עם כל האותיות שלפניה, וכן השניה הולכת עם כל שלפניה, וכן השאר הולכת עם כל שלפניה. וזהו ענין ואחד תרגום, כי התרגום שהוא אחוריים, לעולם הוא א', הראשון הולך עם כולן, וכן הב' עם כולן שלפניו, וכן כל השאר נקשרים כאחד. אך לה"ק הנקרא פנים, הם רבים כי כ"א בפ"ע, כזה: אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד. אך התרגום, הוא קשור ביחד כידוע, וזהו שנים מקרא וא' תרגום. ואבאר לך הטעם, למה אחוריים הם תרגום. והענין, כי תרגום גי' תרדמה, והנה נסירת אחוריים הוא ע"י התרדמה שנאמר ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם, והוא סוד התרגום. גם ט"א, שהרי בכל ספירה מ"ס, יש הויה א', ואחור שלה שהוא ריבוע, גי' ע"ב. נמצא ט' פעמים ע"ב, מנין תרגום, נגד כל אחוריים, מן החכמה עד

קריאת משניות דסדר זרעים, תכוין אל בחינה אמצעית של כלי חסד, שהוא א"ל ברבוע.

סדר מועד. הוא נגד גבורה, והוא נגד מחללי שבת וי"ט, ואינו נזהר לשמך כהלכתם כסדרים, וכמוספין כאנשי מדות, לכן בעת קריאת משניות סדר מועד, תכוין לבחינה אמצעית דגבורה, שהוא אלהים.

סדר נשים. נגד ת"ת, והוא תיקון לעריות, ומי שרגיל בנדרים ונדבות וזוירות ושבועות וכדומה לו, יכוין בעת קריאת משניות סדר נשים, אל כלי אמצעית דת"ת, שהוא צבאות.

נויקין. הוא כנגד נצח, והוא תיקון גדול למי שגול וחמס את חבריו, וגם לרוצח בין שוגג בין מזיד. ולכל דבר מה שבין אדם לחבירו. לכן בעת קריאת משניות סדר נויקין, תכוין אל בחי' אמצעית דנצח, שהוא א"ל ברבוע.

קדשים. נגד ההוד, והוא תיקון גדול להאיר הנשמה, והוא שם אלהים ברבוע.

סדר טהרות. נגד היסוד, והוא תיקון לנשמה שנפגמת, ובפרט לטומאת נדה וזבה, ולכהן שנטמא באחד מן הטומאות שצריך להתרחק מהם. ולכן בעת קריאתך במשנה סדר טהרות, תכוין אל כלי אמצעית דיסוד נוק' שד"י. גם בכל פעם שתקרא משנה באיזה סדר שתהיה, תכוין בשם שד"י שהוא בגימטריא מטטרו"ן.

תלמוד. אחר כך יקרא תלמוד, ויכוון בשם אדנ"י, ויכוין בחי' חצוניות של ו' קצוות דנוקבא. ואלו הן: חיצוניות חסד א"ל. חצונית גבורה אכדטם. חיצוניות ת"ת השתפא. חיצוניות נצח ב"ם חצונית הוד במוכן. וחצונית יסוד שדי ברבוע. וטוב ג"כ לחלק התלמוד לג' חלקים אחרים, שהם ברייתא תוספתא ומימרא.

כוונת קריאת המשנה, דע, כי המשנה הוא מטטרו"ן ביצירה; ותכוון להעלות היצירה בכריאה. והענין, כי ע"י קריאתך במשנה, תכוין שמן אותיות משנה, יהי נשמה. וידוע, כי הנשמה בכריאה יסוד. נשמה: הוא נ' משה. פ"י, כי משה בגי' אל שדי, שהוא עולם הכריאה, כי לכן זכה משה לבינה, המקננא בכורסייא. ותכוין, שהוא סוד קפ"ד וקס"א, ושהם אחוריים דא"ו בעולם

היסוד. וכולם ניתנים אל המלכות, והו' ואחר תרגום, שכל האחוריים, הם במספר תרגום. והבן. והנה תרדמה, בגימטריא תרגום, כי בלשון תרגום מדבר עם הנביאים, שאין יכולים לקבל הנבואה רק ע"י תרדמה, והו' ותרדמה נופלת על אברם. ולזה אמר במחזה, שהוא לשון תרגום, ע"ש בזה. ודע, כי לשון תרגום הוא אחוריים של הקדושה, וכל אחוריים הם בסוד פכמ"מ, ואלו נק' תרדמה. והו' ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם, כי הנסירה היתה בסוד אב"א, שזהו סוד תרדמה, שאז ננסרת, ואח"כ ויביאה אל האדם.

תורה. הנה אמרנו, כי בקוראו בתורה, יחשוב בשם בן ד', בניקוד חולם, שהוא בת"ת הנקרא תורה. ויחלק הפרשה של השבוע, לה' חלקים כנוכר. ובכל יום חלק א', עם התרגום שלו ג"כ כנו'. ויכוין אל הת"ת דז"א, לג' בחי' שבו, בסוד פרטותיה נר"ן, ואלו הן: הו"ה חיצונית, הויה בריבוע אמצעי, שם מ"ה פנימי.

נביאים. אח"כ יקרא נביאים עם התרגום שלהם, פעם א' מקרא ופ"א תרגום. ויכוין לב' היות חידק ושורק, הא' בחירק והב' בשורק, והם בנ"ה, ויכוין לג' בחי' נ"ה דז"א, כזה: החיצון צבאות, האמצעי צבאות ברבוע, הפנימי נחלק לב': הויה בנצח, אדני בהוד.

כתובים, אח"כ יקרא כתובים, ויכוין בב' היות, א' בשורק ו', והב' ניקוד צבאות, והם חיבור יסוד ומלכות. גם יכוין ליסוד בג' בחי': חצונה מכולם שדי ברבוע. הפנימי יאהרונה"י, החיצונה של המלכות אדנ"י ברבוע, כאמצעי אדנ"י, בפנימי אדני מלא.

קבלה. כשיקרא האדם קבלה, יכוין לשם מ"ה. משנה. אח"כ יקרא משנה, ויכוין לשם ב"ן. וגם יכוין, כי ו' סודים משנה, הוא עתה בנוקבא. והם מצד ו"ק נוקבא דז"א, שהם בו' בחינת אמצעים של ו"ק שלה, ולכן כפי הסדר שתקרא כך תכוין. וסדרם: סדר זרעים בחסד וכו', עד טהרות ביסוד, ואח"כ תלמוד חצונה שבכולם.

סדר זרעים. כנגד חסד, והוא תיקון לקרי, ולמי שנהנה מעה"ו בלא ברכה, וגזול את העניים, ממה שחנן לו ית', ואין נוהן להם כראוי. לכן בעת

הבריאה, והם בגימטריא משה. ותכוין, להוריד הארה משני שמות אלו שהם של הבריאה, עד היצירה, ועי"כ תכלול היצירה בבריאה, וההארה שתוריד מב' שמות אלו שהם בגימטריא משה, תוריד מהם ע"י נ' שערי בינה שבבריאה, וזהו אותיות נשמה: נ' שמה. כי תוריד נ' שערי בינה מב' שמות הבריאה, העולין משה. וענין נ' שערים אלו, תכוין סוד ג' אהי"ה שיש בכינה, ומקננין בבריאה, והם בג' מילואין: יודין אלפין ההין, שהם סוד ג' קוי בינה, ימין ושמאל ואמצע. והם ג' קוי ה' עילאה, ויש בהם ה' יודין שהם נ', ואלו הם סוד נ' שערי בינה, ושמור כלל זה בידך. ולפי שאלו הנ' הם באים מבחינת אותיות יודין, לכן נקראים שערים, כי היו"ד בגימטריא עשר: והוא אותיות שער. הרי ביארנו אותיות נשמה שבבריאה. ותכוין להוריד הארה זו ביצירה, ואח"כ תקרא משנה.

גם תכוון כוונה זו הפשוטה הנזכר, והוא, כי אותיות נשמה, הוא נ' משה, ר"ל, להשפיע ממה שהוא אל שדי שבבריאה, ליצירה, וסוד השפעה הזאת, הוא ע"י נ' המתפשט ביצירה.

גם כוונה אחרת, תכוון שיש בבריאה ג' שמות אהיה, הנזכרים, וסימנך יה"א. והמילוי שלהם בלכד, גי' שצ"ב, ועם הג' שמות הם שצ"ה, כמנין משנה. ארו"ל, מיום שחרב בה"מ אין להב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה. פי', כי אחר שנחרב ב"ה חזרה המלכות אב"א במקומם הראשון בד"ס תנה"י. וזהו אין להקב"ה שהוא המלכות, אלא אותו ד' אמות לכד, ומזה הטעם עצמו אסור לילך אחורי אשה בד' אמותיה, כי שם הוא מקומה ותופסת כל שיעור ד' אמות, וזה הכלה: אותיות הלכה. ועיין ביחוד א' של מזמור לתודה "הריעו לה" כל "הארץ.

מליקוטי החברים: סוד ד' אמות של הלכה, סוד הויה אהיה בגי' אמה ע"ה, וידעת היחוד שהם ד' היות ע"ס מ"ב, ליחרם בד' אהיה: ב' דיודין, וא' דאלפין, וא' דההין, הרי הם ד"פ אהיה הויה, וז"ס ד' אמות של הלכה. יחוד לעיון הלכה, יאמר בשם ליי"ש ועת קפו יתי יהוה, י"ר מלפניך ה' או"א שתפתח לבי בהלכה זו, להבין דקדוקיה ופולולה.

ענין אחר. אמור שם י"ה עם כל אות מא"ב, ובניקוד שב"א קמץ, ד"מ: איה, ביה, ועיין במ"א עוד מזה. סדר העיון, הנה קודם שתעיין בגמרא, יראה קודם המשנה אשר אותו תלמוד מיוסד עליה ויסתכל בה, ויכוין כי מ' של משנה הם ד' יודין של שם ע"ב, ולפי ששם אהיה שכנגדו אין בו ד' יודין כמוהו, לכן אין כאן כוונה רק בהויה לכד, שיש בה ד' יודין, והוא מ' של משנה. ובאות ש' של משנה, תכוין לג' יודין של ס"ג, ומהראוי שתהיה כמו ד' יודין של ע"ב, שנרמזו במ', אך לפי שכאן צריך לכלול ג"כ ג' יודין של אהיה דיודין שכנגדו, לכן נרמזו באות ש', כי כל יו"ד דס"ג עם היו"ד של אהיה, כשתכם יחד יפ"י, הרי ק', הרי ג' יודין של שם ס"ג עם ג' יודין של אהיה, הם ג' מאות, הרי ש' של משנה. באות נ' של משנה, תכוין לחבר שם ס"ג שהיא בינה, עם בן ובת שהם מ"ה וב"ן, ובג' שמות אלו ה' יודי"ן, והם נ' דמשנה. ובאות ה' של משנה תכוין לחבר ג"כ אהיה דיודין שבכינה, עם ב' אהיה אחרים של בן ובת, שהם אהיה דאלפין דההין, שהם ה' יודין, וזהו ה' של משנה, ולפי שאלו הן יודין של אהיה כולם לכד, וכן הם סוד ה' לכד, ולא סוד נון כמו ה' יודין של ג' היות הנו'. ואח"כ תכוין בהלכה.

תועלת אל העיון. תכוין מגמת פניך בעת העיון, שם הפנימי דדעת של מלכות, ובו סוד העיון. והנה סוד דעת הפנימי של המלכות, הוא שם ב"ן, כמבואר בשער השמות. והנה זה השם ב"ן, מתחלק בניקודו כפי הימים, כי ביום א' יהיה נקודתו כפי יניקתו, פירוש: ניקוד הי' בחולם, ה' בסגול, ו' בקמץ, ה' בסגול. וכבר ידעת, כי כפי מקור יניקתו כך נקודתו, המשל בזה, כי י' בחולם, מורה כי החכמה שבה, יונק מצד ת"ת הנק' חולם וכו'. ה' בסגול, מורה כי הבינה שבה, יונקת מן החסד. וכן בשאר הנקודות, ושמור כלל זה בידך, בכל הנקודות שבחולם. יום ב', היד בחולם. ה': בשבא. ו': בצירי. ה': בשבא. יום ג', יוד: בחולם. ה' ראשונה: בחולם. ה' שניה: בסגול. והענין הוא, כי בכל ז' ימים, חוץ מיום ג' ויום ו' שהם סוד ת"ת ויסוד, אין ניקוד באותיות הכפולות, אבל יום ג' ו' מנוקדות גם אותיות הכפולים. יום ד', היוד:

מאחר ששניהם משורש אחד, לכן זה רוצה לינק יותר מזה, לכך חדיר יש קנאה ומחלוקת ביניהם. אבל אם יזכו אחד כך שניהם לרוח הקודש, אז תתוסף אהבה ביניהם, כי יבא להם הארה ושפע בריבוי גדול, ולא בצמצום כמו מקדם, וכ"ז הוא דווקא בעולם הזה. אך הצדיק שבעה"ב, אדרבה מועילים זה לזה ומשפיעים שפע רב לעה"ו, למי שהוא משרשם, ומתעברים בו להועיל לו, כי יש להם חלק מאותן המצוות והתורה שגורמים לאותו אדם לקיים תורה ומצוות בסוד שאמרו רז"ל, הבא לטהר מסייעין לו, כי אין חשבון בשאל של קנאה לקנא זה בזה.

^(א) שאלתי למורי זלה"ה. ממה זכה להשיג חכמה הזאת כ"כ נפלאה, ואמר שהיה טורח להביץ את לשון הווהר שבוע או שבועיים, והיו אומרים לו שעדיין לא השיג היטב, ואז היה מעמיק יותר, עד שהיה מבין המאמר על בוריו, ושאלתי לו הלא גם הרמ"ק ואני טרחתי הרבה, ולא זכינו לזה. והשיב לי, אמת שטרחתם, אבל לא כמוני, ויש לי סמך ברברי רז"ל, מרבה ישיבה מרבה חכמה. מצאתי כתוב, ביום שבת כשחשמע הפרשה מהחזן, תכוין לשם ב"ן מנוקד כזה: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה. ושרשו בפסוק זה, משנה על אשר ילקטו. ועיקר כוונתו צריך שיהא בזה האופן, ישמע יד פסוקים מפי החזן, ויכוין לאות יד עם נקודת חיריק, ואח"כ יקרא ו"פ עם החזן, ויכוין לאות ו' מנוקד שבא, וכולן על דרך זה, עד שיקרא נ"ב פסוקים נגד שם ב"ן, ע"כ.

ח' כוונת השבוע, מהרמ"ע ז"ל

יום א' בעולם הבריאה שהוא כסא הכבוד, ומשרתיו נקראו שרפים, וכוונתו להעמיד כל אותו היום הרושם של נר"ג. ומדת היום, היא אות ה' ראשונה של השם, אל שדי בסוד לאה, מילוי יודין ואלף, היינו שם ס"ג, ועמו שם קס"א. צירוף שניהם גימטריא דרך. וכן גימטריא אלהי יעקב. וכן גימטריא מקום כבודו. וכן גימטריא הן לצדק

בחולם. ה': חירק. ו': פתח. ה' שניה: חירק. יום ה', יוד: חולם. ה': קיבוץ. ו': שבא. ה': קיבוץ. יום ו', יוד: חולם. ה': שורק בואו. ה' שניה: בשבא. וכן ראשונה בו' שורק והשני בשבא. יום שבת נקודות צבאות היינו באותיות השרשים ולא במלוי והבן.

כ"ז צריך לכווין בר"ח, אם נופל ר"ח באיזה יום יכוין בקריאתו בתורה באל אדני במילוי כזה, אַלֶּף לְמַד אֲדָנִי שהם יוד אותיות ובהם עשר נקודות, וסדרן הוא כך: קמץ תחת א' מורה ספי' כתר, פתח בלמד חכמה, צירי בף' בינה, סגול בלמד חסד, ותחזור קמץ במ' כתר פתח בר' חכמה, צירי בא' בינה, סגול בר' חסד, ער"ז עד סוף. גם יכוין שם שד"י במלואו וכל אות מנוקדת קמץ שהוא גי' ר"ח.

^(א) ענין ר"ע שהי' דורש כו'. ארז"ל דברים שלא נגלו למשה ע"ה, נגלו לר"ע. וזה תמיה גדולה. והענין הוא, כי משה ע"ה ידע כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש בכל התורה, אך היה יודע הסוד בע"פ, והרבה מהם לא ידע לדרשה ולהוציא מהכתוב, אך אח"כ שבאו חכמים שבכל דור, ודורשיו דורשים אותם מהכתובים, וכן הענין בר"ע, שהיה יודע לדרוש על כל קוץ וקוץ תלי תלין של הלכות, וענין זה לא נגלה למרע"ה, אך בעצמו וודאי ידע משה ע"ה, ודי בזה.

כשהיה הרב ר' חיים בא אצל הרב ללמוד הימנו זאת החכמה, אז כל מה שלמד ממנו היה שוכח ולא היה יכול להשיג שום דבר, עד שהלכו שניהם יחד לטבריה, והרב זלה"ה הוליך להרב ר' חיים בתוך הים של טבריה בספינה קטנה שהיה שם, וכשהיו הולכים בתוך הים נגד העמודי ב"ה הישן, לקח הרב זלה"ה כלי אחד ומלאו אותו מים מבין העמודים, והיה משקה להרב ר' חיים זלה"ה, וא"ל, עכשיו תשיג החכמה הרבה, כי המים ששחית היה מבארה של מרים ומשם ואילך התחיל לכנוס בחכמה זו. ^(ב) אם יש ב' ת"ח שיונקים משורש א' אז שניהם מקטרגים זא"ז, כי

(א) שער הגלגולים הקדמה י"ז דף מ"ט. עיי' בספר מתן תורה לבעל הסולם זיע"א מאמר גילוי טפח. (ב) שער הגלגולים הקדמה כ' דף נ"ד ט"א. (ג) שער רוח"ק דף ל"ו ט"ב. (ד) עיי' בספר מעין גנים לרמ"ע מפאנו.

עונש מיתה, כגון עובר על דברי חז"ל, ובלבד שלא יהא אדם חוטא אגב כפרתו.

אחר כך יאמר מקרא של אחריו, ויאמר עוד אלהים אל משה כה תאמר אל בני ישראל וכו', ר"ת יא"א, חותם של מ"ה, והזכרה ג' שבפסוק הוא ע"ב לשבת, ס"ג יום א' ויום ו', ומ"ה ב' וה', ב"ן ג' וד'. אלהי אברהם: ע"ב. ואלהי יצחק: ס"ג. ואלהי יעקב: מ"ה. שלחני אליכם זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור, ויש הבדל בין פסוק ראשון שאמר כה תאמר אל בני ישראל, כי הראשון לדרשה מדת כה שהוא מלכות, תאמר לבני ישראל על אודותם ובשבילם. אהיה שהוא בינה שלחני אליכם, גי"פ ב"ן, שהיא במלכות. אבל הב', מצוה למשה כפשוטו, שיאמר ככה לבני ישראל ממש באזניהם.

ה' אלהי אבותיכם, ויכוין בהויה ביום שבת במילוי ע"ב, ויום א' ויום ו' למלוי ס"ג, יום ב' ויום ה' למילוי מ"ה, ויום ג' ויום ד' למלוי ב"ן. אלהי אברהם: ע"ב. אלהי יצחק: ס"ג. ואלהי יעקב: מ"ה. שלחני אליכם: בגי' צבאות, שלא נמצא בתורה אלא על שם ישראל. זה שמי לעלם וזה זכרי לדך דר, ר"ת בגי' שכינה, וס"ת בגי' ע"ת, כמספר י"פ אהיה וי"פ הויה לאו"א, ואותיות אמצעות גי' ש"ע נהורין והכולל שהוא א"א. וכנגד אות א' דמרגלא, יאמר פסוק המתחיל באות א', והוא אודה את ה' מאוד בפי ובתוך רבים אהללנו, ויכוין לשם ס"ג. וכנגד הויה בניקוד מפורש יאמר ה"פ שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני כל אמוט, ויכוין לשם ס"ג, וכנגד מצפ"ץ כולו בניקוד פתח, יאמר הפסוק רק באבותיך חשק ה' לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם בכס מכל העמים כיום הזה, ויכוין מצפ"ץ בגי' ש', והניקוד הוא פתח, והשם יכוין המילוי ס"ג. אבגית"ץ עיקר ביום א', ואומר ו' פסוקים אלו אנא בכח וכו', שהם כנגד שם מ"ב של ס"ג, והוא ד' אותיות פשוט, יוד דמילוי, וכ"ח דמילוי המילוי, וחוחם בפסוק ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ואמר כל העם אמן הללויה, ויכוין הוי"ה דס"ג. ע"כ כוונת יום ראשון.

יום ב' בעולם היצירה, שהוא עולם המלאכים

ימלוך מלך, שהוא ר"ת למפרע מילה. וכל ביטול ערלה דהיינו קליפה, מילה קרוי לה, וכל ענפי הבינה מבטלין הקליפה. ויכוין ג"כ אהי"ה אשר אהי"ה, וכן אהיה יה"ו, בסוד המחשבה, שהוא כוונה תדירה בשמות אלה של עולם הבריאה. ויועיל הרבה מאוד אל-הנשמה, שהוא מדת היום, וכן יכוין ביום הששי. ודע, כי טהרת המחשבה, גימטריא תתקע"ד דורות, שהוא תיקונם, אחר שעלו במחשבה להבראות ולא נבראו, וכן מרגלאן בנן רבתי, גימטריא תתקע"ד דורות, ודי בזה. עוד יכוין ביום א', אות א' של אהיה של מרגלא, ועמו שם הוי"ה בניקוד צבאות, וכן מצפ"ץ כולו נקוד פתח יוצא ממלת קח, וכן שם הא' של מ"ב אבגית"ץ כלול באות א' ראשונה שלו, וניקודו סגול, והוא במספר ע"ה רל"ב תנ"ה, והוא במספר קבלה במילוי אותיות, וכן גי' ובחירת בחיים עם המלה, ועיין לקמן ביום ב' כוונות אחרות. ודע, כי כל האמור בקונטרס בסוד המרגלא, הוא אמת וברור ומנה לא תזוע, וכל הכוונות אלו דבר יום ביומו לא נזכרו כאן רק דרך כלל, להתכוין בהם אפילו בשוק, ובלבד שיהיה המקום נקי, ע"ד שויתי ה' לנגדי תמיד, אך יש לכל פרטיהם מקום קבוע, אם בתפלה אם בק"ש או בברכת המזון, וכיצא בשאר פרטים, ונתבאר במקומו.

ומנהג כשר לומר בכל יום הפסוק, הורני ה' דרך חוקיך וגו' עד סוף הפסוקים באות ה' של תמניא אפי, נקוד דרך, גי' ס"ג קס"א כנוצר. ויכוין בהם ה' ראשונה של השם בסוד לאה. ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלזו בארץ כנען ויברך אותי. שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. יחל ישראל אל ה' מעתה ועד עולם. ר"ת של ב' פסוקים אלו, הם חותמו של שם ס"ג י"י א"י. אם אסק שמים שם אתה ואציע שאול הנך. ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה שלחני אליכם. ויכוין בראשון קס"א, שהוא עיקר ביום שבת, ואות א' בצורת יו"י. וביום א' וביום ו', אות א' בצורת יוד. וביום ב' קמ"ג, שהוא עיקר בב' וה'. וביום ג', קנ"א, שהוא עיקר ג' וד', ומספר שלשתן יחד, תנ"ה, מית"ה, הזמנת כפרה על

היום, בסוד ישראל זוטא. ולכוין באזכרות שחיהן מלוי מ"ה.

אל ה' ויאר לנו אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח, ואני עליך בטחתי ה' אמרתי אלהי אתה, ותכוין בר"ת אלה, תוחמו של שם מ"ה, כנוכר ביום א'. אלא ביום זה קמ"ג עיקר, והוי"ה רמ"ה. ובשביל ה' ראשונה דמדגלא, פותחין בה, הנה כי כן יבורך גבר ידא ה', ויכוין למלוי מ"ה. ויאמר ה' חילי וישם דגלי כאילות ועל במותי ידריכני למנצח בנגינותי, לפי שביום זה שולט המדגלא הוי"ה בניקוד אלהים. ויאמר פסוק דק באבותיך חשק ה' לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם בכס מכל העמים כיום הזה, ויכוין במלת דק לשם מצפ"ץ, שבא קמץ מן קח לך רסמני הקטורת, ויכוין בהוי"ה רמ"ה. קד"ע שט"ן עיקר ועמו שקוצי"ת, ויאמר תחלה אנא בכח כו', ואחר כך ו"פ של קרע"שטן, ו"פ של שקוצי"ת, ויכוין אל שם מ"ב רמ"ה, ואחר כך יאמר ברוך ה' אלהי ישראל וגו', כנוכר ביום א', ויכוין בהוי"ה רמילוי מ"ה.

יום ג' בעשיה, אשר שם האופנים. וכוונתו להעמיד כל אותו היום הרושם של תוספת נפש. ויכוין אל אות ה' אחרונה שבשם. גם יכוין אל אל אדני בסוד לאה. וגם יכוין שם ב"ן ועמו קנ"א, צידוף שניהם ^גגי"נר. וגם יכוין לאות י' דאהי"ה דמדגלא, ועמה מצפ"ץ בניקוד פתח חירק, ויוצא ממלת סמים מסמני הקטורת. וגם יכוין בשם ג' רמ"ב נג"ד יכ"ש כולו בחולם, ויכלול אותו בג' של אבגית"ץ, ובו "יישר" כחך "ששברת, פי" יכ"ש בר"ת, בסוד הנתיצה ללוחות, שהם ו' טפחים כמספר אב"ג. ובשעת הרצוי, נגר כל עמך אעשה נפלאות, וגם נגר כל שבטי ישראל, דכתיב ואשברם לעיניכם לנגד עיניכם.

ומנהג כשר לומר בכל יום ג', המלאך הגואל עד גמידא. ולכוין באות ה' אחרונה של שם בראש פסוק, ויכוין במלת המלאך שגימטריא אל ארני. ויאמר אלהים אל רמי לך אל תחרש ואל תשקוט

בכלל. אך דרך פרט, נקרא חיות, והם חיות קטנות, בערך חגת"ם שבאמצע אצילות, הכולל נה"י עמהם, ואלה נה"י גם הם חיות קטנות בערך חג"ת, ומלכות נמנה עם אלה ואלה, כאן לפני מיעוט הירח כאן לאחר מיעוט הירח. וכבר ידעת, כי המציאות איננה בטלה לעולם, וכוונתו להעמיד אותו היום הרושם של הרוח והנפש. ומרת היום הוא אות ו' שבשם, וכן אל הויה בסוד ישראל זוטא, וכן שם מ"ה, וכן אות ה' של אהיה דמדגלא, ועמה הויה בניקוד אלהים, וכן שם מצפ"ץ בניקוד שבא קמץ, שהוא מלת לך של סמני הקטורת, וכן שם קד"ע שט"ן שהוא כלול באות ב' של אבגית"ץ. וכוונת שם מ"ב זה בכל ימי השבוע בשוה, הוא לקשור הנפש ולהעלותה שתכלל ברוח. ושם קד"ע שט"ן יהיה לוקח הארה, משם שקוצי"ת של שבת, ומשולב אות באות. וגם הוא בניקודו, מפורש לפנים בכוונת שבת, כי ע"כ אמר ר' יהודה בפרק בני העיר מקום שמפסיקין שבת שחרית, שם קודין במנחה ובב' וה' ובשבת הבאה, והלכתא כוותיה. וניקוד קד"ע שט"ן, כולו שבא.

נ"א. כוונת שם מ"ב בכל יום יום, להעלות ו' שמות הראשונות ממנו, בשם שקוצי"ת, שם א' מהראשון שהוא חג"ת נה"י, לאות א' ממנו על הסדר שהוא במלכות. והרמו בו להעלות חיצונית כח"ב דעשיה, להלביש פנימיות מלכות דיצירה. ופנימית חג"ת דעשיה, גם הם להיות לבוש לחיצוניות מלכות של יצירה. ונ"ל, כי זאת הסברא יצאה לוי"ב מן בעלי הקונטרסים, להוסיף שם שקוצי"ת, ביום ז' של כל שבוע מימי העומר, ועיין בכוונת יום שבת. וצריך לחלק תמיד קריאת שמות הללו לנגן חיבתיו ב' ב', בסוד ובשתיים יכסה פניו ובשתיים יכסה רגליו ובשתיים יעופף. ומנהג כשר לומר בכל יום, והי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ופוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך ובנוחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל ויכוין בראשי הפסוקים הללו וכו' של שם מרת

(ב) כי מזאת הסברא יצא לו לאחר מן בעלי הקונטרסים (מעין גנים). (ג) גי' גר (מעין גנים).

אל, אדני שמעה בקולי תהינה אונך קשובות לקול תחנוני, ה' הוא הטוב בעיניו יעשה, ה' הוא האלהים. וכל האזכרות הללו יכוין בשם ב"ן, וחותם שלו בראשי חיבותיהם כנו' ביום א'. קנ"א דויאמר עיקר והוי"ה במילוי ב"ן, ואות יוד דאהי"ה דמרגלא, פותחין בה יום אירא אני אליך אבטח. לכן כה אמר ה' שבתי לירושלים ברחמים גימטריא מצפ"ץ. ביתי יבנה בה נאם ה' צבאות וקו ינטה על ירושלים. ואחר כך יכוין למצפ"ץ פתח חירק פתח חירק. רק באבותיך חשק ה' וגו' וכוין הוי"ה דב"ן. גג"ד יכ"ש, ויאמר ו"פ שלו, ומ"ב של ב"ן עמו, עם כללות ג' מילואים גימטריא ע"ב. ויאמר ביום ג' ו"פ שלו, ויכוין בהוי"ה דב"ן, ויאמר ברוך ה' לעולם וגו', ויכוין בהוי"ה דב"ן.

יום ד' בעולם עשיה. להכין עצמו תוספות נפש יתירה לשבת הבא. ויכוין בה' אחרונה דשם, ואל אדני, י"ה אדני, בסוד רחל מלי הדין, דהיינו ב"ן. אות י' דיה"ו דמרגלא, ועמו שם מצפ"ץ, כולו קמץ, יוצא ממלת נטף דסמני הקטורת. וגם יכוין בטרצת"ג בניקוד חירק כולו, והוא כלול בי' של אבגית"ץ. ויאמר המלאך כולו, ויכוין בראש הפסוק לה' אחרונה של שם, סוד רחל, ויכוין כי המלאך, גי' אל אדני. ואומר אלהים אל רמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל, אדני שמעה בקולי תהינה אונך קשובות לקול תחנוני, ה' הוא האלהים, ה' הוא הטוב בעיניו יעשה, ר"ת שניהם יה"ה. ויאמר קנ"א עיקר, הויה דב"ן, אות יו"ד יה"ו דמרגלא פותחין בו, יהלוהו שמים וארץ ימים וכל רומש במ. הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי חזרת יה' ויהי לי לישועה. וגם יכוין מצפ"ץ בקמצין, רק באבותיך חשק ה' וגו' אנא בכח וגו', בטרצת"ג עיקר כוונת יום ד', ויכוין במ"ב וב"ן כנו' לעיל, ואומר ו"פ שלו, ואחר כך ברוך ה' אלהי ישראל וגו', ויכוין בהוי"ה דמילוי ב"ן.

יום חמישי בעולם יצירה. להכין עצמו לתוספת דוח לשבת הבאה. ויכוין לאות ו' שבשם, וגם אל הויה בסוד יעקב. ויכוין הוי"ה דמ"ה, ועמו קמ"ג, שניהם גי' פחה. ויכוין לאות ה' דיה"ו

דמרגלא ויכוין לשם אלהים דמרגלא. ויכוין לשם מצפ"ץ, ניקוד שורק בו' שבא סגול, יוצא ממלת ושחלת. ויכוין לשם חקבטנ"ע, כולו ניקוד קיבוץ, והוא כלול באות ת' של אבגית"ץ, ולוקח הארה משם שקוצי"ת של שבת. ובניקודו יפורש, ויאמר משה קומה ה' עד אלפי ישראל. ולכוין בראשי הפסוקים, אות ו' של השם בסוד יעקב. והאזכרות, שתיהן מילוי מ"ה. אל ה' ויאר לנו אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח, אלי אתה, ואני אליך בטחתי, אני אמרתי, קמ"ג עיקר והוי"ה במילוי מ"ה. וה' דיה"ו דמרגלא, האירה פניך על עבדך הושיעני בחסדך, אלהים שמע תפילתי האזינה לאמרי פי, מצפ"ץ בניקוד ושחלת, רק באבותיך חשק וגו', אנא בכח כו', ומ"ב של מ"ה עמו, חק"ב טנ"ע עיקר, עם שקוצי"ת. ואומר ו"פ שלו ושל שקוצי"ת, ברוך ה' אלהים וגו', ויכוין להוי"ה דמ"ה.

יום ו' בעולם הבריאה. להכין עצמו לתוספת נשמה יתירה לשבת הבאה. ויכוין לה"ר אל שדי, בסוד רחל, ויכוין לשם ס"ג עם קס"א. ועיין בכוונת יום א' מה שהוא שייך כאן ושם בשוה. ועוד יכוין ביום ו', לאות ו' דיה"ו דמרגלא עצמה מצפ"ץ. ועוד מצפ"ץ, בניקוד וחלבנה של סמני הקטורת. יג"ל פז"ק כולו בניקוד שורוק, וכלול באות ק' של אבגית"ץ, וזהו השם עצמו הוא, ולו אין עוד אות שביעית, משמש בשבת עם שקוצי"ת כדלקמן. ומה שאנו כוללים כל השמות שבכל יום באות א', שהוא כנגדו באבגית"ץ, לפי שהוא בחסד הנקרא יומם דכליל כולו יומא, וכבר זכרנו ביום א' שהוא וניקודו כוללים רל"ב ותנ"ה, ומאותו הטעם עצמו שם אל שהוא בחסד, משמש עם כל יום עם שדי הוי"ה אדני, איש יומו. ומה שאנו מחליפין ישראל ולאה בחר שבחא, ויעקב ורחל מקמי שבחא, הדבר ברור כי הרושם הנשאר אחר שבת, הוא הארת ישראל ולאה כמוהו, ולעולם ההודמנות מלפני שבת, אתערותא דלתתא בסוד נקודה, ולעולם בריאה ועשיה נוקבא, ויצירה בסוד דוכרא כנודע. ומנהג כשר לומר בכל יום ו', הורני ה' דרך חוקך וגו', עד סוף הפסוקים של ה"ה, בכוונת ה"ר של שם בסוד רחל. ויאמר יעקב

שלמה, בסוד עונת ת"ח, והוא סוד נפש יתירה. והנה ידוע, כי נר הוא לבנון יב"ק, שהוא הוי"ה ואהי"ה בחב"ד, ליחוד או"א, שהדעת מיחדם. הוי"ה אלהים בחג"ת, ליחוד יש"ס ו"ת, שח"ת מיחדם. הויה ואדני בנה"י, ליחוד יעקב ורחל, איהו בנצח ואיהי בהוד, שהיסוד מיחדם. וב' זוגות אחרונים בלבד, צירופם יחד גי' בא"ר. ודע, כי אלף למד אדני, גימטריא נר, וכן אור גדול, וכן חפץ חסד, וכן הפסקה של תענית. ולעולם ביום שבת ובלילה, צריך לכוין ג"כ, א"ל אלף דלת נון יוד, גי' שבת. וכן אל אדון על כל המעשים. וכן מרום וקדוש. וכן ועתיק יומין. וכן קס"א ישראל. לקיים כי אות היא ביני וביניכם. וכן י"ה ע"ס מ"ב קס"א קנ"א קמ"ג, כי היוד הוא מקור להוית, וה' מקור למלוי אהיה. עוד רל"ב תנ"ה בתוספות הויה, גי' תשובה. הוסיף עליהם עוד שם אהיה, יהיה תשל"ד, שהוא במספר כבוד שבת. והמדליק ב' נרות ע"פ תיקונים, יכוין בא', לבי יחודים שלימים שזכרנו, ובב', אל מלא ואדני פשוט כנו' לעיל. ג"כ לאל אדני שניהם במלוי, בשחרית דשבת, שהוא כי לעמך ישראל נתתו באהבה, כי אז התחיל לעלות הו"א חב"ד שלו, לנה"י דאו"א, ונוקבא עולה עמו, ונה"י דידה שעלו לחג"ת דידה, לכן באו ב' שמות אלו במלוי, כדאמרן לעיל. ובחזרה דמוסף, נקרא אל הויה במלוי שניהן, והויה באלפין, מספרם יחד רל"א שערים, הנכללים בא"ב דתקנת שבת, ודי בזה. עוד, שבת, גי' ז"ך היות פשוטות, שהם מקום לבד מילואם. עוד, שבת עם הנקודה, שהם פתח קמץ, בגי' תשכ"ד, מנין י"ג מילואים הראשונים של שם הגדול, וככה עולה אחרית הימים, שהשבת שלימות וי"ג מילואים הללו, עם זכות שמירת שבת יהיו מסייעים גדולים באחרית הימים לעשות **תשובה**, במספר שוה עם תוספות אותיות של מלוי ת"ו ש"ן ו"ו ב"ת ה"י. וכן תמימי דרך. וכן ויראת מאלהיך ע"ה, ובתוספות הדגוש שהוא י, יהיה מספרו תשל"ד. והוא דו"ק ותשכ"ח, פי', דו"ק הוא יחוד מ"ה אדני, ותשכ"ח גי' תשל"ד, כמנין כבוד שבת. ואיזה כבודו, שהוא א"א או"א וזו"ג, גימטריא כבוד שבת ע"ה, שהוא שבת עצמה

אל יוסף אל שדי נראה אלי בלזו בארץ כנען ויברך אותי, שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, יחל ישראל אל ה', זה וזה ר"ת ייא"י חותמו דס"ג. קס"א עיקר, והויה במילוי ס"ג, ובשביל אות ו' דיה"ו דמרגלא, יאמר הפסוק ואני תפילתי וגו', וארשתיך לי לעולם וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים, מצפ"ץ, רק באבותיך חשק וגו', ויכוין בהויה דס"ג. אנה בכח כו' ומ"ב של ס"ג, יגל פו"ק עיקר, ויאמר ו"פ שלו, הויה דס"ג, אם ירצה יאמר ה' פסוקים של יום א'. ואחר התבוננתי ראיתי דהתם כתוב יאות הוי לקמי דשבתא דהוא עתיד, והכא כתיב ויאמרו כי הוא לבתר שבתא זה וזה כמשפטן של מקראין, אלמלא הוי מחליפין, ללמד שאין קפידה בדבר ושניהם כאחד טובים הם, בין ביום ראשון בין ביום ששי. יום שבת קודש. ללמד אותו מתוך הספר בכל שבת, וכללות הכוונה בעולם אצילות י' שבשם, שהרי שבת דמעלי שבתא היא מדת לילה ב' של היפוך ממטה למעלה בסדר הימים דמקמי שבתא. שבת דיומא ב' של שם ישר מלמעלה למטה, שהיא תחלה לשאר אותיות המשלימות לבתר שבת, וכפל היוד הוא סוד לחם משנה שהוא ע"ה בגי' דעת, הכולל חו"ג. ודע, כי סדר הזכיה ביתרון הנשמה בשבת הוא זה, באמרך באי כלה: תכוין ליתרון הנפש, ובברכו: ליתרון הרוח, ובפורוס עלינו סוכת שלום: תכוין ליתרון הנשמה, וכולן מעלמא דנוקבא. ובשבת שחרית, תכוין ג"כ כולם בעלמא דדכורא, בברכו: ליתרון הנפש, שכן נפש שברוח דומה לרוח שבנפש, וזהו ששתייהן בברכו, אע"פ שלעולם מדת יום עדיף, לכן לא הספיק גאל ישראל לתיקון הנשמה בלילה, כמו שמספיק לרוח ביום, אלא שהוצרכה בלילה לפרוס שלום גאולה אריכתא, ולא שנשמת הלילה עדיפא מרוח היום, אלא שגאולת היום משובחת. ואז יכוון בגאל ישראל, ליתרון הרוח, ואח"כ בתיבת איה מקום כבודו, ליתרון הנשמה, ויש בס"ת נר של שבת: בר"ת גי' י"פ היכל, ובס"ת גי' י"פ ס"ג, וב' כוללין באמצע. להדליק: גימטריא עס"מ. והשם דב"ן בנו"ן רבתי, גי' שבת. וכן נר: ד"ת נפש רוח. נפש: גי' להדליק נר ע"ה. וכן מטת

בהדה כאלו הם שם א', נפקין מאליו כתר דנוקבא, בסוד שבת מלכתא, מכח ה' אחרונה של שם אהיה שהוא כתר דידה.

עוד סוד שבת, עליות ז"א לאו"א דאינון י"ה, ונקרא בשמם, ונוקבא אדני עולה עמו. והנה כל מספר שמות המרגלא יחד, גי' כי שבת היום לה'. וכן שויתי ה' לנגדי. וכן קונה שמים וארץ ע"ה, וכן ארץ נתנה יכולה. וכן זוכר הברית. וכן פטום הקטורת. וכן רגל דרך פקח גר ע"ה. והכוונה, כי רגל ישראל בדרך הגלות גורם לפקח עיניהם עורות, להכירו כי גרים אנחנו בכל הארץ, דוק והבן.

עוד מצפץ של סמני הקטורת. נקוד ערבית, פתח חירק פתח חיריק, יוצא ממלת סמים. שחרית ומוסף, נקוד שורק שבא חולם קמץ, יוצא ממלת ולבונה. במנחה, נקוד פתח קמץ פתח קמץ, יוצא ממלת זכה. גם יכוין לו"ק כולו ניקוד צבאות פעמים, והוא כולל עמו כל ו' נשמות הקודמים, זו היא הכוונה הכוללת ותמידית בכל שבת. הרי שקוצי"ת דומה לאב"ג ית"ץ, שכל א' מהן כולל את השאר. וכשם שאבגי"ת"ץ משמש בכל ימי השבוע בא' מאותיותיו עם יתר השמות יום יום, כך אבגי"ת"ץ כולו משמש עם שקוצי"ת בשבת. וכשם שאבגי"ת"ץ משמש עם שקוצי"ת בשבת, כך יש סברא, ששקוצי"ת ג"כ הוא משמש בו' ימי השבוע באות א' ליום כמו אבגי"ת"ץ. ויש יתרון לשקוצי"ת על אבגי"ת"ץ, שאבגי"ת"ץ הוא כללות הו' ימים, ושקוצי"ת מיוחד לשבת כלליו ופרטיו, וכל שכן אם יש בו ג"כ כללות הו' ימים כדאמרן. ועוד, שכולו מאיר ביום ב' וה', עם קרעשט"ן וחק"ב טנ"ע, כמבואר לעיל ביום ב' וה', וסימנך צירוף שניהם ונתן אהרן, כי הנה ונתן, גי' אבגי"ת, וניקודו מ"ב, וכן אהרן בני רבתי, גי' שקוצי"ת, וניקודו מ"ב, שכל אחד מהן כולל כל מ"ב אותיות שבכל השם, ויהיה השם הו' הזה נחלק, ש"ק לתפלת ערבית, ו' לתפלת שחרית, צ' לתפלת מוסף, י"ת לתפלת מנחה. כי ערבית, יכוין כי השם כולו נתגלה בש"ק שלו, ויכוין עמהם לב' שמות קרעשט"ן, א"ב דאבגי"ת"ץ. וכן שחרית, השם כולו נתגלה בו', ועמו נגדיכ"ש, עם ג'

שקדמה לעולם התיקון, והוא סוד אם תשיב משבת רגלך כך רבתי, עולה מנין ה' פרצופים. וכן הכון לקראת אלהיך ישראל, הכון בני רבתי ע"ה, וכן לקראת אלהיך, כי לקראת, הוא במספר הכון, אלהיך הם הה"פ, והרמוז בה' אותיות. עוד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד, גי' ר"ך, עם י"א אותיות גי' רל"א, ועוד כ' רבתי של אלהיך, הרי הכון לקראת אלהיך שלשתן שוה. וכן בקרבך קדוש, גי' כבוד שבת. וכן לאברהם ליצחק וליעקב. וכן ותפול מעל הגמל, האמור ברבקה בכבודו של יצחק. וכן יצחק מלא וד' אותיות של רבקה, עם ב' כוללים, גי' כ גי' כבוד שבת. וכן לבת אש ע"ה. ודע, כי לבת בגי' אב"א, והיא הנהגת המדבר. וכן שיי"ן ביי"ת תי"ו, ר"ת ואמצעם יחד, בגי' והארכת ימים. וכן שכר הרבה. וכן כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל. וכן לשבת יצרה, דכתיב לא תהו בראה, גי' תר"ן, זו מלכות דאיתבטלת ולא מתה כמו שאר נקודת של תוהו לשבת יצרה, קרי ביה לשבת והאמת שהיא השלמה לישובו של עולם התיקון ביצירתה בסוד פרצוף. וכן כי אתה נירי ה', בתוספת יו"ד למלת נרי, ככתוב בספר שמואל, והיינו הה"פ שזכרנו, ס"ת של שבת במלוי, תני"ה ע"ה. ודע, כי נירי בגי' פ"ו אותיות בכללות עשר. אתה נירי ה', גי' כ"ו הויות, שהוא רבוע הו"ה על עצמה, והוא סוד ה' הנוספת, כי היא הנשמה יתירה. ותדע אותו ה', גי' ל"ס הנכללות בה"פ. עוד ר"ת, כי אתה נרי ה', גי' כסא. ס"ת, יהיה. פי', יהיה הכסא שלם, שממנו לבוש השבת לעולם האצילות הבינהו וזכרהו. ואותיות אמצעיות גי' והכולל, גי' כתר. שכן הכסא הוא כתר לנפרדים ושם השר שלו יוכיח.

עוד יכוין בשבת שם הויה במלוי יודין ע"ב קס"א, גי' רגל. והוא סוד אם תשיב משבת רגלך, ויכוין גי' כ למרגלא שלימה של ו' ימי החול, ונתוסף עליהם באמצע ה' אחרונה דאהיה, ועמו י"ה אדני. י"ה, הוא שביעי של שמות המרגלא, וחד סיבתא בהדיהו הוא שם אדני היינו הנוקבא, וב' מוחין דילה הם י"ה, כנודע כי דעתה קלה ואינה מוחין שלימין כמו הב', ונקראת כלה, כלולה מן המוחין, ומצירוף ב' שמות אלו ראולין

עוד שבת, גי' תר"ך עמודים שבכתר, ול"ב נתיבות חכמה וני' שעדי בינה, שג"ד שולטות בשבת בסוד אצילות שבכדיאה. וכתיב ימים יוצרו: אלו הנהגות ימי המעשה, שהנהגתם מן היצירה. ולא אחד בהם: להיות השבת שכסות נקיה שלו מן הכסא, וקדם לעולם כמוהו. עוד הוא בגי', כן דעה חכמה לנפשך גי' שבת, שלא נתנה לישראל אלא ללמד תורה חכמה יתירה. ומתן שכרה, הוא נהדי אפרסמון, שהם בגי' שבת. וכן אל אלהי הרוחות, גי' שבת, שהוא זמן אצילות נשמות חדשות לכל בשד, מאותם שנאמר בהם כל בשד יבואו וישתחוו לפני. אלהי הרוחות גי' תדעא, עם י' אותיות אלהי הרוחות, גי' זרע קודש. וכן אכתריאל י"ה יהו"ה גי' שבת עם הכולל. וכן עדותיך נאמנו מאוד, בגי' שב"ת, לכן נסמך לומד שידו. עוד, י"ה, יהו"ה צבאות והכולל, גי' ישראל, ועם קס"א גי' שבת, כי הנה שבת ישראל, מעדיין זה לזה.

ויאמר בכל שבת כמו שזכר, ובכל האזכרות יכוין למלוי ע"ב, ומתחלה ה' הוא אלהים, ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם וגו', ויאמר הפסוקים ויסע ויבא ויט כולם. נד לדגלי דבריך ואוד לנתיבתי. אל ארון על כל המעשים, כי הוא לברו מרום וקדוש, ותתן לי מגן ישעך וימינך תסעדני וענותך תרבני, מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב ה' שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל, ישיב ישיבני ה' ירושלים ויאמר וכו'. וקס"א העיקר שם הויה דמלוי ע"ב, וכנגד אות א' דמדגלא יאמר פסוק המתחיל בא', אודה ה' מאוד כפי ובתוך רבים אהללנו, שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני כל אמוט, הנה כי כן יבורך גבר ידא ה'. הויה"ה אדני חילי וישם דגלי כאילות ועל במותי ידריכני למנצח בנגינותי. יום אידא אני אליך אבטח, לכן כה אמר ה' שבותי לירושלים ברחמים ביתי יבנה בה נאם ה' צבאות וקו ינטה על ירושלים, הוד והרד לפניו עוז ותפארת במקדשו, לא אמות כי

הגהה

שקוצית, גי' דא"ש תג"א, שהם פנים ואחור לשבת, וכתיב מפורש ושום שכל, בגימטריא כתר שבת, שניתן ללמד תורה, ע"כ.

ראבגית"ץ. ובמוסף, כולו נתגלה באות צ', ועמו חק"ב טנ"ע, עם אות י' ראבגית"ץ. ובמנחה, כולו נתגלה באות י"ת, ועמו בט"ד צת"ג יג"ל פז"ק, עם ת"ץ ראבגית"ץ, שהוא גי' תמים. וכן פי שנים. וכן נפש כתר. וכבר ידעת סודו כי רב הוא, היינו, תמים באות מ' רבתי, עולה ת"ר, הדי אל"ף נו"ן כמספר נפש כתר. והסוד הוא, כי כל העושה מצוה בלב שלם, ונוטל שכר כפול והוא פי שנים, א' על המצוה והוא נפש, וא' על התמימות וזכות המחשבה וטהרתה, והיינו כתר. ובפרט במנחה רשבת, דכתיב ביה ואת עלית על כולנה.

ודע, כי ואהבת לרעך כמוך אני ה', גי' שקוצי"ת ע"ה, כי מצות של אהבת ריעים בשלימות, גודם קבלת התפלה בסוד שקוצי"ת, שק"ו מלשון שפתיים יש"ק שהוא התפלה. וצי"ת, הוא האזנה בלשון תרגום שהוא קבלתה, כטעם המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו רבר, הוא נענה תחלה. ויש לפדש פסוק זה על אהבת ה', ריעך וריע אביך, בסוד למען אחי וריעי, למען אחי לתתא וריעי לעילא. כמוך, גי' אלהים, וד"ל אפילו בשעה שמתנהג עמך כמ"ה, והוא טעם ארחמך ה' חזקי, לפי שעודינו, וארז"ל דעלך סני לחברך לא תעביד, פידוש, לבורא שעליך, מה שהוא שנאו לו, לא תעשה לו יתברך, כרכתיב לא תשא עליו חטא, הוא אזהרה בגלוי. הא אהוב לו עביד, דכתיב הוכח תוכח את עמיתך. דק באבותיך חשק ה', דק במילוי, הם סוד ב' שמות אלו, ד"ש עם המ"ק והכולל, גי' אבגית"ץ. קו"ף, גי' מקום. ובפ' רבתי, גימטריא שקוצית. וכן הוא השוכן אתם בתוך טומאתם, בתוך ר' רבתי, גי' הכי הוי, וכן גמל דלת, שהם חילוף בא"ת ב"ש, גי' אבגית"ץ והכולל(א)

עוד, שקוצית היינו אבגית"ץ. וכן שקוצי"ת, ש"ק בראשו י"ת בסופו, נעוץ זה בזה, להורות קשר ב' שמות אלו, מראשית אחרית. שקוצית עם מ"ק שלו, גי' י"פ הו"ה בהיכל, דהיינו י"פ מג"ן.

(א) נלע"ד נתן: אב"ג בא"ת ב"ש, הוא תשר, ועם אותיות אב"ג עצמן, גימטריא שקוצית, הרי נעוץ תחילתו בסופו וסופו בתחילתו. דע, כי

אחיה ואספר מעשי יה, אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתיך, יהללוהו שמים וארץ ימים וכל רומש בם. הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי חמרת י"ה וכו', האירה פניך על עבדך הושיעני בחסדך. אלהים שמע תפילתי האזינה לאמרי פי, ואני תפילתי וגו', וארשתיך לי לעולם וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים. ויאמר ג"כ הפסוק רק באבותיך חשק ה' כדלעיל, ויכוין במילת רק, לשם מצפץ בניקוד סמים פעמים, מצפץ ב' בניקוד ולבונה, מצפץ ג' בניקוד זכה פעמים, ובשלשתן יכוין באזכרה לשם ע"ב. אנא בכח וכו' עס מ"ב דע"ב, אבגית"ץ עם שקוצית עיקר, ואומר ו"פ של כל א' מהם, ברוך ה' אלהים אלהי ישראל עושה נפלאות לברו, וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן, כלו תפילות דוד בן ישי, כל הנשמה תהלל יה הללויה, כלו: גי' שם ב"ן ד' אותיות. תפלות דוד בגי' ת"ת ק"ל. בן: וב' י' מישי, גי' ע"ב. דוד בן ישי גי' שכינה ע"ה. ר"ת כל הפסוק, גי' נפשו. וגם אותיות אמצעות, גי' ברמות. ס"ת, גי' עת.

ודע, כי אל אדני שניהם פשוטים, הנהגת החול הוא בקדימת החסד לדין, כמעשה שמים וארץ. ובחידוש מעשה בראשית בכל יום, אל פשוט ואדני במלוי, גימטריא שבת. והיינו הנהגת שחרית עד גאל ישראל. בתחילת עמידה אז שניהם אל אדני במלואן, גי' לעמך ישראל נתתו, והוא כמספר מגדול עוז במלוי. וכן ותתן לי מגן ישעך, וכן ע"ה, גי' שבת קדומה. נתת באהב"ה, גי' י"ה, בסוד המוחין העליונים המאירים בשבת, והן הן מגדל עוז למבין, לפי השמות המרגלא, לקחנו שם י"ה אצל הכל במקום א"ל להכא, כי לעמך ישראל ע"ה, גי' שבת.

ובז' ברכות אשר בר' תפילות שבת, ובכל תפלה מהן כפי עליות מקומה ושעתה, יכוין במגין, מרגלא של יום א'. במחיה, מרגלא דיום ב'. בהאל הקדוש, של יום ג'. והם חג"ת דדוכרא שעלו ונעשו חב"ד, בסיוע נה"י דאימא כנודע. וזה הכוונה של עליות חג"ת, שוה לכל זמן לג"ר, וכן הכוונה לג"ת שנוכיר בסמוך. אצל מקדש השבת,

יכוין למרגלא דשבת שסודם כתר דנוקבא, שנשלמה ב' מוחין דילה. בעבודה, יכוין למרגלא של יום ד'. בהודאה, יכוין למרגלא דיום ה'. בשים שלום, למרגלא דיום ו', שהם חב"ד דידה, מנה"י דדוכרא שנתחדשו לו מאימא אחרי נה"י שלו הראשונים, להיות לו חג"ת כמבואר במקומו, כי תחלת היותו ז"א, אינה אלא ו"ק, ודי בזה כאן. אבל סדר המרגלא של קבלת שבת, כשאתה מכוין להעלות ז"ת דיצירה, ואחריהם ג"ר למלכות דבריאה, באמרך באי כלה ג"פ, הנה עליות ז"ת תחלה הוא, ע"י אהי"ה יה"ו. סוד השמות, אות א' עם הויה בניקוד, מפורש לחסד. ה' ראשונה עם הויה בניקוד אלהים, לגבורה. י' דאיהיה עם מצפץ, לת"ת. ה' אחרונה עם י"ה אדני, למלכות. י' דיה"ו עם מצפץ, לנצח. ה' עם אלהים, להוד. ו' עם אל, ליסוד. וזהו סדר המדות עצמן, עם האותיות והשמות אלה. אבל סידורן כאן אצל המרגלא הזאת של קבלת שבת, הוא שמתנוצצים א' דאיהיה ו' דיה"ו, שתיהן בה' אחרונה, ומאירין הויה אלהים בניקוד שוה, דגבורה והוד כי הדדי. וכן ב' ההין, אצל ה' אחרונה דאיהיה, ומאירין הויה אל בחסד וביסוד. וכן ב' ידין, אצל ה' אחרונה דאיהיה, ומאירין מצפץ מצפץ, ת"ת דנצח. ומכל אלה הארות, שמתנוצצים י"ה אדני דמלכות עצמה מאות ה' אחרונה, וכולן עולות זו אחר זו, וזה סדרן. וזה הסדר של קבלת שבת, כשאתה מעלה מעשה ליצירה קודם לכן במזמור הבו לה' בני אילים, צריך להקדים עליות ג"ר תחלה, ואח"כ ז"ת. אך במזמור שיר ליום השבת, שהוא העלאת בריאה לאצילות, הנה כוונת הסילוק לג"ר, הוא בפסוק טוב להודות, ר"ת ט"ל, שהוא גי', הבו וג' באי. אבל העלאת ז"ת, יש בה ב' כוונות: א', בר"ת מזמור שיר ליום השבת, ר"ת למשה, בסוד ז"א דאצילות. והב', במלת לה', אחר טוב להודות, ומכאן ראייה גמורה, שאין שום קדימה ואיחור בשום א' מן העולמות בעליות הג' והז', שכולן עולות כאחד, אלא חלוף הסדר בכוונותינו זה, להקדים ג"ר דעשיה זו' עמהם, ולהקדים סילוק זו' דיצירה והג' עמהם. אבל דבריאה, הז' מעוררות

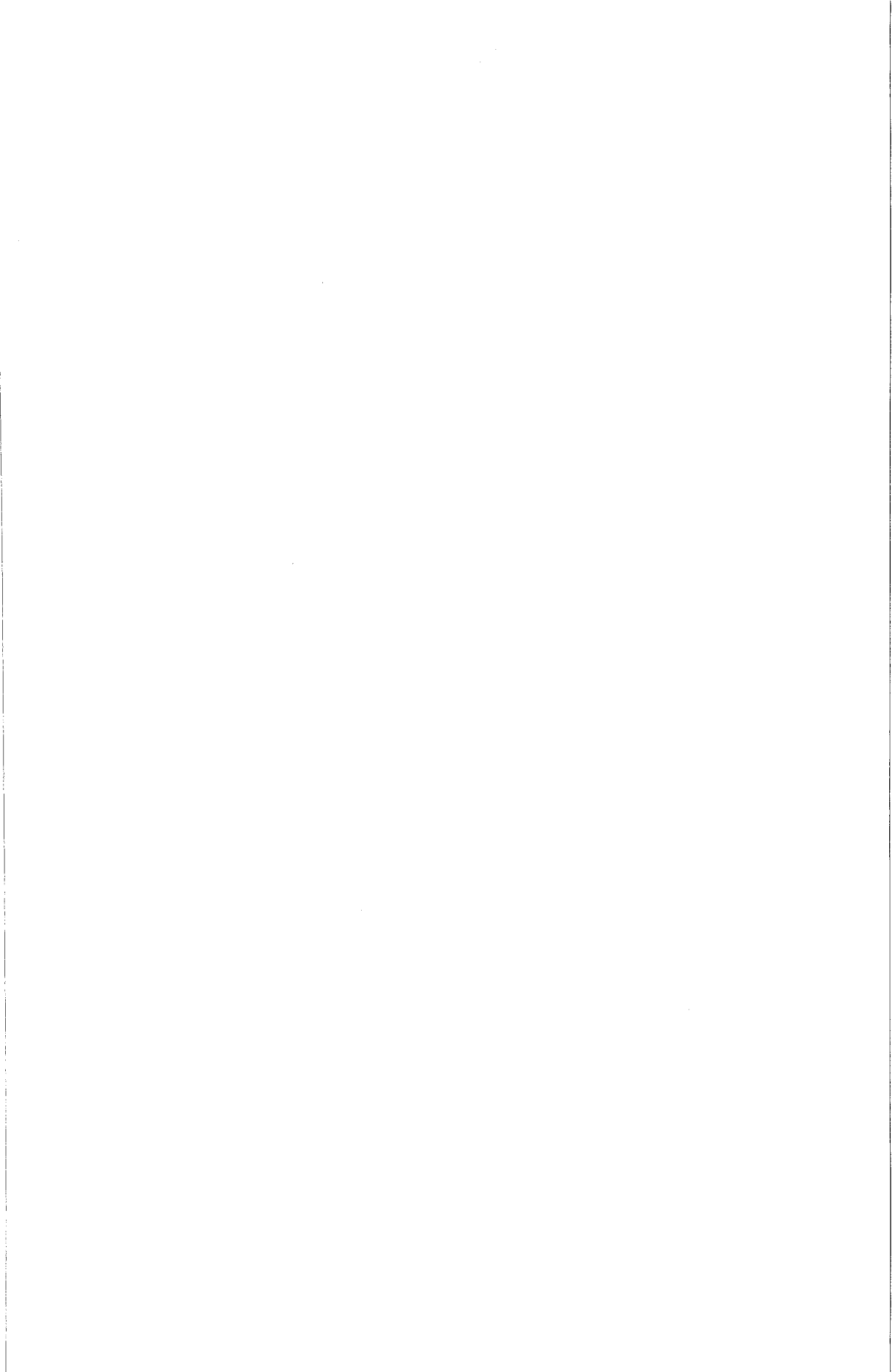
תחלה לעלות, והג"ר עולין ומעלין אותם עמהם, ליפוי כחן של ג"ר דבריאה, יותר משאר עולמות התחתונים, והסדר הזה נכון וברור.

עוד יש מדרגה אחרת לכון בה, קודם שיכנסו לטבילה ע"ש, בשליש א', להפשיט בגדי החול, ושחים לזכור ולשמור. והמרגלא איהו, אהי"ה יה"ו עס מ"ב קס"א קנ"א קמ"ג, אלו הן ז' שמות של שבת, ושם י"ה עמהם. והם לכרם עם י"ה, גי' שבת. הוסף עליהם אהי"ה יה"ו, וה"א א' לאהיה, וא' ליה"ו, וא' לרל"ב, א' לתנ"ה, וא' ליה"ה, הרי מספר מרגלא שלימה.

ובד' תפילות של שלש רגלים, יכוין במגן א' דאהיה עם קס"א. במחיה, ה' דאשונה דאהיה עם קס"א. והבדל בין קס"א א' לקס"א ב' בכ"מ הוא, כי אפשר לצייר אות א' של ראשון בציור יו"י, ובאות א' של שני בציור יו"ד. והיותו נכון לומר, כי במלוי מלוי, הנה אות ו"ו שבאמצע יוד דאהיה הראשון, יהיה מלואו ביהו. ושל אהיה ב', יהיה מלואו בא', והוא החלוף עצמו שבין ע"ב לס"ג. ובאותו מקום ממש שהוא אות ז' לארבעתן, רצוני לע"ב ס"ג ולתריין קס"א קס"א, נקרא לפעמים לקס"א ב' זה אהיה דמלוי א' וי', ולראשון אהיה דיודין, וזה אמת נכון וברור, אע"פ שהדרך הראשון ג"כ אמת בעצמו, ושניהם כאחד טובים צדקו יחדיו. ויכוין בהאל הקדוש, אות י' דאהיה עם קמ"ג. ובחתימת הזמנים, ה' אחרונה דאהיה עם קנ"א. ובעבודה, י' דיה"ו עם אלהים דיודין. ובהודאה, ה' די"הו עם אלהים דההין. ובשים שלום, ו' דיה"ו עם אלהים דאלפין. ונ"ל דלאו דווקא רגלים לחוד, אלא אף ר"ה וי"כ, לפי שכל ז' שמות הללו הן באימא. ובכל ר"ח, יכוין תמיד בשם שדי במלוי, שהוא גי' ר"ח ע"ה. וכן תרפ"ז קכ"ו ושז' מלואים משפיעים בה.

עוד ראש, הן ב' גזוני אלהים דקטנות דנוקבא, שהדעת שלה קל מאוד כנודע, והן מתחדשים ומתגדלים בגי' הווי"ן, שהם י"ב אחוץ. וכל אות נכללת ומאירה בסוד הוי"ה שלימה, דאינון י"ב הוויין בגימטריא ר"ח. והרמז, שכל ר"ח, כלול מכל י"ב חדשים. וכשחל ר"ח בשבת, יכוין ג"כ כי שבת עם אדני, הוי"ה אהי"ה, בסוד ג' סעודותיהם, בגי' שד"י במלוי, ודי בזה.

ודע, כי יש ג' מזמורים בספר תהלים, שנאמר על הגיתית, וא' מהן ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ, שנוהגים לומר בכל ר"ח. וזהו גתית: גי' ר"ח. שני, על הגיתית לאסף הדנינו לאלהים וגו', שהיו הלויים משוררים אותו במוספי החג שהחדש מתכסה בו. תדע, כי גיתית גי' ר"ח, כנזכר לעיל, וכן היום הרח עולם עם הכולל, וכן אסף בפ' רבתי, גי' ר"ה. ומה שאומרים הלויים ביום ה', הוא מטעם אחד, שבו נבראו עופות ודגים כדאיתא בר"ה. הגי', על הגיתית לבני קרח, מה ידידות משכנותיך, ר"ת מים, לתשמישן של בתי אבות איש יומו, לאסור הכניסה למי ששתה דביעית יין, ולמי שלא קידש ידיו ורגליו לפי צורך השעה. והם אמרוהו על עצמם, שנתבצר להם מקום בגיהנם. נתבצר להם ע"ה, בגי' הגתית. ויצאו משם לשורר במקדש וגם אביהם יזכה לעתיד. והרמז בס"ת, צדיק" כחמד" יפרח", ס"ת, הוא קרח כנודע. והנה המילוי דקרח, גי' תת"ו, הוסף עליהם ו' אותיות המילוי והכולל, הרי גי' גיתית. וכן מספר שד"י מלא, זכרוהו בפתיחת פי הארץ, כמנהג עם קדוש במקום סכנה כשתפול עליהם פתאום, זהו כיוונו באותו שעה, להבריל בין לוי לדתן ואבירם בתשובה שלימה, ויצילם ה' אמן ואמן נצח.

הקדמה לשער השבת

פרק א'

ענין השבת

והנה נודע, כי בימי החול הקליפה היא ממש רבוקה בקרושה עצמה. ואמנם ביום השבת יש הפרש בין הקרושה לקליפה, שיעור אותן ג"ת, מקום פנוי ביניהן. אמנם מקום הקליפות עצמו, נקרא מדבר, לפי שאינו ראוי לזריעה כלל, אך אותו המקום הפנוי אשר נשאר עתה בשבת, נקרא שדה. והענין הוא, כי הלא בהיות שם הקרושה נקרא בית, אך אחר שנסתלק נקרא שדה, אך אינם מדבר, כי הנה שדה ראוי לזריעה. והטעם, כי אף על פי שהקרושה מסתלקת משם, עכ"ז נשאר שם איזה רוחניות דוגמת האדם כשישן, שהולכת ממנו הנשמה, ונשאר בו קצת חיות. והנה שיעור ג"ת, הם ג' פרסאות, כי כל ספירה נקרא פרסה, והטעם, כי הנה סוד העשיה הוא סוד המלכות הנקרא אדני, וסוד סנדלפון, והנה אדני וסנדלפון גי' פרסה, נמצא כי ג' פרסאות, הוא שיעור מקום הנשאר פנוי בשבת, בין הקרושה לקליפה.

⁽²⁾מע"ח: דין הספינה, הנה נודע שאין שם איסור תחומין, ואע"פ שיצא אדם כמה פרסאות יותר, הטעם, כי אין תחומין למעלה מי' בשבת, והים שמהלכת בה הספינה גבוה יותר מי'. והענין, כי הספינה היא מלכות קרובה לחיצונים. והנה הרגלים שהם נה"י, כל זמן שאינן נוגעין בקרקע שהיא המלכות, אין זה נקרא יציאה מתחום, אע"פ שיש כמה פרסאות באויר, למעלה מהקרקע י' טפחים, אז אי אפשר שיצא לחיצונים, רק עד שיגיעו בקרקע, ואז אם יוצא חוץ לתחום הוא נוגע אל החיצונים. והנה המלכות גבוה י', לכן אין תחומין למעלה מי' וכו', אע"פ שהלך כמה

^(א) הנה יש בו ב' בחינות: אחד הוא בחינת ז', והב' הוא בחינת י"ג. אמנם בחינת ז' הוא, כי הלא כבר ביארתי לך, דג"ר של עשיה הוא ממש סוף היצירה, וכן כל עולם ועולם. והנה ביום השבת, עולין ג"ר דעשיה ונכללין במלכות דיצירה, ונשארין בעשיה ז"ת לבד, כי הג"ר נתעלמו חוץ המלכות של יצירה, ולא נשאר בגלוי רק הז' לבד. אמנם כשעולין ג"ר, אין הז"ת נשארין למטה כי גם הם עולין עמהם זה אחר זה, רק שהג"ר מתעלמים במלכות של עולם שלמעלה ממנו, ונשארין למטה ז"ת מגולות, אך הם נקשרים אחריהם, ועולין עמהם. וכן הסדר ג"ר דיצירה, ביו"ד דבריאה. וכן ג"ר דבריאה בי' דאצילות. וזה חבין במה שהודעתין, כי ראש הבריאה, סיום אצילות עצמו וכן כל עולם מאלו.

אמנם לא די בבי"ע, כי גם באצילות עצמו הוא כך, כי הנה יש בו כמה מיני אלף אלפים עולמות, וכולן נעשין בשבת ע"ד הנוכר זא"ז, כמעט עד רדל"א.

וזהו סוד השבת, הנקרא שביעי, לפי שיסוד הוא סוד כל הז' כנודע, לכך אומרים המלאכים באותו השיר, עולם שכולו שבת ומנוחה לחי עולמים, כי סוד שביעי דשבת כולם בסוד היסוד הם.

והנה כאשר יש עליה לאותן הי' של עשייה, ויחלבו הג"ר בעולם העליון שממנו, נמצא כי נשאר בעולם עשיה למטה בסופו מקום פנוי, מחמת אותו עלייה שנחעלו, ונשאר מקום פנוי שיעור ג"ת, נגר ג"ר שנחעלו בעולם שלמעלה ממנו.

(א) שער הכוונות ח"ב ענין תחום שבת דף ל"ב. ע"ח ח"ב שער כסא הכבוד פרק ה' דף שנ"ג. הקדמת ספר הוהר דף ה' במראות הסולם. (ב) שער המצוות פרשת בהר דף ס"ג.

פרסאות, עדיין הוא תוך קדושה, ושם מהלך תוך הקדושה.

מהחברים: סוד תחום שבת מן התורה י"ב מילין, ורו"ל אמרו ^גאלפים אמה, כבר ידעת, שנה"י דעשיה מתעלה למעלה בחג"ת, ונשאר שם חלל, וזה המקום נקרא מדבר, שהוא טעון שמירת שבת, דכתיב אם תשיב משבת רגליך. והנה חלל עולה חיים, שהחיים של הקליפות נסתלק. וכבר ידעת, שהאחיזה שלהם הוא, באותו מקום שנשאר עתה חלל, ונסתלק חיות שלהם, ונשאר מתים. והעושה מלאכה, ממלא חלל ההוא, ונכנס הקליפה שם. וכנגד זה"י, הם ג' פרסאות, והמלכות נכללת עמהם. וכל פרסה ד' מילין, הם י"ב מילין. ובזמן המקדש שלא היו אז תגבורת הקליפה, היו יכולין ללכת בשבת כל אותו שיעור, אבל לאחר החורבן גברו הקליפות, שהם י"א, ונכנסו ב"א מיל התחתונים.

נמצא, נצח שבנצח הוא לברו תחום שבת, ועו"נ וגם נצח ישראל לא ישקר, פי' בכולו לא ישקר, אבל בחציו או במקצתו יש אחיזה. או יאמר נצח הסמוך לישראל, והיינו פי' נצח שבנצח הקרוב ממש לת"ת, הוא שלא ישקר. ובמדת הוד, נאמר והודי נהפך עלי למשחית. ובעבור זה תחום שבת שהוא נצח, שהוא אלפים אמה. ועדיין יש יסוד בנצח אמצעי, בין נצח ובין הוד שבו, והוא סוד עירוב, ע"ב רי"ו, כי היסוד הוא המערב ומזווג חו"ג, ושורש עליון שבקליפה מתמתק על ידו, לפיכך בא עירוב לרבר מצוה, להתיר ההלוך ב' מילין, הרי מקום שהתירו לך חכמים, משלך נתנו לך, כי שורש קליפה אינה קליפה גמורה. והנה תחום, אותיות חותם, עולה תנ"ה, גימטריא אהיה רידי"ן קס"א קמ"ג קנ"א, וזהו חותם, שלא יכנסו הקליפות בחלל של אלפים אמה, או ד"א על ידי עירוב, עד ליל מוצאי שבת, שאז יסור החותם, ויחזור נה"י למקומו, ואז

שולטין הקליפות. וזהו וינפש: ווי נפש, ולא רוח, ולא נשמה, אלא שנפש בעשיה, וכשחזרת הנפש שהיא בעשיה, יש לה צער, שהיא סמוכה לקליפות, משא"כ בר"ן. ע"כ מהחברים.

והנה כבר ידעת, כי בתחלה היה שיעור תחומין מן התורה, כשיעור מחנה ישראל, שהוא י"ב מילין, שהם ג' פרסאות. וטעם הענין, הוא סוד מה שבארנו, כי שיעור ההרחק, הוא שנשאר פנוי בין הקדושה להקליפה, שהם י"ב מילין, שהם ג' פרסאות. ולכן היו יכולין לצאת עד י"ב מילין, ולא יותר, שלא להרביק קדושה בקליפה ביום השבת, כי היא מעלת שבת, כי היא מתרחקת אז מהקליפות לגמרי. ואמנם אחר שחטאו ישראל, גרמו שהקליפה תשלוט בימי החול, גם כשיעור נ"ה וחצי יסוד של עשיה, כי מתחלה היו רבוקים בסוף עשיה, אך עתה נכנסין ב' ספירות וחצי יותר בפנים. והטעם, לפי שנה"י הם לבר מגופא, והם יכולין לשלוט בהן. וכן היסוד, כבר ידעת כי יש ב' מציאות: א' הנקב המוציא ש"ז. הב' הוא הנקב שמוציא מי רגלים, מזון אל הקליפות. ^דנמצא כי באותו החצי של יסוד, שלטו בו הקליפות. וגם כי הנה חצי יסוד, הוא נאחו בגוף עצמו, אך בחצי ב' שנשאר בין הרגלים שהם נ"ה, שלטו בו גם כן. נמצא, כי נתקרבו הקליפות בפנים שיעור ב' פרסאות וחצי, שהם י" מילין, לכן ביום השבת כשעולין ג"ר, ונשאר מקום פנוי ביניהם, רק ב' מילין מן הי"ב, כי י' מילין נכנסו בו בחול, לכן סוד תחומין עתה הם ב' מילין מדרבנן, שגודו אחר שחטאו ישראל מטעם הנ"ל.

והנה ענין חילול שבת, יש בו ב' בחי': א', הוא סוד עשיית מלאכה. ב', הוא הליכה וציאה חוץ לתחום. אמנם מי שעושה מלאכה בשבת, הנה גורם להכניס הקליפה בפנים בקדושה, ומגיע עד השורש שנשמתו תלויה שם, לכן ראוי להיות חייב מיתה, לפי שגורם להכניס הקליפות ולטמא מקדש

ג) עירובין מ"ט: שער מאמדי רשב"י דף קע"ט ד"ה גם זהו סוד. שער המצוות פרשת בשלח דף כ"ט. לקוטי תורה דף קמ"ב. עץ חיים ח"ב שער דרושי הצלם דף י"ז כלל ד'. שער הירח דף קע"ד. מבו"ש ש"ו ח"א דרוש ח'. תע"ס חלק ט"ז אות ס"ב. ד) שער הכוונות ח"ב דף ל"ג עיי"ש בהגהות ומ"מ אות מ'.

שהם שלא כסדרן לטעם הנ"ל, כי שדה הולכין ורבין, ושקר הולך ומתמעט. והנה אות ה' וק' הכל אחד, רק שנחארך הרגל מעט, וכן אות ד' וד' הכל א'.

ועתה נבאר הענין, כי הנה כבר בארנו כי כל אחיות החיצונים, הם בנה"י, להיותן לבר מגופא. והנה בארנו, כי הקליפה שולטת בנה"י בעונותינו, והוא ש' דשקר. ואח"כ מה עושה הקליפה, הנה לוקחת אותו עובר של מלכות לעצמה, שהוא ה' שבתוך ה' דקרושה. וכשהאשה המנאפת לוקחת, הנה היא מתעברת ממנו, והנה תחלה סוד ד', כנודע כי ד' בקרושה וד' בקליפה. והנה זו הדר' לוקחת אות ו', שהוא העובר תוך ה' של מלכות, ומחברתו לאות ד' שלה. ולא די זה, אלא שפושטת אותו בסוד דגל הק', שתחבר עמה בסוד הקליפה נחש כרוך על עקיבו, ואז נעשית ק', כי הקליפה נקראת כקוף בפני אדם. וזהו אות שק מן שקר. ואח"כ הקב"ה ברחמיו חוזר ולוקח אותו ממנה וחוזרת להיות ד' כבתחלה ומתמעטת כנ"ל. והנך רואה ענין שקר ושדה הכל א'. אך בקרושה מרלת נעשה ה'. ובקליפה מה' שהיא ק', נעשה ד', שהוא ד' אצל הקליפה, הרי הולך ומתמעט.

אמנם כי עיקר אחיות הקליפות היא בהוד ולא בנצח כנודע, ולזה השקר אין לו רגלים, פי' כי אין לו אחיזה בב' רגלים שהם נ"ה, רק ברגל א' שהוא בהוד. והוא סוד כל היום רזה, לכן באלף ה' היה החורבן, ומהוד נהפך לרוה, וז"ס והודי נהפך עלי למשחית. אך בנצח אין לו תפיסה אל הקליפה, הנקרא שקר. ולזה אמר וגם נצח ישראל לא ישלך, והבן זה. לכן אות ק' של שקר אין בו אלא דגל אחד, שהוא כנגד ההוד שלוקחת.

פרק ב'

מה שכתבתי בסוד שבת, שהוא בחינת ו' וי"ג, ושם בארנו סוד: בית, שדה, מרבר. ובארנו, כי שדה בקרושה, ושקר בקליפה. ובארנו כי הקליפה נוטלת הקרושה שהוא ו' שבתוך ה', שהוא הקרושה שנמשכת ע"י עיבור תוך ה' תתאה,

י"י ח"ו. אך היוצא חוץ לתחום, אינו מריע לאחרים, רק לעצמו לבר, כי הוא עוקר נשמתו מן הקרושה, ומוציאה למקום הקליפה, לכן אין ראוי להמיתו, כיון שאין מריע רק לעצמו. אך עכ"ז, עונו ישא, כדי להתלבן, ולחזור אל מקום שורשו שבקרושה.

אמנם בחי' י"ג הוא, כאשר נעריך היצירה כשנכלל בהן ג"ד דעשיה, הנה הוא י', ועתה הוא י"ג. וכן הענין בכל העולמות, ואפילו באצילות עצמו, חוץ מן עשיה שלעולם נשארת בסוד ו' לבר. וז"ס השבת שנקרא אחד, כי אחד גימט' י"ג, כי כל עולם נעשה בסוד י"ג. פירושו: כי הנה כשהג' רבינה עולין בחכמה, וזהו אתה סוד חכמה, הנקרא אתה, נעשה אחד. וכשהג' רת"ת עולין לבינה, נעשין אחד, וז"ס ושמן אחד. כי בינה נקרא שם כנודע. וכשהג' רמלכות עולין לת"ת, נעשין אחד, וכן בכל העולמות, וזהו אתה אחד ושמן אחד, ומי כעמך ישראל גוי אחד.

אמנם אודיעך סוד שדה מה ענינו, דע, כי זה יורה אל המלכות, שהוא עולה ומצליח ומתגדלת, כי תחלה הוא סוד ש' של שדה, שהם נה"י של הזכר, אשר אלו נעשין בה מוחין בשבת, ואז היא מתגדלת. ואח"כ היא בסוד ד', מורה אל המלכות שהיא ד', כי תחילה בסוד ש' סוד ג' ה"קוי נה"י, ועתה אמה, דהיינו מלכות בסוד ד'. גם סוד ד', מורה על עליית המלכות גם באחוד הת"ת, ואז יש לה ד' מדות תנהי"ם. ואמנם הדר' הוא צורה כזה ד', ב' ויין, ולפי שיש לזה ו' סוד ראש, שהם המוחין, לכן כח ו' זו שיש בראש, גודם לאותו האחוד של ד', שנעשית מאותו הראש של אות ו', ד"ל ע"י המוחין הרמוז בראש הו' עלתה עד הת"ת רזכר, כי תחלה בנה"י לבר, אח"כ נעשית ה' שהיא מתעברת ממנו, ונותן לה סוד העובר בתוך הדר', והוא ו' אחת, הרי איך עולה מג' אל ד', ומד' אל ה'.

והקליפה הם להיפך, כי הם אותיות שקר, וכל מה שהולכין הם מתמעטים כמ"ש. והענין, כי אותיות שדה ושקר הכל א', רק

וכשהאשה הנואפת לוקחת ומתעברת ג"כ ממנו, והיא היתה תחלה ר', ואח"כ משימה אותו הקדושה סוד ו' הנ"ל, תוך ר' שלה להתעבר בו, ולא די בזה אלא שע"כ מערבת טוב ורע, ואז מתחברת הרע באותו ו', ומתארכת ונעשית ו' ארוכה מאוד, ואז נעשית מר' צורת ק'. אמנם כשהקדושה מלכות קדישא היתה מעוברת תחלה מן ו' זו, היתה סוד הטוב כולו בלי רע. ואמנם אות ה' מורה, על ה' הדבל, וק' זו על ק' דקין. כי נשמה הדבל מכניע את הקליפות.

אמנם תבין טעם, למה כל שבת בסוד שביעי, ונקרא שביעי, הטעם, כי הלא הם י"ס דעשיה וי"ס דיצירה, אמנם ג' ספירין עלאין הם בהיכל א' הנקרא היכל ק"ק. עוד ו' היכלות אחרים יש להם, נגד ו' ספירות אחרות, עד היסוד. ונשארה המלכות בלתי היכל, והיא יורדת למטה בהיכל ק"ק שלמטה ממנו. כיצד, מלכות דאצילות בהיכל ק"ק דבריאה, ומלכות דבריאה בהיכל ק"ק דיצירה, ומלכות דיצירה בהיכל ק"ק דעשייה, וכיוצא בזה.

והנה ביום שבת הוא להיפך, כי היכל ק"ק דעשייה, מתעלה ביצירה, במלכות שלה, ונעשה ממש יצירה עצמו, ואז נשארין ז' ספירות לבד בעשייה. וכן היכל ק"ק דיצירה, מתעלה דבריאה, ונהפך דבריאה ממש. ואז נשארין ז"ס לבד ביצירה, בו' היכלין, כי המלכות דיצירה בהיכל א' עם ג"ר של העשייה, נמצא שאינן רק ז' היכלין לבד. וכן בכל אבי"ע, וכן בכל פרטי האצילות כנודע, כולן הם ביום שבת בסוד ז' לבד, כי ג"ר שבכל בחי' ובחי' הם מתעלין, ולכן השבת הוא לעולם בסוד שביעי.

פרק ג'

⁽¹⁾ הנה כל העולמות הם זה תחת זה, ובכל עליה ועליה, מוכרחין שכל העולמות יעלו ויתנענעו, כדי שלא יהיה מקום פנוי ביניהם, והנה בחול אינן

עולין רק מן העשיה עד נוקבא דאצילות, ועד בכלל. אך ז"א אינו עולה כלל. אמנם המקיפים הם ל"ם דצלם שבו, נכנסין בסוד פנימית, ובאים לו מקיפים אחרים גדולים מהם. (ונלע"ד שהם בחי' או"א, כי אין דבר אחר בנתיים) ואמנם הכנסת מקיפים הנ"ל, אפשר בב' מציאות: או שהז"א יגדיל ראשו, בכל קומת גובה המקיפים, ומתלבשים בו. ונמצא כי ראשו הוא עולה, והמקיפין במקומם עומדים. או אפשר להיפך, שהמקיפין יורדין תוך ראשו, וראשו עומד במקומו. והנה בחול לא קבלתי איך היה, וזלת שאין עלייה כלל אל הז"א בחול, ואפשר שאין עלייה זו בכלל. וא"כ יהיה ע"ד מה שקבלתי בליל שבת, שגם אז אין עלייה לז"א, והמציאות הוא שראשו במקומו עומד, והמקיפים יורדין ונכנסין לתוכו. וזה קבלתי תחילה בענין השבת.

אך אח"כ קבלתי יותר מפורש, והוא יותר אמיתי שעליו תסמוך, והוא, כי א"א שהמקיפים יורדין, דא"כ ישאר המקום פנוי בין מקיפים שנכנסין בשחרית של שבת, למקיפים הנכנסים בליל שבת כנודע, שהרי שניהן הם בפרצופין א' של תבונה כנודע, ואיך תחלק ויתרחקו ג' אמצעים שבה, אשר בתוכן מקיפי ל' דצלם, מן ד' ראשונים שבהם ס' דצלם, וישאר מקום חלול ופנוי ביניהם. אך הוא הענין, כי ראש דז"א הוא נגדל ועולה למעלה, עד שמלביש אל מקיפי ל' דצלם בתוכו, והמקיפים נשארים במקומן. וגם ז"א אינו עולה כלל, ובמקומו עומד, וכן ראשו במקומו עומד, אך הענין, כי נגדל ונעשה גדול, ומלביש את המקיפים. נמצא, כי ג"ר שבו במקומן הראשון עומדים, רק שנגדלין יותר ממה שבתחלה כנ"ל. ונמצא כי אינו לוקח מקום זולתו, רק מקום שלו, כי גם אלו המקיפים הם שלו. אם כן אין בזה עלייה כלל לזעיר אנפין, רק שנגדל ראשו בבחי' הכלים שלו, מה שהצריך להתגדל.

והנה גם בדרוש שבת ראיתי, כי בהכרח שכיח

(1) שעה"כ ענין קב"ש דרוש א' דף ל"ו. שער ההקדמות דף ח"ו ט"א. עולה חמיד שער השבת דף קכ"ד ט"א. ארבע מאות שקל כסף דף מ' ט"ב.

נכנסים עתה בליל שבת. כמ"ש בעזרת השם. ונחזור לעיל, כי כיון שנכנסין ל' דצלם, מוכרח שירדו מוחין דצ' הפנימים עם לבושי הנצח הד יסוד. א"כ הנה"י דאמא המסתיימים בחוזה זעיר אנפין, יורד יותר למטה. אמנם "מתרחק בסוד ופרוש עלינו סוכת שלומך כנוכר במקומו. ואיני יודע א"כ יהיה כך בשחרית דחול כחזרת עמידה, שנכנסין כל המקיפים, כי כך הוא ליל שבת כשחרית דחול. או אם נאמר שבחול, יורדין ממש למטה המוחין פנימין, עם נצח הד יסוד דאמא, ואיני יודע איך ירדו. ואפשר להבין זה, עם דרוש אחר של שבת, והוא, שאפילו שאין עלייה אל הזעיר אנפין כנדוע, על כל זה ג' תחתונות שבו לבר, יש להם עלייה, שעולין עד ג' אמצעים, וישבו שם יחד כל ו' ספירות במקום ג"א, ואז יעקב ורחל נכנסין במקום ג"ת דזעיר אנפין, ואם כן אפשר שכן יהיה עתה בחול, והפנימים יכנסו בעיקב ורחל, או לפחות ו"ק שלהם, ובוה יובן יעקב בנצח ורחל בהוד.

ודע, כי בליל שבת נכנס כבר מבעד יום כמנחת ערב שבת, מוחין פנימים דאו"א. ובק"ש נכנסין מקיפי ל' דצלם דאימא, וגם אח"כ דאבא, בחיצוניות שהם העולמות. ובערבית, הפנימיות, שהם הנשמות. ובשחרית שבת, נכנסין גם מקיפין דס' דצל"ם דאימא, ואחר כך דאבא חיצוניות ופנימיות.

ובעמידת שבת, או יורש מקום אבא ואמא, ואז מוכרחין או"א שיתעלו גם הם במקום אריך אנפין, וא"א במקום עתיק, וכן עולין כולם עד א"ק. וזהו בכחי' עליונים מן זעיר אנפין, (א) וכן בכחי' התחתונים ממנו.

כבר נתבאר לעיל, כי כל זמן שאין הז"א עולה, רק במקום שלו, אין העולמות התחתונים מועיר אנפין עולין, וגם לא העליונים מן הז"א עולים, וכולם במקומם. אכן לפי שהעלה ז"א הג'

שנכנסין מקיפים ל' דצ"לם, ודאי שהמוחין הפנימים דצלם נדחין יותר למטה ממקומן, כדי לתת מקום למקיפים. (צ"ע כי זה פליג אל הנ"ל שנגדל ראשו) ואז נה"י דצ' דצל"ם של אמא, נדחין ויורדין יותר למטה. ודע כי אמת הוא, שכל מה שיש בצ', יש כנגדו בל', וכן בס'. אך אין ארכן שוין, כי הנה אורך הצ' הם ט"ס כנדוע, ואורך ה' הם ג' ספירות ראשונות לבר, של ג"ג פרקין, באופן שהם ט' פרקין לבר, והצ' הם ט' ספירות. נמצא אורך ה', הוא שלישי אורך הצ', עכ"ז מתחלקין לט' פרקין כנ"ל. ונלע"ד כי הטעם הוא, כי ג' ראשונות הם באיכויות גדולים, וקצרים בכמות. אך ג"ת שהם הירכים גדולים בכמות, וקצרים באיכות, ואורך הירך ג"כ כמו אורך הראש או הגוף.

פרק ד'

והנה כדי להבינך סוד אלו המקיפים ל'ם דצלם ביתר ביאור, תדע כי הם ב' בחי', כי ה' ה' הוא סוד התלבשות תוך נה"י דאימא, וזהו ל', שכל אחד כלול מ', הוא ל'. וכן הוא התלבשות כחג"ת, הם סוד ל' כנ"ל. אך המ', הם המוחין עצמן, ואין מלובשים תוך נה"י דאימא, אלא ערומים בלי לבוש, לכן הם סוד מ' דצלם, כי ד' מוחין כ"א כלול מ', הם מ' כנדוע. ובהתלבשות המוחין עם הנה"י בתוך ז"א, אז מתפשטין בכל ט"ס דז"א, אז הם בסוד צ', כי ט"ס דז"א כ"א כלול מ', הם צ' כנדוע.

כלל העולה, כי צ"ל דצלם נחלקים, זה לט"ס, וזה לט' פרקים, כי הם מלובשים בנצח הד יסוד. וכל בחינת נצח הד יסוד, הם נחלקים ומצויירים בבחינת פרקים. וכל בחינת מ' דצלם, נכנס בפעם א'. אך ה' נכנס בג' זמנים, תחלה ג"פ תתאין, ואח"כ ג"פ אמצעים, ואח"כ ג"פ ר"כ ג"פ ר"כ לקמן. וזהו בצלם דאימא, וכמו כן בצלם דאבא, ושניהם

תגה

(א) צמח: היינו מן הטבור ולמעלה, נ"ל צ"ל למטה.

(ז) ג"א מתרחב (קארין)

תחתונות שלו בג"א יחד, לכן היה מקום להעלות כל העולמות שתחתיו, ג' מדרגות גם כן כל אחד למעלה במקומו, דוגמת הז"א. עד שנמצאו נה"י דעשיה, פנויים בליל שבת. אך אם לא היה מעלה רגליו, אע"פ שהיו נכנסים בו המקיפים, לא היו העולמות התחתונים ממנו עולין, ואף לא עולמות שלמעלה ממנו. אמנם כשעולה יותר מן המקיפים או בהכרח שלא ישאר חלל כלל, ואז כל העולמות שתחתיו עולין כפי השיעור ההוא, וגם עולמות שעליו עולין, להניח לו מקום פנוי לעלות בו, כי אין אורם שוין להיותן במקום אחד, שזה מעולה מזה וזה מזה (ב).

פרק ה'

גם אמרנו לעיל, שעולין ג"ת בג"א יחד, במקום אחד. ראיתי זה, כי ג' תחתונות הם גרועות מן האמצעים בבחינה א', והוא, כי הרגלים הם צרים ואינן רחבים כמו הג"א, ואין האורות והחסדים יכולין להתרחב שם, עד כי האורות שבהם הם בחינת רגלים, ולא בחינת מוחין. אך יש להם תוספת על הג"א, כי החסדים שבהם הם מגולות, (צמח: ואורם נכפל) וג"א יש להם גרעון א', שהם מכוסים. אך יש בהם ג' תוספות, ב' הנ"ל, שהם רחבים, וגם כי הם יותר עליונים מתחתונים. ועוד שלישיית, כי אורות ג"ת יורדות בהם תחלה, וכל דבר שבקדושה מניח בכ"מ שיוסר משם, רושם (א).

וג' ראשונות גדולים מכולם, יען הם מוחין

הגהה

(ב) צמח: שאם תרצה לומר, שכיון שהם אורות ולא דבר גשמי, יכולין לכנוס אלו תוך אלו, וישאר במקום אחד, לזה נותן טעם שאינן שוין. לכן אין נכנס זה תוך זה.

הגה"ה: והנה הבן ותראה. כי עתה פנימית דאימא נכנסין תחלה, ואח"כ פנימית דאבא. ואח"כ לי דאמא, ואחר כך לי דאבא. ואח"כ ס' דאמא, ואחר כך ס' דאבא. ואינו כמו שכתבנו במקום אחר, שתחלה נכנסין פנימין ומקיפין כולם דאמא, ואח"כ פנימין ומקיפין דאבא, ודאיה אל

אמיתיים, ועליונים מכולם, וכן רשימו של אמצעים ותחתונים נשארין בחוכן מידי עברם, (צמח: תחלה בג"ר, כנ"ל בג"א.) לכן אורן גדול מכולם ויש להן גרעון א' מן האמצעים ותחתונים, כי הם יותר קצרים, כי הראש קטן וצר מאוד, ואפילו מג"ת. ועוד גרעון ב' בערך התחתונים לבר, שהם אורות סחומים ולא מגולין.

הרי כמה בחי' תוספות יש מעלה לאלו על אלו, ולאלו על אלו. ועתה בתוספת שבת, כולם הרויחו גרעונם. כי ג"ר נתרחו ונתארכו מאוד, שייכנסו המקיפים בתוכם, והכלים מקום רחב וגדול. וגם האורות מרובים מאוד. והאמצעים גם הם נתגדלו, יען הם אורות רבים שם ביחד, ונבקע יסוד דאמא שבתוכן, ומתגלין האורות, וגם כי האורות כפולים בהן. וג' תחתונות הרויחו שנעשו גבוהות כמו האמצעים, ונעשו כהם להיותן מכוסין במקומן. ענין עליית העולמות: דע, כי כל זמן שאין ז"א עולה רק בצלם שלו, כל אחד נשאר במקומו, כי כל זה הוא משלו. אכן אחר שלוקח צלם שלו (א) ורצה לעלות יותר, הוא מוכרח שאבא ואמא יסתלקו משם ויעלו. כי הנה א"א ממלא כל מקום ההוא שלו, ואין מקום פנוי שם. וכן אבא ואמא במקומן, וכן זעיר אנפין, וא"כ בהכרח שבעלות ז"א במקומו, צריך שאו"א יעלו גם הם, וכן האריך אנפין עולה גם הוא. ונמצא, כי עליית בחי' א', הוא גורם טלטול ועלייה לכל שאר העולמות עליונים ותחתונים, כי כולם קשורים זב"ו.

ואמנם אין כולם עולין, דא"כ אין מעלה בזה.

הנ"ל, מברכת אבות. ע"כ הג"ה.

אלחנן: צריך לומר, אמנם בכונת קריאת שמע, במלת ישראל נכנסין מוחי קטנות אמא, כדאיחא שם להדיא, שתחלה נכנסין פנימין אמא, ואחר כך מקיפין, ואחר כך פנימיות אבא, ואח"כ מקיפין.

(א) צמח: ונ"ל, יש יתרון ד', שג"א עולין בג"ר, מה שאין כן הנ"ל, והרב ז"ל מדבר כשהם במקומן דווקא.

(ג) אלחנן: כמו בשחרית, או בליל שבת.

דאו"א וצ"ע) ואח"כ מקבל מקיף דג"ת, ואח"כ מקבל מקיף דג"א, ואח"כ מקיף דג"ר, ואחר כך עולה אל מזל מזל הח' (ה').

פרק ו'

(ט) בענין פנימית וחיצונית שבארנו במ"א, דע, כי יש ב' מיני חיצונית ופנימית: א' הוא, כי החיצונית הם העולמות, והפנימית הם הנשמות. הב', הוא כי בחיצונית עצמו, יש ג' כלים, וב' כלים הראשונים עם המוחין שלהם, נקרא חיצונית, שהם אלהים דקטנות. והפנימית והכלי הג' הם מוחין דגדלות. וכן בפנימית שהם הנשמות, כי ב' החיצונית, הוא עיבור ויניקה, והפנימית הוא מוחין דגדלות. וזה הבחינה הב', הוא הנזכר במ"א. אך הבחי' הא' הוא הנזכר במקום זה. והענין, כי כל העולמות שבכל עולם ועולם מאבי"ע, יש בו חיצונית ופנימית, והחיצונית הוא בחי' עולם עצמו, הנקרא בשם היכלות ומדורות, שהם כמו הרקיעים והארצות והימים והנהרות ודשאים ואילנות וכיוצא בזה, והפנימית הם בני אדם השוכנים בתוך העולם, וכן שם למעלה ההיכלות והרקיעים, אפילו המלאכים בעצמם, כולם נקראים בחי' חיצונית, שהוא העולם בעצמו. ובתוכם יש פנימית, והוא בחי' הי"ס, שהם נר"ן של עולם ההוא, אם היא עשייה נקראו נפשין. ואם יצירה נקראו רוחין וכו'. אבל

אמנם הענין הוא כי יש בעולמות כולם, פנימיות וחיצוניות בענין הכלים עצמן, והמלאכים מחיצונית הכלים, והנשמות מפנימית הכלים, וכל אלו הם עולין, אך העצמות נשאר תמיד במקומן. נמצא כי כשהזעיר אנפין עולה, אינו עולה רק בחינת הגוף והכלי, ונשאר עצמותו למטה, ואז עולין כלים דנוקבא במקום זעיר אנפין, ונמצאת הנוקבא חורה להיות לה עצמות דז"א, וכלים שלה, ואז הכלים שלה נגדלים בבחי' כלים דז"א, וכן בכיוצא בזה בכלם, והבן זה מאוד. כי הוא כלל גדול בכל מיני עליות ואל תטעה. (ב) וכל זה, הוא דוגמת גוף האדם, שקונה נשמה חדשה יתירה ע"י מעשיו, ואין גופו משתנה אלא הנשמה היא משתנית.

ונתבאר במקומו בענין תוספת שבת, כי ג"ר דל' דצלם, משם נמשך תוספות נשמה, ומן ג' אמצעים רוח, (ג) ומג' תחתונות נפש, והכל בלי דצלם כנראה, כי כל בחי' מצ' ומל' ומס', כלולה נר"ן, וא"כ שלשתן בכללות יהיה נר"ן כנלע"ד. והנה ל' דצלם הוא בחג"ת דתבונה אם הבנים. והנה אחר שהו"א לוקח כל הצלם שלו, (ד) אחר כך הנוקבא עולה, ותחלה עולה בג"ת דאו"א יחד, ואח"כ בג"א של שניהם, ואחר כך בג"ר של שניהם יחד ג"כ, ואינו לוקח תחלה כל אמא ואח"כ אבא. והיותר נלע"ד ממ"א, שאינו לוקח רק אבא ולא אמא כלל, כי הנוקבא לוקחת אימא ע"ש. ואח"כ עלייה רביעית בכתר דאבא, (צ"ל

תגהה

(ד) אלחנן: ר"ל, שלוקח מקיף שלו ונגדל ראשו.
(ה) צמח: האמור הוא דווקא בעליית שבת, ומ"ש שבמזל ח' וי"ג, היינו כי במנחה דשבת בלחש, עולה הז"א בג' ברכות ראשונות, בתיקון י"א י"ב י"ג, והוא מזל הי"ג, ובחזרה עולה יותר, בתיקון ח' ט' י', והח' נקרא מזל הח'.

(ב) נלע"ד, כי זה העצמות הוא בחינת א"ס המתפשט בתוכם, כי נשמתן ממש נקרא כלי בערכו, כי הרי הנשמות באין ואין נאמר שהוא מפנימית הכלים.

(ג) צמח: נראה לי, שזהו בלי דצלם (ה) שהרי בעמידות שבת כתב כי אמצעים דל' דצלם דאבא, הם בחי' נשמה בערך אמצעים דל' דצלם אמא שהם בחי' רוח וצ"ע.

(ח) עולת תמיד ענין השבת דף קכ"ז. עיי"ש בהגהות בהגהת צמח אות א'.

(ט) ע"ח ח"ב דף רס"ב שער פנימיות וחיצונית דרוש א' ה' י"ד. תע"ס חלק ט"ז מאות קפ"ה.

שלהם. וכן הענין בכללות העולמות, שעולין פנימית ג' ראשונות שבהם דעשייה, ומלבישין את חיצונית ג' תחתונות דיצירה שלהם, והכל נקרא חיצונית, כי הם העולמות (א)

וכן נראה מכוונת ד"ה, כי הרי תפלת יום א' דד"ה הוא לנשמות, ושם יש עליית התפלות דיצונית ופנימית, והכל הוא בנשמות. וביום ב' ג"כ עליות חיצונית ופנימית, והכל בעולמות. ובזה יובן הכתוב בכוונת שבת, כי בשבת עולין העולמות, ובחול נשמות לבד. והרי במ"א כתב שעולין פנימית וחיצונית. אך הענין הוא, כי בתפלת חול עולין חיצונית ופנימית, והכל בבחי' הנשמות. ובשבת, תוספות שבת בשדה, עולין חיצוניות ופנימיות עולמות לבדם, ובעמידה ותפלה של שבת, עולין פנימית וחיצונית הנשמות. (ב) וקשה, שבמ"א כתבנו, כי גם בתפלת חול עולין העולמות. ואפשר לחרץ, כי בשבת עלו העולמות תחלה בשדה, ואח"כ פנימית ונשמות בתפלה. אך בחול, לא עלו העולמות תחלה, אלא נתקנו במקומן, ואח"כ בעת עליות הנשמות בתפלה, נכללות העולמות תחלה עם הנשמות, ועולין עמהם.

והנה פנימית העולמות, הוא העצמות שיש בעולם ההוא, כגון עצמות עשיה, שיש בה נרנח"י, וכולם נקראו נפשין דעשייה. ומזיווג זה העצמות, נעשין נפשות של ה' בחי' הנ"ל לבני אדם. ועצמות היצירה, שיש בה נרנח"י, כולם נקראו רוחין דיצירה. ומזיווג זה העצמות, נעשין רוחין של ה' בחי' הנ"ל, לבני אדם. וכן בעצמות

הגהה

העצמות הוא מתלבשת בין ביי"ס הנקרא עולם, ובין ביי"ס הנקרא נר"ן. אלא שהעצמות של הנר"ן, יהיה יותר גדול מעצמות המתלבשות בעולם עצמו.

או אפשר, שבחי' עצמות אינה רק מה שבתוך הנר"ן, והם בחי' חלקי הכלים דאצילות המתלבשים שם כנוכר (בשער השמות בע"ח) אך מה שבי"ס החיצונית הנקרא עולם, אף העצמות שלהם, אינם מבחי' עצמות דכלים דאצילות, אלא רוחניות אחר מבחי' העולם ההוא וצ"ע. נמצא שיש עיבור יניקה ומוחין לחיצונית שהם י"ס הנקראים עולם. ועי"ומ ליי"ס הנקרא אדם.

תבין מן התיקונים דצ"ג, כי כל אזהרת רו"ל על זיווג משבת לשבת, הוא כשמשמש לשם הדיון הצריך לבנים, וצריך להיות הזיווג אז, כדי שישרה בהאי טפה נשמה קדושה עליונה מזיווג העליון, אמנם אם אשתו מעוברת או מינקת אין לחוש כ"כ. וטעם כנ"ל, כי כל עצמה של אזהרה אינו רק לבל ישפיע נשמות הנקראים צדיק ורע לו, רק נשמות הנקראים צדיק וטוב לו, ואם כבר מעוברת או מינקת בטלה טענה זו (י).

פרק ז'

(ז) אפשר לפרש, כל עליות התוספות שבת, ועליית התפלות של חול, שעולין פנימיות ג"ר דעשיה, ונעשית חיצונית לחיצונית ג"ת דיצירה, וכל זה הוא בבחי' הנשמות, כי גם בהם יש חיצונית שהם הב' כלים, ופנימית שהם כלי הג'

(ו) צמח: ויש נשים שמתעברות בימי יניקתה, וצריך לזהר

(א) אלחנן: זה סותר למש"ל פ"ה, שעניין עליית העולמות שז"א עולה בחי' הגוף והכלי, ואז נשמה פנימית נקרא גוף וכלי, בערך אין סוף. והעצמות, שהוא א"ס נשאר במקומו, ונוקבא עולה ומלבשת אור א"ס, וקונה נשמה חדשה.

(י) ע"ח כ"ב דף שכ"ח שער השמות פרק ב'. (כ) שער הכוונות ח"ב דף נ"ה ענין קבלת שבת דרוש א' ב' ג'.

מוחין דעי"מ כנ"ל. ובפירוש אומר, כי הג' כלים אחרים של אמא, בהם מתלבשת ג' מיני מוחין אלו, בסוד א"פ רעצמות, הרי יש עי"מ לחיצונית, ועי"מ לפנימיות. ובוהו הספר מבואר בדרוש צלם בפירוש, כי צלם דעיבור הוא נפש, וביניקה הוא רוח, וגדלות הוא נשמה.

פרק ח'

^(ז) והנה ממ"א תבין כאן היטב, כי סעודות דשבת, הם נגד החיצוניות, שהוא מזון הגוף, שהם הכלים. והתפלות הם מזון הנפש בעצמות והאורות, כמ"ש לנפש חיה, לרוח ממללא. וכל אחד מאלו, יש בו פנימית וחיצונית. כי בתוספות קבלת שבת, היה בבחינת הכלים, הנקרא חיצונית, והוא כלול מפנימית וחיצונית, כנזכר במ"א, שעולין הפנימית דג"ר דעשייה, ונעשו חיצונית לחיצונית ג"ת דיצירה. ופירושו הוא, כי בחי' הפנים נקרא פנימית, ובחינת אחוריים נקרא חיצונית. וכל זה בכלים, הנקראים חיצונית. וכן בחי' הנשמה, שהוא אור עצמות הנקרא פנימית, יש בו פנימית וחיצונית, שהם בחי' פנים ואחוריים. נמצא, כי גם האורות והכלים, נקראו פנימית וחיצונית, כי הפנימית שהם האורות הם בחי' פנים, וכלים שהם חיצונית נק' אחוריים בערך האורות. ועד"ז כל בחי' משתיהן, כלולה משתיהן, כי האורות יש בהם פנים ואחור, והם פנימית וחיצונית באורות הפנימית, והכלי יש בהם פנים ואחור, והם פנימית וחיצונית דכלים החיצונים אל האורות.

כלל העולה, כי מלת פנימית וחיצונית, ר"ל פנים ואחור. ובוהו יובן, איך בתפילת החול, וכן בתוספות שבת, שעולין פנימית של עשייה, ונעשה חיצונית לחיצונית היצירה, וכן בשאר עולמות, אלא שהכוונה שהפנימית וחיצונית שתיהן שוין.

הבריאה, וכולם נקרא נשמה דבריאה, ומזיווג זה וכו'. וכן בעצמות דאצילות, כלול ה' בחינות נרנח"י, ואפילו נפש אשר כאן, נקראת נשמה לנשמה, בערך הבריאה. ומזיווג זה העצמות נעשין נשמה לנשמה, לבני אדם. וכל זה הוא פנימות העולמות כנ"ל. וחצוניות העולמות הם הכלים, כי כלים דעשייה שיש בהם ה' בחינות נרנח"י, ומזווגם נעשו כלים דנפשין, והם האופנים שבעשייה, ונקראים כלים דנפשין. ומכלים דיצירה, שיש בהם ה' בחינות נרנח"י, בבחי' כלים, והם כלי המלכות, וכלי הז"א, וכלי בינה וכו', ומזווגם נעשו המלאכים דיצירה, וכולם, נקראו כלים דרוחין, כמ"ש עושה מלאכיו רוחות. ומכלים ה' דבריאה, נעשו מזיווגם השרפים וכסא הכבוד, ונקראו כלים דנשמתין.^(ח) ומכלים ה' דאצילות, ומזיווגם, נעשין מלאכים שאין שם משתנה לעולם, עליונים מאוד, והם נקראו כלים דנשמה לנשמה, כי המלאכים הם מחיצוניות הכלים כנ"ל. וכל בחי' מאלו, יש בהן עיבור ויניקה ומוחין, בין באורות בין בכלים, כי יש כלים קטנים דעיבור, ובחי' אורות הוא נפש דעיבור. ויש כלים דיניקה אמצעים ואורות הוא רוח דיניקה, ויש כלים דמוחין פנימים ואורם נשמה דמוחין.

ויש קושיא לכל הנ"ל, שהרי כתוב במ"א, כי גם האורות היו בעיבור א' עם הכלים, א"כ אין עיבור ראשון לכלים בפ"ע, ולאורות בפ"ע. ונלע"ד, כי שם הוא טעות, שבקונטרס הישן כתוב להיפך, כי החיצונית והפנימית הוא בכלים, וכל זה נקרא עולמות, אלא שבתוספת שבת עולין פנימית העולמות לבר, וליל שבת עולה גם העצמות שנשאר למטה, ועמו עולה החיצונית דעולמות ג"כ. ובמ"א כתוב בפירוש כי יש ג' כלים, ובתוכם יש אורות רעצמות, ונחלק גם הוא לנר"ג, שהם

הגהה

(ג) צמח: מכאן שצ"ל שרפים וחיות ואופני הקודש.

(ל) שער הכוונות ענין ויהי נועם דף י"ו. עולת חמדי שער השבת דף קכ"ב.

וצ"ע.

וצ"ע בענין אצילות, שפנימיות אהי"ה דידחין, אך הכוונה, כי סוד הנועם הוא בבינה, א"כ אינו מדבר עתה בכללות האצילות, שא"כ שם ע"ב דידחין הוא אמת שהוא יהיה פנימית דאצילות בחכמה, ונדוע כי אצילות נגד החכמה, אלא שהוא מבינה שבו, בסוד והבן בחכמה, וממנה שהיא אהי"ה, נמשך הנועם, והוא אחוריים שבו תקמ"ד, ובריאה נגד תבונה ויש"ס, בסוד וחכם בבינה, שם הוא אחוריים הפנים של התבונה, שהם תקמ"ד, ופנים שלה ס"ג. ותכוין כל זה, כי יש בכללות אצילות ב' בחי', והם חו"ב, כי כל הי' ספירות דאצילות הם בכללות חכמה, שהם ע"ב קס"א דפנים, וקפ"ד ותקמ"ד דאחוד. וגם בינה נעלמים בחכמה, סוד הבן בחכמה. אך עולם הבריאה נגד בחי' הב' הנקרא בינה, אשר בחינתה הוא וחכם בבינה, שהוא יש"ס ותבונה, אשר פנימותן הם בחי' אחוריים דאצילות, שהם קפ"ד ותקמ"ד, ואחוריים שלהם הם ס"ג וקס"א השני, ועיין בכוונת ויהי נועם לקמן.

ס ל י ק ה ק ד מ ה

כי גם זה פנים זה אחר, בערך פנימית המאירים בהם, א"כ פנימית תחתונת, יהיה אחוריים בערך אחוריים העליונות, וכמ"ש בענין תבונה, שפנים שלה, הם אחד דבינה, לכן זהו ממש מ"ש כאן, כי חיצונית היצירה שם מ"ה באלפין, ופנימית עשייה אחוריים של מ"ה זה עצמו, הרי כי כל אחוריים עליונים גדולים מפנים התחתונים. זה הנזכר כאן, צריך שתדע שמדבר בענין אודות ועצמות, כי כך הוא בסדר תפילת דיהי נועם, ואינם בסעודות שהם הכלים, והבן זה.

גם נזכר במ"א, כי שם ב"ן, הוא נשמת העשייה, העולה ביצירה, והוא מ"ש במ"א, כי הוא נשמת עשיה, אלא שהוא סוד אחוריים. וצריך שתדע ענין זה, כיון שזהו בליל שבת, א"כ הרי כי גם החיצונית עולה, משא"כ בבוקר שלא עלה רק הפנימית, כנ"ל במקומו, והבן זה. ולא יקשה עליך הנזכר שם, אלא שיש הפרש, כי בתוספות שבת, פנימית דעשיה עולה ביצירה, הוא בבחי' העולמות. אך בתפלת שחרית, אינו עולה רק פנימית הנשמות, ולא העולמות, והבן. וצ"ע, כי גם בחול אמרנו שעולה גם בחי' העולמות

השער הי"ח

שער השבת

ויתחלק לעשרים וארבעה פרקים

די כללות העולמות לבר. ויש מי שאין לו רק נפש לבר, ומקבל תוספות נפש מפאת נפשו עצמו לבר. אך תוספות רוח ונשמה, תבוא בו בסוד כללות העולמות לבר, וכן כל כיוצא בזה שאר החלוקות. נמצא, שאין לך אדם שאין לו תוספת נר"ג, כפי חלק המגיע לו, וצריך האדם לכוין כדי שישאר לו איזה תוספת ממנו לימי החול, ובוה

פרק א'

^(ב)סוד קבלת תוספות נר"ג בימי החול להכין לשבת. דע, כי צריך האדם להכין עצמו, ולקבל אור תוספות שבת בימי החול, בענין זה, כי הלא בשבת נתוסף לאדם תוספת המגיע אל הנר"ג, וכבר ידעת, כי יש אדם זוכה לקנות תוספות זה מפאת נשמתו ממש, ויש מי שאינו מקבל, רק על

תעשה הכנה על שבת, לקבל הרוח ע"י שם מ"ב שביצירה שהוא אנא בכח כו'. לכן צריך שתקשוד שם היום בשם שבת. כיצד: יום ב', שהוא שם קדעשט"ן, תכוין לחבר ולשלב שם זה בשם שבת, שהוא שקוצי"ת אות באות, ותכוין לקבל תוספות רוח בשבת. וכן ביום ה', שהיא ג"כ כוונת הרוח, יכוין אל שם חק"ב טנ"ע, עם שם שק"ו צי"ת. וכוונת זה, יהיה לך תמיד. ובפרט בעת קביעת התורה בב' ימים אלו.

וכן תמיד תאמר, היום יום א' בשבת, וביום ב' תאמר היום יום ב' בשבת, וכן בשאר ימים, כי הוא מ"ע הנוכרת בספרי. ובוה תשיג להכנת שבת. וכבר ידעת, כי רשות לאדם לומר הכולה עד יום ג' בשבת, והענין: כי תוספת שבת, הוא בסוד ד' חלוקים, נשמה לנשמה ונד"ן, ותוספות נשמה לנשמה מסתלקת במוצאי שבת. וביום א' נשארת הנשמה, ואח"כ מסתלקת. וביום ב' אינו נשאר לו אלא הרוח, ואח"כ מסתלק. וביום ג' אין נשאר לו רק נפש לבר, ואחד כך מסתלקת.

לכן צריך האדם ביום א', לקבוע כל היום ולעסוק במחשבה, כדי שיקנה אותה הנשמה. וביום ב', יעסוק בסוד עסק התורה, ברבוד הרבה עם הכוונה הנ"ל, כדי לקבל הרוח, שאז הוא סוד היצירה, להעלות שם נפש ברוח שביצירה שהוא אנא בכח וכו'. וצריך לקשר ולשלב שם זה, עם שם דשבת כנ"ל, וכוונה זו תמיד תהיה, ובפרט בעת עסק התורה יום ב' וה', שצריך לעסוק בתורה הרבה, כי הרוח בז"א ונקדא תורה. וזה סוד תקנת עזרא לקדוא בתורה בב' ימים אלו. גם כי ז"ס עליות משה להר סיני יום ה' לקבל לוחות, וירד ביום ב' עם הלוחות. וביום ג' יעסוק במצות מעשיות, ובפרט הנעשין ע"י הדגלים ויכוין להעמיד הנפש.

אמנם ביום ד', יתחיל אדם לקבל להכין עצמו לקבלת תוספת נד"ן, ולעשות מצות מעשיות בסוד הנפש, ומלבד כוונת תועלת המצות בעצמן, יכוין

יכונו דרכיו אם יכוין היטיב, ומובטח לו שלא יחטא, ולא יבואו החטאים על ידו, ולא יקטרג בו היצה"ר, והכל כפי הכוונה.

ודע, כי אי אפשר רק על דרך זה, והוא, כי תוספות שבת, בסוד ד' חלקים: נשמה לנשמה, ונפש, רוח, נשמה. והנה תוספת נשמה לנשמה, מסתלק במ"ש, וביום אחד בשבוע תשאר בו הנשמה. ואחד כך תסתלק גם אותו תוספות נשמה, לכן מצטער האדם כשמתענה ביום א', יותר משאר ימים. וז"ס שאמרנו בגמרא, ^(ג) אנשי משמר לא היו מתענין ביום א', ולא ביום ו'. כי ביום א' מפני תוספות הנשמה שנסתלק, ויש סכנה שמא ימותו. וכן ביום ו' משום תוספת נשמה, והבן זה. ותוספת הרוח ישאר עד יום ב' בשבת, ואח"כ מסתלקין. ותוספת נפש ישאר עד יום ג' בשבת, ואחד כך מסתלק. לכן סוד הכולה בשבת עד יום ג'. ^(ד) ומיום ג' ואילך, צריך לכוין ולהכין עצמו לקבלת תוספת של נד"ן של שבת הבאה.

נמצא ג' ימי השבוע הראשונים, הן מן שבת העבר. וג' ימי שבוע האחרונים הן מן שבת הבאה, וזה סוד שבת שהוא שביעי ודביעי. והנה ביום ד' יכוין להכין לקבל תוספת משבת הבאה תוספת נפש. וביום ה' יכוין לקבל תוספות משבת הבאה תוספת הרוח. וביום ו' יכוין לקבל תוספת הנשמה. ועי"כ יבואו ג' תוספות אלו ביום השבת.

וכבר בארנו במקום אחר, כי לכן צריך האדם לעשות ביום א' דשבת, לכוין תמיד בסוד המחשבה, ויחשוב מחשבות וכוונות קרושות, ושתהיה פנויה ונקיה המחשבה בסוד הנשמה. ביום ב' יעסוק בתורה הרבה, לכוין לקבל הרוח, שהוא סוד התורה. יום ג' יעסוק במצות, נגד תוספות הנפש. וכער"ז ביום ד' מצות, ביום ה' תורה, ביום ו' מחשבה. ובכל פניתו תהיה לסוד קבלת תוספת נד"ן שבת הנ"ל.

ודע, כי הנה ביום ב' וה', שאז הוא סוד היצירה, להעלות הנפש ברוח שביצירה, ואז

(ג) תענית דף כ"ו.

(ד) ג"א מוסיף, כי עדיין יש תוספות שבת ומי שלא הבדיל במ"ש יכול להבדיל עד יום ג'. (קאריץ)

תוספת קדושת שבת הבאה מאליה כנודע, וכל תוספות האלו ניתנין אל האדם ביום השבת, נמצא כי פריעת שכרו ביום השבת, לכן נרמז בר"ת שבת, בסוד מי שטרך בערב שבת יאכל בשבת. גם הכוונה, מי שמקיים המצוה של שכר שכיר, בפרטות יש לו סגולה, שיזכה אדם המקיים אותה באמצעות תוספת נפש באותו שבת, והוא מדה כנגד מדה, כי בשכר שכיר נאמר ואליו הוא נושא את נפשו, וכנגד זה נותן לו ג"כ נפש יתירה שקיים נפשו של שכיר, לכן נרמז בר"ת שבת במצוה זו. מהחברים: טוב לאדם שכל צרכי שבת יקנה ביום ו', ולא ביום ה', אם הוא בטוח בעיר שלא יחסר לו, וכל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, חוץ מהוצאת שבת וי"ט, שכן שב"ת במ"ק אותיות אחרונים כפל מהראשונים, וכן אותיות מוע"ד, וע"ד גי' פ', כפל המ'.

מורי זלה"ה, היה נוהר שלא לגלח אחר חצות שהוא עת מנחה גדולה, ואפילו בע"ש היה נוהר מאוד בזה.

פרק ב'

ב' יבואר ענין הכנסת תוספות שבת בליל ששי, וזהו עניינו: דע, כי הלא כתוב והכינו את אשר יביאו, כי יום ו' מכין לשבת, לכן צריך שיקדים מן יום ו', להכין צרכי שבת. אמנם במעשה, הרי נחבאר יותר טוב לאדם שכל צרכי שבת יקנה ביום ו', ולא ביום ה'. וכל מה שיקנה, יאמר לכבוד שבת, הרי זה ענין מעשה.

ובענין לימוד, כבר ביארנו, שיקרא בליל ו', כ"ו פסוקים מן פרשת השבוע, באותו הכוונה שבארנו במקומו. וכן כמה דברים שבארנו ביום ו' סוד טבילה, וקריאת שנים מקרא ואחד תרגום, ורחיצת פניו ידיו ורגליו, וכיצא בזה. ועתה נבאר כוונה אחת שראוי לכוין ליל ששי, והכוונה תהיה במחשבה, ותכוין אותה בעת שכיבתך אחר קריאת שמע, קודם שתאמר פסוק

לתקן לשבת הבאה, כדי שיבא לו תוספת נפש, וכנ"ל ביום ג'. וכן על דרך זה ביום ה' יעסוק בסוד דיבור, לקנות תוספת הרוח, כנ"ל ביום ב'. וביום ו', יכוין הנשמה בסוד המחשבה כנ"ל יום א', וזה תועלת גדול אל תוספות שבת, לשמור כלל זה הסוד. ולכן רמזו בספרי שמצות עשה לזכור את יום השבת, שיאמר היום יום א' בשבת וכו' והבן. אמנם סוד המחשבה צריך לכוין בכל רגע אותו היום בשם ס"ג, יו"ד ה"י וא"ו ה"י, ובשם אהי"ה אשר אהי"ה, ובשם אהי"ה יה"ו, כי כל אלה הם בבריאה, שמשם הנשמה. ולכן צריך לקשור שם היום בשם של שבת, כיצד: יום א' הוא אב"ג ית"ץ, ויכוין לחברו ולשלו עם שם יום השבת שק"ו צי"ת, א"ש ב"ק ג"ו י"צ ת"י צ"ת, ויכוין לקבל תוספת נשמה, וכיצא כל השאר.

ובערב שבת תכוין לקבל נפש יתירה בהכנסת שבת, ורוח יתירה בברכו, ונשמה בופרוס. גם תכוין באמרך י"י מלך גאות לבש וכו', י"י לאורך ימים, ר"ת יל"י, כמ"ש במקומו. גם טוב לאמר בקידוש שחרית דשבת, מזמור לדוד י"י רועי וכו', ותכוין באמרך שבתי בבית י"י לאורך ימים, לשם הני"ל. גם סוד תוספת קדושה תכוין, כי קליפות נוגה סביב לו היא, ומתקדשת עצמה, ובו סוד תוספות קדושה, עיין בפ' ויקהל דר"ג.

ביום ותן שכרו, ר"ת שבת. כי כל המצות שאדם עושה באמצע השבוע, או אם קורא בתורה הרבה, או יש לו אפילו בחול תוספת קדושה, כל מה שיכול עם הארץ, וכללות בני האדם, להשיג בתוספת שבת, כמ"ש רשב"י, ^(ג)ת"ח יש לו בכל יום נפש של עם הארץ שביום השבת. נמצא כי השכר שנותן לו הקב"ה לת"ח העוסק בתורה, או מקיים המצות, והוא נמשל לשכיר, יקוה פעלו, והוא שיש לו שכר ביום ההוא, אפילו בחול יש לו תוספת קדושה, לכן נרמז בר"ת שבת. גם הכוונה, כי כל אור תוספות קדושת שבת של השכר, שניתן לאדם בימי החול, היא מצטרפת עם שאר

(ז) וזה ע"פ הסולם פרשת צו מאות ס"א, שער הפסוקים פ' תצא סימן כ"ד דף קצ"ח.

(ט) נ"א לעולם (לבוב) (ז) שער הכוונות ח"ב דף כ"ג.

אבגית"ץ. קרעשט"ן. נגדיכ"ש. בטרצת"ג.
חקבטנ"ע. יגלפז"ק. שקוצי"ת.
והנה טעם הכוונה הוא, בסוד והכינו את אשר
יביאו, כי יום ו' מכין לשבת, כי הוא בחי' יסוד
המכין למלכות, לכן תכוין תמיד להכין מעתה
הכנה זו, כדי שכשיבא שבת וימצא זה מוכן,
ותהיה אותו קבלת שבת כתיקונה. אח"כ יאמר
פסוק בידך אפקיד רוחי. ותכוין כנ"ל, ועיין שם.

פרק ג'

אחד שנתבאר בפרקים הקודמים, ענין הכנה
לשבת במחשבה, נבאר עתה מה צריך להכין
לשבת במעשה, וזה ענינו: ביום ו' תכין צרכי
שבת. ותיקון הנר שבת, תהיה אתה זהיר, אך
הדלקתם תהיה ע"י אשתך. גם תקרא שמות, כי
זה ג"כ הכנת ששי ליום שבת. (יום ו' צריך לטעום
מכל מאכל, בסוד טועמיה חיים זכו, האמור
בתפילת מוסף).

מהחברים: יקשט עצמו יום ו', וזשארז"ל
התקן עצמך בפרודור, כדי שתכנס לטרקלין.
א"כ צריך לעורר אותך קודם קבלת שבת בקריאת
שמות, ואח"כ בטבילה, ומצוה שמות בזמנה
יום ו' אחר חצות, שאז נפרד הקליפה מהקדושה.
ובסוד שמות אנו מפרדין הקליפה מהקדושה.
ואח"כ בכוונת טבילה, משפיעין הארת קדושת
שבת, לזה אמר יתפרדו כל פועלי און. שבת
אותיות בשת, כי ראוי לאדם להתבושש מקדושת
שבת.

מהחברים: בע"ש מן מנחה ולמעלה, דהיינו ו'
שעות ומחצה, או לכל המאוחר ט' ומחצה, זמן
מנחה קטנה, צריך להכין קליפות נוגה להעלותה
בקדושה, בקריאת שנים מקרא ואחד תרגום.
ומנהג מורי זלה"ה, לקרא פרשת השבוע בכל
ע"ש, ולא בשבת, ואמר כי ז"ס והכינו את אשר
יביאו ביום ו'. והיה קורא בספר תורה כשר, רק
אם היה אונס גדול עד מאוד, אז היה קורא
הפרשה ביום השבת אחר התפילה קודם האכילה.

בידך אפקיד רוחי. והנה מה שתכוין הוא זה,
תחלה תכוין להעלות עשייה ביצירה ג"ר שלהם,
ואח"כ ז"ת. והם ע"י כוונת שבארתך לך בסוד
מזמור לרוד הבו לה' וכו', ע"י ג' הבו הג"ר, וע"י
הז' קולות הז"ת, כמ"ש בע"ה. ואח"כ תעלה
יצירה לבריאה, ג"ר ע"י ג' באי, והז"ת ע"י אהיה
יה"ו כמבואר. אח"כ תעלה בריאה לאצילות ע"י
טוב להדות לה', כמ"ש בקבלת שבת. הרי זו
כוונה א'.

אח"כ יכוין כוונה אחרת, והוא תחלה יכוין
בשם ע"ב באצילות, ותכוין שיש בכל אות דג"ש
ודפ"א. אח"כ תכוין בשם ס"ג בבריאה, אך יהא
בניקוד שב"א גע"א. אח"כ תכוין בשם מ"ה
ביצירה וכל אות בניקוד בשור"ק הו', כי הלא סוד
ו' הוא בת"ת, שהוא יצירה. אח"כ יכוין עשיה
בשם ב"ן, כל אות מנוקד בשב"א וקמץ. וב' אלו
הם ב' הכוונות שיש בקבלת שבת עצמה, ולפי סדר
זה עצמו, צריך לכוין עתה, רק שא"צ להזכירו
בפה, רק בכוונה לבד. גם לא תכוין במזמורים
ופסוקים ההם, רק כוונת השמות לבד, אשר תכוין
בהם להעלות הדי' עולמות לבד.

ודע כי כשתכוין בתחלה בסוד הז"ת בשם מ"ב,
תכוין כי כל אות ואות נחלקו לכמה אורות. כיצד:
אות א' מן אב"ג ית"ץ, הוא בצורת יו"י. הבית"ן
והכפי"ן, בצורת ג' ווי"ן. הגמלי"ן והנוני"ן
כפופין, בצורת ב' ווי"ן, ו' אחת רבוצה, והב'
יקופה. הו' אינה מתחלקת אלא היא בצורתה. הז'
בצורת י"ו. הח' בצורת ג' ווי"ן, א' רבוצה, וב'
זקופות. הט', בצורת ב' דלתי"ן, א' ביושר, ואחת
מהופך, היחיד"ן אין מתחלקים. הל', בצורת כ',
ועליה ו' זקופה, ועל הו' יו"ד. נ' פשוטה, בצורת
י"ו. הע', בצורת נ' כפופה, ו' רבוצה, וז' זקופה.
הפ', בצורת כ"י. הצ', כפופה, בצורת נ' כפופה.
הצ' פשוטה, בצורת נ' פשוטה. הק', בצורת כ"ו.
הש', בצורת ג' יחיד"ן, ג' ווי"ן, וכ"א מהופכת.
הת', בצורת ד' נ' כפופה, הרי לך ביאור צורת כל
האותיות.

ואחר קריאת הפרשה, היה טובל בערב שבת, והיה אומר כי אחר שקרא הפרשה של שבת, כבר יש יכולת לקבל תוספות שבת. אמנם קודם קריאת הפרשה, לא היה טובל, אך במקרה היה טובל קודם, וגם זה לא היה אלא אחר ד' שעות היום ו', ולא קודם. והיה אומר, כי תוספות שבת, הוא ניכר ונתגלה תיכף אחר הטבילה במצח אדם, אך עיקר הגלוי לא היה רק אחר חצי היום, ודווקא אם כבר טבל, והסיר בגדי חול של הנפש על ידי הטבילה. ואפשר שכל מה שיהיו יותר קרוב לליל שבת, יתגלה ביותר תוספות שבת.

אמנם קודם שתטבול, תרחץ פניך, ואחר כך ידיך, ואחר כך דגליך במים חמין, והזהר לרחוץ תחלה הפנים ואחר כך ידיים, ואח"כ הרגלים במים חמין בע"ש. כי הלא תחלה צריך לטהר הראש, ואח"כ להעלות הרגלים, אשר הם למטה. וסוד רחיצה בחמין, הוא סוד שלהובותא ראשא דנפיק בכל ע"ש, ומתגלגל בהאי כוכבא ומרודא ראשא, ששם הקליפה ומכניעם למטה. וכנגד האי שלהובא, הם המים החמין, שהם המסידים הוזהמא הרבוקה באדם, והכוונה בסוד מ"ש פרשת ויקהל (ש) כי בכל ע"ש מתקבצין אותן ע' כוכבים וכו'. ואח"כ נעשה כעין מדורה של אש, ורוצה להתקרב וליינק מן האצילות.

וסוד הדבר הוא, קליפת נוגה שהיא הקליפה היותר קרובה אל הקדושה, והנה הקליפה רואה, כי הלא מן השפע של שבת, לקחו כל ימי החול בו ימי המעשה, ועתה שהוא ע"ש, היא יודעת שתחזור הקדושה להתעלות, כדי להזדווג למעלה, לחזור ולהשפיע למטה בעולמות פעם אחרת, ואז היא עולה ג"כ כדי לשאול פרנסתה, כי כמו שכבר גמרו כל ימי החול לקחת חלקם, הנה היא באה אחריהם לקחת גם היא חלקה כהם, ולזה הטעם היא עולה בכל ע"ש. ואז, כדי שלא ימנעו ויבטל הקליפה את הכללות ותוספת קדושה עליונה, אז נמשך מגבורה עליונה מה"ג, כח א' הנקרא שלהובא ראשא, ומוריד אותו הכוכבא ומרודא

ראשא לתתא עד התהום. והנה כי הלא הו' ימים, הם סוד הו"ק, חג"ת נה"י, אמנם אורך הרגלים הם למטה ממדת המלכות, אשר שם רבוקה עם היסוד. אמנם הקליפה היא למטה מנה"י, ובראותה כי נשלמה ר' ימי החול ליינק, וכבר נשלמו הידכיים, אז רוצה היא לעלות ולקבל, כי בא זמנה. וזה סוד קציצת הצפרנים בע"ש, ולרחצם בחמין, להורות להוריד ההוא שלהובא ראשא (אנו רוחצין בהם) עלאה, ולהורידה למטה. נמצא כי המים חמין הם סוד ההוא שלהובא ראשא, ואנו רוחצין בהן הרגלים, להסיר אותה קליפה משם, וירד למטה.

אמנם נמצא, כי צריך לכוין, כי כל זה הוא למטה באדם דעשיה, כי שם החיצונים נרמקים לכן צריך לרחוץ גם הפנים והידיים, מקום אחיות החיצונים בקדושת דעשייה, לכן תחלה רוחצין הפנים, ואח"כ הידיים והרגלים כנ"ל, ואז נשלמה מלהפרד משם, והענין, כי השכינה דגליה יורדת מות כנ"ל, ועתה רוחצת דגליה מזוהמא זו.

אמנם סוד מים חמין באדנו, שהם סוד ההוא שלהובא, לכן צריך לכוין ברחיצת דגלים בערב שבת, בסוד כוונת שלהבת י"ה, כי זה שלהבת יוצא מן י"ה, כדי להפיל הקליפה למטה. ואותיות שלהבת, הוא שבת ל"ה, שהוא עליות שבת, שהיא המלכות הנקרא בת, העולה בנה"י שהוא ש', או בחג"ת הנקרא ש' ג"כ, וזהו שלהבת י"ה. כי סוד השבת נמשך קדושתו מן י"ה, שהוא או"א, כמו שירעת שהשבת נאמד בו כי קדש הוא, כי עולין זו"ן עד או"א, הנקרא י"ה, ועלייה זו גודמת אותו שלהבת, שדיחקה הקליפה, שאם לא כן לא היתה הקדושה יכולה לעלות, עם נחש כרוך על עקביה. ונפרש יותר כוונת שלהבת י"ה, ותרע איך משם י"ה, נעשה שלהבת, באופן זה: כי י"ה יש בו ג' מלואים: ידין, ההין, אלפין. ושלשתן גימ' יאהרונה"י שהוא אמן. אח"כ תכה ב' אותיות י"ה זו בזו בכל הג' מלואים, כיצד: יו"ד פעמים ה"י, גי' ש'. יו"ד פעמים ה"ה, גימטריא ד'. יו"ד

וידוע שהשכינה בחול רגליה יורדת מות, ובשבת מעלה אותן למעלה ונכללין נצח הוד יסוד ידיה בחג"ת רידה, וכן בכל העולמות בסוד השכינה, וז"ס רחצתי את רגלי וכו', אם יחזרו לרדת למטה להקליפה.

וטעם מים חמין, יובן עם מה שכתוב בזוהר שלהובא עולה בכל ע"ש, עם נפשות רשעים בע"ש, הנכנסין בג"ע במים חמין, זכר וסיוע להביא שלהובא דאשא הרוחצת לרגלי נוגה מהקליפות הקשות, וכשאדם רוצה לרחוץ רגליו, יאמר הנשאר בציון והנותר בירושלים וכו', אם רחץ י"י את צואת בנות ציון, ויכוין במלת אם, אל תקרא אם אלא אם, ששלהובא דאשא זו נפקי מסטרא דאמא, ובזה תוסף תת כח בגבורה של מעלה, לרחיצת רגלי השכינה המלבישים רגלי זעיר אנפין, שלא ינקו החיצונים. (א"מ: כי שלהובא זו נפקי מנה"י דנוקבא, הנקרא ציון וירושלים).

ויכוין בעת הנגיבת ידים ורגלים אחר הרחיצה והטהרה, בשם סנדלפון, כי נעשה סנדל לרגלי שכינה בערב שבת, כשמקשטת עצמה לזווג ליל שבת, ורוחצת אז השכינה לרגליה. ואחר רחיצתה מנחת היא לסנדלפון ברגליה, לכנוס לפרגוד לזווג. ואחר שירחוץ אדם את רגליו במים חמין יטבול וכו'.

סוד הטבילה: יכוין, כי הלא המקוה הוא הכלי המקבל מים שבו, לכן שם אהיה דההין בגי' מקוה, והוא לבוש וכלי לשם הויה, שהם המים שבמקוה. והענין, כי הויה יש בה ד' מלואים, שהם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. ויש בהם ט' יודין, גימ' מים, ואלו הם המים שבתוך המקוה. ולפי שכל ד' מלוין אלו שהם סוד המים, כולם נמשכין משם ע"ב הראשון, והוא שורש כולם, כי כולם בחכמה עשית, גם עיקר המים הוא בחסד גימ' ע"ב. ולכן שיעור מקוה ארבעים סאה, נגר ד' יודין דע"ב, ולזה יובן.

מהחברים: תנן התם שש מעלות במקואות, הם ו' צרופי יה"ו, שהם: יה"ו, יו"ה, הי"ו, הו"י, וה"י, וי"ה. עוד ט' יודין דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, עולין מים, והם חסדי התבונה, שהזעיר אנפין

פעמים ה"א, גימ' ק"ך. הרי שלשתן גי' כתר. וסוד הענין, כי גי' י"ה הם ג' מוחין, והם למעלה בסוד הכתר של הנוקבא, שכל מוחין שלה הם בסוד י"ה כנודע, אחר כך נצרף כתר עם צ"א הנ"ל, הרי תשי"א, שהוא אשתי, כו' אז נקרא אשתו. ואחר כך תקח ג' מלואים לבדם כזה: יה"א, גם תקח מלוי יוד ו"ד, הרי יה"א ו"ד, גימט' כ"ו, כי ג' מלואים של יוד אין בהם הפרש, לכן מספיק ליקח מלוי א' לבד. אך באות ה' יש ג' שוויים למלויים, לכן אנו לוקחין כל שלשתן, והוא יה"א. והנה תשי"א כ"ו, גימ' שלהבת, הרי איך משם י"ה יוצא שלהבת זו, והוא בסוד ב' מוחין של או"א, אשר מתפשטת בתוך נה"י כנודע, משם תוציא שלהבת הזה ותגרש הקליפה.

בענין קציצת הצפרנים אמר מורי ז"ל, כי בחול יש להם הארה מצד הקליפה, אך בערב שבת אחר הטבילה, הם מאירין מצד הקדושה, ונכרין בהם דברים רבים. ובמוצאי שבת חוזרין לכמות שהיו. גם שערות של אדם של ראש ושל זרועות ושל גוף, מורים על דברים רבים, וכפי גוונם או נטייתם למעלה או למטה וכיוצא, וכן כל אבר ואבר יש בו אותיות, אלא שבמצחם הוא עיקרם, וכן בעיני בני אדם יש בהם גלוי אותיות. ובענין קיצוץ הצפרנים שכתב הר"ר אבודרה"ם הסדר שלהם, לא היה חושש לזה מורי זלה"ה.

מהחברים: אחר קריאת הפרשה יקוץ צפרניו, להעביר מהם זוהמת הנחש, דפרח באוירא ואזיל בפירודא, שארי בחבורא, וסיים בפרדא. ונחש הזה הוא קליפת נוגה, כי כשהיא רוצה להעלות, הקליפה מתחברת עמה, שהם: ענן גדול, רוח סערה, אש מתלקחת, שלש שנים ערלים, שהם לעולם בטומאתם. והטיקלא נכלל לפעמים בקדושה, ולפעמים נכללת בטומאתה, פעמים חצייה, או רובה, או מעוטה. ובזמן שהשלשה קליפות מבקשים לרבך בטיקלא, להכלל גם הם בקדושה, נפקא שלהובא דאשא מעולם יצירה, בסוד שיחין פולסי דנורא ומחי לון, ומפילין בנוקבא דתה"ר, כמ"ש שברת ראשי תנינים על המים, והדברים עתיקין וכו'.

וזהיר בה להקדים אותה קודם מנחה קטנה,

נכנס בה, בו"ק של מקוה.^ח ויכוין, כי מקוה גי' קנ"א על הסדר, הא כיצד: אל"ף מזרחית רומית, יו"ד מערבית תחתית, ה"ה ה"ה צפון דרום, ויכוין בשם אהיה פשוט, שהב' ההין שבו יהיה בציור ד"ו ד"י כזה ז"ל. ועם א' י', ועם ד' אותיות והמלה, יעלה חלב, וזה יועיל לחמם המים. ואם אינו יכול לכוין הרוחות יצייר במחשבתו ד' רוחות וישוח למערב, ויאמר פעם א' אני טובל לפשוט מלבושי חול. ואם הוא מזכי הראות, יראה כעין עשן מעלה פרצופים קטנים רבים מצפוני ידיו, וכשיגיע המים לחזה, יכוין ע"ב קס"א, וישוח למערב באימה וביראה, עד שיתכסה ראשו במים. ויאמר הריני טובל לאעברא וזהמא הלבושים רחול, ויתודה ויחזור וישתחוה, ויאמר הריני טובל לקבל קדושת שבת, זכור ושמור בדיבור א' נאמר, ויכוין זכור גי' ע"ב קס"א, ושמור ש' אלהים ביודיו, ר' אלהים ברבוע, מ"ו מלוי דע"ב, ויטבול, ואח"כ ישתחוה, ויאמר הריני טובל לקבל נשמה יתירה, ויכוין קס"א קנ"א קמ"ג, גימ' תנ"ה, וימסור עצמו למית"ה, ויוצא. וכשיוצא יפסע לאחוריו בשעת יציאה כמו בבה"כ, ויעלה וינגב ויתכסה בכסות נקייה, ויאמר ג"פ כל כלי יוצר עליך כו', כל הפסוק, ויכוין כל כלי יוצר, ס"ת ר"ם, דהיינו י"ו פעם י"ה, י"ב י"ה בד' רבועים אמצעים, לר' צדדים של תחום שבת. וד', בד' זוויות. עלי"ך ל"א יצלח, ס"ת כ"א גי' אהיה, לא יצלח, גי' ע"ב מ"ה ב"ן, כל כלי יוצר עליך לא יצלח, גי' שתי"ה, שהיה תנאי קודם שנברא העולם, שהוא אבן שתיה, לבטל הרצועה מפני בעלי התשובה, עד כאן.

לתלמידי האר"י ז"ל, סוד הטבילה הוא: מה שצריך האדם כשירצה לטבול במ' סאה, צריך שיהיה בו מ' סאה ולא חסר, ויכוין בשם מ"ה, לחבר י"ם העליונה שהם י"ה, עם ו"ה דהיינו ד"ו פרצופים ביחד, וע"ז הטבילה א"ר עקיבא לתלמידיו^א כשתגיעו לאבני שיש טהור וכו', מים

עליונים מים תחתונים. וחכמה עם המלה גי' ע"ד, והויה ג"כ ע"ד, באופן זה: יוד היא ויו היא, דהיינו בב' מלואים יודין ואלפין, גי' ע"ד. (חסר) והנה מלכות באותיות ראשונות מלך, נשאר ת"ו, דהיינו תצאו ע"ה, כי בשמחה תצאו. ואם זכה כבר חבר למלך, דהיינו ת"ת, ת"ו דהיינו מלכות, הרי טבל י"ה, מלשון טבלי וערב, וחיבר להיות אחד אשרי לו ואשרי חלקו. וז"ס והתוית תי"ו על מצח אנשים, וארז"ל^ב תיו של ד"ו, כוונתן ד"ו הוא יוד, רמז לחכמה.

ואם ח"ו לא זכה, נעשה מן טבילה בטל י"ה, לכן אמרו המבטל טבילת מצוה, מקצץ בנטיעות, וז"ס ונרגן מפריד אלוף. כי מצוה שם הויה בא"ת ב"ש, י"ה מ"צ, כי בזה מחבר י"ה עם ו"ה, ואז יהיה אדם שהוא מ"ה, ושם הויה במלואו מ"ה, ויתחבר מ"ה עם מ"ה, גימטריא מלך. וג"כ הויה אדנ"י גימטריא צ"א, מלך ע"ה.

וכשאינו מכוין בזה, הסיר א' ממלוי אדם, כזה: יו"ד ה"א ו"ו ה"א, לפי שהסיר א' נשאר דם. וז"ס והתוית תיו של דם, והוא מלכות, ר"ל מלך ת"ו, וכשתחבר המלך עם ת"ו, אז היא טבילה שלימה. ואם הפריד המלך מן ת"ו, נעשה דם. מלך ת"ת, ת"ו מלכות, ואדם מ"ה, ושם הויה מ"ה, עם מ"ה, היינו מלך. ומים גם כן גי' צ', לכן מי שיטבול בלי כוונה, יצא מקו ה', דהיינו מקוה, וכפר במקוה ישראל ה', ומעלה בו מעל, מעלה בה, מעל ו"ה, ר"ל מעל בו"ה, שהפריד י"ה מו"ה, וז"ס הקטון יהיה לאלף, יהיה גי' אלף, כי יוד ה"ה במלוי כזה: יוד ויו דלת, ה"ה גי' ת"ק חסר ד', וב"פ זה חשבון, גי' אלף חסר ח', לכן תקח אותיות המלוי הם ח' אותיות להשלים האלף, לחבר האהל להיות אחד, דהיינו אלף. ואם לאו ח"ו מפריד אלף הא'.

ובזה תבין ג"כ סוד וטרא אותו כי טוב הוא, ראתה, ועל זה קראה בתיה משה, כי מן המים משיתיהו, ור"ל כי מן מים התחתונים דהיינו מקוה

(ח) נ"א, הנכנס תוך ז"א (דפו"י)

(א) חגיגה י"ד: זהו ע"פ הסולם בראשית א' אות רנ"ב. שער מאמרי דו"ל דף פ'. (ב) שבת נ"ה.

שבת, שהם רל"ב ותנ"ה י"ה, הכל גי' שבת. וכאשר תעלה מן המים, אמור אם תשיב משבת רגליך וכו'.

עוד כוונה אחרת. דע, כי צריך טבילה א' לפשוט בגדי חול, וטבילה אחרת לכבוד שבת, לקבל תוספות קדושה. בראשונה תכוין לאהיה דההין, גי' מקוה. ובשניה תכוין, לשמות אהיה יה"ו, ולז' שמות שלהם, הם סוד שבת. ותכוין, כי באלו הז' שמות יש ה' יודין, הרי נ', ובי' השמות עצמן אהיה יה"ו הם מ"ב, הכל גי' מים. ובעלייתך מן הטבילה, תכוין לד' היות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ולג' אהיה דידין דההין דאלפין, שהם גי' תרפ"ז. תוסיף עליהם שם י"ה הרי הכל בגי' שבת, כי סוד שבת הוא עליית זו"ן באו"א, ואז הוא סוד י"ה. ובבוקר טבילה א', ותכוין בה ענין תרפ"ז וי"ה, שהוא שבת, וטבילה עצמה.

והנה כבר בארנו, שבכל ע"ש יטבול אדם לקבל תוספת שבת, וכבר בארנו שצריך לטבול ב' טבילות: א' לפשוט בגדי חול מעליו. והב', להמשיך עליו תוספות שבת. ושמעתי מן מר"י ארז"ן, ששמע ממורי זלה"ה, שאם הוא בעל קרי, צריך שיטבול ג"פ: א', להסיר הטומאה. ב', להסיר בגדי חול. ג', תוספות שבת. וכשהיה עולה מורי ז"ל מן הטבילה, לא היה מנגב עצמו במטפחת וכיוצא, כי הם מימי שבת, וראוי הגוף לשאוב אותן. ראיתי למורי ז"ל, שחורף א' לא טבל, עבור אמו שלא היתה מניחתו, וכן אמר הרי"ס בשם מורי זלה"ה.

בענין המלבושים של שבת, אמר לי מורי ז"ל ענין א' שצריך לכוין, ונלע"ד, כי גם לזולתו תועיל הכוונה, והוא שטוב מאוד ששום מלבוש או כיוצא בו, מכל מה שהאדם לובש בשבת, אין ראוי שיהיה עליו בימי החול. ואפילו החלוק של שבת, אין ראוי ללבושו בימי החול. ואמר לי כשאלבוש בע"ש החלוק של שבת, אכוין לשם זהריא"ל,

טבילה, שנתכוונה אמו להטבילו, וטבל ועלה בידו, ר"ת טוב. וכשלא יכוין בזה, טובל ושרץ בידו. וע"ז נתכוונה אמו, להמשיך השפע ממקום טבילה, דהיינו י"ם העליונים לים התחתונים שהוא בתיבה, והוא שהגין עליו. וזשרז"ל למה לא הכה משה היאור, כי הגין עליו. וז"ס ותצפנהו, פ"י: ותצפון ה"ו, וכשראתה בתיה ונטלתו, אמרה מן המים משיתיה ו', נתחברה י"ה של בתיה עם ו"ה של ותצפנהו, שהצפינו אמו, וניצל מילדי העברים.

פרק ד'

בו יבואר כוונת ^(א) ע"ש, ומלבושי שבת, וזה ענינו: אחר שתכנס במים, קודם שתטבול, תכוין כי המקוה הוא שם אהיה דההין, גי' קנ"א, יהם מקוה, כי שם מתקבצין כל שאר אהיה העליונים. ואח"כ תכוין, להמשיך בו הנחל העליון, והוא בסוד ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וג' אהיה, דידין וההין ואלפין, כי כאשר הם פשוטים יש בכל א' מהם י', הרי הם ז' יודין, בז' שמות אלו, הם סוד שמות של שבת, בסוד ז' אותיות אהיה יה"ו הנזכר בר"מ ^(ב) פרשת יתרו. וצריך לכוין, כי בפשוטין יש מהם ז' אותיות יודין, אך תכוין שהם במלואם ג"כ, ותוסיף עליהם שם ^(א) י"ה, כי הוא סוד השבת, הרי ח' יודין, גי' פ' כמנין נ"ל מנחל, ועם כללות הח' יודין עצמן, הרי נחל. ואח"כ תכוין לכלול כללות היודין עצמן, ובכללותן ב"פ הם ב' כללות ותצרפם יחד עם נחל ויהיה מים, הרי המשכת מים במקוה.

אח"כ תכוין, כי כל זה יהיה לכבוד שבת, כי הלא הח' שמות הנ"ל, ד' הויה וג' אהיה וי"ה, יש לי אותיות בהם, והוא ל' של לכבוד שבת, וכאשר תוסיף ב' כוללים שהם כללות הז' שמות, עם כללות שם י"ה, יהיה ל"ב, כמנין כבוד של לכבוד. וכשתמנה כל הח' שמות במספרם כנ"ל, יעלו בגי'

הגחה

(א) נ"ל י' אחת מן י"ה, וק"ל.

(ג) כוונת טבילת ע"ש (קאריץ). שער הכוונות ח"ב רף כ"ה. (ד) עיין בזהר יתרו אות תקל"ג בפ"י הסולם מאמר ב' מרגלן.

מזכה לבני החצר ע"י אחר, כי כן הדין, כי אחר שיערב בעדו יזכה לאחרים, ויכוין כי עירוב ע"ב רי"ו, ושאר דיני עירוב, עיין בספר טעמי מצות פרשת בשלח^(ה)

הדלקת הנר: ארו"ל, הדלקת נר בשבת חובה, הסוד הוא, כי ב' נרות הם, בינה ומלכות, ותכוין לככות ב' הנרות של הסט"א. (ועיין בשבחים) והנה נר שבת הוא בבינה, שהוא אהי"ה, גי' חובה, לכן הוא חוב"ה ולא רשות. ועיין מ"ש בפסוק כי נר מצוה ותורה אור. ^(ו) וכבר ידעת, כי הם סוד ג' יחדים עליונים: הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אלהי"ם, הוי"ה אד"ני, וכולם גי' נ"ר. גם דע, כי סוד נ"ר, הם רמ"ח איברי המלכות, כי היא נכללת בב' דרועין דמלכא, או נקראת נ"ר כנודע.

אמנם ב' נרות אלו שהם בינה ומלכות, בשניהם יחד שייך סוד זה הנר. והנה בנר יש ד' מיני שלהובין, נגד ד' אותיות הוי"ה, כנזכר בזהר פרשת בראשית^(ז) והנה הב' אחרונים הם סמוכים אל הפתילה מושגת אצלינו. אך הב' עליונים, אינם מושגת ענינם ומהותם. אמנם לכן ד' שלהובת הנר, הנקרא נר מצוה, כי הם סוד הוי"ה, כנזכר בתיקונים. כי מ"צ בא"ת ב"ש י"ה, והרי כי אותיות ו"ה גלויות, אך אותיות י"ה נעלמות באותיות מ"צ, וזהו כי נר מצוה. והנה ב"פ נ"ר שהם בינה ומלכות, גי' ת"ק, והוא הנעלם. ומלוי של שדי עולה ת"ק. אמנם אותיות שדי עצמו, הם סוד ב' שמות אהי"ה דההין ודיודין, גי' שי"ב. ועם ב' שמות עצמם גי' שדי. וסוד זה רמוז בפסוק בין שדי ילין, אמנם הרמוז לזה, כי כל זווגים וחיבורים אלו, הם ע"י היסוד הנקרא שדי בין למעלה ובין למטה, בבינה ומלכות, אמנם שדי בבינה הוא רפ"ה, ושדי שבמלכות הוא דג"ש, לכן בין שדי ילין רמוז לבינה, לכן הוא דפ"ה. (ובתיקונים כתב שיהא נר של ד' פיות).

מהחברים: אמנם סוד הדלקת נ"ר בהיכל, כשתמנה בזה אופן, שהוא הנקרא מספר קדמי,

שהוא סוד החלוק של הש"י, הנזכר בפרקי היכלות, והוא מועיל מאוד אל הקדושה, להמשיכו אל האדם. וכשילבש הלבוש, יכוין בשם אכתרי"אל, וצריך שילבש בכל שבת בגדים לבנים. לכן אל יפחת מד' בגדי לבן, כמו: מלבוש עליון ותחתון, ואזור, וחלוק. וקבלתי ממורי ז"ל, שכפי הגוון המלבושין שאדם לובש בשבת בעה"ז, כך מלבישין אותו אחר פטירתו בימי השבת תמיד, לכן ראה לחכם א' לבוש שחורים אחר פטירתו בימי השבת, והגיד כי כך היה לבוש בעה"ז, והוא נענש במדה זו. וד' בגדי לבן אלו, נגד ד' אותיות הוי"ה, והם בגדי הבריאה. גם ראיתי למורי ז"ל בחורף בשבת, שהיה לובש מלבוש גיבאני תחת מלבוש הלבן העליון מפני הצינה, ולא היה מקפיד בזה, רק שהיה ד' בגדי לבן נגד ד' אותיות הוי"ה כנ"ל, ואלו הבגדים הם א"מ מבחוץ.

מורי זלה"ה היה אומר, כי כל המצות שאדם עושה, נרשמות במצחו. וכל מצוה ומצוה, נרשמת באות א', דרך אותיות המיוחדת לאותו מצוה. ואם עושה מצוה אחת מאיר האות של אותו מצוה, ואם עשה מצוה אחרת, אז הארת אות מצוה א' מסתלקת, ונבלעת בפנים במצחו. אבל אם עשה מצוה של צדקה, אינה נבלעת בפנים כמו בשאר האורות של שאר אותיות, אלא מאיר כל השבוע במצחו, בסוד וצדקתו עומדת לעד, ולא נבלעת תיכף.

אמר מורי ז"ל, כי הזוכה בנפש יתירה בשבת, או אין מאירין במצחו עבירות שעשה, כי תוספות הנפש והארתו, מכסה אותן. ואם האדם טמא קרי ניכר במצחו, ואז אין הארת נפש יתירה מכסה אותו, עד שיעשה טבילה, ויסיר מעט רושם ממצחו, כי אז אין ניכרת כ"כ.

לערב בכל ע"ש שתופי מבואות וערובי חצרות, ויבצע ביום שבת בבוקר, על הפת שנעשה בו העירוב, ובלילה על פת השיתוף. ומורי ז"ל קודם שהיה מערב, היה אומר הברכה, ואח"כ

(ה) ספר טעמי המצוות דף קמ"ב. שער המצוות דף כ"ט דרוש ב' ג'.

(ו) שער הכוונות ענין קבלת שבת דף נ"ד. (ז) בראשית ב' אות רמ"ז, ובדפוי דף נ' ע"ב.

עמו היצירה. וא' כדי שיוכל לכלול ולעלות באצילות. ואז זוקף, ותעלה בריאה ע"י ס"ג. וכן תעשה ביצירה. ובעשיה יכוין לשפע א', והוא שיוכלל ביצירה.

ובברכת שים שלום, כשאומד בא"י המברך וכו', יכוין בהויה זו, כי הדי י' באצילות, ה' בבריאה, ו' ביצירה, ה' בעשיה. ואז תכוין אותם לכלול זה בזה כל העולמות ממטה למעלה פעם ב', מן ה' עד י', עד אצילות. ותכוין, כי אז ג"כ יורד תוספות נשמה לנשמה, ותוספות נשמה, ותוספות רוח, ותוספות נפש. נמצא, כי תחלה אנו מעלין אותן לקבל התוספות, כי סוד העליה והכללות, הוא עצמו הוא התוספות. (כי סוד העליות) ואח"כ תכוין להורידם עליך, ואח"כ להעלותן. והנה אל תחשוב להוריד נשמות או להעלות רק בברכת שים שלום, כשתאמד בא"י המברך וכו', בשם הזה בר' אותיות כנ"ל, אבל בכל התפילה לא תכוין בנשמות.

קבלת תוספת נשמה במנחה בע"ש, הוא דבר גדול, קודם שתאמר אדני שפתי תפתח, תכוין ותחשוב לעלות במחשבתך, כל חלקי הנפשות שהם בעשיה, ע"י שם יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, ולהעלותן עד היצירה, וז"ס תוספת נפש שבת, כי העשיה נכללת ביצירה, ונתוסף בו מקדושת תוספת נפש. ואח"כ להעלות היצירה עם הרוח שבה, ע"י שם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ולהעלותן אל הבריאה, וזה תוספת הרוח. ואחר כך להעלות הבריאה עם הנשמות שבה, על ידי שם ס"ג יו"ד ה"י וא"ו ה"י, אל אצילות, וזה תוספת נשמה. ואחר כך לחבר עם נשמה לנשמה, שהוא נפש דמלכות דאצילות, על ידי שם יו"ד ה"י וי"ו ה"י אשר שם. ואמת הוא, כי יש עוד רוח ונשמה דאצילות, אך הלואי שיוכלו דורינו זה לכוין בכך, ולזכות נפש דאצילות, והרי במחשבה זו יקבלו כל חלקי תוספת קדושה.

ואז תתחיל עמידה, ותכוין בכריעה ראשונה ברוך, להוריד כח הנשמות ההם נפש דאצילות עליך, על ידי שם ע"ב דיו"ן. ובמלת הוי"ה

א"ב הם ג', ועם ג' הרי ו', וד' ארבע הרי י'. וכער"ז עד י' יעלה נ"ה, כ' עולה ע"ה, ל' ק"ה, עולה הכל גי' נ"ד. פ"י הדבר: אותיות היכל, מן א' עד ה' הוא ט"ו, ועם י' נ"ה, ואות כ' ע"ה, ואות ל' ק"ה, הרי היכל גי' נ"ד.

פרק ה'

ח' בו יבואר כללות העולמות, וקבלת תוספות נד"ן בע"ש במנחה, וזה ענינו: אח"כ במנחה דע"ש, תכוין בו היטיב, וכמ"ש כוונתה, ואז מתחילין העולמות לכלול זב"ז, רק שיש כמה מיני בחי' של כללות העולמות, ובהם מדרגות רבות. ונלע"ד כי אמר לי מורי ז"ל, כי בקבלת שבת יכוין, שכבר נכנסו ג"פ תחאין דל' דצלם דאו"א. ונלע"ד, כי אותן של אימא נכנסין עתה, ושל אבא נכנסין בקבלת שבת. הרי התוספות שניתוספה לז"א. ומג' פ"ת דאבא, יכוין לקבל תוספת נפש, ותוספות שיש לנוקבא, היא עליה גמורה.

והנה קודם תפילת מנחה, תכוין בדעתך לעלות ולכלול שם ב"ן שבעשייה עם היצירה, בשם מלוי אלפי"ן גי' מ"ה. ויצירה בבריאה, בשם ס"ג. ובריאה באצילות, בשם מלוי יודין. ותכוין ד' שמות, בר' אותיות יהו"ה. בכל א' מד' עולמות, תכוין להעלות חלקי האלהות שבהם, ע"י מ"ן של נשמות, ואז תכוין בעשייה ששם הנפשות, ובכללן תכלול נפשך. וביצירה הרוחות, ותכלול עמהם רוחך. ובבריאה, נשמתך. ובאצילות, נשמה לנשמה.

ואח"כ תתחיל תפילת י"ח, ובכריעה ראשונה ובזקיפה, כנודע לך בסוד ד' זקיפות, הנזכר בשער עמידה רחול, ואין רצוני להאריך, רק בארנו בקיצור, ארבע כריעות, הם: ב' אהי"ה דיו"ן, ואח"כ ג' אהי"ה דאלפי"ן, ואח"כ ד' אהי"ה דההי"ן. וכן ד' זקיפות, הם: ד' היות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ותכוין בכריעה הא', לקבל שפע מן המאציל, כדי שיוכל לכלול ולהעלות עמו הבריאה, ואז תזוקף ותעלה האצילות למעלה. ובכריעה ב', יכוין להוריד ב' מיני שפע לבריאה: א' כדי שיוכללו

תזקוף, ותכוין כי על ידי נשמות האלו, אתה מעלה את המלכות למעלה בסוד מ"ן, ותזקוף את המלכות על ידי שם ע"ב כנ"ל. אחר כך בכריעה ב' במגן אברהם, תכוין להוריד עליך סוד נשמה מן בריאה, בסוד שם ס"ג כנ"ל, ואחר כך תזקוף על דרך הנ"ל. ובכריעה ג' דמודים, תכוין להוריד עליך רוח מן יצירה, על ידי שם מ"ה כנ"ל, ותכוין זה בשם הוי"ה במודים, ובזקיפה יכוין כנוצר לעיל. ובכריעה ד' בהטוב שמך, תכוין להמשיך הנפש מן עשיה ע"י ב"ן הנ"ל, ואחר כך תזקוף כנ"ל, ובאמריך המברך בשלום, יכוין לחבר יחד כולם חיבור אחד.

להר"ם נאגדה, סוד מנחה, כשאומר מנחה, צריך לידע ולכוין, שאז במנחה בשעה שהוא רוצה להתפלל, אז המלכות שהיא שכינה אשר היא בגלות בעונותינו הרבים, אז עולה למקום שהיתה שם קודם הקטרוג, לכן צריך לכוין כוונת בד' זקיפות שעושה אדם בתפלת מנחה: באבות, ובהודאות. בזקיפה ראשונה יכוין לשם ע"ב, ודע כי שם ע"ב שהוא בחכמה, הוא חיות לעולם האצילות כולו, בסוד כולם בחכמה עשית. וס"ג הוא בנינה, חיות לעולם בריאה. ושם מ"ה בועיר אנפין, חיות לעולם יצירה. ושם ב"ן בנוקבא, חיות לעולם עשיה.

והטעם אמרו בוהר^(ט) כי אמא מקננא בכורסייא, ות"ת מקנן ביצירה, ומלכות מקננא בעשיה. פי': כי בינה נקראת קו ירוק המקיף העולם, שיוצא קו מן אמא, ומקפת כל העולם אצילות, ונעשה מסך בין אצילות לבריאה. ר"ל: כמו שהבינה נעשית אור פנימי לזעיר אנפין, כי מלבשת המותין דזעיר אנפין, בנצת הוד יסוד שלה, ונכנסו בתוכו בפנימותו^(כ) כן נעשית אמא אור מקיף לכל האצילות, ואור של אצילות האיר ע"י מסך של בינה, ומתנוצץ בבריאה על ידי מסך הנ"ל. וכן בבריאה, ת"ת שבבריאה מקיף מבחוץ

לעולם בריאה, ונעשה מסך, שעל ידו מתנוצץ האור למטה ביצירה על ידי מסך הנ"ל. וכן מלכות שביצירה, עובר בה האור ומאיר לעולם עשיה וכו'. לזה ס"ג שהוא בנינה, הוא בבריאה. ושם מ"ה של זעיר אנפין שהוא ת"ת, הוא ביצירה. ושם של ב"ן שהוא במלכות הוא בעשיה.

לזה בזקיפה יכוין בד' זקיפות: בזקיפה ראשונה יכוין לע"ב, להאיר לבריאה, שע"ב שהוא בחכמה, לתת הארה באצילות, שיכינו מקום לקבל הבריאה, כאשר תעלה למעלה באצילות.

ובזקיפה שניה, יכוון לשם ס"ג, שהוא בנינה, להאיר לעולם בריאה שיעלה באצילות, לקבל הארה מאצילות, שכל כוונתינו שיעלו העולמות, ותעלה השכינה לקבל הארה, כדי שירד שבת אחר המנחה בהשפעה רבה כמ"ש בע"ה.

ובזקיפה שלישית, יכוין לשם מ"ה, להאיר לעולם היצירה, שיעלה בבריאה לקבל הארה מבריאה.

ובזקיפה ד', יכוין בב"ן, להאיר לעולם עשיה, כדי שיוכל לעלות ליצירה, לקבל השפע והארה מיצירה.

ואחר כך בחתימת הברכה בשים שלום, בהוי"ה אחרונה, יכלול כל העולמות זה בזה ממטה למעלה. וכן האותיות כולם במלויין. ה' עם ו', ו' עם ה', ה' עם י', שהם ד' שמות הנ"ל: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. ואנו גם כן מעלין בעלייה זו, החלק שיש לנו מג' עולמות, נר"ן, להביא הארה לשמות הנ"ל מתיה לנר"ן, ע"כ להר"ם.

פרק ו'

^(ג) בו יבואר כל עניני שבת בכללות, ואחר כך בפרקים הבאים נבארהו כל א' במקומו בעזרת השם. אחר כך תצא לשדה לקבל שבת, ותכוין בסוד מלכות, שהיא עתה שדה של תפותין, בסוד נה"י כמ"ש בע"ה בסיום הדרוש. אחר כך תאמר

(ט) תקו"ז תקו"ו אות נ"ג. ע"ח שער מ"ז פ"ב. תע"ס חלק ג' פרק ג' ד'.

(י) ברפ"י מוסיף (ס"א: נעשה מוח לאור פנימי של מוחין הנכנסת בתוך ו"א ובמלבושו שלא נכנס האור בתוכה.

(כ) שער הכוונות ח"ב ענין קבלת שבת דרוש א'.

יה"ו, שהוא מ"ב דבריא. ואח"כ ג"ר שבכריאה במלכות דאצילות, שבר"ת "טוב" להדות לה, ר"ת ט"ל, שהם ג"פ באי, והבן. ואח"כ ז"ת ע"י שם מ"ב שבמילוי אלפין שבאצילות וזהו לה, ר"ל טוב להדות לה. ומי שהוא מבחינת קין, יכוין בר"ת "יחיל" ה' "מדבר" קדש, ר"ת גי' קין, להעלות כל ניצוצי קין עמו.

וכשתאמר "מזמור" שיר "ליום" השבת, תכוין בר"ת, שהם למשה. ואז תעלה שם הבריאה, ותכוין להעלותה ע"י שם מ"ב דאצילות, והוא הוי"ה דאלפין, כמו שידעת. גם אותיות למשה, רמו לתיקון הבל שנתגלגל במשה. (מזמור שיר ליום השבת, ר"ת למשה, כי הוא סוד האצילות, שעלה שם המלכות ומאירה בנה"י דאצילות)

ותכוין באמרך "טוב" להדות לי"י, ר"ת ט"ל, שהם סוד ג' באי הנ"ל העולין ט"ל. הוא סוד יה"ו שבכריאה. ועתה מעלין אותו באצילות, וזהו לי"י. כי ט"ל, הוא טוב להדות, אנו מעלין לי"י. וזהו הוי"ה של לי"י, תכוין לשם מ"ב דאלפין.

גם תכוין, כי עתה נתקנו ניצוצי קין, לכן תחילה נזכר שלא כתיקונו, שהוא "קולם" יישאו "נהרות" ר"ת קין. ואח"כ נזכר כתיקונו, שהוא "נאוה" קדש י"י, ר"ת נקי, כי עתה נתקנו הניצוצין.

גם עתה תכוין בר"ת: י"י "למבול" יישב, יל"י, והוא שם קדוש של ע"ב. והענין, כי ע"ב שמות מתחלק לששה חלקים, נגד ששה כוכבי לכת, ובכל א' יש בו י"ב שמות, נגד י"ב מזלות, לכן המזל הב' הוא שור, ונרמז בשם יל"י, שהוא שם ב' ג"כ, לכן בכח זה עשו העגל. ושם זה עולה נ', בסוד נש"ב, מסוד הגבורה. והנה תכוון בו להעלות נשמות שבין הקליפות שהם רבוקים הרבה, ולא יוכלו לעלות ע"י שם מ"ב, ושם זה הוא בעשיה. גם במזמור שיר ליום השבת, תכוין לשם יל"י, אחר שהוא באצילות ג"כ, והוא י"י "לאורך" ימים כמו שידעת, רק ששם זה הוא באצילות הנקרא לאורך ימים, וגם בו תעלה נשמות ניצוצין דבריאה, שאין יכולין לעלות ע"י שם מ"ב.

והנה באמרך באי כלה, תכוין לקבל תוספת הנפש. ובכרכו, לקבל הרוח. ובפורס סוכת שלום,

מזמור לדוד הבו לי"י, ותכוין ג' הבו, כי הבו גימטריא אח"ד וג' פעמים הבו גי' ט"ל, כמנין יו"ד ה"א וא"ו, שמהם מקבלת ה"א אחרונה, ותכוין כי הם גי' בא"י, והם סוד באי כלה כמ"ש.

ואח"כ תכוין שהם סוד נה"י שביצירה, שמשם יבוא תוספות אל עשיה, ותכוין בסוד פסוק זה, כי בו רומזין קין והבל. וכל מי שמכיר בו מאיזה מהם הוא, יכוין לכלול עצמו בהם, כי רוב הנשמות באים מהם, כי ר"ת "הבו" לה' "בני" היא הב"ל, ובני אלים הוא קין, בסוד ויראו בני אלהים, כמו שידעת. וכן "השתחוו" לה' "בהדרת קדש, ר"ת הב"ל. אחד כך בז' קולות שם מ"ב אב"ג וכו', וכפי הוי"ו"ת שבהם כפי נקודם, חס"ד סגו"ל גבורה שב"א וכו'. כבר ידעת כי שם מ"ב הוא ביצירה. ובהגיעך לשם ז', אז תכוין לכלול כל הז' בו, והוא סוד היכל ק"ק דיצירה, ובניקוד הוי"ה צבאות.

אח"כ אומר ב' פעמים באי כלה, נגד נ"ה. ואחר כך באי כלה שבת מלכתא. והענין, כי בא"י גי' אח"ד, ושלשתן הם ט"ל, גי' יו"ד ה"א וא"ו. ותכוין באי א' בנצח, ב' בהוד, ג' ביסוד. אמנם בג' אמוד שבת מלכתא, לרמז לש' ב"ת, כי אז ביסוד כולל שלשתן נגד ש', ואז נכללין שלשתן. ואלו ג' באי הם בבריאה, כי משם באים ליצירה, כי המלכות עולה מן יצירה לנה"י דבריאה.

אמנם כוונת קבלת שבת בשדה, ואח"כ בבית, דע, כי הלא תחלה אנו יוצאין אל השדה, כי ב' בחינות הם: א' בחי' הנשמות, שהם פנימית לכל העולמות. ב' החיצונית, שהוא בחי' היכלות ומלאכים, אשר עליהן נאמר, הן אראלם צעקו חוצה. ועתה בשדה, מעלין סוד חיצונית, שהוא סוד ההיכלות והמלאכים. אמנם אנו מעלין ג"ר שבעשיה, בעשירית שביצירה, והם ג' הבו שבמזמור זה. אח"כ אנו מעלין ז"ת ע"י אב"ג וכו' שביצירה, והם אלו ז' קולות, קול ה' על המים וכו', שבמזמור זה. אח"כ כשאומר "ה' למבול" יישב, יכוין בר"ת יל"י, לעלות ולכלול עמהם את הפנימית שהם הנשמות ע"י שם זה.

אח"כ ג"פ באי כלה, כדי להעלות ג"ר דיצירה, בעשירית דבריאה. והז"ת ע"י ז' אותיות אה"י

נשמה. אך עכ"ז, להורות כי יש עתה יותר קדושה בליל שבת, אנו אומרים ברכת ק"ש בנועם גדול, בסוד נועם הנמשך מן הבינה.

וביכולו של עמידה, אז תחשוב דאתעבידו לה ג' מוחין, מנצח הוד יסוד בפנימותן. כי בשדה היתה בחיצוניות, ועתה נקרא חקל תפוחין קרישין, וכל קרישין הם בסוד מוחין, כי חכמה נקרא קודש. ותכוין כי יש לה ל"ה תיבין, נגר ל"ב נתיבות חכמה, וג' שביעי כנודע. והנה ג' שביעי הם נצח הוד יסוד.

אח"כ בויכולו של אחר עמידה, יכוין שאז ג' שביעי הם חג"ת. והענין: שאז מאירין בה ג' ידין אלו, אך עתה אינה עולה היא להם.

אח"כ בויכולו של הקידוש, תכוין כי אז מאירין ג"כ חב"ד דז"א, וכנגדם ג' שביעי, כי הם מאירין בנה"י, אך לעולם כל שביעי בנה"י.

והנה בבואך מבהכ"נ, עמוד במקומך, ואמור דא היא סעודתא דחקל תפוחין קרישין, כי הלא אז המלכות יש לה ג' מוחין, ונשפעת מהם, ומשם אוכלת. ואח"כ תקיף השולחן דרך ימין בשתיקה, נגר אור מקיף של חג"ת, המאיר באור מקיף של נצח הוד יסוד. ואח"כ תקח בידך ב' אגודות הרס, ותחברם בידך, ותברך עליהם, ותריח, ותקיף בהם פעם א' בשתיקה, נגר אור מקיף דחב"ד, המאיר באור מקיף דנצח הוד יסוד. ואחר כך אמור זכור ושמור בדבור אחד נאמרו, ותאמר הקידוש, ותכוין בהם כנ"ל.

ואחר כך אחר אכילתך, תאמר איזה פרק, או ח' מהראשונים בערב, וח' בבוקר, וח' במנחה, שהם כ"ד תכשיטי כלה. ואמור ברכת המזון, ותכוין יו"ד במילוי דמלוי, בברכה א'. ה"י במילוי דמילוי, בברכה ב'. וי"ו במילוי דמילוי, בברכה ג'. ה"י במילוי דמילוי, בברכה ד'. ובברכת החליצנו, תכוין בחליצת המנעל דמט"ט, לעלות אל הבריאה, שהם לבושי שבת וי"ט. ואחר כך חזור ואמור זכור ושמור בדבור אחד נאמרו, ותברך ותריח בהרס, וטוב לומר בליל שבת מסכת עירובין, בסוד ע"ב רי"ו.

ובבוקר בעמידה בלחש, תכוין כי אז הת"ת עולה מנצח הוד יסוד שלו שירד בלילה להרביב

לקבל הנשמה. וכל אלו הם בסוד הלילה, שהוא בסוד המלכות. אח"כ בבוקר, תכוין בבדרכו לקבל נפש, ובסמיכת גאולה לתפלה, לקבל תוספת רוח. ובמוסף באיה מקום כבודו, לקבל נשמה. ושלשתן מן הת"ת מרת יוס.

ונחזור לענין, הנה כל תיקון זה הוא בשדה. והענין הוא בסוד בחי' חיצונה של נה"י דז"א, אך בבואך מן השדה, תקיף לשולחןך פ"א, הוא נגר א"מ של החיצוניות. ואח"כ תקיף פ"ב כמ"ש. וכשתבוא מבה"כ מתפלת ערבית, תעמוד במקום השולחן, ותאמר דא הוא סעודתא דחקל תפוחין קרישין, שהם דנה"י כמ"ש, ואח"כ תקיף השולחן דרך ימין, בשתיקה. ואח"כ קח בידך שני אגודות הרס, ותחברם בשתי ידיך, ותברך עליהם, ותריח בהם. ואח"כ תקיף בהם השולחן פ"ב בשתיקה, ואמור זכור ושמור בדבור אחד נאמרו.

ותאמר הקידוש, ואחר אכילתך אמור איזה פרקים ממסכת שבת, ואמור ברכת המזון, ותאמר זכור ושמור בדבור אחד נאמרו. ותברך על ההרס פ"ב. ובבוקר בסעודה שניה, תעשה כמו בלילה, וכן בסעודה שלישית.

ובסוד המוציא, תכוין כי ה' דהמוציא, בינה לחם, ת"ת. ה' מן הארץ, מלכות. ואח"כ תבצע כזית לעצמך, בסוד יוד ראשונה דהו"יה. ואח"כ כביצה לאשתך, הוא י' אחרונה דיאהרונ"ה. וקודם סעודת השחר, אמור דא היא סעודתא דעתיקא קרישא, וקודם סעודת מנחה, יאמר דא היא סעודתא דעיר אנפין.

גם יהיה לך ד' בגדי לבן, נגר ד' אותיות הוי"ה, ואלו הבגדים הם סוד א"מ מבחוץ, והוא סוד המלבושים. ותלך לערבית, ובאמריך ברכו, יכוין לכלול היכל ק"ק דיצירה בבריאה, ונעשה ממש בריאה, וזה תוספות שבת ביצירה, וזה סוד תוספות הרוח, ולכן תכוין בתוספות הרוח, לקבל עתה, והם ממש בבריאה, שהוא סוד ברכת ק"ש כנודע. והנה אין בהם תוספת, רק עד היכל ק"ק, שהוא בברכת השכיבנו, כי אז אנו מוסיפין ופרוס, כי שם סוד סוכת שלום, בהיכל ז' דבריאה, ואז חוזר אותו היכל להיות אצילות, וזהו תוספת הנשמה, ולכן תכוין בפרוס עלינו, לקבל תוספת

הלחש, וחזרת דשחרית. אך עמידת המוסף הלחש והחזרה, אין בנו יכולת להקיפם, כי הם למעלה באבא ואמא.

אח"כ במנחה בשבת, או לברו הז"א נכלל באבא ואמא, ועולין שלשתן בעמידה בלחש עד מזל י"ג דדיקנא דעתיקא קדישא. ובחזרה, עולין עד מזל ח' דדיקנא דעתיקא קדישא, ולא עד בכלל. או נמצא כי הז"א יש לו י"ג ת"ד דיליה, כמ"ש בר"מ פרשת נשא, בפסוק יברכך יאר ישא (ל) בסוד ג"פ אהי"ה, ואז מזווגין או"א, כמ"ש בפירוש אתה אחד.

והנה סעודה ג', הוא אוכל הז"א מפה של עתיקא, לכן נקרא סעודתא דזעיר אנפין, לכן אין ראוי לקדש על היין בסעודה זו, כי אין בעתיקא שום יין כלל, ועיקרו רחמים גמורים, ואינו ראוי לעורר היין בגו סעודה זו. אבל בבי' סעודות ראשונים, אנו מקדשין על היין, בסוד יין המשומר בענבים, המשומר של הבינה המשמח, משא"כ עתה. ועושה בסעודה זו בכל פרטות הנ"ל, וענין הסעודות כבר ביארתי, כי בלילה הוא מפה דמלכות. ובשחרית מפה דז"א, ובמנחה מפה דעתיקא.

פרק ז'

(מ) צריך שתרע, איך יש בו"א מוחין פנימין ומקיפין. והנה ביום השבת, הוא עליית ז"א כמ"ש. אך בליל שבת, כל העליות הוא בנוקבא דאצילות, שעולה בו"א, וכל ג' עולמות שתחתיה, כי כל זה נקרא עלמא דנוקבא. אך הז"א דאצילות, ומכ"ש כל מה שלמעלה ממנו, אין להם עלייה בליל שבת, רק הארה יתירה במקומן עצמן. וזו סוד ליל שבת, שהוא מדת לילה, ונקראת שמור, כי אז הוא עליית הנוקבא, לכן אנו אומרים כי ליל שבת רומז לנוקבא. אך יום שבת עיקר עלייה אל הז"א, רק שאגב גררא דיליה, מעלה הנוקבא עמו לעילא, לכן כל אתר דאית תמן גברא, אין הנוקבא

במלכות שם, והוא עולה בבוקר לנה"י דאבא ואמא, להיות לו מוחין ג"כ. אמנם המלכות עולה אז ג"כ לחג"ת זעיר אנפין. והענין: כי אחר שזעיר אנפין מתעלה ג' מדרגות בנה"י דאבא ואמא, נמצא כי נה"י שלו הם בסוד חג"ת, לכן עולה עתה המלכות עד שם, להיות לה מוחין משם.

ובחזרת עמידה, או היא מתעלה ג' אחרות, שהם חב"ד דז"א, ואז היא שוה כמוהו. ואח"כ בתפלת מוסף בלחש, או עולה הז"א בחב"ד דאו"א, ואז הוא ושמרתם את השבת כי קודש הוא, כי הוא ממש שוה אל או"א עצמו. ואז המלכות עולה לנה"י של ז"א, שהם נה"י של או"א. ובחזרת מוסף, מדלגת מלכות מדרגה אחת שהוא חג"ת, ועולה עוד מדרגה אחרת שהוא חב"ד של או"א, ואז או"א וברא וברחא שוים יחד, כי הת"ת אין לו עתה עלייה אחרת. ולפי שמדלגת המלכות ב' מדרגות שלא כסדר עליית האחרות, לכן שואלין המלאכים אי"ה מקום כבודו, כי אין יודעין איך עלתה כל כך במרוצה. אמנם סוד אי"ה: א', סוד מזלא דעתיקא הי"ג, שהוא סוד הדעת של או"א, שהם י"ה, וזהו אי"ה. דע, כי ביום השבת אין זיווג כלל לזו"ג, אלא עתה בחזרת מוסף. והטעם: כי עד עתה לא היה שוין בקומתן, ולא היה היסוד נשתוה עם המלכות, אך עתה שניהם שוין ממש, והיסוד מזווג עמה. והוה תבין סוד מוסף, שהוא לעולם בסוד היסוד. אמנם לפי שעתה הם באו"א, לכן צריך עתה סוד זיווג ע"י מ"ג, ע"י קדוש ה' ממש, ע"ד יחד או"א עצמן בשמע ישראל כנדע, וזה סוד שאנו אומרים שמע ישראל בחזרת מוסף, וצריך לכוין בזה, והבן.

והנה בסעודת שחרית, או כבר עלו שתייהם עד הכתר, דוגמת אבא ואמא עצמו. נמצא כי עתה הם נזווגין מעתיקא קדישא בעצמו, לכן עמד במקומך, ואמור דא היא סעודתא דעתיקא קדישא, ועשה כמו בלילה אותן הב' מקיפין, שהם נגר עמידת

(ל) וזה ע"פ הסולם אות ק"פ. ובדפו"י דף קמ"ו. לקמן פרק כ"ג. שער הכוונות ח"ב דף ק"ז.

(מ) שער הכוונות ח"ב ענין קבלת שבת דרוש א' דף ל"ו.

עולה^ג לשם, לכן ביום שבת מכונה לז"א שהוא זכר, ולקמן נבאר בע"ה.

אמנם הארה זו שנתוסף אל הז"א בליל שבת, הוא שאורות מקיפים שלו, נכנסו בו בסוד א"פ, ואז נמצא שיש לו מוחין א"פ גדולים מאוד, ועי"כ נתוסף לו מקיפין אחרים גדולים מהם מאוד, אך אפשר להיות זה, בב' מציאות: או שהז"א יגדל ראשו, ויעלה ראשו למעלה, עד גובה כל המקיפים, ועי"ז יתלבשו אותן המקיפין בו, באופן שראשו יעלה למעלה, והמקיפין ישארו במקומן למעלה, רק שראשו הוא עולה למעלה ומלביש אותן. או אפשר שראשו תשאיר למטה במקומו, אמנם המקיפים הם יורדין ממקומן למטה ונכנסין תוך ראשו. אמנם כבר ביארנו, כי אין לז"א שום עלייה בליל שבת, ואינו עולה ונגדל כלל, וא"כ מוכרח הוא שנשאיר הוא במקומו, והמקיפין הם יורדין ממקומן ונכנסים בראשו, והוא אינו נגדל כלל.

אמנם סוד אלו המקיפים כבר ביארנו במ"א, שהם ב' אותיות ל"ם דצל"ם, ושם בארנו כי הם ב' בחי': כי הלו' הוא סוד המלבושים תוך נה"י אמא וזהו לו'. אך הם סוד ד' מקיפין עצמן, בלי לבוש נה"י דאמא כלל. גם ביארנו, כי יש ל"ם דאמא, ול"ם דאבא, ושניהם נכנסין עתה בליל שבת. וצריך שתדע, כי אע"פ שאנו אומרים, כי הלו' או ס' דצלם, כל א' מהם דומה אל הצ' דצלם, עכ"ז אין הכוונה רק לומר, שכל מה שיש למטה מצ' דצלם, יש בלו', או בס'. אכן אין אורכן וקומתן שוה, כי הצ' יותר ארוכה ג"פ יותר מן הלו', פי': כי הצ' דצלם מתלבש בג"ת ובג"א ובג"ר, נמצא שארכה ט"ס. אך הלו' אין ארכה רק ג"ס לבדה, באופן שכל אורך כל אחד מאלו הג' של הלו', שיעור ספירה אחת לבד, ושלשתן שיעור ג"ס לבד, אך עכ"ז אעפ"כ הם נחלקין כל א' לג' מדרגות, כמ"ש שנחלקין לג"פ עלאין, ולג"א, ולג"ת. אך אין אורכן רק כמו פרקין של צ' דצלם הראשונים. ואמנם הם דצלם, באופן אחר, כי הלו'

דצלם אע"פ ששיעורו כשליש לבד מן הצ' דצלם, עכ"ז להיות סוד נה"י דאמא כנ"ל, היא מתחלקת לט' ספירין ופרקין, ג' עלאין וג"א וג"ת, כי כל בחי' נה"י בין אם יהיה קטנים או גדולים, הם נחלקים לפרקין כנודע. אך הם דצלם שהם מוחין לבד בלי לבוש, אינם נחלקין כלל, רק כל מ' נכנסין בפעם אחד. וכמ"ש בצלם דאמא, כך הוא בצלם דאבא.

ועתה נבאר הסדר, והנה קודם קבלת שבת, תכוין, כי אז נתוסף הארה כבר בז"א, והוא שנכנסין אז ג"פ תתאין של לו' דצלם אמא, וכן ג"פ תתאין של לו' דצלם אבא, וזה נעשה סוד תוספות שבת, שזו התוספות בליל שבת שיש לז"א, ותכוין לקבל תוספת נפש יתירה, מבחי' ג' תתאין אלו הנכנסין בז"א, כי ג"ת הם בחי' נפש. אך התוספות שיש להנוקבא, הוא סוד עלייה גמורה, ואינו כמו הז"א.

והנה עלייתו הוא באופן זה: כי כבר בארנו במ"א, כי סוד קבלת שבת הוא בחוץ בשדה, וסוד הדבר, כי הלא כל העולמות יש להם חיצונית ופנימית, וסוד החיצונית הוא, בחי' המלאכים והעולמות בעצמן, אך הפנימית הוא הנשמה של כל העולמות, אשר משם באים נשמות הצדיקים, וגם בעולם האצילות הוא באופן זה, כי המלאכים יונקים מהחיצונית, והנשמות מפנימית. אמנם תחלה עולין חיצונית, שהם בחי' מלאכים, ואח"כ עולה פנימית. אמנם כל הבחי' מאלו הג', יש בה ב' בחי' א"פ וא"מ. והנה עתה בצאתך לשדה, תכוין כי הוא חיצונית העולמות, דוגמת שדה, וחיצונית היא, שאנחנו מעלין עתה בקבלת שבת בשדה, וכל זה בסוד א"פ שלו, ומעלין חיצונית ד' עולמות בבחי' א"פ שלהן, ומקבלין תוספות שבת, וכל זה נעשה בשדה לבד. ואח"כ נבאר שאר בחי'. והנה באומרך מזמור לדוד, תכוין להעלות עשיה ליצירה כנודע, רק שהוא בסוד חיצונית העולמות כנ"ל. אמנם סדר עלייתן, שעולין ג"ר דעשייה במלכות דיצירה, ואז המלכות דיצירה,

נשלם בחינת חיצונית העולמות בתוספות שבת.

פרק ח'

^(ז) אחר שנתבאר לך בפרק הקודם, ענין ק"ש בקצרה, ויעדנו לך לבאר ג"כ באורך עתה בפרטות, ועתה נבאר איזה פרטות וזה ענינו: תחלת הכל תצא לשדה לק"ש, ויאמר לכה דודי נצא השדה, (הכוונה רמז לשכינה, אשר היא שדה) בואו ונצא לקראת שבת מלכתא חקל תפוחין קדישין, ויכוין למלכות, הנקרא חקל תפוחין. ויכוין כי חקל, הוא הוי"ה אהי"ה הוי"ה אדני"י, וכן המלוין דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, עולה חקל עם י' אותיות הוי"ה מלא. והנה ביוצא לחקל תפוחין, תכוין אל סוד המקום פנוי, כי כשעולין ג' ראשונות דעשיה בג' אמצעים, נשאר מקום פנוי וחלק, והנה חקל מלשון חלק בב' פתחין, גם חקל מלשון חלק בב' סגול. והענין: כי מה שהיה למטה, אשר אח"כ נשאר המקום שלו פנוי חלק בפתח, ופנוי ממנה, הנה עלו למעלה, ונעשו חלק שלהם ממש בב' סגול. והנה תכוין ס"ג וי' אותיותיו, ועם אדני"י ס"ה, הרי חק"ל. (מ"כ, וכן מנחם עולה חק"ל, שהוא שמו של משיח, ובגלות רחק ממני מנחם).

והנה קבלת שבת בשדה, צריך להיות מעומד, פניו למערב, ואם הוא הר גבוה יותר הוא טוב, וצריך להיות נקי מאחוריו ד' אמות ולפניו כמלא עינו. ותאמר כל הסדר בעינים סגורות, ותכוין תחלה, כי עתה נכנסין ג' פרקין תתאין דל' דצלם בזעיר אנפין, בין צלם דאבא ובין צלם דאמא. ותשים נגד פניך ד' עולמות כסדרן: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. ואח"כ תתחיל ותאמר מזמור לדוד הבו לה' ותכוין להעלות חיצונית העשיה, הג"ר במלכות דיצירה כנ"ל. וזה ע"י ג' הבו הנזכרים. אמנם תחלת הכל תכוין בהויה של הבו לי"י, לשם ב"ן דההין, ותכוין כי שם זה בעשיה, וזה העולם שרוצה עתה להעלות ביצירה. ואח"כ יכוין, כי יש בכאן ג"פ הבו, וג"פ הוי"ה. וסוד הענין הוא זה:

הלא היא עומדת באחור נה"י דז"א דיצירה כנודע, ואז עולין לשם, וכולם מתקבצין במלכות דיצירה, והוא סוד הרחיבי מקום אהלך, כי המלכות היא סוד א"י, ונקראת ארץ צבי, כמאמר רז"ל ^(ז) שנמשלה ארץ ישראל לצבי, שאין עורו מחזיק את בשרו אחר הפשטו ממנו. נמצא, כי תחלה קודם שחיטתו, היה מחזיק בתוכו בתוך העור שלו, כפל כפליים ממה שיוכל להיות בתוכו אחד שחיטתו. כך א"י, בהיותה בישובה קודם חורבנה, היתה מחזקת אנשים הרבה לאין קץ, כפלי כפליים כיוצאי מצרים. וכן מלכות דיצירה, מחזקת בתוכה כל אלו הג"ר דעשיה, והיא מתרחבת ומקבלת בתוכה, ואז הם ג"ר דעשיה באחורי ג"ת דיצירה, בתוך המלכות אשר שם. נמצא כי הם עולין במלכות, וגם בנה"י, ואינם רק במלכות לבד.

אח"כ כשתאמר באי כלה, תכוין שעולין ג"ר דיצירה, במלכות דבריאה, ע"ד הנ"ל. אח"כ במזמור שיר ליום השבת, עולין ג"ר דבריאה במלכות דאצילות ע"ד הנ"ל. ואמנם עדיין המלכויות של כל עולם ועולם הם אב"א. הרי בארנו התכללות העולמות, בסוד החיצוניות שבהם, בסוד קבלת שבת, וכל זה נעשה בשבת על ידינו, וזה נקרא תוספות שבת בכל מקום שהיא, נפש יתירה, כי כיון שנעשה קודם זמנו, נקרא תוספות שבת, ולא שבת עצמה. ואח"כ במעריב ליל שבת, והוא לילה ממש, אז מעצמה נעשה הקדושה שלא על ידינו.

ואמנם ענין זה הוא, שהמלכות נעשית נקודה, וחוזרת פב"פ עם הז"א, בכל ד' מלכויות של ד' עולמות, רק כשעומדות פב"פ, היא נקודה אחת קטנה בסוף היסוד של ז"א, וכך עומדת עד העמידה של ליל שבת, כמ"ש בעז"ה. ונחזור לענין, כי הלא בקבלת שבת בשדה, הוא סוד חיצונות העולמות, בסוד א"פ לברם. לכן אח"כ נכנסין לבית, ומקיפין השולחן קודם ערבית, ואז אנו מעלין גם בחינת א"מ שלהם כמבואר. ועם זה

(ז) גיטין נ"ו. שער הכוונות ח"ב דף ל"ט. (ז) שער הכוונות ענין קבלת שבת דף ל"ח.

כי תכוין בהבו ראשון, שהוא גי' י"ג, והסוד הוא, שמכוין להוריד מן י"ג תקונים שיש בא"א דעשיה, אל העשיה עצמה, ותכוין להוריד הארה מהם. אמנם סדר הארתו, זהו ג' הויות, כמנין הבו ע"ה.

מהחברים: ויאמר תפוחין קדישין, ע"ש תפוחין של עכשיו, העתידין לזכות למחר לתוספות קדושה. ומיד ש של עשיה נכללת ביצירה, ששם ש של שמור. ובבריאה ש של שבת, ובאצילות ש של (אדני) שביעי, והכולל ג' פעמים שביעי שבויכולו, וג"פ ש' כזה ש ש ש, הם ט' ווי"ן, והוא שם של ג' תיבין, וכ"א מהן ג' ווי"ן, ן ן ן, ו' א' בקמץ, ב' מלופום, וג' בפתח. ן ן ן, ו' א' בשבא, ב' בחולם, וג' בקמץ. ן ן ן, ו' ראשון בשבא, וב' ווי"ן בצירי, הנזכר בתפלת ר' ישמעאל כהן גדול, וניקודם יוצא מן ה**בּוּ לַיהוָה בְּנֵי אֱלִים**. ה' בקמץ, ב' במלופום, ל' בפתח, י' שבא, ה' חולם, ו' בקמץ, ב' שבא, נ' בצירי, א' בצירי, ל' בחירק. ואז נכללת הזכור ושמור, שהם ענני כבוד, אלא ששם הוא בסוד הבריאה שכן מקוה גימ' קנ"א, דהיינו אהיה בסוד בריאה, ולמחר באצילות סוד שבת ממש.

למהר"ם נאגרה: ויאמר מזמור לדוד הבו לה', ויכוין במלת הבו גימטריא י"ג, והרי ג' שמות הוי"ה פשוטים, שיש באלו הג' עולמות, שהם י"ב אותיות והכולל. או נרמו, שאנו רוצין עתה בקבלת שבת, שיעלו ג"ר חב"ד דעולם עשיה, לנה"י דיצירה, ומתרחבת מלכות דיצירה, ומקבלת אותן שם, שהמלכות נמשלת לעור צבי, ופנימית דג"ר דעשיה, נעשין חיצונית ומלבוש, לחיצונית נה"י דיצירה, עד הלילה, והם כמו אור מקיף מבחוץ, וזה נקרא תוספת שבת מחול על הקודש. והאמת, כי לא עלה שם רק הרוחניות לבד, כי הכלים שלהם נשארין במקומם, לכן העושה מלאכה בתוספת שבת, אינו חייב מיתה, כי עדיין לא נשאר חלל בין העשיה לקליפה, שהכלים שם. אבל כליל השבת, שעולים הכלים דעשיה ג"כ,

ונשאר כפי זה, מקום הג"ת דעשיה חלל לגמרי. ולא נשאר שם רק הרשימו לבד במקומן, וז"ס של חילול שבת, שנאמר מחלליה מות יומת, שיש חלל ונכנסין שם הקליפות עד החלל, ע"י חילולו.

וכיין שעולין שם ג"ר דעשיה למעלה, הם שם עתה י"ג ספירות ביצירה, כמנין הבו. וכן עד"ז י"ג בבריאה, י"ג באצילות, והם ג' הבו שבמזמור. משא"כ בעשיה שנשארין בה ז' לבד, לכן ג' הבו נגד ג' עולמות אב"י. והשם ראשון של הבו ליי"ג, יכוין לשם ב"ן, הכולל כל עשיה, מן אריך אנפין דעשיה עד למטה, כי כל מה שיש באצילות, יש בכל עולמות, ובוזה השם תבא הארה לדעת שבעשיה, שיעלה ליסוד של יצירה וכו'. כמ"ש בפנים.

אח"כ אנו מכוונים על הדרך שאמרנו, ועולין ג' ראשונות דיצירה, לנצח הוד יסוד דבריאה, באמרנו ג"פ באי כלה, ומלת באי גימטריא י"ג כמו הבו, לרמוז שעולין שם חב"ד לנצח הוד יסוד, לג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה, שהם י"ג אותיות עם הכולל. ויכוין לשמות א' לא' עד"ז שנו' לעיל, ויכוין שיש י"ג ספירות בבריאה, כמנין באי כלה, כנ"ל במלת הבו.

אח"כ יכוין בשם מ"ב אחר, כדי שיעלה ז' מדות מיצירה לבריאה, והוא שם אהי"ה יה"ו, גימטריא מ"ב, ויוצא ז' שמות מרגלאין הנודעים בזהר פרשת יתרו^ט אח"כ אנו מעלין ג"ר דבריאה לנצח הוד יסוד דאצילות במזמור שיר ליום השבת וכו'. אח"כ יכוין לקבל שפע הקדושה, מאלף עולמות שיוצאין ונוצצין מבינה, ואלו האלף רמז לתתמ"ט שעולין שבעה שמות מרגלאין וכו', כנוצר לקמן. ע"כ.

והענין, כי כבר ידעת, איך שהי"ג ת"ד דא"א הם סוד ג' הויות שיש בהם י"ב אותיות, והכולל הרי י"ג כנדע. ולכן תכוין להוריד הארה מן אותן י"ג ת"ד, והם בחינת ג' הויות כמנין הבו. אמנם הטעם הוא, כי כוונתינו כדי להעלות עשייה ביצירה, וכבר ידעת בכמה מקומות, שא"א

להעלות שום דבר למעלה ממדרגתו, עד שירד לו תחלה אור מלמעלה, ואח"כ ע"י אותו אור שבא לו, הוא מתגדל ומתעלה ויכול לעלות למעלה. לכן אנו מורידין תחילה הארת הויות אלו, מ"ג ת"ד דא"א דעשיה עצמה. אמנם ג' הויות אלו, יהיה במילוי ב"ן דההין, כי העשיה היא שם ב"ן דההין כנודע, ותורידם עד הדעת דעשייה, ששם חו"ג. וכבר ידעת, כי גבורה שם ב"ן בההין, לכן תוריד להם ג' הויות ב"ן. אך כנגד החסדים אין אנו מורידין שם מ"ה, כי אין בעשייה שם מ"ה. אך עכ"ז עולין הח' עם הג' ביחד, ואח"כ נאיר אל הח' ג"כ מבחינת שם מ"ה, כמ"ש בע"ה.

לכן תכוין בהויה זו של הבו לה' בני אלים, בשם ב"ן, והוא סוד הדעת דעשיה, ותמשיך לו הבו שהם ג' הויות דב"ן, לדעת הנקרא הויה זו דב"ן ג"כ, וזהו הבו לה'. ותכוין, כי ע"י הארת אלו עולה הדעת דעשיה למעלה ביצירה במקום יסוד דיצירה, כי שם מקומו באמצע כנודע.

ואח"כ הבו לה' כבוד ועוז, תכוין באותו הבו הב' להוריד ג' הויות מן י"ג ת"ד דאריך אנפין דיצירה, ואלו הם מבחי' שם מ"ה דאלפין, ותמשיכם אל הבינה דעשיה. ועל ידי זה תעלה בינה דעשיה בהוד דיצירה, ולכן כשתאמר הבו לה' כבוד ועוז, תכוין כי הויה זו במלוי אלפין מ"ה.

ובאמרו הבו לה' בני אלים, יכוין במלת בני אלים לבחי' קין, בסוד ויראו בני האלהים, שהם זרעו של קין. אמנם מ"ש אלים חסד ה', לפי שעתה אין אנו חפצין בדין, כי הוא שבת. והנה ה' של אלהים הוא דין, לפי שהוא ה' על י', לכן לא נזכרה בכאן.

אחר כך בהבו לה' כבוד שמו, תכוין בהבו זה, להוריד ג' הויות מן י"ג דאריך אנפין דבריאה, עד חכמה דעשיה, ועי"ז תעלה חכמה דעשיה בנצח יצירה, וכל אלו ג' הויות יהיה בשם ס"ג, כי הרי הם נמשכין מן הכבוד, שהוא גי' ל"ז מילוי דס"ג, לכן תכוין בהבו לה' כבוד שמו, כי הויה זו במלוי ס"ג, הרי עלו ג"ר דעשיה בג"ת דיצירה. אמנם הכתר של עשיה לא זכרנו אותו, וסוד הענין במה שהודעתך, כי כל בחי' כתר נעשה מעצמו, לכן

אינו נמנה מכלל הספירות, ואין להאריך. אמנם מה שתכוין הוא, כי הלא כשתכוין בהבו לה' ראשון, להעלות הדעת ליסוד דיצירה, תכוין, כי הלא הכתר דעשיה הוא קו האמצעי, והוא עומד למעלה מדעת, א"כ א"א להעלות הדעת עד שיעלה הכתר תחלה, ולכן תכוין כי תחלת הכל עולה הכתר דעשיה מעצמה ביסוד דיצירה, ואח"כ כשעולה הדעת ביסוד, אז נגבהה ונתעלה הכתר יותר, ונתעלה בהוד דיצירה.

אח"כ בהבו הב', תכוין להעלות הבינה בהוד דיצירה, תכוין כי הכתר מתעלה יותר בנצח דיצירה, אח"כ בהבו הג', תכוין להעלות החכמה בנצח, ותכוין כי הכתר מתעלה עד ת"ת דיצירה, ואז הוא שם מקומו האמיתי, כי הוא בקו האמצעי ע"ג הדעת. וגם ממה שידעת כי כתר נעשה תמיד מן התפארת שלמעלה ממנו, כמו כתר ז"א מת"ת דאמא, וכן כולם, כן הוא כתר דעשיה נעשה מת"ת דיצירה, והרי עלו כל הוד' ראשונות דעשיה. ואמנם ראוי לבאר לך סדר הורדת אלו האורות של ג' הבו כנ"ל, והוא, כי כאשר תוריד ג' הויות דב"ן באריך אנפין דעשיה אל הדעת, תכוין להורידן בדרך קו הישר, מכתר אל הדעת, ואח"כ כשתוריד ג' מ"ה מאריך אנפין דיצירה אל הבינה דעשיה, תכוין כי אותן הארות הם יורדין ומתפשטין מן אריך אנפין דיצירה לבינה דיצירה, דרך קו השמאלי, ויורד הקו עד הוד דיצירה, ומשם יורד דרך קו הישר ההוא אל בינה דעשיה, העומדת בקו שמאל דעשיה, ועל ידי זה עולה בינה דעשיה בהוד דיצירה.

והטעם, כי אריך אנפין דיצירה הוא באמצע, וצריך להטות הארתו דרך קו שמאלית כדי שיכנס בבינה דעשיה, גם הטעם הוא, כדי לקבל מבחינת השמאלי, כי כן הבינה היא שמאל, לכן הארתו היא דרך צד שמאל דיצירה. וטעם זה קרוב אל טעם הקודם.

אח"כ כשתוריד ג' הויות דס"ג מא"א דבריאה, תמשיכם דרך קו ימיני שבו, שהוא בחכמה דבריאה, ואחר כך לנצח דבריאה, ואחר כך בחכמה דיצירה, ומשם תוריד לנצח דיצירה, ומשם לחכמה דעשיה. ואז תעלה חכמה דעשיה,

בנצח דיצירה, וכ"כ בר"מ פרשת וארא. אמנם נלע"ד ששמעתי, שיש חילוק בזה, והוא, כי ג' היות דב"ן דאריך אנפין דעשיה, תורידם עד הדעת עצמו דעשיה. אך הארת ג' מ"ה דיצירה, לא תורידם רק בהוד דיצירה, ועי"ז תעלה בינה דעשיה שם בהוד דיצירה, וא"צ להוריד אותן היות עד בינה עצמה דעשיה, וכן הענין בג' היות דס"ג דבריאה, תורידם עד נצח דיצירה, ולא עד חכמה דעשיה, כנלע"ד ששמעתי.

אמנם תבין ותראה, כי ר"ת של הבו לה' כבוד שמו, הבו לה' כבוד ועוז, הוא כלה כלה. והענין, כי הלא בשם מ"ה ובשם ס"ג, נתקנת העשיה שהיא סוד מלכות, ונעשית כלה, כי שם מ"ה דיצירה הוא סוד שם ז"א כנודע, והם הבעל והחתן המקשט את הכלה ועושה אותה כלתו. וכן שם ס"ג שהוא בבריאה, סוד בינה, אמא עלאה, היא המתקנת ומקשטת את הכלה, בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע כנודע, לכן בב' מקומות אלו נקראת כלה.

אמנם מה שתכוין בשם כלה בזה, שהוא ב"ן דההין, שהוא שם עשיה, ועולה לגבי ג' ספירות נה"י דיצירה, הרי ב"ן וג' ספירות הנ"ל, גי' כלה, כי כששם ב"ן עולה בנה"י, אז נקרא כלה.

אח"כ תאמר השתחוו לה' בהדרת קודש, אמנם סוד הענין, כי הלא נודע, שהדעת כלול מחו"ג כנודע, והם סוד של מ"ה נגד ה"ח, וב"ן נגד ה"ג, ושם ס"ג נגד הבינה, ושם ע"ב נגד החכמה. והנה עד עתה אע"פ שעלו ד' ראשונים דעשיה ביצירה כסדרן האמיתי, שהוא: חכמה בנצח, בינה בהוד, חו"ג ביסוד, עכ"ז האורות שהמשכנו אליהם הם שלא כסדר, כי ג' היות ס"ג ירדו בנצח, והיו ראוי שירדו ג' היות ע"ב. ובהוד ירדו ג' היות מ"ה, והיה ראוי שירדו ג' היות ס"ג. וביסוד ירדו ג' ב"ן, והיה ראוי שירדו עמהם ג"כ ג' שם מ"ה. אמנם עד עתה לא יכלנו לעשות באופן אחר, אבל עתה אנו מתקנים את הכל, ע"י השתחוו לה' בהדרת קודש, והוא כי זה ההויה היא רביעית, והוא באצילות, ותכוין כי הויה זו בשם ע"ב יודין שהוא באצילות כנודע.

(מהחברים: צריך לכוין במזמור הבו לה' בני

אלים ג"פ הבל, בר"ת הבו לה' בני, השתחוו לה' בהדרת, וא' בס"ת קול ה' חוצב להבות, לרמוז הנשמות הבאות בשבת, נשמות יתירות, יש מהן שבאים מצד הבל, ויש מהן שבאין מצד קין. הבאים מצד הבל, נרמזין בזה המזמור. והבאים מצד קין, נרמזין במזמור שיר ליום, י"י מלך גאות וכו', באופן זה: נשאו נהרות ה' נשאו, ר"ת גי' קין. קולם ישאו נהרות, ר"ת קין. נאוו קודש י"י, ר"ת קין. ויש בו מ"ה תיבות, כנגד שם מ"ה. ובמזמור שיר ליום השבת, ר"ת: שמלה, שלמה, למשה. גם במזמור זה קי"ב תיבין, כמנין יב"ק. ויש בו ט"ז פסוקים, נגד ד' חיות הקודש, ד' פנים לאחת, הם י"ו פנים).

אמנם עתה אנו ממשיכין שם ע"ב שבאצילות, ומורידין אותו בנצח יצירה, ואז שם ס"ג שהיה שם תחילה, יורד בהוד יצירה. ואז שם מ"ה שהיה שם תחלה בהוד, יורד ביסוד דיצירה, ומאיר בחסדים אשר שם, וכבר יש שם ג"כ שם ב"ן בתחלה, כנגד הג', ובוה נשלם הכל כתקונו, והוא מה שתכוין בהויה דהשתחוו לה'. אמנם לפי ששם זה הוא באצילות, יש לו מעלה על שאר שמות, והוא, כי בשאר שמות שבג' עולמות, היינו אומרים בלשון הבו, פי' להמשיך ולהורידו למטה, אך עתה באצילות, אין אנו אומרים הבו, רק השתחוו לה'. כאלו ג' עולמות אלו משתחויים אל האצילות, כעבד המשתחוה לרבו מרחוק, ואז נמשך לו הארה משם.

ולפי שזה באצילות, נאמר בו בהדרת קודש, כי הוא הדר האמיתי וקודש האמיתי, וגם כבר ידעת, כי שם ע"ב נקרא קודש, בסוד ד' יודין שהם גי' קודש כנודע, לכן אמר בהדרת קודש. אמנם ע"י השתחואה זו, גורמין שירד שפע והארה משם, אבל אינה רק הארה א', מסוד הבל היוצא משם, ויורד עד העשיה בחכמה שבו כנ"ל, בהיותו בנצח דיצירה למעלה. ור"ת השתחוו לה' בהדרת קודש הבל.

וביאור הענין זה, כי הלא מהפה היסוד העליון שבאצילות, יוצא משם הבל, וזה ההבל יורד ומאיר למטה בעשיה, ונלע"ד ששמעתי, הוא פי היסוד של המלכות דאצילות, ולא מן היסוד דז"א,

והנה אלו ההבלים הם בחי' האורות היוצאין מן האצילות כנ"ל, אמנם ג"כ צריך להוריד שם מ"ב דיצירה להעלותו, כי אין שום דבר עולה, אלא ע"י שם מ"ב שבעולם שלמעלה ממנו. ואמנם ז' הבלים ראצילות, הוא המשכות האורות ק' למעלה בז"ת דעשיה, כדי שיוכלו לעלות למעלה ממדרגתן, ואז הם עולין ע"י שם מ"ב דיצירה, וכבר ידעת כי שם מ"ב דיצירה הוא שם אבגית"ץ. גם ידעת כי שם מ"ב זה הוא ז', מחסד עד המלכות, כמ"ש בכוונת ק"ש, והוא בחיצוניותם. אמנם יש נשמה להם, והם ז' הויות, ראשונה בסגל, ונקודה זה בחסד וכו' כנדע. גם ידעת, כי שם מ"ב שבעולם היצירה, הוא שם אבגית"ץ, לכן ראוי לכוין בהם, לכן כל הכוונת כולם ראוי לכוין בהם עתה.

וזהו הסדר שלהם:

קול י"י על המים: תכוין הבל ראשון שהוא מן החסד, וזהו קול י"י על המים. ותכוין כי הבל זה, הוא ו' ראשונה דמלוי שם מ"ה כנ"ל, ותכוין כי שם זה ביצירה, הוא אבגית"ץ. ותכוין בפנימותו, שהוא הויה הנוכח בכאן, כמ"ש קול י"י, ותכוין כי זה הויה בניקוד סגול. ותכוין ג"כ, כי הבל הנ"ל הוא סוד החסד, המתפשט בספירת חסד דז"א. ותכוין, כי ע"י האורות האלו, עולה ספירת החסד שבעשיה.

קול י"י בכח: ענין כח, הוא הגבורה דעשיה, העולה עתה. ותכוין להבל הב', שהוא חסד שבגבורה דז"א, והוא ד', אות הב' דמלוי מ"ה. ותכוין לשם מ"ב, שהוא קר"ע שט"ן, ותכוין בפנימותו, שהוא הויה בניקוד שב"א.

קול י"י בהדר: ת"ת דעשיה, ותכוין לחסד שבת"ת דז"א שבאצילות. והוא הבל הג', ואות א', אות הג' דמלוי מ"ה. ותכוין לשם ת"ת, שהוא נג"ד יכ"ש, וגם הויה נקודה בחולם.

קול י"י שובר: בנצח דעשיה, ותכוין לחסד שבנצח ז"א ראצילות, והוא הבל ד', והוא אות א', אות ד' דמלוי מ"ה. וג"כ שם בט"ר צת"ג. והויותו ניקודו בחירק.

אמנם כוונה אחרת יש כאן, ונתבאר במ"א. הרי עלו ג"ר דעשיה בג"ת דיצירה, אח"כ אנו מעלין ז"ת דעשיה למעלה, כיצד: חג"ת דעשיה, במקום כח"ב, ונה"י במקום חג"ת, ומלכות במקום נה"י. הרי נשארת מדרגה אחת לבר של עשיה פנוי וחלל, והיא המלכות שבה. והנה כוונת עלייתן הוא, ע"י ז' קולות שבמזמור זה. וסוד הענין הוא, כי הלא הוא ההבל העליון דיסוד ז"א שבאצילות, שהוא סוד מילוי ז"מ"ה דאלפין, הנה יש בו ו' אותיות והכולל הרי ז', הנה הוא מתחלק לז' הבלים, כי הלא כבר בארנו, כי ההבלים הם בז"ת, ויש ז' הבלים, היוצאים מפה העליון דז"א, ומקיפין לז"ת שבו. ואח"כ הבלים אחרים יוצאין מן פי היסוד דז"א, מן א"פ שבתוך ז"א עצמו שבו"ת, יוצאין ז' הבלים ואלו ז' הבלים הם יורדין למטה להאיר בעולמות תחתונים אחרים, לכן תכוין עתה להמשיך הבל הנ"ל, בר"ת השתחוה לה' בהדרת קודש, ולחלקו לז' הבלים.

אמנם כבר בארתי לך, בסוד שם ס"ג, אשר מילואו הוא ל"ז, כמנין הבל, ושם בארנו, כי מלוי השם הוא נקרא הבל, כי כמו שהבל אדם גנוז בחוכו, ואח"כ יוצא לחוץ ומתגלה, כן מלוי השם גנוז בחוכו, ואח"כ יוצא לחוץ ומתגלה. נמצא כי בכל שם ושם, המלוי שלו הוא סוד ההבל, וא"כ זה ההבל היוצא מפי יסוד ז"א, הוא שם מ"ה, ויוצא ממנו מלוי, שהוא, ו' אותיות וד"א א"ו"א והכולל הרי ז' אותיות, והם ז' הבלים וכמ"ש בע"ה, וא"כ צריך שתמשיך הו' הבלים לז"ת דעשיה, וע"י שם מ"ב דיצירה יעלו למעלה ממקומם, כמ"ש בע"ה. גם צריך שחדע, כי סוד ז' הבלים אלו, הם סוד החסדים המתפשטים תוך ז"א, וכבר ידעת כי הם ה"ח מהחסד עד הדר, וכללות כולם ביסוד, ואח"כ כללות במלכות שבו פעם ב', הרי הם ז' בחי', ואלו הם סוד ז' הבלים היוצאין מפי היסוד ששם הוא העטרה סיום כל הז'. ואח"כ יוצאין ז' הבלים, והם עצמן ו' אותיות המלוי שם מ"ה הנ"ל, רק שנכללות אותיות אלו במלכות, הם ז' בחי', וא"כ ראוי שנפרטם ונבארם.

אח"כ תכוין להעלות ע"ד הנ"ל, ו"ת דיצירה, ואח"כ הג"ר דיצירה, בג"ת דבריאה. והטעם למה בעשיה עולין ג"ר תחלה, הוא, מפני כי בעשיה הקליפות נאחזות שם, ולכן אם היינו מתחילין להעלות הז"ת תחלה, היו הקליפות דעשיה נאחזות ועולין שם, וע"י עלייתן שם, היו נשארין דבוקות תמיד. אך אנו מעלין תחלה את הג"ר, ונתוסף בהם אור גדול, ואז כאשר באין הז"ת לעלות ולהתאחו עם ג"ר, אין יכולת בקליפה להתאחו, כי גדול אורם, ואינם יכולין לקבלו. האמנם אם לא היה פחד זה, היינו מעלין אותן כדרך, שהוא ז"ת, ואחר כך ג"ר, כי סדר התכלות הוא ממטה למעלה, לכן ביצירה שלא יש פחד הנ"ל, הם עולין על הסדר, וז"ת ואח"כ ג"ר.

והנה ז"ת עולין, ע"י כוונת השמות, שיש בו אותיות: אהי"ה יה"ו, שהוא סוד מ"ב דבריאה, כנדע, וכבר בארנו כוונתן במ"א. ואחר עליית הג"ר, שהם ג' הבו, שהם ג"ר דעשיה, אז נעשו הנשמות הדרת קודש, לכן ר"ת השתחוו "לה" "בהדרת, הב"ל. ואח"כ שעלו ג"ר, שהם היכל ק"ק דיצירה, אז נאמר ובהיכלו כולו אומר כבוד, כי היכל עליית היצירה הנקרא כבוד.

ובחול אינו מעלין ע"י תפילתנו, אלא פנימית העולמות שהם הנשמות לבר, וחיצונית נשאר במקומו. ועתה בשדה בקבלת שבת, אנו מעלין את החיצונית, ומכ"ש הפנימית שעלו מעצמן לא על ידינו. אך עכ"ז, צריך לכוין בר"ת י"י למבול "ישב, ר"ת יל"י, ולא להעלות הנשמות, כי מעצמן עולין, רק שיקבלו אור גדול של הכללות שנכללו למעלה, ואחר שנכללו כנ"ל לעלות מעצמן, אז אנו ממשיכין להם אור של אותו המקום אשר שם עלו על ידינו, כי במה שאנו מכוונים בשם יל"י הנ"ל, להעלות גם הנצוצי נשמות שבצמקי הקליפות שלא יוכלו לעלות הם עצמן, ואנו צריכין להעלותן ע"י הכוונת הנ"ל. (א)

תגה

במקום הראש. והוא יחמול עליך חמלה, גם ברנה ובצהלה. ובשבת וי"ט יאמר גם בשמחה. וכל זה היה נוהג הרחו"ו ז"ל, וכן אמרו לי החברים.

קול י"י חוצב: הוא הוד דעשיה, ותכוין לחדש שבהוד דז"א דאצילות, והוא הבל ה', ואות ו' אות ה' דמלוי מ"ה, וג"כ שם חק"ב טנ"ע, והויה זו נקודה בקיבוץ.

קול י"י יחיל: הוא יסוד דעשיה, ותכוין לכללות קיבוץ ה"ח שביסוד ז"א דאצילות, הוא הבל ו'. ואות א, אות ו' דמלוי מ"ה. וג"כ שם ו', שם יג"ל פז"ק, והויה נקודה שורק.

קול י"י יחולל: מלכות דעשיה, והוא הבל הז' ותכוין לכללות קיבוץ ה"ח, שבעטרת יסוד דז"א דאצילות, והיא כללות אותיות דמלוי מ"ה, והוא שם שוקצי"ת, והויה בניקוד צבאות.

אמנם תעיין בסוד הכוונת ליל ששי, כנ"ל פרק ב', ושם נתבאר כל אלו הכוונות, ושם ביארנו, כי אותיות שם מ"ב הנ"ל, ראוי לחלק כל אות ואות לכמה חלקים כנ"ל, ועתה צריך לכוין ג"כ כך וע"ש. וכשתגיע לשם אחרון דשם מ"ב, תכוין לכלול בו כל הז' שמות, כי הלא הוא שם של שבת, וכולם נכללין בו.

בר"ת קול ה' על המים, שתכוין בו גי' אל"ף למ"ד, גי' הק"ף, והוא אל במילוי, ושם אל"ל הוא בחסד. גם אל רמוז באל הכבוד הרעים, הרי ב' אל בפסוק זה. גם זה תכוין, כי הרעים גי' שכ"ה, (הם נמתקים ע"י שם אל) שהם דינ, וגם ר"ת "הרעים י"י"י על "מים רבים, ר"ת הרעים, והוא סוד ב' שכ"ה, שהם דינין כפולין כנדע, והם נמתקים ע"י שם אל הנזכר בפסוק הנ"ל. וסוד ב' שכ"ה אלו, הם באמא ובברתא, או ברחל ובלאה.

קול י"י בכח, ר"ת יב"ק, הויה אלהים. קול י"י בהדר, ר"ת יב"ק, הויה אהי"ה אדנ"י. קול י"י יחיל מדבר, ר"ת גי' קי"ן. גם יחיל י"י מדבר קדש, ר"ת גי' קין. וכבר בארנו, כי עולין כל ניצוצי קין והבל, שירדו בקליפה, עולין עתה אל הקדושה. בס"ת ה' למבול ישב, ס"ת הבל, עולין ע"י שם יל"י, הנרמז בר"ת.

(א) צמח: אח"כ יאמר לכה רודי. גם צ"ל כבוד ה' עליך נגלה, מראש מקדם נסוכה, כי באלפא ביתות אותיות המאוחרין אל אותיות ראש, הם שבת. ובשבת עולה המלכות הנקראת שבת,

באי כלה, לפי שהם נגד הנאמרים בקול רם, אך הג' שבלחש לא נזכר.

כשתאמר באי כלה ג"פ, אז תכוין ג"פ הם כחשבון ט"ל, שהם מלוי יה"ו, ואז ג"כ תכלול שם אהי"ה שעולה לחשבון הזה, ואע"פ שמלוי אהיה אינו עולה לחשבון ט"ל, עכ"ז אהי"ה עולה יה"ו, והרי הוא כמוהו, וז"ס אהי"ה כט"ל לישראל. והנה בזה אתה כולל אהי"ה יה"ו, שהוא גי' מ"ב דבריאה, וממנו יוצא ג"כ שם אהי"ה אשר אהי"ה, שהוא שם מ"ב דבריאה, והוא גי' אהי"ה יה"ו. ותכוין בזה להעלות רוחך מיצירה לבריאה. וצריך שתחשוב, איך יוצאין ז' שמות אלו מז' אותיות אלו, כנזכר בר"מ פרשת יתרו בפסוק זכור את יום השבת^ש ומהם יוצאים ז' שמות מרגלאין, וכסדר הזה יכוין בהם עתה: אלף דאהי"ה היא בחסד, ויורדת בה' אחרונה דאהי"ה, שהיא במלכות, ששם המרגלא שלה, הוא י"ה ארנ"י. והו' דיה"ו הוא ביסוד, ועולה ויוצא מביניהם, ב' שמות מרגלאין, והם הוי"ה נקודה כמשפטה, וא' דאהי"ה, והיא בחסד, וא"ל מו' דיה"ו, והוא בנצח. אח"כ ה' ראשונה דאהי"ה היא בגבורה, ויורדת בה' אחרונה האמורה, וה' דיה"ו היא בהוד, ועולה ויוצא מביניהם ב' שמות מרגלאין, והם הוי"ה בניקוד אלהים. וה' ראשונה דאהי"ה, והיא בגבורה, ואלהים מה' דיה"ו והוא בהוד. אח"כ יו"ד דאהי"ה היא בת"ת, ויורדת בה' אחרונה הנ"ל, וי' דיה"ו בנצח, ועולה ויוצא מביניהם ב' שמות מרגלאין, והם מצפ"ץ, תמורות הוי"ה שבבחי' חצונה דת"ת ז"א, ומצפ"ץ זה יוצא מי' דאהי"ה והוא בת"ת. ומצפ"ץ אחר תמורת הוי"ה שבבחי' פנימית רנצח ז"א כנדוע, ומצפ"ץ זה יוצא מי' דיה"ו והוא ביסוד. נמצא סדרם אחר שיצאו הוא כך: א' דאהי"ה, והוי"ה בניקוד כמשפטה בחסד, ה' ראשונה דאהי"ה והוי"ה בניקוד אלהים בגבורה, י' דאהי"ה ומצפ"ץ בת"ת, י' דיה"ו וא"ל בנצח. ה' דיה"ו,

אח"כ תאמר ג"פ באי כלה, ותכוין להעלות הג"ר דיצירה, וגם זה נתבאר. אמנם כאן צריך שתכוין לקבל תוספות נפש כשתאמר באי כלה. ויאמר ג"פ באי כלה, כי עולין ג"ר דיצירה ונכללין בבריאה, ונעשין י"ג ספירות בבריאה, כמנין באי כלה, כי לעולם ג"ר דיצירה כשנכללין בבריאה, נעשין י"ג ספירות דבריאה, כמנין באי כלה כמו שנתבאר.

גם יכוין לגי' שמות ע"ב ס"ג מ"ה, שהוא י"ב אותיות והכולל כנ"ל, אח"כ אמור ב"פ באי כלה נגד נ"ה, אחר כך אמור באי שבת מלכתא. והענין, כי באי גי' אחר, ושלשתן הם ט"ל, בסוד יו"ד ה"א וא"ו. ותכוין באי א' בנצח, ב' בהוד, ג' ביסוד. אמנם כשתאמר באי גי', אמור שבת מלכתא, לרמוז לשבת, כי אז עולה ביסוד כלול שלשתן, נגד ש, ואז נכללין שלשתן. ואלו גי' באי הם בבריאה, כי משם באים ליצירה, כי המלכות עולה מיצירה לנה"י דבריאה.

גם צריך שתכוין, כמו שכוונת במקומו הבו ליי' כנ"ל בשם ב"ן, ששם הוא עולם עשיה, גם תכוין בכאן, שאתה עתה בעולם היצירה, ואתה מעלה אותן. והנה הוא שם מ"ה, לכן כוננו ותרמו בא"י שהוא גי' י"ג, והוא כנגד שם א' היוצא משם מ"ה, כנזכר בחיקונים ובר"מ, שהוא: י"א א"א, שהוא גי' אלפין וי' אחת שיש בשם מ"ה, והוא גי' אחר, כנזכר בזוהר, והוא גי' י"ג כמנין בא"י.

מהתכרים: וצריך לכוין במזמור ב"פ באי כלה, הבו לה' כבוד ר"ת למפרע כלה. הבו לה' כבוד שמו, ר"ת כלה, נגד ב"פ באי כלה הנ"ל. וב"פ באי כלה, גי' קול, לעורר ר"ת^ה קול דנפיק שופר, וז"ס קול דודי דופק.

הנה כשתאמר ב' פעמים באי הראשונים, תאמר אותן בקול רם, ובאי גי' בלחש, שהוא נגד הדעת, ולפי שאינו מכלל הי"ס כנדוע, לכן נאמר בלחש, לכן לא נזכר בחיקונים כי אם ב' פעמים

(ו) לעורר ח"ת קול דנפיק שופר, וכו' (קאריץ)

(ש) זהו ע"פ הסולם מאות תקל"ג. שער הכוונות ח"ב דף מ"ו. ודף נ"ג.

גם תכוין בר"ת ה' למבול ישב, ר"ת יל"י, והוא בעשיה, שם ב' של ע"ב שמות. והענין, כי ע"ב שמות מתחלקים לו' חלקים, כנ"ל פ"ו. גם ה' לאורך ימים יכוין יל"י, והוא באצילות, כנ"ל פ"ו ע"ש באורך. גם תכוין ר"ת למשה, כי אצילות נקרא משה, בסוד ויביאו את המשכן אל משה, ולמשה זה אנו מעלים את הבריאה.

גם תכוין, כי הלא כבר בארנו בסוד ישמח משה במתנת חלקו, שכשעלה משה להר לקבל התורה, נתנו לו אלף חלקים של אור, שהוא סוד א' רבתי דארם שת אנוש, וכשעשו ישראל העגל, נאבדו ממנו בעון ישראל. ואז נשאר לו חלק א' לבד מכל האלף חלקים, לכן א' דויקרא זעירא. אמנם משה לא חטא לשיאבדו ממנו, רק בעון ישראל היה זה, לכך הקב"ה משלים אותן אליו משל ישראל, והם הכתרים והאורות שהם עדיים של ישראל, שנתנצלו מהם בחורב, ונטלם משה אח"כ, להשלים מה שנחסר לו בעבורם. אמנם בכל ערב שבת בלילה, חוזר משה ומקבל האלף חלקים שאבד, ולוקחם בסוד תוספות שבת, ואז מחזיר הכתרים של ישראל להם, ומאלו הכתרים יורשים ישראל תוספות שבת בכל ע"ש, וז"ס ישמח משה, פ"י: כי משה שמח במתנת חלקו, פ"י, כי ביום השבת נותנין לו במתנה, אותו חלק שניטל ממנו, והוא שמח במה שהוחזר לו, וביאור הדבר ישמח משה, פשיטא ששמח בו.

אך הסוד הוא, לומר, שאינו רוצה להשאר באותן הכתרים שלקח מישראל, כי כיון שנתמלא לו חלקו, שהוא שמח בחלקו, ואינו מתאוה לחלקן של ישראל, ואז חוזר ליתן לישראל חלקיהם, ואינו אומר אחד שאני לא חטאתי, והם חטאו, וכבר זכיתי בחלקיהן, א"כ אקח חלקיהם ואת שלי. אמנם הוא שמח בחלקו, ומחזיר להם חלקם, כי הלא עבד נאמן קראת לו, לכן אותן הכתרים של ישראל שהוא פקדון בידו, הוא מחזיר לבעליהן, וזהו עבד נאמן קראת לו. וביאר מהו מתנת חלקו, ואמר, שהוא הכליל תפארת אשר בראשו נתת בעמדו לפניך על הר סיני, ונאבדה

ואלהים בהוד. ו' דיה"ו ומצפ"ץ ביסוד. ה' אחרונה דאהי"ה, וי"ה אדנ"י במלכות. ^ה ואחר שתצייר כל זה במחשבתך, אז תאמר ג"פ באי כלה כנ"ל. והנה באמריך באי כלה, יכוין לקבל תוספות נפש. ובברכו תוספות רוח. ובופרוס תוספות נשמה. וכל אלו הם בסוד הלילה, ואח"כ בבוקר בנשמת, יכוין לתוספות נפש. ובסמיכת גאולה לתפילה, תוספות רוח, ובמוסף באי"ה מקום כבודו לתוספות נשמה, וכל הג' מן ת"ת מרת יום.

אח"כ מזמור שיר ליום השבת, תכוין להעלות בריאה באצילות, לכן תכוין בהוי"ה זו של טוב להדות לה', שהוא מליאה במילוי ס"ג, שהוא סוד עולם הבריאה, ועולין עתה אל האצילות. גם תכוין, כי האצילות נקרא יום שבת דכורא, כי משם ולמטה כולם הם עלמא דנוקבא. גם תכוין בר"ת טוב להדות לה', ט"ל, כנגד ג"פ באי הנ"ל, להעלות ג"ר דבריאה, בנצח הוד יסוד ראצילות. אחר כך להעלות ז"ת דבריאה באצילות, על ידי מ"ב של מ"ה, הרמוז במלת לה', וזהו טוב להדות לה', והוא ביסוד ראצילות, כשעולה שם המלכות, ומאידה מנה"י ראצילות. וכשתאמר מזמור שיר ליום השבת, תכוין בר"ת שהם למשה, ואז תעלה שם הבריאה, ותכוין להעלות על ידי שם בן מ"ב ראצילות והוא הוי"ה באלפין ומילוי דמילוי, כמו שידעת. גם אותיות למשה, רמז לתיקון נשמת הבל, המתגלגל במשה. ותכוין באומריך טוב להדות לה', ד"ת ט"ל, שהוא סוד ג"פ באי הנ"ל, העולין ט"ל, הוא סוד יה"ו שבבריאה, ואתה מעלה אותו באצילות וזהו לה', כי ט"ל הוא ר"ת טוב להדות, אנו מעלין אותה לה'. ובזה ההוי"ה של לה', תכוין לשם מ"ב דמ"ה.

גם תכוין, כי עתה נתקנו ניצוצי קין, לכן תחלה נזכר שלא כתיקונו, שהוא "קולם" י"שאו" נהרות, ואח"כ נזכר כתיקונו, "נהרות" קולם" י"שאו, ד"ת נקי. גם נאווה קודש י"י, ר"ת נקי, כי עתה נתקנו ניצוצותיו.

ממנו ברדתו מן ההר, ושני לוחות אבנים הוריד בידו לבר, וניטל ממנו אותו כליל תפארת זו, שהוא מתנת חלקו, שלוקח עתה ביום השבת.

ונחזור לענין, כי הלא בכל ערב שבת, מקבלין ישראל תוספות נשמה, מן אותו חלק שנטל משה. וזהו שתכוין במלת למשה, שבר"ת של מזמור שיר ליום השבת. ותכוין שבשבת ראוי לשורר ולומר, כי ניתן חלקו למשה בימי החול, ואז יורשין ממנו תוספות שבת של חלקנו.

גם תכוין, כי משה ע"י שהוא זריו בענין זה בכל ערב שבת, ולהעלות כל הנשמות הנתונות בקליפה ואינן יכולין לעלות, או הנשמות של כל בני אדם שאין להם זכות לעלות, הנה משה יורד בכל ערב שבת, וכמה צדיקים עמו כפי בחינתם, ומעלה את כל הנשמות למעלה, בין הנשמות של מתים, ובין נשמות של חיים.

טוב להודות לה', כבר נתבאר לעיל כוונתו, להעלות ג"ר, ואחר כך ז' תחתונות. ושם בארנו, כי תכוין דהוי"ה זו של טוב להודות לה', בשם מ"ב דאצילות, גדול מס"ג דבריאה, לכן ב' כוונת אמיתות ביחד.

בפרוח רשעים כמו עשב וכו': זה תבין ממה שכתוב בזהר, ^(א) שבהאי יומא איהו גלגולא דנשמתין, וסוד הדבר, כי בערב שבת אז כל הנשמות אפילו אותן שבקליפות, הם עולין להכלל למעלה, ולא כל הנשמות זוכין לעלות, ונדונין במעשיהם, אם ראויין לעלות אם לאו. ואז נקרא גלגולא דנשמתין, כי הם מתגלגלין אלו לכאן ואלו לכאן, ונדונין במעשיהם אם ראויים לעלות אז, לכן נקרא גלגולא דנשמתין. לכן נזכיר ענין הרשעים והצדיקים במזמור שיר ליום השבת, ואומר בפרוח רשעים להשמידם, כי ביום השבת אין להם מנוחה. אך הצדיקים הם כתמר יפרח, והם פורחים כתמר לעלות אל האור המוכן להם, וז"ס צדיק כתמר יפרח שתולים וכו'. גם יש בחינת גלגול באופן אחר, כי יש נשמות שעולות מן ג"ע הארץ למעלה כנוכר בזוהר. ויש נשמות שירודות להיות

בסוד תוספות שבת אל הצדיקים שבעה"ז. י"י מלך גאות לבש: הוא סוד אותן השערות והנימין עלאין, דברישא דעתיקא, דכולם בסוד קדוש, כנוכר באדרא, שהם עולין כמנין קדוש. ושם בארנו כי הם סוד של ע"ב, כי הדי' יודין כולם כ"א כלול מי' הם ת', וי' אותיות המילוי הם ת"י, כחשבון קדוש. אמנם מאותן השערות מתלבשים אבא ואמא, וגם הזעיר אנפין, וזה סוד גאות לבש. כי גאות גי' קדוש כמ"ש.

וא"ו הם בסוד יום השבת כנ"ל, בסוד ושמרתם את השבת כי קדש הוא, כי כשעלה הו"א עד מקום או"א, אז נקרא קדוש, ועלייתו הוא ביום השבת. נמצא מתלבש הו"א באותן השערות דא"א, דוגמא מה שהיו אבא ואמא מתלבשים בו בימי החול. וזהו מקולות מים רבים, פי': כי הלא השערות הם סוד הצינורות, המושכים הארה ממות דעתיקא, ועובר האור דרך צנורות, כי השער הוא חלל בפנים, והוא מושך הארה שבפנים. ואח"כ מפי השער היוצא לחוץ, יוצא מעיין אחר מים, ואלו נקראו מעינות וצינורות ונהרות.

אמנם כל עיקר שער, הוא גבורה דין כנודע. והענין: כי כל שער יונק מגבורה עליונה. והנה סיום קוצי דשערי דא"א, מגיע עד ראשי הו"א, ואז בטיוס אותן השערות, הם פיות של נהרות היוצאין מהם המים, שינקו מן מוחא דעתיקא, אמנם להיותן סוד גבורות, לזה אמר מקולות מים, כי מים רבים הם סוד מ"ן דמנצפ"ך, וכן ר"ת גימ' מנצפך פ"ר.

אמנם האורות מן השערות אלו העליונים דעתיקא, נתונים לאו"א, וביום השבת עולה הו"א עד מקומן, ולוקחן. ותחילה לוקח הארה המגיע לאימא, ואח"כ עולה יותר ולוקח האורות דאבא, כי הלא היא מלמטה למעלה. וזה אדירים משברי ים, ר"ת אמי. אח"כ אומר אדיר במרום י"י, ר"ת אבי. כי תחלה לוקח מאמא, ואח"כ מאבא. וכבר נתבאר זה במקום אחר^(ב)

(א) זהר ע"פ הסולם פ' תרומה אות ק"פ. (ב) שער הכוונות ח"ב דף נ"א. שער הפסוקים דף רנ"ו. לוקטי תורה דף שמ"ו.

מקוה, ועם תחמ"ט הרי אלף. ועי"ז יזכה לתוספות שבת, נר"ן בשבת, ואלו מתקיימין באדם בשבת.

אח"כ ילך לביתו, ובבואך מהשדה ותכנס לבית, ותתעטף בטלית מצויצת, תקיף את השולחן, ותעשה כל הסדר הנ"ל, ותמיד תהיה מקיף השולחן, עד כמה פעמים, עד שתגמור כל הסדר שאמרת בשדה, רק שתכוין, כי שם בשדה הוא סוד חיצונית של נה"י דז"א כנדוע, ועתה הוא סוד א"מ אל החיצונית הנ"ל.

ותאמר ד' פרקים ממסכת שבת, נגד ד' אותיות אדנ"י, כי הם תכשיטי הכלה. גם יהיה לך ד' בגדי לבן, נגד ד' אותיות הוי"ה כנדוע, ואלה הבגדים הם סוד א"מ מבחוץ, והוא סוד המלבושים, ותכוין לא"מ של חיצונית שקבלו בשדה כנ"ל.

ואח"כ באור הנר שברכו עליו בשבת, ותכוין כי הלא נדע, כי אל אדנ"י הוא במלכות הנוקבא, בהיותה בחול, אמנם כאשר תעלה ממקומה, יהיו בה שמות אחרים יותר מעולים, כפי המדרגות אשר תעלה בכל יום שבת, וזכור זה שאמרנו שנתבאר בו כמה פרטים. ואמנם עתה כבר יש תוספות שבת, וא"כ בודאי עלתה המלכות יותר למעלה, לכן תכוון כי עתה יש לה שם אחר גדול מן הראשון, והוא, כי שם אל ממולא, כי אלף למד אדנ"י גי' נ"ר, כי כבר ידעת שנה שבת רומז במלכות, שיש לה עתה שם זה, שהוא גי' נר. ואז תכוין ג"כ, כי ג' יחודים: הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אלהים, הויה אדנ"י, שהוא גי' נ"ר. ונלע"ד ששמעתי, כי אלו ב' כוונות של נר, הם סוד ב' נרות של שבת, כנזכר בחיקונים.

ותלך לבה"כ לערבית, וכשאומר ברכו, יכוין להיכל ק"ק דיצירה בבריאה, וז"ס תוספות רוח, לכן יכוין עתה בתוספות רוח לקבלו עתה, והם ממש בבריאה שהוא מברכה דקריאת שמע כנדוע. והנה אין בהם תוספות רק עד היכל ק"ק, שהוא ברכת השכיבנו, כי אנו מוסיפים ופרוס, כי שם סוד סוכת שלום, בהיכל ז' דבריאה, ואז חוזר אותו

כשתאמר מקולות מים רבים, תכוין כי במזמור זה, הנך עומד באצילות, והנה גם כן בכאן יש שם מ"ב, המעלה את עולם הבריאה. וזהו מקולות מים רבים, הם סוד ז' קולות שם מ"ב כנדוע, אשר הוא יוצא מאבא ואמא, כי לעולם שם מ"ב הוא ברישא דמלכא, באבא ואמא, הנקראים מים רבים. ואלו הקולות נמשכין ממים רבים, שהם אבא ואמא, ונרמזין בר"ת אדירים משברי ים, אמי. אדיר במרום י"י, אבי. אמנם סוד קולות אלו, נמשכין מסוד השערות, שהם אבא ואמא כנדוע. וזהו אדיר במרום י"י, שהוא סוד אדרת שער, ואדרת אמונה, כי כבר ידעת שאו"א במזלא אתכלילן, והמול נעשה להם אדרת שער. ועי"י קולות אלו, תעלה הבריאה באצילות.

באומרך ה' לאורך ימים, תכוין: כי יש בפנים עליונים ש"ע נהורין, ומהם לוקח ז"א ק"ן נהורין, ונשארין באו"א כמנין אך, לכן לארך חסד, להורות אך נהורין הנ"ל, כנדוע בקבלת שבת. גם תכוין, כי עתה ניתקנו ניצוצות קיין, לכן תחלה נזכר שלא כסדרן, שהוא נהרות קולם ישאו, ראשי תיבות אותיות נקי וקיין מהופך. גם אחר כך נאווה קודש י"י, ראשי תיבות נקי. ואחר כך נזכר כתיקונו, שהוא קולם ישאו נהרות, כי בעלות הבריאה באצילות, ניתקנו ניצוצין, ונתיישר שמו. ואחר תשלום כל הסדר, יכוין לשם ע"ב ריודין, כי כבר ידעת כי עד עתה כוננו במ"ה וס"ג וב"ן כנ"ל, ועתה תכוין בשם זה דאצילות, לומר כי כבר הגעת עד האצילות, וכל העולמות² אלו עד שם, ונכללו שם. אמנם להיות הוי"ה זו באצילות, יש לה מעלה אחרת, שתכוין בכל אות ואות, בנקודת קמץ.

ואחר שהעלה בריאה באצילות בטוב להודות, יכוין לקבל שפע וקדושה מן האלף עולמות, שיוציאין ונוציצין מבינה. ואלו האלף הם סוד ז' מרגלאין, שהם ז' שמות הנרמזו בבריאה באהי"ה יה"ו, שהם סוד שבת. והם עולין גי' תחמ"ט, ועם הכוונה שכוונת ע"ש בטבילה, אהיה דההין גי'

ההיכל עצמו להיות אצילות, וזו תוספות נשמה, לכן תכוין בפרוס לקבל תוספות נשמה, אך עכ"ז להורות כי יש יותר קדושה עתה בליל שבת, שאנו אומרים ברכת ק"ש בנועם גדול, בסוד נועם הנמשך מהבינה.

פרק ט'

אמנם כל מה שעשינו עד עתה, היו בבחי' חיצונית העולמות כנ"ל. גם בארנו לעיל, כי להיות ליל שבת ממש, שהוא אחר בין השמשות, אז המלכות ראצילות, היא חוזרת נקודה קטנה, ועומדת פב"פ עם ז"א, רק שעומדת בסוף היסוד דז"א. ודע, כי למעלה בארנו, כי המלכות של כל עולם ועולם הוא באופן זה, כי ג"ר דעשייה עלו למלכות דיצירה בלבד, בהיותה באחור. וכן היצירה בבריאה, ובריאה באצילות. וכתבתי זה, לפי שפעם א' שמעתי ממורי ז"ל, שג"ר דעשייה עולין בג"ת דיצירה, וכן בשאר עולמות, וא"כ צריך שהמלכות חוזרה פב"פ. ופעם א' שמעתי כי אינן עולין רק במלכות, והמלכות נשאר במקומה עמה, בסוד הצבי שאין עורו מחזיק בשרו כנ"ל, א"כ מוכרחין אנו לומר שהמלכות עדין באחור של כל נה"י. וכדי ליישב ב' מאמרים אלו, אמרתי שכן נראה כנ"ל.

אכן עתה נלע"ד באופן אחר, והוא, כי כל ג' עולמות אפשר שיהיה כך שהם יעלו שם, ומלכות תחזור פב"פ. אך כאן באצילות, שאין עליה רק בנוקבא לבר, ואפילו הנוקבא אין עולה רק עד הלילה אח"כ, נמצא שהמלכות ראצילות היא העולה בליל שבת, ועומדת נקודה קטנה בסוף היסוד פב"פ, א"כ אינו דומה עולמות בי"ע לאצילות, והאיך אמרנו לעיל, שבכל העולמות הוא כן.

אמנם שמעתי ממורי ז"ל דרוש אחר בזה, ועמו יובן הנ"ל היטב מאוד, והוא, כי הלא כבר בארנו לעיל, כי ליל שבת נקרא שמור, על שם הנוקבא, כי אז עולה הנוקבא, אך הז"א אינו

עולה. וכבר בארנו, כי בודאי יש עלייה אל הזעיר אנפין, רק שאינו נקרא עלייה. וסוד הענין כך הוא: ונתחיל לבאר עליית הז"א, וממנו יובן השאר. דע, כי הלא בארנו, איך יש אל הז"א מקיפים אל ראשו, והם ב': א', ל' של צלם. וב', הוא ס' של צלם, ודע, כי בליל שבת מקבל ז"א מקיף התחתון, שהוא ל' דצלם דז"א לבר. וכבר בארנו, כי ל' של צלם, שיעורו כמו ג"ת דז"א לברו, ולא ככל ארכו, רק כשיעור נה"י דז"א, והוא נחלק לג"פ ג"ס, וכ"ז של אמא, וכנגדו ל' של אבא, ואמנם אין כל הג"פ אלו נכנסין בפעם אחת כמ"ש בע"ה.

אמנם הז"א, אין הג"ר שלו עולות במקום ל' זו, וג"א במקום הג"ר וכו', דא"כ גם זו תיקרא עלייה אל הז"א, וזה אי אפשר כנ"ל, דא"כ יתייחס ליל שבת אל הזכר ולא אל הנוקבא. גם אי אפשר לומר, שיורדין המקיפים מלמעלה מעל ראשו, ונעקרים משם ונכנסין בתוכו, דא"כ ישאר שם חלל למעלה על ראשו, והלא אי אפשר, כי מקום המקיפים אלו הם בהגוף דתבונה עצמה, כמבואר אצלינו בסוד הצלם, וא"כ א"א שיכנסו ג"א דתבונה שהם סוד ל' דצלם תוך ז"א, ויתרחקו מן ג"ר שלהם, ויתחלק גוף התבונה לב' חלקים, וישאר מקום חלול ביניהם. אך הענין הוא, כי הז"א יגדיל ראשו, והוא עולה למעלה, עד שמלביש את המקיפין. והמקיפים הם נשארין במקומן, וגם הז"א אינו נעקר ממקומו. אמנם הוא נשאר במקומו, רק שעולה ונגדל ראשו, ונעשה כפלים גדול משעור הראשון, באופן שראש ז"א נשאר במקומו, וגם המקיפין נשארו במקומן, רק שנתגדל ראש ז"א, ומלביש את המקיפין בתוכו, ועי"ז יעלה הז"א ג"כ, ויש לו תוספת קדושת שבת ג"כ, ואינו נחשב לו עלייה, כי ג"ר אלו במקומן נשארו כנ"ל.

אמנם ראוי עתה לפרש, כי הלא בארנו איך ג"ת דעשיה עולות בג' אמצעים, וג"א בג"ר, וג"ר בג"ת דיצירה, וכעד"ז, עד שעולין ג"ר דבריאה

בג"ת ראצילות, והנה דאי נראה שג"ת ראצילות, צריכין לעלות במקום ג"א, כדי שבמקומן יכנסו ג"ר דבריאה. והנה עם הנ"ל, אין הז"א עולה, א"כ ג"ת שבו נשארין במקומן, אם כן איך יעלו שם ג' ראשונות דבריאה. אך הענין כך הוא, כי ג"ת דז"א הם עולין במקום ג"א דז"א, והג"א עומדין שם עמהם, ואין זוים משם, כי כיון שג"ר נשארין במקומן, גם האמצעים נשארין במקומן, ועומדין שם ביחד.

ועם זו יש תוספות שבת בכל בחי' ז"א, והוא, כי הלא כשנעריך ההפרש שיש בין ג"ר לג' אמצעית או לג"ת, מה יש יתרון לאלו על אלו, והענין: כי ג"ת הם פחותין מעלתן ממה שלמעלה מהם, בבי' בחינות: א' הוא, כי הרגלים אינם רחבים, אלא צרים, ואין האור מתפשט בתוכן. ב', כי הם במקום התחתון, ולכן אינם בערך מוחין. אך יש להם יתרון אחר, שהם במקום המגולה, כי החסדים שבהם מגולים. אמנם ג"א, הם גדולות מן הג"ת באופן א', והוא, כי הם עליונים מהם, ועוד, כיון שהם עליונות מהם, והאורות של ג"ת קודם שיכנסו במקומן, הם עוברים דרך האמצעים, ומניחים שם רשימו דלהון, כי כל דבר שבקדושה, מניח רושם שלו, בכל המקומות שהוא הולך. ועוד כי הם רחבות, כי הגוף רחב מאוד, ואינו צר כמו עובי הרגלים, ויש בהם התרחבות גדולה, והאורות שלו גדולים, אך הוא פחות מן הג"ת, והוא, כי האורות שבהם סתומים ואינם מגולים. אמנם כי ג"ר הם גדולים מן הג"א ומן הג"ת באופן א', והוא כי הם עליונים, ולכן הם מוחין גמורים, משא"כ בג"א ובג"ת. ועוד, כי הלא הרשימו של ג"א ושל ג"ת העוברים בהם נשארים שם, לכן אורם גדול, אבל הם פחותים מהאמצעים בערך א', כי הגוף מקום רחב, והראש מקום צר קטן מאוד. אבל הם פחותים מן התחתונים בערך א', והוא כי התחתונים הם מגולין, והעליונים הם סתומים, באופן שיש ביניהם חלוקים רבים, שאלו גדולים מאלו, ואלו מאלו, ואלו פחות מאלו.

אמנם עתה לבילי שבת, כולם הרויחו הרבה התועלת של הוזה ניתן לזה, כיצד: הרי ג' תתאין. נתוספו מעלת הג' אמצעים, כי הלא עלו במקומן, ונעשו כמוהם. והג' אמצעים הרויחו, כי ניתוסף בהם האור, כי יש בתוכם אורות כפולים מהראשונים, וגם כי עתה הם מגולים גם כן, כי כיון שנתוסף כל כך אורות בהם, אין יכולת ביסוד ראמא לקבלם בתוכה, והוא נבקע, ואז כל האורות הג' אמצעים הם מגולים לגמרי. והג' ראשונות גם כן הרויחו, כי מה שהיו תחלה במקום צר מאוד, שנתגדלו עד מקום המקיפין, באופן שעתה כל בחי' הז"א כולם הרויחו, וקיבלו תוספות שבת גדולה מאוד כו'.

ונחזור לענין, כי אף ע"פ שהז"א נגדל ראשו, עד שלוקח המקיפים, אין זו נקרא עלייה אליו, כי ג"ר שלו נשארין במקומן, רק שראשו נגדל למעלה. גם יש טעם אחר, כי כיון שכל העליה הזו, אינו רק במוחין שלו ממש, ואינו תופס מקום אחר כמו שאר העולמות, שאלו תופסין מקום אלו, ואלו תופסין מקום אלו, אך הז"א אינו תופס מקום זולתו, רק מקום שלו עצמו, לכן אינו נקרא עלייה.

ועתה נפרש עליית הנוקבא, ונאמר אין נקרא עלייה ממש, והנה די עם זה שביארנו, שג"ת דזעיר אנפין עולין במקום ג' אמצעים שלו עצמו אח"כ. נמצא כי מקום ג"ת, הוא מקום פנוי לגמרי, לכן אנו אומרים כי עליה של נוקבא היא עליה גמורה ממש, שתופסת מקום זולתה, ולכן נקרא ליל שבת בשם הנוקבא.

אמנם דע עתה, כי הלא ב' עליות עולה הנוקבא של הזעיר אנפין, א' הוא תחלה בסוד תוספות קבלת שבת, היא עולה במקום נה"י דזעיר אנפין, שנשאר שם מקום פנוי כנ"ל. ו) ואחר כך בנצח הוד יסוד שעלו בחג"ת, בזה יצדקו כל הדברים הנ"ל, כי אמת הוא, שאין הנוקבא עולה אלא בג' תחתונות בקבלת שבת, ואז הג' ראשונות דבריאה, עולים בנצח הוד יסוד ראצילות. ומ"ש במ"א כי

עומדים בג"א דז"א אשר שם גם כן עמהם הג"ת, ואז עודפים רגלי יעקב ורחל יותר למטה עד הראש דבריאה, באותן נה"י הראשונים דז"א.

פרק י'

וואמנם אפשר ששמעתי באופן אחר, כי יעקב ורחל שניהם למטה בנצח הוד יסוד הראשונים דזעיר אנפין, ואח"כ כשעולין למעלה בערבית שבת, ועולין נגד ג"א דז"א, ששם הם הג"ת גם כן כנ"ל, ואז עולין שם יעקב ורחל, ונשאר מקום פנוי וחלל במקום הג"ת, ואז עולין שם הג"ר דבריאה. וכעד"ז בכל העולמות, עד שנמצאו ג"ת דעשיה מקום פנוי וחלל לגמרי, וזה סוד תחום שבת, כמבואר במקום אחר, (י) ושם הוא מקום פנוי.

וכבר ידעת כי הקליפות כולם הם למטה מי ספירות דעשיה, ונדבקים שם ברגלי העשיה, ועתה כשעולין רגלי העשיה, שהם ג"ת דעשיה, עולין לג' אמצעים, אז הקליפות אינן עולין עמהם, אך נשארים במקומן, ונשאר גם כן מקום נה"י דעשיה, שעלו במקום ג' אמצעים, נשארו מקום פנוי חלל, ומקום החלל הזה, הוא מפסיק בין הקדושה להקליפה, ומקום זה נקרא תחום שבת. כי הלא העיר עצמו, הוא סוד מקום הקדושה, שהוא נגד מקום ג' אמצעים דעשיה, אשר עתה הם נה"י דעשיה. וא"כ תחום שבת מבחוץ לעיר הזאת, ובאותו התחום יכול לילך אדם בשבת, לפי שהוא מקום פנוי ואין שם קליפה, רק שאין קדושה, אך רושם הקדושה שם. אך חוץ לתחום, הוא מקום הקליפות, ואם רגלי האדם יוצאין חוץ לתחום, גורם שגם רגלי אדם דעשיה, שהם ג"ת שבו, ירדו חוץ לתחום, ויכנסו תוך הקליפות.

וזה סוד אם תשיב משבת רגליך, כי הרגלים עליונים תשיבם ותחזירם למעלה, כי אין השבה רק למקום שיוצאין ממנו תחלה, וכן הוא כאן, כי בתחלה בעת האצילות נתפשטו נה"י דעשיה וירדו

אינו עולה המלכות בנצח הוד יסוד, רק נשארה במקומה, וג"ר שבכל עולם עולים במלכות של עולם שלמעלה, הכוונה כי עולה במקום נצח הוד יסוד, אך אין זה מקומן האמיתי, כי מקומם האמיתי עתה בליל שבת הוא במקום ג' אמצעים כנ"ל, והיא עדיין בנה"י הראשונות, שעומדת במקומה. ואז הג' ראשונות של כל עולם ועולם, עולים במלכות, העומדת בנה"י, והבן זה מאד. אמנם נמצא, כי בהיות אחר בין השמשות, אז היא ממילא חוזרת פנים בפנים, בסוד נקודה אחת כנ"ל, באותן הנה"י שעולין בזעיר אנפין עמהם ממש כנ"ל. אבל היא נקודה אחת תחת היסוד. ואח"כ בעת עמידה או נעשית פרצוף גמור, כמ"ש בע"ה.

ובזה תבין מ"ש בזהר^(ז) כי שבת, הוא ש' ב"ת, כי הבת שהיא המלכות, היא עולה עד ש', שהם הג"א. ואנחנו אומרים כי אינה עולה, רק בג' תחתונות לבר. אך שניהם אמיתים, כי בעלייתן בג' תחתונות, הוא גם כן נקרא עלייתן בג' אמצעית, רק שהם יותר פנימית מן החיצונית, לכן אינה מקבלת רק תחתונים ששם היא עומדת בצדם פנים בפנים.

ואמנם כבר בארנו, כי בערבית שבת מזדווגין יעקב ורחל, ואם כן נמצא, כי בג' אמצעית דזעיר אנפין, ששם הם גם כן ג"ת, ושם עלתה הנוקבא, ואז גם יעקב יוצא עמה, כנודע כי יעקב ורחל כחדא נפקי, מהחזה דזעיר אנפין ולמטה, ושם הם עומדין ליל שבת. ונראה לע"ד ששמעתי, כי בתחלה עומדין יעקב ורחל, ומתפשטין בנצח הוד יסוד הראשונים של זעיר אנפין, שנשארו עתה חלל כנ"ל. וגם הם עולין ומתפשטין כנגד ג' אמצעים דז"א, ששם עומדין גם כן הג' תחתונות. ונמצא עתה, כי אורך יעקב ורחל הוא באורך ז"א ממש, כי הלא ז"א אין בו דק ג"ר וג"א, כי ג' תחתונות שלו עלו באמצעית, וכן יעקב ורחל אורכם ג' אמצעים וג' תחאין, נמצא כי הם

(ז) זהר ע"פ הסולם פרשת וקהל אות ק"פ. (ז) שער הכוונות ח"ב ענין תוספת שבת דף נ"ח נ"ט.

(ח) לעיל בהקדמה פרק א'. שער מאמרי רשב"י דף קע"ט.

ומסתלק לגמרי, דאם כן איך זו נקרא עליה. כיון שאין בו רק מעלת מקום לבר, והרי הכתוב אומר ושמרתם את השבת כי קודש היא, פי': כי זעיר אנפין חוזר להיות אבא עצמו, ואם אינו לוקח רק מקום של אבא לבר, אם כן אינו קודש גמור, כי אינו אבא עצמו הנקרא קודש, רק יש לו מקום אבא.

אך סוד הענין דע, כי הלא יש בעולמות העליונים בחי' עצמות וכלים, כמבואר אצלנו, אמנם הכלים עצמן יש בהם פנימית וחיצוניות, והמלאכים הם בחי' חיצוניות הכלים, והנשמות הם פנימית הכלים. ואמנם כל זה שאמרנו, שבקבלת שבת עולין חיצוניות העולמות, בסוד השרה חקל תפוחין, ואח"כ בעמידה עולין גם פנימית העולמות ששם סוד הנשמות כנ"ל. והנה כל זה היה בסוד הכלים לבר, אבל עצמות שבו, אינו זו ממקומו כלל.

ובזה תבין סוד שבת היטב, והענין נתחיל מאבא ואמא, כי הלא ביום השבת אשר נאמר בו ושמרתם את השבת כי קודש היא, אז מסתלק כלי גופא דאריך אנפין למעלה ממקומו, והעצמות נשאר במקומו, ואז יוצא כלי של אבא ואמא שם למעלה, ומלביש את עצמות אריך אנפין ממש, ואז נמצאו שאו"א הם א"א ממש, ונשאר עצמות אבא ואמא במקומם, אז עולה ז"א ונוקביה הכלים שלהם, ומלבישים עצמות או"א, ואז הם או"א עצמם, וזה סוד ושמרתם את השבת כי קודש היא ממש.

אחר כך עולה בריאה במקום אצילות, בסוד הכלי, ונשאר עצמות הבריאה במקומה, וכן עד הסוף, שנמצא כי הכלים של נה"י דעשיה, עלו והלבישו עצמות של ג"א דעשיה, ונמצא עתה בסוף הכל, נשאר העצמות דנה"י דעשיה מגולין בלא כלים כלל.

ובזה תבין סוד תוספות שבת הבא אל אנשי העה"ז, מהיכן הוא, ואיך הוא בא, והוא, כי היות שנתגלו אותן הנה"י דעשייה, העצמות שבהם בעת קבלת שבת, הנה הבריכו והאידו כל העולם כולו,

מן הג"א למטה, כי הלא בעת קודם שירדו, הוכרחו שיעברו דרך האמצעים, ואחר כך יעברו למקומן, ועתה הם חוזרים ושבים למעלה במקום הראשון בג"א, וזה סוד אם תשיב משבת רגליך, שהוא השבת רגלים למעלה.

ובזה יתיישב מה שכתוב אם תשיב, ולא אמר אם תמנע רגליך, אך הוא רמז להנוכר לעיל, כי גם הוא סוד שהודעתין, כי נצח הוד יסוד לבר מגופה אינון, כי הו"ק שהיה אורך זעיר אנפין מתחלה, נתעלה עתה בעשותה פרצוף, וגם חג"ת שלו נעשה כח"ב, ונצח הוד יסוד שלו נעשה חג"ת, ונשאר בלי נצח הוד יסוד לבר, עד שהוצרכה בינה אמא עלאה להתפשט בו, כדי לעשות בו נה"י חדשין ממש, לכן שייך בזה השבה, כי מקום נצח הוד יסוד אמיתים הראשונים, הוא מקום ג' אמצעים.

אמנם נבאר יותר ענין השבת רגלים הנ"ל, ובו יתבאר חרוש וכלל אחד בסוד התכללות ועליות העולמות אלו באלו, והוא, שאל תחשוב כשאנו אומרים שהזעיר אנפין עולה במקום אבא, או הנוקבא במקום ז"א, או ג"ר דבריאה במקום ג"ת דאצילות וכיוצא בזה, אל תטעה לומר כי העליון נשאר במקומו, וגם התחתון עולה שם, כי אי אפשר, כי הרי נודע מה שארז"ל^ט כי הקב"ה מקומו של עולם, וכמ"ש בזוהר, והוא ממה שאנו צריכין לידע כלל גדול בדברי קבלה, והוא, כי מקום שיעור אורך אריך אנפין, הנה רחבו הוא כל בחינת אריך אנפין, המתפשט ברחבו כל רוחב שיכול להיות עד סוף העולם, והוא ממלא כל רוחב ההוא, ואין מקום פנוי ברוחב. וכן במקום אבא ואמא או ז"א וכיוצא, אם כן נמצא כי בעלות זעיר אנפין באבא, אי אפשר לו לעלות שם, אם לא שישתלק אבא למעלה ממקום ההוא, או ז"א הבן יורש מקום אביו. אך אי אפשר להמצא ביחד במקום אחד. וכן כשעולין ג' ראשונות בג' תחתונות שלמעלה ממנו, אין עומדין במקומן ביחד.

גם אל תטעה באופן אחר ותאמר, כי עולה

(ט) ב"ר פרשה ס"ח. לקושי תורה פ' תשא דף קס"ט.

שבחסד, ויוצאין מהמלואים כלי לנוקבא, ג"פ מ"ו גי' חק"ל.

ובמנחה שדינין מתעוררין, ואין זווג, צריך ליקח אחוריים דע"ב, ואחוריים דס"ג, ואחוריים הוי"ה פשוט, והיינו: טדה"ד. טה"ג, ד"ט, הט"ה, ד"ט. טה"ג, ד"ט, הא"ה, ד"ט. ואע"פ שהא' דרכה לחלוף בחי, כאן אות א' נשארה במקומה. ומנין ג' אחוריים אלו, כ"ב ס"ב נ"ה, גי' חק"ל. ע"כ.

פרק י"א

ועתה נחזור לענין, כי תלך לב"ה, ותכרין לשם שקוצי"ת, כי שם זה גובר על כולם ביום השבת, והוא נחלק לג' חלקים: כיצד, בליל שבת כשחכנס לבה"כ, תכרין לב' אותיות ש"ק, ובשחרית תכרין לב' אותיות ו"צ, ובמנחה תכרין לב' אותיות י"ת, ופי' הענין: כי בלילה יש ג"פ ויכולו, שאנו אומרים. וכבר הדעתין, כי הא' רומז למלכות שעלתה עד נה"י של הזכר, ובאור הענין, כי כבר ידעת, איך נה"י של הבינה הם מוחין לו"א, והם מתפשטין בכל הז"א, וב' פרקין אחרונים מהם, הם בנה"י של הז"א, ואלו נעשין עתה מוחין אל המלכות. וכנגד עלייה זו, תכרין באות ש של שקוצי"ת, כי אות ש רומזת לנה"י, בגי' וי"ן שיש בצורת ש, והם עולין גם כן בגי' וי"ן בסוד י"ת, הרי הכל שיח סוד, וכל שיח השדה. אחד כך תכרין, כי עתה המלכות נקרא חקל, הוא סוד שדה, שהוא נצח הוד יסוד, הנקרא שיח השדה.

ובאות ק תכרין, אל ויכולו הבי', שהוא עליה הבי', והוא שמקבלת המלכות אור במוחין שלה, מחג"ת של ז"א, אשר שם נה"י רבינה, הוא הגי' פרקין אמצעים, כי גם הם נקראים מוחין, כי כל בחי' נה"י של הבינה, נקרא מוחין. ואמנם לפי שעתה אין המלכות עולה עד שם, רק שאור חג"ת מחפשט בה למטה במקומה בנה"י, לכן נרמז מציאה זו, באות ק.

ומהם נמשך נפש יחירה לבני אדם בערב שבת. ואמנם אח"כ כשעלו הכלים למעלה, ונשארו העצמות שבהם מגולים, וכזה היה אפשר שיינקו החיצונים משם, כי הוא אור מגולה, לכן הם עולין ונכללין למעלה בכלים שלהם שעלו למעלה, ואז נמצא כי הכלים דנה"י דעשיה, יש בהם אורות רבים, שהם העצמות של עצמם, והעצמות של גי' כלים דג"א, ועי"כ האורות מוצנעים שם מן הקליפות. אמנם אין מציאת זו בכל מקום, רק בכאן בנה"י דעשייה לבה, לפי שהם סוף כל הקדושה, הוצרך להיות כך כנ"ל.

ועתה יתבאר היטב אם תשיב משבת רגליך וכו', כי השבת עצמות רגלים למעלה, בכלים שלהם עצמם שעלו למעלה, זו נקרא השבה גמורה. כלל העולה מזה, כי כל תוספות שבת הוא, כי כל הכלים קנו נפש חדשה, ועצמות חדש, מה שלא היה לו בתחלה, והוא ממש דוגמת בני אדם, אשר ע"י מעשיהם ומצותן, קונים נשמה חדשה, וגדולים מן הראשונים שהיו להם תחלה, והוא בגוף הזה אשר היה לו בתחילה, והגוף הזה אשר היה בתחילה אינו משתנה, רק העצמות שבתוכם, וכן הענין בתוספות שבת.

מהחברים: בליל שבת, נקרא השכינה חקל תפוחין, כי נכללת בלאה הארה, ומן מקיף לנקודות ציון שלה, היא מקום התפוח"ח, גי' צבאות. ותפוחים הם יסוד בינה ותבונה, שעליהן נאמר תפוחי זהב, וחסדים ראבא הנכללים בהן, הם משכיות כסף.

ובשחרית נקראת חקל תפוחין, בהארת ע"ק, דאיהו מרום וקדוש גי' שבת, והוא כאמת סוד שבת עלאה. ובמנחה, כיון שבחול מאוחו שעה מתעורר הדין, הנה גם בשבת די לה להיות חקל בלבד, שיסוד תבונה מרוה אותה. אמנם אית חקל ואית חקל, כי לעולם חקל מצד עצמו, בסוד קרית ארבע, הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אדנ"י. אבל בליל שבת שמכינה עצמה לזווג, מוחין ידיה נחעלו למקום מוחי ז"א, אז היא חק"ל במלואו ע"ב

(י) שער הכוונות ח"א ענין בית הכנסת דף כ'.

והוא מה שבארנו בכוונה הב' של ליל ו' כנ"ל פרק ב', והוא שיכוין לר' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ונלעד"ן, כי זהו עתה סוד חזרת המלכות בסוד נקודה תחת היסוד פב"פ כנ"ל, ולכן ניתוסף עתה הארה יתירה בתוספות משונה על הראשון. וסוד הזה, כי הלא תחלה לא עלו העולמות רק בדרך העליות בתפילת שחרית רחול, שהם פנימית ג"ר דעשיה בחיצונית ג"ת דיצירה, וכיוצא בזה, ולכן אינו שבת ממש, אך עתה כבר הוא שבת ממש, וא"כ עתה יכול לירד הארה מעולם לעולם, ויורדין ד' הארות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כידוע למעלה כנ"ל, ואלו נמשכין הארתן מלעילא לתתא, אך בתחילה שהיה כללות העולמות, היה מתחא לעילא.

ואח"כ כשאומדים קדיש ראשון של ברכו, יש בו הפרש מקדיש שבחול. (כ) וכבר ביארתי לך ענין קדיש של חול, שיש בכל קדיש ב' מיני עליות, של ב' מיני מ"ב. אמנם המ"ב הראשון, הוא הו' ויין שבוישתבח ויתפאר וכו', וגם יש כ"ח כנגדן, והוא כ"ח אותיות, שיש ביהא שמיה רבא עד עלמיא. אמנם כוונת מ"ב זו, שיכוין תחלה במלת יה"א שמיה רבא עד עלמיא, שיש ז' תיבין, לז' אותיות שיש באה"ה יה"ו כסדרן, א' ביהא, אות ה' בשמיה וכו', גם תכוין במילוי אותיותיהן, וכולם בסוד מילוי ההין, ותכוין לז' שמות היוצאין מהם כנוכר בקבלת שבת: יהו"ה, יהו"ה בניקוד אלהים, מצפ"ץ, י"ה, אדנ"י, מצפ"ץ, אלהים, אל.

אך עתה הם באופן אחר, כזה: יהו"ה, יהו"ה בניקוד אלהים, מצפ"ץ, י"ה, אדנ"י, אל, אלהים, מצפ"ץ. כי אז היו השמות מסודרים כפי הסדר של הכאתן ופגיעתן זה בזה, הנוכר בר"מ פרשת יתרו בפסוק זכור וכו'. אך עתה הוא סדרן האמיתי כפי הספירה, כמ"ש בסוד שבע ברכות שיש בתפלה, וע"ש.

נמצא כי במלת יה"א, תכוין לאות אל"ף, ושם הו"ה. בשמיה הו' בההין, והו"ה בניקוד אלהים. רבא, יו"ד, ושם מצפ"ץ. מברך, הו' בההין, ושם

וביאור הענין: כי אם תחלק אות ק' לג' חלקים, יהיה כל חלק מהם ל"ג, כי חג"ת הם ג"פ ל, כי כל א' כלול מ', ואלו הג' חג"ת, הם נכללין ויורדין למטה בכל א' מהג"ת שהם נה"י, ומאירין במלכות, ולכן הם ל"ג. וכאשר תכלול ג"פ ה'ל', עם כ"א מהג' יהיה ג"פ ל"ג, הם ק' עם הכולל, כי כוונתנו להוריד חג"ת שהם ל', אל נה"י שהם ג'. ולכן אין חזרת התפילה בערבית, כי בחזרה הם עולין בחג"ת כנדוע, ועתה אין עולה לחג"ת, לכן אומרים ברכה מעין ז'. ובשחרית תכוין לאות ו', כנגד ישמח משה, שהוא אות ו', והצ' כנגד מוסף, שהוא ביסוד צדיק עולה, כי כן אות צ' רמוז ליסוד שהוא הצ', שבו תפלת מוסף. ובמנחה תכוין לאות י', באמרך ואני תפילתי, תפלת י'.

והנה הענין: כי הלא עתה עולה עד דיקנא דא"א. והנה ידעת כי בהיותו למטה, היה יורד שער ראש א"א למטה, עד ראש הו"א, לתת לו שפע משם, והוא ת"י נימין, כמין י"ת של שקוצי"ת, ושם בארנו באד"ר דקכ"ה, כי הם ת"י נימין, כחושבן קדוש, ות"י עלמין, ות"י עיבר. אמנם כל מציאות אלו, הם סוד ע"ב במילוי יודי"ן, אשר הוא י' אותיות של מילוי שלו, וזהו תפלת י'. כי עתה עולין עד שם, ומשם מקבלת שפע אותן השערות, שהם נמשכות מהויה זו, שיש בה י' אותיות מלוי, כי עד עתה היה שפע השערות נמשכין ברחוק גדול, בהיות ז"א למטה, אך עתה שהוא עולה, הוא מקבל זה בקירוב גדול.

ולאות ת' תכוין, נגד תפילת מנחה, שאנו אומרים בה אתה אחר, והענין הוא: כי ד' יודין שיש בשם ע"ב הנ"ל, כל א' הוא ק' כנדוע, לכן הם עולין ת', וזהו אתה אחר, כי עתה הו"א הנקרא אחר, עולה לר' יודי"ן הנ"ל, וזהו א"ח ד'. וזהו עת רצון, כי ע"י עליות הו"א בדיקנא, שיש בו כח לקבל ממצח הרצון דעתיקא.

ואז בעוד שהם אומרים הקהל מזמור שיר ליום השבת, אז קודם שיאמרו הקדיש של ברכו הראשון, אז תכוין בתוספות שבת יותר עליך,

(כ) שער הכוונות ח"ב ענין השבת הרגלים דף ס"א. לעיל שער הקדישים פרק ו'.

ואח"כ מה שהשפעת עלינו נפש יתירה שאמרנו, זהו על כל עמו ישראל ועל ירושלים אמן, שהוא כפל הענין לחזק הענין בקשר אמיץ, לפי שכבוד אמר ופרוס עלינו, חזר ואמר ועל כל עמו ישראל, לחזק הענין.

ניקוד היות של כל השבת: פתיחה וחתומה של ערבית, ניקוד בסגול לכל אחת מן הברכות קריאת שמע, לפנייה ולאחריה. ברכת אמצעית של עמידה דשבת, של הר' תפלות, צידי עם אהי"ה משולבים. נ"א, ערבית חולם, שחרית צירי, מוסף שורך, מנחה קמץ. נוסחא אחדינא, ערבית של שבת, פתיחה של אבות, קמץ. וחתומה בפתח. פתיחה דאתה גבור לעולם אדני, אגל"א כנ"ל, והחתומה בצידי. ברכה ג', טעם רביע על כל אות ואות. האמצעית, יה"ו בניקוד צבאות, ואות ה' בצידי. שחרית. פתיחה וחתומה בקמץ. מחיה מתים, פתיחה סגול, וחתומה בפתח. האל הקרוש, חולם ודקא עמו על כל אות ואות, אמצעי צירי. מוסף, ברכה ראשונה פתיחה וחתומה בקמץ, עם תג א' על כל אות מר' אותיות. מחיה מתים, קמץ בלי תגיין. בהאל הקרוש, חולם ופוד על כל אות. מקדש השבת, שורך עם ב' גרשיים. מנחה באומרו ואני תפילתי, יכוין י' היות וי' אהיה כדלקמן. ועוד, קפ"ד וקס"א גי' רצון, וגי' משה, כי שם מרתו כדלקמן. פתיחה לאבות, פתיחה וחתומה בשורך, ועם תלשא גרולה ימיני על כל אות. מחיה מתים, צירי. האל הקרוש, פתח. מקדש השבת, סגול. ולעולם בחתימת מקדש שבכל ר' תפלות, יש אהי"ה משולב עמו. ג' ברכות אחרונות שבכל הר' תפלות: עבודה סגול, הודאה שבא, אחר שים שלום חולם. ושלשתן משולבים. אלא שבשבת א' קודם ליו"ד, וכן כולם. אחר כך יכוין בשם בן ר' פשוט, עם אותן הנקודים עצמן כנ"ל.

פרק י"ב

אח"כ כשאומר החזן ברכו, תכוין לקבל

יה"ו אדני. לעלם, יו"ד, ושם א"ל. לעלמי, הה' בההיך, ושם אלהים. עלמיא, ו"ו בלי יו"ד ובלו אל"ף בין ה' וי"ן, שהוא מ"ב, ושם מצפ"ץ. ותכוין כי ביהא שמייה רבא יש כ"ח אותיות, ובאלו הז' שמות, נגר ו' תיבות מן יהא שמייה עד עלמיא.

אמנם תכוין, כי כל אותיות אלו של אהי"ה יה"ו, במלואם בההי"ן כנ"ל, הם גי' שם קדוש. טפטי"ה, גם תכוין כי ב' שמות אהי"ה יה"ו גי' מ"ב, הרמוז בו' וויץ של וישתבח ויתפאר וכו'. הרי בזה בארנו מ"ב הראשון של הקדיש הזה. אך מ"ב ה', כדרך שבארנו בחול, לא נתבאר לי, אמנם טעם כוונת מ"ב זה, כי כל כוונת שבת, מציאותו הוא בסוד הבריאה, בסוד נתעלה וישב על כסא כבודו, דמלכא לביש לבושי דבריאה ביומא דשבתא, לכן כל כוונת שבת, בו' שמות אלו, היוצאין מב' שמות אלו, לכן הז' ברכות של תפלה מכל תפלה דשבת, כולם הם בסוד ו' שמות הנ"ל, כמבואר אצלנו במקום אחר.

מהחברים: כשעונה אחד ברכו, ברוך ה' המבורך, יכוין לקבל רוח יתירה, בה' בחי' נרנח"י, בה' תיבות: ברוך, ה', המבורך, לעולם, ועד. ולזה צריך כוונה גדולה ושלא יסיח רבדים בטלים, לכבוד נשמה יתירה. ועיקר ק"ש בברכותיה, כי יש לנו קבלה, שבשעה שישאל למטה אומרים ברכו בליל שבת, אז בת קול הולכות בפמליא של מעלה לומר, אשריכם עם קדושים, שאתם מברכים למטה, כדי שיתברכו למעלה כמה מחנות קדושים, אשריכם בעולם הזה ואשריכם בעולם הבא, ואין ישראל מתברכים, עד שיתעטרו בנפש יתירה, וקורין קריאת שמע וברכותיה, עד והושיענו למען שמך, ופרוס עלינו סוכת שלומך, דומז לסוכת דוד, ואז פורסת נפש יתירה על כל העולם, חו שכתוב הפורס סוכת שלום עלינו. ויכוין להמשיך על מרת אדני, הדומז בראשי תיבות "הפורס" סוכת, להמשיך אליה מלמעלה ש"ע נהורין, שהם דומזין בר"ת "שלום" עלינו,

אמנם אמירת ופרוס עלינו, מה ענין פריסת סוכת שלום, היא תלויה במה שבארנו, כי הלא עתה כבר נכנסו ג' פרקין תתאין וג"א דארו"א, וכבר גדל ראש ז"א גדלות גדול כמבואר אצלנו. ואמנם כל זמן שאלו נכנסין בראש ז"א, הנה המוחין שהוא מתחילה פנימים ברישא דז"א, הם נידחקין מעט ממקומן למטה בודאי, כדי לתת מקום להמקיפין אלו, או הנה"י ראמא של בחי' צ' דצלם, הם נכנסין ויורדין תוך הז"א יוחד למטה קצת.

והנה נודע, כי בתחלה היה היסוד של בינה כלה ונגמר בחוה של ז"א, ושם היו יוצאין יעקב ורחל מהחווה ולמטה, והנה דאי כי זה היסוד של אמא אינו כ"כ רחב, עד שהוא ממלא כל החלל של גופא דז"א, כי חלל הגוף של ז"א הוא רחב מאד, אמנם היסוד של אמא הוא כעין צנור צד תוך גופא דז"א, ויש חלל גדול בין דופני יסוד ראמא, לדופני גופא דז"א.

והנה כבר נודע, כי תוך היסוד ראמא, נחן החו"ג, תרין עטרין. ואע"פ שאנו אומרים שהגבורות יוצאין וניתנין אל הנוקבא, עכ"ז שרשי העיקרים נשארין תוך יסוד ראמא, שאל"כ היה הז"א דעתו קל כמו הנוקבא. ואמנם הגבורות הם מרודת אש חזקה עד מאד, בפרט בהיותם שם סתומים תוך היסוד ראמא, המתבעדים ונדלקים שם, נמצא כי מפתח פי יסוד הבינה, אינם יכולים לצאת, כי שם החסדים, והחסד המתפשט בח"ת דז"א, הוא עומד בתוך אותו הפה וסותמו. ולא די זה, אלא גם החסדים היוצאין מפה היסוד, כבר בארנו שהם יוצאין קדם הגבורות, כי הם מים, ולכן יכולין לצאת דרך מקום צד, אך הגבורות הם אש, ואינן יכולין לצאת עד שהמים שהם החסדים יוצאין תחלה, וידחיבו פי היסוד.

גם ט"א, כי הלא אפילו שיצאו שלהבת הגבורה משם, פי היסוד הוא דבר מועט, כי הוא צד מאד. ואמנם מקום יציאת השלהבת רגבורות וחומם, הוא דרך מחיצות דופני היסוד של הבינה עצמו, ויוצא החום ההוא, בין החלל שיש מדופן יסוד אמא, לדופן גופא דז"א, כי שם הוא חלל גדול כנ"ל, ושם מחבקץ כל אותן השלהבת והחום

חוספות הרוח, באופן זה: כי הלא כבר בארנו בתפלת החול, כי כל בחי' ברכו, הוא עליית היצירה בבריאה, והוא מתברך בדבוי ברכאן, ונקרא או ברוך. והוא היכל ק"ק דיצירה, שהם ג"ד שלו, שעלו לג"ת דבריאה. ולכן ברכו הוא קדם ההיכלות של הבריאה שהוא סוד הר' ברכות של קדם ק"ש ואחר ק"ש כנודע. וא"כ כיון שזהו סוד חוספות היצירה, א"כ תכוין שגם רוחך שמן היצירה נתוסף בה קרושה יחידה.

אמנם סוד חוספות זה ענינו הוא, כי כבר בארנו לעיל, כי בליל שבת נכנסין המקיפים של ל' דצלם בראש הז"א, אך אינו נכנס ביחד, רק נחלק לג' פרקין. וכבר בארנו, כי בקבלת שבת נכנסין ג"פ תתאין של ל' דצלם אמא, וכן דשל אבא. והנה עתה חכיון, שמתחילין להיות נכנסין ג"פ אמצעים של ל' דצלם אמא לבר, ונגמר כניסתן בופרוס לסוכת שלום. והנה הפרקין תתאין הם בסוד נפש, ולכן בקבלת שבת קבלת נפש יחידה או כנ"ל, ועתה שהוא כניסת ג"פ אמצעים, הוא חוספות הרוח. והנה כוונת ק"ש בליל שבת או בשחרית, וכן כל כוונת התפלות של שבת, אינו כמו הכוונה של חול, כי יש בהם כמה מיני מדרגות, אמנם לא קבלתי כוונתה.

ופרוס עלינו סוכת שלומך, הנה כאן חכיון לקבל חוספות הנשמה, כי הלא בברכת השכיבנו, הוא בהיכל ק"ק דבריאה כנודע אצלנו, רק שהוא בסוד הנוקבא, כי אלו היכלות של ערבית, הם היכלי דנוקבא, ואין חילוק בין חול לשבת, רק בסוד כוונת ופרוס כמ"ש בע"ה. והנה ק"ק הזה דבריאה, הרמוז בהשכיבנו, חוזר עתה ונעשה האצילות ממש, וזו חוספות שבת בבריאה, לכן תכוין לקבל חוספות נשמה, כי הנשמה היא מבריאה, והוא דוגמת שבארנו בברכו.

והנה תכוין, כי עתה מתחילים לכנוס ג"פ אמצעים דמקיפי ל' של צלם ראבא, אמנם בערך שהאמצעים דאמא נקרא רוח, לכן נקרא אמצעים ראבא נשמה, אע"פ שאינן אלא אמצעים, ונגמרים לכנוס בו בויכולו של עמידה. לכן חכיון כשתאמר בא"י הפורס סוכת שלום, תכוין לקבל חוספות נשמה כנ"ל.

הדינין כלל.

ואם תאמר, שכמו שבתחילה עבדו אותן השלהבת, דרך דופני היסוד ראמא, א"כ גם עתה יחזרו לעבוד דרך המסך שיורד מן יסוד אמא. תשובה, כי תחלה היו רק מסך א', ולא עבד רק הארת הגבורות, ועתה יש מסך ב', ואין כח בהם לבקוע הב' מסכים. גם טענה אחרת אמיתי, והוא, כי בתחלה היו הגבורות במקום צד תוך היסוד, ולכן בקעו ויצאו. אך עתה שיש להם מקום רחב בין דופני יסוד ראמא, לדופני גוף דז"א, שהוא מקום רחב מאוד, אין בוקעין לצאת.

וא"ת, תחלה איך אנו אומרים שהיו בוקעין גוף דז"א, ויוצאין לחוץ. התשובה הוא, כי אז היו החסדים מגולים, ממולאים כל אותן החלל. אך עתה שנפרש מסך הזה, נשארים החסדים למטה מן מסך הזה, אך למעלה מן המסך, נשאר פנוי לגמרי, כי הלא אם אין החסדים תחתונים עולים שם, אין שום אורות אחרים שיכנסו שם, ולכן יש להם התרחבות גדול, ואין בוקעין לצאת ליעקב ורחל.

וזו ופרוס עלינו סוכת שלום, כי שלום סוד היסוד רבינה, כי לעולם בכ"מ היסוד נקרא שלום, ואנו אומרים שיפרוס אותו השלום שהוא היסוד ראמא, ויעשה כסוכה פרוסה כנ"ל.

גם יש כאן בחי' אחרת והוא, דע, כי הלא בעת ירידת החסדים מהיסוד ראמא, עד יסוד דז"א, הנה כשחוזרין לעלות אח"כ מלמטה למעלה, כדי להגדיל ז"א כנדע, הנה הם עולין ממטה למעלה, ומתחלקין לב' בחי': א', מה שנכנס תוך היסוד עצמו מאמא מבפנים, להגדיל אותן החסדים הסתומים שבפנים, וא"ת כיון שחוזרין לעלות ולהסתתם בפנים, איך הם מגדילין. אך הענין הוא, כי אחד שכבר נתגדלו בפ"א, ונתרחבו, וקבלו הגדולה הם בעצמם ונתפשטו, ולכן כשחזרו לעלות למעלה, כבר קנו בעצמן כח וחוזק והגדולה, והם מגדילין את החסדים הסתומים. בחי' ב' הוא, החלק שמתחלק ועלו חוץ ליסוד אמא, באותו החלל שיש בין יסוד אמא לגופא דז"א, והוא מגדיל ומאיד החסדים הסתומים מצד חיצון. באופן שמתחברים אלו הב' חלוקות, זו

ההוא, ועי"ז עובר החום מגופא דז"א ולחוץ, ומחממין את יעקב ורחל, העומדין שם בפ"פ, ראשם נגר חזה של ז"א, וכל אותן השלהבת לוקחם יעקב ורחל, והם דינין גמורים. ואמנם עתה בליל שבת, ראוי להסיר כל הדינין כנדע, ובפרט שיעקב ורחל שבהם הוא סוד הזווג של ליל שבת כנדע. גם עתה יש בחי' אחרת, כי ע"י כניסת המקיפים ל' דצלם, יורד היסוד ראמא למטה ממקומה, ואז רישא דיעקב ורחל נמשכים כנדע, כי אינם יוצאים רק מהאודות המגולים, ועתה שיורד המסך מן היסוד בינה למטה ממקומה, הנה נתמעטו יעקב ורחל משעורן, לכן לתקן כל זה, אנו אומרים ופרוס.

והענין: כי תקן זה צריך לעשות באופן זה, כי שפולי מחיצות יסוד בינה, לא נניחם שירדו ביושר תוך הז"א, שא"כ ירדו למטה ויתכסו יעקב ורחל כנ"ל, אך יתרחב אלו השיפולי מחיצות דיסוד דאימא לרחבם, באלכסון, עד שמה שהם יורדין באורך וביושר למטה, ילכו ברוחב עד שיגיעו עד דופן גוף דז"א, והוא ממש דוגמת שיפועי אוהלים, כי כל מה שהולך למטה, נתרחבין מחיצותן יותר בהתרחבות, ואינן צדים כמו למעלה בראש היסוד בתחלתו למעלה, באופן שבאם היו מחיצות האהל יורדין ביושר ולא יתרחבו למטה יותר ממה שהם למעלה, היה האוהל מתארך יותר למטה. אך מה שהיה הולך ומתפשט למטה, הוא הולך ומתפשט בהתרחבות אל הצודין, וזה מבואר ונדע. נמצא כי ע"י זה נשאר המקום מגולה כ"כ גדול כמו בתחלה, ואין כאן סתום יותר מבתחלה.

גם נתקן תיקון אחד והוא, כי הלא מחיצות יסוד של בינה, מגיעים עד דופני הגוף דז"א, ונדבקים שם, ואז כל אותו החום, ואותו השלהבת, שהיו מכונסים שם באותו החלל, שבין דופני יסוד ראמא לדופני גופא דז"א, אינם יכולים לירד למטה מאותו מקום, כי הלא דופן יסוד בינה הגיע עד גופא דז"א, ונעשה כמין מסך א', ואינו מניח את השלהבת לירד למטה כלל. והנה עי"ז אינו מגיע השלהבת אל יעקב ורחל, כי הם למטה מן המקום הזה, ומן מסך הזה, ואינו מגיע להם חום

בפנים וזו מבחוץ, ומתחברים יחד, ומגדילין את הז"א.

והנה אלו החסדים שעלו באותו החלל מבחוץ כנ"ל, הנה אחר שנעשה אותו המסך ע"י סוכת שלום כנ"ל, הנה הם מתעכבים שם, כי אינם יכולין לירד מפני המסך שנעשה עתה, ונשארין למעלה בקביעותם, וע"י כן מאירין את ז"א, ומשם ולמעלה, כי הוא המקום הסתום להם, והם מאירין בהן עתה בקביעות, משא"כ תחלה, שלא היו אסורים שם בחוק, ועי"כ הם חוזרין לירד. וטעם ירידתן, כי תמיד חשק כל דבר לחזור לשורשו, לכן רוצים לירד לשורשן, ושורשן הם החסדים המגולים, ועתה נשארים למעלה.

עוד נתוסף הארה ב' והוא, כי אלו הניצוצין שעלו למעלה, הם מועטין, והמקום למעלה הוא רחב מאוד, ואמנם החסדים המגולים שנשארו למטה תחת המסך כנ"ל, הם בוקעין את המסך בכח, ועולין נצוצין למעלה מהמסך, באופן כי בעלייתן, הם עוברים בכח ובוקעים המסך, אך בירידתן אינם יכולים לירד ולבקוע המסך, כי שם היו בהתרחבות, ונשארין שם. ונמצא כי כל אלו האורות נשארין למעלה בקביעות, ואז מאירין ועולין עד רישא דז"א, והם מאירין בכל אותן האורות הסתומים במוחין דז"א אור גדול, מה שלא היה תחלה. וזה תוספות אור נפלא מתוספות שבת, מה שאינו בזמן אחר. וגם זה תועלת מכלל תוספות שבת.

ואמנם אותן הנקבים הנעשים במסך ההוא, ע"י עליית החסדים כנ"ל, הם נשארין כן, ואז אותן החסדים שעלו, אינם יכולין לחזור ולירד כנ"ל, עם היות שהנקבים הנשארים פתוחין שם, ומשם הם מאירין למטה, ונראין למטה כעין כוכבים, ונשארו^ל סכך הסוכה אין ראוי שיהיה מעובה כעין בית, רק שיהיה כוכבים נראין מתוכם, שהם ניצוצי החסדים שעלו שם, הדומים לכוכבים. קדיש שקודם עמידה, ג"כ לא קבלתי, רק מ"ב

הראשון לבד. ואמנם הוא ע"ד מה שכתוב בקדיש של ברכו ממש, אך יש ביניהם שינוי, והוא שיתכוין ב^ר אותיות יה"ו אהיה ממולאים באלפין כל ההין שבהם, ויין ממולאין באלף, ותכוין כי הם גי' יעקב, כי בעמידה זו מזדווג עם רחל.

מהתחברים: צריך לכוין בד' קדישין, לסוד המרגלא הנזכר בר"מ^ס שהוא אהיה יה"ו באופן זה, כשהחזן אומר קדיש, צריך לכוין לקדיש ראשון שקודם ברכו קנ"א מ"ב, שהוא מלוי המרגלא בההין, ומספרן גי' טפטפיה, שם כלל ג' עולמות בי"ע, יצירה ועשיה שהם טף טף, בסוד יכרך את הנערים, ובריאה הוא י"ה, דאמא עלאה מקננא תמן. והנוהגין שלא לומר אותו קדיש, יכוונו בהזכרת של ברכו, וכן בברכו את י"י המבורך, בקדיש שלפני עמידה, קמ"ג טל, מלוי המרגלא באלפין, גי' יעקב, על שם ויקרא בהם שמי, ואח"כ שם אבותי.

פרק י"ג

העמידה של ערבית, תכוין כי המלכות שהיתה עד עתה בסוד נקודה בסוף היסוד, היא נגדלת בכל אורך נה"י דז"א, העומדים בג"א. נמצא, שכל תכלית העמידה זו לצורך רחל, ואז מזדווגת עם יעקב. והנה נודע, כי ג"פ אנו אומרים ויכולו בליל שבת, אמנם ויכולו הראשון, הוא של עמידה, וכבר ידעת כי בכל ויכולו יש ג"פ אלהים, וג"פ שביעי. ותכוין כי ג"פ שביעי אלו הם סוד נה"י דז"א, אשר שם עלתה המלכות ומזדווגת עם יעקב שם, וזו סוד העמידה הזאת.

והענין הוא: כי בתחלה בעת קבלת שבת, היה בסוד חיצונית העולמות, ועתה הוא בסוד פנימית. אמנם ע"ש במה שכתוב אחר הקידוש בע"ה, סוד חק"ל תפוחין קדישין, ותראה כי עתה נקראת חק"ל, כשעולה עד נה"י דז"א לבד נקרא חקל, והטעם כי לעולם שדה הוא בסוד נה"י, כי

(מ ירושלמי סוכה פ"ב הלכה ג'. ג) נ"א, ב' אותיות (לכוב)

(ס זור ע"פ הסולם פ' יתרו דף קל"ו. שער הכוונות ח"ב דף ס"א, ודף ס"ט.

אדנ"י. ואח"ז יה"ו כסדרן: י, א"ל ברצה נצח. ה, אלהים במודים הוד. ו' מצפץ בשים שלום ביסוד. וסוד הענין דע, כי לעולם שם מצפץ מצפץ, היא ת"ת יסוד. וזהו בסדר הברכות הז' של התפלה. אך בקבלת שבת, שאז הם מתנוצצים זה עם זה, ולכן הולכין שלא כסדר. ^(ז) כיצד: תחלה א' דאחי"ה, שהוא הי"ה, יורדת בה' אחרונה דאהיה, ואז סליק י' דיה"ו, ושם א"ל שהוא בנצח. אחר כך ה' ראשונה דאחי"ה, ושם הי"ה בניקוד אלהי"ם, עם ה' דיה"ו, ושם אלהים. ואחר כך י' דאחי"ה, ושם מצפץ, י' דיה"ו ושם מצפץ. אמנם אודיעך ענין נאה, ו' ברכות התפלה מה ענינם. דע, כי לעולם ג"ר, הם תמיד בנצח הוד יסוד אמא, הנעשין ג' מוחין לרכורא. ואחר שנעשו מוחין לרכורא, בסוד ג"ר: אבות, וגבורות, וקדושות, בסוד ג' אותיות אה"י, עם ג' שמותן כסדר. אח"כ אנו ממשיכין אותם לנוקבא לכתרה, בסוד ה' ב' של אחי"ה, שעליה אמרו ^(ח) בהקדמת תיקונים שהם אמצעית ג' מכאן וג' מכאן, והיא אמצעי, כי היא סוד כתר הנוקבא, והיא ברכה אמצעית. ואח"כ נכנסין לה ג' מוחין בסוד חב"ד, הנעשין מנצח הוד יסוד, שהם: רצה, ומודים, שים שלום. והם ג' אותיות יה"ו, שכל שמותן על הסדר הנ"ל. אך דע, כשאנו ממשיכין לה נה"י הראשונים, דאבות גבורות וקדושות, כי אותן הם של הבינה שנעשין מוחין לרכורא. ואלו נעשו מוחין לנוקבא, ושמוד סוד זה בכל התפלות, אפילו בתפלות חול. ^(א) אמנם דע כלל א', כי לעולם כפי מציאות התפלה, כך יהיה סדרן הנ"ל, כיצד: בתפלת ליל שבת, הג"ר הם נה"י דרכורא, ששם יורד הז"א. ואח"כ רצה ומודים ושים שלום, אז עלה שם הנוקבא, ונעשין לה ג' מוחין מנה"י עצמה הנ"ל. אתה קדשת, כבד ידעת כי כליל שבת

כשעולין נה"י למעלה, נשאר אותו המקום פנוי, והוא נקרא שדה שאין בו בנין בית, רק מקום פנוי, ושם הוא סוד תחום שבת, ונקרא שדה. אמנם למעלה, בקדושה, הם אורות גמורין, ונקרא בית, עיר, מדינה. כי הוא הישוב. אך מבחי' נה"י ולמטה הוא מקום הקליפות ונקרא מדבר. וז"ס וזהו פרשת תצוה, כי סט"א הוא מדבר ואינו בר זריעה, והוא דוגמת הקליפות, אך השדה היא בר זריעה, כי הוא ראוי לקבל הקדושה עליונה, ודי בזה. וגם חקל, הוא גי' חיבור הויה אהיה, הויה אדני, ותכוין לזה.

ואמנם, אע"פ שבארנו שם לקמן, כי חקל תפוחין קדישין, הם ג' דרגין דנה"י חג"ת חב"ה, עכ"ז גם בהיותם בשדה לבר, שהוא בחי' נה"י דז"א, נקרא חקל תפוחין קדישין כל ג' תיבות אלו. והענין, כי כל קדוש הוא בחכמה, שהם המוחין, ועתה כשעלתה לנה"י דז"א, ונעשין לה מוחין ממש בפרצוף גמור, נעשה חקל תפוחין קדישין, כי קדישין הוא בסוד מוחין, רק שהם מבחי' נה"י דזעיר אנפין לבר. והנה דע, כי ביום השבת, כל הסעיפים נקרא שביעי מסטרא דילה, לכן ג"פ שביעי הם בנה"י עתה, ואח"כ יהיה בג"א, ואח"כ בג"ר בע"ה.

ענין התפלות של שבת, די תפילות, שבכל אחת יש ו' ברכות, לכן בכל ברכה מן הז', תכוין לאות א' מן אחי"ה יה"ו, כי ו' ברכות בכל תפלה ותפלה, והם ו' אותיות אחי"ה יה"ו כסדרן, כי ג' ראשונות אה"י, אמצעית ה', ג' אחרונות יה"ו, על סדר זה ממש. וכן בו' שמות היוצאים מהם, כמו שידעת. ולכן בברוך אתה מגן אברהם, יכוין לאות א', עם השם שהוא יה"וה. ובברכת מחיה המתים ה', והי"ה בניקוד אלהים. ובאתה קדוש י', מצפץ. ואלו הם אה"י. וה' שהיא ברכה אמצעית, ה', י"ה

הגהה

אינם הראשונים וכו', כי אותן וכו'. כי לפי הגהת אלחנן לא שייכי קישור דברים דלקמן, כי אותן וכו', ודוק.)

(א) חנן, וצ"ל כך, כשאנו ממשיכין לה נה"י, הם ג' פרקין תתאין, דנצח הוד יסוד אמא הראשונים דאבות גבורות וקדושות. (ונ"ל דצ"ל

(ז) הקדמת ת"ז דף ט"ו.

(ח) שער הכוונות ח"ב ענין ערבית ליל שבת דרוש א' ב' דף ט"ט.

אך אינו עולה היא להם. אח"כ בויכולו של הקידוש, תכוין כי אז מאירין בה ג' ראשונות חב"ד של הז"א, וכנגדם ג"פ שביעי, כי הם מאירין בנה"י, אך לעולם כל שביעי הוא בנה"י. ענין ג"פ ויכולו, כבר נחבאר אצלנו, והם: א' חקל, ב' תפוחים, ג' קדישין. והנה ויכולו הג', המקבל מן המוחין עצמן בשרשם, אז נקרא קדישין, כי כל קדוש הוא בחכמה. משא"כ בבי יכולו הראשונים, שמקבלין מוחין, מהמקום שאינן מוחין ממש, רק התפשטות והארות מוחין לבד.

והנה תיבות חקל תפוחין, שהוא בסוד היה אה"ה, הויה אדני, מן ד' שמות אלו מקבלת עתה המלכות. וסוד הענין, כי למעלה בראש הז"א שבהם המוחין, ונקרא הויה אהיה. ונראה לענ"ד חיים, כי שם הבינה ולא ג"כ, הנקרא אהיה. והחכמה אהיה הויה, ותמשיך משם הארה עד נה"י דז"א, כדי שיספיקו אותן הארות שבחוכן, לתת מציאות מוחין לנוקבא, אע"פ שאין שם מקום מוחין, נלע"ד כי אין נגמד הורדת הארה זו, רק עד ויכולו הג' הנקרא קדישין. והנה בנה"י דז"א, שם נקרא הויה אדני, נה"י נקרא הויה"ה, והמלכות נקראת אדני, הרי הכל כמנין חק"ל.

בתפילת ערבית, אנו אומרים ישמחו, וכן בשחרית ומוסף. ולמה במנחה א"א ישמחו במלכותך, והסוד, כי מלכותך שהיא נוקבא מלכות, והטעם, כי באותן התפילות היא עיקר עליה למלכות, והיה לה שמחה ע"ז, כי אותן זיווג זו"ן, וזהו שומדי שבת, שאנו בני ישראל משמרים הזווג מחול לשבת, וגם אנחנו משמרים בשבת כוונה לזווג זו"ן. אבל בתפילת מנחה דשבת, עיקר כל עלייה לז"א, שהוא עולה עד דיקנא דא"א, והיא נשארת למטה באו"א, במקום שהיה הז"א מקודם, לא יש עתה זווג, ולכן ראוי שלא להזכיר ישמחו במלכותך, כי אין למלכות שמחה עתה, כי רודה עלה, והיא נשארת למטה בלי זיווג, אין לה שמחה על זה, לכן אין אומרים ישמחו. (א)

נעשין מוחין אל המלכות, וכל מוחין מסטרא קדוש חכמה, וזהו אתה קדשת.

מהחברים: ומתפללין אתה קדשת, דמו לסוד קדושין שלה, שנותן לה החתן בסוד ז' ברכות, ואז היא נחקנית ונקנית לבעלה, ואסורה לכל העולם, כי אין לכוחות החיצונים שם אחיזה ויניקה בה, ולפיכך ניתקנה בסוד הקדושין. ואומרים ג"פ ויכולו, כי לפי שהיא עדות על חידוש העולם, שהקב"ה ברא עולמו בששת ימי בראשית, והעדוה ע"פ שני עדים או שלשה עדים. ולמה מעומד, לפי שעדות צריך מעומד.

ויש בויכולו ג' פעמים שביעי, כי מוחין שלה נעשה מנה"י שלו, והם שביעית, כיצד: מכתר עד נצח ז', מחכמה עד הוד ז', מבינה עד יסוד ז', הרי נעשה ג' מוחין, מאלו ג"פ שביעי.

ודע, שיש בויכולו ל"ה תיבין, ואומרים אותו בבית, להשלים לה ע', נגד ע' עטרות, שהכלה נוטלת ז' שעליה, וכ"א כלול מי'. עוד הם ג"פ ל"ה עם הקידוש שאומר בבית, נגד אדני הויה"ה אהיה, גי' יב"ק, עם ג' שמות ד' אותיות, ג"כ יב"ק. ג"כ נוכל לומר, כי ג"פ ל"ה הם ק"ה, ועם כולל ק"ו, רמזו שהיא נתחברת בקו אמצעי. וגם נוכל לומר, כי שם ב"ן נתוסף זאת הלילה בתוספות ברכה, ונשתנה שמה ג"ן, שנכנס באמצע דווי"ן אות א', נמצא כי ב"ן וג"ן גי' ק"ה. וז"ס באתי לגני אחותי כלה, שבביליה זאת היא כלה, ויש ג"פ שביעי נגד ז' דבריאה, וז' דיצירה, וז' דעשיה.

ויכולו: בויכולו של עמידה, או תחשוב דאתעבידא לה ג' מוחין מנה"י מפנימותן, כי בשדה היתה בחיצונית, ונקראת שדה, ועתה נקראת חקל תפוחין קדישין, כי כל קדישין הוא בסוד מוחין, כי החכמה נקרא קדוש. ותכוין כי יש בו ל"ה תיבין נגד ל"ב נתיבות חכמה, וג' תיבות שביעי כנדוע. הנה ג' פעמים, הם ג' נצח הוד יסוד. אחר כך בויכולו של אחר עמידה, תכוין שאז ג' שביעי הם חג"ת. והענין, שאז מאירין בה ג' אלו,

הגהה

(א) צמח וכפי הפשוט נוכל לומר, שנפטר אז משה, ובטלו המדרשות מן התורה המשמח הלב.

שהוא יום, לכן נקרא חזרת עמידה גמורה. אך עתה שאינו עולה עד חג"ת, לכן לא יש חזרת עמידה ליל שבת, אך שיוורת הארת חג"ת למטה במקומה, לכן יש חזרת מעין ז', ולא שבע.

(מהחברים: ואומר הש"ץ מגן אבות, אשר הוא מעין שבע, שנחנה בשביל הסכנה. ובי"ט אין מזכירין בה י"ט, אלא מקדש השבת לבד. כי ברכה זו תקנו אותה מפני כבוד הכלה הכלולה מז', וקראה מעין שבע, פי' הארה מן ז' ולא הו' עצמן, זהו בלילה. אבל ביום הם הו' עצמן, כי אז הן שולטין.)^(א)

קדיש אחד ויכולו, תכוין ע"ד ראשונים, דק שמילוי אהי"ה יה"ו, ע"ד ס"ג, שכל ההי"ן מלאים בידין, חוץ מן אות ו' שמלוי באלפין. ותכוין שהוא גי' יצחק, ומ"ב הב' לא קבלתי.

אח"כ מזמור לרד"י דועי כו', ויכוין בר"ת אך טוב וחסד ירדפוני גי' הויה. וכן ס"ת אך טוב וחסד. אח"כ קדיש אחרון, תכוין ע"ד הראשונים ממש, דק שמילוי אותיות אהי"ה יה"ו, כולם בידין, ותכוין שהוא גי' רי"ח, לכן תכוין להשלים עד רמ"ח, שהוא גי' אברהם. לכן צריך להשלים ל' אותיות שיש בברכו את י"י המבודך שאומר החזן, ויש בו י"ו אותיות, וג"כ תכוין בעניינתך ברוך וכו', ביי"ד אותיות שיש בהם, והרי נשלם ל' אותיות, ועם רי"ח גי' אברהם. והנה אם שכחת לקבל תוספות דוח שבת, בברכו את י"י המבודך הראשון, או אם לא שמעת אותו, תכוין עתה בברכו אחרון, לקבל תוספות דוח ונשמה בפעם אחד, כי אם לא קבלת דוח בברכו ראשון, איך אפשר לקבל נשמה בפורוס.

מהחברים: וד' מלואים אלו של ד' קדישים, עם י"ט אותיות של טפטפי"ה אברהם יצחק יעקב, גי' תכלת ע"ה, כמגין ז' מרגלאין הנ"ל, ואינן סוד תכלת שבציצית.

ויכולו שלאחר עמידה, תכוין, כי עתה נכנסין בז"א ג' סוקין קדמאין דל' דצלם דאמא. ותכוין, כי עתה המלכות מקבלת הארה במוחין שלה, מחג"ת אמצעים דז"א, ומאותו האור נעשין מוחין שלה, ובג' שביעי עתה בחג"ת. ועתה נקרא המלכות תפוחין, אע"פ שהמלכות אינו עולה בליל שבת דק עד נה"י לבד, הכוונה הוא שמשם נמשכין לה הארה למטה.

והנה ב' בחי', א' נקרא תוספות שבת, ואינו שבת עצמו. ב' הכנסת שבת עצמה. והנה בתוספות שבת, המקדים לבוא קודם היות שבת גמור, והוא בעת קבלת שבת, אז המלכות ראצילות נכנסת מאחוריו דז"א, ובאה לפניו, נגר מקום מה שהיתה מאחוריו. אך בהכנסת שבת, מתעלין נה"י דז"א בחג"ת שלו, ואז המלכות לוקחת מקומם.

אח"כ בויכולו האחר של עמידה, עולין חג"ת ז"א שהם ג"פ שביעי הנוכר בויכולו, ונכללין בחב"ד, וחב"ד עולין בל' של צלם דזעיר אנפין, וחכמה בינה דעת דבריאה, בנה"י ראצילות, וכעד"ז עד שעולין נה"י דעשיה, במקום חג"ת דעשיה, ונשאד מקום נה"י דעשיה חלל ופנוי, ד"ל בסוד מחלליה מות יומת.

ובויכולו הב', צריכה מלכות ראצילות, לעלות בחג"ת ראצילות, לקבל הארה ממוחין שלו אשר שם בחג"ת, ואינה יכולה לעלות דק עד נה"י, הנקראים מרת לילה, מרת מלכות, כי מרתה מתפשטת בה. אך חג"ת, אינה מרת לילה, דק מרת יום. ועתה בליל שבת הוא לילה, ואינה יכולה לעלות מרת יום, לכן נשארה במקומה בנה"י, ומשם מקבלת הארה למוחין דילה, ומחג"ת ז"א היורדת הארה ההיא למטה למוחין דילה, והיא אינה עולה.

חזו סוד ברכה מעין שבע, כי כבוד ידעת, כי כל חזרת עמידה דש"ץ הוא בחג"ת, אמנם בשחרית דחול, שעולה המלכות עד חג"ת דז"א ממש, לפי

תגחה

(א) צמח. פי' טעם זה, לפי שמציאותו לא נמצא כי אם בליל שבת לבד, אפילו כשחל יום א' של פסח בשבת אומר אותו, משא"כ כפי הפשט.

פרק י"ד

צ' ענין ב' פעמים ברכו של ליל שבת: בברכו א' יכוין לקבל תוספות סוד רוח, ויכוין ששם הוי"ה העולה כ"ו, אח"כ ברבוע הוא ע"ב, ואחר כך במילוי הרבוע הוא ק"ל, והנה כ"ו ע"ב ק"ל, גי' ברכו. ובברכו ב', תכוין לג' מלויים ע"ב ס"ג מ"ה, גי' ק"ב, ולג' מ"ב שלהם שהם קכ"ו, הרי הכל גי' ברכו. וז"ס המבורך, מ"ב ר"ך, מ"ב הנ"ל, ור"ך הוא יותר רחמים, והם הג' מלואים העולין ק"ב. אח"כ תלך לביתך, ותאמר בקול רם שבת שלום, כי הוא המקבל הכלה בסבר פנים יפות, בשמחה גדולה. גם היה נוהג מורי זלה"ה, לנשק ידי אמו בליל שבת, כי כך הועיר אנפין עולה ומנשק ידי אמו בכל ליל שבת. וסוד הענין: כי כיון שעולה בסוד ל' של צלם רחבונה, הוא עולה בין זרועות הידים ואז נושק הידים. כי בחול הוא בג"ת שלה לבר, שהוא צ' דצלם, היא נגר החוה. גם אתה תנשק ידי אמך בכל ליל שבת. וביאור הדבר הזה: כי בחול אין לזעיר אנפין רק מוחין פנימים מן צ' דצלם, שהם נה"י רחבונה כמבואר. אך בליל שבת, עולה עד מקיפים, שהם ל' דצלם חג"ת, שהם חג"ת רחבונה כאמור, ושם הזרועות של התבונה אמא ד"א, והוא עולה שם ומנשק כנ"ל.

מע"ח: וסוד נשיקות שע"ג היד הנזכר, דע כי מציאות ה"ג, והם ה' אותיות מנצפ"ך, הם ביסוד רמלכות. אמנם שרשם הראשון, היא בה' אצבעות של יד שמאל, כי ה' של יד ימין הם ה"ח. והנה סוד כל הה"ג אלו, שרשם הוא בפה העליון, שיש בו ה' מוצאות, ג' מהם בר' אותיות, וב' מהם בה' אותיות, והם דטלג"ת וזסשר"ץ, ואלו הם ה"ח וה"ג. וכאשר האדם נושק בפיו, גורם להשפיע ולהאיר משרשן אשר בפה הה"ג כנ"ל, אל הה' אצבעות למתקן, שהם למטה חוקים וקשים. ולפיכך כשבא הקטן להתברך מן הגדול, תחלה הקטן נושק יד הגדול, כדי שיתעורר אח"כ

הרחמים, ויברכהו. וכך הענין למעלה, בעת הגלות שאין זווג שלם, אין הת"ת יכול להזדווג עם המלכות בסוד היסוד שבה, שהוא מנצפ"ך. אמנם גם הוא נחית מדרגא דיליה, ונושק יד המלכות להמתיק דינה אשר שם, כטעם וישק יעקב לרחל, שאינן נשיקות פה אל פה, ובזמן הגלות, הוא יורד ומחבבה ומטפל אליה במשמוש היד, שהיא מתפייסת בו, ותאחו במשפט ידי כנודע, וע"י אצבעות אלו מזדווג עמה, ומשם היא מעלה מ"ן אליו, אשר הוא צריך אליהם בסוד אור החוה. ואולם בהיות המלכות למעלה בבניה, בסוד ר' על ר', אמו היא יורדת ומנשקת ידו כנ"ל.

וכשתבוא מבית הכנסת תעמוד במקומך בשולחן, ותאמר, דא היא סעודתא דחקל תפוחין קדישין, שהם דנה"י, כמ"ש ענינו בסיום הדרוש בע"ה. אח"כ תקיף השולחן דרך ימין בשתיקה, ואח"כ תקח בידך ב' אגודת הדס, ותחברם בב' ירך, ותברך עליהם, ותריח בהם. ואח"כ תקיף בהם השולחן פעם ב' בשתיקה, ואח"כ אמור זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו. ותאמר הקידוש.

ואחר אכילתך, אמור איזה פרקים ממסכת שבת. ואחר בהמ"ז, תחזור ותאמר זכור ושמור בדבור אחד נאמרו. ותברך על ההדס פעם אחרת. ובבוקר בסעודה ב', תעשה כמו שאמרנו בראשונה. וכן תעשה בג'.

והנה בבואך מבה"כ תעמוד במקומך ותאמר דא היא סעודתא דחקל תפוחין קדישין, כי הלא עתה המלכות יש לה ג' מוחין, נשפעת מהם, ומשם אוכלת. ואח"כ תקיף השולחן דרך ימין בשתיקה, כנגד א"מ של חג"ת, המאיר בא"מ של נה"י. ואח"כ תקח בידך אגודה של הדס, ותחברם בידך, ותברך עליהם, ותריח. ותקיף את השולחן פעם אחרת בשתיקה, כנגד א"מ דחב"ד, המאיר בא"מ לנה"י. ואח"כ אמור, זכור ושמור בדבור אחד נאמרו. ותאמר הקידוש, ותכוין בוכולו. אמנם תעמוד במקומך, ותאמר דא היא

צ' שער הכוונות ח"ב ענין ערבית ליל שבת דף ע"ב.

ק' שאינן. זהר בראשית ב' אות קל"ב. שער הכוונות ח"ב דף ע"ג.

והנה נגד אור פנימי, שקבלה מג"ר עתה בסוד הקידוש כמ"ש בע"ה, אין בנו כח להמשיך המקיף שלהם, כי הם המקיפים מבחינת מוחין עלאין, ואינו נעשה על דינו, ומעצמו נעשה. ואחר כך אמור הקידוש, וסוד הקידוש להמשיך א"פ מן ג"ר דזעיר אנפין לנוקבא, כדי שתאכל ותקבל הארה משם, ולכן נקרא קידוש, כי כוונתו לקבל הארה מג"ר שהם המוחין הנקראים קד"ש. מע"ח: צריך למזוג הכוס, קודם שתאמר הקידוש, והכוס יהיה נגד החוזה, כי משם יוצאת הנוקבא הנקרא כוס הברכה, וישתה מהקידוש מיושב, למורי ז"ל וכו' לעיל וגם צמח לקמן.

פרק ט"ו

⁽¹⁾ועתה כוס הקידוש, תקבל מיד זולתך, מב' ידיו לב' ידיך. ותחזיק אותו בב' ידיך, ותכוין בהו להמשיך המוחין מג"ר דז"א לנוקבא, כי זהו סוד הקידוש כנ"ל, שהוא המשכת המוחין ⁽²⁾הנקרא קדיש. אמנם תכוין להמשיך ג' י"ה פשוטות, בג' ידים: גדולה, וחזקה, רמה. ותכוין כי ג"פ י"ה, גימטריא מ"ה, והוא מ"ה דאלפין. והכוונה הוא, להמשיך מג"ר דז"א, ג' שמות י"ה, דרך הג' קוין, ויורדין דרך ג' הידים, שהם עד חג"ת דז"א, הנקרא מ"ה דאלפין.

אחר כך תכוין למלאות ב' י"ה מהם, ביד ימינך שהם י"ה במילוי יודין, יו"ד ה"י ביד ימין דז"א, הנמשך לשם מידו ה"י דע"ב שבחכמה דז"א עצמו. וכן יוד הי ביד שמאלך, משם ס"ג רבינה דז"א עצמו, שהם סוד ב' המוחין, כולם משם י"ה, כמבואר אצלינו, שאלו הם מוחין רנוקבא בבחי' י"ה, והנה ב"פ י"ה במלוי יודין, גי' ע'. ותכוין י"ה פשוט באמצע, כמו שידעת שהם ב' ידים: גדולה, וחזקה. ובאמצעותה רמה, בסוד דעתה

סעודתא דחקל תפוחין קדישין, הטעם, כי הלא עתה בסוד הסעודה מקבלת הארה גם מג"ר דז"א, ואז נקרא חקל תפוחין קדישין. והטעם: כי הלא תחלה בהיותך בקבלת שבת בשדה, נקרא חקל כמבואר. ^(א)אח"כ בעמידה שמקבלת הארה מג"א דז"א, נקראת חקל תפוחין, כי הלא ג' אמצעים נקראים אבות, והם סוד ג' תפוחין. ועתה בקידוש נקראת חקל תפוחין קדישין, כי היא מקבלת הארה אל מוחין שלה, מן המוחין דז"א עצמן, שהם ג"ר, וכבר בארנו שמוחין נקראים קדישין, ובפרט המוחין דז"א.

אמנם להיות מקבלת עתה משם, ושם הוא הפה דז"א, והיא אוכלת וניזונית משם מן הפה של הז"א, ואע"פ שהיא למטה בנה"י שלו כנ"ל, אמנם נקרא סעודה זו דמטרוניתא, כי כשהיא מגעת ואוכלת ונוטלת מפומא דמלכא, ולכן נקרא סעודה זו סעודה דמטרוניתא, כי היא אוכלת ולא הוא. אח"כ נבאר במ"א, ענין אכילתה וסעודה בל"ב שינים.

והנה תקיף השולחן תחלה דרך ימין, ותכוין כי הלא בעמידה עלתה בנה"י דז"א, והוא בסוד א"פ, דוגמת שבת שהוא חיצונית נה"י דז"א, בבחי' א"פ. ואחד שבאת מן השדה, הקפת השולחן, להמשיך א"מ של החיצונית. וכן עתה ג"כ תכוין, להמשיך א"מ, מבחי' נה"י דז"א, נגד ויכולו ראשון שבעמידה. אח"כ תקח בידך ב' האגודות, ותברך עליהם, ותריח בהם, ותקיף בהם את השולחן, ותכוין להמשיך א"מ, מבחינת הג"א, שנמשך א"פ שלהם בויכולו הב', ולכן הקפה זו בהדס, כי הדס רומז אל ג' אבות, שהם ג"א. אמנם ב' אגודות הדס, תכוין שהם נגד זו"ן, ולכן אחר שתריח בהם, אמור זכור ושמור בדבור אחד נאמרו, ותכוין לחברם יחד.

הנחה

הקידוש, ובכוס בהמ"ז, בסוד אסוך שמן, להשאיר (ברכה).

(א) (מורי זלה"ה, היה נוהג לומר כל הקידושין מעומד בשבת וי"ט, ואח"כ יושב וטועם מן הכוס של קידוש, והיה נוהג להשאיר מעט יין בכוס

(ר) שער הכוונות ענין הקידוש דרוש א' דף ע"ו. (ש) ל"ג הנקרא קדיש (קארין).

קלה, לכן אין בו מילוי.

והנה ג' י"ה הנ"ל, שהם חב"ד, נמשכין מז"א לנוקבא. והנה ב' י"ה ממולאין בידוין, וא' פשוט, ג' פ"ה, שהוא ג' אלהים, שהם מוחין דנוקבא הנקרא אלהים, שהם ג' כוס. והוא סוד כוס היין שבידך, שהרי הוא רישא דנוקבא, עתה הוא מחזה ולמטה דז"א, ועתה ממשיך ג' מוחין אלו, שהם ג' י"ה הנ"ל, ב' מהם ממולאים, נגד מוחי חו"ב. אך י"ה האמצעי פשוט ואינו מלא, הוא כנגד הדעת, שדעתה קלה, וג' אלו תמשיך עד ראש הנוקבא, העומדת שם בחזה דז"א, ואז נעשית הנוקבא כוס, ע"י ג' מוחין אלו, כנודע כי המלכות נקרא כוס. ולכן טוב להניח הכוס נגד החזה, ואז אתה מאיר בה בב' ידיך האוחזין בו, וגם מחזה שלך, כי שם החסדים מגולים, ואז נעשה כוס שלם. האמנם ודאי שכבר יש לה תחלה מוחין מנה"י דז"א, אך התוספות שאנו נותנין לה עתה, הוא בבחי' שורש מנצפ"ך שבג"ר דז"א, וזהו עיקר צורך המלכות, ולכן עיקר המשכתה הוא סוד הה"ג האלו מן דעת דז"א, ולכן תכוין כי כוס ג' אלהים. וכבר ביארנו, כי ה"ג מנצפ"ך, הם סוד אותיות אלהים עצמו כנודע, שכבר המשכנו בה ג' מוחין הנ"ל, וגם סוד המנצפ"ך כנ"ל.

אז תחזיק הכוס ביד ימינך לבר, בלתי סיוע מהשמאל, כי אחר שכבר קבלת הארת מוחין מכל הקוין, אנו מניחין ביד ימין, כדי להאיר בה צד ימין, ולכלול כולה בימין, בסוד והוכן בחסד כסא. אמנם אח"כ תכוין בסוד היין שבתוכו, כי הכוס היא הנוקבא עצמה, והיין שבתוכו הם המוחין. ותכוין, כי הלא בארנו, כי הנוקבא אינה עומדת רק בנה"י דז"א לבר, ומן החזה ולמטה. ואמנם היא מקבלת הארה ג"כ מכתר דז"א עד שם ג"כ, ולכן תכוין כי סוד היין, הוא הארה המגיע אליה מן הז"א, מן המקום שלא עלתה שם, והם ז"ס: כח"ב, דח"ג, ושליש עלין דת"ת, הם ז"ס, וכל אחת כלול מ'י, הרי ע', כמנין יין.

ואח"כ אמור ויכולו וקידוש, וכבר ידעת כי יש בהן ע' תיבין, ויכולו ל"ה, וקידוש ל"ה, ותכוין שהם סוד היין הנ"ל. גם תכוין, שהוא סוד הב' י"ה הנ"ל במלואם, וסוד הענין כך: כי בתחלה, הם

בסוד אור פנימי של המלכות במוחין שלה, וזהו בסוד המעשה. אח"כ בסוד הרבור שהוא הקידוש, ויכולו הוא דיבור היוצא מן הבל הפה העליון דז"א. וכבר ידעת, כי כל הבל הפה הוא אור מקיף, ובוהו הדיבור אנו. ממשיכין א"מ אל המוחין דנוקבא. ואע"פ שלעיל אמרנו שאין בנו כח להמשיך מן האור מקיף דג"ר, הענין הוא, כי מא"מ של ג"ר דז"א עצמו, אין בנו כח להמשיך. אך מה שאמרנו עתה, שמן הפנימים עצמו דז"א, אנו ממשיכין אור מקיף ואור פנימי אל הנוקבא. והענין הוא: כי א"פ דמוחין דז"א, אנו ממשיכין דרך הג' קוין עד החזה, ושם יוצא וניתן אל הנוקבא, בסוד היין הנכנס תוך הכוס בפנימותו, והוא יוצא משם ממש, בסוד הג' י"ה שבארנו, בהיותו אוחז בכוס, והם יוצאין משם בקרוב, ונכנסו תוך הכוס. אך מן חלק א"פ דמוחין דז"א, היוצאין מפה ז"א בסוד הבל, אלו אנו ממשיכין עד הכוס, ונשאר שם בסוד א"מ, אך שרשו אינו אלא פנימית בהיותו תוך ז"א, וצריך שיהיה בו ג"כ רוגמת הפנימית, ולכן יש בקידוש ע' תיבין כמספר יין, שהם פנימים, וכחשבת ב' י"ה הנ"ל. ולכן קודם ויכולו תאמר יום הששי ויכולו השמים, ר"ת י"ה, נגד י"ה ג' הפשוט, שהוא נגד הדעת כנ"ל. אך ויכולו ל"ה תיבות, והקידוש ל"ה תיבות, כנגד ב' י"ה המלאים חו"ב כנ"ל. ולכן יכוין האדם, שהוא סוד הז"א עצמו, והכוס שבידו הוא המלכות שכנגד החזה שלו.

אמנם אחר שיגמור הקידוש, ישתה מכוס, וסוד שתייה זו: להורות, כי הוא בחי' אור פנימי הנכנס תוך הגוף. וא"ת, איך שותה האדם המברך, הלא הוא בסוד ז"א, והרי הנוקבא היא צריכה לשתות. והענין הוא: כי שותיהו הז"א, ונכנסין הארת אלו בפנימותו, ומשם הם עוברין דרך מחיצות דופני גופא דז"א, בתוך דופני גופא דנוקבא, וכדי שיהיה א"פ גמור. והוא כדרך שאר מוחין הפנימים, שיוצאים מגופא דז"א ממש לגופא דנוקבא, ולכן צריך שישתה אותו, כדי שירדו עד הגוף, מקום שהנוקבא עומדת כנגדו מבחוץ.

והנה ג' שביעי שביכולו, הג' תיבין בג"ר דז"א. האמנם נבאר כוונת ויכולו, כי ראוי

וישבות ביום השביעי, יסוד. ויברך, חסד. אלהים, גבורה. את יום השביעי, חסד. אשר ברא אלהים, מלכות. והנה ויברך הוא סוד חסד, ואלהים גבורה, ואת יום השביעי חסד, הרי חסד מכאן ומכאן, וגבורה באמצע להמתיקם.

בליל שבת, ראוי שתאמר קודם קידוש, מזמור לדוד י"י רועי לא אחסד, ולכוין בפסוק אך טוב וחסד ירדפוני, ר"ת גי' יהו"ה, וס"ת אך טוב וחסד, גי' יהו"ה. ובכל גי' סעודות יאמר זה.

בשבת שחרית, בלקחו הכוס בבי' ידיו, יכוין: י"ה, יו"ד ה"ה, יו"ד ה"ה. ובמנחה, י"ה, יו"ד ה"ה, יו"ד ה"ה. והסימן לגי' סעודות, יהא. קדושא רב"א, הוא גי' קנ"א וב"ן.

בענין כוונת הקידוש בליל שבת, צריך שתדע, הלא כבר אמרנו, שתחלה תכוין י"ה פשוטים. ואח"כ תחזור לכוין שהם מלאים ביודין, אך הכוונה הוא: כי י' עגול הוא כצורת הכף עגולה של יד הימין, לכן כף עשרים כמנין יוד כולל, ויש י"ד פרקין בה' אצבעות, והם סוד הי במלואו, כזה: הי, הם ה' אצבעות, ובהם י"ד פרקין עם כולל שלהם. וכן ביד שמאל, יוד הי, ע"ד הנ"ל. וגם תכוין, כי הלא עתה בסוד הקידוש, מקבלת הארה מגי' מוחין שבו כנדוע, ותכוין כי לא די בזה, אלא גם מכתר שלו היא מקבלת, והוא בסוד היין, שהוא עי' ז' ספירות מן ת"ת עד הכתר כמבואר אצלינו וע"ש, כי בסוד הקידוש שהם קדוש מציאות המוחין, כי כל קדוש הוא במוחין כנדוע, אך היין הוא בחינת הכתר, ע"ד הנ"ל, גי' ע'.

פרק ט"ז

(א) סוד הקידוש של ליל שבת, יכוין ב"פ יוד הי, יוד הי, גי' ע', כמנין תיבות הקידוש. ובלקחו הכוס בבי' ידיו, יכוין כי ידיו הם יו"ד ה"י יו"ד ה"י, שהם באותיות אלו, י' אותיות כנגד י' אצבעות, וכף היד הוא י', כדפירש בתיקונים, וה' אצבעות הם ה'. ואח"כ יכוין באותו מלוי, שהם מלאים

שתכוין, שעתה נכנסין ברישא דזעיר אנפין, ג"ד של ל' דצלם ראבא, ובוה נשלם לכנס המקיף הראשון לגמדי.

והנה בברכת בפה"ג תכוין, כי מלת הגפן, גי' יהו"ה אהי"ה יהו"ה ארני, שהוא גי' חק"ל. פי': כי יין זה אתה מוריד אל המלכות הנקרא גפן, שהיא עומרת בנה"י דז"א כנדוע, והיא נקראת חקל בהיותה שם כנ"ל, לכן עתה מוריד לה הארת מוחין דז"א כנ"ל. גם תכוין, כי יש בהם ט' תבין, נגד ט' יודין, של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, להמשיכם אל הנוקבא, לט' אותיות דב"ן שבה. ובענין ג"פ שביעי שיש בויכולו זה הגי', כבר ביארנו כוונתן במקום אחר. גם תכוין כי הם בגי' דז"א, שהם גי' שביעי הנ"ל.

כשתאמר הברכה, צריך להיות הכוס של ברכה נגד החזה, כי הכוס הוא המלכות היוצאת מאחורי הז"א כנגד החזה. גם בסוד הקידוש של הלילה, ידוע, כי יש בויכולו ובברכת הקידוש ע' תבין, ועם י"ה דיום הששי פ"ה כמנין כוס, הם ה"ג כנדוע. וגי' אלהים שבויכולו תכוין להם, שהם נגד היניקת המלכות עתה מן המוחין קדישין, והם ל"ב נתיבות וגי' אלהים, והם השינים, ל"ב שינים, הם נרמזים בזהר פרשת ויקהל. והענין ל"ה תיבות שיש בויכולו עיין זוהר פרשת בראשית.^(ה)

ענין הקידוש ליל שבת, כבר נתבאר לעיל, ושם כתבנו סוד היין, כי הוא גימט' ע', והם ז"ס נמשכין אל המלכות ע"ש. והנה סוד אלו הע', הם די' היות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וגי' אהיה דהיין דאלפין ריודין, והם ע' אותיות הנמשכין לה עתה בסוד המוחין. אמנם סוד הקידוש הוא, כי יש בו ל"ה תבין, נגד ל"ב שבילי חכמה, והגי' כנגד נה"י. אמנם יש בו גי' אלהים, וגי' שביעי. והנה גי' אלהים, הם ממעלה למטה: בינה, גבורה, מלכות. וגי' שביעי, הם ממטה למעלה: מלכות, יסוד, חסד. וסימנם: שומר הברית והחסד, כיצד: ויכל אלהים, בינה. ביום השביעי, המלכות הנקראת מלאכתו.

(ה) הקרמת ספר זוהר אות פ"ב. פרשת ויקהל אות רנ"ב.

(א) זהר פנחס רע"מ אות תרכ"ג. שער הכוונות ח"ב ענין הקידוש דף ע"ז

י"ד וא"ו דל"ת, ה"י י"ד, הם י"ד, וי"ד שניות, הם כ"ח פרקין.

ובלקחו הכוס, יכוין שהוא גי' אלהים, והם ה' אותיות, נגד ה"ג, נגד ה' אותיות אלהים. ויכוין בג"פ י"ה שהם גי' אדם, י"ד ה"א וא"ו ה"א. ובלקחו הכוס, כשתשים שם י"ה, על י"ד ה"י י"ד ה"י, יעלה אלהים ע"ה. ויקחו בימין, להורות, שהוא נותן לה ה"ג ממותקות בימין.

ביי"ן, יכוין לעשות לה הכתר, כי בג"פ ויכולו, א' בנצח הוד יסוד, וא' בחג"ת, וא' בחב"ד, והיין הוא כתר לה. וצריך לכוין ג"כ, בד' מוחין הנמשכים לה מבינה, שהם ד' היות וג' אהיה דנה"י, שבהם ז' יודין בהיותן פשוטין גי' יי"ן. גם יכוין במלואם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, יש בהם ט"ל אותיות, והג' אהיה יודין דאלפין דההין ל' אותיות, הרי ע' אותיות עם כולל.

ויכוין עוד, שהכתר שלה היא ע"י הכאות, י"ד ה"י, י"ד ה"ה, י"ד ה"א, שבהכאתן הוי כתר. כיצד: י"ד פעם ה"י, גי' ש'. י"ד פעם ה"א, גי' ק"ך. י"ד פעם ה"ה, גי' ר'. הרי הכל בגי' כתר. ומלוי שם י"ה בג' מלואים אלו, עולה כ"ו, שהוא הויה. כיצד: ו"ד שבידה, גי' י'. ויה"א שבמלוי ההין הרי כ"ו, והוא סוד כי ב"ה י"י צור עולמים, פ"י: כי בשם י"ה, רמוז שם הויה ע"ד הנ"ל.

אח"כ בקידוש, מקבל מג"ה, וז"ס קבלת הכוס בב' ירך, וכבר נת"ל. ותכוין, כי היין סוד ד' מוחין, שהיא מקבלת עתה. והם: ע"ב בחכמה, ס"ג בבינה, מ"ה חסדים, ב"ן גבורות. הם ד' מוחין, ד' היות, ומתלבשים בנה"י אמא, ג' אהיה יודין דההין דאלפין, והרי ד' שמות, ובהם ע' אותיות כמנין יי"ן.

והיין יש לו ב' לבושים: א' מהם הכוס והם נה"י ראמא שבתוכם המוחין שהוא היין. והב' ידים אדם, שאוחז בהם הכוס, והם סוד הידים דז"א, אשר נה"י בתוכם, כן מתפשטים בפנימיים. גם תכוין לז' יודין שבע"ב ס"ג, אשר אנו מכוניים בהם בב' ידים, יהיה מכל א' מהם, כמבואר אצלינו.

גם תכוין ע"י ראיית עיניך בכוס, להמשיך לה

כתר, כיצד: יוד פעם ה"י גי' ש וכו' כנ"ל. והנה כאשר תתן עיניך בכוס, תכוין בשם י"ה אדני, שהוא סוד בת עין, ב"פ אדני. וה"פ יה אדני, עם ב' כוללים, גי' בת, זהו בעין השמאל. וה"פ הויה הם ה"ג ק"ל גי' עין, וזהו בעין ימין. (בס"א, ואם תמלא ה' היות בס"ג, ועם ב' אותיות ו"ה המשלימין שם ס"ג לס"ה, ונעשה ה"ס, כמנין ב' אדני שבעין שמאל. ואם תקח ה' היות ס"ג כנ"ל שהם ה"פ ס"ה, ותצרף עמהם שם י"ה כנ"ל בעין שמאל, הרי ה"פ ס"ה וי"ה, הם בת עין ימין ג"כ, כמו שפ"י בעין שמאל.)

ענין הכתר בל"ש, כבר נת"ל, ושם כתבנו סוד היין כי הוא ע', והם ז"ס נמשכת אל המלכות ע"ש. והנה סוד ע' אלו הם סוד ד' אותיות הויה שבו ביסוד שבה, ומכח הארה ההיא נעשה שם כתר לרישא דז"א, ומטבור אמא למטה.

מהחברים: כשמקבל בב' ידיו הכוס, ומגביה מהארץ, יגביהנו בב' ידיו. ויכוין בהגבהה זו, שבכל יד יש בו י"ד פרקין וכף א', הרי י"ה פעם אחד נגד החכמה, שממנו עצמות כל המוח. עוד כל אחד מכפות ידים עגול כעין י', ועם חלוקות ה' אצבעות הרי י"ה, נגד בינה, שהיא נותנת הציורים, כטעם ויצר י"י אלהים. עוד כף גי' ק', וי' עולה ק', כמנין יפ"י, דהיינו רבוע י' פשוטה בלי מלוי, ועם מספר ה' אצבעות, הרי י"ה נגד דעת, שאינה אלא הארה, לפיכך בא רמיזתו בחושבנא בעלמא, והכל להורות כי אנו עושין ומתכוונים שתקבל הנוקבא אורה, מן י"ה שהם חב"ד דז"א, שכולם חתומים בשם י"ה, וכולם נרמזו בכוס, ובכל א' מכפות הידים, בג' דרכים כנ"ל.

וכן היין שבתוך הכוס, צריך להביט שעולה ע', לרמוז לז' יודין דע"ב ס"ג או"א, או לרמוז ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן באבא, ע"ב ס"ג בחו"ב שלו, מ"ה וב"ן ברעת אבא חו"ג. וקס"א קנ"א קמ"ג בחב"ד אמא, עם כולל ע' אותיות גימ' יין, והיין גנוז תוך הכוס, ובתוך ב' ידיו, הם ב' לבושים, לרמוז שהמוחין מלובשים ביסוד אמא והוא כוס, גי' אלהים.

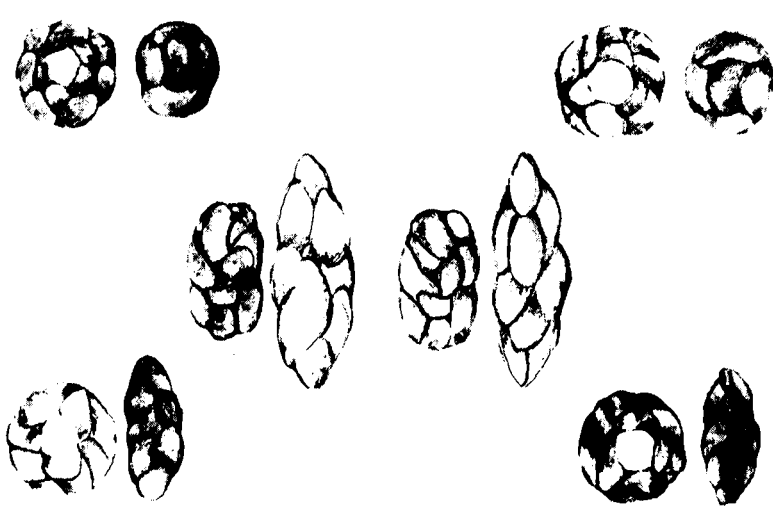
ביסוד אבא, יש בו כללות חו"ג, ה"ג ה"ת,

אח"כ תטול ירך, וכבר אמרנו כוונותינו, אך ראו שחטלם ותגביה ירך נגד ראשך בעת שתנגבם, וזהו להורות עליה קבלת הנוקבא ע"י הידים העליונים, מן המוחין דז"א, רישיה דיליה. ולכך תגביה ירך עד כנגד ראשך, ולכן ג"כ ראו להיות מעומד, כי הוא במקום מוחין דז"א. צמח: וכן אמרו לי החברים, שהרח"ו ז"ל היה נוהג למוזג הכוס וכו'. גם א"ל החכם כמוה"ר שמואל ויטל נד"ו, שאביו היה נוהג, כשהיה עושה המוציא, לקח ב' ככרות העליונים והיה מדביק אותן אב"א, ולא היה נוגע בב' ככרות התחתונים.

פרק י"ז

ב) בו יבואר כוונת אכילה, וי"ב לחמים, וכוונת הריח. בענין הלחם המסודר על השולחן, צריך שתסדרם שיהיו י"ב לחמים, ו' מצד ימין, ו' מצד שמאל. והששה של ימין, יהיה ג' על ג'. והששה של שמאל ג"כ. והג' עצמם יהיה כעין סגו"ל, וזה סדרן ממש: 'נמצא כי בצד ימין הם ד' לחמים, ב' על גבי ב'. וכן בצד שמאל הם ד', ב' על גבי ב'. ובאמצעים ד' לחמים אחרים, רק שהם מפסיקין

שכנגדן י' אצבעות, המתפשטין למטה מהכוס, כמו שיסוד אבא מתפשט ויצא למטה מיסוד אמא. ולפי שרוב התפשטות מעלה הארה כנגדו למעלה, כי כאיש גבורתו, בסוד השיב אחר ימינו, לאכפייא דינין. לפיכך נקרא אצבעות הימין, ה' ישועות, כי כל חזרה הוא דין, אבל הוא ממותק בסוד החסדים, לפיכך נשאר הכוס בימינו. ויגביהם בשעה שמברך עליו. ויכוין בהביט אל היין, לעשות כתר לנוקבא וכנ"ל. והנה עכשיו שעולה ז"א למקום הצלם, הנה ת"ת אמא נעשה כתר ז"א, ועיני ז"א נהירין מנה"י אמא, דאינון ל צלם, להוסיף הארה על ראש נוקבא, וזה תוספות נקרא כתר דנוקבא, בסוד נשמה יתירה. ומגביה היד עם הכוס של קידוש נגד לבו, למקום שמתגלין החסדים בב"ש של ת"ת, לקבל הארה שם, ע"כ. סברי מרנן: סברי גי' יו"ד היות פשוטים, שהם ה"ח ה"ג הם ר"ס, וב' כוללים של ה"ח וה"ג הרי סב"ר, גם י' סברי כללות ה"ח וה"ג, שהם י' לזכר ולנוקבא. מרנן: מספר רפ"ח ניצוצי עם ב"ן דפנים כנדוע. מרנן גי' שם, ופי' כמו שביארנו בשם של שמע ישראל.

ב) זהר פנחס רע"מ רפ"ו יך רמ"ה: שער הכוונות ח"ב ענין השולחן דף פ"ד.
 (י' ציור זה תיאור דוגמת י"ב החלות שהיה נוהג מרן בעל הסולם זיע"א כשכל חלה ימנית מונחת ע"ג השמאלית:

בנתיים, שהם ב' לחמים אצל אותן הדי' של ימין, וב' אחרים מצד שמאל אצל אותן הדי' אשר שם. מהחברים: בכל סעודה מסעדות שבת ומוצאי שבת בכלל, צריך להזכיר ולומר אילין סעודתא מהימנותא שלימחא. ומסדר י"ב ככרות על שולחנו ערב שבת, ויאמר דא סעודתא דחקל תפוחין, וזעיר אנפין ועתיקא קדישא, אתיין לסעודא בהדה. וסעודה זו דיצחק, שהוא בעל הסעודה, שהוא מנהיגם, וכל המענג סעודה זו, ניצול מחבלי משיח.

ובסעודת שחרית, מסדר ח' ככרות, ויאמר דא היא סעודתא דעתיקא קדישא, וזעיר אנפין וחקל תפוחין קדישין אתיין לסעודא בהדיה, והוא נגד אברהם סבא חסידא, ובזכותו ניצול מדינה של גיהנם.

ובמנחה מסדר ארבע ככרות, ויאמר דא היא סעודתא דזעיר אנפין, וחקל תפוחין קדישין ועתיקא קדישא אתיין לסעודא בהדיה, והוא נגד יעקב, אביהם של ע' נפש, ובזכותו ניצול ממלחמות גוג ומגוג.

ובכל אחד מג' סעודות, לא ינקוט בידיים אלא ב' ככרות, ומכווין ומניח להו על גבי תרי אחריני עליונים נגד י"ו, תחתונים נגד ה"ה.^(ג) ולעולם יבצע מימינית. ואחר הברלת מוצאי שבת, יסדר ב' ככרות, ולא ינקוט בידיים אלא א', ויאמר דא היא סעודתא דדוד מלכא, ובזכותו ניצול מחיבוט הקבר.

^(ד) הרב ז"ל היה נוהר, לאכול בשבת על שולחן של די רגלים, בשבת וי"ט, שהוא דוגמת שולחן בהמ"ק, ומשם הרב ז"ל אמרו, שצריך שיהיה ארכו י"ב טפחים ורחבו ו' טפחים, וגובהו לא פחות מט', ולא יותר על י', ע"כ מהרב.

אמנם דע, כי הזעיר אנפין מקבל הארת סעודה, מן י"ג נימין דשערי דרישא דעתיק, וכבר בארנו כי אותן הי"ג נימין הם ג' היות, ובהם י"ב

אתון. כי היתירה, היא הכולל של כולן, אך שרשם אינו רק י"ב אתון, וכנגדו הם י"ב לחמים אלו, וכנגד שהם ג' היות שהם ג' לחם, גם כן אלו נקראו לחם. באופן שתכוין להוריד מן הארת ג' היות ההם, שהם ג' לחם, ואחר כך מכל אות נעשה לחם א' בהוי"ה א' כנודע, ומשם שואבת המלכות עתה ליל שבת, אך אינה מקבלתן רק על ידי הזעיר אנפין, כי הוא מקבלם תחלה ונותן לה. דע כי כל מקום לא יש סעודה, רק כשיש בחי' פה, ולכן עתה בלילה, שמקבלת מפה דזעיר אנפין, יש סעודה ממש, ואינו על ידי תפלה כשאר המשכות ועליות, רק סעודה ממש, וכן הוא בב' סעודות היום, כמ"ש בע"ה.

אמנם נבאר עתה, סדר הי"ב לחמים, כי הלא הדי' שבצד ימין, הוא ב' על גבי ב', ותכוין שהם הוי"ה א', והב' תחתונים הן ב' ההין, וב' עליונים הם ב' אותיות י"ו, שהם זכרים על נקבות. וכן בר' שבצד שמאל, הוי"ה אחרת כמו זאת. אחר כך הדי' אמצעים, הוי"ה ג'. ותכוין כי הב' העומדים בצד ימין, מאותן הדי' האמצעים, הם י' על גבי ה'. והב' שבצד שמאל, הם ו' על ה'.

וכשירצה לעשות המוציא, תקח מאלו אמצעים הב' העליונים, ותצרפם ותחברם, ב' ידך יהיה ב' שולי הלחמים רבוקים זה לזה, וב' פנים שלהם יהיה פן זה מצד א', ופן זה מצד הב', ואז יהיה נראה כאלו הוא לחם א', ובו ב' פנים, וזה סוד לחם הפנים. ותכוין, שבאותו שביד ימינך כנגד אות י', ושביד שמאלך כנגד אות ו', ותברך המוציא.

וכשתאמר המוציא לחם, תכוין ללחם הנ"ל, שהם י"ג נימין. ותבצע מן הלחם ימיני, שהוא אות י', כי הוא נגד החכמה, שמשם הוא המזון המעולה שבכולם, ותבצע בציעה שהוא כזית ותקחנה לך, והוא כנגד י' של הויה שהוא זעיר אנפין. ותבצע בציעה ב' שיעור ביצה, ותתננו

(ג) ברפ"י מוסיף (רמז לזיווג עליין ותחתון, חו רמו עונתן של תלמידי חכמים מליל שבת לליל שבת, ורמו לזה ושמרו בני ישראל את השבת ר"ת ביאה, ומלת ושמרו כמו ואכיו שמר את הדבר וכו').

(ד) תקו"ז תקן מ"ז פ"ד.

לאשתך, שהיא כנגד ה' של ארנ"י שהיא נוקבא, ותחברם, ונעשה יאהרונה"י. ואחד כך תבצע בציעה אחרת, אם תרצה לתת לאחרים.

אמנם באכילתך, תכוין כי אתה אוכל מפה הזעיר אנפין ומוחין שלו, ול"ב נתיבות חכמה, והם מאירין בל"ב שניים שלך, ועל ידם טוחן המאכל, וכפי הכוונה שבאדתי לך במקום אחד, ומה ענין הטחינה וכוונתה, ואלו הם סוד ל"ב תיבות שיש בייכולו, חוץ מג' אחרונות שהם כנגד הג"ד עצמן.

אחד כך בברכת המזון, תחזור להדיח באגודות של הרס, ותאמר אחד כך זכור ושמוד ברבור א' נאמר. ואל תריח בלא ברכה. והנה סוד כוונת הריח, בכל פעם שתריח, ובכל הזמנים הוא באופן זה, והם מיוסדים על פסוק לדיח ניחוח אשה לה'. והענין, כי הלא סוד הדיח, כי הדינין המתפשטין, הם חוזרים להתמתק בשרשן ע"י הדיח. לפי שא' מן ה"ג מנצפ"ך הוא חוטמא, והוא עלין שבכולם, שהם: חוטמא, פומא, דרועין, ירין, אצבעין, כנוכר בארדא זוטא, והחוטמא הוא עלין שבכולם, וכשהם מתקבצין ועולין דרך החוטם, ונכנסין בו ועולין עד המוח, כי שם הדעת, ושם שורש הה' גבורות, ושם הם מתקבצים ומתמתקים, כנדוע כי אין הדינין מתמתקים אלא בשורשם, כמבואר אצלנו בספר טעמי המצות פרשת חקת, בסוד פדה אדומה.

והנה הדיח בעצמו, קודם שיעלה להחוטם, הוא בחי' א', ואז נקרא ריח, והוא סוד הדינין, כי ד' שהוא אחרונים דאלהי"ם, וי"ח הוא אלהי"ם: ה' אותיות פשוטים, וי"ג דמלוי, הרי ג' בחי' אלהים נקרא ריח, שהם: ה' אותיות אלהים פשוטים, וי"ג דמילוי, וד' אחרונים, הרי ד"ח. ואחר שנכנס בחוטם, אז נקרא ניחוח, כי כבוד הוא המתחיל להתמתק, והוא ניחוח, בלשון חן בעיני השם יתברך.

והנה הדיח זה, נכנס תוך ב' נוקבין החוטם, ולכן ריח הזה נחלק לב' הבליים, ונכנס תוך ב' נקבי האף, והנה ב' פעמים הבל, גי' ניחוח עם ב' כוללים שלהם. וכבר ידעת, כי חרון אף הוא ארדבך הרצאת הדינין מן האף ולחוץ, כמו אז יעשן אף י"י, כנוכר בארדא דבא, בפסוק ויחד אף י"י במ

וילך. אף הדיח הוא קמיטת רוגזא, והתקמטותא תוך החוטם כנ"ל.

ואח"כ עובר הדיח באמצע המצח, כי החוטם באמצע המצח עומד, והנה דעת היא ממש כנגד המצח, וזה הוא סוד נתינת אפר ע"ג המצח, מקום הנחת תפילין, כי שם עומדין הגבורות, אך המצח יותר למטה ממקום זה, ולכן המצח הוא גילוי דינין, כי שם אית כ"ד בתי דינין, בסוד ומצח אשה זונה היה לך, ולכן עולין שם הגבורות, כי שם הוא שורש כל הדינין, ואז נקרא שם אשה, שהוא אלהים בידין גי' ש', וה' אותיות אלהים, והשם עצמו, הוא אשה.

ואח"כ מגיעין עד המוחין עצמן, מגיעין שם אותן ב' הבליים, הנקראים ניחוח כנ"ל, ומגיעין עד המוחין, שהוא ד' היות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם כלולים בד' אותיות דהוי"ה. והנה ניחוח גי' ל' של לה', והשם בעצמו הוא המוחין, הרי לה' הם ניחוח והמוחין, ואז נתמתקו, והזהר בכל מיני ריח שתכוין כוונה זו.

ובסוד המוציא, תכוין כי ה' דהמוציא, בינה. ולחם, ת"ת. מן הארץ, מלכות. ואחד כך תבצע כזית לעצמך, בסוד י' דאשונה, הרי שם הויה. ואחד כך תבצע שיעור ביצה לאשתך, הרי י' אחרונה דיאהרונה"י. וקודם סעודת שחרית, אמור דא היא סעודתא דעתיקא. וקודם סעודת מנחה, יאמר דא סעודתא דזעיר אנפין. מנהג מורי ז"ל, להגביה הב' ככרות בב' ידים מעט מן התחתונים ודיוח ביניהם.

בענין כוונת הלחם של המוציא בשבת, כבוד נתבאר כי י"ב לחם נגר י"ב נימין, או נגר י"ב תיקוני דיקנא, וכנגד י"ב תקונא חוורתא דדישא, וכולן יורדין עד היסוד. ושם מה שהיו תחלה ג' הוי"ות, שבהם י"ב אותיות, נעשה כמנין לחם, שהוא ג' הוי"ות, ועתה כשיורדין ביסוד נעשה מלח, שהם סוד ג' גבורות הנמתקות, והם ג"כ ג' היות כמנין מלח, ואז נמתק זה בזה, שהם ג' גבורות בג' חסדים, ואז מה שהיו גבורות שהם בסוד רין בסוד המדידות, עתה היא בסוד המלח, שנחבטלו קצת מדידות מהם. ואמר לי מורי ד"מ אלשיך, משמו של מורי ז"ל, כי ביום השבת הוא באצילות, אך בחול הכוונה תהיה בעולם היצירה

עד"ז, (ג"א בעולם בריאה עד"ז).

אחר אכילתך, תאמר איזה פרקים ממסכת שבת, או ח' הראשונים, וח' בבוקר וח' במנחה, שהם כ"ד תכשיטי כלה, ואמור בה"מז, ותכוין יו"ד במלוי דמלוי בברכה ראשונה, וה"י במלוי דמלוי בברכה ב', וי"ו במלוי דמלוי בברכה ג', ה"י במלוי המלוי בברכה ד'. וברצה והחליצנו, יכוין בחליצת נעל דמטטרו"ן, לעלות לבריאה לבושי שבת וי"ט. ואחר כך חזור ואמור זכור ושמור בדבור א' נאמרו, ותריח בהרס, וטוב לומר בליל שבת מסכת עירובין, בסוד ע"ב רי"ו.

מע"ח: מורי ז"ל תיקן ג' פזמונים, לג' סעודות של שבת, והיה אומר אותן, ואח"כ היה קורא ד' פרקים ממסכת שבת. וכן בסעודה של שחרית ד' פרקים שניים, והם נגד ד' אותיות הוי"ה או אדני", ואיני זוכר איזה מהם הוא. ולפעמים כשהוא מתעסק בדברי תורה בתוך הסעודה, לא היה קורא או כי אם פרק א', וכל זה קדם מים אחרונים. וטוב לקרות ח' פרקים בכל סעודה, שהם כ"ד תכשיטי כלה. ואחר כך תאמר הפזמונים, ותאמר אותו בניגון, ואח"כ מים אחרונים.

להרח"ו ז"ל, ענין הסעודות, כבר בארתי, כי בלילה הוא מפה מלכות, ובשחרית מפה זעיר אנפין, ובמנחה מפה דעתיקא. ענין אכילות הללו הם בסוד גדול, כמו שכתבתי לך, כי כל אכילות העליונים, הם סוד זיוג עליון בסוד הפה. ובלילה מזדווגת המלכה בפה מניה וביה, בסוד לשון שבה, שהוא יסוד המכריע בין הגרון לחיך. ובבוקר מזדווג הזעיר אנפין בפיו מניה וביה על דרך הג"ל, וכן בעתיק במנחה בסעודה ג', מזדווג עתיק בסוד פיו מניה וביה, ומכל אלו אוכלין שלש סעודות.

פרק י"ח

דרוש נאה למורינו האר"י ז"ל, על ענין שלש סעודות.

א' סדר שלש סעודות: הראשונה היא של לילה, נגד חקל תפוחין קדישין, שהיא המלכות. וסעודת הבוקר, היא סעודת עתיקא קדישא. והג' היא סעודת זעיר אנפין. והנה אותיות שבת, הוא סוד

(א) שער מאמרי רשב"י דף פ"ו.

התדבקות הבת בש', שהם ג' אבות. והיא עולה למעלה מן נה"י שהם תפוחין, לפי שהם כמו תפוח, לבן ואדום כלולים, אלא שזה אחד נוטה ללבן, וזה לובן נוטה לאדום. ולפיכך נקראת שדה תפוחין, כי ש' בסוד ג' אבות. ד"ה, בסוד ד"ה דיהודה, שהוא ד' קדם הזיווג, וה' לאחר הזיווג. והנה כנגד סעודה זו של הלילה, נאמר והרכבתך על במתי ארץ, על דייקא, כי עולה למעלה ממצח הוד יסוד, ועלייה שעולה למעלה ממצח הוד יסוד, דהיינו מנה"י רידה, שהם במתי ארץ דייקא, ועולה על נצח הוד של הזכר דהיינו ח"ת, והם נקראים תפוחין קדישין, בסוד קדוש יהיה לכם, ולפי שמכניסין ומבשלין הזרע העליון, היורד מן המוח הנקרא חכמה, והוא קדוש, לפיכך נקראים תפוחין קדישין.

ולפיכך בקידוש לילה אנו מזכירין ל"ה תיבות, נגד ל"ב שבילין, וכנגד ג' נה"י הג"ל. וכנוצר בספר הזוהר, לרמז שנתעלו ג' הנ"ל שלה, ועלו למעלה על ג' של הזכר העליון, ונדבקת באבות. וכאשר תתעלה היא ותתדבק באבות, בהכרח יתעלה גם הזכר העליון על ידה, בסוד ג"ת שבו, יעלה אותן במדרגות אבות, כמו בימי החול בחזרת עמידה, ולפיכך בקידוש הוא כנגד הזכר, יש בו ג"כ ל"ה תיבין, שהם כנגד ל"ב שבילין, וג' כנגד נה"י של הזכר, שגם הם נתעלו ממה שהיו.

ואין ספק כי שניהם יתענגו בערך העליון, כי ג"ת שבשניהם יעלה למעלה למדרגות אבות, וג"א למדרגות מוחין, וג"ר בחיק או"א, ושניהם שהם הויה אדני, שהם ג"י או, מתענגים על י"י ממש, וזהו אז תתענג על י"י דייקא, אלא שאין זה השפע אלא להם, ואנחנו מקבלים שפע מעל במתי ארץ, לפיכך סעודה זו היא נגד והרכבתך על במתי ארץ בערכינו, כי אין אנו מקבלים שפע כי אם מעל במתי ארץ בסעודה הא', עד בא הסעודה הב', כי אז היא סעודת עתיקא קדישא, שאנו מקבלים השפע מעתיקא קדישא ממש.

ומפני זה נתבאר בכתוב אז תתענג על י"י, קודם והרכבתך על במתי ארץ, שלא כסדר סעודות, כי גם סעודה ראשונה יש בה קבלת שפע

שגם הכלה תשיג למדרגה זו, וזהו אני תפילתי לך י"י עת רצון. וכבר ידעת, שהיא נקרא תפלה ועת. וסוד ואני, לחבר ו' עם אני, ולפיכך אנו קורין במנחה בשבת בס"ת, להרביקה עם בעלה, שהוא תורה שבכתב. וקורין ג' לבר, כי זה הפרש שיש בינה לבעלה בשעה הזאת, כי נשאר ממנה ג' למטה שלא נכללו בעולם העליון, מפני היות ז"א נכלל כולו באו"א, ודינין שבועיר אנפין מתבטלין, אע"פ שהוא זמנם, כי מסתכל בו המצח עליון בהתעלותו שם סמוך לו, וכל העולמות בהשקט ושלוה, כי המצח העליון יתיב על כורסייא דשביבין דנורא לאכפיא לון.

(ס"א: והנה לכן קורין במנחה ג', להורות נגד אותו הנה"י דנוקבא שנשארו למטה. ואף על פי שבשאר הימין של חול, מתעוררין הדינין בעת המנחה, וצריך נפילת אפים ולתיקון מ"ן, ולמסור עצמו למיתה לעשות זיווג למעלה, עתה במנחה דשבת, הכל רחמים פשוטים, דאתגלי חסד עלאה במצחא דאריך אנפין, ובהסתכלותו לתתא מתכפיין הדינין כולם, ולכן להורות כי אותן הג' צדיקים שמתו, לתקן אותן ג' תחתונים דנוקבא שנשארו למטה כנ"ל, ולא מתו ע"י הרין, ולכן נפטרו במנחת שבת, בשעה שנקרא עת רצון, ועל ענין זה התפלל רוד ואמר, ואני תפילתי לך י"י עת רצון, כי היה שואל מאתו, כי המלכות הנקרא תפלה, שרוד נאחז בה, תהיה נהנית ממצח הרצון, כמו הזעיר אנפין הנקרא הוי"ה, כמו שיש להויה עת רצון, כן תהיה לו. ואני: ו' זעיר אנפין, אני מלכות, מרת רוד, ושאל ששניהן יהיו נהנין מעת רצון.

ונחזור לענין, שאמרנו כי בסעודה ג' עלה זעיר אנפין באבא ואמא, לכן סעודה זו שאז הכל רחמים פשוטים, אין להזכיר י"ן, וגם כי סעודה זאת נאחזת בפסוק והאכלתיך נחלת יעקב אביך, ולא נזכר בה שתייה כי אם זעיר אנפין היה באבא ואמא כנ"ל, והנה אכלו רעים באבא ואמא, ושתו דודים לתתא בזו"ן, שהיא בחי' השתייה הם עתה במקום הרעים, ששם אכילה, ולכן אין להזכיר שתייה שאינה במקומה כי אם במקום זו"ן לתתא, ע"כ).

מע"ק, אלא שהוא לעצמה, ואח"כ אנו מקבלים השפע מעל במתי ארץ. והיינו דקאמר אז תתענג על י"י, ולא אמר ואענוג לך על י"י, כדקאמר והרכבתיך על במתי ארץ, אלא אמר אז תתענג על י"י סתם, וקאי על חקל תפוחין קדישין שמקבלת היא עצמו מע"ק בסעודה א', לפי' נאמר קודם והרכבתיך, וקאי נמי עלינו בסעודה הב', שאנו מקבלין השפע מע"ק ממש, בזה הסעודה הב', אמנם סעודה הב' הוא סוד התעלות הבנים הנעימים בחיק או"א בסוד בנים, ויהיה הוא נכלל חלקו בתוך אבא עלאה בהכרח, וכן היא בחלקה תוך אמא עלאה. כי כבר בארנו, כי סוד סעודה א', הם התעלות התחתונים שבשניהם למדרגות אבות, וחג"ת למדרגות מוחין, וג"ר בחיק אבא ואמא. ובסעודה הב', הוא היות ג' תחתונות שבו, בג' תחתונות דאבא ואמא, ואמצעים שבשניהם עולין במדרגות חג"ת דאבא ואמא, וג' מוחין במדרגות ג"ר דאבא ואמא.

וכאשר תרדק בענין שכתבנו, תמצא שהסעודה זו הראשונה, בה השיגו הבנים אל אבא ואמא, בסוד ג' תחתונות שבהם, וזה סוד חקל תפוחין קדישין, בסוד ק"ק לפני ולפנים. ובסעודה הב' השיגו הבנים הנעימים לאבא ואמא, בסוד ג"א, וג' אבות שבהם, ולפיכך תקרא סעודה זו סעודה דעתיקא קדישא, כי ער שם התפשטות הכתר, בסוד ג' תחתונות שבו, והדברים עתיקים. ולפיכך נקרא קדושא זו, קדושה רבא, בסוד צומא רבא.

אמנם סעודה ג', היא סוד התעלות ז"א כולו תוך אבא ואמא עלאין, ג' תחתונים שבו, בג' תחתונות שבהם, וג"א שבו בג"א שבהם, וג' מוחין שבו בג' מוחין שבהם. וזהו נקרא נחלה בלי מצרים, כי אין קליפה שולטת שם, כיון שכלם נכללין באו"א עילאין, ולא נשאר ממנו כלום בסדר האצילות הראשונה, וכאשר יעלה למעלה ויהיה כולו נכלל בא"א, יהיה סמוך למצח העליון בסוד ג' ראשונות שבעתיקא קדישא וזהו עת רצון.

אמנם עלייה זו לא תשיגהו הכלה רק החתן לבר, לפיכך נקרא סעודתא דז"א, ואנו מתפללין

צמח: אבל בתוך הסעודה צריך לשתות, וכ"כ בע"ח, והטעם נ"ל, כי ז"ן שהוא שתייה, הם עתה באבא ואמא, שהם בחי' האכילה, וזהו בתוך האכילה, אכלו רעים, נקרא אכילה קדם שתייה שהוא ז"ן, הוא כי הזווג נקרא בלשון אכילה, ותחלה נעשה זווג אבא ואמא, דהיינו הרעים, לאכול, וז"ן שהם בחי' השתייה, וגם כי דרך הטבע, כי תחלה אכילה שהיא גורמת שתייה, וזהו לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי.

והנה כאשר תפתח עיניך תמצא, כי סעודה זו עם היותו של ז"א, היא גדולה מכולם, לפיכך אין אנו אומרים בו קידוש כלל, כי נעלמת מאד, ושם מקום האכילה ולא השתייה, וזהו והאכלתיך נחלת יעקב אביך, כד"א אכלו רעים לעילא, ושכרו רדים לתתא, כנזכר וזהו פרשת ויקרא (ז) משום דייטבו ברעותא ואחדותא ואחוותא דלא מתפרשין לעלמין. והיין אע"פ שהוא לפעמים משמח, בסוד מתוק הדינין, אין להזכיר אותו עכ"פ, אמנם בעת הסעודה ג' או אין הדינין נזכרים כלל, והכל רחמים גמורים. ולפיכך נסתלק משה בשעה זו ולא בבוקר, להורות שנתעלם בסוד רחמים פשוטים. אמנם הוצרכו ג': משה, יוסף, דוד, להסתלק בשבת, לצורך ג' תחתונים שבמלכות הנשארין, להעלותן למעלה עם בעלה, ודי בזה, ע"כ מהרב ז"ל.

מורי וזה"ה היה נוהג ג"כ, להשאיר ולהניח השולחן במקום ליל שבת, והמפה פרוסה על השולחן, וכוס של בהמ"ז עליו, והניח בו מעט יין, כדי להשאיר ברכה מן ליל שבת. גם היה משייר קצת פתיתין ופירורין בשולחן, ולא לחם שלם, משום העורכים לגד שולחן. טוב לקרות בכל סעודה ממסכת שבת כנ"ל. ומה שמורי ז"ל היה נוהג, שבסעודה של לילה היה קורא ח"פ וכו' כנ"ל.

מע"ח: בסוד האכילה מכויין, כי הלחם נלע"ד

שהוא במלכות, יין בגבורה. ואני חיים מצאתי ביני שיטי, בינה מים, מחסד בשר, נלע"ד חיים ממלכות. גם נ"ל להגיה נ"ה, ר"ל נ"ה. פרי עץ הוא יסוד, הנקרא פרי עץ, שהוא ז"א ת"ת. ונלע"ד חיים, כי כל זה הם ג"ת דו"א, אשר משם אוכלת המלכות.

מהחברים: סוד הזיווג בל"ש, יכוין בס"ת של פסוקים דפרשת בראשית, והוא: **צַמַח כֶּדֶר** וגם בשם היוצא מן אז ישיר וכו', כי גאה גאה, עם נקוד **אָזְבָגָה** ואלו ב' שמות עולין גי' חשמ"ל, שהוא מכסה זווג עליון דו"א, בסוד ת"ח מכסה בטליתו. ונלע"ד, נקודות של שם ראשון גי' חיים, שהוא סוד אהיה הויה אהיה. ונקודות של שם ב', גי' מ"ה וב"ן ע"ה, להורות כי הז"א יש לו מוחין, שהם חיי המלך, אהיה הויה אהיה, ואז מזווגים זו"נ ביחד, שהם נקראים מ"ה וב"ן, בסוד חו"ג שלהם.

בענין הזווג של שבת. הנה בתפלת ערבית, הוא זווג יעקב ולאה, בכל אורך שיעור הז"א. ואחר חצות, יעקב ורחל מהחזה ולמטה. (ז) זה נראה שהוא טעות, ועיין למטה כי שם נאמר שהוא זווג רחל באורך כל הז"א אחר חצות ליל שבת.

מע"ח: את שבתותי תשמרו, כבר כתבנו בענין זווג מל"ש לליל שבת, ורמוז בפסוק זה, ר"ת אש"ת. "אות" היא "ביני וביניכם, ר"ת אהבו, כי בשבת הנזכר בפסוק, אז הזווג טוב עם אשתו הנזכר. גם כן בפסוק זה רמוז מה שארז"ל, אוהב אשתו כגופו, כי גם בני ישראל את השבת, ר"ת ביאה. גם ר"ת "בני ישראל" אות "היא, ר"ת ביאה, כי אז הזווג המוכתר. וצריך להיות מחצי הלילה ואילך.

בשבת בבוקר לענין טבילה, היה אומר, כי הלא כמו שיש הפרש בין חול לקדושת שבת, כך הפרש בין קדושת ליל שבת ליום שבת, כי הוא קדושה חמורה, וצריך לטבול. ומכל שכן אם נטמא, שאז

(ד) זהו ויקרא אות ל"ז. ובדפו"י דף ד. עו"ת ענין השבת דף קכ"ט. שעה"כ דף קי"ב.

(ה) בדפו"י (ס"א, זיווג יעקב ורחל מחצי ז"א ולמטה, ואחר תפילת ערבית, זיווג יעקב ולאה בכל אורך שיעור ז"א, ואחר חצות זיווג יעקב ורחל בכל אורך ז"א)

קרבות וברכות כשאר ימי השבוע, ואסור לדבר
 בבה"כ דבר חול בשבת. ואח"כ אומרים הודו לה,
 כי שבח זה משבח השמש במסעותו, שנוסע והאיר
 העולם, ואומרים אותו בניגון, בקול רם וערב,
 וישראל משבחים להקב"ה עם השמש, שנאמר
 יראוך עם שמש. וסוד זה סדרם דוד, לאמרו
 לפני ארון י"י בכל יום, והלויים היו משוררין אותו
 למטה לפני הארון, וג"כ אהרן והלויים כ"כ
 למעלה משוררין אותו לפני ארון הברית ארון כל
 הארץ. והניגון מתחיל בכאן, לפי שנכנס בחלל
 יצירה, ועולם יצירה יותר למעלה ממה שהיה.
 ואח"כ רננו צדיקים, וקודם לכן יאמר השמים
 מספרים, לפי שאין אומרים אותו אלא בשבת,
 לפיכך תמצא בו ו' הוי"ת, נגד ו', והם ו"ק. אח"כ
 רננו צדיקים, נגד צדיק. ובמזמור השמים יש י"ג
 פסוקים נגד י"ג מדות המנויות בו. ובמזמור דננו,
 יש כ"ב פסוקים נגד אותיות התורה, נגד ב"ך
 צרינו נגנת. כי ב"ך ארון גדה. ויש קס"א תיבין,
 נגד אהיה דידין.

אח"כ לרדד בשנותו האדם את טעמו ודיחו
 לפני אבימלך שבשמים, מלך העולם, ונשתנה
 טעמו שהיה לו בחול, אז ויגרשוהו לסמאל וילך,
 וזה השבח הוא באל"ף ביי"ת, והם כ"ב פסוקים
 נגד אותיות התורה, ויש קס"א תיבין נגד אהי"ה
 דידין.

ואחר כך תפלה למשה, שדומו לזעיר אנפין,
 כבוד ישראל, שמוזוג עם לאה. ויש ד"ת "למשה
 "איש האלהים, לאה. ומזווג עם לאה משה,
 שהוא לפניו, ואמר איש האלהים, כמו איש נעמי,
 ופורש ימינו ושמאלו לקבל תפלה שלו, פי' הכלה
 שלו, כלת משה, כמ"ש שמאלו תחת לראשי וכו'.
 והם פנים בפנים, ואז מדיק הוא עליה נועם
 ברכותיה, שהוא בשלימותו, ואין הברכה שורה
 אלא על דבר שלם.

אחר כך אומרים ויהי נועם, שהוא סוד נועם
 עליון הבאה מנעמי. ונוהגין לומר שיד של פגעים,

אין צריך לומר שצריך לטבול. ותכוין בטבילתך
 שהוא תרפ"ז, דהיינו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וג'
 אהי"ה קס"א קנ"א קמ"ג, ועם י"ה גי' שבת.

פרק י"ט

מע"ת, ⁽¹⁾ טעם שאין תפילין בשבת, כבר
 בארנו, כי המוחין דזעיר אנפין כשיוצאין מבינה
 הם ד', והם סוד ס' דצלם. ואחר כך נכנסין בנצח
 הוד יסוד דתבונה, ונעשין ג', והם סוד מגדל
 הפורח באויר. כי אז בחי' לאה, אשר שם סוד
 מלכות דתבונה, ומקבלת האור שהוא סמוך ליסוד,
 וקוצי דשערי דאריך אנפין בטש שם, ונעשין שם
 תפילין בכח, שם באותו הצלם, כמו שכתוב בזוהר,
 כי בעבור צלם של ב"ו, יש בו צלם אחר רוחני,
 וזה סוד אך בצלם יתהלך איש, שאותו צלם הוא
 מגדל הפורח באויר, כעוף הפורח ועובר.

והנה כמו שלמטה בסוד צ' דצלם, שכבר יש
 בהם מלכות דתבונה, משא"כ במ' דצלם שלא
 נתלכשו המוחין עדיין, אך בל' של צלם, בטש
 קוצי דשערי דאריך אנפין, ויצאו תפילין בכח
 וברקות דק ביותר משל מעלה, ואז נעשה גם כן
 לאה בסוד אור פנימי, ואלו הם סוד התפילין של
 שבת, שהם למעלה מן הראש, שהם ל' דצלם.
 וכשבא שבת בא פנים חדשות, שהם אלו המוחין
 שבסוד ל' דצלם שהיו למעלה בראשו בסוד
 תפילין. ועתה בשבת נכנסו בראשו, ונעשין מוחין
 חדשים לאחד מהבחינות, והם פנימים עתה, ולזה
 אין אנו מניחין תפילין בשבת, כי התפילין נעשין
 מוחין פנימים, ובתחלה היו מקיפים לזעיר אנפין,
 והיו בבחינת אור פנימי ללאה. וכבר נודע, כי
 התפילין הם מבחי' חיי המלך, כי המלך הוא זעיר
 אנפין, והחיים נמשכין לו מבינה, כי אהי"ה הוי"ה
 אהיה כמנין חיים, כנוכר בכונת המניח תפילין,
 והוא בנשמת כל חי רמוז כאמור, כי הנשמה היא
 מבינה, וכ"ל ח"י כמנין חיים, והם תמורת
 התפילין שהם חיי המלך כנ"ל.

מהחברים: בשחרית משכים לבה"כ, ואומד

(1) שער המצוות פרשת ויחי דף כ"ד, ועיי"ש במראה מקומות אות ק'.

ואחריו שירו ל"י שיר חדש, רמז לוישרנה הפרות בדרך, אמרו רז"ל מלמד שהיו הפרות משוררות, ואומרות שירו לה' שיר חדש. וזה רמז בסוד חיות נושאות הכסא, וי"ב בקר הם פרות הבשן, היוצאים מפרה אדומה, והם תחת הים הנחושת, ג' לכל רוח. וכאשר נשאו ארון הברית למעלה לחברו שם, אז אומרים שבח זה תמיד. ונקרא חדש, על שם שמתחדשין בחידוש הירח, וזהו חדש. הושיעה לו ימינו חרוע קדשו, התעוררות ימין ושמאל, כשמעלין הארון לבית שמש, בסוד כי שמש ומגן י"י צבאות.

אחר כך שיר למעלות באות ל', לפי שרומז למלכות שניקנית בל' מעלות. אשא עיני אל ההרים, הם אבות הנקראים הרים כי שם תשוקתם לעלות. מאין יבא עזרי, מצד אריך אנפין הנקרא אין, וחכמה גם כן נקרא אין, שמקבלת מאין, כמ"ש והחכמה מאין תמצא. ויש בזה השבח ו' פעמים שמירה, נגד ו' קצוות, בסוד ה' גדול. וביום השבת היא מתחברת עם בעלה, בסוד האבות עולם, וברחמיו מאציל עליהם מלמעלה שפע הברכות, ובוה היא נשמרת מכל רע, לא יבוא בה ערל וטמא.

אחר כך שיר המעלות שמחתי, שבח זה אמר דוד על מלכות, ואמר ירושלים הבנויה, וכי ירושלים יש למעלה, אין, שנאמר ירושלים וכו', ששם שבטי יה, נגד י"ב גבולי אלכסון, והם מעיינות מים היוצאין מעין משפט, וכנגדן י"ב בקר. כסאות לבית דוד, הכל ביחוד אחד, צדק ושלום נשקו, וזה אבקשה טוב לך.

אחר כך אליך נשאתי, שבח זה ישראל למטה אומרים אותו, נגד הכלה, לכן ה' דהיושבי מיותר, יושבי מיבעי ליה, אלא רמז לה' אחרונה שהיא כלה.

אחר כך לולי י"י, דוד המלך ע"ה אמר על הגאולה העתידה, שאז יאמרו ישראל לולא י"י שהיה לנו בקום עלינו אדם בליעל, אזי המים שטפונו. ברוך י"י שלא נתננו טרף לשניהם, ומכאן חוזר ואומר ב"ש, מזמור שיר ליום השבת, ויש בזה השבח קי"ב תיבין, נגד יב"ק, שהם ג' שמות אהיה הויה אדני, ויש בו י"ו פסוקים, נגד ט' נקודות התורה, הרמזים בט' היות, מכתר עד יסוד, כי המלכות אין לה ניקוד קבוע, אבל היא כלולה מכולן, ו' קולות שהתורה ניתנת בהן. אח"כ אומרים עד ישחבך, ע"כ.

ועתה נבאר יום שבת, ובו יבואר ענין שחרית דשבת, עד סוף עמידה. דע כשמתחילין לומר קרבנות, עד נשמת כל חי, נכנסין ברישא דז"א מקיפין שניים דם דצלם דאמא, כולו נכנס בפעם אחת, ובנשמת כל חי אז נכנסין המקיפין ׀ דצלם אבא, ח"ס נשמת כל חי, ר"ת גי' ע"ח, ג' היות, שהם חב"ד דמקיף דם דצלם אבא, ונכנסין בפעם אחת, ואז תכוין לקבל תוספות נפש דבחי' קדושת היום דכורא, כי נר"נ של הלילה, כולם נוקבא, וביום הם הדכורין.

וסוד נשמת כל חי, הוא תוספות קדושה דבריאה, ואין תוספות רק בגי' היכלות לבד, שהם ג' חלוקות: מן יוצר אור עד אין כערך, ומן אין

אחר כך שיר למעלות באות ל', לפי שרומז למלכות שניקנית בל' מעלות. אשא עיני אל ההרים, הם אבות הנקראים הרים כי שם תשוקתם לעלות. מאין יבא עזרי, מצד אריך אנפין הנקרא אין, וחכמה גם כן נקרא אין, שמקבלת מאין, כמ"ש והחכמה מאין תמצא. ויש בזה השבח ו' פעמים שמירה, נגד ו' קצוות, בסוד ה' גדול. וביום השבת היא מתחברת עם בעלה, בסוד האבות עולם, וברחמיו מאציל עליהם מלמעלה שפע הברכות, ובוה היא נשמרת מכל רע, לא יבוא בה ערל וטמא.

אחר כך שיר המעלות שמחתי, שבח זה אמר דוד על מלכות, ואמר ירושלים הבנויה, וכי ירושלים יש למעלה, אין, שנאמר ירושלים וכו', ששם שבטי יה, נגד י"ב גבולי אלכסון, והם מעיינות מים היוצאין מעין משפט, וכנגדן י"ב בקר. כסאות לבית דוד, הכל ביחוד אחד, צדק ושלום נשקו, וזה אבקשה טוב לך.

אחר כך אליך נשאתי, שבח זה ישראל למטה אומרים אותו, נגד הכלה, לכן ה' דהיושבי מיותר, יושבי מיבעי ליה, אלא רמז לה' אחרונה שהיא כלה.

אחר כך לולי י"י, דוד המלך ע"ה אמר על הגאולה העתידה, שאז יאמרו ישראל לולא י"י שהיה לנו בקום עלינו אדם בליעל, אזי המים שטפונו. ברוך י"י שלא נתננו טרף לשניהם,

והכלה נמצא שהיא כלולה מב' צדיקים, מן צדיק של מעלה, ומצדיק של מטה. וסימן צדיקים ירשו ארץ, לפי שאחיזתן מצדיק עליון, מוכתר בחוספת ברכה של מעלה, ומלכות ג"כ מתברכת מהנשמות הפורחת מחי עולמים, והיא כלולה בכל, ומברכין אותה מ"ה חיבין, מן ואלו פיננו, והם מן נשמת עד לבדך אנו מודים, שם מ"ה חיבין, כנוכר בזהר"ט אח"כ ישתבח בחלל הבריאה. והקדיש ג"כ. ומשם ואילך ברכת יוצר עולם הבריאה.

מהחברים: כוונת כי לעולם חסדו, הנה כולם מסתיימין בחסדו, שהם ג' הויות שבמזלא, שהחסד עליון מתפשט בהו. וחסדים הללו נקראים חסד דלגאו, לכן יש לכרין ב"י פסוקים ראשונים, יְהוָה בְּקִמְצָן שֶׁל הָיָה דַא"א, ובה' פסוקים הִיָּ קְמוּצָה, ב' פסוקים, הִיָּ קְמוּצָה. ובחמשה פסוקים, הִיָּ קְמוּצָה. כי נקדחת קמץ בכתר, בסוד חסד, וקמץ הכהן.

נשמת כ"ל ח"י, ג"י חיים, זהו תמורת תפילין, הנקרא חיי המלך. וזהו נשמה, כי בינה הוא בחי' נשמה, ונקרא חיי ז"א, שהוא חיי המלך.

בפי ישירים: הם ד' שיטות, כל שיטה בת ג' חיבות, והם נגד ד' רגלי המרכבה, כ"א כלול מג', בסוד י"ב מלאכים, הנוכר פרשת ויצא רקמ"ט, ויש לכרין בהם גם בהאל בתעצומות י' חיבין, ובהמלך ו', ובשוכן עד ה', הם נגד אבא וז"א ואמא, ונוקבא כלולה באמא.

אל אדון: "בכאן כרין, שהמלכות נקראת אל אדני, ונחוסף בה קדושה ונעשית אדני במילוי, חרע"א, והנה אל עם אדני במלואו, ג"י שבת, כי עתה הוא קדושת יום שבת ממש, וזהו אל אדון אל אדני, רק שאדני נוקבא, ואדון דכורא. והנה כאשר תמלא אדני הוא חרע"א עם אל ג"י שבת, וזהו אל אדון.

דע, כי ז' היכלי דיוצר רחול, הם ז' היכלי דז"א דבריאה, ונכללין בהון היכלי דנוקבא, והם נקראים ז' נערות אסתר. אך יש היכלי אבא

כערךך עד אל אדון, ומן אל אדון עד חתברך, הרי ג' חלוקות. וכבר בארנו ענינו, כי הרי אלו היכלות של יוצר רחול, הם ז' היכלי ז"א. "אבל בשבת, נפתחין היכלי שבת, והם היכלי דאז"א דבריאה, ואז עולין ההיכלי ז"א, ונכללין שם, ומקבלין משם חוספות. אמנם ז' היכלי דאז"א, הם ז"פ הכל, כנוכר כאן: ובורא את הכל, הכל יודך, והכל ישבחוך, והכל יאמרו, הכל ירוממוך סלה, יוצר הכל.

אמנם לא כל היכלי ז"א עולין, רק ג' לבדם, שהם יותר חסדים ממותקים מכולם, א' הוא היכל היסוד, הנקרא לבנת הספיר, והוא מן יוצר עד אין כערךך, אחר כך היכל רצון שהוא ח"ת, והוא אין כערךך. אח"כ היכל אהבה שהוא חסד, שהוא אל אדון. אך היכל שכנגד הנצח, אע"פ שהוא קו ימין, אינו עולה, כי הוא קשור עם הוד, תרי פלגי גופא, ולכן הוא דין, וגם כי הוא לבר מגופא.

והנה היכל לבנת הספיר דיסוד ז"א, עולה בשבת למעלה מכל ז' היכלין דאז"א, עד היכל אהבה, ומקבל משם אור, והם ו"פ הכל, והם מלמטה למעלה, מן יסוד עד חסד, והרי נקשר היסוד בהיכל אהבה העליון. ח' היכלי אז"א, נקראו ז' הסריסים כנודע.

והנה ז"פ הכל, הם על הסדר מלמטה למעלה, מיסוד עד חסד, כיצד: ובורא את הכל, היכל לבנת הספיר, דיסוד ז"א שעולה להיכל לבנת הספיר דאז"א. בהכול יודוך, עולה להיכל עצם השמים. בהכל ישבחוך, עולה להיכל נוגה. והכל יאמרו, להיכל רצון. בהכל ירוממוך, להיכל זכות. ביוצר הכל, להיכל אהבה. והטעם שנקרא כל אחד כל, כי כל אחד כלול מנ' שערי בינה, הנפתחים בשבת, כמנין כל.

מהחברים: ויתחיל נשמת כל חי, וס"ת תלי, הידוע אצל בעלי תכונה, ומכאן רמז לסוד הנשמות הפרדות מח"י עולמים, מברכין ישראל שם הנכבד, ג"כ הצדיק מברך אותו למעלה,

(ח) בדפו"י (מוכתר בחוספת ברכה של מעלה ומלכות ג"כ) (ט) זהר פרשת תרומה אות ר"ט.

(י) זהר פרשת תרומה אות ק"ג. ויקהל אות ר"ב. שער הכוונות ח"ב דף צ"א.

רביעי, יסוד הוד נצח ומלכות. וכן הם ו' ימי המעשה, כשתמנה ג' ימים קודם שבת, השבת רביעי. גם ג' ימים אחר שבת, והשבת רביעי. באופן שלעולם הוא רביעי ושביעי, וז"ס אהי"ה יה"ו, כי הם מאירין במלכות להעלותה. כיצד: ג' אותיות ראשונות, שהם אה"י, הם חג"ת, וה' אחרונה מלכות. וג' אותיות יה"ו, הם נה"י, וע"י ז' אלו שבבריאה, מעלין המלכות לבריאה, ואח"כ הבריאה שהוא יום השבת, עולה באצילות.

ענין אהי"ה יה"ו שצריך לכוין בהן בכל ז' ברכות של תפילה דשבת, דע, כי כפי ערך עליית זו"נ דרך אותן המדרגות כמו שהדעתך, כן אלו אותיות הנ"ל צריך לכוין בהם, כפי המדרגות והמעלות שעלו עד שם, בבחי' אלו עצמן שהם למטה, והבן.

אח"כ בעמידה בלחש, אז מתחיל הז"א לעלות באו"א עלאין, והוא עולה בג"ת שלהן. והנה רחל היתה בלילה בג"ת של ז"א, ועתה עולה בג"א דז"א, אחר שעתה עולה הז"א בג"ת דאו"א, נמצא שהוא עדין בג"ת שלו, והווג הוא יעקב ורחל.

אח"כ בחזרת עמידה, עולה ז"א בג"א ראבא, ועולה רחל בג"ת של ז"א של עתה, שהיו תחלה ג"ר של ז"א. נמצא כי רחל עתה נגדלת וגבוהה, כשיעור שהיה ז"א תחלה. וכבר ידעת, כי בכל מקום שיש קדושה, נשאר הרושם שם במקומו, והנה רושם ז"א נשאר שם תמיד, ובפרט עם מה שבארנו שאין עולה בשבת דק הכלים ולא העצמות כנ"ל, נמצא כי יעקב הוא מלביש כנ"ל למקום הז"א עצמו כשיעור כולו, ורחל ארוכה כמוהו לגמרי, ואז מזדווגת רחל עם יעקב, אשר זווג זה נחשב ממש כאלו זווג ז"א עם רחל ממש.⁽²⁾

והנה כשתתחיל עמידה דלחש, אחר אומך

הנחה

שהם ג' עולמות: בריאה, שרפים. יצירה, חיות. אופנים, עשיה. וכ"כ בתרומה בווהר דקל"ה.

ואמא, ואלו נפתחין ביום השבת. אמנם היסוד של ז"א דבריאה, שהוא היכל ראשון, עלה בשבת למעלה מכל ז' היכלין שלו, והוא מתעלה למעלה, עד היכל אהבה, ועולה עד שם ממטה למעלה, ומקבל משם אור, וזהו ברכות יוצר אור, שהוא כנגד יסוד דז"א, ועולה כל ז' היכלות עליונים ממטה למעלה, והם ז"פ הכל הנוצר ביוצר של שבת, והם בסוד ממטה למעלה, מן היסוד עד למעלה בחסד, והדי נקשר היסוד בהיכל אהבה העליון.

אח"כ אין כערכך, הוא היכל הרצון התחתון, שנקשר למטה, ואיני זוכר יותר. אמנם היכלי זו"ן, הם נקראו שבע נערות אסתר, כי הם נוקבין בערך של אבא ואמא, שהם נקראים שבעת הסריסים המשרתים לפני המלך. ביוצר של שבת, אנו אומרים ז"פ הכל, והם על סדר ממטה למעלה. מיסוד עד החסד. כיצד: בורא את הכל, הוא יסוד. הכל יודוך, הוד. והכל ישבחוך, נצח. והכל יאמרו, ת"ת. הכל ירוממוך, גבורה. יוצר הכל, חסד. כי כל אחד מו"ק אלו, כלול מנ' שערי בינה, אשר נפתחין בשבת, דוגמת אל ארץ.^(א)

בין גאולה לתפילה, אחר אומך אדני שפתי תפתח, תכוין לקבל תוספות הרוח מעלמא דדכורא, שהוא יום השבת כנ"ל, כי הרוח שמקבלת בלילה היא מנוקבא, ולכן בין גאולה לתפילה, תכוין תוספות הרוח.

דע, כי עשייה סוד הלילה, ויצירה ו' ימי החול, והבריאה יום השבת. וזהו מ"ש, ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו. וסוד הבריאה, שהוא שם אהי"ה יה"ו, והענין: כי המלכות היא שביעי, והיא רביעי, מעילא לתתא, ומתתא לעילא. לפי שהיא יושבת בסוד נקודה מאחורי הת"ת, וא"כ אם נמנה מעילא לתתא, תהיה רביעי, חסד גבורה ת"ת ומלכות, ואם נמנה מתתא לעילא, ג"כ תהיה

(א) צמח: ויאמר ב"ש בלי שנוי, ובב' ציצית בידו. באל ארץ, יאמר דעת ותבונה טובים הודו, ולא אותו. ויאמר שרפים וחיות ואופני הקודש,

(ב) בדפו"י מוסיף: צמח, לא נמצא בספרים שיש כוונה על קדושת עמידה דשחרית.

והנה צריך לכלול מדת יום בלילה, ולכן אנו אומרים ושמרו בני ישראל את השבת בכאן, כי שמור הוא נוקבא, מדת לילה נכללת ביום. והנה מלכות אחר שעלתה למעלה זו, חזרה ונעשית אל ארנ"י, במילוי הב' שמות יחד, גימטריא תתנ"ו, וזה תכוין באמרך, כי לעמך ישראל נתחו באהבה, כי נתחו גי' אל ארנ"י הנ"ל. וקדישים של יום השבת לא קבלתי.

אחר כך הוצאת ס"ת, אמנם מציאות ס"ת בארנו בחול, ביום ב' ה', שהוא סוד יסוד אבא שבתוך זעיר אנפין, המתגלה לחוץ ליעקב ורחל. אמנם שם בארנו, כי בחול אין מתגלה רק נה"י ראבא לבר, ג' פרקין תחאין, שהם בנה"י דז"א. אך עתה, נתגלו כולם חוץ מג' ראשונות, והוא, כי הלא ז"א עולה באו"א, עד ג"א שבהם, נמצא שעולה בז"ת ראבא, לכן עתה אותן ז' תחתונות (פי' ראבא) הם מתגלות בז' תחתונות דזעיר אנפין. אך בחול שלא עלה יעקב, רק נגר נצח הוד יסוד דזעיר, לא יש רק ג' עולין. אך עתה הם ז', לפי שהם נגר ז' תחתונות, שעולה ז"א עתה במקום אבא. והנה הז' העולין, הם אלו: כהן, חסד, לוי, גבורה, ישראל, ח"ת. רביעי וחמישי, נצח הוד. ששי, יסוד. שביעי, מלכות.

ועתה יתבאר לך הטעם הנזכר בזהר פרשה שלח לך דף קס"ג, על רבי כרוספדאי, כל יומא לא סליק לספר תורה, אלא ששי, דאיהו צדיק, בו ירוץ צדיק ונשגב. דע, כי ה"ח מתפשטים תוך זעיר אנפין, והמגולים שבהם הם נבחרים, ומגולין כל האורות. אמנם בחול, אין גילוי רק בנצח הוד יסוד, אך עתה שעלה עד ג"א ראבא, הנה כל ז' תחתונות הם אור מגולה. אמנם כבר ידעת, כי כל מציאות שמתגלה באבא, הוא ביסוד לברו, כי כבר נפסק יסוד ראבא, ומה שאנו אומרים כי כל הז' מגולין, הענין הוא, כיון שהחסדים מגולין, מכה האור שלהם בכל הצדדים, ובנצח הוד ראבא, ומתגלין אורם בפנים, אך ודאי שאינו נקרא גלוי כמו היסוד. והנה אין כאן גילוי, רק ב"ש ח"ת.

ארני שפתי וכו', תכוין לקבל תוספות הרוח מבחי' יום שבת בבוקר. בעמידה רלחש תכוין, כי אז הח"ת עולה מנה"י שבו, שיורד בלילה להרבק שם במלכות, והוא עולה בבקר לנה"י דאו"א, להיות לו מוחין ג"כ למלכות. אמנם המלכות עולה ג"כ אל חג"ת שבז"א. והענין, כי אחד שהו"א מתעלה בג' מדרגות בנה"י דאו"א, נמצא כי חג"ת שלו הם עתה בסוד נה"י, ולכן עלה עתה המלכות עד שם, להיות לה מוחין משם. ובחזרת עמידה, אז מתעלה ג' שהם חב"ד של הז"א, ואז היא שוה כמוהו. ובתפילת שחרית בלחש, אז עולה הח"ת בנה"י דאו"א, ונעשין לו מוחין, וג' אמצעים הם סוד נה"י דדכורא, שהיו תחלה נה"י ועתה חג"ת, שעלה ז"א ג' מדרגות אחרים. נמצא מה שהיה לו תחלה חג"ת, הם נה"י, ואז עולה נוקבא שם, בסוד ג' מוחין לה. ובחזרת תפילת שחרית עולה הז"א בחג"ת דאו"א בג"ר, והנוקבא עולה לנה"י שבמקום חב"ד.^ל נמצא כי אחד שעלה ג' מדרגות אחרים, נמצא כי מה שהיה לו בתחלה חב"ד, הם עתה נה"י, ושם עולה מלכות בג"ת.

ישמח משה, כבר הדעתך, כי בתפילת שחרית בלחש, עולה ח"ת עד נה"י דאו"א, ונעשין לו סוד מוחין, וזה סוד ישמח משה, והוא ח"ת, במתנת חלקו, שהם המוחין הנ"ל. אמנם בחול אינם רק בסוד עבד מטטרו"ן, כי על ידו מזדווג בחול כנודע, וזה כי עבד נאמן קראת לו, אבל עתה ישמח משה.

ענין ישמח משה, כבר נתבאר לעיל, במזמור שיר ליום השבת ע"ש. גם סוד הענין הוא, כי משה הזה הוא סוד הז"א, והנה עתה הוא תחלת עלייתו באבא, כי כל מה שקיבל עד עתה, היה מחלקו ממש, בסוד הצלם והמקיפין שלו. אך עתה התחיל לעלות בירושת אביו ואמו, בג' תחתונות שלהם כנ"ל, וזהו במתנת חלקו, כי חלק זה הוא שלו, שעתה הוא התחיל לעלות בירושת אביו, היא אצלו נתונה לו במתנה מאביו ואמו, ולא משלו נתנו לו, אלא משלהם.

(ל) בדפו"י מוסיף: ס"א, ואז חזרת ויורדת.

צמח: והנה ג' פרקין עליונים דנה"י ראבא, שהם בחי' חב"ד שבזעיר אנפין, שהם הפרקין עליונים דנצח הוד יסוד, שהם בחי' מוחין דיליה, כנסין בג' העולין לס"ת במנחה של שבת כמ"ש. מהחברים: מפטיר נגד הנוקבא, לכן קורא בנביאים, נ"ה דז"א המאירין בה, וד' ברכות שלאחריה הם ד' אותיות אדנ"י. ונ"ל מאיר, כי הוא בהארת בינה בתוכם, כי נביאים מבינה, ובינה גימ' ס"ג, לכן צריך לקרות כ"א פסוקים נגד אהי"ה.

פרק כ'

בו יבואר תפלת מוסף, וחזרת מוסף. בלחש עולה הזעיר אנפין בג' ראשונות ראבא, ואז יורש מקומו לגמרי. והנוקבא עולה בג' תחתונות ראבא, והיא שם קונה בחדש, כי תחלה היתה א"ל אדנ"י, ועתה מן אדנ"י נעשית הוי"ה, ונעשית א"ל הוי"ה, רק ששם א"ל הוא ממולא, כי כבר בתפלת לחש דשחרית היה א"ל אדנ"י ממולא. והנה א"ל במלואו עם הוי"ה, גימטריא רי"א, ולכן תכוין באמרך זכר למעשה 'בראשית' אלהינו 'ואלהי' אבותינו 'רצה, ר"ת גימטריא רי"א.

אמנם עתה, נקרא רחל אשת חיל עטרת בעלה, והוא סוד עולם הבא, שהצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. כי הלא עתה המלכות שוה עד כשיעור מקום ז'א כולו שבימי החול, כי הוא מקומו העיקרי, ובפרט עם מה שכתבתי לעיל, כי העצמות נשאר במקומו, ואינו עולה כנ"ל. ואמנם אז היתה המלכות שוה בשוה. ואז היא נקרא עולם הזה, כי עדיין לא עלתה בסוד מקום אבא ואמא, הנקרא עולם הבא ושבת, אך עתה בלחש דמוסף דשבת, עלתה עד אמא הנקראת עולם הבא והנקראת שבת, ואז היא למעלה ממקום זעיר אנפין שבחול, בהיא רשימו הנשאר שם, ואז היא עטרת בעלה ממש, גדולה ממנו ולמעלה ממנו, וזה סוד עולם הבא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם.

מע"ח: הנה המוסף הוא ביסוד כנודע. ואנו

ויסוד כולו, נמצא הגדול שבכולם הוא היסוד, כי כולו בגלוי, לכן ר' כרוספראי לא היה סליק אלא ששי, כי הוא מקבל אור מגולה בכולו. ואחר היסוד הן ב"ש ת"ת, והוא שלישי, כי הוא מגולה רובו, שהם ב"ש תחתונים שלו. ואחר ב' אלו, הם שאר העולין, ובהם יהיו המדרגות כפי גובהן, כי החסד גדול מגבורה, ואח"כ נצח, ואח"כ הוד, ואח"כ מלכות. אך הת"ת גדול מכולם, והיסוד גדול מכולם. והז' קטן מכולם, כי שם הארה מועטת מאוד, כי אינו רק סוד העטרה לבד, ולכן הכל עולין למנין ז', אפילו נשים, שהוא סוד השביעי, כמ"ש הפוסקים.

ראיתי למורי זלה"ה, שהיה נוהג לומר בריך שמיה, הנזכר בווהר פרשת ויקהל^ל כשהיו מוציאים הספר תורה בשבת מהיכל בשחרית, עיין בשער קריאת התורה. גם כשהיה עולה לתורה בשבת, היה תמיד ששי.

ביום השבת, אין צריך לקרוא הפרשה, כי אם לשמוע אותה מפי הש"ץ. אבל ההפטרה אי אתה יוצא ידי חובתך, כי אם לקרוא בפיך, ולשמוע הברכות הראשונות והאחרונות מפי המפטיר. כשהיינו בבית מדרשו, ראיתי שקרא מפי עצמו קללות של בחוקותי במנין הז'. גם קרא עשרת הדברות. גם לא היה נוגע בידי בספר תורה, אלא על ידי מפה.

מע"ח: ז' שעולים לס"ת, כהן חסד דז"א, אשר בתוכו פ"א דנצח אבא. לוי, גבורה דזעיר אנפין, ובו ב"פ דהוד אבא. ישראל, ת"ת דזעיר אנפין, אשר בתוכו ב"פ דיסוד אבא. וזה השלישי, הוא בחינת גלוי ב' שלישי הת"ת, לכן הוא גדול מכולם, חוץ מן ששי, שהוא נגד יסוד המגולה^ל שהוא גדול מכולם. רביעי נצח ז"א, שבתוכו פרק תחתון דנצח אבא. החמישי הוד דז"א, שבתוכו פרק תחתון דהוד אבא. ששי יסוד ז"א, שבתוכו עטרת יסוד אבא, וזהו גדול מכולם, לכן ר' כרוספראי עלה תמיד ששי. שביעי קטן מכולם, שהוא עטרת היסוד ז"א לבד, כי כבר נפסק יסוד ראבא בששי שהוא יסוד כנ"ל.

(מ) אות רכ"ה. שער הכוונות ת"ב דף צ"ב. (נ) נ"א, שהוא שער גדול מכולם (לבוב)

וז"ס כתר יתנו לך ה' אלהינו, כי עתה עולה ז"א בכתר אבא. והנה בכל התפילות אינן עולין לא ז"א ולא נוקבא רק מדרגה אחת, שהם, או ג"ת, או ג"א, או ג"ר, אך עתה עולה הנוקבא בתפלת מוסף ב' מדרגות בפעם אחת, כי היא עומדת בג"ת, ומדלגת ג' אמצעות, ועולה בג"ר, לכן שואלים המלאכים אי"ה מקום כבודו, כי הם תמהים מזה, וחושבים שעולה מדרגה אחת כשאר הפעמים, ורואים שאינה שם, ושואלין איה מקום כבודו, שהיא הנוקבא הנקראת כבודו, כבוד ו', שהוא הו"א.

אמנם ב' עליות אלו תכוין, באמריך קק"ק ג"פ, הוא נגר עלייתה בחג"ת דאמא, קדוש בחסד, קדוש בגבורה, קדוש בתפארת. ובאמריך אי"ה מקום כבודו, תכוין להעלותה לג"ר, שהם אי"ה א' דעת, באמצע י"ה, חו"ב. נמצא, כי אי"ה הוא מקום של הנוקבא, הנקראת כבודו. ולכן צריך לומר כל זה ברילוג, בסוד הדילוג ועלייה, שהיא מדלגת מתחת לעילא.

ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל, באמריך כתר, תכוין לשם ס"ג. אמנם באמריך ימלוך י"י לעולם אלהיך ציון לדור דור, תכוין בר"ת אצל"ו, כי המלכות היא שוה בשוה עמו ואצלו, משא"כ בשום פנים.

כתר יתנו לך ה' אלהינו מלאכים המוני מעלה, תכוין כי מלאכים והמוני מעלה, הם אבא ואמא, כדאיתא בתיקונים, כי אבא ואמא הם מלאכים לכתר דאצילות, והם יתנו כתר לז"א, שהוא הוי"ה אלהים. (א)

והנה בתפלת מוסף בלחש, עולה ז"א בחב"ד דאבא ואמא, ואז סוד ושמרתם את השבת כי קדוש הוא, כי הוא ממש שוה אל אבא ואמא עצמן, ואז המלכות עולה אל נה"י דז"א, שהם עתה נה"י של אבא ואמא. ובחזרת מוסף, מדלגת המלכות מדרגה אחת שהיא חג"ת, ועולה עוד מדרגה, שהיא חב"ד של אבא ואמא, ואז אבא ואמא וברא וברתא שויין יחד, כי הת"ת אין לו עתה עלייה אחרת. ולפי שמדלגת המלכות ב'

אומרים בו, אי"ה מקום כבודו. והנה כל זה רמז בפסוק זכור את יום השבת, ר"ת אי"ה, וקודם לו בא תיבות זכור, ורמזו הזכר דהיינו בחי' יסוד. והנה יסוד הוא יוסף העולה עם הו"ק דז"א, לכן אנו תיכף אחר אי"ה, אנו אומרים מקום כבודו, והענין הוא, כי המוסף שהוא היסוד הוא הזכר כנ"ל, הנה הוא אם תחליף אות י' ביוסף בא"ת ב"ש, יהיה מוסף, כמנין מקום, הרי רמזו זכור הוא יוסף כנ"ל.

ואמנם צ"ל תקנת, על סדר תשר"ק, ולא למשה צוית וכו'. והוא סוד הארת כ"ב אתון במוחא עלאה מתתא לעילא, בסוד מ"ש בוהר, תי"ו רשים רשימו לעתיק יומין דלית דכוותיה. במוסף שבת, צ"ל תקנת שבת, וצ"ל תקנת בק' ולא בכ'. וצ"ל צוויי בב' יודין, כל הא"ב, ובסוף כל הא"ב יאמר מנעפ"ך, שהוא מסיני נצטוו צוויי פועליה כראוי. וצ"ל בסוף המוסף זכר למעשה בראשית, כי היסודות דז"ו הנקראים זכר שוין הם, ומזדווגין בתפלת מוסף בלחש, שעלה הו"א בחב"ד דאו"א, נמצא עתה כי נצח הוד יסוד דאבא ואמא, שם עצמן הם הנצח הוד יסוד דז"א ממש בג"ר, ובג"ת עלתה הנוקבא לנה"י דדכורא, שהם נה"י דאבא ואמא עצמן. ובחזרת מוסף, הת"ת אינה עולה, כי כבר הוא שוה לאבא ואמא, רק שאנו חוזרין לעורר הג"ר, כדי שתעלה מלכות אח"כ מכח אור זה, מג"ת אל חב"ד דדכורא, ששם עצמן חב"ד דאבא ואמא, ואז מזדווגים זו"ג, כי עתה הם שוין בקומתן.

מה שאנו אומרים כי בחזרת מוסף עולין זו"ג עד הכתר א"א, שמעתי ממורי ז"ל פעם א', שאז עולה ז"א בכתר אבא, ונוקבא בכתר אמא, והוא יותר נכון. והנה אח"כ בחזרת מוסף, עולה ז"א בכתר אבא, כי בלחש לא עלה רק בג' מוחין. והנוקבא עולה ב' מדרגות, שהם ג"א וג"ר דאמא, ואז נקראת א"ל הוי"ה במלואו. כיצד: א"ל במלואו עולה קפ"ה, יהו"ה במלוי אלפין מ"ה, והוא גי' ב' תיבין מקום כבודו, ונשלם עם ו' של להעריצו, לכן בו' של להעריצו תכוין כנ"ל.

הגהה

(א) צמח: ואולי צ"ל, והם יתנו כתר לזו"ג, שהם ה' אלהינו, כצ"ל.

מדרגות שלא כסדר עליות אחרות, לכן מלאכים שואלין איה מקום כבודו, כי אין יודעין איך עלתה כ"כ במרצה.

אמנם סוד אי"ה: כי א', סוד מזל עתיקא הי"ג, שהוא סוד דעת. וי"ה הם אבא ואמא, וזהו אי"ה. ודע, כי ביום שבת, אין וווג כלל לת"ת, אלא עד עתה בחזרת מוסף. והטעם, כי הלא עד עתה לא היו שוין בקומתן, ולא היה היסוד משתוה אל המלכות, אך עתה שניהן שוין, והיסוד מזדווג עמה. ובוה תבין סוד מוסף, שהוא לעולם בסוד היסוד. ואמנם לפי שעתה הם באבא ואמא, לכך צריך עתה סוד זווגם ע"י מ"ג, ע"י ק"ה ממש, ע"ד יחוד אבא ואמא בשמע ישראל וכו' ע"ש, (ז"ס שאנו אומרים בחזרת מוסף שמע ישראל והבן, ולכן צריך לכויין בזה.

מע"ת, בקדושה יאמר ה' אלהינו ה' אחד, הוא אלהינו, כי אין צ"ל ב"פ אחד אחד, כמו שנוהגים, כי טעות הוא בידם, אלא יאמר ה' אלהינו ה' אחד הוא אלהינו וכו'.

ובאמרך כבודו מלא עולם, צריך לכויין, כי הנוקבא נקרא כבוד של ז"א, כבוד ו', ועלתה למעלה לקבל שפע להשפיע להו, וזה מלא העולם, דהיינו עה"ו. ובאמרו ממקומו הוא יפן ברחמים, צריך לכויין ג"כ שהוא מקום ו', ועולה למעלה, וזהו ממקומו, ממקום ו', דהיינו ממקום דז"א עתה, והם ז"א בכתר אבא, ונוקבא בכתר אמא. ואנו מתפללין, שכיון שהם למעלה, שלא ישכחנו משם, וזהו יפן ברחמיו. וגם כי הוא במקום הרחמים גמורים, דהיינו כתר אבא, לכן אומרים ברחמיו לעמו המיחלים לחסדו, שהם המיחדין שמו, וגורמין הזווג.

איה מקום כבודו, דע, כי כתיב זכור את יום השבת לקדשו, ר"ת אי"ה הנאמר כאן. ומה שנאמר במוסף, הסוד הוא, כי הנה זכור היא בחי' יוסף, שהוא יסוד דז"א, אשר הוא עולה כל אותן המדרגות שביארנו. והנה י' של יוסף בחילוף א"ת ב"ש, הוא מ', ועם שאר האותיות הוא מוסף, לכן אומרים זה במוסף של שבת. והנה מוסף כמנין

מקום, לכן במוסף אחר שאומרים אי"ה, אנו אומרים אי"ה מקום כבודו, וז"ס ג"כ ממקומו הוא יפן ברחמים.

גם בשבת צ"ל פטום הקטורת, כדי שלא יתאחזו הקליפות בשפע היורד עם התפלות, כי אע"פ שאין ירידה לעולמות, עכ"ז יש שפע היורד כנדוע, לכן אין אנו אומרים ובא לציין ושאר המזמורים על ירידת העולמות בחול, אבל פטום הקטורת צריך לומר לטעם הג"ל.

והנה בסעודות שחרית, אז כבר עלו עד הכתר, דוגמת אבא ואמא עצמן, נמצא כי עתה הם נוזנין מע"ק בעצמו, לכן עמד במקומך, ואמור דא סעודתא דע"ק, ועשה כמו בלילה אותן הב' מקיפין, שהם נגד עמידת הלחש וחזרתה דשחרית. אך עמידה מוסף בלחש וחזרתה, אין בו יכולת להקיפן, כי הם למעלה באבא ואמא. אח"כ בסעודת שחרית, תכנס ותעמוד במקומך, ותקיף השולחן, להמשיך א"מ של ג' תחתונים דאבא, ששם עולה הז"א. אח"כ תקיף פעם ב' עם ההרס, נגד ג"א דאבא, להמשיך א"מ שלו.

והנה כבר בארנו, כי ביום השבת רומז אל ז"א דכורא, ולכן המקיפים האלו כנגדו, ואין אנו חוששין למדרגת עליית הנוקבא, שהיא כמה וכמה מדרגות, והיה ראוי לתת א"מ לכולם, אך כוונתם רק בעליית הז"א, אשר הוא סוד יום השבת, דוגמת הקפת ליל שבת, שהוא בסוד עליית הנוקבא.

ואמנם, כמו ששם לא עשינו הקפה ג', כנגד המוחין, ג"כ בכאן אין בנו כח להמשיך לו א"מ של ג"ר דאבא. ואמנם סוד הסעודה הזאת דשחרית הוא, הלא ביום השבת בס"ת, קבלת הארת התורה שהם נה"י דאבא, וכל הז"ת שלו, כנגד מה שעלה בשחרית. אך כנגד מה שעלה במוסף שהם הג"ר, אנו עושין סעודה, לקבל הארת ג"ר דאבא עצמו, שיבקעו ויתגלו דוגמת מה שנתגלו הז"ת, ולפי שהם בג"ר ששם הוא הפה עליון דאבא, לכן הוא בסוד הסעודה. מהחברים: כוונה לתענית שבת, דע, כי שבת

(מ) ג"א ל"ג ח"ס וכו' עד והבן. (לכוב)

והנה אות י' שהושמה בין ב' אותיות ס"ה, היא הפסק ביניהן, ומקומן למעלה עם אותיות ת"ר, אך הושמה בין ב' אותיות ה"ס שורש אלנ"י. והנה נודע כי המתענה בשבת, צריך להתענות גם למחרתו יום א' בשבת, ואז ביום א' דשבת, תכוין בשם זה בניקוד אָתָה סָתָד לִי מַעַד תַּצְדִּי רְנִי, כי משם שרשו תַּרְכָּסָהּ.

פרק כ"א

הקידוש דשחרית, להר"א הלוי בשם מורי זלה"ה, בברכת בפה"ג יש ט' חיבות, נגד ט' יודין, שיש בר' שמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. עוד יש ה' יודין אחרים, בג' שמות אהי"ה, קס"א קנ"א קמ"ג, הרי כולם הם י"ד יודין. ויכוין בלקחו הכוס בידו, הי"ד יודין כמנין י"ד. והנה אלו י"ד יודין, גימ' ק"מ מלוי דקס"א, ותכוין במוגך הכוס במים, כנגד ט' יודין הנזכרים בר' שמות הוי"ה, שהם גי' מים. ותכוין, כי י"ן הוא ע' אותיות, שיש בר' שמות הוי"ה, וג' אהי"ה ממולאים. והנה ב' כוונות אלו, שהם מים י"ן, גימ' קס"א, שהוא אהי"ה דיודי"ן, ויכוין להמשיך מזה השם דאהי"ה, ותקח ממנו מלוי שהוא ק"מ, ותצרפנו לשם ס"ג, ויהיה גימט' באר, והוא רומז לבאר עליון, אשר הוא למעלה בחזה של בינה, וימשיך עוד לבאר התחתון, שהוא ב"ן וקנ"א גי' באר, והרי ב' פעמים באר, וז"ש קדושה רב"א אותיות באר.

ועתה הא לך מה שקבלתי אני, והנה הוא נקרא קדושא רבא, והענין, כי הלא עתה הוא הסעודה נגד מוחין דאבא עצמו, שהם קדש העליון, וזהו קדושא רבא. אך בלילה, היו המוחין בז"א, קדושא זוטא. והנה דע, כי הלא כל אלו העליות שאנו אומרים שעולין זו"ן, וכמ"ש בדרוש אדה"ר, שהיה כך בגן עדן קודם שחטא.^ט גם דע, כי גם העולמות אשר למעלה מזו"ג, הם גם כן

עולה אדנ"י במלואו תרע"א, עם אל פשוט, ולהשלים המנין עד תענית, שעולה תתק"ל, חסרים רכ"ח, שהוא ע"ב ק"ל וכ"ו מהוי"ה, כמבואר במלת ברוך, יהיה גי' תענית, וזה סוד תענית שבת. וזה תכוין, באמרך אל ארון, כי אל ארון הוא סוד אל אדנ"י, כי אדנ"י במלואו תרע"א עם א"ל גימטריא שבת, ובברוך הוא ומבורך, יכוין כוונה הנ"ל, ברוך, ר"ב כ"ו, ופירוש רב, היינו ע"ב ק"ל, ועם שבת גי' תענית כנ"ל. וא"ת אם כן לא נאמר נוסח זה אלא בשבת שאז מתענין בו, וי"ל, לא גרע עונג שבת בזה שהוא מיוחד כל השמות אלו יחד מן התענית, היינו שנודע כי מי שהוא צריך להתענות בו, הואיל והוא מכוין לשם מצוה, מיוחד זה.

וכשאומרים במוסף אי"ה מקום כבודו, תכוין ד' שמות דהויה וג' דאהיה כולם מלאים: ע"ב ט"ג מ"ה ב"ן, קנ"א קס"א קמ"ג, גי' תרפ"ו. וסוד ז' שמות אלו, הם סוד שארז"ל^א המתענה בשבת קורעין לו גז"ד של ע' שנה, שהם ז' שמות הנ"ל, שבהן ע' אותיות, כי קורעין סוד קר"ע שטן, גי' ש"ע, פי': כי ש"ע נהורין עלאין המתגלין בשבת, שהם גי' קרע, הם קורעין גז"ד של אדם, ע"י אלו ז' שמות, שהם ע' שנים. גם ענין ע' שנים, הם ענין הז' יודין דע"ב ס"ג, גימטריא ע'. ושנה הם אחוריים של ע"ב ס"ג, שהם קפ"ך קס"ו, עם ד' אותיות השם והכולל, גימ' שנה. כי נהורין קורעין נגד של אלו האחרונים שהם ע' שנה.

ותכוין לשם זה תַּרְכָּסָהּ וכולו בקמץ, ופי' השם: כי הנה תר"י, הוא שרשו משם הוי"ה, הכ"ח אותיות דמלוי המלוי דהוי"ה דע"ב ביודי"ן, כזה: יו"ד וי"ו דל"ת, ה"י יוד, וי"ו יו"ד וי"ו. ה"י יו"ד, גי' תד"י. כ"ו, הוא שם הוי"ה, שורש הוי"ה עצמו גי' כ"ו. ה"ס, שרשו משם אדנ"י. שנמצא כי כוונת שם זה, למתק שם אדנ"י, ע"י שם הוי"ה, ועם כ"ח דמלוי יודין.

(ג) ברכות ל"א: זהו ויקהל אות רמ"ו רפוי"ך רף ר"ז: שער המצוות פרשת בשלח רף ל"ב.

(ס) שער מאמרי רשב"י פ' קדושים רף קע"ט. שער הכוונות ח"ב רף צ"ז. לקוטי תורה פרשת בראשית רף כ"ד. תע"ס חלק ח' אות פ"ז. חלק ט"ז אות צ'.

עולין בהכרח, כדי להניח מקום לזו"ן שיעלו במקומם.

והנה קצור הדברים הוא, כי הם עולין מדרגה אחר מדרגה, עד שעולין בסוד אדם קדמון, כמבואר אצלנו, ועד שם עולה ע"ק ואין להאריך בזה. ^(ז) והנה ע"ש בדרוש א', שבארנו ע"ד הסוד הז' המלכים שמתו, אשר סודם היה מן האזן העליון דאדם קדמון, ואין הכוונה ח"ו שהם המלכים שמתו עצמן, כי המלכים עצמן הם מן העין דאדם קדמון, אך בחי' אחרת למעלה מהם, ושם בארנו על האזן של א"ק, שמשם יצאו האורות, ושם בארנו בדרוש מטי ולא מטי, בסוד הכתר וחור"ב, שהם סוד ג' י"ה במלוי ההין, ואיך נעשה ד"ו או ד"י וכיוצא בזה, ע"ש ^(ח) והנה עתה בסעודת שחרית עולה עתיקא קדישא, עד אותן י"ה דההין אשר שם, ולכן נקרא סעודתא זו, סעודה דעתיקא קדישא.

אמנם תכוין, כי זו"נ עתה הם במקום או"א, ונמצאים תחת רישא דא"א, והם אוכלין משם, לכן גם כן נקרא סעודתא דעתיקא קדישא. והנה כבר בארנו, כי בלילה בכוס שבידך, תכוין, כי ג' שמות י"ה במלוי יודין. אך עתה, לג' י"ה דמלוי ההין. אע"פ שסעודה זו גדולה משל לילה, ואם כן איך בלילה היא י"ה דמלוי יודין, והשתא במלוי ההין. אך זה מתורץ במה שאמרנו לעיל, כי אלו השמות די"ה דההין, הם גבוהים הרבה מאוד, שהם שם בסוד און העליון דא"ק.

ותכוין, כי ג"פ י"ה במלוי ההין ג' צ', והם סוד ט' יודין, שיש ב' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וה' יודין אחרים בג' שמות אהי"ה הידועים, הרי כולם י"ד יודין, ויכוין בלקחו הכוס בידו, בי"ד יודין אלו, כמנין יד.

ותכוין, כי הט' אותיות שיש בשם ב"ן, מקבלים הט' יודין הנ"ל, ותכוין כי ברכת בפה"ג הם ט' תיבות, שהם ט' אותיות דשם ב"ן, הם המקבלין ט' יודין הנ"ל. ויכוין, כי ג' י"ה הנ"ל

הם ג' צ', ועם היין שהוא ע' ג' קס"א, והוא נגד אהיה יודין, גימט' קס"א. ותקח מלוי דקס"א שהוא ק"מ, ותחברתו עם שם ס"ג, הרי גימטריא באר, ויהיו קדושא רבא.

ונחזור לעיל, כי אחר שתקיף השולחן ב"פ, תשוב ותקח הכוס בידך, ותכוין בג' י"ה הנ"ל, ואח"כ אמור מזמור לדוד י"י דועי, ותכוין בג' אותיות י"י לאורך ימים, ר"ת יל"י, כמו שידעת. וס"ת אדני. גם אח"כ אמור ושמרו בני ישראל, לחבר זכור עם שמור, לכלול מדת לילה ביום.

ואח"כ פסוק או תתענג על ה', כי בפסוק זה נרמז ג' סעודות דשבת, ותכוין בתיבות או תתענג על ה', רמזו על האי סעודתא דע"ק. ואח"כ אמור בקול רם, דא היא סעודתא דע"ק. ואמור בפה"ג, ותכוין כנ"ל לט' תיבות שבו. וענין הלחם שבסעודה זו, ג"כ יהיה על סדר הלילה ממש, בלי שום שנוי, רק אלו הי"ב לחמים, הם בסוד הי"ב חוורתא דרישא דעתיקא, שהם עליונים משל לילה, הרמוזין בי"ג נימין דשערי.

כבר אמרנו בקידוש לילה שנקרא קידוש מפני שבא שפע לנוקבא דז"א מחב"ד, שהם מוחין הנקראים קדוש, לכן בסעודת שחרית שבת, שעולה הז"א עד כחב"ד דאבא ואמא, שהם ג"כ מוחין הנקראים קדוש, והם מוחין יותר עליונים מחב"ד דז"א, לכן נקרא קדושא רבא, שהוא באבא.

והנה קודם שנבא לבאר קדושא רבא דשחרית, נבאר תחילה פסוק או תתענג הנ"ל. והנה דע, כי כנגד סעודה דלילה, נאמר והרכבתך על במתי ארץ, על דייקא, כי היא עולה למעלה מנ"ה דידיה, הנקרא במתי ארץ כנודע, ועולה בנה"י דז"א, כמ"ש לעיל בערבית. ונ"ה דידיה הם נקראים תפוחין קדישין, לפי שמבשלין את הזרע עליון היורד מן המוח הנקרא חכמה, והוא סוד קדש כנודע, לכן נקרא תפוחין קדישין.

לכן בקידוש הלילה אנו מזכירין ל"ה תיבות,

(ז) ע"ח ח"א דף פ"ד ט"א ד"ה והנה מכאן. שער ההקדמות דף נ"ה ד"ה והנה ספק.

(ח) ע"ח ח"א שער מטי ולא מטי פ"ג דף צ"ט.

נגד ל"ב שבילין דחכמה, ונגד נה"י כמ"ש לעיל. לרמו שנתעלה המלכות מנה"י דידה, ועולה למעלה מנה"י דידה, ונרדקת בחג"ת דידה הנקראים אבות.

וכאשר תעלה ותרדק באבות, בהכרח שיחעלה גם הזכר נה"י שבו, ויעלו למדרגת אבות, כמ"ש הכל לעיל באריכות, לכן יש בקדוש ל"ה חיבות, נגד ל"ב שבילין דחכמה, ונגד נה"י דזכר, שגם הם נתעלו ממה שהיו כנ"ל, ואין ספק כי שניהם יתענגו בעדן עליון, כי נה"י שלהם עלו לחג"ת, וחג"ת לכח"ב, וכח"ב לחיק אבא ואמא כמ"ש לעיל, ואז שניהם שהם סוד הוי"ה ארנ"י כנודע, אז מתענגים על ה', על ממש, וזהו אז תתענג על ה' דייקא, שאין זה השפע אלא להם, ואנחנו מקבלים שפע מעל במתי ארץ דייקא, לכן סעודת הלילה כנגד והרכבתיך על במתי ארץ בערכינו, כי אין אנו מקבלים השפע, כ"א מעל במתי ארץ, בסעודה הראשונה.

עד בא הסעודה שניה, כי אז היא סעודת עתיקא, כמ"ש לעיל שאנו מקבלים שפע מע"ק ממש, ומפני זה נזכר בכתוב אז תתענג על ה', קודם והרכבתיך על במתי ארץ שלא כסוד הסעודות. גם בסעודה ראשונה יש בה קבלת שפע מע"ק, אלא שהוא לעצמה, ואח"כ אנו מקבלים שפע מעל במתי ארץ, והיינו רקאמר אז תתענג על ה', ולא אמר וענג לך ה', כדקאמר והרכבתיך על במתי ארץ, אלא אמר תתענג סתם, וקאי על חקל תפוחין קדישין, שמקבלת בעצמה מע"ק בסעודה א', לכן נזכר קודם והרכבתיך, וקאי נמי עלינו בסעודה ב', שאנו מקבלים שפע מע"ק ממש, זו היא התעלות בנים הנעימים בחיק אבא ואמא, בסוד בנים, ויהיה הוא נכלל בחלקיו תוך אבא עלאה, והיא תוך אמא עלאה, כי כבד בארנו כי סוד סעודה א' הוא התעלות התחתונים נצח הוד יסוד שבהם לחג"ת, וחג"ת לכח"ב. ובסעודה ב' היות אמצעים שבהם מזדווגים חג"ת דאבא ואמא וג' מוחין במוחין דאו"א.

וכאשר חדרקוק חמצא, ססעודה א' בה השיגו

הבנים לאו"א, בנצח הוד יסוד שבהם, וזה סוד חקל תפוחין קדישין, בסוד קודש קדשים לפני ולפנים. וסעודה ב', השיגו בנים הנעימים חג"ת שבאבא ואמא, לכן נקרא סעודה זו סעודתא דעתיקא קדישא, כי עד שם התפשטות הכתר הנה"י שבו כנודע, לכן נקרא קדושה זו קדושה רבא, בסוד שמיה רבא. וסעודה ג', הוא עליות ועיד אנפין כולו תוך או"א שוה בשוה להם כמ"ש, וזה נקרא נחלה בלי מצרים, כי אין קליפה שולטת שם, כי לא נשאר ממנו כלום למטה, רק כולו באו"א כסוד הנ"ל, ואז יהיה סמוך למצח עליון מכח"ב דעתיקא, וזהו עת רצון.

ואמנם עלייה זו לא תשיגהו הכלה, רק החתן לבר, לכן נקרא סעודתא דז"א, ואנו מתפללים שגם הכלה תשיג למדרגה זו, וזהו ואני תפילתי לך ה' עת רצון, וכבר ידעת שהיא נקרא: תפלה, ואנ"י, ועת, וזהו ואנ"י לחבר אני עם ר', לכן אנו קוראין בספר תורה במנחה דשבת, להדבקה עם בעלה, שהוא תורה שבכתב. וקורין ג' לבר, כי זה הפרש שיש בינה לבעלה בשעה הזו, כי ישארו ממנה ג' למטה שלא נכללו בעולם עליון. ומפני היות ז"א כולו תוך אבא ואמא, ודינין שבועיד אנפין מתבטלין, אע"פ שהוא זמנם, כי מסתכל בו המצח עליון בעלותו שם סמוך לו, אזי כל העולמות בהשקט ושלוח, כי המצח עליון ישב על כורסייא דשביבין דנורא לאכפיא להון.

והנה תראה, כי סעודה זו עם היותה דז"א, היא גדולה מכולם, לכן אין אנו אומרים בה קידוש כלל, כי נעלמה מאוד, ושם מקום האכילה ולא השתיה, וזהו והאכלתיך נחלת יעקב אביך, כמר"א אכלו ריעים לעילא, שחו ושכרו דודים לתתא, כנזכר בזהר^צ משום דיחבי ברעותא חדא ולא מתפרשין לעלמין. והיין שהוא לפעמים משמת, בסוד מיתוק הדינים, אין להזכיר אותו, כי אין הדינים ניכרים בע"ק כלל, וכולא דחמי.

לכן משה נחלק בשעה זו, לרמו שנתעלה בסוד הרחמים הפשוטים. והוצרכו ג' צדיקים להסתלק בשבת למ"נ דמלכות הנשארה, להעלותה

עם בעלה. הדי בזה כי יצאתי כמעט מהדרך שאנו עומדין בו, וכמדומה לי שמעורבים כאן דברי התלמידים עם דברי האר"י זלה"ה. ואתה המעיין דוק היטיב. ונחזור לדברינו.

אח"כ יאמר על כן ברוך וגו', ברוך את"ה, וימזוג הכוס, ויכוין במזיגתו לכוונת הצ' הנ"ל, סוד ט' יודי"ן שמספרם מ"ם, והיין הוא סוד ע' אותיות, בו' שמות אלו ד' היות ע"ס מ"ב, וגו' אהי"ה. והנה ב' כוונת אלו מ"ם וי"ן, הוא גימטריא קס"א. ויכוין להמשיך מזה השם מלואו שהוא ק"ם, מספר היודי"ן של הז' שמות אלו, ותצרפו לשם ס"ג, ויהיה בא"ר, והוא סוד באר עליין אשר הוא בחזה דבינה, סוד יסוד הפרצוף עליין דבינה כנודע. וימשיך עוד לבאר התחתון שהוא ב"ן וקנ"א גימטריא בא"ר, בהיפך אתון רב"א, וזה סוד קדושא רב"א, והבן זה.

מורי ז"ל, היה ישן אחר סעודות שחרית, ב' או ג' שעות, ואמר כי השינה מכלל עונג שבת הוא. טוב ללמוד בשבת קבלה, כמו שהיו נוהגים הקרמונים. והטעם הוא, כי הקבלה בעולם האצילות, אשר הוא משפיע בתחתונים ביום השבת, והנה עולם האצילות הוא קדש גמור, אשר אין שם קליפה כלל, וזה רמוז בפסוק השתחוה לה' בהררת קדש, ר"ת קבלה, והוא באצילות הנקרא קדש, וכן השבת, כי השבת נקרא קדש, והיא עתה עולה באצילות הנקרא קדש גמור, אשר הוא סוד השתחוויה, לכן ירמוז בתיבות אלו קבלה כנ"ל. מורי ז"ל היה נוהר מלדבר בשבת כי אם בלשון הקדש, וכשהיה מספר איזה דרוש לחברים, היה מבארו בלע"ז כדי שיבינו היטב, וגם היה נוהר שלא לדבר דברי חול אפילו בלה"ק.

פרק כ"ב

בו יבואר ענין ואני תפילתי, וסוד ס"ת דמנחה דשבת. ענין ואני תפילתי הוא, כי כבר ידעת, כי סוד ג' בחי' הדעת שבמלכות, עולין גי' ע"ת (פי')

י' היות גימטריא ר"ס, וי' אהיה גימטריא רד"ו, הרי עת) ועם הנשמה שלהם, שהוא הוי"ה המלכות בארבע אותיות, עולין גי' דעת. והנה עתה אנו צריכין להעלות המלכות עד תחת רצון עליין, כי לפי שהתפארת עולה באבא ואמא עד הרצון העליין כמו שהודעתין, ומלכות נשארה באבא ואמא במקומם, לכן אנו מתפללין שגם היא תתחבר ותקבל שפע מן רצון עליין, המתגלה עתה במנחה דשבת.

צמח: יה"כ שחל להיות בשבת, אין אומרים ואני תפילתי. והטעם נלע"ד, שלעולם עת רצון, הוא גלוי החסד שבמצח במנחת שבת כנוכר בזוהר, וזהו לעולם בעת המנחה, ומפני שביה"כ מתגלה א"א בנעילה ולא במנחה, אז אותו רצון אינו מתגלה לכן אין אומרים אותו, ע"כ.

ענין זמן הנחת ציצית במנחה דשבת, קודם ואני תפילתי, כדי שתשים הציצית בעת רצון.

צמח: ואין אנו מכסים הפנים בטלית במקומו, לרמוז כי אז מתגלה המצח, וג"כ אנו מגלין מצח שלנו מעם הטלית כנ"ל).

(לתלמידי הרב: ראוי לשום הטלית, כשיאמר החזן ואני תפילתי, והטעם, כי באותו שעה נעשה זיווג עליין למעלה בדעת, הכ"ג כי יהיה במצח הציץ, והוא במקום הרצון, כי ציץ זכר ציצית נקבה. נמצא כשאומר עת רצון, מתגלה מקום הציץ שהוא עת רצון, ואנו משימים הטלית רמוז לנוקבא שהיא ציצית, ונעשה הזיווג, ואז מתעטפין הטלית משום נקבה תסוכב גבר).

ענין ספר תורה במנחה דשבת, הנה בבוקר ביום שבת בחזרת מוסף בארנו, שזו"נ עלו עד כתר ראבא ואמא, ואז נמצא כי עולם הבריאה, הוא עתה במקום ז"א, ואם כן עתה קודם עמידה של מנחה בשבת, מוציאין ספ"ת. אמנם בשחרית דשבת, וגם בחול בב' וה', אין הוצאת ס"ת רק אחר עמידה. ובארנו הטעם, לפי שעליית המדרגות הם בעת עמידות והתפילות, ואחר שעלו

ק) בדפו"י (ס"א, והנה מזמור זה אין אנו אומרים אותו כי אם בחול ובו כתיב הריעו לה' כל הארץ, שהוא ד"ת הלכה, שהיא בחול)

ואני תפילתי עת רצון.)

אמנם סוד עת רצון הוא, כבר ידעת, כי במצח דא"א דעתיקא אתפשט ביה חד נהורא, ונקרא רצון עלאה, הוא יסוד ע"י, ובג"כ נקרא מצח רצון. ועתה במנחה דשבת, מגלה הע"ק מצחא דיליה, הנקרא מצח רצון, ועי"כ נכפין הדינין של מצחא תתאה דז"א, ואז חוזר להיות רצון כמוהו. והענין, כי הלא במנחה שבת בארנו, כי איך הו"א עולה בדיקנא דא"א עצמו, עד מולא הנקרא נוצר חסד, והוא סוד רצון העליון, כמבואר אצלינו, כי סוד חסד עליון המתפשט במצח עתיק הנקרא רצון, הוא עצמו יורד עד דיקנא דעתיק במולא, ושם נקרא נוצר חסד, כי חסד ההוא למעלה נקרא רצון ולמטה נקרא נוצר, ואותיותיהן שוין. (צמח: נוצר, החולם הוא במקום ר') לכן כיון שז"א עתיד עתה לעלות עד שם, יש בו כח קודם שיעלו, שיאיר אותו הרצון רמצחא עלאה בהאי מצחא תתאה דז"א, אשר שם עולה עתה עולם הבריאה כנ"ל, ומאיר בו ונקרא עת רצון, כי עת הוא סוד הדעת, כמבואר אצלינו, כי עת, הם מוחין, יו"ד הויות ויו"ד אהי"ה גימ' עת, וכללות הרי מוחין הרי דעת, וזהו עת רצון, כי המוחין הם תוך המצח כנודע, ונעשה עתה עת רצון.

ואז ע"י הארה הזאת הבא עליו מלמעלה, הוא נבקע, ואורות דאבא יוצאין ומתגלין, ויאירו לבריאה אשר עלה שם, וז"ס הס"ת של מנחה. העולה מזה, כי ס"ת דמנחה שבת, הוא סוד ג"ר דז"א, אשר שם הוא עתה עולם הבריאה, והיא המקבלת הארה זו, כי שם היא עומדת. לכן אנו מקדימין קודם ס"ת, ואנו אומרים קדושת ובא לציון, שהוא סוד המשכת אור בתחלה אל עולם הבריאה, כדי שיוכל אח"כ לקבל אור הס"ת, מסוד אורות אבא בחב"ד דז"א. וכבר ידעת, כי קדושת ובא לציון, הארת אצילות בבריאה. וכן בחול בשחרית, אנו אומרים קדושת ובא לציון,

או מוציאין ס"ת, שהוא לפתוח ולגלות אותן האורות, שהיו עד עתה סתומים, לגלותם עתה. אבל קודם עמידה, לא באו עדיין אותן אורות, וא"כ איך נגלו אותן לחוץ בסוד הוצאת ס"ת, וא"כ עתה במנחה איך מוציאין ס"ת קודם תפלת המנחה. אך הענין, כי אלו האורות שמתגלין עתה בספר תורה הוה, הם אותן אורות ועליות שכבר עלו זו"ג בשחרית.

לכן נבאר עתה, מי הם הג' העולין בס"ת במנחה דשבת, והלא הם סוד ג"ר דז"א, כשהיה שם תחלה מקומו הראשון בימי החול, אשר עתה במוסף שבת, עלה שם עולם הבריאה במקומו כנ"ל, ואותן ג"ר הם מתגלים עתה בחי' אורות אבא אשר בתוכם, והם יוצאין לחוץ. (א) ואלו הג' הם העולין בס"ת במנחת שבת: א', כנגד חכמה. ב', נגד בינה. ג', נגד דעת. אמנם הז"ת, הם במקום גלוי כנודע. אך ג"ר אורות דאבא, הם סתומים תוך נה"י דאמא, ואין יכולין להתגלות, ולכך ז"ת נתגלו בבקר אחר העמידה, אך ג"ר אלו לא נתגלו, לטעם הנ"ל, כי הם סתומים.

גם ז"ס, שכל הדינין הם תלויים במצח, כנודע כי שם בחי' מה שכתוב, ומצח אשה וזנה היה לך, וגם כי שם הוא גלוי הדינין, כי שם סתומים אורות של אבא, לכן עתה במנחה דשבת עת רצון, לכן אומרים ואני תפילתי לך ה' עת רצון קודם הוצאת ס"ת, להורות כי אע"פ שבמנחה בימי החול הוא דינא קשיא, עכ"ז הם עתה רחמים גמורים ורצון גמור. (ז"א עולה במנחה דשבת, עד רצון, תיקון נוצר חסד, אשר הוא דיקנא דא"א. לכן יש לעשות סעודה ג' בדגים, כי הדג עינו פקיחא, ואז הארה מא"א לז"א בלי שום מסך כלל. ונוקבא יושבת בחיק אביה, בסוד כי קודש היא. והנה י' חסדים הם, וי' גבורות, כי ה"ח וה"ג דאבא הם י' הויות, וכן ה"ח וה"ג דאמא הם י' אהי"ה, ועולין ע"ת, והר"ה הם ר' כוללים רחוב חו"ג, הוא דע"ת, וזהו

הגהה

דהוד אבא. ישראל, דעת דז"א, אשר בתוכו פ"ע דיסוד אבא.

(א) מע"ח: ג' העולים לס"ת במנחה שבת, הם ג"ר דז"א: כהן, חכמה דז"א, אשר בתוכו פרק עליון רנצה אבא. לוי, בינה דז"א, שבתוכו פ"ע

עד מוחין דילהן ממש. וז"ש אתה אחד ושמן אחד, אתה אחד הוא אבא, חכמה. ושמן אחד, בינה, אמא. (ב) ומי כעמך ישראל גוי אחד, הוא ז"א, בסוד הרעת, כי שלשתן עולין עד אחד, שהוא הכתר, וגם כי עולין בדיקנא, בחיקון י"ג גימטריא אחד, וגם ג"פ אחד גימטריא ט"ל, והוא שם יה"ו במלוי אלפין, הרמזו באו"א וברא.

אמנם המלכות אינו עולה למעלה, כי אין לנשים דיקנא, אך נשארת במקום או"א, ונעשית שם כסא לו"א העולה בדיקנא, וזהו מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ שהיא המלכות, שהוא תחתיו, במקום אבא ואמא.

אמנם עליית ת"ת שם, אינו רק ג' מוחין דיליה, ושאר הו"ק נשארו למטה, ואנו אומרים כנגדן אברהם יגל, חסד דז"א. יצחק ירנן, גבורה דז"א. יעקב ובניו ינוחו בו, הם הנצח הוד יסוד, שהם בניו דיעקב, בני ישראל, והרי ו"ק רמוזין כאן, כי עתה נמשך להם גילה ורנה כו', מנוחת אהבה ונרבה, הוא אבא ואמא, הנקרא אהבה ונרבה, שהם נוחין עתה בעלייתן בכתר. מנוחת אמת ואמונה, הם זו"ן.

יכירו בניך וידעו כי מאתך וכו', וזה סוד מה ששאלו ישראל, היש ה' בקרבנו אם אין, שהוא שרצו שיכירו וידעו, אם נשפעים מן הז"א הנקרא ה', או מן הכתר הנקרא אין, אך ודאי יכירו בניך הם ישראל, וידעו כי מאתך, ר"ל מאת כ' שהיא הכתר, משם היא מנוחתם עתה.

ועל מנוחתם יקדישו את שמך, זה סוד גדול, והענין, כי אחר שעלו או"א, והם מזדווגים שם למעלה, הנה בכל עת יחוד או"א, הוא ע"י מ"ן, וכבר ידעת כי מ"ן דאו"א הוא אינן נעשין, רק על

שהוא הארת האצילות בבריאה, ואחר שקבלה בבריאה הארה זו, אנו מוציאין ס"ת, ויכולין לקבל או אותו הארה.

פרק כ"ג

אח"כ במנחת שבת אז הזעיר אנפין לבדו נכלל באו"א, ועולין שלשתן בעמידה בלחש, עד המזל הי"ג דעתיקא, ובחזרה עולין עד מזל ח' של הדיקנא דעתיקא, ולא עד בכלל, ואז נמצא שהזעיר אנפין יש לו י"ג תקונים שלימים בדיקנא דיליה, כמ"ש בפרשת נשא בר"מ, יברכך יאר ישא, בסוד ג"פ אהיה, ואז מזדווגין או"א, כמ"ש בסוד אתה אחד, פי' תפלת מנחה של שבת.

דע, כי בעמידה זו, ישראל ולא עולים בנה"י דדיקנא, שהם ג' תיקונים אחרונים דדיקנא, ויעקב ורחל עולה בנצח הוד יסוד דזעיר אנפין, הנשארים כנגד חג"ת דאו"א, והבן זה.

ונבאר עמידה זו הכוונה בפרטות: בברכה א', חכמה דז"א בנצח דדיקנא, שהוא תיקון י"א דדיקנא. בברכה ב', בינה שלו בהוד דדיקנא שהוא תיקון י"ב דדיקנא. בברכה ג', דעת שלו, ביסוד דדיקנא שהוא תיקון י"ג דדיקנא, הנקרא מזלא תתאה. בברכה ד' ממשיך הארות אלו, בכתר נוקבא כמ"ש כבר.

אתה אחד, כבר הודעתך, כי אז עולה ת"ת בלחש, בחיקון י"ג דדיקנא דאריך אנפין, ובחזרה בקול רם, עולה בחיקון ח', כי שנים אלו נקראו מזלא. אמנם אי אפשר לו לעלות אלא על ידי אבא ואמא בהכרח, כי איך יכול לעלות למעלה מהם, אך עולין שם או"א, ואז הז"א עולה עמהם בשוה, אחר שכבר בתפלת מוסף נשתווה אליהן,

הגהה

בקרבנו שהוא ז"א, אם אין שהוא א"א. והנה עתה ידעו, כי מאת כתר, כנוכר בספרים, וזהו מי כעמך כישראל, כ' ישראל, שידעין שמכתר מושפעים עתה, וזהו כ' ישראל.

(ב) מע"ח: צריך לומר ומי כעמך כישראל וכו', ולא כעמך ישראל.

(צמח): נ"ל, כי זה מובן עם מ"ש הר"ב ז"ל לקמן, על וידעו כי מאתך היא מנוחתם, מאתך: מאת ר', שהוא כתר, כי זהו מה ששאלו היש ה'

(ק) אות ק"פ. דפויי דף קמ"ו: לעיל פרק ר'.

שהוא ר"ת השקט מנוחה שלימה, גימ' אל שד"י. ונבאד בפרטות, בברכה א' עולה ז"א במזל עליון, בשניה בתיקון ט', בג' יו"ד. והנה בענין קדושת מנחה, הוא סוד גדול, כי אז הקדושה נמשכת מן הדיקנא קדישא, ואף על פי שאין הז"א יכול לעלות עד חכמה שבו, עכ"ז יכוין להודיד שפע, בקדוש א' מן החכמה שבדיקנא, ובקדוש ב' מן הת"ת שבו, ובקדוש ג', מן היסוד שבו, וכל הג' קדושין אלו הם בז"א, נמשכים בו מן הג' הנ"ל, והכל על סדר הקדושה.

ג' ברכות אחרונות הם נה"י דז"א, הנשארים חוץ לדיקנא והם נעשין מוחין בחב"ד לנוקבא. כלל העולה, כי הז"א עלה ו' מדרגות בדיקנא, ונוקביה ו' מדרגות באבא, כי ג"ר ראבא הם בנה"י דז"א שכנגדם. ועולם הבריאה במקום אימא, וזה סוד אימא מקנא בכורסייא. ויצידה במקום ז"א, וזה סוד ז"א מקנן ביצידה. ועשיה במקום נוקבא, וזה סוד אימא תתאה מקנא באופן. והוא מקומן אמיתי, כמו שבארנו בדרוש אדם הראשון שהיה בג"ע קדם שחטא, ע"ש דרוש נחמד וכאן לקצר באנו⁽¹⁾

אמנם ענין צדקתך צדק, הוא בסוד עליית מ"ן, משה יוסף רוד עם המלכות, שיהיו מ"ן אל זווג או"א, שהוא עתה בחזרת דמנחה, רוגמת נ"א בחול. והטעם, כי ידעת, כי זווג או"א, הם לעולם ע"י מ"ן של הזו"ן, והנה ת"ת היא עתה עמהם, ואינו מעלה מ"ן, ולכן אנו צדיכין ליקח ג' אלה: משה, יוסף, רוד, במקום הת"ת, ולהעלותן עם הנוקבא בסוד מ"ן, אל או"א ביסוד שלהם. נמצא, שלעולם אין המלכות עולה בדיקנא כלל, כי נה"י דאו"א נשארים חוץ לדיקנא, כי לא עלו רק הרי, שהם חג"ת חב"ד, בו"ת דר.

וענין סדר צדקתך במנחה, היה אומר כמנהג ספרדים, ולא כסדר האשכנזים והאיטלייאנים. והנה מה שאין אומרים צדקתך בשבת וראש חודש, הטעם הוא, כי הלא כבר בארנו, כי ביום השבת היא טפילה אליו, אף על פי שעלתה עד

ידי מסירת נפשו על קדושת השם, כי שם סוד החכמה, הנקרא קדש, אך למטה די במסירת עצמו למיתה, כי שם במלכות סוד המיתה. ולכן אנו אומרים ועל מנוחתם יקרישו את שמך, וצריך לכוין בזה, למסוד עצמו על קדושת השם, כי עתה זווג או"א. בברכה ה', קו ימין מלכות עולה בנצח זעיר אנפין, חוץ לדיקנא. ברכה ו', קו שמאל מלכות בהוד ז"א. ברכה ז', קו אמצעי מלכות עולה ביסוד זעיר אנפין, וכבר ידעת שהם נגד חג"ת ראבא כנודע.

והנה תפלת מנחה בלחש, אז עולה הז"א במזל הי"ג. פי': כי הנה מן מזל ח' דדיקנא דעתיק, עד מזל י"ג, יש לו ו' תיקונים, שהם: ח', ט', י', י"א, י"ב, י"ג. והנה סוד ו' ספירות התחתונים של הדיקנא, מחסד עד היסוד. אך דע, כי מזל הח' הוא סוד הת"ת, שהוא לעילא מח"ג, כמבואר בסוד היכל הצון, שהוא על היכל אהבה והיכל זכות. ומזל הי"ג, הוא יסוד, לכן מזל ח' היא הוי"ה במלוי יודי"ן, ומזל י"ג אהי"ה במלוי יודי"ן, והם ב' מזלות, ת"ת ויסוד. והנה בג' תקוני עלאין, שהם תיקון י"א י"ב י"ג, שהם סוד נצח הוד יסוד דדיקנא, ואז עולה שם הז"א כלול באו"א, ונעשה לו ג' מוחין שם, ואחד כך ג"ת, והם נצח הוד יסוד דז"א, ונוקבא עולה לשם.

ובחזרת מנחה, אז עולה הז"א כלול באו"א בג' ראשונות, לג' תקונים קדמאין, שהם ח' ט' י', שהם חג"ת דדיקנא. והמלכות עולה, בג' תחתונות של הזכר. נמצא כי חג"ת של ז"א, עתה הם בנה"י דדיקנא, נמצא כי אין שום עלייה אל המלכות בדיקנא כלל, כי אין לנשים דיקנא.

והנה המלכות היא נקרא עתה אל הוי"ה, בסוד פשוט, כיצד: אברהם יגל יצחק ידנן יעקב ובניו ינוחו, ר"ת גימטריא אל יהו"ה, אך הוא לוקח סוד אל שדי, ונותן לה אל יהו"ה כנ"ל, לכן תכוין גם כן בא"ל שדי, מנוחת שלוה השקט, גימטריא ר"ת אל שדי. ובחזרת מנחה תכוין, כי הוא לוקח אל שדי במלואו, גימט' אלף, ונותן אליה הפשוט,

(1) שער מאמרי רשבי פרשת קדושים. שער הכוונות ח"ב דף ק"ה. שער הגלגולים הקרמה כ"ט דף ע"ו.

פרק כ"ד

(ש) במוצאי שבת, כשתאמר ויהי נועם, צריך לאומרו מעומד, לקבל אור החזור מסוד הבינה, הנקרא נועם. וצריך לכוין, כי שם אה"יה ביד"ן בינה, ועולה גי' קס"א, וכן נעם עם המלה גי' קס"א. אך א"צ לומר מעומד רק פסוק ראשון, ולא כל המזמור. ענין מ"ש, הוא אור החזור, כי ממנו הם נהנין, ולכן אור חזור מצד התפילות, אנו אומרים ויהי נועם, המשך הבינה הנקרא נועם. ולפי שעתה אין הזווג, והתוספת נעשה מעצמו, ולכן אנו מתפללין. כי מה שאנו עושין בכל יום על ידינו, הוא נעשה מעצמו בשבת, לכן אנו מתפללין ומעשה ידינו כוננה עלינו, כי הוא הזווג הנעשה על ידי, שיתכונן וישלים אותו ע"י. ולהיות זה אור הבינה, צריך לאומרו מעומד, ולכן גם כן יש בנו כח להאיר בבריאה, בסוד ובא לציון, מה שאין כן בשאר ליל חול. וכנגד אור חזור של סעודות מוצאי שבת.

כשתאמר ויהי נועם, כבר בארנו, שתכוין שם אה"יה ביד"ן, כמנין נעם. ותכוין שיש בו גי' יודין ואל"ף, כמנין אל, והוא סוד ויהי אל. נועם, תכוין להמתיק מן הבינה, לה' גבורות מנצפ"ך, הרמוז בה' פעמים נ"ו, האמורים בפסוק זה: אלהינו, עלינו, ידינו, עלינו, ידינו. הם ה"פ נ"ו, כמנין פ"ר, כמנין מנצפ"ך כנודע.

ויהי נועם של מ"ש, צריך לכוין כי יש בה ה"פ נ"ו, שהם גי' פ"ר, ה"ג מנצפ"ך, להמתיק עם ב' שמות אל, כי ויהי גי' אל, שם אל. ומלוי דע"ב דאבא, שהוא אדם התחתון, שם מ"ה דמלוי אלפין. ומלוי מ"ה דז"א שהוא י"ט, יוצאת נוקבא חו"ה, גי' י"ט. גם מן הבינה שהוא אחוריים דאה"יה גי' ד"ם, נעשה אדם, שם מ"ה, כי ד"ם הוא חיות הז"א, הנקרא אד"ם. והנה כאשר תאמר ויהי נועם, תכוין בפסוק זה אל ב' מיני זווגים בחול, שהוא זווג אבא ואמא, זווג זו"ן, ואנו רוצין להמשיך אליהם עתה אור גדול, ממה שנשאר משבת, כדי שעל ידו יהיה מציאת זווג בימי החול. וכבר ידעת, כי סוד ויהי נועם במ"ש,

שיעור קומתו, היא טפילה אליו, ולכן גם היא צריכה להעלות מ"ן לזווג או"א, והנה תפארת אינה עמה, לכן במקום הת"ת, אנו לוקחין אלו הג' צדיקים, יוסף משה דוד, להעלות גם הם עמה בסוד מ"ן. והנה יש ג' בחינות: א', אנחנו על ידי קידוש השם, באמרנו ועל מנוחתם יקדישו את שמך. בחי' ב', הצדיקים אלו, שהם במקום ת"ת. ג', המלכות עצמה. אך בראש חודש ושבת יש לה מעלה נוספת, והוא כי היא ממש, כמו הת"ת עצמו ממש, ויש בה בחי' ת"ת ממש, נמצא כי ממש יש בה בחי' ת"ת ומלכות יחד, כי היא יורשת ממש מקומו, אחר עלייתו למעלה במזל קדישא, באותו מציאות שהניח ז"א למטה במקום אבא, כנודע שהיא נכללת המלכות יחד.

והטעם הוא: כי בראש חודש עולה להיות משתמשות בכתר א' עמו, וא"כ אין צריך לגי' צדקתך, לגי' צדיקים אלו, כי כבר יש בה גם כן מציאת הת"ת עצמו להעלות מ"ן.

והנה הסעודה הגי', היא אוכלת המזון מן פה דעתיקא, לכן נקרא סעודתא דזעיר אנפין. והנה אין ראוי לקדש על היין בסעודה זו, כי אין כאן בעתיקא שום יין כלל ועיקר, רק רחמים גמורים, ואין ראוי לעורר הדין. אבל הב' סעודות הראשונות, או מקדשין על היין, בסוד יין המשומר של הבינה המשמח, משא"כ עתה. ויעשה בסעודה זו, כמו בב' סעודות אחרים בכל הפרטים האחרים. (סוד הסעודה גי' בדיקנא דאבא ואמא, לכן אין בו קידוש, כי היין בינה וגבורה מאד.)

ענין הסעודה: דע, כי באמצע סעודה צריך לשחות יין, ולא בתחילת הסעודה בסוד הקידוש כמו שאר סעודות. אך באמצע צריך לשחות, ותכוין בגי' י"ה מלאים באלפין, שהם גי' מזל. והסוד, כנגד ז"א שעולה עד מזל דדיקנא דעתיקא בתפילת מנחה, וסימן אל הוי"ה של ערבית שחרית מנחה, יה"א. בענין אלפ"א בית"א של תמניא אפי' שנהגו לומר קודם ערבית, לא נהג הר"ב לאומרם, ולא חשש לזה.

(ש) שער הכוונות ח"ב ענין ויהי נועם דף י"ז. ע"ח ח"ב דף ר"צ.

תקמ"ד, והאחוריים של הבריאה הוא ס"ג ברבוע העולה קס"ו. וביצירה, אחוריים דס"ג שהוא רבוע העולה קס"ו, הוא פנימית דיצירה, וחיצונותו הוא שם מ"ה באלפין. ובעשייה, אחוריים דשם מ"ה הנ"ל, וריבועו העולה ק"ל, הוא פנימית העשייה. וחיצונותו, הוא שם ב"ן דההין, וכל זה הוא בימי החול. אבל בשבת, מאיר א"פ עצמו של אצילות בבריאה, וכן פנימית בריאה ביצירה, ופנימית יצירה בעשייה.

אמנם עתה, ע"י כוונתינו להמשיך אור תוספות שבת בימי החול, הנה לא יהיה מציאות החול, ולא מציאות של הארת שבת עצמו, כי זה אי אפשר להיות, אך יהיה הדבר ממוצע, כי נקח קצת חלק מן הארת יום שבת לימי החול, וזהו ענין ויהי נועם. והנה במלת ויהי נועם, תכוין להמשיך מאצילות לבריאה. ובמלת ה' אלהינו, תכוין להמשיך מבריאה ליצירה. ובמלת ומעשה ידינו כוננה עלינו, תכוין להמשיך מיצירה לעשייה. ובמלת ומעשה ידינו כוננהו, מבריאה לעשייה, לפי שסוד שבת הוא בריאה כנדוע, לכן כמו שכללנו יצירה בבריאה, גם העשייה היה ראוי לכלול בבריאה, לקבל משם אור שבת זה, ועל ידי זה ומעשה ידינו כוננהו. אך לפי שאין יכולת לעשייה לעלות אל הבריאה רק על ידי היצירה, לכן תחלה נעלה אותה ליצירה, באומרו ומעשה ידינו כוננה עלינו, ואז תוכל לעלות לבריאה, באומרו ומעשה ידינו כוננהו.

וזה ביאור הענין: ויהי נועם, תכוין להמשיך ויהי מן נועם, פ"י שם אהיה ביודין באצילות, ג"י נועם, ותמשיך סוד ויהי, שהוא גימט' אל, שהם ג' יודין וא' שבשם אהיה הנ"ל לבריאה, כי כל שם אהי"ה הנ"ל אינו רק בשבת עצמו, אך עתה נמשך סוד א"ל ממנו, שהם ג' יודי"ן וא' שבשם הנ"ל. אח"כ תכוין להמשיך זה בבריאה, בו' שמות שיש בה, שהם סוד תוספות שבת עצמו, שהם ז' אותיות אהיה יה"ו עצמן הנ"ל, ותכוין כי ויהי נועם, הוא מציאת אהי"ה יה"ו, באופן זה: כי ויהי, בו נרמז שם יה"ו, ואות י' הנוספת תחבר עם מלת נועם, ויהי ינעם, והוא גימטריא שם אהי"ה במלוי יודין,

הוא סוד אור החזור מתוספת קדושת שבת, בסוד ברח דודי ודמה לך לצבי, שמסתכל לאחוריו, בסוד אור החזור. והנה מציאת השבת, הוא סוד הבינה, והוא סוד ויהי נעם, כי אנו ממשיכין סוד אותו נועם של הבינה, לב' זווגים הנ"ל דחול.

וביאר ואמר, מי אלו הב' זווגים. וכנגד א', אמר ומעשה ידינו כוננה עלינו, ופ"י: כי אחר שמה שנעשית בשבת ע"י עצמו, הוא נעשה ע"י תפילתנו ומעשה ידינו בחול, וזהו ומעשה ידינו, ר"ל שנעשה זווג זה על ידינו בימי החול, כוננה עלינו ע"י נועם זה. ולפי שהזווג רומז אל או"א, לכך אמר כוננה עלינו, כי האו"א הם עלינו, כי ישראל הוא סוד הת"ת.

וכנגד זווג התחתון של זו"ן, אמר ומעשה ידינו, כי גם הוא נעשה ע"י תפלת ישראל וגם הוא כוננהו, ולא אמר כוננה כמו באו"א, מטעם הנ"ל. וגם ר"ל כוננהו, כונן ו"ה, שהם זו"ן, וז"ס כוננהו.

וכבר הודעתך, כי ע"י חזרת האור דמ"ש, ע"י ויהי נעם, נמשך עד יום ג' בשבוע. ואח"כ מיום ד' בשבוע, אנו מכוונים לעשות הכנה עוד ג' ימים אחרים לקבל השבת, וזה שאמרו רז"ל בספרי, זכור את יום השבת, מצוה לומר היום יום א' בשבת, שני בשבת וכו', כבר הודעתך בסדר לקבל נר"ן בג' ימים ראשונים, ובג' ימים אחרונים, ואין להאריך.

ונתחיל עתה לבאר כ"ז בעז"ה, במ"ש כשאומרים ויהי נועם, הוא לפי שב' מיני תוספות שבת היו, א' בסוד תפילות, וא' בסוד הסעודות. וכנגד הסעודות אנו עושין סעודה במ"ש, כדי להמשיך אור הסעודות, לכל סעודות השבוע. וכנגד התפילות, אנו אומרים ויהי נועם, ותכוין להמשיך אותו הנועם העליון לכל התפילות של כל השבוע.

ונתחיל מן ויהי נועם, הנה תכוין, כי הלא ד' עולמות הם אבי"ע, וכבר ידעת כי אהי"ה במילוי יודין, הוא עולם אצילות בפנימותו, וריבועו במילוי יודין העולה תקמ"ד, הוא נקרא אחוריים של האצילות. ובבריאה, הפנים שלו, הוא זה הרבוע הנ"ל, שהוא אחר האצילות העולה

ג"י ק"ע עם י' אותיות, כמנין ינעם. הרי נתבאר, מציאת אה"ה יה"ו של הבריאה.

גם כן י"י אלהינו עלינו, תמשיך מבריאה ליצירה באופן זה, כי סוד ד' שמות, שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, תוריד מהם המלואים שלהן, כיצד: מלוי של ב"ן הוא כ"ו, הרי הויה, וג' מלואים אחרים ג"י ק"ב כמנין אלהינו, ואנו לוקחין ממטה למעלה, ואנו ממשיכין^(ח) אורה ליצירה, הנקרא עלינו, שהוא רבוע ס"ג, שהוא גימטריא קס"ו, ועם שם זה אנו ממשיכין אותה ליצירה.

ומעשה ידינו כוננה עלינו, אנו ממשיכין אותה מיצירה לעשיה, כיצד: ומעשה ג"י ת"ך, ותכוין שהוא אל בחלוף א"ת ב"ש, והוא ג"י י"פ מ"ב, וכולם משם מ"ה דיצירה, תמשיך מ"ס היצירה שהם י"פ מ"ה, תמשיך מהם י"פ מ"ב, כמו שידעת, שהם בפשוטו ומלוי ומלוי דמלוי, הם מ"ב אותיות, ותמשיך י"פ מ"ב, להעלות העשיה בסוד תוספות, כי כל מ"ב הוא להעלות.

ידינו: הוא נתינת מוחין לעשיה, והעשיה הוא שם א"ל אדנ"י, והמוחין היא שם י"ה, שהם ב' מוחין שיש אל הנוקבא, חו"ב, י"ה, ואדני הוא ג"י ידינו.

כוננה: היא נתינת כתר אל העשייה, כי כן כתר מלכות, הוא א' א"ד אדנ"נ אדנ"י ברבוע, והוא ג"י כונן, וזהו כוננה, כונן ה', שהוא עשייה, ה' תתאה. ובר"ת של ידינו כוננה, תכוין כי י"פ מ"ב שכונת במלת ומעשה, שהם ל' ידות, כי ג"פ י"ד הוא מ"ב כנודע, כי הם ג' ידים עליונים, העולין ממטה למעלה. וכן ר"ת ידינו כוננה, עולה ל', וכן מלת ידינו, מורה על הידים.

עלינו: תכוין, כי משם מ"ה שהמשכנו מיצירה לעשייה, הנה יש בו ג' אלפין בכל שם מ"ה, וכבר ידעת, שרומזין לג"פ אה"ה, ותכוין לעשותה ג"פ אה"ה, שהם ג"י ס"ג, ואז יהיה רמוז הוית ס"ג ממש, ואז תרבענה, ותקח האחוריים שלה אל העשייה, שהוא ג"י עלינו.

ומעשה ידינו כוננהו, כבר המשכנו הכל עד עשייה, האמנם לפי שהעשייה תוך הקליפות, לכך

צריך תיקון עליון יותר, והוא שנחזור להמשיך עליה מבריאה עצמה, ולהעלותה עד שם, כדי שישאר לה איזה דבר של תוספות, וגם כי הבריאה סוד שבת כנ"ל. לכן תכוין, כי ג' אותיות וע"ש מן ומעשה, הוא סוד עשו ג"י, כי מכאן היה אחוז כנגדו עשו בקליפה, והם ב' בחי': א', אחוריים דע"ב, שהם ג"י קפ"ד, וי' אותיות, הרי קצ"ד, וזה תמשיך מהאצילות שהוא ע"ב דיודין כנודע. וגם ב' אלהים עם י' אותיות שהם בגי' קפ"ב, והם סוד יעקב, והכל יחד ג"י עש"ו. והם סוד הבריאה הנקראת אלהים כמנין הכסא, והם ב' אלהים זו"נ אשר שם, הרי הכוונה מאצילות לבריאה.

נשאר מ"ה מן ומעשה, וזה תמשיכהו מן היצירה ששם שרשו, וכל אלו תמשיך העשיה, כדי שתוכל לעלות עד הבריאה, וזה תמשיך אל ידינו, שהם סוד י"ה אדנ"י.

כוננהו, פי' כונן ו"ה, פי': במלת כונן, תכוין להמשיך ג"פ מ"ב, אחד מע"ב דאצילות, ב' מס"ג דבריאה, ג' ממ"ה דיצירה, וג"פ מ"ב ג"י כונן, ועי"ז יהיה ה"ו של כוננהו. פי': כי ה' היא בעשיה, וי' ביצירה, ועי"ז תעלה העשייה למעלה מן היצירה ויהיה ה' על ו', ועי"ז כל תיקון זה ישאר רושם בעשיה.

גם תכוין כי ה' נ"ו, רומז פ"ר גבורות מנצפ"ך שבעשיה, שהוא נוקבא, למתקן. גם תכוין, אל ג' מיני תוספות שבת: א', הוא מה שבא אלינו מפאת קדושת שבת עצמו, וזה ויהי נועם ה' אלהינו עלינו, וכנגד מה שתקן אדם, שהרויח ע"י מעשה ידיו באמצע שבוע, כדי לקבל תוספת שבת בע"ש; גם מזה ישאר מכאן ולהבא, וזהו ומעשה ידינו כוננה עלינו. וכנגד מה שתקן והרויח האדם ע"י מעשה ידיו באמצע השבוע, רק שעושה איזה עון ונסתלק ממנו, וגם מזה ישאר, וזהו מעשה ידינו כוננהו, פי': כונן למעשה ידינו בעצמן, אשר הוא פגום. אך למעלה שלא היו פגום, לא אמר כוננהו, כי אינו צריך רק המשכתו אלינו עתה, וזו כוננה עלינו. ואומר מעומד זה המזמור, ולפחות פסוק ויהי נועם, ומספיק בזה.

(ח) נ"א אוהה (קארין)

אחד, ועתה במ"ש תקחם אחד משם בפ"ע, ותריך בהם. ותכוין, כי ג' הדסים הם סוד נר"ג, ותכוין כדי להאיר לך כח תוספת נשמה מחלק נר"ג, על ידי ג' הדסים אלו. אמנם כבר נתבאר, איך כל פעולות של ליל שבת הוא, כדי להשאיר מן קדושת שבת לימי החול, וענין ג' הדסים יהיו קשורים בקשר אחד אגודה א', וג' הדסים נגד נפש רוח נשמה.

ומורי ז"ל היה מריח על אגודה א' של הרס בליל שבת כנ"ל, והיה נוהר שיהיו קשורים בקשר א' כנ"ל, והיה אומר מורי ז"ל, כי במ"ש יכול אדם להריח ולדעת באיזה מקום בגופו יושבת אז נפשו, והוא, כי בהריחו בהרס, כי אם הריח בא לו תיכף בהריחו בהרס, בידוע שנפשו קרוב לחוטמא, ואם מתאחר להריח, הנפש רחוק מחוטמו, ועל דרך זה ישפוט, כי לפעמים יורדת נפשו ח"ו למטה בדגליו, כנוכר בתקונים על פסוק ותגל מדגלותיו, ויש להריח בהרס ג' פעמים, נגד נפש רוח נשמה.

וענין דאיית הצפריניים, היה מורי ז"ל כופף ראשי האצבעות לחוך כף היד, והיו נכפפים כנגד פניו של אדם. גם בזוהר פרשת ויקהל^ג כתב, לאכפייא ד' אצבעין חוץ מן האגודל, לקבל שרגא. פי' הוא, להחזיר אחורי האצבעות מקום של צפריניים נגד הנד. נמצא כי כפיית האצבעות ע"ג האגודל, ולא כיש מפרשים להחזיר פנימית האצבעות כנגד היד ולכפותן, דק להיפך.

ובענין הסתכלות הצפרינים, תכוין לסוד החשמל שנשא על ראש הצפרינים, והוא נקרא מאורי האש, המבדיל בין מוחי קודש לחול, היא קליפות נגה, המתעוררות עתה במוצאי שבת, לכן תסתכל בהן, לומר כי יש מגן זה החשמל שלא תוכל הקליפה להניק יותר, ונקרא מאורי האש, בסוד כעין החשמל מתוך האש, כי ממש אמא עלאה מאידה בחשמל, ולכן נקרא מאורי האש. כשתברך מאורי האש, תכוין בו, כי הנוקבא היא נקרא אש אוכלה, ובמוצאי שבת הגבורות

כוונת ויהי נועם, שאומרים במ"ש, כבר בארתיו, ומצאתיו בו דברים מחולפים. והענין, כי אחוריים דאהי"ה דידוך, שהם גי' תקמ"ד, הם אחוריים ראצילות, והוא תוכיות לבריאה. ושם ס"ג עיקר תוכיות לבריאה, והאחוריים שלו קס"ו, אחוריים דבריאה, והוא תוכיות ליצירה. ושם מ"ה עיקר תוכיות היצירה, ואחוריים שלו ק"ל, הם אחוריים דיצירה, והוא תוכיות עשייה. כי ע"ב ק"ל, הם מוחין לשכינה כנדע, ושם ב"ן עיקר תוכיות העשייה, ואחוריים שלו קמ"ד, והוא אחוריים דעשייה.

גם כתב כאן, כי הנה יום שבת הוא מאיר בבריאה^א ונדע, כי אמא עלאה מקננא בכורסייא, לכן נעם גי' קס"א, להמשיכו מהאצילות לבריאה.

גם ויהי נועם, ז' אותיות, נגד ז' מרגלאין, אהי"ה יה"ו, שנוכר בריש פרשת יתרו, והם בבריאה. גם ה' אלהינו, הוא במלוי ד' שמות, ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. כי ביום שבת, האידו ד' שמות אלו בעצמן בבריאה, ועתה במוצאי שבת, אנו לוקחין המלואים לבדם מבריאה להאיד ליצירה. גם במעשה ידינו, כנגד עולם עשייה, כי כן ומעשה הוא עשייה. ג"כ ומעשה ידינו כוונת עלינו, תכוין מנין ג"פ מ"ב, מע"ב ס"ג מ"ה, ויש בהם ט' ידות, כי כל מ"ב גי' ג"פ יד, וזהו ידינו, ט' ידות.

קדושת ובא לציון במ"ש, להאיד מאצילות לבריאה, בסוד התוספת שבת, שיחקיימו כל השבוע. משא"כ בלילי החול, כי אין בנו כח להוריד אצילות בבריאה, ואומדין ומקבלין דין מן דין וכו', ואומרים בלשון תרגום, ונהגו לומר עם לה"ק בקול דם, כן נהג הרב ז"ל, ולא היה מקפיד לאומרו בלחש, כי יש מקפידין בדבר.

סוד הברלה כבר נתבאר, אבל ענין עצי בשמים, תכוין אל סוד הריח, כמבואר אצלינו^ב בסוד ענין הריח ההדס לשבת. אמנם תקח מן הב' אגודות של הדס של ליל שבת, והזהר שיהיה בהם ג' הדסים משולשים כשרים, ויהיו קשורים באגוד

(א) שער הכוונות ח"ב דף כ"א ד"ה גם דע. (ב) שער הכוונות ח"ב דף ט"ו. דף ע"ו. שער רוח הקדש דף י"ט.
ג) זהו ע"פ הסולם ויקהל אות ר"ס, ואות רס"ט, דסו"י דף ר"ח.

אלהיים, הוי"ה אדנ"י. וכשהוא מסתכל בד' צפורני ידיו הימין לבד, יכוף האגודל תחתיה בפנים, ולא יראה החוצה. והנה בד' אצבעות, יש ל"ט לבושין דחול, דמינייהו ל"ט מלאכות. ויש ר"ן כחות החיצונים, בכל א' מד' אצבעות שמאלית דעלייהו אתמר יפול מצדך אל"ף, ובכל א' מד' אצבעות הימין, יש אלפים וה' מאות כמנין נ"ר, ופירש י"פ נ"ר, דעלייהו כתיב ורבבה מימינך. (פירש ד' פעמים ר"ן גי' אלף, ד' פעמים אלפים ות"ק, גי' עשרת אלפים) וכשתסתכל בנר מצוה, דהיינו לבנון יב"ק, ויברך עליו, ותביט ביד הימין, ותקיים בהם הך הכפתור וירעשו הסיפים. ונ"ל שאינו של מורי זכרונו לברכה.

כוונה לזכירה: בשעת הברלה קודם שיברך יאמר, משבענא עליך פורה שר של שכחה, שתסיר לב טפש ממני, ותשליכהו על טורי רומיא, ארמימ"ס רמימ"ס מימ"ס ימ"ס מ"ס ס', ונח מצא חן בעיני י"י. פי': כבר נודע, שבע"ש כל הקליפות כולם נגזזין בנוקבא דתהומא רבא, ובמ"ש יוצאין, ורוצין לשטוף העולם, אלמלא שאנו אומרים ויהי נועם. והנה בפסוק זה ה' פעמים נ"ו, שהם גי' פ"ר מנצפ"ך, והנה אין דינין נמתקין אלא בשורשן. לכן צריך לכוין באלו ה' פעמים נ"ו, להתיש ולהכניע כח הקליפות, שהוא פרה, שהיא נגד הנ"ל. והנה שר שלהם שמו פור"ה, ר"ל פ"ו פשוט אלהים, ר' אחוריים דאלהים, ה' אותיות אלהים. וזהו פורה דרכתי לבדי, כי לבדי אותיות בדי"ל, ר"ל להבריל שהם דינין קשין דרכתי בשעת הברלה. והשם של אדם בליעל שהוא ארמימ"ס, הולך ומתמעט, והוא ראש הקליפה. והנה בליל שבת כשאומר הקידוש ומברך על היין, יכוין באותו הוי"ה דברוך אתה י"י שהוא בידו"ן, העולה חסד. ובמוצאי שבת, יכוין בשם ע"ב דאחוריים, ויכוין בהויה כ"ו, וישאר מע"ב מ"ו גי' הברלה, והשם היותר מעט הנ"ל שהוא האחרון, שהוא גי' מ"ס, כמנין ק, וזהו שארז"ל⁽¹⁾ אינו דומה מי ששונה פרקו מאה פעמים לשונה לקא פעמים. וזה פורה דרכתי לבדי

שולטין בעולם, ואנו אומרים בורא מאורי האש, ואין לנו חלק עמהם רק בבורא, כי הוא אלהינו, ואין לנו חלק עמהם. ומורי ז"ל לא היה מבריל על הנר שבבית, כי אם על הנר של שעוה שהיה לו מיוחד לזה, והיה מברך בורא מאורי האש.

בענין הד' ברכות של הברלה הם: נגד אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. וכנגד ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ויכוין בכל אחת מהם, בברכות בפה"ג, נגד האצילות. עצי בשמים, נגד בריאה. מאורי האש, נגד יצירה. המבריל, נגד עשיה. גם יכוין בד' אותיות יהו"ה, אות אחת בכל ברכה. ויכוין בהמבריל, הוא הברלת הקליפות והחול מהקודש בעשיה, הרי ד' עולמות.

מהחברים: כשהאדם מדליק האבוקה, יכוין כי דונג גימטריא ס"ג. ושעוה, ר"ל: ש"ע ו"ה, ר"ל ש"ע נהורין דאריך אנפין, הם מאירין לאותיות ו"ה שהם זו"נ, דכתיב בהו עושה גדולות עד אין חקר, עושה היינו שעו"ה. ובכח ש"ע זה, הברילנו מש"ע קליפין, דכתיב בהו ע"ש תאכלם, היונקים מו"ה. ואז הרים הקליפות, כדונג נמסו מאש הקדוש שבאמא, שבה שם ס"ג, דאלהים מלא בידו"ן גימטריא ש', וע"ה א"ש. והנה שעוה דונג גימטר' ד' אלפי"ן מד"ת, כי כן בא"ב דאי"ק בכ"ר, הוא כולה באמא, דאהי"ה ס"ג היינו דונג, ונכללו בה כל שאר המלואים, על סדר זה: אי"ק ע"ב, בכ"ר ס"ג, גל"ש מ"ה, דמ"ת ב"ן. וחוזר למפרע, הנ"ך ב"ן, וס"ס מ"ה, זע"ן ס"ג, חפ"ף ע"ב, וחוזר ביושר, טצ"ץ ע"ב. וכן על דרך זה, וכולם באמא, כנודע דבתר דאולידת הדר אתעברית מינייהו. ועוד כתיב בה, ושמים לא זכו בעיניו. והנה דמ"ת לשם ב"ן שבה, כי עיקר הברלה בנוקבא שמאלית כנודע. ועוד אל"ף שבס"ג, הוא שורש ומקור לג' אלפי"ן שבמ"ה, וארבעתן יחד גימטריא דמ"ת, דהיינו ברך ברך, חד לו וחד לה.

נ"ר: יכוין גימטריא לבנון ויב"ק, דהיינו הוי"ה ג' פעמים, עם אלהים אהי"ה אדנ"י, דהיינו משולב הג' יחודים: הוי"ה אהי"ה, הוי"ה

(ד) חגיגה ט: ע"ח ח"א שער הזיווגים פרק ו' דף דל"ג. שער המצוות פ' ואחזק דף ע"ו.

ומעמים אין איש אחי, ר"ל מהקליפות אין איש אחי, ואדרכם באפי, ר"ת פותח את ידך, והוא שם משמות ע"ב, והוא גי' הוי"ה ארנ"י, וע"י כוונת אלו, יתכנעו הקליפות שהוא גורם שכחה, ויבא הזכירה בע"ה, ועיין ביחודים.

ממורי ז"ל: שלא למוזג כוס יין של הברלה. ובענין הברלה שהיו נוהגין לומר בבה"כ, היה אומר מורי ז"ל, שהוא מנהג טוב, והיה נותן ד' זוזים לאנשי בה"כ שיקחו יין, כדי לזכות ולהבדיל עליהם משלו. מורי זלה"ה הזהירני מאוד שלא אשתה מים קודם הברלה, וא"ל כי השותה מים בזמן ההוא ימות באסכרה (ס"א השותה מים בין השמשות של מ"ש שימות) אבל אם היה אוכל בשולחן בסעודה שלישית, ונמשכה סעודתו, שראוי לומר הברלה, יכול לשחות בתוך הסעודה קודם הברלה, ואין בכך כלום. (א)

היה מורי ז"ל נוהג לומר אחד הברלה, ויתן לך, כמו שנוהגין לומר במ"ש בביתו, כדי להמשיך תחלת ימי החול בפסוקי רצון וברכה. בח"ב של הזוהר משמע (ה) שצריך לברך על נר של שבת, פי' הרח"ו ז"ל, וכן משמע מבראשית האי שרגא וכו'. דין שיטעום מן הכוס קודם שיפסק בדבר אחר. הנפש יחירה אינה הולכת לגמרי, עד אחר סעודת מ"ש, לכן אין ראוי להתעסק במלאכה שאינו אוכל נפש, או בתורה, עד אחר סעודה רמ"ש.

ל"א מלכים יש בקליפות שכבש יהושע, וכנגדן ל"א שעות קודש. וזה סוד א"ל מלך יושב, היינו מחצות יום ו' עד הלילה ו' שעות, ויום שבת הרי כ"ד, עם ו' הרי ל', וא' בסעודת מ"ש, שהוא סעודה דוד מלכא, הרי ל"א. ומי שאינו מקיים סעודת דוד, ישאר קליפה א' בלי הכנעה.

תגה

במ"ש לא הניח להתאבל על ירושלים כטעם האומרים שבמוצאי שבת נחרב הבית, כי עדיין חוספת קדושת שבת קיימת בבחי' נשמה, וגם אחר חצות לילה לא היה מאריך בבכיה יותר משאר לילות. (ההפרש שבין שבת לחול עיין בהקדמה לשער א' וסוף שער א')

(ו) ועתה נבאר סדר האכילה ושתייה וברכת המזון, הכל באר היטיב. יקח מים כשרים לנטילה ויטול ידיו, וכוונת הנטילה נתבאר בחלק א' מזה, (ו) וכן כוונת ברכת על נטילת ידים. אחר כך יסב על שולחנו, ויקח הלחם מן השנים הנזכר לעיל, והלחם יגביהנה בין שני ידיך, ויברך המוציא, וידקדק בה' דהמוציא, כאלו הוא ב' ההי"ן. ויכוין ה' מוציא, בינה מוציאה לח"ם, גי' הויות שבחג"ת דז"א כנדע, מן הארץ היא בינה. וכן ה"י תתאה שהיא המלכות, מוציאה לחם שהוא המזון שקיבלה מן הארץ היא המלכות, להשפיע לעולמות של מטה ממנה, וכבר נתבאר מזה היטיב בחלק א' מזה.

אחר כך יפרוס הפרוסה דהמוציא, ויטבול במלח, והכוונה כי ביסוד יש גי' גבורות, גי' הויות שעולים מל"ח, ונמתקים בגי' הויות חסדים שעולים לח"ם, ואז מה שהיו הגי' גבורות בסוד דין, הוא עתה בסוד לחם, שנתבטל המרירות.

אחר כך יאכל דהמוציא, ובאכילתו יכוין, כי כשנשברו המאנין תבירין, נתקלקלו ד' בחינות, שהם דצח"ם, והיו המאנין תבירין, מנהגן אתבסמו ומנהגן לא אתבסמו, ואנו צריכין לברר האוכל מתוך פסולת, ומן האוכל חוזר לאברי האדם, והפסולת יוצא ממנו. וכן הענין באכילה העליונה, לברר האוכל מתוך הפסולת. והאכילה רחול כבר נתבאר לעיל, שהוא נגד היצירה, ורובה הולכת

הלכתא דבליל שבת אסור מן הדין מפני הקידוש של לילה. ובין השמשות דמ"ש אסור מפני האסכרה, כמ"ש בספר הליקוטאים.

(א) צמח מכאן נראה שמ"ש בגמרא (א) כל מאן דשחא מיא בין שמשייא ימות באסכרה, י"א בין השמשות דל"ש, וי"א בין השמשות דמ"ש, וכן

(ה) זור פרשת ויקהל אות רנ"ח דפו"י דף ר"ח: הקדמת זוהר אות רנ"ו דף י"ד: ובראשית א' אות קל"ב.

(ו) שער המצוות פרשת עקב. (ז) לעיל שער הברכות פרק ה'. (א) פסחים ק"ה:

ואחר כך אם לא יכוין בברכת המזון או יחזור לבעל הבית, לכן צריך כוונה גדולה במים אחרונים ובברכת המזון, ובפרט בהיותו יחידי.

והנה כוונת מים אחרונים, יכוין כי ר"ת שלהם מ"א, וכן ר"ת וס"ת של אחרונים הוא א"ם, והוא סוד אהי"ה רידי"ן פשוט ומלא ומלא דמלא, הוא א"ם אותיות. וכן באהי"ה דאלפי"ן הוא מ"א אותיות. ותכוין בב' מ"א אלו, לרחות כח הסטרא אחרא, שלא יקח יותר מהראוי. גם זה הכוונה עצמה, תכוין בציור ידך, כשתחבר ד' אצבעותיך דרך הימנית לצד א' יחד, ואצבע ה' הנקרא גודל לבדו, ותכוין כי בד' אצבעות בהם מ' אותיות, י' אותיות בכל אצבע, ובגודל הוא אות א', הרי מ"א אותיות ביד ימין, ובזה תכוין אל אהי"ה רידי"ן, וגם יכוין כי השם הפשוט שהם ד' אותיות לברם בגודל. ובמלוי הוא י"ד אותיות, כמנין פרקי היר, ואח"כ תמלא ה' אותיות ואת א' מלאה בכל אצבע, ובאגודל ד' אותיות אהי"ה כולם בו כי הוא עיקר כנודע. ועוד יכוין השם הפשוט בגודל, ד' אותיות אלו במלוי המלוי תכוין בד' אצבעות אחרים, וכולם רידי"ן ביד ימין. אח"כ ביד שמאלית תכוין בד"ו, באהי"ה דאלפי"ן, וכ"ז תכוין בהיות אצבעותיך כפופים למטה, כי במים אחרונים צריך אדם להשפיל ידיו, ובוה מגרש הסטרא אחרא כנ"ל.

אם יש זימון, תברך ברכת המזון על הכוס של יין, ותאחזו בין ה' אצבעותיך של ימין על גביהם ממש, ויתן עיניו בו. וכשמברך בלא כוס, ישים ב' ידיו זה על גב זה נגר החזה, יד ימין על יד שמאל, ויסגור עיניו עד שיגמור כל הברכה. וקודם ברכת המזון, אחר נטילת מים אחרונים, יאמר למנצח בנגינות כו'. אח"כ יאמר אברכה את ה' כו', הנזכר בוהר. כי סטרא אחרא קיימא על פתורא, ונקרא בכל עת, וצריך לומר הב לך ונברך, אחר פסוק אברכה וגו'. אחר כך פסוק סוף דבר הכל נשמע וגו', ופסוק תהלת ה' ידבר פי וגו', ואנחנו נברך יה וגו', וידבר אלי זה השולחן וגו', אח"כ ברכת המזון. ואמר לי מורי זלה"ה, כי מלשון הינוקא דבלק משמע, שאוחז הכוס בב' ידיו עד שמתחיל ברכה שניה, ואז יתישב כסא על תיקונו

לחצונים, ומעוטה הוא הנברר מהניצוצות קדושה שנפלו בעת מאנין תבירין הנ"ל ובה לקדושת אדם, והבן זה היטיב. אך הבירור הוא על ידי מחשבה דאבא, לכן יכוין בעת שהאוכל בין לחיו, יכוין שהלחי עליון הוא סוד חכמה דאבא, שבה א' בצורת יו"י, מספרה הוי"ה. ולחי תחתון היא בינה דאבא, ובה א' צורת יו"ד מספרה ך', ועם הוי"ה הנ"ל הוא מ"ו, סוד מלוי ע"ב דאבא כנודע.

ותכוין גם כן בצורה אחרת, שאות א' נחלק לשנים בארכה ואז יהיה מספרה ל"ב, סוד יו"ו שיניים למעלה, ויו"ו שיניים למטה, כמספר ל"ב נתיבות דחכמה. וכדי לכלול בינה בחכמה וחכמה בבינה, בסוד הבן בחכמה וחכם בבינה, יכוין שחצי א' דיו"י, מצטרף לחצי א' דיו"ד, וחצי א' דיו"ד מצטרפת עם חצי א' דיו"י, וכללות כולם גי' אוכ"ל, מספרו א"ל הוי"ה, אשר הוא ביצירה כנודע, והוא גי' ז"ן, שעם האלפי"ן כשהם שלימים שהם גי' מ"ו, נעשה אותיות מזו"ן. ויכוין להוי"ה אדנ"י, שהוא גימטריא מאכל האוכל, והבן זה. ועוד יש כוונת אחרות ויתבאר במקומו.

אחר כך יאכל די צרכו, וכששותה יין באמצע סעודה, יברך הטוב והמטיב, ויכוין כי הטוב לדידיה, הם החסדים שמקבל יסוד ז"א לטוב לו. ומטיב, שממתיקים את הגבורות שהוא סוד יין כנודע.

על פרי חדש יברך שהחיינו, ויכוין שהחיינו: ביסוד, שהוא סוד חי. וקיימנו: בנצח הוד, שהם העמודים ומקיימין את האדם. לזמן: הוא מלכות שהיא סוד הזמנים כנודע.

אחר כך יטול ידיו למים אחרונים, ויכוין כך, כי הלא ידעת כי הסטרא אחרא קאים על השולחן, וצריך האדם ליזהר מאוד בזה, כי אז יכול לשלוט עליו יותר משאר זמנים. אמנם כשיש ברכת זימון בג', אז אין כל כך חשש, כי על ידי ברכת הזימון יסתלק משם. אך בהיות אדם יחידי, או צריך כוונה גדולה עד מאוד לסלק מעליו כח הס"א, וצריך לכוין מאוד בברכת המזון. והנה גם במים אחרונים, יותר צריך לנהוג בהיותו לבדו, כדי שלא יקטרג עליו הס"א, ועל ידי מתנה זו של המים אחרונים יסתלק, אמנם עכ"ז עתה הוא כאורח,

בימינך, אך הוא זלה"ה לא נהג כן.

ועתה נבאר כוונת בה"מ היטיב, תחלת הכל תכוין לשם אדנ"י במלוי המלוי, שהוא ל"ד אותיות, ואדנ"י פשוט הוא ס"ה, הרי הכל גימטריא צ"ט, וע"ה הוא מאה, כי מלוי הת' חסר י', ונשלם עם הכולל. ובר"ח יכוין במלוי התי"ו ביד, כמ"ש לקמן ואז מלואה ל"ה, כי בחול היא דלה וחסירה, ואחר כך תתחיל בה"מ. ובכללות ברכה א', יכוין אל אות א' דאדנ"י, במלוי המלוי כזה אל"ף למ"ד פ"א, שהם ח' אותיות, ח' אורות. ובאמרו נותן לחם לכל בשר, יכוין כי הוא סוד החסד, נות"ן גי' אבגית"ץ, שהוא שם החסד כנודע, והוא סוד ונתן הכהן, ושם מקום הברכה. באומרו אל זן ומפרנס לכל, תכוין להשפיע מסוד אל שהוא א"ל שדי דבריאה, עולם הראשון הנקרא מגן, כי יש בו גי' א"ל כנודע, משפיע ז"ן גימטריא א"ל הוי"ה דיצירה. באומרו פותח את ידיך, יכוין למה שכתבנו באשרי שאחר עמידה דיוצר דחול. ובהוי"ה דחתימת ברכה זו, יכוין אותה בניקוד אלהי"ם.

בכללות ברכה ב', יכוין באות ד' דאדנ"י, במלוי מלואה, והם ח' אורות אחרים, כי ת' בלא י'. ובהגיע לתיבת את שבפסוק וברכת את ה' אלהיך, ימזוג הכוס במים, וטוב שתסתכל ותביט במים בעת נתינתך בכוס, ותכוין בהם שהם ט' יודין דע"ס מ"ב, למתק גבורות יין במים, שהוא מימי החסדים כנודע. וכן יין גימטריא ע' אותיות, שבז' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וג' אהי"ה הידועים, כמש"ל בפרקים הקודמים. ובהוי"ה

דברכה זו יכוין אותה בשם אלהי"ם.

בכללות ברכה ג', יכוין אל אות נ' במלוי המלוי, והם ט' אורות. ובהוי"ה דברכה זו בחתימה, יכוין אל שם א"ל, והיינו: ביום א' מהשבוע, יכוין בא"ל שד"י. וביום ב' בא"ל הוי"ה, ביום ג' באל אדנ"י. וכן בג' ימים אחרים, היינו ביום ד' כיום ג', ויום ה' כיום ב', ויום ו' כיום א'. והטעם הוא כמו שביארנו, כי תוספת שבת, ממנו ניזון כל השבוע, ויש תוספת שקבלנו ע"י ג' סעודות דשבת, ואנו צריכין להשאיר קצת קדושה מהם בכל שבוע בברכת המזון, כדי להשאיר אותו תוספות, והבן זה.

בכללות ברכה ד', יכוין אל אות י' במלוי המלוי, והם ט' אורות. ובג' הטובות דברכה זו, צריך לכוין, כי הלא ד' ברכות, הם נגד ד' מוחין דנוקבא. וברכה ד', הוא נגד מוח גבורה דנוקבא, ואנו צריכין למתקם, לכן מציאות הטבה, הוא להמתיק הגבורה כמ"ש לעיל גבי הטוב והמטיב. אך לפי שעיקר המתקה בחסדים, הם ג' גבורות לבר, הנמתקות ביסוד דרך ירידת החסדים כנודע במ"א מהדרושים^ח ובשער הציצית בחלק א' מזה, לכן כאן ג' הטבות, שהוא סוד ג' חסדים, המטיבים לג' גבורות. ובעושה שלום במרומינו, יכוין בר"ת עש"ב שם ע"ב, ואחר כך יברך סברי מרנן כו', בורא פרי הגפן, וכוונתה כבר נתבאר במקומו בערבית דשבת ע"ש היטיב. ובברכת המזון דשבת, קדם כל יכוין לשם ע"ב, ולהוי"ה פשוטה גי' צ"ח, ועם ב' כוללים הוא מאה, כנ"ל גבי בה"מ דחול לעיל, והבן זה.

עד ראשי יעקב, דהיינו שיעור כתר הז"א, ולכן
אנו אומרים כתר. אבל אין עלייה זו, אלא לפי
שעה לבד בשעת התפלה לבד ותו לא, והוא מוסף
שיש לה תוספת זה בראש חדש יותר מימי החול,
וזה על עולת התמיד הנוכר בשבת ור"ח, שעכשיו
עולה עלייה זו, תוספות על עולת התמיד, על מה
שהוא עולה בחול.

והנה ענין השעיר לחטאת ליתן חלק חיות מעט
אל הקליפות, כדי להעלות מתוכם בחי' חיותם
שהיא בתוכם, שהיא המלכות דעשיה, סוד י"א
סמני הקטורת, וכל זמן שלא הגיע זמנם להבטל
מכל וכל, כדכתיב בלע המות לנצח, אין אנו יכולין
להעלות בחי' חיות זה שבהם, אם לא שנתן חיות
קצת להם להעמידם, כדי שתתעלה היא, וזהו ענין
שעיר דראש חודש, שהוא חלק חיות להם, ובזה
אנו יכולין להעלות המלכות המחיייה אותן, ולכן
השעיר הוא חטאת, שהוא במקום עון והחטאת
שהוא בקליפות. וגם הכוונה, להיות מחטא ומטהר
אותן הבחי' שבהם, ולהעלותן מביניהם, וזהו
לחטאת. כי העולה שהקריבו תחלה שנאמר בה
תקריבו עולה לה', אין להם חלק בה כלל, כי היא
כולה כליל לה', לכן אנו יכולין להעלותן בר"ח,
לכן אין אנו יכולין להסיר אותו הבחי' מביניהם,
אבל בחטאת שהוא שעיר, ואנו נותנין להם חלק
קצת חיות, ולכן אנו יכולין להעלותן.

פרק ב'

ענין ר"ח, כבר ידעת כי בחול יורד הת"ת

פרק א'

א) ראש חדש היא הנוקבא שנעשה בה ר"ח,
שהיא מתחדשת, כי הנה מתחילה היתה היא שוה
אל הז"א, כתר שלה לכתר שלו, ופב"פ היתה עמו,
וחסרה ממנה כמה דברים: א', בחי' זו דאמרן,
שהוא פב"פ. ב', פנים שלו בפנים שלה, וראשה
כנגד החזה שלו לבד. ג', אף באחור לא כשיעור
קומתו דבאחור, אלא מכנגד החזה. ד', אפילו בחי'
זו חסרה ונפלה לבריאה. והנה כל בחינת הללו
שירדו, מהם גרם הקטנות, ומהם גרם עון אדה"ר,
וע"ז נאמר לכי לבריאה, ומעטי את עצמך, שלא
יהיה בה כל שיעור קומתה ונעשית ראש לשועלים
שהם למטה בבריאה.

והנה הנשים, כמה שלא פרקו נזמי זהב אשר
באזניהם במעשה העגל, תקנו בה קצת תיקון,
שתתעלה ותתחדש מחדש לחודש, וע"כ בר"ח אין
להנשים לעשות מלאכה, כי הם גרמו לה תוספות
זה. והנה בר"ח יש לה ב' עליות: א', בתפילה
דשחרית, ולעולם תפלה בלחש וחזרה, הכל עליה
אחת, אף בחול בחזרה, ולכן בחול אין נפילת
אפים עד אחר החזרה כי שניהן עלייה אחת וזיוג
אחד לבד, ובר"ח עולה עוד במוסף, וגם בלחש
וחזרה עלייה אחת. והנה עלייה הראשונה הוא עד
חג"ת שלו, וז"ש ובראשי חדשיכם כי נעשה לה ב'
רמוזים, וזהו ראשי, זהו תקריבו עולה ליהו"ה,
שאנו מעלין אותה שתעלה ותקרב לה, ואמר
פרים ואלים וכבשים, הם אברהם יצחק ויעקב,
כמבואר בזוהר שהם חג"ת. אח"כ במוסף, עולה

(א) שער הכוונות ח"ב דף קי"ג.

אלהים, ונעשה ראש, לכן צריך לכוין לג' אותיות ראש אלו, והוא: כי הנוקבא יוצאת מאחורי הז"א, כי גם הוא נקרא אלהים, והאחוריים דאלהים, הוא גי' ר' דראש, וא' רומז על אלהים פשוט, וש' הוא בגי' אלהים דיודין, שהוא גי' ש' דראש, וזהו ראש חדש"ש הוא גימ' אל"ף ה"י יו"ד ה"י, אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה.

צריך האדם לכוין בר"ח, בשם שדי במלואו, כזה שי"ן דלת יוד בניקוד קמץ בכל אות, גי' תתי"ד, והוא בגי' ראש חדש.

ומה שאמרנו לעיל כי כל העליות של ר"ח בין ביום ובין בלילה היא לנוקבא, לכן צריכין הנשים שלא לעשות מלאכה בר"ח, מפני שהם בחי' הנוקבא ולהם העלייה ולא להזכר (א"מ, כי מלכות קנ"א, ובקבלתה מבינה הנקראת קס"א, נקרא חדש).

ואומרים הלל בדילוג ויכוין בר"ח ל"קרא "את" הלל שהוא לאה ששורשה ממלכות דתבונה, והיא המוסיפה אור בר"ח בהלל, שמספרו אדנ"י שבמלכות דאצילות כנודע, ונמתקת רחל, כמו ב"ג מדות, לכן במקום י"ג מדות אומרים הלל. הלל, לר' יוסף מערבי, הנה ההלל בר"ח, הוא כנגד י"ג מדות הרחמים, להורות שנמתקו בסוד הרחמים, בסוד הי"ג מדות, שיש תוספות אור כמו ב"ט, אלא שי"ט הוא סוד מוחין דו"ק דאמא עלאה, שרומז לס"ג עם י' אותיותיו, שעולה גי' יום טוב, ואז אין ההנהגה למלכות דבינה שהיא מלאכה, לפיכך אסור במלאכה. אמנם ר"ח, הוא רומז שיש תוספות אור מלכות בינה, שממנה מתחיל אור למלכות ביום ר"ח. ובשבת שהוא קודש, והוא מציאות אבא שכולו רחמים, א"צ לא הלל ולא י"ג מדות, שאין שם שורש דין, כמו באמא דמקנא בכורסייא למתק הדינין שיצא ממנה, אמנם אבא מתפשט רק עד סוף אצילות לבד, לפי שלא יצא ממנו דינין כלל, לזה א"צ לעורר לא הלל ולא י"ג מדות, והי"ג מדות נרמזו בטי' פעמים אדם, בפסוקים מן המצר, שזה צריך לכוין בהם, כנזכר באדרא.

מהחברים: טעם ההלל בר"ח שאומרים, אע"פ שאין בו נס, נודע מה שאדז"ל בקטדוג הלכנה,

בנצח, והמלכות עולה בהוד, בתפלת י"ח בלחש. אמנם עתה עולה המלכות עד הנצח, לכן אומרים יעלה ויבא ברצה שהוא בנצח. והיינו גם כן ראשי חדשים שהם ב' ראשים שיש לה בר"ח, והם נ"ה דז"א, ואח"כ בחזרה מאירין בה ח"ג, ואח"כ במוסף הוא עולה עד חו"ב דז"א. והנה הענין הוא, כי הנה אמת הוא, כי ודאי קדושת שבת אין כמוהו, אך ההפרש הוא, כי בשבת היא אוכלת משולחנו, והיא עולה ע"י הת"ת, ואע"פ שעולה עד או"א, עכ"ז אינה עולה אלא עד שיעורו לבד, שהוא בחו"ג שלו. ובמוסף ר"ח, אז שניהן שוין כאחד. ולכן בשבת נאמר ונסכה, כי היא בסוד נקבה וטפלה אל הזכר. אך בר"ח, כתיב ונסכו, כי היא כמוהו במעלה, ונקרא לשון זכר.

ולכן תמצא, כי ר"ת ימי המעשה וביום השבת, הם יהו"ה כסדר, כי אז הוא קודם עליה במעלה, ונקרא לשון זכר, ומשלו היא אוכלת. אך יש הו"ה אחרת, והוא השבת יפתח וביום החודש, ד"ת ה"י ו"ה, ה' על י', להורות כי בר"ח בינה גוברת על חכמה, ואז גם המלכות תעלה מאליה, ולא ע"י הת"ת. אך שאע"פ שאני אומר שהיא עולה מאליה, ג"כ הת"ת צריך להעלות כדי שיהיו שניהן שוין בעת הזווג, אך כונת העליה הוא אליה לבד, וזהו הביאו עלי כפרה, שהיא בבינה, שהוא על הת"ת, ה' על י'.

ועיין בתפילת ר"ה, דבר כולל לשבת וי"ט ור"ח, ואולי בלילה לא יש עליה כלל לנוקבא רחל כ"א ביום, שאז עולה נוקבא בנצח, לכן אומרים יעלה ויבא ברצה, שהוא בנצח. ובלילה אם לא אמר יעלה ויבא, אין מחזירין אותו, הסוד כי בלילה הזווג עם לאה עלמא דאתכסייא כנודע, לכן אם לא אמר יעלה ויבא בלילה, אין מחזירין אותו, מה שאין כן ביום, כי אז מפני שהיא עליית זווג יעקב ורחל, אשר רחל עלמא דאתגלייא ביום, שאז זמנה, לכן אם לא אמר יעלה ויבא, צריך לחזור.

והנה ר"ח הוא, הנה ראש, הוא עליית הנוקבא בכתר דזעיר אנפין, שהוא ראש ממש. חדש הוא להורות על חידוש זה, הבא מזמן לזמן, שאינו נעשה בכל יום ויום. והנה הנוקבא נקרא

במסכת חולין^ט לכי ומעטי את עצמך, כבר פירשנו במקומו, כי דקדקנו במלת לכי. פי': שכל מה שיורדת למטה, מתמעטת, שבכל מקום שהלכה הניחה עיקר, עד שאנו אומרים שנקודה אחת ממדת מלכות, יורדת להיות נשמה לעשייה. וכן בגשמיות, הלבנה הולכת ומתמעטת, עד שאינה נראת כלל, כמו שלמעלה בעולם העליון, בהתלבשה בעשייה, מאירה על כל עולם התחתון, שאז קבלה אור בשלימות, ונאמר בה ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה. פי': מתחלת הלילה, שאין זווג אלא בחצי לילה האחרונה, ואין שולט אז רק בחי' לאה, הנקרא ליל כנודע, וזהו ליל שמורים כדפירש ב זוהר. ומחצות ואילך, מתעוררת לזיווג, ונקרא אז לילה, ומאותו הארה היא משפעת לכל העולמות, וזהו שנעשית ראש לשועלים, וזהו בעוד לילה, שאז יש לה מוחין והארה, באמצעות התורה אשר לומדים בלילה, אשר זה צורך קימת לילה לעסוק בתורה, כנוכר ב זוהר בכמה דוכתי, באופן כי מהאור שקיבלה היא משפעת, ואין לה פחד, מאחר שהאור גדול. אמנם מחצי חודש ואילך, מתחיל נגה שהוא נשמה לחיצונים לעלות, ולפתות לקדושה, שהחיצונים מפתים אותה לגנוב האור מהקדושה, ורוצה לפתות ואז היא מתמעטת, וכל מה שנגה עולה ומתדבק בקדושה, הקדושה מתעלמת למעלה ומסתלק אור הנוקבא מחמת תגבורת הדינין, עד שנסתם אורה, שכשיש דינין והחיצונים מתגברין ומתדבקין בקדושה, אז האור עליון מסתלק למעלה, כדי שלא יזונו עיניהם ממנו, ואינם מתגברין בו, רק כמה שגנבו כבר, וזה הענין פירשתי במקומו בס"ד באורך.

וא"ת, לפי מה שפרשתי לכי ומעטי את עצמך, שכל מה שמתפשטות מתמעטת אורה, א"כ איך אפשר שבהתפשטותו לתת שפע לא יחסר, וכשמתעלמת למעלה יחסר אורה, הענין: כי מתחלה לא היתה צריכה לקבל אור ע"י בעלה, רק הוא והיא שוין ומקבלין יחד, והיא היתה גדולה כמוהו, וכשנתמעטה וירדה למטה ולא נשאר בה למטה אלא נקודה א' עשירית ואפילו ו"ק שלה

אינן מתקנין, אלא ע"י התחתונים בסוד יראה כל זכורך, שמתקנים אותה ומגדילין אותה ע"י בעלה כמו העלין (ס"א כמו פרי) שצריכין לאילן עד שיתבשל הפרי, כן היא צריכה לו ודבוקה בו, וכל זמן שדבוקה בו אין פחד, וט' חלקים שלה נשארין למעלה גנוזים בבינה, שהם עיקרה ונשמתה, ולפי שרצתה להיות ראש לכל העולמות ואין ראוי שיהנו מאורה, לזה נשאר ט' חלקים שלה שהם עיקרה ונשמתה, כיון שנשאר אורה למעלה, וכל מציאות הרחמים נסתלקו ממנה, ולא נשאר בה אלא בחי' נפש לבד, עיקר הדין שמציאותה היא מהגבורה עליונה, לזה גברו כל הדינין, שגבר הדין בה, ונסתלקו כל הרחמים ואז אסכרה לרביא ח"ו יום ד' כנודע, והיא נקרא חדש ל' יום, לרמז לנצח הוד יסוד ז"א, שעל ידם גדולתה ופרצופה בהתדבקה בו באחור, כהדבק הפרי לאילן.

ודע, שמוחין שלה הם בפרקין העליונים דנה"י שלו, והם נעשין לה חו"ב, ופרקין שניים הם נעשין ח"ג, ויסוד מתפשט עד הטבור שלה, ופרקין תחתונים הם לנ"ה שלה, ואין מגיעין לשם חסדים כלל, אלא אדרבא שם הגבורות מתגלות, והם מתקבצין ביסוד שלה, ולזה דינין רגבורה נייחין ברישא וקשין בסופא, שאין החסדים מגיעין אלא עד מקום שמגיע שם יסוד הזכר, וכנגדו מן הצדדים, כמו שיסוד אבא מתלבש בז"א, כן ג"כ יסוד דז"א מתלבש תוך המלכות עד הטבור שלה, ושל אבא מגיע עד שעטרה שלו מתלבש ביסוד ז"א, לפיכך מתפשט בכל אצילות, באופן שאין למלכות מאבא, כי אם עטרה שלו סוד ד' של יוד כנודע, ולפי שירדה המלכות ונתמעטה, אינו מגיע לה יסוד דזעיר אנפין עד יסוד שלה, ותהיה מתוקנת אפילו בסוד שהיתה קודם הקטרוג. ואלמלא חטא אדם הראשון, שגרם שהחיצונים פשטו יד בכל העולמות, ופגמו אותן, היה נקל לתקן מה שנפגם בקטרוגה, שאינה פגם על ידי בני אדם, אבל כיון שחטא אדם הראשון, נפגם הכל, וגברו הקליפות, רגליה יורדת מות. ונמצא לפי שפירשתי שהמלכות ל' יום, רמזו

(ט) חולין דף ס: שער הכוונות ח"ב ענין ר"ח דף קי"ו. תע"ס חלק ט"ו אות ה'.

לספירת בינה. ל' תחתיו סגול, מורה לספירת חסד. ותחזור פעם אחרת, מ' ותחתיו קמץ, מורה לכתר. ד' תחתיו פתח, מורה לחכמה. א' תחתיו צירי, מורה לבינה. ד' תחתיו סגול, מורה לחסד. נ' תחתיו קמץ, מורה לכתר. י' תחתיו פתח, מורה לחכמה.

צריך לחלוץ התפילין קודם מוסף, והטעם כי עד עתה לא היתה עליה לנוקבא יותר מימי החול, (ובספר זאת חקת התורה מצאתי זו"ל, וצריך בראש חדש באשמורת הבוקר, לכיין בשם אלף למ"ד אדנ"י) קמץ, כמו רביע שעה, ואחר כך כולו פתח, כמו כן. ואחר כך כולו סגול. ועתה אז עולה הנוקבא יותר מימי החול, כי התחילה לעלות במוסף עד הכתר, לכן קודם המוסף צריך לחלוץ התפילין. והרב זו"ל לא היה מסיר התפילין עד שיגמרו כל הקדיש שלאחר חזרת ספר תורה בהיכל קודם מוסף, ואחר כך חולץ תפילין, והתפלל מוסף.

מע"ח: דע כי בראש חדש מסלקין התפילין קודם מוסף, כי אז נגלה עליו שפע עתיקא קדישא, ויורד דרך המדרגות, והוא למעלה מהתפילין, ועיין בכוונת חול המועד^(ז) ובנע"ח נוף א' פרשת אחרי.

מוסף ראשי חדשים: יש להבין, למה אמר ראשי חדשים בלשון רבים, וכי כמה ראשים יש לנוקבא רחל העולה עתה, והיא רמוזה בר"ת "ראשי חדשים" לעמך, ר"ת רחל. והענין: כי בתחלה יש לה כמה בחי', אשר כל אחת נקראת ראש, והוא כי הלא בתחלה יש לרחל מוחין מנצח הוד יסוד דז"א, והם לה בחי' ראש. ואחר כך בעמידה עולה לחג"ת^(ז) שלה, ונעשין לה בחי' ראש, ובמוסף עולה עד חב"ד דז"א, ונעשין לה מהם בחינת ראש, ובכתר יתנו לך עולה עד כתר דזעיר אנפין, כי הוא בראשו ממש, ובהעלותה בכל בחי' ובחי', נעשה ממנה בחי' ראש, לכן אמר ראשי בלשון רבים, כי כפי גדל המוחין שהיא עולה, נעשה לה ראש כנ"ל. ראשי חדשים, ב'

לנה"י שלו, כל אחד י' הרי ל', ועוד חצי שכנגד היסוד הוא רחמים. ומחציה ולמטה שאין שם כנגדו יסוד דז"א, ואין להם על מה שיסמוכו הוא דין גמור.

וסדר גדלותם, אחר שעולה הנקודה מאחוריו בין חדוי, מתחיל להיות לה חו"ב, אחר כך חג"ת, אחר כך נצח הוד יסוד, וכשאלו מתגדלין, האור מתפשט להגדילה, וכיין שנצח הוד יסוד דילה אין להם על מה שיסמוכו, ויש פחד מהחיצונים שיהנו ממנה, כי היא באחור, עד שחבוא להיות פנים בפנים, ועולה עמה עד שיהיה פנים שלה ושליו שוין, באופן שער חצי חדש, תהיה ההנהגה גם כן התמידית שהוא לחיות העולמות לבר, על ידי חצי עליון. ומחציים ולמטה, תהיה ההנהגה על ידי חציים התחתון, עד סוף החדש, והם פועלים דין, אם לא על ידי התפלה דמעה שיחזור אותה כולה בסוד רחמים לעלות למעלה. ולפי שעשה המאציל העליון יתברך, שאף על פי שגברו דינין הממעטים אורה, על כל זה חוזרת לעלות למעלה לקבל אוד גדול ומתחדשת כבדאשונה, ומתפשטת למטה, ובהתפשטותה באותו אור גדול מתמתקים כל הדינין, ונותנת לכל א' חלקו כראוי לו, ומשתלמת בשלימות, ואז אין שופ"ר, לזה אנו אומרים הלל, שזה הנס שמתגדלת בשלימות גדול, ומתחדשת למתק הדינין שגברו במיעוטה, וניצול העולם מאסכרה, ומכל חלי ד"ל, עכ"ל.

פרק ג'

קריאת התורה בראש חדש, כבר כתבנו במ"א, הכוונה הצריכה לקריאה בכל יום, ומשנה וקבלה, והנה כאן נדבר בראש חדש, הנה יום שחל ראש חדש, באיזה יום שיהיה, צריך לכיין כשיעסוק בתורה, לשם אל במלוי, ובשם אדנ"י פשוט, אשר בהם י' אותיות, וזהו תוספות הארה לשכינה, ובהם י' נקודות, וזה סדרן: א' תחתיו קמץ, מורה לספירת הכתר. ל' תחתיו פתח, מורה לספירת החכמה. ה' תחתיו צירי, מורה

(י) כולו קמץ (קאריץ) (ז) לקמן שער מקראי קדש פרק ה'.
(ל) ל"ג שלה. שעה"כ ח"ב דף קט"ז ד"ה ואמנם.

דר"ת לאחר שאמרו קדושת כתר, עד שחרית של יום ב', כי הלילה מפסקת. והרמ"ע חולק, אף שהיה ירידה בחטאת דר"ת, דאסקי תיכף אחר מוסף, ויש להניח.

להרח"ו ז"ל, דע צנין ר"ת, וההבדל שבין שנה לחדש, והוא, כי החמה מקפת י"ב מזלות בי"ב חדשים, והם י"ב צרופי הויה. והלבנה מקפת אותם בחדש א', והם י"ב אותיות של אדני. ואין מכוונות י"ב של אדני לי"ב של הויה, לפי שזה מקיף הי"ב מזלות בי"ב חודש, וזה בל' יום, והחמה אין בה שיעור בהקפה. (ס"א כחה בתחילת הקיץ, וכחה בסוף הקיץ, כי כחה בתחלת ההיקף כמו כן) בסוף ההיקף, והלבנה יש בה חסרון.

והענין: שהם ה' פרצופים, א"א או"א זו"ן, וכנגד ה' השמות בנשמה, הם נרנח"י: נפש נגד מלכות, רוח נגד ז"א, נשמה נגד בינה, חיה נגד חכמה, יחידה נגד א"א, וכל א' כלולה מ"י, וכל א' יש בו אות א' מהויה, וקוצו של י' רומז לא"א, וכן כל א' מאלו האותיות יש לה י', שהוא פרצוף שלם. י' כפשוטה, ה' יש לה ה' אחרת, כזה ה"ה, הרי י'. ו' כשהוא בבטן המלאה, והוא אות ו' זעירא שבתוך ה', והוא בעל ו' קצוות, ואין לה ראש, ולזה הולד כשהוא בעיבור אין לה ראש למעלה אלא בין ירכותיה, וכשנולד נעשה ראש אל ו' והם ג"ר, וקוצו התחתון של אות ו' הוא המלכות והוא עשיה. ואות ה' אחרונה, יש לה ג"כ ה' אחרת, ופי': כי בהיותה בבטן, וכשיורדת למקומה נשאר שורש שלם שם למעלה, הרי יש שם למעלה י', וכשיורדה, הביאה שורש אל אמא עמה ולזה יש לה עשר. וז"ס מנצפ"ך,

הגהה

ראשים יש לה בראש חדש, והם נצח הוד דז"א כנ"ל.

מהחברים: ניקוד הוי"ה בראש חדש במוסף אמצעית, שוין עם מוסף שבת ור"ח, צירי ושורוק. נ"א ראש חדש שורק ואהי"ה. הצירופים של י"ב הויות וי"ב אהי"ה שצריך לכוין בכל חדש, לקמן בשער היחודים).

כליל ראש חדש אחר חצות, או כליל י"ט אחר חצות, מותר לשמש לת"ח, אע"פ שאין זוגם כליל שבת.

חייב אדם להקביל פני רבו בר"ח, והטעם כי גם בר"ח יש נפש יתירה בעת הכתר, ואז אם יקבל פני רבו, יושפע לו מכח רבו, אבל עיקר הוא בשבת, כי כל היום יש נפש יתירה. וברגל (ס"א לא צ"ל) אצטריכא ליה, דלא כתיב בקרא.^(א)

מצאתי כתוב במכתבי קדוש של הרב במצרים, סגולה נפלאה מכל צרה וצוקה, בפרט בזמן המגפה, שמדת הדין מתוחה, לומר בכל ג' תפילות של ר"ח עלינו עד אין עוד, ישר והפוך ז"פ, ובפ"א יאמר אבגית"ץ קרעשט"ן, ובפ"ב יאמר נגדיכ"ש, ובפ"ג יאמר בטרצת"ג חקבטנ"ע, ובפ"ד יאמר יגלפז"ק שקוצי"ת. (מ"כ הטעם, לפי שיהושע תיקן עלינו, והפיל עי"ז ז' חומות יריחו, נגד ז' קליפות, ועי"ז ז' שמות דמ"ב, שהם לשבר כח הקליפות ז' של ז' חומות) אח"כ יאמר על כן נקוה עד גמירא, ויכוין בס"ת מהרה" בתפארת" עוון" ס"ת תכ"ה. אח"כ יאמר מזמור ז' שגיון לדוד וכו'. וסיים הרב, וידוע אני שהוא מקובל, ונגע לא יקרב באהלו עכ"ל.

(א"מ) מנהג הרח"ו ז"ל, שלא להניח תפילין

צמח: נ"ל, כי ברגל לא אצטריכיה ראייה, כי יש בו גם כן כתר, ואינו גרוע מר"ח, כי הלא מוסיפים העולין לספר תורה, ואיסור מלאכה, ולא כתיב בקרא כי אם לא חדש ולא שבת, והלא יום טוב לא כתיב בקרא.

(א) (ס"א אם הקרא שהזכיר הרב, הנה זה נוכל לומר, כי השונמית שהיא בחינת נפש, שתקן מטה ושלחן ומנורה, מדוע את הולכת אליו היום, לא חדש ולא שבת היום, רומז לי"ט, ואם כן גם כן נזכר בקרא, אבל אם היא י"ט לא היה יום קצר, ולזה אינה ראייה)

(י) כמו כן כחה בסוף ההיקף (קאריץ).

בבניית מלכות, ונעשית גן, ומעיינא חדא דאשקי לן, הוא היסוד המשקה את הגן. תחות האי גן, אית גנין אחרנין, אות ד' שבארנו שירדה למטה, ונעשים גנים אחרים שהוא אות ו' הנשאר למעלה אתהפיך לבחי" זכר, והיסוד שבה נעשית מעיין, דאשקי ומדווג עמה, כמ"ש, וזש"ה וכגנה זרועיה תצמיח, זרעה לא נאמר, אלא זרועיה, והם הספיחים.

ופי': כי קודם החורבן, היו באים נשמות חדשות לעולם, אבל לאחר החורבן לא יש אלא ספיחים. והטעם, לפי שסבת החורבן היה, שלא שמרו שמיטה, ואכלו חדש, לפיכך נגזר עליהם, שכל ימי החורבן לא יאכלו אלא ספיחים. ופי': כי ממה שנזרע בנוקבא העליונה בזמן הבהמ"ק, כשיורדת למטה, היא מתהפכת בבחי" זכר, ומזרעת ספיחים עליונים בתחתונים. וז"ס השכיבנו אבינו לשלום, וזהו בלילה. אבל ביום, והעמידנו מלכינו לחיים ולשלום, כי למטה יש מות, ולמעלה אין מות.

וכן מצינו, כי יסוד הנוקבא שהוא בנימין, כשסתלק יוסף בסוד מצרים שהיא הגרון, משמש בנימין תחתיו, והוליד עשרה בנים, דוגמת "בנים שהיה ראוי להוליד יוסף ואבדם, ויצאו בלי נקבה, כשהוציא י" טפין כמאמר רז"ל^ט שהם עשרה הרוגי מלכות, והם י' נשמות שיצאו מיסוד עליון בלתי נקבה דרך קרי, וקיבלום החצונים ועלו בעלייה ראשונה ביסוד בנימין, וזרעם בסוד ד' היורדת למטה. ואפשר שלכן נקרא ר' עקיבא בן יוסף, וכשנסתלקו על ידי הריגה עלו ביסוד דיוסף, וז"ס ר"ע נכנס בשלום ויצא בשלום, שנכנס בשלום של בנימין, ויצא מן העולם בשלום של יוסף. או יהיה פירושו, נכנס בשלום, לתקן השלום הזה שהיה פגום ועלה בידו, וז"ש ויצא בשלום. וז"ש בפרשת פקודי,^ט בגין דר"ע סליק לעילא כדקא יאות, אעל בשלם ונפיק בשלם, כמ"ש בפירוש שאיל שאליתא, ולא איתפרש. פי' שימות באותו מיתח לתקן יסוד עליון, ולא יפרד ממנו.

שהם ה"ג, והם כפולים, וה"ג אינם אלא ה', אלא שהם ה' דאמא עלאה, וה' דאמא תתאה, ולזה הם כפולות.

עוד בחי' אחרת לה' תתאה שמורה על עשר, שהם ד"ו, ונחלקים לב' אותיות, ו' נשאר באצילות למעלה, אות ד' שהוא בחינת המלכות ירדה למטה, ונעשה פרצוף שלם, והיא נשמה דבי"ע, ולזה היא דל"ת, שהיא עניה חלה כשיורדת למטה. וכשיצאה לחוץ אמא, או אוזיפת אמא לברתא מנהא. וזו הדל"ת שיורדת לבריאה, נקראת אלהים, כי מלכות שבאצילות אינו נקרא בשם אלהים, רק זאת שיורדת למטה ונעשה ה', בסוד היורד לבריאה, ומדווג שם, והוא ו' שנשארה למעלה באצילות, ונעשית זכר אליה, ויסוד שבה יורד ומדווגת עמה, ונעשית מן ד' ה', וזהו שאנו אומרים השכיבנו אבינו לשלום וכו', כי באצילות לא יש שינה, אלא מבריאה ולמטה, ובריאה שהוא הכסא, בלילה נעשה מטה. ורחל שהיא בעשיה של אצילות למטה, המלכות שבה היא תחת המטה, והזווג הוא בלאה, "השכיבנו אבינו לשלום, ר"ת לאה למפרע, ואנו מתפללין שירד השלום שהוא היסוד, שאות ו' המלוי שנשאר שם למעלה, שירד להזדווג עמה, זהו בזיווג של לאה. אבל ביום, והעמידנו לחיים ולשלום, שהוא זווג עליון ביסוד של מעלה.

וזהו כל מה שמתפללין אנחנו, ומתקנים בתפילת שחרית, שיעלה אות ד' זו למעלה במקומה הראשון, שהוא שער ראשון מלכות שבמלכות, שבלעדה אי אפשר להזדווג. וכשהיא עולה כולה, נעשית הזווג העליון. וכאשר יורדת למטה, אות ד' נעשית נקבה, ואות ו' שבה נעשה בחי' זכר אליה.

וז"ס בזהר פרשת בלק^ט על פסוק מעיין גנים, ה' גנים אית להקב"ה דקא משתעשע בהון, מעיין חדא עלייהו דקא משקי לן האי גנתא, אית גנין אחרנין עבדין איבין לזינייהו, והאי גנתא אתשקי מהאי מעיין דאשקי לן. פי' ה' גנים שעל ידם

(ג) דף ר"א: זהר ע"פ הסולם אות שי"א. (ט) תקן ס"ט. ע"ח שער ח' פ"ג. שער הגלגולים הקדמה כ"ו.
(ע) דף רנ"ד: זהר ע"פ הסולם אות תרע"א.

ובהבל ד' חלקים כסף, וב' חלקים תערוכות. כמה חשיבות יש לשני חלקים זהב, מד' חלקים כסף. ומזה העופרת של קין, לקח קרח, כשחלק על משה ע"ה. וז"ש רז"ל, ויקח קרח, שלקח מקח רע לעצמו, שהוא היה ממדרגה מעולה ביותר, שהוא רומז ראש ללויים, ולקח זה המקח לעצמו של קין, כדי לעלות ולחלוק על משה. ויתרו לקח מהטוב, והניח המותר לעולליהם הבאים אחריהם, ולזה הביא קין קרבן מזרע פשתן, דפשתן הם הגבורות, אלא שהביא מדרגה תחתונה, שנאחזים בה הקליפות, לכן פשתן בס"ת של קרבן: קו"ף רי"ש בי"ת נו"ן. וזה סוד זכור רחמיך יי"י וחסדיך, וארו"ל^ק ויצחק היכן היה, שהלך להציל את בניו משעבוד מלכויות, כי רחמיך וחסדיך היינו יעקב ואברהם, וז"ש למה לא נזכר יצחק, אלא שהלך להציל בניו וכו'. דאז הוא עיקר שלטנותו, ומה שעתה אינו ראש ההנהגה, לפי שהצוננים נאחזים בו, אבל לע"ל בלע המות לנצח, ואז לא יהיה קליפה ותהיה ראש ההנהגה ע"י יצחק, וז"ש כי אתה אבינו, ופי" רז"ל^ק על יצחק נאמר, והבן.

עוד ענין אחר, בניצוח שמש וירח, בהיות שניהם תאומים נבראו, והושוו זה לזה. וכשטענה אין שני מלכים משתמשים בכתר א', אז ירדה ממעלתה והקטינה את עצמה, שהשמש בהיות שנברא ביום ד', וניתן בריקיע ד' שהוא חלקו, ואין מקום הירח שם, שאז היתה סמוכה לשמש, והשמש עיקרו שם, לכן ירדה היא ואין לה אור מעצמה כי אם מבעלה השמש שמזווג עמה^ש בערב ובשעת המנחה, שמשם והלאה משפיע בה מאורו, ומתגדלת עד י"ד יום, שהם ימי טהרה. ומשם ולהלאה היא הולכת וחוסרת י"ד ימים אחרים, ונקראת עיר פרוצה, כי אין לה חומה, כי אין לה אור ממנה, כי נפרצה מאותו האור, ולא כמו שהיתה עד עתה נשפעת ונתגדלת אורה. והשמש ישיש כגבור לרוץ אורת, שהיא הלבנה, שיש לה אורח כנשים כנודע.

והנה דם נדה באשה, ממקום התוהו, ומשם

ופי" הכא תרין סטרין, ידך ה' דא קב"ה, שהיא השכינה, ונשמתו איתכניש לגבוה. ממתים מחלד, דא סט"א דגופא איהו שליט עליהו. ופי", שבמיתה זאת יש ב' בחי', א' מיתה טבעית, שכבר היה בן ק"ך שנה. והב' היא ההריגה. ואם היתה מיתתו מיתה טבעית, היה נכנס בנוקבא העליונה, ובנוקבא נסתלק למעלה, ויהיה ידך משתמשת למעלה ולמטה, ומלת מחלד ג"כ למטה ולמעלה, וז"פ ממתים ידך היתה המיתה נכנס בידך שהיא השכינה, עכשיו שהיתה המיתה מחלד, אשר הם הצוננים מחלד, חלקם בחיים. וחלד פי' לשון חלודה, שהוא ר"ל מוצנע, והוא שנכנס^ב בסוד העליון, והוא הנקרא חיים אל חי, וזהו אור" זרוע" לצדיק" ולישרי" לב" שמחה", ס"ת ר' עקיבה. ולישרי לב, מישרים הנקראים גבורות. ולב הוא המלכות. וז"ש ולישרי לב, שהם הנמשכים מהגבורות שכלב, שמחה נמשך להם מאמא, ושמחה היא הגבורות, שאין שמחה אלא בכשר ויין, שהם גבורות. וז"ש וצפונך, שהם הגבורות, תמלא בטנם, ישבעו בנים שהם הם עצמן, והניחו יתרם לעולליהם, פי': כי משה ויתרו, לקחו חלק הטוב שהיה בקין, וז"ש וחבר הקני נפרד מקין, והוא עיקר עליית הגבורות, והגבורות הם עיקר לע"ל, לפי שאז אין חצוננים שולטין, וההנהגה היא על ידם.

וז"ש רז"ל: ^גלע"ל, הצדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם, וההבדל שיש בין העטרה לכתר, שהכתר הוא בזכר, והעטרה היא בנוקבא. ולע"ל, שיהיה ההנהגה ע"י הגבורות, צדיקים יושבים, ועטרותיהם בראשיהם שהיא עולה להיות עטרת בעלה, כי כל גבורה נוקבא, ולכן נקראת בשם עטרה.

וכן מוצא בחוש, שהזהב חשוב מן הכסף, ומצפון זהב יאתה, והכסף מצד החסד. אלא בגין שקין היה קינא דמסאבותא, שהיה בו תערוכת מהקליפות יותר מהבל. א"ה, כשנראה בדעתינו, שבקין היה ב' חלקים זהב, וד' חלקים תערוכות.

(ט) שנכנס ביסוד העליון (קאריץ) (צ) ברכות י"ז. (ק) זהר פ' ימיני אות מ"ג דפו"י דף ל"ח.

(ר) שבת פ"ט: (ש) בערב יום בשעת (לבוך)

גם ד' אותיות הוי"ה, אוה א' בכל חדש, וחוזרים בכל שנה. וגם הם ד' יסודות: י' מים. ה' אש. ו', רוח. ה', עפר. וידוע שכ"א נוטל מחדש, נגד אותיות הוי"ה. גם כן המלאכים, י' מיכאל, ה' גבריאל, ו' נוריא"ל, ה' רפאל. ניסן נגד י', ובו שולט מיכאל, ומזל ניסן טלה. אייר ה' ראשונה, ומלאכו גבריאל, ומזלו שור. סיון ו', וידוע שהוא כלול מב' ראשונים חו"ג, לכן מלאך שלו פעמים נקרא נוריא"ל מצד ו', אוריא"ל מצד ה'. נוריא"ל כנודע שנקרא אורפניאל כשיונק מהפנים שעולה חשמ"ל, גי' מלבוש שהוא לבוש הפנים גי' שע"ח. ואוריא"ל הוא לבוש הגוף, ואוריא"ל גימ' רמ"ח, כמנין אברהם, שהוא חסד, שהוא תחלת הגוף, לכן מזלו תאומים, לשון רבים, לכן ניתנה התורה בסיון, שהוא אות ו' שבשם, וגם היא נגד ו'.

תמוז ה' אחרונה דין גמור, כידוע שמבכות את התמוז, שהבחי' בה' אחרונה, ע"ד רחל מבכה על בניה. ומ"ש קול ברמה נשמע, הוא על ה' ראשונה, שהיא רומז ה' עלאה, שם נשמע קול נהי ובכיה של רחל, ואז גם היא בוכה, שהבכיה דאימא עלאה, ע"ד במסתרים תבכה נפשי, לכן כתיב ועיני לאה רכות, ואמ"ז^ל מהבכיה, וע"ז אמרו קול ברמה נשמע, הכוונה על ה', לזה אמר תמרורים, לשון רבים, ואח"כ אמר רחל מבכה על בניה, שהולכת בגלות, ואין הבכי על הגלתה, אלא כי איננו, פי' שהיא אינה עמהם, ונפרדה, שאז הוא החורבן כנ"ל, לכן היין שהוא הגבורה, ה' אחרונה, צריך למזוג ג' חלקים מים וא' יין, כדי למתקו בג' אותיות יה"ו, שהמתוק שלה הוא, להעלותה לנה"י, ואז ממתיקה, לכן צריך ג' חלקים מים כנ"ל, לכן בתמוז אירע מה שאירע עד ט"ב, עד שנגלה י', שהוא י' שבו, ולכן הציתו אש בהיכל בתשע, קודם שנתגלה י', לכן חכמים הראשונים קבעו התענית ביום ט', שבעשירי כבר נתגלה אור י'.

אלול, ה' הראשונה, תשובה כנודע, לכן הם ימי תשובה. תשרי ו', ואמרו דו"ל מאזנים לשון רבים,

נתהווה הנחש הבא על חוה והטיל בה זוהמא, וכן נרמז בידה כי לא יהל אורו הבא מן שמש, כי אם רגע אחת, כי היא בתוספות אורה, ונטהרה לבעלה. וי"ד ימים פסק אורה, שהם ימים דמסאבותא, ואחר הכ"ח יום, אין אנו רואין אותה, שהיא תחת הארץ. אבל חסרון אורה הוא ברגע אחד, והיא באותה רגע א' נרמז בפסוק, ברגע קטן עזבתיך, וברחמים גדולים אקבצך, וז"ס הסתרת פני רגע ממך.

עוד רמזו, שזמן רגע א' קטן, שממנה אותה שעה הטה השמש, שלא יהל עליה אורה, ואז נדבק שם סמ"אל, להטיל בה זוהמא להנות ממנה, והיא כ"ט לחודש, וסימן כו"ב שהיא שקר, לכן נדבק שם באותו יום, ואפילו כולו שקר אין לו רגלים, כי אין ברגלים חוטא, שנתקצצו רגליו, ושאריו בחבורא וסיים בפרודא, כי כבודי לאחר לא אתן והבן.

ורמזו ג"כ שפגימת הלבנה היתה ברקיע ו', סמוכה לחיצונים, לכן יכול לגשת, אבל הזמן הוא ברגע קטן. וסוד ותצא דינה בת לאה, וירא אותה שכם בן חמור, שהטיל בה זוהמא. וכן לחוה בהיות שיצאה חוץ לג"ע מן הפתח, לכן יכול הנחש לפתותה, והטיל בה זוהמא, עד שיעביר הטומאה מן ארץ, ואז והיה הויה למלך על כל הארץ, ויהיה הויה אחר ושמו אחד.

להרח"ו ז"ל: ענין ידוע, שהאצילות נתחלק לג' חלקים והם: ג"ר, ו"ק הוא ז"א, ומלכות. וידוע, שבג' ראשונות, י' בחכמה, וה' בבניה דין, אך לא דין גמור כמו ה' אחרונה. והטעם, שה' ראשונה בין י' לו', שגם הוא חסד, מה שאין כן בה' אחרונה, שאין לה אלא אות ו' מצד א', לכן היא יותר קשה מה' ראשונה. ועל ידי התורה והמצות שעשו ישראל, אז אשת חיל עטרת בעלה, תעלה עד למעלה בסוד צדיקים יושבים וכו'. ונודע, ששם הוי"ה, מהוה כל הויות, ואין לך דבר שבעולם, שלא יהיה לו אור מצד שם זה, וכל אחד לפי מעלתו, ובלתו אין קיום כלל. וידוע, שבשם זה יש י"ב צירופים, והם מתחלקים ליי"ב חדשי שנה.

חושם בן דן הרג לעשו, שחתך ראשו, ונפל הראש חוץ המערה, ונקבר שם עם יעקב, לפי שהקדושה שבו היה בראשו לבר, לכן נקבר שם.

ובהיותו יונק מג"ר, שהם ראשי ישראל, כגון שמעיה ואבטליון, ור"מ ור"ע, וע"ז נאמר והאברתי חכמים מאדום, לכן אין מקבלין גרים לימות המשיח, מאחר שלא ישאר שום ניצוץ קדושה כלל יבוא משיח.

ונחזור לענין כי ביצחק וגוי, כאשר כתוב בפגימת הלבנה בהלכות פורים, והנה מי עממין לא נתן הקב"ה לישראל אלא ז', ונשארו ג', שהם קנ"י וקניז"י וקדמו"ני, שהם עמון ומואב ואדום, נגד ג"ר: מואב נגד חכמה, עמון אותיות נועם, דהיינו בינה, אדום עשו, נגד הרעת, שהם נגד ראש ג"ר, שהם עיקר האגור, לכן נאמר פני י"י חלקם לא יוסיף להביטם, שהאומות היו אומרים, מאחר שהקב"ה מסתיר פניו מישראל, לא יוסיף עוד להביטם, שהחזרת הגוף אינו קשה כ"כ כמו הסתרת פנים, שהוא חשך גדול, אבל הש"י כוונתו לטובה, כי להחזיר הגוף לצד אחר צריך יגיעה גדולה, וצריך זמן, משא"כ כשהגוף נשאר במקומו, ומחזיר רק פניו לצד אחר, שתיכף בפתע פתאום מחזיר פניו למקומו, לכן הש"י הסתיר פניו לבר, וז"ס בשצף קצף הסתרת פני רגע ממך, ר"ל שלא יהיה העונש אלא רגע, ותיכף אוכל להחזיר אותו הסתרת פנים, מה שלא היה אפשר כ"כ אם היה בהיפך. ומש"ה ברח דודי ודמה לך לצבי, וארז"ל^א כשהצבי בורח מחזיר פניו לאחור, א"כ נראה היפך מה שכתבנו, שהוא הסתר כל גופו, אך שמחזיר פניו. אלא מתרץ בעצמו זה, ואומר על הרי בשמים, ר"ל: שלעולם פניו גופא הוא על הרי בשמים, ומחזיר פניו ממנו, נמצא הוא ממש מ"ש, שהש"י אפילו כשהעונות גורמין, אין כוונתו אלא הסתרת פנים רגע ממך, שכוונתו לבלתי ידח ממנו נדח, ומגלגל אדם לעולם, עד שיעשה לבוש הראוי לנפש מתורה ומצות, כידוע כי דור הולך ודור בא, הדור שהולך הוא הדור שבא וחוזר ומתגלגל.

וגם בר"ה הדין. יוה"כ מצד סליחה, והיינו המלאך נוריאאל אוריאאל. וזה סוד ג' ספרים נפתחים בר"ה: צדיקים גמורים, רשעים גמורים, בינונים. וזהו מאזנים שתי תיבות, היינו מאזנים, וכשזה עולה זה יורד, היינו צדיקים גמורים, או רשעים גמורים, ושאר חדשים תבין.

וכן ד' אותיות הוי"ה, נגד ד' רוחות העולם: י' מזרח, ה' צפון, לכן כתיב מצפון פתח פתח הרעה, שהוא גבורה, אך לא כמתחתה (צ"ל כמתנקם) לכן אמר פתח, שמשם ההתחלה לבר. ו' דרום, ה' אחרונה מערב, שהשכינה במערב, לכן ר"ת "רחל" מבכה "על" בניה, מערב. והנה השמש יוצא ממזרח, ששמה דכורא, והלבנה ממערב, והשמש אינה משנה הלוכה, אבל הלבנה משנה הלוכה שהיא מתחדשת, והיינו חדש. ובתחילה נראה במערב, ואח"כ מתקרבת למזרח מעט מעט, עד ט"ו יום. וע"ז נאמר, יש דרך ישר לפני איש, דהיינו השמש שהוא הזכר, שלעולם יוצא ממזרח, ולעולם הוא מאיר באופן א', אבל אחריתה שהיא הלבנה, הולכת לאחור, שהיא משנה הלוכה, והם דרכים לשון רבים, והם דרכי מות, שאחר כך נשארת בלא אור כלל, וזהו וילכו לאחור ולא לפנים, וזהו אחר וקדם צרתני, כאשר יבואר בסדר פגימות הלבנה בהלכות פורים.

והנה פרעה לקח עמו שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ושלישים על כולו. ר"ל, שמצרים הוא הבן הב' של חם, ולקח ת"ר רכב בחור, שהוא נגד ו"ק, וכל רכב מצרים נגד המלכות. ומלבד כל זה, לקח שלישים על כולו, רצה לומר גם בג"ר, דהיינו שלישים. ועשו היה מצד הדין, בנו של יצחק, אלא שהיה יונק מג"ר לכן כתיב ויאבה יצחק אח עשו כי ציד בפיו, ר"ל בעבור ניצוץ הקדוש שהיה בו בפנים, דהיינו בג"ר. ובעבור אותו הצייד, היה יצחק אוהב אותו, שאולי יתוקן עי"ז.

נמצא במקום אחר, כתיב עשי"ו, כי להיות שנתגלגל בישוע, תלמיד רבי יהושוע בן פרחיה, ולפי שדחוהו בב' ידים, וענשו, וכמ"ש. ולטעם זה,

(א) זהר שמות אות רל"ו. (ב) פני (קאריץ)

במ"ש, ואמר, כי הטעם הוא, שאז נחרב הבית, והלכה השכינה בגלות, לכן ז' אנו מבשרין חרוש ישראל והשכינה.

ברכת הלבנה להר"א הלוי

קודם ברכת הלבנה, צריך לומר הללו את יי' מן השמים, עד חק נתן ולא יעבור, ודע כי יעבור גי' רפ"ח, וכן רוד מלך חי וקיים, גי' רפ"ח.

מהרב ז"ל: שיש לומר קודם הברכה, מזמור הללו את ה' מן השמים, כי בר' הללו ראשונים רמחים ד' עולמות אבי"ע כסדרן, ובג' הללו אחרונים לכלול עשיה ביצירה ויצירה בבריאה, ובריאה באצילות, ממטה למעלה. וגם כי בו רמוז בס"ת קנ"א, חק"ן נתן" ולא", כי שם זה ביסוד אמא, המתגלה בחזה ז"א, ומאיר על עבר פני רחל היוצאת משם, וע"כ סמוך לו ולא יעבור", העולה מספרו רוד מלך חי וקיים.

להר"ח ז"ל: ברכת הלבנה אנו אומרים בר"ח, לפי שאז היא מתחדשת, ולפי שהיא יוצאת בת"ת שלו, נקראת עטרת תפארת, והנה עטרה היא כתר, ובכל היא נקבה, אלא שהכתר הוא ג"כ דכורא, כי הוא כתר שלו, אבל העטרת היא כתר לנוקבא, לכן היא נקראת עטרת, והוה עטרת תפארת לעמוסי בטן. כי לכך אנו אומרים ברכה זו בר"ח, מפני שהיא מתחדשת בר"ח, ולפי שהיא יוצאת בת"ת שלו, נקראת עטרת תפארת, לעמוסי בטן הם ישראל, שכולם יוצאים מבטן שלה, והם עמוסים, ולפי שהם שם מקום שלה, גם הם עתידין להתחדש כמותה.

ומדלגין ג' דלוגין, כי לפעמים מלכות תחת היסוד, והנה כדי להתחבר גופא בגופא, שהוא בספירת ת"ת, צריך לדלג ג' דלוגים, כי מדלגים נה"י, ועולה בחג"ת, ואלו הם ג' דלוגים של ברכת לבנה לחברה עם בעלה, והוא עליית נה"י בחג"ת. וצריך לנער שולי בגדיו, להבריא את החיצונים הנעשין מקטרוג הלבנה. (ומורי ז"ל היה מנער כנפות הטלית קטן, כי הוא בגד המלכות כנודע)

ובזה יש פרושים רבים, והרשע שאינו מתוקן, אינו מתגלגל אלא פעמים ושלש עם גבר, והצדיק ר"ל המתחיל לתקן, לאלפים, עד שישלים תרי"ג מצות. ועכ"ז יש באדם חלק ראשו וגופו, והגוף הוא ב' חלקים, צד ימין ושמאל, והנה הש"י אחר שבא אדם ולא תיקן כל הצריך לו, הש"י מביא חלק אחד ממנו והיינו ראשו, ואחר כך מביא חלק האחר, ואם לא תיקן מכל וכל, חוזר חלילה לעולם, באופן שאפילו יהיה אלף פעמים, הם לעולם חוזרים על ג', וזהו פעמים ושלש עם גבר, וכל זה לבל ידח ממנו נדח, לכן הדור שבא וכו'. וזה דווקא לאנשים שיש להם מצות הרבה, אבל הנשים, עליהם נאמר והארץ לעולם עומדת, או היא צדקניות, או נכנסת לגיהנם, או הולכת לאברון.

הנה בכל דור ודור, יש צדיק אחד שראוי להיות מנהיג הדור, וגם הוא מהלך ובא עם בני דורו, להאיר להם, וזהו זורח תחלה, ואחר כך ובא. והוא מה שאמרו רז"ל^א קודם שתשקע שמשו של עלי, זרחה שמשו של שמואל הרמתי. קודם פטירת הצדיק, נולד צדיק אחר, כמאמר רז"ל. וזהו זורח השמש ובא השמש אל מקומו שואף זורח הוא שם. והכוונה שנפטר הצדיק, משם מאיר לצדיק שנשאר במקומו, וזהו אל מקומו, ר"ל לצדיק שנשאר במקומו, שואף זורח הוא שם. ואמר כל הנחלים הולכים אל הים, שמלבד המנהיג הכולל, יש כמה פרטים חכמים המנהיגים הדור, והיינו כל הנחלים הולכים, שהם ת"ח שיוצאין מצדיק זה, והם ענפים לו, כולם הולכים לים, שהוא כללות, כדי לחקנם ולהנהיגם, והים אינו מלא, ואינו מתנהג ומקיים התורה ומצות כראוי, באופן שיחזרו ויתגלגלו הם, והחכמים עמהם, וזה אל המקום שהנחלים הולכים, הם שבים ללכת, ומתגלגלים עם הדור ההוא, ע"כ מהר"ו.

צמח: שמעתי שאומרים בדמשק, ששאלו להר"ח, טעם למה אנו מברכין ברכת הלבנה

(א) יומא ל"ח: קדושין ע"ב:

(ד) לכן אנו אומרים שעתידיים להתחדש כמותה, הרי ביום שנחרב אנו מבשרים חרוש ישראל והשכינה (קארין)

ואחר ברכת הלבנה אומרים שלום עליכם ג"פ, והוא כי קטרוג הראשון של לבנה, באומרה א"א לב' מלכים להשתמש בכתר א', ולזה אנו אומרים בברכת לבנה שלום עליכם שלא יהיה עוד שום קטרוג.

מהחברים: ברכת לבנה, הנה נודע לכל באי שערי חכמה, כי כל פנות שאדם פונה לעלות, עליונים למעלה ותחתונים למטה, והם יתעוררו הכוחות של מטה בעובדא ומלולא, אשר הם נקראים מ"ן, לעורר מ"ד דלעילא, זה אחר זה, וזה למעלה מזה, עד הגיע להוריד שפע מעילת העילות ית' שמו, לכן צריך בכל תפלות וברכות שאדם מתפלל, לכיין בהם כוונה גדולה, כי דבור נחשב לעובדא, והכוונה שהוא מכיין הוא מלולא, ואם ככה, אנחנו חייבים לעשות בכל הברכות, ק"ו בברכת לבנה, שאנחנו תובעים עלבונה בתחלה, מנה אחת אפים, לספר קצת בשבחה בפניה, ולהעלותה למעלה העליונה, כאשר היתה באמנה אתו, וק"ו בן בנו של ק"ו, אחרי שאנחנו בברכה זו ותופסים אמונת אמון ויוצר שלנו, אשר מלא בפיו לאמר, הביאו עלי כפרה, כי אם ככה הוא עושה, נדבק בו, לאחריו נלך, כאשר רמזו רבותינו ז"ל בדבריהם הקדושים^(ז) בשם ר"י, תנא דבי ר' ישמעאל, אלמלא לא זכו בני ישראל להקביל פני וכו', שכוונה לומר, בברכה זו שאנו מברכים, ומעלין ומתנשאים את הלבנה, אנו מקבלים בדורון נאה, פני אבינו שבשמים, לפי שאנחנו מפייסין אותה במקומו על שנתמעטה, וא"כ הרי זה לו ית' דורון וקבלת פניה מאתנו, לכן נבאר ברכה זו, וזהו:

^(ז) ברוך: עולה רכ"ח, ר' אלהים ברבוע, כ"ח אותיות המילוי דמלוי דס"ג, אמא המאירה ברחל, והכוונה שאנו מכוונין בשם אלהים המאיר לרחל, שתתפייס בחסרונה. אשר במאמרו, מאמר ו', היא רחל הנקרא מאמר, שהיא מקודשת לו' ת"ת, ומאמר הם קדושין, נמצא שהיא מאמר של ו' ז"א.

ברא שחקים: בנצח הוד יסוד רידה, שנתפשטה בעולמות, ברא שחקים, שהם היכל חסד וגבורה דבריאה, שנקראים שחקים, ששוחקים מ"ן לצדיקים כנוצר פדשת פקודי,^(ח) שהם מ"ן דמנצפ"ך, שהם צריך מתוק גדול, לפי שהם יותר חזקים מן הג' גבורות, והראשונים יתמתקו משלם לע"ל, וזה במאמרו, מאמר ו', פי': בנצח הוד יסוד רידה שיתפשטו בעולמות, ברא שחקים, אלו ב' היכלות דבריאה, שבהם שוחקים מ"ן, ומי הם השוחקים מ"ן, אותן דקבלו יסורין בשביל הקב"ה, דאתתרכת מאתרהא, וגם הנהרגים על קדושת השם, מדה כנגד מדה, מפני שהם זכחו את יצרם וגבורתם, וקיבלו יסורין לשם שמים, אין עומד לנגדו, ותיכף אחר מותם עולה לב' היכלות אלו לשחוק מ"ן כנ"ל.

וברוח פיו כל צבאם, פי': רוח הוא זעיר אנפין, הנקרא רוח, ופיו של הרוח היא הנוקבא, כי פ"ה רומז לנוקבא. ופי': כי זאת על ידי הנוקבא שהיא פיו, תיקן כל צבאם דיצירה, שהם המלאכים הנקראים צבא מעלה. ואע"פ שזעיר אנפין מקנן ביצירה, יכוין עתה לרחל בבחינה זו, שלא יעשה דבר ביצירה, כ"א על ידי רחל.

חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם, צריך לדעת כי כל הנבראים הם תחת הזמן וחוק, הם בעשייה, ויהיה בחינת חק וזמן, חק ע"י ז"א, וזמן ע"י רחל, נתן לעשייה לכל דבר, שלא ישנו את תפקידם ר"ל הנהגם.

ששים ושמיים,^(ח) כי כל העולמות ששים לעשות רצון קונם, ואמר לשון רבים, שהם ב' שמות קס"א, כי כל א' גימטריא קונה, שהם בנצח הוד יסוד דאמא, לעשות רצון ב' שמות הנ"ל, המאירין בכל העולמות.

פועל אמת שפעולתו אמת, אמת הוא הזעיר אנפין, כי כ"א פעם אהי"ה, גימטריא אמת, כי הז"א נבנה ונתקן כולם בשם אהי"ה דאמא, ועוד כי א' דאמת הוא שם אהי"ה שהוא בכינה כנודע, והמ' פתוחה רמזו למלכות דכינה המשפעת לזעיר

(ה) סנהדרין מ"ב: (ו) סוף ספר מבוא שערים ודוש ברכת הלבנה דף ש"ח.

(ז) שער מאמרי רשב"י פרשת פקודי דף קס"ח. (ח) הם כל העולמות. לעשות רצון קונייהם (מבוא שערים)

תתעלה למקום אצילות. ובריאה תעלה מעלה העליונה וגבוהה עליהם. ואצילות יעלו עד הסיבה העליונה. לזה רמז הכתוב, באומרו והיה אור הלבנה שהיא מלכות תהיה כאור החמה זעיר אנפין. ואור החמה ז"א, יהיה שבעתים, פי': שז"א יעלו י"ד ספירות, וזהו שבעתים ב' פעמים, לרמוז שהם ז' של התבונה של מעלה ממנו, וז"ס של יש"ס.

כאור שבעת הימים, פי': ואבא יהיה אור ז' ימים, ר"ל שאבא יעלה לז' תיקונים דעתיק, הנקרא ג"ט קר"ע פ"ח, שהם ז' ימים הידועים, ולז' תיקונים אלו, היה שבח יותר ומעלה אחרת נדעה, כי הם מעולם הנסתר.

על שם כבוד מלכותו, פי': (ז) שעלו זה דיצירה עולה עד מקום אצילות, כל שאר העולמות יהיה בכח "שם" כבוד "מלכותו, שעולה בא"ת ב"ש ב"ם, רמז לשם מ"ב דאנ"א בכח, שמקומו המיוחד לו הוא ביצירה, אמת שיחפוץ הוא ופועל פעולתו בעשיה, כי שם בעשיה צריכין לו, ושם פועל גבורות מעשיו, והעשיה היא הנקודתו הרגילה, וביצירה הוא שם של מ"ב דבראשית, באותיותיו ונקודתו. וכל שם מז' שמות, נחלקו בספירות דיצירה, כיצד: אבגית"ץ, בחסד, וכן כל א' וא' עד"ו, באופן שבכח זה דמ"ב, שהוא ר"ת "שם" כבוד "מלכותו, ר"ת שכס, ובא"ת ב"ש גי' מ"ב, יתעלה עד מקום מ"ה, המיוחד לז"א דאצילות, באופן שיצירה נתעלה לאצילות, ואז יהיה ראשו כחם פז, כי מ"ה ומ"ב, גי' פ"ז, וזהו תולה ארץ על בל"י מ"ה, גי' מ"ה ומ"ב.

ברוך אתה י"י מחדש חדשים: יכוין, (ז) כי בכוונה פתיחה, במלת ברוך, דהיינו אלהים ברבוע ר', וכ"ח אותיות דמלוי מלוי ס"ג, ויכוין עתה ממטה למעלה. ובפתיחה מלמעלה למטה, ויאמר ברוך עושך ברוך יוצרך, עשייה ויצירה. ברוך בוראך, בריאה. קונך, אצילות. ומדלג ג"פ להעלות עולמות ב"ע לאצילות, ויאמר כשם שאני וכו', כך כל אויבי וכו', שהם הקליפות לא

אנפין, כנוכר בזוהר, ות' רומז לרחל באופן זה, (ט) כי תחלת ת' הוא י', שהוא תק"י, ובאה מה' דאמא, ת' כלולה מי' וי' מי' הרי ת"ק, וי' רומזת לי' דאבא, המאירה לה' פי' נקודה בהיכליה כי ה' דאמא נבנית מן י' דאבא, כיצד במלוי יו"ד יש ו"ד, והוא צורת ז', ולכך יו"ד דאבא מאיר בה' דאמא, הרי לך י' של ת' רומזת למלכות, ורומז לה' עלאה, (וכרעים דת' שהוא ג' כפופה רמוז לז"א, שהוא בסוד ו', ופסיעה לבר רומז לרחל, הרי נרמוז זו"ן, הרי לך מלת אמת, רומז בנין ז"א כנ"ל, לכן אמר פועל אמת ז"א, שחותמו ובנינו אמת.

שפעולתו אמת היא המלכות, שמקבלת ממנו, (יא) כי גם היא כל מעשיה כמוהו, ואמת שהוא ז"א, כי כל העולמות שהם ב"ע שנתקנו על ידה, ג"כ לא נתקנו אלא בדמותו שהוא ז"א, בדמותו ובצלמו.

וללבנה אמר, פירוש: הקב"ה הבטיח לישראל, למלכות שהיא לבנה, שחתחדש ותעלה למקום תפארת. פי': למקום שהוא עתה ז"א, וקובע לה מקום עד היכן שמגעת, שהוא לעמוסי בטן, אמא עם ז"א. וזה וללבנה אמר, שהיא נוקבא, אמר הקב"ה, שחתחדש ותעלה למקומה לע"ל, עד שזאת היא עטרת, תהיה בתפארת, ולהיות במקום שהוא עמוסי בטן.

עיין בראש השנה (יז) פי' אחר על עמוסי בטן, שהם עתידין להתחדש כמוהו, פי': שזו"ן יתחדשו לעתיד, ויהיו כאו"א. גם הוא פירש אמא, תתחדש ותתעלה באופן כי אמא ותבונה הם פרצוף א', וכן יש"ס ואבא יעשו פרצוף א', ויתוקן העולם. לפאר ליוצרים ר"ל: יעלו ב' מעלות, ויתקשרו, עד שבמקום שהיא עתה פאר, שהוא ת"ת, שם יהיה יצירה, כי יתעלו העולמות ב' מעלות, באופן: שעשייה תתעלה ביצירה, ויצירה בבריאה, ובריאה באצילות, וזהו מעלה א'. ואחר כך יעלו מעלה ב', העשייה שעלתה במקום יצירה, תתעלה בבריאה, הדי ב' מעלות. ויצירה שעלתה לבריאה,

(ט) כי תחלת ת' ר' ורי"ש במלוי גימ' תק"י (מבו"ש) י' רומזת לה' דאמא (מבו"ש) יא) כי גם היא כמוהו נקרא אמת כמוהו (מבו"ש) יב) שער ר"ה פ"ה ר"ה יום ז'. (ז) שעלוי (קארין) ל) ברכה זו יכוין בכוונת פתיחה (מבו"ש

אלהים. ולפעמים הוא ער הכתר שלו, ואז הוא הוי"ה אהי"ה, וג' יחודים אלו, גי' נד. (עיקר כוונת נר חנוכה הוא, להוריד הארה למטה באלו הימים, כאלו היה הזווג עם בעלה פב"פ, שוה לו עד הכתר ברמ"ח אברים, הרי רמ"ח וב' דרועין, גי' נד. ושם הויה בזווג זה, הוא י"א ה"ה ו"י ה"ה).

והנה בחנוכה היא נגד נה"י לבר, ואנו ממשיכין לה אור מג' יחודים אלו עליונים, לעשות אותה נר. והנה בחנוכה, זו היה כוונת ההדלקה, שיכוין האדם כשמוריד ידו להדליק, כי היא למעלה מג' טפחים, שהוא כנגד נה"י, שהם ג' טפחים, ולמטה מי' טפחים, שאינו עולה עד הראש, ואנו ממשיכין לה אור מן הראש. לכן אם הניח אותה בתוך י' יצא, כי כל זה נקרא מקומה, כיון שהיא נוטלת אור מן כל י'. אבל למעלה מי' אין להניח. וביום השבת, היא עולה עד הכתר שלו, ואז מקומה ממש בכל הי', ואז היא נקראת נר שבת שלמה. ולכן אם לא השיגה ידו, לקנות שמן לנר של שבת ונר חנוכה, נר שבת קודם, שיותר טוב להעלותה עד למעלה, עד כל הי', ולא נר חנוכה שהוא למטה, אף שהאור בא לה מכל הי'.

וגם לכך ראוי להדליק ערב שבת, נר חנוכה קודם שידליק נר שבת, כי ראוי להעלותה מעט מעט ממטה למעלה ממדרגה למדרגה. אבל אם הדליק של שבת קודם, שכבר עלתה למעלה עד הראש, איך ידליק של חנוכה, ויחזור להורידה למטה בנה"י ח"ו.

ודע, כי אנו מדליקין אותה עם שקיעת החמה, כי אז היא מדת לילה, והיא יורדת למטה, אל הבריאה וליצירה ולעשייה, לתת טרף לביתה וחק לנערותיה, ואז אנו ממשיכין לה אותן האורות שהיו לה למעלה. ולפי שעיקר המשכה היא מאותו האור הנמשך אליה מן הראש, שהוא הוי"ה אהי"ה, כי כשהם מלאים ביו"דין הם גי' רגל, ואין האור הזה יכול להמשיך אליה, אלא זמן מועט, לכן גם מצות הדלקה אינה אלא זמן מועט, והו

יוכלו ליגע בי לרעה, כי לא יהיה בי, כך סימנא היא שלא יגע בך לרעה. ויאמר ג"פ, כדי להציל מלכות מג' עולמות ביי"ע, מכל מיני קליפה. ויאמר תפול וכו', ישר והפוך, ישר להציל מלכות דבי"ע מן הקליפה. ובהיפך יכוין לחרב פיפיות בידם, להשליך הקליפות על שונאי ישראל להכניעם אמן.

ויאמר סימן טוב ומזל טוב וכו', דוד מלך ישראל חי וקים, כי ראי זה כראי זה, בחשבך כפל אותיות דוד, גי' חי וקים לעד, באופן זה: ד' כפול ח', חפ"ח ס"ד. ו' כפולה י"ב, י"ב פעם י"ב, קמ"ד. ד' אחרונה ס"ד. הרי רע"ב, כמנין חי קים לעד. ועוד דוד בכפל מרובע התיבה, יעלה מספרו דוד מלך ישראל קים, באופן זה: דוד גי' י"ד, והכפל הוא כ"ח, כ"ח פעם כ"ח עולה תשפ"ד. ויאמר תנא דבי ר' ישמעאל וכו', שלום עליכם, כלומר הם הם דברי הקב"ה, שאומר הנה אני שולח מלאכי השלום, כנגד הדרודן אשר אתם משלחים במקומי, והנה נתן לכם את בדיתי שלום.

בזה הפרק יבואר סוד חנוכה פרק ד'

סוד שמונת ימי חנוכה, איהי מקבלת אור ההוד בעצמו, שלא ע"י ז"א, כי בחול יעקב בנצח ורחל בהוד, וביען אשר לא תיקן ההוד, בענין והודי נהפך עלי למשחית. והנצח נתקן, בענין וגם נצח ישראל לא ישקר, לכן מקבלת איהי אור מן ההוד על ידו דרך הנצח. אבל מתחיהו בן יוחנן כ"ג, תיקן ההוד, באלו הח' ימים לבר, לכן מקבלת איהי אור מן ההוד עצמו על ידה, ושלא על ידו, לכן אנו אומרים על הנסים בברכת מודים, שהוא כנגד ההוד.

מהחברים⁽²⁾ היא נצח, שהוא ענף החכמה, סוד שמן משחת קודש, ולכן היה הגס בשמן, וע"י כהן). ודע, כי יש בה ג' יחודים, א' נגד נה"י, כי עד שם מגיע קומתה לבר, ובזה היחוד הוא הוי"ה אדני. ולפעמים הוא נגד החוזה, ואז הוא הוי"ה

(2) חנוכה שהיא נצח (לבוז)

עד שתכלה רגל מן השוק, כי השוק הם העולמות התחתונים, עד שתכלה אותו רשימו מן האור שנמשך אחריה למטה עד מקומה. לכן הרלקה עושה מצוה, ולא ההנחה, כי אין אנו מעלין אותה ממקומה כלל, אלא שאנו ממשיכין לה אור מלמעלה אל מקומה לבר, היינו ההרלקה. ולכן אסור להשתמש לאורה, כי כדי להיות אור הקודש העלין יורד עד למטה, אשר שם מקומה במקום אשר מצוים שם החיצונים, ואנו חוששין שלא יתאחוז באור העלין, ולכן אין להנות מן האור. (א)

פ"י חנוכה, הוא חנ"ה כ"ו, והוא שיונקת המלכות מאימא עלאה הנקרא חנ"ה, העולה ס"ג, כי חנה בבינה, ושם שם ס"ג, ושרשו הוא י"א, י מספרו אל, כמספר הוי"ה עם ד' אותיות והכולל, וזהו חנ"ה כ"ו. וזש"ה, ואת חנה אהב וה' סגר רחמה, (ב) פ"י: כי אלקנה הוא בחינת אבא, וחנה בחינת אימא, ואינו יכול להזדווג עמה, לפי כי ה' סגר רחמה, ד"ל שנה"י רבינה (ג) שם נעלמים בראש ז"א בסוד מוחין. וז"ס בספרא דצניעותא, אתי מפתחא דכליל שיתא לכן או"א אינם יכולים להזדווג ביחד, אבל מסתלקות למעלה ומזדווגת, וז"ס ועלה האיש ההוא מעירו, ואז מזדווגין יחד.

בענין חנוכה: בברכות, תחלה תכוין, כי הלא יש תוספות קדושה יותר מבחול, כמו שיש בשבת וי"ט ור"ח, רק שאינו דומה להם. אמנם נלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה, לידע איך בחול איהו בנצח ואיהי בהוד, ובחנוכה ופורים הוי תרוויהו בהוד, ואדרבא נראה כי הוא גרוע מבחול, אך הענין כי בחול יעקב לקח הארת שניהם דידיה ודידה, מן נצח ומן הוד, ואח"כ נותן חלק ההוד בה אל הנוקבא, נמצא כי היא טפילה אליו. אך בחנוכה ופורים, היא יונקת מן ההוד ע"י עצמה, שלא על ידו, וזה תוספות קדושה אליה.

ונדבר עתה בענין הברכות, דע כי שרשם סובב,

ואפשר ששמעתי, גם כן לכוין להמשיך זה לשם ב"ן, ומלוי אותיות דמלוי המלוי, שהוא גימטריא נחל, רק שאיני זוכר אם שמעתי. אחר כך תכוין, להמשיך מס"ג אל הנוקבא, וזהו חנוכה, שהוא ס"ג כ"ו, אלו הם גימטריא חנוכה, ותמשיכם למלכות. אחר כך ברכה ב' במלח שעשה, שהוא ש"ע ש"ה. ופירוש ש"ע, הוא ב"פ אל"ף למ"ד, שהוא

הגהה

(ב) א"מ, אלקנה גי' אל במלואו, אלף למד.

(א) צמח: מכאן כי בשבת יכול להנות מנר של שבת, כי שם אין החיצונים כנוכר בנר של חנוכה.

הארת פנים עליונים, מסוד א"ל, למתק אלהים דיחוד ב' הנ"ל, שהוא במלוי יחיד"ן, שהוא ש, ועם ה' אותיות אלהים, הרי ש"ה.

מהחברים: כשיאמר נ"ר, יכוין ג' יחודים הנ"ל, גימט' נ"ר. וכשיאמר חנוכה, יכוין גימטריא ס"ג כ"ו. וב' אל יוצא: א' מן ס"ג, י"י א"י. וא' מן כ"ו, כי כ"ו עם^ו אותיות ההוי"ה, ועם כולל, עולה א"ל. וכשיאמר חנוכה, יכוין ס"ג כ"ו, ויאריך בב' אותיות אחרונות כ"ה, עד שיכוין הג' יחודים העולין נ"ר. בברכה ב', יכוין הוי"ה במילוי ס"ג, והוי"ה בניקוד אלהים. כשיאמר שעשה, יכוין ב' אותיות ש"ע, יכוין ב' אל הנ"ל, שעולין ש"ע. ובב' אותיות אחרונות ש"ה,^ו יכוין אלהים ביוחיד"ן גי' ש, ועם ה' אותיות אלהים, הרי ש"ה.

ענין נר חנוכה, כבר נחבאר לעיל, והנה בברכה ראשונה יכוין כשאומר ברוך אתה י"י, יכוין כי הוי"ה זו דע"ב דיוחיד"ן. גם תכוין לחבר אהי"ה דיוחיד"ן, ושניהם גימטריא רגל, וזה עד שתכלה רגל מן השוק. ובברכה ב', כשמזכיר הוי"ה, יכוין שהוא במלוי ס"ג, ויחבר עמה אלהים. והענין יכוין כי הוי"ה זו של ס"ג, וניקודה בניקוד אלהים. ובברכה ג', יכוין כשאומר יהו"ה, שהיא של מ"ה, ויחבר עמה שם אדני"י.

בענין נרות חנוכה, כבר בארנו כי נר חנוכה, יכוין ג' יחודים הנ"ל. וכאן מצאתי כתוב, שיכוין כי הוי"ה א' שעם אהי"ה הוא ביוחיד"ן, והוי"ה שעם אלהים הוא בס"ג. והוי"ה הג' דאדני"י, היא דמ"ה. ואלו הג' עצמן הם גימטריא להדליק, ע"ב ס"ג מ"ה. גם במלת חנוכה, שארו"ל^ו חנו כה. וסוד כ"ה, הוא סוד כ"ה אותיות של הו' שמות שבמלת נר.

שעשה, בארנו: כי ש"ע, הם ש"ע נהורין, שהם גימטריא ב' א"ל במילוי, ומציאות ב' א"ל אלו, הם בשם ס"ג, שבארנו במלת חנוכה, שהיא חנ"ה כ"ו, כי חנה גימ' ס"ג, שהוא הוי"ה פשוטה ומלאה. והנה הפשוטה הוא כ"ו, וד' אותיותיה

ועם הכולל גי' א"ל, וכן בס"ג במלוי יש י"י א"י גי' א"ל, וב' א"ל הנ"ל מתמלאין כנ"ל, ונרמזו באותיות ש"ע מן שעשה. גם במה שבארנו במלת נ"ר, כי יש בו יחוד הוי"ה דע"ב עם אהיה, חכוין כי גם אהי"ה זו היא ביוחיד"ן, או שניהם גימטריא רגל, כי גם חנוכה גימטריא רג"ל, נ"ל שצ"ל נקרא רגל, כנוכר בתיקונים.

מודי זה"ה, היה נוהג להדליק נרות חנוכה בנוסח מהרי"ק, (הובא בב"י) שלא כנוהגין באופן אחר, והוא מה שהיה נוהג, כי בלילה הא' מתחיל מן היותר רחוק מן הפתח, ובלילה ב' מתחיל מנר הסמוכה לראשונה. וכן היה עושה. באופן, כי בלילה אחרונה היה מתחיל להדליק, אותה שהיא יותר קרובה לפתח.

מהחברים: בברכה יש י"ג תיבין, נגר י"ג מכילין דרחמי, דאמא מקשטי לברתא לתקנא הוד דידה. וקשטה בח' מכילין דידה קדמאין מן א"ל וכו', עד תמינאה נוצר חסד. ויכוין למכילתא חדא, שכל א' כלול מי"ג, וביום הח' שהוא נוצר חסד, מעוררת ביומה כל שאר המדות, ע"י בטישה דנוצר עם ונקה, שהם ב' מזלות עלאי ותתאי, כדי להשפיע למלכות, ואלה הח' מדות דאמא, אינון תמנין. אהי"ה כל אחד ברבוע אותיותיו, אהי"ה פעם אהי"ה, עולה אמת, שכנגדם ח' אמת דאמת ויצוב.

והם כזה:

קנ"א	קס"א		
א אל"ף ה"י יוד ה"י	ב אל"ף ה"ה יוד ה"ה		
קמ"ג	קנ"ב		
ג אל"ף ה"א יוד ה"א	ד אל"ף ה"י יוד ה"א		
קנ"ו	קמ"ז		
ה אל"ף ה"י יוד ה"ה	ו אל"ף ה"א יוד ה"ה		
קנ"ח	קמ"ח		
ז בקרימה ואיחורה בקריאה כזה:	ז אל"ף ה"א יוד ה"י		
קנ"ט	קמ"ט		
ח אל"ף ה"ה יוד ה"י	ט אל"ף ה"ה יוד ה"א		

(ס עם ד' אותיות (לכוב) ע) כשיאמר יכוין (לכוב)

(פ) ת"ז תקונא תליטר. עיין בפירוש מעלות הסולם אות מ"ו. שעשה"כ ענין חנוכה דף שכ"ה.

על הנסים, נס י"ם. והנה נמצא, כי נ"ה נקראו נסים, לכן אומרים בחנוכה ופורים על הנסים. מ"כ, כל הגאולות ראשונות, היו בסוד ההוד, ולכן כל השירות הם בלשון נקבה, ראייה בהוד. ואפילו גאולת מצרים, היה על ידי בתיה בת פרעה, ולפיכך כתיב ונתת מהודך עליו. וכן גאולת סיסרא, היה על ידי רבורה ואשה יעל. וכן גאולת יון, ע"פ בת מתתיהו, והיה אז בתיקון הוד, לפיכך הם ח' ימי חנוכה, כי הוד ספירה ח'. ופורים היה על ידי אסתר. אבל לעתיד לבא, יהיה הגאולה מצד הנצח, ולכן יהיה גאולה נצחית וקיימת, כרתיב וגם נצח ישראל לא ישקר, וזה וזו נצחם על בגדיהם, בסוד גם את זה לעומת זה וכו'.

בזה הפרק יבואר עניני הפורים פרק ה'

א) סוד הפורים, סוד הפורים הנה נודע, כי כל זמני הגלות, עומדת הנוקבא רחל עם ז"א, אהור באחור. אמנם אז היה בסוף אותן הע' שנים של גלות בבל כנודע, ואז היה מתחיל למעלה לעשות תיקון, כדי להחזירם פנים בפנים, אז הוא צריך הפלת דרומיטא בז"א. שהוא הסתלקות המוחין מן הז"א, ונכנסים תוך רחל, ונתקנת פרצופה, ועי"ז יכולה לחזור אחר כך פנים בפנים.

(מהחברים: ענין פורים בהוד ענף גבורה, סוד יין הרומז בגבורה. לכן הנ"ס ברם, שהרגו בשונאיהם, וגם השמחה הוא ביין) והנה אז בימי מדרכי, היה סוף זמן הדורמיטא של ז"א, וסוד שאמר המן ישנו עם אחד מפוזר ומפורד, וארו"ל^ל על ישנו, שאמר המן, אלהיהם ישן הוא, פי' ישן הוא המלך שלהם שהוא ז"א כנ"ל. וזהו הדורמיטא, וכיון שהוא ישן, ורוצה לחזור פב"פ לחזור ולבנות בהמ"ק פעם ב', (וזהו נדדה שנת המלך, מלכו של עולם, כי חזרו המוחין בו, ונתעודרו. וזה סוד ונהפוך הוא, דהיינו שנהפך הוא ע"י אמא, הנקראת הוא, ונתלבנו ונתמתקו דיניו.) א"כ נבטל בביטול עצתו של יח', ולא יבנה

הסוד השורש שהוא קס"א, נשארו ח', לפי שאין השפעתה לזעיר אנפין, אלא מטבורה ולמטה וקס"א הוא למעלה מהטיבור. ליל א', יכוין אל הוי"ה, י"ו בסגול ה"ה בקמץ. ליל ב' יכוין רחום הוי"ה, י"ו שב"א ה"ה קיבוץ. ליל ג' יכוין וחנוך הוי"ה, י"ו חול"ם, ה"ה קיבוץ. ליל ד' ארך הוי"ה, י"ו חירק ה"ה קיבוץ וכו', עיין לקמן. ליל ח' נוצר חסד הוי"ה בניקוד צבאות. יש נ"א, ה' אחרונה בקיבוץ.

ברכה ב', בכל יום באזכרה ס"ג וקנ"א. עוד, ליל א' ניקוד צבאות. ליל ב', שורק. ליל ג', קיבוץ. ליל ד', חירק. ליל ה', חולם. ליל ו' שבא. ליל ז' סגול. ליל ח' צירי.

בברכה ג', שם מ"ה כולו חולם, ובכל שהיינו הכל מ"ה.

מ"כ בסידור א', כסדר זה: יום א', אל"ף ה"י יו"ד ה"ה, קנ"ו א', ורבע פשוט, עולה אמת, דהיינו אהי"ה פעם אהי"ה, גימטריא אמת, והם מן ח' אמת שבאמת ויציב, דהיינו א' רבוע אהי"ה, ומעורר מכילתא א' מי"ג מכילין דרחמי, ונקרא א"ל. יום ב', אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, קנ"א ורבע פשוט, גימטריא אמת, ומעורר מכילא ב', הנקרא רחום. יום ג' אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, קמ"ז ב', ורבע פשוט, גימטריא אמת, ומעורר וכו', וחנוך. יום ד', אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, קמ"ז א', ורבע פשוט וכו'. יום ה', אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, קנ"ב ב', ורבע פשוט וכו'. יום ו', אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה, קנ"א א', ורבע וכו'. יום ז', אלף ה"ה יו"ד ה"ה, קמ"ג, ורבע וכו'. ומעורר יום ח' כל שאר מרות וכו'.

ענין על הנסים, כבר ידעת מה שכתוב בתיקונים, כי נ"ה הם ב' פקודין, דאתמר בהון פקד פקדתי, והם חנוכה ופורים, שבהם מתגלין האורות דנ"ה. והנה בנצח שם הויה, ובהוד ארנ"י, הנוכר בתיקונים, והם מ"ה וארנ"י, גי' נ"ס, ויסוד כלול בגויה, הכולל נ' שערים, גי' י"ם, לכן נקרא

(א) שעה"כ ח"ב דף שכ"ח. תע"ס חלק ט"ו מאות ר'. ת"ז תקן כ"א ע"פ מעה"ס אות תת"ב.

(צ) מדרש רבה אסתר פרשה ז' י"ב פדר"א פ"ג.

בה"מ בימיו ח"ו, דהיינו מלכות הנקראת מקדש, בסוד מקדש אדני.

והנה בהיותן הנה"י אמא נכנסין תוך רחל, בהיותה באחור הז"א, היה גם הנה"י דאבא נכנסין בה ג"כ, נמצא כי כמו שבזמן היות המוחין תוך ז"א, היו יוצאין ב' האורות, א' של רחל מאחוריו של ז"א, וא' מלפניו לשל יעקב, גם עתה יוצאין מן רחל ב' הארת אלו. אמנם יש עתה בחי' אחרת חדשה לגמרי, אשר לא נמצאת בהיותן המוחין תוך ז"א, כי כבר נתבאר, כי בהיותן המוחין תוך ז"א, היה מסתיים יסוד אבא תוך ז"א ממש, בסיום יסוד ז"א, ומתלבש בתוכו. אמנם עתה אשר המוחין הם ברחל, הנה היסוד שלה הוא קצר, ואינו ארוך ומתפשט כמו היסוד של הזכר, נמצא כי כשנכנסין נה"י דאבא בתוכה, הנה היסוד דאבא יוצא ומתפשט חוץ מן היסוד שלה, ואינו מתלבש תוך היסוד שלה, והיה מתגלה למטה לגמרי. אמנם בחי' הארה זו לא נמצא בז"א כלל בשום זמן, לטעם הנ"ל שיסודו ארוך, אמנם זאת בבחי' של יסוד דאבא, שמתגלה לחוץ מיסוד רחל, ודאי שהיא הארה גדולה מאוד, שמתגלת הארת אבא אשר הוא טמיר וגניז מכולהו.

והנה בחינת מרדכי, הוא סוד הארת יסוד אבא המתגלה בהיותו ברחל, כי מרדכי בא מאותו הבחינה, ומשם יונק שורש נשמתו, וזה סוד מרדכי, מרא דכיא, מר טהור, שהוא זך ונקי וב"ר, (ס"א: שלא נשברו מעולם בעולם התוהו, ונשאר זך ונקי) מצד אשר הוא היסוד דאבא. וזה סוד ואצבעותי מור עובר, והמבין יבין בסוד אצבעות שהוא מר עובר, (שהם חב"ד דאבא ואמא, אח"כ מתלבשים בנה"י שלהם בנוקבא) כי הם עוברים ויוצאים לחוץ, על כפות המנעול, והבן זה. (ס"א) ובראשי הוא היסוד אמא, ס"א ובראשי אצבעות, כי שם פרקין עלינונים ד"א, אשר שם חב"ד דאבא ואמא, ושם היסוד דעתיק, וגם נתגלה במצח.)

הנה המן הרשע, רצה לאבד הארת אלו, ולהרוג

מרדכי הרמוז בהארה זו, כדי שתתבטל בנין פרצוף נוקבא הנקרא רחל, ולא יבנה בהמ"ק ח"ו, והש"י ברחמיו רצה להטיב עמהם יותר מכל אשר היה בתחלה, שכמוה לא נהיתה מימי קדם, והוא, כי הלא הארה זו של מרדכי, אינה יוצאת רק בהיות סוד זמן דרומיטא, אמנם אח"כ כשהם חוזרים פב"פ, ומסתלקין הנה"י דאו"א, עם המוחין מן הנוקבא רחל, וחוזרין ונכנסים תוך הז"א כנודע, הנה אז שמתבטל הארה זו של מרדכי, בלי ספק. והש"י רוצה להטיב עמנו, ולהאיר לנו בכל זמן וזמן, ובכל שנה ושנה בימי הפורים האלה, שאז נעשה הנס, ושתיים בימים האלה יתגלה אותו הארה של מרדכי, אפילו אחר היותן פב"פ, ותשאר קיימת תמיד. והנה הארה הזאת לא היתה, לא בשבת ולא ביי"ט, אלא בפורים לכה, זשארז"ל ^ק כל המועדים עתידים לבטל, חוץ מן הפורים, שנאמר וימי הפורים לא יעברו וכו', והבן מ"ש לא יעברו מתוך, כי תמיד נשאר הארה זו בזמן הזה של ימי הפורים, ולא תתבטל אף גם בחזרת תוך ז"א פב"פ, כי היא הארה אשר מעולם לא נהייתה כמוהו.

ז"ס וזכרם לא יסוף מזרעם, פי': כי אותו היסוד של אבא, הנקרא זכרם, לא יסוף ולא יפסוק מזרעם של ישראל תמיד, כי בכל ימי הפורים האלה, יהיה אותו הזכר קיים, ונתגלה אותו הארה. וז"ס מגלת פורים, שלא תתבטל, כי אותו היסוד של אבא, הוא סוד מגלת פורים כנ"ל, ונדע כי סוד מגלת התורה, הוא מציאת יסוד דאבא, תורה שבכתב, אותה הארה היתירה היוצאת לחוץ של יסוד רחל נוקבא, נקרא מגלת פורים, שהוא ארוך דמיון המגילה בצורתה. והענין הוא, כי כל אותן ההארות לא נסתלקו מן רחל בחזירתו פב"פ, רק כל הארת ישארו בה, אפילו אחר סילוק המוחין ממנה כנ"ל.

גם מגלה, פי' לשון גלוי, ופי' מציאת יסוד דאבא המגולה. גם מגלה חסר יו"ד, גי' ג"פ הויה,

בסוד דורמיטא, שנסתלקו ממנו נצח הוד יסוד דאו"א. (כתב הר' בנימין, דאין לסמוך על זה, והעיקר הדרוש דלעיל, כי אין דורמיטא אלא אחר היות פרצוף שלם אחר באחור, ועיין בכוונת נסירה) ונכנסו למלכות לבנותה, בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע, כאשר היה בתחלת בריאת עולם.

ובסוף הע' שנה, יצא מרדכי שהוא מבחי הארת יסוד אבא, היוצאין חוץ מיסוד המלכות, כי כשהיו נצח הוד יסוד של אמא תוך הז"א, היו מלובשים בהם הנה"י דאבא, והיה יסוד דאימא נכנס בתוך הז"א עד החזה, ויסוד אבא עובר ויוצא עד סוף היסוד של זעיר אנפין, אך כשנסתלקו נצח הוד יסוד דאבא ואמא, ונכנסו במלכות כדי לבנותה, נמצא שיסוד דאבא, הוא עובר ויוצא לחוץ ליסוד המלכות, וזהו ויעבור מרדכי, כי היה מאותו בחי' היוצאת לחוץ.

וז"ס גם כן לקחה מרדכי לו לבת, ואמרו רו"ל (א) אל תקרא לו לבת, אלא לבית, כי יסוד אבא נכנס ברחל, והיא לו לבית, וזה שאמרו רו"ל בענין המגילה, נקרא ספר, ונקרא אגרת, כי מגילה לשון גילוי, והוא יסוד אבא, שהוא מגולה חוץ מיסוד רחל, כשהוא במקומו בועיר אנפין נקרא ספר, וכשהוא בנוקבא נקרא אגרת. (אגרת בגי' שכ"ה ומנצפ"ך, בלקוטי תורה^ש) ספר יחזקאל, ותבין שאז היה קיבוץ כל הדינים, פרים חסר וי"ו לשון רבים, ב"פ פ"ר, גימט' ב' פעמים מנצפ"ך, עולה קס"ת, המנצפ"ך עליון היא גבורות גדולות דבינה, והם מכילין אל גבורות אחרים, (ס"א והב' חסדים) ולזה גבריאל אשר קסת הסופר במתניו והאזור במתניו, כי הם נצח הוד יסוד, הם סוד כל הגבורות שלוקח מנצפ"ך מבינה, ומנצפ"ך ממלכות, הם גימטריא קס"ת). והנה המן הרשע היה מכשף גדול, ואשתו זרש

שם סוד ג' מוחין והיות של חב"ד דנה"י דאבא המתגלין בה. (א)

אמנם כדי לקיים אותה הארה של מרדכי ברחל ביום פורים, לכן אנו נותנין צדקה לעניים, כדי שבכח הצדקה ההיא, תנתן גם אותו הצדקה מן היסוד דאבא הנקרא צדיק, לרחל הנקראת צדק, וזהו לענין תיקון פרצוף של רחל עצמה, ע"י צדקה, דהא בהתחברות צדק וצדיק, נקראת צדקה. אמנם יש בחי' אחרת, והוא הארת מוחין שהיה לה בעת הדורמיטא, וכוונתו הם, שאותן הארת ישארו, גם במוחין שבה, ולא בסוד תיקון הפרצוף עצמו, וזה נעשה ע"י הצדקה כנ"ל, רק תוספות הארה יתירה בסוד המוחין, והנה זה נעשה על ידי אכילה ושתייה בימי הפורים האלה, כי אכילה גי' ארני ע"ה, שהיא רחל, וזהו אכילה: אכל י"ה, כי ימשכו אליה המוחין, אשר הם כולם בסוד י"ה, כמבואר אצלינו במ"א. וגם שתייה, פי': שת יה, והוא סוד החו"ב, הנקראים יה יה, כי הדעת שלה הוא ק"ל מצד הגבורות, ולית בה אלא נהירין דתרי מוחין גליפין בה. אמנם קריאת המגילה, הוא ענין שלישי, והוא להוציא אותן הארת לחוץ מיסוד רחל, בסוד מגלה כנ"ל, ודי בזה. וזה סוד על מקרא מגלה, כד"א למקרא ולמסע את המחנות, לקרותה ולהוציאה לחוץ ותתגלה שם.

ענין הפורים בזמן הגלות, כי בבבל אז היתה המלכות בסוד נקודה, וירדה למטה בבריאה, וצריכה בנין מחדש על ידי המוחין שיכנסו בה בבריאה. והחסידים שבאותו הדור, והחרש והמסגר, היו מתקנים אותה בכל ע' שנה של גליות בבל, כל הז"ס שלה, עד שהעלו אותה למקומה, בין ב' דרועין, וכיון שנכנסו בה המוחין, נפל שינה על זעיר אנפין, כל אותן ע' שנה, כנודע בדרושים, שכשהיא צריכה בנין מחדש, אז היה הועיר אנפין

הגהה

הנ"ה שהם חו"ב דרחל עתה.)

(א) (הג"ה. אפשר, כי לפי שיסוד המכריע הוא, וכולל נ"ה, לכן בהתגלות יסוד דאבא, מתגלין גם

(ד) מגילה י"ג. (ש) סימן ט' ד"ה הנה אגרת"ת. דף שכ"ד טור ב'.

שמגולה מיסוד אבא, דהיינו מגלה, ואח"כ אנו קוראין המגילה. והכוונה להמשיך אותו הארה ולחוך, ולזה אמרו שפושטה וקוראה כאגרת. ואח"כ אכילה ושתייה, והכוונה: שלאחר שעשינו אותה פרצוף אבא, בסוד מנות ומתנות לאביונים, אנו ממשיכין לה הארת המוחין בהיותה פנים בפנים מבחי' הנ"ל, שהיא אותה הארה היוצאת לחוך.

צריך לכוין באכילה, לב' י"ה י"ה במילוי יודי"ן, יו"ד ה"י יו"ד ה"י. ותכוין שהוא משם ע"ב, שהוא כנגד מוח דחכמה. ובשתייה יכוין לב' פעמים י"ה י"ה במילוי יודי"ן, יו"ד ה"י יו"ד ה"י. ותכוין, שהוא משם ס"ג שהיא בנינה, עולה גי' יין, שהוא נגד מוח בינה. וזהו אכילה: אכל י"ה. שתייה: ש"ת י"ה. ולכוין להמשיך לה מוחין אלו, מוח החכמה ע"י אכילה, ב' פעמים י"ה י"ה, יוד ה"י יו"ד ה"י דע"ב. ומוח בינה ע"י שתייה, ב' פעמים יו"ד ה"י יו"ד ה"י דס"ג, גי' יין. כי אין לה אלא תרין מוחין, וצריך להיות השתייה מרובה מאכילה, לרמוז למלכות שהיא בחינת גבורה, ומוח בינה גובר בנוקבא, לכן צריך להיות השתייה מרובה. (א)

והנה מה שאמרו רז"ל^(א) שצריך אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, הכוונה היא: כי ידוע שיש ניצוץ של קדושה בכל קליפה המחייה אותה, ואם יסתלקו ממנו לא ישאר לו חיות ויתבטל לגמרי מיד. (ב)

והנה ביום הגדול הזה, שיש אותו הארה גדולה, אנו רוצין שגם לזאת הנצוץ יגיע לו חיות לעצמו, מזה ההארה, אבל לא שיגיע כל כך להאיר לקליפה

מכשפה גדולה, וי' בניו י' ספירות דקליפות, וראה אותו הארה הגדולה, והבין שרוצה לחזור המלכות פב"פ, ושיחזרו מוחין נה"י דאבא ואמא לו"א, ולא ישאר בסוד דורמיטא, ובוזה יהיה גאולה לישראל, ולכן רצה לבטל את הארה. והנה המן גי' צ"ו, ואין צו אלא עבודה זרה, שהוא ראה זה הענין מתוך הקליפה, שהיא ע"ז, שהיא בעשיה, שעולה אל ארנ"י. והקב"ה ברחמיו, עשה עמנו נסים ונפלאות בזמן ההוא, וביטל מחשבתו. ולא עוד, אלא שאותו הארה הבטיחנו שתהיה תמיד בזמן הזה, ואע"פ שיחזרו המוחין למקומו בז"א, שישאר אותו הארה ההיא במלכות, כאשר היה באותו זמן. וזהו וימי הפורים האלה וכו', נזכרים וכו', דהיינו יסוד הנקרא זכר, יסו"ף, יוסף שהוא יסוד, מזרעם שנכנס ברחל. ומה שאמרנו שאותו הארה של יסוד אבא, לא היה אלא בסוף ע' שנה, אע"פ שבכל לילה נכנסים במלכות נה"י דאבא מלובשים תוך נה"י דאמא, א"כ היה ראוי שבכל לילה יתגלה יסוד אבא, מ"מ אין אותו הארה יוצאת וניכרת אלא לזמן ארוך, ולזה לא יצא אלא בסוף זמן גלות.

פרק ו'

ענין משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים. המנות, הם חו"ג שביסוד אבא, וניתנין למלכות, והם משתלחין מת"ת שבה ליסוד שבה, וזהו איש לרעהו. ומתנות לאביונים, הם חו"ב שלה, שנעשה לה מנה"י של אבא, וכל זה הוא להגדילה ולעשותה פרצוף אבא ג"כ, וכל זה הוא נעשה לה מבחי' אותו הארה שאמרנו, דהיינו ממה

הגהה

(ב) הגה"ה צמח: ואע"פ דאכלו דעים אינון או"א, ושתי דודים אינון זו"ן. על כל זה, אע"פ שכחדא שריין, הנה אמא נותן הגבורה דנוקבא, שהם סוד היין. ואבא נשאר בסוד האכילה למעלה, לכן השתייה שנגלה למטה, הוא יותר על האכילה שהיא למעלה, ע"כ הגה"ה.

(א) הגה"ה: לכן אחשורוש ושריו שהיתה כוונתן להרוס בנין פרצוף נוקבא, היתה שתייה כדת, אכילה מרובה משתייה, אין אונס, שהוא רמו לנ"ה אותיות נ"ס, וה"ג והב' כוללים גימטר' אונס, וכל זה היה כדי להרוס פרצופה.

(ת) סנהדרין נ"ו: זהר בראשית א' אות רס"ה. (א) מגילה ו:

(צמת, מכאן לאבל בפורים, שאינו נוהג דברים שבפרהסיא, ולא דברים שבצינעה, כי גם בפורים יש יסוד אבא) והנה בברכה אחרונה של המגילה, הם ה' מטבעות, ה"פ נ"ו, הרב את ריבנו והדן את דיננו וכו', כנגד ה"ג מנצפ"ך בעלי הדין והמריבה. סוד הברכה של המגילה הוא, כשאר ברכת המצות המבוארים במקום אחר, ברוך: בנינה. אתה ה' אלהינו: חסד ת"ת גבורה. אשר: בינה. קרשנו: בסוד הת"ת. במצותיו: נצח הוד. וצונו: על ידי היסוד. על מקרא מגלה: סוד המלכות. מגלה נקרא הארה היוצאת חוץ מן היסוד דאבא, והוא סוד ומרדכי יצא מלפני המלך וכו', ועטרת זהב גדולה מסטרא דאבא, גדול על כולם, ארם קדמאה, ודי בזה למבין. וזה סוד מלפני המלך, שנחגלה חוץ מן המלכות, וזה שעשה נסים, כמ"ש ועל עמים ארים נסי, הוא הנס הגדול המתגלה בזמן הזה, אשר כמוהו לא נהיתה. גם שהיינו ביסוד, וקיימנו, בנצח והוד. וכד"א ואת כל היקום אשר ברגליהם. והגיענו לזמן הזה, זה המלכות, שהגיענו אל ג' הנ"ל, שהם נצח הוד יסוד א' הזה לצאת ולהלוך לחוץ, ודי בזה עד יערה עלינו רוח ממרום.

מהתבררים: ברכת המגילה, דע, כי שורש המן היה מן הקליפות, שכנגד ז"א דבריאה. ואות ה' מורה כח ה"ג דמנצפ"ך, ואותיות מ"ן מורה על ב' הראשונים היותר קשות.

וורש אשתו היתה משורשת מן הגבורה השלישית, שהוא צ' דמנצפ"ך. וסימנך ז' פצירא, והיא עצמה בת שבע של הטומאה, בסוד ז' תחלה שמה שהוא נגד דין של ע' שנה בפרוטרוט בסוד מוסיף גורע, הם ז' דורש, והם מתרבות ז"פ ע', למספר ה' מאות, הרי אלו ר"ש דורש, סוד הדינין של אחוריים דאלהים ברבוע, ושל מלויים בידו"ן. וחכמיו שרשם באותיות פ"ך דמנצפ"ך, שהיו תחלה אוהביו עוזרים ומחזיקים לרשעו, וכשהתחילו להמתיק בסוד ימין י"י רוממה, נקראו חכמיו. והוא חשב להשחית את מרדכי, שהיה מיסוד אבא ומתפשט בועיר אנפין, ע"י ע"ץ

(ולזה צריך שישתכר האדם ביום הזה, עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, אולי ישגה ויתן ברכה לאותו ניצוץ שבקליפה ויתברך גם הוא, אבל לא תהיה ברכה כוונה שלימה, שאם יהיה כן יגיע לו הרבה, ותתברך גם הקליפה) (נ"א ולכן צריך לומר ברוך המן, להמשיך אור גם לניצוץ ההוא, לכן צריך לאומרו שלא ככוונה אחר שהוא שיכור וכבר יצא מדעתו, ואם היה ככוונה ח"ו יאיר גם אל הקליפה) ולעד"נ, כי כשאנו ממשיכין אותו מוח בינה ברחל, על ידי שתיית היין ברבוי גדול, יש הארה גדולה שיהיה זה כח להאיר גם לניצוץ ההוא שבתוך הקליפה.

ענין משלוח מנות: אמרו רז"ל ב' שתי מנות לאיש א', וב' מתנות לשני אביונים. גם יש לדעת, למה ברעהו אמר מנות בתי"ו אחד, ומתנות לאביונים בבי' תוי"ן. אמנם כבר ידעת, כי היסוד נקרא איש, ועיקר הארה יום זה, הוא גלוי יסוד אבא, והוא זכר בהיותו מלוכב תוך היסוד דאמא, לכן אמר מנות בתי"ו אחד לכר, כי תי"ו הוא מצד הנוקבא, באופן שהם ב' מנות: א' מצד אבא, דהיינו אותיות מ"ן וא' מצד נוקבא ו"ת. ואמר איש לרעהו, איש שהוא יסוד אבא, לרעהו שהוא יסוד ז"א, כי אם היות אבא גדול, בהיותו יורד למקום היסוד ז"א נקרא רעהו, על דרך זעיר אנפין כשירוד ליצירה, שנאמר עליו שלף איש נעלו ונתן לרעהו.

ומתנות לאביונים שהם מצד אמא, ולכן הם בבי' תוי"ן, כי הם מצד הנוקבא, והם ב' מתנות לשני אביונים, שהם נצח הוד, שהם אביונים, כאשר ידעת ענין הערבה, שאין בה לא טעם ולא ריח, והם נקראים אביונים, עד הוד היא התפשטותם.

גם מה שאמרו רז"ל, כי בימי הפורים האלה נותנין צדקה לכל הפושט ידו, הענין: כי הגבאי של צדקה, הוא היסוד, ובימי החול שהוא יסוד ז"א, צריך לראות למי נותן הצדקה, כי יש בו אחיזת דין. אבל עתה שהוא יסוד אבא הארה גדולה, ואין צריך להקפיד, אלא כל הפושט ידו נותנין לו.

לפניו ולא באה, ס"ת יהו"ה. ומלכותה יתן
 "המלך לרעותה הטובה, ר"ת ויה"ה. יום
 "ובמלאות הימים האלה, ר"ת יוה"ה. יהודי
 היה בשושן הבירה ושמו, ס"ת יהו"ו. כי כלתה
 אליו הרעה, ס"ת יהו"ה. ראה כי כלתה אליו, ס"ת
 היה"ו. "יבוא המלך והמן היום, ר"ת יהו"ה.
 זה איננו שוה לי, ס"ת הוה"י. וגדולה למדכי על
 זה ויאמרו, ס"ת היה"ו. יצא מלפני המלך לפני
 המן, ר"ת יהו"ה. עד כאן י"ב הויות. (ג' שמות
 של אהוה) 'אחשדרפני המלך' ואל הפחות,
 ר"ת אהו"ה. (ס"א המלך והמן אל המשתה
 ר"ת אהו"ה). את הלבוש ואת הסוס, ר"ת
 אהו"ה אל היהודים ואל האחשדרפנים,
 ר"ת אהו"ה.

ד' שמות אהי"ה: הבירה אל יד הגי, ר"ת
 אהי"ה, הנשים אל יד הגי, ר"ת אהי"ה. אשר
 ישלטו היהודים המה, ר"ת אהיה. את ימי הפורים
 האלה, ר"ת אהי"ה.

המלך ודחו ובהקבץ, ר"ת וה"ו. המלך וישניה
 ואת, ר"ת וה"ו וס"ת כה"ת. ויבא התך ויגד, ר"ת
 וה"ו. (ס"א ותמאן המלכה ושתי, ר"ה וה"ו).
 (ס"א והשרים יעש המלך, ר"ת ויה"ה). ויבוקש
 הדבר וימצא, ר"ת וה"ו. ויבא המלך והמן ר"ת
 וה"ו. (ס"ת ה' שמות של הה"ה) מדינה ומדינה
 ככתבה, ס"ת הה"ה. ובזה הנערה באה, ס"ת
 הה"ה. אביה ואמה לקחה, ס"ת הה"ה. ומה יעשה
 בה, ס"ת הה"ה. הפורים הזאת השנית, ר"ת
 הה"ה. יעשה בכל מלכותו, ר"ת יב"מ, שם דע"ב,
 וגיי"ב. כי גדול מרדכי, ס"ת יל"י. יתנו יקר
 לבעליהן, ר"ת יל"י. יד איש משרי, ס"ת שד"י.
 לפני המלך אחשורוש, ס"ת יכ"ש. מרדכי להסיר
 שקו, ס"ת יר"ו. נופל על המטה, ס"ת לל"ה.

טעם הסכמת המן, לגזור הגזרה על ישראל
 באדר, יותר מבשאר חדשים, מפני כי י"ב חדשים
 הם נגד י"ב צרופי הויה, והוא החדש הזה אשר
 צרופו הוה"י בהיפך, אשר הוא סוד הדין. לכן
 הזכיר המן השם בהיפך, ז"ה איננו שו"ה ל"י,
 ס"ת הוה"י. ואסתר רצתה להמשיך את הרחמים,

גבוה, ולזה היה גבוה חמישים אמה, רמוז (לה"ה
 דאמא, אשר יסוד אבא עובר דרך שם כלול בהם.
 והפיל פור, פ"י: שנעץ ו'. הרמוז לו' בין אותיות
 פ"ר, גי' מנצפ"ך, כדי לסבבו בגבורתו. והוא לא
 ידע, כי ב' פעמים קמ"ג יש באמא מימינא
 ומשמאלא, עולין ג"כ פור, ע"כ קראו לימים אלה
 פורים, כי אותיות מ"י שבבינה נשתתפה לז"א,
 להפוך הקללה לברכה ע"י אסתר, שהיא יסוד
 דאמא, לכן צריך לכוין בברכה ראשונה על מקרא
 מגילה, בהו"ה ניקוד פתח שורק שורק צירי, כי
 מאבא שהוא י', ונקודה פתח, יודין (ה"ה סוד
 ה' ראשונה, מיסוד דידיה הרמוז בניקוד שורק,
 ומתפשטות לז"א שהוא ו', ליסוד שלו, שהוא ג"כ
 שורק. והכל ע"י אמא, ממלכות דיסוד שלה,
 שהיא אחרונה, ונקודה צירי מאמא.

וניקוד ברכה שנייה, ההו"ה זכרים בחירק,
 ונקבות בקיבוץ, לכלול בנס זה נ"ה. ואע"פ
 שעיקרו בנצח, וחנוכה בהוד, מ"מ הרי אבא ואמא
 שניהן נתיחדו בנס זה, והנה אבא סוף התפשטותו
 בנצח, ואמא בהוד.

ובהו"ה של שהחינו, צריך לכוין בב' הויות,
 ראשונה לשלמותו. חד, כולו חול"ם שהוא אור
 וניקוד ז"א, וא' כולו חירק שהוא ניקוד נצח,
 שהוא היה עיקר הנס. ודע, כי בכל שהחינו, צריך
 לכוין בב' הויות, ראשונה לעולם חולם, והשניה
 לפי הזמן.

ובברכה אחרונה, בפתיחתה, צריך לכוין כל
 האותיות ההויה שב"א, שהוא ניקוד גבורה, לרמוז
 שהגבורה נהפכה לעזרתנו. ולכן בברכה זו יש ה'
 כפולות, נגר ה"ג מנצפ"ך. כי הרב ריבנו, רומז
 לגבורת אבא. והדן דינינו, לגבורת אמא. והנוקם
 נקמתינו, לגבורת ז"א. והנפרע לנו מצרינו,
 והמשלם גמול, לגבורת לאה ורחל. ובחתימתה,
 יכוין לרחל, בהו"ה בניקוד אלהים, בסוד כוס
 ישועות אשא. וה' עלין תקיפין דסחרין לשובשנה:
 וצריך לכוין בשמות היצאין מהמגלה, ואלו
 הן: "היא וכל" הנשים יתנו, ר"ת הוה"י. לבדו
 עותה המלכה ושתי, ס"ת הוה"י. ושתי המלכה

והזכירה היה ביושר, "יבא המלך והמן היום, ר"ת יהו"ה. והקדוש ברוך הוא הסכים עם אסתר בכחי' א', רחמים לישראל. ועם המן לבחי' א', דין להמן, נגוף ורפוא, נגוף להמן, ורפוא לישראל. כי כלתה אליו הרעה, ס"ת יהו"ה רחמים ביושר, ראה כי כלתה אליו ס"ת היה"ו שהוא דין, וגם הוא ביושר, ואם תרקק בכ' תבות כי ראה, ס"ת י"ה, לומר כי בשיתוף ב' שמות אלו, נפעל הכל י"ה ו"ה, כנודע אם עונות תשמר יה אדני מי יעמוד והבן זה.

פורים סוד הוד, ולזה יש במגילה הרבה ווין. גם העמוד שהוא בחי' וי"ו, לרמז להוד שהוא בחי' וי"ו. ודע, כי נ"ד פעמים נאמר המן במגילה, וכן יש נ"ד אותיות בעשרת בני המן, צ"ל שסובר ארדי מלא. וז"ס וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי, וז"ס 'הצילני נא מיד אחי, מיד גי' ד"ן, ור"ת המן (עיין בכ"י ח"ג סימן י"א).

משם הרב זל"ה: והנה צריך אתה לדעת, כי מגלה הם ג' היות שהם ברישא דחורתא, ומאלו ג' היות נתפשטו י"ג ת"ר, ר"ל מי אל כמוך וכו', וגם אל רחום וחנון וכו', וגם ת"ך גספ"י וכו', שהם בא"ת ב"ש אל רחום וכו' ואלו הי"ג ת"ר הם נכנסין תוך אבא, ומאבא לאמא, ולהיותן שהם נכללין קודם ביסוד אבא, ואח"כ נכללין ביסוד אמא ג"כ, ונכנסו ג"כ אל הז"א. וכבר ידעת, כי יסוד אבא מלוכש גו יסוד אמא, וידעת כי יסוד אמא הוא קצר, ויסוד אבא הוא עודף ויוצא לחוץ לתוך חלל של הגוף דז"א, ומרדכי בחי' יסוד אבא, ואסתר בחי' יסוד אמא, היינו דמלכות דיסוד אמא, ומרדכי דיסוד אבא עצמו, ולזה היה נקרא מרדכי איש ימיני, שהוא יסוד אבא כנודע, שבו מתגלין ה"ח בפום אמה.

וביסוד זה יש בה בחי' יוסף ובנימין, ולהיות שמרדכי היה מבחי' בנימין, לזה היה לו הצער הגדול הזה בימיו, כי בנימין בסוד שם ב"ן, מ"ב די"ן, אלא שאינו נראה במקומו, מפני שהימן מחפהו. ובחי' זו של בנימין שהוא שדי, לכן מרדכי היהודי עולה שדי.

ולהיות שמרדכי ואסתר היו מבחי' אלו י"ג ת"ד, ואלו י"ג ת"ד הם י"ג היות דשמות ע"ב כמנין תתקל"ו, שכן הוא מנין מרדכי ואסתר ע"ה, ומרדכי מצד ה"ח, ואסתר מצד ה"ג, ולזה הם כולל ביחד י' היות, וה' היות שהם ה"ח, כולם בניקוד קמץ, והם כ' קמצין, וקמץ הוא י"ו, ס"ה הקמצין של הכ' אותיות, גי' ש"ך, וה' היות עצמן גי' ק"ל, הרי הכל ת"ן, וז"ס י"י יתן הטוב, ר"ל: שגם זה הויה שהוא בז"א, כשהוא מלא מן המוחין, שהם בסוד ירד"ן, בסוד ג' טפין, אזי הוא מקבל ה"ס, שהם ה' היות הנ"ל עולים ת"ן, והם בחי' טוב, שהוא היסוד, והיינו שאמר ה' יתן הטוב, וטוב גי' י"ז, היינו היסוד.

וה"ג הם ה' היות בניגוד אלהים, גי' ו' שי"ן, ועם ה' היות עצמן העולין ק"ל, עולה תלמוד, שהוא מצד הגבורות, איסור והיתר, קלים וחמורים. ושניהם יחד הם ה"ח וה"ג, שהם ת"ן ות"פ, ושורש החסדים שממתקין הה"ג, הכל עולה חתק"לה, כמנין מרדכי ואסתר.

וכבר ידעת, שיסוד אבא מגולה מחציו ולמטה, לכן תיבת מגלה חסר י', שיסוד אבא מגולה מחציו ולמטה, ויסוד אבא אות י' שבשם הוי"ה, מתפשט עד יסוד ז"א, וזה הטעם שצריך להתפשט המגילה כאגרת לפרסומי ניסא, דהיינו נ"ה דיסוד אבא. ולהיות שמתפשטות, ר"ל גלוי האור הזה דיסוד אבא בז"א. וכבר ידעת, שז"א דיוקן ס"ת עליונה, לכן צריך לכתוב המגלה בשירטוט ובתגין כס"ת. וכבר ידעת שטעמים ונקודות סוד ע"ב ס"ג, ואינם מתגלין בז"א מפני רבוי אורם שלא יגרמו ח"ו איזה שבירה, ולזה מתגלה שם רק מ"ה וב"ן, סוד תגין ואותיות. ולהיות שכולם כלולים ביסוד אבא לבר, כי יסוד אמא קצר, ולזה א"צ רק עמד א' במגילה, דהיינו ה"ח ממחקין את ה"ג ונעשו א'. וכבר ידעת כי נס שאמרנו, הם נ"ה דיסוד אבא, הם ב' לוחות, מ"ס שבלוחות בנס היו עומדין, וכלומר מ פתוחה בלתי קו סתומה, צורתה נ', וס' הוא ס' של נס, ונצח ענף חסר, שיש בו ע"ב ר' ירד"ן, ה' דברות בלוח ימין, ויש בו

סוד יו"ד דאבא שורש החסדים, לזה המ' נעשה נ' דהיינו חמשים. ולהיות שישראל חטאו ביסוד שלהם, ולקחו נשים נכריות, וחותרם המלך העבירו לסט"א, הם ע' אומות התלוין בסמא"ל, לזה נתגלגל עליהם עון הכרית ביין, בזמן סעודות אחשוורוש, והיין גי' ע'. וכבר נודע משארז"ל, ה"בא על הגויה כאלו השתחוה לע"ז, כי כשכודע לעבירה, כאלו כודע לע"ז, לזה הוצרכו לקבל התורה שנית, כמה שכתוב קיימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקבלו כבר, היינו סוד הנס, סוד ב' לוחות, כמו בימי משה, כן בימי מרדכי ואסתר ניתנו סוד ב' לוחות.

והנה כבר ידעת ענין הדודמיטא, ובקיעות יסוד אבא לחוץ מיסוד רחל, ועל ידי כן שיצא האוד הזה והאירו ברבוי בלי כבוי, ירד ההארה עד העשיה, ואלמלא זה לא היה יכול להנצל מכלייה חס ושלום, מפני פגם היסוד שלהם.

והנה כבר ידעת, כי נצח הוד דועיר אנפין, מאירין בה הנצח בכל קו הימין שלה, בג' פרקין. וכן ההוד אפילו שהוא באחור, הוי ו' פרקין, ונמצא שיש בה ו' אורות, וה"ו וה"ו שהם בנצח הוד דועיר אנפין, כי הנצח הוד דועיר אנפין, הם בסוד ווין, הנחלקים לב', בסוד א' א דצבאות, כזה: א', המתפשטין בקוויין שלה, ויש בהן ב' ווין, נגד נצח הוד. ואות ו' ביסוד זעיר אנפין הכוללם בקו האמצעי שלה, ואות ה' שבין ווין, הוא סוד העטרה הנשפעת מכולם. גם יש בה ה' אורות של שמות, שכל א' יש בהן ג' ההין, הה"ה, שהם בסוד חפארת נצח הוד יסוד מלכות דועיר אנפין, שהיא העטרה שבכולם, ולזה באה בסוד ג' ההי"ן כל שם, כי השפעתן על ידי הנצח הוד יסוד, ולזה אלו השמות רמוזים במגלה כנ"ל.

ואחר כך כשנכנסין מוחין דאבא ואמא, נשלמים ונעשין י"ב הו"יות, ג' היות בנצח אמא, ג' בהוד אמא, ג' ביסוד אמא, וביסוד אבא הוא ערוף מיסוד אמא, ויש לו ג' היות ביסודו, יתוד מיסוד אמא, גימטריא מגלה. ולפי שאין אוד זה מתפשט ביסודה, אלא יוצא לחוץ, לפיכך לא נגלה

בפירוש היות אלו במגלה. גם יש בה הארה בדעתה, מדעת שביסוד אבא, ג' שמות אהו"ה. ומדעת שביסוד אמא, ר' שמות אהי"ה, וכל אלו תמצאם במגלה יוצאין, כנ"ל באר היטיב.

והנה כשיוצא מיסוד אבא, מתפשט בין ידכותיה, ולכן אין היות עצמן נכתבין במגלה בפירוש, רק בר"ת וס"ת. וצריך אני לפרש, שקודם שאלו האורות דאבא, נכנסין ברחל, היו נכנסין תחלה בלאה, וכשנכנסין בה עשו ג' הארת בג' פרקין, שהם ג' אהיה. וגם יש בה ג' אורות מהמוחין כשהיו נכנסין תוך הזעיר אנפין, דהיינו: א' של הארה דיסוד אבא לאחורי לאה, וב' מהפנים דיסוד אבא, שהם בפני הו"א, שהם בחצי הת"ת עלין א' הכולל שניהן לזה ולזה, נמצא שיש בלאה ח' הארת, ד' הו"יות דע"ב, משולבים עם ר' קס"א, וב' כוללים של הו"ה אהי"ה, ואחד הכולל את כולם, ס"ה גימטריא תחקל"ה, כמנין מרדכי ואסתר.

ואותיות ג' אהי"ה פשוטים גימטריא ס"ג, וי"ב אותיות של ג' היות הם ע"ה, וא' כולל של הו"ה, וא' כולל של אהי"ה, הרי ע"ז. ובאלף ביי"ת של א"ל ב"ם, הם ה"ץ, גי' המן. הגי' שלובים במלואם, של ג' היות ואהי"ה, גימטריא חרצ"ט, וגי' פ של הו"ה ואהי"ה, גימ' קמ"א, (ר"ל פשוטים) והמן גי' צ"ה, ס"ה חרצ"ט וקמ"א וצ"ה, גימ' מרדכי ואסתר, שהם תחקל"ה.

והנה לפניך, איך בלאה נתהוו בה המוחין, אבל הם דרך העברה, ולזה מרדכי שהוא מרא דכיא, עובר מלאה לרחל.

וצא"ל, שהארת שאמרנו דרך כלל, הריני מפרש דרך פרט, שההארה היוצא מיסוד אבא, בא ליסוד פנים דועיר אנפין, ובהארה היוצאת מצד האחור נגד פני לאה, הם בסוד ב' אהיה פשוטים, והאוד שבנחיים דהיינו מהכלי עצמו, ר"ל מיסוד אבא שהוא בסוד הו"ה, וכשמסתלקת הארה זו, נשאר זעיר אנפין בסוד דודמיטא, גימטריא מרדכי כנ"ל, כי מרדכי הנכנס בלאה, ועושה אלו

כי ב"ה ה' צור עולמים. וזה סוד, כי ראה כי
 כלתה אליו הרעה, ס"ת י"ה יהו"ה. ועוד נתאמצה
 במלואה הוי"ה, באומרו מאת המלך, ר"ת מ"ה
 במלוי השם הראשון, דאינן האתון מתלבשין
 בקליפות לאכנעה לן. עוד המן העץ, גימטרי י'
 הויו"ת ס"ר, אכן ס"ר המות, שכולם מסכימין
 במפלת המן ובניו, והיינו המן מן התורה מנין וכו',
 אכן ס"ר מר המות, שכולם נתלו בזיון, לכן
 מיתתו היתה בסייף.

עוד, שבע ועשרים ומאה מדינות היה
 לאחשורוש, היה מ"ס על הארץ, פי' ק' מדינות
 ביבשה, והשאר ואי"י הם גימטריא כ"ז היס. מחה
 אמחה את זכר עמלק, מ"ם בשניהן נוטריקון
 מיתה. ח"ה גימטריא י"ג, אח"ה גי' י"ד. מכאן
 סמכה אסתר לשאול מאת המלך, שיום י"ד יהיה
 גם כן יום הקהלה בשושן, ע"כ מהחברים).

תלתא אינון, עבד שפחה אמה, כי אמה
 בכורסייא בבריאה. וז"א ועבד במט"ט ביצירה,
 ומלכות ושפחה בעשיה. פי': כי כל זה בנוקבא
 דעיר אנפין, פי': כי אחר המיעוט, נסתרה
 בכורסייא, ולא נסתרה רק במלכות שבה,
 והמלכות שבה עדיין ראשה מגולה, דהיינו כתר
 שבמלכות שבה, והוא באצילות שבה לבריאה,
 והוא עתיק בבריאה, ואמא מקננא בה. ואבא דלא
 פסיק, כלול בה. ונשאר כתר שבה מגולה,
 כדפירשתי. דמות כמראה אדם, והיינו בריאה,
 וזהו שצפה יחזקאל בבריאה שביצירה, דהיינו
 דמות כסא ולא כסא, וכן דמות מראה, ולא מראה
 היינו מלכות שבה, שהיא דמות ואדם היינו ת"ת,
 וזה סוד אסתר שנסתרה בכסא.

ו' נערות הראויות לתת לה, הם ז' עולמות,
 דהיינו ז' בחי' המלכות שבמלכות שבה, שהם
 הנסתרות לגמרי, דהיינו רק ג"ר שבהם קצת
 מגולה, והקליפה נגד הבריאה, שלא תתערב
 באצילות, דלא יכיל לאתערבא. ובחינת אחשורוש
 הוא דוכרא שבקליפה, שהיה לו אחיזה כנגדו, ועל
 כל זה לא היה משמש בה ממש, כמאמר רז"ל
 שידה ניזדמן לו כרמות אסתר, דהיינו מלכות
 נוקבא דקליפת נוגה.

ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא, היינו

הב' הארות בלאה פעם ב', ויש בה ד' הארת ד'
 אהי"ה, וכן יש בה במגילה ד' אהי"ה רמוזין,
 והוי"ה דכלי יסוד אבא נסתלק בלאה ג"פ בג'
 קוין, וכל קו יש בו ג' פרקין, הם ט' היות, וג'
 היות ודישא חיוורתא, דהיינו רדל"א, נמצא
 שהם י"ב היות, הרמוזין במגילה הזאת, שהם
 במלוי ע"ב, גי' תתס"ד, וד' אהי"ה פשוטים גי'
 פ"ד, ס"ה גי' תתקמ"ח, (ועם י' אותיות גי'
 תתקנ"ח) הם גי' מרדכי אסתר, והי"ג יתרים
 שמרדכי ואסתר לא היו אלא תתקמ"ה, (צ"ל
 תתקל"ה) תסיר מהם נגד ט' אותיותיהם ובי' תיבות
 מרדכי אסתר ובי' כוללים, לפי שאין להם עמידה
 בלאה, תיכף יורדת ברחל, ולכן חסרו מהם הי"ג
 כנ"ל, וכבר ידעת תיכף כשנכנסין המוחין בלאה
 בדעת שלה, ולהיות שורש כל הדעת כנדוע, נעשה
 בו ג' שמות אהי"ה במלואן יה"א, ס"ה גימטריא
 תמ"ב, (ס"א, אהו"ה, דהיינו קס"ג קמ"ג קל"ו
 גימטריא תמ"ב, עכ"ל הרב).

מהחברים: כתיב אלה המצות, שאין נביא
 רשאי לחדש, מהיכן סמכו למגלת אסתר, מרדכי
 כתוב זאת זכרון בספר, ביי"ת סמ"ך פ"א רי"ש.
 ועוד בספר, במספר קטן ח"י, וד' אותיותיו
 גימטריא אל"ף קמ"ה, והיינו גי' מגלת אסתר עם
 כולל. עוד מרדכי היהודי גימ' שד"י, ברוך מרדכי
 היהודי, גי' ישראל עם הכולל.

כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו,
 גימטריא אלה בגדי כהן גדול, מכנסים כתונת
 מצנפת ואבנט חשן ואפוד ומעיל, והוא מוסכם
 עם המדרש.

שאול, גי' אג"ג מלך עמלק, זה לעומת זה.
 מרדכי בתוספת י' וכולל, גימ' ג' פעמים המן,
 וכשביקש לבולעו ולהשחיתו, לקח הוי"ה הפוכה,
 ובס"ת זה איננו שוה לי. ואסתר שבקשה גאולה,
 לוקחה לעצמה הוי"ה יש"ר, ר"ת יבא המלך והמן
 היום. ומלכא שלם כד הוא דאין לטב את בניו,
 דאין לביש את עושקיהם, לפיכך ד' תיבות אלו,
 שהם ר"ת הוי"ה יש"ר, גי' ר"ע, על שם יגמר נא
 רע רשעים.

ואותו הוי"ה ישרה, נתפשטה בס"ת בשעת
 מעשה, ונתאמצו בשם י"ה עטרה לראשה, ע"ש

עזבתי לשון יחיד, אע"פ שנכפלה מלת אלי אלי, והיא אומרת לז"א שעזב אותה מהארת אל עליון והבן ירקרקת היתה.

סוד מרדכי ואסתר להרח"ו ז"ל:

כתיב ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום. בכ"מ שנאמר ואלה, מוסיף על הראשונים. אמנם בעולם הנקודות, כח"ב לא נשברו, וגם המוחין דז"א לא נשברו, אלא נשאר במעי דבינה. א"כ יפורש אלה: א' בחכמה, ל' בינה, ה' דעת, שהיא במקום כתר בעצמו, שהוא ה"ח כולל ה"ג. וזהו פי' ואלה, שהם ג' נקודות כח"ב, וגם כח"ב דז"א נוסף על הראשונים, מלכו ולא נשברו. אבל היוצאין מאשר שהוא בינה, שייך לומר בהו וימלוך וימת, מפני שהוא בארץ אדום, אתר רכל דינין מתערדין תמן.

וכתיב אלה בני שעיר החורי, אלה פסל את הראשונים פי' שעיר: שנותן מה"ד למדת שיעור, שלא יתפשטו ביותר, וזהו פוסל, מלשון ויפסול לחות.

התורי: בחי' אלהים, היינו דינין, (הג"ה, נ"ל, כי חרי גי' אלהים ברבוע, ר'. ועם ח"י אותיות פשוט ומלא, הרי חר"י).

ונודע כי אברהם אבינו מרת חסד מאבא, ומתחלת ימיו היה העולם נמשך ע"פ הדינין, וכשראתה שרה שהיא מבחי' אבא, ובתחלה שהיה באברהם דינין, רצה למתקם ע"י הגר, שהיא תכללם בעצמה להרחיקם מגבול אברהם, קודם לידת יצחק. וכן הג"ר גי' יצחק.

והכוונה: כי הג"ר שהוא האב"ר מאברהם, ממתק מ', שהיא הם' סתומה, קודם שנעשה כלי, בסוד ס' של אברהם. כי כשהיה נכלל בה, היא מבחי' אבר, והוא מבחי' ס, וכשלוקחת הג"ר נכלל בו, הנה הוא בחי' ג"ד, והיא מבחי' ה', ואחר שנמתק האבר שהוא ג"ר, עם הה' של אברהם שעשתה כלי, עלתה הה' ונמתק, להורות שהוא עתה ה' על ס', פי' הה' ממותקת ב'ס', וזהו בה' חסדים.

בינה, ולכן אין נסתר אלא בבינה. וכיום ההוא, שייך נמי בבינה, שהיא נעלמת נגד בינה, וכיום ההוא הסתר אסתיר פני ומצאוהו וכו', היינו הקליפות אשר כנגדה היא בבריאה. וכוס של ברכה הוא בריאה. רכוס גי' הכסא, ויין גי' דין ה"ג שבה, מתלבשות בבריאה. וגם ה"ח הנשפעים מז"א, שהם היו שם נפרדים ונבררים, ובינה שבבריאה משפיע ה"ג לעולם העשיה, ות"ת מיצירה שבבריאה משפיע ה"ח לעולם יצירה וזהו כי ת"ת מקנן ביצירה במט"ט.

אסתר גי' שושנה, גם אסתר גי' תרע"א פחות י', והוא סוד נקודה עצמה פנימית המסתתרת, וזה סוד י' של אדני", כי אדני"י במלואו גימטריא תרע"א.

אמרו רז"ל^ט אסתר ירקרקת היתה, כוונה: שישראל קודש, ועונין אמן, מקבלין הארה מב' אל"ל, א' מזעיר אנפין, וא' מאריך אנפין, שהוא מי אל כמוך וכו', כי אל דא"א, מאיר לזעיר אנפין, ואז הו"א מאיר לנוקבא פנים בפנים, לפי שא"ל הוא בפנים, והארה הוא בפנים, וב' אל"ל במלואן גימ' ש"ע, והארה הנ"ל היא חלוייה בעניית אמן, לכן אמר דוד מלא פניהם קלון, ס"ת אמן, דמאחר שלא האירו באמן בב' אל דאבא ואמא דז"א, מלא פניהם קלון, שלא רצו לקבל מא"ל אותיות מלא פניהם העולה קפ"ה, יהיה להם קלון, ג"כ גי' קפ"ה ע"ה. ויבקשו שמך, ר"ל שהוא הוי"ה אדני, שעולין אמן. והנה אסתר המלכה כשלבשה בגדי מלכות, ובאה לדבר לפני המלך, שנכנסה לבתי ע"ז מקום הקליפות, הוסר הארת הא"א, ולא נשאר בה רק הארת ז"א, לכן היתה ירקרקת, שלא היה לה רק הארת ז"א, שאם לא היתה לה אפילו הארת ז"א, היתה שחורה לא ירקרקת, לכן אמרה אלי אלי למה עזבתי, שאל א' דא"א הוא מסתלק, למה עזבתי הוא אל דא"א, כי אל דא"א צריך להשפיע אל אל"ל דז"א, ומשם לנוקבא. ואע"פ שז"א משפיע בה, כיון שאינו נמשך לה אור אלא מעצמו ולא מאל דא"א, הוי כאלו היא נעזבת משניהם, לפיכך

ברבוע קכ"ו, (ס"א ואמא שרה) יורד עמה שלא ינקו ממנה החיצונים, וכשיורדת למטה מתפשטת בנקודה עשירית שבה לאחשוורוש, שהוא בראש הקליפות, לעשות ז"א כדלקמן, וידוע בשעה שיש"ס בא להתפשט בתבונה, קודם התלבשותה, נותן בינה שבו בנצח תבונה, וחכמה תבונה בהוד יש"ס, א"כ יסוד שהוא לעולם המכריע, כשהוא עתה דבר חדש בהוד יש"ס מכריע בנתיים, ומציאות הכרעה ההוא, בחי' רוח משה, מאחור דאבא ומפנים אמא, שהוא קפ"ד קס"א. וג"כ יסוד אמא מכריע כך, ויוצא משם רוח אהרן, שמזדווגת או"א למעלה, מהארת עטרת אבא, תוך יסוד אמא.

ומכאן תלמד, מהיכן רצה קין לתאומתו של הבל, ולמה לא היתה הוגנת לו, כי הוא כעין נשים המסוללות. אמנם כשנכנס ישראל סבא תוך תבונה, ויסוד שלו תוך יסוד תבונה, יצאת אסתר. לכן אמרו רז"ל אסתר מן התורה מנין, שהוא יסוד אבא, מפסוק הסתר אסתר, שייסוד אבא מוסתר תוך יסוד אמא, שהיא עצמה בסתר המדרגה, וכשיוצא אור נחלק לכאן ולכאן, כפל ואמר הסתר אסתר.

ולמה נקראת הדסה מפני שיושבת בין הדסים חג"ת דז"א, בין חדוי, ששם יסוד יש"ס ויסוד תבונה, ושם האור בתוכם, והאור סתום, והוא ב' הויות ושליש עולה ס', ומפני זה אנו אומרים ששליש הוי"ה זו ח', כי מדה טובה מרובה, ולכן הב' שלישים המגולים מרובים מסתומים, והם י"ח.

וכתיב דורי נסע ונגלה (פירש דורי, מלשון האיר, מלשון דר וסוחרת, מאי ניהו, פירש מקובץ מן בחי' נ' וס' וע', כי נ' הוא יסוד, הכולל ה' חסדים בכללות י'. וב' חסדים ושליש מכוסה, ח"ג ושליש ת"ת, והם סתומים ומכוסים, ועולין ס', וכן ס' סתומה, ואין לה פתיחה כלל. ואחר כך יש בה ב' חסדים של נ"ה, וב"ש ת"ת, הם ב"ן וי"ח, גימטריא ע', וזה ונסע ונגלה, שאור נגלה

וכן בבראשית צרופו אב"ר שי"ת, שהאבר הוא י' קטנה, והיא בחי' האצילות כולה המקפת, והנה האצילות זמנין נכלל בשית, וזמנין נכלל בארבע. וכתיב ותקשור על ידו שני, א"ת ידו אלא 'יו"ד, לאמר זה יצא ראשונה, ז"ה גי' י"ב, כי א' ראשונה לאותיות צורת יו"ד, וי' יש לה ג' עוקצין, ועם י' הם י"ג, ורמו גודו אילנא וקצצו ענפוהי, וכשנתגלה א' מקצץ החיצונים. וכן זה גי' י"ב, והכולל שהיא א' ועירא, זה במלוי זי"ן ה"י, ועם ה' אותיות שלהם, גי' אלהים ע"ה. והנה אלהים ברבוע ובמלוא, גי' אל"ף, הרי אלף שנעשית מן זה יו"ד, ותקשור על ידו השני, וקשירת החוט הוא צורת י' בחסד, (ס"א צורת מ') בחי' האצילות שמקפת היד, נקודה בהיכליה לאברהם, שהוא ממחק הגבורות כולם, ומפני זה היה אברהם מגייר אנשים ושרה נשים. וכשנתעברה הגר בראשונה, כוונה שרה להקל מעצמה הדין, ונתנה עיניה בעוברת, כדכתיב ותקל גבירתה בעיניה, שהקל בעיניה, שעל ידה הזמינה תקלה לאותו עובר והפילה, וע"ד ונשא השעיר עליו, והקל עי"ז הדינין משרה.

יא ועל אברהם ארז"ל כתפוח בעצי היער וכו', כי הוא ממתיק העולם בחסדים, הנקראים בנים ובני בנים, והוא מתווך בניהם וכוללם. ועל שרה נאמר כשושנה בין החוחים שהם הקליפות, כן רעייתי בין הבנות, הם ה"ג הקדושות כוללתן שרה, פי': אלהים בידין גי' ש', וברבוע ר', וה' אותיות אלהים הוא ה', והם ה"ג. והנה שרה חייתה קכ"ז שנה, נגד ק"ך צרופי אלהים ווי"ק דז"א שהם באמא, ולכן אמרו במדרש מה ראתה אסתר למלוך על קכ"ז מדינות, פי': מה הארה גדולה היתה לה כ"כ, למשול עליהם. עוד מלת ראתה היא הארת, ויהיה מה הארת אסתר, כי הוקשה לו שהרי שם אלהים אינה בונה רק ק"ך בתים בלבד, א"כ איך מושלת על ז' יתירים. והשיב מפני שמקבלת מן שרה אמה, וקבלה כל כחה. ולזה מלכות היא אסתר, ג"כ יש לה אדני"

(י אלא יד"ו (קארין) יא) זהר פ' לך אות קצ"ט דפו"י דף פ"ה.

(כ) ישעיה ל"ח. ע"ח שער כ"א פ"א. שער ההקדמות דף קצ"א.

בלי כסוי. וסימנך כי עין בעין. וזה סוד ויקדע מרדכי את בגדיו, להורות על התפשטות ה"ח היוצאין מיסוד אבא, מרתו של מרדכי, היינו יסוד יש"ס.

ולכן צריך לפשוט המגילה בשעת הקריאה, להורות על התפשטות החסדים. ופירש כאהל רעי, כי בדת נצח הוד יסוד דתבונה בועיר אנפין, תחלה נכנסין לחב"ד שלו, אחר כך ירדו לזרועות וגוף, ואחר כך לנצח הוד יסוד שכמותם, והעליונים מניחין שרשם למעלה, ותאוותם להתפשט למטה, לכן נעשה ב"ח ושליש מכוסים, כאהל וסוכה שלא ירד האור הרבה. אמנם בעלייתו, הוא עולה למקום שרשו, ובוקע, לכן צריך דפנות הסוכה המגיע לסכך ממטה למעלה, באין מניעה, אבל הסכך רמוז לסוכה שלם, לאימא שמכסה לז"א עד שלישי ת"ת, ומונעות האור שלא יתגלה ביותר, רק בענין צלתו מרובה מחמתה, וכוכבים נראים מתוכה שיראה מלמעלה אשר קצתו לא יהיה סתום לגמרי ח"ו.

ונחזור לענין מלת הדיסה, כי ה' תבונה, ד' מלכות ס' ב"ח ושליש מז"א המכוסים בו כנ"ל, ה' רחל, שלייתה היוצאת מבין רגליה. ומרדכי היה מיסוד ישראל סבא, לקח אסתר בת דודו, ר"ל בת אבא, אחיו של יש"ס, שאסתר בת עטרת אבא תוך התבונה כנ"ל. ואחשורוש היה בקליפה, לעומת זעיר אנפין, וזהו ח"ש ר"ש, ר' אלהים ברבוע, ובמלוי ביודי"ן גימ' ש, הרי ר"ש ח"ש, ר"ל שהיה ח"ש וכואב בראשו, כדאמרינן שהגבורות שהם ר"ש כאמור, והוא היה מתפאר בהם בחוץ בו' תיקונים נגד ז"א, חור, כרפס, ותכלת, בוץ, וארגמן, כסף, ושש. וז' דנוקבא שהם מטות, ואלו הן: זהב, וכסף, רצפת, בהט, ושש, ודר, וסוחרת. כי יש רצפה שהיא נקודה עצמה, ולית לה מגרמה כלום, והוא תיקונים הנכללין בה. ויין מלכות רב. להפוך כל התיקונים לגבורה.

והשתייה כדת אין אונס: והשתייה כדת דוגמה לקדושה, כקוף בפני אדם, וזהו כדת, ד"ת הוא ב' פעמים ע"ב ק"ל, שהם ח"ג, ה' היות לכל א', הרי ב"פ ק"ל. ויש בה ע"ב בחסד כנודע, ויין בגבורה, שגם הוא ע"ב, ונרמז בגבורה שגם הוא

ע"ב, בסוד ביין שגו, שנהנו מסעודתו, כעין דוד המדבר שאכלו ושחו לפני העגל. אין אונס, גימטריא אי"ק, דהיינו אל"ף, שממנו מתקו הגבורות.

גם ושתי בקליפה לעומת רחל, וזרש לעומת לאה, לכן המן אתרברב בכבוד עשרו ורב בניו, שהיה עשירי לאנג, לכן רצה ליתן עשרת אלפים ככר כסף, להמשיך אליו כל עשרה, ושהיו גבורות. ככר כסף, גימ' ת', בסוד ת' איש של עשו, וכנגדו בצקלג נמלטו ת'. והקב"ה השיב, הכסף נתן לך, שעשרת אלפים ועשרת בניו אלופי עשו, יהיו על עץ גבוה נ', כמנין ל"ך. ותפסו עשרה, כולם בסוד אלפין לישראל, להמתיק הגבורות כולם. והנה המן מושך כחו ממ"ן דמנצפ"ך, שהם ב' גבורות עליונים דיסוד אבא מצד אחוריים, כי מהפנים היה משה מושך המן לישראל. ומרדכי היה משורש משה, ולשלוח יד במרדכי לברו לא היה יכול, לכן ביקש לרון אחר הרוב, וכתוב ביה כי נפל תפול לפניו, כנגד הכלל והפרט, ובא הנס על ידי אסתר, שהיא מיסוד תבונה, ולכן מצוה לשתות יין בפורים, כי ריבוי החסדים דאבא, ממתיק היין. ומה שיכוין בשתייתו, להמשיך היין מז' יודי"ן דע"ב ס"ג, יש"ס ותבונה, לא ישחכר אלא יתבסם עד דלא ידע, כי במקום יין המשומר בענביו, לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, ולכן כי שחטיה רבה לר' זירא, בעי רחמי ואחסי, נמי חריך שקיאה, לבטל דינא של גיהנם.

דרוש למהרח"ו ז"ל, וגם הוא מדבר בענין פגימת הלבנה.

דע, כי שם הוי"ה, ב' אותיות ראשונות, הם או"א. ו', ז"א. ה', נוקבא. והד' אותיות עצמן, הם נגד ד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. וכנגדו יש ד' קליפות, כי גם זה לעומת זה וכו'. ועל זה נאמר, אל גנת אגוז ירדתי, כי באגוז יש תחלה קליפה עבה ומרה כלענה, ואחריה קליפה ב' קשה מאד, ואחר כך בפנים יש קליפה אחרת, שמפסיק המאכל. ר"ל: שהרי אגוז מתחלק לר' חלקים, נגד ד' אותיות השם, וקליפה זו הג', מפסקת בין אלו הד' חלקים של אגוז, ולא

לא שמחת וכו'. כי ב' אותיות י"ה לא מתפרשין, אבל ו"ה כפי מעשה בני אדם, ולפעמים מתפרשין.

והנה כשגורם העון, מתפרש ה' מן ו', ע"ז נאמר נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, ר"ל לקום מאליה, אבל תקום ע"י אחר, ע"י ו', ר"ל ע"י שיוורד למטה, ומעלה אותה.

עליו נאמר, שבע יפול צדיק וקם, פירוש: כי הצדיק שהוא היסוד, הוא ו', הוא מלכות הו', א"כ פי' שבע יפול צדיק וקם, ר"ל צדיק שהוא יסוד, נופל במלכות שהוא ז', א"צ אחר להקימו, אך הוא קם מעצמו.

והמן הרשע, בעון שלא הרג שאול את האגג, היה קם ח"ו לכלות שונאיהן של ישראל, בימי מרדכי ואסתר שהוא מזרעו, לכן היה מרדכי משתדל בענין, ואמר על אסתר ותלבש אסתר מלכות, ר"ל שנתלבש אסתר במלכות בית דוד. ובוזה נצולו ישראל, שקדם דוד והתפלל ע"ז, וזהו למען יזמרך כבוד ביום, ולא ידום בלילה, ע"ד אלהי אקרא יומם, ולכן ה' אלהי לעולם אחד.

ונלע"ד, שזהו ארוממך, ר"ל לרומם ולהעלות ה' לו', ואז לא יוכלו האויבים לאחוזו, כי יורד יסוד דכורא ומעלה אותה, באופן שבהתחברות ה' עם ו', אין הקליפות יכולין להתאחו בהם כלל.

לכן המגילה נקרא ספר ומגלה, ספר נגד ו', ומגילה נגד ה'. חסד דין, יומם ולילה, לכן נקראת ביום ובלילה. ובה תעלה המלכות הנ"ל, לנצח הוד יסוד כנודע, שאז אין החיצונים יכולין להתאחו. ודע, כי אותיות א"ב, הם אותיות הזכר, ואחר כך כל"ם, אותיות מלך, וזה מה שמו ומה שם בנו, פי': כי ב"פ מ"ה, גימטריא מלך. ואותיות נ"ס הם נוקבא, נגד יהודית ואסתר, חנוכה ופורים, נצח הוד. וכנגדן ב' רצועות דתפילין, אחת ארוכה השמאלית שכנגד הוד, היא נופלת, לכן נאמר סומך ה' לכל הנופלים, שהם נ"ה, שהם נ"ס, הם סומכין את הנופלים. וידוע כי ג' אחרונות שבעמידת תפלה, הם נצח הוד יסוד, לכן בחנוכה

שמסתלקת אותה מכל וכל, אלא שנכנסת ביניהן, וקליפה זו נגד עמלק, ועל זה אמרו רז"ל, אין השם שלם עד שיכרת זרעו של עמלק. ומלבד אלו הג', יש על האוכל עצמה קליפה דקה, וכשאוכל האגוז מתייבש, גם קליפה זו נאכלת, משא"כ בתחלה, שאז עם היותה דקה, היא מרה. ועל זה נאמר ומתוכם כעין חשמ"ל וכו', וחשמל גימ' מלכו"ש, ועוד אמרו רז"ל ^לפעמים חשות פעמים ממללות, שלפעמים קליפה זו נאכלת, ופעמים אינה נאכלת. וכן האדם, אם ירצה בקל יתקן וממתק הקליפה מה שאין כן באחרות.

וכנגד אלו הדי', הם די' אבות נזיקין, ודי' ידיעות הטומאה, ודי' מראות נגעים, ב' שהן די', כנגד אדום וישמעאל, ע"ז אכה כפי אל כפי כידוע, וז"ש רז"ל ^בתרי מלכי תרי פלכי, שהם די' מלכים, שהם ב' מלכי השרשיית, אדום וישמעאל, כל א' כלול משניהן כנוכר. ולטעם הנ"ל, צוה הש"י על עמלק זכור וכו'.

והנה לשאול המלך, צוה הש"י להכרית זרעו של עמלק, והוא הביא עמו מלך אגג חי. וכשבא שמואל, אמר לאגג כאשר שכלה נשים חרבך, כי אמרו רז"ל ^גכי בלילה ההוא הביאו לו שפחה אחת בבית האסורים ונתעברה הימנו, ויצא ממנו המן, ולכן עם היותו הודג אגג, אמר כאשר שכלה וכו', כן תשכל לשון עתיד, על זרעו הנשאר ממנו, ואמר מנשים, ע"י נשים, שע"י אסתר נעשה הנס. ותדע, כי תחלה אחיות האויבים, הוא בשער המדרגה תחתונה, שער העשירי, כי משם נכנסין למלך. והנה המלכות, היא מדרגה אחרונה מ', והיא ה' שבשם, ונקרא דל"ת לכמה טעמים כנודע. וע"ז אמר דוד, ארוממך ה' כי דליתני, ונודע שהוא מן הנוקבא, הוא דלת ושער. גם שם אדני בנוקבא, במלוי גי' תרע"א, שהיא דלת, לכן אמר דוד, שעם היותו מהדלת, אשר שם מבקשים אויביו לבוא לאחוזו, עכ"ז לא שמחת אויבי לי. לכן מדה כנגד מדה, גם אני ארוממך, וזהו ארוממך כי דליתני, ר"ל כי עם היות שאני מדלת,

(ל) חגיגה י"ג: ע"ח ח"ב שמ"ט פ"ב. בית שער הכוונות אות ע"א.

(מ) ע"ז ח: מגילה י"ב. שער מאמרי רז"ל דף לט. (ג) ע"י יל"ש נח קל"ד.

שהוא: חרס, חמה, שמש. והלבנה בתחלת חדושה, נקראת סהר, כי אין לה אור בפנים, אלא מעט מזעיר, כי הלבנה נוקבא ^ומכ' עליונה, וידוע כי עם היות ה' נוקבא, אינה דין גמור כנוכר, והוא שם אלהים, ר"ל הפנים שלו. ובהיות השמש כלול משם י"ה חו"ב, נאמר כי שמש ומגן ה' אלהים ר"ל: נקרא בשם הוי"ה מאבא, ואלהים מאימא, וה' אחרונה הוא שם ארני. ובתחלת חידושה יונקת מאחורים דאלהים, גי' ר', וס"ה אדני, גי' סהר. וכשאין בפניה אור כלל, היא סהר, כי לזה יוסף הצדיק שהיה ראוי להוליד י"ב שבטים מבחינת מלכות, ובעבור שהוציא י' טיפין מי' צפרני ידיו, שנאמר ויפחו זרועי ידיו, נאסר בבית הסוהר י' שנים, ולא הוליד אלא ב', מנשה ואפרים. ואפילו אלו, לפי שאמר לשד המשקים כי אם זכרתי, נחעכב עוד ב' שנים בבית הסוהר. וזהו מנשה, לשון שכחה.

באופן כשהיא חשוכה מכל וכל היא סהר, וכשהיא מתחלת להאיר נקראת סהר כנ"ל, ובכל לילה ולילה הולך ומתרבה האור שבפניה, עד ט"ו יום, שהוא מליאה, והם באחורים דאלהים ט"ו אותיות, נגר ט"ו יום. גם אותיות אלהים מלא י"ה, שהיא מלאה מן י"ה, שהוא גימ' ט"ו. ומט"ו ואילך, היא חוזרת לחשוך. וז"ס שנאמר על יצחק ותכהן עיניו מראות.

כי אברהם חסד עלאה, כי יש חסד עליון, וחסד עולם, וחסדי רוד. חסד עליון, בחכמה. וחסד עולם, בחסד, כי הנוקבא נקרא עולם כנודע. וחסדי רוד, בנ"ה, והם חרי פלגי גופא, נקרא חסדי לשון רבים. וכנגדן: כ"ג, בחכמה. סגן, בחסד. כהן הדיוט, בנצח. ואברהם לקח הכהונה ממלכי צדק, שהיה כהן לאל עליון, והוא שם בן נח. כי ג' בני נח, הם ג' קרין, שהם חג"ת, חסד שם, גבורה חס, ת"ת יפת. וכן בצד שמאל, ליום המשורדים בבינה, שהוא אומר שירה בפה, שהם ג"ר, ומגן ביד גבורה, וכנור בהוד. (ס"א ושוער בדגלים בהוד).

והנה מאברהם יצא ישמעאל, ומיצחק יצא

ופורים, אנו אומרים על הנסים בהודאה, שהוא כנגד ההוד, לכן אמרו בלשון נס, לכן המן הרשע עשה עץ גבוה נ' אמה, בעצת זרש אשתו, כי זה לעומת זה וכו'. ונהרגה ושתי תחלה, כדי שתרום המלכות לאסתר.

והנה מאברהם עד שלמה, היו ט"ו מלכים, והיה הלבנה במלואה, ומלך שלמה בכיפה, ודוד המלך היה הי"ד, ודוד גימ' י"ד, ושפך דמים בידו, ועל זה נאמר בי"ד הרגו בשונאיהן, ובט"ו נחו כולם, שהוא שלמה.

והשמש יצא למזרח רכורא, והלבנה ממערב, והשמש אינה משנה הילוכה, והלבנה משנה, כי היא מתחדשת, היינו חודש, ובתחלה נראית במערב, ואחר כך מתקרבת למזרח מעט מעט עד ט"ו ימים. ועל זה נאמר, יש דרך ישר לפני איש ואחריהה דרכי מות, והיינו השמש שהוא האיש, ההולך תמיד בדרך ישר, כי לעולם יוצא ממזרח, ולעולם הוא מאיר באופן א'. ואחריהה שהיא הלבנה ההולכת לאחור שהיא משנה הילוכה, והם דרכי מלשון רבים, והם דרכי מות, שאח"כ נשארת בלי אור, וזהו וילך לאחור ולא לפנים, וזהו אחור וקדם צרתי.

והנה כבר ידעת, כי הלבנה מקבלת אורה מהשמש שמאיר בה, וכפי מה שתתקרב למערב, מתחשך אורה. וכשהיא ממש בתחילת הלילה במערב, מקום ביאת השמש, מתחשך לגמרי, כי השמש בגלגל הדי, והיא בגלגל הראשון. ובהיותה ממש נגר השמש, כל האור באחורים, ואין בה שום אור בפנים כלל, כי מאחורים היא מאירה לנו, לכן אז יונקים החצונים, וזהו נזודו אחור, ויונקים החיצונים מהאחורים, כי מהפנים אין יכולין כנודע.

והנה כשמתחלת הלבנה להפרד מעט מעט ממערב, אז מתחלת האור להאיר בפניה, עד בט"ו ימים, יוצאת ממזרח אז השמש אל עבר פניה מכל וכל, ואין לה אור באחורים כלל.

ודע, כי הלבנה נקראת סהר, ונקראת ירח, ונקראת לבנה, וגם השמש יש לה ג' שמות כנגדם,

ונחזור לענין, כי בתחלת חידושה נקרא סהר, והיא אות ה'. ודע, כי העולם מצד צפון פרוץ בלי מחיצה, ואין שם ישוב, כי אות ה' יש לה ג' מחיצות לבד, ומקומה הפרוץ כנגד צפון, בהיותה הה' באורה, גם שם יש לה הארה, מאלו הג' מחיצות, ואם לאו ע"ז נאמר מצטנן פתח הרעה. אמנם מחיצה ג' פתוח, ויש בה חלון לצד מזרח, ומשם מאיר השמש, וזה ופוחח חלוני רקיע.

וע"ז נאמר הכתוב, בראשית ברא אלהים, כי בב' נברא העולם, כי גם הב' יש לה ג' מחיצות, אלא שאין בה חלון, כמו אותה שיש ברגל ג' של ה'. ולכן אמר והארץ היתה תוהו ובהו וחשך, כי לא היה מקום לצאת בה האור, ולכן כתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם, ואז היה האור בעולם שבאותה מחיצה של צד מזרח שהיא פתוחה כנ"ל, משם יוצא האור המאיר לעולם, ולכן השמש נקרא חרס, אותיות חסר, כשהיה במדרגה התחתונה, שנהפך ה' של סהר לח' של חרס אותיות חסר, אין לה מקום לצאת בו האור, ועז"נ האומר לחרס לא יזרח, כי כשנקרא חרס לא יזרח כלל, והלבנה נקראת סהר, וכשהיא מתרחקת ממערב, אז תמלא אור בפניה, וכל מה שהולכת למזרח מאירה יותר, עד שבט"ו יום בהיותה במזרח היא מליאה מכל וכל כנ"ל. ובחזרה חוזרת ומחשכת כנ"ל, ועז"נ אני מליאה הלכתי וריקם השיבני, ר"ל כשיוצאת ממערב, היתה הולכת ומתמלאת מאור, וריקם השיבני ר"ל בחזרה, נמצאת אחר כך ריקם מכל וכל, א"כ למה תקראנה לי נעמי, וה' המר לי, וחזרתי להיות חשיכה מכל וכל. ולעתיד לבא שתעלה במדרגה עליונה, צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהן, אז יהיה אור לעולם, ולא יחסר, וזה אי אפשר כי אם לעתיד לבוא אי"ה אמן.

עשו, שהם בקליפות דין ורחמים, כי זה לעומת זה וכו', והם לבנה וחמה שבקליפות, מלשון אף וחמה. ובקריעת י"ס כתיב, והמים להם חומה, וארז"ל^ט מה אלו עע"ז וכו'. וכתיבה היה רוצה קליפות מצרים לשלוט על ישראל, כי מצרים בני חם מצד הגבורה, ולכן הבן האחד בני כושי שחור, והב' מצרים הם מעט יותר לבנים, והוא מצד דין שבקליפות חמה. והש"י עושה מהמים חומה במקום חימה, וחמל על ישראל.

ונחזור לענין, כי ביצחק כתיב ותכהן עיניו מראות, כי אחר הזקנה, כדרך שהלבנה אחר ט"ו ימים אחרונים, וארז"ל^ט אין מברכין על הלבנה עד שתחמלא פגימתה. והענין, כי בבריאת העולם נבראים הב' מאורות שוין, וקטרגה הלבנה וכו', ולפייסה אמר הצדיקים יקראו על שמך. והענין: שיש ג"ר וו"ק ונוקבא מתחת היסוד, ובבריאת העולם היו שניהם שוין, דהיינו בו"ק, כבנים שהם בין דרועי אמא, וקטרגה שהיתה רוצה לעלות בג"ר, ונתמעטה מדה כנגד מדה וירדה למטה, דהיינו לכי ומעטי את עצמך, כי כל הרוצה להתלבש בגאווה נופל, ואם יחקן עצמו כראוי, יעלה. וכן אמר הש"י ללבנה שהצדיקים יקראו על שמך וכו', ר"ל שתעלה לג"ר, לאותו מקום שהיה רצונה בתחלה, ואז יקראו על שם של עכשיו, שהיא נקראת מאור הקטן. וזה סוד צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, שהיא מתעלה יותר מהשמש. וז"ש והיה אור הלבנה כאור החמה וכו', ר"ל שאור הלבנה שיהיה שבעתים ממה שהוא עתה, ואור הלבנה יהיה כאור החמה, ויהיו שוין בחידושה, וזה לימות המשיח, ואז שניהם שוין כמקדם קטרוגה. אך מה שכתבנו, הוא לע"ל, הוא צדיקים יושבים, ותהיה היא עטרה על ראשם.

השער העשרים,

שער מקרא קודש.

ויתחלק לשה פרקים:

פרק א'

¹³ בענין ההפרש שיש בין שבח ל"ט, בארנו ב' פרושים, ומצאתי להר"ם נאגרה, כדברי פירוש הב', כי ב"ט אין באים בעצמם, רק נה"י ראמא לברך, ובתוכם המוחין מצד אמא לבר, ולכן אין הי"ט נקרא קודש, אלא מקראי קודש, כי הקודש העליון שהוא אבא, אינה מתגלה בו בעצמו, רק אימא לבר. ואחר כך ע"י חפלה ומעשים, אנו קוראים ומזמנים את הקודש שהוא אבא, שיכנס תוך הבינה, וזהו מקראי קודש, ולא קודש גמור. וז"ס אלה מועדי ה', ר"ת אמ"י. פי': כי כל המועדים כולם מצד אמא לבר, ואין הארת אבא מתגלה בעצמו בהם כמו בשבת. ואח"כ ע"י מעשינו, אנו קוראין את הקודש העליון, ומתחבר גם הוא שם, וזהו אשר תקראו אותם, אתם כתיב חסר ו', כי ע"י מעשינו וקריאתינו תלוי הדבר הזה, לכן ר"ת אותם במועדים ר"ת א"ב, הוא אבא, כי אבא תלוי ע"י קריאתינו, הרי הפרש א' שיש בין שבח ל"ט.

עוד יש הפרש ב', כי בשבת באים נה"י ראמא עם המוחין שלהם בתוכם, ונה"י של אמא ממש עם המוחין שלהם בתוכם, ואח"כ מתחברין ונכנסין נה"י ראמא תוך נה"י ראמא, ונה"י ראמא תוך הו"א, נמצא כי בשבת היא קודש עצמה, בסוד אבא הנקרא קודש ממש הנכנסין עתה. אך ב"ט, אשר אין האדה שלו מעצמו וממילא, רק מאמא היא מעצמה ולא מאבא, רק ע"י מעשינו אנו קוראין את אבא, ומכניסין אותו תוך ז"א, ואינו מתלבש הנה"י שלו דאבא בעצמו, רק באים המוחין של אבא ונכנסין תוך המוחין של אמא, ומתחברין במוחין של אמא, וב' בחי' אלו

מוחין דאו"א, ב' בחי' יחד, ומתחברין המוחין אלו תוך נה"י ראמא הם עומדין, ואין כ"כ גדול הארת מוחין דאמא כמו בשבת.

ובפשוט הוא כי כניסת המוחין דאבא תוך נה"י ראמא, גרעון הוא, ומורה על היותן בלתי מאירין ומעולים כ"כ כמו בשבת, אשר לגדל ערכם ואורם, לא היה כח בנה"י ראמא לסובלם בתוכם, אם לא כי הם באים מתלבשים תחלה בנה"י ראמא עצמו, אך עתה שבאים תוך נה"י ראמא עצמה, ויש בנה"י ראמא עצמה כח לסובלם בחוכה מגולים, זה יורה שאינם כ"כ מעולים ומאירין כמו בשבת, לכן אינן נקראים קודש אלא מקראי קודש, כי אין עצמות הקודש העליון מתגלה, שא"כ לא היה יכולת בנה"י ראמא לקבלם מגולים, אמנם הם מקראי קודש, מזומנים מקדש שנמשכה להם קצת הארה לבר מקדש העליון. ועל ידי תפלינו ומעשינו, אנו קורין ומזמנין למוחין דאבא, ונקרא קודש, לכן אותם במועדים ד"ת אב, וגם כי עתה עיקר האדה הם מאמא ולא מאבא כמו בשבת, ולכן אין י"ט קודש ממש. אך בשבת עיקר הארה הם מאבא, כי במקום שיש אבא, אמא טפילה אליו, ולכן בשבת היא קודש ממש.

עוד יש הפרש ג', כי בשבת בא הדעת מצד אבא, מלובש ביסוד אבא כנ"ל, והוא ארוך ומחפשט, כי אינו דומה ליסוד הנוקבא¹⁴ שיסודו קצר כנודע, יש כוח בדעת הזה להתפשט תוך הו"א, אבל ב"ט בא הדעת דאבא מלובש תוך יסוד ראמא תוך ז"א כנ"ל, ויסוד ראמא קצר מלהשחרע, ולהתפשט גם כן מגולה אי אפשר, כי אין כח בו"א לקבל הארתו מגולה, ולכן נשאר

(13) שער הכוונות ח"ב דף קכ"ה פרק ב'. (ק) שיסודה קצר כנודע ולכן (לבוב)

הנוקבא אינה יכולה לעלות, כי אין זקן בנשים, כמבואר אצלינו במקום אחר.

אך סוד עלייתה הוא, כי במקום שעולה ומסתלק זעיר אנפין מן מקום אבא, כי הרי עולה ו' מדרגות בדיקנא, כנגדן מסתלק ו' מדרגות מן אבא, והם פנוים, ושם נכנס נוקבא במקום אבא. וז"ס ושמרתם את השבת כי קדוש היא לכם, ולא אמר כי קדוש הוא לכם לשון זכר, רק כי קדוש היא, לשון נקבה, כי היא סוד הנוקבא, כי גם היא עולה עד מקום קדוש עליון, שהוא סוד אבא כנודע.

ובזה תבין סוד מאמר ז"ל (מאי בעטרה שעטרה לו אמו, לא זו מחבבה עד שקראה אחותי, לא זו מחבבה עד שקראה אחתי וכו'). כי בהיותה אצלו שוה לו, אז היא אחותו, וכשהיא מזדווגת עמו, נקראת אשתו. וכשהיא עולה במקום נה"י דאמא, היינו במוסף שבת, נקראת אמו, וזהו עטרת בעלה כנ"ל, ואין נקראת אמו, עד שעולה כל פרצוף אמא. וכשעולה עד מקום אבא, שהיא במנחה שבת, אז הוא י"י בחכמה יסד ארץ, ועולה בחיק אביה כנודע.

אמנם כבר הקדמתי, כי כפי עליות שעולין זו"ן, כן כנגדם עולין אחריהם כל העולמות, של בריאה יצירה עשיה, והמבין יבין מעצמו, וא"צ להאריך, אחר דאותו ההתחלה. אך נבאר עתה סוד המנחה, וגם זה נתבאר אצלי בסוד אדה"ר כשגורש מג"ע ע"ש, והאמת כי במנחת שבת, עולה הז"א בסוד א"א, והנוקבא בסוד אבא, ועולם בריאה במקום בינה אמא עלאה, כי שם מקומם האמיתי כנודע, ויצירה במקום זו"א, ועשייה במקום נוקבא, וזה סדרן הראוי להם, וזה נשלם במנחת שבת.

אמנם ביום טוב, אז בחזרת מוסף די"ט, אין שום עלייה כלל לז"א, ואינו עולה בכתר, ונוקבא עולה ג"א וג' ראשונות דאמא, אך בכתר של אמא אינה עולה. אמנם במנחת י"ט, עולין זו"ן זה בכתר דאבא, וזה בכתר אמא. ואע"פ שבחזרת מוסף די"ט, אינם עולין בכתר, על כל זה אנו

למעלה ברישא דז"א, מכוסה תוך היסוד אמא. ולכן הותר ביי"ט אוכל נפש, כי יש קצת אחיזה אל החיצונים בסוד אוכל נפש, כמבואר אצלינו מציאת הארת אוכל נפש מה ענינו, כיון שאין אור דאבא יורד עד למטה. אך בשבת שיוורד אור הדעת עד למטה בגופא דזעיר אנפין, אין אחיזה לחיצונים כלל, אפילו באוכל נפש.

מהחברים. (וענין קדושת יום טוב עצמו, הוא מאור הבינה, לכן אין שמחה אלא בבשר, בסוד הדינין הממותקים בתפלינו ממשיכין אור דאבא).

וזהו ענין אין בין שבת ליי"ט אלא אוכל נפש בלבד, אמנם בבחי' אחרת, שאף על פי שהמוחין דאבא העומדין עתה בנצח הוד יסוד דאמא, הם יורה מעוט הארתן מבשבת כנ"ל, על כל זה בבחינת היותן עתה יותר מגולים כי אין להט ב' מסכים כמו בשבת, רק מסך א' ולבוש א' לבד, שהם נצח הוד יסוד דאמא, ובבחי' זו יתירה שמחת יום טוב מבשבת, כמ"ש ושמחת בחגיך. וא"כ נמצא, כי אע"פ שאנו אומרים ביי"ט כתר איה מקום כבודו כו', כל זה הוא באמא לבד, כי בתוכן הם אורות אבא כנ"ל, ועל ידי אמא מקבלם זו"א, ולא מאבא עצמו כמו בשבת. נמצא כי ביום טוב כל קבלת זו"א אינה, רק מאמא לבד, ומשם לוקחין זו"ן כתר דאמא לבריה, ושם עלייתן, זה בימין אמא, וזה בשמאל. דוגמת יעקב ורחל בזעיר אנפין, איהו בנצח זו"א ואיהי בהוד כנודע, אך בשבת זה באבא, וזה באמא.

פרק ב'.

הפרש בין שבת ליי"ט: דע, כי גם ביי"ט הם דוגמת שבת, ועולין זו"ן עד אבא ואמא. אך הפרש הענין הוא, כי בחזרת מוסף שבת, עולה זו"א בכתר אבא, והנוקבא עלתה ג' אמצעיות דאמא בקדושה, ובאיה מקום כבודו, עלתה בג"ר, וגם עולה בכתר אמא, ושניהן שוין, זה באבא וזה באמא. ואחר כך עולה הז"א במנחת שבת, עד מזל דדיקנא דאריך אנפין, עד נוצר חסד כנודע. אך

(ו) שה"ש רבה פ"ג כ"א.

אומרים קדושת כתר, אע"פ שאין עולין שם ב"ט, ומנחת י"ט אין עולין זו"ן יותר מהכתר, ואין להם עלייה אחרת כלל, ואין הז"א עולה בעתיקא, ואם כן אין אור מצח הרצון מתגלה כלל, ולכן אם אינו בשבת, א"א ואני תפלתי, גם אין מוציאין ס"ת, כי אינה עת רצון. ונלע"ד, כי במנחת יום טוב בלחש, עולה זו"א בכתר אבא, ואח"כ בחזרה, עולה נוקבא בכתר אימא.

ונשלים לבאר ענין ההפרש שבין שבת לי"ט, ונאמר, כי הלא בשבת עולה זו"א במקום אבא, ונוקבא במקום אמא, כי בשבת הם נפרדים כל א' בפני עצמו, אבא אחד ואמא לחודה. ופי' הענין שתבינהו היטיב: כי ראוי הוא לדעת, שאע"פ שאנו אומרים שעולה זו"א כל המדרגות הנ"ל עד או"א, אל תחשוב שא"כ אחר שעולה ויורש מקום אבא עצמו, א"כ א"צ אל המוחין דנצח הוד יסוד דאו"א, אל תטעה, כי הלא כמו שבתחלה היה לו נצח הוד יסוד דאו"א בסוד מוחין, ג"כ עתה הוא כך, כי הלא כמו שהוא עולה, עד"ז עולה גם כן אבא למעלה, וכפי סדר המדרגות שעולה זו"א, כך ממש עולה אבא למעלה, נמצא כי לעולם באופן א', ותמיד יש לו"א נה"י דאו"א בסוד מוחין, ואין הפרש, רק בימי החול או נה"י דאו"א הם ממקום התחתון, ועתה הם ממקום עליון, שעלו עתה ביום השבת, ואם כן אף על פי שאנו אומרים^ש שעלו זו"א במקום או"א, אמת הוא שהוא עולה במקומו הראשון ממש, אמנם אבא נעלם בתוכו, בסוד נה"י שבו, להיותן מוחין לו, וזה יובן.

ועתה נשלים כוונתינו עם הנ"ל, כי הלא יש נה"י דאו"א, ואז בשבת כשעולין זו"ן אל מקום או"א, הנה אז או"א נפרדין זה מזה, ואז זעיר אנפין לוקח אבא לברו, ונוקבא אמא לברה. אך ב"ט, נכללין אבא תוך אמא ממש, ומתלבש בתוכה, וכשעולין זו"ן, אז הזעיר אנפין הוא מתלבש חציו הימיני של אבא, ונוקבא חציו השמאלי, והוא כדרך או"א עצמן, המלבישין את אריך אנפין, כי אבא מלביש חציו הימין, ואמא

מלביש חציו השמאל כנודע, וכן בכאן. ובוזה תבין טעם, למה בכתר של או"א, עולים זו"ן שם בשבת מעצמן, בלתי שום תפלה, רק בתפלת מוסף לברה, אשר היא עליית נוקבא בכל אמא כנודע, וממילא מספיק לשיעלו זו"ן בסוד הכתר, אך ביום טוב, הוצרכה תפלת מנחה להעלות זו"ן בכתר או"א, אך הטעם עם הנ"ל, כי בשבת עולה זו"א בפני עצמו בכתר דאבא, ונוקבא בכתר דאמא, ולכן אנו אומרים כתר יתנו לך במוסף לשבת, כי כל א' לוקח כתר שלם. אך במנחת י"ט, אין אנו אומרים כתר במנחה, אחרי שאז הוא קבלת הכתר הנ"ל, אמנם בהיות שכתר א' לברו הוא, כי אבא נכלל תוך אמא, ואז הזו"א לוקח חציו, ונוקבא לוקח חציו, אם כן אין כל א' לוקח כתר לעצמו רק חציו כתר, ולכן אין אנו אומרים כתר כלל במנחת י"ט. ואמנם זו"ס למה אנו אומרים כתר במוסף דשבת, ואין אומרים כתר במנחת י"ט. וכן גם כן מה ששאלנו תחלה, כי בשבת כיון שהזו"א לוקח כתר דאבא לעצמו, ונוקבא לוקחת כתר דאמא לעצמה, ולכן הם נחלקים ממילא, ואין צורך לקבוע תפלה מחדש בפני עצמו בסוד הכתר, אך ב"ט אשר הכתר דאבא צריך לכלול ולהתלבש תוך כתר דאמא כנ"ל, כדי שאחר כך יעלו שם זו"ן, ויקחו זה חציו הימין וזה חציו השמאל, לכך צריך תפלה מחדשת לעשות בחי' זאת.

פרק ג'

לשון הרח"ו ז"ל,

וז"ל, מצאתי בבית מורי ז"ל עצמו, אך לא ידעתי אם הוא שלו מפירושו, ודעתי נוטה שהוא שלו, וז"ל, פתח בית מועד, פתח דברי, ראיתי לבאר ענין מועדים, ור"ח, וחנוכה ופורים, הנה ענין זמנים אלו, הוא התנוצצות אורות העליונים בזמנים אלו, לפי הזמן, אם בחסד אם בגבורה אם בת"ת, אם בנה"י, אם במלכות, כל א' מתגלה לפי העת והשעה.

ודע, שאע"פ שבכל ו' ימי החול פועלים ז'

(ש) שעולה (לכוב)

מדות כנודע, אינו דומה פעולתן בימי החול, לפעולתן בימים אלו, כי בו' ימי החול, פועלים אצילות ע"י בריאה, ובריאה ביצירה בא"י, ויצירה בעשייה ג"כ בחוצה לארץ, וזהו בחול. כגון: יום א' פועל חסד שבאצילות, מתלבש בחסד שבבריאה, וחסד דבריאה מתלבש בחסד יצירה, וחסד יצירה בחסד עשייה. וביום ב', בגבורה. וביום ג', בת"ת. וכן כולם. אמנם בימים אלו (הספירות העליונים מתלבשים בבריאה לבד, כל ספירה וספירה בזמן ממשלחה, כגון בפסח, חסד דאצילות מתלבשת בחסד דבריאה, ובריאה לא מתלבש בחסד יצירה, כי מרוב התגלות אור אצילות בבריאה, יחבטל אור חסד יצירה לגמרי, שדגא בטיהרא מאי אהני, וכ"ש אור חסד דעשייה. הא למה זה דומה, למעיין הנוטף טיפין טיפין, ואדובות השמים נפתחו עד לדוב, ולא ניכרו אותן הטיפות הנוטפין ברוב דיבוי מים, היורדין מן השמים, ונחבטלו הטיפין. ועד"ז תקיש אל השאר מועדים. אמנם השאר לא נחבטל התלבשותן, כי בפסח אע"פ שביטל אור חסד דיצירה, ואור חסד דעשייה, עכ"ז לא בטלו שאר מדות בהתלבשותן ביצירה ויצירה בעשייה כשאר ימי החול, ולפיכך הותר בהם מלאכת אוכל נפש, כי הנהגת חול לא בטילה, שהם יצירה ועשייה, ויש קצת אחיזה לחיצונים, לכן הותר מלאכת אוכל נפש, ולא מלאכה גמורה.

והנה נחבאר כללות כל המועדים, ועוד נבאר כל מועד ומועד, וענין חה"מ בכללות ג"כ, כי עם היות כי המועדים הם סוד הארת אצילות בבריאה, בחלק מחלקיה, אם חסד בפסח, אם ת"ת בשבועות וכו', ע"כ).

אדז"ל (א) חייב אדם לטהר עצמו ברגל, פי': כי בכל עי"ט צריך לטבול, ותכוין לשם הוי"ה ואהי"ה מלאים בידוין, שהם גי' דג"ל, וגם כוונת הטבילה הוא, כי המקוה היא אהי"ה דהיי"ן, גי' מקוה.

ועתה נבאר התפלה דמחרת י"ט שחרית ומוסף, ילך לבה"כ, ויתפלל שחרית ועמידה

ביוצר יום ב', כדי שיהיה ג"פ. וה' העולין ביי"ט לס"ת, הוא ג"כ ע"פ הדברים הנאמרים למעלה, כי ביי"ט מוחי אבא מגולים בנה"י דאימא, ואין כח בז"א לקבל הארת יסודו, אלא מעטרה שלו, וב"פ מנצח והוד דאימא הם מתגלים בז"א, לכן הם ה' עולין לס"ת. והחמישי שבהם, הוא נגד עטרת יסוד אבא. והד' ראשונים נגד ד' פרקים דנ"ה דאימא, והבן זה. ואח"כ יתפלל מוסף כדרכו. ובחזרה יכוין, כי אין לז"א עלייה כלל, ואין עולה בכתר, ונוקבא עולה עי"ג דילוגים בחג"ת וחב"ד דאימא כמ"ש כבר בכוונת שבת, ואינה עולה בכתר דאימא, אך עכ"ז אנו אומרים קדושת כתר במוסף, כי הם סמוכים לכתר, ונהנים מאורו. וישלים תפילתו כולה, וילך לביתו, ויקדש על היין, ויאמר פסוק אלה מועדי ה', ויכוין בר"ת אמ"י, ור"ת אותם במועדס הוא א"ב. וכבר נחבאר זה לעיל כל הצורך בזה.

תפילת יום טוב: אמנם בענין ז' ברכות שיש בכל תפילה ותפילה של כל הי"ט, בין בפסח ושבועות סוכות, וענינם הוא, כי כבר בארתי לך, כי בז' ברכות של תפילת שבת, צריך לכוין אותן שמות הו' מדגלאין, הנזכר בד"מ פרשת יתרו (שהם יוצאין מו' שמות אהי"ה יה"ו. אמנם בדמיון ההוא ממש, תכוין בז' ברכות דתפלת י"ט. וז' שמות אלו, הם ד' שמות של ד' אהי"ה במלואים הנודעים, שהם ב' בידוין, וא' באלפין, וא' בהיין. אלו הד', תכוין על הסדר בד' ברכות ראשונות. וג' שמות אלהים, בג' מלואים שסימנם יה"א כנודע, תכוין על הסדר בג' ברכות אחרונות. וסוד הענין, כי ביי"ט הם מקראי קודש, ולא קודש

(ת) יעלו כל הספירות (לכוב) (א) ר"ה ט"ז: (ב) זהר ע"פ הסולם אות תקל"ד.

דקע"ב, סוד חלון אחר, הנקרא חלון זיהרא וכו', ובו צורת יד, והוא כפוף תחת כנפי השכינה, ובעת החורבן שלט על בית המקדש ונחרב ע"ש, זה שאמר מפני היד שנשתלחה במקדשיך.

ותודיענו, אם חל במ"ש, אומרים ותודיענו. והוא, כי נודע, כי כל י"ט הוא באימא נקרא מקראי קודש. והשבת הוא באבא קודש גמור ממש, כי בשבת מקבל הז"א הארה מנה"י דאבא שהוא קודש, והם תוך נה"י דאמא לבר, הנקרא מקראי קודש. והנה במ"ש, יוצאין ומסתלקין נה"י דאבא שהוא קודש, והם בחי' שבת, ונשארין נה"י דאמא לבר, שהם מאירין בי"ט. לכן אומרים ותודיענו, בין קדושת שבת לקדושת יום טוב, שהם נה"י אבא קודש ממש, שנסתלקו, לבין קדושת י"ט שהם נה"י דאמא, שהם מקרא קודש כנ"ל.

ה' העולין לס"ת, דע כי ה' העולין לס"ת בי"ט הם, כי כבר ידעת, כי נה"י אבא תוך נה"י דאמא, והנה לא יגלה למטה, כי אם ב' פרקין תתאין דנצח אמא, וב' פרקין תתאין דהוד אמא, כי ב' פרקין עלאין דנ"ה אמא נשארן למעלה ברישא דז"א, בסוד מוחין, והנה יסוד אמא קצר, ומסתיים בחזה דז"א, ואינו נגלה לחוץ, ויסוד אבא שבתוך יסוד אמא, הנה הוא ארוך, ונגלה פרק א' לחוץ מיסוד אמא, והרי הן ה' פרקין הנגלין בי"ט, שהם ב' פרקין תתאין דנצח, ובפ"ת דהוד אמא, ופרק א' הנגלה מיסוד אבא, וכנגדן עולין ה' לס"ת בי"ט. (אמ"ז, בב"י בשם הגמרא שיכול להוסיף על ה' בי"ט, עיין סימן תפ"ד, והובא בשם הר"ן שאין להוסיף).

בשבת וי"ט אין לומר בהם יום המנוח הזה, כי אם בשבת או בחג, סימן אמר לי מורי ז"ל, מנוח ע"ה היה.

פרק ד'

מהחברים: סדר המועדות, בראש השנה הוא התעוררות גבורה, בסוד שמאלו תחת לראשי, שאז הגבורה שוקטת ומיושבת, וימינו תחבקני לעורר האהבה.

עצמו שהוא אבא רק באמא לבר, כמבואר אצלינו בפסוק אלה מועדי י"י, ר"ת אמ"י, לכן אנו מכוונים באלו השמות של אהי"ה ואלהים, כי כולם באמא עלאה.

מהחברים: ניקוד הוי"ות של ברכת י"ט, ניקודי הוי"ות בפסח אמצעית, בי"ט קמץ, בח"מ פת"ח. גם ערבית שחרית מנחה סגול, ומוסף שורק. נ"א פתח קמץ עם אהי"ה, חה"מ פתח עם אהי"ה.

שבועות: חולם, נ"א ערבית שחרית מנחה חולם, מוסף שורק, נ"א חולם עם אהי"ה. סוכות, לז' ימי החג צירי, נ"א זכרים צירי, נקבות פתחין. נ"א ו' ימי הראשונים, ערבית שחרית מנחה צירי, מוסף שורק. כוונה לסוכות, שם ס"ג, אותיות זכרים בניקוד צירי, ונוקבין בפתחין.

הושענא רבה: ערבית שחרית מנחה, חטף סגול, מוסף שורק, בכל אלו הקדוש צרוף שם אהי"ה משולב לאותיות הוי"ה שלשתן. שמיני עצרת: כולו סגול, עם אדני" משולב. נ"א ערבית שחרית מנחה כולו פתח, מוסף שורק, וכללות הכוונה ליום זה ע"ב דיודין, ושם פשוט בלי ניקוד.

קידוש ליי"ט: בפסוק אל"ה מועדי י"י, ר"ת אמ"י, שהם אורות נה"י אמ"א. אות"ם במועד, ר"ת א"ב, שהם נה"י דאבא. מקראי גי' שכ"ה דינין ממותקים, עם שם הוי"ה. קדש הם ת"ד, גי' ד' יודיין דע"ב, כל אחד כלול מי, ועם ד' אותיות השורש, גי' קדש. אש"ר, נוטריקון: א' אלהים פשוט, ש' אלהים דידיי"ן, ר' אלהים ברבוע, ומיתוקם ע"י תקראו, דאינון ג' שמהן: י"ה, אהי"ה, אדני"י. ושם י"ה חשבינן ליה בגי' כתר, כזה: יו"ד פעם ה"י גי' ש', יוד פעם ה"ה גי' ר', יו"ד פעם ה"א גי' ק"ך, הרי כתר. אותם במועד, ר"ת א"ב, שהוא ממתק הדינין בי"ט, במועד גי' קס"א ע"ה.

סוד מה שאנו אומרים בתפילת מוסף, מפני היד שנשתלחה במקדשיך, יובן^(א) פרשת תרומה

(א) אות תתמ"ג.

קדושת שבת, רומה לקדושת י"ט, כי בשבת הבנים יורשים את אביהם ממש, ונקרא קדוש, ומקבלין שפע מעתיקא קדישא כמוהם, אמנם בי"ט, עולים אל חיק אביהם לקבל שפע ממנו, והם נקראו קרואים אצלו, לפיכך הם מקראי קודש.

והנה בשבת, יעלו הבנים כאביהם שווין לו, ויהיה כולם במקום, מראשם ועד רגליהם, ואין שם חול כלל. אמנם בי"ט, גבוה ראשם אצל אביהם, וי' קוצותיהם נשארין למטה, ויהיו חג"ת שלהם במקום חב"ד, ונה"י במקום חג"ת, וי"ק אלו נקראו חול המועד, ואינם חול גמור חס ושלום, כי נתעלו ממדרגה הראשונה, למדרגה אחרת עליונה, כרפירשתי, אבל מפני שעלו עד או"א בג"ד, נקראו חול המועד.

נמצא לפי זה, כי קדושת המועד למעלה מקדושת ראש חודש, כי בראש חודש נתחדש ראש לבד, לעלות למעלה מאצילותיה, ולכך נקרא ראש חודש. ובחול המועד ראשם במקום גבוה בחיק אביהם, והזרועות והגוף במקום הראש, ונה"י במקום הזרועות והגוף, ולפיכך אין מניחין תפילין בחול המועד כלל, משא"כ בראש חודש, שמסלקין אותן בתפילת מוסף לבד, כי אז נגלה אליה שפע ע"ק, ויורד דרך המדרגות, והוא למעלה מתפילין.

כי הנה הנחת תפילין יורה על החתן היורש את או"א, במקום אצילות, ומחותיו ג' שנעשו ד', חו"ב חו"ג. ועל הכלה, המקבלת מתנה"י למטה במקומה. והנה בחול המועד, שניהן עולין למעלה למקום הנחת תפילין, כי ראש שניהם בחיק אביהם. כרפירשתי.

וגם בר"ח, אע"פ שאין עולין למעלה ממקום אצילותן, מכ"מ שפע כ"ע כנ"ל, יורד להם דרך המדרגות, בתפלת המוסף, והוא גדול מהנחת תפילין, והבן כל זה, כי בזה תבין מפני מה לא הותר מלאכת אוכל נפש בשבת, וכי"ט מותר, וכחה"מ מותר דבר האבד, ובר"ח אין בו איסור מלאכה כלל. וזהו: כי המלאכה מורה על הקליפות, בסוד העשייה, ששתי ימי המעשה, והנה בשבת המלך והמלכה כולם נכנסים אל הקודש פנימה, ואין מהם דבר בספירות הבנין, ואז הוא

יה"כ הוא התעוררות בינה למלכות, וז"ש כי יום כיפורים הוא, לכן תרין כפורים במשמע. יום א' דסוכות, נקבה חסוכב גבר. פי': מלכות מבקשת זוג, בסוד שבע נעדרות הראויות לתת לה, שהוא אתרוג ומנין פרטים שהם ז', דכתיב והחזיקו שבע נשים וכו'. פי': מלכות שהוא נשמה, ושורש לז' נקודותיה, באיש א'. סוד התיבה שאנו מניחין באמצע בית הכנסת, ועושין הקפה בכל יום, וכיום שביעי עושין ז' הקפות, בסוד שהספר תורה בתוכה, סוד נקבה חסוכב גבר להשלמתו כאמור, ס"א באמא. וכדי שלא יהא אז קיטרוג, אנו לוקחין ערבה נוסף על הד' המינין, אשר יש בה סוד התעוררות הקליפה, ועם גמר הקפה חבוט חבוט ולא בירך, מפני שאין בה ברכה, ותרחק ממנה.

שמחת תורה הוא ש"ע, אומרים מזמור הושיעה ה', לבקש רחמים על ביטול הקליפה, כטעם ואברהם חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר, ואומרים, יכרת י"י כל שפתי חלקות, בסוד הערבה רומה לשפתים, וכו' ביום תרבה שמחה של תורה, אשר הז"א שהוא התורה כי דאה שנוקבא מבקשת אותו, כטעם שאהבה נפשי, בסוד נקבה חסוכב גבר, עכשיו הוא הולך ומבקש אותה, וכתבי עצרת תהיה לכם, ובשמחת דודים רלעילא אל יתערב זד.

פורים ענף הבינה וכו' כנ"ל. חנוכה סוד נצח, ענף חכמה וכו' כנ"ל. פסח, פי': פה סח וכו', כדלקמן. לשון אחר, סדר המועדים: יום הכפורים בינה. פסח, חסה. ד"ה, התעוררות גבורה. סוכות, גבורה ממוחקת, כדי שתהא דאויה לזיוג בשמיני עצרת. שבועות, ת"ת. שמיני עצרת, מלכות, בסוד עלייתה אחר התעוררות הנרמו עליהם בחה"מ, בסוד שמאלו תחת וכו' בסוכות, וימינו תחבקני בפסח, (נ"א בהיפך) והנה עצמיו (צ"ל עכשיו) בשמיני עצרת בסוד זיווג ממש. ט"ו באב, נצח, חנוכה הוד, פורים יסוד, (נ"א) שבועות שורש הארת ת"ת, לכן הוא יום טוב מתן תורה עכ"ל.

פרק ה'

להאר"י וצ"ל, חול המועד, דע, כי אין

אנחנו להשפיע בעשייה ומדרגותיה בסוד המלאכה, להשפיע לאותו הנשמה האבודה שם, לפיכך הותרה המלאכה ברבר האבד בחו"ה, אף לפי פשוטה של רבר, נביך ממנו לעומק העלין, כי כמו שהמלאכה ברבר האבד מעמידה שלא יאבר, כן ג"כ בכאן, ע"כ מהרב ז"ל.

פרק ו'

אסרו חג^א

נבאר סוד אסרו חג, של אחר י"ט, משא"כ בשבת. ולכאורה היה נראה להיפך, שתשאר יותר קרושה אחר שבת, מן אחר יו"ט, כמו שקרושת שבת גדולה משל יום טוב. אך הענין, ע"ש הנוכר לעיל, כי בשבת עולה ז"א עד דיקנא דא"א, ונוקבא עלתה בחיק אביה. ועולם הבריאה עלה במקום אמא, כי שם עיקר מקומה האמיתי, כי אמא מקננא בכורסייא. ויצידה, במקום ז"א. ועשייה, במקום נוקבא. והכל נכנס באור האצילות. אך ב"ט ז"נ לא עלו רק עד אמא כנ"ל, ובריאה במקום ז"א, ויצידה במקום נוקבא. ונודע כי מקום נוקבא דז"א, אין לה רק מקום שיעור ר' מרוח לבר, שהם נהי"ם דז"א, מהחזה ולמטה, וא"כ כשעולה יצידה במקום נוקבא ראצילות, נשאר ו"ת דיצידה, במקום ו' ראשונות דבריאה, וד' ראשונות העשייה, במקום ר' תחתונות דבריאה, וו' תחתונות דעשייה, בו' ראשונות דיצידה. נמצא כי ו' תחתונות דיצידה, וכל העשייה, נשארין למטה מן האצילות, ולכן יש קצת אחיזה בהם אל החיצונים.

ולכן הותר אוכל נפש ב"ט, כי החיצונים שהם סוד המלאכה, כנודע בסוד ט"ל מלאכות דשבת, כמנין ט"ל מלקיות. וב"ט ו' תחתונים דיצידה למטה, יונקים משם. ויצידה נקרא אוכל נפש, יש אל החיצונים ב"ט, ולכן הותר מלאכת אוכל נפש ב"ט. אך מלאכה אחרת שאינה אוכל נפש, שהוא חיות לבר, לא הותרה, כי אין אחיזה אל החיצונים, רק חיות לבר, כי שורש המלאכה שהוא בעשייה, כי מלאכה גי' אל ארנ"י שהוא העשייה, וזה אין

השבתת הקליפה לגמדי, לפיכך נאסר בכל מין מלאכה. אמנם ביום טוב, קצותיהן למטה בספירות ששם שולטת ומגיע יד הקליפה, אבל נתעלו, כי חג"ת חזרו במקום חב"ד, וחב"ד בחיק אביהם, ונה"י במקום חג"ת, ולפיכך נאסרו מלאכת עבודה, כי אין שליטת הקליפה במקום חג"ת, אמנם יש להם יניקה חיות משם להחיות נפשם, והנה השליטה בסוד מלאכת עבודה שהוא הנה"י, כי מהם יגיע להם הממשלה לשלוט על הטהרה, ולהעבירה, ולהיות ישראל משועבדים לקליפה, כמו עתה בזמן הגלות, שאנו משועבדים מצד הוד, כמ"ש והודי נהפך עלי למשחית, כל היום רוה. וגם סמא"ל נגע ליעקב מצד הדרך, והם נצח הוד בתי בראי, שמהם מגיע ממשלה לחיצונים, והאבר הקרוש נמשך ממנו צינוד לקליפות כנודע. אבל בגופא שהם סוד חג"ת, אין להם מהם ממשלה ושליטה כלל, אלא חיות וקיום ומזון לעמוד על משמתן הקבוע, ולהיותן נכנעים לטהרה, נמשך להם מיסוד חג"ת, ולפיכך מלאכת אוכל נפש הותרה.

ודע, כי חיות זה נמשך להם מג"ד, ויורד דרך המדרגות, ולפיכך ב"ט עצמו שהג"ד שולטות ומשפיע לו"ק אלו, הותר להם מלאכת אוכל נפש בלבד, כי אין העליונים משפיעים לחיצונים רק דרך חיות לבר ולא שליטה ח"ו. אבל בחו"ה, הו"ק שולטין, ולפיכך הם ו' ימים, ולהיות כי ו"ק אלו נתעלו, כי חג"ת עלו לחב"ד, ונה"י עלו לחג"ת, אין להם שליטה להחיצונים ולקליפות כ"כ, רק ברבר האבר, בסוד קצת ניצוצי קרושה שנכנסו בעמקי הקליפות ונאברו שם בעון העולם, ועל אלו יש להם שליטה, אבל אין שליטה מחדש על הקרושה ח"ו, רק ברבר האבר, וכרכתבינא. עוד אני אומר, רבר האבר, היינו הקליפה שנכנסה, וחזר לקרושה בסוד נג"ה, והם נשמות אשר היו בעמקי הקליפות אבחים, וחזרו ונטהרו, ונכנסו במקום הקרושה, במקום מדרגות העשייה בפנימית, חוץ למקום הקליפה, ואלו לא זכו לעלות למעלה ביצידה, וכ"ש בבריאה, וצדיכין

(ג) שער הכוונות ח"ב דף קל"א.

כח בחיצונים ביום טוב, כי ראש היצירה נכנס באצילות, ואין יונקים רק אוכל נפש, מן ו' תחתונים דיצירה, הנקרא אוכל של נפש שהוא עשייה, שגם היא למטה.

לכן יש אסרו חג ביום טוב, כי הלא החול היא ביצירה, ומשם ולמטה כנודע, והשבת בבריאה. ולכן כיון שיצירה ועשייה, שהם סוד ימי החול ישארו למטה גם ביום טוב כנוכר לעיל, ומשם נמשך להם האור בהיותן למטה, לכן אחר הי"ט שהוא החול, ישאר בהם קצת הארה של יום טוב אל החול, כי הארה הנמשכת להם ביום טוב היא קטנה ומיעוט, גם ב"ט היו קצתן עומדים במקום החול, ויש יכולת אפילו אחד י"ט בחול ממש, להשאיר קצת הארה של י"ט אל החול, להשאיר קצת הארה במקום זה, אחר שהיא הארה מועטת ואנו עושין בשביל הארה (ה) זה, וזהו אסרו חג. אך בשבת גם היצירה ועשייה שהוא סוד החול, עלו במקום הקדוש גמור, שהוא עולם אצילות. ולכן במ"ש אשר יורדין ימי החול שהם יצירה ועשייה, וחוזרים מן הקדוש חול, ואין כח בחול להשאיר בו הארת קדוש דאצילות בחול, ולכן לא יש אסרו חג בשבת, כמו ב"ט, אשר האור שלהם ב"ט עצמו, הוא מבחינת החול ממש, ולכן יש כח בחול הגמור, לקבל ההארה ההוא קצת ממנה.

וז"ס, ה' יאר לנו אסרו חג וכו', וביאור הענין, כי הנס היו ו"ת דיצירה בראש הבריאה, ואח"כ עולה העשייה בר"ת דבריאה, וכו"ר דיצירה. ועתה באסרו חג, יורדין מדרגה אחת לבד, כי הבריאה יורדת במקום שהיתה יצירה ב"ט, והיצירה במקום שהיתה עשייה ב"ט, שהוא בר"ת דבריאה וכו"ר דיצירה, ועשייה היא עתה בר"ת דיצירה וכו"ר דעשייה, ונמצא כי יש הארה אל ד"ר דעשייה, והם בר"ת דיצירה ממש, והנה היצירה נקרא אל י"י כנודע, ובהיות עתה במקום גבוה שהוא ד"ר דלילה בר"ת דבריאה, יש לו מעלה יתירה, כי שם א"ל שבו מתעלה, ונקרא אלף למד י"י, והוא גי' יאר, וזהו אל י"י ויאר לנו, כי מה שהיה לנו בחול אל ה', האיר בו הארה עליונה

ונעשה גי' יאר, וזהו לפי שנשאר בר"ת דבריאה, הנקרא אלהים, כנודע כי אלהים במלוי ההיין, וברבוע עולה אלף עלמין דבריאה, וזהו ויאר לנו, כי לנו גי' אלהים, ומהם נמשכה לו הארה זו הנ"ל, כמנין יאר, הרי נתפרשה הארה הראשונה דיצירה, בהיותה בר"ת דבריאה, ושניהן גי' יאר לנו.

ועתה ביאר ג"כ הארת ו"ת דיצירה, שהם עתה בו"ר דיצירה, וזהו אסרו חג בעבותים, פי': אסרו וקשרו את הארת החג הוא י"ט, שנשאר הארה ההוא בו"ת דיצירה, הנקרא בעבותים, פי' ב' עבותים, שהם ב"פ ג', כי כל עבות הוא ג', נמצא כי ו"ת נקרא ב' עבותים, וזהו בעבותים. והענין, שאלו הב' עבותים ישארו בראש יצירה בו"ר שלה ולא ירדו במקומן.

אח"כ ביאר הארת העשייה, והם ד"ר של עשייה שהם יצירה ממש, ועומדין בר"ת דיצירה, וז"ש עד קרנות המזבח, פי': כי באסירת החג הנ"ל, ההארה ההוא תמשיך עד עשייה, שהוא עתה קרנות המזבח, כי מזבח הוא בעשייה, ששם זובחים הקרבנות, שסודם העשיה כנודע.

והנה מזבח הוא ביצירה ג"כ, כי מזבח גי' א"ל יהו"ה שהוא היצירה, א"כ איך יתקיימו ב' דברים אלו, והענין מובן עם הנ"ל, כי מזבח שורש העיקרי, הוא מלכות דיצירה, כי כן שמו מורה, שהוא אל הויה כנ"ל, אמנם להיות כי נתבאר אצלינו, שמלכות אצילות בראש הבריאה, וכן מלכות דבריאה בראש יצירה, וכן מלכות דיצירה בראש עשייה, בהיכל ק"ק דעשייה, נמצא שא"כ הב' דברים אמיתים, כי מזבח העולה אל יהו"ה הוא בעשייה ודאי כן, שהוא מלכות דיצירה העומדת שם בראש העשייה.

ונחזור לענין, כי הלא עתה באסרו חג, עומדים ד"ר דעשייה, במקום ד"ת דיצירה, ועתה המזבח שהוא מלכות דיצירה, היא עומדת במקומה האמיתי שהוא ביצירה, כי אפילו ד"ר דעשייה הם שם, ואז נמצא כי המזבח הוא מלכות דיצירה, וד' קרנותיהם הם ד"ר דעשייה העומדים שם למעלה, ונעשין לה בחי' ד' קרנות, כי כל הקרנות בראש

(ד) שער מאמרי רשבי"פ פ' קדושים דף קע"ח. (ה) הארה במקום זה (לבוב)

הם עומדין, וז"ס ד"ר דעשיה שהם ראש העשיה, ועומדין ביצירה, ונעשין ד' קרנות המזבח, שהוא מלכות דיצירה. ואמנם אותן ד"ר דעשיה, הם סוד ד' מוחין, שהם סוד ד' שמות של יה"ו, של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, מלובשים בד' אה"י, ב' ביודין וא' באלפין וא' בההין, שהוא סוד המוחין המלובשים בנה"י דאמא כנודע, ושמות אלו גי' קרנות, והם בד"ר דעשיה כנ"ל. והם גי' שנות חיים, כנודע כי המוחין האלו הנקרא חיים שהם חיי המלך, והם אהיה הויה אהיה, גי' חיים, ונחלקים לר' מוחין בסוד השמות כנ"ל העולין גי' שנות, ונקרא שנות

חיים. וזה סוד הארה הנמשכת אל העשיה, עתה ביום אסרו חג. והנה להיותו כי עיקר מה שאנו צריכין להאיר עתה בחול, אינו אלא לו"ת דיצירה, ומשם ולמטה, אשר אלו אפילו ביי"ט נשארו חוץ לעולם אצילות, לכן לא נזכר אסירת החג והארתו רק בהם לבד, וזהו אסרו חג בעבותים, הם ו"ת דיצירה הנקרא ב' עבותים כנ"ל, אשר אפילו ביי"ט נשארו חוץ מהאצילות. וגם סוד הארה הזאת תמשיך עד קרנות המזבח שהוא העשיה כנ"ל, שגם היא נשארת ביי"ט חוץ לאצילות.

השער הכ"א הוא

שער חג המצות.

ובו יתבאר ענין פסח ויציאת מצרים, מצות ומרורים, וד' כוסות, וסיפור הגדה.

ויתחלק לח' פרקים

מדכורא לחודיה ולא מן הנוקבא ג"כ, וגם הם בעצמן חטאו ג"כ. ואח"כ הוצרכו להזדקק כי כבר הודעתך שהיו נשמות קדושות ועצומות, רק שאחיות החיצונים בהם הם המקלקלין אותן, ואחר שיצטרפו ויזדככו, יהיו נשמות קדושות, אחר תום חלאת טומאתן מהם. וכבר ידעת, כי אדרבא אין החיצונים אוהבים, רק בנשמות שהם יותר קדושים.

ואמנם כל הנשמות הם באים בחסדים וגבורות, אשר הם מסוד הדעת, אשר שם תלוי מציאת הזיווג, בסוד וידע אדם את חוה, ולכן נקרא דעת, כי משם הטפה של הזיווג נמשכת, וגם כי כל הדור הוא דורו של משה כנודע, והנה משה הוא מבחי' הדעת, וגם הדור ההוא מבחי' הדעת ג"כ, כמבואר אצלינו, רק שנמשכו אל הקליפות. אמנם גלות מצרים, כל ענינה לא היה, רק לצרף נשמות ההם,

פרק א'

⁽¹⁾ ענין פסח ויציאת מצרים, הלא ידעת, כי הראשונים סלקו השכינה עד רקיע הז', מחמת עונותיהם. אמנם ישראל שבאותו הדור, שהיו בגלות מצרים, היו סוד אותן ניצוצין של קרי, שהוציאים אדה"ר באותן ק"ל שנה, והם סוד דור המבול, שהיו ג"כ משחיתים זרעם על הארץ, להיותם באים משורש ההוא, עד שנימוחו. וז"ס, וירא ה' כי רבה רעת האדם ממש, כי סוד הקרי הנקרא רעה, והמוציא שז"ל נקרע רע, כמ"ש בזוהר על פסוק לא יגורך רע. נמצא כי דור המבול, הם רעת אדם הראשון ממש. וז"ס ג"כ אמחה את האדם אשר בראתי דייקא.

אח"כ נתגלגלו בדור הפלגה, ושם ג"כ לראות את העיר והמגדל אשר בנו בני אדם, בניו דאדם קרמאה עצמו, שהיו בניו ממש, דק שהיו מצד קרי

(1) שער הכוונות דרוש א' דף קל"ו. (2) להזדקק. להתחזק (קאריץ)

המוחין הם רחמים, ובהיותן דינין אינן נקרא מוחין, זהו סלת הרברים, ואין עוד.)

והנה בהיות הז"א לחוץ הנה"י של אמא, הם מוחין אליו בגדלות כנודע, אמנם בקטנותו או בימי עיבורו הא', דג' כלילין בג', בהכרח הוא שיש לו מוחין, מנצח הוד יסוד דאמא, רק שהם בסוד חיצונותן לבד כנודע. נמצא כי אף בהיות בבחי' ג' כליל גו ג' תוך בטן אמא, היה לו מוחין מחיצונית נצח הוד יסוד דאמא, ואז כל המוחין, ובפרט כל החו"ג של הרעת, שבו תלוי הגלות ההוא, כולם היו מסולקים ממנו, ולא היו מאירין בו, רק חיצונית יסוד אמא לבד, והוא, כי כבר ידעת, כי דעת הוא ה"ח וה"ג, נמצא ממילא כי היסוד דבינה, הוא כולל ומלביש את הי' בחי' הני"ל, ובהכרח יהיה בלבוש זה ג"כ מציאת י', ולפי שהבינה היא סוד אהי"ה, ובפרט בהיות בסוד עיבור ראשון דז"א, אשר שם אהי"ה מודה על זמן עיבור, כי עתיד אנא לאולדא, ולכן נמצא כי היסוד של בינה הם י' שמות אהי"ה, והם מלבושים אל החו"ג. ואמנם בהיות בסוד עיבור ג' כליל בג', אינם מאירין בדעת דז"א רק י' לבושים אלו, והם י' שמות של אהי"ה.

מהרח"ו בחידושינו: (נלע"ד, דזה היה דווקא בגלות מצרים, כי אז היה כך, שע"י הגלות לא היו מאירין אלא אלו, ולסבה זו הוצרכו לעיבור גמור, ואז אפילו בחי' זו לא היתה, שאין בחי' אלו רק בגדלות, כי אז הם לבושים). ואמנם כבר ידעת, כי לעולם האחוריים העליונים, הם משמשין ונעשין פנים למטה ממנו, נמצא כי אחוריים של אמא, הם פנים בז"א, וא"כ אינן י' אהי"ה דפנימית, רק דחיצונית, וכל חיצונית נקרא אחוריים, והם סוד שמות אהיה מבחי' אחורים, והם סוד הרבוע, כמבואר אצלנו, שהוא: א', א"ה, אה"י, אהיה, עולה גי' ד"ס, נמצא שהם י' שמות אהיה ברבועם, וי' אהי"ה הם גי' רד"ו, כמנין שני גלות מצרים, וז"ס רדו שמה כנודע.

אמנם משה חישב, כי אחר שחטאם הוא הסתלקות הרעת העליון, וגרמו להסתלק החו"ג, שהם סוד י' הויו"ת כמבואר אצלנו, שהם גימ' ר"ס, ולכן יהיו שני הגלות כמנין הפגם ר"ס, וזה

ולכן באו באותו הגלות הגדול, ומררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים, כנגד החומר והלבנים שהיו עושין בדור הפלגה, והבן זאת.

אמנם בהיות כי חטאם לא היה אלא בסוד הרעת כנ"ל, כי משם יצאו הניצוצין של הנשמות אלו, לכן ידע משה, כי הגלות הוזה היה נמשך ג"כ משם. והענין, כי לעולם כשישראל פוגמים למטה, ועושין פגם באיזה מדה חס ושלוש וספירות עליונים, הנה החיצונים יונקים משם, ובו יתאחזו כולם, וזה סוד גלות מצרים, כי יניקת מצרים והטומאה שלהם היו מצד הרעת שלהם, ובפרט במה שהודעתך כי פרעה ומצרים הוא כנגד העורף העליון, שהוא באחוריים של הרעת העליון ודי בזה.

והנה ודאי, כי גלות ההוא היה, שכל שפע הרעת, היו יונקים אותו פרעה ומצרים, ולכן היו ישראל שבאותו הדור משועבדים אליו. אמנם כבר ידעת, כי כשיש ח"ו פגם למעלה ע"י עונות הדור, הכוחות עליונים מסתלקים למעלה, כדי שלא ינקו מהם החיצונים, כמו שהודעתך בענין טעם היות ז"א ו"ק לבד ולא י' שלמים, רק אחר התיקון. ואמנם בזמן ההוא, חוזר הז"א לקרמיתו הראשון, להיות ג' כלילין בג', וזה נקרא תמיד אצלנו עבוד א', והיה תוך בטן אמא עלאה, ולא היה מתגלה לחוץ.

אמר מאיר (אין בדברים כפשטן, שחזר זעיר אנפין עצמו בסוד עיבור, שאי אפשר מכמה הכרחים, אלא הענין שהעיבור הם דינין גמורין, וכמו שבעיבור היה לו פרצוף גמור, ועכ"ז בחי' המוחין שבו להיותן דינין אינן נמשכין למוחין, כי המוחין הם רחמים, ולא עוד אלא הג"א הם רחמים בערך ג"ת, הנה גם הם כליתנהו דמי, כמ"ש בספר מ"ש ש"ה ח"א פ' א"ב, שגם הם דינין, ונתעלמו ונכללו עם הג"ת, ואינם מתגלין רק הג"ת, שהם תכלית הדינין, ולכן נקרא עיבור ג' גו ג'. כמו כן היה נמי בגלות מצרים, שלא נתגלו בז"א אלא בחי' מוחין דעיבור א', הנקרא ג' גו ג', שחב"ד נכלל בחג"ת וחג"ת בנה"י, ואינן מתגלין, אפילו שהוא עומד בפרצוף גמור, אלא שלהיותן דינין אינן נקראים מוחין ואינן עולין בשם, כי

מראה הסנה, שאז הודיע הש"י למשה סוד גלות מצרים. וז"ס וירא ה' כי ס"ר לראות, פי': כי משה היה מסתכל בסוד הרעת הפנימי, שהוא גי' ר"ס וזהו ס"ר לראות, והודיע הש"י, כי אין שם סוד הפגם, כי נסתלקו מז"א, ולא יינקו החיצונים מהם, רק ממה שנשאר בגי"א, והם י' שמות אהי"ה, וז"ס ויאמר ה' אהי"ה שלחני אליכם, שהודיעו שסוד הגלות היה משם אהי"ה, שהוא סוד העיבור, וכמבואר בזהור. ולכן היה הגלות בסוד רד"ו, שהם י' שמות אהי"ה, כמנין אחיות הקליפות ויניקתן מן הקדושה, ולכן שלטו בהם רד"ו שנה, כמנין מקום אחיותן כנודע.

ודע, כי י"פ אותיות אהי"ה, עולין גימטריא ר"ע, שהם י"פ ז"ך אותיות של מלוי המלוי דאהי"ה, הם ע"ר אותיות, ואלו הניצוצין של קרי של אדה"ר, עשאום ר"ע, בסוד ויהי ע"ר רע, ולכן שני הגלות תלויים בשם אהי"ה, רד"ו שנה. וכבר הודעתין, כי י' אהי"ה אלו, הם י' דמים, ה' של דם טמא, וה' של דם טהור. והענין, כי ה' חסדים ניתנים אל יסוד דועיר אנפין, עם מלבושיהם, שהם ה' דמים. וה' גבורות ניתנין בסוד הנוקבא שבה, עם מלבושיהם, שהם ה' דמים. ואמנם גם הה' חסדים, ניתנין בסוד הווג אל הנוקבא, ויש כח ביסוד שבה לקבל כל י' דמים הנ"ל, ואז מתבררים בבטנה (ס"א מתחברים בבטנה) כל אלו, ומהחוג"ג נעשה הולד, ומהדמים הם מתבררים, חציים הם דם טהור, והם גם כן לפעמים מתהפכים לחלב ליינק את הולד, ואז הם מתבררים. וה' דמים אלו הם לבושי החסדים לכן הם דם טהור, אך להיותן סוד האחוריים הם נקרא דמים, ויש בהם איזה פסולת. אך הדמים של ה"ג, הם דם טמא, והם קליפה גמורה. פי': כי מה שנשאר מהם אחר כל הברורים, הוא דם טמא ממש, ויצא אל הקליפות, אך לא עצמותן ח"ו, מה שאין כן בה' דמים של טהור, שתמציתם אחר הבידור, נעשה ממנה קדושה, הנקרא דם טהור, אך לא קליפה ממש הנקרא דם טמא.

מ"ב: בענין מה שנתבאר, כי ה' דמים טמאים וה' טהורים באשה, וזה סוד הפסוק ואעבוד עליך ואראך מתבוססת בדמיך, הנזכר בפסח כמבואר אצלינו ע"ש, והנה י' היות הם ה' חסדים וה' גבורות, וי' אהי"ה במרובע, הם בסוד דם, שהם י' דמים הנ"ל, הם ה' חסדים וה' גבורות מאמא, ואני לא קבלתי כן, ועיין בקונטרס. והנה נתבאר שם, כי בגלות מצרים חזר ז"א בסוד קטנות, ונסתלק אור ז"א למעלה בבחינת גדלות, ואז לא היו מתפשטים בו רק ה' חסדים וה' גבורות של קטנות, בסוד י' דמים הנ"ל, ופרעה שהוא העורף, ומצרים בסוד גרון כמבואר אצלינו^(ח) היו יונקים מהם בהיותן בגרון, וזהו ואראך מתבוססת בדמיך, פי': מ"ת בוססת, ר"ל הקליפה הנקרא אבי אבות הטומאה, דרגא דמותא, היתה בוססת ואחיות ויונקת בדמיך: ר"ל ב' דמיך, שהם ב' מיני דם טהור, ודם טמא נדה, ובצאת ישראל ממצר הגרון העליון, ונתפשטו משם בגופא, אז נפסק הדם, ולא ינקו החיצונים מהם, אז נתפשטו החוג"ג בגופא דועיר אנפין, מהגרונן שהוא מצרים, ונתפשטו משם ולמטה בגוף הועיר אנפין.

והנה בעזר ובסיוע ב' אורות המקיפין, הם מורדין ה' חסדים, מיסוד בינה שבשליש ת"ת מכוסה, והם מתפשטין למטה, הרי ז', שבהם ה' חסדים וב' מקיפים, וכנגד ה' גבורות עם ב' מקיפין, וכדי להורידן גם הם, הרי י"ד בועיר אנפין, הנקרא ישראל. וכנגדן ביעקב י"ד אחרים, כי גם שם ה' חסדים וה"ג כנודע עם מקיפין הנ"ל, הדי כ"ח, וז' בלאה וז' ברחל, כי אין הנוקבא לוקחת רק ה"ג, הדי י"ד אחרים, הדי מ"ב, וז"ג אחרים שמקבלת רחל למטה, הרי מ"ט, שהם ז' שבועות של ספירת העומר.

ונחזור לענין, כי ז"ס גלות מצרים, כי ישראל שהוא הז"א, חזר לסוד העיבור דג' כלילין בג' תוך אמא עלאה, הנקרא מצרים ופרעה כנודע, וגם סוד אחד, כי עי"ז שז"א חזר למעלה במעי אמו, נסתלק ממנו בחי' ההתפשטות הה"ח שלו בגופא

(ח) שער הפסוקים וישב רף פ"ט ר"ה והנה. ע"ח ח"ב שער כ"ו שער הצלם פ"ג. שער ההקרמות רף ש"ג ר"ה אח"כ. שער הכונות ח"ב קמ"ה ר"ה גם.

אמנם כשרצה המאציל העליון לתקן הכל, ולהוציא ישראל ממצרים, הנה היו אחוזים כ"כ החיצונים בדעת זעיר אנפין, ובפרט שגרם החטא לחזור הז"א בבחינת ג' ג' ג', לכן צריך קושי גדול מאוד, ולתקן זה כי היו אחוזים-הקליפות שם, ולכן הוצרך להביא גדלות גדול בזעיר אנפין, ומוחין עליונים מאד מאד, כדי שיחבטלו החיצונים ולא יוכלו להתדבק ולהתאחז שם, וזה היה נס גדול של יציאת מצרים, וכמ"ש בע"ה.

והנה דע, כי הז"א יש לו תחלה כמה מיני מוחין, והענין: כי תחלה יש לו קטנות ראשון, והם סוד הלבושים של נה"י דאמא, ובתוכם לבושי נה"י דאבא, כי הם נקראים מוחין דקטנות בזמן היניקה, עד היות האדם גדול בן י"ג שנים, והם סוד מוחין דאלהים, כי הבינה נקראת אלהים ג"כ, ובפרט סוד אחוריים של נה"י שלה, ואלו הם מוחין דז"א בקטנותו. ואע"פ שבארנו לעיל, שהם י' שמות אהי"ה, לבושי של מוחי הגדלות, אך לבושי הקטנות הוא אלהים, כי הוא לבוש יותר החיצון של נה"י דאמא, ולפי שגם נה"י דאבא באים תוך נצח הוד יסוד דאמא כמבואר אצלינו, ולכן גם הם נקרא אלהים על שמם, כי אינם מתגלין בז"א אם לא על ידי הבינה, ולכן מאירים בסוד אלהים גם כן. אח"כ בא הזמן דגדלות והם המוחין הפנימים בתוך נה"י דאמא, והם סוד הויו"ת, כמבואר אצלינו.^(א) ואז הוא נקרא בן י"ג שנה, ונקרא גדול כנודע, ואלו הם סוד צ' דצלם.^(ב)

אח"כ באים המקיפים שלהם, שהם ל"ם דצלם,

כנודע, ועלו למעלה אל הדעת שבו, במקום הגרון, אשר הוא מסתיים סוד היסוד דאמא תוך הזעיר אנפין כנודע, ושם בגרון הוא מצרים כמבואר אצלינו.^(א) ולא היה סוד הדעת דזעיר אנפין אל כל גופו, רק בחי אחוריים שהוא י' דמים כנ"ל.

נמצא, שסוד גלות הוא סובב על ב' קוטבים, אחד הוא בסוד עיבור זעיר אנפין, וא' בסוד מניעות החסדים להתפשט, וזה התחתון גורם אל העליון, כי לכך הוצרך לחזור אל בחי ג' כליל גו ג'. וזה סוד הנזכר ביחזקאל, על גלות מצרים, ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמייך, פי': כי הטעם שהיתה מתבוססת באותן העבודה הקשה בחומר ובלבנים, היה באותן הדמים ההם, אשר מהם יונקים הכוחות החיצונים של מצרים, וזהו מתבוססת בדמייך. ולכן ואומר לך בדמייך חיי, פי': במקום הדמים ההם, המורים ומביאין מיתה וגלות, כי י"פ דם גימטריא מ"ת, זהו אדרבה הם חיים, עתה תקבל חיי עליונה. וזה סוד לידת הזעיר אנפין וגדלותו, עד שיקבל המוחין דגדלות, הנקרא חיי המלך, שהם סוד אהי"ה הויו"ת אהי"ה, שהם גי' חיים, שהם סוד מוחין דגדלות, כמבואר אצלינו בסוד התפילין^(ט) וזהו בדמייך חיי, ולכן תמצא פסוק זה באמצע הגדה.

ואמנם ב' פעמים בדמייך חיי, כנגד ה' דם טהור, וה' דם טמא. וז"ס ב' פעמים בדמייך, ב' דמייך, והם עצמם ב' דמים, דם פסח ודם מילה, כי דם פסח בנוקבא, כי שם הוא דם פסח במקום הנוקבא כנודע מהזוהר, ודם מילה כנגד החסד בפומא דאמה בדכורא, ודי בזה.

הנחה

שהוא לבושי אהי"ה, נעשה לו פנימית גמור, ועי"כ גורם לו ג' ג' ג' בסוד עיבור, ואז גם הוא מסתלק, ולא נשאר לו רק בחי אלהים, מוחין שהם קטנות גמור, באופן שהם ב' מיני ג' בג', א' בחי קודם שיכנס בעיבור, וא' בעיבור גמור, ובוה יבא הכל על נכון, והוא רחום יכפר.

(א) בסוד מן המצר קראתי יה מצר החזה, לכן נקרא מצרים, מצר ים עלאה).

(ב) צמח: הדברים נראים כסותרים זא"ז מרישא לסיפא. ונראה ביאור, שבגדלות ז"א יש י' לבושי אהי"ה, ואח"כ כשנסתלק בחי גדלות גמור, לא ישאר לו רק בחי ג' ג' ג', ואז החיצונים

(ט) לעיל שער התפילין פ"א, שער הכוונות ח"א דף נ"ד. עלת תמיד שער התפילין בתחילתו.

(י) שער הכוונות ענין פסח דרוש ב', מב"ש ש"ה ח"ב פ"ז.

והם ז', כחושבן ל"ם, וכמ"ש בדרוש הצלם"א) ונכנסין בו' שנים אחרים, ואז הז"א בן כ' שנה, ויכול לישא וליתן בנכסי אביו, ואפילו בקרקעות. וכל זה הוא גדלות ראשון.

ופי' הענין: כי הלא ידעת סוד בינה ותבונה. ותחילה לוקח המוחין מצד תבונה, ואח"כ מבינה. וכבר ידעת, כי תבונה הוא מחצי פרצוף, שהוא מחצי ת"ת ולמטה, ובינה מחצי ת"ת ולמעלה. והנה כשעולה ז"א במקום התבונה, אז אנו קוראין ל"ה מוחין דנה"י דאמא, וכשנכנסו בו המקיפים הוא עולה בסוד חצי ת"ת, והוא מקיף דז"א כנודע, ולזה נקרא גדלות ראשון.

ואח"כ חוזר לקטנות ולגדלות אחרים יותר גדולים, והוא בסוד בינה העליונה, ואנו מכנים אותה בסוד חג"ת, כי הבינה העליונה היא חג"ת ולמעלה כנודע^ב ואז יורש הבן מקום אמו לגמרי, וגם מקום אביו שהוא חכמה ע"ד הנ"ל, כי כבר ידעת כי היות יש"ס נגד תבונה, וחכמה^ג עלאה נגד בינה עלאה כנודע. ואז נקרא הז"א זקן ממש, דוגמת חו"ב עלאין, הנקראים זקנים, שהם סוד תרין סבין עלאין כנודע.

ואח"כ הוא עולה בכתר, בדיקנא עילאה. ואחר כך אין בו עליה יותר, ואין לאדם תחתון ז"א, יותר אחיזה מזה. וזה סוד משנה בפרקי אבות^ד בן ה' שנים למקרא, בן י' למשנה וכו', עד בן מאה שנה כאלו מת וכו'. שהם בחי' גדלות ז"א, מקטנות הא' עד תכלית עלייתו. ואין אנו עתה בפרטותן, אך בכלל, כללותו הוא: היות ב' מיני קטנות, וב' מיני גדלות, והם נגד חיצוניות ופנימיות יש"ס ותבונה, וחו"ב עלאין. ואחר כך הוא עלייה אחרת בכתר בדיקנא עלאה, וכמ"ש בע"ה.

הרי הדבר בקיצור גדול, כי תחלה יש לז"א קטנות א', והוא הלבושים דישראל סבא ותבונה, ואנו מכנים אותן בסוד^ה מוחין נה"י ראבא ואמא. ואחר כך גדלות, והוא המוחין הפנימים שלהם. ואחר כך חוזר ולוקח הלבושים וחיצוניות של אבא

ואמא עלאין, ואנו קוראין אותה חג"ת דאבא ואמא. ואחר כך מפנימותן, והוא גדלות ב'. ואחר כך עולה אל דיקנא דאריך אנפין.

ודע, כי אלו המקיפים ל"מ דצלם, יש גם כן בנצח הוד יסוד וחג"ת כפי הזמן, כי יש בחינת צלם שלם בנצח הוד יסוד, וצלם שלם בחג"ת. אמנם בצאת ישראל ממצרים, להיות החיצונים כל כך אחוים, ורצה המאציל העליון להגדיל אל הזעיר אנפין, כל בחי' הגדלות האלו, שעל ידי זה יתבטלו החיצונים, ולא הספיק בגדלות ראשון, כמו בשאר הזמנים, וזה סוד כל הימים טובים, שאין עלייתן רק בנצח הוד יסוד ותבונה לבר, כמבואר אצלינו, כי שם אהי"ה דידו"ן בינה, ושם ס"ג בתבונה, לכן יום טוב גימטריא ס"ג עם י' אותיות הרי ע"ג, אם לא על ידי תפילתנו, שאנו מעלין עד אבא ואמא, כמבואר בפסוק אלה מועדי ה', ולכן הפסח הוא גדול מכל המועדים בבחי' זו. אמנם הענין, כי בשאר הזמנים דזעיר אנפין הולך וגדול מעט מעט, תחלה קטנות ראשון, ואחר כך גדלות א', ואח"כ קטנות שני, ואחר כך גדלות שני. אך עתה בפסח, נכנס הכל ברגע אחת, ובפעם אחד. וזהו כי בחפזון יצאת, וכדי לשבר כח הקליפה. מה שאין כן בשום פעם אחרת, רק במדרגה כנודע. ואפילו ביום שבת, אינו עולה רק כפי התפלות. אך יש יתרון בצד א' ביום שבת, כי עולה עד דיקנא דאריך אנפין, מה שאין כן בפסח, כמ"ש בע"ה, רק עד יום שבועות במתן תורה. והנה נמצא, כי בליל פסח היו בזעיר אנפין כל אלו בחינת המוחין בפ"א, משא"כ בשום זמן, כי אפילו בליל שבת, אין שום עליה אל הזעיר אנפין, רק הגדלות ראשון לבד כנודע, והמקיפים של ל' דצל"ם. ובליל פסח, יש לז"א אפילו מקיפים דס' דצל"ם.

וז"ס פסוק, ותרבי ותגדלי ותבואי בעדי עריים שדים נכוננו וכו'. והענין כמו שבארנו, כי עתה ביציאת מצרים, נכנסו בזעיר אנפין המוחין בכל

(א) ע"ח ח"ב שער כ"ה דרוש ב'. (ב) ע"ח ח"ב שער דרושי הצלם דרוש ז'. (ג) חכמה אבא עלאה (לבוב)

(ד) פרק ה' משנה כ"ה. שער מאמרי רז"ל דף ע"ו. (ה) ל"ג מוחין (לבוב)

אליה. אך שלפי שלעולם כל אות ם אחרונה שבכל תיבה היא סתומה, לכן נכתב שם זה אכרט"ם באות ם' סתומה, ואמנם בערך א' נקרא גם אות ם' מתחלפת, אך בערך שנתחלפה באות ם שכמותה, אינה נקראת נתחלפת. והנה שם זה יותר פנימי מן שם אלהים, כי שם זה הוא אותיות קדמת לשם אלהים, ולכן הם יותר רחמים. משא"כ, שאם היה נחלף באותיות אחרונות של אחר אותיות אלהים, והוא שם במוכ"ן, כנוכר בזוהר, והוא יותר תחתון ודין משם אלהים. ואע"פ שבשם הוי"ה הוא להיפוך, שכל מה שמתחלף הוא דין.

והענין הוא: שם הוי"ה הוא רחמים פשוטים, וכאשר יתחלף, מורה על העלם הרחמים. וכן בשם זה, ההתחלפות מורה על העלם הדין, שהוא בסוד בשם אלהים. נמצא כי השם אכרט"ם, עליון ופנימי יותר משם אלהים, ולסבת מציאות שם זה, נקרא בינה אלהים חיים, והוא בסוד שם זה. וכ"מ שתמצא אלהים חיים, הוא רומז לשם זה. והנה נמצא, כי בנ"ה הוא שם אלהים, ובחג"ת הוא אכרט"ם, ואלו הב' הם ב' מיני קטנות.^(א)

אך בענין ב' מיני גדלות, אין חילוק, וכולם הם היות באופן א'. והטעם במה שהדעתך^(ד) כי המוחין גדלות, בין גדלות א', בין גדלות ב',

הנחה

והוא צ' דצל"ם, והוא גדלות ב'. וכשלוקח מפנימיות חג"ת חב"ד ראמא עלאה, הוא בחי' ל"ם דצל"ם, מקיף גדלות ב' ראמא עלאה וכן באבא עלאה, ע"כ צמח.

(ג) א"מ: כי לשם אין אחיזה לחיצוניים הנקראים מתים.

(ד) נוסחא אחריןא. והטעם במה שהדעתך במ"א, כי הלבושים של נצח הוד יסוד, או של חג"ת ממוחין דקטנות, הם הלבוש עצמו ראמא, והוא עצמו משמש במקום מוחין אל הזעיר אנפין בעת קטנותו. ולכן יש הפרש, בין קטנות נצח הוד יסוד, לחג"ת. אך מוחין דגדלות, אינם הפנימים עצמן דנצח הוד יסוד, או דחג"ת ראמא, כדי שיהיה הפרש ביניהן, דק הם טיפות הנמשכין ממוחין ראבא ואמא, ושניהם הם היות, דד' בחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, חו"ב חו"ג, והם בין אותן

בחינתן, ואפילו עד גדלות ב', שהוא עליית הו"א עד חג"ת רבינה, ושם הוא מקום הדדים ושדים כנודע.^(ב)

והנה בארנו, כי כל מה שלוקח בשאר ימות השנה רחול, הוא קטנות וגדלות מבחי' נה"י של בינה, שהוא לבוש החיצון, והפנימית. ועתה נתוסף קטנות וגדלות של חג"ת, בחיצונית ופנימית כנודע. והנה דע, כי קטנות התחתון שהוא מנה"י לפי שהוא מקום התבונה כנ"ל, הוא שם אלהים, כי שם זה מורה על הדינין ממש כנודע. אמנם יש הפרש, כי הלבוש רצח, הוא אלהים בידין, הוא קו החכמה, שהוא ידין. ולבוש ההוד, הוא אלהים דהדין, כי הוא קו הבינה. ולבוש היסוד, הוא אלהים דאלפי"ן. וסימן בסוד יה"א.

אמנם קטנות של חג"ת, הוא למעלה בבינה אמא עלאה, אין הדינין מגולים שם כנודע, ושם הוא בסוד חילוף שם אלהים, והוא שם אכרט"ם. והענין: כי אלף אינה יכולה להתחלף, כי אין אות אחרת קדמת אליה, אבל למר תתחלף בכ' הקודמת אליה, וכן הה' מתחלף בד' הקודמת אליה, עד אות י' נתחלף בט' הקודם אליה. אך ם' של אלהים אמת שהיא מתחלפת, כי ם' דאלהים הוא מ"ם סתומה, ומתחלפת במ' פתוחה הקודמת

(ב) צמח: אחר כך כתוב שם דרוש צל"ם בקצור, ובתוכו כתב וז"ל, ונלע"ד חיים, כשהוא לוקח מחיצוניות נצח הוד יסוד רתבונה, הוא בחי' קטנות א', והוא צ' דצל"ם דקטנות רתבונה. וכשלוקח מחיצוניות חג"ת חב"ד רתבונה, הם בחי' ל"ם דצל"ם, בחי' מקיף קטנות א' רתבונה, וכן מישראל סבא. וכשלוקח מחיצוניות נצח הוד יסוד ראמא עלאה, הוא בחינת קטנות ב', והוא צ' דצל"ם. וכשלוקח מחיצוניות חג"ת חב"ד ראמא עלאה, והוא בחי' ל"ם דצל"ם, בחי' מקיף קטנות ב' ראמא עלאה, וכן באבא עלאה. וכשלוקח מבחינת פנימיות נצח הוד יסוד רתבונה, הוא גדלות א', הוא צ' דצל"ם דגדלות א'. וכשלוקח מפנימיות חג"ת חב"ד רתבונה והוא ל"ם דצל"ם, מקיף דגדלות א' רתבונה, וכן מישראל סבא. וכשלוקח מפנימיות נצח הוד יסוד ראמא עלאה,

נמצא, במקום הראש של תבונה, שם היא סיום נצח הוד יסוד דבינה, אע"פ שאנו קורין אותה חג"ת, כאשר נכללין בינה ותבונה יחד. נמצא כי מקום גדלות זה ה'ב', הוא מקום פ"ה התבונה, ג' ראשונות שבה, לזה נקרא חג הפסח, פירוש: פ"ה ס"ח, כי הוא פ"ה תבונה, וזה סוד סיפור יציאת מצרים, וכמ"ש בע"ה.

ודע, כי בקטנות דימי פסח, שהוא היניקה, בו כלול גם עיבור. וכן מ"ש לעיל קטנות ב', הוא היניקה דקטנות ב', בו כלול גם עיבור ב' דקטנות שני, נמצא יש עי"מ לתבונה, ועי"מ לבינה, ובכ"א יש צלם שלם כנודע והבן. אמנם ביום א' של פסח, מתקיימים כל אלו המוחין הנ"ל בו"א, לכן אנו אומרים הלל גמור ביום א' דפסח, כי הם מוחין גמורים. ולפי שנכנס מן הלילה ג"כ, לכן אנו אומרים הלל גמור גם בליל פסח, משא"כ בשאר המועדים. אך אח"כ מסתלקין לגמרי כמתחלה, אח"כ חורין ונכנסים א' לא' כמ"ש בע"ה, עד חג שבועות, משא"כ בליל פסח ראשון, כי אז נכנסו כולם ביחד, משא"כ בשום זמן מן הזמנים.

והענין: כי אז הוצרך לעשות זה ברגע ההוא, שלא כדרך הטבע, כדי להוציאן מבית עבדות לחירות. ואחר שיצאו, לא הוצרך הענין ההוא, וחזר הדבר לטבעו הראשון לכנס כשאר המדרגות עד חג השבועות, ולכן אסוד לשמש מטתו אם אינו מטבילת מצוה. והטעם, כי בפסח אין שום זיווג למעלה מסיטרא דילן, פירוש: כי בשאר זמנים, כל זיווג עליון, אינו נעשה דק על ידי תפלינו, אך עתה אין בנו כח להמשיך המוחין ההם שלא כדרך הטבע, רק שהוא יתברך למען דחמיו, הפליא לעשות הדבר הזה, ולא ע"י תפילתנו, ולכן הוא זיווג מסטרא דלעילא, ולא מסטרא דילן דלתתא, כנזכר פרשת אמור.^ס ולכן בשאר הזמנים ישראל לתתא^ט חייבים בעונות נשוחיהם, כי הם הגורמים

שניהם הם טיפין הנמשכין ממוחין דאו"א, לכן אין משתנים, כי ב' הבחי' הם ממקום א', שהם ממוחי דאו"א באים. אמנם בקטנות הם משתנים, כי הקטנות לעולם המוחין ההם, אינם דבר אחר זולת הלבושים דאימא, אמנם לבושי נה"י עצמן דאימא או דאבא, הם המוחין עצמן דקטנות, והוא עצמו משמש במקום מוחין בעת קטנותו דו"א. והנה קטנות הא', הם נה"י דתבונה. וקטנות הב', הם מחג"ת דבינה, שהם נה"י דבינה, א"כ בהכרח יש הפרש ביניהם, כי אלו מנה"י, ואלו מחג"ת. לכן משתנים, שאלו הם אלהים, ואלו הם אכדט"ם. אך צ"ע, כי הדי נתבאר בדרושים, כי כל המוחים בין בעיבור בין ביניקה בין דגדלות, כולם הם בחי' מוחין תוך לבושים דאבא ואימא, וכן נתבאר זה לעיל. וגם נתבאר שם, שהאורות דהמלכים מהם נעשה המוחין, ומהניצוצות קרומות שלהם, ומהכלים כלים שלהם ע"ש, וצ"ע. ונחזור לענין הראשון, כי שם אכדט"ם, הוא גימט' ע"ד, וזה ותרבי ותגדלי, כי ביציאת מצרים לא היה כשאר הזמנים שיש שם גדלות אחד לברו, אך בכאן הוא גדלות אחד גדלות, וזהו ותרבי ותגדלי, ותרבי נגד נה"י, ותגדלי נגד חג"ת.

וביאור הענין הגדלות הב', מה הפרש יש בו ובין גדלות א', אמר, ותבואי בערי עדיים, פי': ג' השמות אכדט"ם, שיש בג' מדות חג"ת דאו"א, וכל א' הוא ע"ד, והם ג"פ ע"ד. וזהו ותגדלי בערי א', עדיים ב', הדי ג"פ ע"ד. וכנגד הגדלות, אמר שדיים נכוננו, שהם חג"ת דאימא, שהם מקום השדיים.

או יאמר, ותרבי: קטנות א', כי עד עתה לא היה דק ג' גו ג', ועתה ותרבי, בסוד יניקה, קטנות א'. ואחר כך ותגדלי: גדלות א'. ואחר כך ותבואי בערי עדיים: קטנות ב'. שדיים נכוננו: גדלות ב'. אמנם עם מה שנתבאר לעיל, כי נצח הוד יסוד, הם סוד התבונה, וחג"ת הם סוד הבינה, אם כן

תגה

המתלבשין בנצח הוד יסוד, או בחג"ת דאימא, ולכן הם תמיד היות.

ס) אות קל"ט. דפויי דף צ"ו. (ע) ל"ג לתתא (לבוב)

פסח, אין שום מקטרג שהם הקוצים יזיק להם, כי הוא הש"י יצילך מהם.

צמ"ח: ספרו לי החברים, אשר בליל ראשון של פסח בזמן הרח"ו, נטלע אדם א' ברגליו, ושאלו לרב למה אירע לו דבר זה, ואמר שזה מפני שבאותו הלילה עצמה אותו אדם עבר עבירה פלונית. מ"כ בשם הרח"ו ז"ל, עתה בקריאת הלל בבית הכנסת אחר התפילה ערב פסח, נכנסים ג"ר בז"א נה"י דאו"א, והיינו כל הג"ר של כל בחי' המוחין חב"ד, דהיינו בחכמה ז"א שם ע"ב, ובבינה ז"א ס"ג, ובדעת דז"א מ"ה וב"ן חו"ג, והשם יודע אם הוא מהרב ז"ל.

פרק ב'

מצות אכילת המצה והמרור, וארבעה כוסות.

ועתה אנו צריכין לבאר, מציאת המוחין הנכנסין בליל פסח, מה ענינם וסדרן. והענין: כי כבר בארנו, שאנו צריכין עתה בליל פסח, להמשיך לז"א מוחין דקטנות וגדלות ראשון, ומוחין דקטנות וגדלות שני כנודע. ונודע, כמו שיש מוחין אלו לבחינת אמא, כן יש ג"כ מבחינת אבא, כי הם נכנסין ומלוכשים תוך של אמא. והנה דע, כי המוחין שהם מצד אמא, הם נרמזין בסוד כוסות. ושל אבא בסוד מצות.

והענין, ארשום לך עתה הסדר של המוחין כולם, הקטנות ראשון דאימא הם אלהים ביהדין בנצח, ואלהים דההין בהוד, ואלהים דאלפין ביסוד, ונכנסים מוחין אלו בקטנות, בחב"ד דזעיר אנפין, וזהו קטנות ראשון.^פ אח"כ נמשך גדלות ראשון דאימא, והוא שם ע"ב בנצח, ס"ג בהוד, מ"ה ביסוד, הרי גדלות ראשון.

אך עדיין צריך להבין, כי הלא בסוד יסוד יש ב' בחינות, והם חו"ג, ב' מוחין, ב' עטרין, ולכן גם שאמרנו, שהיסוד דקטנות הוא אלהים דאלפין, הוא כולל ב' בחינות: א' הוא א של מילוי ה"א דאלהים, בציור יו"י, והוא נגר ה"ח. ב', הוא

זווג עליון, אך בליל פסח אסורים בזווג, כי אינם גודמים הם, רק הגרם מעצמו.

ובזה תבין ענין קושיא גדולה, כי אחר שבליל פסח יש זווג למעלה, והותרה אשה עליונה לבעלה, איך אח"כ צריכה לספור שבעה נקיים, ולטבול לבעלה, ולא תטהר עד חג שבועות, ונודע הוא שאין לה טומאה אחרת רק אותה ראשונה של מצרים, איך יתקיים ענין זה. אך הענין הוא, כי כבר בארנו לעיל ענין טומאה זו מהיכן נמשכת, ושם אמרנו כי נמשכת מסוד הו"ה דמים טמאים, ואמנם עתה צריכה ליטהר מהם, ולסלק ממנה אחיות החיצוניים הנאחזין בהם, ובליל פסח באים ונמשכו אותן המוחין הגדולים, ועי"ז נסתלקו החיצוניים לגמרי, כי לא יכלו להתאחו בהם, ואז לא היה שום טומאה כלל, כי ברגע נוטלה והוסרה שלא היה שום חיצון נוגע בה, אך להיות זה היה שלא כדרך הטבע, רק לפי שעה כנ"ל, לכן אחר שנסתלקו, חזרה הטומאה למקומה, כי חזרו חיצוניים להתאחו בדמים ההם, ולכן צריכה ליטהר עד חג שבועות. אך עדיין צריכין אנו לבאר, שאם כן שחזרה הטומאה למקומה ביום ב' של פסח, א"כ איך יש ז' ימי הפסח, ולמה הם י"ט, וכן בכל השבתות ור"ח שבין פסח לעצרת, מה זווגים יש למעלה, אמנם זה נבאר למטה בע"ה, ביום ז' של פסח, בסוד קריעת ים סוף ע"ש.

מורי זלה"ה היה אומר, שצריך לעשות הגעלה קודם הליבון, כדי שיפלוט החמץ שבלע, מפני שלאחר הליבון נשאר הברדיל כמו טלאי, ואין החמץ יכול לצאת מתוכו, וכלי אינה כ"כ חם שיכלו לצאת ממנה ניצוצין, כי אם לא היה אותו מין מתכת, שזורקין עליו תחלה דק כעפר הנקרא נאשדי"ר, לא היה הברדיל יכול להיות ניתן ולהתפשט אל הכלי. גם צריך ליזהר מליתן הכלי אחר הליבון, במים שאומן עושה מהן מלאכתו, וחוזר ובולע.

מע"ח: כי הוא יצילך מפ"ח יקוש מדבר הוות, ר"ת מימה, בסוד מימים מימה, לרמז כי בליל

(פ) שער הכוונות ח"ב ענין הפסח דרוש ו' דף קס"ד.

אחד לאחד כל א' לברו, אמנם עתה נכנסים בו ביחד, לכן הכוונה הוא ^ק פירוש: כי קו ימין, שהוא מוח החכמה, נכנס ביחד בכל בחינתו, וכן כל מוח מן הג' מוחין. אך כבר בארנו, כי הג' מוחין דאמא, הם רמוזים בכוסות, ובאורו: כי הכוס בסוד הדינין, כי כוס גי' אלהי"ם, וזה להורות על אמא, דינין מתערין מנה. אמנם מוחין דאבא רמוזין בלחם, שהוא המצה, כי לחם גי' ג' הויות, אך הכוס גי' אלהים.

הנה בכוס א', יכוין אל קו ימין, שהוא מוח החכמה דאמא, (נ"א דז"א) שנכנס בו, והוא הנכנס ראשון, והנה כוס ראשון הוא של קידוש, וכל קידוש הוא במוח חכמה, לכן כוס זה רמוז בחכמה דאמא, הנכנסת בז"א.

אמנם תכוון, כי כל קו הימין הוא נכנס עתה, ואינו כשאר זמנים שנכנסים כפי סדר פרקי הצלם. פי': כי נכנס עתה הגדלות א' של מוח חכמה, שהוא שם ע"ב דמלוי יודין, וגם מוח חכמה דקטנות ב', שהוא אכרט"ם. וגם הגדלות הב' שהוא ע"ב. וכל זה הוא מצד אמא. אמנם גם הקטנות הא' דחכמה, היה ראוי לכנוס, כי איך יכנסו הבחי' האחרונות אלו, שהם: גדלות א', וקטנות וגדלות ב' הנ"ל, אם לא יכנסו תחלה קטנות א', כי אם לא יכנסו נה"י דאמא, איך יכנסו חג"ת. אמנם הטעם הוא, כי קטנות א' הם דינין גמורין, כי לכך הוא שם אלהים כמ"ש, לכן הואיל וכוננתו הוא עתה שיחזור הכל רחמים פשוטים, ויכנסו המוחין דגדלות כל ב' בחי' יחד, כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים, שאם לא כן לא היה אפשר ליגאל אז כנ"ל, לכן הוכרח שלא יכנסו הקטנות א' שהם דינין, שלא יתאחזו בהם החיצונים, רק עד גמר כניסת כל המוחין ואפילו של גדלות ב'. אמנם משם ולהלאה שהוא גדלות א', וקטנות ב' שאינו דין, רק אלהים חיים כנ"ל והגדלות ב' נכנסו תחלה כסדרן ואחר כך יכנסו קטנות א', וכמ"ש בע"ה בסוד כרפס. נמצא עתה כוונת א', שנכנסו גדלות א', וקטנות ב', וגדלות ב'

בציור יו"ד, כי ד' רומז למלכות, שהם ה"ג. וכן ביסוד דגדלות הוא כך, כי הוא כולל ב' בחינות של הוי"ות, והם מ"ה וב"ן. אח"כ נמשך קטנות שני, והוא אכרט"ם בנצח, (נ"ל חיים שצ"ל בחסד) פי': שתכוין בו בסוד ה' אותיות שלו לבד, שהוא חילוף ה' אותיות אלהים. אח"כ בהוד, (נל"ח שצ"ל בגבורה) הוא שם אכרט"ם ג"כ, רק שתכוין בו כוונה אחרת, והוא שתחלקהו לב' חלקים, שהם: א"ם ג"ל, פי': כי ב' אותיות ראשונה ואחרונה, הם א"ם, ואינן מתחלפין, כנ"ל כי שם אלהים הוא דין, ובהתחלפו הוא נהפך לרחמים. לכן ב' אותיות א"ם דאכרט"ם, הם עצמן ב' אותיות דאלהים, והם דין כמו שהיו, אך ג' אותיות האמצעים, הם כד"ט, והם המתחלפין, והם גי' ג"ל. באופן שתכווין בסוד אכרט"ם, אל ב' בחי' הנ"ל, שהם סוד א"ם ג"ל, כי זה דין וזה רחמים.

אחר כך ביסוד, (נל"ח שצ"ל בת"ת) תכוין לשם זה ג"כ, רק שתכוין לס"ט אותיות, דג' הויות מ"ה, וג' אלהים מילואים, כזה: יוד אלף הא למד ואו הא הא יוד מס, ועם ו' כללותיהם, הם ע"ה, והוא מספר אכרט"ם ע"ה. וכל זה צד חסדים דדעת. ובצד הגבורות דדעת ^ז לשם אכרט"ם, רק שתכוין בחושבנו ומספרו שעולה ע"ד, כי יש כאן חילוק גדול, בין כאשר אם נקח השמות באותיות, אם בחושבנם ובמספרם. וכ"ז נכנס בחב"ד דז"א, בימי קטנות הב'. אח"כ גדלות ב' דאימא, הוא כמו גדלות הא', ואין שנוי ביניהם. הרי נתבאר קטנות וגדלות דאימא.

ועתה נבאר קטנות וגדלות דצד אבא. והוא קטנות א' דאבא, הם אלהים פשוטים, והשנוי שביניהם הוא, בצורת ה', הי הראוי לחכמה דזעיר אנפין היא צורת ד"י, ולבינה דז"א צורתה ד"ו, ולדעת דזעיר אנפין צורתה ג' וויין. וגדלות א' וקטנות ב' וגדלות ב', הוא שוה לאימא.

ועתה נבאר הענין, הנה אם היו המוחין האלו נכנסין כמו בשאר פעמים, שמדרגותיהן מדרגה אחר מדרגה, היו נכנסין א' לא', והיו מכוונין בו

(צ) תכוין לשם (קאריץ) (ק) הכוונה היא ביחד (קאריץ)

אע"פ שהם דקטנות. ונקרא מצה שמורה מן המזיקין, כמד"א ליל שמורים. אך בדעת, יש להם אחיזה בחו"ג, החמץ נגד החסדים, והשאור נגד הגבורות, כי שאור קשה חימוצו מן החמץ, להיותו מן גבורות. ושאר חסר ו', הוא שם אלהים של המוח דגבורות: א', הנקרא אלהים כנודע, והוא מלא יודין גי' ש דשאר, ואלהים ברבוע גי' ר דשאור, ואלהים עצמו פשוט, הוא א דשאר. ומן אלו אלהים שברעת, יוצאין ב' הפאות, כי פא"ה גי' אלהים. ולכן נצטוונו שלא יראה בפסח חמץ ושאר, כדי שלא ינקו החיצונים מן החו"ג של קטנות ראשון, כי נודע שפסח הוא ימי היניקה דו"א, ועדיין לא נגדל עד חג השבועות, ולכן צריך לבער דינין אלו, שלא יתאחו בהם החיצונים.

אמנם המצה, הם חו"ב, ואין שם אחיות החיצונים. והנה ה' יש לה ג' ציורים: או ד', או דו, או ג' וויין. וג' אלו בה' של אלהים. וכנגד ציור ד"ו, אנו בוצעין מן מצה ב' אמצעי לב' חלקים, וצריך לבצוע חלק א' יותר גדול מן הב', הגדול נגד ו', והקטן נגד ד', כי מספר ו' יתר על מספר ד'. וכנגד ציור ד"י, אנו לוקחין בציעת המוציא מן מצה העליונה, שהוא י' שלימה, וגם כי שיעור המוציא שיעור כזית דאיהו י'. וכזית מן אכילת מצה מן הפרוסה, שהוא סוד ד'. כי אותו של ו' הוא של אפיקומן. וכנגד ציור ג' וויין, אנו עושין זכר למקדש כהלל. במצה הג' שהוא רומז לג' וויין הנ"ל, וכן היא מצה ג' גם רמו שהיה כורך פסח מצה ומרור, ג' דברים, נגד ג' וויין הנ"ל. והנה נמצא, כי מלת מצה היא כוללת ב' מוחין חו"ב, שהם ע"ב ס"ג גי' מצה. אמנם כנגד הג' ציורים של ה', הנ"ל, לכן באו ג' מצות הנ"ל.

סוד מרור, גי' מות, שהם הדינים הקשים וצריך ללעסם ולמתקם ולטוחנם בשינים למתק המרירות שבהם, כמבואר אצלינו, בסוד שחיקת המן לצדיקים. לכן בלע מרור לא יצא. עד שילעסנו וימתיקם. וסוד הד' כוסות, הם כנגד ג' אלהים במלואם, כי כוס גי' אלהים. כוס א' נגד אלהים ויודין בחכמה, ולפי שחכמה נקרא קרש, לכן

של מוח החכמה מצד אמא, וכן גדלות הא' דמוח חכמה, נכנס בכוס א', וכן מוח חכמה דקטנות ב' דאבא, נכנס בכוס זה.

והנה צריך לפרש סדר הכוונה, והענין הוא, כי תחלה תכוין ה' אצבעותיך הימינים האוחזין בכוס, הם סוד קטנות ב', שהוא הלבוש והכלי של חג"ת דאמא, ותכוין כי גדלות הא' נכלל בהם, כי אחר שנכנס קטנות ב', וודאי שנכנס גדלות א', שהוא יותר תחתון ממנו. ואמנם מה שאין רומזים אותו, הוא, לפי שגדלות א' דרכו ליכנס תמיד, אך הב' הוא הפלא והנס שנעשה בכאן ביציאת מצרים, ולכן מבחי' ב' אנו מתחילין לרמוז, והשאור מה שלמטה ממנו נכללו בו. ולכן תכוון, כי הכוס עצמו גי' אלהים, שהוא קטנות עליון, רק שהוא בחלוף אכרט"ם, שהוא קטנות הב'. והה' אותיות שלו, הם סוד ה' אצבעות, אשר עליהן הכוס עומד, וזהו מה שנמצא כחוב אצלי.

אמנם מה שנלענ"ד עתה, הוא מה ששמעתי ממורי ז"ל, כי ה' אצבעות הם קטנות א', והכוס הוא קטנות ב'. אמנם אין ראוי לסמוך, אלא על מה שיש לי כתוב כבר. ואמנם גם המוחין של קטנות, הם מוחין ממש, ויש בהם לבוש ומוחין, ונקרא עצמות כלי. והנה הכלי הוא הכוס הנ"ל, שהוא אכרט"ם, והוא חיצונית חסד דאו"א, והמוחין הפנימים שבתוכו, הוא היין שבכוס, והוא שם אכרט"ם גם כן, באופן זה: כי יין גי' ע', ועם ה' אצבעות הרי ע"ה, כמנין אכרט"ם עם כללותו. הרי פנימית מקטנות שני דחסד או"א. והנה הגדלות הב' העליון, הוא נמשך על ידי הכוונה והדבור של קידוש וברכת היין, ותכוין הויה דע"ב במילוי יודין.⁽⁷⁾

פרק ג'

^(ש) ענין ליל פסח כבר נתבאר אצלינו, כי הוא בסוד מוחין דקטנות, אלהים דיודין חכמה, דההין בינה, דאלפין דעת. אך ^(ח) צורת יו"י בחסדים. וצורת יו"ד בגבורה. והנה המצה הם נגד ב' מוחי חו"ב, כי שם לא יש אחיזה אל החיצונים כלל,

(7) בדפו"י דרוש זה באמצע פרק ב'. (ש) שער הכוונות ענין הפסח דרוש ה' דף קס"ב. (ח) אך א' צורת (קארין)

ברבוע, והוא נגד מוח בינה דאמא, ולפי שהוא יותר דינין, לפיכך הוא באחוריים. וא' דשאור, נגד מוח דעת דאמא, שם אלהי"ם דאלפין, ולפיכך א זו רומות על כללות המילוי. ולפי שהוא מוח ג' קטן שבכולם, איני ניכר בו רק כללות הארת הא'. הרי בארנו, כי שא"ר הוא ג' מוחין מצד אמא, וכפי זה הוא סוד הקטנות, כי הם סוד אלהים כנדע. ואמנם חמץ הוא במוחין דאבא. (א)

ואמנם כל זה הם בהיותן עדיין תוך הז"א, שגם משם יש קצת אחיזה להחיצונים, והיינו אל הדינים, לכן אנו מבערין חמץ ושאור, שלא ינקו החיצונים עתה, ואין אנו חפצים בדין בפסח, כמש"ל באריכות.

ואמנם מה שיוצא מאלו אל לאה, כי כבר ידעת, כי לאה היא עומדת אחורי המוחין דז"א ממש, ומשם יונקת ונעשית מוחין לה. והנה מה שיוצא לה מצד המוחין דאבא, הם נקרא מחמצת. וממה שיוצא ממוחין דאמא אליה, נקרא משארת. והענין, כי מחמצת הם אותיות חמץ ת"מ, וכבר ידעת כי לאה נקראת ת"ם, בסוד ויעקב איש ת"ם, כי הוא סוד מד"ת ימי. כן משארתם אותיות שאר ת"ם, ולכן יש לאוין בדכורא, כגון לא יאכל חמץ, ושאור לא ימצא בגבולך, ולא ימצא חמץ. וגם לאוין מצד הנוקבא, כל מחמצת לא תאכלו.

והנה סוד הענין הזה, כמו שהדעתך, כי יש ד' בחי' שנקראים לאה, והם: ב' מצד אמא, וב' מצד אבא. והנה הב' של אבא הם, א' ביסוד אבא (ב) במקומו, וא' ביסוד אבא במקום יסוד אמא. אך הב' דאמא, הם א' ביסוד דאמא במקומה, וא' ביסוד באחורי הז"א מבחוץ. נמצא כי הג' הם בפנים בז"א, וא' הוא בחוץ, ולכן להיותן בחוץ, אפשר להחיצונים להאחו בה, וז"ס משארתם, כי זה הוא הלאה שבחוץ, הוא מבחי' מוחין דאמא,

ככוס ראשון שהוא כנגדו, בו הוא הקידוש של ליל פסח. והב' במילוי ההין, כנגד בינה, ולכן בה סיפור הגדה כי הוא קול עילאה, דמינה קול דייבור ניקי וגם כי בה רמו יציאת מצרים, כנזכר בהגדה. והג', נגד החסדים, והד' נגד הגבורות, ושניהן במילוי אלפין, ע"ד הנ"ל, זה א' צורת יו"י, וזה צורת יו"ד. לכן בין ג' לד' לא ישתה, לפי ששניהם כלולים יחד בסוד הדעת.

וסוד החרוסת, רמו לטיט, בסוד לאה, ואנו צריכין להמתיק דיניה ג"כ, והנה טיט י' שבאמצעי, עולה לפניו ולאחריו, כזה ט"י י"ט, והוא מלי שם מ"ה, גי' ט"י, וגי' חו"ה, וב"פ י"ט ללאה ורחל.

פרק ד'

(א) והנה מציאת דרוש אחד אמר לנו מורי זלה"ה, ואיני זוכרו רק שמץ מנהו, רק מעט מועיר, כמלקט שבלים, והוא, כי הלא מצינו וראינו, בתורה כתיב חמץ, וכתיב מחמצת, וכתיב שאר, וכתיב משארת, כמ"ש משארתם צורות בשמלתם. והענין, כי הלא יש לז"א מוחין בב' פנים, א' מאבא, וא' מאמא. והנה כבר נתבאר זה בסוד עץ הדעת טוב ורע, שהם סוד היסוד דאמא שבתוך ז"א. שמשם יניקת החיצונים. ואמנם אני מסופק, אם מוחין אלו הם בחי' הקטנות או הגדלות, ויש פנים לכאן ולכאן, ואיני זוכרם כדי להכריע, ולכן נזכר הדרוש בלשון סתם, מה שאני זוכר בו.

והנה חמץ הוא במוחין דאבא, כי השאר הוא במוחי אמא, כי השאר הוא מחמץ לאחרים, כי דינו תקיפין יותר מחמץ, ולכן יש בו יותר יניקה לחיצונים. והנה הוא שאור חסר ו', רמו אל אלהי"ם דמלוי יודין, שהוא ש' דשאור, והוא כנגד מוח חכמה דאמא, ור' דשאור הוא נגד אלהים

הגהה

(ב) ס"א צ"ל בפומא, והוא העטרה של יסוד אבא, וכן באמא בעטרה שלה, הוא באחורי ז"א.

(א) ס"א, והוא אלהי"ם גי' פ"ו, וה' אותיות אלהי"ם וי"ג אותיות דמילוי, דל"ל דמלוי המלוי הם ב"ן, ופ"ו הנ"ל גי' חמץ.

(א) שער הכוונות ח"ב ענין הפסח דרוש ד' דף קנ"ו.

כנגד הפנים של רחל, ואינן יכולין להתאחו שם. וכבר בארנו, שזה הענין בכוונה, כי לאה להיותה למעלה מן חוזה דו"א, אין כ"כ חשש אם יתאחו החיצונים שם, ובפרט כי אדרבא, אנו צריכין לתת להם קצת אחיזה בהכרח, כי אם לא כן בלע המות לנצח, ואין עתה עוד זמן בטולם, עד כי יבא יומם. אך ברחל שהיא עיקרת הבית, וגם היא למטה, אין אנו רוצין שיתאחו שם החיצונים, כי ישחיתו העולם, ולכן הושמו אב"א, מדובקים ממש, ואז אין כח בחצונים ליינק משם. וכל זה בעוד שעדיין הלבנה בפגימותה, אז עומדת אב"א. אך אח"כ שרחל יתמתקו הדינים ותינסר, ויושם בשר תחתנה שהם סוד הרחמים והחסדים, ואז ננסרין וחוזרין פב"פ, ואף אם היו אחורי הז"א ואחורי דרחל מגולים אין פחד שיונקים משם החצונים כי כבר ניתקנו.

ונחזור לענין, כי כשירדת למטה, כשמגעת אצל ראש רחל, יוצאת שם ומאירין בה. והנה זהו התוספת שיש לרחל עתה בליל פסח, מה שאין לה בשום פעם, כי עתה יש לה שלה ושל חברתה בבת אחת. והנה כשירוד זה התוספת מלמעלה למטה, בפוגעת במקום הפה, שם הוא מתבקע ויוצא ממנו אור לחוץ, ועשה שם בחי' א"מ אל רחל ג"כ, והשאר נכנס ויורד בפנים, וז"ס בפסח פ"ה ס"ח. והנה ברדתן למטה בראש רחל, הנה המוחין של רחל, הם נעשין טפלים למוחין דלאה בודאי. וז"ס ד' כוסות של פסח, כדי שירדו אותן המוחין דרך הגרון למטה, עד מקום ראש רחל. והנה כשנעשה שמור הזה בימי פסח, ממילא הם נשמרין בשאר ימות השנה, אף אם יאכלו חמץ. וזה שאלת ר"א לרשב"י וכו'.

מהרב ז"ל, דע, בענין הביעור צריך להניח קודם הביעור עשרה פתיתי חמץ לבערם, ולכן שודפין ומבטלין מן העולם, נגד י' כתרין דמסאבותא.

נמצא שדיניה מרובים, א' להיותה מבחי' אמא, שהיא דינים, וא' להיותה בחוץ הוא בלתי שימור, וכאן הוא חשש של השאור.

(א"מ כל ברק מצד אחיזת החיצון שם, וצריך לחזק הברק שלא יתאחו שם החיצונים, וז"ס בדיקת חמץ ביסוד נוקבא, אם יש ח"ו לאיזה חצון אחיזה בנקודה אשר שם). והנה ידעת כי יש ב' מיני מצה: א' מצה שמורה, וא' נקרא מצה שאינה שמורה, אמנם מצה שמורה היא אותה לאה הב' של אבא, שהיא בפנים, כי תמיד היא מצה שמורה בפנים. אך הלאה של אמא הב', אותה שבחוץ, היא נקרא מצה שאינה שמורה, כי היא בחוץ, לכן זו צריכה שימור שלא תחמיץ.

והנה ענין השימור ההוא, שתחזור לכנוס הארתה בפנים, ולא תשאר בחוץ, ולכן כל כוונת ליל פסח הוא ברחל ולא בלאה, כי לאה מתבטלת עתה, כדי שלא ינקו ממנה החיצונים, והיא נקרא ת"ם, ותחזור לקריאת מ"ת, שהם החיצונים. (א) והנה כשנכנסים אלו המוחין של לאה בפנים, אין להם מקום לישאר שם בפנים, רק יורדין דרך פנימית הגרון הז"א, ויורד עתה למטה עד ראש רחל, ושם חוזרת ויוצאת ברחל, וכבר בארנו כי אין אחיזה אל החיצונים ברחל כמו בלאה, מן כמה טעמים: א' הוא, כי לאה היא נגד המקום המכוסה, ורחל היא נגד מקום המגולה, חו"ג שהוא מן החוזה דו"א ולמטה כנודע, ואין יכולת בחיצונים לקבל הארה גדולה ההיא, דמיון השמש המכה במי שמסתכל בו.

גם ט"א, כי כל עצמות לאה אינה פרצוף בפ"ע, רק מן האחוריים של אמא, שנפלו בעת בטול המלכים.

גם ט"א הוא, כי לאה פניה עומדת כנגד אחורי הז"א, אחוריה נגד החיצונים, ויכולין החיצונים להרבך. אך רחל עם ז"א הם אב"א, והחיצונים

תגה

הארתה. ואומרת אליו, בחוץ יד, מפני תוקף הדינין החיצונים שרוצין להתאחו בה כנ"ל.

(א) חנן נלע"ד, פי' פיסקא ת"ם מה הוא אומר וכו', פי': כי תם היא לאה, אומרת מה זא"ת, מפני מה נכנסת זאת במ"ה שהוא ת"ת, ולמה נתבטל

פרק ה'

^ב ענין ליל פסח, כבר בארנו, בליל א' של פסח, היה זיווג גמור דגדלות, ובחי' היסוד המזדווג עם הנוקבא היה מבחינת גדלות. ועתה בליל ב' דפסח, אז זווג שאינו גמור, לכן מותרים אז בתשמיש המטה, מה שאין כן בלילה א', שהוא זווג עלאה כנ"ל היטיב. והנה כי יסוד המזדווג עמה, אין לה רק בחינת קטנות, כי עדיין לא נכנסו בו המוחין, וכאשר יתבאר לקמן בענין קריעת ים סוף באורך כל הצורך.

והנה ענין ליל פסח כבר בארנו לעיל. אמנם הענין, כי אחר שבארנו לעיל, כי זעיר אנפין חזר במעי אמו, בסוד תלת כליל בתלת, לכן פרעה הרשע היה כופר בעיקר, באומרו כי מציאת הו"א שהוא הוי"ה נסתלק למעלה, ולא נשאר שום רשימו ממנו ולמטה ח"ו, וז"ס מי ה' אשר אשמע בקולו, כי ה' שהוא זעיר אנפין, כבר אינו שולט בעולם ח"ו, ולמה אשמע בקולו, כמ"ש בזהר על פסוק ויחזק ה' את לב פרעה, כי שם הוי"ה בעצמו, כשהיה פרעה שומע אותה, היא עצמה היה מחזקת את לבו. כי הוא חכם ומכשף גדול, וידע כי עתה הוא בסוד העיבור, לכן חזק לבו. כי גם מיוסף הצדיק, לא היה שומע שם זה, רק שם אלהי"ם, כמ"ש אלהי"ם יענה את שלום פרעה. וכל בחינת אלהי"ם, הוא מוחין דיניקה או דעיבור, ואז נקרא ז"א בשם אלהים כנודע, לכן היה כופר בעיקר שם הוי"ה, ומודה בשם אלהי"ם.

והענין: נודע, כי כל החיצונים אין שליטתן בשם הוי"ה ח"ו, רק בשם אלהי"ם, כי להיות אז בחינת קטנות או עיבור, יש יכולת לחיצונים להתאחו שם, ואז שמא דאלהים מתפשט כל כך, עד שמוציאין השמרים אשר בו אלהים אחרים. והענין כמ"ש אצלינו^ג שג' מוחין הם, והם ג' פעמים אלהי"ם, ומשם יניקת מצרים, ופרעה בסוד העורף, וג' שריו: שר המשקים וכו', הם ג'

אלהים האלו, כנוכר במקומו, כי מג' אלו הם יונקים. וזהו אלהים אחרים, כי אחרים גימ' חרון וגרון, שהם ג' אלהים הנ"ל, אשר מהתפשטותן יוצא עמהם השמרים ונעשין אחרים.

והנה סוד התפשטות של אלהים כתבנו במ"א ^ד כי הוא מתפשט עד ק"ך צרופים, כי כל תיבה בת ה' אותיות בונה ק"ך בתים, ועדיין היא בקדושה, ומשם ואילך הוא שמרי היין והקליפה. אמנם יניקתן מן ק"ך אלהי"ם אלו, אע"פ שהם בקדושה, עכ"ז הם יונקים. ואמנם יניקת פרעה וארץ מצרים, אינם יונקים מכל הק"ך צרופים, רק במ"ח צרופים מהם לכד, שהם אותיות אחרונות משם אלהים, שהם אותיות י"ם דאלהי"ם, וזהו מי ה' אשר אשמע בקולו. ובכח אותן מ"י דאלהים, שהוא היה יונק משם, היה כופר בשם הוי"ה. כי אלולי היה היות דגדלות נתגלית, היתה מבטלת יניקתו מן מ"י של שם אלהים דקטנות כנודע, וכיון שעדיין היתה לו יניקה משם, לכן היה כופר בעיקר שם ההוי"ה, וזהו מי ה'.

והנה הש"י כדי להכניעו ולשברו, רצה להכותו מכות גדולות, מג' אותיות אחרות שהם אל"ה מן אלהים, כי בהם לא היה אחיזה לפרעה, ועל ידם הכהו מכות רבות, וזהו למען שתי אותיות אל"ה בקרבנו, כי אותיות אלה, שלא היה משיג ויונק משם, הוא היה רוצה לחברם ולשומם בקרבנו, בבי' אותיות מ"י, אשר הוא נאחו בהם, ואז נשלם שם אלהי"ם כח הדינין, ויכה אותו.

ואל תתמה כי מצרים ראש הממלכות, וראש ד' הנהרות הוא פישון, ואיך הוא באותיות אחרונות של אלהי"ם, כי בידיעתך פי' אלהי"ם: מ"י אל"ה, תכוין כי מ"י למעלה מאלה, ואולי נגד מ"י, הם נ' יום מפסח עד עצרת, והם סוד נש"ב דגדלות, כנגד נ' יום דקטנות, וזהו מ"י כמבואר אצלינו. והנה הצרופים של ב' אותיות אלו, הם כ"ד כ"ה, והם מ"ח, ולכן נקרא מצרים ארץ ח"ם, כמ"ש נפלאות

(ב) שער הכוונות ח"ב דף קמ"ב ד"ה ונחזור. עיין בפירוש מעלות הסולם הקדמת תקוני הזהר אות שמ"ב.

(ג) ע"ח ח"ב שער כ"ו פ"ג. שער הפסוקים וישב דף פ"ט.

(ד) שער ההקדמות דף רס"ח טור ב'. ועיין שער הכוונות דף קמ"ו בהגהות ומ"מ אות מ'.

בבן הבכור ישראל העליון כמ"ש. וגם היה מכת בכורות בעת היציאה ממצרים, משום דאין פתיחת הקבר בלא דם, ואז שהיה שעת לידת הו"א יצא דם, לכן היה מכת בכורות. ולפי שגם זה לעומת זה עשה אלהים, כשזה קם זה נופל, והנה הו"א הנקרא ישראל, ונקרא בני בכורי כמ"ש לעיל, וכל בחי' בן הוא מ"ג, כמו שנשמות הצדיקים עולות למ"ג לזו"ג, כי הם הבנים שלהם, כן פנימיות זו"ג עולים למ"ג לאימא עילאה, כי הם בניה, וזהו בני מ"ג, בכור"י הוא בר"ך, סוד יסוד אימא, שהוא מ"ג ליסוד דילה, לכן כדי שיצא הבן לחוץ ויגדל, הוצרך להרוג הבכורות דס"א ולהפילה.

והיתה היציאה בחצי הלילה, ולא ביום, משום דבימי הגלות הם בסוד ג' כלילין בג', כמ"ש לעיל, ואז הנקבה בסוד פסיעה לבר, סוף הו' למטה כנודע, ובעת הלידה היא יוצא תחלה שהיא מרת לילה, והיא גבורות, לכן יצאה היא ועשתה בהם שפטים, ואח"כ נשלמה לידת הזכר, וזהו היום אתם יוצאים בחי' הזכר, והוצרך שם דם פסח ודם מילה, וזה יתבאר לקמן אי"ה ברברינו ודי בזה, כי יצאנו כמעט מן השטה.

ונבאר הטעם, למה הקטנות א', משונה מהקטנות הב', משא"כ בגדלות א' וב', ששניהן שוין, ששניהן הם הויות, דד' בחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם חו"ב חו"ג. והטעם כי המוחין דגדלות, בין אותם דגדלות א', בין אותן דגדלות ב', שניהן הם טיפה הנמשכין ממוחי או"א, לכן אינם משתנים, כי ב' הבחי' הם ממקום א' ממוחי או"א, אמנם הקטנות הם משתנים כי הקטנות לעולם המוחין שלהם אינם דבר א', זולתי הלבושים דאמא, אמנם הלבושים הנצח הוד יסוד עצמן של אמא, או של אבא, הם המוחין עצמם דקטנות, והוא עצמו משמש במקום מוחין דזעיר אנפין בעת קטנותו, והנה קטנות א', הם נצח הוד יסוד דתבונה, וקטנות ב' נצח הוד יסוד דבינה, שהם בחי' חג"ת של כללות פרצוף הכולל בינה ותבונה כנזכר במקומו, ואם כן בהכרח יש הפרש ביניהן, כי אלו הם מנצח הוד יסוד, ואלו הם מחג"ת, לכן

בארץ ח"ם, כי הם יונקים ממ"ח צרופים אלו, וזה סוד ח"ם בן נ"ח אבי מצרים, כמ"ש ובני חם כוש ומצרים.

ודע, כי אלו הב' שמות הם ב' שהן ד', כזה: מ"ם מ"ם יו"ד יו"ד, וי' אותיות שבהם עולין דד"ו, לכן שליט פרעה דד"ו שנים על ישראל, כמנין אחיזתו בב' אותיות מ"י. וכאשר שמע שם הוי"ה מפי משה עליו השלום תמה. והנה י' הוי"ות גימטריא ס"ד, והנה מחשבון דד"ו עד ס"ד, חסר חמשים, לכן אמר מ"י ה', פי' כשיבא ס"ד אז אשמע בקולו.

עוד אפשר לפרש, אשר אשמע בקולו, לומר שעדיין לא יש בו מוחין, ואינו יכול לצאת מרשות שאני נאחו בראש שהוא עורף, כי מלת רא"ש הוא אש"ר, והם הג' מוחין דקטנות כמ"ש לעיל. לכן אמר, עדיין חסר מ"י, כמ"ש לעיל, וחסר מוחין שהם סוד אש"ר. וכאשר ראה כי יצאו קודם זמן, אמר ברח העם שלא בזמנו. וכן בר"ח מנין דד"ו. וגם משה טעה, שחשב שהגלות שהיה בסוד הוי"ה העולה ס"ד, כמ"ש לעיל, וג"כ שעדיין אין לו מוחין, ואמר מי אנכי כי אלך אל פרעה, ר"ל מצד החשבון מ"י, וגם מצד המוחין, והשיב לו השם יתברך, כי הגלות מצד אהי"ה כמ"ש לקמן. וגם המוחין מצד אהי"ה, והם קס"א עם י' אותיות וד' אותיות השורש והכולל הוא קע"ו, וקנ"א וי' אותיות וד' אותיות השרש והכולל הוא קס"ו, וקמ"ג עם י' אותיות המלוי וד' אותיות השורש והכולל הוא קנ"ח, וכללות כולם הם גי' רא"ש, הרי המוחין מצד אהי"ה ולא מצד אלהים והבן זה.

ולפי שפרעה הרשע היה כופר בעיקר הוי"ה שהוא ז"א הבן הנחמד, וחשב שלא יחזור עוד להתגלות ולהתגדל, וישאר תמיד במעי אימא, ועי"ז ישראל התחטונים הנאחזים בו, כי לכן נקראים ישראל, ע"ש הו"א הנקרא ישראל כנודע, ישארו ברשותו בגלות, לכן כתיב כי ישאלך בנך מחר וגו', כי אליו הגיע השאלה, כי בבן העליון היה רוצה לכפור, לכן אליו גיע השאלה, לזה אמר הש"י בני בכורי ישראל, נגר בן העליון הנקרא ישראל בכור, וכנגדו היה מכת בכורות, נגר שכפר

הם משתנים, שאלו הם אלהי"ם, ואלו הם אכרט"ם.^(א)

הקטנות דליל פסח הוא היניקה, ובו כלול גם העיבור, וכן בקטנות ב' הוא יניקה, וכולל גם קטנות דעיבור, נמצא כי בהוליד ז"א, נעשה לו צלם דתבונה ג', וביניקה צלם דתבונה ב', ובגדלות צלם דתבונה א'. נמצא כי ג' כלים דתבונה, הם עיבור יניקה ומוחין, וכן בכל ג' כלים דבינה, הם עיבור יניקה ומוחין. ואחר כך עיבור ב' צלם דבינה ג', וביניקה צלם דבינה ב', ובגדלות צלם א'. צמח: גלע"ד, שיכוין עם הנ"ל בסוד פרקי עיבור, והוא שהבינה מה שהיא נגד תבונה ג', נק' בינה ג', ומה שהוא נגד תבונה ב', נקרא בינה ב'.

פרק ו'

ואמנם כל זווג לילה זו, אינה רק עם רחל ולא עם לאה, וכמ"ש בע"ה. ולכן אנו צריכין לרמוז את לאה ג"כ רמוז אליה, כדי להמתיק דינה, והוא סוד טיבול החרוסת, כי הוא גימ' ח"ס רו"ת.^(ב) והענין, כי לאה נקרא רו"ת, והטעם לפי שנוקבא דז"א בכללותיה נקרא אדנ"י, אמנם נחלקת לב' חלקים, לפעמים כשאינן נכללין זו בזו, והם לאה ורחל. אמנם לאה היא יותר דינים מן רחל, להיותה עולה מן האחודיים עליונים דז"א ודאמא כנודע. לכן אדנ"י בפשוטה, היא רחל, ומילוי היא לאה, והוא כי אדנ"י במלוי, גימ' תרע"א, תסלק ממנו הפשוטו רחל נשאר המלוי רו"ת ללאה, כי כבר ידעת כי מילוי גימ' אלהי"ם שהוא דין, ולכן המלוי ללאה שהיא דינין, וכשתעביר מן חרו"סת רו"ת, נשאר ח"ס, והוא סוד מוחין דזעיר אנפין, וסוד תפילין, שהם אהי"ה הוי"ה אהי"ה, כמנין חיים, שהם חיי המלך כנודע, והוא גימ' ס"ח. נמצא כי הכוונה הוא, להמשיך מן המוחין שהם

תגהה

ח"ס אל רו"ת, שהיא לאה להמתיקה, לכן צריך שיהיה בו טעם מרור, ולכן אם בלעו לא יצא ידי חובתו, עד שילעסנו, כי ע"י טחינת השנים, נתבטל ונדקדק הדין, כמבואר בכוונת אכילה. ולהיות זה בלאה, שאין כוונת ליל פסח בה רק דרך ארעי, לכן אינו רק זכר בעלמא מדברי סופרים. הרי נתבאר ענין מוח החכמה מצד אמא.

ועתה אנחנו ממשיכין אח"כ סוד המוח הב' דאמא, והוא בינה דאמא, ואמנם בכל פרטיה הוא שוה לכוס א', רק שזה חכמה דאמא וזה בינה דאמא. לכן ההפרשות ביניהן הוא זה: כי הלא הקטנות הב' שבחכמה דאמא, שהוא כוס א', כוונתו היתה שם אכרט"ם, ובסוד ה' אותיות שלו לברם, ולא בשום חשבון אחר. אך כוס הב', תכוין בכוונה הב' שיש בשם זה, והוא לכוין בדרך א"ם ג"ל, והוא לחלק בין אותיות המתחלפות, ובין אותיות שאינן מתחלפין כנ"ל. אמנם בגדלות א', וכן בגדלות הב', תכוין שהם סוד ס"ג, שהוא סוד בינה דאמא, בין בגדלות א' בין בגדלות ב'. אמנם קטנות א' של כוס זה הב', אע"פ שכבר נכנסו בסוד הכרפס כנ"ל, הנה הוא אלהים דההין. והנה אחר שנכנסו ב' כוסות אלו, שהם ב' מוחין דאמא, עתה נכנסים ב' מוחין דאבא של גדלות הב'. כי אותן של גדלות הא', אפילו המוחין של אבא כבר נכנסו עם הכוסות. והזהר שלא תטעה בזה, כי האמת הוא, שאין נשאר מלכנוס עתה, רק מוחין דחב"ד דאמא האחרונים, פי' אותן הנקראים גדלות ב', והנה אלו נכנסים עתה, בסוד ג' מצות. אמנם גם הקטנות א' דאבא לא נכנסו, כי בארנו כי קטנות א' אין נכנס, עד שיכנוס גדלות הב', אמנם קטנות א' דאמא, כבר נכנסו בסוד הכרפס.

להר' חיים כהן בשם הר"י ז"ל, מע"ח: סדר סידור הקערה ליל פסח, תקח הג' מצות מצה

(ב) (הג"ה סימן אל החרוסת, חרושת אבן חרושת עץ, בלשון אשכנ"ז איפ"ל באר"ן ניס"ן אינגב"ר צימרנ"ד, ובלשון הקודש תפוחים אגסים קידה, אגוזים וקנמון).

(א) לענד"ג, שצ"ע, כי הרי נתבאר במקום אחר, כי כל המוחין דעיבור או דיניקה או דגדלות, כולם הם בחי' מוחין תוך לבושי דאו"א, וגם נתבאר כי המוחין הם מאורות של המלכים דז"א עצמו, והקרומית מניצוצין שלהם וצ"ע.

כולו, יכול עתה מוח חכמה דקטנות א' לכנוס, ולכן התנוקת שואלין בטבול הכרפס, והוא, כי איך יכנסו כל הגדלות, ואח"כ אנו מביאים הכרפס, להכניס הקטנות. ויתבאר שאלה זו לקמן, בעבדים היינו.

והנה כרפס גי' שי"ן במלוי, נגד מוח חכמה דקטנות אימא, שהוא אלהים בידוין העולה ש', וי"ן דמלוי שי"ן שהוא ס', הוא נגד הז"א, שבו ו"ק כ"א כלול מי', הרי שי"ן מלאה, כמנין כרפס, לכן לוקחים כרפס שעולה שין מלאה. ובלקחו אותו, יכוין אלהים דידוין, שהוא חצונית נצח דאימא, שבה מוח חכמה דקטנות א', שעתה נכנס בחכמת ז"א, ויכוין גי' כ אלהים דהי"ן, מוח בינה שבהוד אימא, שג"כ נכנס עתה בבינה דז"א, וכן ב' אלהים דקטנות שביסוד אימא נכנס בדעת ז"א דחסדים, הא' בציור יו"י דמילוי ה"א, ודגבורות הא' בציור יוד דמלוי ה"א. ויכוין אותם בפנימית וחצונית, כמ"ש גבי כוס א', כי מוח בינה ודעת דאימא, יכולין לכנוס אחר מוח חכמה דקטנות, לכן יכוין אותן הקטנות דג' מוחין דאימא בלקיחת הכרפס.

יחץ: והנה לפי שכבר נכנס גדלות ב' דאמא בב' כוסות, לכן צריך אתה לכוין בסוד המצה, להכניס גדלות ב' וקטנות א' מצד אבא, וזהו הכונה שתכווין, כי מצה גי' ע"ב ס"ג, והם ב' מוחין חו"ב דאבא דגדלות ב', ומצה גי' הוא סוד הדעת, הרי כאן גדלות ב' דאבא. (מ"ש בשם מהו"רם מ"פ, כי מצה גי' קל"ה, ה' הויות וה' כללות דדעת) גם תכוין קטנות א' דאבא, ותכוין כי ב' מצות עליונים, הם ב' אלהים דחו"ב דידוין דהי"ן, והמצה גי' אלהים דאלפין שבדעת, אמנם הרמז בהם, אינו רמוז במצה, כי היא בסוד ציור. פי': כי הדרך הוא, כשהשמות הם שוין זה לזה, ואין ביניהם הפרש, רק באות א' לבד, א"צ לכוין רק באותו הפרש לבד, כמ"ש בענין יהא שמיא רבא, שהוא נגד הג' אלהים אלו, ולפי שאין הפרש ביניהם רק במלוי ה' של אלהים, או בידוין או בהי"ן או באלפין, שסימנם יה"א, ולכן אין אנו

שמורה, ותניח הכהן למעלה, והלוי למטה ממנו, והישראל למטה ממנו, והם גי' בחי' חב"ד, (ס"א ג' מוחין) דאבא עלאה. אח"כ תקח מרור וכרפס וזרוע וביצה, ותניח על הג' מצות. והזרוע הרומז לחסד מצד ימין שלך, והביצה בצד שמאל שלך, ומרור הרומז לת"ת, מברייח מן הקצה אל הקצה, באמצע בין הזרוע והביצה. ס"א, כי ת"ת מכריע בין ח"ג. והחרוסת בצד ימין, תחת הזרוע בקו ימין, והוא נגד נצח. והכרפס הרומז להוד, תניח תחת הביצה מצד שמאל בקו שמאל. וחזרת תניח למטה מן המרור בקו אמצעי, לעשות בו אחר כך כורך, והוא נגד יסוד. והקערה בעצמו הכוללת כולם, נגד המלכות.^א

מע"ח: ימלא כוס של יין מחזיק רביעית, ויאחו בימינו, קודם נטילה כנגד החזה, ויברך מעומד, ובברכה של כוס זה, יכוין לפטור כוס שני, ובין הכוסות הללו אם ירצה לשתות ישתה, דלא (כמנהגים) וידיח כוס של ברכת המזון בחוץ ומבפנים, וימלאנו יין, ויאחנו בימין, ויברך בה"מ, ויכוין בברכת היין לפטור כוס ד', ואין לשתות יין בין שני הכוסות האלו.

פרק ז'

ואבאר לך ע"פ הסימן שהוא קד"ש ורח"ץ וגו': קדש: נכנס פנימיות חסד דאימא, גדלות שני דאימא. מוח חכמה, שהוא ע"ב. וגם נכנס קטנות שני דאו"א, שהם ב' אכדט"ם, מוח חכמה דקטנות ב' דאו"א, בחכמת ז"א, ומתפשט בכל קו ימיני בחסד ונצח שבו, כמ"ש לעיל.

ורחץ: נכנס אור חכמה דאימא, דגדלות שני כנ"ל, שהוא בחסד דאימא כמ"ש לעיל, והוא שם ע"ב, נכנס שם י"ה במלוי יודין בגוף ז"א, וברדתו מכה אותיות זה בזה, והם יו"ד פעם ה"י, שמספרם ש', וב' אותיות השרשים נשארים למעלה בחכמה דז"א, ששם נכנסו כנ"ל, ונשאר מספר רחץ מתפשט בגופו כנ"ל.

כרפס: הוא סוד קטנות ראשון דאימא, שלא נכנס עדיין, אך עתה שכבר נכנס מוח דגדלות

(א) ס"א: הרי י"ס דחכמה, ואל ישנה מזה הסדר, ואשרי למי שמכוין להנ"ל, עכ"ל.

רומזים רק אותן לבדם, והוה אמן יה"א שמייה וכו'.

ונחזור לענין, כי גם בכאן הוא דומה לזה, רק שהוא באופן אחר, והוא, כי ההפרש שיש בג' אלהים אלו, הוא באות ה' לבדה, לכן אנו רומזים לג' שניים שיש בג' ההיין אלו, בסוד ציור ה', ולא בסוד מילויים רק בסוד פשוטים, ולפי שבהיותה פשוטים אין הפרש ביניהם, להכיר איזה של חכמה, ואיזה בינה ואיזה של הדעת, וכבר הדעתך שיש זמן שאין אלו ה' דאלהים מלאים, וא"כ במה יברלו אחד מחבירו, רק בציור. והוא עד"ו, והוא: כי אלהים דחכמה, הה' צורתה ד"י, ושל בינה, ד"ו. ושל דעת, ו"ו.

והענין, כי ו' שבתוך הה' היא קטנה בלתי ראש, ולפעמים נקרא י', והוא, כשהוא מצד חכמה, נקרא י'. וכשהוא מצד הבינה, נקרא ו', כי הוא סוד הו"א, הנקרא ו', בהיותה בסוד עיבוד בתוכה. אך מצד החכמה, היא טיפת י' לבר. ומצד דעת, נעשה ג' ויין הנודעים, כי היא אמא שמתפשטת בג' קוי הו"א, שצורתו ו', והדעת הוא קו האמצעי שצורתו ו', ולכן כל ההיין נעשה ויין, והוא שאנו צדיכין לצייד סוד המצות בג' ציורין אלו, והוא כי הלא בארנו, כי בסוד הגדלות ב' של אבא, אנו קוראין מצה ראשונה ע"ב, והב' ס"ג, והם חו"ב של אבא, ולכן אנו מניחין השלימה ראשונה, כי היא כנגד החכמה שהיא שלימה, אך הב' היא הפרוסה, שאנו חולקין לב', והוא כי היא סוד מוח בינה, הנחלקת לב', והוא כמו שידעת כי צורתה ה', וצורת ה' היא ד"ו, נמצא כי מן אות ה' א', נעשה אותיות ד"ו, והוא סוד עיבור זו"ן שבתוך הבינה, כי מן הבינה הנקראת ה', יוצאין זו"ן, שצורתו ד"ו, כי ד' רומז למלכות, וו' רומז לז"א כנודע, אך בהיותם בה' הם חיבור א'.

הרי בארנו, איך מצה ב' היא בינה, ולכן נפרסה, ולכן צורתה ד"ו, לכן צריך לבצוע חלק א' גדול, מן חלק הב' הגדול, נגד הו', הקטן נגד הד', כי מספר ו' יותר מן מספר ד'. וחציו הראשון הגדולה, אנו מניחין לאפיקומן, שצורתו ו'. וחציו

הב' שצורתו ד', אנו מחבדין אותה עם המצה הראשונה השלימה, ומברכין עליה המוציא, ואכילת מצה, המוציא נגד השלימה, ואכילת מצה נגד הפרוסה הב'.

אנו אומרים הא לחמא עניא, כמאמר רז"ל מה דרכו של עני בפרוסה. והענין, כי תחלה צורתה ה', ונפרסה, ואנו לוקחין חציה שהיא אות ד', הנקרא לחמא עניא, כי ד' פי' דלה ועניה, והנה בחיבורה עם ראשונה, אז נעשית צורת ד"י, נגד השלימה שהיא י', וד' נגד הפרוסה. ולהיותה פרוסה, אנו צריכין לחברה עם השלימה, ואז תקרא שלימה ד"י. הרי בארנו ב' ציורין, ד"י חכמה, וד"ו נגד בינה. והמצה ג', ג' ויין, שהוא מצה ג', ולכן כנגדה ג' ויין שבציור ה', הדי נתבאר סוד המצה, ובוה נשלם כל גדלות ב' דאבא, כי נכנסו כולם ביחד.

ועתה נבאר הכוונה בקיצור נמרץ

יחין: נכנס מוח בינה דקטנות א' דהוד דאבא, בבינת ז"א, ויכוין שמצה זו האמצעית, שהוא הלוי, היא סוד ה' בציור ד"ו, ויכוין להאיר הד' הזאת. ולפי שכאשר נכנס אלהים דידח"ן קטנות א' דמוח חכמה דאימא, נכנס עמו גם ב' אלהי"ם דהוד ויסוד אימא כמ"ש לעיל, וכדי שלא יתגבר הדין, כאשר נכנס מוח בינה דקטנות א' דאבא, נכנס עמו גם כן קטנות א' דמוח חכמה, ודמוח הדעת שצורת ה' שבהם הוא ד"י, או ג' וי"ן כמ"ש"ל, כי כאן נכנס ה' ציור ד"ו, והבן זה היטיב. מגיד: כבר ביארנו לעיל, כי תחלה יש לו מוחין מנצח הוד יסוד דאמא, ואחר כך מחג"ת דאמא, ובנה"י שם יסוד דתבונה, ובחג"ת שם יסוד בינה כנודע, אם כן נמצא שמקום ראש התבונה, שם הוא סיום נצח הוד יסוד דבינה, אף על פי שאנו קוראין אותה חג"ת דבינה, הוא כאשר נכללים בינה ותבונה יחד, אז הוי שם חג"ת דבינה. וכאשר נחלקים, אז הוי שם נה"י דבינה כנודע בדרושים. נמצא מקום גדלות זה הב', הוא מקום פה תבונה, ג"ר שבה, לכן נקרא חג פסח, פירש: פ"ה ס"ח, כי

מת"ת, כמ"ש לעיל, וז"ש השתא הכא היינו בח"ל, ואין הזווג שלם. אך לשנה הבאה בארעא דישדאל, הוא זווג שלם, ת"ת עם מלכות, כי ארץ ישראל הוא בלאה, כי היא נקראת ארץ, ועומדת אחורי ישראל, פנים נגד אחורי ישדאל כמ"ש לעיל, לכן נקרא ארץ ישראל, ושם סוד החירות כנודע, לכן אמר תיכף השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין. כי ידווג המלך עם ארץ ישראל העליונה סוד לאה, וכאשר יהיה הזווג זה, אז הוא מקום החירות והבן זה.

מצאתי כתוב בפירוש מורי הרב זל"ה:

הא לחמא עניא, הא פי': היא ה' אחרונה שבשם, ונקרא עניא, דלית לה מגרמא כלום, אלא מה דיהבין לה. והנה ה' זו יש בה ב' ציורים: ד"ו, ד"י. והנה כל א' מב' ציורים, מורה על בחינת זווג א', כי ה' אחרונה צורתה ד"י, מורה על זווג יסוד ומלכות. והנה במצדים, אז היתה שכינה בגלות, והיה בא לה השפע ומזון מן היסוד הנקרא י', והיא נקראת ד', שהיא דלה ועניה, הרי ד"י. ואחד כך מזווג זאת, היו גם כן מזונין אבותינו במצרים, והווי די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, כי מן זווג שצורתה ד"י, אכלו, כי גם זווג נקרא בלשון אכילה כנודע. ונקרא ג"כ עניא, מפני שנתן לה היסוד משלו, כי היה מקובצים בו ה' חסדים וה' גבורות. והנה נודע, כי הנוקבא מתגדלת מצד ה' גבורות, והם ה' הויו"ת העולין ק"ל, והוא בחינת ה' הרי קל"ה, כמנין מצה, וכמנין עניה, וזה הא לחמא עניא, ר"ל ה"ג לחמא עניא העולה מצה, שהיא לחמא עניא.

כל דכפין ייתי ויכול, הנה כי היסוד נקרא כל, כי הוא כולל ה' חסדים וה' גבורות, כמ"ש בזוהר, כליל שית בקרטיפא חדא. והנה ה' חסדים וה' גבורות מתפשטין מחסד עד חוד, והם ה"ס, כל א' כלול מ"י, הרי כל. ואחר כך כולם מתקבצין ביסוד, ובו נכללין, וזהו כל דכפין, כי כל השפע בא למלכות מצד היסוד, וממנה לעולמות.

כל דצריך ייתי ויפסח, והנה צריך להמשיך מן הפה העליון, מזווג הנעשה בה המוחין העליונים, הנקראים חיים, וזהו פ"ה ס"ח, כי צריך להמשיך הפ"ה מן המוחין הנקראים חיים, גי' ס"ח, וזה

הוא פה התבונה, וזה סוד סיפור יציאת מצרים כמ"ש לקמן.

ועל המצה פרוסה שהיתה ה' בציור ד"ו כמ"ש לעיל, אומרים הא לחמא עניא, דע, כי הה' שבשם, הוא מזל בניס, לכן כל אמהות היו בשמן ה', חוץ מרחל, אמנם בלהה היה לה ב' ההי"ן, לכן אמרה רחל בא אל שפחתי אולי אבנה ממנה. פירש: מצד אות ה' יתירה שהיא מזל בניס, וכן זכתה להבנות, וה' זאת היא סוד המילה, שממנה יוצא הזרע, ובכוחה, כמ"ש לעיל. אך בעון שחתם יוסף אותה במצרים, באמרו הא לכם זרע, וחתם ה' ברשות אחרת גרם לחמא, סוד מזלא ע"ה, שהבנים תלויים במזל כנודע, שיהיה עני"א בגלות מצרים. אלא שרחמי המקום גאלנו משם, בשם ע"ב, שבו רי"ו אותיות, והוא מספר ה"א לחמ"א עני"א. ופי' הא לחמא עניא הוא, ה' אחרונה שבשם, הנקרא לחם עוני, בחסרון הלכנה, כשאין היסוד מקבל שפע, נקרא הוא עני, והיא עניא, כמד"א כי אם הלחם אשד הוא אוכל, והיא היתה בגלות מצרים עם אבותינו, ומשפעת להם, כמד"א עמו אנכי בצרה. וז"ש די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. והנה ה' יש לה ב' ציורים או ד"ו, או ד"י, והוא כאשר תקבל מת"ת שהוא סוד ו', יצטייר בה סוד ד"ו, וכאשר תקבל מיסוד לבר בלי שפע מת"ת, אז היא לחם עוני, ויצטייר בה סוד ד"י, וז"ש די אכלו אבהתנא כו'. כי היו נשפעים כשהיתה בזווג עם יסוד לברו, והבן זה.

כל דכפין ייתי ויכול, כל דצריך ייתי ויפסח. ר"ל, היסוד שהוא עני, ורעב ללחם הוא המלכות, ולא היה מקבל מת"ת, ייתי עתה ויכול, היינו ידווג עם המלכות בסוד הטיפה היורדת מן המוח דרך חוט השדרה, שהוא ת"ת בסוד הדעת, וכאשר יתעורר ברית קדש לזווג, יקדימו הנשיקין בסוד הפה עליון, בסוד פ"ה ס"ח, וזהו כל: הוא יסוד, דצריך לנוקבא, ייתי ויפסח, ימשיך מוחין פה עליון, והמוחין הם סוד חיים"ם, בגימטר' ס"ח כנודע.

השתא הכא, לשנה הבאה בארעא דישדאל. הכוונה, כי בחוץ לארץ, אין זווג שלם ת"ת עם מלכות, רק יסוד עם מלכות, בלי קבלת שפע

פ"ה ס"ח, וזהו כל דצריך ייתי ויפסח, כי ע"י סיפור הגדה וכוונתה בה, נמשך מפה עליון חיים, וזהו פ"ה ס"ח.

השתא הכא: הנה אמרנו למעלה, כי ה' יש לה ב' ציורים, ופירשנו ה' צורת ד"י, ועתה נבאר ה' צורת ד"ו, והנה ד' זו מורה על המלכות, שהיא דלה כנודע, ו' הוא בחי' ז"א, הרי ד"ו, והוא זוג האמיתי ז"ן, וזה יהיה מעצמו לע"ל בע"ה, כביאת משיח, שאז יהי' זוג שלם דוד"י וזהו בארעא דישראל, דהיינו ו', וזהו ד"ו, ואנו בנים דזו"ג, אז נהיה בני חורין, כי זוג שלו בזו"ן גורם זוג שלם דאו"א, ששם הוא החירות ואז בני ישראל חורין הם לחירות עכ"ל.

מהר"י ז"ל, הא אתינן להודענא בהאי קרא דכתיב חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו. פסוק זה, מדבר בגלותינו, דחנם היינו סט"א דהוי למגנא כל עובדוי, ולא בכסף תגאלו, דלא להוי פורקנא דלהון מסטרא דכסף דהוי חסד, אלא מסטרא דדבהא, דהיינו אמא עלאה, דלימות המשיח הוי כינור דשמנה נימין, דהיינו אמא עלאה, והיינו דאמרינן במסכת שבת¹ דאמרו ישראל על יצחק, כי אברהם בחי' כסף, לא ידענו, כי אתה אבינו, דגבורה עלאה דאתאחדא באמא עלאה להוי לנא פרקנא, והיינו כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, והתם מסטרא דיובלא נפקי, כדאיתא בזוהר, שהיא אמא עלאה, אלא דהתם אתגלי אמא עלאה באמא תתאה, ובתתאי נפקי. והשתא לאו הכי, אלא דאיתגלי אמא עלאה ביצחק, דין קשה, ובה יפקון, וכולא כדקחזי, וזהו אראנו נפלאות,

הגהה

(ג) נ"ל, דלזה כיון המדרש, שהשירה של עבר היו בלשון נקבה, שירה, השירה, ולעתיד יהיה לשון זכר, שירו ליי"י שיר. משום דלשעבר היה התלבשות בנוקבא, משא"כ לעתיד יהיה בזכר וק"ל. והשתא א"ש דקאמר כימי צאתך מארץ, ובתר הכי אמר אראנו נפלאות בלשון נסתר, דאיהי עלמא דאתכסייא, דע"י עלמא דאתכסייא

והיינו דכתיב יושב בשמים ישחק, ואפיק צ' ועייל שין, דאיהי אמא עלאה, דאתכלילת ביצחק, והיינו יושב בשמים, והיא על השמים ת"ת, דאיהי אמא עלאה, דאתכלילת ביצחק גבורה קשה, משום דנמכרו בקליפין דאינון חנם, פרק לון באתר דלא שלטין קליפין, דהיינו אמא עלאה.

מה נשתנה הלילה הזה פ"י: הנוקבא שנקרא ליל שימורים, וכן נקרא לילה, אחר שמקבלת מדכורא. ומה שלמטה ממנה, היינו ביי"ע, נקראו לילות מצדה.

שבכל הלילות אין אנו חייבים לטבל אפילו פ"א, הלילה הזה ב"פ. פ"י: כי בלילה הזה, יש ב' זוגים, דאו"א וזו"ן, הרמוזים במלת מטבילים, כי זוג ז"א הנקרא מ"ה, וד' אותיות השם, גי' מ"ט. וג"כ זוג של אבא ע"ב, וי' אותיות, הם פ"ב, גי' בלי"ם, ושניהם מזדווגים עם נוקבא דילהון, אמא ורחל, וזה שתי פעמים.

ועוד אמר, שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ או מצה, פ"י: או דין, או רחמים.

הלילה הזה כולו מצה, רמזו לה"ח, הבאים אל אות ה' אחרונה, דאו"א רמוזין במצה כי מ"ץ בחילוף א"ת ב"ש, הוא י"ה.

עוד אמר, שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, והם הספירות של ז"א, והלילה הזה כולו מרור, ר"ל: שפע היוצא משאר ספירות למלכות כל השנה, מכל צנור וצנור של הספירה, אבל בלילה הזה בא דרך קו האמצעי, הנקרא מרור, בלשון מר ררור. וכן עולה שם הוי"ה דב"ן, י"פ יד, גי' ר'. ה"פ ה"ה, גי' נ'. וכן ה' אחרונה נ'.

להוי פורקנא, כמ"ש ועבד הלוי הוא, ולהכי אתמר באתכסיא, וכולא שפיר והיינו דכתיב ד' כגבור יצא.

א"מ: כי הגאולה על ידי בינה תמיד, אך לע"ל יהיה ע"י גבורה דז"א עצמו, ולכך גאל גי' בוכ"ו חילוף אהי"ה.

עץ, רומז ביצירה עץ הדעת, אבל הלילה הזה כולנו מסובין, מצד האצילות הרמוז בשם קס"א, חכמה שבבינה, שהוא אהיה, ושם חירות שבבינה, שהוא אהיה דידין, עולם חירות.

ועל זה אנו משיבין, עבדים היינו לפרעה. דע, כי פרעה אחיזתו בעורף ולא בפנים, והיא באחור הגרון דא"א, ששם בבינה דא"א, הנקרא גרון, ושם סוד מקום צר, לכן נקרא מצרים: מצ"ר ים, ושם היה מעכב הטפה, היורד לחוט השדרה, ויורד משם השפע לז"א הנקרא ישראל, ופרעה עיכב השפע ההוא, והיינו משועבדים תחת ידו, בהיות כי אחיזתו בב' אותיות מ"י דאלהי"ם, וזה בעורף. ושאר אותיות אלהים שהם אל"ה, הם בפנים, כידוע הוא כי אל בפנים, ושם נאחזין ישראל. וכל זה הוא, קודם אצילות אבא ואמא, והתפשטות בז"א בורעות שלו, ופרעה היה בעורף הגרון שהוא בינה של א"א, קודם שיתפשטו הבורעות שלו באו"א.

ומה עשה א"א, הפסיק ותיקן העולם באופן (שיצאו ישראל, ס"א) שהכל בא מן הפנים ולא מן העורף, שהיא מקום אחיזת פרעה. לכן אמר עבדים היינו לפרעה במצרים, ר"ל בהיותו במקום צר שהוא חוט השדרה, והוא מצרים. ויוציאנו ה' אלהינו משם, הם או"א הוציאנו מן העורף, בסבת התפשטות ביד חזקה ובורעות נטויה, ב' זרעות דא"א.

ואלו לא הוציא הקב"ה שהוא א"א את אבותינו ממצרים, פי': שהוציא לאו"א בגרון א"א, והשפע שהיה הולך מצד האחור חזר לפנים בסוד או"א, עדיין אנו ובנינו ובני בנינו היינו משועבדים לפרעה במצרים, שהוא סוד המלך הראשון, בלע בן בעור, בסוד בית הבליעה שהוא הגרון, ששם אחיזתו, והיה מעכב השפע היורד לישראל שהוא ז"א, לכן מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים, והרי זה משובח.

וכדי שתבין כוונת פרעה הרשע, דע, כי הוא רמוז בעורף, וממול ערפו שהוא הגרון, בפנים שם ה"ג מוחין דקטנות, כשהוא בבטן המלאה בינה

ו"פ ו"ו ע"ב, ועם ע"ב אחר של אחוריים דהוי"ה פשוט שהוא ע"ב, וב' כוללים, הרי גי' מדור. עוד פי' אחר, יו"ד פ"י ר', ה"א פעם ה"א ל"ו, וא"ו פעם וא"ו קס"ט, ה"א פעם ה"א ל"ו, וד' אותיות והכולל, הרי מרור. עוד מרור גי' מות, וצריך למתקו בשם הנ"ל.

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין בין מסובין, ר"ל: בין יושבין מצד הדין, הוא חשמל שעולה בחשבון יושבין. או מצד הרחמים, הוא קס"א ע"ה, כמנין מסבין. הלילה הזה כולנו מסובין, מצד קס"א, וכולם מצד אבא ולא מצד אמא הרומז בחשמ"ל.

ודע, כי רמזו בכאן נגד ד' עולמות אבי"ע, מלמטה למעלה, ואמר, שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, נגד עשייה שאין שם זיווג, ולכן קראם לילות, ובליל פסח הוא הארה גדולה כ"כ, שאפילו שם יש זיווג, ולזה ראייה הלל גמור, הרומז למלכות שמקננת בעשייה, והקליפות נבלעו בנרתקן כאלו לא היו, לכן יש זיווג, לכן אמר הלילה הזה ב' פעמים.

ואחר כך אמר, שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ או מצה. חמץ הרומז בגבורה, בפחד יצחק, צד שמאלי. או מצה מצד חסדים, והוא נגד יצירה, ששם יש זיווג מחמץ והם ה"ג, גי' מהם ממותקות, וב' בלי מתוק, וזהו חמץ: ה"ג, ה' היות, גי' ק"ל. וחי' דחמץ, רמז לה"ג, וגי' ממותקים כנ"ל.

אחר כך אמר, שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, רמז למה שאנו נהנין משיורי ירקות, שהם הזווג הנעשים ביצירה, ששם מקנן ז"א הנקרא ירוק, ומצדו נקראו הכל ירקות. אבל בלילה הזה אינו כן, כולו מרור, כי אהיה פעם אהיה, וד' אותיות והכולל גימטריא מרור, וידוע כי בינה מקננא בכורסייא בבריאה, כי בה רומזין השמות אהיה.

עוד אמר, שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין בין מסובין, בין מצד הדין של אור פניאל, שהוא חשמל בבריאה. בין מסובין מצד הרחמים, י' פעמים ה' חמישים, ה' פעמים י' חמישים, ו' פעמים ה' שלשים, ה' פעמים ו' שלשים, כמנין עץ, והכללות יעלה כמנין מסובין, ושם זה העולה

כשהיה בבטן המלאה, וראשו על כרעיו ועל קרבו, כך דנו אותו, וצלו אותו צלי אש, ובאו במצרים ונחר גרונו, והיה אומר מי כמוכה ברפה, ובאלו הב' אותיות חזר והודה ב"פ מ"י, להורות לב' דיני מוחין דקטנות ודגדלות, ואמר מי ומי ההולכים, ר"ל שהיה הולכין אלו הב' מיני מוחין.^(א)

וזה שהשיב ואמר, בנעורינו ובזקנינו נלך, בנעורינו מצד הקטנות, ובזקנינו מצד הגדלות, בבנינו מצד הבן, ובבנותינו מצד הבת, בצאננו מצד הגבורה, ובבקרינו מצד החסד, בוקר דאברהם. וסוד כי חג ד' לנו, וזהו ח"ג ח' הוא חסדים, ג' הוא גבורות ממותקים, ד' לנו סוד הדעת, כל זה הוא לנו.

עבדים היינו לפרעה במצרים: ר"ל במעי אמו, כשהיה ז"א בסוד קטנות המוחין שלו, יונקים משם אלהים, והוא במצרים, ר"ל במעי אמו, במיצר מי, שהוא בינה, והיה ז"א בגלות, כמו הולד שהוא במעי אמו, שהוא בצער ובסוהר וברוחק, כך היו זו"ן וישראל, (א"מ צ"ל ויעקב) היוצא בפנים של ז"א, ג"כ היה בצער וברוחק, ולא היו יכולין לצאת, לא זו"ן, ולא ישראל, בלא עיבור אבא ואמא.

ויוציאנו ה' אלהינו משם, שהם או"א, ביד חזקה ובזרוע הנטויה, ר"ל בהתלבשות הזרועות של א"א, המורים ליד חזקה וזרוע הנטויה.

ואלו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים שהם או"א, עדיין אנו ובנינו ובני בנינו וכו' משועבדים היינו לפרעה במצרים, פרעה הוא בעורף העליון, ובגרון של א"א קודם התפשטות שלו, והוא יונק מהגרון של א"א, שהוא בינה שלו, הנקרא מ"י, וגרון כמנין ג' אלהים, וכן מנין חרן. וז"א בסוד קטנות, יונק מג' אלהים של א"א

הגחה

כולם חסדים, ולזה נזכר אצלו הויה שהוא חסדים. והב' ברגש שהוא דין, נגד מוחין דקטנות, שהם דינין, לכן הוזכר אצלו נאדר בקודש נורא תהלות, שכולן לשון דין, כי תהלות שם בינה, שממנה דינין מתערין, והקדים המוחין דגדלות למוחין דקטנות, כמו שהיה באותו שעה שנכנסו, תחלה הגדלות קודם הקטנות ע"כ.

שהוא אלהים, ובהיפך מליאה, ומשם יונק הז"א בקטנות, ג' אלהים כמנין גרון^(א)

וזהו הגרון הוא מקום צר, ולזה רמז הכתוב, מן המצר קראתי יה, וכוונת פרעה היה, לעכב המוחין שלא יצאו לחוץ ולא לפנים, ויתהפך השפע לאחור, אמר כל הבן הילוד, פי': לעכבו במצר, וכן תמצא הב"ן הילוד היאור"ה, גי' מצר, פי' כי היאורה חסר ו', ואלו ג' מלות עולין שג"ל, וכן מצר עם שלש אותיותיו גי' שלג.

ונחזור לענין, כי היה רוצה לעכב שלא יצאו המוחין, ויהיו שם סגורים ובוזה לא יצאו מהגלות לעולם, והיה מעכב בב' אותיות של מ"י דאלהים, עולין מנין ג' מוחין של זעיר אנפין בגדלות, ולא יהיה לו מוחין דגדלות וקטנות, ואלו הג' מוחין חכמה בינה דעת, עולין כתר עם הג' מלות וג' כוללים, וכן ב' אותיות אלו יו"ד מ"ם, הם תר"ך בא"ק בכ"ר, כי מ' נתחלפת באות ס סתומה, שהוא ת"ר. ואות יו"ד מלאה ך', הרי תר"ך, כמנין כתר, וכמנין חב"ד כנ"ל. ואלו הם דגדלות ודקטנות, הם ג' אלהים ברבוע שהם ר', ועם ט"ו אותיותיהן כמנין ירה, בים בב' אותיות י"ם, ועוד אלהים ב' עולה פ"ו, וי"ג אותיות המלוי והכולל הרי ק'. ועוד אלהים הג', שעולה ש כנודע, ועם ה' אותיות השורש הרי תר"ך כמנין כתר. הרי שהיה מעכב כל המוחין דקטנות ודגדלות, והיה ג' גו ג', ראשו על כרעיו ועל קרבו כנוצר במקומו.

ונחזור לענין, וכל הבת תחיון, פי': אם תאמר מאין תצא ההשפעה לפרעה, תצא מן הדעת, כי כך עולה מלת תחיון כמנין דעת, ומספיק לנקבה לבר, וממנה מקבל השפע ומוחין. ומה עשה א"א, הורידו למטה בסוד הנוקבא, ונקרא ערפה, מדה כנגד מדה, אשת כלין. ומה שחישב לעשות לז"א,

(א) להרמ"ע, תבין מאמר המדקדקים, שאותיות הגרון, אין בהם מקח שחר, שהוא חיריק שורק דגש, ושלשתן סימנם דין. והם כנגד ג' אלהים שבגרון, שצריך למתקם בסגול פתח רפ"ה, ע"כ.

(א) מ"כ הג"ה, ונלע"ד, שז"ס מי כמוכה הא' ברפה, שרמזו אז לו לחסד נגד מוחין דגדלות, שהם

ב' אותיות יש ס סתומה הוא ת"ר, יוד מלא הרי תר"ך, וכן עולין ג' אלהים דקטנות, א' דיחידן ש', ודההין רצ"ה, וה' אותיות הפשוט ג"כ, הרי ת"ר, וכנ"ל.

מעשה בר"א, מעשה: ש"ע מ"ה. שהיו מסובין בבני ברק, כמנין ש"ע נהורין, היו מספרין ביציאת מצרים, הם זו"ן שיצאו ממצרים, וחשבון י"ם, הוא כ"ו כ"ד, שהם זו"ן, בסוד וכד"ה על שכמה, ותמלא כדה ותעל, וכמ"ש אל ישוב דך נכלם, וזה בשבח יציאת מצרים, יציאת זו"ן מהמצר(ב) שהוא הגרון, של א"א, והיו מספרים בי"מ כל אותו הלילה.

אראב"ע, הריני כבן ע' שנה ולא זכיתי שתאמר וכו' מלת שתאמר, מלשון וה' האמריך, והתרוממות זה אינו כי אם בימים, כי הימים באצילות, ואמר לא זכיתי שתעלה זווג זו"ן בלילות, אלא בימים, כי הלילות רמוזים בעשייה, שאין שם זיוג, והסוד על משכבי בלילות וכו', בקשתי ולא מצאתיו. בלילות, אפילו בליל פסח, עד שדרשה בן זומא, שנאמר למען תזכור וכו', כל ימי חיך הימים באצילות דווקא. ובא בן זומא ואמר, כל ימי חיך לרבות הלילות בעשייה, וחכמים לא רצו בזה, כי אפילו בליל פסח שיש הלל גמור, מאחר שתיכף חוזרת לאחור באחור, אין מזכירין יציאת מצרים בלילות, לעשות שם זווג, לזה כיון הפסוק למען תזכור, כמו וזכרתי את בריתי, לשון זיווג. ואמרו כל ימי חיך, לרבות לימות המשיח, שיבטל כח הקליפה, אבל לא עתה, כי סוף סוף חוזרות לאחור תיכף, אפילו בליל פסח.

ברוך המקום, הנה ברוך נקרא יסוד אבא, לשון זכר. ויסוד אמא, נקרא לשון ברכה, לשון נקבה, וידוע כי יסוד אבא תוך יסוד אמא, ויסוד נקרא מקום, מפני שהוא נקרא מקום אשר יסוד אבא גנוז בתוכה. והנה התורה הוא יסוד אבא, והוא

דעת. א' נמצא שפרעה היה בעורף של א"א, ויונק משם ג' אלהים, העולין חרו"ן וגרו"ן, לכן היה מתגאה ואמר לי יאורי. ולכן אולי לא היה העיבור של או"א, היינו משועבדים לו.

ואפילו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו יודעים, בסוד חב"ד, והוצרך מהעיבור של אמא ג' גו' ג', ועיבור ב', בתר דינקא ליה הדר אתעברת מינייהו, וז"ס יציאת מצרים, שיצאו זו"ן ממעי הבינה. וז"ס כי לי יאורי, כמנין ג' אלהים, ויש ט' מיותרים, כי כל אחד כלול מהג', ועולין כמנין גרון, ולכן היה מתגאה שבחינתו למעלה מזו"א, ח"א היה בבטן המלאה, והיה צריך ג' מלוק, לפי שהם מוחין דקטנות, שהם דההין יודין ואלפין, וכוונתו היה לעכב שלא יצאו ישראל ממצרים, ולמעלה שלא יצאו ממעי הבינה, והיה מעכב בב' אותיות אלו שהם מי, הרמוזין בבינה, ואמר מי י"י אשר אשמע בקולו, לא ידעתי את ה', וכפר בזו"ן שהיה יודע אותן שהם מעיבור ראשון.

וגם את ישראל לא אשלח, ניבא ואינו יודע מה ניבא, באמרו אשר אשמע בקולו, ד"ל: עד שיבואו עלי דצ"ך עד"ש באח"ב, מכת העולין כמנין אש"ר אשמע בקולו, לכן מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים, המורה חידוש העולם, שנתחדש עתה זו"ן בסוד העיבור, ונתגדל איבריו. ועוד, כי במעי אמו, לא היה יכול לדבר, כמ"ש כי כבד פה, כב"ד גי' כ"ו, לרמוז לז"א, פ"ה ע"ה עולה אלהים, דמוז לנוקבא, וכשיצאו לחוץ דיבר, וזהו דבר נא באזני העם, וידבר אלהים, ואז השליכו לפרעה בי"ם, ונהפכת מלת מ"י י"ם, כמ"ש רמה בים, והיתה כוונתו לעכב ישראל למטה, כי כל זמן שישראל היו משועבדים לפרעה למטה, ג"כ זו"ן אינן יכולין לצאת. ולפי שהוא היה משיג באלו הב' אותיות שהם מ"י, לכן ניצול מן הי"ם ויצא. ודע באלו ב' אותיות י"ם, שם רמוז הג' מוחין דז"א שהם חב"ד העולין כתר כנ"ל, וידוע באלו

הגהה

(ב) ס"א, שיצאו מבין אמא הנקרא מצרים בסוד לידתן.

(א) ס"א: של או"א דעת (דפו"י)

קרובה שם. ת"ם בבריאה, ושאינו יודע לישאל ביצירה וכוללם יחד. ולמה אצילות סמוך לעשיה, לפי שעשייה צריכה אור גדול, כי אין מספיק לו אור היצירה, לכן המשיך לו מלמעלה מן אצילות. ותם ושאינו יודע לישאל יחד, לפי שיצירה מספיק לה אור בריאה להאירה. ואמר ד' בנים, רמוז לשם ב"ן, של כל עולם ועולם, והם ד' מלכיות, וד' גאולות שאנו צריכין לכוונה הזאת.

ולזה צריך לכוין בד' כוסות, כי כל כוס גי' אלהים, של ד' עולמות. כוס א' של קידוש נגד אצילות, ואלהים זה תכוין בידוין. (ת) כוס ב' סיפור הגדה, שאנו אומרים מתחלה היו עוברי ע"ז, לכן אמר רשע נגד עשיה, ואלהים בהה"ן, במלכות דעשיה. כוס ג' בברכת המזון בבריאה, לכן יש בה ד' ברכות, ואלהים זה ג"כ בידוין. כוס ד' ביצירה שיש שם קליפות, אמנם אינם רשעים כמו של עשיה, ולכן בכוס זה אומרים שפוך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך, כמו פרעה שאמר לא ידעתי את ה', וזה כנגד שאינו יודע לישאל, ואלהים זה באלפין שהוא במלכות דיצירה. וד' בנים אלו, הם נגד ימין, חכמה. שמאל, רש"ע די"ן, ת"ם ק"ו אמצעי, ושאינו יודע לישאל, בסוד מלכות נאלמתי דומיה.

(ימין) חכ"ם מהו אומר מה העדות, פי': מה הם המוחין אלו, בסוד דעת חכמה בינה, הרמוזים באלו ג' מדות, עדות דע"ת. חוקים חכמה, חוק לישאל הוא. משפטים, בינה, מלך המשפט. ומשיבין לו כהלכות הפסח, כפי המוחין שיש לו בפסח, שהם ג' אלהים שעולין חר"ן, וסימן, אין מפטירין אחר הפסח, ס"ת חר"ן.

(שמאל) רש"ע מהו אומר, מה עבודה, די לי הדין, פי': עבודה גי' אלהים, ואין לי לבקש הרחמים. וכפר בעיקר השם ובשורש שהוא הוי"ה, שהוא מ"ה. אף אתה הקהה את שיניו, ואמור לו בעבור זה עשה ה' לי, ולא לך.

(קו אמצעי) ת"ם מהו אומר, מה זאת, פי' חיבור מ"ה בוא"ת, זו"ן, ע"י מי נעשה. ואמרת

ארוך מיסוד אמא, ויצא מחזה ולחוך, ונותן תורה בגלוי לישראל. וזהו ברוך, היינו יסוד אבא, שנתן תורה לישראל בגלוי, והוא יסוד אבא, מחזה ולחוך. ונ"ל ששמעתי ממורי ז"ל, כי הויה בהכאה, יפ"י, הפ"ה, ופ"ו, הפ"ה, גי' מקום.

ונלע"ד, שהוא באופן זה, כי יסוד ראבא שהוא ע"ב דידוין, ומלוי עולה מ"ו, ויסוד ראבא תוך יסוד אמא כנ"ל, והוא אהי"ה דידוין גי' קס"א, פי' מלוי של אהי"ה בלי פשוט עולה ק"מ, ושניהן מ"ו ק"מ, הוא מקום, שהם ב' מלוין הנ"ל, ב' יסודות. ברו"ך כבוד, כבוד מ"ו, ומקום הוא ק"מ ובתוכו מ"ו, הרי מקו"ם, ומשם תצא תורה לישראל.

וזה סוד כנגד ארבעה בנים דברה תורה, א' חכם, וא' רשע, וא' תם, וא' שאינו יודע לישאל. ואמנם הסדר אינו זוכר, אך נלע"ד, שהוא א' מב' פנים אלו, כי שם ב"ן ב' היות. והנה יש לה עתה ד' בנים, שהם ד' היות כפולות, שהם ד' מוחין שלה, וד' מוחין של לאה, ואלו הדי' פעמים ב"ן ניתנין בה, והם קרק"ד של רחל, כי ק"ד ק"ד גי' ד' ב"ן. והנה כשמתחברין ב' מוחין חכמה בחכמה, נקרא בן חכם. וכשמתחברים גבורה בגבורה הוא בן רשע, כי הם דינין גמורים ביחד. וכשמתחברים חסדים בחסדים, נקרא ת"ם, וכשמתחברין בינה עם בינה, שהיא גם כן דינין, נקרא מי שאינו יודע לישאל.

גם נלע"ד יותר, כי הכל הוא בסוד הגבורות, כי כשמתחברין גבורות חסד לאה, עם גבורות חסד רחל, הוא בן חכם, שהם ב' היות מב' גבורות וכולם מחסדים. וכשמתחברין גבורה דגבורה דלאה, עם גבורה דגבורה דרחל, הוא בן רשע. וכשמתחברין גבורות ת"ת דלאה, עם גבורת ת"ת דרחל, הוא ב"ן ת"ם. והב' אחרונים, שהם נצח הוד, הם כולם א' כנודע, ונעשה בן א', וזהו שאינו יודע לישאל.

כנגד ד' בנים וכו', אלו ד' בנים רומזים כנגד ד' מלכיות, של ד' עולמות אבי"ע, וכוללן ארבעתן זה בזה, חכ"ם באצילות. רש"ע בעשיה, שהקליפה

הגהה

(ת) א"מ פי': ביי אותיות שיש במילוי אלהים.

(מהוד דנוקבא בשערות דקליפה נוקבא ובראש ס"מ)
 כנים: הם גי' ק"ך, כמנין ק"ך צרופי אלהים,
 וכן אלהים גימטריא פ"ו, ומילוי המלוי דארנ"י
 הם ר"ל אותיות, הרי ק"ך. ויוצא מכה זו, מהוד
 שבמלכות, שכן אמא עלאה עד הוד אחפשטת,
 ומכה בקרקפתא של מלכות הרשעה, בבחי' א',
 במקום השערות שבראשה, ובבחי' א' בראש
 סמא"ל בעלה, לכן נמצאו שם כנים כי שם
 מושבם.

(מנצח דנוקבא ביסוד זכר דקליפה)

ערוב: כתיב חסר ו', והם אותיות רעב, והם
 ע"ב דאחוריים דהוי"ה, ואות ר' דאלהים ברבוע,
 הרי ער"ב, ויצאה מכה זו מנצח מלכות דקדושה,
 והכה ביסוד הזכר דקליפה.

(מת"ח דנוקבא בהוד זכר דקליפה)

דבר: גי' ר"ו, וכן ב' אלהים פשוטים עולין
 קע"ב, וד"ל אותיות מלוי המלוי דארנ"י, הרי
 דבר. ולמה נאמר במכה זו יד ה' הוי"ה, כי בת"ת
 היא ישבה, ונתהפכה להוי"ה, ויצא מת"ת של
 מלכות, והכה להוד זכר שבקליפת נוגה.

(מגבורה דנוקבא, בנצח זכר דקליפה)

שחין: גי' גבורה שבמלכות, הוא רי"ו, וממנה
 מתפשטין י' לכל א' עד מלכות, הרי נ', נשאר ק"ב
 שהם מלויין של ע"ב ס"ג מ"ה, שהם מ"ו ל"ז י"ט,
 עולין ק"ב, והם הדינין היוצאין לחיצונים, וזה
 הקיטע יוצא בקב שלו, הרי גימטריא שחין. וענינו,

אליו בחוזק יד, פי' בהתעוררות צד שמאל, כמ"ש
 עורי צפון, ואח"כ ובואי תימן.

(מלכות) ושאינו ידע לישאל, אם דין אם
 רחמים, ולא סוד מוחין, או והגדת לבנך, ר"ל
 שתשפיע ותגיד לו על ראשון ראשון ועל אחרון
 אחרון במה נעשה הזיווג. דע, כי נעשה ע"י יסוד
 הנקרא ז"ה, כמ"ש בעבור זה עשה וכו'. ואמר לו
 יכול מראש חודש, תלמוד לומר ביום ההוא, רצה
 לומר שמתחברת עם בעלה, הנקרא ביום, וזהו
 ביום ההוא הנסתר, ע"י זה הוא יסוד, וזהו בעבור
 זה כנ"ל.

וכנגד החכם ששואל סוד המוחין, אמור לו לא
 אמרתי אלא בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך,
 שיש לו אלו המוחין דקטנות ודגדלות, כי ביום
 שבועות יש לה מוחין דגדלות, ולכן אמור לו שלא
 יטעה, שאין לו מוחין אלו, אלא בזמן שמצות
 ומרור מונחים לפניך.

ועתה נבאר סוד עשר מכות ע"ד הסוד^(א).

ד"ס: עולה אהי"ה ברבוע, גימ' ד"ס. ומכה זו
 יצאת ממלכות שבמלכות דקדושה, והכה למלכות
 הרשעה חוץ למוח שלה.^(ב)

(מיסוד דנוקבא בחב"ד דקליפה דנוקבא).

צפרדע: גימ' תמ"ד, והוא, כי יש ש"ך דינין,
 ועוד שם ארנ"י ברבוע עולה קכ"ו, הרי תמ"ו. יש
 ב' יחודים, הם ב' כוללין, גימ' ש"ך וקכ"ו, ומכה
 זו יצא מיסוד שבמלכות, והכה לב' מוחין דמלכות
 הרשעה, וזהו צפרדע מקום הדעת שלה.

הגהה

ממלכות, הנקראת כוס של ברכה, כנודע מדרוש
 הרב זלה"ה.

(ב) א"מ, פי': דהיינו בגולגולת שלה, שהוא
 כתר שלה, וזהו חוץ ממוח שלה.

(א) צמח: שמעתי מחכם אחד בשם הרח"ו

ז"ל, שבהגיע לכל א' מ"י מכות, היה שופך מעט
 מן הכוס עצמו, ולא כיש נוהגין לטבול אצבעו
 בכוס. ואפשר שהטעם, לרמוז שהמכות יצאו

(ב) שער הפסוקים פרשת וארא סימן ז'.

אצבעות ימינים. ימינך ה' נאדרי בכח, ומתלבש בתוכם ה' היות, גבורות וגדלות בניקוד אלהים, זהו ה' נאדרי בכח, דהיינו נקודותיו. הנה י"פ אלהים, הם י' אצבעות, לי' מכות, מנצפ"ך כפול, נמצא כל מכה כלולה מה' אותיות דאלהים, הרי נ' מכות. ועל הים לקו ר"ן מכות, כי אז נתגלה רבוע אלהים גם כן, והטביע פרעה בים, בסוד יד"ה ביי"ם, לכן יש כאן ר' ונ' הקודמין, הרי ר"ג, וכל החשבונות הנ"ל, הם משם אלהים.

אחד כך אומר כמה מעלות טובות וכו', עד לפיכך וקריאת הלל, וכבר ביארתי הכוונה גבי כוס ב', אח"כ ברכה דגאל ישראל, ואח"כ ירחץ ידיו פעם ב'.

דחצה: יכוין ביו"ד ה"י דס"ג, שמכים זה בזה, ועולים ש', וב' אותיות השורש נשארים בכינה דז"א, ורחץ הנשאר, נשאר בגופו דז"א. והנה לכן אמר כאן רחצה בה', שהוא נגד בינה דז"א, ולעיל אמר ורחץ שהוא נגד חכמה דז"א, שהוא זכר. מוציא: והנה אחר שכבר נכנס גדלות ב' דאימא, בב' כוסות, לכן עתה צריך לכוין בסוד המצה, להכניס גדלות ב' וקטנות א' דאבא. וכבר ביארתי, כי יכוין במצה זו השלימה, שהיא בצורת ד"י, נכנס בחכמה דז"א גדלות ב' דאבא, שהוא ע"ב. וגם יכוין בה באלהים, שה' שבו צורת ד"ו, קטנות א' דמוח חכמה, הנכנס בחכמה דז"א, וכ"ז מתפשט בכל קו ימיני דז"א כמש"ל. וזכור ואל תשכח, כי בכ"מ צריך גדלות ב' לכנוס, קודם קטנות א', שלא יאחזו הדינים כמש"ל.

מצה: כבר ביארנו, כי במצה הפרוסה שהיא סוד ד' דה', בצורת ד"ו, נכנס בכינה דז"א גדלות ב' דאבא, דמוח בינה נכנס בכינה דז"א שהוא ס"ג. וגם יכוין בקטנות א' דאבא דמוח בינה, שה' שבו בצורת ד"ו. אף שביארנו שביח"ץ נכנס קטנות זה דמוח בינה, כבר פירשנו ששם רק הארתו נכנס, וכאן נכנס עצמותו. ועוד יכוין, כי מצה מספרה ע"ב ס"ג, סוד ב' מוחי דחו"ב וגדלות א' דאבא, ולכן צריך לחבר פרוסת המוציא עם פרוסת מצה, שהם נגד חו"ב כמ"ש לעיל. וזכור ואל תשכח, כי מוחין דאבא מרומזים במצה, ומוחין דאימא בכוסות, כמ"ש לעיל.

ש גבורות דשם אלהים דיודי"ן, וכן מצד אלהים ב"ן אותיות, ר"ל ה' אותיות אלהים, וי"ג אותיות המילוי דל' אותיות מלוי המלוי הרי ב"ן. נשאר י"ו, והם ד' אותיות אדנ"י, שעם י"ב אותיות המלוי, גימ' שחין, ויצא מכה זו מגבורה שבמלכות, והכה אל נצח הזכר שבקליפה.

(מחסד דנוקבא בת"ת זכר דקליפה)

ברד: אלהים בדבוע גי' ר', נשאר ו' הם ה' אותיות אלהים והכולל, הרי ר"ו. ויצא מן חסד שבמלכות, שכן ברד סוד מים מצד חסד אלא שהאש מתלקחת בתוכה מצד הגבורה, והכה לת"ת זכר שבקליפה.

(מכינה דנוקבא, בגבורה זכר דקליפה)

ארבה: הוא ד"פ ב"ן, והם מלויים של אלהים, שהם ב"ן אותיות כנ"ל. ואלו הר', הם ב' בחכמה וב' מבינה, ויש ג"כ ב"ן דהויה כנודע, לכן יש מיני ארבה טהורים משם ב"ן דהוי"ה, וטמאים משם ב"ן דאלהים, ויצא מבינה שבמלכות, והכה לגבורה הזכר שבקליפה.

(מחכמה דנוקבא בחסד זכר דקליפה)

חשך: הם ש"ך דינין, ויש ח' יתירים, הה' הם ה' אלפי"ן של אדנ"י, שבאו למתק, כדי להאיר לישראל, כי אות א' הוא סוד אור, שכן בפרשת בראשית יש ה"פ אור. וסוד אות א', הוא ג' אותיות אלף, והם הג' יתירים משכ"ה, עד תשלום חשבון חשך. אבל במכת צפרדעים, באו הש"ך בלי מתוק, וגם אות א' מתחלק כזה: א' הוא סוד ל"ב נתיבות חכמה, לרמוז כי מכה זו יוצאה מחכמה דמלכות, והכה לחסד הזכר דקליפה.

(מכתח מלכות בכח"ב ז"א דקליפה)

מכת בכורות: בכד חסר ו' כתיב, דמוז אותיות: ב' בינה, כ' כתר, ר' ראשית חכמה, ויצאה מכה זו מכתח שבמלכות, והכה הג' דאשונות כח"ב של זעיר אנפין דקליפה.

מהרב זה"ה, מנין שכל מכה ומכה וכו', כבר ידעת ביאור אצבע אלהים, כי ה' גבורות, הם ה'

במרור שהוא לאה, כדי למתקה בהארה זו שנכנס עתה בדעת ז"א, והוא יתן לרחל ממותק והבן. שולחן עורך: ואוכל די צרכו, ואחר אכילה יאכל האפיקומן, וזהו צפון, ויכוין שנכנס הו' דאלהים שבמצה הב', מוח הוד דאבא קטנות א', כי הו' נשארה לאפיקומן כמ"ש לעיל, ואח"כ רוחץ מים אחרונים. ואח"כ:

ברך: והנה בב' כוסות אלו אחרונות נכנסו ב' מוחין אחרים דאימא, והם חו"ג. והנה יש חלוק בין כוסות אלו, לב' הראשונים, והוא, כי ב' ראשונים, כ"א מוח בפ"ע כמ"ש לעיל. אך החו"ג הם שניהם בדעת א', לכן באלו הב' כוסות צריך לכלול זה בזה וזה בזה, כדי לחבר דבר ונוקבא יחד, בכל כוס וכוס, וזה סוד בין הכוסות אלו אם רצה לשנות שותה, בין ג' לד' לא ישתה כי צריך לחברם. ועתה תחבר הב' כוונות יחד בכוס הג' הזה. והוא, כי כוס א' מב' כוסות אלו, הוא סוד החסדים, לכן הקטנות שלו, הוא אלהים דאלפין. אך צורת א' דמילוי ה', תהיה צורת יו"י, וגדלות א' שם מ"ה, וקטנות הב' הוא אכדט"ם, רק שהוא בסוד חשבון שהוא עולה ע"ד, וגדלות הב' הוא שם מ"ה ג"כ, כן הוא כוס הא'. והכוס הב' יכוין קטנות א' אלהים דאלפין, וא' צורת יו"י, וגדלות א' וב' הוא ב"ן, וקטנות ב' ג"כ כקטנות הב' חסדים. כך מצאתי כתוב, אך נלע"ד, כי יש הפרש בין קטנות ב' דכוסות החסדים, לקטנות הב' דכוסות גבורות. והוא, כי של החסדים הוא אכדט"ם, תכוין בו עם הכולל, שהוא גי' ע"ה, נגד ג"פ יב"ק, שהם ג' חיבורים דהוי"ה אלהים, והג' הוי"ו"ת מלאים אלפין, והג' אלהים באלפין ג"כ, ואז יהיה במלואים ס"ט אותיות, ועם כללות ו' שמות, הרי ע"ה כמנין אכדט"ם ע"ה. אמנם בכוס דגבורות, לא תכוין רק לחשובנו פשוט, שהוא ע"ד, ולא ע"ה, לפי שהם גבורות הם חסרים, שהם ע"ד ולא ע"ה, הרי ביארנו דרך כללות הב' כוסות. אמנם תכוין ב' הכוונות יחד, בכל כוס וכוס. ועתה נבאר דרך פרט, יכוין בכוס א', והוא גי' אלהים, והוא דאלפין, וא' בצורת יו"י, סוד החסדים דדעת דקטנות א' דאימא, ויכוין לקטנות ב' שהוא ע"ה, מוח דעת דאימא בדעת ז"א, וכן

מרור: גי' די אלפין מלאים דד' אהי"ה. ואם תסיר ד' אותיות השרשית, ישאר מספר מ"ת, כחשבון מר"ר והם דיני לאה. ואם נמנה הו' שבדעת שלה, יעלו מר"ר. וצריך למתקם בחרוסת, שהוא ח"ס רו"ת, כי רות הוא גי' מלוי אד"ני, כי השורש הוא לרחל, ורות זו מתמתקת ע"י המוחין שהם גי' ח"ס כנודע.

וכדי להבינך זה ביתר ביאור, דע, כי לאה נקרא רות, והטעם: לפי שנוקבין דז"א בכללותו, נקרא אד"ני, אמנם כשנחלקים לפעמים, ולאה היא יותר דינים, להיותה כולה מאחוריים דאימא כמ"ש לעיל, לכן אדני בפשוטו הוא ברחל, ומלואו בלאה שמספרו של אדני, כולו הוא תרע"א, תסלק הפשוט, ישאר רות ללאה. כי כבר ידעת, כי מלוי גי' אלהים שהוא די"ן, לכן המלוי הוא ללאה, שהוא דינים, וכשתסיר מן חרוסת רות, ישאר ח"ס, והוא סוד מוחין דז"א, כנודע בסוד התפילין, שהם אהי"ה הוי"ה אהי"ה, שעולים ח"ס.

נמצא, כי הכוונה להמשך מן המוחין דז"א שהם ס"ח, אל רו"ת שהיא לאה להמתיקה, לכן צריך שיהיה טעם מרור, לכן בלעו לא יצא י"ח, עד שילעסנה, כי ע"י טחינת השיניים, מתבטל הדין והמרירות, כנודע בכוונת אכילה. ולהיות זה בלאה, שאין כוונת ליל פסח בה רק דרך ארעי, לכן אינה רק זכר בעלמא מדברי סופרים.

וסוד חרוסת, הוא ג"כ מטיט, סוד לאה, והנה טי"ט הי' שבאמצע עולה לכאן ולכאן, הרי ב"פ י"ט, גי' ב' מלויים של שם מ"ה, ובגי' חו"ה ב"פ, נגד לאה ורחל הנקראת חוה כנודע, ועיקר הכוונה למתק דיני לאה, כדי שרחל יקבלם ממותקים, שעיקר הזיווג בלילה הזה הוא עם רחל כמ"ש לעיל, אבל לאה צריך שמירה, וכיון שנשמרה בפסח, ישאר כן תמיד בשאר ימות השנה, בסוד מצה שמורה מן המזיקין, והבן זה. ויכוין, כי במרור נכנס גדלות שני דאבא דמוח דעת בדעת ז"א מ"ה וב"ן, ומשם בכל קו אמצעי, והבן, הרי נשלם גדלות ב' דאבא כולו.

כורך: יכוין, כי בכריכת מרור, תכנס בדעת ז"א קטנות א' דדעת דאבא, והוא אלהים, שה' שלו בציר ג' ווי"ן. וכורך מצה זו, בצורת ג' ווי"ן,

ע"ה דאבא נכנס עתה, וגדלות א' דאבא דדעת נכנס ע"י קדושת היום, ויטפל אליהם הכוונות דכוס ב', וכל אלו נכנסו בדעת ז"א, ומשם לכל קו אמצעי, ומשם לרחל כמ"ש לעיל.

הלל: כוס זה הוא מוח דעת דאימא מצד גבורות, וא' בציור יו"ד, ויכוין למספר ע"ד קטנות ב', ובקדושת היום נכנסו מ"ה וב"ן גדלות א' דאימא, ויטפל אליהם הכוונה דכוס ג', וכולם נכנסים בדעת ז"א, והבן זה היטיב, הרי נשלם סדר של פסח בביאור גמור.

ענין מ"ע לספר ביציאת מצרים, כבר בארנו והענין: כי פסח, הוא פ"ה ס"ח, והוא סוד מקיפין היוצאין מן הפה כנ"ל, לכן צריך לספר ביציאת מצרים, כי יציאת מצרים הוא יציאת החסדים מן הגרון הנקרא מצרים, ולכן אנו מספרין אותו, לכוין שאותו י"מ תצא גם כן דרך הפה, הסמוכה לגרון הנקרא מצרים, כדי שיהיה בחי' מקיפים כנ"ל. פסח, פירש: פ"ה ס"ח, ר"ל שהיא המלכות דיבור, ולכן דיבור, כי וי"י הולך לפניו, על זה יש לה שמחה, ומרברת ומספרת ביציאת מצרים. וז"ס מצה שמורה, מצה פרוסה, אבל הוא במלכות, לכן אין בו הלל גמור, מפני שהוא מההיכלות, סוד היכל שהוא מלכות, כי הלל גימ' אדנ"י, וכשהוא הלל גמור, הלל עם גמור גימ' שד"י, בסוד החסדים היורדין אליה מיסוד, לכן גמור גימטריא אברהם. ולכן בסוכות שהוא סוד ד' מינים, והם ז': ג' הדסים וב' ערבות, שבע הנערות, אשר הם ז"ס, יש בו הלל גמור.

ראיתי אנשי מעשה, כי בליל ראשון של פסח, היו נעורין כל הלילה, והיו מתעסקים בתורה, ומספרין בענין יציאה מצרים עד הבוקר. סוד כוונת פסח בקיצור:

קדש: הוי"ה בחירק, ובחתימת קידוש, הוי"ה כולו סגו"ל. ובמ"ש על נ"ר חול"ם, ועל הברלה ניקוד צבאות, ולשהחיינו שם מ"ה.

ורחץ: יכוין הב' ידיו, ב' הוי"ו"ת פשוטין ומלאין, מ"ה וב"ן עם כולל, גימטריא רחץ. כרפס: יכוין לשם אלהים.

יחץ: הם מילוי הה', ופעמים בחסרון. מגיד: פתיחה ראשונה וחתימה בצדי, ולכוס

הב' הוי"ה בקיבוץ, ואשר גאלנו בניקוד אלהים. רחצה: י"י אלהינו י"י, כו"ו במוכס"ו כו"ו, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

מוציא: הוי"ה בפת"ח.

מצה: הוי"ה בצירי.

מרור: הוי"ה בשב"א.

כורך: כולו חול"ם הוי"ה, אע"פ שאין בו ברכה.

צפון: הוי"ה בניקוד אלהים.

ברך: הוי"ה בקמץ, וד' ברכות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, סוף בה"מ בו' היות בשורק.

הלל: הוי"ה בנקוד צבאות, וכן ברכה אחרונה על הגפן. קיצור כוונה, בזמן שהיו ישראל במצרים, היה ז"א בסוד ג' כליל בג', וזהו גלות מצרים, שחזר בביאתן למצרים בסוד העיבור, ובחינה זו נתגלה למשה, ואמר אהיה אשר אהיה, כלומר דעתיד לאולדא ולצאת חוץ בסוד הלידה. וביען כי גלות הוזה שאנו בו עתה, יש ג"כ בחינה זו בעונותינו, לכן אמר לו אהי"ה אשר אהי"ה, ומשה אמר דיה לצרה בשעתה, ואז אמר לו אהי"ה לבד. ולכן הוצרך להיות מכת בכורות ממש בעת היציאה, משום דאין פתיחת הקבר בלא דם כנודע, ואז שהיה עתה לידה יצא הרם, דהיינו הרג בכורות.

ולפי שגם זה לעומת זה עשה אלהים, כשזה קם זה נופל, והנה ז"א דהיינו ישראל, נקרא בני בכורי, כנודע שכל ב"ן הוי בחי' מ"ן, שכמו שהנשמות הצדיקים עולין להיות מ"ן לזו"ן, כי הם הבנים שלה, כן פנימית זו"ן עולין למ"ן לאבא ואמא עלאה, כי הם בניה. וזהו בני בכור"י, בכור"ר הוא ברוך דהיינו יסוד, שהוא מ"ן ליסוד דילה, הנקרא ברוך, אותיות בכור"ר. ולכן כדי שיצא לחוץ הבן הבכור ויגדל, הוצרך להרוג הבכורים דסטרא אחרא, ולהפילם.

והיתה היציאה בחצי הלילה ולא ביום, משום דבזמן שהיה תלת גו תלת, אז הנוקבא היתה התם בסוד פסיעה לבר, בסוף הוי' למטה, ובעת הלידה היא יוצאת לחוץ תחילה, שהיא מדת לילה, והיא גוברת, לכן יצאתה היא ולא הזכר, והכתה בהם ועשתה בהם שפטים. ואח"כ ביום נעשה לידת

אמנם זווג זה אינו זווג גמור, כיון שלא נשלמה כל המוחין, ונקרא זווג זה זווג דקטנות.

והוא סוד הנזכר בזוהר פרשת בשלח דף נ"ב עד סוף קריעת ים סוף, ואמר שם רשב"י, בההוא מלה לא תשאל ולא תנסה וכו'. וענין הדבר הזה, הוא סוד עמוק מאוד, והטעם הוא דע, בכל מקום שהקטנות עליון מתעורר, הם דינין תקיפין, אם האדם או היותר עליון שבעולם^(ח) בכ"מ שעוסק בשער האצילות לעילא ולעילא, אין לו כ"כ סכנה, כמו מי שעוסק בקטנות, כי שם נאחזים החיצונים, ולכן בעת שהאדם עוסק בהם, או החיצונים מתעוררים, ומזכירין עונותיו של אדם, ולכן בכל פעם שמורי ז"ל היה עוסק בשום דרש מן הקטנות, היה נענש וא"צ להאריך ע"ז, ואפילו משה רבינו, רבן של כל הנביאים, כי פגע בסוד קטנות, שהוא סוד המטה הנהפך לנחש, מה כתיב ביה וינס משה מפניו, כמ"ש בע"ה, כי סוד קטנות נקרא נחש, ולכן הסוד הזה ראוי להעלימה, אע"פ שאין ידעין בו, כי אם חלק אחד מרבי רבבות שיש בו.

וסוד הענין הזה, הנה בליל דפסת, היה זווג גמור דגדלות, ובחי' היסוד המזדווג עם הנוקבא, היה מבחי' גדלות. ואמנם עתה ליל ז' דפסת, הוא זווג שאינו גמור, ולכן אז מותרים אנו בתשמיש המטה, משא"כ בליל א' דפסת, דהוא זווגא עלאה, כמ"ש היטיב.

והנה היסוד המזדווג עמה עתה, אין לו רק בחי' קטנות, כי עדיין לא נכנסו בו המוחין. והנה בחי' היסוד דקטנות נקרא נחש עלאה. והענין, כי היסוד נקרא שדי, ובהיותו בסוד קטנות, אין לו רק מן האחורים של הדעת אהי"ה ברבוע, שהוא גימט' מ"ד, והוא סוד הד"ם שבארנו לעיל, והנה שדי עם ד"ם, גי' נחש. והענין, כי הלא אינו ממשיך הטיפה זו, רק מן אחוריים של היסוד דאמא שבתוך הז"א, והנה ידעת כי אמא הוא אהי"ה דין, ואחוריים של אהי"ה, הוא תקמ"ד, והנה המלוי של תקמ"ד גי' ת"ק, כמו מלוי של שדי, ולכן תסיר מן תקמ"ד מלוי שלו, שהוא ממש

הזכר, וזה היום אתם יוצאים לבחינת הזכר, והזכר עשה בהם נקמה ביום, לכן ראהו כבחור.

והוצרך שם דם פסח ודם מילה, כידוע כי ה"ח וה"ג מלובשים ב"י אהי"ה, שאחור שלו עולה ד"ם, וכנגד הגבורות היה דם פסח דהוא נוקבא, וכנגד ה"ח היה דם מילה. כי ה"ח שם מקומם, כי שם מתקבצין ביסוד, ולפי שהיה צריך לעשות דין למצרים, ורחמים לישראל, והוצרכו החסדים לישראל דם מילה, ודין למצרים דהיינו גבורות, דם פסח. יום א' דפסת יאמר רבש"ע, כבר נדפס.

פרק ח'

^(א) שביעי דפסת וקריעת ים סוף. ועתה נבאר יום שביעי דפסת, וקריעת ים סוף מה ענינו. אמנם כבר בארנו לעיל קצת, ושם אמרנו, לפי שכל המוחין נכללים במוח הראשון שהוא חכמה, בסוד כולם בחכמה עשית, לכן בשבוע ראשונה, שנשלם מוח הראשון הנקרא חכמה, אז הוא מועד, ונקרא חול המועד. אמנם יום שביעי של פסח, שהוא יום ו' של עומר, הוא י"ט גמור. והטעם: לפי שאז נכנס סוד רשימו של מוח אבא דגדלות ב' כדלקמן, אך ביום שביעי של עומר, אע"פ שנכנס העצמות אינו י"ט, כי אין זה חידוש, אחר שכבר נכנס הרשימו, אבל עכ"ז נקרא א"ח כנודע, לכן הוציר אנפין כבר ראוי להזדווג עם המלכות.

והענין: כי הנה ביארנו, איך המוחין הם נכנסים ומתפשטים בז' בחי', שהם: חב"ד, ודעת נחלק לב' חו"ג, הרי ד', ואח"כ חג"ת, הרי ו' בחי', נגד ז' שבועות. אמנם בחי' הו' שהוא ת"ת, צריך לכוין בה ב' כוונות, והם: ת"ת, ומלכות שהוא מאחוריו כנודע.

אמנם כל מוח ומוח, מאלו הו' מוחין ובחי' הנ"ל, כלול מכל הו' כמבואר, אמנם עתה ביום ו' של עומר, עדיין לא נתקנה בחי' ז' שהוא סוד המלכות, ועכ"ז כיון שנתקן בחי' הו' שהוא ת"ת, הרי הוא כאלו נתקנה גם המלכות, כי היא מאחור ת"ת, ולכן ביום ו' לעומר, הוא י"ט, ויש בו זווג.

(ז) שער הכוונות ח"ב דרוש י"ב דף קפ"ו (ח) אזי בכ"מ (לבוב)

מלוי שם שרי, ישאר מ"ד, ויהיה שד"י ומ"ד גימטריא נחש, וזהו חיבור יסוד ועיר אנפין ביסוד אמא, כי אז משם יניקת הטפה לתת לנוקבא.

לכן נבאר ענין אותו האיילה, שבא נחש והכישה בערייתה, כנוצר בפרשת בשלח. והענין, כי הלא המלכות היא האיילה החביבה על בעלה שהיא ז"א, ואמנם היא נדווגה עמו ליל א' רפסת, ונתעברה מן הזווג ההוא, ויום לידתה היא יולדת אותו יום ז' של פסח, ולפי שעתה אינה נתקנת לגמרי, כי אם הז"א עצמו הוא בסוד קטנות, מכ"ש היא, לכן עתה נקראת איילה ורחמה צר, כי אין לה רק ה' גבורות, שהם מנצפ"ך, שהוא סוד עומר של שעורים, שהקריבוהו יום ב' של פסח, כמ"ש כי שיערה גימ' תקע"ה, שהם סוד ב"פ מנצפ"ך כפולות, שהם גי' פ"ר, ועם ה' אותיות גימטריא פר"ה, ועוד ב"פ פ"ר עם ה' אותיות, הרי ב' פעמים פר"ה, וגימ' תק"ע, וכשכוללין ה' בה' תקע"ה, כמנין שיערה, לכן רחמה צר, כי עדיין הנוקבא אין בה ה"ת, לכן אינה יכולה לילד, כי אם תלד יתאחזו בה החיצונים, באותן הולדות שהם סוד נשמות הבאים מזווג גמור, ולפי שעתה זמן הקטנות יתאחזו בהן החיצונים, ולכן נחש עילאה נושך ערייתה, הוא בסוד היסוד רבחי' קטנות, מזדווג עמה, וזווג ההוא נקרא בלשון נשיכה, לפי שהוא בסוד הקטנות דין, ואז על ידי הזיוג ההוא רחמה הצר נפתח, ואז החיצונים יונקים הזוהמא והדין, ונשאר הקדושה, שאין גוגעים בה רק מבחי' הנחש, ולא מבחינת הגדלות, ואין להאריך בזה כנ"ל.

וז"ס קריעת ים סוף, הוא רחם הנוקבא, ויולדת ע"י הנחש, וזהו מ"ש בפ' בשלח בזהר^(ט) מה תצעק אלי בעתיקא תליא, פי': כי להיותו קטן, אינו ראוי אל הזיוג, אם לא שעתיקא עלאה בכוחו הגדול, מאיר בו בז"א, כנודע כי הזעיר אנפין הוא

מלביש לנצח הוד יסוד דעתיקא, ואז מתעורר עתיקא להאיר בז"א, ואז יכול הז"א להזדווג. אמנם שאר האורות של או"א, אינן יכולין לזה, אם לא היה עתיקא, לכן ביה תליא מלתא.

וז"ס שנאמר במשה, וינס משה מפניו, כי כבר בארנו, כי יש בחי' משה ג"כ מן הקטנות, והוא סוד אל שרי גימ' משה, והנה אם תוסיף עליו ט' אותיות דמלוי שרי, יהיה גימט' שנ"ד, ואם תוסיף ה' אותיות של א"ל שד"י, יהיה גי' שנ"ט, שהוא מסוד נחש עם כולל, וז"ס חשן המשפט, כי כולו דינין. וז"ס הנזכר בזהר פ' ויקהל דר"ט, אבל חיה חדא אית בעלמא, ואיהי שליטא על אלף מפתחאין, והוא סוד אל שרי במלואם, אל"ף למ"ד שין דלת יו"ד, גי' אלף מפתחאין, ודי בזה. והנה כל שאר הימים עד שבועות, כל הזיוגים הנעשים בימים ההם, אפילו בשבתות ההם, הם זיוג דקטנות, דוגמת הזווג הזה של יום ז' רפסת, כפי בחי' המוחין שיש לו אז בזמן ההוא, אמנם הם עד חג השבועות כנ"ל.

ליל שביעי של פסח מותר בזווג, וזה נרמו בפסוק ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים. ובספר רנו ליעקב מ"כ זו"ל, כבר בארנו כי יום א' רפסת אסור בזווג, וז' רפסת הוא קריעת ים סוף, ואז מותר הזיווג. וסימן רמוז בפסוק זה, ובני ישראל שהם הזכרים, הלכו ביבשה בתוך הים, היינו נוקבא.

להרמ"ע ז"ל: כתב הרמ"ע, אין לספור עומר בליל ב', עד אחר גמר כל הסדר כולו תחלה, ונראין דבריו, שהרי בחי' הסדר הם כל פרטי המוחין, והעומר פרט א' לבד, ואיך נהפך סדר הדברים עכ"מ.

צמח: ליל שביעי רפסת, טוב לקום קודם אשמורת הבוקר ולקרות סוד קריעת ים סוף והאדרא בזהר.

(ט) אות פ"ט דפו"י דף מ"ח. ספד"צ אות נ"ה דפו"י דף קע"ח:

(י) שעה"כ דרוש י"ב דף קפ"ח ט"ב ד"ה ענין. עיין בפירוש מעלות הסולם הקדמת ת"ז אות שמ"ב.

השער הכ"ב
שער ספירת העומר
ויחלק לו' פרקים

פרק א'

ועתה נבאר סוד העומר, והענין, כי הלא כבר בארנו כי כל המוחין האלו, הם לצורך שעה, ליום א' דפסח לבר, כדי שיוכלו ישראל ליגאל, אך אחר יום א', נסתלק כל מה שנכנס לגמרי בקדמותו, וחזר למדרגה תלת בתלת, לכן לא יש הלל גמור, רק ביום א' לבר. אמנם מליל ב', שאז מתחיל ספירת העומר, כונתינו הוא, לחזור ולהמשיך אותן המוחין שנכנסו ליל פסח ראשון, אך אי אפשר להחזירן, אם לא ע"י זמן, והוא מפסח עד עצרת, כמ"ש.

והנה סוד הו' שבועות אלו, כי הנה הו"א כשהתחיל מן המוחין שלו, כנודע כי הכתר אינו נרמז בו לעולם, ואין אנו סופרין אותו, כמבואר אצלינו, ולעולם אין אנו מתחילין למנות תמיד רק מן החכמה. והנה ז' מדרגות הם, ממנו עד הנוקבא, והם חב"ד חג"ת הרי ו', והמלכות היוצאת מאחור כנגד הת"ת כנודע, הרי הם ז' מדרגות. והענין, כי אי אפשר להזדווג זו"ג, עד היות ז' מדות אלו בנויות ומתוקנים, ואז תהיו ראויים להזדווג, ולכן הם ז' שבועות. ואמנם להיות כ"א כלולה מכל הז' כנודע, לכן אינו מספיק בז' ימים רק בז' שבועות, שהם ז"פ ז' ימים, נמצא כי בכל שבוע א' מאלו הז', נתקן בחי' א' מן הז'.

ונתחיל מן שבוע אחד, שבוע א' נגמר להתחקן כל חכמה, ובשבוע הב' נתחקן כל המוח של בינה, בז' בחינותיהן, וכן עד שבוע הז', נתקנות המלכות בכל ז' בחי'. ואני חושב שנלע"ד, שיש ב' כוונות, ושניהם אמיתים, והוא: כי שבוע ראשון מח חכמה, ובה הם כלולים כל הז' בחי', הראויים למצוא תוך המוח ההוא, שצריך שיהיה חכמה כולל חב"ד וכו' עד המלכות, וכולם הם נרשמים

בתוכו. או אפשר לפרש, כי מוח החכמה מתפשט בכל אלו הז' מדות, פי': כי מתפשט בחכמה החלק הראוי לה, וכן מתפשט מן החכמה בבינה החלק הראוי להתפשט בה, וכן עד המלכות. נמצא כי אלו הב' פירושים הם היפך זה מזה, ואפשר ששניהם כאחד טובים, אך הפי' הראשון נראה יותר אמיתי, כפי מה שיש בידי כתוב מן עת ששמעתי.

ונבאר עתה סדר השבועות: שבוע א', נתקן כל החכמה, ולכן הוא בסוד ע"ב. שבוע ב' בבינה, והוא ס"ג. שבוע ג', החסדים שבדעת שם מ"ה. שבוע ד', גבורות שבדעת, שם ב"ן. שבוע ה', חסד שם ע"ב. שבוע ו', גבורה שם ס"ג. שבוע ז', ת"ת ומלכות ביחד. כי לכך הן דבוקים אב"א, והם בחי' א' בשבוע אחת. ולפי שהם ב' מדות זכר ונקבה, ראוי לכיין שבוע הז' ב' הבחי' ביחד, והם שם מ"ה וב"ן, מ"ה לז"א וב"ן לנוקבא.

גם יש פי' אחר והוא אמיתי, והוא, כי הלא ז' בחינת יש במוחין, כל א' וא', כמ"ש בע"ה בסדר ימי השבוע, והם: קטנות וגדלות דאמא הראשון וכו', וכמ"ש בע"ה, ובכל מוח ובכל מדה מאלו הז' מדות, יש ז' בחי' אלו בהכרח, לכן הם ז' שבועות, כל שבוע ז' ימים, ולכן נבאר עתה ז' בחי' אלו, ונסדרם כסדר ז' ימים בכל שבוע ושבוע.

ונתחיל מן שבוע א', וכבר בארנו שבוע א' שהוא בחכמה, ויש בו ז' בחי'. ודע, כי אין אנו מכוונין עתה, כמו בליל הפסח, כי אז נכנסו בבת אחת. אך עתה אחד לאחד, ממטה למעלה, ואין הפרש רק שהקטנות הראשון נכנס אחר גדלות ב', כמו בליל פסח, שהוא נכנס אחר גדלות ב'. והטעם כמו שבארנו בליל פסח גם כן, שלפי שהם דינין, אינם נכנסין עד אחר גדלות ב', וזהו סדרן: יום א'

ושבוע ד'. כוונת שבוע ג' נגד הת"ת, וכוונת שבוע ד' נגד המלכות, היוצאת מאחורי הת"ת כנ"ל, הרי בארנו כל הו' שבועות.

אמנם נבאר איזה טעמים, והוא, לפי שכבר בליל פסח נכנסו כל המוחין, לכן הספיק עתה להכנס מוחין דאבא דגדלות א' קודם לאמא, כי הוא גדול משל אמא, ובו כלול מוח דאמא. גם הטעם של קטנות א', שלא נכנס עד אחר גדלות ב' דאמא, כי הם דינין גמורין, אך אחר שנכנס גדלות ב' של אמא, אע"פ שלא נכנס של אבא, יספיק להמתיק ולבטל הדינין.

גם טעם, למה בגדלות ב' של אבא, הם ב' לילות בכל שבוע, א' בסוד רשימו, וב' בסוד עצמות. הטעם הוא: כי עיקר בליל פסח, היה ארבע כוסות, שהם רמוזין במוחין דאמא. אך גדלות ב' דאבא, לא נכנס רק בדרך רמז, בסוד המצה כנ"ל, אחר שנכנס שאר המוחין. ולכן צריך תחלה ליל אחד שיכנס בגלגלת, ולא יספיק זה רק להניח רושם קצת, ואח"כ בליל ב' עצמות ב' ממש.

גם נבאר טעם, למה בשבוע א' הוא י"ט. והטעם הוא: כי אחר אשר קיבל ראש ז"א, קצת הארה מהמוחין שנכנסו ליל א' דפסח, ונשאר שם רשימו גדול. וגם כי מלבד זה, חוזר ליכנס מוחין של חכמה בזה השבוע א', וכבר ידעת כי כולם בחכמה עשית, וכלם כלולין בו, והוא עיקר הכל. לכן השבוע א' בכלל חג המצות. אמנם אינו י"ט, רק יום א', והשאר חה"מ. אמנם ביום ז' דפסח, שהוא יום ו' לעומר, והוא ז' לחג, והוא י"ט ממש. והטעם: כי ביום ז' דפסח, נכנס רשימו דגדלות ב' דאבא, ואע"פ שלא נכנס לגמרי, עכ"ז כבר נשלם מציאת מוח החכמה לגמרי, לכן הוא אז י"ט. אך יום ח' דפסח, אע"פ שבו נכנס העצמות, אינו י"ט, כי אין עושין י"ט רק על חידוש הנעשה מחדש, וכבר נעשה ביום ז' דפסח, כי אחר שנכנס מוח חכמה הרי הוא כאלו נכנסו כל המוחין, וכבר ראוי לזווג.

אמנם יש כוונה אחרת בכוונת ליל פסח, ובהקדמה שהקדמנו לעיל רמזנו אותה, וסוד הדבר: כי בארנו, כי כל גלות מצרים, כל סבתו

גדלות א' דאבא, כי היא קודם אל אמא, והוא שם ע"ב. יום ב' גדלות א' דאמא, שם ע"ב. יום ג', קטנות עליין הב' דאו"א, והוא שם אכדט"ם, בסוד ה' אותיות לבד כנ"ל. יום ד' ע"ב דאמא דגדלות ב'. יום ה', קטנות א' דאו"א, אלהי"ם דיודין. יום ו', רשימו דגדלות ב' דאבא ע"ב. יום ז', הגדלות ב' עצמו דאבא ממש שם ע"ב, הרי ז' בחי'.

שבוע ב' כולה בכינה, ולכן כולו בשם ס"ג. יום א' כינה דאבא גדלות א', והוא שם ס"ג. יום ב' כינה דאמא, דגדלות א' ס"ג. יום ג', קטנות ב' דמוח כינה, והוא שם א"ם ג"ל. יום ד', גדלות ב' בכינה דאמא, והוא שם ס"ג. יום ה', קטנות א' דמוח כינה, והוא שם אלהים דמלוי ההי"ן. יום ו', רשימו דגדלות ב' של אבא ממוח כינה, והוא שם ס"ג. יום ז' עצמות גדלות הב' דאבא ממוח כינה, והוא שם ס"ג.

שבוע ג', כל החסדים בדעת כולו, שם מ"ה. יום א' גדלות א' דאבא, דחסדים, שם מ"ה. יום ב' גדלות א' דחסדים דאמא, שם מ"ה. יום ג', קטנות הב' דחסדים, והוא אכדט"ם ע"ד מש"ל בכוס ג' דפסח, שהוא ס"ט אותיות, שיש בג"פ הוי"ה אלהים, ועם ו' שמות הרי ע"ה, כמנין אכדט"ם. יום ד', גדלות ב' דחסדים דאמא, שם מ"ה. יום ה' קטנות א' דחסדים, שם אלהים באלפין, וא ציור יו"י. יום ו', רשימו דגדלות ב' דחסדים דאבא, שם מ"ה. יום ז', עצמות גדלות ב' דחסדים דאבא, שם מ"ה.

שבוע ד', כולו בגבורות דדעת, וכולו שם ב"ן. יום א', גדלות א' דגבורות דאבא, שם ב"ן. יום ב' גדלות א' דגבורות דאמא, שם ב"ן. יום ג' קטנות ב' דגבורות, והוא אכדט"ם, בסוד חושבנו ע"ד. יום ד', גדלות ב' בגבורה אמא, שם ב"ן. יום ה' קטנות א' דגבורה אלהי"ם באלפין, וא דמלוי ה"א צורת יו"ד. יום ו' רשימו דגדלות ב' גבורות דאבא, ושם ב"ן. יום ז', גדלות ב' ממש דגבורות אבא, בסוד עצמות שם ב"ן.

שבוע ה', דוגמת שבוע א', לפי שהוא ספירת חסד, ולכן הוא דוגמת החכמה. שבוע ו', דגבורה, הוא דוגמת שבוע ב', שהוא כינה. שבוע ז', צריך לכיין בה ב' כוונת יחד, והם דוגמת כוונת שבוע ג'

היה סוד דעת דועיר אנפין, שבו פגמו ישראל כנ"ל, כי זהו טעם גלות מצרים רד"ו שנה. והענין: כי בגלות מצרים, נסתלקו החו"ג, שהם סוד מוח ג' דו"א, הנקרא דעת, והוא, כי יש לו ב' בחי', אחד הוא במקומו בסוד הרעת למעלה, והב' הוא בסוד התפשטות למטה כנודע, אך מתפשטין החסדים מחסד עד הוד, ואח"כ כולם נכנסין ביסוד, הנקרא כל כנודע, ואח"כ במלכות. אמנם ה' גבורות גם כן מתפשטין עד"ז בגופא דנוקבא דו"א.

והם בזמן גלות מצרים, להיות הפגם מגיע בסוד דעת דו"א כנ"ל, ונסתלקו התפשטות ה"ח וה"ג מן גופא, וחזרו ונעלמו במקומן ובשרשן מקום דעת דו"א, לכן נסתלקו ההתפשטות ושם נתעלמו, וישבו שם נעלמים, וז"ס גלות מצרים. כי כבר הודעתיה, כי גרון ז"א נקרא מצרים, ששם הוא מקום צר, ולכן נקרא מצרים. ושם הוא יסוד דאמא, ובו נתון דעת דו"א. וכאשר נעלמו שם, נקראו גלות מצרים, לכן המצרים אשר שם, יונקים מן העורף, אחורי הגרון, כמבואר אצלינו בסוד פרעה ושר הטבחים ע"ש. ולהיותן יונקים משם, היו משעבדים לישראל, ולא היו החסדים מתפשטים ומתגלין בז"א הנקרא ישראל.

והנה בגאולת מצרים, היה הורדת אלו החסדים למטה, והתפשטות בגופא דו"א, והנה בהיות החסדים אלו נעלמים למעלה, לא היו מאירין למטה רק אחוריים דיסוד אמא, אשר קראנו אותן למעלה י' דמים, כמש"ל על פסוק בדמייך חיי וכו'. ולטעם זה היו הורגין לבני ישראל, ושופכין דם.

והענין דע, כי כבר ידעת, כי שם מ"ה דמילוי אלפין הוא בז"א, וסוד אות א' האמצעית שבשם וא"ו דמ"ה, הוא סוד הבינה, כנזכר בתיקונים, כי אות א' הוא אהי"ה. וכבר ידעת זה בסוד שופך דם האדם וכו'.

והענין בקצור, כי שם דמ"ה כשתסיר ממנו אות א' נשאר ד"ם, ואותו א' הוא שם אהי"ה א', והוא סוד בינה, הנכנסת בז"א להחיותו, ולפי שכבר ידעת, כי כל דבר עליון כשנכנס לירד למי

הוא למטה ממדרגתו, הוא יורד בסוד חיצוניות שבו, שהוא אחוריים שלו, ופנימית נשאר למעלה במקומו. והנה זה השם דאהי"ה הנכנס בתוכו, הוא בסוד אחוריים, וגם הוא עולה ד"ם כנודע, ושם זה של אהיה כשנכנס בז"א, נעשה בו בסוד דם אדם שהוא הז"א, שם מ"ה, שהוא גימ' אדם, הרי כי שם זה נקרא דם האדם.

והנה תחלה היו מצרים לוקחין ושואבין מזה הים, לפי שלא נתפשט ונבלעו בז"א בגופא לפי שהיו מושכין אותו לאחור לעצמן, ונשאר הז"א בלי דם, לכן היו המצרים שופכין דם ישראל לחיצונים, כי היו הם נאחזים בדמים אלו. ועתה בגאולה נתפשטו החסדים בגופא דו"א, ונבלעו בו דמים בוורידין שלו, ועם זה אין מקום לחיצונים להתאחו בהם. וז"ס מ"ט יום דספירת העומר, והענין כי הם י' שמות דאהי"ה, וכולם בסוד ד"ם כנ"ל. אמנם כשנלקחים פשוטים הם י"פ אהי"ה, הם מ' אותיות וי' שמות עצמן הרי נ' יום, וזה נכון.

או פי' ב', כי לפי שכל שם מאלו, כדי שתהיה בסוד דם, צריך שיהיה בו י' אותיות כזה: אה, אהי, אהי"ה. ולכן כללות אלו י' אותיות של מלוי שם זה העולה ד"ם, עם מ' אותיות שבי' שמות פשוטין עולין נ', והם סוד נ' יום מפסח עד עצרת, ובכל יום נתקן בחי' אות א', וכשנשלם לתקן הוא חג עצרת, ויש זוג.

והנה גם בז"א יש יו"ד שמות מ"ה, כנגד אותן י' דמים שבדעת. וגם ט"א, כי הז"א הוא י"ס, והוא י' שמות מ"ה. ולכן כוונתינו, שיתפשטו ויכנסו אותן הדמים, הם י' פעמים אהי"ה, תוך י' שמות מ"ה שהוא ז"א. ובתחלה היה שם מ"ה חסר אותו א' של מלוי וא"ו, ולא היה רק דם, בסוד דמים בדמים נגעו. וכשהם מרוחקים זה מזה, נעשה דמים למעלה, ודמים למטה. ולכן היה שפיכת דמים שנשפכין לחוץ, והם נחלקין. אך בהתפשטותן זה בזה, נעשה אז אדם כנ"ל, והוא שנבלע הים תוך הז"א, והוא סוד מ"ש^א נתן הבבלי לאותה אשה, שלא תמול את בנה, ואמר לה

תחלה, הה"ח הוא מן זרוע ימין דז"א הנקרא חסד, ומתפשט הה"ח עד הוד, הרי הם ה' בחי'. גם בחי' ו', הוא יסוד הנוטל הארת כולם, כי לכן נקרא כל שהן הה"ח, כ"א כלול מ", הוא גי' כ"ל. אח"כ בחי' ז', היא מלכות, שגם היא נוטלת כולם, ונקראת כל"ה: כל ה', כל הם ה"ח, ה' היא מלכות ה' אחרונה שבשם. עוד יש הפרש ב', שהם ה"ג, כל: הם ה"ג, כי גם הם גי' נ'. וה', מלכות עצמה, הרי כלה.

פרק ב'

ונחזור לענין, כי החסדים צריכין להתפשט ז' בחי' אלו, וכנגדן הם ז' שבועות. אך להיות כל שבוע ז' ימים, הטעם הוא: כי כל א' מהם כלול מן כל הז' בחי' עצמם הנ"ל, כי הלא החסד הראשון המתפשט בזרוע ימין, הנקרא ג"כ חסד, צריך שיהיה בו ז' בחי', א' הנוגע לחסד, וא' נגד גבורה וכו', כנגד מה שצריך לתת ממנו חלק אל היסוד הכלול כולם כנ"ל, וכן יש בו בחי' נגד המלכות, שאם אין שרשים אלו, איך יכול לקבל היסוד והמלכות הארה מהם. וגם הה' חסדים, איך יתקשרו זה בזה, אם לא ע"י הנ"ל. נמצא כי בכל חלק וחלק מן החסדים המתפשטים בו' מדות הנ"ל, יש בכל א' מהם שורש לכל הז' בחינות הנ"ל.

ופי' הענין יותר בביאור: כי בספירת החסד, מתפשט בו החסד ראשון מן הה"ח, ויש בו כללות ג"ת נה"ים, וכן בכל א' נמצא עתה קיצורו של דבר, כי החסד ראשון של הה"ח, יש בו ז' בחי', ואנו קורין אותו חג"ת נהי"מ, והוא מתחלק בכל הו"ק, עד שנמצא כי בכל ז' ספירות הנ"ל, החסד שבחסד, והחסד שבגבורה, וחסד שבת"ת, חסד שבנצח, וחסד שבהוד, וחסד שביסוד, וחסד שבמלכות, כולם הם חסד ראשון מן הה"ח, המתפשטים בכל הז' ספירות. וכן ז' חלקי הגבורה שבז' ספירות, הם החסד הב' של הה"ח הנקרא גבורה, וכן עד"ז כולם. באופן זה: כי בשבוע א' נכנס החסד ראשון שבה"ח, ומתחלק לז' חלקים,

המתיני עד שיכלעוכו. ועי"ז נשלמו י' שמות מ"ה שלימים וז"ס ואומר לך בדמייך חיי, כי ממש ע"י כניסת אותו הדמים בתוכו, יחיה, כי עד עתה נעלמו למעלה ביסוד דאמא, במצר הגרון הנקרא מצרים, ועתה התפשטו הדם בכל הגוף, ויחיה. וכבר ידעת, כי ג' זמנים הם: א', עבור ראשון ג' גו ג'. ב', זמן היניקה. ג', עבור ב' של מוחין. והנה בגלות מצרים, היה בסוד ג' כליל בג'. והענין: כי אחר שפגמו בדעת, שחזרו החסדים לשרשם, ולא היו מתפשטין, הוצרך הז"א להכנס כולו למעלה בבטן אמא עלאה. ועתה בגאולת מצרים יוצא לחוץ, כי ז"ס יציאת מצרים, יציאת ז"א מבטן אמא, ונקרא זמן היניקה, ואז בזמן היניקה, הוא זמן הבלעת דם בתינוק. והענין: כי כבר ידעת, כי כל הדם שבאשה, חוזר ומתהפך לחלב, ותינוק יונק אותו, והוא מתפשט בגופו ובוורידין שלו, אותו החלב שינק וחוזר להיות דם. ואל תתמה איך חוזר לדם, כי מתחלה היה דם, רק מעורב בסיגים. ובעת הלידה, כל זוהמא יורדת בסוד הלידה, ונשאר מבורר ומזוקק, ולכן יכול להתהפך לחלב, ואח"כ נעשה דם טהור ונקי בתוך התינוק, ואדרבא אז הוא חיות התינוק, וע"ש במ"ש זה.^ב איך הדם החוזר לחלב, הוא בירור הזוהמא מה שנשאר, שלא היה יכול להתברר בט' חדשי עיבור ע"ש.

וז"ס ספירת עומר ז' שבועות, שהם ז' ימי טוהר, ונעשית בירור אותו הדם ויוצא לחוץ מאמא, ונכנס בז"א בסוד ימי היניקה.

גם ענין לפרש יותר, עד שנראה שהוא באופן אחר, והענין כי כבר בארנו, איך נתפשטו עתה בגאולת מצרים, אותן הה"ח וה"ג בגופא דז"א, אותן שהיו תחלה נעלמים למעלה בשרשן בזמן הגלות, לכן צריכין אנו עתה בסוד ספירת עומר, לפשטם ולהורידם בגופא דז"א, ושיצאו ממצרים הוא סוד הגרון דז"א, מקום יסוד אמא, סיום הדעת דז"א, כבר נעתקו ויצאו משם, ע"י יציאת מצרים. ועתה בז' שבועות אלו, אנו מורדין אותן, וצריך שיהיה שבעה שבועות, והטעם: כי הנה

(ב) מכו"ש שער ה' ח"ב פרק ה'. תע"ס חלק י"ב מאות נ"א עד אות נ"ח

בזה ג"כ טעם, למה שבוע א' הוא ח"ה, מכלל חג המצות, לפי ששורש כל הה"ח הוא בחדס ראשון כנודע, כי הם סוד ענני כבוד, וענן אהרן הוא הראשון, נגד חסד הראשון, והוא כולל כולם, כנזכר בזהר פרשה אמור, והוא סוד יומם יצוה ה' חסדו, כי ע"י יומם שהוא סוד החסד ראשון, כי הימים כולם זכרים, והלילות נוקבין. ולכן החסדים רמוזים בימים, כי הם עטרא דדוכרא, והגבורות בלילות עטרא דנוקבא. וכל א' מז' בחי' החסדים הנ"ל של ה"ח, הם ז' ימי השבוע, וכל א' נקרא יום, אך החסד הראשון שבכולן, נקרא יומם ולא יום, פ"י יום הכולל הרבה ימים, כי כל שאר הימים אין להם שורש ומעבר אלא בו, וז"ס ויסע עמוד הענן יומם, כי ז' עננים היו, אך ראשון שבכולם נקרא יומם, לכן ראשון נזכר לבד, והשאר כללם בו.

וזה סוד יומם יצוה ה' חסדו, כי ע"י יומם הוא חסד הראשון, על ידו יצוה ה' חסדו, כי מפקיד חסדיו האחרים בידו, שהוא יהיה לו רשות בהם לפשוט אותן, ולהורידן כפי רצונו, והוא מצוה עליהם. ואולי נוכל לומר, כי חסדו הוא חסד ו', פירש: שאר החסדים הו', כולם נפקדים בראשון, הוא הראשון הנקרא יומם. ובלילה, אז הוא שירה, שיר ה', הם הה"ג הנקראים שיר כנודע, והוא עמי, כי דוד המלך ע"ה היה אומר כן, שהוא סוד המלכות, ואלו הם עמו תמיד ולא החסדים, רק יצוה לבד להורידן בעת הזווג שהם ביום.

פרק ג'

ונחזור לענין, כי לפי שבשבוע א' נשלם סוד החסד הראשון, לכן הוא חג ומועד. אמנם לפי שעדיין אינו נשלם, אינו רק ח"ה, ולא מועד גמור. אמנם ביום ז' דפסח, אז נשלם, והוא יום טוב גמור, ולכן יש זווג ביום זה, כי כל הזווג אינו יכול לעשות, רק בסוד החסדים כנודע, כי הוא טפת הזווג, ולכן כיון שנשלם החסד הראשון, ראוי להיות זווג. אך לפי שאין כל הה' חסדים שלימים, כי עדיין לא נכנס רק בחי' היסוד דחסד א', ולא

וכל חלק נכנס ביום א', עד הז' ימים.

ולכן נבאר זה על סדר השבועות: שבוע א' חסד א'. יום א', נכנס בחי' המלכות, שיש בחדס הראשון, ונכנס בחדס דז"א. יום ב' נדחה בחי' המלכות בגבורה, ויורד בחי' היסוד שבחסד א' בחדס דז"א. יום ג', נדחה בחי' המלכות בת"ת, ובחי' היסוד בגבורה, ובחי' ההוד שבחסד א', נכנס בחדס דז"א. יום ד' נדחה בחי' המלכות בנצח, ובחי' היסוד בת"ת, ובחי' ההוד בגבורה, ובחי' נצח שבחסד א', נכנס בחדס דז"א. יום ה', נדחה בחי' המלכות בהוד, ובחי' היסוד בנצח, ובחי' ההוד בת"ת, ובחי' הנצח בגבורה, ובחי' הת"ת של חסד א', נכנס בחדס דז"א. יום ו', נדחה בחי' המלכות ביסוד, ובחי' היסוד בהוד, והוד בנצח, ונצח בת"ת, ות"ת בגבורה, וגבורה דחסד א', נכנס בחדס דז"א. יום ז' כל א' יורד במקומו, מלכות במלכות, יסוד ביסוד וכו', עד בחי' החסד הא' נכנס במקומו בחדס דז"א, וכל שבוע א' לא ירד כי אם חסד א' מן הה"ח לבד.

שבוע ב' הוא עד"ז הנ"ל, אלא שהוא סוד החסד הב' שבה"ח, הנקרא גבורה. יום א' נכנס בחי' המלכות שבו וכו', עד יום ז' כל א' נכנס במקומו, מלכות במלכות וכו', עד חסד שבגבורה שהוא חסד הב', נכנס בחדס דז"א. וכן בשאר הה' שבועות כיצא בו, עד שבוע הו' נכנס בחי' היסוד שבדעת דז"א, אשר היא כוללת כל הה"ח, וגם יש בו ז' בחי' הנ"ל, ונכנסו בשבוע ו'. וכן בשבוע ז', נכנס בחי' המלכות הכוללת כל הז' בחי' הנ"ל, ובוה נשלמו ז' שבועות.

והענין: כי אע"פ שאנו אומרים, כי בדעת דז"א יש בו ה"ח וה"ג, עכ"ז כבר נודע, כי הדעת היא הנשמה המתפשט בכל הגוף, ולכן נמצא כי יש בהכרח בסוד הדעת דז"א, י"ד בחי', והם: ה"ח, ובחי' כללותן ביסוד, ובחי' כללותן במלכות, הרי ז' בחי' בחסדים. וכנגדו ז' בחי' בגבורות, וז"ס י"ד שבטים, והבן זה.

וכבר הדעתין זה בדרוש י' הרוגי מלוכה, והרוגי לוד, והרוגי ביתר, ע"ש סוד נפלא. ^(א) ותבין

נכנס המלכות שבחסד א', אין בו הלל גמור, ואינו זווג גמור, כמה שכתבנו יותר בביאור בע"ה. אמנם עדיין לא נשלם כל החסד, לפי שביום ז' של פסח הוא ו' לעומר, ולא נכנס בחי' המלכות.⁷ אך הטעם, כי עיקר החסדים אינן אלא לצורך יסוד טפה דדכורא, ולכן בהכנס בחי' היסוד במקומו, מספיק בזה, לכן כבר יש זיווג, והוא יום טוב גמור. אמנם לפי שביום ז' לעומר נכנסו כולם, ואפילו בחי' המלכות שבו, לכן נקרא א"ח כנודע, ויש בו קצת שמחה.

גם עם מ"ש בדרוש א', שבשבוע א' נשלם המוח חכמה, ולכן ג"כ הוא א"ח יום ז' לעומר, שאז נכנסו עצמות גדולות ב' דאבא, ואע"פ שכבר נכנס הרשימו יום ז' של פסח, אמנם צריך שתדע, כי כמו שיש בז"א או"פ גם יש בו א"מ, נמצא כי מן הדעת שבז"א, מתפשטין החסדים בבחי' א"מ, ובחי' א"פ. נמצא כי כל מה שביארנו, הוא כפול, בבחי' א"פ ובחי' א"מ. והנה האור פנימי, נכנס ויורד דרך הגרון ומתפשט בגוף, אמנם א"מ הוה, הוא יוצא דרך הפה, כי כמו שהפנימי אינו אלא בז"ת, כן המקיף הוא רק בז"ת. והנה להיות כי האורות שבתוך יסוד אמא שהם החו"ג, הם אורות רבים וגדולים, והם במקום צר, כנודע כי מוח החו"ב גדולים מן הדעת, ובפרט בהתפשט יסוד אמא במקום הגרון, כי אז יורדין האורות במקום צר מאוד, עד שלכן בהגיעם למקום צר שהוא הגרון, הם בוקעין, וז"ס בקיעת הפה שבאדם, כי נבקעו ע"י רבוי האורות ההם, ואז יוצאין קצתן ונעשין מקיפים מבחוץ, וקצתן מבפנים. נמצא כי ב' כוונות יש עתה, א' להמשיך הא"פ, וא' להמשיך המקיפין, וכולם ע"ד הנ"ל בז' שבועות כנ"ל.

אמנם צריך שתדע, כי מסוד הגבורות שהם חזקים עד מאוד, ואינן יכולין לכנוס מדוב חמימותם ואישם הגדולה, הם יוצאת לחוץ ומהם סוד אור מקיף הוה, ומן החסדים הוא האור פנימי. וכבר ידעת, כי א"מ גדול מאוד מא"פ, ועם היות הא"פ חסדים, המעולים מבחוץ הם הגבורות, אבל

ז"ס טובה תוכחת מגולה מאהבה מסותרת. פי': כי הגבורות הנקראים תוכחת, בהיותן מגולים, הם טובים ומאירים יותר מן החסדים, הנקראים אהבה בהיותן נסתרים מבפנים, כי בהכרח בהיותן נעלמים מבפנים, אינן יכולין להאיר לגלות אורם, עם שהם עצמות גדולות מן הגבורות. וז"ס ה' מוצאות הפה, שהם ה"ג מנצפ"ך, אותיות סתומות ועגולות כדמיון הפה כנודע, והם נקראים בתיקונים פיתוחי חותם. פי': כי מקום הנפתח ונתגלה עתה, הוא נמשך מן אמא עלאה הנקראת חותם. כי כבר ידעת, כי עטרא דגבורה גנוז באמא. וגם ז"ס מ"ש בסבא פ' משפטים, דעת גנוז בפומא דמלכא. פי': כי הגבורות שברעת, הם גנוזים ועומדים בפומא דמלכא, וכשרוצה מוציאן לחוץ, בסוד קול ודבור, וכשרוצה נשארין בפנים, בסוד נאלמתי דומיה וכו'.

ובזה תבין, איך יתקיימו ב' מאמרי הזוהר והתיקונים, כי אמר שיוצאין האותיות מן פומא, וממ"א נראה שיוצאין מן חותם הבינה. וכבר ידעת, כי חותם הבינה, הוא ה"ג שביסוד שבה כנודע, הרי שב' מאמרים צודקים. ואז יוצאים הכ"ב אותיות, כי סוד אותיות נפקי מבינה, שהם הה"ג אחה"ע בומ"ף כו', ולפי שהם באים מסוד הגבורות שהם עטרא דגבורה דנוקבא מלכות הנקראת נפש. לכן בתיקונים קורא נפש אל אותיות. גם ז"ס איך כל המקיפין הם מבינה.

ונחזור לענין, כי ב' מיני אורות צריכין אנו להמשיך: א' בסוד א"פ, וא' בסוד א"מ, דוגמות א"פ שנתבאר, כי הם דוגמתן במקיף. לכן א"פ אין אנו יכולין להמשיכו עתה, כי זה לא היה נמשך רק בזמן שבהמ"ק היה קיים, ע"י מנחת שעורים שהיה קרב ליל י"ו בניסן, ליל ראשון של עומר. וז"ס והבאתם את העומר ראשית קצירכם וכו', וע"י מנחה זו, היה יורדין סוד החו"ג אל הדעת, ומשם נתפשטו אל הגרון, ועתה אנו צריכין לפשוט אותן בגופו דז"א, וכל לילה ממ"ט ימי העומר, אנחנו מורידין סוד ה"ח וה"ג למטה, מכל בחי' ובחי' ביומו כנ"ל, עד מלואת ימי העומר.

(ד' בדפו"י (ס"א: דבחי' שבחסד א')

והנה אנחנו ממשיכין סוד המקיפין, ויוצאין דרך הפה דז"א לחוץ, ומקיפין מבחוץ כפי הסדר שבארנו לעיל.

וז"ס הברכה, כי הוא בסוד דיבור והבל היוצא מן הפה, שהוא סוד אור מקיף, וכל כוונתינו אינו רק בסוד אור מקיף, ובזה עיקר כוונתינו. אמנם אור פנימי אינו נכנס, רק על ידי קרבן, ועתה שאין בית המקדש קיים, ואין בנו כח להמשיכם, אנו אומרים אחר ברכת העומר וספירתו, הרחמן יבנה בית המקדש, ויחזיר עבודת בה"מ למקומה וכו', ועי"ז נתקן איזה דבר, אך עכ"ז ראוי שתכוין בעת שאתה מכוין להמשיך א"מ, גם תכוין להמשיך גם א"פ עמו כסדר המקיף ג"כ, אך עיקר כל הכוונה הוא במקיפים, כי הא"פ כבר נכנסו, ואינן צריכין רק התפשטות, אך המקיפים לא יצאו כלל. וז"ס שאנו קורין ליום הזה פסח, פ"ה ס"ח, ר"ל כי יוצא אותו המקיף מן הפה ולחוץ, על ידי השיחה והדיבור שהוא ספירת עומר בפה, לכן אין מצות סיפור רק באנשים ולא בנשים, כי אין זה אלא בפה של הזכר.

(צמח: ומפני שכל חושבנא דא דדכורא, לכן איהו בעמידה, כנזכר פרשת אמור דצ"ו בר"מ, ונ"ל מטעם זה, אנו אומרים המזמור מעומד, שגם אנו מונין התיבות והאותיות שבו בכל לילה).

פרק ד'

סוד ספירת עומר: כבר אמרנו, שביום א' של פסח, המוחין של ז"א הם דקטנות, והם אלהים, א' יודין, וא' דההין, וא' דאלפין, בציור יו"י, וא' דאלפין בציור יו"ד. ואלו ב' אותיות (ס"א אחרונות) א' נגד ה"ח, וא' נגד ה"ג. אמנם תחלה מתפשטין הה"ג בגופא דז"א, ואח"כ הה"ח. לפי שאלו הם המוחין דקטנות, והם דינין קשין, לכן בקטנות, היצה"ר שהם הגבורות, קודמין לבא קודם להיצ"ט שהם החסדים, משא"כ בגדלות. לכן עתה בסוד העומר הם דינין, לפי שהוא זמן של הגבורות המתפשטים בז"א, אך החסדים נשארין כלולים בדעת דז"א, עד יום מתן תורה, שהוא חג השבועות, ואז באין מוחין גדלות ג"כ. והנה אנו סופרין ז' שבועות, שבוע א'

מתפשטת ויורדת גבורה א' מן הרעת בחסד דז"א, שבוע ב' יורדת גבורה אחרת בגבורה דז"א וכו', עד שבוע ה' יורדת גבורה ה' בהוד דז"א, שבוע ו' יורדת כללות כל הה"ג ביסוד, וכן שבוע ז' יורדת כללות במלכות, הרי הם ז' שבועות. אמנם כל שבוע נכללת בז' ימים, כי הלא שבוע א' הוא בחסד מלכות, ובספירת החסד עצמה, יש בה ז' בחי' כנ"ל, שהם חסד שבחסד, גבורה שבחסד וכו', עד מלכות שבחסד, הרי הם ז' בחי' בחסד, שהם ז' ימי השבוע הראשון. וכעד"ז בשאר ו' שבועות, שהוא הבל היוצא מפי האדם, גורם להוציא הבל בסוד א"מ מפי ז"א, ומקיף לכל ז"ת שבו, בז' שבועות, ע"ד הנ"ל, ואז מתמתקין הגבורות המתפשטין בגופא דז"א בפנימותו, שהם דינין גמורים. (נ"א בספירה אנו ממתיקין את הדינין והגבורות, שבהבל היוצא מן הפה, בה' מוצאות שבבינה, יוצא א"מ ומאיר את הדינין, שהגבורות בסוד אהיה שבבינה, העולה קס"א, ונמתקים הדינין).

אמנם ענין מנחת עומר שעורים עצמה, עניינה הוא: כי הנה המלכות לוקח תחלה ה"ג, שהם עטרא דגבורה דילה, ואח"כ נותנין אליה הה"ח בסוד הזווג. אמנם עתה שאין לה עדיין רק הה"ג, שהם מנצפ"ך, וכבר ידעת כי הם אותיות כפולות, ואם תמנה ב"פ מנצפ"ך, יהי' גי' שערה, שהוא תקע"ה, הוא ב"פ מנצפ"ך, עם הכללות הה' גבורות, ועם עשרה אותיות של ב"פ מנצפ"ך.

והנה כבר נתבאר, כי ה"ח יש בהם ה' היות, ומתלבשין בה' אהי"ה, שהם סוד אחוריים, והם הה' דם טהור, וכנגדם ה"ג הם ה' אהיה, הם דם נידות, ולכן הם ה' טמאים וה' טהורים והנה שם מ"ה הוא בז"א, ויש בו ג' אלפין, וכל אחד מורה על אהי"ה המרובע בסוד דם, שהוא בסוד אמא הנכנס בז"א, ומינה דינין מתערין, ולכן הכל בסוד דם.

והנה י' של שם מ"ה, הוא בראש ז"א, ה"א ראשונה בגרון דז"א, כי שם היסוד דאמא, ובתוכו ה"ח וה"ג שהם א' זו של הא, והוא בסוד דם, וכאן נקרא דם חיות, כי הדם שבגרון הוא דם החיות כנודע, והוא המחיה ז"א, בסוד הרעת אשד

יורד ומתפשט בה, והנה יורד מכניס תחלה מלכות שבו בחסד של המקבל, וזה המקבל נקדו בסגור"ל. אח"כ נכנס יסוד שבחסד, ודוחה המלכות לגבורה, ונקדו שב"א. ואח"כ הוד בחסד, ודוחה יסוד לגבורה ומלכות לת"ת, וניקדו חולם. וכן עד סוף השבוע, שאז הם חג"ת נהי"ם, תוך חג"ת נהי"ם ממש.

והנה החסדים הנכנסים בז"א, הם שמות מ"ה. והגבורות הנכנסים בנוקבא, הם שמות ב"ן. והנה מ' אותיות יש, במלוי של י' שמות מ"ה עד מ' יום, וי' שמות של מ"ה עצמן, משלימין לני' יום. והניקוד זכרים חולם, וא' מכללם צודת יו"י. ונקבות בסגור"ל. והי"ה דב"ן גבורות זכרים חול"ם, נקבות סגול. חוץ מד' שבב"ן בשב"א, והם מ' יום, וט' אותיות משלימין למ"ט יום, ואות א' שלם מן אל"ף דאהי"ה בכל לילה, והניקוד קמץ צירי חולם שבא. ובשם מ"ב בניקוד אז ישיר, עד א' של לאמר. ובכוונת השמות שבסוד השבוע בניקוד בראשית, עד ב' דובהו. וכל אות שאין בו ניקוד, יכוין בשב"א, ובלבד שתהיה אות הזאת שאין לו ניקוד, נגרת אחר הניקוד הקודם, כגון נסתר שבמלת אז ישיר, וכן משה. אבל המושכת לניקוד הבא אחריה, כגון ר' דיאמרן, השורק ממשם לשניהן כזה:

אֵן יִשְׂרָאֵל מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת הַשִּׁירָה
הַזֹּאת לִיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֹא פְרָאשִׁית פְּרָא
אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ וְהָאָרֶץ
הִיְתָה תוֹהוֹ וָבֹהוּ

ובכל לילה יכוין לאות אחת דמ"ב דמ"ה, ואות אחת דמ"ב דב"ן, נפש רוח דשם אב"ג ית"ץ, והם נקרא סיוע לרבות במלכות י' היוו"ת. בספירת עומר, יכוין להשפיע מז' שבתות שהם מ"ט יום דכורין, למ"ט יום נוקבין. וכיון שהענין הוא להשפיע במלכות, א"כ צריך להשפיע כסדר, מחסד ועד מלכות, מלמעלה למטה, כי איך יתחיל להשפיע ממטה למעלה, אם כוונתנו להוריד השפע מזכר אל הנוקבא. ושבוע א' ישפיע מחסד הזכר, אל חסד הנוקבא. ושבוע ב', מגבורת הזכר,

בו חדרים ימלאן, וכאשר נתפשט הדעת למטה בשליש המכוסה עד החוזה של ת"ת דז"א, הוא סוד וא"ו של מ"ה, ואז מתגלה הדעת, בהתפשטות ה"ח וה"ג, וא' שבתוך הוא"ו רמזו לאהי"ה אשר שם, שהם ה"ח וה"ג אשר מתפשטין, והם ג"כ בסוד דם, ואם תסיר א' זו מכאן, נשאר שם מ"ה מ"ד גי' דם, וא' שנסתלקה משם היא שם אהיה בסוד דם, וז"ס שופך דם האדם כמבואר במ"א. ובהתגלות החו"ג, אז יש קצת אחיזה לחיצונים, בסוד עץ הדעת, כמבואר, וז"ס יוסיף דעת יוסיף מכאוב, כי בהיות הדעת גנוח ונעלם במקומו בראש, לא יש אחיזה לחיצונים, ובהיותו מתפשט וניתוסף בסוד הדעת, באמצעות המתפשט בכל גופו, וגלויה שם, ואז ניתוסף מכאוב, שהם אחיזה החיצונים, כי אין מכאוב כמכאוב הזה, ואז בחי' דמים אלו, נחלקו לה' דמים טהור, וה' דם נדות כנ"ל, ועדיין הם בז"א. ואח"כ ניתנין לרחל נוקבא, היא ה"א אחרונה של המ"ה, ואז אותו א' של מלוי ה"א אחרונה דמ"ה, רומזו לשם אהי"ה בסוד דמים שניתנין לרחל, ואז נעשין בה דם טהור דם נדות.

פרק ה'

סוד ספירת העומר: בכל שבוע ראשון, יכוין היו"ה בניקוד צבאות, בשביל מקיף מלכות העולה ונגמר ממטה למעלה, באופן זה: מלכות דמקיף בליל א', יסוד ליל ב', הוד ליל ג' וכו', בליל ז' מקיף חסד. בשבוע ב', היו"ה בשורק, בשביל מקיף יסוד. בשבוע ג', בקיבורן, מקיף הוד. בשבוע ד' חירק, מקיף נצח. בשבוע ה', חולם, מקיף ת"ת. בשבוע ו', שבא, מקיף גבורה. בשבוע ז' סגול, מקיף חסד. ואין למקיף בימי השבוע חילוף נקודות כלל, אלא נקודה א' לכל השבוע. וכן חסד שירדה, אין בו שום שינוי בנקדו, כי כל שבוע ספירה שלו, יש לו ניקוד מיוחד, חסד א' שבוע א' סגור"ל, חסד ב' שבוע ב' שב"א וכו'.

אבל פנימית מדת של ז"א, שבהם מתלבשים החסדים, הוא המשתנה בכל יום מימי השבוע על הסדר, וצריך לכוין ניקוד הפנימית של מדה הפרטית שמלכות של אותו חסד השולט בשבוע זו,

ביסוד, יכוין לכשיגיע לשבוע ו', יכוין את אשר עוות, וכן בשאר הספירות כנ"ל ע"ד הנ"ל.

פרק ו'

ועתה נבאר לך ברכת העומר, ע"י הכוונה הנ"ל, ברוך אתה ה', במלת הוי"ה תכוין שהוא מ"ה באלפין, כי הכוונה כולה תלוי בו"א כנ"ל. לכן תכוין לכלול בשם זה, י שמות דמ"ה דמילוי אלפין, כנדוד כי ז"א הוא שם מ"ה דאלפין, וא"כ הוי"ס שבו יהיה כולם ממלוי אלפין, והם י הוי"ת דמ"ה. ובתוך י הוי"ת אלו דמ"ה, מתלבשין י שמות דאחוריים דאהיה. וביאור ענין הכוונה: כי כבר בארנו, שבתחילה היו מאירין ה' אחוריים י דמים, ועתה אנו מבליעין אותן הדמים בתוך הז"א כנ"ל, שהם סוד א' שבתוך וא"ו דשם מ"ה, ולכן אנחנו מכוונים י שמות דמ"ה, להבליע אותו בדמים של חו"ג, להבליע בזעיר אנפין עצמו, כי הלא הדעת שלו הוא י מרות, ה"ח ה"ג. על ספירת העומר: יכוין בר"ת ס"ה, שהוא שם אדני, כי כמו שאנו ממשיכין אל הז"א, ג"כ אנו צריכין להמשיך לתקן בנין הנוקבא וכמ"ש בע"ה. במלת העומר יכוין, כי הלא כבר בארנו כי הם י אחוריים י דמים, ולכן עתה אשר נכנסים ונבלעים בו"א, נמשכין החיצוניות עצמן, וחוזרין להיות פנימים. כיצד: אהי"ה גי' כ"א, וכשתמלאהו, יהיה בו י אותיות, והם כ"א וי, גי' אל. נמצא כי ה' דמים, שהם אחוריים, נעשו עתה י פנימים, שהם י"פ א"ל. ונלע"ד, שמלוי אל היה באלפין, דמיון הז"א שהוא בשם מ"ה. ואלו הי"פ א"ל גי' עמד, והנה תכוין להמשיך מזה השם א"ל היוצא מן אהי"ה וי אותיותיו כנ"ל, להמשיך אל שם אדני, הרמוז בר"ת ספירת העומר, ויהיה אל אדני.

גם תכוין להמשיך במלת יום, אל ז"א הנקרא אל הוי"ה כמנין יום. וכשתאמר המספר יום אחד לעומר, תכוין להמשיך הויה א' במלוי ע"ב, והוא סוד ע"ב דאבא דגדלות, של בחי' חכמה דז"א. גם תכוין אל אות ראשונה דשם אהי"ה ראשון, מאותן י שמות דאהי"ה, שהם סוד י דמיי"ם. גם תכוין להמשיך א"מ וא"פ, מן בחי' המלכות שיש

אל גבורת הנוקבא כו', עד שבשבוע ו' מיסוד זכר, ליסוד מלכות. ובשבוע ז', ממלכות שבזכר, שהוא סוד שימני כחותם על לבך שנשאר בח"ת, אל מלכות שבנוקבא.

אח"כ יכוין דרך פרט, שבוע א': יום א' להשפיע מחסד שבחסד הזכר, לחסד שבחסד הנוקבא. יום ב' דשבוע א', מגבורה שבחסד הזכר, לגבורה שבחסד הנוקבא. יום ג', מת"ת שבחסד הזכר, לת"ת שבחסד הנוקבא, עד ז' ימים. וכן בשבוע ב', יום א' מחסד שבגבורת הזכר, לחסד שבגבורה הנוקבא וכו', וכיוצא בהן אלו ז' שבתות, וכן יחשוב בשם מ"ב בשבוע א' אל אבגית"ץ וכיוצא.

מהחברים, ח"ל: מ"ב דע"ב פשוט ומלוי ומלוי דמלוי וכו', וכן מ"ב דס"ג, ומ"ב דמ"ה, ומ"ב דב"ן בנוקבא. אלא שיש בשם ב"ן הפשוט ומלוי ומלוי דמלוי דק ל"ג אותיות, ד' מהפשוט, וט' מהמלוי, וכ' מהמלוי דמלוי, וט' ווי"ן של ת"ד דז"א, (פי' שט' ת"ד דז"א נגד ט' ווי"ן שבברכת כהנים משלימין לו בסופו למנין מ"ב, והם נגד ב' ווי"ן אלו שבמלוי הראשון, א' ליו"ד, וא' לו"ו, וכל ז' ווי"ן שבמלוי המלוי הרי ט' ווי"ן עכ"ל, ובוה יובן לך המ"ב הנ"ל (עיי' בע"ה שער י"ג פ"ח בכללים).

וכן בפרטות, יום א' משבוע ראשון, יכוין לאות א', יום ב' לאות ב', וכיוצא בשאר הימים, וביום ז' יכוין אל כל השם אבגית"ץ, וכן כל ז' שבועות. אח"כ יכוין ויחשוב כל שבוע ושבוע שם הוי"ה כפי נקודתו, כיצד: שבוע א', יכוין הוי"ה בניקוד סגול. שבוע ב', ניקוד שב"א כו'. ובשבוע ז', יכוין ניקוד צבאות. וכן דרך פרט, שבוע א' יום א', יכוין הויה ניקוד סגול, עם רוחניותה, שהיא הויה נקודה סגול ג"כ. יום ב' משבוע א', יכוין הוי"ה ניקוד שב"א, עם רוחניותה, כזה הויה נקודה סגול. עד יום ז' משבוע א', יכוין הוי"ה בניקוד צבאות, עם רוחניותה בניקוד סגול. וכן שבוע ב' וכו', ובשבוע ז' (ס"א בהיפך) יכוין נקודה סגול עם רוחניותה ניקוד (ס"א בהיפך) צבאות, וכן שאר הימים וכיוצא בהן. גם יכוין כפי הימים והשבועות, לתקן מה שעוות בהם, למשל: אם חטא

ועם ו' בתים של צירוף שד"י, הרי ש"ך. שער ו' הוא בשם אל הוי"ה, כי הם ו' אותיות, וכנגדן תמנה אותן ו"פ א"ל הוי"ה גי' שי"ב, ועם ו' אותיות שלהם הרי שי"ח, ועם כללות ב' שמותן, הרי ש"ך.

הדי בארנו ו' מיני שערים, אע"פ שאין אלו הוי' שערים הראשונים מני' שערים, רק הם שערים מהם, והם מפוזרות, ואינן כסדר. והנה השער הראשון מאלו ו' שערים שכתבנו, הוא שער שורש נשמתי, וראוי לכוין ולעיין בכל שבוע מן הז' להמתיקם.

והנה הש"ך ניצוצין אלו, הם בסוד שם ס"ג, והוא על דרך זה: כי כשתאמר על ספירת העומר, במלת עומר יכוין, כי עומר גימטריא ש"ך עם ד' אותיות עומר, וכונתנו להמתיקם, ותכוין כי ה' פעמים ס"ג ועם ה' דבינה הרי ש"ך.

אמנם לפי שאינם ממתיקים רק בשבוע א', לכן אנו צריכין לחלקם לאלו ה' פעמים ס"ג לשבעה חלקים, ולכוין להם חלק אחד בליל אחד בכל לילה מן השבוע. חלק אחד כיצד, ליל א' תכוין להמתיק אותיות אלו מן ס"ג, יו"ד ה"י וא', ועוד שלשה ניצוצין מן ו' אחרונה, שהם ג', והם גימטריא מ"ה, אד"ם, הרי בלילה א' נמתק אד"ם א'. ליל שני, תמתיק ג' שנשאר מן אות ו' אחרונה, ותוסיף עליהם אותיות ה"י יוד ה', ותקח ב' ניצוצין מן אות י' של מלוי ה"י, הרי אדם ב'. וכן תשלם כל הס"ג באלו הז' לילות של שבועה ראשונה, וכה תעשה בכל הז' שבועות.

והענין, כי ז' אד"ם הם ז' מלכים, וכל אחד כלול מן הז', לכן בשבוע אחד אנו מכוונים לאדם אחד, שכל זה כלול מכל הז', וכן כלול מן הז' בשבוע ב', וכן בשאר הז' שבועות. וכן הדרך בשאר הז' שערים, צריך לכוין כל אחד כפי הבחי' של נשמתן, לחלק השער שלו, לז' חלקים שהם ז' פעמים אדם.

והנה נמצא, כי כל שבוע ושבוע, תכוין להשלים ה"פ ס"ג, שהם כנגד הבינה שהיא ה' עלאה שבשם, ועוד ה' יתירים להשלים מנין הש"ך

בחסד ראשון מן הה"ח. וכעד"ז יכוין בשאר הימים, ויש לי ספק במה שבארנו במלת העומר, שהם י"פ א"ל, יש לי ספק בזה, אם י' מקיפים, כי א"ל במלוי גי' הק"ף.

גם צריך שתדע סוד אחר והוא, כי הלא סוד העומר,^(ח) כולם הם סוד דינין, והם סוד הש"ך ניצוצי הנודעים, אמנם כי סוד הש"ך ניצוצין אנו צריכין להמתיקם, כי הם שורש כל הדברים כמבואר אצלינו. אמנם הם סוד ל"ב נתיבות חכמה, ונ' שערי בינה, כי סוד הל"ב נתיבות חכמה נמשכין הם מן החכמה. וז"ס מ"ש בווהר פקודי, שבמחשבה אתברירו, שהמחשבה עלאה זריק ש"ך ניצוצין וכו', והם סוד ש"ך ניצוצין, והם סוד הל"ב נתיבות של חכמה, כי במחשבה הובררו ניצוצין אלו, ולכן הם סוד ל"ב אלהי"ם שבעובדא דבראשית, וכולם סוד אלהים. וכאשר נמשכין מן החכמה אל הבינה נעשין שם נ' שערי בינה, כי הם סוד ה"ג, כל א' כלול מ"י. נמצא כי נ' שערים, הם סוד הש"ך ניצוצים, והם בסוד צרופים, נחלק כל חלק מחברו, ומאלו הנ' שערים נמשכין הנשמות, כל א' משער שלו.

אמנם נבאר ה' או ו' שערים, והם: שער א' כי הנה מן בינה נמשך ס"ג, והנה בינה היא ה' עלאה, לכן כנגדה הם נ' שערים, כי כל א' מה' שבה כלול מ"י הם נ'. אמנם כשנמנה ה"פ ס"ג, הם גי' שט"ו, ועם ה' של בינה עצמה שהם ה"ג מנצפ"ך, הרי הם ש"ך ניצוצין.

שער ב' של הש"ך הוא, כשתקח ג' אותיות דין מאדנ"י. ותמנה ה"פ די"ן נגד ה' של בינה, יהיה גי' ש"ך, כי הה' אלפי"ן ה' שמות של אדנ"י, הם המיתוק של הדינין, כמבואר אצלינו, ואז הם שכ"ה.

שער ג', כשתמנה ז"פ שם מ"ה דאלפי"ן העולה אד"ם, והם ז"פ אדם, ז' מלכים שמתו בארץ אדו"ם, שכל א' נקרא אדם, הנה ז"פ אד"ם הם שט"ו, ועם ה' דבינה הרי ש"ך.

ונלע"ד שער הד', כי הל"ב אלהים עצמם כל אחד כלול מ"י, גי' ש"ך שער ה' הוא בשם שד"י,

(ח) עיין בספר חלמוד עשר ספירות חלק י' אור פנימי אות כ"ב. ובהסתכלות פנימית אות ט'.

ורבי נחמיה, ואלו נתקיימו. והענין, כי אלו הם סוד ה"ג דגדלות, ולכן נתקיימו. ואלו באו אחרי הכ"ד אלף תלמידים. כי כן דרך ה"ג דגדלות, לבא אחר גבורות דקטנות, ומתקיימין אותן דגדלות. והנה בארנו, כי ר"ע הוא מן ה"ג לבר שבדעת למעלה, ואלו ה' חכמים אע"פ שהם ה"ג, עכ"ז מפני שהם ה' גבורות המתפשטין, הם תלמידים לר"ע, שהוא הגבורת הוד שבדעת לבר, מפני שהיא עליונה שהוא ברעת.

ודע, כי אע"פ שבארנו כי אלו ה' חכמים שרשם מה"ג אלו, עכ"ז זהו שרשם הראשון בעת שנולדו, אמנם אח"כ ע"י מעשיהם, גדלו למעלה למעלה, כל א' לפי מציאותו.

אמנם סוד כ"ד אלף תלמידי ר"ע שמתו עד ל"ג בעומר אלו, לפי שר"ע הוא סוד הדעת, בין מבחי' קטנות בין מבחי' גדלות, והנה הדעת כלול מחו"ג, ושניהם אלהים במלוי אלפין, ונחלקים בצירום, יו"י או יו"ד כנודע, וז"ס שם עקיבא, כי עקב גי' ב' אלהים, של ה"ח וה' גבורות, וי"א היתירים במלת עקיבא, הם מיני הציורים של ב' אלהים עצמן דחו"ג, הראשון במלת עק"ב מעקיבא, כי אלהים של גבורה ציור א' יו"ד, ושל חסדים א' העיקרי יו"י. ומן כ"ד צרופי של אות א' של אלהים, כולם מתחילין בא', ומשם כ"ד אלף תלמידי ר"ע, להיותן שרשם מן האלף, לכן היו כ"ד אלף.

ולחיותן שרשב מן הדינין, לכן בימי העומר שאז התעוררות המוחין אלו דקטנות, אז פגעה בהן מדת הדין של קטנות, ומתו בקטנותם. ובא ל"ג בעומר, אז נתגלה שם אכרט"ם שבבינה, שהוא חילוף שם אלהים, ולכן הוא יותר רחמים, משא"כ בחילוף הוי"ה, שהוא נהפך מרחמים לדין. אך חילוף שם אלהים, מורה על התחלפות הדין לרחמים, ואלו הם סוד ה' גבורות דגדלות, וז"ס בטחו בה' עדי עד, הוא שם אכרט"ם גימ' ע"ד, להיותו רחמים, לכן תלוי בו הבטחון, ולזה רמזו בזוהר פרשת וארא, על פסוק זה, ושם נאמר

ניצוצין, ואלו הה' יתירים ההם כנגד בחי' הבינה, הנכנסת תוך הז"א כנודע, וכשנכנסה בו הוא בסוד אות ה' שהם ס"ג ג"כ.

ענין המזמור של אלהים יחננו, ראיתי למורי ז"ל הקפיד מאוד, לכוין בכל יום באות א' מן מ"ט אותיות, של פסוק ישמחו וירננו וכו', ובתיבה א' מן מ"ט תיבות שיש בזה המזמור, כי תשפוט מלא ו', לאמים חסר ו', מישור מלא ו', וצריך לאומרו מעומד.^א

פרק ז' ענין ימי העומר.

הנה ענין העומר, כבר בארנו שהם ימי הדינין, שהם סוד ש"ך דינין. אמנם בימים האלו, אין בז"א עדיין רק מוחין דקטנות, ולכן מתו כ"ד אלף תלמידי ר' עקיבא בזמן העומר^ב וסוד הענין, שכבר ידעת, שר"ע שורש נשמתו מן הה' גבורות, רק שאינו מבחינת הה' גבורות אחרי התפשטותן, רק בהיותם בשרשם למעלה במקום הדעת דז"א. והנה הכ"ד אלף תלמידים שלו, היו מן המוחין דקטנות אלהים, ולכן היו מקטרגים ושונאים זה את זה. והנה מספרם היו כ"ד אלף תלמידים, והענין כי שם מוחין דקטנות הוא שם אלהים, ואמנם יש בו ק"ך צירופים, ויש בו כ"ד צרופים שמתחילין באות אלף כנודע, ואלו הכ"ד, היו כולם שרשם מן כ"ד צרופי אלהים המתחילין באות אלף, לכן היו כ"ד אלף תלמידים, כי הם מסוד צרופי האלף, ואלף ואלף הכל אחד.

וזולת זה כבר ידעת, כי אלהים דמילוי ההי"ן ברבוע, גימטריא אלף, ולכן מתו כ"ד אלף תלמידים בימים ההם של עומר, שנאחזו בהם החיצונים, להיותן דינין, דוגמת עליונים שיונקים החיצונים משם אלהים דקטנות, ולכן נתייחסו אלו תלמידים לרבי עקיבא, כי הם דינין דקטנות, וכשבאים שם דינין דגבורות וגדלות, יונקים משם. ואח"כ מה עשה ר"ע, לקח חמשה תלמידים: רבי מאיר, ורבי יהודה, ור"א בן שמוע, ורש"מ,

(א) שעה"כ ח"ב ענין ספירת העומר דרוש י"א.

(ב) שער הכוונות ח"ב ענין ספירת העומר דרוש י"ב דף קפ"ט ד"ה ובוה. יבמות ס"ב:

כי ער"י ע"ד הוא בכינה, ויובן עם מה שאמרנו כאן.

ואמנם מה שנתחלף שם אלהים, הן ג' אותיות אמצעיות שהם כד"ט, כי אותיות א"ם, אינן מתחלפות, ואותיות אלו המתחלפות מדין ונעשין רחמים, הם גי' ל"ג, וזהו ע"ד הג"ל הזה ביני וביניך, כי שם נקרא ע"ד, וג' אותיות אלו המתחלפות, גי' ג"ל, זהו הגל הזה ע"ד. ואמנם בהתגלות שם זה, אז פסקו מלמות, כי הוא רחמים, ואז סמך ר"ע תלמידים אחרים, שהם ר"מ ור"י וכו', שהם ה' גבורות גדולות, נגד ה' אותיות אכרט"ם רחמים, ואלו נתקיימו בעולם, והגדילו ועשו פרי. ואמנם רבי עקיבא, שהוא כולל גם הדעת וגדלות, הוא שורש לכולם, ורב להם, כי התלמידים הם בחינת הגבורות המתפשטות בגופא, והוא כללות דעת העליון בשרשו ובמקומו. מע"ח: מורי זלה"ה, לא היה מסתפר מערב פסח עד ערב שבועות כלל ועיקר, לא בר"ח ולא בל"ג בעומר, ואמר לי הטעם שלא לגלח בימים אלו, כי כבר ידעת, כי יש תיקון א' בגולגלתא, והוא נקרא עמר נקי. ויש תיקון הב' הנקרא טלא רבדולחא.^(א)

והנה ז"ס פסוק והעומר עשירית האיפה, כי עומר גימ' ש"י עלמין, ומלא העומר מן, אז מ"ן עמ"ר גי' ת' עלמין, דירתון צדיקיא ארבע מאות שקל כסף, וכן ב"פ עומר גי' כתר, שהוא גלגלת, והעמר נקי שהם השערות הם בכתר. והנה העומר עשירית האיפה הוא, סוד אותיות פא"ה, שהיא המלכות הנקרא אלהים, והיא מדה י', וזהו עשירית האיפה.

והנה ר"ע, היה דורש סוד קוצין אלו, בסוד דורש כתרתי אותיות,^(א) ולכן לפי שמתו תלמידיו, אסור להסתפר בימים האלו. עומר גי' ש"י עולמות יש מאי"ן, והוא יש מיששכר חמר גרם, שבא בר"ע, וזה סוד אנשכנו כחמור, והיה דורש תלי תלין של הלכות על כל קוץ וקוץ, מעין קצותיו תלתלים, הנרמזין בשערות, היוצא מן האיין, שערי תורה, לכן מתו כ"ד אלף, כי לא קיימו את התורה הבא מן היש, וזהו להנחיל אוהבי יש המיוחדים, לכן אלו שהפרידו, מתו בימי העומר, שהם מקור היש. לכן המספר וכחות השערות הנרמזין ביי"ש שהוא עומר, והעומר לגולגלת מבחינת שערות העליונים, לכן נרמזו בזורה גורן השעורים, וזהו תחלת קציר שעורים.

בזמן הזה בענין ההולכים על הקבר רשב"י ור"א בנו במירון בל"ג בעומר, אני ראיתי למורי ז"ל זה שמונה שנים, שהלך עם אשתו ועם ביתו, והיה שם ג' ימים ההם. גם העיד לי הרי"ס ששנה אחר קודם שהכרתי אותו, שהלך שם לגלח את בנו במשתה ושמחה בימים ההם. גם העיד לי הר"א הלוי, כי הוא היה נוהג לומר נחם בברכת תשכון, וכשמסיים אחר התפלה, אמר מורי ז"ל בשם ד' שמעון בן יוחאי הקבור שם, שאמר לי אמור לאיש הזה, למה הוא אומר נחם ביום שמחתי, לכן הוא יהיה בנחמה בזמן קרוב, וכן לא יצא חודש עד שמת בנו הגדול, וקיבל כוס נחמה עליו, נראה מכל זה, שיש שורש ליציאה זו. והטעם שמת רשב"י ביום ל"ג בעומר, כי הוא מתלמידי רבי עקיבא הנ"ל, שמתו בספירת העומר הנ"ל.

הגחה

צמח: הטעם שאין אנו נוהגין אבילות, אלא שלא לגלח השערות הם דינין בסוד אלפין, והם צירופי אלהים שהוא דין, המתחלף בא' שהם כ"ד כנודע, והנה הרמז ההוא עמר לגולגלת, דהיינו שהדיבור וחשבון העומר הוא בשערות הגלגלת. ומנלן שהעומר הוא שערות דכתיב שער ראשו כעמר נקי, והעמר חסר ו' והיינו עמר נקי.

(א) א"מ: כי בימים אלו מתעוררין אז גולגלתא דא"א עמר נקי שהם נ"ה דדל"א, שהם שערות א' (א) א"מ: מ"כ בכ"י של הרח"ו ז"ל, כי עמר גי' קרי עכ"ל, וז"ס י"פ ע"ב גימ' עמ"ר במלוי, כי הטפה בבחי' חסד כנודע, אח"כ מצאתי בנע"ח נוף א' פ' בראשית על הזוהר, וכ"כ בהדיא כנ"ל, ע"ש באורך

והנה אעמיד לפניך כוונת מ"ט יום של הספירה, כדי שתהיה תמיד לעיניך.

ליל א': יוד הי ויו הי, פנימית נצח יש"ס, בחכמה דז"א, גדלות א' מצד החכמה. ונכנס א"מ וא"פ, וחלק מלכות דחסד א', בספירת חסד דז"א, ולנוקבא נכנס חלק מלכות דגבורה א' בחסד שלה, ומאיר יומא קדמאה, בחי' מלכות שנכנס בחסד שלו, ליומא קדמאה דנוקבא, לבחי' מלכות שנכנס בחסד שלה, אדם א', יוד הי וא' () () () (), עולה אדם, א' דאהיה א' נבלע בז"א. ומאיר א' דאבגית"ץ.

במזמור אלהים, בפסוק י' דישמחו, ויכוין מה שפגם בספירת חסד דזו"ן. **יהוה יהוה** ליל ב': יוד הי ויו הי, פנימית נצח תבונה, בחכמה דז"א, גדלות א' מצד אמא, ונכנס אור מקיף וא"פ, חלק דיסוד דחסד א', בספירת חסד ז"א, והמלכות נדחית לגבורה. ולנוקבא נכנס חלק יסוד דגבורה א', בספירת חסד שבה, והמלכות נדחית לגבורה שלה, ומאיר יומא תנינא, בחי' מלכות שנכנס בגבורה שלו, ליומא תנינא דנוקבא, לבחי' מלכות שנכנס בגבורה שלה, אדם ב' () () () (), הי יוד ה () () עולה אדם. ה' דאהיה א' נבלע בז"א, ומאיר ב' דאב"גית"ץ. במזמור, יחננו. בפסוק, ש' דישמחו. ויכוין לתקן מה שפגם בספירת חסד דזו"ן.

יהוה יהוה ליל ג': אכדט"ס, חיצונית חסד דזו"ן א עלאין, קטנות ב' מצד או"א, בחכמה דז"א, ונכנס א"פ וא"מ דחלק הוד דחסד א', בספירת חסד דז"א, והיסוד שהיה שם, נדחה לגבורה, והמלכות שהיה בגבורה, יורד לת"ת. ולנוקבא (2) ונכנס חלק הוד דגבורה א' בחסד שלה, וי"מ נרחין לגבורה ות"ת שלה, ומאיר יומא ג' דדכורא, ליומא ג' דנוקבא, לבחי' מלכות שנכנס בת"ת שלה אדם הג', () () () () () () () () () () () () (), וא"ו ה"י () () () () () () () (), עולה אדם. י' דאהיה א', נבלע בז"א. ומאיר ג' דאבגית"ץ, במזמור ויברכנו, בפסוק מ' דישמחו. ויכוין לתקן מה שפגם בחסד דזו"ן.

יהוה יהוה

ליל ד': יוד הי ויו הי, פנימית חסד אמא עלאה, גדלות ב' מצד אמא, בחכמה דז"א, ונכנס א"פ וא"מ דחלק נצח דחסד א', בספירת חסד דז"א, והוד בגבורה, ויסוד בת"ת, והמלכות בנצח. ולנוקבא נכנס חלק נצח דגבורה א', בספירת חסד דנוקבא, והי"מ נרחין לגבורה ות"ת ונצח שלה, ומאיר יומא ד', בחי' מלכות של חסד שנכנסה בנצח דכורא, ליומא ד' דנוקבא, בחי' מלכות דגבורה א' שנכנס בנצח שלה. אדם ד' () דוד הי ואו ה' () עולה אדם. ה' דאהיה א', נבלע בז"א. ומאיר י' דאבגית"ץ. במזמור יאר. בפסוק ח' דישמחו, ויכוין לתקן מה שפגם בחסד דזו"ן. **יהוה יהוה** ליל ה': אלף למד הי יוד מם, חיצונית נצח יש"ס ותבונה הנקרא קטנות ראשון דזו"ן א,

בחכמה דז"א, ונכנס חלק ת"ת דחסד א', בספירת חסד דז"א, ונצח בגבורה, והוד בת"ת, ויסוד בנצח, והמלכות בהוד. ולנוקבא, נכנס חלק ת"ת דגבורה א', בספירת חסד שלה, ונה"ים נרחין לגבורה תפארת נצח הוד שלה, ומאיר יומא ה' בחי' המלכות דחסד א', שנכנסה בהוד דכורא, ליומא ה' דנוקבא, בחי' מלכות דגבורה שנכנסה בהוד שלה. אדם ה' () () () () () () () () () () () () (), יו"ד ה"י () עולה אדם. א' דאהיה"ב, נבלע בז"א. ומאיר ת' של אבגית"ץ. במזמור, פניו. בפסוק, ו' דישמחו. ויכוין לתקן מה שפגם בספירת חסד דזו"ן

יהוה יהוה ליל ו': יוד הי ויו הי, פנימית חסד דאב"א עלאה, רשימו שלו מצד אבא גדלות ב', בחכמה דז"א. ונכנס חלק גבורה דחסד א', בחסד דז"א, והת"ת בגבורה, והנצח בת"ת, וההוד בנצח, והיסוד בהוד, והמלכות ביסוד שלו. ולנוקבא, נכנס חלק הגבורה של גבורה א', בספירת חסד שלה, ות"ת בגבורה, והנצח בת"ת, וההוד בנצח, והיסוד בהוד, והמלכות ביסוד שלה, ומאיר יומא ו', בחי' מלכות דחסד א', שנכנס ביסוד ז"א. ליומא ו' דנוקבא, בחי' מלכות דגבורה א', שנכנס ביסוד שלה. אדם ו' () () () () () () () () () () () () (), עולה אדם.

בארץ. בפסוק, נ' דוירננו. ויכוין לתקן מה שפגם
בספירה גבורה דועיר ונוקבא **יְהוָה יְהוָה**

ליל י': א"ם ג"ל, חיצוניות גבורה דאבא,
וחיצוניות גבורה דאמא, הנקרא קטנות שני, בבינה
דועיר אנפין. ובגופא, חלק הוד דחסד ב', בחסד
דז"א, ויסוד נדחית לגבורה. והמלכות לת"ת
דז"א. ולנוקבא, חלק הוד דגבורה ב', בחסד שלה
והיסוד לגבורה, והמלכות לת"ת שלה. ומאיר
יומא י', חלק המלכות שנכנסה בת"ת שלו, ליומא
הי' דנוקבא, חלק המלכות שנכנסה בת"ת שלה.
אדם ג' דשבוע ב', () () () () () () () ()
() () () () () () () () () () () ()
בז"א, ומאיר ע' דקר"ע שט"ן. במזמור, דרכך.
בפסוק, נ' שניה דידננו. ויכוין לתקן מה שפגם
בספירת גבורה דז"ן.

יְהוָה יְהוָה

ליל י"א: יוד הי ואו הי, פנימיות גבורה
דאמא, הנקרא גדלות ב', בבינה דז"א. ובגופו,
חלק נצח דחסד ב', בחסד דז"א, וההוד בגבורה,
והיסוד בת"ת, והמלכות בנצח שלו. ובנוקבא, חלק
נצח דגבורה ב', בחסד דועיר אנפין, והי"מ
בגבורה ת"ת נצח שלה, ומאיר יום י"א דדכורא,
חלק המלכות שנכנס בנצח שלו, ליומא י"א
דנוקבא, חלק המלכות שנכנס בנצח שלה. אדם ד'
בשבוע ב', () ו"ד ה"י וא"ו ה' () עולה אדם. י'
דאהי"ה ג' נבלע בן"א. ומאיר ש' דקר"ע שט"ן.
במזמור, בכל. בפסוק, ו' ב' דוירננו. ויכוין לתקן
מה שפגם בספירת גבורה דז"ן. **יְהוָה יְהוָה**

ליל י"ב: אלף למד הה יוד מם, חיצונית
הוד דישס"ות, הנקרא קטנות א', בבינה דז"א.
ובגופא, חלק ת"ת דחסד ב', בחסד ז"א, ונצח
בגבורה. והוד בת"ת, ויסוד בנצח, ומלכות בהוד
דז"א. ולנוקבא, חלק ת"ת דגבורה ב', בחסד, ונצח
בגבורה, והוד בת"ת, ויסוד בנצח, ומלכות בהוד
שלה. ומאיר יום י"ב דדכורא, חלק מלכות דחסד
ב', שנכנס בהוד שלו, ליום י"ב דנוקבא, חלק
מלכות דגבורה שנכנס בהוד שלה. אדם ה' דשבוע

ה' דאהיה ב', נבלע בו"א. ומאיר י' דאבגית"ן.
במזמור, אתנו. בפסוק ו' דוירננו, ויכוין לתקן מה
שפגם בחסד ז"ן. **יְהוָה יְהוָה**

ליל ז': יוד הי ויו הי, פנימית חסד דאבא
עלאה, עצמות דגדלות ב' דאבא, בחכמה דועיר
אנפין. ונכנס א"פ וא"מ, חלק חסד דחסד א',
בחסד דז"א. וגבורה בגבורה, ות"ת בת"ת, ונצח
בנצח, והוד בהוד, ויסוד ביסוד, ומלכות במלכות.
וכן בנוקבא, נכנס חלק חסד דגבורה א', בחסד
שלה, וגבורה בגבורה וכו', וכן כולם. ומאיר יומא
ז' מלכות שבחסד, שנכנס במלכות דז"א, ליומא ז'
דנוקבא, בחי' א' דגבורה, שנכנס במלכות שלה.
אדם ז' () ה"י ואו ה"י, גימ' אדם. וה' יתידה
ש"ך סוד מתוק הדינין, ש"ך ניצוצי דשבוע א'. י'
דאהי"ה ב' נבלע בז"א, ומאיר השם אב"ג ית"ן,
במזמור, סלה. בפסוק י', דוירננו. ויכוין לתקן מה
שפגם בספירת חסד דז"ן **יְהוָה יְהוָה**

ליל ח' שבוע ב: יו"ד הי ואו הי, נכנס
פנימית הוד דישאל סבא, הנקרא גדלות, בבינה
ז"א. ובגופא, חלק מלכות דחסד ב', בחסד דועיר
אנפין. ולנוקבא, חלק מלכות דגבורה ב', בחסד
דנוקבא. ומאיר יומא ח' דדוכרא, מחלק המלכות
בחסד שלו, ליומא ח' דנוקבא חלק המלכות שנכנס
בה בחסד שלה. אדם א' בשבוע ב', יו"ד ה"י ו"א
() () עולה אדם. ה' דאהי"ה ב', נבלע בז"א.
ומאיר ק' דקר"ע שט"ן. במזמור, לדעת. בפסוק,
ד' דוירננו. ויתקן מה שפגם בספירת גבורה דז"ן
יְהוָה יְהוָה

ליל ט': יוד הי ואו הי, נכנס פנימית הוד
דחבונה, הנקרא גדלות א' מצד אמא, בבינה דז"א.
ובגופא, חלק יסוד דחסד ב', בחסד ז"א, והמלכות
נדחית לגבורה דז"א. ולנוקבא, חלק דגבורה ב',
בחסד דנוקבא, והמלכות נדחית בגבורה שלה.
ומאיר יומא ט' דדוכרא, חלק המלכות שנכנס
בגבורה שלו, ליומא ט' דנוקבא, חלק המלכות
שנכנס בגבורה שלה. אדם ב' דשבוע ב', () () ()
ה"י יו"ד ה' () עולה מנין אדם. א' דאהי"ה ג'
נבלע בז"א, ומאיר ר' דקר"ע שט"ן, במזמור

ליל מ"ב: יוד הי ואו הי. פנימית גבורה
 דאמא עלאה, עצמות שלו, הנקרא עצמות
 גדלות ב' דאבא, בגבורה דז"א. ובגופא, חלק
 חג"ת נה"ים דחסד ו', בחג"ת נה"ים דז"א.
 ובנוקבא, חלק חגתנהי"ם דגבורה ו', בחגתנהי"ם
 דנוקבא. ומאיר יומא מ"ב דדכורא, חלק המלכות
 דחסד ו', הנכנס במלכות שלו, לחלק המלכות
 דגבורה ו', הנכנס במלכות שלה. אדם ז' דשבוע ו'
 " " ה"י וא"ו ה"י. וה' יתירים הרי ש"ך. אהי"ה
 ב' נבלע בז"א. ומאיר יג"ל פז"ק. במזמור,
 אלהינו. בפסוק י' דבארץ. וכיון לתקן מה שפגם
 בספירת יסוד דזו"ן דאצילות. יהוה יהוה
 ליל מ"ג: יו"ד ה"א וא"ו ה"א. פנימית
 דיסוד יש"ס צד החסדים. הנקרא גדלות א', צד
 החסדים דאבא בת"ת ו"א. ויחיה ווהה פנימית
 דיש"ס צד הגבורות דאבא, גדלות א' מאחוריו,
 לנוקבא. ובגופא, חלק מלכות דחסד ז', בחסד ז"א.
 ולנוקבא, חלק מלכות דגבורה ז', בחסד שלה.
 ומאיר יומא מ"ג דדכורא, חלק מלכות דחסד ז'
 הנכנס בחסד זעיר אנפין, לחלק המלכות דגבורה
 ז', הנכנס בחסד ז' זעיר אנפין שלה. אדם א'
 דשבוע ז', יוד הי וא " " " " עולה אדם. אהיה ג'
 נבלע בז"א. ומאיר ש דשקוצי"ת. במזמור,
 יברכנו. בפסוק, ת' דתנחם. וכיון לתקן מה שפגם
 במלכות זו"ן.
 ליל מ"ד: יוד הא ואו הא. פנימית דיסוד
 דתבונה, צד החסדים הנקרא גדלות א' (ב) בחסד
 אמא בת"ת דז"א, ויו"ד ה"ה ו"ו ה"ה פנימית
 יסוד דתבונה צד הגבורות דאמא, הנקרא גדלות
 א' דגבורות דאמא מאחודיו למלכות. ובגופא,
 חלק המלכות יסוד דחסד ז' בחלק ח"ג דז"א.
 ובנוקבא, חלק י"ס דגבורה ז' בח"ג דנוקבא.
 ומאיר יומא מ"ד דדכורא, חלק המלכות דחסד ז'
 הנכנס בגבורה שלו, לחלק המלכות דגבורה ז'
 הנכנס בגבורה שלה. אדם ב' דשבוע ז', " " " " ה"י
 יו"ד ה' " " " אהיה ד' נבלע בז"א. ומאיר ק'
 דשקוצי"ת. במזמור, אלהים. בפסוק, נ דתנחם.

כפסוק ס' דלאומים. וכיון לתקן מה שפגם
 בספירה היסוד דזו"ן דאצילות. יהוה יהוה
 ליל ל"ט: יוד הי ואו הי. פנימית דגבורה
 דאמא עלאה, הנקרא גדלות ב' דאמא, בגבורה
 דז"א. ובגופא חלק נה"ים דחסד ו' בחג"ת נה"ים דז"א.
 ולנוקבא, חלק נה"ים דגבורה ו', בחג"ת נה"ים דנוקבא.
 ומאיר יומא ל"ט דדכורא חלק המלכות דחסד ו'
 הנכנס בנצח שלו, לחלק המלכות דגבורה ו' הנכנס
 בנצח שלה. אדם ד' דשבוע ו', () ו"ד ה"י ואו"ה
 () עולה אדם. י' דאהיה י' נבלע בז"א. ומאיר פ'
 דיג"ל פז"ק. במזמור יבולה, בפסוק, ב' דבארץ.
 וכיון לתקן מה שפגם בספירת יסוד זו"ן
 דאצילות. יהוה יהוה
 ליל מ': אל"ף למ"ד הה יוד מם.
 חיצונית הוד דיש"ס ותבונה הנקרא קטנות א'
 דאו"א, בגבורה דז"א. ובגופא, חלק תנהי"ם
 דיסוד ו', בחגתנה"ה דז"א. ולנוקבא חלק תנהי"ם
 דגבורה ו', בחגתנה"י דנוקבא. ומאיר יומא מ'
 דדכורא חלק המלכות () דיסוד ו' הנכנס בהוד שלו,
 לחלק המלכות דגבורה ו' הנכנס בהוד שלה. אדם
 ה' דשבוע ו' " " " " " " " " " " " " עולה
 אדם. ה' דאהיה י' נבלע בז"א. ז' דיג"ל פז"ק.
 במזמור, יברכנו. בפסוק, א' דבארץ. וכיון לתקן
 מה שפגם בספירת יסוד דזו"ן דאצילות. יהוה יהוה
 ליל מ"א: יוד הי ואו הי. פנימית גבורה
 דאבא עלאה (עצמות שלו הנקרא עצמות גדלות
 ב' דאבא) רשימו שלו, הנקרא גדלות ב' דאבא,
 בגבורה דז"א. ובגופא חלק גתנהי"ם דחסד ו',
 בחג"ת נה"י דז"א. ולנוקבא חלק () חגתנה"י
 דגבורה ו', בחג"ת נ"ה דנוקבא. ומאיר יומא מ"א
 דדכורא חלק המלכות דחסד ו' הנכנס ביסוד שלו,
 לחלק המלכות דגבורה ו' הנכנס ביסוד שלה. אדם
 ו' דשבוע ו' " " " " " " א"ו ה"י יו " " עולה אדם.
 אהיה א' נבלע בז"א. ומאיר ק דיג"ל פז"ק.
 במזמור, אלהים. בפסוק ר' דבארץ. וכיון לתקן
 מה שפגם ביסוד זו"ן דאצילות. יהוה יהוה

(ט) צ"ל דחסד (י) דחסד (כ) צ"ל גתנה"ים דגבורה ו' בחג"ת נה"י (ל) צ"ל דאבא
 (מ) המלים זעיר אנפין מיותרים (נ) צ"ל דחסד

השער הכ"ג
שער חג השבועות
יתחלק לב' פרקים:

פרק א'

העומר שעורים ליל י"ו דניסן, ביום א' של החמשים יום. מנחת חטים, שתי הלחם בחג השבועות, ביום חמישים. והענין כמש"ל, כי ביום א' קודם חמשים, עדיין אין להמלכות רק ה"ג מנצפ"ך, שהם כמנין שער"ה כנ"ל. אך ביום השבועות מקריבין שתי לחם מן החטים, שהם טפת החסדים. והענין: כי חטה גי' כ"ב, ושם סוד הכ"ב אתון, שהם כלולים בטפת החסדים, שמהם נוצר הולד, ואין להאריך בזה.

אמנם ער חג השבועות, נתפשטו המוחין עד המלכות באחוריו, נגר מוחי הת"ת. אמנם בחג השבועות, או נתפשטו גם בנ"ה, והם סוד ב' לחות התורה, שהם נצח הד' ^(ה) כמבואר בוהה, ואז מזדווגים יסוד עם המלכות, וכבר נשלם בחי' זווג דגדלות גמור.

והנה סוד חג שבועות הוא, כי כבר בארנו, כי כבר נכנסו כל המוחין, והגדיל זו"ן בכל קומת או"א עלאין, ומשם ירדו החסדים כולם בו' שבועות דימי עומר. אמנם עדיין הו"א לא הגדיל, רק מן החו"ב ולמטה, שהם סוד המוחין, אך הכתר שלו לא קיבל עדיין אותו. ואמנם סוד הכתר, הוא מן אריך אנפין בעצמו, לפי שכבר ידעת, כי או"א הם חו"ג דעתיקא כנוכר, ועתה צריך ז"א לעלות

ער א"א, ואז הוא סיום הו"א, כי אז לוקח מדות גוף א"א לגמדי, ונעשה כמוהו.

וכבר בארנו לעיל ^(א) בסוד משנת הוא היה אומר, בן ה' שנים למקרא וכו' כי הם כמה בחי' ומדרגות גדלות דז"א, ואמנם בהיותו למעלה בא"א, אז נקרא ז"א זקן, ואז זקן שלו לבנה, כבן ע' שנה או שמונים שנה שמלביץ זקנו. והענין: כי אז בוקנותו עולה ז"א ער דיקנא דא"א, וכמו שא"א זקנו לבן כעמר נקי, דיקנא חיורדא, כן הו"א בהגיע שם, זקנו לבן כמו א"א, וז"ש רז"ל ^(ב) כי בים סוף נרמה להם הקב"ה לישראל כבחור, זקנו שחורה כאיש מלחמה עם המצרים. אך במתן תורה זקנו לבן כזקן. ^(א)

והענין: כי בפסח היה קטן ובחור, והיה זקנו שחורה, כי סוד זקן ז"א הוא שחורה. אך בשבועות במ"ת, עלה ער דיקנא דא"א שהוא לבנה, ולכן נרמה להם כזקן לובש לבנים. לכן כדי להעלותו ער שם, שיהיה זקנו לבנה, צריכין אנו להמשיך הכתר שלו מא"א, ואז יהיה זקן ממש. והנה כתר הזה נכנס מתחלת ליל שבועות, ואינו נגמר ליכנס עד אשמורת הבוקר, ואח"כ מזדווג עמה ביום, בתפלת שחרית ומוסף כנדע, כדרך השבתות ימים טובים, ולכן אנחנו אסורים בזווג ליל שבועות, כי גם למעלה אין זווג, ולכן

הנחה

(א) א"מ: כי בחור גי' רי"ו גבורה, כי מצדו בחור כארזים ותקיף, וכבחור במלחמה.

(ש) שער הכוונות ח"ב ענין חג השבועות דף קצ"ט. זהר אמור אות קמ"ו דפו"י דף צ"ו. זהר פרשת חצוה אות ע"ה דף קפ"ג: ועיין בשער הגלגלים הקדמה מ' דף קע"ט בהגהות ומ"מ אות פ'.

(ת) הקדמת ח"ו אות רמ"ח דפו"י דף י"א: (א) שער חג המצות פ"א. (ב) מכילתא יתרו פ' ה'.

אל האחוריים לצורך המלכות. וכאשר עולה החסד למעלה, אז יורד הכתר של ז"א מלמעלה, ויורד עד ראש ז"א, ונתקן אז בחינת הכתר של ז"א. נמצא, כי בחי' החסד העולה, היא גורם ירידת הכתר, והנה כתר נקרא שער הנ' דבינה, לפי שאין הכתר ז"א נעשה כל עצמו, רק מגופא דבינה כנודע, והנה יש בה נ' שערים, והם סוד ה"ת, וכשנגמר תכלית כל החסדים לכנס, אז יורד הכתר. נמצא, כי הכתר כל עיקרו אינו אלא מבחינת החסדים, והוא אחרון שבכולם, ולכן באותו החסד הנחלק, וגורם לכתר לירד, הוא משפיע אל הנוקבא, וטובלת בו ונטהרת.

והנה מה שראוי לקרות בליל שבועות, כדי להמשיך הכתר הנ"ל, הוא זה, שתקרא ג' פסוקים ראשונים, וג' אחרונים, מכל סדר וסדר, ואם נודמן לו פרשה פתוחה מד' או ה' פסוקים, בין בתחלת הפרשה בין בסוף הפרשה, צריך לקרותה. בפרשת בראשית עד לעשות, סוף פרשת ויכולו. וכן מכל נביא ונביא, וכן של כתובים, וכבר נדפס.

(זה נמצא בס"א: ויכוין בשמות היוצאים מהם, שהם כ"ד קישוטי כלה, שם אחד בכל ספר, והוא יוצא מאות ראשונה ואחרונה, של תיבה שניה, של פסוק אחרון של הספר, אות א' נקוד קבוצ, ושניה קמץ. ואם התיבה בת ב' אותיות היא השם, ובספרים שכופלים פסוק אחד, אין השם יוצא מפסוק הנכפל, אלא מפסוק אחרון ממש. ועוד יכוין שם אחד, בתיבה שלפני תיבה אחרונה ע"ד הראשון, ויצרף זה השם השני עם שם הראשון, ויכוין אותו מצורף בשם א' של ד' אותיות. ויכוין בו צרוף א' של אדני, וכה יעשה בכל הכ"ד ספרים, בספר ראשון צירוף א' של אדני, ובשני השני עד כלותם. והכ"ד ספרים, הם

הנחה

בא חבר א', ושאלו להרח"ו למה לא בא פלוני, ואמר הרב רח"ו אולי נודמנה לו טבילת מצוה.

המנהג פשוט בישראל לעסוק בתורה בליל שבועות, ואינן ישנים אף רגע א', כדי להמשיך אותו הכתר עליון דז"א שהיא דיקנא דא"א^(ב) ואח"כ באשמורת הבוקר, מעט קודם עלות השחר, בעת שמשחיר פני הרקיע סוד אילת השחר, אז מצוה לטבול, כדי לקבל תוספות קדושה מבחי' הכתר, ועליו נאמר וזרקתי עליכם מים טהורים, כי אז המלכות טובלות במקוה העליון, שהוא סוד הכתר שער הנ', ויתקן לה כתר בסוד הטבילה, ואנו ג"כ שושבינא דמטרוניתא טובלין עמה, ומוליכין הכלה לבית הטבילה בעת ההיא, [ואז היא טובלת בכתר שער הנ', בסוד וזרקתי עליכם] שנגמר תיקון של מקוה העליון.

^(ג) ודע, שכל מי שבטילה הוא לא ישן כלל ועיקר ויהיה עוסק בתורה, מובטח לו שישלים שנתו, ולא יארע לו שום נזק, והוראת חיי האדם הוא בלילה זה.

וזה סוד הטבילה ההיא, ארו"ל^(ד) חייב אדם לטהר א"ע ברגל, בכל ערב י"ט, צריך לטבול, ויכוין הוי"ה אהי"ה ביהי"ן גי' רגל, וגם כוונת המקוה גימ' אהי"ה דההי"ן. ואחר שיטבול, יתפלל מנחה, ויכוין כי אותו שעה שמכין להתפלה, שמדת המלכות עולה למקומה שהיתה קודם הקטרוג, ולכן יכוין בכריעה וזקיפה כמו בע"ש בתפלתו תחלה וסוף כנ"ל בע"ש.

והענין: כי בלילה נכנס כתר עליון דז"א, אך היא אינה עולה עמו, רק מקבלת טהרה משם במקומה ובבוקר אז גם היא עולה עד שם ומזדווגת עמו. וז"ס הנזכר בזהר^(ה) פרשת אמור, והענין נ"ל שכך שמעתי ממורי ז"ל, כי הנה ידעת איך הכתר של ז"א, וכתר של נוקבא נעשין ברגע א', והוא כי החסד שבת"ת ז"א, היינו חסד ג', נחלק לב', חציו עולה למעלה בכתר, וחציו יוצא

(ב) צמח: ספרו לי החברים, שהיו נוהגין לקרות ליל שבועות בבית הרב הרח"ו ז"ל, וליל א' של שבועות נתקבצו החברים ז"ל כמנהגם, ולא

(ג) הקדמת ספר הזהר אות ק"נ דפו"י דף ט'. (ד) ראש השנה ט"ו: (ה) אות קס"ט דף צ"ח.

ע"ב וס"ג, שהם יו"ד ה"י יו"ד ה"י ג"י ע', וב' מלואים של ע"ב ס"ג, שהם מ"ו ל"ז הכל ג"י קנ"ג, הסר מהם ב' כוללים של הב' שמות, נשארים קנ"א כמנין מקוה, ובמקוה הזה טובלת הנוקבא. צמח: משם הרב ר"ן ז"ל, שהיה אומר כי בלילות הללו כמו שביעי של פסח, וליל שבועות, וליל ה"ר, מצוה לפרוש ולגלות עומק החכמה, לפי שבאלו הימים הזמן גרמא והוא זמן מוכן לסודות וראוי לפרשם אז.

זה מ"כ במחזור של מורי ז"ל, של מועדים כמנהג האשכנזים, בסוף חזרת עמידה דשליח ציבור, ביום א' בשבועות, שם כתוב מבחוק, מכת"י מורי זל"ה, ענין זה, וז"ל, יום א' דשבועות, יקרא י"ג מדות ג"פ, ואח"כ יאמר רבש"ע מלא כל משאלתי וכו', וכן יהי רצון, ויחזור התפילה ג"פ, ואח"כ יאמר ג"פ ואני תפילתי וכו', וכן יעשה במוסף, וביום ב' דיוצר ע"כ, וכן בפסח ובסוכות. ויכוין כ"ד שמות הנ"ל בניקודים הנ"ל. מ"ש בזוהר^(א) פרשת בראשית, כל שתא איקרי אל, והשתא איקרי כבוד אל, כי לכל השנה אין לה שם א"ל, אבל עתה יש לה דעת יותר פנימי, והוא שם ס"ג ג"י כבוד א"ל, ודעת זה אין לה אלא בעת הזווג, שהוא יום השבת ויום שבועות שאז דוגמת שבת כנודע, לכן אינו רק יום א', ולא ז' ימים כמו פסח וסוכות.^(א)

סוד ז' ברכות שבעמידת י"ט, לעיל שער מקרא קודם, וגם ניקוד היות שבעמידה. סוד מפני היד שנשתלחה וכו' שם, ע"ש כל כוונת תפלת.^(א) כוונת ט"ב, ובין המצרים: באותן הימים, שבין י"ז בתמוז עד ט"ב, כבר כתבו הפוסקים אסור לאכול פרי חדש, או ללבוש לבוש חדש, כדי שלא יצטרך לומר עליהם שהחיינו, וכן ראוי לעשות באלו הימים, לשמור עצמו מלאכול פרי חדש, או ללבוש בגד חדש.

צמח: וני"ל, שבחולה מותר, אפילו בחול, מפני

ה' חומשי תורה, ה' מגילות, ח' נביאים, והם: יהושע, שופטים, שמואל, מלכים, ישעיה, ירמיה, יחזקאל, ותרי עשר כחד חשיבי. והשם יוצא מפסוק אחרון של מלאכי. וה' כתובים והם: תהלים, והשם יוצא מפסוק אחרון דספר חמישי, איוב, משלי, ד"ה, ודניאל עזרא ונחמיה כחד חשיבי, והשם יוצא מפסוק אחרון דנחמיה ע"כ. ובכח הלימוד זה, אנו מושכין כתר לז"א, כמ"ש (לעיל).

(נ"א מע"ח: צריך לקרות דניאל קודם דברי הימים, ואחר כל הסדר נוהגים החברים לקרות אדרא רבא, מן זמן הרב רבי אפרים ז"ל. אמנם הכתובים של מגלת איכה יקרא בלחש, כי הוא י"ט. ותקרא הפטרה דיום א' דשבועות, ביחזקאל, ובחבקוק הפטורה דיום ב', ותכוין בסיום כל ספר, בהשמות היוצאין מס"ת הספרים כ"ד, שהם נגד כ"ד תכשיטי כלה, הנזכר בימי אלול, מכתב יד מורי זל"ה, והניקוד אות א' בקיבוץ, ואות אחרונה בקמץ, והם בסוד דע"ק וכ"ע עתיקא, והם התדפ עב וכו', היד'ע' בשורוק, ת' פ' ב' בקמץ, ואיני ידע מנין לו. ומה שאני עיינתי וחקרתי הוא, כי אלו השמות יוצאין מר"ת ומס"ת של תיבה שנייה של פסוק אחרון מכל ספר וספר. (מתלמידי אר"י ז"ל, כתבו כ"ד צרופים אחרים, כגון בו, ב' בשורוק ו' בקמץ, היוצא מתיבה הסמוכה לאחרונה שבסוף הספר, כגון בארון. בן, ב' בשורוק נ' בקמץ, וכן בספר ב' בכל מסעיהם בל וכו', ב' בשורוק ל' בקמץ) מהרי"ס, שהם טובים להצלחה ולזכירה, ומסוגלים מאוד לכוין בהם) ע"כ

ובענין הטבילה של אשמורת יום השבועות כנ"ל, אמר לי רבי יצחק הכהן, כי נלענ"ד שהם אלו השמות ואיני זוכר היטיב, והם להמשיך אל כתר שלה, שעושה עתה כנ"ל ע"י הטבילה, הם בחי' כתר זה, והם בחי' ב' אותיות ראשונים משם

הגהה

(א) א"מ: וקשה, א"כ בשמיני עצרת יהיה ג"כ כך, שהרי הוא ג"כ יום א', וא"כ היינו הך, וצ"ע.

(ו) הקדמת ספר הזוהר אות קכ"ט דפו"י דף ח'. (א) שער הכוונות ח"ב דף ר"ה.

והוי"ה וכח"ו שלאחריו, והוי"ה ג' ושם מצפ"ץ אלהים, ושם ארנ"י.

צמח: גם סיפר לי החכם הר"י כהן נר"ו, משם הרב ז"ל הרח"ו, שלא היו חכמי אותו הדור מניחין אותו לומר בט"ב, אותה קינה שכתובה איכה חשכה אור הלבנה, שבה סוד התורה היש מוציא לאורה ומי הוא זה אשר הרור יגין בשבילו וכר, כל זמן שהיה הרב בצפת, כי אז היה בדורו של הרב זלה"ה, שהיה יודע בסודות התורה והיה ראוי שהדור מגין עליו) והיה ראוי אח"כ להוסיף דברים שנפלאו ונעלמו, המה סודות בפטירתו בנשיקה.

מהחברים: בט"ב יכוין ערבית ושחרית כל היה בשבא, כי אז הגבורות שולטין, ובמנחה בסגול, כי כבר התחלת המתקה, שכך חמתו באש ויצת אש בציון לכן אומרים נחם במנחה בט"ב) ובמנחה בברכת ענינו, לעולם בסגול ואהי"ה משולב עמו. וליחיד, בשומע תפלה בניקוד חטף סגול ואהיה נוסף. ובמנחה חטף סגול ואהי"ה משולב עמו.

צמח: שמעתי בדמשק ששאלו להרח"ו ז"ל, למה אומרים ברכת הלבנה במוצאי תשעה באב, והשיב לי לבשר ללבנה ולישראל, כי כשנחרבה הבית וגלו, הרי הם עתידין להתחדש כמותה, הרי ישראל והשכינה עתידין להתחדש, וזהו בשורה או. וגם כי בט' באב נולד משיח. בט"ב אין לומר כל צרכי, שאז אסודים הכל בנעילת הסנדל.

דרוש למהרח"ו ז"ל,

על סוד ט"ו באב, וט"ו בשבט.

כבר כתבנו סוד המועדות, בחג הפסח עד ט"ו בשבט, נצח. פורים, יסוד. חנוכה, הוד. ולפי שפרשנו במקום אחר, חנוכה בנצח, ופורים בהוד, יצדק מאוד ט"ו באב ביסוד, ויגיד עליו ריעו בט"ו בשבט, שהוא מלוי הלבנה, מלא כל הארץ, ודאי שמבין שניהם תחננט עלים של פירות אילן כדלקמן. והנה ט"ו באב, בנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים. כמבואר סוף תענית, וסוד

שהפירות פותחין תאותו לאכול דברים טובים, ובמקום חולי לא גזרו רבנן.

צמח: סיפר לי בנו של הרח"ו ז"ל, כי זוכר שפעם א' היו חכמי הדור אוכלין על שלחן אביו, והפצירו בו לאכול פרי חדש, ואכל אותן בלי שהחיינו וזה כל אותן הימים שבין המצרים. מנהג טוב להתאבל אחר חצות היום, כי אז סוד הדינין, ולבכות חצי שעה או יותר על חורבן הבית, וטוב מאוד אל הנפש.

ודע, כי מחשרי עד אדר הם ו"ק דז"א, והם בסוד שנה, ואדר הוא היסוד. ואח"כ המלכות, הם ו"ק מניסן עד תשרי, נמצא כי חדש אב הוא הוד שלה, לכן שם נחרב הבית, בסוד כל היום דוה, וזה סוד הודי נהפך עלי למשחית. לכן אמרו² בזוהר, שכל האוכל בט"ב, כאלו אוכל גיד הנשה, ונרמז את, ר"ת תשעה אב, ע"ש בר"מ, והוא כי הלא ידעת, כי הירך שצולע יעקב, הוא ההוד.

מהחברים: בין המצרים צריך לכוין כוונה זו בברכת אבות, בהויה בחתימה, תכוין שיאיר הויה לשם זה טדה"ר, היוצא מאותיות שלפניו. ובאתה גבור, תכוין בהויה בחתימה זו, שיאיר לשם כח"ו, היוצא מאותיות של אחריו. ובאתה קדוש, תכוין בחתימה, הוי"ה לשם מצפ"ץ, היוצא מחלוף אתב"ש, וג' שמות אלו גי' שיי"ן עם הכולל. ובג' ברכות אחרונות, יכוין רצ"ה, גימטריא אלהי"ם דההי"ן, אשר אותיות אלו רצ"ה הם צרה, ח"ס עת צרה היא ליעקב, שהוא שם אלהים הנ"ל גי' רצה שהוא דין, ח"ס בין המצרים, כי משם באו הצרות. אם תוסיף שם ארנ"י שהוא דין, והוא גי' שיי"ן עם רצה הנ"ל, ותכוין כי ג' שמות אלו שהם דינין, בין המצרים, והוא צרה, והם גי' שיי"ן, יתמתקו עם ג' שמות שבג' ברכות הראשונות, שעולין ג"כ גי' שיי"ן כנ"ל, ואז מצרה נעשת רצה יי" בעמך ישראל.

וכשתאמר שים שלום, תכוין כי הם בר"ת ב' שין שיי"ן הנ"ל, וג"כ ב' תיבות שים שלום שעולין בגי' ב"פ שין שין הנ"ל, ויתירם ו' יותר, והם נגד ו' שמות הנ"ל שהם הוי"ה וטדה"ר שלפניו,

חכמה עלאה, ואומר קחו מקחכם לשם שמים, שהוא גימטריא חכמה בכללות עשר, הרי י"פ ע"ג, והלמד שמושית אינו מן המנין, ובלבד שתעטרנו בזהובים, פי' לקנות בהם תכשיטין אחר הנשואין, דכולם בחכמה עשית.

ובהכי דייק שפיר מה אתה בורר ולמי אתה בורר, פי' באיזה מדה טובה תנחם דעתך, וזו היא סמיכות פסוקים שבאו במשנה, כי הפסוקים שבאו בסוף משנה הם הסתכלות האנשים בשבחות של בנות, ופסוק דצאנה וראנה, היא התבוננות הבנות בעושר דגברא. ואף ביה"כ תשמחנה בנות במחול, שהוא עצמו יום סליחה, ובו הזמנה לזווג על יום ח' דחג, ובו ניתנו לחות שניות, סימן יפה לנולדים שיהיה זרע ברך ה', מקרא שאין לו הכרע אשר ברכו י"י, ושהוא ברוך י"י בטרם תצא מרחם, ולפיכך במשנה נקרא יום חתונה למ"ת בלוחות שניות, וט"ו באב יום שמחה לבנין בהמ"ק שבשילה, שבו הותרו השבטים לבא זה בזה, ובמקדש ירושלים חבר מגל, ועליית הרגל שהוא שמחה רבה, ודי בזה.

ודע, כי אותיות אהו"י, הם חיות גדול למועדי הו"ה, אהו"י גופא שם קדוש, היוצא מן אהיה הויה, באותיות שהן פשוטות בלי שום כפל, ואלו אותיות שם כח שסערת הים נוחה מפניה, אם תכתוב חותם זה על תורן הספינה, לאותו צד שהרוח נושבת. ומספרן כ"ב, שכל אותיות התורה נחות ע"י, שאין לשום אות הברה שתנחם בה בכח הנקודות, אלא בשיתוף אחד מאותיות אהו"י בסתר או בגלוי. וכן ר"ת "בראשית" ברא "אלהים" את "השמים" ואת "הארץ", שהוא פסוק ראשון דתורה גי' כ"ב, שלא נברא שמים וארץ, אלא בשביל כ"ב אתון דאורייתא.

וכבר גרם גלות מיעוט לאותיות אהו"י, א' נגרע מן כסא, וה' מן השם הגדול, כדכתיב על כס י"ה, י' נגרע מקרתא רבתא דירושלים, ובזכות מועדים ישוב הכל לאיתנו, א' בתשרי שהוא ר"ה, כונן למשפט כסאו. ו' בסיון. ה' חמשה ימים בין יה"כ לסוכות, והי' עצמה של יה"כ, ובצירוף י"ה

הזיוגים יונקת מבינה, סוד יה"כ, כמ"ש ה' הנושא אשה לשם שמים, עונותיו נמחלין לו. וסוד כרמים, כטעם כי כרם י"י צבאות בית ישראל, כי כרם גימט' י' הו"ה ת.

ועוד פי' בעיגול, כמו כרם ביבנה, שכולם רואין זאת לתוספת צניעות, ונסמכו מלתא של אותו יום, הואיל שבו הותר שבט בנימין לבא בקהל, והותרו השבטים לבא זה בזה, ובו ביטלו המבטל עלית הרגל, וכל הנטיעות של אותו יום, פסקה ערלה שלהם לזמן מועט, שהוא ב' שנים ומחצה דווקא, והוא שיעוד תיקון הזמן שנחלקו ב"ש וב"ה פרק קמא דעירובין⁽¹⁾ אם נוח לאדם שנברא וכו', עיין שם הפסוק ערלת לב, ובו כלו מתי מדבר. ובו ניתנו הרוגי ביתר לקבורה. ובו חבר מגל, שכל אותו יום כורתין עצים למערכה ותו לא, לפיכך הדבוקה בתפילות באותו יום, ומביאין קרבן עצים למערכה, כמ"ש בתענית, אלו הם ז' מעלות טובות של אותו יום, המכונה ליסוד, שהוא ז' בכ"מ.

ותנן התם באמרם, פי' בעל הכרמים, הנעשין שושבינן לזרע קדש, בסוד בחור שא עיניך וראה, בסוד אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי, עזרי בסוד עזר כנגדו, ובנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים ושוחקות, שהוא שבה גרול אליהם בכל זמן. ואף לגיטסא אחרת דתנינן תמן ואומרת, אין הכונה זה בלי ספק מאמרם, אלא על זקנות שבהם, שהיו אומרות כך, היינו את הילדות לצוותא ולצניעותא. לא יקשה אמרן ובלבד שתעטרני בזהובים, כי כן רדך הנשים שתאמדנה כך הזקנות לשם הילדות כדי לחבבן בעיניהם.

וטעם ד' משפחות: יפות, עשירות, מיוחסות, בינונית, שנינו שם בכדייתא, הן הנה היו מכוונות לד' אותיות שבשם, כשתסדרן לכולם שכינה ביניהן, הללו אומרין אין אשה אלא לנוי, הן ה' אחרונה, שחודרה אני ונאוה, והללו אומרים תנו עיניכם במשפחה, שאין אשה אלא לבנים, סוד ו' שבשם. והללו משתבחות בעושר, סוד ה' ראשונה, בינה. ועניות חולין עיניהם למרום, ליו"ד שבשם,

(1) צ"ל לנולדים.

(2) עיי' ירושלמי בכורים הלכה ג'. (3) עירובין י"ג.

כדכתיב ביה י"י אלהיך כורת עמך היום, והוא רל"ב (ח"ת"ד ע"ח). וכן ראשי בשמים במספר שו"ה, בת אשר, גי' תוצאות, והיא שכרה מברכת הזקן, שהצילה מתתק"ג מיני מיתות שנבראו בעולם, ונהפכו לה לתוצאות חיים. וכן ארור אתה מכל, גימ' אכן כאדם תמותון, שנתלה חובה על ידיך, אחר ע' שנים במספר אכן, תמותון, כמנין תתק"ב מיתות שבעולם, ומיתה הנשיקה שמשלמת חשבון תוצאות לא קחשיב, דלא אתערב במינייהון. וכאחד השרים תפולו, שהוא סמא"ל, מיוחד בשרים, שנטרד ממדרגתו. ואם תחבר עמהן מ"ה וב"ן גי' אלף, וז"ס האלף לך שלמה.

הוא חג המצות, דכולא עלמא מיהת יה"כ הוא בסוד בינה, לפיכך תוקעין זכר ליובל, וקודם לכן מרננין ז"פ י"י הוא אלהים, זכר לשמיטה הקודמת אליו, והם גי' תוצאות חיים, ר"ל י"י הוא האלהים גי' קכ"ט. וז"פ קכ"ט תתק"ג, גי' תוצאות, להכניע גי' שהיא י' פשוטה, ט' מאות, היוצאת מתחת הפטיש, דכתיב ביה למות תוצאות. ורמו במספר אותיות ע"ה, וזה תיקונם שלא יזיק. מכאן ואילך נזכה למצות סוכה, כ"ז בסוד ענני כבוד בזכות אהרן, במספר ז"פ ה' הוא האלהים, והם היו ז' כנודע, ובוה גשם נדבות תניף אלהים, לצורך תבואת גר"ן, והם במספר מכוון בנ' דמנצפ"ך, והכל בזכות הברית של ערבות מואב,

השער הכ"ד

שער ראש השנה

ביאור ענין ר"ה וכוונת נסירה,
ויתחלק לו' פרקים.

יזכה להשגה ע"י יחודים. ועוד יש תקנה להשגה, ונתבאר בשער היחודים ע"ש. הסליחות שנוהגין לומר באשמורת הבוקר, יאמר מלה במלה עם הצבור, וי"ב אלפא ביתא שבהם, הם נגד י"ב פרצופים שבאצילות כנודע. וקצת סליחות נתבאר גבי ב' וה', וע"ש בחלק א' מזה. ובחודש זה יתקן כל העונות והפגמים שפגם ושעוות, ויתקן כל פגם שראוי, כפי מה שיתבאר בתיקוני עוונות, ויתיר נדרו קודם ר"ה, וילקה ויכוין כוונת המלקות כמו שנתבאר (ט) במ"א, ואחר שתיקן פגם העוונות, אז ינסה בעצמו אם נשמתו מתוקנת, והוא שיסגור עיניו, ויציר במחשבתו שם הוי"ה, אם תהיה נשמתו מאצילות, יראנו בצבע לבן מתנוצץ. ואם מבריא, בלתי

בענין ימים ראשונים שאחר ר"ח אלול, יעשה הפסקה של שני ימים, ויכוין היחוד שנתבאר בשער יחודים ע"ש. ומצוה להתענות בחודש הזה, כי כן התענה משה מ' יום אלו, מר"ח אלול עד יום הכפורים, כי הם ימי רצון. ויאמר ביום שמוציאין ס"ת ג"פ י"ג מדות, וג"פ פסוק ואני תפילתי, וג"כ יכוין בכ"ד שמות היוצאים מכ"ד ספרים, וישאל חיים וכפרה על עוונותיו. וגם יכוין באלו המ' יום יחוד הדיקנא, שנתבאר בשער היחודים (ח) ע"ש.

וקודם היחוד, יטבול עצמו, וירחיק עצמו מעבירות, ויהיה איש ירא וחרד את דבר ה', וירחוק עצמו מהקפדה ומכעס, אפילו לדבר מצוה, ומהליצנות וגאווה, ויזהר מאוד בברכת הנהנין, ואז

(ט) שער המצוות פרשת תצא דף קמ"ג.

(ח) ת"ר ע"א (ח) שער רוח הקדש תקן י"ז דף קכ"ו.

בהם לזוכרם תיכף אחד נוסח סידר התפילה הנ"ל. וזו נוסחה: י"פ ע"נ, י"ע בשודק, פ"נ בקמץ, עיין בשער שבועות, ובסידור כ"ד שמות של כ"ד ספרים.

העיד הרי"ס ששמע ממורי זלה"ה, שהיה אומר תמיד הסליחות שאנו אומרים כליל אשמורות ר"ח אלול עם הצבור מלה במלה. (צמ"ח, ויש לזה סמך בזהר פרשת יתרו, ובעין יעקב) ואשר לא צדה, ר"ת של "אנה לידו" ושמתי" לך, הוא אלול, לרמוז כי חדש הזה נתנו הש"י לכפרה, לכל מי ששגג וחסא, ועשה שום עון בכל השנה, והוא קרוב לקוראיו בחדש הזה, שהוא ר"ת אלול. וכן ר"ת "אני לרודי" ורודי" לי, ר"ת אלול. (צמח: גם ליי"אמרו "לאמור" אשידה, ר"ת אלול למפרע, כי אז יצאו כל ניצוצין מהגלות.)

דאוי להבין בכל אלו הימים, הראשונה למה היו ב' ימים דר"ה, ומה אלו הב' ראשים. ועוד מובא בספר הזוהר, כי יום הא' הוא דינא קשיא, והב' הוא דינא דפיא, ולמה כן. ועוד, למה היו עשרת ימי תשובה, ואלו ב' ימים ראשונים הם י"ט, והיום האחרון ג"כ י"ט, וצריך להתענות בו שהוא יוה"כ, והימים שבנתיים אנו אומרים תחנון וסליחות, ואחד זה בארבע ימים שבין יה"כ לסוכות, אין אנו אומרים תחנון, ולמה כן, כי מה הפרש בין אלו ימים, שבין ר"ה ליה"כ, ולמה אח"ז בא יום אחד שהוא י"ט הראשון של חג הסוכות, ואח"ז ר' ימים של ח"ה, ואינם י"ט ממש, וגם אינם חול כימים שבין יה"כ לסוכות. ואח"ז בא יום א' י"ט, שהוא שמיני עצרת.

אלא, להיות כי הרבדים חוזרים בזמנם בכל השנה למציאת הראשון, והנה בתחלת הבריאה יצאו זו"ן אב"א ר"ו פרצופים, וגרם זה מה שלא המתין אדה"ר את הזווג עד ליל שבת, כי אז היה יורד הכל מחוקן, והמאציל העליון עשה כן שיצאו אב"א, כרי שלא יתאחזו הקליפות באחור, כי בפנים אין להם אחיזה, אבל באחור שהוא בחי' אלהים, ואחד הק"ך צרופי אלהים שיש בקרושה, בסוף יש אלהים אחרים, וינקו, לכן באו אב"א,

מתנרצץ. ואם מיצירה, בצבע ארום. ואם מעשייה, בצבע שחור. ואותו אות אשר לא יוכל לצייר בקל במחשבתו, הוא האות שפגם בו, וצריך לתקן אותו בתשובה, ואם ידאה לפניו השם כשלהבת אש, ידע שארם שלם הוא בלי חטא.

נוהגין להתענות ערב ראש השנה, ומתקבצת ערה קרושה של ת"ת, להתרת נדרים ושבועות. וסוד החכם שמתיר את הנדר הוא, כי נדר הוא בבינה כנודע, וחל על דבר מצוה סוד המלכות, ונדר למעלה וחלה על דבר מצוה. והחכם הוא סוד החכמה בעל הבינה, ומתיר נדרה, כי ברשות בעלה קיימת, והשבועה אינה חלה על דבר מצוה, כי השבועה היא במלכות כנודע, ומצוה ג"כ במלכות.

פרק א'

מהחברים: ענין ארבע ראשי שנים כולם ברחל, ויום א' של ר"ה היא לאה, לכן היא דינא קשיא, כי היא בנה"י רבינה, הנקראת אלהים, דינין מתערין מינה. אך אשר יאהב ה' יוכיח אותו, וידין את דינו ביום ב' דר"ה, ואז דינא דפיא, כי פה הדינין נייחא ברישא וקשין בסיפא, כי מחזין שלה הם מנה"י דדכורא דז"א, ובלאה הוא להיפך ממש.

מ"כ במחזור מודי ז"ל כתוב מבחון, קודם תפילת אלול, ח"ל, בעשרת ימי תשובה יום צום, ישאל אדם חיים וכפרה, ויעמוד בשעת הוצאת ס"ת, ויקרא ג"פ י"ג מרות, ואח"כ יאמר, רבש"ע מלא כל משאלותי לטובה, ומחול כל עונותי, והפק רצוני, ותן שאלתי לי ולבני ביתי לטובה, ותן לי חיים טובים וארוכים, בכבוד ובמנוחה, בידאתך, בשלוה ובהשקט ובטחה, ופרני מכל צרה ויגון ומות, ומכל שעות דעות המתפשטות ויוצאות לעולם, והבוטח בה' חסד יסובבנהו אמן וכי"ד. ויאמר ואני תפילתי ג"פ, וכן שאלתו יאמר ג"פ, וכן במוסף ובמנוחה, כרי שישלים ג"פ, וישלם שאלתו ויקרא ג"פ. ומ"כ תיכף אחר הנ"ל, כתוב אלו שמות הכ"ד של ספרים, ואולי שצריך לכרין

(י) שעה"כ ענין יוה"כ דף רע"ה. עולת תמיד דף קל"ג.

ביוה"כ, אנו אומרים וזכרנו, אף שכבר נעשית הנסירה מן החיצוניות, עכשיו ביום זה נעשה הנסירה בבחי' פנימית, בבחי' הנשמות. בר"ה ויוה"כ וסוכות, דמורה דחילו עד יוה"כ, שמאלו תחת לראשי. וביה"כ חיבוק, כדי להחזירו פנים בפנים. ובסוכות רחימו, וימינו תחבקני, לכן יש בו ניסוך המים. והמצות שבו, שהוא לולב ואתרוג, הם הארת החכמה בחסד. ויה"כ הוא הארת אמת בחבוק השמאל, ובש"ע הזווג.

פרק ב'.

^(א) ענין הנסירה אשר בי' ימי תשובה. דע, כוונת הנסירה כבר בארנו, שהוא לתת דינין שבו"א אליה, ותשאר היא דינין, והוא חסד, ואח"כ אנו ממתיקין אותם. והנה כבר ידעת, כי בימים אלו היא אב"א עמו, והוא מחזה ולמטה, והנה ב' בחינות הם: א' הוא, כי כל הדינין אשר בכתר שלו, ניתנין לכתר שלה, וכן מחכמה שלו לחכמה שלה, וכיוצא בזה עד סיום הי' בחי'. ב', הנה מלבד זה, הנה מציאת הי"ס שלה הם בנה"י שלו, נמצא בזה כי הדינין שבת"ת שלו, הם ניתנין לכתר שלה. והדינין שבפרק א' דנצח שלו, ניתן לחכמה שלה, וכיוצא בזה.

ועתה נבאר ענין מציאותן, דע כי ביום א' דראש השנה, ננסדין כל הדינין אשר מכתר שלו, עד סיום הת"ת שלו, ואז נמצא כי הוא ננסד כחב"ד חג"ת שלו, והיא לא ננסרה דק הכתר שלה לבה, שהדי כתר הוא נגד הת"ת שלו, וכל אותן הדינין כולם מתקבצים בכתר שלה. והנה כבר באדנו, כשהבינה נסתלקה מתוך הז"א בסוד הדודמיטא של ז"א, אז דרך חוץ שלא ע"י ז"א, הבינה נותנת אלו הדינין כולם אל המלכות, כי תחלה היו באים לה ע"י הז"א, ועתה, סוד הגבורות שבמחוז הז"א נסתלקו, וכל אותן הגבורות והדינין ניתנין לה שלא ע"י הז"א, והרי הם דינין קשים מאוד.

ואח"כ ע"י השופר, חודרת הבינה בז"א, ואז נותן בה הזעיד אנפין מציאות הדינין כיוצא בהם

שיהיה אחד דנוקבא דנוקבא אליו, ובזה אין להם שום יניקה משם.

והנה בתשרי נברא העולם, חזור הרבד לקדמותו, לכן צריך הנסירה, וענין הנסירה הוא, ליתן לה כל הדינין, ושאר הוא כולו דחמים, וצריך למתק דיניה בכמה מיתוקים כאשר נבאר למטה. והנה הנסירה נעשית באלו עשרה ימים, בכל יום ננסר מדה אחת, וידוע כי רישא דנוקבא הוא באחור שלו נגד החזה, ומשם ולמעלה היא מקום לאה, כנודע שעמה הוא הזווג נעשית בכל אלו הימים, כי דחל עדיין לא נשלמת נסירה עד יוה"כ, ואפ"ה אינה דאוי לזווג עד ש"ע.

וביום א' דר"ה, ננסר מרישא דז"א עד הת"ת שלו ועד בכלל, ולהיות נוטלת ביום זה כל הנסירות הללו, לכן הוי דינא קשיא. ויום ב' דר"ה, שאינו ננסר אלא הפרק העליון דנצח שלו, שהיא חכמה שלה, ולכן הוי דינא דפיא, ולכן הוי ב' ראשים ממש, כי זה הוי מקומה, הא' בלאה מראש שלה, שהוא דינא קשיא. והב' מראש רחל, שהיא דינא דפיא. ועוד, כי הכתר והדינין ת"ת שבו, שהוא כתר שלה, הוי ב' ראשית, כי נקרא ראשית חכמה, וגם הוי יום א' דינא קשיא, לפי שעדיין לא ננסרה המוח שהוא חכמה ולא נמתקה, כי בנסירה לעולם נמתקה. וביום ב' שכבר ננסרה החכמה, הוי דינא דפיא.

ולכן צריך לכונן באלו הימים, בכל יום תיבה א' מאלו שהוסיפו בברכת אבות, ביום א' זכרנו לחיים, כי זכור עולה ע"ב קס"א, ונמשך זה המיתוק אל הנסירה, דרך נ' שעדי בינה, שהוא נ' של זכרנו, וגם צריך למתק מר"ת שהוא ל"ז, מלוי דס"ג. וס"ת מ"ו, מלוי דע"ב. ומלת לחיים, הם המחין, אהי"ה הוי"ה אהי"ה, שעולין חיים. ומלת מלך חפץ בחיים, הוי מקום דלאה שהוא המלך, והיינו המלכות. וגם מלך היא בינה, וחפץ הוא דעת, שמתגלה במצח הרצון. וכתבנו בספר חיים, דחל, שהיא הספר, והיא במקום הכתיבה, שהם הזרועות. למענן אלהים חיים, הם ב', שהם אלהים חיים.

(א) עשה"כ ענין ר"ה דרוש ג' דף ר"כ. תע"ס חלק ט"ו מאות קט"ו.

כגון יום ה', יורדין דינין דחסד שלו בחסד שלה, ודינין של גבורה ולמטה שבז"א נשארין בדעת, וביום ו' יורדין דיני הגבורה שלו בגבורה שלה, והדינין שמתפארת שלו ולמטה, נשארין בדעת שלה, ואינן יורדין, רק דבר יום ביומו.

נמצא עתה ג' מציאות: כתר חכמה, בינה דעת, ושאר הספירות. ולכן הב' ראשונים כ"ח, נחשבין לב' רישין, ב' ימים דר"ה, משא"כ אחר כך. אך בבחי' יתירה שיש לבינה דעת שלה על שאר הספירות, כי מתקבצין כל הדינין שם, אע"פ שאינן רק בתורת פקדון לבר, ולכן נהרג גדליהו בן אחיקם ביום ג', כי אז גברו הדינין, ותקיעת שופר אין בו. ואמנם לפי שגם בדעת שלה שהוא יום ד', יש בו מציאת הדינין, ולכן לפעמים נדחה צום גדליהו ליום ד', כנודע כשחל להיות בשבת להיות יום ג', והרי ידעת למה הם ב' ימים ר"ה.

אמנם ענין תקיעת שופר ביום ב' הוא, כי הלא אע"פ שכבר נתעורר הז"א מן השינה ע"י השופר, עכ"ז כיון שלא הגיע נסירה במוח שהוא חכמה, כי מציאותה אינה אלא ביום ב', ולכן עדיין נחשב לשינה. עד שביום ב' ננסר החכמה שלה, ויורדין שם דיני החכמה שלו, ואז תוקעין בשופר ומתערין המוחין, ומשם ולהלאה אין עוד שופר, כי אחר שנחעורר המוח שהוא חכמה, אין עוד שינה.

ודע, כי אחר יום א' שתקענו בשופר, אז לעולם כל מציאת נסירת הדינין, הם על ידי הז"א עצמו, ולא ע"י בינה אמא עלאה, כי כבר חזרה אמא על בנין, ונכנסה בגולגלחא דיליה.

והנה נשאר לנו לבאר עתה, ענין הפרש יום א' לב'. והענין, כי הלא ביום א' ננסרין כל הדינין מכתר שלו עד הת"ת שלו, וכל אלו נקרא דינא קשיא, כמו שידעת כי הלא יסוד של אמא מגעת עד החזה שלו, ולכן כל הדינין אשר שם נגד מקום הזה, נקראין דינין קשיין, כי אין המוחין יכולין להאיר מחמת הפסק מחיצת יסוד הבינה, ולכן דינין דדוכרא תקיפין ברישא, ולכן יום א' נקרא דינא קשיא. ואח"כ יום ב', שהוא מן הת"ת ולמטה, וכבר כלה מציאת הפסק יסוד של הבינה, ואז הארת הדעת שלו מתפשטת משם ולמטה, הוא מאיר שלא ע"י מחיצות, ואז הדינין שכנגדן הם

כנגד הראשונים למלכות, אך הם ממוחקים, כי הלא כאשר נסתלקו המחין שלו למעלה, נעשה שם מ"ן לזווג או"א, וע"י אותו הזווג נמתקו יותר, ועתה נותן לה פעם אחרת, מציאות אותן הדינין ממוחקים, ע"י תקיעת שופר כמו שביארנו.

והרי לך ב' בחי' ביום זה, ונמצא כי הכתר שלה ננסר ביום זה, וכל פרצוף לאה כולה ננסר ביום א', ולכן נקרא דינא קשיא ג"כ לטעם זה. ונמצא כי ביום א' ננסר לאה לגמרי, ועוד בחי' הכתר דרחל. ביום ב', נשארין חלק הדינין המגיעין אל כתר שלה מצד הכתר שלו, ונשארין בכתר שלה. ושאר המוחין שמחכמה שלו ולמטה, יורדין בחכמה שבה, ואז ננסרין החלק ראשון של נצח שלו, שהוא כנגד חכמה שלה, ואז נמצאת חכמה שלה נסורה, ואז יורדין כל הדין שבחכמה שלו לח:מה שלה.

יום ג', ננסר פרק א' של הוד שלו מהבינה שלה, ואז יורדין כל הדינין שמבינה שלו ולמטה בבינה שלה. יום ד', ננסר פרק א' של יסוד שלו מהדעת שלה, ואז כל הדינין שמדעת שלו ולמטה, יורדין בדעת שלה. יום ה', ננסר פרק ב' דנצח שלו, מחסד שלה, ואז יורדין הדינין שבחסד שלו לבד בחסד שלה, אך שאר הדינין של גבורה ות"ת שלו. נשארין לעולם בדעת שלה.

והענין הוא, כי ג' בחינת הם: כתר חכמה, בינה, ושאר הספירות. והענין, כי כבר ידעת, כי כ"ח לעולם הם סוד תריין רישין, ואלו הם סוד ב' ימים דר"ה, וב' ימים אלו הם שוין בבחי' א', והוא, כי כאשר אנו אומרים שכל הדינין הם מתקבצים ביום א' בכתר שלה, הנה כל הדינין הם משורשים שם בכח, ומתערבין שם, וכן כשמגיעין בחכמה ביום ב'. אך כשמגיעין ג' ד', בבינה דעת שלה, אז אע"פ שכל הדינין יורדין שם, על כל זה אינה לוקחת הבינה שלה, רק הדינין של חלקה, אך שאר הדינין הם בה דרך פקדון לבר, ואינם מתגלין בה, וכיוצא בזה בדעת שלה.

עוד בחי' ג', כשיורדין מחסד שלה ולמטה, כי אז אינן אפילו כמו הבינה והדעת, כי אפילו בדרך פקדון לבר אינן יורדין שם כל חלק הדינין, רק הדינין של חלקם לבר, וכיוצא בזה בשאר הימים.

הדינין של מוחין עלאין של הזכר המתפשטים בכל הט' ספירות שבו, הם מתפשטין ג"כ במוחין שלה, המתפשטין בט' ספירות שלה. ואמנם כאשר נוריד אותן למטה, הנה כל בחינות עליונות, שהם מן המוחין עד סיום היסוד של הבינה, שהוא בשליש ראשון של ת"ת דועיר אנפין, כאשר ירדו למטה בנוקבא, עד השליש ראשון של ת"ת שבה, הנה יבאו מלובשים עם יסוד של בינה, כמו שהוא למעלה ג"כ מוחין דו"א, בתוך נה"י של הבינה, ולכן כשירדו דיני המוחין של הזו"א למטה, יבאו מלובשים עם הבינה עילאה עצמה.

ואמנם מה שיורד מן המוחין עלאין, הוא חצי דעת של הזו"א, שהוא עטרא דגבורה, עם חצי היסוד של הבינה מלובשים בתוכו, ואלו נמשכין עד החזה של המלכות. אמנם גם כאן הם סתומים, ע"י חצי יסוד של הבינה שירדה עמהם, ואין האור מאיר הרבה. אך מן הת"ת ולמטה, שאז כלה יסוד בינה, שירדה ונתפשטה כאן, אז אין מחיצה מפסקת, ואז אותן הג' גבורות הנשארים פחות שלישי, שהם ב' שלישי הגבורות המגיעות אל הת"ת, וב' גבורות המגיעות אל נ"ה שלה, מאירין הרבה בה עד מאוד, כי אין להם הפסק יסוד הבינה, והנה מרוב אור גדול הזה, הם מוציאין היסוד ומלכות של הנוקבא, אשר עדיין לא היה להם מציאות, כי הלא ההתפשטות הנ"ל הם עד ההוד, אך לא היה עדיין מציאות אלו יסוד ומלכות שלה, וע"י הארה זו הגדולה יצאו יסוד ומלכות.

וגם טענה ב', כי כבר אמרנו, כי ב' פרקי תתאין של חו"ב מוחין דנוקבא, הם מתפשטין בנ"ה שלה, נמצא כי אותן הב' גבורות, המגיעות אל חלק נ"ה שבה, אין צריכין שם, ואז מכח אלו הב' יצאו יסוד ומלכות של הנוקבא, כי אלו הב' שלישים של הגבורה הג', הוצרכו לב' שלישי ת"ת שלה, אך אלו הב' גבורות שלא הוצרכו אל נ"ה שלה כנ"ל, וגם כי אורם גדול עד מאוד כנ"ל, לכן יצאו משם יסוד ומלכות, דוגמת מה שידעת בזו"א, שלא היה מעולם רק ו"ק, אשר נתעלו אח"כ והיו בסוד חב"ד חג"ת, והיו חסרים בו נצח הוד יסוד, ומחמת אור הדעת ה"ח המתפשטין בת"ת שלו, אחר כלות יסוד הבינה מחזה שלו, ומרוב אותו אור שבא

רפין ונקרא דינא רפיא. עוד טעם, כי כבר בארנו כי אחר יום א' ואילך, נמשכין הדינין אליה ע"י הזו"א עצמו, כי כבר תקעו בשופר, ונמתקו הדינין. ונחזור לענין, כי בכל יום ויום יש בו ד' בחי': הראשונה שבארנו, שהם מציאות חלק הדינין, שהיה בה. ב', מציאות דין, וב' מתוקים שנעשו בב' ימים הראשונים כנ"ל. נמצא, כי כאשר הוא ביום ב', אז ירדו הדינין של הבינה דו"א, אחר שהיו ד' בחי' הנ"ל, שהם ב' דינין וב' מתוקים, שהיו בב' ימים דר"ה כנ"ל. ועוד נתוסף בחי' ה', שהיא נסירה מחדש פרק א' של הוד הזכר, וכן כיוצא בזה, עד הגיעם אל יום הו', שאז נסרין פרק ב' של יסוד הזכר, שהוא כנגד הת"ת שבנוקבא, ואז יורדין של הזכר מת"ת שלו לת"ת שלה. ואמנם אין עתה מציאות ד' בחינות הנ"ל שאמרנו, כי הלא אותן ד' בחי' לא היה אלא ממה שננסר ביום א', שהוא עד שלישי הת"ת שלו, אך משם ולמטה אינו רק בחי' א' לבד, שהוא נסירה פעם א' לבד בלתי מיתוק.

ואמנם להשלים אותן הדר' בחי' בכל שאר הימים, הוא ענין באופן זה, כי הלא ידעת, כי הלא ג' מוחין פנימים דו"א, שהם חכמה בינה דעת שלו, הם מתפשטין גם כן לט' חלקים, ג' פרקין הראשונים בג' ראשונות שלו, וג' פרקין שניים בחג"ת שלו, וג' פרקין שלישים, בנצח הוד יסוד שלו. ונמצא כי מציאות הדינין שבאלו המוחין, הם מתפשטים בה ג"כ.

גם יש בחי' אחרת, והוא מציאת הדעת שלו, אשר הוא כולל ה"ח וה"ג, אמנם הה' גבורות שבו, יורדין ומתקבצין אל הדעת שלה, ומשם מתפשטין ה"ג אלו, בחסד גבורה ת"ת נ"ה, ומלבד זה גם כן החכמה ובינה שלה מתפשטין בה, כיצד: מוח חכמה שבה נעשין לג' חלקים, חלק א' בחכמה, וחלק ב' בחסד, וחלק ג' בנצח. ועל דרך זה מתפשטין הבינה שלה דרך קו שמאלי. אך הדעת שלה, מלבד שהוא מתפשט בקו היושר, שהם דת"י, על כל זה, גם הוא מתפשט בשאר, כנודע כי ה"ג מתפשטין בחסד גבורה נצח הוד שלה, וגם באלו יש בחינת דינין שנכנסין בה.

אמנם סדרן הוא זה: כי הלא כבר ביארנו, כי

ואח"כ ע"י הז"א אחר תקיעת שופר, שהם יותר ממותקים. ודע, כי אלו הבחי' הנכנסים הם ב' כנ"ל, א' בבחי' הכלים (ס"א דאמא) האחוריים, וא' בבחי' המוחין עצמן הפנימיים, כי כבר ידעת כי כל ספירה מט"ס של ז"א, יש בה בחי' מלכות, וכל אלו המלכיות ירדו וניתן אל הנוקבא, שהיתה בתחלה נקודה א' לבד, ועם אלו ה'ט' נעשית בת י"ס גמורות, כנוכרבמ"א. וזהו עיקר פירוש בבחי' נסירה, כי בהיותם בו באחור נדבקת בו, וכשנתנין בה, אז אינה צריכה לו, ונפרדת ונסרת.

ויש בזה ב' בחי': תחלה בחי' של הכלים, כמו שהיה הוא בעת היניקה. ואח"כ בנסירה, נותן לה גם בחי' המלכות שבמוחין פנימית עצמן, ואז נגדלת היא כל האחור שלו ממש כמוהו. והענין, כי גם החסדים שהיו באור המקיף, ועלו בסוד מ"ן, גם הם נתחדשו יותר, כנודע כי כל מוחין חדשים אינם הראשונים עצמן, והנה אלו החסדים, הם יותר ממתקים הגבורות שירדו עתה, שהם יותר ממותקות, ולכן כיון שהם יותר חסדים נמתקין, לכן הם דוחין את הגבורות אל הנוקבא, ונשאר הז"א חסדים לבד, וזה סוד אתי חסד ופריש גזעין הנזכר במקום אחר. והבן היטב מה שבארנו שם, שנמשכה לו בעת השינה חיים וחסד, ונמשך בז"א, והוא זה שביארנו. והבן מאוד, כי אינו נמשך בז"א רק אחר השינה.

והנה אחר שנסרה הג' מיני מוחין: א' מז"א, וא' מבינה, וא' מז"א אחר התקיעה כנ"ל, אז הוא י"כ, ואז הוא עולה עד אמא, וגם היא עולה אח"כ ביה"כ עצמו, בעת הנעילה, ולוקחת בה' תפילות ה"ג ע"י אמא עצמה למעלה במקומה ממש. והענין, כי תחלה כל מה שלקחה, הוא לצורך חצוניות כנ"ל, (נלע"ד, כי כנגד הג' כלים דחיצוניות, היו ג' מיני מוחין הנ"ל) ומה שלוקח עתה ביה"כ מאמא עצמה הם הפנימית, והרי נתפשטו בה ה"ג עד הוד שבה, ואחר אשר נתפשטו עד הוד בנעילה, שהיא תפילה ה', אז נכנסין כללותן שהיא החלק המגיע אל היסוד שבה, עם הלבושים הכוללים שלהם הנקרא צלם.

יצאו מחדש נה"י שלו, כן הענין בנוקבא. הרי כי יום ה'ט' שהוא ההוד, ובו כלולים יסוד ומלכות. ואמנם יסוד ומלכות לפי שיצאו ברגע אחד כנ"ל, לכן שניהן כלולין ביחד, והם סוד העשירית שהוא יה"כ. והנה לפי ששניהן הם יום עשירי, והם כלולים בהוד יום ט', ולכן אמרו"א כל האוכל ושותה בט', כאלו התענה תשיעי ועשירי.

מיום ר"ה, מתחלת הנסירה, עד סוף עי"כ, שאז היא אב"א עמו, מהחכמה ולמטה. ואז אפילו דורמיטא לז"א, והוא, כי נה"י דאמא מסתלקין ממנו, ונשארין חכמה ועטרא חסדים ערומים בלי לבוש, בסוד מקיפים על ראשו. אך בינה ועטרא דגבורות עם הנה"י, נכנסין בנוקבא, ונתנין אליה ע"י אמא שלא ע"י ז"א, ואז ננסר ת"ת שבו וכתר שבה לבד. והנה בהסתלק אלו המוחין מז"א, עלו בסוד מ"ן לאו"א, ונתחדשו לו מוחין אחרים חדשים ממותקים יותר, אך החכמה והחסדים הם לברם שהעלו מ"ן, כנוכר במקום אחר, בסוד התקיעה: תק"ע י"ה, דמטי לראש דאברהם, הם החסדים ועולין במ"ן לאו"א, ומולידין ב' מנצפ"ך לבד, כנוכר במ"א, כי כשהווג לצורך נוקבא לבד, אז די שהז"א לברו יעלה מ"ן, ולכן די שיעלו החסדים והחכמה בסוד מ"ן.

והנה ב' מנצפ"ך הם לצורך הנוקבא לבד, כי מנצפ"ך א' הוא דז"א, (ס"א החסדים) לרישא דז"א. ומנצפ"ך ב' הגבורות דז"א, שאח"כ הם חלק הנוקבא תתאה, ואז נותנם הז"א דרך האחור אל הנוקבא על ידו, והם יותר מתוקנים. ודע, כי אחר תקיעת שופר דיום א', אז כבר חזרה אמא תוך ז"א, ולעולם לא יצאה משם, אמנם יורדין כל הה"ג שבז"א אל הנוקבא דרך אחור, עד שיורדין כולם בה, ונשארין בו בחי' החסדים לבד. וגם האחוריים עצמן דז"א ננסרין וניתנין אל הנוקבא, והרי זה ב' בחי'.

והנה ביום עיה"כ, אז נגמרו להעשות יסוד ומלכות שבה, וכל זה לצורך פרצופה עצמה, וגם נכנסו כללות החסדים דיסוד ומלכות שבה. והנה הם ג' בחי': תחלה ע"י הז"א, ואח"כ ע"י אמא,

וז"ס החותם שהוא הצלם, ובתוכו ה"ג של כל חלק כללותן ביסוד, ואח"כ נכנסים בה בחי' החסדים הפנימית מאמא עצמה, וזהו אחר יה"כ, שאז כבר חזרה פב"פ עם ז"א כנדוע במ"א, ואלו הם כניסת נה"י דאמא בנוקבא בהיותה פב"פ, לכן א"א תחנונים בין י"כ לסוכות, משא"כ בי ימי תשובה שלוקחת גבורות כנוכר במ"א. ואחר שנכנסו החסדים הפנימים דאמא ונתפשטו בגופא, הנה החסדים המקיפין דאמא, נכנסים אח"כ בסוכות, ואז אין קפידא, אם גם החסדים הפנימים ומקיפים דז"א עצמו, יכנסו ויאירו בה ג"כ.

והנה בסוכות, אז נכנסים החסדים המקיפים דאמא, ונכנסים ג"כ החסדים פנימים ומקיפים דז"א עצמו, ומאיר בה ג"כ מכללות החסדים פנימים דז"א ביסוד שבה, וכללות החסדים המקיפים דז"א ביסוד שבה.

ובה"ר, נשלם לכנוס כללות החסדים מקיפים דאמא במלכות שבה, וכללות חסדים פנימים דז"א במלכות שבה, ואפשר כי זהו אחר חזרת נה"י דאמא תוך ז"א פעם אחרת, בעת היותם פב"פ והבן זה.

ויש ג"כ כללות חסדים מקיפים דז"א, מדעת שבו במלכות שבה, באופן שהם, א' פנימי בסוד הלולב, וג' מקיפים בסוד ג' מיני מקיפים, אדם דיבור מעשה, הנזכר במ"א. ולהיות שבמלכות שבה נכנסים כל בחי' מאלו כלולה מז', שיש מחסד עד המלכות, וכולן נכנסים במלכות, ולכן יש ז' הקפות, ובכל הקפה יש אדם דיבור מעשה, והבן זה מאוד טעם ז' הקפות דה"ר הרי נשלמה. וביום שמחת תורה, אז הוא זווג פב"פ, ונותן בה ה"ג בסוד זיווג גמור, או ה"ח, כי יש ספק בדבר. (א)

אמנם צריך שתדע, כי כל זה אשר נעשה מיה"כ עד ש"ע, לא נתארכו כ"כ הימים, אלא בעת האצילות ע"י חטא אדם, ר"ל: כי בתחלה בע"ש

נתקנה המלכות אב"א, ונדווגה שם עם ז"א אב"א, והוציאה את אד"ה כנוכר במ"א, ואז כל מה שאח"כ נעשה על סוף יה"כ, שהוא אב"א ונסירה, דבר זה נעשה אז בע"ש, ואם היה ממתין מלהזדווג עד יום השבת, היה גודם שבאותו יום שבת בראשית יחזרו זו"נ פב"פ, וישארו כן לגמרי, ויובררו אפילו המ"נ של המלכות דבחי' פב"פ, כי כבר המ"ן דאמא, ונוקבא דא"א, ונוקבא דעתיק, כולם הובררו לגמרי, אפילו בבחי' פב"פ, ולא נשאר לברר רק המ"נ דמלכות דבחי' פב"פ לבר, ואלו היה נבררין בשבת בראשית כנ"ל, היו כל המלכים נבררין לגמרי.

ולפי שחטא אדם, ואכל מעץ הדעת טו"ר, פי' הדברים על אמתתן הוא, כי הזווג נקרא בלשון אכילה, בסוד אכילה, בסוד אכלה ומחתה את פיה, והענין, כי בע"ש היו בסוד שעדיין לא הובררו המ"נ של המלכות, ועדיין היו הקליפות נאחזות בקדושה, וכשנדווג בע"ש ועדיין היו זו"ן אב"א, גרם שגם זווג העליון דזו"ן יחזרו פב"פ, והנה עדיין הנחש נאחז שם, כנוכר במ"א, וזהו עץ הדעת טו"ר, פי' הדעת החו"ג שהם היורדין בעת הזווג, עדיין היה טו"ר למטה במלכות, שעדיין לא הובררו, וכשעלו בסוד הזווג בע"ש, היו מורכבים מטו"ר, כי לא יכלו להתברר לגמרי.

וזה סוד נחש דאטיל זוהמא בחוה, ואז שלטה הנחש בקדושה, ונתקלקלו אדם וחוה, ואז כל מה שכבר הוברר שהם מיין נוקבין דאמא, (שהם בחינת לאה שבאצילות כנדוע, גם הוא חזר להתקלקל ונתערב בקליפות) ומכ"ש מ"ן דרחל, ואלו הם סוד קריין של אדם. וכנגדן למעלה ברא הש"י שדים ומזיקין בע"ש בין השמשות אחר זווג אדם, והבן זה מאוד. כי אלו הם דוגמת המלכים הראשונים, שכולם בחי' קריין בלי זווג, כנוכר במ"א, וז"ס עץ הדעת טו"ר על מתכונתו^(ב) ולכן לא היה יכול עוד ז"א להזדווג עם נוקבא תיכף

הגהה

(א) צמח: ר"ל אם החסדים הם עיקרים, או הגבורות עיקרים.

(ב) שער ההקדמות דף ת"י. שער הכוונות ענין ר"ה דרוש א'.

מאמא ולמטה נעשה על ידינו, ועל ידי הרוגי מלוכה. אך נשאר לידע, למה לא הזכיר באותו הדרוש רק הנקבות ולא הזכרים, כי הרי גם בזכרים יש בידורי המלכים וצ"ע

דע, רחל היא כולה דינין, אספקלריא דלא נהרא מגרמה, ולולי שקדם להיות רבוקה תחלה אב"א עם ז"א, והיתה עצם מעצמיו, לא היה חושש אח"כ לחקנה ולהאירה ולתת לה כל צרכה, לכן נרבקה תחלה אב"א עמו בכותל אחד לשניהן. והענין, כי תחלה היא גבורות לבר, לכן לא היה כי אם כותל א', חציו לזה וחציו לזה, אך אח"כ שקיע חסד באתרה, ואז מהחסדים נעשה כותל א' שלם לז"א באחודיו, ומהגבורות כותל שלם לנוקבא. ענין פסוק אחות לנו קטנה ושדים וכו', וענין שמאל דוחה נחבאר במ"א^ד.

פרק ב'

א"מ"כ, ויפלה ה' אלהים תרדמה, גי' תרגום, כי כל האחוריים הם בסוד רבוע כנודע, והנסידה היתה בהיות בו אחוריים אלו הנקרא תרדמה כנ"ל, ואח"כ הביאה פב"פ. והענין, כי כל ספירות מט"ס דז"א, יש בה הויה אחת, ואחוריים שלה גי' ע"ב, כי כל אחוריים הם בסוד רבוע כנודע, וט"פ ע"ב גי' תרדמה, ותרגום, וכולם ניתנין אל המלכות בעת הנסידה והבן זה. (וצ"ע, שאחוריים אינן אלא אלהים)

(ונלע"ך חיים, כי הרי ט' כחות המלכות הם נאחזות בז"א, ועם ט' כחות אלו שהם כח א' לבר, נשלם לי"ס כנוכר שם, ובעת הנסידה נשאר הוא בט"ס לבר, ואז ט' כחות אלו מתחברים עם כח נקודה אחת לבר רמלכות, ונגרלת ונעשית י"ס גמורות, והוא ט' לבר, כנודע כי אותו הנקודה שלה לעולם נפרדת ממנו, והיא בחי' בפ"ע, אך אותן הט' חלקים אחרים הם מתרבים בו, ולפעמים ננסרים והבן זה מאוד)

אמנם יש ב' בחי', והם: אחד, ופנים. ובעת האחור, כל הט' בחי' שלה של אחד הם בו, ובחי'

בשבת, ביחוד חסדים למחק הגבורות ההוא, כי גברו הדינין מאוד, וכל מה שהיה יכול לעשות ביום א' של שבת ההוא, נתאחד באותו זמן הרבה שיש בין ר"ה לש"ע, ואז נזווגו פב"פ כשאר י"ט, באופן, שאל תתמה איך הוצרכו כ"כ ימים.

אמנם אחר ש"ע, אז בכל שבת ושבת יש זווג פב"פ דזו"ן, הגם שבחול יש זווג פב"פ, אלא שהם יעקב ולא, או יעקב ורחל, או ז"א ולא, אך ז"א ורחל אינם חוזרים פב"פ עד יום שבת כנודע. נמצא כי כל אלו הבחי' של עכו"ב בכ"כ זמנים, וגדלות ז"א בעיבוד ויניקה וגדלות, אינו רק בעת בריאת העולם, אך עתה הכל נעשה בדגע א'.

אמנם כ"כ היה החטא גדול, כי אין בידור גמור בפעם א' של זווג פב"פ, כמו אם היה נעשה זה בשבת בראשית כנ"ל, אמנם מתבררין מעט מעט בכל זווג חווג, בין בחי' אחד ובין בחי' הפנים, ואותו המיעוט נתקן, וחוזרו זו"ן להתמעט מגדולתן כנודע, וגם אחוריים ראמא עלאה נתמעטו, בסוד נשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלים של מעלה וכו', וחודרין להתברד בכל זיוג חיוג, עד ביאת המשיח, שאז יושלם הכל להתברד לגמרי, אפילו אותו של המלכות, ולכן אח"כ יהיה תמיד פב"פ, ומשיכו נשמות אחדות שלא באו בעת המלכים הראשונים.

(וכפי הנלע"ך, כי אע"פ שבארנו במ"א שלא חזרו להתערב רק מ"ן רבינה דמלכות, נ"ל כי גם בכל מה שנחברד, אפילו בעתיק וא"א ירדו, כי הרי כולם הם למטה במקומן, כנוכר במקומו, אך אז נתקנו ונשלמו עתיק וא"א של הקליפות, בסוד אמלאה החריבה, ולא נתמלאה צור אלא מחורבן ירושלים. אמנם מה שלא הוזכר במ"א רק בינה ומלכות הוא, כי עד שם יש יכולת ב' הרוגי מלכות לברד, זה ברוחם, וזה בגופם, אך לא משם ולמעלה, לפי שאין בן אדם שזכה עדיין להיות לו יחידה דא"א, וכ"ש מעתיק, עד שיבא משיח, בסוד הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וכו', כנוכר אצלינו, לכן עתה נעשה מעצמו שם למעלה, אך

ג) עיין עץ חיים ח"א סוף שער הכללים. תע"ס חלק ח' אות ס"ג. ד) שער הפסוקים שיר השירים דף ר"ה.

א) מבו"ש מאמרים דר"ה דף ש"ב. תע"ס חלק ט"ו אות קמ"ג.

המספר, מן האחוריים של בחי' האותיות. ואח"כ באים המוחין דמצד הפנים שלו ושלה, ואז הפנים שלה ניתנין לה על ידו, והפנים שלו נשארין בו. (ג) וכמו שהאחוריים לוקחים תחלה על ידו, ואח"כ על ידי אמא. כן בחי' הפנים תחלה על ידו, ואח"כ על ידי אמא כנודע. ודע כי כל זה הוא מן הבחי' שלהם עצמם, אך אפשר שגם האחוריים של מלכות דאו"א בבחי' מספרן, יהיה בחי' פנים אל ז"א עצמו, וזה מובן. (ד)

והמשל לכל זה: הנה המוחין של ז"א דבחי' אחוריים, היה מכתר שלו, עו"ה: י, י"ה, יה"ו, יהו"ה. ומחובר עמו מספר אחוריים שלו, שהם י' אותיות ממש, כיוצא בהם ממש, אלא שהם בבחי' מספר שהוא ע"ב. ואח"כ בעת הנסירה, נשאר י' י"ה יה"ו יהו"ה דבחי' י' אותיות לבר אל הכתר דז"א, י' י"ה יה"ו יהו"ה בבחי' מספר שבהן ע"ב, אל הכתר דנוקבא. אח"כ באו המוחין דפנים אל זו"ן, ואז באה שם הוי"ה דכתר דז"א דפנים בבחי' ד' אותיות לבר, ובאה הויה זו עצמה דפנים בכתר דנוקבא, אלא שהוא בסוד מספר, שהם גי' כ"ו, והוי"ה ברבוע באחור. ועד"ז בכל הט' אחרות.

הגהה

(ג) אמר צמח: מכאן תשובה, כי כשאנו אומרים שהנקודה שרשית נשארת למעלה, היינו שבפנים, שלעולם עמו. וכשאומר שהנקודה שרשית יורדת בבריאה, היינו נקודה דאחור. וכשאומר שהט' נשארו, היינו ט' דפנים. וכשאומר שהט' ירדו למטה, היינו ט' דאחור. ועיין בכוונות).

(ד) צמח: כפי הנזכר כאן, שאחוריים הם שלמים, יכולין הזו"ן להזדווג פב"פ במקומן למטה בלתי פחד מהאחוריים, שהרי פרצוף נוקבא העומד תמיד באחור, שומר האחוריים, ומ"כ בדרושים אחרים כי עולין באו"א להזדווג שם פב"פ מפחד הקליפות, הנה שם מדבר, שאין פרצוף לנוקבא דאחור שלם, כי הם יורדין לפעמים בבריאה.

העשירית של אחור הוא לבדה בה, ותמיד לעולם עומדת בחזה שלו באחוריו, ואח"כ בנסירה מתחברים כל התשעה אחוריים בה יחד, ונגדלים כמוהו. ואח"כ בפנים יש בה נקודה אחת לבר מבחי' פנים, ויושבת בסוד תפלין דיד לעולם עמו, ואינה זה משם לעולם. (א)

ואז כל בחי' הט"ס דפנים שלה, ניתנין אחד לאחד עד שנגדלת פב"פ כמוהו, באופן כי כשאנו אומרים שאחר שנגדלת אב"א, אז חוזרת להיות נקודה קטנה בפנים, פי' הוא על אותו נקודה דבחי' פנים, שעדיין בבחי' פנים שלה אין לה רק נקודה, אמנם כל האחוריים שלימים לגמרי, והבן זה מאד. (ב)

והנה דע, כי בכל ספירה וספירה יש בה פנים ואחור, בסוד אותיות ולא בסוד מספר, וכנגדה אחור ופנים בבחי' מספר (ה) נמצא א"כ, כי כל בחי' אחוריים של מספר, הם של הנוקבא הרבוקה בזכר, שהם אחוריים של אותיות, והם אב"א שלו, והפנים של המספר דמצד אחד, והפנים של האותיות דמצד האחר, עדיין אין להם כלל, רק ב' האחוריים לבר. ובעת הנסירה ננסרת האחורים של

(א) צמח: נלענ"ד, שאינה זה מהפנים, דאל"כ איך אמר שחזרה להיות נקודה קטנה, שכוונתה תחת היסוד. גם מ"ש קטנה, נלענ"ד, שר"ל אחת מי' נקודות דנקודה א' מה' נקודות, כמו בזמן אצילותה, ומ"ש קודם נקודה, היינו כלולה מי' נקודות, כמו נקודה שבה' נקודות).

(ב) צמח: נלענ"ד, כי הנקודה היורדת בבריאה, היא נקודה דאחור, כי הנקודה דפנים אינה זהה ממקומה, ואח"כ אותו נקודה דאחור, נעשית פנים למטה. והנה היא א' בסוד ראש לשועלים. והנקודה דפנים כשחוזרת להיות נקודה קטנה כנ"ל, הנה אז תחת היסוד במקומה באצילות, והיא בסוד זנב לאריות, והיא שם ב"ן, והיא בשביעית, הרי זנ"ב, והש"י ימחול לכל מי ששולח יד בדברים כאלה).

(ה) ע"ח שער י"ח דרוש רפ"ח ניצוצין. תע"ס חלק י"א לוח התשובות תשובה צ"ה

ואלו הם אחר השינה שהוא סוד השופר. נמצא א"כ, כי המ"ג נעשה קודם כל דבר, ואח"כ נכנסו נה"י דאמא תוך לאה לנסרה, ויצאו משם לז"א לנסר את רחל, והבן זה מאוד, כן נראה לע"ד. והנה אח"כ ביום הב', חוזרת לעלות עד הבינה, ולוקחת בחי' הפנים, כי החיצונית כבר לקחה. ונלע"ד, כי תחלה היו ב' מיני גבורות הנ"ל קודם השינה ואחר השינה, והם ב' כלים החצון ואמצעי, ועתה לוקחת הפנימית ע"י אמא עצמה, בסוד ה' תפלות, ה"ג פנימית, ונעשה הכלי הפנימית מהם על ידיהם, ונגדלו בה י"ס הפנימית, כי כבר ידעת כי ב' כלים ראשונים מחוברים זו"נ אב"א בג"א שלו, משם א' דצבאות, בין דכלי א', בין דכלי ב', אך בכלי ג' הם ב' שמות נפרדים, כי אז בהיות לה כלי פנימית אין לה חיבור עמו, ויכולה לחזור פב"פ, כי אז הם רחמים ואין לה פחד להיותה באחור כנודע. ואמנם לאה כבר קיבלה בברכת אבות ביום א' דר"ה, וחזרה פב"פ כנודע, אך כל הנ"ל הוא ברחל.

ובזה תבין מה שכתוב במ"א, כי תחלה קבלה ה"ג לצורך י"ס דאחוריים, ומכללם נעשה גם כלי החצון ריסוד שלה, הנקרא ירושלים. ואח"כ ע"י הנסירה אחר השינה, ה' גבורות שניים, ומהם נעשה ונגדלת הכלי ב' רי"ס האמצעים, ואז חוזר לעשות כלי האמצעי ריסוד שלה הנקרא ציון, כנוכר במ"א, ע"ש מאוד. ואח"כ שננסרה, לוקחת ה"ג שלישים, ומהם נגדלה ועושה הכלי הפנימית שלישי. והבן זה, כי כל פנימית כולה אין נגדלין, אלא ע"י הגבורות, רוגמת ז"א הנגדל ע"י החסדים. א"כ כשאנו אומרים שניתנה לה ה"ג, ר"ל מוחין שלימים שלה, אלא שכיון שכל גדלות אינה אלא ע"י הגבורות לברם לכן נזכרו לברם כנ"ל, והבן זה מאוד. וגם לפי שבכל פעם נותנין ה"ג חרשות, ויסוד שלה, והם ג' מיני כלים שביסוד, עיין זה במקומו כנוכר. פי': כי אותן רבין ר"ה ליה"כ, הם מיסוד דמלכות חיצונית. וביום הכפורים, נעשה יסוד דפנימית. ובה"ר מלכות הפנימית והבן זה מאוד. ואם נאמר, כי בכל המשך

העולה מזה, כי בכל ט"ס דז"א באחוריהם, הוא ט"פ ע"ב, והיא לוקחת ממנו מספר רבוע הוי"ה א', בכל ספירות שלה. ובנין הפנים שלו, הוא הוי"ה א' בט"ס שלו, והיא לוקחת לבנין הפנים שלה, מספר הוי"ה אחת, בכל ט"ס דפנים שלה, שהוא ט"פ כ"ו, והבן זה מאוד.

כפי הנראה ממ"א, כי אחר שהם אב"א, ונתן לה בחי' הגבורות, אח"כ נסתלקו ממנו המוחין, וניתנו הגבורות לבדן אל הנוקבא ע"י אמא, והן דינין קשים, ואז המוחין שנסתלקו שהם חכמה וחסדים, שנשארו מקיפים כנודע, נעשו מ"ן, ונדרווגו אבא ואמא, והוציאו מנצפ"ך אחרים, ונתחדשו, ונתמתקים עתה הגבורות, כי הרי הם דינין יותר רחוקים, וחוזרין לכנס כל אלו המוחין, עם זה מנצפ"ך החדש תוך ז"א, נמשכין לנוקבא ע"י, בכל ט' ימי התשובה.

וכפי הנלענ"ד משם הוא, שלאה לוקחת הדינין ע"י אמא, להיותה במקום מכוסה מחזה ולמעלה, ואחר שננסר לאה כולה, עם עקביים שלה הנכנסים תוך כתר דרחל. נמצא, כי ביום א' דר"ה ננסרה לאה, וכתר רחל, ואח"כ חוזרין המוחין תוך ז"א, לנסור את רחל מהחזה ולמטה, שכבר היא במקום מגולה, ויכולה לקבלם ע"י ז"א עצמו, משא"כ בלאה. וא"כ נמצא, כי כל לאה ננסרת קודם השופר, ביום א' דר"ה, והנסירה היא שמקבלת גבורות חרשות ע"י אמא, וננסרת אז. ואחר השופר דיום א', ע"י השופר ההוא עצמו, באותיות באו מנצפ"ך חדשים לרחל, אלא שהם ע"י הז"א עצמו, וננסרת כתר שלה ביום א' דר"ה, ואחר השופר.

כלל העולה, כי הם צריכין בין ללאה ובין לרחל, הנקראות ירושלים וציון, כנוכר במ"א¹ צריכות ב' מיני גבורות קשות ומתוקות, והם הישנות קשות, וחדשות מתוקות, אלא שהקשות דלאה, לוקחין ע"י ז"א, והמתוקות ע"י אמא, ושתיהן נקרא קשות בערך דיני רחל המתוקות. ואח"כ הקשות והמתוקים דרחל, שניהן נמשכות לה ע"י הז"א עצמו, אלא שאלו הם קודם השינה,

(1) מבו"ש ש"ו ח"א דרוש ח'. ע"ח שער הירח. שער הכוונות דרושי יוה"כ פ"ה. תע"ס חלק ט' אות ע"א.

הזווגים שאח"כ, אע"פ שהם כפולים, שתחלה יש ביאה ראשונה רגבורות, וביאה ב' רחסדים, כולם נקראים מ"ן חדשות, והן מתלבשין בההוא יומא קדמאה, שהם ה' גבורות רחסדים ראשונים דבריאת העולם. ועיין מאוד במקומן, איך יש חצונית ופנימית, ובבחי' א' מהם, נכנסין תחלה המוחין בנוקבא, ואינה מקבלתן ע"י, ואחר כך בו. ובבחי' אחרת, נכנסין המוחין תחלה בו, ואח"כ על ידו מקבלתן.

ענין הנסירה, הנה כשבאים מוחין אל ז"א, נחנקת רחל מחציו ולמטה אב"א. אך לאה, אינה נגרלת חציה אחוד העלין, עד שאלו אורות החסדים המגולים דנ"ה למעלה ביסוד הבינה, ויבקעו ויתגלו החסדים, ואז נגדלת גם לאה. והרי נחקנו זו"נ אב"א לגמרי בכל אדרכו.

והנה תיקון ג' אחרונות, וגם תיקון ג' אמצעים דז"א, שהוא שיבקע יסוד ראמא אשר שם, נעשה ע"י תפלת לחש ותפלת החזרה, אך בחי' ג"ד, זה נעשה מאליו, וזה בענין יעבור, ואז נשלמה לגמרי.

סוד השינה והדורמיטא: כבר נכתב אצלינו, כי המוחין דז"א מסתלקין או ממנו, וניתנין לנוקבא שלא ע"י ז"א. ואמנם אל תחשוב שנשאר הוא בלי מוחין, כי אז באים לו מוחין מאבא ואמא עלאין, ואותן שהיו בז"א, שהיו מיש"ס ותבונה, והם ו"פ תתאין, הם ניתנין אל הנוקבא, נמצא שמשגיג הוא מעלה יתירה ע"י הרורמיטא.

פרק ג'

מדרושי החברים: ענין השינה שהוצרכה לצורך הנסירה, כי כמו שהנשמות שלנו עולין למעלה בכל לילה, בהיותן ישינים, ואז הם עושין מ"נ לזווג העלין לצורך עצמן, כדי שיחזרו להתחדש, כי בזמן שבית המקדש היה קיים, היה הזווג פכ"פ לנשמות חדשות, אבל עתה אחר החורבן, התפלות שלנו מועילים לפי שעה להביא נשמות חדשות בסוד אב"א לבר. וע"כ אנו אומרים יחד ק"ש בעת התפלה, לצורך זווג אבא ואמא, כדי שמאותו הזווג ינחיל מוחין לבניהם

יה"כ, נמשכין בה בכל גופה המוחין שלה, עם הגבורות, ובהגיע עת הנעילה, אז נגמרו להתפשט ה"ג עד היסוד בה ולא יותר. ובה"ד, במלכות, והבן זה מאוד.

אמנם ענין ה"ח שלוקחה ג"כ, כנודע כי יש מ"ה וב"ן בז"א, ומ"ה וב"ן בנוקבא. ובנוקבא מקודם ירדו ה' גבורות להתפשט בה, ואח"כ ה"ח. והוא היפך מז"א, כנודע. והטעם: כי נוקבא, עיקרה גבורות, ולכן בהם מתחילין, ועיין במ"א. ונמצא כי אחר שנתפשטו בנעילה הה"ג ביסוד שלה, אח"כ ירדו הה' חסדים שלה, שלקחם ע"י אמא עצמה, ונתפשטו בגופה, בימים שבין יה"כ עד ה"ד, בסוד הסוכה, פנימים ומקיפים, וביום ה"ד, נתפשטו הה"ג, גם תוך מלכות שבה.

אמנם אחר שחזרו פכ"פ, תיכך אחר נעילת יה"כ, אז גם היא מקבלת מוחין ע"י הועיד אנפין עצמו, כי נכנסו המוחין בז"א, ואז מאיד בה הז"א מן החסדים שלו אליה ע"י הלולב כנודע. וביום ש"ע, אז הוא זווג גמור, ונותן בה הה"ג, שהם מ"נ עצמו, ולא הכלים של היסוד שלה. אלא בזווג ראשון דבריאת עולם, אז אותן המ"ן דה"ג, נעשה דוחא דשרי בגווה, ומאז ולהלאה כולם הם מ"ן חרשים, וביום ש"ע נותן לה גבורות טיפות זרעית, ובפסח ה"ח.

כלל העולה, כי תחלה לוקחה רחל ע"י ז"א, י' ספירות חיצוניות, ואחר כך אחד השינה, לוקחת י"ס אמצעית ע"י ז"א, אך לאה לוקחתם ע"י אמא, ולפי שאז כבר א"צ להיותה אב"א, נקרא זה נסירה. ואח"כ לוקחת י"ס פנימית ע"י אמא עצמה ביה"כ, והם חו"ג. ואח"כ חזרה פכ"פ, ונמתקת ע"י החסדים דז"א המאירין בה, ונגדלת. ואח"כ יהיב בה דוחא ממש ולא כלים, וזה הרוח נקרא מ"ן ממש, ונותנו לה בסוד זווג ממש, בביאה ראשונה. ואח"כ בביאה שנייה נותן בה ה"ח רכורין.

אך דע, כי מ"ן, עיקרם גבורות, כי החסדים שבהם טפילים בסוד נוקבא שלטא על דכודא. והמ"ד הם החסדים, והגבורות טפילים להם. ואז יוצאין ב' נשמות, זכר ונקבה, וכל אחת כלול חו"ג. ואחר שהיתה זה בבריאת העולם, כל

בינה, אמא עלאה, ומשם נמשכה למטה עד יסוד המלכות, ותיקנה, ועשאה כלי.

והענין: כי הלא ^(א) אין אשה מתעברת מביאה ראשונה, גם ^(ב) ארז"ל, אין אשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי, פי': שמן ביאה ראשונה, נותן הזכר בנוקבא ה"ג, ואלו הם נשארין בה תמיד, בסוד שם ב"ן, דההוא רוחא דשדי בגוה, ובכחם מעלה מ"ן תמיד בשאר הביאות, ויש שמה מקום לקבל הטיפה, ולציידה בצורת ולד, ואם לא היתה אותה כלי, היו כל הטפות הולכות לבטלה, ולכן אין אשה מתעברת מביאה ראשונה, כי אותה הטיפה עושה כלי, ואין וולד מצטייד עד שיהיה תחלה בחינת כלי. ואמנם בימים הראשונים היו מוציאין הבתולות באצבע, והיו ממעכים ביד.

והענין, כי כדי שביאה ראשונה לא יהיה לבטלה, לכן היו ממעכין ביד, שכבר תהיה כלי שבה מתוקן, ואז תוכל להתעבר מביאה ראשונה. והנה גם בחי' זו היתה בנוקבא העליונה מלכות, כי ירדה היד העליונה של אמא ביסוד שלה, ושם מייעכה ביד, ונשאר אמתן ה' אצבעות לצורך כלי המלכות. וז"ס מקדש ארני כוננו ידיך, פי': המקדש הנקרא ארני, כוננו אותו ידיך העליונים. ואמנם כאשר המוחין נסתלקו בכל יום, כנודע שהם נה"י ראמא, כמ"ש שגם הידים שלה, שהם יותר גבוהים הם מסתלקין משם, ולכן בלילה אנו צריכין להמשיך אותן ידיים עליונים, ולתקן לה בחי' כלי לצורך זווג היום, ולכן אין זווג זה מועיל לנשמות חרשות, רק לחדש נשמות הישנות, דוגמת מה שגם הכלי שלה נתחדש בלילה בק"ש בבשכמל"ו, כמבואר אצלינו. ואחר שאמרנו ק"ש, ונעשה בה בחי' הכלי, אז אנו אומרים בידך אפקיד רוחי, באותו היד שנתקנו שם, אפקיד רוחי כדי שתתחדש.

ואח"כ בזיוג היום, כבר יוצא הכלי מתוקן, ועושה נשמות חרשות, רק שהוא בסוד אחר כנ"ל, וכן הוא באו"א, כי פסוק שמע ישראל של

שהם זו"נ, כדי שיזדווגו אח"כ בעת התפלה ועמידה כנודע, וזהו בזווג היום.

אמנם גם הזווג הלילה, אנו מיוחדים יחד ק"ש על מטותינו. וחסידים הראשונים, לא היו אומרים רק פסוקי דרחמי, ושמע ישראל, והוי סגי להו בהכי. אבל אנו צריכין לפרט, והלואי שנוכל לגרום הזווג העליון אחר חצות הלילה, לחדש את הנשמות הישנות. ותחלה אנו קוראין קריאת שמע לצורך הזיווג או"א, וינחילו עטרין לצורך זו"נ, שיזדווגו גם הם אחר חצות, לחדש נשמות. ונמצא, כי כמו שזווג זו"נ של היום גדול משל זווג הלילה, גם יחד ק"ש של יום, גדול משל לילה, ונתבאר אצלי במקום אחר.^(ג)

והנה הוא סוד חדשים לבקרים רבה אמונתך, כי המלכות הנקרא אמונתך, היא נעשית רבה וגדולה בכל לילה, ע"י הכללות של הנשמות בתוכה, ואז מתחדשים בתוכה. ובבוקר יוצאין מחדשות, וזהו חדשים לבקרים.

והנה בזווג של הלילה, בין אותו של או"א, בין של זו"ן, כיון שהוא גרוע משל היום, לכן הוא צורך התחלת תיקון לזווג של היום, כי זה של לילה, גורם הכנה ותיקון כלי של היסוד דנוקבא, שתוכל אח"כ בזווג של היום, להעלות מ"נ. וסוד התבוננות זה הוא, כי הלא עליית הנשמה בלילה, הוא ברחם של המלכות, שהוא היסוד שלה, והוא הנקרא יד, אשר הוא סוד כוונת הפסוק, בידך אפקיד רוחי, שאנו אומרים בלילה.

והענין: כי הלא ה"ג, הם ה' אותיות אלהים, והם חמשה אותיות מנצפ"ך, ושרשם הם למעלה, בה' מקומות: בחוטמא, בפומא, בדרועין, בדין, באצבעין. וכל אחד ממקומות אלו, כלולים בו כל הה"ג, רק שאינו ניכרת שם, אלא גבורה אחת בלבד בחוטמא, ובה כלולין ונעלמים כל הה'. וכן הוא בפומא וכו'. ואמנם בסוף הה' מקומות שהוא סוד ה' אצבעות, נתגלו כל הה' גבורות, לכן היה נדרו ה' אצבעות שהוא סוד יד הנ"ל. ויד זו הוא מן

(ז) שעה"כ ח"א ענין כונת ק"ש דרוש ד'. פע"ח שער קריאת שמע פי"ז. (א) סנהדרין כ"ב:

(ב) יבמות ל"ד. הע"ס חלק ט' אות ט'.

לשניהן, א"כ מוכרח הוא שתהיה הנקבה טפילה לזכר. אך כשהמוחין לצורך הנוקבא לבר, אז עולה הז"א לברו בסוד מ"ג, ואז היא נוטלת מוחין שלה לעצמה שלא על ידו, כי אין באים מעורבים יחד מוחין שלו ושלה כדי שיטלם הוא תחלה הכל. והרי בארנו דרוש זה היטב כמו שקבלתי אני חיים ממורי זלה"ה.

פרק ד'

ענין ר"ה, שנקראת אז שמאלו תחת לראשי, פ"י: כי פסוק זה מדבר בזמן החיבוק. והנה בכוננת תפלה בימי החול, שרחל בהוד ז"א, ויעקב בנצח, אז השמאל דז"א, שהיא ספירת הגבורה, היא למעלה מראש הנוקבא. אך ביום ר"ה, שאז שניהן יעקב ורחל מגיעין עד גבורה, ושם מגיע ראשה, א"כ עתה יכול הז"א לחבק לרחל בשמאלו. אבל כאשר יחבקנה, נמצא שלא יכול לחבק גופה, כי ראשה לבר מגיע כנגד השמאל שלו, ולכן נקרא אז החיבוק ההוא, בסוד שמאלו תחת לראשי, כי ראשה במקום שמאלו ממש עומדת, ויכול לחבקה. אמנם יש פסוק אחר, שמאלו תחת ראשי, וז"ס חיבוק שבת וי"ט, כי אז שניהן בקומה אחת, וראשם שוין, ואז החיבוק שלם, שמאל שלו לשמאל שלה. נמצא כי עתה בשבת, אין החיבוק של שמאלו תחת לראשה ממש, אלא במקום שהיה שם מתחלה נקרא ראשה, אך עתה אין שם אלא גופא, וזהו תחת ראשי, פ"י: תחת המקום שהיה מתחלה לראשי, בזמן הבריאה שיצאה הנוקבא בחזה דז"א, בין חסד לגבורה שלו, גם אמר לראשי, אותיות ישראל, כי ז"א הוא ישראל, המחבק אותה.

ענין ויבן ד' אלהים את הצלע, ז"ס הנסירה שנעשית בר"ה, והוא שיוצאין המוחין מז"א, ונכנסין בנוקבא בנקודת המלכות, ונגדלת. וזהו ויבן, שניבנית ונגדלת. וגם ויבן, גי' חיים, סוד מוחין דז"א, הנקראים חיי המלך, שהם אהיה הויה אהיה גי' חיים, וע"י אלו המוחין נבנית הנוקבא, כי עתה ניתנין אליה. ויש מוחין דאבא, ומוחין דאמא, ועל שניהן הוא אומר, ויבן ה' אלהים את הצלע, י"י אלהים או"א, את הצלע בחי נקודה

לילה, אנו עושין בו בחי' כלי של אמא עצמה, מן הידים היותר עליונים ממנה, וכן היא מורידה אח"כ אחר שנתקנה, היא מורידה הידים שלה, לעשות כלי למלכות בבשכמל"ו. ובק"ש של שחרית בפסוק שמע ישראל, אז מזדווגים או"א וזוג גמור, וכח אותן המוחין, נותנת היא ג"כ למלכות בבשכמל"ו, להוציא נשמות חדשות כנ"ל, וכן נזכר בחיקונים, כי שמע נגד בינה, ובשכמל"ו נגד מלכות.

והנה לפי שבאצבעות ידו שמאלית נתגלו ה' גבורות, כי ה"ג נתגלו באצבעות היד, לכן הוצרכו לסמוך את המלכות בכל יום בתפילה של יד, לקשרה בזרוע שמאל, שהוא נגד ה' גבורות דא"א, שהוא שורש הדינין כולם, ועל ידם יתמתקו כל הדינין שבה, כנודע כי אין מיתוק הדין אלא בשרשו. ואמנם כבר ידעת, כי המלכות נקרא אסתר, אשר רחמה צר, וחביבה על בעלה היא, כי תמיד בתולה ומעיינה סתום, ולכן בכל יום אנו צריכים לחדש בה בחינת כלי שבה.

והנה דוגמת מה שביארנו, בעליות נשמות בעת שינה בלילה, כן הוא סוד השינה ודורמיטא בז"א, כי נשמתו עולה למעלה אל הבינה, להיות שם בסוד בחי' מ"ג, כדי לזווג את או"א שישפיעו באותו זיווג מוחין לצורך המלכות כדי לבנותה ולהגדילה כמוהו. ואמנם אם גם שניהן זו"ג היו עולין בסוד מ"ג, הנה אז היתה צריכה לקבל המוחין של ידו, ובזה לא היתה נגדלת כמוהו שיעור מדתו, כיון שהארתה באה על ידו, אי אפשר שתהיה שוה אליו, ולכן הוא לברו עולה בסוד מ"ג, ואח"כ המוחין ניתנין לה שלא ע"י. והנה הנשמות אנו רואין בסוד השינה, שעולין של זכרים ושל נקבות, והטעם, שכיון שצורך מ"ן אלו של הנשמות, הם לצורך התחדשות הנשמות של הזכרים ושל הנקבות עצמן, לכן צריכין לעלות בין זכרים בין נקבות, כי מ"ג של הזכרים מועילים לצורך הנקבות, ומ"ג של הנקבות מועילין לצורך הזכרים, כי לעולם אין המ"ן עולין אלא לצורך זולתן. וכן כשצריכין זו"ג מוחין, אז עולין שניהם בסוד מ"ג, והז"א מעלה מ"ג לצורך הנוקבא, ונוקבא מעלה לצורך ז"א, ואז כיון שבא השפע

בלבד כלולה מי', ואח"כ נבנית, ויביאה אל האדם סוד ז"א, שם מ"ה גי' אדם.
 (א) ענין ר"ה, דע כי הלא סוד ר"ה, בו נברא אדה"ר, אז הוא יום אשר שמאלו תחת לראשי. ואמנם יום ר"ה של בריאת העולם היה יום ששי, ואם היה אדה"ר ממתין עד יום השבת, אז היו כל העולמות כתיקונן, אך לפי שחטאו אדם וחווה, והיה בא נחש על חוה כנודע מהזוהר, קודם ששימשו מטותיהן, כי לכן יצאו קין והבל מעורבים מטו"ר, והנה חטא הזה שאכל מעץ הדעת טו"ד, גרם לו להזדווג עם אשתו בו ביום, וז"ס עץ הדעת, מלשון וידע אדם את אשתו. (א)

ואמנם מה שגרם אדם הוא, כי הלא סוד זה הוא סוד השמאל דינא קשיא, ואם היה ממתין עד יום השבת, אז היה דינא רפיא, והיה הזווג כתיקונו, והיה זו"נ מזדווגים באותו יום שבת פב"פ, וע"י שהקדים אדם הראשון ביום ההוא להזדווג בתוקף דינין הקשין, לכן גרם אל זוג העליון של ז"א להתאחר עד יום ש"ע, כדי להמתיק באותן הימים. (א) אמנם בר"ה אז היה שמאלו תחת לראשי עד י"כ, וביה"כ אז האיר ונמתקו הדינין ההם ע"י הבינה, ובחג הסוכות היה ימינו תחבקני, וביום ש"ע אז הזווג, זהו כפי פשוטי הדברים.

והנה נבאר ענין בפרטות יותר, הנה דע כי כל החדשים הם במלכות. (ב) האמנם יש בהם ב' בחי': הא' בהיותה מצד הזכר, והנה הוא מתחלת חודש ניסן ואילך, ודע כי כל החדשים נקרא ראשי חדשים, והענין כי כולם הם מבחי' הראש, נגד כח"ב, לכן כל חודש וחדש יש בו מספר גדול, ל' יום, וסדרן כך הוא בנוקבא: ניסן, גלגלתא. אייד סיין, ב' אודנין. תמוז ואב ב' עיינין. (א)

והנה נבאר ענין בפרטות יותר, הנה דע כי כל החדשים הם במלכות. (ב) האמנם יש בהם ב' בחי': הא' בהיותה מצד הזכר, והנה הוא מתחלת חודש ניסן ואילך, ודע כי כל החדשים נקרא ראשי חדשים, והענין כי כולם הם מבחי' הראש, נגד כח"ב, לכן כל חודש וחדש יש בו מספר גדול, ל' יום, וסדרן כך הוא בנוקבא: ניסן, גלגלתא. אייד סיין, ב' אודנין. תמוז ואב ב' עיינין. (א)

הגהה

אתוון דארני, ונקרא חדש, כי תתחדש אחדי זקנתה ותתגדל שנית, וחדש הוא ל' יום נגד נה"י, שכנגדן שיעור קומתה).
 (ג) (א"מ: והם ז' תקונים הראש, חוץ מן הפה)

(א) צמח: הדברים אלו אינן כפשטן, הסוד כתוב בעץ החיים, ונדאה לי שצריך להיות והאדם ידע את חוה אשתו.
 (ב) א"מ: חודש נקרא המלכות, וי"ב נגד י"ב

(ג) שעה"כ ענין ר"ה דרוש א' דף רי"א שער ההקדמות דף ת"י. (ד) זהו פרשת פנחס אות ל' דפו"י דף רי"ד:

נעשין לה מוחין, ואח"כ לוקחת שאר הדינין של הזכר.

והענין בבידוד יותר הוא, כי הגה אם בניסן שהוא ראש של המלכות, אז נברא, ואז התחילו בה לירד תחלה, ונכנסו תחלה בתנה"י של הבינה, הגה נמצא כי היא נעשה שלימה שיעוד קומתה קודם אל הז"א, נמצא שאינה צריכה לקחת מצרו שום דבר, ולכן אין בה כ"כ דינין, כי הגה אין בה דיני זכר, רק הדינין שבה לבר, והגה הדינין שבה נייחין ברישא, א"כ אין בה כ"כ דינין. וגם כאשר ננסדו מצרו, אינו לוקחת סוד נסירות הדינין, רק מה שהוא נגד נה"י של הזכר, אבל שאר דינין שבאחור כולם, אינה לוקחת אותן.

אבל אם בתשרי נברא העולם, אז הוא ד"ה, ראש של הזכר, נמצא שבז"א נכנס תחלה ונשלם קומתו, ואח"כ בא המלכות לקבל, ונשלם קומתה ע"י הז"א, וא"כ מאחר שאין לה השלמה אלא ע"י הז"א, א"כ כל הדינין שיש באחורי הז"א, מן הכתר שבו עד סופו, כולם ניתנין אליה בעת הנסירה, ודיניה רבים מאוד.

אמנם בזה תבין, כי ניסן הוא ראש לחדשים, שהוא סוד ראש של המלכות, הנקראת חודש, לכן הוא כנגדה, כי החדשים הראשונים נייחין, והאחרונים תמוז ואב קשין מאוד, בסוד דיני הנוקבא נייחין ברישא וקשין בסופא. אבל ד"ה תשרי, דמוז לו"א בסוד שנה, לכן דינין שבו קשין ברישא ונייחין בסיפא, כי טבת ושבת קשין, ואוד נייחא.

וזהו ענין מחלוקת אם בתשרי נברא העולם או בניסן, כי מר אמר בתשרי, כי ס"ל עטרא דחסד ירד תחלה, והוא ירד לזכר תחלה, ואח"כ לנוקבא. ומר אמר בניסן, כי ס"ל עטרא דגבורה ירד תחלה, ואז נשלמה המלכות תחלה, ואח"כ הזכר.

והגה אע"פ שפירשתי מחלוקתן, עכ"ז עדיין כולם דברי אלהים חיים ולא פליגי, כי מר מיירי בסוד הנשמות, ומר מיירי בסוד העולמות. וכמ"ש בע"ה. והענין הוא דע, כי כבר הודעתך, כי כאשר נאצל ז"א היה בסוד עיבוד ראשון, ואח"כ זמן היניקה, ואח"כ עיבוד ב', כמו שהודעתך בענין תפילין.

מחלוקת, אם בניסן נברא העולם, אם בתשרי, ונדאה תמיה, שיחלקו במציאות. אך הענין הוא, כי הגה כאשר ירדו המוחין, ונכנסו שם הב' עיטרין החו"ג, הגה כבר ידעת, כי קודם שנכנסו בז"א, הגה מציאות הז"א הוא בבינה, מחצי ת"ת שלה ולמטה, והגה שם תחלה נכנסו אלו המוחין בחצי ת"ת שלה, והגה מת"ת זה נעשה סוד כתר דז"א כנודע, ושם התחילו לכנוס סוד המוחין, והגה הניחו שם רושם שלהם, ואחד כך ירדו בנה"י, ושם נתהוו לר' מוחין כנודע. ואחד כן מהם נעשה ז"א, מחצי ת"ת של בינה כנודע. והגה בעת כניסת המוחין אלו למטה בת"ת של בינה, הגה בזה הוא מחלוקת של ד"א וד"י, אם בתשרי נברא, או בניסן נברא.

והענין הוא, כי מר סבר, כי תחלה נכנסו סוד אוריא דכיא שהוא החכמה, ואח"כ אשא דכיא שהיא בינה. וכן תחלה נכנס החסד, ואח"כ הגבורה. ובוה נמצא כי התחיל בסוד הזכר תחלה, כי עטרא דגבורה היא נוקבא. ומר סבר להיפך, והרבר תלוי בזה.

כי הלא נבין תחלה, מהיכן נתפשטו הדינין בזו"ן. והענין הוא: לפי שראשית בנינם הוא מנה"י רבינה, והגה הבינה בעצמה היא הדינין, ומינה מתערדין, וגם כי אינה מתחיל רק בנה"י שלה, שהם עיקרי הדינין, והגה מזה נמשכו לה הדינין, אחד דיני הזכר. לפי סברת האומר בתשרי נברא העולם, פ"י תשרי הוא ד"ה כרפירשנו, נמצא שבזכר נכנס תחלה, ואח"כ בנוקבא, ובוה נמצא, כי דיני הנוקבא אין להם קץ, והטעם כי הגה הלא תחלה לוקח הזכר סוד הדינין כולם, כי הלא דינין דכודא תקיפין ברישא ונייחין בסיפא, ואח"כ המלכות לוקחת שאר הדינין בעת הנסירה, והגה כוונת הנסירה הוא להפדיש כל מציאות הדינין של הזכר, ולתתם בנוקבא, ואז לוקחת מלכות כל מציאות הדינין. לכן האומר בתשרי נברא העולם, כי בז"א נכנסו תחלה, ונותן אח"כ כולם אל המלכות, ח"ס ד"ה. אך האומר כי בניסן נברא העולם, נמצא כי ד"ח ניסן הוא ד"ה שלה, ונכנסים ה"ג תחלה, ולוקחת הדינין שלה לבר, לכן דיני דנוקבא נייחין ברישא, כי ג"ה רת"ת דז"א

למה צריך להרכיבם אחר שסופם להנסר, הענין הוא לתועלת גדול, כי הלא כל הקליפות הם אחיזתן באותו אחוריים של אלהים. (א) והנה, אם קודם ביאת אדה"ר היה פב"פ, הנה היה מקום אחיזה לחצונים והקליפות לדבק שם, לכן נדבקו אב"א, ולא היו יכולים הקליפות להתאחו. וכאשר בא אדה"ר, תיכף עשה מצות והתפלל, כמאמר ז"ל (ב) כי כל העשבים היו בפתח הקרקע, עד שנברא אדם והתפלל עליהם וצמחו, והנה ע"י תקוני אדם אז היה כורת הקליפות, ואין יראה ופחד לשיתאחו באחור, ואח"כ חזרו פב"פ, והבין זה.

מ"ק. טעם שבארנו, למה בתחלה היו בסוד אב"א, כדי שלא יתאחו בהם הקליפות, והענין כי אחוריים סוד אלהים, והם ק"ך צרופי אלהים, והם עד סוף עשיה כמבואר אצלינו, ושם אחריהם באים הקליפות, ונמשכין שם בסוף כל העשיה, והם נקראים אלהים אחרים בערך אלו הק"ך צירופים שהם אלהים חיים דקדושה. והנה כשיש ח"ו חטאים ועונות, נכללין אלו אלהים אחרים בשרשם, בסוד אלהים קדושים שבאחוריים, וע"י כללותן בשרשם, הם יונקים מן השכינה, ח"ס כל אחיזת החיצונים בקדושה, כי אינן אוחזין רק ע"י כללותן בשרש, ולא ח"ו שנכנסין הן עצמן.

ח"ס ערו ערו עד היסוד בה, כי אלו אלהים שרשן הם מן הז"א ביסוד הנוקבא, כי הם ה"ג ה' אותיות אלהים. וכאשר רצה המלכות להעלות מ"ן, נכללין כל אלהים דקדושה שם ביסוד שבה. וכשיש ח"ו פגם, אז אוחזין אלהים אחרים בשרשן, ונכללין עמהם, ואע"פ שהם אינם נכנסין ח"ו, עכ"ז הם יונקים בסוד הכללות, ח"ס ושפחה כי תירש גבירתה, שצדיק עלין מזדווג עם השפחה כביכול ביסוד הנ"ל, והו ערו ערו עד היסוד בה, כי שם מגיע הפגם כביכול, ח"ס אלהים

והנה דע, כי סוד ג' זמנים אלו היו, ב' פעמים: א' בסוד החיצונית, וא' בסוד הפנימית, כמ"ש בביאור אדר"ו ע"ש. והנה א' מדבר בכחי העולמות. הב' מדבר בכחי הפנימית ולא פליגי. ונחזור לבאר לך כל הנ"ל יותר בקיצור, אך בפרטות, והוא סוד מ"ש פרשת תצוה בזהר דקע"ג, בענין יהי שם י"י מבורך, רישי קשיא וסופו רך. והוא תמיה, והענין כי הלא ענין הנסירה, הנה הוא בלילה אחר השינה, וסוד כל הענינים האלו ביאורם הוא זה, דע, כי הלא בתחילה היה המלכות מקבלת מו"א, לכן היתה גרועה ממנו, ולא היתה יכולה להתחקן, עד דאפיל דורמיטא לז"א. וסוד הענין הוא, שהז"א לבדו יעלה למעלה בסוד מ"נ אל הבינה, כענין השינה, שאדם מפקיד נשמתו למלכות בסוד מ"נ. והנה אע"פ שכל העלאת מ"נ צריכין לב', זכר ונקבה שהם זו"נ, עכ"ז הכא שהכוונה הוא לצורך המלכות, די בהעלאת מ"נ של ז"א לבדו, וזה לצורך, שע"י זוג זה דאו"א, הם עצמן יתקנו את המלכות שלא ע"י ז"א, וכוה יחזרו בסוד פב"פ, ואמנם אחר שתחלה היתה סוד נקודה א' לבד. והענין, כי הלא ראשית הכל דע, כי הת"ת היה כלול מו"ק, ומלכות שביעית אליו בסוד נקודה א' כלולה מ"י, אך לא היה פרצוף שלם, אמנם זו הנקודה יכולה להיות עמו פב"פ, כי נקודה זו הוא סוד ומאיר לאישון בת עין שאנו אומרים בלילה, והנה מזאת הנקודה מתחלת הבנין שלה אחר השינה, ונעשין בה פרצוף שלם גמור של י"ס בסוד אב"א, ואח"ז בא ענין הנסירה. וסוד הענין, כי הלא דע, כי כל סוד האחוריים, הוא סוד שם אלהים, והנה כאשר נדבקו אב"א, כוונת דיבוק זה הוא, כי להיות שכולה דינין, לכן נדבקו דיני הזכר שבאחד עם דינין דנוקבא שבאחד, ולכן הוצרך אח"כ לנסירה. ואם תקשה

תגחה

ואלילים גי' קכ"א.

(א) א"מ, לכן נקרא ע"ז אלילים לפי שאחד ק"ך צירופים אלהים מתחיל אלקים אחרים.

באו גוים בנחלתך, פ"י: כי החיצונים הנקרא
אלהים אחרים, הם נאחזין באלהים דקדושה
ועי"כ באו גוים בנחלתך, נחלת הקודש, ולזה אמר
אלהים, ולא אמר ה'.

והנה ענין היותם אב"א, מפני שהם דינין,
ויוצאין ממנו אליה, ואז נרבקים, כי הענף נשאר
דבוק באילן, אשר משם יצא. והנה בהיותן אח"כ
פב"פ, היה ראוי שיחזרו לרבק, כמו בסוד
האחוריים הנתנין ממנו אליה. אך הטעם הוא, כי
או"א שקומתן שוים פב"פ, ולכן הם מתרבקים
כחדא שווים ולא מתפרשין דא מן דא, ולכן זווגם
תדיר. אבל זו"ן שאין קומתן שוה, אין רבוקים זה
בזה בהיותן פב"פ, אמנם בענין הנסירה הוא, כי
הלא כאשר נרבקו הדינין יחד, הנה כדי להחזירם
פב"פ, היה צריך להמשיך כל הדינין בנוקבא, כדי
שתוכל להתפרד מן הזכר, וכל אותן הדינין
שבאחוריו, כולם ננסרו ונתנין לה, והוא נשאר
בסוד חסד והיא בסוד דין.

ונבאר הרבר: שבהיותן אב"א, היה הזכר מחצי
ת"ת שלו ולמטה עד סופו, דבוק עם אחר
הנוקבא, ולא היו הקליפות יכולין ליגע שם, נמצא
כי כל שאר האחור שמן הראש עד חצי ת"ת של
ז"א, הנה שם היה נמשך ההוא קוצי דשערי, היורד
מראש הזכר עד ראש הנוקבא, והיה חופה על
האחור ההוא ומכסה. ונחזור לענין, כי הלא סוד
לדחות אותן הדינין שבאחורי הזכר ליתן אל
הנוקבא, זה נעשה בכח החסד עליון של הבינה,
ח"ס ואיש כי יקח אחותו חסד הוא, פ"י: כי ע"י
החסד, אתפרשו גזען, שהם סוד אחוריים שלהם,
ואז לקחה לאשה. ופ"י הרבר: כי הלא כבר ידעת,
כי אע"פ שאדם ישן, עכ"ז נשמתו מושכת לו
חיים וחסד מלמעלה אל אותו ההוא קיסטא
דחיותא הנשאר לו בגוף. והנה אע"פ שז"א היה
נרדם בשינה, עכ"ז נשמתו משכה לו בסוד החסד
של הבינה, ונתפשטו בכולן, ואז הדינין שבאחוריו
היו נידחקי מאליהן, ונרבקין באחור הנוקבא
כמ"ש באדרא דקמ"ב, ובאתרהא שקיע חסד
ורחמי.

והענין: כי הלא כאשר היה נמשך בו החסד, אז
היה נדחה הדין, ואז היה נשאר החסד שקוע

במקומו של הדין ההוא, ובאתרהא שקיע חסד.
והנה האמת כן הוא כמו שהקרמנו, כי אם היה
אדם ממתין מלהזדווג עד ליל שבת, אז היה הכל
כתיקונו, אך עתה שנזדווג ביום ו', והקדים זווג
העליון ביום ו', והענין, כי כשחטא אדם, גרם
קלקול בכל העולמות, ולכן על ידו נזדווגו למעלה
בו ביום. אך אח"כ משם ואילך, בעבור החטא
שחטא, לא היה עוד שום יכולת להחזיר פב"פ
להזדווג, אפילו ביום שבת שלאחר ר"ה, אלא
צריך להמתין עד ש"ע ואז זמן הזווג.

והנה תחלה נדבר במהות ב' ימים של ר"ה,
למה הם נוהגין תמיד. והענין, כי הנה כבר בארנו
באדר"ז, כי יש ב' בחי' של עיבור ז"א: א' הוא
מסוד חצונית, שהם כל מציאות העולמות. ב' הוא
סוד הפנימית, שהוא סוד הנשמות. והנה כבר
הדעתין, שכל מה שאנו עושין עתה בזמן החורבן,
אין כח בנו להעלות מ"ן, רק מסוד בחי' הפנימית,
שהוא סוד הנשמות, לכללן זה בזה, מן העשיה עד
אצילות בכח נשמתנו אשר משם, אך העולמות
כולם אינן עולין, בסוד הן אראלם צעקו חוצה,
כמבואר שם באדר"ז. והנה קודם החורבן, היה כח
בידינו לעלות הנשמות והעולמות ביום א', אך
עתה אחר החורבן, בהכרח לעשות ב' ימים של
ר"ה, כמ"ש בזוהר, הראשון הוא בסוד הנשמות,
והב' בסוד העולמות.

ובזה תבין, למה יום א' הוא דינא קשיא, והב'
דינא רפיא. והענין: כי ביום א', עדיין העולמות
אין יכולין להכלל רק הפנימית לבר, ולכן הוא
דינא קשיא. אך ביום ב', אז מתבסמין כל
העולמות מצד כללותם, ולכן אינו היו רק דינא
רפיא. ואמנם לא היה הרבר יכול להיות בהיפך, כי
תחלה צריך לכלול פנימית, ואח"כ ביום ב' אז
נכללים גם העולמות, מכח מה שנעשה ביום א',
ואפילו ביום ב' אינן נכללין מעצמן, רק ע"י
הנשמות ג"כ.

העולה מזה, כי ביום א' נעשה הנסירה בכתרם
בבחינת פנימיות העולמות. וביום ב', נעשה
הנסירה ג"כ בכתר בבחי' חיצונית העולמות, והבן
זה מאוד.

ונחזור אל הענין, כי יום א' נוטלת רחל בכתר

ונכנסו בכתר שלה בסוד צלם. דע, כי בחי' הכלים נקרא דינים גמורים, ונתינת המוחין פנימים בהם, נקרא מיתוק הדין, ועכ"ז דיני פנימים הם, והבן זה. ועתה נחזור לדברינו, לבאר סדר יום ב' דר"ה, ולמה הם ב' ראשים, ושניהם י"ט ממש. ונייחד לו פרק בפני עצמו.

פרק ה'

והנה ביום ב' דר"ה, נשארים חלקי הדינים המגיעין לכתר שלה מצד הכתר שלו, נשארין בכתר שלה. ושאר הדינים שמחכמה שלו עד הת"ת דו"א, יורדין מכתרה לחכמה שבה, ואז נמצא חכמה שלה נסורה מפרק עלין דנצח שלו, שהוא נגד חכמה שלה, וגם בה נשאר רשימו והארה מכולם, אף שירדו אח"כ מחכמה ולמטה, ולא ישאר בה רק דיני החכמה שלו, דיני פרק א' דנצח שלו, שהוא נגד החכמה שלה, לכן הוא ג"כ י"ט, וג"כ נקרא ר"ה, לפי שנוטל אור גדול באלו ב' ימים. ולא כן בשאר הבחי' שמכאן ואילך, כי כ"א נוטל נסירה שלה השייך לה לבד, ואינו נוטלת הארה מן השאר, ואינו אלא למעבר לבד כמ"ש לקמן. ומפני שאין ננסר אלא פרק א' דנצח שלו, לכן הוי דינא רפיא. ולכן הוי ב' ראשין, כי יום א' בלאה, ויום ב' ברחל, שהוא מוח חכמה שבה הננסר ביום זה. וגם יום א' בכתר רחל, ויום ב' בחכמה רחל שהוא ג"כ ראש, דכתיב ראשית חכמה, וביום ב' שננסרה החכמה הוא דינא רפיא. וכבר נתבאר הטעם, שמפני שלוקחת ביום זה הדינים שמהת"ת למטה, ששם כלה יסוד אימא, לכן נקרא דינא רפיא יום שני דר"ה.

ועוד אחר תקיעת שופר דיום א', שכבר נכנס נה"י דבינה בז"א, אין לוקחת דינים אלו רק ע"י ז"א עצמו, ולא ע"י בינה האימא עלאה, כי כבר חזרה אימא על בנין, ונכנסה בגולגלתא דיליה, לכן הוא דינא רפיא.

ומה שתוקעין שופר ביום ב' דר"ה, אע"פ שכבר התעורר הז"א מן השינה ע"י שופר דיום א', עכ"ז כיון שלא הגיע הנסירה במוח חכמה, לכן עדיין נחשב לשינה, עד יום ב' שננסרה חכמה שלה, וירדו שם דיני חכמה שלו, ואז תוקעין

שלה כל הנסירות, שמכתר שלו עד הת"ת שלו, ונוטלת הכתר שלו לעצמה בכתר שלה, וגם נוטלת בכתר שלה גם הארת השאר עד הת"ת, כי אף אם אח"כ נותנת את כולם בחכמה שלה כמ"ש לקמן, רק דיני כתר שלו ישארו בכתרה, דיני הת"ת שכתרה כנגדו, מ"מ נשאר ג"כ בכתר שלה רשימו והארה מכל השאר, לכן הוא יו"ט גמור. ומפני שלוקחת כל נסירות דינים אלו שמכתר עד ת"ת, ולוקחתם מאימא עצמה שלא ע"י ז"א, כמ"ש לעיל, לכן נקרא יום א' דינא קשיא.

וגם, כי עדיין לא ננסרה החכמה ולא נמתקה, שהוא עיקר המוחין, כנודע כי בעת שננסרת החכמה, אז היא נמתקה, בעבור זווג או"א, שממתקת הדינים כמ"ש לעיל, אך ביום א' עדיין לא נמתקה החכמה, לכן נקרא יום א' דינא קשיא. ועוד, כי כבר ידעת, כי יסוד אימא מגיע עד החזה דז"א, לכן כל הדינים אשר במקום הזה נקרא דינא קשיא, כי אין המוחין יכולין להאיר בהם, מחמת הפסק מחיצות יסוד אימא, לכן דינין דדוכרא תקיפין ברישא. משא"כ יום ב', שלוקחת הדינים שמן הת"ת ולמטה, וכבר כלה יסוד אימא, ואז הארת הרעת שלו המתפשטת משם ולמטה, מאיר שלא ע"י מחיצות, ואז הדינים שכנגדם הם רפים, ונקרא דינא רפיא.

ועוד טעם, כי אחר יום א' ואילך, נמשכו הדינים אליה ע"י ז"א עצמו, כי כבר תקעו בשופר, ונמתקו הדינים, לכן נקרא יום ב' דינא רפיא, והבן זה. ואף שג"כ יש תקיעות שופר ביום ב', א"כ נמצא שג"כ ביום ב' יצאו נה"י דאימא מז"א ליכנס בנוקבא, הוא לחצונית העולמות, והבן זה.

ודע, כי ביום א' נגמר הז"א, ונעשה כלי כתר שבה ע"י איברי הגוף דז"א עצמו, ואז בא תרדמה על הז"א, ועולה בסוד מ"נ להמשיך פנימיות מוחין דכתר דנוקבא, ובין כך ובין כך ניתן לבושי ת"ת דאימא לעשות לבושין למוחין דכתר שבה, ואלו נמשכין מאימא שלא ע"י ז"א, כיון שהם איברים שלה דגופה ממש. אח"כ בא השופר, ונתעורר ונכנסו המוחין בז"א, ואז יצאו הדינים מתוקים, והן פנימית המוחין דכתר דנוקבא,

ומתעוררין המוחין, ומשם והלאה אין עוד שופר, כי אחר שנתעורר המוח חכמה, אין עוד שינה. ודע, כי בעת הורדת דינין אלו בחכמה שלה, נמתקים אז פעם ב', כי יום ב' דר"ה נקרא דינא רפיא כמ"ש לעיל. ואח"כ ע"י השופר דיום שני, אנו חוזרין להמתיקן פעם ג'. הרי לך מציאת דינין פעם אחד, ושלשה ממותקין, אך מיתוק הב' נעשה מעצמו שלא על דינו, לכן אין אנו חושבין אותו בסוד מיתוק, רק בסוד הורדת דינין לבד. נמצא שהם ב' דינין, וב' מתוקים, והם ד' בחינות. ודע כי ביום ב', חזר הו"א לעשות מן פרק א' רנצח גופא וכלי לחכמה שלה. ואח"כ היה תרדמה, להמשיך מוחין דחכמה לנוקבא, ובין כך ובין כך יצאה אימא ונכנסה לנוקבא, ונעשה מלבושה ממש, לבוש לחכמה רנוקבא, ואח"כ ע"י השופר שהוא חזרת מוחין דו"א בו, ואז ניתן בה פנימית מוח חכמה, ועל דרך זה עד היסוד שבה, והבן זה.

ודע, כי מיום א' ואילך, לא נעשה הכלי והפנימיות שבו, אלא ע"י ז"א עצמו, על ידי בחינת לבושין דאימא, כי די במה שביום א' האירה אימא לבושה בכתר שלה, ושם נשארו כל הלבושין, ובכל יום ויום נכנסים מאליהם מדרגה אחר מדרגה, תוך הכלים שהו"א מחדש מגופיה ממש בכל יום ויום כלי א', ונמצא כי ביום א' עשה הו"א כלי כתר שבה, ואימא דרך חוץ, נותנת כל כח הלבושים ביום א' באותו כלי של הכתר, ואחר כך על ידי השופר, נכנסו מוחין פנימים עצמם בכתר, תוך לבוש כתר דאימא. וביום ב' עשה הו"א כלי חכמה, ואז מעצמו נכנס לבוש מוח חכמה דאימא, שכבר הוא בכלי כתר רנוקבא, ונכנס תוך כלי של חכמה, אך כיון שהוא בחי' מוח, הוצרך ז"א לעלות בסוד תרדמה, וע"י השופר המשיך מוח פנימי רחכמה שם.

ומשם ואילך ביום ג', לא הוצרך עוד ז"א להעלות פנימית שאר המוחין, כי כבר באו כולם כלולים במוח חכמה. אמנם ביום ג', עשה הו"א כלי בינה דנוקבא, ומאליה היה מתפשט בתוכו מוח בינה, ועד"ז עד ערב י"ה"כ, ואז עשיית כלי הוד יסוד ומלכות כמ"ש לקמן, וביום כיפורים נתפשט

בה הגבורה, ונעשה היסוד שבה מלבושי אימא, הוא חותם דנעילה, ובשאר היום ניתן בה כל הפנימית כנודע, ומאז עד הושענא רבה נתפשטו מוחין דחסדים, כי היא נקבה, ויורדין בה הגבורות תחלה ואח"כ החסדים כמ"ש לקמן. ובלייל הושענא רבה נעשה חותם המלכות, ע"י הבינה מלבושי אימא. וביום הו"ר, נתפשטו הגבורות במלכות שבה, כל הארת ה"ג כנודע. ובש"ע היה הזווג, וניתן בה ה"ג זכרים בבחי' טפה זרעית עצמה, והבן זה מאוד, כי כ"ז יתבאר היטב כ"א במקומו בפרטות.

יום ג' דימי תשובה, ננסר פרק א' של הוד שלו, מבינה שלה, ויורדין כל הדינין מבינה דו"א, עד הת"ת שלו, מחכמה דרחל לבינה דרחל, אלא שאינה נוטלת הארה מהם, אלא שהיא מעבר לכולם בלבד, ומפני זה אינו י"ט, רק יום צום, כי שמשה למעבר לכל הדינים אלו, ועוד כי בינה דינין מתערין מינה, וכבר הודעתך למעלה, כי אחר שנתעורר מוח חכמה דו"א ביום ב' דר"ה, אין עוד שינה, כי נצח הוד יסוד דבינה נכנסו בו ביום א' בבחי' פנימית, וביום ב' בבחינת חצונית כמ"ש לעיל, ואין יוצאים ממנו עוד, ואין צריך שופר לעוררו משינתו, א"כ אין הדינים נמתקים ביום זה, לכן נהרג בו גדליה בן אחיקם.

יום ד' דימי תשובה, ננסר פרק א' דיסוד שלו, מהדעת שלה, וכל הדינים שמהדעת שלו ולמטה עד הת"ת, שהיו בבית דחל, יורדים ביום זה בדעת שלה, והם בו רק למעבר בעלמא כמו בבינה, ואין נשאר בו רק דיני דעת ז"א, ודיני פרק א' ריסוד שלו הננסר ממנו ביום זה, לכן אינו יום טוב. אך מפני שמתקבצין כולם בו, אף שהם למעבר בעלמא, לכן בא לפעמים בו צום גדליה, כשנדחה משבת, דפעמים ג' בחשרי הוי בשבת, ונדחה עד למחר שהוא ד' בחשרי. ומן הדעת ואילך, אין שום מדה שיקבל כל השאר, אפילו דרך מעבר, אלא מן הדעת הולך כל הנסירה למקומה, ואין עוברת דרך הקודמים אליה כלל כמ"ש לפנינו. ואין יורדים רק הדינים של חלקה.

יום ה' דימי תשובה, ננסר פרק אמצעי רנצח שלו מחסר שלה, ויורדים הדינים דחסד ז"א לברם

מהדעת דנוקבא לחסר שלה, אך שאר הדינים דגבורה ות"ת שלו, נשארים בדעת שלה, ומפני שאין בו אלא הדינים הראויים לו, לכן אינו י"ט ולא יום צום. וסוד הענין, כי ג' בחי' הם, והם: כתר, וחב"ד, ושאר הספירות. והענין, כי כבד ידעת, כי כתר וחכמה לעולם הם סוד ב' רישין, ואלו הם סוד ב' ימים דר"ה כמ"ש לעיל, וב' ימים אלו הם שרים בבחי' א', והוא, כי כאשר אנו אומרים שכל הדינים מתקבצין ביום א' בכתר שלה, הנה כל הדינים הם מושרשים שם בכתר, ומחזרין שם. וכן כשמגיעין בחכמה ביום ב', כמ"ש הכל למעלה. אך כשמגיעין ביום ג' וד' לבינה דעת שלה, אז אע"פ שכל הדינים יורדים שם כמ"ש לעיל, עכ"ז אינו לוקחת הבינה שלה, רק הדינים של חלקה, אך שאר הדינים הם בה דרך פקדון לבד למעבר בעלמא, ואין מתגלים בה, וכיוצא בזה בדעת שלה. עוד בחי' ג', כשירדין מחסד שלה ולמטה, כי אז אינו אפילו כמו הבינה והדעת, כי אפילו למעבר בעלמא אין יורדין שם כל הדינים, רק הדינים של חלקה לבד, וכיוצא בזה כגון ביום ה', שירדים דיני חסד ז"א בחסד שלה, דיני גבורה ות"ת דז"א נשארים בדעת שלה כמ"ש לעיל, ואין יורד רק דבר יום ביומו. נמצא עתה ג' מציאות: כתר וחכמה, בינה ודעת, ושאר ספירות. לכן ב' ראשונות כתר וחכמה, נחשבין לב' רישין, ב' ימים דר"ה, משא"כ אח"כ. אך בחי' יתירה יש לבינה דעת על שאר הספירות, כי מתקבצין כל הדינים שם, אע"פ שאח"כ יורדין מהם למקומם כמ"ש לעיל, לכן אידע ביום ג' וד' צום גדליה, כמ"ש הכל למעלה היטיב.

יום ו' דימי תשובה, ננסד פרק אמצעי רהוד מגבורה שלה, והדינים דגבורת ז"א לברם, יורדים מדעת דנוקבא, לגבורה שלה. דיני הת"ת דז"א נשארים בדעת שלה. ולכן אינו לא יום טוב, ואינו יום צום.

יום ז' ננסד פרק ב' ריסוד ז"א, שהוא העטרה שלו, כי אין ביסוד אלא ב' פרקים, היסוד פרק א', והעטרה פ"ב, והוא ננסד מת"ת שבה, והדינים דת"ת ז"א לברם יורדים מדעת דנוקבא לת"ת שלה, וגם הדינים דעטרה יורדים בת"ת שלה. וז"ס

עטרת תפארת, כי מן עטרה שלו, נעשה הת"ת שלה, ולכן ג"כ לא י"ט הוא ולא יום צום הוא. וראה והבן, שבדינים אלו שהם מכתר שלו עד שליש ת"ת שבו, ששם מתחיל כתר דרחל, יש בהם ד' בחינות, כמ"ש לקמן, עד יום ז' שאין בדינים אלו שמשליש ת"ת ולמטה, אין בהם אלא דין דנסירה, ואין בהם ב' מתוקים שנעשו בשופר. וכדי להשלימם לד' בחי' בכל שאר הימים שמן יום ז' ולמטה, היה הענין באופן זה, כבד ידעת כי ג' מוחין דז"א מתפשטין ג"כ לכל הטי' ספירות שלו, נמצא כי מציאת הדינים שבאלו המוחין, הם מתפשטין ג"כ בה, הרי הוא בחי' שניה, כי בחי' ראשונה הוא, הדין הננסד בכל יום מספירה א' לספירה שלה. בחי' ג', כי המוחין שלה ג"כ מתפשטות בכל ט' ספירות, כי מוח חכמה שלה מתפשט חלק א' בחכמה, וחלק ב' בחסד, וחלק ג' בנצח שלה, ועד"ז מוח בינה בקו שמאל שלה, הרי יש בדינים אלו שמת"ת שלה ולמטה ג"כ בחינת התפשטות המוחין שלה בהם, והרי הוא בחי' ג'. בחי' רביעית הוא בדעת שבה, כי מלבד שהוא מתפשט ביושר, שהם דעת ת"ת יסוד, על כל זה גם הוא מתפשט בשאר, כי ה' גבורות שבדעת ז"א, יורדין ומתקבצין בדעת שלה, ומשם מתפשטין ה"ג אלו בחגת"נה שלה, וגם באלו יש בהם ד' בחינות כנ"ל.

ואמנם סוד של ה"ג אלו הוא זה, כי הלא ביארנו, כי הדינים של מוחין עלאין של הזכר, המתפשטים בכל הטי' שבו, הם מתפשטין ג"כ במוחין שלה, המתפשטין גם כן בט"ס שלה כמש"ל. אמנם כאשר יוריד אותן למטה, הנה כל בחינות העליונות שהם מן המוחין, עד סיום היסוד של הבינה, שהוא בשליש א' של ת"ת דז"א, כאשר נוריד אותן למטה עד שליש הא' של ת"ת שלה, הנה יבואו מלובשים עם היסוד של בינה, כמו שהוא למעלה, ג"כ מוחין דז"א תוך נה"י דבינה, לכן כשירדו דיני המוחין דז"א למטה, יבואו מלובשים עם בינה עלאה עצמה. אמנם מה שירוד מן מוחין עלאין, הוא רק חצי הדעת של הז"א, שהוא עטרה דגבורה, עם חצי היסוד של בינה מלובש בחוכו, ואלו נמשכין עד החזה של

מיני מיתוק בשופר. והבן מאוד, ויש ליישב בדוחק וצ"ע.

יום ח' ננסר פרק אחרון דנצח שלו, שהוא כנגד כל נצח שלה, ונוטלת כל הנסירה שבנצח שלו. יום ט' ננסר פרק אחרון דהוד שלו מהוד שלה, ונוטלת הנסירה שבהוד שלו להוד שלה. וביום זה, נשלמו ג"כ היסוד ומלכות שלה, אם מנסירת יסוד שלו עם העטרה, כי זאת הנסירה נוטלת היא ליסוד ומלכות שלה, אם מן הארת הגבורות המתפשטות בני"ה שלה, שאורם רב כמ"ש לעיל, ואין נ"ה צריכות להם, כי כבר אמרנו, כי ב' פרקין תתאין של מוחי חו"ב דנוקבא, מתפשטין בני"ה שלה, נמצא כי אותן הב' גבורות המגיעות לנ"ה שלה, א"צ, לכן מכותן יצאו יסוד ומלכות שלה. דוגמת מה שידעת בז"א, שלא היה מעולם רק ו"ק, אשר נתעלו אח"כ, והיו בסוד חב"ד חג"ת, והיו חסדים בו נה"י, ומחמת אור ה"ח המתפשטין בת"ת שלו אחר הגלות יסוד בינה בחוזה שלו, ומרוב האור יצאו נה"י שלו, כן הענין בנוקבא, מחמת אור הגבורה יצאו יסוד ומלכות שלה.

וגם מן החסדים המגולים המתפשטים בני"ה דז"א, והיה די באור חו"ב שבנ"ה שלה, ואלו הב' חסדים מגולים מאירים, ורביי האור הזה גורם ליסוד ומלכות שבה ליגמר, וזהו תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, כי ת"ח הם נ"ה שלה, מרבים שלום היינו יסוד שלה, בעולם היא מלכות. וגם אז ביום ט' מקבלת המלכות ב' בחי' חסדים דאימא, שהם כללות החסדים דמלכות אימא וכללות חסדים שביסוד אימא, כי אף שעדיין לא קבלה הגבורה דאימא עד יה"כ כמ"ש לקמן, ואחר הגבורה באו החסדים, אפ"ה כיון דרחל מקבלת מנ"ה דז"א, ושם אור המוחין חו"ב שלו מתפשטים כמ"ש לעיל, וכך שם החסדים המגולים שבנ"ה שלו, וידוע כי כל אלו האורות הם מלובשים בנה"י דאימא, וכיון דרחל נוטלת ממקום זה דאימא, אגב זה נוטלת גם אלו הב' מיני חסדים דיסוד ומלכות שלה קודם זמן, והבן זה מאוד.

ודע, כי ביסוד של המלכות מתקבצין שם כל גבורה דדעת שלה, והרי היא כולו דין, והחיצונים באים לאחוז ביסוד לעולם, כמ"ש ערו ערו עד

מלכות, ואמנם גם כאן הם סתומים, ע"י חצי היסוד דבינה, שיורד עמהם, ואין האור מאיר הרבה. אך מן הת"ת ולמטה, שאז כלה יסוד הבינה שירדה ונתפשטה כאן, ואז אין מחיצה מפסקת, ואז אותן הג' גבורות הנשארים פחות שלישי, שהם ב' שלישי גבורות המגיעים לת"ת, וב' גבורות הנוגעים לנ"ה שלה, מאירים הרבה בה עד מאוד, כי אין להם הפסק יסוד הבינה, והנה מרוב אור הגדול הזה, הוציאו יסוד ומלכות בנוקבא, אשר עדיין לא היה להם מציאות, כי התפשטות ה"ג הם עד הוד שלה, א"כ לא היה עדיין מציאות ליסוד ומלכות שלה, וע"י הארה זו הגדולה, יצאו יסוד ומלכות כמ"ש לקמן בע"ה.

העולה מדברינו אלה, שבדינים אלו היוודים משליש ת"ת ולמטה, גם בהם יש ד' בחי' כמ"ש לעיל. אך בדינים שמכתר שלו עד שלישי ת"ת, יש בהם ד' בחי' אחרים, והם: ב' דינין דנסירה, וב' מתוקים שנעשו ע"י שופר, בב' ימים דר"ה. נמצא ביום ג', כאשר יורדים הדינים דבינה דז"א, אחר שהיו בהם ד' בחי' הנוכרות שהם ב"פ דין, וב"פ מיתוק, שהיה בב' ימים דר"ה, עוד נתוסף בחי' א', שהוא נסירה מחדש פרק א' דהוד הזכר, הננסר ביום ג' מבינה דנוקבא, וכיוצא בזה בשאר הימים היה בהם ד' בחי' הנוכרים שהם ב"פ דין וב' מתוקים שנעשו בשופר, כי עד שלישי ת"ת שיצאו ע"י נסירה כמ"ש לעיל, היה בעת השינה זווג או"א, ונמתקו בכל פעם דינים אלו מכתר שלו עד שלישי ת"ת, הרי בדינים אלו יש בהם ב' מיני דינים וב' מיני מתוקים, שהם ב' מיני נסירה שהיה בהם בב' ימים דר"ה, וב' מתוקים שנעשו ע"י השופר, והבן זה מאוד.

מכאן ראינו למ"ש לעיל כי המוחין שנסתלקו מז"א העלו מ"נ, ונתחדשו הדינים ונמתקו, היינו התחדשו לבד ולא אחרים הם, רק בכל פעם שיצאו בעת שינה נדווגו או"א, וע"י זווגם נתחדשו הדינים דז"א לבד ולא דנוקבא ונמתקו. ובעת השופר, חזרו בז"א מתוקים, ומשם יצאו דרך החור שבחוזה לנוקבא מתוקנים כמ"ש לעיל, דאם אחרים הם, אי אפשר למצוא בהם ב' מיני דין וב'

ענוים, שהם ה"ג דאימא, צריך להשלים בחי' הכלי שלה בשלימות, כדי שתקבל בפנימיות הזוה, שאם לא יגמר בחי' הכלי שלה, איך תוכל לקבל הפנימית, לכן אנו אוכלין בט' להשלים יסוד ומלכות שלה בחי' הכלי, לכן מעלה עליו הכתוב כאלו התענה, כי מן האכילה נמשך אליה אח"כ אור הענוי, היינו קול כדאמרן.

והנה ביום זה אנו צריכין לתקן ב' תקנות, תקון יום זה עצמו, שהוא נגד הוד שלה כמ"ש לעיל, ותיקון יום עשירי שהוא סוד יסוד ומלכות, כי שניהם יצאו ברגע א' כמ"ש לעיל, לכן ירבה באכילה ושתייה נגד שני הימים, כי כן זו"ן אוכלים אכילה חצונית דאימא ביום זה. ולא כן ביה"כ, שנוונים מן הפנימית דאימא כמ"ש לקמן, והנה כדי לבאר אכילה ושתייה זו היטב, זה יתבאר לקמן, ובזה ניתרו כמה שאלות ששאלנו בפ"ב ע"ש.

פרק ו'

ועתה נבאר סוד ר"ה בעצמו, כי הלא כבר בארנו, כי ר"ה הוא סוד הכתר של הזכר, עם היות שכל החסדים הם של הנוקבא. וביאור הדבר הוא, כי הלא ביום א', אז אינו ננסר רק סוד הדינין שבראש הזכר וסוד הכתר, עד ראש הנוקבא, וזהו פ"י ראש השנה, והרי איך הוא סוד ראש הזכר וראש הנוקבא, והכל אמת. והנה כי סוד הכתר, הוא כולל כל מציאות הי', ולכן ביום זה אנו אומרים זכרנו לחיים, שהוא סוד כל הנסירה כמ"ש בע"ה, ויש בו י"א תיבות, נגד כל י"ס הכלולים בראש השנה, כי כולם הם ננסרים ביום זה, ואל תתמה איך הם י"א תיבות ולא י', כי כל זה נבאר בע"ה.

והנה זאת הנסירה עצמה חוזרת להיות ביום ב' בסוד העולמות בסוד ראש ג"כ, והנה תחלת ביאור התפלות, נבאר חילוק שבין השבת למועדים, ונאמר, כי הנה בשבת נודע הוא שהמלכות עולה עד כתר של או"א, והיא שוה אליו עצמו כמו הזכר, אך להיותה גם שם מקבלת ע"י הזכר עצמו, לכן אין לה כ"כ שלימות. אך במועדים ור"ח, אז שניהן שוין, ויונקים מכתר א', ובערך זה יש יתרון

היסוד בה, וכן המלכות שלה ג"כ מלאה דינים, לכן כדי להמתיק ב' בחי' אלו, אנו לוקחין באשמורת הבוקר, שאז חוט של חסד משוך בעולם, תרנגול לכן הנקרא גבר, נגד הגבורות שביסודה כנ"ל, ושוחטין אותו, להכניע הגבורות, ומוציאין ממנו דמו להמתיקו, והרי זה כמו שעיר המשתלח, כי שניהם באין נגד ב' בחי' אלו דיסוד ומלכות, דשניהם נקראו כפרה, כי כמו ששעיר המשתלח מכפר, גם זה מכפר, אלא ששעיר המשתלח היה נגד מלכות שלה, שיש בה אחיזה לחיצונים יותר, לכן היו משלחים לחוץ. ולא כן זה, אלא שאנו ממתיקין אותו, ונשאר בסוד הקדושה, לכן שניהם רמוזים לדין, כי הגבר רומז לגבורה, והשעיר גם הוא מסטרא דלהוק, כענין ושעירים ירקדו שם. אלא שהגבר הוא ממותק יותר, לכן אין הכוונה ליתנו אותו לעניים, אבל הכוונה הוא לנותק המקום הזה, וכל א' ממתק בחי' שלו, כי יש לכל אדם בחי' ביסוד, כי הוא מעבר לכל הנשמות, אף שתהיה ממקום אחר, והוא ממתק בחי' שלו, לכן נקרא כפרה כמו שעיר המשתלח הנקרא כפרה והבן זה.

העולה מזה, כי ביום ט' נתקנו גם יסוד ומלכות שלה, עם ההוד שלה. והנה כל האוכל ביום זה, שהוא ט' דימי תשובה, שהוא עי"כ, מעלה עליו כאלו התענה תשיעי ועשירי. והענין, כי יתבאר לקמן, שבי"ה נוטלת רחל ה"ג עליונים מאימא, וכנגדם הם ה' עינוים שאנו מתענים ביה"כ, וכנגדם הם ה' תפלות, כי עה"ב היינו הבינה אין בה לא אכילה ולא שתייה, כי בז"א האור הבא אליו נקרא מזון ולחם, ושמה יש אכילה, אבל למעלה בבינה, האור הבא אליה אינה אכילה, ומן אור עליון שבא לאימא, מאותו אור נוטלת דחל ביה"כ, לכן אנו מתענים, כי אור זה הוא בחי' קו"ל, שכן עולה ענוי, וכן עולה צו"ם. ואע"פ שהיא העולה, והיה ראוי שהנשים יתענו, ולא האנשים, כי זו"א אינו מקבל מזה כמ"ש לקמן, אע"פ"כ כיון שאין אנו מקבלין ממנו אלא על ידה, כענין בזאת יבא אהרן אל הקודש, כי אין מי שיקבל דבר מלמעלה אלא על ידה, לכן אנו עושין כפי מה שהיא מקבלת, וכדי שתקבל היא, אלו ה'

נכללין העולמות. והביאור: כי הלא ביום ר"ה, אז שניהן עולין בסוד הגבורה, נמצא כי כל הזכר, וכל כללות הנוקבא, כולם נכללין בקו הגבורה, ואפילו כל שאר הספירות שבהם של א"א, שהם מגבורה ולמטה, כולם אז בסוד גבורות. הרי ביארנו מציאת ר"ה בכללותיה.

ועתה נבאר מה שהתחלנו, בענין יהי שם י"י מבורך, רישי קשי וסופו רך, כנוכר פרשת תצוה דקע"ו, ואחד זה נבאר תפילות ר"ה. והנה כבר ידעת, כי לעולם שם מ"ב בראש, (א) והנה בארנו לעיל, כי ביום ר"ה אינו ננסר אלא סוד הראש של זכר ושל הנוקבא, והנה הנוקבא לוקחת כל הדינין של ראש הזכר, והנה ז"ס מ"ב של מברך כי שם מ"ב הוא בראש, ולכן הוא רישיה קשיא. אבל סופו רך, משום כשמסיימין הדינין, אז הוי בנוקבא דחקיף חילהא, כי אחר שמשלמת לפעול הדינין שלוקחת מהזכר, אח"כ אין בה עוד מה ליתן, ולכן סופה רך. אך הזכר אינו כן, כי הוא אינו צריך לזולתו, ואדרבא רישא וסופו קשה, כי כל מה שהולך הוא מתגבר והולך. ובוה ידעת, כי אינו חולק לשון זה עם ספרא דצניעותא, האומד כי דינין רנוקבא נייחין ברישא וקשיא בסופא, כי התם הוא בסוד הדינין בעצמם, שהם נה"י של הזכר, שהם המוחין לה, והם נייחין ברישא, אבל בסופא, נה"י אינו נעשין מוחין, והם תקיפין. אבל הכא אינו מדבר בדינין עצמן, רק בבחי' מה שלוקחת מן הזכר, כי בתחלה קשין, ואח"כ שאין לה מה לקבל אז הם נחים.

מעלתה בר"ח משבת. אך עכ"ז, בבחי' אחרת יותר גדולה מעלת שבת מכל המועדים ור"ח, כי להיות שעולין עד כתר אבא, אע"פ שהיא מקבלת ממנו, עכ"ז גדולה מעלתה מאד עתה יותר מכשהיו למטה, אע"פ שלא תקבל ממנו.

ונבאר עתה ענינים בקיצור, כי הלא בכל הזווג שבעולם, כולם צריך שיקבלו ז"ן מן הט"ס של א"א, ומכחם יזדווגו יחד, אך אין כל הזמנים שוין, כי בימי החול אז הזכר מקבל מסוד נצח של א"א, והנקבה מצד ההד, והנה כל בחי' הזכר נכללת בסוד קו ימין בנצח, וכל בחי' המלכות נכללת בסוד קו שמאל בהד, ואז אין שניהן שוין. ואמנם בר"ח, אז שניהן שוין ופשתמשין בכתר אחר, כי שניהן נכללין בנצח וכולם מקבלין בשוה, ואז אין יתרון לזכר על הנוקבא. ובי"ט אז כפי מציאות המועד, כך משתנים, כי בפסח כולם הם בסוד החסד, וכיצא בשאר מועדים.

והנה ביום שבת, אז עולין שניהם בסוד הכתר של או"א, אך אינם שוין, כי זה נכלל באבא וזה נכלל באמא, ולכן היא מקבלת ממנו. וז"ס שבת שנקרא קודש עצמו, שהוא יום שבת, הוא קודש. ושאר מועדים, נקראים מקראי קודש. לפי שביום שבת, הזכר מקבל מן קודש של או"א, ונותן אל המלכות. נמצא כי הזכר עצמו שהוא יום שבת, הוא קודש עצמו ממש. אך שאר י"ט, אינן עולין שם רק כפי הבחי', ולכן גם שניהן הזכר והנוקבא שניהם בסוד מקראי קודש, מזומנים, אך אינם הקודש עצמו אפילו הזכר.

והנה דע, כפי הבחי' שעולין זכר ונוקבא, כך

הגהה

(א) (צמח: כי בז"א יש הויה פשוטה בכתר, וי' אותיות המלוי בחכמה, וכ"ח מלוי דמלוי בבניה, הרי מ"ב בז"א ברישא)

השער הכ"ה
תפילות ר"ה
יתחלק לו פרקים:

פרק א'

כללות ר"ה, קודם ערבית אז בחינתה בבריאה, וע"י תפלת ערבית, עולה עד הגבורה, שבו"ק שלה עצמה שבאצילות, ושני המלכים זו"נ (נ"ל כי המלכים הם יעקב ורחל) בכתר א'. ובבוקר בתפלה בלחש, עולין שניהן בגבורה שבו"ק הזכר עצמו, ובחזרה עולין שניהם בעטרא דגבורה, שהיא בדעת שלו, כנודע מב' עטרין שיש בדעת שלו. דע כי לעולם סוד החזרה, הוא בסוד אבות שהם חג"ת, והם עולין למעלה במחזין ובכינה. ובתפילת לחש דמוסף, עולין שניהם בגבורה שבו"ק הבינה. ובחזרת מוסף, עולין שניהם בכינה שבכינה, כי לעולם דעתן של נשים קלה, ולכן אין עולין בסוד הדעת, כי אין לה, רק עולין בכינה שבכינה, כי היא מסוד הגבורה דא"א. ובמנחה חוזרין שניהן בגבורה של ו"ק דמלכות, ובחזרה עולין בכינה של מלכות, כי גם הוא מצד עטרא דגבורה כנודע, וגם היא דעתה קלה, ואין בה דעת, ולכן עולין בה.

ובליל ב' דר"ה, כבר נכנסו כל מציאת הדינין שיש מן ראש הזכר עד חצי הת"ת שלו, וכולן ניתנין בראשה, כי שם מקומה. והנה כבר נתפשטו בו ה"ח, וכח ה"ג אשר מצד עטרא דגבורה שבה, כבר הם מזומנים שם להכלל בה, כי אז מתחיל ענינם ומציאותן, והם שם עדיין בכח בראשה. וסוד תפלת ערבית זו, בבחי' הגבורות שבה"ג אלו, אשר עתידה להתפשט אח"כ בגבורה שבו"ק דנוקבא עצמה.

ענין תפלת ר"ה בערבית, שניהן בהוד שלו, אך היא אינה מקבלת רק דרך חוץ, כנודע כי כבר נסתלק אמא מז"א, ונשאר ישן, אך מגיע אליה, בהיותה עומדת בהוד שלו, ואח"כ היא נוטלת

ממנו בהוד שלה. ובבוקר בלחש, שניהן בגבורה שלו, ובחזרה שניהן בעטרא דגבורה שלו, ובמוסף בלחש שניהן בגבורה דו"ק דכינה שלו, ובחזרה שניהן בכינה דבינה.

מהחברים: ניקוד היו"ת יום א', צירי, שהוא בלאה. יום ב', בנקוד צבאות, שהוא ברח"ל. וככה יכוין בכניסתו לבה"כ, ובכל אזכרות של אותן הימים, וכל עשרת ימי תשובה, כמו ביום א' דר"ה. ובשעת קריאת התורה, יכוין למ"ב דהריה, ודהיינו פשוט ומלא ומלא דמלא. ובמוסף, בב' ימים בשורק. במ"ח כתב, מ"ב דע"ב, מפני שהוא יום דין.

עליות של ר"ה, בערבית עלות מ"י, (ס"א מלכות) שעולה אל מקום גבורה דרחל, שהוא כנגד פרקי אמצעי דהוד ז"א באצילות. ובשחרית בלחש, עולה אל הגבורה דו"א, ובחזרה אל הגבורה דז"א שבדעת שלו. ובמוסף בלחש, אל הגבורה דאמא, ובחזרה אל בינה שלה. ובמנחה בלחש, אל פרקי אמצעי דהוד שלו, שהוא גבורה שלה, כמו בערבית. ובחזרה, אל פרק עלין דהוד שלו, שהוא בינה שלה. וכיום ב' כמו ביום א', ואין בה הפרש.

בענין ר"ה ויה"כ, כבר נתבאר, אמנם קיצור הדברים, כי להיות שבר"ה נברא העולם, לכן אירע בימים אלו, מה שהיה בבריאת עולם, והוא כי עתה חוזרין זו"ן אב"א, וצריכין נסירה, וחוזרין פב"פ, וחבוק ונשוק חווג. והנה מר"ה עד עיה"כ. כי אז אע"פ שהוא ט', חשוב כט' וי', בסה כל האוכל ושוחה בט' כאלו התענה וכו', ואז עמדה הנסירה להנסר כל י"ס דנוקבא. וכל הזווגים שאנו עושים בתפילתנו מר"ה עד ש"ע, כולם הם בישראל, או יעקב עם לאה.

פשוט. ובזקיפת הראש, יכוון וא"ו ה"י דס"ג, ו"ה פשוט. ובזקיפת הגוף, יכוון יו"ד ה"י דס"ג, ו"ה פשוט.

ובמחידים דרבנן, שאין כאן כריעות הראש אלא דגופא לבר, יכוין בידו הא דקנ"א ו"ה פשוט, ונשאר אלף הה דקנ"א ו"ה פשוט, למודים דרבנן. ובזקיפה דמודים, יכוין ואו הא דמ"ה וו"ה פשוט, ונשאר יוד הא דמ"ה ו"ה פשוט למודים דרבנן, ויכוון במחידים דרבנן בכריעה, באל"ף ה"א דקנ"א ובי"ה פשוט, שנשאר מכריעת מודים כמש"ל, ויכוין דנחית י לגבי ה'. ובזקיפה דמודים דרבנן, יכוין יו"ד ה"א דמ"ה ו"ה פשוט, שנשאר מזקיפת מודים, ויכוין שמעלה ה' לגבי י'. ובהטוב שמך, יכוין בכריעה במלת ברוך, יו"ד ה"י דקס"א ו"ה פשוט. ובמלת אתה, שהוא כריעת הראש, יכוין אלף הי דקס"א ו"ה פשוט. ובזקיפת הראש, יכוין ו"ו ה"ה דב"ן, וו"ה פשוט. ובזקיפת הגוף, יכוון יוד הה דב"ן, ו"ה פשוט.

פרק ג'

ועתה נבאר פירוש הברכה, ברוך: כבר ידעת, כי עד גאל ישראל, העלינו המלכות בסוד נקודה לבר כלולה מ"י בלתי פרצוף, בסוד לכי ומעטי את עצמך, ועדיין היה חסר ממנה סוד הדעת שלה, שהוא ע"ב ק"ל. ועתה כוונתינו לתת לה בחי' זו, ואנו מכוונים עתה, כי עתה ע"י דבוי ברכאין, שנכללה הנקודה הזו בכל היכלותיה כנוכד בזוהר, כי על ידי כן נקרא ברוך, אז אנו דומזין ג"כ לברוך העליון, שהוא היסוד העליון, שיורד בדבוי דברכאן עלאין, ונותן לה סוד הדעת, שהוא שם הויה העולה כ"ו. ואח"כ נעשה פשוט כפול משולש מדובע י, יה, יהו, יהוה, שהוא ע"ב. ואח"כ נעשה ק"ל, שהוא שם מ"ה, פ"כ מ"מ, כזה: יו"ד, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א ו"ו ה"א, כי כל זה הוא בדעת שלה, וכל אלו גי' ברוך, שהוא כ"ו ע"ב ק"ל. ואח"כ אנו נותנין בה כח הכ"ב אתון שיש ביסוד כנודע, שע"ז תעשה אח"כ סוד פרצוף שלם, וזהו אתה, אתה, כי היא סוד ה' שבשם, ואנו ממשיכין לה כ"ב אתון מן א'

דע, כי קודם ערבית, בחינת רחל היא בבריאה, ועל ידי תפלת ערבית, עולה עד הגבורה שבששה קצוותיה עצמה שבאצילות. ויעקב ורחל עולים שניהם שם. נמצא כל כללות הזכר, וכל כללות הנקבה, כולם נכללים בקו הגבורה, ואפילו כל שאר הספירות שבהם, שהם מגבורה ולמטה, כולם הם אז בסוד גבורה והבן זה. ובכניסתו לבה"כ, יכוין הו"ה בנקוד צירי, סוד לאה הננסר ביום א', כמ"ש לעיל. ועוד יכוין הו"ה משולב באה"ה, והו"ה נקוד צירי, ואהיה נקוד סגול. וביום ב' הו"ה בנקוד צבאות. סוד רחל כנודע. ועוד יכוין משולב הו"ה ואה"ה, והו"ה בנקוד צבאות, וה' אחרונה נקוד סגול, ואה"ה סגול, חוץ ה' אחרונה בשב"א.

ודע, כי ברכת אבות דר"ה, הוא דומה לשל חול ממש, חוץ כוונות הרי"ו אשר יתבאר לקמן, שהם סוד גבורה, כנודע שכוונתינו למתקם, ולא לבטלם, שאין לכוין אלא בר"ה ולא בחול, לכן אבאר לך הסדר היטב. והנה פסוק אדני שפתי וגו', כבר נתבאר בעמידה דחול, ושייך לכאן ולא להחם. כמו שכבר כתבתי זה בחלק א' מזה. רק עתה נבאר מברוך אתה וגו', הכוונות הנוספת בר"ה, חוץ אותן של חול. רק נחזור הכוונות של הכריעות והזקיפות שנתבאר בעמידה דחול, לכל יליו מעיניך גם בר"ה וי"ה, ואח"ז נתחיל לבאר השינוי שביניהם.

פרק ב'

בכריעה ראשונה, צדיך לכוין באה"ה דיודי"ן והו"ה פשוט, וזהו בברוך, שהוא כריעת הגוף, יכוין יו"ד ה"י דקס"א, והו"ה פשוט, שהוא סוף דקס"א וסוף הו"ה פשוט. ובמלת אתה, שהוא כריעת הראש, יכוין אל"ף ה"י דקס"א, וי"ה פשוט, שהוא ראש דקס"א וראש הו"ה פשוט. ובזקיפה, יכוין הו"ה דיודי"ן והו"ה פשוט, וזהו במלת יהו"ה כי כשהוא זוקף וזוקף בשם. ובזקיפת ראש, יכוין וי"ו ה"י דע"ב, ו"ה פשוט. ובזקיפת הגוף, יכוין יו"ד ה"י דע"ב, וי"ה פשוט. ובמגן אבדהם, יכוין בברוך יו"ד ה"א דקמ"ג, וו"ה פשוט. ובמלת אתה, אל"ף ה"א דקמ"ג, י"ה

ער ת'. גם תכוין בה' של אתה, שהם ה' אותיות כפולות מנצפ"ך.

י"י, תכוין עתה להעלות נקודה של המלכות, עד מקום הת"ת כנגד החזה מאחוריו, במקום שהיתה תחלת אצילותה, ואח"כ אנו מתחילין לומר אלהינו וכו'.

פ"י תפלת ר"ה, דע, כי אין הפרש בין ברכה זו לימות החול, רק סוד הרי"ו לבר, שאנו מוסיפין סוד הרי"ו בכל בחי' ובחי', כי הוא יום דין, ואין אנו רוצין לבטלו, רק להמתיקם לבר.

ברוך: תכוין, כי הלא עד עתה המלכות דז"א היא למטה, בבחי' נקודה א' כלולה מ"י בלי פרצוף. ועתה צריך להעלותה עד מקום אצילותה עד החזה אב"א, ואח"כ לעשותה פרצוף שלם, ולהחזירה פב"פ. והענין, כי ד' בחי' יש למלכות: א' בסוד קשר של תפילין ש"ר, תחת ג"ר דז"א, שהם חב"ד, ויש לה שם שורש א'. עוד יש לה שורש ב', תחת ג"א שהם חג"ת, ושם הוא במקום החזה. עוד שורש ג', תחת ג"ת נה"י, ושם הוא בסוד ה' אחרונה שבשם. עוד שורש ד', למטה בראש הבריאה, בסוד נקודה אחת כלול מ"י בלתי פרצוף, וכוונתינו עתה להמשיכה אל שרשים העליונים.

ונתחיל עתה בביאור הענין, כי הלא עתה היא נקודה כלולה מ"י, ואפילו בחי' דעת קל שלה חסר ממנה, ואנו רוצין להמשיך לה סוד דעת ק"ל שלה מן היסוד, לזה ג"כ בהיות הנקודה א' כלול מ"י. וכבר ידעת, כי הדעת ק"ל שלה, הוא סוד עטרא דגבורה, מב' עטרין שברעת ז"א, כי עטרא רחסים נחלק לה' חסדים בז"א, מן החסד עד הוד, ונשארת עטרא דגבורה, הנחלקת לה' גבורות, בחגת"נה של המלכות, וכל אלו הן ביסוד, הנקרא ברוך כנודע.

ולכן תכוין, כי המלכות אותה נקודה, היא עתה ברוך, בכל הנהו רבויין דברכאין, שהם ההיכלות שלה שנכללו בה, ואז יורד מן ברוך העליון שהוא יסוד דז"א, ויורד אליה משם סוד העטרה דלילה שהוא גבורה. לכן תכוין, כי הלא תחלה היא עטרא דגבורה הוא סוד הוי"ה גי' כ"ו, וכשיורדת בדעת של המלכות, שם נחלקת לה' היות, אשר

הם ה"ג, וה' היות גי' ק"ל, הרי לך כ"ו ק"ל. אחר כך תכוין, כי הלא המלכות בהיותה נקודה אחת אין בה רק סוד ג' קוין, והוא תלת כלול בתלת, כי חכמה בינה דעת שלה נכללין בחג"ת, וכן נה"י שלה נכללין בחג"ת שלה, הרי שאין בה רק הוראות ג' קוין, ולכן אלו ה' היות הנכללין בדעת שלה, הם מתפשטין אח"כ בה"ס שלה, מחסד עד הוד, אך לפי שאין לה עתה רק בחי' נקודה אחת, לכן אין בה גילוי רק לג' קוין, לכן אין מתפשט בה רק ג' היות, מן ה'ה', בחג"ת שלה, אבל השנים האחרים אינם מתפשטין.

והנה סוד התפשטות הוא, כי מה שהיה עד עתה בדעת שלה, בסוד ד' אותיות הוי"ה, הוא עתה בהתפשטות כזה: י', י"ה, יה"ו, יהו"ה, שהוא גי' ע"ב, הרי לך כ"ו ע"ב ק"ל, גי' ברוך. והנה שצריך לכוין הרי"ו רכאן הוא, כי ג' היות המתפשטין בחג"ת שלה, כל אחת גי' ע"ב כנ"ל, וג"פ ע"ב גי' רי"ו.

גם תכוין, אל מלת ברוך, כי הוא גי' רי"ו וי"ב, והרי"ו הם ג"פ ע"ב הנ"ל, וי"ב הם י"ב אותיות אדנ"י, כזה: אלף דלת נון יוד. כי זה הרי"ו נמשך אליה, כי כבר ידעת, כי שורש המלכות תחת היסוד, בסוד ה' תתאה שבשם, והמלכות בסוד נקודה בבריאה, הוא שם אדנ"י, הרי רי"ו, הרי ב"פ רי"ו.

אמנם כבר בארנו, בחי' מה שמתפשט בה, ועתה נבאר ע"י מי משכנו אלו. והענין, כי הלא ב' כריעות צריך לכוין, כריעה ראשונה הגוף לברו, והב' צריך לכרוע הראש. והגוף צריך לכרוע במלת ברוך, והראש במלת אתה, דתמן גחין רישא. אמנם כוונתנו בכריעות אלו הם, כי הלא תחלה צריך לידע, כי הזעיר אנפין יש בו הויה שלם, והנה במלת ברוך בכריעת הגוף, תכוין תחלה להוריד ו' לגבי ה', כדי לתת כח בה, וע"י כח השפע הזה תוכל המלכות שם אדנ"י, שהיא אותה הנקודה לעלות למעלה. והה' שאנו מורידין ו' לגבה, הוא שורש המלכות שתחת היסוד. תכוין, כי אותיות ו"ה אלו, נעשין רי"ו, כי אות ה' צורת ר"י, ועם ו' הרי רי"ו. וכוונת רי"ו זו הוא, ג' שמות הוי"ה דס"ג, ועם י' אותיותיהן דהויה הרי

אמנם ב' רי"ו הנ"ל, הם מצוירין באותו א"ת של אתה, כי א צורתה יו"ד. ת ג"כ צורתו רי"ו, הרי ב"פ רי"ו, א' נגד כ"ב אתון, וא' נגד ה' אותיות מנצפך.

עוד צריך לכלול כל כ"ב אתון וה' דמנצפך, בחיבור אחד של רי"ו א', הוא לעשות אותה בצורת אהי"ה, כי א"ה של אהי"ה, הם א"ה של אתה, וצורת ת' של אתה הוא צורת רי"ו, ר"ו הוא צורת ה', ו' הרי י"ה של אהיה. ותכוון בת' זו שהוא רי"ו א', ותכוון כי רי"ו זה הוא סוד אהיה, שהוא גימטריא כ"א, וכל אחד כלול מי הרי רי"ו, ואהי"ה במילוי הרי י אותיות, ואם תסיר ממנו ד' אותיות השורש, נשארו אותיות המלוי ו' לבד, וד"י הנ"ל הרי רי"ו, הרי ג"פ רי"ו.

ועתה עוד יכוון, ע"י מי נמשכין אלו, והענין, כי עתה הוא כריעה ב' של ראש, והוא לכרוע י' לגבי ה', שהם חו"ב של ז"א עצמו, ותכוון ב"ה אלו שהם רי"ו, כנודע כי ה' זו צורתה ר"ו, ועם י' הם רי"ו. ותכוון כי רי"ו זה, הם ג' שמות הויה במלוי יודין, שכ"א הוא ע"ב, הרי ג"פ ע"ב גי' רי"ו, ואלו נמשכין מן אותו א' של אהיה במלוי יודין שבבינה.

והנה כאן בארנו ה' רי"ו, ב' במלת ברך, כי שנים האחרים שכונו בכריעה הם עצמן הב' רי"ו שבמלת ברך. וגי' רי"ו שבמלת אתה יש כנ"ל, הרי ה' רי"ו. אמנם תכוון, כי ע"י אלו הרי"ו, יש כח אל המלכות לעלות בה' בחי', שהם ה"פ הוי"ה אדני, הנזכר בתיקונים תיקון י"ח דל"ז ע"ש, יאהדונה"י במלכות שתחת היסוד. יאהדונה"י ביסוד, הויה בנצח, אדני בהוד. יאהדונה"י בת"ת. הוי"ה בחסד, אדני בגבורה. הרי ה"פ יאהדונה"י, שבהם עולה המלכות עד החזה, שיש עד שם ה' בחי' הנ"ל.

ועתה נבאר, איך בכל אחד מאלו, יש בו סוד רי"ו, כי הלא במלכות הוא יאהדונה"י הוא צ"א, גם יש בו סוד אדני ברבוע כזה: א', א"ד, אד"נ, אדני"י, גי' קכ"ו, וצ"א הרי רי"ו ע"ה. אח"כ עולה ביסוד, וכבר ידעת, כי יש נ' שערי בינה, והם נחלקין, כ"ה בז"א וכ"ה בנוקבא, והוא, כי ה"ח הם בזכר, וה"ג בנוקבא, וכל א' מן הה' כלול מכל

ע"ב, הרי ג' שמות הם גי' רי"ו, כי כל א' המיותרת בכל שם מס"ג, הוא כוללת, ואלו נמשכו שם מן אות א דאהיה במלוי ההין שבבינה, וגם אות א צורת יו"ד שהוא רי"ו.

אתה: כאן צריך לכוין, כי אחד שניתנה בה סוד הדעת ק"ל שלה, בבחינת נקודה לבד, אנו צריכין לתת בה כח לעשותה אחד כך פרצוף שלם. והנה אין הפרצוף נעשה, אלא על ידי האותיות כנודע, ולכן צריך להוריד לה עתה בכריעה זו הב', שהוא כריעת הראש, סוד כ"ז אותיות, שהם כ"ב אותיות ומנצפ"ך. וכבר ידעת, כי כל האותיות הם ביסוד הנקרא ברך, בסוד נגילה ונשמחה בך, וזהו אתה: את ה', כי את הם כ"ב אתון מן א' עד ת', וה' הם ה' מנצפ"ך.

והנה צריך שתכוון, אתה גי' ת"ו, והם גי' רי"ו צפ"ך. והענין: כי הנה המנצפ"ך של המלכות, אנו צריכים להמתיק, על ידי הורדת המנצפ"ך זה של ה' של אתה. אמנם הב' גבורות מהם כבר המתקנו אותן, כשאמרנו ופי יגיד תהילתך, כי פי גי' מ"ן של מנצפ"ך, ואין להאריך בזה, לכן אין נשאר לנו עתה להמתיק, רק גי' גבורות צפ"ך. והנה אתה גי' רי"ו צפ"ך, והענין: רי"ו הוא בסוד כ"ב אתון, הרמוזין בא"ת דאתה, וצפ"ך הוא אות ה' דאתה. וענין היות הכ"ב אתון סוד רי"ו הוא, כי כל א' מן כ"ב אתון כלול מי, הרי כ"ב פעם י', גי' ר"ך. ואמנם ר"ך, הם רחמים גמורים, ולכן צריך להסיר הד' אותיות, ונשאר רי"ו, הוא סוד הגבורות, וד' אלו הם ד' אותיות גיכ"ק, שהם השרשים לבד, פי: כי כל ד' גיכ"ק, כל א' כלול מי' הם מ', אך עתה אין אנו לוקחין מהם רק ד' אותיות לבד שהם גיכ"ק השרשים. ועם הדבר, כי הלא הכ"ב אתון נמשכין מה' מצאות הפה, נעשין מחבור ח"ך עם גרון, שהם חכמה ובינה, ואותיות הח"ך הם גיכ"ק, שהם מן חכמה, ומשם נתפשטו כל האותיות אל הגרון שהיא בינה, והחכמה הוא רחמים, לכן ד' אותיות גיכ"ק שהוא חכמה שהם רחמים גמורים, ואין אנו צריכין להכניסם במנין, כי יתבטלו הדינין לגמרי, ואין כוונתינו רק למתוק. ונשארין עתה אותיות צפ"ך, ואם תחבר עמהם הוי"ה אחת העולה כ"ו, הרי רי"ו א' בה' של אתה.

בינה. והנה נמצא כי הקנ"ה מגיע לחלק אמא, אך לפי שהיא צריכה להוציא את ז"א שהוא ו"ק, צריך שיהיה לה ר' יתירים, והם קנה וששה, הרי קט"א, כמנין אהיה דידן בבינה. אמנם דע, כי אלו הם בסוד ל"ב נתיבות חכמה, אשר כולם הם סוד אלהים כנודע, והנה כל א' מהל"ב נתיבות אלו כלול מ' ספירות, הרי י"פ ל"ב גי' ש"ך, והם ש"ך ניצוצין דבוצינא דקרדוניתא. והנה שם ניתנין י"ו לחכמה י"ו לבינה. וכן הל"ב של זו"ן, הם י"ו לז"א י"ו לנוקבא.

אמנם נבין עתה, סוד הב' ההין אלו, כי הנה ה' תתאה נדע שצורתה ר' תחלה, וממנה נעשה ר' אחרת, ושניהן נעשין אות ד', הרי הם י"ב נתיב, ורגל ה' זה צורתה ר', הרי כ"ב נתיב, שהם י"ו שלה, ור' הנתרים להוציא את ר' היכלין דתחותה. ואחד כך אנו מורידין ר' לגבי ה', והוא לתת בה כח ע"י ר' זו, להוציא הרי היכלין.

גם ה' עילאה יש לה כן, והוא צורתה תחלה, היא צורת ר', וממנה מתפשטין ב' ויין, הרי ד' של אות ה', והם כ"ב נתיב, שהם ר' יתירים על הי"ו שלה, להוציא את ז"א שהוא ו"ק, שהוא דגל הה' זו שצורתה ר'. אמנם לפי שכוונתינו לעשותה סוד ד"ו, שהוא ה' ד"ו, נמצא כי אות ר' שהוא העוקף שאחר הד' שזה אינו שם, לכן צריכין אנו להוריד ר' לגבי ה' זו, למתק הדינין שהם בסוד ר"ו.

הרי לפניך ה' בחינות, שעולה המלכות בהם, ותוכין כי ד' בחינות, יאהדו"נהי, שהם עד החזה, עולים ע"י ה' לגבי ר', וע"י ה' לגבי ר', עולה בחי ה' שלה, (ח) ו"ה ארני שבחסד וגבורה.

הנה עתה כללות כל זה הוא, להוריד ר' של הויה, הכולל ד' אותיות הויה כנ"ל, ולהורידה אל אלף של שם אדני, כדי להעלותה עד החזה, וג' אותיות דנ"י נכללין באות א', ואינן ניכרים שם. ותוכין כי יורד שם מלי ידן דאהיה, ונעשין א' זו של אדני, אהיה במילוי אלפין, וזהו כללות ברוך אחת.

אמנם תכין, כי ה"פ יאהדונה"י הם גי' תנ"ה, וזהו אשר תנה החדך על השמים, ד"ת אשר תנה

הה', הרי הפ"ה שבוכר הם כ"ה, וכן בנוקבא הה' אחרים.

והנה דע, כי בדעת יש כ"ה, ובחסד כ"ה, ובגבורה כ"ה, ובנצח. כ"ה, ובהוד כ"ה, וביסוד כ"ה, ובמלכות כ"ה. ובת"ת אין בו כ"ה, לפי שהוא מקום סיוס יסוד דבינה, לכן אין בו בחי כ"ה, והכ"ה שלו הם בדעת. גם טעם אחר, כי הלא תחלה היה ו"ק, וכל אחד מהם כלול מן הנש"ב, ואח"כ נתחלקו מהם כל אחד מהם לב', ונעשה כ"ה כ"ה, כיצד: החסד נתחלקת חציו לחכמה, וחציו לחסד, הרי כ"ה כ"ה, וכן בגבורה, וכן בת"ת.

ועתה נחזור אל הכוונה, כי הלא ביסוד יש יאהדונה"י שהוא צ"א, והוא נטל ה' פעמים כ"ה, שהם כ"ה חסד, כ"ה גבורה, כ"ה נצח, כ"ה הוד, כ"ה יסוד, וצ"א הרי ר"ו.

ואח"כ נ"ה, יש בהם צ"א של יאהדונה"י, אבל לא בשלוב, רק הו"ה בנצח, ארני בהוד כמש"ל, ונטולין ה"פ כ"ה, שהם כ"ה דעת, כ"ה חסד, כ"ה גבורה, כ"ה נצח, כ"ה הוד. והיסוד אין לוקחת, כי עתה היא למעלה מיסוד שהיא בנ"ה, הרי ר"ו. אח"כ הת"ת, יש בו יאהדונה"י שהם צ"א, ויש בו ג' שמות הנכללין בו, ע"ב ס"ג מ"ה, וכל א' יש בו מ"ב אתון, הרי ג"פ מ"ב גי' קכ"ו, וצ"א הרי ר"ו והכולל.

אח"כ חסד גבורה יש בה צ"א, דיאהדונה"י היינו הו"ה בחסד, ארני בגבורה, ונטולין ה' פעמים כ"ה, חב"ד חו"ג, הרי ה' ר"ו.

והנה דע, כי הלא כל בחי שאנו מונין ענין כ"ה, שהם בח"ג נה"י, כי בת"ת ומלכות אין הרי"ו שלהם נעשה ע"י כ"ה הנ"ל. והנה ג"פ קכ"ה, שיש בכל א' מאלו הג' חלקים שהם שע"ה, והם סוד המלכות הנקרא שעה, גם יש בשעה תת"ר"פ חלקים, והם ה"פ ר"ו הנ"ל, שהם גי' תת"ר"ף.

ונחזור לענין, בענין כריעה ר' לגבי ה', והענין כי הלא הכתר יש בו תר"ך אורות, ונותן מהם חציו י"ש אל או"א, והם נחלקין, קנה חכמה קנה

כי עולה ג"כ ה' עד ראש ו', שהוא י' שבראש הת"ת, הוא סוד י' של הוי"ה שבת"ת דז"א. והוא, כי הלא שם הוי"ה גי' כ"ו, ואם תעשה לגי' שלישים, הנה מקום החזה ששם עליית ה' זו, באה במדרגה היו"ד מן כ"ו אלו.^(א) והיא סיום היו"ד של הוי"ה שבת"ת דז"א, אשר יוד זו היא ראשית הוא"ו של הויה דכללות ועיר אנפין, ואז בזקיפה ה' לגבי ו', תכוין ציור ה"ו שהוא רי"ו.

אח"כ תוקוף ראשך, ותכוין לזקוף ה' לגבי י', והוא הבינה של ז"א בחכמה שבו, וגם תכוין בציור רי"ו אחר, ותכוין כי ע"י עלות הבינה דז"א גבי חכמה, הנה הם נעשין מ"ן לאו"א עלאין, ה"י עלאין, ואז יורד משם כח אל הז"א. והענין, כי כאשר המלכות נתמעטה בסוד נקודה, גם הז"א עליו נאמר נשחת מאיש מראהו, ואין בו כח לתקן פרצוף המלכות, כי נתמעט אורו. ולכן ע"י מ"ן אלו, גורמין לזווג או"א, ומורדין שפע בו לתקן את המלכות. והנה דע, כשעולה ה' לגבי י', וגם י' יורד לגבי ה', אז הוא לעשות מוחין לזו"ן. אך עתה שאנו מעלין ה' דאמא לגבי י' דאבא, ואין אנו מורדין את ה' לגבי ה' הוא, כי אין הכוונה רק בעבור המלכות לבדה, והנה תכוין, כי מחיבור או"א, יורד שם הוי"ה אהי"ה, להעלות את המלכות כמ"ש, ובתוך שמות אלו, מתלבשין שם הוי"ה במלוי אלפין, אשר הוא ענין חידוש ותיקון הז"א עצמו, אשר בו הוא סוד שם הויה מ"ה לעולם, ע"י כח בחי' י' אותיות שם זה, מתרבה עוד אור י' ספירות שלו ומתקן המלכות.

והנה דע, כי הלא ז"פ יש הויה אהי"ה,^(ב) והנה הם חלוקים לבי' בחי', ד' מהם הם בחי' א', והוא עליות ה' לגבי ו', שהם ד' בחי' הוי"ה אהי"ה שמן המלכות עד הת"ת בחזה. וג' בחי' אחרות משם, עד הכתר של ועיר אנפין. והנה כללות כולם, הם ז' פעמים י"א ה"ה ו"י ה"ה, כולם הם גי' שכ"ט, והם סוד הדינין של מנצפ"ך, כי תחלה בסוד הוי"ה אדנ"י, העלינו סוד הדינין של שכ"ה, ועתה אנו מעלין הדינין של מנצפ"ך, והם השכ"ט הנ"ל גי'

הודך, אתה. הנה הענין, כי כבר בארנו איך מלת אתה, ציור אהי"ה, והנה גי' מלוי אהי"ה, שהם: יודין, ההי"ן, אלפי"ן, הרי הכל בגי' תנ"ה, כי ע"י אלו המילויים היא עולה ה"פ יאהדונה"י הנ"ל. ותכוין, כי ה"פ הוי"ה סוד ק"ל, וה"פ אדני שכ"ה, גי' תנ"ה. הרי כל מציאות הדינין הם מתמתקים עתה, ועולין. גם תכוין, כי ד' בחי' הוי"ה אדנ"י שהם עד החזה, עולה ע"י ה' לגבי ו', ובחי' ה' לגבי י', ע"י עולה בחי' ה' של יאהדונה"י שבחו"ג, ועתה צריכין לזקוף כל בחי' אלו במלת יהו"ה, ופירושו כך, כי הלא עתה עולה א' של אדני, עם י' של הוי"ה, וזו פי' כל הזקוף וזקף בשם.

והנה תכוין, כי יוד אלף, גי' קל"א, והכוונה, להעלות עתה הק"ל שהורדנו במלת ברוך. ואח"כ תכוין, כי שם אדני בעצמו יש בו אות יוד אחרת, ותחבר יוד באלף, הרי קל"א אחר, הרי כ"פ קל"א, הוא רס"ב, וזה סוד רי"ו ומ"ו, והמ"ו הוא סוד עלייתו בשם ע"ב דמילוי יודין, כי המלוי שלו גי' מ"ו, חוץ מן השם עצמו, כי כמו שהיתה הכריעה בשם אהיה במלוי יודין, גם העליה על ידי הוי"ה במלוי יודין.

גם תכוין, כי הרי י"א י"א, שהם ר"ת, י"י אלהינו, י"י אחד, והם גי' כ"ב, והוא סוד הורדת כ"ב אתוון שהורדנו במלת אתה. גם תכוין, כי עיקר אותיות אלו, אינם רק יא"י, שהם אלף ובי' יודין, והם גי' אהיה, כי האותיות מבינה הם, והם כ"ב אתוון. ועיקר הכוונה בשם זה של הוי"ה, כי עד עתה בארנו, מענין כריעה י' לגבי ה', ו' לגבי ה', והם סוד הויה שבכללות הז"א בכל הי"ס שלו, אך שם הוי"ה זה, הוא בחי' הת"ת לבד, הנקרא הוי"ה, ושם אנו מעלין נקודות המלכות עד חזה הת"ת. והנה זקיפה ראשונה הוא ה' לגבי ו', הוא הגוף נקרא ת"ת, (צ"ל ה' עולה לגבי הוי'), ה' עולה שהוא המלכות תחת היסוד, ובכללה עולה ג"כ נקודת המלכות הנקרא אדני, אמנם כשעולה ה' זו לגבי ו', זו היא סוד ת"ת, ז"א הנקרא הוי"ה, ותכוין

(א) דפו"י (ס"א: העשירית. ולהבין עיין בספר ע"ח שער אונאה ויובן וק"ל) (ב) ת"ז תקן י"ח דף ל"ד: ע"פ מעה"ס

שבדעת אינה יכולה לעלות, כי אין בה דעת עד אחר הזיווג. אמנם בחו"ב עולה בהוי"ה אהי"ה, ושם הוי"ה במלוי ס"ג ברבוע עולה קס"ו, וצורת אהיה זה הציור נעשה נ': יוד, דו, י', דו, הרי הכל רי"ו.

אח"כ עולה בכתר, ושם תכוין בכללותם הויות דעסמ"ב, העולים רל"ב, והם רי"ו, עם י"ו אותיות דד' שמות אלו, הרי עתה הגענו המלכות בבחי' נקודה אחת עד הכתר של ז"א בבחי' אבא. אמנם כבר הודעתך, כי ביחוד ק"ש נעשו מוחין פנימים אל הז"א דאצילות, ואל הדי' של קשר תפילין, והמוחין הפנימים של המלכות עצמה נשאר למעלה באות הדי' של הקשר, והנה עתה וסרים ממנו א"מ אל המוחין האלו, וכל זה הוא בסוד הנשמות, שהם פנימית העולמות.

אמנם כוונתינו עתה, להאיר אור גדול בז"א, כדי לתת הארה גדולה בנוקבא דיליה, לעשותה פרוץ, והנה להוריד אלו המקיפים אל המוחין הפנימים, אנו צריכין אל זווג או"א עתה מחדש, אחר שכבר עשינו בק"ש בסוד מוחין פנימים אך עתה לצורך א"מ להם.

וזה ביאודו: אלהינו ואלהי אבותינו, תחלה תכוין כי אלהינו אמא, אלהי הוא אבא, ו' של ואלהי, הוא דעת המזווגם. אבותינו הם סוד המוחין של ז"א בסוד א"מ כמבואר, והנה הטעם שאנו מקדימין הבינה שהוא אלהינו, אל אבא הנקרא אלהי. הטעם הוא, כי הלא כיון שכוונתינו עתה לצורך הז"א, והכתוב אומר כונן שמים בתבונה, לכן אנו מקדימין הבינה. טעם ב', כי הלא המוחין של הז"א, הם נה"י של הבינה. טעם ג', לפי שכוונתינו עתה במלת אלהינו, לעשות כתר אל הז"א, וסוד הכתר נעשה מהת"ת של הבינה, לכן אנו מקדימין את הבינה. טעם ד', לפי שכוונתינו להקדים מ"ן של הבינה תחלה, כדי שיבואו אח"כ מ"ד של החכמה. טעם ה', לפי שכוונתינו עתה לתת א"מ אל המוחין כנ"ל, וכל בחי' א"מ הוא מצד הבינה, הנקרא קו ירוק המקיף העולם, לכן אנו מתחילין בה.

והנה צריך לכוין, כי הנה הזווג זה של או"א, נעשה בסוד א"מ להם, וא"כ אנו צריכין לכוין בג'

פ"ר, שהוא סוד מנצפ"ך העולה פ"ר, והנשאר הוא מ"ט, והוא כללות הוי"ה ואהיה שהם גי' מ"ט, עם כוללים הב' שמות עצמן. ושכ"ה דינין יורדין מחו"ב דז"א, ופ"ר יורדין מדעת דז"א.

והענין: כי אין המלכות עולה, רק עד בחי' קשר של תפילין של ראש, ואינה יכולה לעלות עד כל הכתר עצמה של זעיר אנפין, ולכן אין כאן רק מ"ט, כי שער החמשים שהוא הכתר עצמו, אינה יכולה לעלות. ואם תחלק ז' פעמים הוי"ה ואהי"ה לשני מדרגות, ד' וג', הנה ד"פ הם קפ"ח, והוא אהיה דיודין גי' קס"א, ומלוי דמילוי העולה כ"ז הרי קפ"ח. והג"פ הם גי' קמ"א, והוא מלוי אהיה של יודי"ן העולה קס"א, תסיר השם עצמו העולה כ"א, ישאר קמ"א ע"ה.

עתה נבאר כל הז' בחי', תחלה עולה המלכות תחת היסוד, בסוד הוי"ה אהי"ה, והנה הוי"ה אהי"ה אלו ביודי"ן, ע"ב קס"א, גי' רג"ל, תסיר ממנו רי"ו, נשאר י"ז, הם י' אותיות של מלוי הוי"ה ביודין, ואח"כ הז' ע"ה הם סוד ח' אותיות של הוי"ה אהי"ה.

אח"כ עולה ביסוד, בשם הוי"ה אהי"ה, והנה הויה במלוי יודי"ן ע"ב, ואהי"ה בההין קנ"א, הרי רכ"ג, תסיר רי"ו, ועוד ז' אותיות ע"ה שהם ח' אותיות של הוי"ה אהי"ה.

ואח"כ עולה בנה"י, בהוי"ה ואהי"ה, והויה ביודין ע"ב, ואהי"ה באלפין קמ"ג, הם רי"ו ע"ה. אח"כ בת"ת, עולה בהוי"ה ואהי"ה. והנה דע, כי כאן הוא סוד הכתר שלה, הנעשה מת"ת שלו, וכבר ידעת כי כל מציאותם הלא הוא שם ב"ן, והנה צריך לכוין לב' שמות הוי"ה, א' בת"ת שלו, וא' בכתר שלה. והוי"ה שלו הוא ע"ב, והויה שלה הוא שם ב"ן, ההין, שעולה ברבוע קמ"ד, כוה: יו"ד, יו"ד ה"ה, יו"ד ה"ה ו"ו, יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, הרי רי"ו. וכל אלו הדי' בחי', ע"י זקיפות ה' לגבי ו'.

ועתה בזקיפה ה' לגבי י', עולה בסוד גי' בחי' אחרות, והם בח"ג הוי"ה אהי"ה, ושם הויה ברבוע מ"ה עולה ק"ל, ושם אהי"ה ברבוע עולה ד"ם. ואח"כ שם אהיה במלוי ומלוי דמילוי עולה מ"א אותיות וע"ה הם רי"ו. ואח"כ בחו"ג, לפי

הז"א.

והנה צריך שתכין, בכ"מ שתמצא בתורה אותיות נ"ו בס"ת, כמו אלהינו אבותינו, הכל הוא סוד גבורה, והטעם, כי הלא כל הגבורות הם מנצפ"ך, והם ה' אותיות, ולכן אם תחלקם לה' חלקים, יהיה נ"ו כל חלק, כי ה"פ נ"ו גי' פ"ד, כמנין מנצפ"ך, ולכן בכ"מ שתמצא נ"ו, הוא דין. והנה דע, כי כל אלו ה"ג של מנצפ"ך, כבר בארנו שהם ה' היות העולין ק"ל, (עיין טעם לזה השם בספר מ"ש ש"ג ח"ב פט"ז ויונעם לך) אמנם מלוי כל הוי"ה מאלו, הוא, יוד הי וו הה, שהוא גי' נ"ז, כי הלא מנצפ"ך גי' פ"ד, ואם תחבר עמהם ה' של בינה, יהיה פד"ה, ואם תחלקם לה' חלקים, יהיה ה"פ נ"ז, כמנין אל הוי"ה.

והנה כבר ידעת, כי עתה אנו מורידין בחי א"מ של תרין עטרין, שהם חו"ג, סוד הוי"ה אלהיים, הוי"ה נגר עטרא רחסר, אלהים עטרא רגבורה, והם ב"פ נ"ו של אלהינו אבותינו, שהוא גי' יב"ק, כמנין הוי"ה אלהים. ואע"פ שתר עטרא הוא חסר, עכ"ז לפי שעתה הוא בחי א"מ אליו, וכל א"מ הוא מן הבינה והוא דינין, ולכן נרמזה באותיות נ"ו שהוא דין.

גם תכין, כי הלא באלהינו שהוא בינה, יש בו נ"ו אחת, ובאבותינו נ"ו שני, והענין כי הלא יש בתפילין ד' מקיפי לד' מוחין, ואח"כ יש עוד מקיף א' לארבעתן מצד הבינה, ועוד יש מקיף ב' על כולם מצד החכמה, הנה הד' מקיפים נרמזו במלת אבותינו, שהם ד' מקיפים רמוחין הנ"ל, הנקרא אבות, סוד הקלפים שעליהם כתוב פרשיות התפילין. ונ"ו של אלהינו הוא מקיף מצד בינה, המקיף את כולם. ונ"ו של אבותינו, הוא המקיף מצד החכמה. והנה כנגד זה אנו מוצאין בעשיית התפילין, כי יש ד' קלפים להקיף הר' פרשיות והם ד' מקיפי המוחין, ואח"כ הבית עצמו של התפילין הוא מקיף א' לכולם מצד הבינה, כי כל תפילין הם מצד אמא, אמנם נגר מקיף של החכמה, אין לו כנגדו בתפילין שום מקיף א', כי אין לנו בו שום השגה.

אלהי אברהם: הנה עתה עשינו כבר זווג או"א

שמות המקיפים, באו"א דעת. והנה שם ע"ב באבא, וס"ג באמא, ומ"ה בדעת. והנה יכוין, אלהינו היא אמא המזדווגת ע"י הדעת, שהוא הר' רואלהי, עם אבא שהוא אלהי עצמו, כמו שכתבנו לעיל. וממשכת המוחין העתידים לכנוס בברכה זו בראש זעיר אנפין, הנקרא אבותינו, כמ"ש לקמן גבי אלהי אברהם וכו', ששם הוא כניסת המוחין בז"א.

והנה באל מן אלהינו, תכוין גי' יודין ואלף שבס"ג שבבינה עולה אל, ואם תסיר אל משם ס"ג, ישאר ל"ב, והוא סוד א"מ אל ל"ב נתיבות שבמוחין. גם תכוין באות הינ"ו מן אלהינו, שהם ע"א, והוא ע' סנהרדין שבבינה, והנה כשתסיר משם ס"ג סוד הב"ל שהוא א"מ כנדע, ישאר כ"ו, והוא סוד ע"א מן אלהינו, שהוא הינ"ו שהם כ"ו הנ"ל, היורד למ"ה שבו"א, ושניהן הן ע"א. ובאלהי תכוין, כי הוא חיבור חכמה דעת, והנה אלהי שהוא החכמה הוא גי' מ"ו, והוא מלוי שם ע"ב, ור' של ואלהי רומז לדעת, כי יש בו שם מ"ה ער"ו, כי ופ"ו הם ל"ו כמנין אלה של אלהי, ותכוין עמה י' של אלהי הרי מ"ה, והכולל מ"ו. והטעם, כיון שמלת אלהי חיבור חכמה דעת שלו, א"כ י' שלו תעלה לכאן ולכאן.

ורצוני לבאר לך איך נמשכין אלו המקיפין אל המוחין. דע, כי כבר בארתי לך, איך נמשך נימא אחת דשער מן הראש רא"א באחוריו, עד רישא רכתפין דיליה, והם מכים אחורי רישא דז"א, ונוסף אוד במוחין פנימים שלו, ואז בולט במצח, ויוצא האוד שלהם לתוך בסוד א"מ, שהם התפילין כנדע. וכבר בארנו, כי רישי רכתפין דא"א, הם ב' עטרין עצמן של הז"א, אמנם כבר הורדנו בקריאת שמע פנימית אותן הב' עטרין בז"א, ועתה נשאר למעלה א"מ שלהם, שם ברישי רכתפין דא"א, ואותו נימא דשערי של א"א אינה מגעת רק עד רישי רכתפין. אמנם שכמדווגין עתה או"א, הם גורמין שירד אותו א"מ של רישא רכתפי למטה, ואז כשירד אותו א"מ של רישא רכתפין, הנה גם ההוא נימא דשערי מתארכת, ומגעת עד למטה ברישא דז"א, ואז אותו א"מ מכח הכאת נימא באחוריו, נעשה תפילין במצח

החכמה, היה הוא שם אל, ואם כן כשירוד בד' מקיפים ראשונים, ולוקח אור משם, הוא ממש לוקח ג"כ שם אל. והענין, שהוא מתערב שם, ולוקח מכל הד' מקיפים ההם ביחד, ומה שלוקח משם, הוא ג' יודין מן ג' מקיפים ראשונים, ולוקח אות אלף מן מקיף הד', שהוא סוד מקיף עטרא דגבורה כמ"ש, והרי יש אל, ח"ס אל מאלהי אברהם, וכן זה הענין עצמו במקיף הב', וזהו אל מאלהי יצחק, וכן באלהי יעקב.

ונבאר עתה מה ענין אל זה הנעשה בג' מקיפין אלו, ואע"פ שד' מקיפים הם, הנה ב' מהם נכללין בא', ער אח"כ שיוצאין תפילין ע"י הכאת נימא ושערי ראחורי כתפין כנודע, ואז נעשו ד'. ואמנם סוד היודין שבג' מקיפים, הם ט' יודין וג' אלפין, והנה היודין מהם יורד אור אל הז"א, כי כולם באו מסוד ג' מוחין הראשונים, אך האלפין שבאו מסוד עטרא דגבורה, לכן הם יורדין במלכות לחקנה, ולעשותה פרצוף, כי לעולם המלכות ע"י עטרא דגבורה נעשית. והנה ט' יודין אלו, אחר שיצאו בסוד התפילין, הנה הם נמשכין בכל הט"ס דז"א, בסוד א"מ שלהם, בבחי' חיצונית שלו והשלישית, כמו שידעת בסוד המקיפים.

וסודור חלוקם הוא זה: כי הלא מקיף הראשון מצד חכמה, כבר בארנו כי נטל חלק מכל הד' מקיפים. והנה הוא ג' יודין ואלף, והנה הג' יודין שקיבל מבחי' מקיף ח"ב וחסד, הן אח"כ מקיפים, אל חכמה חסד נצח, קו ימין דז"א, לפי שכולם הם מקיף א' של חכמה. אח"כ הג' יודין של מקיף ב', הם נעשין ע"ד הראשון, קו שמאל שלו, שהם בג"ה. אח"כ ג' יודין של מקיף ג', הם נמשכין בקו אמצעי של רת"י, והרי נשלם סדר ז"א.

ועתה יורדין הג' אלפין, לתקן המלכות שהיא עתה אב"א נקודה א', ונמשכין בדרך זה: א' ראשונה נמשכה ונעשה ממנה ב' יודין עם ו', שהם צורת א' כנודע, וממנה נעשית ב' הפנים שלה והחוטם. ואח"כ מן א' הב', מן ב' יודין ור', נעשין הב' ידים וגופן, שהם חג"ת שלה. אח"כ מן א' ג', נעשית נה"י שלה, והרי נבנית עתה המלכות בג' אלפין, בסוד אב"א.

בסוד א"מ, להוריד אור מקיף התחתון שהוא למטה מן המוחין, בסוד תפילין של ראש. ואמנם כבר ידעת, כי הכלים המחזיקין את המוחין נגד חב"ד, הם סוד חג"ת של ו"ק הראשונים, שנתעלו אח"כ בסוד חב"ד, והיו כלים לקבל המוחין בתוכם, ואלו הכלים הם אברהם יצחק יעקב, ואלו המקיפים היוודין הנומשכין עתה מן או"א, נקרא אלהי אברהם. והנה דאי, כי אלו המקיפים הם יורדין תחלה, ופוגעין בד' מקיפים הראשונים שנשארו בת"ת של הבינה, שהוא כתר הז"א. ואחר כך נכנסו בנה"י רבינה, לכנוס ברישא דז"א, לעשות מוחין פנימים. ועתה כשאלו המקיפים השנים יורדין, פוגעין ג"כ במוחין, ואח"כ חוזרין ויוצאין בסוד התפילין. נמצא שיש להם ג' בחי': א' כשפוגעין במקום המקיפים הראשונים שהם למעלה, קודם שנכנסו בנה"י רבינה. ואח"כ, בהכנסתן במוחין. ואח"כ בצאתו במצחו בסוד תפילין. והנה בכל בחי' מאלו מקבלין אור משם, א"כ הוא מוכרח שיקחו בכל בחי' מאלו שם אור א' כמ"ש.

ועתה נבאר מהיכן יצאו אלו המקיפים. דע, כי הלא כאשר ירדו תחלה המוחין בקריאת שמע, הנה הם סוד חכמה ובינה ראבא ואמא וב' עטרין, וירדו משם אלו הד' מוחין עם ד' מקיפין שהיו להם שם בתחלה במקומן, ואלו ירדו בעת קריאת שמע למטה, והנה פשיטא כי אלו המקיפים האחרונים הם סוד התפילין, שהם יותר גרועים במעלה מן המוחין עצמם פנימים, כי הלא הם מקבלים אור מהם, ומכח אור שלהם הם מתנוצצים במצח כנודע, אם כן המקום ביאת המקיפים אלו, הם יותר למטה מהראשונים, כי אלו הם מחסר גבורה ת"ת רבינה, ואלו הם מנה"י רבינה, כנודע בסוד הצלם. וכן הוא מקיפי אבא העליונים, באים מחג"ת ראבא. וכאן הכוונה בשניהם, כמ"ש.

והנה כבר ידעת, כי ז' שמות ס"ג, יש בו תחתונות רבינה, והנה במלוי כל שם ס"ג, יש בו סוד הבל, והם ז' הכלים רבינה הנקרא קהלת, והנה בשם ס"ג זה שבחסד רבינה, יש בו ג' יודין ואלף, שהוא אל. והנה כשירוד א"מ זה, מקיף מוח

את זו"נ, וגם הוא צורת ג' קוויין. והרי בארנו ג' ההי"ן של ג"פ אלהי, אשר לקחו המקיפין הנ"ל מן ג' מוחין.

אמנם נבאר איך נתפשטו תחלה אלו הג' ההי"ן, דע כי אלו נתפשטו תחלה בחוטמא דז"א, כי לפי שההי"ן אלו מציאותן מהמוחין הפנימין הנ"ל, לכן הם נכנסין דרך פנימית עד החוטם שלו. וכבר ידעת, כי יש ג' קוויין בנקבי החוטם, א' לימין, וא' לשמאל, וא' באמצע. ושם ירדו ג' ההי"ן הנ"ל, הימין בימין, וכן כולם. אח"כ משם נתפשטו למטה ע"ד הנ"ל.

אמנם נבאר ג' יודין שבג' פעמים אלהי, כי הלא אחר שנכנסו המקיפין במוחין, הנה יורד נימא דשערי דרישא דא"א, ומגיע עד עורף ז"א, והאיר שם, ומכח אותו האור יצאו אח"כ אלו המקיפין לחוץ במצת, אחר שהיו תחלה סתומים בתוך המוחין. והנה דע, כי סוד הגומא אשר משם יוצא השיער, הוא צורת י', והשיער הוא צורת ו', והאור היוצא הוא צורת י', וכל אלו הם צורת א' יו"י, ולכן לפי שהאור היוצא מן השיער הוא צורת י', לכן האור שלוקחין המקיפין ממנו בהכאתו שם, הוא סוד יודין שבסוף ג' תיבות אלהי.

ועתה נבאר כל דבר ודבר בפרטות:

אלהי אברהם, כאן יכוין ירידת מקיפי מוח אימא, שהם הלי' והמי' דצלם שלה, בקו ימין שלהם, הנכנס עתה בז"א, בציור אותיות אלהי בדרך זה: א' דאלהי הוא בצורת יו"י, וממנה נעשה ב' פנים שלה והחוטם שלה, הנעשה ממקיף עטרא דגבורה העומד בת"ת דאימא, כמ"ש לעיל. ב' דאלהי, הוא סוד חכמה חסד נצח, קו ימין דז"א, הנעשה מג' יודין שמספרם ל', היוצאים ממקיפי ג' מוחין חו"ב ועטרא דחסדים כמ"ש לעיל, העומדים בת"ת דאימא, שבפגעו בו מקיף זה דחכמה ז"א, נטל אור מג' מוחין אלו כמ"ש לעיל. וג' יודין אלו, נעשו מקיפין לקו ימין דז"א, כי כולן הם מקיף א' לחכמה דז"א.

ועתה נבאר סוד ג' ההי"ן, שבג"פ אלהי אברהם וכו', מה ענינם, והוא, כי הלא אחר שאלו המקיפים השניים נכנסו במוחין, ונתערבו שם, וגם שם לקחו אור גדול, והם ג' ההי"ן אלו, והנה נבאר תחלה ה' ראשונה, שנטל המקיף הראשון, כי הנה תחלה נטל א"ל, שהם ד' אותיות ג' יודין ואל"ף, לפי שסוד המקיפין הם ד', אך מוחין הפנימין אינם רק ג' כנודע, לכן אינו לוקח כי אם ג' אותיות, והם ג' ווי"ן באות ה', ו' עלאה מחכמה, ו' שנייה מבינה, וג' שהיא התלויה באות ה', מן מוח ג' הנקרא דעת. וכן הענין בכל ההי"ן עד"ו.

ונבאר טעם, למה וו זו מן הג' היא תלויה, ואינה מחוברת עם השנים האחרות, והטעם הוא, כי הנה ו' זו רומזת לדעת, והנה כבר ידעת, כי הדעת שבחכמה ובינה הוא נעלם, ואינו ניכר רק דעת הב' שבין חו"ג, כי כל עיקר אלו הם נקרא דעת, ואם ו' זו היתה מחוברת עם ב' ווי"ן הראשונים, היה ניכר בהם מציאת הכרעת הדעת, ולכן נחלק מהם, להורות כי אין הכרעת הדעת ניכר עד למטה בחו"ג, ולא למעלה. והנה דע, כי אע"פ שצורת ה', אין בה רק ג' ווי"ן, עכ"ז יש בה ד' אותיות ג"כ, כמו שיש בבחי' אל הראשון, ג' יודין ואלף, והם נחלקין על אותו דרך עצמו, כי ו' הג' הרומזת לדעת, יש בה בצורה סוד פסיעה לבר, כמו שידעת בה' ראשונה שבשם הוי"ה, נמצא כי נחלקת ו' זו לב', שהם חו"ג, ואותו הפסיעה הוא עטרא דגבורה שהוא למלכות דוגמת אלף שבא"ל כנוכר בגבורה, וניתנית למלכות וגו', וו זו רומזת לסוד עטרא דחסדים. והרי בכאן ג' ההי"ן, והם נחלקין ע"ד ג"פ א"ל הנ"ל, עד"ז, כי הלא צורת הה' הם ג' ווי"ן, הרי ט' ווי"ן הם, מלבד אותן הפסיעות שבארנו, והם נחלקין לג' קוויין של הז"א.

נמצא, כי אותו פסיעה אשר בקו הה' כנ"ל, הנה הוא נמצא מקומה אצל היסוד דז"א, לתת משם אל המלכות. וה' שנייה נתפשטה בג' קווי המלכות, וג' מתפשטות בסוד בחי' הדעת המחבר

פרק ד'

אלהי יצחק: בכאן יכוין דרך ירידת מקיפי אימא בקו שמאל, שהוא מקיף מוח בינה דאמא, ג"כ נרמז בציוור אותיות אלהי, בדרך זה: א דאלהי בציוור יו"י, ומהם נעשה ב' יודין וגוף דנוקבא שהם חג"ת שלה, הנעשה ממקיף עטרא דגבורה, שלקח מקיף בינה, בעברו דרך ת"ת דאימא, כמ"ש לעיל. הל' דאלהי, הוא סוד קו שמאל דז"א, סוד ג' יודי"ן שלקח מקיף זה דבינה, ונתפשטו בקו שמאל דז"א. ה' של אלהי, הוא סוד ג' ווי"ן שלקח מקיף זה, בהכנסו במוחין פנימים כמ"ש לעיל, ומתפשט תחלה עד חוטם ז"א משמאלו. והבן השינוים בין זה למקיף הראשון. ה' הוא אור היוצא במצח ז"א, ממקיף זה דבינה, והוא ציוור י' כמ"ש לעיל.

ואלהי יעקב: כאן יכוין דרך ירידת מקיפי אימא בקו אמצעי, שהוא מקיף מוח דעת דאימא בציוור אותיות אלהי ג"כ ע"ד הנזכר, רק השנוי ביניהם הוא זה, א' צורתה יו"י, הוא סוד ב' ירכין ורחם דנוקבא, סוד נה"י שלה. ל' סוד דעת ת"ת יסוד, קו אמצעי דז"א. ה' מתפשטת תחלה עד חוטמא דז"א באמצעו, הכל כמ"ש לעיל. והרי נבנית עתה הנוקבא, בג' אלפין בסוד אב"א, והבן זה.

והנה נשאר עדיין לבאר, מתחלה כשבאין אלו המקיפין בת"ת דאימא, שבו שם ס"ג, למה אין לוקחין רק א"ל. כי הלא האמת הוא, כי כל מלוי שם ס"ג לוקחין, שהוא גי' הב"ל, לפי שסוד הבל הוא א"מ. אך הטעם הוא, דע, כי לעולם באלו הד' מוחין של ז"א, ובכל פרטי מקיפיהם, יש בהם סוד ב' דעות, וז"ס כי אל דעות ה', והם: דעת א' להכריע בין ב' מוחין חו"ב, הב' בין חו"ג. וכבר ידעת, כי הדעת של הבינה מתפשט בו"ק דז"א, ונחלק לו' חלקים, וסוד הדעת הוא אות ו' כנודע, ונחלק שם לו' ווי"ן, והם סוד ו' יתירה של מלוי הב"ל שבו על סוד א"ל שבו, שהוא אות ו' מסוד הדעת, לכן סוד ב' ווי"ן שלוקחין המקיפין, מב' שמות ס"ג שבחו"ב בת"ת של הבינה כמ"ש לעיל, הם נשארם בסוד הדעת שמכריע ביניהם, ונעשים ו' אחת מסוד הדעת, כי הלא כל שרשם אינו כ"א

ו' אחת, לכן הם עצמן אין נשארים רק בסוד א"ל א"ל מן הב"ל. וכן זה הענין עצמו, במקיף הג' הכולל חו"ג, נשאר בו ו' אחת בסוד הדעת שביניהם, ונשאר הוא בסוד א"ל לבד.

והנה כל אלו הב' דעות, נכללות בו' דואלהי יעקב, והטעם, כי אלהי יעקב הוא סוד מוח הג' הכולל חו"ג, והוא בכללו נקרא דעת, לכן אלו הווי"ן שהם בסוד דעת, כולם נכללים בו, וז"ס ואלהי יעקב בתוספת הו', כי הלא עיקרם אינם כ"א ו' אחת של דעת הבינה, שנחלק לו"ק שלה.

גם ו' זו רומזת לד' מוחין ובי' דעות, הם ו'. והנה כבר ביארנו, איך נחלקים היודי"ן והאלפי"ן של א"ל, אמנם סוד הדעת שנשאר, שהוא סוד ו' שנשאר מסוד הבל דס"ג, הנה הוא מתפשט ויורד עד פה דז"א, ושם יורדין הג' ווי"ן, שהם ג' מלואים של ג' שמות ס"ג, אשר מהם נתפשטו ג' א"ל, ונשארו ג' ווי"ן, והם נעשו אח"כ סוד נה"י שבפה, שהם ב' שפתיים והלשון, והבן זה מאוד.

העולה מזה הדרוש, שצריך לכוין בו' דואלהי, הוא מספר ו"ק דז"א, שדעת אימא מתפשט בו. וגם ו' זו רומזת לד' מוחין ולב' דעות שיש לו כמ"ש לעיל.

ועוד יכוין, כי ז' נשאר בכל מלוי, שלא לקחו המקיפים כ"א ג' א"ל כמ"ש, ונשארו ג' ווי"ן מג' מקיפים והם נכללו בדעת דבינה, ומשם ירדו בפה דז"א והבן זה.

הרי לפניך, שנכנסו כל מקיפי אמא, וגם מקיפים אבא נכנסים בעמידה זו, וצריך לכוין בשניהם. והנה כוונת מקיפים אלו, לא תכוין רק בשחרית דר"ה, ולא בערבית, כי עדיין בערבית אין נכנסים המקיפים כנודע. אח"כ גומר ברכת אבות עד מלך עוזר וכו'.

מלך עוזר ומושיע ומגן: כאן אנו מחזירין את לאה פב"פ, וכשבאה פב"פ אז ג"כ לוקחת אור הט' יודי"ן בג' אלפין שלה, כי ג' אלפין שלה הם ט' אותיות, כי כל א' צורתה יו"י, הרי ט' בט', והיא מאירה יותר, ונחלקים הט' יודין בט"ס שלה. וכשלוקח הט' יודי"ן בג' אלפין שלה, אז היא בסוד ג"פ א"ל, שהם גי' מג"ן.

מתקבצים כולם, ומאירים בפנים כמש"ל, בסוד מגן א', וזה נעשה ע"י החסד, בסוד והוכן בחסד כסאו, סוד אברהם, לכן חותמין מגן אברהם, כמבואר בעמידה דחול.

ויכוין בברכה זו, א"ל שדי. ובכרכה ב', אכרט"ם. ובכרכה ג', כח"ו. ובג' אחרונות: כראשונה, השתפ"א. בשנית, ב"ם. בשלישית, במוכ"ן. סוד נה"י. ובחזרת עמידה דשחרית, עולים שניהם בעטרא דגבורה דעת שלו. דע, כי לעולם חזרת העמידה הוא בחג"ת, וחג"ת עולין לחב"ד, והוא סוד הקרושה, כנדע במקומו.

פרק ה'

זה מצאתי מכת"י מורי זלה"ה. נתתי אל לבי לחקור, בענין תוספות זה בתפלת ר"ה ויה"כ, לעבד את בוראו בעבודה שבלב זו תפלה, בימים נודאים אלו, אשר המלך עליך יושב על כסא דין. וראיתי כי התוספת בברכת מעין הימים בג' ראשונות ובג' אחרונות. כי באבות הוסיפו וזכרנו, ובגבורות מי כמוך, ובמקום האל הקדוש, המלך הקדוש. ובהודאה, וכתוב. ובשים שלום, בספר חיים. וראיתי, כי בעבודה לא הוסיפו כלום. וראיתי שונים בתוספות אלו, כי באבות הוסיפו וזכרנו, ותקנו זכירה וכתובה. ובגבורות מי כמוך, וזכירה לבר בלי כתיבה, וזכר יצודיו וכו'. ועוד, כי באבות הוא זכירה בפני עצמה, ואינה חזרת על הספר. ובשים שלום, חזרת על הספר, שאומרים בספר וכו'. ובהודאה, כתיבה לבר. ובשים שלום, כתיבה חכירה, נזכר ונכתב. ועוד באבות תקנו זכירה וכתובה לחיים, וזכרנו לחיים וכו', וכתבנו בספר החיים, ובהודאה כתיבה לחיים, ובשים שלום זכירה וכתובה לחיים. ועוד, כי בתחלה אנו מתפללין בעדינו, ואומרים וזכרנו לחיים. ואח"כ בגבורות, מתפללין על העולם, ואומרים וזכר יצודיו לחיים. ובהודאה אנו אומרים כל בני ברית. ובשים שלום, אנו חוזרים ומתפללין ואומרים, נזכר ונכתב אנו וכל עמך ישראל.

ועוד מה לנו לשאלה אל הזכירה, אחר שאנו שואלין על הכתיבה, שהוא עיקר. עוד, מה ענין זכירה בתחית המתים, שאנו סומכין לה ונאמן אתה להחיות מתים.

גם אלו הג' אלפין שהם בציור יו"י, סוד ג' היות שהם גי' ע"ח, הם סוד לח"ם, כי עתה היא ראיה לזיוג בסוד כ"א הלחם אשר הוא אוכל. אמנם אחר כ"ז, מתעלים אלו הג' אל שבה, וכולם מאירים בפניה, א"ל א' בפן א', וא"ל ב' בפן ב', ואל ג' בחוטם שלה. והנה א"ל במלוי, הוא גי' קפ"ה, נמצא כי ב' אל שבב' פנים שלה, הם גי' ש"ע, כי יש לה עתה אוד כל הש"ע רבוי נהורין שבפנים רא"א כנדוע, ועתה הו"א אין לו רק ק"נ רבוא באנפוי, נמצא כי עתה גרול אוד המלכות מן הו"א. וז"ס אר"ם, אשר לא יכול להסתכל בפני חזה, וזה גרם לה, לפי שלקחה סוד כל היודין וכל האלפין כנ"ל.

אמנם אל הג' דחוטם, הוא סוד א"ל ראלהי יעקב, שהוא סוד הדעת שמכריע בין ב' הפנים, לכן יש בו כח הב' א"ל, לכן יש בו סוד ש"ע רבוא אורך החוטם כנדוע. והנה ב' נוקבין אית בחוטמא, וכ"א ארכו ש"ע שהם ב' א"ל הכולל א"ל זה כמ"ש, והנה היותן ש"ע"ה, הוא עם הה' שיש בנוקבא דפרדשקא, כי יש ב' ההי"ן בב' נוקבין, שהם נמשכין מג' ההי"ן שבג' אלהי אברהם וכו' כמ"ש לעיל.

ואמנם דע, כי סוד ג' אלפים אלו, הם סוד וידבר ג' אלפים משל, כי מג' אלפין הג"ל, נמשכו פניה לש"ע רבוא כמנין משל. וז"ס לשלג יאמר הוי ארץ, כי ג"פ אלף הוא גי' שלג, ומג' אלפין אלו נעשית המלכות כמ"ש לעיל, והיא נקראת ארץ כנדוע. וכשנעשה פב"פ, נעשה בסוד שג"ל לימינך, שהוא סוד חזרת פב"פ. וכשעונות גורמים ח"ו, אז אוברת כל אורות אלו. והו' ותורד פלאים, אותיות אלפים והבן זה.

אח"כ חתימת הכרכה מגן אברהם: והענין, כבר נתבאר לעיל, כי בברוך הכריעה ו' לגבי ה', ובאתה י' לגבי ה', והענין, כי ע"י הורדת ו' גבי ה', הוא נתינת הארה בחג"ת שלה, מחג"ת שלו, שהוא סוד ו' כמ"ש לעיל. וע"י הורדת י' לגבי ה', נמשך בהכרח הארה גרולה יותר, עד למטה בנה"י שלה. ובהו"ה בוקיפה, אז אנו נותנין הארה במוחין שלה, ואז אנו זוקפין ג' א"ל הנוכרים שהם גי' מג"ן, המתפשטים בכל גופא, הם

ונראה לי, כי בכל ר"ה חודר האצילות לכמות שהיה בתחילת בריאת העולם, וכבר ידוע הוא דנוקבא דז"א, נפקי ומתדבקו מאחוריו דז"א, לעומת החזה, כנגד הת"ת שבו, בסוד אחוריים שהם דין, נפקי מסטרא דגבורה, והמח הקדום בראשה הוא גבורה, שנעשה לבינה. ואחר כך חסד, בסוד חכמה, בסוד ה' על י', בסוד ה"י אלהים. ולפי שהמח הקדום בראשה הוא גבורה סוד הדין, נעשה הדין ביום זה, ולכן נקרא ר"ה, כי גבורה הוא ר"ה, שהוא נוקבא דז"א, הנקראת שנה, וגבורה הוא ראשה, ונעשה לה בינה לנוקבא דז"א.

נמצא שר"ה הוא כנגד בינה דנוקבא דז"א, שהוא גבורה, וכנגדה נאמר אני בינה לי גבורה. והנה בו"א יש זכירה מצד החסד שבו, וכת"ב מצד הגבורה שבו, הוא ע"י הבינה, הנקרא כתיבה, זכירה שמצד החסד, הוא על ידי היסוד ברית קודש, שממנו יוצאין הנשמות, ומתגלה חסד בפומא ראמה, וממנו תוצאות חיים. ואנו מתפללין אל הש"י, שיהיה מתגלה חסד עלינו, לא לצורך הנשמות כדרך הזווג, אלא לצורך חיים, כדרך זווג חו"ב לצורך המלכים, שהוא לצורך לתת להם חיים נצחיים לבד. ולפיכך נקראים חו"ב חיים, כי מהם תוצאות חיים למלך, ונקראים חיי המלך כנודע, וזהו מלך חפץ בחיים.

והכוונה, כי כמו שהמלך עליון שהוא הז"א, חפץ בחיים, ומושך משם משך החיים לצורך עצמו, כך ימשוך משם חיים לנשמותינו, ותתגלה חסד ביסוד, שמשם נשמותינו, להמשיך לנו משם חיים, וזהו זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים, וכל זה בסוד הנשמות שבו. אחר כך אנו מתפללין להמשיך משם חיים לגופינו, בסוד הכתיבה התעבות הדברים, כדמיון הכתיבה, להחיות הנפשות בגויותינו, וגם זה יהיה על ידי היסוד הנקרא ספר החיים כנודע, אלא שזה בסוד הפנימית לחיי הנשמות, וזה בסוד חיצוניות לחיות הגוף. והנה חיות הנשמה נמשך מחכמה לבינה, ויורד לחסד ומתגלה ביסוד. וחיות הגוף נמשך

פרק ו'

וכבר בארנו, כי מר"ה עד ש"ע, אין זווג לז"א עם המלכות, רק ז"א מזדווג עם לאה, שהוא קשר של תפילין, כמבואר אצלינו ענין זה, בחילוק תפילת היום, ובמנחה ובערבית ובאחד חצות, ולזה אנו מחזירין פב"פ בסוד מלך עוזר וכר, אמנם קחים שנחזירם פב"פ, צריך לעשות הנסירה תחלה, שהוא סוד זכרנו לחיים.

(להר"ד גדליה (זכרינו) לפי שהוא סוד הנסירה, ונעשית ע"י הדודמיטא דז"א, והשינה היא א' מס' במיתה, לכן אנו אומרים, שיהיה זו זכירה לחיים ולא למיתה. גם בארנו כי למענך אלהים חיים הוא כנגד נה"י דז"א, דע כי שם מדת המלכות, וזהו שאנו אומרים למענך, כי נסידת נה"י הוא למענך, כי הוא שיעור קומתך). בזכרנו לחיים, יש בו מ"ח אותיות, כמספר הו"ה אה"ה, שהוא סוד מ"ח בגי', והוא סוד זכרנו עצמו, כנ"ל שבו רמזין הו"ה ואה"ה. (צמח: לכן אין לומר אל חי כדלקמן, מטעם זה ג"כ).

והנה י"א תיבות הם, זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבינו בספר החיים למענך אלהים חיים. והם כנגד י' אחוריים שצריך לנסר, ועוד בחי' אחרת, שהוא החיות לכולם, הרי י"א, וכמ"ש ב"א סמני הקטורת שהם נאחזים מאחוריים אלו, כנודע. ובכל יום מ"י ימי תשובה, יכוין תיבה נגד הבחינה הנסרת ביום ההוא, והנה תחילה תכוין שאף על פי שאין ננסר בכל יום ויום מ"י ימי תשובה רק ספירה אחת, עכ"ז צריך להוריד הדינין עד למטה, וכבר ידעת ענין לאה ורחל, כי לאה הוא מן הראש עד החזה, ורחל מהחזה עד הרגלים, ושניהן באחור.

(א) והנה לחיים, הוא כנגד כתר ז"א, אשר נקרא חיים, בסוד תפילין העליונים, שהם בסוד א"מ

הנחה

נמשך זה המתוק אל הנסירה, דרך נ' שערי בינה,

(א) והנה זכרנו, זכור עולה ע"ב קס"א, כי

אלהים חיים. והנה רחל נגד נה"י של הזכר, גם סוד הענין, כי הלא נה"י של הזכר ושל נוקבא, וכל א' נקרא אל חי, בסוד היסוד, ושניהם יחד נקראים אלהים חיים, והבן זה. ולפי טענה זו, יש מקום לומר אל ח"י ב' פעמים כנ"ל, אך א"צ, ובפרט כי אין צריך להיות כאן רק י"א תיבות כנ"ל.

אח"כ אנו מחזירין את לאה פב"פ, בסוד מלך עוזר וכו'. ואמנם מן ג' א"ל שבארנו בכוונת אלהי אברהם כנ"ל, הם נמשכין למלכות ונעשה מגן, אך כבר בארנו שם, כי בכל א"ל מאלו יש בו ג' יודי"ן ואל"ף, והנה נחלקים ג' יודי"ן בנה"י שלה, וג' בחג"ת, וג' בחב"ד שלה. גם א צורתה יו"י, ונחלקים הג' אלפי"ן דוגמת הט' יודי"ן שבג"פ א"ל הנ"ל.

אח"כ אומרים בא"י מגן אברהם, והענין, כי כבר ידעת, כי בברוך יכוין ו' לגבי ה', ובאתה י' לגבי ה'. והענין, כי על ידי הורדת ו' לגבי ה', נמשך הארה בחג"ת שלה, מחג"ת שלו, שהוא סוד ו'. ואח"כ ע"י הורדת י' לגבי ה', נמשך בהכרח הארה גדולה יותר עד למטה, עד נצח הוד יסוד שלה. ובהוי"ה בזקיפה, אז אנו נותנין הארה במוחין שלה, אז אנו זוקפי"ן ג' א"ל הנ"ל, שהם ג' מג"ן, המפוזרים בכל גופה, והם מתקבצין כולם, ומאירין בפניה, בסוד מגן א', כמבואר שם גבי אלהי אברהם וכו', וזהו ע"י החסד, כי הוכן בחסד כסא, והוא אברהם.

זכרינו לחיים, ר"ת ל"ו, וס"ת מ"ו, הם מלוי דע"ב וס"ג, כי כל זה נמשך ע"י זווג או"א כנ"ל, ויוצאין המלוי"ן לחוץ. וי"א תיבות בזכרנו, נגד י"א סמני הקטרת, שהם נאחזים באלו האחוריים שננסרו עתה, ועוד בחי' א' שהוא חיות לכולם

ונגה

משם ס"ג, שהוא מלוי"ו. וזהו בר"ת של זכרנו לחיים, שהוא מספר מלוי"ו ס"ג דאימא, ובס"ת שהוא מספר מלוי"ו ע"ב דאבא, שמזיווגם נעשים התפילין והמוחין. והרי נרמזו כאן במלת לחיים, כתר ז"א, ששם עומדים המקיפים סוד התפילין, והוא ננסר ביום זה, ע"ד כתר דרחל, כמ"ש לעיל. מלך היא לאה, שעומדת נגד המוחין דז"א.

העליון, שעל ראש כתר ז"א. וכבר ידעת, כי תפילין נקראים חיים, הם כ"א אזכרות, וד' פרשיות, וד' בתים. והם אהי"ה הוי"ה אהי"ה, הכל גימטריא חיים, וזהו זכרינו לחיים. וענין, כי תפילין אלו הם נמשכין מזווג או"א, שהם הוי"ה אהיה במלוי יודי"ן, שהם גי' רגל, ואח"כ נמשכין דרך ג' שערי בינה, וזהו זכרנו שהוא גי' רגל.

סברא אחריני מצאתי כתוב וזהו: זכור גי' רל"ג, ונ"ה אותיות כזה: יוד ויו דלת, הי יוד, ויו יוד ויו, ה"י יו"ד, הרי כ"ח אותיות דע"ב. וכן אהיה, אלף למד פא, הי יוד, יוד ויו דל"ת, ה"י יו"ד, הם כ"ז אותיות, ס"ה נ"ה, ועם רגל הרי רפ"ח, כמנין זכרנו עם ה' אותיות).

גם תכוין, כי כל תפילין, הוא נגד המוחין מחכמה ולמטה, וזהו מלך חפץ בחיים, פי': כי גם לאה זו נקרא מלכות עלאה, וזהו מלך, והנה חב"ד הם היוצאין במצח, ושם נעשין התפילין הנקרא חיים. והנה המצח יש בו סוד הרצון והחפץ, וזהו מלך חפץ בחיים, כי מלכות זו לוקחת החפץ והרצון מן מצח ז"א, שבו תפילין הנקרא חיים, כנודע כי ד' של תפילין יוצאת מהארה זו.

וכתבנו בספר החיים, הוא חג"ת דז"א, שהם הידים, סוד הכתיבה. וספר החיים הוא המלכות הב', הנקרא רחל, היוצאת בין הזרועות כנגד החזה, והיא נקרא ספר כנודע, והוא סוד התפילין בראש שלה, אשר שם נקרא ספר החיים.

למעןך אלהים חיים, הענין, כי כל האחוריים הם נקרא אלהים, ומשם מתפשטין דרגין עד אלהים אחרים, ולכן לאלו אחוריים אנו קורין אלהים חיים, כי אותן החיצונים הנמשכין משם, נקרא אלהים אחרים. והנה אחוריים אלו, נקרא

סוד ג' דזכרנו, כמ"ש כל זה לעיל. לחיים הם המוחין אהיה הוי"ה אהי"ה שעולים חיים. וגם כתר ז"א נקרא חיים בסוד התפילין, שהם א"מ אל הכתר ז"א. ותכוין, כי תפילין אלו הם נמשכין מזווג או"א, שהם הויה ואהיה דיודי"ן, ואח"כ נמשכין דרך ג' שערי בינה, וזהו זכרנו זכור ג'. ותכוין, כי כל תפילין הם מקיף, וז"ס הבל היוצא

להחיות מתים. ולפי שברכה זו נקרא גבורות, לכן כוונתנו למתקם במלת אב הרחמים, נגד אב הרחמים, גי' אב הרחמן. והענין, כי אב הרחמן גי' ש"ו, שהם ש"ו משופר, ושם בארנו כי עם הי"ד הם ש"ך ניצוצין דגבורות, ואנו קוראין אותם בסוד אב הרחמן, למתקם ולהחזירם לרחמים.

לחיים ברחמים, ר"ת ל"ב נתיבות ור"ת "יצוריו" לחיים "ברחמים גי' מ"ב, שהוא שם מ"ב שהוא גבורה. ור"ת "זוכר" יצוריו לחיים "ברחמים, גי' מ"ט שערי בינה. וכללות ברכה זו, היא נגד מוח בינה דז"א, לכן הוי"ה דחתימה ברכה זו היא צירי, סוד בינה.

לדור דוד המליכו, הנה אין לומר בי' ימי תשובה, רק אתה קדוש וכו', יהלוך סלה וכו', המלך הקדוש. כי כל אלו ובכך הם בר"ה וביה"כ לבד, כי אין בחי' אלו נמצאים ומתגלין רק בר"ה וביה"כ.

לדור דוד, יש בו ט' תיבות, נגד רחל ולאה, שהם ב' דלתין, וכללותן הם ט', ואלו הב' נקראים לדור דוד. ואנו ממליכין אותן, שהם סוד המלכות, וזהו לדור דוד המליכו לאל, הם ב' שמות שבדור דוד הנ"ל עצמם, והוא כי א' שבאמצע לאל, תחברוהו לב' צדדים, ויהיה ל"א א"ל, והענין כי ל"א הוא ברחל, וא"ל בלא"ה. והענין, כי ברחל הוא ס"ג ביודין, והנה מתחיל ביודין, ול' רומז לגי' יודין, וא' לא', לכן הוא ל"א. אך דלאה הוא באוהי"ה דיודין, וגם בו שם א"ל, ולפי שמתחיל באות א', ואח"כ נמשכין גי' יודין, ולכן נקרא אל, א' בתחלה. ואומר כי הוא לברו, הוא רחל, אך מרום וקדוש הוא בלאה, כי היא עומדת למעלה בסוד יעקב משמש במרום. לברו גי' מ"ב, והוא ברחל.

מן הר"ר גדליה, ובכך יתקדש שמך יי", ר"ת ש"ך דינין, וס"ת שכ"ה, ה' יתירה של ה' אלפיך, למתק הש"ך דינין. וכן אלהינו על ישראל עמך,

וכנ"ל. והנה עד כאן יש מ"ח אותיות, כמנין הוי"ה ואהי"ה ע"ה, והם סוד זכרנו עצמו כמ"ש לעיל.

והנה כללות תפלה זו של זכרנו לחיים הוא, לפי שהוא סוד הנסירה, ונעשה ע"י הדורמיטא כמ"ש לעיל, והשינה היא א' מששים במיתה, לכן אנו אומרים שתהיה זכירה זו לחיים ולא למיתה.

ואח"כ אנו מחזירין את לאה פב"פ, במלך עוזר ומושיע, כמ"ש בערבית דחול. דע, כי ברכה זו היא נגד מח חכמה דז"א, והבן זה. כי הג' ברכות ראשונות לעולם רומזים לג"ר, והאחרונות לנה"י. לכן היות החתימה היא בפתח, הרומזת לחכמה כנודע, וכבר נתבאר זה במקומו.

מי כמוך אב הרחמן, יש בו ח' תיבות, נגד הארת ח' תיקוני דיקנא דכהנא רבא, וכנגד ח' בגדי כהן גדול. והנה אלו הכונות דזכרנו ומי כמוך, הם להר"א הלוי ממורי זלה"ה. במי כמוך תכוין לח' תיבות, נגד ח' בגדי כ"ג דיה"כ, הם סוד דכהנא רבא, וכבר הודעתך, כי כהנא רבא הוא בעתיקא ולכן הוא רבא ולא זעירא, ואין הז"א צריך לח' בגדים, גם לכן הם בגדי לבנים, כי אותו דיקנא שערותיה לבנים כשלג. ודע כי בכל י' ימי תשובה יש לומר אב הרחמן, שהוא הז"א, אך במוספק צ"ל אב הרחמים, כי אז עולין עד או"א, ואבא נקרא אב הרחמים כולם. (א)

וכונת ברכה זו, לפי שביום ר"ה אז הוא דין גילגולי נשמות לחזור לעולם, ולכן נזכר בברכת תחית המתים, כי גם זה בכלל תחייה הוא, וזהו זוכר יצוריו לחיים ברחמים, שהם הנשמות הנקרא יצוריו, ולזה לא אמר זוכר אותנו כנ"ל זכרנו לחיים, רק זוכר יצוריו דרך סתם, וז"ס מי לא נפקד כהיום הזה, ופוקד כל יצורי קדם.

והנה ע"י גלגול נשמות, אנו מאמינים כי כן יהיה לע"ל ענין ת"ה, כי הכל דוגמא א', ולזה אנו סומכין זוכר יצוריו לחיים ברחמים, לונאמן אתה

הגהה

לכן נקרא אב הרחמים, וברינקא אע"פ שהוא יתור רחמים מאבא, אין הדיקנא נקרא אב, ונ"ל כי הנעילה בכלל מוסף, וצ"ל אב הרחמים.

(א) צמח: אמרו חברי ז"ל, שצ"ל במנחת שבת אב הרחמים, כי אז עולה ז"א בדיקנא דא"א. וק"ל כי אבא נקרא אב, מטעם הכתוב בספרים,

ר"ת קנ"א אהי"ה בההי"ן, וס"ת פ"ו גי' אלהים. ובכן יתקדש שמך, כוונות ד' ובכן הם, הב' ראשונים לצורך לאה, הא' שמאלו תחת לראשי, והב' וימינו תחבקני. וב' האחרונים לצורך רחל, דוגמת הנ"ל. אמנם תחלה נבאר, כי בכך גימ' ע"ב, והראשון הוא הויה בידין העולה ע"ב, והב' שם דס"ג עם י' אותיות העולה ע"ב, והג' שם מ"ה ועם השם עצמו שהוא כ"ו הרי ע"א, והכללות הם ע"ב. והד', הוא ע"ב ברבוע כזה: י, י"ה, י"ה, י"ה, י"ה, הרי ע"ב. והנה ובכך גי' ע"ח, כמנין מולא, לכן תכוין להוריד בכל שם ע"ב אלו, הג' היות דיקנא שבמולא עילאה, שהם גי' ע"ח כמנין ובכך. ובוזו יש ח' תיבות נגד רחל ולא, ב' דלתיך.

שמך י"י היא לאה, שמך הגדול אלהינו על ישראל עמך, הוא רחל, שהיא עם ישראל תמיד. ותכוין במלת יתקדש: ת"ק שד"י, כי הוא שם שדי במלואו, העולה ת"ק, כי בלאה ורחל הם שם שד"י של תפלין, שהם ש של הבתים, וד' של הקשר, וי' של הקשר תחתון ידי, והמלוי לקחה לאה, ושדי פשוט לקחה רחל, ורחל ולאה הם הנקראות מלכות, וזהו לתקן עולם במלכות שדי.

פרק ז'

בראש השנה, ד' ובכך, שהם ע"ב רי"ו, כנדוד ד' ע"ב: הא' ביהי"ן, הב' ס"ג וי' אותיות, הג' מ"ה וכ"ו, והד' פכמ"מ, והם כנגד ד' רגלי המרכבה. הא' ובכך יתקדש, נגד אברהם שקידש שמו יתברך בעולם, שהוא חסד, אותיות דפסוק ויסע. ובכך תן פחדך, וזה פחד יצחק, גבורה, נגד ע"ב אותיות דפסוק ויבא, שהוא למפרע. ובכך תן כבוד נגד יעקב, שאמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ולפי שהוא אחוז במדת גבורות יצחק למתוק אותה, לכן אנו אומרים אלהי אברהם וכו', ואלהי יעקב, לקשר אותו עם יצחק, ומן אחיזה שיש לו בגבורת יצחק, נקרא הוא נורא, לכן אנו אומרים האל הגדול הגבור והנורא, הגבור בלא ו', והנורא בר', ולכן בסוף ובכך תן פחדך דיצחק, אמר ושמן נורא על כל מה שבראת, שהוא יעקב המשתתף עם יצחק. והנה ובכך זה, נגד ע"ב אותיות דפסוק ויט, והנה הג' אלו ובכך, הם נגד אותיות הנזכר

לעיל, שהם רי"ו אותיות דג' פסוקים הנ"ל. ובכך הד', ובכך צדיקים, הוא נגד דוד, רגל הד'. ולפי שלעולם יסוד ומלכות הם בהתחברות, לכן אמר צדיקים לשון רבים, צדיק וצדק, הוא נגד הע"ב שמות, שנמשכין מאותיות דג' פסוקים הנ"ל, שהם ע"ב שמות כ"א מג' אותיות, ולכן לא הזכיר בוזהר פרשת בשלח דנ"ג, אלא ג' ובכך, ששם מדבר מהג"ר, שהם נגד אותיות קודם שנבנה הבתים ונעשו תיבות. ובתיקונים הזכור ד', ששם מדבר אחר שנבנו הבתים ונעשו מהם שמות, כי זהו ברגל הד', במלכות המתעטרת עם כולם, וכל האותיות מאירין בה, ומצטרפות שם לתיבות. וזהו ג"כ נרמז בפרשת בשלח לעיל דקאמר ויסע מלאך האלהים, כדין מטרוניתא וכו', כד מתעטרא מכלהון, כלומר שנצטרפו האותיות ונעשו בה תיבות, כדין אתברכא. ולכן לא תיקנו לומר אלא ד' ובכך אלו באתה קדוש, כי ברכת האבות נגד אברהם חסד, ואתה גבור גבורות יצחק, ואתה קדוש נגד יעקב, הרי הרי"ו אותיות. ושמן קדוש, כנגד המלכות כי שם נעשו שמות. וקדושים בכל יום וכו', שהם י"ב שבטי יעקב, כי כולם היו קדושים.

והענין ובכך יתקדש שמך, כבר בארנו, כי בכך הוא ע"ב דיחיד"ן, ולפי שסודו בחכמה, נקרא קדוש, וזהו יתקדש שמך. גם כבר הודעתוך, כי קדוש שם ע"ב דיודיך, כי ד' יחיד"ן הם ת', וי' אותיות במלוי השם, הרי ת"י כמנין קדוש. ובכך תן פחדך י"י אלהינו, פחדך גי' יב"ק, גי' הויה אלהים, וזהו ה' אלהינו. והם ב' פעמים נ"ו גי'. שהם ב' כוחות הדין, מן ה' דין של מנצפ"ך. כי ה"פ נ"ו גי' מנצפ"ך. אמנם תן פחדך, גי' ב"פ מנצפ"ך, שהוא נגד מנצפ"ך שבבינה, ומנצפ"ך שבמלכות, שהם בריאה ועשייה, שבהם הדינין. ולזה לא הזכירה כאן רק בריאה ועשייה ולא יצירה, וזה על כל מעשיך, על כל מה שבראת, כל המעשים, כל הברואים. וצריך למחוק מלת כמו, רק צ"ל שידענו לחוד, ובברכה זו מ"ב תיבין, חוץ מן ובכך, שהוא הפחד והגבורה. ובכך תן כבוד י"י לעמך, י"ל ותקוה טובה לדורשיך, וצמיחת קרן לרוד עבדך, מלכות רחל,

המחזין פנימים דז"א כנודע, והם מלובשים בבינה ה' עלאה, הנקרא קדוש, וזהו ה' קדוש. וכללות ברכה זו נגד מוח דעת דז"א, לכן נקוד הוי"ה בתנועות האותיות.

ברוך אתה ה' המלך המשפט, ב"י ימי תשובה, היא מלכות הנקראת רחל, ע"ד המלך הקדוש כנ"ל.

וכתוב לחיים טובים, נלענ"ד ששמעתי ממורי ז"ל, שבדראשונה אמרנו וזכרנו לחיים, ולא אמר טובים, ועתה אנו אומרים וכתוב לחיים טובים, כי היא כדרך הכותי, ששואל תחלה מעט, ואח"כ מוסיף לשאול. וע"ד הסוד, לפי שאנחנו עתה בנה"י, שהם נעשין מוחין לרחל, וזהו שאנו אומרים טובים, ע"ד שאמרנו בגומל חסדים בברכת אבות.

בכל ימי תשובה, יש לומד אחר העמידה השלום במרומיו, ולא עושה שלום, אלא השלום בה, ולכן כי השלום גי' ספריאל, (מ"כ וכן עושה גי' ספריאל) המלך ספריאל, והוא סופר וכותב כל בני אדם בספר החיים, ב"י ימי תשובה. ושאר הכוונות שוות לערבית דחול.

וקדם קדיש בחרא, שלא יחסרו לו מזונותיו כל השנה, יאמר המזמור כ"ד בתהילים. אחד כך יאמר היתום קדיש, כי יש בו תועלת למת אף ב"ט, כמ"ש כבר כ"ז במקומו.

ובצאתו מבית הכנסת, ילך לביתו וישמח לבו, ויגל כבודו, ויבטח בהש"י, ויקדש בלב שלם ובנפש חפיצה, וירחיק ממנו כל יגון ואנחה, ויסדר שולחנו, ויאכל וישמח כי הוא י"ט. ויאכל דוביא, וכרתי, וחמרא, וקרא, וסלקא, כמשארז"ל^(ב) ואנשי מעשה נוהגין לאכול חפוחין בדבש, וגם נוהגין לאכול דאש כבש או איל, לזכר עקידת יצחק. וגם נכון לאכול דגים. וגם להאכיל עניים על שולחנו.

ויש לקדות על השולחן, ד' פרקים ממסכת ד"ה, נגד ד' אותיות הוי"ה, וכנגד ד' בחינת המלכות, שביארנו בביאור המשנה, ד' ראשי שנים הן ע"ש. וכן יעשה בליל ב' דד"ה, כמ"ש כ"ז

שצומחת ממטה למעלה, שאין בה רק ב' יחדים, הוי"ה ארנ"י, הוי"ה אלהי"ם, שהם גי' באר. אך בלאה שהוא דוגמת בינה, יש בה גי' כ יחוד הוי"ה אהי"ה, ועם ב' יחדים הנ"ל העולין באר, הם בגי' נד, וזהו ועריכת נד לבן ישי, שממנה משיח בן דוד בן ישי.

ובכן תן כבוד, נ"ל ששמעתי ממורי ז"ל, שיש בו כ"ז חיבות, חוץ ממלח ובכן, לפי שאנו מוסיפין בו חיבות טובה כנ"ל. וצ"ל ותקוה טובה, והוא נגד שם הוי"ה, שעיקרו הוא בז"א, שבו הוא סוד שם מ"ה. וכבר בארנו כי ובכן גי' דומו למ"ה. ונלעד"ן, שאני אמרתי זה למורי ולה"ה, ולא הודה לי, ואני מסופק.

ותקוה טובה, לפי שבכן הגי' הוא בז"א כנ"ל, שהוא שם מ"ה, לכן אנו אומרים בו ותקוה טובה, שהוא סוד ת"ק ו"ה, פי' יצירה ועשיה, תי"ק ונדתי"ק אל ו"ה של הוי"ה, וזהו ותקוה. ופי': לפי שאומות העולם, אין להם רק בעשייה לבר, והוא נפש לבר, ואפילו זהו מצד הקליפה והרע שבה, אבל בחי' הרוח אין להם כלל, לכן אנו מחפליין שלא יהא להם שום חלק אפילו בנפש דעשייה, ולא יתפסו בקדושה שבה, ח"ס שאנו אומרים ולמלשינים אל תהי תקוה ע"ד הנ"ל, אמנם עתה אנו מחפליין, שיהא לנו תקוה טובה, שהוא לפחות נפש רוח מצד הקדושה, ונפש ורוח הם סוד ו"ה, וזהו ותקוה טובה, ולזה צ"ל ותקוה טובה, כי לעולם צריך לפרש לשון השאלה והחפלה, כנוכר בפסוק הצילני נא מיד אחי, ועיין בזה שם^(א).

ענין ויגבה ה' צבאות, נלענ"ד ששמעתי, כי הלא כל הזווג שבאלו הימים הם בלאה, וזהו ויגבה ה' צבאות, שהם סוד נה"י ראמא, שהם נגבהים למעלה בלאה. ענין ויגבה ה' צבאות שאנו אומרים בד"ה, לפי שהוא סוד הנסידה, וביום ד"ה ננסר הראש, כי ז"ס שנקרא ד"ה כנודע, ולכן צריך להגביה עצמה למעלה, כדי ליקח הדינין מראשה, ע"כ מהחברים ז"ל.

ברוך אתה ה' המלך הקדוש, היא לאה, שנקרא מלך, והיא נעשה ה', וזהו המלך. ומאירה מן

(א) פ' וישלח אות ע' דפריי דף קס"ט. (ב) כריתות ו. הוריות י"ב.

לקמן היטב. ובלילה הזאת ישביע עצמו מד"ת, ושבע ילין בל יפקד רע. ולא ישמש מטתו בליל זה, אלא טבילת מצוה.

טוב לקרות על השולחן ליל ר"ה מסכת ר"ה, והם ארבע פרקים, נגד ד' אותיות הוי"ה, וכנגד ד' בחי' הני"ל. וכמו שכתוב בביאור ארבע ראשי שנים, הן בחי' ד' ראשים, הנעשין לה ראש, לפעמים בבריאה, ולפעמים תחת היסוד, לפעמים נגד ת"ת, לפעמים נגד דעת, והם אלו ד' ראשים. ונלע"ד ששמעתי, כי ד' פרקים של ר"ה, נגד ד' אותיות אדני, לכן צריך לכון קודם מים אחרונים בראש השנה בקריאותה.

יתגבר כארי לעמוד באשמורת זה ולעסוק בתורה כפי יכלתו, ובעליות השחר יכון היחוד לזכירה, שנתבאר בשער היחודים, כי בזה יקנה הזכרון במוחו הטיב. ובבקר יעמוד וילך לבית הכנסת לבוש לבנים, ויתחיל להתפלל תפלת השחר בבכי ותחנונים, כי מי שאין בוכה בימים האלו, אין נשמתו טובה ושלימה.

טוב לומר בכל י' ימי התשובה, בין ישתבח ליוצר, מזמור ממעמקים קראתיך, כי סוד עומק גי' רי"ו, כי הוא גבורה, וכבר ידעת, איך בכל יום מאלו הי', מתעורר א' מי' עמקים, הנזכר בספר יצירה, עומק טוב, ועומק רע וכו'. וזה יום א', עומק ראשית. יום ב', עומק אחרית. יום ג', עומק טוב. יום ד', עומק רע. יום ה' עומק רום. יום ו' עומק תחת. יום ז' עומק מזרח. יום ח', עומק מערב. יום ט' עומק צפון. יום י', עומק דרום. כי כולם הם בסוד רי"ו.

והרמ"ע סידר, יום א' ובי' עומק ראשית. (כתר חכמה) יום ג', עומק אחרית (בינה). יום ד', עומק טוב ורע. (דעת). יום ה', עומק רום. (חסד). יום ו', עומק צפון. (גבורה). יום ז', עומק מזרח. (ת"ת). יום ח', עומק רום ותחת. (נ"ה). יום ט' וי', עומק מערב. (יסוד ומלכות).

בליל ר"ה ויה"כ, קודם קדיש בתרא, תקרא

פעם א' מזמור, לדוד מזמור לה' הארץ ומלוואה, ותכוין באמרו ליהו"ה, נקודו ל' בפתח, י' בשבא, ה' בקמץ, ו' בשבא, ה' בקמץ. (נ"א) י' בשבא, ה' בסגול. ולא יחסרו כל מזונותיו כל השנה. ואם הוא בבית, יאמר אותו אחר קריאת התרנגול בלילות הני"ל, וזה נקרא שם הפרנסה.

אבינו מלכנו קרע רוע גור דיננו, תכוין במלת קרע, לשם מ"ב, קר"ע שט"ן, שעל ידו יקרע היום גור דיננו.

מורי ז"ל, לא היה רוצה ליש אומרים ביום ר"ה וביום השבת אבינו מלכנו חטאנו לפניך, או אבינו סלח ומחל וכו', וכיוצא מפרטי היודי והזכרות עונות. וכן נראה מלשון הזוהר, ושאר שאינו יודי היה אומר^(א)

ליל ב' דר"ה, א"צ לחפש אחר פרי חדש לומר עליו שהחינו.

מכת"י הרב ז"ל, בר"ה בשעת הוצאת הס"ת, יאמר י"ג מדות ג' פעמים, ואח"כ יאמר רבש"ע ג"פ, כנ"ל בהנהגות חודש אלול. וכן במוסף, וביום ב' כיוצא. ויכוין בכ"ד שמות, היוצאין מכ"ד ספרים כנ"ל בחג שבועות. מכת"י הרב ז"ל, בקשות רחמים בתקוני דעתיקין, שיר למעלות אשא עיני וכו', ואורח צדיקים וכו', כמ"ש בשערי ציון. אח"כ י"ג מדות, ואח"כ מי אל כמוך וכו', ואח"כ מי אל כמוך וכו', ואח"כ ט' ת"ד דו"א, י"י י"י וכו'. (ועיין בסידור הר"י).

מ"כ בסידור של מורי ז"ל, שישאל אדם בר"ה ויה"כ במוסף, באי"ה מקום כבודו, כשיאמר הש"ץ, לבקש א' מג' דברים, או עושר מופלג לעבודתך, או בנים צדיקים וחכמים, או השגת רוח הקודש. ויאמר יר"מ ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתמלא בקשתי בשם י"ה, בנקוד י' בשורוק ה' בקמץ, ניקודו גי' מ"ו, ואלו ב' אותיות י"ה, הם מאי"ה מקום וכו', י' בקיבוץ ה' בקמץ. אח"כ מ"כ שם כ"ד שמות של כ"ד ספרים, כנ"ל בשבועות, ונ"ל חיים שצריך לכוון בהם ג"כ.

הגהה

רצון מלפניך ה' שתרחם ותכפר לנו וכו', ותמחול וכו', אין זה הקפדה אם יאמרו אותה בשבת וי"ט.

(א) צמח: הטעם לזה, מפני שיש לזה זמן קבוע, אבל מה שאומרים בכל יום תוך הזמירות, יהי

בלי ספק. סוד תענית עשרת ימי תשובה, וסוד תענית יה"כ בכל הענוים, וכן ט' באב, וסוד ליל כיומו, הכל נרמזו בביאור זוהר^(א) פרשת אמור בר"מ, על סוד תב בתיובתא שוי גרמיה בתעניתא, עד דאתי יה"כ, ע"ש היטיב סוד עמוק.

שמעתי ממורי ז"ל, כי בודאי מי שיחזור בתשובה גמורה, ויתענה בעשרת ימי תשובה, ימחלו לו כל עונותיו, דהיינו אם חל א' מ' ימי תשובה ביום א', יתכפרו עונותיו אז מה שחטא בכל יום ראשון כל ימיו, וכן ביום ב' יתכפרו עונותיו שחטא מימיו יום ב' מהשבוע, וזה דאי

שער הכ"ו

שער השופר,

ויתחלק לה' פרקים:

פרק א'

^(א) יכין עצמו אחר קריאת התורה לתקוע בשופר לעורר הזעיד אנפין משינתו. כי כבר ידעת, כי עתה בר"ה^(ב) בכל שינה על ז"א, שיצא נה"י דאימא ממנו בראש לאה, ועתה מעוררים הז"א משינתו על ידי השופר כמ"ש לפנינו, ויכנסו שוב נה"י דאמא בז"א, ויתן עתה הדינים מתוקים לרחל, כי נמתקו בשינתו ע"י השופר כמ"ש כבר, ויתבאר עוד כ"ז לקמן, בענין התקיעות בעזרת השם.

תחלה יאמר ששה פסוקים, שר"ת שלהם הוא קר"ע שט"ן, ואלו הם: קולי שמעת וגו', ראש דברך אמח וגו', ערוב עבדך לטוב וגו', שש אנכי וגו', טוב טעם דדעת וגו', נדבות פי רצה נא וגו'. ויכוין שקר"ע שט"ן ע"ה, הוא תש"ל, והוא בגימטריא אלהים דידו"ן שעולה ש', וה' אלהים פשוטים שעולים ת"ל, הרי תש"ל. גם תכוין, כי ש' הוא גי' מצפ"ן, שממתיק לה' אלהים פשוטים שעולים ת"ל, הרי תש"ל.

והניקוד של שם זה, קרע שטן, כזה: ^(ד) אחד כך יכוין אותו משולב בב' היות, שם קר"ע תוך הוי"ה א', ושם שט"ן תוך הוי"ה אחרת ובשניהם

(א) אות רכ"א.

(ב) שעה"כ. ענין ר"ה דרוש ד' ח' ט' (ג) צ"ל נפל

(ד) שעה"כ ענין ר"ה דרוש ט' דף רס"ט

הי' דהוי"ה קודמת לאות של שם זה. ונקוד הוי"ה: ה' יוד בקבוץ, ה'י בחטף פתח, ה'ו סגול, ה' אחרונה חירק, והוא כזה: יקְהַרְוֶעָה, יִשְׁהַטְוֶנָה. אחר כך יאמר, יהר"מ ה' או"א אלהי המשפט, שבזכות אלו השמות היוצאין מר"ת אל נא קרב תשועת מצפך, ויכוין אנקתם. פחדך סר תוציאם ממאסר, פסתם. פדה סועים פתח סומים ימינך מצפים, פספסים. דלה יוקשים וקבץ נפוצים סמוך ה' מופלגים, דיונסים. שתקרע המסכים והמקטרגים אשר הם מברילים ביניך ובין עמך ישראל, אדוממך אלהי המלך המשפט שומע קול תרועת עמך ישראל ברחמים.

אח"כ יברך עליו בכוונה הראויה לברכת המצוה כמ"ש במקומו. וניקוד הוי"ה כמו שהוא בשילוב השמות הנזכר. ובאמרו תיבת קול, יכוין שהקול התחתון מעורר הקול העליון כמ"ש לקמן. ובאמרו מלח שופר, יכוין: הש' דשופר, הוא מספר אלהים דידו"ן, ופ"ו דשופר מספר אלהים פשוט, ור' דשופר הוא מספר אלהים ברבוע, והרי ג' אלהים רמזים בשופר.

ועוד יכוין, כי ש"ו דשופר עם י"ד פרקי היד האחוזין בו, הוא גי' ש"ך, סוד ש"ך דינים

א"מ של ז"ס תחתונות של הבינה. והנה כבר הודעתך, כי שם ס"ג הוא בוז"ת של הבינה בסוד הפנימית, לא בסוד א"מ.

והנה הפה שבשופר, הוא פה הבינה, שהיא עתה תוקעת את הזו"ן לחוץ דרך פה, ואז הם יוצאים ונמשכים משם ולמטה, ואז הם עוברים תוך א"מ של ז"ת שלה, ואח"כ הם יוצאין מתוך השופר הזה. והנה פה שלה, הוא שם ס"ג עם כ"ב אותיות הנמשכין שם, והוא גי' פה. וסוד השופר, שהוא א"מ שלה.

ודע, כי הלא כבר בארנו לך, כי ב' מיני דינין הם, א' הוא ש"ך ניצוצין של בוצינא דקרדוניתא, והב' היא מנצפ"ך. אמנם סוד א"מ, לעולם הוא סוד הדינין. והנה שופר זה, כולל ב' דינין אלו. והנה יד האוחזת בשופר, היא משלמת אל החשבון, והוא, כי הלא אותיות ש"ו משופר, עם י"ד פרקין של אצבעות האוחזין בה, הם סוד ש"ך הניצוצין. ואותיות פ"ר, הם סוד מנצפ"ך שכן עולה בגי', והנה ה' אצבעות היד, הם משלימים לסוד פרה אדומה.

והנה כבר הודעתך, כי בב' תפוחין דעתיקא, שם הוא סוד ואמת, מדה ז' מן י"ג ח"ד, ובארנו שהם סוד ז' שמות ס"ג, שהם גי' אמת, ומהם נמשכים ז' מלואים של ז' שמות אלו, שכל א' מהם הוא סוד הבל כנודע, והם ז' הבלים ח' מלואים הנ"ל, גי' ר"ס עם הכולל. וכבר ידעת, כי כל מלוי הוא דין, כי מלוי גי' אלהי"ם, ולכן ניתנו לבינה שהוא דין, ואלו הז' מלואים הם בז"ת שבה, כי הודעתך כי שם ס"ג הוא בוז"ת דבינה. אמנם ע"י הקול שמוציא זה הפה תוך השופר, הוא סוד ז' הבלים אלו, שעל ידם נתקנו זו"נ, והם גי' ר"ס, ואחר שיוצאין אז נחלקים, חציו לו וחציו לה, והנה הז"א הוא אות ו' של הויה, והמלכות הוא אות ה' תתאה של השם, וכשהם מתחלקין ר"ס אלו, שהם ב"פ ק"ל, אז לוקחות ת"ת ק"ל א', ומלכות ק"ל א', ומצטרף זה הק"ל של ז"א עם ו' שלו, ונעשה קול. והקל דנוקבא מצטרף עם ה' שלה ונעשית קלה, ח"ס קול שופר.

אמנם כשארם תוקע, אז פניו מתארמין, וזהו רומז אל מקור הקולות האלו, שהם ז' הבלים, שהם

דבוצינא דקרדוניתא, והם דינין דוכרין כנודע. פ"ר דשופר הם גימ' מצפ"ך, עם ה' אצבעות שאוחזין בו שהם עצמן שורש לה"ג עולה גימ' פרה, והם גבורות נוקבין, הרי מרומז בו גבורות דוכרין וגבורות נוקבין.

ושופר בא"ת ב"ש, מספרו הו"ה אדני"י, הממתיקים דינים אלו של הש"ך ופ"ד, וגם יכוין למלוי האותיות של שופר, ה"י דשין, וא' דר', ה"י דד', עולה אהי"ה, למתק אלהים פשוטה הנרמז בפ"ו דשופר. והנ' של שיי"ן, והר' שני דמלוי ר', וש' של הר', מספרו קס"א וקנ"א ואהיה עם כ"ד אותיותיהם, למתק הג' אלהים הנרמזים במלת שופר כמש"ל.

אח"כ יקחנו בידו, ויכוין בו איך הוא קצר ורחב, ומקום הקצר יהיה אצל הפה למעלה, ומקום הרחב יהיה למטה, והוא צריך לכוון אל מציאת הדיקנא דעתיקא, אשר הוא הכופה כל הדינים, כי כל הכפאת הדינים אינו, אלא ע"י שרשם, כי הדיני עליונים הם עצמן מכפים את הדינין וממתיקים אותם. והדיקנא דעתיקא היא דינים כנודע, ובה עצמה נכפין כל הדינים כמ"ש לקמן. וכבר ידעת איך הדיקנא היא למעלה צרה, ולמטה מתרחבת, ויש בה ב' שמות י"ה י"ה, אשר נמשכים מב' פיאות הראש, כמ"ש זה בענין הי"ג מרות. הם באים מב' אלהים שבב' פיאות הראש, ושם ו"ה א', הוא במיצר הדיקנא, בחיקון א' דדיקנא, ושם י"ה הב' הוא במרחב הדיקנא, שהוא חיקון ו' כנודע. לכן מקום הצר יהיה למעלה רבוק אל הפה, ויכוון שעליון הצר, שם י"ה דחיקון ראשון שבמיצר הדיקנא, והתחתון הרחב שם י"ה הב' שבמרחב הדיקנא, להורידן לאכפיא הדינין כמ"ש לקמן, כי ע"י השופר נתגלה כמ"ש לקמן.

סוד השופר: צריך לידע, מי הוא התוקע, ומי הוא הפה, ומי הוא השופר, ומי הוא הקול. דע, שכבר הקרמנו לך, שעתה ביום ר"ה, הזו"ן בסוד אב"א, וכונתנו לנסר אותן ע"י הדורמיטא דאפילו או"א לו"א. וכבר ידעת סוד הדורמיטא, שהוא העלאה זו"ן הפנימית שלהם בסוד מ"ן בתוך הבינה. ועתה אנו מוציאין אותן ע"י השופר, מתקנים עם המוחין. והנה סוד שופר, הוא סוד

אמנם יהיה בידך הקדמה אחת, כי כל המתקוח הדינין אינם אלא ע"י שדשם ממש, כי הדינין העליונים אשר הם נמתקים, הם עצמם מכפים את הדינין, וממתקים אותן בכח אותו ההבל. ולכן אל תחמה מכל מה שכתבנו בענין זה, איך ע"י שרשי הדינין אנו כופין הדין ומכסמין אותו.

והנה תכוין בשופר, איך הוא קצר ורחב, בסוד מן המצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה. והענין, כי סוד המצר הוא, המקום הקצר יהיה אצל הפה יותר למעלה, ומקום הרחב למטה, כי כן הוא במקור שלו כמו שכתב, והוא, כי צריך לכוין אל מציאת הדיקנא דעתיקא, אשר הוא הכופה כל מציאת הדינין כנודע, והנה כבר ידעת, איך הדיקנא למעלה הוא מצר, ולמטה מתרחב. ויש בה ב' שמות י"ה י"ה, אשר נמשכין מב' שמות אלהים שבב' פאתי הראש, כמ"ש בסוד ויעבוד ד"ג מרות, והם היה"י מן אלהי"ם הנ"ל, ושם י"ה א' הוא במצר, והב' הוא במרחב, והראשון במצר והתחתון במרחב, לכן מקום קצר יהיה למעלה רבוק אל הפה, ויכוין כי על ידי הוצאת הקול זה, בשופר זה הקצר והרחב, תכוין אל ב' שמות י"ה י"ה שבמצד ורחב של הדיקנא, להודיען כאן, ולאכפיא הדינין.

ועתה נבדד בהוצאות הקול, בתחלה אנו מוציאין מן הגרון, אשר בו מתחברים ב' שמות מ"ב, א' מן החכמה, וא' מן אמא. ושניהם כלולים בגרון דאמא, וב"פ מ"ב הם גימ' אחה"ע, וכזה נכפין הדינין. גם תכוין אל סוד גיכ"ק, שהוא החי"ך הסמוך לגרון, שהוא סוד החכמה, המזדווג עם אמא שהוא הגרון שבו אותיות אחה"ע. (א)

הגהה

הנקרא חש"ך, והנה כשתוסיף כ"ו כמנין הוי"ה, שהוא שורש לג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה הנ"ל, יהיה הכל די"ו. ח"ס הרי"ו הנ"ל של אחה"ע גיכ"ק. גם יש רי"ו אחר בסוד החניכים כמבואר אצלינו ע"ש, שהוא די"ו בשניים העליונים, ורי"ו בשניים תחתונים למטה, ושוחקים את המן לצדיקים, והם סוד מ"ש ג"כ מ"נ דמנצפ"ך, נשחק עם צפ"ך, העולין רי"ו עם הוי"ה כנ"ל.

של ו' שמות ס"ג דבחרין תפוחין דעתיקא, ועי"ו הם מתעוררין הפנים העליונים דעתיקא, שהם ו' שמות דס"ג, ומאירין. וז"ס הארת פני התוקע, ומאירים גם ז"ת דאמא, שהם ג"כ ו' פעמים הבל כמו הפנים דעתיקא, שיש בהם ו' פעמים ס"ג כמ"ש לעיל, וזהו לשון שופר, מלשון שופרא, הוא יופי פנים דעתיקא, המתגלים ע"י השופר כשמתארמין פניו כמ"ש.

ויכוין להמשיך ש"ע נהורין מפנים דעתיקא, אר"ך אורות לא"א, וק"ן יורדים לז"א, ומשם יורדים לנוקבא כנודע.

העולה מזה, כי סוד הקול היוצא מן השופר, הוא סוד מלוי ס"ג שבז"ת דאמא, לכן כנגדם אנו תוקעין מאה קולות, נגר ס"ג ומלוי שהוא הב"ל, ובין הכל עולה מאה כמ"ש לקמן בפרטות.

העולה מזה הדרוש, כי ע"י הקול שאנו מוציאים מפינו, גורמין שיצאו זו"ן מן הבינה, שעלו למ"נ בתוכה, עתה יצאו מתוקנים דרך פיה, כי נמתקים בג' מקומות שבפיה כמ"ש לעיל.

ומה שתוקעין בשופר הוא, כי אחר שיוצאים מפיה, הן עוברין דרך ז"ת דבינה, והם סוד א"מ שלה מבחוץ, והא"מ הוא חלול כדרך השופר, להלביש מה שבתוכה, והוא סוד דין כמ"ש לעיל, לכן אנו תוקעין בשופר לרמוז לזה.

ועוד הוא לשון שופר, כי נתגלה ע"י השופר, יופי פנים דעתיקא וממתיק הדינים דא"מ של ז"ת דבינה. ולכן אנו תוקעין בשופר, ולשון תקיעה הוא מלשון תקיעת יתד במקום נאמן, כי הבינה מוציאים מתוכה ותוקעת אותם תוך א"מ שלה, ואח"כ יוצאים משם ולחוץ, ודי בזה.

(א) והנה אחה"ע גיכ"ק שהם גי רי"ו, מצאתי לאיש א', כתב כונה אחרת, והיא זו: כי הנה הרי"ו הנ"ל עובר דרך השופר בתוכו, וממתיק את הדינין, שהם מ"ן וצפ"ך. גי ע"ב ס"ג מ"ה עם י אותיות של מלוי, גי צפ"ך, שהוא קץ, ח"ס קץ שם לחושך, כי אלו הם קץ הניתנין לשכינה שהוא חש"ך, שם ב"ן דההי"ן, ושם מתחברין ג' שמות הנ"ל שהם דכורין, והם גי קץ, עם שם ב"ן הנ"ל

והנה אותיות גיכ"ק אחא"ע עולין רי"ו, ותכוין אל סוד רי"ו זה, שהוא זווג או"א ע"י החיך והגרון, בסוד אכלו רעים.

והנה יכוין עתה אל שם ע"ב שבאבא בח"ך, ולשם ס"ג שבאמא שבגרון, אשר ב' שמות אלו הם גי' קל"ה, ועם כללותם הוא קול, והרי עתה לך רמזים כאן קו"ל וקל"ה, וע"י ב' שמות אלו נכפין הדינין שבהם.

אח"כ אנו מעבירין קולות אלו שהם זו"ן, ע"י ב' שמות אלו ע"ב ס"ג להוציא מן הפה, ותחלה הם עוברין דרך הפה, שאינם סוד החי"ך, כי הח"ך אצל הגרון, שהם סוד החכמה, אבל החניכים שהם שרשי השניים, הם אדרבא דינין, והנה הם ב' חניכים, א' בלחי העליון, וא' בלחי התחתון, והנה חניכים אלו, הם סוד ב' אלהים, היינו אלהים ברבוע העולה ר', והנה כשאלו הקולות יוצאין לחוץ דרך ב' אלהים אלו, הם חוזרין דינין, ואח"כ אנו טוחנין אותן על ידי השניים, והם אותיות זסר"ך, והם נמתקים.

ותחלה אבאר לך סוד השניים, דע, כי הלא מציאת השניים הם סוד אות א', וכבר ידעת כי א' ב' יודין וו' באמצע, והנה אות ו' היא כפולה, כנזכר בתיקונים, כי מחברה עם י' הראשונים ושניה, כזה: א' הרי י"ו למעלה, י"ו למטה, והם ל"ב שיניים שבפה עליון של בינה, והבן אותה. וכבר בארנו, כי הקו"ל שיוצא, הוא ב' שמות ע"ב ס"ג, ובהם ז' יודין, ואמנם הב' יודין של אות א' של השניים הנ"ל, הם מתחברין ונכללים עמהם, ואז ט' יודין הם, והם סוד מ"נ דמנצפ"ך, שהם כחות הדין, כי ט' יודין גי' מ"נ. ונשאריך עתה סוד הב' וי"ן שבאות א', רמוז אל ב' סדרי השניים, העשויין כעין ו"ו כזה, ואז נקרא שחקים, והם שוחקים אותו המ"ן העליון.

וסוד שחיקה וטחינה זו היא, כי הדין כדי לכפותו, צריך לטוחנו ולפררו, שלא יהא רבוק במקום א', ולפררו לפרורים דקין. והנה שם ע"ב ס"ג הנ"ל, היו שם הדינין מחוברין יחד, ועתה ע"י טחינה זו מתפרדין כל א' בפני עצמו, ובזה נטחנין

הדינין, והם מתחברין אח"כ ע"י הב' יודין של השניים ונעשין מ"נ. והרי עם זה נמתקו הדינין אלו, שהם ב' אותיות של מנצפ"ך הכלולים בשופר כנ"ל, שהם אותיות פ"ר משופר. והנה חזר זה המ"ן אחר שנמתק לטעם רבש, כמ"ש וטעמו כצפיתת ברבש. והוא סוד ש"ו משופר, שהוא גי' רבש.

וכבר ידעת, כי שם מ"ה הוא בז"א, והנה אם תסיר גי' מלויין של ע"ב ס"ג ב"ן, יעלו ק"ט, וכאשר תסיר מהם מ"נ הנ"ל, נשארו י"ט, והוא סוד מלוי דמ"ה שהוא י"ט, ואינו ניכר רק ע"י הבל הפה ע"ד הנ"ל, וזהו ויקראו שמו מ"ן, כי לא ידעו מ"ה הוא. והטעם, לפי שמלוי שם מ"ה שבו, הוא בהבלעה, ואינו בפירוש כמו מלויים אחרים. והנה נרמזו בו כל ד' מלויין של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. והענין: כי כל מלוי-הוא גי' אלהים, כי לעולם המלוי הוא דין, והוא סוד שרשי הדינין לאכפייא דינין תתאין כנ"ל. והרי אחר שעברו דרך השניים נמתקו, והיו רחמים.

ואח"כ יוצאין דרך השפתיים להמתיק יותר, והם סוד אותיות בומ"ף. והענין: כי הלא כל ד' מילואים הנ"ל, ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן גי' קכ"ח, גי' ב"פ די"ן, והנה אלה כשנמשכין דרך השפתיים, נמתקין שם בסוד בומ"ף, שהוא גי' קכ"ח ג"כ, הרי עד עתה מיתקנו סוד המ"נ מן מנצפ"ך, ונשארו אותיות צפ"ך, והם גי' קץ. והסוד הוא: כי הם נמתקים ע"י ע"ב ס"ג מ"ה הנ"ל, שהם גי' ק"פ, ועם השורש שלהם שהם י' אותיות של המלוי, הרי ק"ץ, גי' צפ"ך. גם ענין אחר, כי כשתוסיף במנין צפ"ך, שם הוי"ה גי' כ"ו, אזי יהיה כולם סוד רי"ו.

ונחזור למעלה, כי אותן ב' חניכים, שהם ב"פ אלהים, אם תעשה אותן בצירוף פכמ"מ יעלה ר', ועם הי"ו שיניים שבסופם הרי רי"ו, למעלה בשיניים העליונים, ורי"ו בשיניים התחתונים.

פרק ב'

(א) ענין השופר, מצאתי ביד הר"י ז"ן יצ"ו. שופר

עליו הנראה נגד כתר, והתחתון נגד דעת המשפיע אל כל העולמות.

וניקוד שם הוי"ה דברכת שופר, יהיה: קיבוץ, שב"א, סגו"ל, וחיר"ק. וכשאומר קול שופר, יכוין, בקול תחתון שיעורר לעליון, ובשופר יכוין לכל הדינים: ש' דשופר, אלהים דיודי"ן. פ"ו, אלהים פשו"ט. ר', אלהים ברבוע. וימתקו בקול הוי"ה אהי"ה אדני"י י"ה, ועוד ט' הנותרות, למתק ה' אותיות אלהים, וג' שמות אלהים הנ"ל, שפ"ר וכולל. גם שופ"ר בא"ת ב"ש, בפ"ג, גימ' הוי"ה אדני", יוצאין משופר. גם בפ"ג גי' הוי"ה וס"ג וב' כוללים, ועיין במ"א.

סוד השופר בר"ה, כי ביום ר"ה עולה א"פ של הזו"ן בתוך הבינה, להמתיק כל בחי' הדין בפה התוקע, וההבל היוצא מפיו ונכנס בתוך השופר, ופוגע בז' הבלים אשר בתוך הבינה, ומוציא ר"ס אורות, כמנין ז"פ הבל, ומתחלקין ק"ל לז"א שהוא ר' ונעשה קול, וק"ל לנוקבא שהוא ה', הרי קל"ה. ויכוין בו' שמות ס"ג, שהם גימ' אמת, תיקון ז' דעתיקא, תרין תפוחין. ותמשך מאותן פנים עליונים שהם ש"ע נהורין, אך מהם נשארין בא"א, וק"ן אורות יורדין לזעיר אנפין. הפה הוא שם ס"ג וכ"ב אתוון, והבל היוצא ממנו ל"ז מלוי ס"ג, שהוא הפה הנ"ל.

השפתים: הם בומ"ף, מלוי ד' היות, ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם גי' קכ"ח, היוצאים דרך השפתים. החיך: גיכ"ק, והם ג' מלויים הנ"ל שהם קכ"ח, וד' כוללים של ד' מלואים, וא' כולל לכולם, הרי קל"ג.

הגרון: אחה"ע, ב"פ מ"ב, ותצרפם לאותיות של החי"ך והגרון, שהם אחה"ע גיכ"ק, הם גי' ע"ה רי"ו וא' ית"ר.

וסוד תקיעות של ר"ה, שלושים מיושב, ולי במוסף בלחש, ושלשים בחזרת מוסף, ועשרה אחר הקדיש של תתקבל, הם מאה קולות, נגד שם ס"ג ומילוי ל"ז הרי ק'.
(מע"ח, כוונת של תקיעת שופר דמיושב הם

ככוונת תקיעת שופר בלחש. הרמ"ז נ"ל, שיכוין בר"ת לשמוע קול שופר, גי' ת"ל, ה"פ אלהים. וס"ת הוא ש', אלהים

הוא ש"ו, וי"ד פרקין אצבעות האוחזין בשופר, הרי גימטריא ש"ך ניצוצין, דמתערין מבוצינא דקרדינותא, דינין דכורא. ופ"ר הם ה"ג מנצפ"ך, דמתערין מבינה, ועם ה' אצבעות האוחזין בו הם פר"ה, כי ה' אצבעות עצמן, הם שורש הה"ג, דינין דנוקבא, וזהו מלת שופר.

להרח"ו ז"ל, כוונה לתקיעת שופר, דע, כי גי' שרים הם: שר המשקים, שר האופים, שר הטבחים. והם בקרושה, בגרון, ווש"ט, קנ"ה וורידין, וש גי' אלהים ביודי"ן, וג"כ גימ' מצפ"ן, ואלהים ברבוע ר', הרי ש"ר, ואלהים פשוט, הרי שופר. וצריך התוקע לכוין, להוציא היות הגנוזות בתוך גי' אלהים מגו השופר, ולכן נקרא מכילין דרחמי, כי מכילות היות בתוכם, ובעבור שהם דינין נותנין הרחמים במדה, ולא כרייוח.

מהחברים ולה"ה, סוד קנ"ה ווש"ט, דע, כי ש"ך דינין הם באמא עלאה, ונעשין בה מסוד ל"ב אלהים שבה, הנעשין מל"ב נתיבות חכמה, וכל א' כלול מי', גי' ש"ך דינין. והנה הבינה נקרא שופר, ש"ו, והם הי"ד פרקין האוחזין בשופר, גימ' ש"ך דינין. וסוד שופר זה, היא הקנה, המוציא ז' קולות, שהם קול ה' על המים וכו', שהם פנימית מוחין דזו"ן. ועל ז"ס נאמר על הקנה דבינה, עה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה, כי שם הם ז' קולות לבר. אמנם ושט נמשך למטה, כי קנה אינה נמשך רק עד ריאה, ששם מוציא ז' קולות, אך ושט מתפשט עד בני מעיים, ומשם יוצא מאכל ומשקה, ובו נכנס, והוא נגד עה"ז, שיש בו אכילה ושתייה, והוא נגד חיצונית זו"ן, ולכן וושט גי' שט"ו דינין, ועם ה' דבינה הרי ש"ך דינין, ושט"ו גימ' ז"פ אדם, שהם ז' מלכי אדום שנחבטלו, ח"ס שט"ו העם ולקטו.

סוד השופר ושיעורו, בארנו אותו בפרשת פנחס באומרו קנה שית עזקין בקנה וכו'. יקח שופר ביד ימין, ויכוין ששיעורו טפה, נגד י' שבחכמה. והשופר, נגד בינה. וכשיתקע, יכוין הוי"ה הנעשה בקול שופר: י', פיו קצר, ה', הבל המכניס, ו', קול הנמשך, כלול מחג"ת. ה', הבל היוצא. ח"ש בגמרא, שיראה לכאן ולכאן, הוא

ביחיד"ן, שם מצפ"ן, הרי בין ר"ת וס"ת היא תש"ל, גי' קר"ע שט"ן. אמר הרמ"ז, נ"ל, שסוד נקודת הוי"ה השופר, הוא סוד המרכבה: הוד, גבורה, נצח, חסד. וז"ס איהו בנצח, ואיהי בהוד. דע, כי הוי"ה זו בנקודת אלו, היא העשירית של י' שמות, שהיה מזכיר כ"ג בי"ה ג"כ. ולפי סוד היא העליונה, ושם סוד הכסא המרכבה.

עוד נ"ל עיקר, בר' נקודות אלו, דמוזים כל סוד התקיעות, דהיינו חסד"ת הנ"ל, וזה תכונן, בהשכילך סוד גדלות ז"א שבג"ר, דחסד עולין לחכמה, ושל נצח לחסד. ושל גבורה לבינה, ושל הוד לגבורה. וא"כ הוד וגבורה מתעלין, להיותם גבורה ובינה. וכן נצח וחסד מתעלין, להיות חסד וחכמה. באופן שיש בר' נקודות סוד המוחין, חכמה חסד ובינה גבורה. וזהו הכוונה רתקיעה, שכסא של ד' רגלים הם בתקיעה, ד' על ראש ז"א. ואח"כ בשב"ר"ם, נכללים גבורה ובינה בהוד אמא, היינו סוד ב' נקודת של י"ה, ולפי שנכללין בהוד ראמא, ונמשכין עד הוד ז"א, לכן הקיבוץ קודם ביד. ואח"כ בתרועה, גבורות מתחברות עם החסדים, היינו נקודת ה"ו, ה' בשבא ו' בסגול. אח"כ נכנסין נצח וחסד תוך ז"א היינו נקודת ו"ה ו' בסגול ה' בחירק, שהרי עדיין לא נכנסו עד הנה חסד ונצח, לכן רמוזו הם, משא"כ בגבורה ובבינה שהם נכנסו, והבן זה היטב.

ואם תמנה הסך נקודות ב' היות אלו, הנכללות בשם קר"ע שט"ן, תמצא שעולין עם קר"ע שט"ן רס"ד, והם סוד טרמוט, והיינו סוד ג' אלהים שסודם בגרן, וסוד שופר שבגרן, עם ה' אותיות אלהים עולה רס"ד.

וסוד שופר: ש', אלהים ביחידן, פ"ו, גי' אלהים, ו' אלהים ברבוע. ש"ו עם י"ד פרוקן, ש"ך. פ"ר, מנצפ"ך.

והנה תחלת הכל, תכונן לדיקנא, ששם שורש הדינין, כי מתפשטת ממ"ס שכתוכם, ככת גבורות דעתיק, ובכוחו נעשה מדות של רחמים, כי הדין עלין נותן מדה וקצבה, בסוד בוצינא דקרדינוחא, והוא לשיבת העולם, לכן בדין עלין העיקרי לכל הדינין, בו נכפין הדינין, ועיקר כוונתך בדיקנא, יהיה בתיקון א', הנקרא א"ל, ובר' שהוא רוב חסד.

שכולם סודם במידת גבורה, שהרי המקיפין מלכות גבורה, ובפנים בינה והוד. אמנם בב' תיקונים הנ"ל, יש ב' אותיות י"ה י"ה, ותיקון הא' במצד, והב' במרחב, וז"ס מן המצד וכו'.

נלעד"ן, שיכוין זה בשופר, כי ש' שהיא בראש, סוד יו"ד פעם ה"י. וריש שהוא בסוף, הוא יו"ד פעם ה"ה שהוא י"ה שבתוך השופר, הוא פ"ו אלהים, שב' שמות של י"ה, ממנו ומשם אלהים המחפשט בדיקנא. וסודו, אלהים בנקודתו, עולה ע"ה גי' זק"ן, והשמות יקה רועה ישה טונה, ב' מוחין ימינים שהם בסוד א"ל, מושכין את השמאלים ונעשה כסא של ד' רגלים חו"ב חו"ג, בסוד המקיפים ע"כ מהרמ"ז. כוונת התקיעות, הם סוד קר"ע שט"ן, שהוא עם הכולל תש"ל בגי', והוא שם אלהים ביחיד"ן גי' ש', וה' אלהים פשוטים ת"ל, הרי תש"ל. גם תכונן, כי הוא גי' מצפ"ן, שממתיק לה' אלהים פשוטים ת"ל, הרי ת"ש. וצריך לחבר ולשלב זה השם, עם שם הוי"ה, כזה: יְקַהֲרֵנָּה יְשַׁהֲטֵנָּה, שהוא קיבוץ פת"ח שב"א חולם סגו"ל שבא חיר"ק.

פרק ג'

נלעד"ד, כי ב' שופרות הן, שופר קטן של עה"ז, כתבונה. ושופר גדול של לע"ל, בבינה עלאה. גם נלעד"ר ששמעתי ממורי ז"ל, תקיעות דמיושב הן כתבונה, ושל מוסף בבינה, כי שם עלייתן במוסף. ובענין תקיעות שופר חסד"ת חש"ת תר"ת: נלעד"ר ששמעתי ממורי ז"ל, כי חסד"ת בראש ז"א ראצילות, חר"ת בראש הבריאה, לפי ששם מקום הדינין, ומתקבצין שם, כי כבר נסתיים הראצילות, ואע"פ שמשלשן הזוהר פרשת אמור בסדרא תליתאי הוא תר"ת, הוא דאנו מסלקין ומחזירין אותן לעלות למעלה. הכוונה הוא, כי אחד שתחלה היותו ב"ונו אע"פ שהיה באצילות, כיון שעתה הוא בראש הבריאה, מיקרי עלייה. או אפשר ששמעתי ממנו, כי חסד"ת באצילות וחש"ת בבריאה, תר"ת חודר לאצילות, גם אני מסופק, אם כל אלו הפירושים אינם. אך הענין הוא, כי בפעם א' שהם י' קולות,

בלחש ובחזרה, בכל תשר"ת הראשונים, לקבל חו"ב וח"ג, שיהיו אל ראש ז"א. ואין לכרך בשינה, כמו שמכרך בתשר"ת דמיושב, ובתשר"ת הב' דלחש, חזרה לבריאה, שהיא עתה במקום ז"א, שעלה הוא לבינה (היינו בלחש הבריאה עומרת בו"ק דז"א, ובחזרה עומרת בחג"ת חב"ד נה"י דז"א. ובתשר"ת הג' דלחש, חזרה לחזור למקומה לבינה, (או לגבורה ראמא, או לבינה דז"א) ובתש"ת ובתר"ת דלחש, חזרה בלאה ורחל. ובי' אחרונים, בז"א ולא ורחל, בהארה הכולל אותן. ולא יכרך בזה תשר"ת אחרון למחזק חדשים, אלא להארה הכולל במחזי ז"א ולא ורחל בתש"ת ותר"ת, כמ"ש לפניך כל זה בפרטות. ולפי שנהגו חכמי צרפת שלא לתקוע בלחש, נלע"ד שכוונת שלושים השניים, שהם בחזרת עמידה תוספת מחזק לז"א וללאה ולרחל בבינה, ולצורך בריאה שעלתה באצילות, ותשר"ת א' בבינה, (היינו בגבורה ראמא) הב' לבריאה שעלתה באצילות, הג' לחזור לאצילות. ותש"ת ותר"ת ללאה ולרחל.

השלשים קולות שאחר עמידה, שנוהגין בני אשכנזים הם מבריאה שבאצילות, להשפיע ביצירה שגם היא באצילות, לפי שהבריאה במקום חב"ד דז"א, והיצירה במקום ו"ק דז"א, כנודע במנחת שבת. וי' אחרונים חוזר לזו"ג שבבינה, לחזור ולקשור המחזק במקומן, כמ"ש אי"ה עכ"מ.

ועתה נבאר סדר התקיעות: תשר"ת, תקיעה ראשונה פשוטה, ויכרך כי תקיעה גי' עשר י"ה. פי': שתמשך ק"ן נהורין, שהם גימט' י"פ י"ה, מאבא הנקרא י"ה, לז"א, ומשם לנוקבא. ותכרך, כי תקיעה שיעורה ט' טורמיטין, סדרם יתבאר באחרונה בע"ה. ותכרך, כי כל סוד התקיעות האלו, הם בסוד שם כ"ב של ברכת כהנים כמ"ש בע"ה. והנה תקיעה, הוא שם פסת"ם עם ד' אותיות והכולל. גם תכרך, כי זה נקרא תקיעה פשוטה, וכבר ביארנו מלת תקיעה. והנה מלת פשוטה, גימ' ת', סוד ד' ירחין שמשם ע"ב דידין, כי תקיעה פשוטה, הוא בסוד החסד, שהוא גי' הי"ה דע"ב ביחידין.

שהם תשר"ת תש"ת תר"ת הראשונים, הם באצילות. וי' קולות אמצעים, הם בבריאה. וי' קולות אחרונים חוזרים לאצילות. (או אם י' ראשונים בז"א ראצילות, וי' אמצעים בנוקבא, וי' אחרונים הם בראש הבריאה) ס"א (וכן בל' קולות אמצעים, וכן בל' קולות אחרונים. ואח"כ בי' קולות אחרונים, אנו מכוונים בראש ז"א דאצילות).

גם תקיעה גי' תפס"ו ע"ה, וגי' שופר, והוא ג' מחזק דאלהים, א' בידין, וא' דאחוריים, וא' פשוט, הכל גי' שופר. ויש ספק אם שמעתי מפי מורי ולה"ה, אח"כ זכרתי שהיה אומר מורי ז"ל, כי שברים הם דינא קשיא (ס"א, תקיעה ראשונה בז"א, והוא בחסד, והיא לאה. ותדועה הוא דינא רפיא, (ס"א תקיעה אחרונה חוזר לז"א) והיא רחל.

א"מ: כי לאה היא ס"ג, וע"ה גי' דין. ורחל ארני, תסיר א' נשאר דין).

וכוונתינו להמשיך מחזק אלו להם, ולכן אנו עושין תחלה תשר"ת, כנגד שתיקה. והיותו ג"פ תשר"ת, כבר אמרנו, שהוא א' באצילות, וא' בבריאה, וא' להחזירם באצילות. ואח"כ, מספק אנו עושין תש"ת, כי אין לנו עתה המשכה אלא ללאה (ס"א וג"כ ג"פ תש"ת ע"ד הנ"ל, באצילות ובבריאה ובאצילות) ואולי אין כל הכוונה אלא לרחל, שהוא סוף הכוונה, לכן עושין תר"ת. (ס"א וג"כ ג"פ תר"ת ע"ד הנ"ל).

ענין השופר, כבר בארנו שהוא א"מ של בינה, לכן נקרא שופר, מלשון שפופרת, כי הוא חלול, כי הוא א"מ המלביש הפנימי, והוא חלול כדי לקבל מה שבתוכה. גם הוא לשון שופרא, כי הוא יופי של פנים דעתיקא המתגלין ע"י השופר כשמתארמין פני התוקע.

להרמ"ז: לפי מה שאנו נוהגין לתקוע במוסף, בלחש, יכרך כי בהם עולין זו"ג בגבורה ראמא. ובחזרה יכרך בתקיעות אלו, שהם בבינה ראמא, ששם עולין זו"ג. והכוונה בכלל, שבתקיעות מיושב, באים לזו"ג מחזק מתבונה. ובלחש, באים מחזק מהתפשטות ו"ק רבינה, מהמחזק שבהם. ובחזרה, משרשם הם מחב"ד רבינה. ויש לכרך

מלאים כנ"ל עכ"מ. ונ"ל חיים, כי הם י' יתירים, ומתוך זה הבנתי הנ"ל. וכך נ"ל פסת"ם במלוי הנ"ל, הוא תרועה, והעשר העודפים אליו תחברם עם אדנ"י במלואו, והוא ג"כ גי' תרועה, וזהו האמת כנלענ"ד מתוך כתבי.

תקיעה אחרונה, עם ה' אותיות והכולל, גי' שם אנקת"ם. גם תקיעה זו גי' פסת"ם, כנ"ל בתקיעה א'. כל המספר של הטורמיטין של תשר"ת הם גי' ב"ן. ונלענ"ד, כי בכל פעם יש לאה טורמיטין, שהם ל"ו אותיות דב"ן כנ"ל. נמצא כי גי' תשר"ת, הם גי' לאה, והם ח"ק טורמיטין והוא סוד כי חק לישראל הוא משפט, הנאמר בר"ה יום הדין. ותכוין שהם ב' שמות ס"ג מ"ה, שהוא סוד אמא עלאה וז"א.

תש"ת, תקיעה ראשונה פשוטה ע"ד הנ"ל, שהוא תקיעה גי' עשר יה, ר"ל י"פ י"ה הם ק"ן, להמשיך נהורין מאבא לז"א, ומשם לנוקבא. גם הוא גי' פסת"ם, ופשוטה גי' ד' יודין דע"ב, גי' ת', כנ"ל והם ט' טורמיטין.

שברים: אלהים מלא ביודין, ובאחור י', וב"ן אותיות כנ"ל, גם שם הוא פספס"ם דיונסי"ם, עם המ"ב אותיות דשם מ"ב כנ"ל, והם ט' טורמיטין. תקיעה אחרונה, עם אותיות והכולל, גימטריא אנקת"ם. כל מספר הטורמיטין דתש"ת, הם ז"ך טורמיטין, שהם כ"ז אותיות של המלוי דאהי"ה, וג"פ תש"ת הם ג"פ כ"ז טורמיטין, והם ג"פ ז"ך אותיות שיש במלוי המלוי דאהי"ה, שיש בגי' מלוי שמות אהי"ה, א' דידי"ן, ב' דידי"ן ג"כ, גי' אלפין. ונ"ל, כפי זה נמצא שבתש"ת הא', יהיה כ"ז טורמיטין לאהי"ה ביודי"ן, ובתש"ת ב' לאהי"ה ביודי"ן גם כן, ובתש"ת גי' לאהי"ה באלפין. כל הטורמיטין שבגי' פעמים תש"ת, שהם פ"א טורמיטין, ותכוין לבטל כח האף הגדול,

שברים: ט' טורמיטין אחרים הם ח"י, עם ראשונים של תקיעה. שברים גי' אלהים דידי"ן ש', אחוריים דאלהים פשוט גי' ר', וב"ן אותיות שיש באלהים פשוט ומלוי ומלוי דמלוי, הכל הוא תקנ"ב, כמנין שברים. ותכוין לכלול שם ב"ן זה של אלהים, עם שם ב"ן דהו"ה דההי"ן, כי שם ב"ן דההי"ן, הוא סוד ים העליונה, וב"ן אותיות דאלהים הנ"ל, יורדין שם במלכות, ונעשין שם סוד גלי הים, ומתגעשים ורועשים שם, ומשם נאחזין החיצונים הנקראין אלה, בסוד אלה אותיות שיש בפשוט ומלוי ומלוי דמלוי של ב"ן דההי"ן, שהם גי' לאה. והם סוד לאה טורמיטין, שיש בסמן תשר"ת, ד"פ ט' הם לאה. גם תכוין לשם פספס"ם דיונסי"ם, שהם גי' תק"י, ותכוין עמהם מ"ב אותיות שיש בשם מ"ב אבגית"ן, הרי תקנ"ב כמנין שברים. (ת)

תרועה, גי' תרפ"א, ועם ה' אותיות והכולל שלהם, הרי תרפ"ז, שהם גי' ד' היות של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וגי' אהי"ה דידין דההי"ן דאלפין. גם הוא גי' אדנ"י במלואו תרע"א, ועם י"ב אותיות המלואין שלה, וד' אותיות השורש גי' תרפ"ז. ובנוסף אחר מצאתי ג"כ, כי תרועה חסר ו', גי' אדני במלואו וד' אותיות מהשורש, גי' תרע"ה. ושעורה ט' טורמיטין. ומצאתי ג"כ (בנ"א) שנמחק בדיו והעביר עליו קולמס וכתב שם, כי תרועה הוא אדנ"י במלואו, עם כללות ט' טורמיטין. גם תכוין, כי תרועה גי' שם פסת"ם במילוי כזה, פא סמ"ך תיו מס.

א"מ, ואני הכותב אינו מבין דבריו של הרב, הלא סתם ת"ו בכל מקום בלא יוד, כזה ת"ו, כדמשמע בברכת המזון. א"כ השם פסת"ם במלוי עולה תרפ"ז, מכון כמ"ש תחלה. תרועה עם ה' אותיות וע"ה, כמנין ד' הויו"ת מלאים וגי' אהי

תגה

ונלע"ד בישוב. ע"ש שכתב בשער הזמירות בפסוק נפשינו חתה ליי"י, ר"ת נח"ל, שכתב שם נלע"ד חיים, כשמימין אות א' תוך הוא"ו, הרי ל"ו ע"ש, ומי לנו גרול ממנו שכתב בעצמו הפירוש.

(ת) הגה"ה, איני מבין דבריו של החשבון, כי שם ב"ן דההי"ן בפשוט ד' אותיות, ומלוי ט' אותיות, ובמלוי דמלוי כ' אותיות, וסימן כר"ט, הרי ל"ג אותיות, כמבואר בסוד ל"ג בעומר. ודווקא לומר בגי' כוללים, ועיין בהל' ציצית.

בשם י"ה אדנ"י שהוא גי' אף עם הכולל. גם תכוין ליה"ו דשם מ"ה מלא באלפין, הוא ט"ל, ובשם ס"ג המ"ב שלו, נמצא מ"ב וט"ל גי' אף. תר"ת, תקיעה ראשונה תכוין ע"ד הנ"ל, המשכת ק"נ נהורין כנ"ל, גם לשם פספסי"ם, גם במלת פשוטה לדי' יודין של ע"ב כנ"ל.

תרועה, תכוין כנ"ל גם כן, ז"ך טורמיטין יש בתר"ת, ותכוין כמו בתש"ת. אבל כשתחבר ג"פ ז"ך טורמיטין דתר"ת שהם פ"א טורמיטין, לא תכוין כנ"ל בג' תש"ת, רק כוונה אחרת, והוא, כי תש"ת הם שברים דינא קשיא, ונקרא אף הגדול, ותר"ת הוא דינא רפיא, ואינו אף קשה, לכן מה שתכוין הוא, כי על ידי אף טורמיטין, יכנע אף רפיא, בסוד מ"ה דאלפין ו"ל"ו אותיות משם ב"ן כנ"ל, הרי אף. גם תכוין אל י"הו שם מ"ה דאצילות דאלפין גי' ט"ל, ועם מ"ב דשם מ"ה גם כן, הרי אף ג"כ.

וג"פ תש"ת, וג"פ תר"ת, וג"פ תשר"ת, הם שלשים קולות דמיושב, תכוין שיש בהם ר"ע טורמיטין, ותכוין לבטל היצה"ר של עבודה זרה, בר"ע טורמיטין אלו. והל' קולות במוסף בלחש, תכוין לבטל היצה"ר של ג"ע, ונ"ל דחזרת מוסף לבטל היצה"ר דש"ד. והי' קולות אחרונים אחר התפלה בקדיש תתקבל, לבטל היצה"ר של לה"ר. כל מספר הטורמיטין של מאה קולות הם תת"ק, מנין שם שד"י במלואו, הם תתי"ד, ועם שם אלהים פשוט הרי תת"ק ויכוין לשבר כחות הדין של אלהים, ע"י שם שדי במילואו.

והק' קולות עצמן, הם ס"ג ול"ז מלוי כנ"ל, נחלק עתה התשר"ת לברם הם י"פ תשר"ת, הם

י"פ לאה טורמיטין, כמנין שט"ן עם כולל, ותכוין לבטל כח השטן, ע"י השטן דטורמיטין והכולל שיש ביי"פ תשר"ת. י"פ תש"ת, הם י"פ ז"ך טורמיטין, כמנין ר"ע. ויבטל כח חיצונית הנקרא רע, הממונה על מצות ל"ת, דינין תקיפין שהם שברים כנ"ל. י"פ תר"ת, ג"כ י"פ ז"ך טורמיטין, גי' ר"ע, לבטל היצה"ר הממונה על מצות עשה לבטלם, ואינן דינין קשה התרועה כמו השברים. ונבאד עתה שורש מלת טורמיטין מה ענינו, דע טורמיטין גי' ג"פ אלהים. ונלער"ח, שהוא עם ה' אותיות והכולל. והנה בתקיעה א', שיעור ט' טורמיטין הם ז"ך אלהים פשוטים, והם גי' כ"ז פעמים פ"ו, שהם ה"פ דין, ויכוין להמתיקם בבי' אהיה יודין שהם שכ"ב. ונלער"ח פי' הדברים כי אחוריים של אדני במלואם גי' אלף תתקע"ח. (א) ומספר האותיות הם ל', תסיר י"ב אותיות המלוי, נשארים ח"י אותיות, ונקרא אותיות של אחוריים, תוסיף עליהם ר' אותיות אדנ"י הפשוט, הם כ"ב אותיות, תוסיף כ"ב על אלף תתקע"ח, הם בי' אלפים, תוסיף ש"ך ניצוצין, הרי ב"א וש"ך, ועם בי' כוללים של אדנ"י וש"ך ניצוצין, הרי ב"א ושכ"ב. אחר כך תמתיק כל זה, בבי' אהי"ה העולין שכ"ב, כי הלא כל חשבון הנ"ל יהיה בלתי כוללים, הם בי' אלפים משם אדנ"י וש"ך, והנה בי' אהי"ה הנ"ל שכ"ב, עם ש"ך תמתיק ש"ך דינין, ועם הבי' תמתיק בי' אלפים דאדנ"י כנלע"ד.

והנה נמצא בכל תקיעה היא ט' טורמיטין ע"ד הנ"ל, תכוין בתקיעה א', להמתיק ט' טורמיטין שהם ז"ך אלהים כנ"ל, ולמתוק גם אחוריים דאדנ"י, עם הש"ך דינין כנ"ל, והכל ע"י התקיעה

הגהה

בלתי אותיות הפנים שהם י', נשארו כ' אותיות ודי' פשוטות, עולה הכל יפה בביאור, ולי מאיר נראה ליישב בדברי הרב ז"ל, שנדייק בדבריו, כדי ליישב דבריו, מתוק בי' אהי"ה, שהוא נכון לפי דבריו בדברי הר"י ז"ל, שיחזרו מתוקים ב"א וק"ל, גם נחחלף להר"י ז"ל מלת מלוי במלת אחוריים, ומלת פשוט במלת פנים, וק"ל.

(א) א"מ: מ"ש באחוריים של אדנ"י, איני מבין דבריו, כי כך הם דברי אר"י ז"ל, אחוריים דאדנ"י עולה י"ט מאות וע"ח, וכתב שעם אותיות של אחוריים במלואו, שהם כ"ד אותיות, שים כ"ד למספר ע"ח, יהיו ק"ב, דהיינו בי' אלפים י"ב, ועם ש"ך ניצוצין, הרי ב"א ושכ"ב. ומה שנפל כאן הטעות, הטעם הוא של אותיות, אבל כשנדרק בדברי הר"י ז"ל, שכתב עם אותיות אחוריים,

הפשוטה שסודה בשם ע"ב דיוחין שהוא גי' חסד, והוא ממתיק לכל הדינין הנ"ל, והוא רומז לכל מלה הפשוטה כנ"ל, שהיא גי' ד' יודין דע"ב, גימ' ת', ורומז אל החסד, ומתפשט וממתיק לכל הדינין הנ"ל.

אחר כך בג' שברים, תכוין כי הם הדינין העומדין בגרון, כנודע כי השבר הוא ג' טורמיטין ומג' שברים הם ט' טורמיטין. והענין כי תחלה שורש הדינין שבגרון, הם ג' אלהים, שהם סוד טורמיטין כנ"ל, וכן גרון גי' ג"פ אלהים, לכן כנגדן ג' קולות, ג' שברים, ואינם קול א' כמו תקיעה, רק ג' קולות, ג' שברים, כמנין ג' אלהים אשר שם בגרון כמנין גרון. ואח"כ מתפשטין, ונעשין ג' של ג' ג'. שהם ט' טורמיטין, ותכוין להמתיק דינין אלו ע"י החסד שבגרון, והם אותיות אחה"ע גי' פ"ד, שהם גי' ב"פ מ"ב משם ע"ב דיוחין, שהם סוד ב' טיפין דמ"נ שבבינה בבחי' הגרון כמבואר, והוא משם ע"ב דיוחין. אח"כ תקיעה אחרונה, תחזור ותכללם ביחד, כי אז נתפשט בבחי' קולות ג' שברים כנ"ל, ועתה חזור לקול א' של תקיעה א' פשוטה.

פרק ד'

אמנם עתה נשאר לבאר לנו, מציאת סדר החקיעות תשר"ת תש"ת תר"ת, ובוה נבאר מ"ש בזהר פרשת אמור דנ"ד^(א) סדרא קדמאה, סדרא תנינא, סדרא תליתאי. דע, כי כבר בארנו, כי ביום ר"ה נסרין הדינין, וסוד הענין, לפי שאחורים של ז"נ הם כולם דינין, כי כולם הם סוד אלהים, ולכך הם רבוקים זה בזה אב"א. וכשרצה המאציל העליון להחזירה פב"פ עם בעלה, הוצרך לנסר כל הדינין אשר באחור הז"א, ולתתם כולם אל הנוקבא, וישם חסדים במקומן, בסוד ויסגור בשר תחתנה, ואז יהיה הזכר כולו חסדים, והנוקבא כולה דין, ובוה אין להם שום רבקות זה עם זה אב"א, ויפרדו איש מעל אחיו, ואחר כך יתבסם דיני הנוקבא, ויחזירה פב"פ.

אמנם קודם הנסידה, צריך שתקדים סוד

השינה, וע"י השינה או בא הנסידה, והנה סוד השינה הוא סוד הסתלקות פנימית הז"א למעלה, והוא סוד המוחין שלו, והם חו"ב חו"ג אשר נתלבשו בנה"י רבינה כנודע, ונכנסו בג' חללי דגולגלתא, ועתה חזרו לצאת ממנה נה"י רבינה, עם הר' מוחין המתלבשים בתוכה, ויצאו ממנו למעלה בראש ז"א, בסוד א"מ לבר, ואז נשאר הוא ישן.

אמנם כבר ידעת, כי הז"א בשורש שלו תחלה, היה סוד ו"ק לבר, ונתעלו אח"כ חג"ת שלו בסוד חב"ד שלו, כדי שבתוכם יתלבשו נה"י רבינה עם המוחין, א"כ הרי כי בחי' חג"ת העיקרים הראשונים, אשר עתה יקראו חב"ד, הם ישינים עתה, כי נסתלקו מהם המוחין, ואלו הג' קוראם בזהר אברהם יצחק יעקב.

דע, כי אלו המוחין שנסתלקו מן הז"א, הנה הם חו"ב חו"ג, והם מתלבשים בנה"י רבינה. דע כלל אחר, כי חו"ג אלו שהם ב' עטרין, בהיותן מלובשים ביסוד רבינה, יש בנתיים בחי' א' המחברם, והוא נקרא ת"ת, וז"ס הדעת המחבר שניהן. נמצא כי ב' עטרין אלו עם הבחי' המחברם נקראים חג"ת, והם מוחין של אברהם יצחק יעקב הנ"ל, ונקראים רישי דלהן.

ואמנם דע, כי כאשר נסתלקו אלו המוחין מרישא לז"א, נשארים על ראשו בסוד א"מ. אך דע, כי ב' מוחין לברם שהם חכמה וחסדים נשארין בסוד א"מ, אך בהמוחין אחרים בינה וגבורה, נסתלקו עם הבינה עצמה מלובשים בה, ולא נשארו אפילו בסוד א"מ. והב' אחרים יצאו מנרתקן שהוא נה"י רבינה, ונשארו ברישא דז"א בסוד א"מ. וז"ס הנזכר פרשת אמור דצ"ט, תא חזי, כד האי שופר עלאה דנהירו דכולא ביה אסתלק, פי': כי השופר הוא נה"י רבינה, אשר בתוכם מתלבשים המוחין, וז"ש דנהידו דכולא ביה אסתלק, ד"ל שנסתלקו עם המוחין למעלה, ויצא מתוך רישא דז"א, ובוה לא נהיד לבנין, ואז נשארים ישינים בסוד דורמיטא.

גם בזה תבין מ"ש בזהר שם, אברהם לא

איתרבק בהאי נהר כמו יצחק, פי': כי סוד החסדים והחכמה, שהם מצד אברהם לא נסתלקו עד הבינה, רק נשארו בסוד א"מ. משא"כ ביצחק, שנסתלקו עם ההוא נהר שהוא בינה. אמנם עתה כוונתינו להחזיר אלו המוחין עצמן, שיצאו מכאן, ויתלבשו בשופר עצמו שהוא נה"י רבינה, ויחזרו להתלבש במוחין דז"א.

ונבאר תחלה סוד תשר"ת הראשונה, היא תקיעה, והנה תקיעה בסוד אברהם, והנה תוקעין, ומעלין זאת התקיעה היוצאת מפיו, שהוא סוד ההבל שהוא מלוי ס"ג, והנה כל הבל הוא סוד א"מ, ואז עולה ומטי לגבי דאברהם, פי': שמגיע עד אברהם עצמו, שהוא חסד של ז"א, כי שנעשה אח"כ ממנו סוד חכמה חללא דגולגלתא אשר הוא ישן כנ"ל, ואז אח"כ עולה למעלה, בסוד ההוא עטרא דחסדים, מוח חכמה העומדים בסוד א"מ כמש"ל, ואז מושך אלו ה' מוחין בינה וגבורה שנסתלקו למעלה עם הבינה כנ"ל, ומורידין למטה אצלו בסוד א"מ, וכזה הם כל ה' מוחין בסוד א"מ. והוא עתה בסוד כסא עם ד' רגלים, וזה שאמר ואתער הוא ואתקין לכורסייא, כי ד' מוחין הם עתה בסוד ד' רגלים, וז"ס והוכן בחסד כסאו. ולזה יאמר ומטי לגבי דאברהם, שהוא כלי לקבל המוח, ושרייא ברישא, היא המוח עצמו. אמנם לא תמצא ביעקב ויצחק שיאמר בלשון זה, ושרייא ברישיה, לפי שעתה הכוונה שלו הוא, שישרו וינוחו שם ממש, להוריד ב' המוחין אצלו בסוד א"מ. אבל ביצחק ויעקב, אין הכוונה לנוח ולישאר שם, רק להורידן בפנים בסוד מוחין.

והנה עם תקיעה זו, הוא אותיות תקע"ה, כי לשון תקע הוא מלשון ⁽²⁾נחקע ביבמתו, שהוא לשון זווג. וי"ה הם או"א, הנה ע"י זווג ותקיעה זו, נמשכין מן חכמה שהם ב' מנצפ"ך גי' תקע, עם י"א, ונמשכין א' לבינה בנקודת יסוד שבה, וא' מנצפ"ך למלכות, וז"ס ה' בחכמה יסוד אר"ץ, כי ע"י חכמה, נמשכין מנצפ"ך למלכות הנקרא ארץ ביסוד שבה, וז"ס יסוד ארץ ולא אמר ברא ארץ, או יצר ארץ. והנה ב' מנצפ"ך אלו, הם

א' לבינה וא' למלכות, נמשכין ע"י ה' מוחי שאמרנו, שהם בינה וגבורה, מנצפ"ך א' בסוד הבינה דז"א, מנצפ"ך ב' בעטרא דגבורה, שהוא עטרא דמלכות. (ס"א נמשכין אותן ב' מנצפ"ך בב' מוחין דז"א. א' לבינה דז"א, וא' לעטרא דגבורה, ועל ידו יורד המנצפ"ך ה' אל המלכות). וענין המשכת המנצפ"ך מן החכמה, עם היותן גבורות, הטעם הוא, כי שורש החכמה הוא לעולם גבורה, כנודע כי גבורה דעתיק הוא בחכמה דא"א, הרי כי לעולם שורש החכמה הוא גבורה, והרי אין ע"י תקיעה זו שהיא סוד אברהם, ננסרו דינין דמנצפ"ך לתתא.

אח"כ סוד השברים הם בסוד יצחק. והענין הוא: להוריד אותן ה' מוחין בינה וגבורה בפנים, והטעם שאלו מקדימים לכנס, כי הוא יום דין, והם מקדימין תחלה. והנה אם היו נכנסין ה' עטרין ביחד, היו מתלבשין כדרכן ביסוד רבינה, שהוא הלבוש שלהם כנודע, אך עתה שאין החסדים יורדין עצמן, א"כ אין יסוד רבינה יורד עדיין. וא"כ כאשר יורד בינה וגבורה למטה, צריך שיוכללו שניהן בהוד של הבינה, וע"י התקיעה שברים אלו, יורד ההוד של בינה עם ב' המוחין, שהם בינה וגבורה בחוסם, ואז נעשית הבינה בג' פרקין דילה עד הוד דז"א, שהם ג"כ ג' פרקין בג"ה, ואז ההוד של ז"א הוא מוח של המלכות, והרי עתה המלכות היא מאירה בסוד מוחין, כי עד עתה לא היה לה מוחין, כי הנה"י דז"א אשר הם מוחין אליה, אין עתה בתוכם סוד מוחין, שהם ג' פרקין תתאין של נה"י רבינה, הנכנסין בנה"י של ז"א. ועתה שנכנסה בבינה עם ב' מוחין, הרי האירו בו המוחין ג"כ.

וא"ת, והרי קרא אמר, ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם ויישן, ולא על הנוקבא, ואם גם הנוקבא לא היה לה הארת מוחין, א"כ גם היא היתה ישינה. והחשובה, כי אז היתה מאירה הד' קשר של תפילין ש"ר מאיר בה בסוד מוחין. וא"ת, כי גם אותו ד' של קשר, מנין יש לה מוחין, הלא אחר ששני מוחין בז"א ויוצאין משם אח"כ בסוד

מוחין אחרים, רק בלבושם הראוי להם, שהם נצח ויסוד אימא. ובתקיעה אחרונה, נכנסו אלו הב' מוחין בז"א הראוי להם.

ועוד יכוין ג"כ שם פסת"ם עם ד' אותיות והכולל, כדלעיל בתקיעה א'. גם תקיעה עם ה' אותיות והכולל, גי' אנקת"ם. הרי נרמזו בתקיעות אלו, כל שם דברכת כהנים. והנה מספר כל הטורמיטין דתשר"ת זה, הם לא"ה, ל"ו טורמיטין כמנין אותיות דפשוט ומלא ומלא דמלא דב"ן, שהווי"ן שבו מלאים אלפין במלוי המלוי, כי זה הב"ן הוא בלאה כנדוע, כי ב"ן דרחל אין בו רק ל"ג אותיות, ששם הוא ד"ל מן האלפין כנדוע. ובוה נשלם סדרא קדמאה.

ועתה נתחיל סדרא תנינא דתשר"ת:

תקיעה, תקיעה זו כמו תקיעה א' דסדר הא', רק יכוין כאן להכניס פרק ב' דמוח חכמה בחסד ז"א, כי נודע שכ"א כלול מג' פרקים, וימשוך הבל זה בבריאה, וכל הכוונות הנזכרות בתקיעה א'. שברים, הכוונה כמו בשברים דסדר קמא, רק יכוין להכניס פ"ב דמוח בינה בגבורה דז"א, וימשוך הבל זה בבריאה. תרועה, הוא כמו תרועה א', רק יכוין להכניס פ"ב דמוח דעת עטרא דגבורה בת"ת ז"א, וימשוך הבל זה בבריאה. תקיעה, יכוין להכניס פ"ב דמוח דעת דעטרא דחסד בת"ת ז"א, וימשוך הבל זה בבריאה.

סדרא תליתאי: תקיעה, יכוין להכניס פ"ג דמוח חכמה בנצח ז"א, ויחזור ההבל לאצילות. שברים, יכוין להכניס פ"ג דמוח בינה בהוד ז"א, ויחזור ההבל לאצילות. תרועה, יכוין להכניס פ"ג דמוח עטרא דגבורה ביסוד ז"א, ויחזור ההבל לאצילות. תקיעה, יכוין להכניס פ"ג דמוח עטרא דדעת ביסוד ז"א, ויחזור ההבל לאצילות.

פרק ה'

בענין היודי של ר"ה, הנזכר בווהר פנחס ח"ג דרל"א, דבעי בר נש לפרש חטאוי, ובמ"א אמר להיפך, היה אומר מורי ז"ל, ונהג להתודות בין שפתיו, שלא ישמעו דבריו, ואמר, כי מקום הווהר שאוסר אינו אוסר אלא בקול רם, והמקום המתיר,

התפילין, ומשם אח"כ חוזר ויוצא סוד הקשר הזה, ואם הזעיר אנפין בעצמו אין לו מוחין, איך תהיה הארה אל הר' הנמשך משם. והתשובה, כי הלא ר' הוא סוד הארת מלכות של הבינה, והנה עתה כשנסתלקה בינה מן הז"א, הוא שנסתלקה מלהאיר בו, אך לזו המלכות שהוא סוד המלכות שלה עצמה, אדרבה עתה שיוצאת משם, תאיר יותר בה, ומשם למעלה יאיר בה בסוד א"מ אור גדול, ומשם נמשכת אל מלכות תחתונה, ואינה ישינה.

ונחזור אל הענין, כי בשברים, יצחק שהוא גבורה דז"א, הנעשה בינה, והוא הישן, עולה בהבל זה עד כלי מוח ז"א, ומושך בינה ועטרא דגבורה, חוץ הלבוש שהוא הוד בינה, ויורד בקו שמאל דז"א עד הוד ז"א, ומשם נעשה מוח למלכות כמ"ש ל.

וסוד התרועה, להעלות עטרא דגבורה מהוד, להכניסו ביסוד דבינה, וגם עטרא דחסדים ומוח חכמה נכנס בנצח דבינה, ונמצאו כולם בנה"י דבינה, כדרך הנחתן. ותקיעה אחרונה, להכניס כולם בחללי דגולגלתא דז"א, ומתפשטין של ימין בימינו, ושל שמאל בשמאלו.

נ"א, תרועה: יכוין, שיעקב דוד שהוא הת"ת דז"א, הנעשה דעת, והוא הישן, עולה בהבל זה עד כלי מוח דז"א, ומושך חכמה חוץ נצח דבינה, והחסד חוץ יסוד בינה, ואז עולה עטרא דגבורה מתחת לעילא, מהוד דבינה, ונכנסה במקום הראוי לה שהוא יסוד בינה, וז"ס עלה אלהים בתרועה, והבן זה.

ויכוין, כי תרועה עם ה' אותיות והכולל, הוא גי' ע"ס מ"ב, וג' אהי"ה במלואיהם הנודעים, ויכוין כי פסת"ם במלוי כזה: פ"א סמ"ך ת"ו מ"ם, ואדני מלא גי' תרועה.

תקיעה, יכוין שיעקב מכניס נצח ויסוד אימא, עם המוחין בז"א, ומתפשטין המוחין בג' חללי דגולגלתא דז"א.

הרי לפניך בקיצור, שבתקיעה ראשונה, עמדו כל הר' מוחין בסוד א"מ. ובשברים, נכנסו תחלה רק ב' מוחין בינה וגבורה דז"א, עם הוד אימא, ואין זה מקום הראוי להם. ובתרועה נכנסו ב'

הוא בלחש דווקא, ואפילו בלחש לא היה מתיר אלא בעת תקיעת שופר דמיושב, (ס"א והוידוי יהיה מעומד) והטעם, כי אז השטן מתערבב, ודברי הידוי של אדם עולין למעלה ע"י קול השופר, ובאמצעותם לא יש קטרוג עליו. (בס"א, מ"כ צריך לכוין בסדר תקיעות כנודע, יכוין בשמוע אותם על ע"א ש"ד ג"ע)

גם היה מנהג מורי ז"ל לבכות בר"ה וביה"כ, ואמר כי מי שאינו בוכה בימים אלו, אין נשמתו טובה ושלמה. גם אמר, כי מי שבוכה אז מעצמו, ומעורר אז בבכיה גדולה מאליו, כי אותה שעוה דנין אותו בב"ד של מעלה, ונפשו מרגשת, ולזה בא לו בכיה.

כבר נתבאר, כי בלחש דמוסף, עולים שניהם בגבורה רבינה, ויכוין בהו"ה בנקוד שורק כו'. נגד יסוד, הנקרא מוסף, כמ"ש כבר בשער השבת. ויאמר ג' ברכות ראשונות: אבות, וגבורות, וקדושת השם, ומפני חטאינו וגו', ובחדש השביעי וגו', ואח"כ יאמר עלינו לשבח בכוונת שנתבאר כבר בתפלת חול ע"ש. ואח"כ יאמר אוחילה לאל כו', וישלם סדר עלינו שלו. ואח"כ יקדים פסוקי כתובים לפסוקי נביאים. ואח"כ אלהינו כו', מלוך על כל העולם כולו כו', ויחתום מקדש ישראל ויום הזכרון. ויתקע ג"פ תשר"ת. ויכוין בהם כמו מיושב, אלא ששלושים קולות אלו הם בכינה, ולי קולות אלו דמוסף דלחש, הם לבטל יצרה"ר דגילוי עריות.

עקדת יצחק היום לזרעו תזכור, אמר לי הר"ר יצחק כהן, כי נראה לו ששמע מפי מורי ז"ל, שהסדר האמיתי הוא לזרעו, ולא כאותם שנוהגים לומר לזרע יעקב.

היום הרת עולם, סוד קיבוץ כל הדינין ברחם הנוקבא, הן דינין דכורין הן דינין נוקבין שהם שכ"ה ופ"ר כנודע, והיא גי' הרת, ולכן היום דין, והיום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים.

להרח"ו ז"ל, ענין זכרונות מלכויות ושופרות הוא, כי בר"ה נבראו זון, בסוד זה היום תחלת מעשיך, והנה נוקבא דז"א, שיעוד ט"ס שלה נגד נה"י דז"א. נמצא כי נה"י דז"א, הם ג' של ג"ג, וכנגדן ט' ברכות של ד"ה, ג"ד וג"א וג"ת. ואלו

עצמן, הם סוד מלכויות וזכרונות שופרות, אמנם י' למלכויות, לכלול נה"י דנוקבא דז"א בחג"ת שלה נקרא מלכויות כי הם שיעור קומתם מנה"י. וזכרונות, לכלול חג"ת שלה בדעת שלה. ושופרות, לכלול כולם בחב"ד. ונקרא שופרות, ע"ש בינה, הנקראת שופר. ע"כ מהרח"ו.

ומה שאנו אומרים בד"ה היום הרת עולם, ונחלקו רז"ל אם בתשרי נברא העולם אם בניסן, ואיך יחלקו במציאות במחלוקת זה, ואיך יצדק ע"ז אלו ואלו דברי אלהים חיים. והתירוץ לזה, כי יש עיבור ולידה, ומר אמר חדא ומ"א חדא ולא פליגי. כי בתשרי היה העיבור, וכן אותיות תשרי, והם אותיות ראשית. ובניסן היתה הלידה, שצריך נסים לצאת מן הבטן בעת לידתה, וכן מורה ניסן ענין נס, ובו היתה הגאולה בנס. וידוע כי כל יציאת מצרים הזכרה בלשון לידה, ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך. וכן אמר כאן, היום הרת עולם לשון הריון, ולא אמר נברא העולם, כי בתשרי היה הריון.

וכאן מרבר על אדם, אע"פ שאותו עולם עצמו בכ"ה באלול נברא, ומן האדם יובן העולם, ונקרא האדם עולם מלשון העלם, לפי שהנשמה מתעלמת בתוכו, שנמצא שגוף האדם הוא הנקרא עולם, וחשארז"ל כי הולך אדם אל בית עולמו, כי גם שם נתעלמה הנשמה לעה"ב, כמו שמתעלמת תוך הגוף בעה"ז, כי לכל צדיק וצדיק יש עולם לפי כבודו, והיא הלבוש שעשה לו במצותיו אשר סיגל בעה"ז. וכן הגוף בעה"ז, כמו לבוש אל הנשמה, וכן לכל א' וא' נותנין לו את אשר תיקן לעצמו, וזהו מה שאמרו לר"א בן פרת כשהקיו דם, ולא היה לו אלא שום א', ונתעלף, ואמר לו הקב"ה אם תרצה אחריב את העולם וכו', וכי כל שאר הצדיקים שבעולם שהיו אז באותו הדור, מה תהא עליהם אם יחריב העולם בשביל ר"א, אלא העולם שאמר, היה על גופו של ר"א, שימות אז וישוב לעה"ז, ולכן אמר שמא יצא במזל עשיר שאם היה מחדריב העולם כפשוטו, בהכרח הוא היה בודא אותו במזל טוב, אלא בהיותו מתגלגל, אז עדיין היה בו מסופק.

אח"כ יאמר אתה זוכר, ובי' פסוקים דזכרונות,

הוא לשון מדרש רז"ל, שכוונו לרבר זה. וכבר בארנו, כי עד יום ב' נקרא עדיין ישן, וכוונתנו לעודדו, לכן דאוי שלא לישן בר"ה. אך לעד"ג ג"כ ששמעתי ממורי זל"ה, שאין זה אלא עד חצי היום, כי אח"כ כבר נתעורר ע"י המוסף והתקיעות, ואני דאיתי שהוא היה ישן אחד חצי היום.

ובמנחה דר"ה דיום א', חוזרים שניהם בגבורה דר"ק דמלכות. ובחזרה, עולים בנינה דמלכות שכנגד פ"א דהוד ז"א כנודע, כי גם היא מצד עטרא דגבורה כנודע, וגם היא דעתה קלה ואין בה דעת, לכן עולין בנינה שבה.

נכון לילך ביום א' דר"ה, קודם שקיעת החמה, אל מעיין ובאר של מים חיים, וטוב אם יהיה חוץ לעיר, ולומר שם (י"ג מרות) י"ג מכילין דחממי של מיכה המודשתי, מי אל כמוך וכו', עד מימי קדם, שהם י"ג ת"ד דא"א. ומנהג טוב לומר אחד מנחה קודם שקיעת החמה, ולכוין אל פירושים איך הם נמנין לחשבון י"ג ת"ה, נגד י"ג מכילין, והיכן מקום כל א' וא' בדיקנא, שתכוין באיזה מקום בדיקנא הם דמוזים.

והנה מי אל כמוך, יש ב' תיקונים שהם: יכבוש עונותינו, ותכווין אותו ניקוד נוצר חסד די"ג מכילין. והב', ותשליך במצולות ים, ותכוין נגד תיקון לאלפים. והכוונה, כי מקום הדינין למעלה, הוא התיקון דאלפים, כאשר בארנו בענין מצולות ים. ונוצר חסד הוא הכובש העוונות, והכוונה הוא, לכוין להמשיך מן נוצר חסד ההוא, מזל החסד, הוי"ה דידין כמנין חסד, וממנו תאיד אור לאלפים, שהוא תיקון ט', והוא שם אהי"ה דההין, ועולה קס"א עם י' אותיות, והוא גי' אלפים, ונקרא כן, ע"ש ג' שמות המתחילין באלפין, שהם: אהיה, אלהים, ארני. ותכוין להמתיק אלהים ארני, הנקראים מצולת ים, כי אלהי"ם ארני הם שורש הדינין, הנקרא מצולת ים. והנה אהי"ה דידין העולה קס"א כנ"ל, ע"י השפע שהשפיע בו נוצר חסד, כנ"ל לאלפים העולה קס"א, הנה ממתיק אח"כ אלהים ארני, שהם מתחילין באלפין, הגם כי הם במנין קס"א העולה לאלפים, (ד"ל עם ט' אותיות וכולל) ואו

יכוין ל' פרקין דרחל, ט' דקו אמצעי שלה שכנגד יסוד ז"א, ומלכותה הרי עשד. ויאמד ועקידת יצחק לזרעו תזכור, ולא כאותם הנוהגים לומר לזרע יעקב תזכור. וחותם בא"י זוכד הברית. ויתקע ג"פ תש"ת, ויכוין בהם כמו בתש"ת דמיושב. היום הדת עולם, ואח"כ אתה נגלית כו'. ובי' פסוקים דשופרות, ל' פרקין דרחל, ט' דקו שמאל שלה שכנגד הוד ז"א, ועם מלכותה הוא עשד. ואח"כ תקע בשופר גדול כו', וחותם שומע קול תרועת כו', ויתקע ג"פ תר"ת, ויכוין בהם כמו מיושב. היום הדת עולם וגו', ג' ברכות אחרונות די"ח.

אח"כ מחזיר הש"ץ התפלה ובחזרה עולה בנינה רבינה, כי דעתן של נשים קלה, לכן אין עולין בסוד הדעת, כי אין להם דעת, רק עולים בנינה דדעת, והיא גבורה דא"א כנודע. ואומדים בו קדושת כתר. ובאי"ה, אם ירצה ישאל או עושד מופלג לעבודתו, או בנים צדיקים וחכמים, או להשיג רוח הקודש. ובשלשים קולות דחזרה, שהם ע"ד ה' דלחש, יכוין לבטל בהם יצה"ד דש"ד. ובי' קולות דקדיש תתקבל, יכוין לבטל יצה"ד דלה"ד.

וכבר נתבאר שהמאה קולות הם נגד ס"ג ומלואו. ומספד כל הטודמוטין של מאה קולות, הם תת"ק, לשבד כח הדין דאלהים פשוט, ושד"י מלא שעולים תת"ק, כי שד"י משבד הדין דאלהים. ויכווין עוד כי הטודמיטין של י"פ תשד"ת, הם מנין שט"ן ע"ה, ותכוין לבטל כח השט"ן ע"י טודמיטין אלו. והטודמיטין של י"פ תש"ת, הם כמנין ד"ע, לבטל היצה"ד הנקרא דע, הממונה על הלאוין, דינין תקיפין שהם שברים כמ"ש לעיל. וכן הוא מספד הטודמוטין של י"פ תד"ת, לבטל היצה"ד הנקרא רע הממונה על ביטול מצות עשה לבטלם, ואינו דינו קשה כמו השברים, והבן זה מאוד, ובוה נשלם סדר מוסף. בענין השינה, נלע"ד ששמעתי ממורי זל"ה, שהטעם לפי שער התקיעות הוא ישן, כמבואר אצלינו, ועתה התעורר, וכמ"ש הרמב"ם ורבינו יעקב בעל הטורים, כי תקיעות שופר לומר, עודו ישינים מתרדמתכם, והוא ע"ד הנ"ל. ונלע"ד כי

וכל הדינים מושרשים בו, לכן הוא י"ט כמ"ש כ"ז לעיל. ויום זה הוא דינא רפיא.

ויכוין בכניסתו לבה"כ, הוי"ה בניקוד צבאות נגר רחל, וג"כ משולבת באהי"ה כמ"ש לעיל. ובערבית בליל ב' דר"ה, עולה בגבורה שבדעת שלה, שהוא נגר פ"א דיסוד ז"א כנדע, וה"ג של הדעת הם עדיין ככה בראשה, ועתידים להתפשט בה, כמו ה"ח בזכר כנדע. ובליל א' עולה ער הגבורה שב"ק שלה, שהיא נגר הוד שלו כנדע, ומקבלת דרך חוץ ממנו, כי כבר נסתלקה האימא מז"א, ונשאר ישן, רק מגיע אליה דרך חוץ, בהיותה עומדת בהוד שלו, ואח"כ הוא נוטל בהוד שלו, והבן.

ואינו צריך לחפש גם בליל ב' אחר פרי חדש לברך שהחיינו. למחרת מתפלל כיום א' דר"ה. ובמזמור דמעמקים, יכוין ג"כ לעומק ראשית, אלא שהוא בבחי' חיצונית העולמות כמ"ש כבר. וכשתוקעים שופר ביום זה, נמתקים הדינים ברחל פעם ב', כמ"ש כ"ז באריכות ביום א' דר"ה. וכל העליות ביום זה, הם כמו ביום א', ואין הפרש ביניהם, וחזור בהם היטיב.

כבר נתבאר, הפעולה הנעשה בכל יום מימי תשובה, ויכוין בכל יום הנסירה השייך לו, כמ"ש כבר. ובימים האלה יעשה תשובה גמורה, כי בכל יום מחליץ לו מה שחטא ביום ההוא לעולם, ויתנהג בטהרה בכל מה דאפשר בימים אלו. וילמוד קבלה בהם, ללמוד ממנו תיקון הראוי לכל מה שפגם בעוונותיו. וכבר נתבאר תיקוני עוונות במקומם, לכל פגם ופגם.

ותשליך במצולות ים כל חטאתם, שהוא תיקון ט' של מי אל כמוך.

ואז, אותן החטאים שעשה האדם, שהם אותן המזיקים אשר ברא ע"י חטאו, הם יורדים במצולות ים, וסמאל ונחש שהם צלמות, אינם יונקים מלמעלה, שכבר נמתק שורש יניקתם שהם הדינין, והם ארנ"י אלהים, ואינם יונקים מהם. לכן תכוין באמריך ותשליך במצולות ים כל חטאתם, שהם הקליפות שבעון, ואינו משליך אותם, אלא כובש אותם, לכן אמר חטאתם שלא לנוכה, ולא אמר חטאתינו, שהכוונה להשליך הקליפות שבעון, ובוזה יכבוש עונותינו, ותשליך אותה הקליפה במצולת ים. ולפי שאין חטאת וקליפה שאין בתוכה ניצוץ קדושה ע"י חטאת, לכן בהגיעך אל ונקה מזל י"ג, שהוא אהי"ה דירדן העולה קס"א כמנין אלפים, וכמנין אלהים ארני כנ"ל, הנה אז תכוין בונקה שהוא קס"א כנ"ל, ולשון ונקה לשון נקי הכסף מן העופרת, והוא המברר והמנקה קדושה מתוך הקליפה. וכן צריך שתכוין, ג"כ באמריך ותשליך במצולת ים כל חטאתם, תכוין שתשליך כל חטאת וכל מקטרג במצולת ים עליון, לכן טוב לאומרו על שפת הים, או באר מים חיים, או מעיין נובע כנ"ל, וינער שולי הבגדים כשאוברים ותשליך במצולות ים וכי'.

כבר נתבאר הטעם, שאנו עושין ב' ימים דר"ה, אף בא"י. וביום זה הדינים דחכמה שלו ער ת"ת ז"א, שירדו בכתרה ביום א', יורדים ביום זה בחכמתה, הננסר מפרק עליון רנצח ז"א כנדע,

שער כ"ז.
שער יום הכיפורים,
ויחלק לה' פרקים:

פרק א'

א^ה מנהג מורי זלה"ה, לשחוט תרנגול לבן, ערב יום הכיפורים באשמורת הבוקר אחר הסליחות. ויהיה כפי חשבון בני אדם שבבית, זכר לזכר ונקבה לנקבה. ואם האשה מעוברת, שוחט עליה ג': א' בעבורה, וב' בעבור הולד, או זכר או נקבה מספק, א' זכר וא' נקבה. והוא סוד כפיית הגבורות, כי תרנגול נקרא גבר, והוא סוד הגבורות של יסוד, הנקרא גבר, הוא סוד נוקבא, והוא יום ט' נגד יסוד, ואנו שוחטין אותה למתק גבורות היסוד שבה, ולהכניעם. אך ביה"כ, אז הוא גבורות מלכות, שבה דינין קשין, וכנגדם שעיר המשתלח. נמצא כי התרנגול הזה, הוא דוגמת השעיר, רק שהוא נמתק יותר, ולכן הוא נמתק באשמורת, כי אז רחמים גוברים כנודע.

ענין כל האוכל ושותה בט' כו', מעלה כאלו התענה ט' וי'. והענין, כי הלא כבר בארנו, כי המלכות עולה ביוה"כ אצל הבינה ממש, לאכול ולשתות מאותן הקולות הפנימים, בסוד הבל. ואמנם הבינה נקרא אהי"ה, וגם המלכות נקרא גן נעול, כי חותם שלה וסיוס שלה, הוא גי' חותם שהוא אהי"ה בכל מלואיו, שהם יודי"ן ההי"ן אלפי"ן, גימ' תנ"ה, ועם הכוללת של חותם גי"כ גי' תנ"ה, וחותם הפוכו חומ"ת, כי זהו חומת ירושלים. גם הוא צירוף חותם תחו"ם, כי עד שם הוא תחום המלכות. והנה הם גי' אהי"ה, וכל א' מתחיל באל"ף, לכן אלף הראשון שהוא אהי"ה יודין, היא מציאותה עצמה. אך הב' אהי"ה דאלפי"ן וההי"ן, הם סוד ב' אלפים אמה דתחום שבת, אח"כ הוא מקום רה"ר של החיצונים.

ונחזור לענין, כי זהו מעין החתום, וביה"כ אז מעיינה חתום, ועולה לבינה הנקרא אהיה, כי הגי' אהיה אלו יודין ההי"ן אלפי"ן, הנמשכין לה משם. וע"י הגי' אהי"ה אלו, הוא עולה למעלה. וגם מעיין, הוא גי' ד' מלואים, של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם גימט' קכ"ח, תחבר עמהן שם ב"ן כולו, כי הוא סוד המ"ן דמלכות, ואז היא מעיין גי' ק"פ. (ס"א גי' הוי"ה מלאים ע"ב ס"ג מ"ה, גי' ק"פ) כמנין מעיין, הרי כי חיבור הוי"ת עם שמות אהי"ה, הכל גימ' מעיין חתום.

גם מעיין גי' מנ"ץ שהוא מנ"ץ מן מנצפ"ך, שהוא מקום המלכות. גם הוא ב"פ מ"ג, שהוא בסוד האכילה שהוא סוד מ"ג, ואח"כ ע"י הטחינה יש שם פעם אחרת מ"ג, הרי האכילה היא ב"פ מ"ג, כמנין מעיין.

והשתיה היא גי"כ סוד גי' אהי"ה כנ"ל, שהוא סוד חותם, הרי כי מעין חתום, הוא סוד אכילה ושתיה ברמז שלהם, כמבואר לעיל בסוד אכילה ושתיה. והנה ע"י אלו, הוא עולה למעלה תחלה ע"י אכילה ושתיה, ואחר שעלה למעלה אל הבינה, אז אינה אוכלת אכילה ושתיה זו, אלא יותר פנימית כנ"ל. וא"כ כל האוכל ושותה, כאלו התענה, כי התענית הוי סוד אכילה ושתיה פנימית. ענין יוה"כ בקיצור נמרץ, וענין כל האוכל ושותה בט' וכו', וכבר נתבאר לעיל, כי בכל ימות השנה, ע"י אכילתו ושתיתו הגופנית, שאנו מברכין כמה ברכות, כמו המוציא וברכת המזון וכיוצא בהם, הנה על ידיהן, אנו ממשיכין שפע ומזון אמא עלאה אל מלכות רחל נוקבא דז"א, (כי אכילה גי' אדני" ע"ה) וגם היא אכילה גופנית, מן

(א) שעה"כ ענין יוה"כ דף רע"ד.

ענין ליל יה"כ: הנה ליל יה"כ, מתחלת המלכות לעלות עד אמא, אחר שכבר ננסרה כולה, כדי להתעטר ולהתקטט שם, ולוקחת אז סוד ה"ג מצפ"ך מאמא, בסוד ה' ענוים.

אמנם אחר הנעילה דיה"כ, אנו אומרים ה' הוא האלהים. פי': כי הלא נודע, כי הקטן נתלה בגדול, וא"כ היה לנו לומר, אלהים הוא ה', ר"ל אלהים שהיא הנוקבא, היא הוי"ה שהיא דכורא. אמנם הענין, כי הלא עתה אחר הנעילה, שגם הוא עולה למעלה עד מקום אשר עומדת הנוקבא, הנקראת אלהים. ואומרים ז"פ, נגד ז"ק, שכולן עולה הז"א למעלה מהן, ועלה למעלה ממקום חסד עד הבינה. אמנם ע"י כל זה, נמתקו הדינין של הנוקבא. ז"ס שמאלו תחת לראשי, כנוצר בוהר, מיום ר"ה ועד יה"כ, ואז חזרה להיות פב"פ, ואין חבוק רק עם שמאל.

וכבר הדעת, כי הלא סוד הנסירה הוא לדחות הדינין אשר בדכורא אל הנוקבא, ונמצאת הנוקבא כולה דינים, ולכן מחבקה בשמאל. כי כבר הדעת, כי אין הדינין נמתקין אלא בשרשן, לכן כאשר השמאל דכורא הוא שורש ומקום אל הדינים דנוקבא כנודע, וכאשר הוא מחבק האחוריים של הנוקבא אשר שם הדינין של כל הנסירה, הנה מתמתקין ונכנעים אז ע"י מקורם, שהוא גבורה ושמאל דכורא.

להרח"ן ז"ל. סדר עליית יה"כ: הד' תחתונים בחי' רחל, עלתה בראש תבונה ע"י קדושת היום, בחי' ד"ת דאמא. ובתפלת ערבית, אנו מעלין את רחל למלכות שבבינה, שהיא ד"ת דאמא. ובתפילת שחרית, אנו מעלין לרחל לחג"ת דאמא, ובחזרה לדעת שלה, ובמוסף לחו"ב שלה, ובחזרה לכתר שלה. ובמנחה, עולה ז"א שעד עתה היה מזדווג עם בחי' לאה, ועתה אנו אומרים מלך עזר ומושיע ומגן, ועתה עולה עם בחי' לאה עד ראש התבונה, ובחזרה עולין עד החזה דבינה. ובנעילה בלחש עולה ז"א ולאה עד ראש בינה, כי לעולם עולה ז"א כשעור מדתו. ובחזרה עולה ז"א ורחל ולאה עם בינה בדיקנא דא"א, ואז אומרים ה' הוא האלהים כדלקמן.

חיצונית הבינה כנ"ל. אך ביוה"כ, אנו נותנין לה אכילה ושתייה, ושאר דברים מסוד הפנימית דבינה, שהם ה' קולות, כי אז עולה היא עד בינה ממש, לכן אנו מתענין ביה"כ, כדי להמשיך אליה אכילה ושתייה, בסוד ה' קולות הפנימית, שהם ה"ג מאימא ג"כ.

גם התענית נקרא צו"ם, וצו"ם גי' קו"ל, כי הוא ממשיך הקולות הפנימיים עליונים, ז"ס מוצא פי' ה', שעליו יחיה האדם ביה"כ בלבד, כי צו"ם אותיות מוצ"א. ובשאר השנה יחיה במוצא פי' ה', השם המעורב תוך הלחם הגופני, ז"ש כי לא על הלחם לבדו וכו', רק בשתוף מוצא פי' ה', ז"ש כי לא על הלחם לבדו.

והנה צריך תחלה, שישלמו כל הבחי' הנ"ל דמלכות בסוד חיצונית, כדי שחוכל לקבל אח"כ פנימית. והנה עתה בעיה"כ, אנו צריכין לתקן יסוד ומלכות של הנוקבא, ואלו אינן נתקנין רק בסוד חיצונית, ע"י אכילה ושתייה החיצונית שלנו, ולכן צריך להרבות ביום זה באכילה ושתייה, משא"כ בשאר הימים. לפי שבכל יום מי' ימי חשובה, אינו נחקן אלא מדרגה אחת לבד, ועתה ביום ט', אנו צריכין לתקן מדרגתו שהיא בחי' הוד, הנתקנת וננסרת ביום ט', ומלבד זה צריך לתקן גם הבחי' המגעת ליום י', שהוא יסוד ומלכות, כי יסוד ומלכות הם מחוברים תמיד, ואין להפרידן, ונקרא מדרגה אחת. נמצא כי ביום ט' נתקנת מדרגתו, ומדרגת יום י', וכולם בסוד אכילה ושתייה חיצונית, ולכן צריך לאכול כפי ערך ב' ימים, כי אם לא יעשה כן, יצטרך ביום י' לתקן מדרגת של יסוד ומלכות, בסוד אכילה חיצונית, ולא תוכל לעלות לאכילה פנימית. הרי נמצא, כי האכילה ושתייה בט' גורם להתענות ביוה"כ, כי גורם לאכילה ושתייה הפנימית, וא"כ האוכל ושותה בט', הרי כאלו התענה גם ב', כי לולי אכילות הט', לא היה תענית בעשירי.

מע"ח: קודם שתתפלל מנחה, מלקות. ומורי ז"ל לא היה מקפיד, רק היה לוקה ד' מלקות, נגד יהו"ה ד' אותיות. ואחר המלקות טבילה, בסוד באנו באש ובמים.

פרק ב'

בענין שלשה ספרים, שמוציאין כליל יה"כ, ואומרים עליהם החרת כל נדרים. אמר לי הר"י משעון יצ"ו, כי ציווהו מורי ז"ל, ליל יה"כ, שיקנה הוא הספר הראשון, הנקרא ספר כל נדרים, בכל ממון שיפסקהו עליו, כדי שחיה באגר שלים, כי הוא צריך לו מאד, ונתן לו כוונה רבה ע"ז, וכפי הנראה יש סמך גדול בספרים אלו.

מהחברים: והוה הכוונה שיכוין א' כל דבר, כי הנדרים הם באמא עלאה, המשפעת בו"א, שהוא הז"ת. ואח"כ ז"א, משפיע באמא תתאה. והנה הוא פגם בנדרים, וגרם מניעת ההבל היוצא מפי ז"א לנוקבא. ונודע כי צריך שיהיה הווג ע"י הנישוק והחבוק והבל, לכן יקח עתה הס"ת, ויחבקה בבי' זרעות, לתקן עון החיבוק, שז"א יחזור ויחבק לנוקבא בבי' זרעותיו, ויחזיר וישפיע השפע מאו"א בו"ת, ויוציא ההבל מפיו וינשק לס"ת, וכן יוצא ההבל מפומא דז"א להאיר לנוקבא.

וכנגד מה שפגם בענין קדי, יכוין להעלות אותו טפה מהקליפה להקרושה, בזכות הס"ת, מה שפגם בנדרים ובשבועות, ויכוין גי' ש"ם, שהוא כנגד שם י"י אלהיו, ותחזור המלכות למקומה הראשון. ויאמר פסוק אוד זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה ויכוין כי ס"ת קד"ע. ולצדיק, גי' ע"ב קס"א, שמה שהיה צריך להתענות הנ"ל תענית, כמספר לצדיק ע"ה, עתה יכוין לקדוע ולעלות מתוך הקליפה, אותן הטפות דאודדקו למגנא, שיצאו מהיסוד הנקרא טוב, עתה יתעלו שנית בזכות התורה, ויתקן הטוב שהוא היסוד, והוה ולישרי לב שמחה, ס"ת גי' טו"ב.

סוד חכם מחיר את הנדר, משום נדרים הויין בכינה, וחלין על דבר מצוה, אמנם בעלה שהוא החכמה בעל הכינה, מפר לה הנדר, דברשוח בעלה קיימא. (להרח"ו ז"ל, ביה"כ אומרים וזכרנו אחד הנסירה, והוא בסוד בחי' נשמות שכאו להמתיק כי עד עתה היה כוונה להמתיק אותן הגבורות בעת שהיו הולכת אליה) ביה"כ לוקחת רחל הה"ג

לצורך תיקון פרצופה, ח"ס ה' ענוים, זה רמוז בווהר פרשת פנחס דרל"ט ע"ב, כפורים לשון רבים, והם מלכות העולה עד אמא, ומחברים שניהם.

בענין כפור נלענ"ד ששמעתי, שהוא כ"ו פ"ר, שז"א נקרא הוי"ה כ"ו, ונוקבא לוקחת ביום זה ה"ג מנצפ"ך, גי' פ"ר, הרי כי הארת זו"נ ביום זה, הוא כפור כ"ו פ"ר. (מהחברים, כי ביה"כ היא עולה עד בינה, ואז כ"ו פ"ר, הה"ג שיש בשכינה מנצפ"ך העולה פ"ר, והשם העולה כ"ו ממתיק אוחז). מ"כ, אוחיות כפור, הוא כ"ו פ"ר, כף וו מלוי גי' יב"ק, ופ"ר הם מנצפ"ך, כי כל זה מקבלת רחל עתה מכינה עצמה שלא על ידי ז"א.

מה שאנו מתעטפין בטלית גדול ליל יה"כ, מפני שלעולם טלית הוא רבינה המקפת לו"א, אם בכחי' גי' גו גי', כשהוא בתוך העיבור בתוכה, והיא מקפת עליו. והוה בחינת ציצית קטן, והוא נגד עשייה. ואם בכחי' ו"ק, שהוא ט"ג בסוד יניקה, ולכן ביה"כ כלילה, שאז שולטת המלכות רחל, לפי שמדת הלילה גוברת כלילה, ואז עלתה המלכות לראש התבונה, ואז בינה מקפת את המלכות לכך צריך ט"ג. אך בשאר הלילות, אין ציצית לנוקבא שהיא מדת לילה. ולפי שנעשה מעצמה למעלה, לכך א"צ לברך עליו. ואם יתעטף קודם הלילה, יברך עליו.

הטעם שאנו אומרים ברוך שם כמל"ו בקול רם ביה"כ, כי אז הנוקבא מלכות הנקרא שם, עלתה עד הבינה, הנקרא קול פנימי, ומקבלת השפע ממנה, על ידי התפלות, שהם בחי' קול. ולכן בהיותה שם למעלה, שם במקום קולות מים רבים, אין פחד לומר אותה בקול רם, כי המקטריגים אינן יכולין לקרב שם, במקום הקולות העליונים, שהיא שם עתה.

עוד טעם אחר, כי ענוי גי' צום, גי' קול, לפי שנמשכין ה' קולות העליונים במקום העינים ביום זה, ומשם נזונית המלכות בסוד הבל הפה, לכן אנו אומרים בשכמל"ו בקול רם, להמשיכה ע"י קולות אלו, וכנגד זה הם ה' תפלות.

ועוד ע"ב וס"ג ויה"ו דאלפיך, הרי אלף ק"י, מנין אי"ק. במוסף, קמ"ג. במנחה קנ"א. בנעילה ע"ב קס"א, והויה בניקוד אלהים. וכשאומר יוה"כ, יכוין יוה"כ מלא, כ"ח אותיות דמלוי המלוי והיות דיודין, וכנגדן דאהי"ה עם דלית במלוי יד, דאינון ב' כפורים, וב"פ כ"ח גי' יום.

נ"א, יה"כ, אלהים, ב' היות בצירי, ג' בניקוד פתח. ערבית צירי פתח, שחרית צירי קמץ, מוסף צירי שורק, מנחה צירי שבא, בנעילה צירי סגול. בענין הזכירה, בין מי שבא מכתף ימין של אדה"ר, ובין מי שבא מכתף שמאל, יכוין לשם זה, והוא טוב לזכירה, כזה: י י ו ד ד, ה י ה י י ו ד ד ה ה, חמן כוונה זו, ביוה"כ במוסף ובנעילה, כשאומרים איה מקום כבודו, ותכוין זה במלת אי"ה, כי אלו השמות הם די"ה. גם בכל בוקר בעלות השחר תכוין בזה, ותכוין כי שם הא', הוא ה' בידיו, ותכוין כי הוא כתף ימין, הגובר על י"ה דההי"ן. אך השם ב' בכתף שמאל, אשר בו גובר מלוי ההי"ן. ותכוין כי שם הא' הימיני, ניקדו גי' ע', וניקד שם ב', ניקדו גימט' ק"ל, כי כתף השמאל בו סוד ה"ג, שהם גי' ק"ל, ה"פ כ"ו, ה' היות, ה' גבורות, ושניהן הם ר', סוד ומאתים לנוטרים את פריו, כי אלו הנקודות אשר גימ' ר', הם נוטרים ושומרים את הזכירה, וז"ס האלף לך שלמה, הוא שם י"ה שהוא גי' אלף. והוא, כי יה דידין בכתף ימין, ויה דההי"ן בכתף שמאל, וכתף גי' ת"ק, וב' כתפות גימט' אלף. ועיין לקמן ענף ד' שער היחודים גם כן יחד זה באורך, ובספר מ"ש ש"ג ח"ב פ"ז^ב תבין באריכות היטיב.

בענין י' נקודות שמזכיר הכ"ג ביוה"כ, אנא השם וכו', כבר נדפסו בספר מ"ח. (מע"ח: דע, כשהיה מזכיר כ"ג שם המפורש, היה יוצא מאליו מפיו, ולזה לא אמר כשהיה מזכיר, דק יוצא מפי כ"ג, כי מאליו יוצא, והיו כולם שומעים אותו, וז"ס בכל המקום אשר אזכיר וכו', ולא אמר תזכיר ר"ל אינו מזכירו.)

עוד מ"כ, כשמזכיר כ"ג שם מפורש יוצא מפי כ"ג, פעם א', יכוין לשם מ"ה בניקוד חולם כל

להרח"ו ז"ל: בליל יוה"כ אחר ערבית, נוהגין לומר ד' מזמורים ראשונים של תהלים, והכוונה הוא, כי באלו המזמורים יש תיבין כמנין קרי, ור"ת וס"ת של אלו המזמורים עם ד' כוללים והכולל, עולה מנין סמאל, ויכוין להשליך מעליו הסמאל ע"י המזמורים אלו, כי מצדו בא הקרי. וזשארז"ל^א הדואה קרי ביוה"כ ידאג וכו', ונוהגין לומר מזמורים הנ"ל כדי להנצל מקרי, ע"י התיבות שלהם, ומסמאל, בכוונה דר"ת וס"ת שלהם כנ"ל. (מי שראה קרי ביוה"כ, טוב לומר ל' יום רצופים אחר יוה"כ, בכל יום ד' קדושות המסודרים לקלירי ביוה"כ, בהכנעה גדולה ובדמעות, וינצל. ואחר כך יאמר פסוק אמרתי אשמרה דרכיך, ובכוונה הידוע ביחודים).

בבוקר אצל שעשה לי כל צרכי, שאז הכל אסורים בנעילת הסנדל. בשחרית קדם הוצאת ס"ת, יאמר י"ג מדות ורבש"ע ג' פעמים, וכן יעשה במוסף ובמנחה, מכת"י מורי ז"ל, בחזרת מוסף דש"ץ, על אי"ה מקום כבודו, הכוונה כנ"ל במוסף ר"ה ע"ש. גם מ"כ בסידור מוסף, וכתב מורי ז"ל, האוחז גי' הויה"כ, ויוצא מפסוק אוחזה בסנסניו. הבחן צריך להגיה בלא ויו, והוא גי' אדנ"י, והוא שם מעולה על ע"א שמות. הגאל צריך להגיה הגאל, גימ' כז"ו, גם גי' יהו"ה אחד, גם גי' ט"ל, וגם ידידי. וכולם טובים לגאולה וישועה. הדין וכו', ההגוי, גי' אזבו"גה. ונלענ"ד חיים, שאותיות הגוי לבר עולין כך, חוץ מה' ראשונה שהיא שימוש התיבה, וכן תבין מזה קצת שאר שמות הבאים אח"כ, הודאי וכו'. בסידור החתך, צ"ל חסר ר', שהוא שם הפרנסה. הטוב וכו'. בסידור הידוע, גימ' המלך, והוא שם של כתר דהקב"ה, עד כאן מצאתי.

מהחברים: ניקד היות, הויה בניקוד אלהים. (נ"א) הויה ערבית, צירי פתח. שחרית, צירי קמץ. מוסף צירי שורק. מנחה, צירי שבא. נעילה, צירי סגול. (נ"א) בלילה, צירי ואהיה פשוט. שחרית, אי"ק, פי': י"ג שמות דע"ב דא"א, דאינון גי' שלום, בסוד ס' דלמברבה המשרה הוא ר' מאות,

(א) יומא פ"ח. (ב) מבוא שערים ש"ג ח"ב פי"ז דף קנ"ז.

זה עצמו, כי לחם הוא גימ' ג' היות, שהם גי' מזלא, ומשם נמשך הלחם, עתה ניזון במוצא פי ה', שהוא סוד ההבל לבר, כמ"ש כי כל אלו הה' דברים, הם נמשכין לזו"ן מן חיצונית חג"ת נ"ה של הבינה, אך עתה היא ניזונית מפנימית, שהם ה' קולות פנימית שבתוכן עצמן, והם סוד מוחין פנימים.

נמצא, כי סוד אכילה ושתייה ביום זה, הוא מפנימית מוחין אשר בחג"ת נ"ה של הבינה, הנקרא ה' קולות. וכן הענין ביום התענית, שאדם ניזון מן המוחין שלו כנודע, לכן תמצא כי ענוי הוא גימ' צו"ם, והוא גי' קול, והענין, כי אלו הה' קולות עליונים, שהם ה' תפלות שביום זה. והנה זו"ס מקולות מים רבים, כי הלא ר"ת אדירים משברי י"ם, "אדיר" במדרום י"י, ר"ת אמ"י אב"י. ר"ל: כי יש קולות עליונים שמהם ניזונים או"א, אשר מאלו ניזונית עתה המלכות ביום זה. אמנם אלו הה' קולות הם סוד נה"ר פר"ת, בינה הכוללת כל הדי' נהרות כנזכר במדרש, ובו נכללין כל המים רבים. ולכן ה"פ קול, גי' פרת. ועתה ביום זה, אע"פ שהזו"א אינו עולה ויונק משם, עכ"ז כיון שאין לנו יניקה מזו"א, אלא ע"י הנוקבא, והנוקבא עצמה היא למעלה, לכן גם הזכרים מתענין ביום זה.

אמנם נבאר לך תחלה מזון או"א, שהוא מן הפה דא"א, וכולו בסוד האכילה ולא שתייה. אך למטה בזו"ג, הכל בסוד שתייה. וזה סוד אכלו רעים למעלה, שתו ושכרו דודים לחתא. (בזוהר ויקרא ר"ד) ודע, כי ב' אכילות הם למעלה, וב' שתיות הם למטה. והנה מן עתיק יומין דבגולגלתא דא"א, נמשך סוד אכילה ומזון לתתא, עד הפה של א"א, ואח"כ יצא משם ולחוץ, כי אינו יכול להיות מוגבל לכנוס בפנים, ואז יוצא דרך הפה לחוץ, ומשם נמשך דרך הדיקנא למטה עד נגד הפה של או"א, והוא מקיף אותן בסוד הבל, ומשם שואבים או"א, וניזונים ממנו ע"י שאיבה לבד, והוא מזון של ג"ד שלהם. ועוד יש אכילה שנייה, הנמשכת ממוח דא"א עצמו אל פיו, ומשם נכנס בפנימותו דרך הגרון, שהוא כתר דאו"א כנודע, ומתפשט עד הפה של או"א, ואז יורד בפנימית גרונו עד הו"ק

אות. פעם ב', יכוין למ"ב דאבגית"ץ, עם מ"ב דמ"ה כנודע. פעם ג', יכוין מ"ב דס"ג ומ"ב דאבגית"ץ. פעם ד', יכוין ע"ב ומ"ב שלו, ומ"ב דאהיה באלפין.

יש לכוין באומרו אחת ואחת באופן זה: אחת, כתר. אחת ואחת, כתר ומלכות. אחת ושתיים, מלכות ויסוד. אחת ושלוש, מלכות והוד. אחת וארבע, מלכות ונצח. אחת וחמש, מלכות ות"ת. אחת ושש, מלכות וגבורה. אחת ושבע, מלכות וחסד. ונ"ל שאינו מהרב זו"ל, ובזוהר ובתיקונים משמע, אחת כתר, אחת חכמה, ואחת בינה. אחת ושתיים, בינה וח"ג. אחת בינה, ושלוש ת"ת. אחת בינה, וארבע נצח. אחת בינה, וחמש הוד. אחת בינה, ושש יסוד. אחת בינה, ושבע מלכות, עכ"מ.

פרק ג'

תשמיש רחיצה וכו', ה' ענוים הם. ונבאר עצמות מציאות הה' ענוים שבי"כ מה הנה. דע, כי כבר בארנו איך ב' ימים אלו, ננסרו כל הדינין אליה, ואח"כ נמתקין קצת ע"י הזו"א עצמו, אך עכ"ז עדיין צדיכין מתוק אחר כדי שתוכל להיות עמו פב"פ, ולא יאמר הוא אליה, הסבי עיניך מנגדי, שהם הרהיבונני, דאינון מוקדין לי ברוב חוקף הדינין, ולכן עתה תמתק מן הבינה עצמה. והנה עד עתה בכל השנה היה לה ולזו"א, סוד אכילה ושתייה, רחיצה, סיכה, כולם מבינה עצמה שנותנת אליהם, אך עתה שהיא צריכה לקבל מיתוק הדינין שלא ע"י זו"א, א"כ היא צריכה להתעלות יותר ממנו, ועולה עד הבינה ממש, וכיון שהיא שם, אינה מתפרנסת מן הבינה, דק ממקום שהבינה עצמה אוכלת ושותה ורוחצת וכו', וכל ה' דברים הראשונים נחבטלו עתה, כי באים לה מלמעלה ממקום גבוה, ואותן שלמעלה ממנו אינן מושגות לנו, כי כולם בסוד הבל הפה לבד, ומשם ניזונית, ולכן אין לנו יכולין לאכול ולשתות, כי כבר נתבטלו, אך כנגד ה' דברים ההם, באים אליה עתה בסוד הבל הפה, ולכן יש לנו כנגדן ה' תפלות ביום זה, בסוד ההבל.

וז"ס כי לא על הלחם לברו יחיה אדם, כי על כל מוצא פי ה', שהיא ההבל, וכמ"ש בע"ה פסוק

מ"ה, הם מלוחים ולא מרים. והטעם כי הע"ב לבד הוא מתוק, כי הוא בסוד החכמה, אבל האחרים משם ס"ג ולמטה, הם מבינה ולמטה, והנה הב' מהם ס"ג ומ"ה, אין כ"כ מרים כמו שם ב"ן, ולכן כאשר יצטרף שם ע"ב בס"ג ומ"ה, יתמתק כולם יחד, ויהיה כולם מלוחים ולא מרים, כי שם ע"ב יסיר מרירותו, וישארו מלוחים לבד ג' היות אלו, והנה מלח ג' ג' היות, ובצאתן דרך השפתים יתמתקו כנ"ל, אך השתיה הנמשכות מלמעלה מן הבינה אל תוך הפה, הם מתוקים מאוד, ואפילו אם יתערבו בגופה, אינם נמלחים, לכן נכנסים דרך הגרון.

ועתה נבאר הה' דברים שהם דרך אכילה ושתייה וכי הבאים אל הזו"נ מן הבינה, ואח"כ נבאר הה' קולות הפנימים. ואע"פ שבארנו, שאין לזו"נ רק ב' שתייות לג"ר ולו"ק שלהם, עכ"ז יש בחי' אכילה ג"כ, כמ"ש בע"ה. תחלה נתחיל בסוד אכילה, דע, כי כבר ידעת מ"ש בסבא פרשת משפטים ע"פ שארה כסותה וענתה. והענין דע, כי האכילה זאת נמשכת ממוח בינה הנ"ל, והוא, כי הלא דע, כי יש הוי"ה בניקוד אלהים מבינה, ושם זה יש בו ד' אהי"ה, כיצד: אהי"ה דיודי"ן שהוא קס"א א', באות יו"ד. ואהי"ה דיודי"ן שהוא קס"א שני, באות ה'. ואהי"ה דאלפין בו, ואהי"ה ההי"ן בה, והנה האכילה נמשכת מן הראש שלה, שהוא אות י' הנ"ל, שמשם יוצא אהי"ה דיודי"ן קס"א, וממשיך קס"א הב' הרמוז באות ה', והוא מתפשט למטה עד החסד שלה, ושם נעשין סוד האכילה. ואמנם כי כבר בארנו לך, שאין שום שפע יורד אלא בהמשך החסד, והטעם הוא, כי כל מיני שפע הם משתנים בדרתן למטה, משא"כ בבחי' החסד שהוא אור קדמא, שהיה מאיר מסוף העולם עד סופו, ואינו מתעבה ומתיש כחו, וכ"כ אורו גדול למטה, כמו למעלה, לכן כל מיני שפע צריכין להתלבש בו ולירד למטה, וז"ס יומם יצוה י"י חסדו.

(א"מ: כי ז"ס הזן את העולם כולו בטובו בחן ובחס"ד) והענין, כי הלא החסד שבחכמה, הוא מתפשט בכל הבינה, ואח"כ חסד רבינה מתפשט בז"א, ועל ידו מתפשט השפע בכולהו. ואח"כ

שלהם, ואלו הם סוד ה' קולות הפנימים שאמרנו לעיל, שהמלכות ניזונית מהם ביה"כ, ושנים אלו הם סוד אכילה כנ"ל.

אך מהבינה נמשכת ב' מיני שתייה לזו"נ ע"ד הנ"ל, כי משם ולמטה הוא סוד המים. והנה ממה שיורד אל הבינה מלמעלה מא"א דרך המוח שלה עד פה שלה, הנה יורד דרך גרון, דרך פנימית, ומשם ניזונים ג"ר דו"נ. וממה שיורד מבינה ממוח שלה ממש, נמשך עד פה שלה, ומשם יוצא לחוץ ויורד, עד ו"ק של זו"נ, וניזונים ממנה. והנה זהו היפך מן הפה דא"א, כי שם היותר עליון יוצא לחוץ. ובכאן הוא היותר עליון, הוא יורד בפנים. אך הטעם, כי כאן שהיא בינה אמא, אשר דינין מתערין ממנה, וכולה הוא סוד אהיה, סוד דינין, לכן אם מה שיורד מן הראש שלה עצמה יכנס בפנים בגרון שלה, ויעברו בכל גופה, הנה יהיה מים מלוחים ומרים, לכן הם צריכין לצאת מן הפה, ולא יכנסו בגופה, כי הלא הם מלוחים קצת, להיות בסוד הבינה עצמה, ואם יעברו בכל גופה, יהיו מרים, לכן יוצאים מן הפה.

והם סוד הרוק שארם מוציא בפיו. והנה רו"ק גי' ש"ו משופר, והנה נבאר בע"ה למטה בסוד השתייה מה עניינה, שהיא נמשכת מט' יודי"ן שיש בר' מלואים של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ומן ה' יודין שיש בג' מלואי אהי"ה ביודי"ן בהי"ן אלפין, הרי הכל י"ד יודי"ן, ואם תצרף י"ד יודי"ן אלו עם רו"ק, שהיא ש"ו משופר, יהיה ש"ך, אשר בארנו בשופר, שנשלם ש"ו עם הי"ד האוחזת בשופר, והם הש"ך ניצוצין, שהם כח הדין כנ"ל, ובעברם בשפתיים שהם בומ"ף, והם סוד ד' מילואים של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם גי' קכ"ח, כמנין בומ"ף, ושם מתמתקין בר' מלואים אלו. כי אע"פ שהי"ד יודי"ן הם ג"כ מן הר' היות אלו, עכ"ז בהיותם מעורבים בג' מלואי אהי"ה הם מלוחים, אך עתה שהם עוברים בשפתיים לבד, מתמתקין שם.

וענין היותן מלוח, הענין הוא, כי הלא כאשר הר' היות הנ"ל מתערבים בג' אהי"ה הנ"ל, הנה הם מלוחים, אך השם האחרון של ב"ן, הוא נקרא מים מרים ממש, אך היות ראשונים ע"ב ס"ג

אלהים, הרי ה' של שארה. הרי שם אלהים במלת שארה בכל חלקיו, וכבר ידעת ששארה היא בינה, שהוא אשר ה', בסוד אשר הוצאתיך מארץ מצרים, וכמ"ש בע"ה.

אמנם כבר בארנו, כי מזון זה הנקרא שארה, יורד עד חסד שבבינה, והנה כבר ידעת, כי שם מ"ב הוא מבינה, מחסד שלה ולמטה. ושם אבגית"ץ בחסד רבינה, והנה שארה גי' אבגית"ץ, כי המזון מצד החסד, הנקרא אבגית"ץ. גם ידעת, כי יש שם מ"ב יוצא מן בראשית עד ב' רובהו, נמצא כי שם אבגית"ץ, דומו במילת בראשית, שהם אותיות שאר ביי"ת, ובית הוא בינה, הנקרא ביי"ת כנודע, והיא ה' גי"כ, הרי כי שא"ר ביי"ת, הם אותיות שארה, כי שאר בית ושארה הכל א'.

נמצא כי אלו המזונות נקרא בראשית, ויורדין בחסד של הבינה, הנקרא ברא, והוא, כי כבר הודעתך, כי זה המזון דז"א, הוא בחיצוניות הבינה. אך ביה"כ, הוא בפנימית הבינה הנקרא קולות כנ"ל, דע כי החיצוניות רבינה, הם ב' שמות הויה אהיה, הכל הוא במלוי ההיך, שהם ב"ן וקנ"א, שהם גי' ברא, ומתפשט בכח חסד אבא בכלה, ואח"כ בהגיעו שם כל המזון הזה נעשה אלהים, שהוא סוד שארה כנ"ל, אשר הוא בגי' אלהים ע"ד צידוף הנ"ל, וזהו בראשית ברא אלהים.

ואל תתמה, אם שם ב"ן בחסד, כי הלא כמו שידעת, כי חסד גנוז בפומא דאמה, יסוד הזכר, גם חסד הבינה גנוז ביסוד הבינה, ולכן צריך כי שם ב"ן שהם מ"ן של יסוד הבינה כנודע, צריך שיהיה שרשם בחסד שלה, ומשם מתקבץ ביסוד שלה. גם אל תתמה אם שם קנ"א בחסד, כי ע"ז כתיב, כי י"י אלהיך אל קנא, כי אל הוא בחסד, עכ"ז היא קנ"א.

ונחזור לענין, כי אכילה הוא סוד מ"ן כנ"ל, אמנם כמ"ש כי האכילה נקרא מ"ן הנקרא ט' יחין, הנה כל זה מציאת הוא ג"כ בשניים שבפה הבינה, אשר בהם נטחן המ"ן הזה, דע כי א' של אהי"ה, הוא סוד הפה והשניים של הבינה, באופן זה: דע, כי הנה י' של הויה שבחכמה, היא עצמה א' של אהיה שבבינה, והנה א' הוא בצורת יו"ד

השפע של ז"א מתפשט במלכות כנ"ל, וזה החסד הוא שעליו נאמר, יומם יצוה י"י חסדו, יומא דכולהו יומא, ראזיל עם כולהו יומין, והבן זה. ונחזור לענין, כי החסד שבחכמה, הוא שם ע"ב דיחיד"ן, ומתלבש בו השם של אהי"ה רבינה, שהוא אהי"ה דמלוי יחיד"ן הב' של אות ה', הנמשך מן אהי"ה הא', ושניהן יורדין למטה. וכבר ידעת, כי אהי"ה זה הוא בראש הבינה, ושם ע"ב דמלוי יחיד"ן של חסד החכמה, הוא בו"ק שלו, ולכן כיון דא"ו א נפקין כחדא ולא מתפרשין והם שוין יחד, א"כ גדול כח שם אהי"ה זה הנמשך מראש הבינה, יותר משם ע"ב הנ"ל כי הוא מן ו"ק ולא מן הראש, ואע"פ שהוא מן החכמה, ולכן אל תתמה אם מתלבש שם אהי"ה הנ"ל בשם ע"ב הזה.

וזה סוד הנזכר באברהם, והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו. פי': כי הלא אכילה זו שבארנו, הוא סוד מ"ג, כמ"ש בע"ה, והוא מזון המלאכים ג"כ, ואינו נמשך רק ע"י החסד שבחכמה, הנקרא אברהם. והנה שם זה דע"ב הרומז באברהם, הוא יותר חיצוני מן שם אהי"ה של הבינה הנ"ל, כי שם אהי"ה דיחיד"ן מתלבש בו כנ"ל, נמצא כי שם ע"ב, הוא תחת שם אהי"ה דמלוי יחיד"ן, שהוא גי' עץ, וז"ס והוא עומד עליהם תחת העץ, ואז על ידי החלכשות זו נמשכת האכילה, ואז ויאכלו.

ונחזור לענין, כי הלא כשמתלבשין ב' שמות אלו זה בזה, יש בהם ז' יחיד"ן, וא' של אהי"ה יש בה ב' יחיד"ן, הרי הם ט' יחיד"ן, גי' מ"ן, ואלו הו' יחיד"ן הנ"ל, הם סוד ז' נקודות, שיש בשם הוי"ה שבבינה, המנוקד באלהי"ם, שהם שב"א וסגול חדיק חול"ם, הרי ז' נקודות, תוסיף הב' יחיד"ן של א' רבינה, יהיו מ"ן כנ"ל, ואלו מגיעין ויורדין עד החסד שלה, כי שם סוד האכילה כמו שנבאר, וכיון שו' יחיד"ן אלו הם נקודות אלהים, צריך שיהיה רומז שם אלהים ג"כ עצמו במזון הזה, כי כיון שכל המזון הזה הוא מן הבינה שהוא בסוד הגבורה ונקרא אלהים, והנה כבר ידעת, כי אלהים במלוי, אלף למד הי יוד מם, גי' ש', הוא ש' דשארה. וכללות שם אלהים, א' של שארה. ואלהים ברבוע, גי' ר' של שארה. וה' אותיות של

הם י"ו שיניים, הם א"ה מן שארה. ועתה נבאר אותיות ש"ד מן שארה, הנה ידעת, כי בסוף החניכים העליון ותחתון, במקום אשר שם השיניים, הם נקראים ב' חניכים אלו, אלהים אלהים, ואלהים עליון במלואו יודין, גי' ש', הרי ש' של שארה למעלה. ואלהים תחתון, הוא בדבוע, גי' ר', והוא ד' של שארה.

ועתה נבין הרברים יותר, דע, כי הכתוב אומר, ממעונות אריות מהרדי נמרים, ופי' בוודוה פדשת שמות ד"ג, שהם על השיניים, ופי' הענין, כי השניים עם שרשן שהם ב' חניכים, הם ב"פ ארי"ה, די"ו די"ו, וזהו ממעונות אריות, כיצד: כי הרי אלהים עליון בדבוע הוא ד', ועם י"ו שיניים העליונים הרי די"ו. וכנגדו למטה, הרי ב"פ די"ו. ואנחנו בארנו בכאן, כי למעלה הוא ש', ולמטה הוא ד', והענין הוא, כי למעלה הוא ש' באופן זה: כי כאשר תסיר די"ו מן ש' נשאר פ"ה, והוא סוד אחה"ע בגי' שבגרון, שהוא הבינה, והוא נמשך בכאן מן החניכים שהוא סוף החכמה שהוא החיך, הרי נשאר די"ו. ולמטה ג"כ אלהים בדבוע עם י"ו שניים תחתונים, הרי ב"פ די"ו שבארנו, שהם ממעונות אריות.

ועדיין יש מקום שאלה, כי למעלה יש די"ו מן ש' כנ"ל, ועוד י"ו שיניים עליונים הרי דל"ב, אך הענין, כי השניים הם ל"ב, נגד ל"ב נתיבות חכמה, ולכן כל מציאת ל"ב הם נמצאים בחכמה, לכן הם דל"ב, שהם אלהים בדבוע העולה ד', ועוד הל"ב שיניים הנכללין שם כולם. אך אח"כ נחלקים, וחציים נשארין למעלה, וחציים לקחה הבינה למטה, שהם י"ו שיניים התחתונים. גם דע, כי זה דל"ב, לפי שהוא בחכמה חניכים עליונים, לכן הוא דל"ב, נגד ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ששורש כולם בחכמה, הרי בארנו סוד אכילה.

פרק ד'

ועתה נבאר ענין השתייה, הנה ה' ענינים הם, ואם תמנה שתייה הרי ר', אך לפי שהשתייה בכלל האכילה אינן אלא ה' לבר. והענין, כי הנה האכילה הוא סוד אותן הו' יודין של ע"ב ואהיה דיחידן, ועם ב' יחידין של א' דאהיה, הרי מ"ן,

כנודע, והנה מצינו כי יו"ד של חכמה, מן ו"ד שבה, נעשית צורת הבינה צורת ה', שהוא תחלה ו"ד, ואח"כ ד"ו, הרי בצורת יו"ד, נכלל יו"ד ו"ה, וכל אלו גי' ל', וצריכין להיות בצורת א' של אהיה ג"כ באופן זה: י"ו למעלה, ולמטה וד"ד, ודלת א' כלולה בחברתה, כזה א', הרי כולם נכללין בא' זו, הרי נרמו המ"ן בא' דאהיה, והוא כ"א, תחבר ב' דלתין יהיו מ' סתומה, והב' וי"ן אם תחבר זה על זה, הם צורת נ' פשוטה הרי נרמו המ"ן הזה, בא' דאהיה, והנה המ"ן זה שחקים אותו השיניים דאימא אשר הם ל', כמספר ציור א' דאהיה הנוכד לעיל. ואלו הם ל' שיניים אשר בפה של הבינה.

ולפי שכל אלו המזונות נמשכין מן החסד של החכמה, ולא מלמעלה, ולכן חסדים בה ב' שיניים האחרים, כי הלא ל"ב שיניים הם, ואין כאן אלא ל', נגד חו"ב של חכמה שחסדו כאן. אבל על כ"ז, ב' שיניים אלו נעשין בכלל הכל, כיצד: הרי אמרו כי א' זו צורתה יו"ד, והנה יוד הוא צורת א', וצורת ד"ו היא צורת ה', הרי ב' אותיות א"ה, נעשים מצורת א' זו בכללותה, ואלו ב' אותיות משלימין הב' שיניים החסדין מן הפה, ובוה נשלמה. והנה אלו הב' אותיות של אהיה הראשונים, שהן א"ה, ואלו הם ג"כ אותיות א"ה, מן שארה, כי אותיות ש"ד הם ב' אלהים, שהם ב' החניכים, כמ"ש בע"ה.

והנה בארנו, איך ד' אחת כלולה בד' של א', שצורתו יוד, כי הרי שבנתיים נחלק לב', אחד למעלה ואחד למטה והרי כאן ד' נוספות, והיא ד' של ארני, והיא צורת א' שהוא יוד, הרי א"ד מן ארני, והב' וי"ן אשר בצורת א' כנ"ל, הם הראשונה בסוד ס', כי היא רבוקה אל י', י"פ ר' הרי ס'. והרי השנייה הוא ששה, הרי ס"ו, נגד שם ארני עם כולל, והוא גי' אכילה. גם אם הב' דלתי"ן תחברם כזה ס', יהיה ס' סתומה של מנצפ"ן, והב' וי"ן הם נ' פשוטה, הרי מ"ן, שהוא סוד המזון עצמו כנ"ל. והנה נמצא, כי אות י"ו של אות א', הם י"ו שניים העליונים, ואותיות ו"ד עם ב' אותיות א"ה הנ"ל, הם י"ו שניים תחתונים הרי ל"ב שיניים. וכבר נתבאר עתה, ב' אותיות הנ"ל,

שואבת כל מיני משקה, אך אינם נכנסין בתוך פנימית הקנה.

ואותיות י"ה, הם י' למעלה, ה' למטה, והענין: כי בד' היות, ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שבחך העליון, יש בהם ט' יודין והם סוד מים, ואם תשים י' של שתייה הרי ימים. ולמטה בג' מלואי אהיה, יש ה' יודין, ואם תשלים ה' של שתייה הרי י' יודין, כי כבר ידעת, כי כל מים, הם גבורות גשמים, וה' זו היא ה' מן אלהי"ם, אשר ה' זו מצטרפת עם י' שאצלה, הרי ה"פ י' גי' נ', והרי הכל הם י' יודין, והם גי' ימים. הרי ב"פ ימים, אחת למעלה ואחת למטה.

והנה הם סוד מים עליונים וזכרים, מים תחתונים נקבות, והלשון הוא הרקיע, המבדיל בין מים למים. והנה כל המים עליונים הם סוד יודין, שבד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כנ"ל. ומשם אהי"ה דמלוי יודין כנ"ל, משם מתחילין מים תחתונים, כנדע כי סדרן יודין אלפי"ן ההי"ן, וזהו ויהי"י מבדיל בין מים למים, כי אהי"ה ריודין יוצא ממנו שם א"ל, שהם גי' יודין ואל"ף, והוא גי' ויהי. גם שם אחרון הוא בההין, אשר הוא סיוס כל המים, וז"ס ולמקוה המים קרא ימים, שהוא אהי"ה דההין תחתן לכולם ומקוה לכולם, אשר אהיה בההין זה, גי' מקו"ה. והנה בארנו, כי ב"פ הם ימים ימים, אמנם נמצא, שהם ד"פ י"ם י"ם י"ם י"ם. והענין: כי הרי אח"כ, מב' י"ם י"ם הראשונים שהם זכרים, נעשה חו"ב של ז"א, כי חכמה הוא ים, ובינה היא מ"י, הרי ימים. וימים תחתונים חו"ב דנוקבא דז"א, הרי בארנו מלת אכילה ושתייה היטיב.

אמנם השאר, עדיין לא ביאר לי פתרום מורי ז"ל אלי, רק בקיצור, עכ"ז רצוני לבאר תחלה הואיל ואתא לידן מאמר הסבא, על שארה כסותה וענתה, נבאר אותה: הנה שארה, כבר נתבאר היטיב. וענתה, הוא סוד הזווג, והנה טפת הזווג אינו כמו המזון, שיורדת מן הע"ב ואהי"ה, שהם רק ז' יודין. אך אלו כוללים כולם, כי בארנו לעיל, כי יש ד' אהי"ה במלרים, נגד ד' אותיות הוי"ה, ב' הראשונים ביודין, הג' באלפי"ן, הד' בההין. אמנם הראשון של אהי"ה ביודין, בהתחברם עם שם

והרי אותיות מ"ן ומים, הכל ענין א', הרי כי האכילה ושתייה הכל ממקום א'. גם הו' יודין הראשונים הם שתייה ג"כ, שהם גי' יין, אמנם אמרו שתייה בכלל אכילה, ולא אכילה בכלל שתייה, והוא, כי אותיות מ"ן שהם אכילה, הם יותר כפשוטין, ד' ביודין דע"ב הוא מ', וה' יודין דאהיה הם נ', הרי מ"ן כסדר. אך במלת מים, אינן כסדרן, ולכן אמרו שתייה בכלל אכילה. והנה אכילה ושתייה ממקום אחד באים, רק האכילה שנטחנה בשיניים נמתקה. אך השתייה שלא נטחנה, היא צריכה להמתיק בשפתיו כנ"ל ע"י בומ"ף.

ודע, כי אכילה להיותה יותר גדולה, לכן אין מציאותה רק שמות העליונים והיה ואהיה מן הט' יודין שבהם. אך השתייה היא מכל כללות השמות, שהם ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם גי' רל"ב, והג' מלואים דג' אהיה דיודין דההין דאלפי"ן, שהם גי' תנ"ה, וכולם הם גי' תרפ"ז. ושתייה גי' ש"ת י"ה, יש ביניהן כ"ח יתרים, מנין ח"ך, הם סוד השתייה שאינן נטחנות בשיניים כמו האכילה רק בחיך שהוא כ"ח, הרי שתייה גי' תרפ"ז וכ"ח.

אמנם נבאר זה יותר ונאמר, כי אותיות שתייה הם ת' למעלה, וש' למטה. י' למעלה ה' למטה. ותחלה נבאר ש"ת, כי ח"ך העליון הוא חכמה, לכן יש בו אות ת'. והענין כי שם כללות רל"ב, של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שהם ד' היות, ואם תסיר רל"ב מן ת', נשאר קס"ח, והם ב"פ אחה"ע. אחה"ע בבינה, אחע"ה בחכמה, ושניהן נכללין כאן.

והנה אותיות אחה"ע, הם דוגמת השתייה, שהם אותיות גרונית שאין בהם טחינה ולעיסה, הרי רל"ב וב"פ אח"ה ע גי' ת', ומב' אחה"ע אלו נמשך, א' מהם בבינה שהוא הגרון, והב' נמשך אל החניכים, כי חנו"ך גי' פ"ד כמנין אחה"ע, והוא סוף החכמה, והש' היא למטה, והוא סוד ג' מלוי אהיה שהוא בבינה, אך התחתון, והם עולין תנ"ה, והש' מהם הוא בכאן, ויתירים עוד קנ"ה, הוא סוד כי מהם נעשה הקנ"ה היורד לריאה, שהוא שואב מבחוץ השתייה, ונמשך אל תוך הריאה, כי הריאה

מנעל עוד, שהוא סוד כתנות עוד של אדה"ד, משכא דחויא, שהוא החומר הזה, שהוא מצד הקליפות, כנודע אשר עליהן נאמד רגליה יורדת מות, אלו לבד נתבטלו, ואין כאן מקום ביאורו. אמנם שאר מנעלים מותרים, כי גם מנעל הקרושה לא נתבטלו ח"ו, שהם מטטרו"ן וסנדלפון.

צמח: ג"ל מפני שאותו החטא הגורם כתנות עוד, וגם נמשך המיתה וכל החרבן, לכן דין הנ"ל שייך גם באבל, ובט' באב אסור ג"כ במנעלים של עוד.

נעל, גי' אהי"ה דמלוי ההי"ן, שהוא קנ"א כמנין מנעל ע"ה. סנדל, גי' קמ"ד, רבוע דב"ן, שהם קד"ם. סנדל גי' אהי"ה דאלפי"ן קמ"ג ע"ה. סיכה, הוא כוללת אכילה ושחיה, כי אמרו במשנה, מנין לסיכה שהיא כשתיה ביה"כ וכו', וכשמן בעצמותיו. והענין, כי הוא נמשך מן אכילה ושחיה, שהם אותיות מן, והנה השם בחילוף מצפ"ץ, גי' ש', ועם מ"ן העליון הוא שמן, וזהו כשמן בעצמותיו.

מהחברים: סיכה עם המלה, גי' אל ארנ"י, בשמ"ן שגי' מצפ"ץ תמורת הרי"ה בחלוף, ויורה שהוא מעלה גדולה לפיכך אחי באתכסיא. מ"ן הם ד' יודין דע"ב, וג' דקס"א, וב' יודי"ן שבאלף שצורתו יו"י. אהי"ה גי' בי"ט, שהוא שמן בא"ת ב"ש.

רחיצה גי' י"ב הרי"ת, וכן קס"א קנ"א עם כולל א'. רחיצה גי' שיי"ג, והוא שד"י ע"ה, והוא סוד ב' אהי"ה ביהי"ן ובההי"ן, כי שניהם גי' רחיצה ע"ה. והענין, כי שם אהיה בההי"ן היא המקו"ה, כי כן אהיה דההי"ן גי' מקוה. ושם אהיה ביהי"ן, המים שבתוך המקוה, כי לעולם המים נמשכין ממילוי יודי"ן, ויען אשר המלכות ניזונית ביום זה, מה' קולות פנימית, בסוד הבל, לכן אומרים ביום זה בשכמל"ו בקול דם להמשיכם ע"י קולות אלו.

סדר שחרית דיה"כ: כ: בברכת השחר אין לומר שעשה לי כל צרכי, כי יום זה אסור בנעילת הסנדל. ובמזמור ממעמקים, יכוון לעומק מערב,

ע"ב דיהי"ן, כנ"ל בסדר האכילה, ויהיה בהם ו' יודין, והם ע' של ענתה. וג' אהיה האחרים הם גי' תנ"ה, הרי כולם גי' ענתה.

וענתה הוא גי' י"י צבאות, והענין, כי הזווג נמשך מנה"י, הנקראים צבאות. ובאלו נה"י רבינה, הם סוד ג' מלואי אהי"ה, דיהי"ן ההי"ן אלפי"ן כנ"ל, וכשתחברם עמהן הריה אהיה דיהי"ן העליונים הנמשכים שם, או נעשה י"י צבאות. והנה כמו שיש עונה זה בבינה, כן היא במלכות, לכן ב"פ ענתה גי' תשמיש, לרמוז, כי כשיש ב' עונות, שהם עונת ז"א עם רחל, ועונת אבא עם אמא, או יש תשמיש. אך כשאינה דק א' לבד, שהיא עונה עליונה שהיא בינה, ולא יש עונה ב' של זו"ג, אז אנו אסודין בתשמיש המטה, הדי נתבאר תשמיש.

(מהחברים: תשמיש המטה בא"ת ב"ש, בגי' אלהים במילוי ההי"ן. וידוע, כי תינוקות שנענשו בימי אלישע, נולדו כולם מביאה האסודה ביום הכפור, לפי שפגמו אבותיהן בב' ההי"ן, כפודים תרי משמע, כמ"ש בזהר.^א) ונענשו הבנים ע"י ב' דובים, שנחלכו בהם לילית ומחלת, וכבר חטאו אבותיהם ג"כ כמעשה שפן וארנבת, לפיכך כחיב, ותצאן שחים דובים, שהיו מתהפכות והם זכרים (לנקבות).

נעילת הסנדל של עוד ביה"ה אסור, דע, כי הקליפות הם מנעל השכינה, והוא סוד פסוק והרדיך בנעלים. וגם ז"ס, על ארום אשליך נעלי. ואע"פ כי גם יש לה מנעלים אחרים, והוא סוד מטטרו"ן וסנדלפון, אמנם הם נעלים של שבת וי"ט. אמנם לטעם הנ"ל, התחייבנו ביה"כ ללכת מלובשים בגדי מלכות יחפים, וסוד הענין, כי אז עולה המלכות עד הבינה בסוד הכפודים, ב' כפודים, אמא וברתא, כנוכר פרשת פנחס דל"ג, להודות שאז אינה ננעלת בשום מנעל, דק שעולה כולה למעלה, ואין בה תפיסת החיצונים כלל, כנודע כי השטן גי' שס"ד חסד יום א' מימי השנה, והוא יום הכפודים, שאין בו אחיזה להחיצונים, ולהודות זה, נאסר המנעל. אמנם לא נאסר דק

(א) זהר אמור אות רכ"ד דפו"י דף ק:

ועיקר כוונתו לחקן המלכות דנוקבא. בעמידה דלחש, רחל עולה לחו"ג רבינה. ובחזרה עולה רחל לדעת רבינה. ומוציאין ס"ת, וקורין ר' גברי, כי הנוקבא שהיא סוד ז' כנודע, עלתה באימא כמש"ל. אח"כ מתפללין מוסף בלחש, ורחל עולה לחו"ב רבינה, ובחזרה לכתר דאימא, כמש"ל, לכן אומרים קדושת כתר במוסף זה, וישאל בא"ה, התפלה הנזכרת בסדר תפלת ר"ה ע"ש היטב.

ועתה נבא לתפלת העבודה דיום הכפורים, וחברה יוסי בן יוסי כ"ג, ששימש בבית שני כנודע, והיא מיוסדת על סדר א"ב, "אתה כוננת עולם מראש, יסדת תבל, והכל פעלת, ובריות בו יצרת." בשורך עולם תהו ובהו וחשך על פני תהום, גרשת אופל^א והצעת נגה. "גולם חבנית מן האדמה יצרת, ועל עץ הדעת אותו פקדת." דברך זנת, ונזח מעדן, ולא כליתו למען אך אפיך "הגדלת פריו, וברכת זרעו, והפריחתם בטובך, והושבתם שקט." ויפרקו עול, ויאמרו לאל סוד ממנו, והסרות יד, כרגע אומללו כחציר. "זכרת ברית לחמים בדורו, ובזכותו שמת לעולם שארית. "חק ברית קשת למענו כרת, ובאהבת ניהוחו, בניו ברכת. "טעו בעשרם, ובנו מגדל, ויאמרו לכו ונעלה, ונבקע הרקיע להלחם בו. "יחיד אב המון, פתאום ככבב זרח מאור כשדים, להאיר בחשך. "כעסך הפרת בשורך פעלו, ולעת שיבתו לבבו חקרת. "לויח חן ממנו הוצאת, טלה טהור מכבש נבחר. "מגזעו איש חם הוצאת, חתום בבריתך מרחם לוקח. "נחת לו י"ב שבטים אהובי עליון, עמוסים מבטן נקראו. "שמת על לוי לויח חן חסד, ומכל אחיו כתר לו עטרת. "עמרם נבחר מורע לוי, אהרן קדוש ה' לשרתך קדשת. "פארתו בבגדי שרד, ובקרבתו הפר כעסך. "ציץ ומעיל חשן ואפדת כחנת ומכנסי בד מצנפת ואבנט. "קרבנות פרים, ועולות כבשים, ושחיטת שעירים, ונתחא אליים. "דיח קטורת רוקח מרקחת, וביעור גחלים וזריקת דם^ב וכפרת יושר. "שועת קטורת

ותפלות אמת, וקדושתו מכפרת עונותינו. "תוכן ברך ועריכת אבן חגור בכולם, כמלאך משרת. ואחר כך מתחיל בסדר תשר"ק: "תכנת כל אלה לכבוד אהרן, כלי כפרה לישראל שמתו, ועל ידו סליחת עון נחת. תחת אהרן מגזעו יעמוד לשרת לפניך ביום הסליחה. תורת מעשה ועבודת היום, ז' ימים בזבולינו ילמד, ומזין עליו ג' ז' "שלומי זקני עם, וחכמי אחיו הכהנים, תמיד יסובבהו עד בא יום העשור. וערב יוה"כ שחרית, משביעין אותו במי ששכן שמו בבית הזה, שלא ישנה דבר מכל מה שאמרו לו, שמא יש בלבו צד מינות, הוא פורש ובוכה על שחשדוהו, והם פורשים ובוכים שחשדו למי שמעשיו סתומים, שמא אין בלבו כלום. ואומרים לו: "ראה לפני מי אתה נכנס, למקום אש להבת שלהבת. "קהל עדתינו עליך יסמכו, ועל ידך תהא סליחתנו. "צוהו והרגלוהו עד בא יום העשור, וערב יו"ה הכהני מעמידין אותו בשער המזרח, ומעבירים לפניו פרים ואילים, כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה. "פרשו לו סדין של בוך, בהגיע עת שחיטת כבש התמיד, לעשות מחיצה בינו ובין העם. "עשה מצוה באימה ויראה, ובחך עצמו מחוצצי טבילה. "שש על מצוה, לקיים דחו, ופשט בגדי חול, וירד וטבל, ועלה ונסתפג, כמו שהזכיר. "נתנו לו בגדי זהב, ולבש וקדש ידיו^ג מקיתון של זהב. "מיד מקבל את כבש התמיד, ושוחט בו רוב שנים, ומניח כהן אחר לגמור השחיטה, ומקבל את הדם חורקו על המזבח כמצותו. "לפנים להיכל יכנס, להטיב ה' נרות, ולהקטיר קטרת הבקר, והטיב את ב' הנרות הנשארות, ויצא והקריב את הראש ואת האברים כמצותן, ומקטיר מנחת התמיד כמשפטה. "ככל יום יעשה מנחת סלת ומנחת חביתין. "ינסך את היין בכל כלי שיר, ואחר התמיד מקריב פר העולה, ז' כבשים של מוסף היום, וביום השבת מקריב קדש מוסף היום, שני כבשים של מוסף שבת,^ד ובא מיד לבית הפרוה, ובקדש היתה, ויפרשו לו סדין של בוך בינו לבין העם

(א) והצבת (ב) וספירת (ג) ורגליו (ד) מוסיף: ומנחתם ועורך לחם הפנים ומקטיר הבויכין כמשפטים.

לו שניה אצל פרו, ואומר עליו וידוי ביתו, וידוי אחיו הכהנים, וסמך ב' ידיו עליו והתודה. וכך היה אומר, אנא השם, יהו"ה, חטאתי עויתי פשעתי לפניך, אני וביתי ובני אהרן עם קדושה. אנא בשם יהו"ה, כפר נא לחטאים ולעונות ולפשעים, שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושה, ככתוב בתורת משה עבדך, כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהו"ה. וגם יכוון כאן מ"ב דס"ג, חטהרו.

והכהנים והעם העומדים בעזרה, כשהיו שומעים את שם המפורש יוצא מפי כה"ג בקדושה ובטהרה, היו כורעים ומשתחרים ונופלים על פניהם, ואומרים בשכמל"ו. ואף הוא היה מתכוון לגמור את השם נגד המברכים, ואומר להם חטהרו, ואתה בטובך מעורר רחמך, וסולח לשבט משרתיך.

ומעתה נתחיל כ"ב בסדר א"ב. "אחר וידוי שקד בעצמו לעשות חטאתו וחטאת העם. "ברק סכין, ושחט פרו רוב שנים, ומרק אחר שחיתה, וקיבל דמו במזרק טהור. "גם לחבירו יתן מיד למרס בדמו שלא יקרוש. "דם זה הניחו ביד מי שממס בו על הרובד הד' של היכל מבחוץ, ונטל מחתה של זהב ארום קלה מחוקת ג' קבין, וידה ארוכה ועלה לראש המזבח, ופינה גחלים שמחציתן גחלת, ומחציתן שלהבת, אילך ואילך, וחתה מן הלוחשות מצד מערב המזבח. "הורידה מלאה גחלי אש לוחשות, והניחה על הרובד הד' שבעזרה, הוציאו לו כף ריקן, ומחתה מליאה קטרת דקה מן הרקה. "וחפן ממנה מלא חפניו, לא מחוקות ולא גרושות אלא טפופות, ונתן לתוך הכף, ונתן בימינו המחתה של גחלים. ובשמאלו הכף של קטרת. "זרו עצמו ונכנס לקדשי הקדשים עד שמגיע לארון, והניח המחתה בין ב' בדי הארון, ובבית שני מניחו על אבן שתיה. "חפן כל הקטרת שבכף בחפניו, ונתן על הגחלים לצד מערב, וממתין שם עד שנחמלא הכית כולו עשן "טהור לב פסע ושכ לאחוריו, פניו לקדש ואחוריו

כבראשונה. "טרם יפשוט בגדי זהב, מקדש בנקיות ידיו ורגליו. "חל ופשט בגדי זהב, וירד וטבל כמו שהזוהר, ועלה ונסתפג. "זהבים מעביר ולבנים לובש, שעבודת היום בבגדי לבן. "ומיהר וקידש ידיו ורגליו, ובא לו תחלה אצל פרו, ופרו היה עומד בצפון כנגד, בין האולם ולמזבח, ראשו לדרום ופניו למערב, והכהן עומד במזרח ופניו למערב. "הוא"י עומד באימה לפני אל עליון, ואומר עליו דברי וידוי, וסמך ב' ידיו עליו והתודה.

וכך היה אומר: אנא השם, יהו"ה, חטאתי עויתי פשעתי לפניך אני וביתי. אנא בשם, יהו"ה, כפר נא לחטאים ולעונות ולפשעים, שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך אני וביתי, ככתוב בתורת משה עבדך, כי ביום הזה יכפר עליהם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהו"ה חטהרו.

והכהנים והעם, העומדים בעזרה, כשהיו שומעים את שם המפורש, יר"ד ה"א וא"ו ה"א, יוצא מפי כ"ג בקדושה וטהרה, היו כורעים ומשתחרים ונופלים על פניהם, ואומרים בשכמל"ו. ואף הוא היה מתכוון לגמור את השם כנגד המברכים, ואומר להם חטהרו. ואתה בטובך מעורר רחמך, וסולח לאיש חסידך. דרך ובא לו לשער נקנור, והוא למזרח עזרה, לצפון המזבח, הסגן מימינו, וראש בית אב משמאלו, ושם שני שעירים פניהם למערב, ואחוריהם למזרח, א' לימינו וא' לשמאלו. טרף בקלפי, והעלה ב' גורלות, גורל ימין כשהוא של שם, יתנהו על השעיר, ואומר לה, יהו"ה חטאת, ג"א יהו"ה.

והכהנים והעם העומדים בעזרה, כשהיו שומעים את השם המפורש יוצא מפי כה"ג בקדושה ובטהרה, שם מ"ב דאנא בכח כו', ושם מ"ב דמ"ה, היו כורעים ומשתחרים ונופלים על פניהם, ואומרים בשכמל"ו. ואף הוא היה מתכוון לגמור את השם נגד המברכים ואומר להם חטהרו. בשעיר עזאול לשון של זהודית, משקל ב' סלעים, בין קרניו יקשור, ויעמידהו בשער המזרח נגד בית שלוחו. אף בשעיר שהוא של שם, יקשור לשון של זהודית נגד בית שחיתתו בצווארו, ובא

להיכל, עד שיצא מן הפרוכת, ומתפלל בהיכל תפלה קצרה סמוך לפרוכת.

יהי רצון מלפניך ה' או"א, שתהא השנה הבאה עלינו ועל כל עמך בית ישראל, בכל מקום שהם, אם שחונה גשומה, ואל תכנס לפניך תפלת עוברי דרכים לענין הגשם, ¹בלבד בעת שהעולם צריך לו, ושלא יצטרכו עמך בית ישראל בפרנסה זה לזה, ולא לעם אחר, שנה שלא תפיל אשה פרי בטנה, ושיתנו עץ השדה את תנובתם, ולא יעדי שלטון מבית יהודה.

"יצא ונטל דם הפר ממי שממס בו, ונכנס למקום שנכנס, ועמד במקום שעמד, והזה ממנו לפני הכפורת בין בדי הארון, אחת למעלה, וז' למטה, ולא היה מתכוין להזות לא למעלה ולא למטה, אלא כמצליף.

וכך היה מונה: אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע.

"יצא מקדשי הקדשים והניחו על כן הזהב שהיה בהיכל. "כצאתו הביאו לו שעיר חטאת, שחטו וקבל דמו במזרק טהור. "לפנים יכנסו להזות מדמו בין ב' בדי הארון כסדר דם הפר, אחת למעלה וז' למטה, ולא היה מתכוין להזות לא למעלה ולא למטה, אלא כמצליף.

וכך היה מונה: אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. יצא והניחו על כן הזהב הב' שהיה בהיכל.

"מיהר ונטל דם פר מן הכן שהניח עליו, וטובל אצבעו על כל הזיה, והזה ממנו על הפרוכת נגד הארון מבחוץ, אחת למעלה וז' למטה, ולא היה מתכוין וכו'.

"נחץ והניח דם הפר, ונטל דם שעיר, ועשה לדמו כאשר עשה לדם פר, והזה על הפרוכת נגד הארון מבחוץ, אחת למעלה וז' למטה, ולא היה מתכוין כו'.

"שש ועירה דם פר לתוך המזרק שבו דם השעיר, ונתן את המלא בריקן, כדי שיתערבו יפה

זה בזה, ובא ועמד לפניו ממוזב הזהב, בין המזבח והמנורה, ומתחיל להזות מדם התערובות. "על ד' קרנותיו יתן כסודך, מתחיל מקדן מזרחית צפונית, ומסיים בקרן דרומית מזרחית, וחזרה הגחלים והאפר שבמזבח הזהב הילך והילך, עד שמגלה זהבו, ומזה מדם התערובות על טהרו של מזבח ד' פעמים.

"פסע ויצא לצד דרום חוץ לאולם, ושפך את השיריים על יסוד מערבי של מזבח החצון. "צעד ובא לו אצל השעיר המשתלח לעזאזל להתודות עליו אשמת קהלו, וסמך ב' ידיו עליו, והתודה. וכך היה אומר, אנא השם יהו"ה, חטאו עוו פשעו לפניך עמך בית ישראל, אנא בשם יהו"ה, כפר נא לחטאים ולעונות ולפשעים, שחטאו ושעוו ושפשעו לפניך עמך בית ישראל, ככתוב בתורת משה עבדך, כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה, ויכוון כאן מ"ב דע"ב ומ"ב דקמ"ג, תטהרו.

אכתריאל, והכהנים והעם העומדים בעזרה, כשהיו שומעין את השם המפורש יוצא מפי כה"ג בקדושה וטהרה, היו כורעין ומשתחוים ונופלים על פניהם, ואומרים בשכמל"ו. ואף הוא מתכוין לגמור את השם נגד המברכים ואומר להם תטהרו. ואתה בטובך מעורר רחמין וסולח לעדת ישורון. "קרא לאחד מן הכהנים המזומן מאתמול להוליכו, ומסרו לו והוליכו אל ארץ גזירה למדבר שמם, וכשהגיע לצוק, חולק לשון של זהורית, חציו קושר בסלע, וחציו בין קרניו, דחפו ב' ידיו לאחוריו. והוא היה מתגלגל ויורד, ולא היה מגיע לחצי ההר, עד שנעשה איברים איברים, ואומר כך ימחו עונות עמך בית ישראל.

רץ לו אצל הפר ואצל השעיר הנשרפים, וקרען, והוציא אימוריהן, ונתנם במגיס להקטירן ע"ג המזבח, ובשרן קלען במקלעות, ומשלחן ביד אחרים להוציאן לבית השריפה.

"שב לעזרת נשים, אחר שהגיע השעיר למדבר. מברך לפניו לקרות בת"כ הפרשה אחרי מות, ובאך בעשור, וגולל ס"ת ומניחו בחיקו, ואומר

(1) בשעה ול"ג בלבד

וירכה בסליחות ותחנונים. ובוה נשלם סדר העבודה.

פרק ה'

מה שנעשה ביום הכיפורים היא, שהיא עולה עד כתר אמא, ושוה אליה, ולוקחת משם בחי הה"ג ממותקות מאמא עצמה שלא ע"י ז"א. והנה סדר עלייתה הוא, במדרגות התפילות ממש, בקונטרס ה"ר גדליה יצ"ו, כי הנוקבא מתחלת לעלות בלילה, כי אז זמנה מדת לילה, עד חזרת תפלת מוסף, שאז היא בכתר אמא, ועדיין הז"א לא עלה, כי עיקר יום זה לצורך בנין המלכות ותיקונה מאמא עלאה דילה כנודע, ולכן היא עיקר ביום זה, והוא טפל אליה.

ואח"כ הוא מתחיל לעלות מן המנחה ולמטה כנזכר שם, עד חזרת הנעילה, שאז זו"נ ואמא שלשתן בדיקנא דא"א, וזהו חזרת הנעילה שאחר יו"כ, אומרים ז"פ י"י הוא אלהים. ואני שמעתי ב' דברים ממורי ז"ל, כי י"י בעתיקא, ואלהים בז"א. ב', י"י הוא בז"א, ואלהים בנוקבא.

ונלע"ד ליישב, מה שאנו אומרים י"י הוא אלהים ז"פ כפול, והענין: י"י הוא אלהים נגד ז"א, שעולה עד נוקבא, שהוא טפל אליה ביום זה, והיא עלתה תחלה, ואח"כ עולה הוא, וזהו י"י הוא אלהים, י"י הוא הז"א, שעולה לנוקבא הנקראת אלהים.

ואח"כ אנו חוזרים לומר י"י הוא אלהים לגבי עתיקא, י"י עתיקא, אלהים ז"א שחזר עתה להיות אלהים, כי ז"א עתה במקומו, וכבר ידעת באד"ר כי ז"א אתקרי אלהים לגבי עתיק, ובשם אלהים זה נכלל זו"נ ואמא, כי כולם נקראים בשם אלהים כנודע, הרי כי ב"פ שאנו אומרים י"י הוא אלהים, הכל נקרא פ"א, וצ"ל הוא י"ד פעמים שהם ז' כפולים, ואינן נקרא רק ז"פ לבד.

ענין מה שאנו אומרים ותחנונו, ותתום בתפלת נעילה לפי שאינה לוקחת ה"ג דאמא, רק אחר תשלום ה' תפלות, לכן אז בנעילה, נשלמו הה"ג, ואז נעשה בה סוד היסוד נקודת ציון שבה, שנקרא חותם כנ"ל, והוא מה שנחתם בה"ק שלה, מחסד עד הוד שבה, שמתפשטה שם ה"ג, והארתם

יותר ממה שקדיתי לפניכם כתוב כאן. ובעשור שבחומש הפקודים קורא ע"פ, ומברך אחריהם ח' ברכות: על התורה, ועל העבודה, ועל ההודאה, ועל מחילת העון, ועל המקדש, ועל ישראל, ועל הכהנים, ועל שאר התפילה.

"תכן צעדיו ובא לבית הטבילה, וקידש ידיו ורגליו, ופשט בגדי לבן, וירד וטובל, ועלה ונסתפג, הביאו לו בגדי זהב, ולבש, וקדש ידיו ורגליו, ועשה שעיר הנעשה בחוץ, שהוא ממוסף היום. ובשבת עורכין לחם הפנים, ומקטיר הבזיכין, ועושה מנחת המוספין, ונסכיהם כמשפטן. ואח"כ מקריב את אילו ואת איל העם, ואח"כ מקטיר אימורי החטאת, ועושה מנחת המוספין ונסכה. ואח"כ מקריב תמיד של בין הערבים ומנחתו, והנסכים ומותר מנחת חביתין ועושה אותן כהלכתן.

אחד כלותו עשות כל אלה, עוד בא לו לבית הטבילה, ומיהר וקידש ידיו ורגליו, ופשט בגדי זהב, וירד וטבל, ועלה ונסתפג, הביאו לו בגדי לבן, ולבש, וקידש ידיו ורגליו, נכנס לבית קדש הקדשים להוציא את הכף ואת המחטה שהלכנים בשחרית.

ועוד בא לו לבית הטבילה וקידש ידיו ורגליו, ופשט בגדי לבן, וירד וטבל, ועלה ונסתפג, הביאו לו בגדי זהב, ולבש, וקידש ידיו ורגליו, נכנס להיכל להקטיר את הקטורת של בין הערבים, ולהדליק את הנרות של בין הערבים כשאר הימים, וקידש ידיו ורגליו, ופשט בגדי זהב, והביאו לו בגדי עצמו ולבש. ומלוין אותו עד ביתו. וי"ט היה עושה לאוהביו בצאתו לשלום מן הקדש, אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלהיו. ובכן כמו ששמעת תפלת כה"ג בהיכל, כמו כן מפינו תשמע ותושיע.

י"ד מלפניך שתהא שנה זו וכו', ועתה ה' אלהינו חרב מקדש, ובטלה העבודה, אין לנו לא אשם וכו', ואתה אמרת ונשלמה פרים שפתינו, יהי רצון מלפניך ה' או"א, שיהיה שיח שפתותינו, חשוב ומקובל לפניך, כאלו הקרבנו היום קרבנות חובתינו לפניך, ונאמר זאת התורה לעולה וגו', ונתת לנו ה' אלהינו את יום הכפורים הזה וכו',

דמנצפ"ך, עולה מעיין. גם המלכות לוקחת ביום זה ד' מלויים דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והוא נקרא ב"ן, הרי מ"ו ל"ז י"ט כ"ו ב"ן, כמנין מעיין. ומעין שהם סוד השתיה, הוא חתום ביום זה, לכן אסור בשתיה ביום זה, כי המעיין חתום.

הטעם שאין מברכין מצאי יה"כ, אלא על אור ששבת, מפני שמלת השטן עולה שס"ד, וימות השנה הם שס"ה, משום שאין לשטן שליטה ביום הכפורים, וכנגדו שס"ה גידין שיש באדם, וכנגד יום הכפורים הוא הקנה, שהוא מעין עה"ב, שאין בו לא אכילה ושתיה, וזה קנה חכמה קנה בינה, ב"פ קנה עולה י"ש, להנחיל אוהבי יש בעה"ב. ויום ט"ב, אז הוא לברו שולט, וכנגדו באדם גיד הנשה, וע"כ אין לאכול בט"ב, שלא להנות ממנו, והאוכל, עונותיו חקוקים על עצמותיו, כי נהנו עצמותיו מכח הטומאה, כן ביה"כ, אין ראוי לאכול, שלא ליחן^כ חלק ביום זה, כי האכילה זה הנאה לו, והנאה מצדו הוא. ואנו מברכין בורא מאורי האש כל מ"ש, מפני שנכנסין אז ימי החול לשלוט, וכולם נאחזים מן הגבורות דהיינו האש, ולכן אנו מברכין אל הבורא שבראם, כי הוא אלהינו ואין לנו חלק בהם, לכן עכשיו ביי"כ שלא היה להם שלטנות, אין ראוי לברך על האש החדש, שהוא גופא דע"ז, כדי שלא יתגבר על אור ששבת, שהוא נכנע אל הקדושה.

נתקבצו ביסוד שלה, ונחתם החותם שהוא הכלי אשר שם נחונין קיבוץ המ"ן, והם ה"ג להעלותם לקבל מ"ד, וזה נעשה מג' אהיה דידין ההין אלפין שבנה"י דאמא כנודע, והם בגי' חותם כנ"ל, וזה נגמר בתפלת נעילה. וחותם ב' שהוא המלכות שבה, נגמר ליל ה"ר.

מע"ח: והנה חותם נעילה, נתבאר באורך שער ליל ה"ר על נכון, כל חותמות דר"ה וי"כ וה"ר דרשהו משם. אמנם בקיצור, כבר נודע, כי יש תחום, וחותם, וחותם. והנה ביום הכיפורים עולה רחל באמא, ונודע כי אהיה בכינה, ויש אהיה בג' מלואים, קס"א קנ"א קמ"ג גי' תנ"ה, ועם ג' כוללים גי' חותם. והוא ב' אלפין רב' שמות אלו, הם סוד ב' אלפים אמה רתחום שבת, כי אלף דאהיה דידין שהוא עיקר ושורש, מורה על הילוך אלף אמה שבתוך העיר, וב' אלפים דאלפין וההין, מורה לאלפים אמה, שמותר לילך לכל רוח שירצה.

ופי' מעיין חתום, כי המלכות בעלותה ביום זה באמא, מקבלת ממנה הגבורה, הרומזת בה' אותיות מנצפ"ך, כי אע"פ שמקבלת ה"ג דז"א בזמן הנסירה, עכ"ז עתה יום זה מקבלת ג"כ ה"ג דאמא, שלא ע"י ז"א, שורש הגבורה שהם למעלה באמא, דמינה דינין מתעריין. לכן תקח ממנצפ"ך, מנ"ץ עולה גי' מעיין. חתום, נעשה ע"י ג' שמות דאהיה כנ"ל, וזהו מעיין חתום. ג"כ ב"פ מ"ן

שער כ"ח,
שער חג הסוכות,
ויתחלק לדי פרקים:

ימים בעצמן יש להם שלימות זוה, אך החסדים שלקחם מן הז"א, הם ע"י הלולב, אמנם החסדים שלקחם מן אמא, דאי שהם רומים אל החסדים שלוקחת מן ז"א. כיצד: כי הלא לוקחת ה"ח, המתפשטות מחסד שלה, אח"כ הארת ה"ח האלו, מתקבצין יחד, וניתנין שם ביסוד שבה, שנקרא כל כנודע. אח"כ עוד הארה אחת מתפשטת אל המלכות שבה, והיא כוללת כל החסדים ג"כ, הרי הם ז' חסדים ג"כ. הרי הם ז' ספירות כל זה בבחי' א"פ. וכיצא בזה הוא ג"כ בסוד א"מ, אל הז' בחי' הנ"ל.

ועתה נבאר סוד כניסתן בסוד הימים, כי הלא כתיב והוכן בחסד כסא, כי המלכות שנקראת כסא, אין עיקר תיקונה אלא בסוד החסדים, ונודע כי החסד נקרא ימין, וחג של סוכות, הוא בסוד וימינו תחבקני, הרי איך מן אחד יה"כ עד ש"ע, היא חיבוק ימין, שהוא כניסת החסדים בנוקבא. אמנם אין החיבוק הנ"ל ניכר, אלא מן החג לבר ולא קודם, וכמ"ש.

והענין: כי הלא אין המקיפים של החסדים הנקרא ימין נכנסין בנוקבא, רק מיי"ט ראשון של חג ואילך, ואין חיבוק רק בא"מ, שהוא חיבוק את הנוקבא מבחוץ בסוד א"מ, וזהו הטעם, שאע"פ שחסדים נכנסין תיכף קודם חג הסוכות, עכ"ז אינו נקרא וימינו תחבקני, רק בימי חג דווקא. והנה חחלה הם נכנסין החסדים הפנימים ואח"כ המקיפים, כנודע כי המקיף נכנס באחרונה בכ"מ. אמנם יש חילוק בענין אופן כניסת החסדים הפנימים, לכניסת המקיפים, כי כשנכנסין

פרק א'

והנה א' מן מוצאי יו"כ, עד יום ש"ע, הכל הוא סוד חיבוק הימין, וימינו תחבקני. כי מן מוצאי יה"כ עד ש"ע, תמיד עומדת רחל עם ז"א פב"פ ממש, ולא עם יעקב. והענין, כי כבר הודעתין, כי בר"ה יצאו נה"י ראמא מראש ז"א, בסוד הפלת דרדמיטא, ואז הוד ראמא לחודה, עולה ונכנסת בראש הנוקבא, עם מוח רהוד, שהוא בינה, ועם עטרא רגבודות, אך שאר המוחין, נשאדין בסוד א"מ לראש הז"א, כנ"ל באורך. נמצא כי לוקחת הנוקבא עטרא רגבודות דידיה. והוא סוד חיבוק השמאל, והנה ביה"כ, כבר נמתקו הגבודות וחודרה להיות פב"פ, ועתה היא צדיכה אל החסדים ג"כ, והוא סוד וימינו תחבקני, ואלו ניתנין אליה בסוד א"פ וא"מ, מיה"כ עד ה"ר כמבואר. וכל אלו החסדים הם שלוקחת מאמא, אמנם ענין חתימת נעילה, נבאר אותה בה"ר.

והנה גם היא צדיכה להחסדים מן הדעת דז"א עצמו, ואלו לוקחתם המלכות, בסוד נטילת הלולב, אך החסדים של אמא, לוקחתם ממילא, בסוד סגולת הימים עצמן. וגם החסדים דדכורא יש א"פ וא"מ, ולכן גם בלולב יש נטילה בלתי היקף, ונטילה ע"י הקפת התיבה. וכל החסדים בין פנימים בין מקיפים, כולם הם לצורך תיקון הפרצוף שלה, כי לצורך הזווג הם בה"ר, וביום ש"ע, כמ"ש בע"ה.

ונבאר עתה בחי' החסדים שלוקחת מן אמא עצמה שלא ע"י הז"א, וכבר בארנו כי אלו החסדים היא לוקחתם בסוד הימים בעצמן, כי

א) שעה"כ ענין סוכות דף רצ"ט. הע"ס חלק ט"ו אות קל"א

שאר החסדים הקודמין אליו, או מתגברים החסדים ומתמתקים גבורות.

נמצא כי הפנימים נכנסין מתתא לעילא, ומקיפים מעילא לתתא, וכולם מבינה עצמה אל המלכות כנ"ל.

ונבאר עתה הסדר, הנה לעיל בארנו, כי עיה"כ אמרו עליו, כל האוכל ושותה בתשיעי, כאלו מתענה תשיעי ועשירי, ושם בארנו, כי ט' ו' הם בחי' יסוד ומלכות בסוד הנסירה כנ"ל. אמנם ג"כ נכנסין אז בו בחי' החסדים התחתונים, שהם כללות ה"ח שבמלכות, ובחי' כללות ה"ח שביסוד, וז"ס כאלו התענה ט' ו'. נמצא כי בעיה"כ, נכנסין בו בחינתו, ובחי' יוה"כ שהם יסוד ומלכות, ט' ו'. ואח"כ בד' ימים שבין יוה"כ לסוכות, נכנסין ד' חסדים אחרים מתתא לעילא, שהוא בחי' יהוד ביום א', נצח ביום ב', ות"ת ביום ג', וגבורה יום ד', שהוא ערב חג הסוכות. אח"כ ביום הראשון של סוכות, נכנס בחי' חסד שבחסד, לכן אז אנו עושין י"ט, כי אז נכנס החסד הגדול שבכולן, כי הוא נקרא יומא, כי הוא יומא דאזיל עם כולהו יומין, והרי נשלמו לכנסו בה כל החסדים הפנימים.

ביום א' דסוכות, יכוין שנכנס חסד, נקרא יומא דכולהו, שהוא הוי"ה דידוין, בניקוד סגו"ל כל אות, ועיקרו בחסד, לפי שהוא יומא דכולהו יומין, ועיקר חג זה להביא שבע בעולם, וכן תמצא שם זה בניקוד גימ' שב"ע.

עוד תדע, שזה החסד שנכנס במקיף זה, הוא שם א"ל בניקוד ציר"י, גי' ע"א, שהוא כ"ו מ"ה, הרי ביום זה, כמו שנכנסו בכל יום מאלו הימים שבין יוה"כ לסוכות, כי ביום א' נכנס אות א משם אבגית"ץ וכו', וביום זה נכנס אות ק' במלואו, ועיין עוד לקמן.

והלא גם יש טעם אחר לשיהיה עתה י"ט, והוא, לפי שגם עתה מתחילין לכנס החסדים המקיפים, ועתה ביום א' של חג, נכנס החסד העליון והראשון מבחי' המקיפים כנ"ל, וז"ש בזוהר, כי החג סוד וימינו תחבקני, כי עתה מתחיל בחי' החיבוק שהוא בחי' א"מ. שהוא מחבק הנוקבא מבחוץ בסוד א"מ. וגם ביארנו לעיל, כי

המקיפים הם נכנסין מעילא לתתא, כדרכן האמיתי, שקדם מתפשט החסד, ואח"כ יורד הגבורה וכו', עד שבאחרונה יורדין כללות החסדים המקיפים, במלכות שבו, וזהו הדרך הנכון תמיד. אבל החסדים הפנימים, נכנסין בחי' המלכות, ואח"כ בחי' היסוד וכו', עד שבאחרונה נכנס החסד הפנימי של ספירת החסד, וזהו אינו כדרך שהוא תמיד. והנה טעם לזה הוא, כי הלא רחל עתה היא כולה בסוד גבורות מכמה צדדין, אם בחי' גבורות דאמא, אם בחי' גבורות דז"א, באופן שכולה גבורות, כי הוא סוד שמאלו תחת לראשי כנודע, והנה נמשך זמן הרבה אליה, שלא היה בה רק גבורות לבדם, שהוא מר"ה עד יוה"כ, לכן נתחזקו בתוכה הגבורות הרבה, אמנם כוונתינו עתה למתק, שהוא סוד החבוק הימין, להמתיקם ע"י החסדים.

ואמנם כשנכנסו בה החסדים, כל חסד מהם נכנס ביום א', כמ"ש בע"ה, כי כולם ביחד אי אפשר כנ"ל, כי אדה"ר גרם בחטאו, שלא תוכל המלכות לתקן, רק ע"י אורך הזמן, מן יוה"כ עד ש"ע. באופן, שנמצא כי בכל יום, נכנס במלכות חסד אחד. ואמנם כשנכנס חסד א' תוך המלכות, שכולה מליאה גבורות, בודאי שמתבטל מתוך החסד, שהוא תוך אותן הגבורות הרבות וגדולות, א"כ אם יהיה נכנס החסד הגדול שבכולם, שהוא החסד שבחסד, אם יהיה הוא נכנס תחלה, היה הוא מתבטל באותן גבורות, ואח"כ אף אם נכנסו שאר החסדים הקטנים, ממש היו גם הם מתבטלים, כי החסד של יום ב', גרוע משל יום א', וכן הג' גרוע מהב', וכן כולם. ולפ"ז היו מתבטלין כולם, ולא היו נעשה חיבוק הימין.

ולכך הם נכנסין מתתא לעילא, כי הנה תחלה נכנס בחי' הו"א, ואף שהיא מתבטלת תוך הגבורות, עכ"ז איזה רושם היה עושה, ואח"כ ביום ב' שנכנס בחי' הו', שהוא יותר גדולה, היה נעשה הרושם יותר גדול, וכן ממדרגה למדרגה, עד שמתגברים החסדים, וכאשר יבוא יום האחרון, שנכנס בחינת החסד הגדול שבכולם, שהוא חסד שבחסד, ובפרט שכבר מוצא איזה הכנה, שעשו

לו ביום ש"ע, אמנם ניתנין לה לצורך תיקון ובנין הנוקבא עצמה, כנודע שהוא ע"י הגבורות, והוא לצורך המלכות שבה.

וביאור הענין הוא: כדי לעשות בה בחי' כלי, כדי שתוכל להעלות מ"ן ביום ש"ע, באופן כי ה"ג אלו, הם הכלי של המ"ן שבה, וכמ"ש בע"ה בסוד החותם.

אמנם נבאר עתה, ענין ה"ג אלו, אימתי נכנסין והענין, כי כבר נת"ל, כי החסדים שבמלכות שבה, הם נכנסין בבחי' י"ט עצמו, ובבחי' הסוכה כמ"ש בע"ה, אך בחי' ה"ג נכנסין ע"י הערבה של ה"ר, חוץ מאותו שבלולב. ובד' ימים שבין יה"כ לסוכות היא מקבלת ה"ח ממטה למעלה, כי ער עתה היתה התיקון דרחל כולו לבנותה, אם מן הנסירה שנטלה ממנו, ואם מן הגבורות ממנו ומאמא כאמור, ולכן היה בסוד שמאלו תחת לראשי, ומעתה מתחיל וימינו תחבקני, ליתן לה החסדים, מפני שהוא אומר לה הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני, לרבוני הדינין שבה, ולכן להמתיק אותה כדי שתהא ראוייה אל הזיווג ביום ש"ע, לכן ניתנין אליה החסדים כאשר נפרש.

והנה עתה באלו הר' ימים, מקבלת מהחסדים ראמא, ביום א' הוד, ובב' נצח, וביום ג' ת"ת, וביום ד' גבורה. והטעם, כי ידוע שהחסדים הם ה' כנודע, והם מתפשטים בחג"ת נ"ה, והם ז', כי יש להם ב' כוללים, א' ביסוד, ולכן נקרא כל, שהוא כולל כל הה'. ועוד כולל ב' במלכות, ולכן נקרא כלה, שהיא כללות הה'. וכבר כתבתי לעיל, שנטלה רחל בעיה"כ הב' כוללים מן הה"ח ראמא, שהם יסוד ומלכות, ואף שבאו שלא בזמנן, כי עדיין היה לה לקבל תחלה הה"ג ראמא ביה"כ, אלא כי בעיה"כ קבלה רחל מאמא אורות שבנה"י שלה, אגב זה קדמה ונטלה כל אלו הב' כוללים קודם זמנם, שהוא במקום ההוד עצמו, ונמשך לה אורם, אגב האודות אחרים שהיתה מקבלת, לכן עכשיו מקבלת כסדר ממטה למעלה, כי כן התחילה ממטה למעלה בב' כוללים שהם התחתונים, לכן באלו הר' ימים אין אומרים תחנונים, לפי שמקבלת חסדים פנימים שלהם.

המקיפין נכנסין מעילא לתתא, וע"כ ראוי להיות עתה י"ט גמור, כי בשאר הימים נכנסים החסדים התחתונים, ועתה החד העליון שבפנימים, והעליון שבמקיפין, ואמנם שאר המקיפין נכנסין בשאר הימים חג הסוכות, והנה בוודאי כי א"מ גדול מאוד מן אור פנימי מאוד מאוד, ולכן תמצא כשנכנסו הפנימים קודם חג הסוכות, אז היה חול גמור. וכשנכנסו המקיפים שהם יותר גדולים, אז הוא סוד חול המועד. וביום א' דסוכות, כשנכנסו ב' בחי' ביחד, וגם שהם גדולים, אז הוא י"ט גמור. אמנם הכתוב אומר ולקחתם לכם ביום הראשון, אע"פ שכבר נכנס החסדים פנימים, אך כיון שביום זה נכנס הראשון של כל המקיפים, ולכן נקרא יום ראשון, והוא כי המקיפים הם העיקרים.

אכן חשובה זו צדיכה למ"ש לעיל, כי הלא כל הכוונה של עתה הוא לעשות חיבוק, ואם כן היום ראשון של חיבוק, הוא יום ראשון של חג הסוכות, כי אור מקיף הוא בחינת החבוק כנ"ל. נמצא, כי בימי בגד"ה, נכנסו שאר המקיפים, שהם ארבע מן גבורה עד הוד, כסדרן מלמעלה למטה כנ"ל. אחר כך ביום ו' של חג הסוכות נכנס הארת כללות ה"ח המקיפים, בבחי' יסוד שבה. אח"כ בה"ר, כבר ידעת כי מעלת יום זה גדולה מכל שאר הימי ח"ה, והענין כי ביום זה נעשין בחי' רבות, אם בחי' ז' הקפות שבלולב, כמ"ש ע"ה בלולב ע"ש, ואם בחי' אחרת שבהם, כי הלא ביום הזה יכנס כללות הארות ה"ח המקיפים, בבחי' המלכות שבה. וגם כשנכנסו בחי' הה"ג ביסוד שבה כמ"ש בע"ה.

אמנם ענין ה"ג אלו, יש לי ספק, כי מצאתי להר"ר גדליה הלוי, כי הלא מר"ה עדי"כ, הוא סוד שמאלו תחת לראשי, שהם ה"ג של ז"א עצמן שניתנין אליה, וז"ס שמאלו ממש, ואח"כ בה"ר אינם באים גבורות מחדש, רק שאנו מעוררים הגבורות, כדי לתת להם כח שיעלו מ"ן ביום עצרת לצורך הזיווג, וז"ס חבטת ערבה בקרקע, כדי לעורר הגבורות שביסוד שבה. אך מה שמ"כ אצלי, הוא ממה שזכרתי הוא זה, כי אחר שנכנסו בה כל החסדים, נכנסין בה כל הה"ג ביום ה"ר. ואמנם ה"ג אלו, אינן לצורך הזיווג, כי אלו ניתנין

ימצא טוב. והנה היסוד עצמו, הוא המלמד, שהוא המתגלה אליה. ולפי שנכללים בו ב' היסודות: יסוד אבא, שמגיע עד היסוד דו"א. וכן יסוד דאמא, המחיצות יורדות עד למטה וכלולים, לכן אמר מכל מלמדי השכלתי, לשון רבים.

ואמר כי עדותיך שיחה לי, עדותיך: הם הב' דעות, זהו עדות, דעות, כענין אל דעות ה', שהם ב' היסודות דאמון דאו"א, שיחה לי: הנה שיחה הוא הדיבור בלחש וחשאי ובהסתר, כענין שיחה אנשים. והכוונה, כשהדיבור דו"א מתגלה ומלמד אותה, גם ב' היסודות דאו"א, שהם עדותיה, הם מדברים ומשפיעים ומאירים בה בלחש ובהסתר, שהם אינם מתגליו, אלא הם בכח נעלמים ונסתרים בתוך יסוד של ז"א.

והנה יסוד דאמא שסיוס שלה הוא בשליש הת"ת שלו. הוא סוד סכך הסוכה, והיא נקראת סוכת שלם. ואור המחיצות, יורדת ונמשכת עם החסדים המתגלים מיסוד שלה, הם דפנות שבחוכה. ולכן אמר "ת"ק, המשלשל דפנות הסוכה מלמעלה למטה, הוא לצורך הז"א עצמו, כי לעולם הז"א נוטל האורות בדרך או"י מלמעלה למטה, והנוקבא נוטלת האורות בסוד אור חזר. הנה אחר שחזרים החסדים המגולין, ועולין למעלה בסוד אור חזר, גם אור המחיצות דיסוד שלה, חוזרין לעלות ממטה למעלה. לכן מלמעלה למטה שהוא אור ישר לצורך הז"א, אם גבוה מן הארץ ג"ט פסולה, שאז לא נכנסת אמא בחוכה עד שליש ת"ת, אלא היא בראש ת"ת, או למעלה יותר, אז יש שיעור ג' מדות עד היסוד, ואין אור המחיצות נמשך עד היסוד אז. אבל כשאמא נכנסת תוך הזעיר אנפין, עד שליש ת"ת, אז לא יש עד היסוד, אלא שיעור קומת ב' מדות וב' שליש מדה, שהוא פחות שלישי, ואז אור המחיצות דיסוד אמא נמשכת, עד היסוד שלו, דכל פחות מג' כלבוד דמי.

אבל ממטה למעלה, שאז האורות הם לנוקבא בסוד אור חזר, אם גבוה י' טפחים, דהיינו המדה

ולא כן בימים שבין ר"ה ליה"כ, שהיא מקבלת גבורות וגבורות, לכן אומרים תחנונים.

וביום א' דסוכות, היא מקבלת אור החסד הפנימי, שהוא העליון והגדול שבכל ה"ח. ומקבלת המקיף ג"כ שלו, לכן הוא י"ט, שהיא מקבלת א"פ וא"מ דחסד אמא, וגם מקבלת א"פ וא"מ דחסד דו"א. והנה א"מ דאמא, אנו ממשיכין אותה לרחל, ע"י מצות הסוכה, כי היא סוכת שלם. ולפי שהיא בחי' וימינו תחבקני, ובזרוע יש ב' פרקין שלימים, ואחריהם א' הוד שהוא טפה, ולכן שתים כהלכתן, ושלישית אפילו טפה. וחסד דו"א, אנו ממשיכין אותו ע"י נטילת הלולב הפנימי, וע"י הקפה שאנו מקיפין בלולב בכל יום, אנו ממשיכין המקיף. הרי שביום א', קיבל אור גדול, חסד עליון דאמא א"פ וא"מ, וחסד עליון דו"א א"פ וא"מ.

וביום א' דח"ה, מקבלת היא מקיף דחסד ב' דאמא ע"י הסוכה כנ"ל, שהוא חסד המתפשט אל הגבורה, וגם חסד ב' דו"א, א"פ ע"י הלולב, וא"מ ע"י הקפה. וכן עד יום ז', הכל ממעלה למטה, ולכך הוא מועד, לפי שאז יש אורות מקיפין, כי גדול אור המקיף, ולא כן בר' ימים שאחר יה"כ, שאין בהם מקיף אלא א"פ לבד, ולפי שאינן מחסד העליון, לכך הוא חול המועד, ולא יום טוב ממש.

פרק ב'

סוד הסוכה, מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי, בסוד דוד, שהוא בחי' המלכות, אמר זה, מכל: כי כל נקרא היסוד, והוא המלמד אותה, ומה שמלמד אותה הם ב' דברים, תורה שבכתב ותורה שבע"פ, שהוא ממשיך אליה הטפה מחו"ג דאבא, והיינו תורה שבכתב. ומאמא, דהיינו תורה שבע"פ. וזה מלמדי. והשכלתי: ע"י יסוד דו"א, שהוא המשכיל אותה כנודע, כענין משכיל על דבר, הגודם להיות המשכיל על דבר, שהוא המלכות. גם הוא יהיה לו חלק מאוד הנשפע, וז"ס

ע"י עשיית הסוכה, כי הרי חג הסוכות נקרא. וכן שבעת ימי הסוכה נקראו, ולא ז' ימי הלולב. א"כ נמצא, כי סגולת הימים אלו, נקשר עם עשיית מצות סוכה. וא"כ נמצא, כי אלו החסדים נמשכין אליה, ע"י עשיית הסוכה.

והענין: כי כבר בארנו, כי החסדים הנכנסים בה, ב' ימי הסוכה, הם המקיפים, כי הפנימים כבר נכנסו מקודם, ואז הוא סוד הסוכה, שאדם חייב לישוב בה כל ז' ימים אלו, כי הסוכה הוא סוד א"מ אל הנוק' (שכחי חסדים, ואנו בני מלכים, בני הנוקבא העליונה רחל, אנו עושין כנגדה, ויושבים תחת הסוכה, לקבל א"מ ההוא, וישאר אור מקיף זה, יסכך אלינו ויקיפנו מכל צדדים, ולכן ישראל היו מוקפים במדבר ב' ענני כבוד, כי כבר ידעת, כי כל הענן הוא מצד החסד, כמ"ש כי ענן י"י עליהם יומם, ואין יומם אלא החסדים. יומם יצוה י"י חסדו, ולכן ענני כבוד בזכות אהרון איש החסד, הם המקיפים של החסדים, והם ז' עננים מחסד עד המלכות כמבואר לעיל בסוד ז' ימי הסוכה.

להדח"ו ז"ל: ארו"ל, כי הסוכה סודה למתק הדינין ובוה נבין מחלוקת רז"ל (ב) חד אמר, סוכה דירת קבע בעינין. וח"א, דירת ארעי. והענין, שיש במלכות ב' בחי' אחר הנסירה, ר"ל ב' אלהים כחות הדינין שננסדו ונתחברו לה, וב"פ אלהים, גי' קבע. וסבד האי תנא, כי לזה בא המיתוק. ומ"ס שהמיתוק בא, להמתיק הה"ג דמנצפ"ך, שעולין ע"ה גי' ארעי. וא"ת מאי נפקא מיניה, אך הענין, כי מר סבר כיון שבא להמתיק הב' אלהים, שהוא סוד החיבוק, ובוה לבד די. ומד סבר, שאינו אלא מתוק מנצפ"ך, שהוא ענין הזווג.

מ"כ, סוכה גי' אלהים, ולפי שהסוכה רומזת בכינה, שיש בה שם אלהים, שבו ק"ך צדופים. וכי אמה, כל אמה בת ו"ט, הרי ק"ך טפחים. סוד הסוכה כי סוכה גי' כ"ו ה"ס, והם הויה אדני. והנה

עצמה שאמרנו בו, שהוא פחות מג', כי זה כל שיעור קומתה, כי ראשה מתחיל משליש ת"ת שבו עד רגליו, והם שם כל י' מדות שלה, לכן די במחיצות שיעלו עד י"ט, דהיינו ממלכות שבה עד כתר שבה.

וד' יוסי אמר, ולעולם אף כשהוא אור ישר, הכוונה הוא להמשיך אל הנוקבא, לכן אזלינן לקולא, וכשם שמלמטה למעלה י"ט שהיא שיעור קומתה, כך ממעלה למטה די ביי"ט כי הכל רומז אליה.

ואפשר ולא פליגי כפי הסוד, וזהו לפי שיש ג' מיני אור, במה שנמשך מיסוד אמא: יש בחי' אל הז"א, ויש בחי' אל הנוקבא. ויש בחי' לשניהן יחד. והנה ת"ק, דיבר בבחי' שלו לברו, דהיינו מלמעלה למטה. ובבחי' שלה לברו, ממטה למעלה. וד' יוסי דיבר, באומרו בבחי' שהוא לצורך שניהן יחד, וזהו בבחי' סוכה, הויה אדני שעולה כמנין סוכה, שהוא בחי' של שניהן יחד, וכיון שיש לה ג"כ חלק בבחי' זו, לכן בין מלמעלה למטה, ובין מלמטה למעלה, לעולם בעינין י"ט.

ומה שאמרנו שהסוכה שהוא למעלה מן אמא פסולה, היינו כשאמא שהיא הסכך, לא נכנסה כלל תוך הז"א, אלא היא למעלה מראשו, ואז היא פסולה, שאינה ראוי לדירת אדם דהיינו ז"א. וזה סוד שאין אדם דר בתוכה, כי ז"א נקרא אדם, שעולה מנין שם מ"ה, ואין דר בה, כי היא למעלה ממנו.

פרק ג'

ונבאר סוד הסוכה: כי הלא לעיל בארנו, כי ב' בחי' של החסדים הם: בחי' א' מן הז"א עצמו, וזה נעשה ע"י הלולב. ובחי' ב', הוא שלוקחת מן אמא עצמה. ושם בארנו, כי אלו החסדים נמשכין בה ע"י סגולת הימים עצמן הוא, כי הלא מי הגודם שימים אלו יהיה ימי חג וי"ט, ודאי הוא שהוא

רוחב הסוכה ד' ומשהו, נגד ד' אותיות השם, (א) ו"ק. וקוץ היו"ד הוא משהו, כי אינו אות שלם. וגבוה י', נגד הוי"ה דיחיד"ן, יו"ד ה"י וי"ו ה"י, יש בו י' אותיות. ויכוין ע"י שם זה שעולה חסד, לחבר הויה אדני, בסוד חיבוק הימין, הנעשה בסוכה.

והנה אמרו רז"ל ^אצל סוכה בעינין, ולא צל דפנות. היינו: כי הכוונה להביא מקיפי אמא, שהם צל סוכה, וצל דפנות מקיפי ז"א, אינו כ"כ בהכרח לכוין. כי בכלל מאתים מנה, וכשבאים מקיפי אמא הגבוהים ממקיפי ז"א, ועומדין עליהן מלמעלה. ממילא הוא שכבר נעשו הדפנות, ונכנסו מקיפי ז"א. לכך צריך לעשות הדפנות קודם לסכך. (ב)

לכן מאחר שא"א כלל לשום דין ליינק ממקיפי אמא, כי עולם חסד ורחמים, לכן הסכך בדבר שאינו מקבל טומאה. אבל מהדפנות דהיינו זו"ן, מסיימי קוצוותיהן יונקים ישמעאל ועשו, ומקבלין טומאה. וטעם היות סוכה גבוה מכ' פסולה, בסוד י' היות שבקומת ז"א בנקודותיהם, והם מלובשים תוך י"ס שהם הכלים, הרי כ'. ועד תכלית קומת ז"א יש השגה, אבל בבינה עצמה, אתר דקיימא לשאלה היא, ואין יודע מצל סוכה, ועיין בקונטרס מה שכתבתי אני חיים. סוכ"ה במלואו, סמך ו"ו כ"ף ה"ה, גי' רח"ל.

למהר"י ז"ל: סוד הסוכה, צריך לכוין בשם אהי"ה דיחיד"ן, ^(א)קס"א, לצד דדום. והסכך יכוין לשם קנ"ו, אלף הי יוד הה. בקרקע יכוין לשם קנ"ו ה"ב, אלף הה יוד הי. במזרח יכוין לשם קמ"ג, אלף הא יוד הא. בצפון יכוין קמ"ז, אלף

ה"א יו"ד ה"ה. במערב יכוין קנ"ב, אלף הא יוד הי. (נ"א אלף הה יוד הה). ותכוין, כי שמות אהי"ה אלו, עוליין תתקי"ד, ושם שדי במלואו גי' תתי"ד. והנה יש שם אל, ששרשו ג' יודין וא' שבשם אהי"ה. עוד יש אל, שהוא משורש שד"י. הרי ב' אל. ואל של הניקוף הם ג' אל, עם ו' אותיותיהן וע"ה, הרי ק', ותתי"ד דשד"י, הם תתקי"ד. ותתקי"ד דו' שמות אהי"ה הנ"ל, הם ביום זה.

וכמו שנכנסו בכל יום מאלו הימים, בין יה"כ לסוכות, כי ביום א' אחר יה"כ נכנס א' דאב"ג ית"ץ וכו', וביום ז' נכנס אות צ' במילואו, גי' תתקי"ד, הרי ג"פ תתקי"ד, עולה אלפים תשמ"ב. וכן עולה שם מ"ב ב' אלפים, ושם ר"ת ז' מאות, ומ"ב הנותרים ה"א עצמותו דמ"ב. כמשרו"ל שבכל יום מאלו הימים שבין יוה"כ לסוכות, נכנס אות א' עם החסד שנכנס, חוץ מאות א' שהיא כוללת כל השם כנודע. ולכלול כל החסדים, נכנס אות י' כנ"ל, עם החסד הגדול, שהוא חסד דכולהו יומא. והניקוף שלו א"ל של אל במלואו, נקרא היקף, שכן בגי' היקף. ובשאר הימים יכוין ביום ב', לאות ב' של אבגית"ן, וקר"ע שט"ן. וכעד"ו, עד צדי. ויגל פז"ק, פסוק ביומו, ואבגית"ן, ושקוצי"ת שניהן משמשים ביום ז', כי אבגית"ן כולו מנהיגו לשם מ"ב.

מיד אחר יה"כ, ישתדל בעשיות הסוכה, ויעשנה במקום נקי וטהור, ויזהר מדברים הפוסלים אותה כמ"ש דו"ל. וביום ד' שהוא ערב סוכות, יש להדבות בצדקה, והוא כי עתה עליות

גנחה

(ב) והוא כדעת לבוש ולא כדעת ב"ח שמכשיר בדיעבד וק"ל.

(ג) עיין בספד ל"א, שער עולם הבריאה, וכמ"ש בע"ה שער הנ"ל, ותבין הסדר של אהי"ה אלו, וגם בכוונת חנוכה.

(א) צ"ע שהוא נגד הדין דהא הלכתא סוכה צריך להיות ז' טפחים כמבואר בפוסקים ראשונים ואחרונים וכ"מ לקמן ועיין בטור סימן תרל"ד. ובדמב"ם פ"ד מהלכות סוכה

הוי"ה אדנ"י, זו"ן ביחד, הסוככים ומוקפים מאמא עלאה, לכן הוא מלא בוי"ו. אך סוכה חסירה, הוא א"מ אל הז"א לברו, אל הנוקבא לברו, כי סוכה בלא וי"ו, וע"ה, גי' אלהי"ם, וזה סוד המלכות הנקראת אלהים, המוקפת מאימא עלאה. או פי' אימא עלאה, הנקראת אלהי"ם, המסכת לז"א לברו. אך סוכה מלא, הוא חיבור זו"ן.

אבל לעולם כל בחי' סוכה, אינו אלא א"מ של בינה על הבנים. והענין, כי הלא יש בחי' זו"א שהוא גבוה מן הנוקבא, כי הנוקבא מתחלת מחזה ולמטה, אך משם ולמעלה, נמצא הז"א מוקף מאמא הוא לברו. גם יש בחי' זרוע זו"א המחבק את הנוקבא לברו, וימינו תחבקני, ושם הם ביחד בסוד זו"ן. וכבר נודע, כי החבוק הוא אור מקיף. וגם יש בחי' א"מ אל הנוקבא לברו מאחורי הז"א, וכמ"ש בע"ה, והרי הם ג' בחי'.

ונבאר עתה ענין הסוכה המסכת לשניהן, שהוא בחי' זרוע ימין דז"א, המקיף את הנוקבא. כי הלא באותו הזרוע ימין, יש בו בדאי אור המקיף אותו, והנה כשהוא מחבק את הנוקבא, נמצא מוקפת ומסוככת בו, והנה נודע זה שארו"ל, כי עיקר הסוכה הם ב' דפנות כהלכתן, וג' אפילו טפח, והוא ענין חיבוק הזרוע הנ"ל, והוא, כשהארס מחבק את אשתו, הנה היא עומדת פב"פ, ואז מתחבקת בזרועו. והנה בזרועו יש בו ג"פ, א' היא הפרק הסמוך לכתף, ופרק הזרוע עצמו, ופרקי של אצבעות. והנה כשארס מחבק, הוא מחבק בצד שמאל של נוקבא, עם פרק העליון של הזרוע עצמו, אחר כך כופף זרועו יותר, ומחבק האחור של הנוקבא, בפרק ב' של הזרוע, הרי הם ב' דפנות גמורים, ואמנם עוד כופף דופן ג' שהוא פרק היד עם האצבעות לברם, הנכפף ומחבק צד הפנים של הנוקבא, וזהו שתיים כהלכתן, ושלישית אפילו טפח, כי צד הפנים של הנוקבא אינה בחי' חיבוק כולה, דק בחי' שיעור טפח ממנה לבר, ד'.

רחל, הנקראת צדק, ויש לחלק הקופה לעניים. ויילך לטבול, ויכוין כונת הטבילה שנחבאר כבר. ויתקן הסוכה בשלחן מסודר בדרגלים, ומטה לשכוב בה. וישים שולחן בדרום, מגורה בצפון, והמטה ראשה למזרח, ורגליה למערב. וטוב להדליק ז' נרות, נגד ז' צדיקים הבאים בסוכה: אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן, דוד. ויכוין, כי כל עליות סוכות, הם בבחי' חסדים, בין בחסד זו"א, בין בחסד או"א, ובין בחסד א"מ, ובין בחסד ע"י. ודרך כלל יכוין בו ימי החג, שם ס"ג, הזכרים בצירי והנקבות בפתח, ויתפלל ערבית כמו בערבית דפסח. ואח"כ יבא לביתו, ויכנוס לסוכתו.

פרק ד'

ענין הסוכה, כבר נח"ל, כי סוד הסוכה הוא בחי' המקיפים של החסדים דאימא. והנה ראוי שתדע, כי הלא ארו"ל (י) כי כמה מיני סוכות הם: סוכת גנב"ך ורקב"ש וכו'. אמנם שורש כולם, הם ג' מוחין, וכנגדם הזכר בפסוק ג"פ סוכה, שנאמר בסכת חשבו שבעת ימים, כל האזרח בישראל ישבו בסוכת, כי בסוכות הושבתי וכו'. הרי ג"פ סוכת בכחוב, והוא, כי הלא מצינו בוהר ובתיקונים בחי' שונות, כי פעם אחד אומר, כי סוכה, הוא אמא עלאה דמסככא על בנין. ופ"א אומר, כי סוכה, היא מלכות תתאה. ופעם אחד אומר, כי סוכה חיבור זו"ן, הוי"ה אדנ"י.

אמנם סוד הענין הוא: כי לעולם סוד הסוכה, היא בחי' אור הבינה, המסכת על בנין. אבל מציאות סיכוך זה, הוא בא' מג' בחי' הנ"ל, והוא, בחי' א"מ אל המלכות לברו, ובחי' מקיף אל זו"א לברו, ובחי' א"מ לזו"ן ביחד. וכל ג' מקיפים אלו, הם מן הבינה, כי היא הסוככת ומקפת על הבנים. אמנם לטעם זה, ג"פ נזכר סוכה בזה הפסוק, ב' פעמים הם חסדים בסכת, והג' מלא בסוכות. כי ב"פ החסדים, הן נגד מקיף זו"א, וכנגד נוקבא לחודיה. אך בסוכת הג' מלא, היא נגד הזו"ן ביחד. והענין, כי סוכה מלא, גי' כ"ו ה"ס. פי': שהם

גם יש סוכה העשוי כמבוי מפולש, שצריך שיניח פס א' שיהיה בו טפח ומשהו, ומעמידו בצד א' בפחות מג' לדופן זה, ופחות מג' לדופן זה, ועיד"ז נכשר. והענין, כי הלא רחל, בין בהיותה עומדת אב"א או פב"פ, לעולם אין ניכר יציאתה, אלא בקו אמצעי כנודע, כנגד החזה. וכינה, הנ"ה דבינה נודע הוא, כי הם מתפשטות עד סיום רגלי ז"א, והנה הנוקבא היא בנתיים בקו האמצעי. ונמצא מוקפת ב' דפנות שהם נ"ה, והוא כנגד קו האמצעי באמצע, והרי הוא כמבוי בב' דפנות זו כנגד זו, והחלל בנתיים, ששם עומד האדם בתוכם, שהוא הנוקבא. ואמנם נקרא מבוי מפולש, אך דינו הוא שביא פס א', שיהיה בו טפח ומשהו ומעמידו וכו' כנ"ל, באופן שתהיה הפס זה מכוון בנתיים בין ב' הדפנות, ועי"ז נכשרת. וסוד הפס הזה, הוא סוד היסוד של אמא, שהיא כלה ונפסק בחוה דז"א, ושם ודאי הוא מובדל מנה"י דאמא עצמה, רק שהוא באמצע שתי הדפנות, והוא סוד הפס הניתן באמצע הדפנות בראש של מבוי, ובוה מוכשר.

אמנם זהו הפס שהוא היסוד, הרי שיעורו טפח. והענין: כי בטפח יש בו ה"ח או ה"ג כנודע, שהם ה' אצבעות שיש ביד, והוא שיעור הפס, הרי נתבאר צורת סוכה העשויה כמבוי שאינו מפולש, ע"י פס טפח. והענין: כי אותו אור של אמא אשר בתוך הז"א, יש כנגדו א"מ חוץ לז"א, ושם עומדת הנוקבא חוץ לז"א, ונמצא כי היא מוקפת מן אותו אור דאמא, בסוד מבוי שאינו מפולש כנ"ל. העולה מכל זה, כי הסוכה בכ"מ, הוא סוד א"מ של אמא, המסככת את הבנים. (מע"ח: צריך שיעשה הסוכה, באופן שיראו הכוכבים מתוכה, כי הכוכבים הם ניצוצי החסדים, שדומה לכוכבים. ועיין בכוונת ופרוס ויובן.) אמנם ענין סכך הסוכה שאמדו דז"ל, אם הוא למעלה מכ' פסולה. הענין הוא: כי הלא הדפנות של הסוכה, כבר בארנו, שהם ב' קוין של נ"ה דאמא, העומדים באורך הז"א מלמעלה למטה.

אמנם הסכך, הוא למעלה מב' קוין דנ"ה דאמא, והוא סוד ת"ת של אמא, שהוא הסוכך למעלה ע"ג ב' דפנות, שהם נ"ה. והנה נודע, כי חצי תחתון של ת"ת דאמא, הוא הכתר דז"א, והוא סוכך על הז"א, ומכ"ש על הנוקבא כנודע, והנה כתר לשון היקף וסובב וכוורת, כי הת"ת דאמא סוככת מלמעלה, בסוד סכך וגג הסוכה, והנה תחת סכך זה, עומדים זו"ן, וכל א' ארכה י"ס, הרי הם כ' ספירות, וסכך זה נמצא שעומד גבוה שיעור כ' אמא, כי למטה מסכך זה, יש כ' אמא, שהם כ' ספירות דזו"ן.

והנה עד כ' אמא, אדם ידע שהוא יושב בצל סוכה פי': כי הזו"ן אינם משיגים למעלה ממדרגתו, והז"א. הוא שם מ"ה, שהוא גי' אדם, וכן נוקבא נכללות בשם אדם, כנודע וכו' ונקבה בראם, ויקרא שם אדם. והנה אדם זה שהוא ז"א, אינו משיג למעלה מכ' אמא, שהוא למעלה מחצי ת"ת דאמא, ואינו מכיר האדם, באותו הסכך העליון למעלה מן הכתר, כי הוא גבוה למעלה מכ' אמא, שהוא למעלה ממנו, לכן שיעור הסכך עד כ' אמא ותו לא.

אמנם פי' מלת סכך הוא: כי כבר בארנו, כי הכתר כולל כל מה שלמעלה ממנו, ויש בו כללות כל מה שלמטה ממנו. גם ענין אחר, כי הרי הת"ת עצמו של אמא, בדאי שכל האורות שלה שמשם ולמטה, כולם עוברים דרך שם ודאי, א"כ נמצא, כי ת"ת של אמא אשר ממנו נעשה הכתר דז"א, יש בו כללות כל מה שלמטה, וכל האורות של מטה ממנו, כולם עוברים בה. והנה אודות של בינה הנכנסין תוך הז"א, כבר בארנו שהם ק' אורות, ק' ברכות, שהם ס"ג ומלוי ל"ז שהם גי' מאה, שהוא מקום המכוסה והמגולה, וכמבואר בסוד ששה בני לאה ע"ש^ה והנה כולם הם למטה מכתר דז"א, שהוא ת"ת דאמא, לכן הכתר הזה נקרא סכך, שהוא גי' ק', כנגד ק' אורות דבינה הנכנסין תוך ז"א, וכולם נכנסין דרך הכתר והסכך הזה, וגם כי כולם נכללין בו, ומניחים הרושם

(ה) שער הפסוקים פ' ויצא עמוד ע"א.

שאו רחל הנקראת צדק, עולה במקום הצדקה. ויזהר שלא לדבר בסוכה אלא בד"ת, כי מצות סוכה גדולה קרושתה, עד כי עצי סוכה אסורים בהנאה. ויהיו עניים מאוכלי שולחנו, כי חלק האושפיוזין צריך לתת לעניים, כי זה תאוות צדיקים, שעניים יאכלו חלקן. ויעמד על רגליו ויקדש, כמ"ש כבר בקידוש דפסח. ויברך לישיב בסוכה, והוי"ה זו נקוד סגול ביום א' דסוכה. ויברך שהחיינו. ואחר סעודה נכון ללמוד מסכת סוכה, וצריך לישן בסוכה, ואין לפטור עצמו כ"א באונס גדול, ומותר לשמש מטתו בסוכה.

שלהם בו, רק שזה האור של הסכך הוא בבחי' א"מ כנ"ל, והוא בבחי' הסוכה שהוא א"מ. שבעה ימי הסוכות, הזווג הוא בסוד ו"ק, חווג יום ש"ע הוא בבחי' היסוד, אחר שנכללין בו כל הו"ק, לכן היסוד ה' ח"ס הנזכר בזוהר בס"ת בזוהר פרשת בראשית ד"ט ע"ב, שחזרת להעשות בעת הזווג בחי' ה', כי הו"ק צוות שהם ב' גרפוי דא', והם סוד ב' יודין שבה, ומיטמדין ונכללין תוך ה' דא', ואינה ניכרת אלא ה' לבד, לכן הוא יום א'. אך פסח וסוכה הם ז' ימים שהם ו"ק. (צמח, הדח"ו ז"ל היה נותן בערב סוכות, הקופה לעניים, ואמר שאז מועיל הצדקה מאד, מפני

השער הכ"ט
שער לולב וד' מיניו,
ויחלק לח' פרקים:

פרק א'

ענין לולב ומיניו, הם ד' אותיות הוי"ה, וכולם בז"א, הנקרא הוי"ה, ואינם בנוקבא כלל, והיה זו היא בסוד ב"ן דההין, וכנגד ה' אותיות המלוי, בבחי' מלוי ההין דב"ן, הם סוד ג' הדסים, וב' ערבות, שהם ה"ח מחסד עד הוד, וכל הו"ק נוטלם הלולב, יסוד הנקרא כל, גי' יפ"ה, ה"ח הנ"ל, כל א' כלול מ', וניחנין לאתרוג הנקרא כלה, כל ה' הכלולה, והנה יחד יש בו ג' אותיות, נגד ג' הדסים, שהם חג"ת. (כי חג"ת כל א' יש בו ג' פדקין הרי ג' משולשים). וכל א' כלול מן הג', כי הם עבות, א"כ הם ג' של ג"ג הם ט', וכנגדם יו"ד וא"ו דלת מלוי המלוי של יחד דהוי"ה, הם ג' של ג"ג שהם ט', והטעם כי כל א' מהג' עבות, כלול משלשתן כנ"ל.

הה' ראשונה, בסוד ערבי נחל, יוצאין מנחל עלין, שהוא בכינה, והם נ"ה, דעד חמן אמא עד הוד אתפשטותה. והנה מלוי ה' זו בההין, ובהיותן ה' בסוד מלוי, הרי הם ב' ההין, נגד ב' ערבות. ובסוד מלוי המלוי, הם ד' ההין, כזה: ה"ה ה"ה. והם ב' נגד נ"ה דז"א, וב' דנוקבא, ונכללין אלו באלו כנדע, כי מכה נ"ה דז"א נעשין של נוקבא, לכן שרשם הם ב' ערבות לבד, דוגמת ההדס אע"פ שכללותן ט', אינו אלא ג' הדסים. ושורש ערבות אלו מנ"ה דכינה, ה' עלאה המתפשטת עד שם, ומגדלת נ"ה לז"א, וכן לנוקבא כנדע, לכן נרמזו בה' ראשונה שבשם כנ"ל.

ויו"ד הוי"ה, בסוד לולב יסוד, ומילוי היא ב' ויין, והם סוד ו"ק דז"א, הוא ה' ראשונה, וו"ק דנוקבא הוא ה' שנייה, וכולם בסוד הלולב, שהוא

(1) שעה"כ ענין סוכות דף ש"ו דרוש ה'

השרדה הכולל כל הו"ק. ואח"כ מלוי המלוי, הרי ד' וויץ, ו"ו ו"ו, והנה ב' ווי"ץ ראשונים כבר נת"ל. אך ב' וויץ של מלוי המלוי, הם סוד וויץ ועיריץ, שהם יסוד ידידיה דז"א, דכליל שיט בקרטיפא חרא, וגם הוא נקרא ו' זעירא. וכן יסוד ידידיה דנוקבא ו' זעירא תנינא של מלוי המלוי.

ה' אחדונה, אתרוג, מלכות, והוא במילוי ב' ההיץ ה"ה, והם סוד העטרה של יסוד דז"א, ונדע שיש לה בחי' חסד בפ"ע כנדע, שאע"פ שהם ה"ח לבר, עכ"ז יש בחי' חסדים אל יסוד, הנקרא כ"ל. ובחי' חסדים אל הנוקבא כלה. וב' ההיץ אלו, הם סוד החסד הבא אל המלכות ושניהן שהם החסד והמלכות, הם סוד ב' ההיץ של המלוי, ובסוד מלוי המלוי, הם ההיץ אחרות, ואלו הם כנגד המלכות לברה בהיותה נפרדת מז"א, היא אשתו, ואינה סוד העטרה. לכן העטרה רמוזו במלוי. והנוקבא נרמות במלוי המלוי, ויש בה ג"כ ב' ההיץ, שהם ב' הבחינות עצמן, הנוזרות בעטרה עצמה, שהם החסד והמלכות.

הרי כל סוד הלולב בשם הוי"ה פשוט, בסוד ו"ק דז"א, ובמילוי דב"ן, ובמלוי המלוי, לפי שכל כוונת הלולב, היא להמשיך החסדים לצורך הנוקבא, כנדע כי כל הגבורות ביום ר"ה, בסוד שמאלו תחת לראשי, וצריכין למתקם בחסדים, לצורך זווג ש"ע, לכן כוונת הדויה של הלולב ומיניו, בסוד ב"ן דההיץ שבמלכות. הד"ס גי' חיים, שהם סוד החיים הנמשכים מבינה לז"א, בחג"ת בגופא דיליה.

סוד ההר"ס, ג' אבות כנדע, אמנם לולב, גם הוא גי' חיים, רק שהוא סוד החיים הנמשכין מן היסוד הנקרא לולב אל המלכות. לכן ב' מינין אלו, הם גי' חיים. משא"כ בערבי נחל ופרי עץ הדר. ולפי שהחיים נמשכין מבינה לז"א הם יותר גדולים מן החיים הנמשכין מן היסוד הנקרא לולב אל הנוקבא, כי חיות הז"א הוא מאו"א, הנקראים חיים כנדע, אך חיות המלכות, מכללות הארת של החסדים אשר נשארו ביסוד, ומשם חיי המלך, לכן ההדס יש בו א' יתירה על הלולב, כי הדס ס"ט, ולולב ס"ח.

ובזה תבין, כי הבינה נקראת אלהים חיים, כי הם ב' חיים מאו"א. אך היסוד נקרא אל חי, כי הוא חיות אחת לבר, ממנו אל הנוקבא. לכן תדע, למה נקרא היסוד אל חי, דוגמת הבינה. הד' מינים, הם רמוזים בד' אותיות של שם, כי ג' בדי הדס, הם נגד י' ראשונה של שם, דאית ביה ג' קוצין: קוץ עליון וקוץ תחתון, וגוף הי', הרי ג'. ערבה, נגד ה' שבו, שיש בו ב' אותיות ד"ו, וכנגדן ב' בדי ערבה. ולולב נגד ו'. ואתרוג נגד ה'.

ולחיות כי כל הכוונה, להמשיך אל הנוקבא, ושם ב"ן הוא הנוקבא, לכן הד' מינים הם רמוזים בשם ב"ן. כי ג' בדי הדס, נגד יוד מלא, שיש בו ג' אותיות, ומלוי המלוי הם ט' אותיות, לכן צריך ההדס שיהיה משולש, שהם ג' של ג"ג. וגם בדי ערבה נגד ה"ה במלואו, הם ב' ההי"ן, והוא שנחל שבבינה שהיא ה"ה, עד הוד אתפשטותא, לכן נקרא ערבי נחל, כענין מנחל בדרך ישתה על כן ידים ראש, כי יעקב קטן הוא ו' זעירא שבתוך ה', שאין לו ראש, ואחר שיונק מן הנחל, מרים ראש, ונעשה ו' עם ראש, ומיעקב נעשה ישראל, שהם אותיות לי ראש. לכן ב' בדי הערבה, הם נגד ה' במלואו, וגם מלוי המלוי הם ב' ההיץ אחרונות, שהם נ"ה דאמא ממש המתפשטים בו. והלולב ב' ווי"ן, שהם היסוד והדעת כנ"ל. והאתרוג נגד ה' האחרונה, והם ב' ההיץ שהוא מלכות שבו כראמון, וה' המלוי היא המלכות עצמה, שהוא הנוקבא.

צמח: אופן קשירת הלולב עם מיניו, תשים ג' הדסים, א' בצד ימין, וא' בצד שמאל, וא' באמצע. והלולב תקח אותו השרדה נגד פניך, כי צד הימין שלו הוא לימינך, והשמאלו לשמאלך. ואותו בדי הדס שתשים באמצע, תטה אותו לצד ימין, כי כבר ידעת כי הלולב הוא היסוד, המושך מן דעת דרך חוט השרדה, והבר ימין הוא חסד, והבר שמאל הוא גבורה, והבר האמצעי הוא ת"ת, כי היא מטה כלפי חסד, לכן תטה אותו אל הימין, וידעת כי ג' הדסים הם נגד חג"ת. וב' ערבות הם נ"ה, ותשים א' בימין, וא' בשמאל. כך שמעתי מהר"ן, שאמרו בשם הרח"ו, שאמר בשם מורי זלה"ה.

פרק ב'

ו'ונבאר סוד הלולב ד' מינים מה ענינם, הלא נדע, כי הוא דומז לר' אותיות הויה, והנה נודע אצלינו, כי ה' אחרונה שבשם, הוא סוד מלכות דז"א, שהיא העטרה שלו, ואינה הנוקבא ממש, כי לכן ה' רבוקה בשם, ואינה בפ"ע. אך הנוקבא, הוא ארני, או אלהים. וז"ס האתרוג, שדומז נגד עטרה דז"א, ונקרא פדי עץ הדר, שהיא עטרה הנקראת פדי של היסוד, הנקרא עץ הדר, כי היסוד נקרא עץ, ונקרא הדר, כנזכר פדשת תצוה, ברבי נהודאי סבא, כי היסוד הוא הרוד הגוף, כי הסדים אין לו זקן, אין לו הידוד. לכן אל תתמה, אם תמצא בזהרר כי האתרוג הוא היסוד, או אם הוא המלכות, כי הכל אמת, שהוא בעטרת היסוד, לכן אין דאוי להפריד את האתרוג בעת נטילתו מן הלולב, דק ב' ידיו סמוכות זו לזו, כי סוד העטרה רבוקה עם הז"א, ואינה נפרדת.

וז"ס הנוכר ברקאנטי (מובא בב"י הלכות לולב, סימן תרנ"א, ע"ש באורדך) על אותו חלום של אותו חכם, שהיה מפריד האתרוג מן הלולב, והראהו בחלום, שהוא מרחיק ה' אחרונה משאר אותיות השם.

נמצא כי כל ר' מיני הלולב, הם בז"א עצמו הנקרא הויה, ואינם בנוקבא כלל. והנה עכ"ז צדיק ליטול האתרוג בשמאל, כי הנוקבא בשמאל, ומשמאל אחיא, אבל יחבר את שניהם יחד כנ"ל, כי הלולב עצמו הוא בחי' היסוד, שהוא נמשך דרך חוט השדרה, והו שאמרזו בלולב שדומה לחוט השדרה. לכן בתחתית הלולב בסיומו, שם הוא חיבור האתרוג עמו, בעת הנטילה, במקום שמסתיימין ההרס והערבה והלולב, כי שם הוא בחי' העטרה.

וכבר ידעת, כי היסוד הוא עולה עד למעלה, בסוד יוסף, ויורד עד למטה בסוד בנימין, כנזכר בהיכלות דפדשת פקודי. ולכן הלולב גדול מכולם, מן ההרס והערבה, כי היא עולה עד המוח, ליטול משם טפה זרעית, בסוד משכיל לאיתן האזרחי, כנזכר בסבא דמשפטים.

ו'ג' בדי הרס, דמוזין לג' אבות, שהם חג"ת, ולפי שכל א' כלול מג', לכן יהיה הרס כשר, שכל בר בכר יהיה כלול מן ג' עלין. ובי בדי ערבה, הם נ"ה. והרי נמצא בר' מינים שבלולב, הם ז"ק ז"א, שהם חג"ת נה"י ועטרה.

וסוד הענין: כי הלא החסד שאנו ממשיכין לנוקבא ע"י הלולב, הם מבחי' החסדים המתפשטים בז"ק דז"א, ולא מן החסדים שבדעת עצמן דז"א. והנה ר' מיני לולב, אינם הז"ק דז"א עצמו, דק ז' בחי' ז' החסדים המתפשטים בהם כנ"ל. ואמנם כדי להאיר מהם אל המלכות, אנו צדיכין להמשיך להם בעצמן, אור עליון מן השרשים שלהם, שהם החסד שבדעת דז"א, ואחד שהם יקבלו ההארה משם, או יוכלו הם לתת הארה אל הנוקבא. וא"כ נמצא עתה, כי סוד הלולב ד' מיניו, הם ז' בחי' חסדים המתפשטין בז"א, מחסד עד המלכות שבו, ואלו ז' בחי' אנו מנענעין אותן, ומעלין אותן עד השורש שלהם, שהוא בדעת דז"א עצמו, וע"י נענועין הוה, הם מקבלין הארה משם, ואז אנו מודידין הארה מהם אל הנוקבא.

אמנם סוד הורדת הארה זו אל הנוקבא, היא כי כאשר תנענע ותוליך ותביא הלולב כנדע, תכויך להמשיך את סוף הלולב והרס וערבה ואתרוג, במקום החזה שלך, לכן כשתנענע ותוליך את הלולב כנגד המזרח, תכויך בעת הבאתו שתגיעו ותביאנהו עד החזה שלך. וכן כשתוליכהו לשאר הרוחות, או נגד מעלה ומטה, שתמיד בעת הבאות, תגיע ותביא עד החזה שלך, כי שם הוא מתחלת פרצוף דחל כנדע. והארס המנענע את הלולב, הוא רוגמת הז"א עצמו, והלולב ומיניו הם החסדים המתפשטין, והוא מנענע ומעלה אותן עד דעת, שיקבלו משם הארה. וכאשר יורדין תכויך שכל אותן החסדים שהם מכים בחוה, ויוצאה משם הארה שלהם, ונוחין על ראש דחל, שמתחלת מן החזה ולמטה, וניתנין בה החסדים הפנימים. ואע"פ שנטילת לולב ניטל אחד העמידה, שאז הוא פב"פ, עכ"ז נדע הוא, כי בעמידה ראשונה או בחזרה שלה, אינה עולה יותר

(ז) עיין בפירוש מעה"ס הקדמת ת"ז אות קמ"ה. (ח) הקדמת ת"ז אות ל"ו דפו"י דף ב:

למעלה מן החזה שלו, רק בתפלת מוסף כנודע. להרח"ו ז"ל, דע, כי ה"ח שבדעת התחתון, המתפשט בו"ק דז"א, יש בהן בחי' א"פ וא"מ. ופנימים הם ז', שהם ה"ח וכללות הארתן ביסוד, ויש שם כללות חסדים אחדים. ועד"ו חודרים להכלל כללות יותר במלכות, שהיא עטרת היסוד. והדי הם ז' בחי' פנימים, ואלו הם המתפשטין למטה, בחג"ת נצח הוד יסוד מלכות דזעיר אנפין עצמן. וכנגדן יש ז' חסדים אלו בדעת עצמו, והם שרשים לשבע ענפים אלו המתפשטין, והם נשמה להם, כנוכר בחיקונים שהדעת נשמת הת"ת, כי בדעת שרשים של ז' תחתונות, הנכללין כתפארת, שהוא הגוף דז"א, ואין גוף לכדו נקרא ז"א, אלא עם כל בחי', זרועות ושוקים ויסוד.

והנה שכעה קצוות העליונות שבדעת, הנקרא שרשים, הם ו' צירופי יה"ו, הנזכר בספר יצירה, שבהם נחתם העולם, והיינו ו' קצוות זעיר אנפין הנקרא עולם, שהם ו"ק של ימי הבנין, והדעת מחיה אותן, כשמתפשט בהם, בסוד ו' צרופים הנ"ל. וטעם היות כל צירוף מג' אותיות אלו, כי כל אחד מג' מוחין כלול מג', ומכ"ש הדעת המכריע, שצריך שיכלל מג' מוחין, שכיון שהוא נמשך מו"ק דאבא ואמא, יש בו ו"ק, וכנגדן ו"ק שבדעת, שהם שרשים, יש ו' קצוות חסדים תחתונים, המתפשטים בו"ק דזעיר אנפין עצמו, והם ג"כ ו' צרופים יה"ו הנ"ל ממש, והם ח"י אתוון בדעת, וח"י בחסדים המתפשטים בגופא, וכיסוד ח"י, יען שמקבל הארת כל ו' צרופים הנ"ל, לכן נקרא יסוד ח"י.

ועדיין נשאר עטרת יסוד שהוא מלכות דזעיר אנפין עצמו, והיא בחי' ה' אחרונה שבכל צרוף יה"ו, ועמה נשלם כל השם, ונעשה הויה שלימה, ואמנם עיקר הפי', כי ה' זו שבסוף ו' צרופים, היא רחל שמקבלת מכולם, ומתפשטין להאיר בה, ואין נכנסין בה הארת השרשים, רק השרשים מאידין בחסדים המתפשטים בו, והארה המתפשטת נכנסת בנקבא, ואז נקראת שלימה. והב' פי' האלו הם, א' כי עטרה שורש דחל.

והנה ו' צרופים אלו הם ג"כ במילוי, כמו שנחלקים בבחי' הצירופים יה"ו בחסד, והוא

בע"ב, קו ימין, וכן נצח. ס"ג, בגבורה והוד. מ"ה בת"ת וביסוד. וכמו שכל צרוף הוא שלשה אותיות, לרמוז לשלשה מוחין הנכללין בו, גם בכל אות מיה"ו, יוצא ממנו שם א'. נמצא כי בחסד, יש ג' שמות יה"ו. ובגבורה הו"י, וכן בו"ק. אך ההפדש, כי יה"ו שבחסד, גובר בו קו ימין, לכן מלוי ע"ב. הב' ס"ג. הג' מ"ה. ועד"ז כל הו"ק. וחסד של מלכות הב', יה"ו כולן בההין, כי שם ב"ן במלוי.

וכמו שכתבתי בחסדים הפנימים כן הוא במקיפים, שיש בחינת החסדים המקיפים בדעת, ועד"ז מתפשטין בו"ק דז"א. אמנם הפנימים בין בדעת בין בהתפשטות, הם הו' צירופים הנ"ל. אך המקיפים נחלקים לג' בחי'.

ותחלה נבאר בחי' עליונה שבדעת, ובחי' המקיפים דחסדים, נקרא א"ל, לפי שא"ל במלואו גי' הקף. והנה נח"ל, כי יה"ו בחסד הפנימים, במלוי ע"ב ס"ג מ"ה, ואלו גי' יה"ו בפשוטן, הם גי' ס"ג א', שיש י"י א"י גי' א"ל, וגם גי' יודי"ן דיה"ו גי' א"ל עם כולל. והענין, ששם יש שם מ"ה, שבו גי' אלפי"ן, שהם גי' שמות אהי"ה, ואהי"ה גי' יה"ו. נמצא שהפנימים יה"ו, והמקיף אהי"ה, כי כל מקיף סוד נוקבא, סוד אהי"ה, רק שהוא מאלפי"ן דמ"ה עצמו. וגי' אהי"ה כולן ביודי"ן, לפי שהן בחסד, וכללות גי' נעשה מהם ס"ג, ומהם יוצא א"ל ע"ד הנ"ל ייא"י דס"ג. ובגבורה היא א"ל, גי' אהיה דההין, היוצא מגי' אלפי"ן דמ"ה ע"ד הנ"ל. ות"ת א"ל, מגי' אהי"ה דאלפי"ן עד"ז. ובנצח, דאשונים ביודי"ן, וב' באלפי"ן, כי הוא קו ימין, גובר בו בחי' הראשונה ביו"ד, ולפי שהוא יונק מת"ת, לפיכך ה' שניה באלפי"ן. ובהוד קו שמאל, הא' בההי"ן, והב' באלפי"ן, לפי שיונקת ג"כ מת"ת. וביסוד הא' באלפי"ן, כי גם הוא קו האמצעי, והב' בההי"ן, כי הוא בחי' ההי"ן. ודע, שכל א' מהחסדים פנימים המתפשטין למטה, נמשך עמו צירוף הלבוש שהוא סוד תבונה, והוא אהי"ה באלפי"ן, וכן בכל קצה. נמצא כי י' שמות אהי"ה באלפי"ן, לכושים לו' חסדים המתפשטין בו"ק דז"א.

פרק ג'

ועתה נבאר, למה צריך כל אותן הנענועים. והענין, כי הלא הם ו' נענועים לד' קצוות ומעלה ומטה. ובכל נענוע והולכה מאלו הו', אנו מחזירין ומביאין אל המלכות העומדת בחזה דז"א כנ"ל. אמנם נענועין עצמם הלא בארנו, כי כוונת הנענועים הוא, להמשיך הארה מן הדעת דז"א, אל החסדים המתפשטים בז"א. וכבר בארנו במקום אחר, כי כמו שאנו אומרים, שהחסדים המתפשטים הם ה"ח מחסד עד הוד, אחר כך יש בחינה אחרת שהוא כללות הארת ה"ח אלו המתקבצין ביסוד, והנה הם ו' בחינות. כך ממש למעלה בדעת דז"א, כי יש שם ה' חסדים, ועוד יש תחתיהן הבחינה הכוללת את כולם. כי אם לא היה כך בשרשם למעלה במקום הדעת, האיך היה למטה ביסוד ז"א, כללות הארת ה"ח

נמצא, כי ו' בחי' החסדים הם בדעת דז"א, והם סוד ו' קצוות העליונים שיש בדעת דז"א, ונדע כי שורש הו"ק, הם כולם למעלה בדעת, וזה שאמרו בתיוקנים, כי הדעת הוא נשמת הת"ת. ופי': כי בדעת יש בה ו"ק, שהם שרשים אל ו"ק שבגוף, הנקרא ת"ת, כי הת"ת אינו הגוף עצמו, רק עם בחינת ו"ק. והנה נמצא, כי הו' נענועין שאנו עושין, הוא נגד ו"ק הנ"ל שבדעת, להמשיך הארה משם אל הלולב וד' מינים הו"ק תחתונים כנ"ל. ועתה נבאר, ענין ו"ק שבדעת מה הם. הנה דע, כי סדר הנענועים לו"ק הם: דרום, חסד, צפון, גבורה, מזרח, ת"ת. מערב, יסוד, שבו מתערבין כל הארת החסדים, וכללותן אחר תערובתן, הוא הנשאר ביסוד כנודע, ולכן נקרא מערב. מעלה ומטה, הם נ"ה, וכן תמצא כתוב בתיוקנים בפירוש, והענין, כי נ"ה הם סוד שחקים ורחיים העליונים, הטוחנין מן לצדיקים, והם ב' רחיים זה על גב זה, והעליון נקרא נצח, ותחתון הוד. גם הסוד הוא במה שידעת, כי יעקב ורחל כשמזדווגים, זה בנצח וזה בהוד, ואז יעקב אתי על רחל, לכן נקרא נ"ה מעלה ומטה. גם הענין במה שידעת, כי הם סוד שתי קרנים, והאחת גבוהה מחברתה, לכן הנצח נקרא עליונה וגבוהה, והוד נקרא תחתונה.

גם זה סוד הרמזו בהיכלות פרשת פקודי, כי ב' היכלות הם נ"ה, היכל עצם השמים והיכל נוגה, והנה ראוי היה שיהיו סמוכים זה אצל זה, ועל כל זה אינו כן, רק היכל נוגה אשר הוא כנגד הנצח, למעלה מהיכל עצם השמים שהוא הוד.

וא"כ, צריך שתוליך הלולב בדרך זה: תחלה לדרום, ואח"כ לצפון, ואח"כ מזרח, ואח"כ מעלה, ואח"כ מטה, ואח"כ מערב, הם ו"ק ממש, חג"ת נה"י. ואחר שנענע בהוד, שהוא בחינה אחרונה שבה"ח שבדעת, אח"כ תנענע ביסוד הנקרא מערב, על שם שאין לו בחי' בפני עצמו, רק תערובת החסדים העליונים והארתן בו, ולכן נקרא מערב, ולכן תמיד רוח מערבי באחרונה מכולם.

אמנם נודע, כי ג' מוחין יש ברישא דז"א, והם חב"ד, ומבואר אצלינו, כי הדעת כלול משלשתן, כי הוא מכריע ביניהן, לכן יש בו כללות ג' מוחין. ובפרט כי אפילו כל אחד כלול משלשתן, מכל שכן הדעת לטעם הנ"ל, ואנו צריכין להמשיך הארה מכללות הג' מוחין, שהם בדעת דז"א.

ולכן הסוד נענועים הוא, שתחלה תנענע ג' נענועים נגד דרום, ותכוין בג' הולכת הנענועים ההם, להמשיך מבחינת הדרום שבדעת, שהוא מבחינת חסד כנ"ל. ולא תעשה ג' הולכות רצופים, ואח"כ ג' הובאות. רק הולכה, ואחר כך הובאה, הולכה והובאה, הולכה והובאה. אח"כ תוליך אל צפון, ותעשה ג' הולכות וג' הובאות. כנ"ל גבי דרום, ותכוין להמשיך מג' מוחין הכוללים בגבורה שבדעת, להמשיך אל נוקבא בחזה. וכן תעשה עד שתגמור כל הו"ק הנ"ל, ואז הם ח"י נענועים, כנגד ח"י עולמות, שהוא יסוד סוד ח"י כללות המוחין, הג' שבכל קצה מן הו"ק כנ"ל, לכן נקרא היסוד חי, כי מקבל משם, וכנגדו הם הו"ק תחתונים. הרי נתבאר היטיב סדר נענועין, וכוונתן.

ועתה נבאר כוונתן, בסוד השמות, כי הלא נודע, כי הג' מוחין הנ"ל שהם חב"ד, הם ג' אותיות יה"ו, י' חכמה, ה' בינה, ו' דעת כנודע. וכל קצה מן הו"ק כלול מג' מוחין אלו, ולכן בכל קצה וקצה יש בו שם א' של יה"ו, רק שאינן דומין

זה לזה. והענין, הוא סוד ו' צרופים שיש ביה"ו, לכן כשתכוין בדרום לצרוף יה"ו. ולצפון, הו"י. ובמזרח וי"ה. ובמעלה יו"ה, ובמטה, הי"ו. ובמערב וה"י.

וסוד הענין, שאע"פ שכל א' מהו"ק כנ"ל, הוא כלול מכל הג' מוחין, שהם ג' אותיות יה"ו, עכ"ז אינן שוין, כי החסד מקבל מוחין אלו באופן אחר, כי כיון שהוא חסד קו ימין, לכן אות י' גובר בראש כולם, והוא צירוף יה"ו. ובצפון, גובר אות ה', כי זה קו שמאל, והיא הו"י. ובמזרח, קו אמצעי שהוא ו', גובר אות ו', והוא וי"ה. אך בנצח שהוא מעלה, והוא ג"כ קו ימין, גובר גם כן אות י' כמו בחסד, ולכן צירופו יו"ה. אבל הוא משונה מן חסד, כי החסד ה' קודם לו' סדרו האמיתי, גבורה קודם לת"ת, שהוא ה' על ו'. אך בנצח, אות ו' על ה', כי תפארת גובר על הגבורה, לפי שנצח יונק מן התפארת, וגובר בו בחי' תפארת. וכן ההוד קו שמאל, וגובר ומתחיל בה, שהוא הי"ו, אך להיותן שאין דין גמור אינו גובר שלא כסדרן, לכן י' שהוא חסד הוא על ו'. אך גבורה צפון, שהוא דין גמור, הכל הוא למפרע, כי לא די שמתחיל בה, רק שאפילו הו' שהוא ת"ת גובר על י' שהוא חסד. אח"כ מערב שהוא יסוד, כיון שהוא בקו אמצעי, גובר בו אות ו', אבל להיותה יותר דין מן ת"ת, לכן ה' גוברת על י'.

הרי נתבאר כל הצדופים שיש בו"ק עליונים שבדעת, וכן רוגמתן הן בו"ק תחתונים, כנוכר בתיקונים, ובהם נברא העולם בו' צרופים אלו. ואמנם אנו ממשיכין מג' אותיות יה"ו אלו בכל צירופיהם, עד החזה דחל, ה' תתאה, ואז נשלם שם הו"ה.

אבל עדיין צריך לבאר, כי אלו הצירופים של יה"ו, תכוונם במלואם, כי בדרום תכוין כי יה"ו, יו"ד ה"י וי"ן. (א)

ובצפון במלוי ס"ג, יו"ד ה"י וא"ו. ובמזרח באלפין, יו"ד ה"ה וא"ו. ובנצח ביודי"ן, יוד ה"י וי"ו. ובהוד בס"ג. וביסוד באלפין, יו"ד ה"א וא"ו. ובכל ספירה תנקד כפי אותן ספירות דהיינו חג"ת נה"י, סגו"ל, שב"א, חול"ם, חירק, קבוץ, שורק.

ענין הלולב ונענועיו, שהוא להמשיך אור משודש החסדים שבדעת דו"א, אל החסדים המתפשטים בו, להוסיף עליהם אור גדול משרשם שבתוך הדעת, כדי להאיר ממנו אל רחל. ולפי שהמוחין הם ג' חב"ד, וכל אחד מהם כלול משלשתן, לכן אנו מנענים ג' נענועים לכל רוח, נגד ג' אותיות של יה"ו.

מהחבדים: מעלה, יה"ו בניקוד קמץ פתח קמץ. מטה, שבא צירי צירי. דרום, כולו פתח. צפון, כולו שבא. מזרח, כולו חולם. מערב, שבא קמץ חולם עד כאן.

והנה ביום א' של סוכות, אנו ממשיכין מן החסד שבדעת, אל החסד המתפשט בו, וכן ביום ב', מן שורש החסד של הגבורה, אל החסד המתפשט בגבורה שלו, וכן כל הו'. ואם כן לפי זה, היה ראוי לנענע בכל יום לרוח אחד לבר, דהיינו יום א' לרוח דרום, שהוא החסד. יום ב' לרוח צפון, שהוא גבורה, וכן כולם. אלא לפי שגם כל אחד מהחסדים, הוא כלול מכל החסדים, לכן אנו מנענעים בכל יום, לכל רוחות, להמשיך אור מכל הבחי' שבו. ובהלל אנו מנענעין בארבע מקומות: בהודו ליי"י פעם אחד, שלושה נענועים לכל רוח, לכל ששה רוחות, הדי ח"י נענועים. (מכל הבחי' שבו) ובאנא י"י הושיעה, ב' פעמים, שכופלין אותו. ובהודו ליי"י בסוף, פעם אחד, הרי ע"ב נענועין בכל יום בהלל, מלבד פעם ראשונה כשאנו מברכין על הלולב, מ"כ.

(ט) (וצ"ע, שהרי בתיקונים אמרינן ח"י, ח"ל,

תגהח

(א) צמח: ותכוין הי במלוי יוד דע"ב, בהגיעך לחזה, ועם יוד ה"י וי"ו, עושה הו"ה דע"ב וכן בכלום.

(ט) תקו"ו תקונא שחיחאה עיין בפירוש מעלות הסולם אות נ'.

למזרח שהוא הת"ת, ואח"כ למעלה שהוא נצח, ואח"כ למטה שהוא הוד. כי להיות השפתים שהם זה למטה מזה, ואינן ב' ירכין ממש שהם זקופים, אלא השפתים שהם זה למעלה מזה, שהם השוחקים מ"ן למעלה, זה למעלה מזה, לכן הנצח הוא מעלה וההוד מטה.

וכיון שהכונה בנענועו ההיא, להמשיך מן הדעת העליון, אין להפוך הלולב בראשו למטה, ואין בנענוע למעלה, לבנענוע למטה, אלא בהיות זה מעט למטה מזה, אבל לעולם דאש הלולב צריך שיהיה למעלה, ואח"כ צריך לנענע למערב, שהוא היסוד, שבו מתערבין כל האורות יחד.

והנה הלולב רומז אל היסוד, והוא המושך הטפה מן הדעת דרך חוט השררה, ולכן צריך שיהיה הלולב טפח אורך על ההדס וערבה, כי כן הדעת הוא טפח למעלה מחג"ת. ואתרוג הוא כנגד המלכות שבו, ולהיות בחי' נוקבא, אף שהוא בו, אין קושרין אותו עם שאר המינים, והוא העטרה שביסוד שבו, דהיינו מלכות שבו. ("חשארז"ל, אתרוג זה הקב"ה וכו', לומר כי כל המינין, ואף האתרוג הם בו, ואנו מנענעין הלולב כנגדו, ומביאין אותו אל החזה, כי שם נגד החזה מאחוריו יוצאת רישא דנוקבא, כי כל הכוונה להמשיך האור לרחל כנ"ל. וכיון שכוונת הלולב להמשיך מן הדעת, לכן אמרו רז"ל, קטן היודע לנענע, אביו צריך לקנות לולב, כי כבר יש בו כח להמשיך מן הדעת.

סוד הלולב ואתרוג הדס וערבה, הנה כוונות אלו הם, להוריד בחי' ה"ח אל הדעת בז"א עצמו, ולהאיר מהם אל הנוקבא כנ"ל. והנה גם ה"ח אלו, יש בהם ב' בחי': שהוא א"מ, וא"פ. והנה א"פ נחלק לו' מדרגות, כנ"ל בסוד ז' ימי סוכות, כי מחסד עד מלכות הם ז' בחי' חסדים פנימים, לכן ז' ימים הם נטילת לולב. ואע"פ שבכל יום ויום, אנו נוטלין לולב, להמשיך החסדים כמ"ש בע"ה, עכ"ז אינן נכנסין בו רק חסד א' לבד, ביום א' נכנס בחסד שלה, יום ב' בגבורה וכו', עד יום ז' נכנס הארת כללות ה"ח במלכות שבה, ונשלמו אז

וצריך להיות ד' זמנין ח"י, חד בנטילת לולב, וחד באנא י"י. ותרין אחרנין בהודו לי"י תחלה וסוף וכו'. גם דף מ"ח, ואינון ח"י נענועין, בנטילת לולב ח"י זמנין, תרין זמנין בהודו תחילה וסוף, ח"י באנא י"י כו'. ואינון תליין מן ד', דאיהו שכינתא, וצריק בה אתקרי וכו'. משמע דד' זמנין עם נטילת לולב, וכפי מקובל בידינו בדברי אר"י ז"ל, כי ההלל היא במלכות, וכן הלל גי' ארנ"ה, וא"כ מהראוי היה כי כל ד' פעמים ח"י יהיה בהלל, שהוא בה, ולא בנטילת לולב, דלא שייך בה, והדברים צריכין תלמוד עד יערה עלינו וכו', ועיין בריש תיקונים תירוץ ע"ז בשם הימין ע"ש.

והכוונה בענין שאמר הכתוב, יומם יצוה י"י חסדו, ולא אמר יום, אלא יומם, שהוא הולך עם כולם, וזהו יצוה, כשאמרו"ל כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה, שהוא לשון חבור, שמחבר החסד ומצוה לכולם, לכן אנו מנענעים בכל יום ע"ב נענועין בהלל, להמשיך אור החסד עם כולם, וגם ביום ראשון להמשיך אור החסד שבו, עם כל הבחי' שלו, שהוא יומא דכולהו, דכליל לכולהו. והנה הלולב הוא רומז אל היסוד, שהוא ו' זעירא, וגם רומז אל הדעת, שהוא ג"כ בחי' ו"ו, והוא רומז לשררה, והוא המעורר ומוציא טפה מן הדעת דרך חוט השררה עד היסוד, ומוציא אותו לחוץ, לכן עיקר הברכה הוא על נטילת לולב, כי הוא העיקר שמוציא האור מן הדעת אל ה' חסדים המתפשטין, והוא המעורר כל איברי הגוף לענין זה. ומבשרי אחזה אלוה.

והנה ג' בדי הדס, הם כנגד האבות חג"ת, ולפי שכל אחד מהם כלול מג', צריך שיהיה הדס משולש, כי הם ג' של ג"ג, והוא דומה לעינים, כי האבות הם עיני העדה, והערבה הוא נגד נ"ה, לכן צריך שתיים, שהם כנגד נ"ה, ב' ירכין כאמור. והוא דומה לשפתים, כי כמו שיש' בגופא, כך יש בראשו לחודיה יש בו י', וח"ג שבי' שבראשו הם העינים, ונ"ה שבראש הם השפתים.

וכן בסדר הנענועים צריך להתחיל מן הדרום שהוא חסד, ואח"כ לצפון שהוא גבורה, ואח"כ

התפלה, בהיותך בביתך בסוכה עצמה. ואח"כ שאר הנענועים והקפה, יהיה בבית הכנסת. ויותר טוב לברך אחר העמידה קודם הלל בהיותך בסוכה, אך מפני הרואים תעשה כנ"ל.

ענין הנענועים: הם ארבע נענועים תוך ההלל, חוץ מן הראשון, שהוא בברכת על נטילת לולב. וכל נענועים מאלו הדי', יהיה שלם בכל פרטיו, כמו נענוע הראשון של הברכה. אמנם סוד הדי' נענועים אלו בעת ההלל הוא, שתכוין, כי הלא בכל פעם יש בו ח"י נענועים כנ"ל, והנה ד"פ ח"י הם ע"ב. וכן בהודו ליי"י הראשון פעם א', ובאנא ייי"י הושיעה נא בכל ב"פ, ובהודו לה' שהוא בסוף המזמור, הרי ד"פ ח"י, שהם גי' ע"ב.

וסוד הענין, כי הלא בארתי לך, כי בכל יום נכנס חסד א', וכבר הודעתך בסוד יומם יצוה ה' חסדו, כי חסד הראשון הוא הולך ומתפשט עם כולם בכל יום, וז"ס הדי' נענועים של הלל, גי' ע"ב כמנין חסד, לרמוז לחסד הראשון, שהולך ומתפשט עם כולם, כל יום ויום כנ"ל.

כוונת לולב, יכוין שעולה גי' חיים, וכשמנענע, אל יגע ראש הלולב לכותל, וישאר מקום חלל בין הכותל לראש הלולב, וזה החלל הוא בתוך המקיף, ומפני זה הוא אהיה הויה אהיה, גי' חיים, כזה: יהו"ה י' עשרה, ה' צורת ב' וויין וי', גי' כ"ב, הרי ל"ב. ו' הרי ל"ח, וה' אחרונה ג"כ ציורה כנ"ל הרי ס', וח' אותיות שבשם גי' חיים. ובברכת לולב, יכוין הוי"ה אדני בכל יום, ובברכת סוכה יכוין אהיה בכל יום, ויכוין בכל יום ניקוד המיוחד, סגול שב"א וכו'.

להר"ר יוסף מערבי, ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר, זה אתרוג. כפות תמרים, זה לולב. ענף עץ אבות, זה הדס. ערבי נחל, זה ערבה. הנה רשב"י פי' בזוהר, שהם רמזים לחג"ת

תנח

ז' בחי' החסדים הפנימים, וזהו ע"י נטילת הלולב. אמנם כל יום אנו מקיפים המזבח, או את התיבה, והוא להמשיך בחי' א"מ אל הנוקבא, הנקראת מזבח או תיבה כנודע. ולכן תחלה אנו נוטלין את הלולב להמשיך א"פ, ואח"כ אנו מקיפים להמשיך לה א"מ, כי א"מ נכנס אחד א"פ. כנודע.

(א) נמצא כי בו' ימים של חג הסוכות שאנו מקיפים את המזבח בכל יום, נכנסו כל הז' מקיפים. אמנם ביום ה"ר, אנו עושין ז' הקפות, והיה מספיק בהקפה אחת, ושם נבאר בע"ה טעם לזה. אמנם בנטילת לולב שהוא אור פנימי, אנו צריכין לנענע כל אותן נענועים, כדי להמשיך החסדים מן שרשם שהוא הדעת, כמו שכתבתי בעזרת האל. אבל אח"כ כשמקיפים את המזבח, או אין צריך לנענע, כי האורות הם מקיפים ומגולים, ואין צריך לנענע, רק להמשיך את אור פנימי שהוא סתום תוך היסוד דבינה, ואינו יכול לירד רק על ידי נענוע כמו שכתבתי כנ"ל. ובמקדש נוטלין כל שבעה ובמדינה יום אחד, כי משם ולהלאה אין בנו כח להמשיכו יותר, אלא נעשה מעצמו.

בענין נטילת לולב, צריך שתדקדק, שלעולם תטלנו, דרך גדילתו, ובפרט כשאתה מנענע לצד מטה, שהוא א' מהו' נענועים, אל תנענע כדרך בני אדם, שכופפין הלולב למטה לצד הקרקע, אלא תמיד ראש הלולב יהיה למעלה. אבל הלולב כאשר הוא ממש, תשפיל ירך למטה ג' נענועים, בהיותו דרך גדילתו, כי הלא תמיד אפילו בהיותו יונק מצד מטה של דעת, תמיד ראשו למעלה, כי המטה של דעת, הוא יותר גבוה מן הלולב, ואם כן איך תהפוך ראש הלולב ותכופפהו לצד מטה של הקרקע.

ענין נטילת לולב: טוב לברך תחלה קודם

(א) מע"ח: (טוב לעשות ההקפות אחר שאומרים הלל בכל יום) (צמח, הטעם כדי לסמוך זה אחר זה בלי הפסק דברים בנתיים).

שהם מתפשטין להשקות הגוף להגדילו, וזה אינו ראוי אלא לדעת, ששורש כל הגוף, נרמז ונשרש בדעת. ולזה, כל מי שאין בו דעת אסור לרחם עליו, גם בלא דעת נפש לא טוב, שהנפש צריכה להחיות. וא"כ כל שורש הז', חיותם גנוז בדעת, ומשם יתפשט החיות, ומגדיל כל הז'. ולעולם העיקר והשורש נשאר, ואינו מתפשט, אלא במעשה התחוננים, והתעוררותם במעשה למטה, מתעוררים מדרגות עליונים, להוציא רבוי אור הדעת, ומרבוי אור שבגוף בו, משפיע ומוסיף התפשטות גדול לכל ז"ס. וז"ס הדעת כלול מחו"ג, וכל הזווגים אינו נעשים אלא ע"י אלו מ"ד ומ"ג, והם ה' היות פשוטים. זכור לזכר לחג"ת נ"ה. אמנם יסוד ומלכות, פי' העטרה, אין להם חסד כמו ה', כי החסדים אינן אלא ה' וכן הגבורות. ומלכות שנתפשטים בחג"ת נ"ה שלה, כמו החסדים בזכר.

אמנם י"מ, יורד להם כללות הארות ה' ליסוד, וכן לעטרה יורד ג"כ כללות, להיות להם הכנה לקבל החסדים עצמן. וכן י"מ דנוקבא, ג"כ יש להם הגבורות, כדי שיקבלו הגבורות עצמן. והנה זה בא להם מדעת, כללות אור המתפשט תוך היסוד, ועשה בו הכנה כדי לקבל אחר כך טפת זרע וכללות, שאם לא בא להם אותן כללות מהדעת, לא היו יכולין אחר כך לקבל החסדים עצמן, בסוד טפת זרע כנ"ל. וג"כ למלכות ממש^א בבינה מהגבורות, שהגבורות מגדילים אותה כמו החסדים לזכר.

והנה עת רדדים, לגלות לך סוד א', והוא שצריך לשאול, למה לא יש רק ה' חסדים לחג"ת נ"ה, ולי"מ לא יש רק כללות כנ"ל, יעשה המאציל שיהיה ז', לכל א' חסד א', וכן הגבורות. וסוד ענין: שכל איברי הגוף ידים ורגלים, הם עושין^ב בהתמדי. אמנם היסוד אין בו מעשה גשמי אלא רוחני, ובעת קצוב מזמן לזמן אינו אלא אבר מת, רק בעת הזווג, לזה אמרו בפירוש אתיליד יוסף^א פי' כשרוצה להזדווג, ומתפשט בו כל האורות, אז אתיליד בכל עת הזווג, ולזה נקרא יוסף נער,

נהי"ם. הדס הוא חג"ת, והם יו"ד במלואו, והם משולשים, שיהו במלואו יוד ואו דלת. ב' ערכות, הם נ"ה, והם ה"ה במלוי. לולב, יסוד, ו"ו במלואו וכר כנ"ל. אתרוג הוא מלכות, ה' אחרונה. נמצא שהם ד' מינים, והם ז'. והנה לפ"ו, הכתוב לא מנאן, לא מלמעלה למטה, ולא מלמטה למעלה, שהיה לו להתחיל ענף עץ עבות, שרומז לחג"ת, ואח"כ ערבי נחל, שהם נ"ה. או יתחיל באתרוג, ואח"כ הלולב כסדר, ויגמור הסדר, ויאמר ערבי נחל קדם עץ עבות. ועוד, הלולב רומז לח"י חוליות שבשדרה, והנה יסוד אינו מן השדרה, כי ת"ת הוא השדרה, ובו הם כל ח"י חוליות. ועוד, אם האתרוג א' מדי מינים, למה לא נאגר באגר א' עמהם. ועוד, בכל הנענועין אנו עושין לדי' רוחות, מעלה ומטה. והם: דרום, חסד. צפון, גבורה. מזרח, ת"ת. מעלה, נצח. מטה, הוד. מערב, יסוד, שבו מתערבין כל האורות כנודע. וכנגד מלכות הוא האתרוג, אין אנו עושין נענוע. ובהקפות, מצינו שיש לה הקפה הז', ובכללות הימים יש לה יום פרטי, ובפרטי הנענועים אין לה. ועוד אמר אתרוג נגד הלב, ומלכות הוא למטה מהכל. וכשנפרש שהיא עטרה כמ"ש בע"ה. יש ג"כ קושיא, מה שייכות לעטרה עם הלב, זה מאברים פנימים, וזה מאיברים חצוניים. ועוד העינים הם הדסים, ולמה הם ג', הלא עינים הם ב'.

ולתרין כל זה, צריך להקדים הקדמה אחת, והוא, דע, שספידות להם יש עצמות וכלים, כמו גוף ונשמה, ואין אנו מדברים עתה, רק במציאות הפנימית, ויש בו פנימי וחצון ואמצעי, ואותו הפנימי יש לו פנימים רבים עד בח"י הפנימי, הוא שורש בא"ס. אמנם אלו הג' בחי', נר"ג, נפש בחי' אלהים. רוח, בחי' הוי"ה. נשמה, היות מלאות. וגם להם הוי"ה פשוטה, נשמה לו, ונשמה לאלו היות במלוי, ונשמה לכולם י' פשוטה, ויתבאר במקומו בס"ד.

אמנם מה שמשקה תמיד לגוף ומגדילו, הוא בחי' החסדים שמהם טפת הזרע, ושרשה ומשכנה הם בדעת, ובדעת כתיב, ובדעת חדרים ימלאן,

(א) צ"ל בנינה (ב) צ"ל בהתמדה (ג) הקסה"ז אות ה' דפו"י דף א:

דוגמתו במט"ט, שנאמר עליו נער הייתי וכר, שכל מציאותו הוא בסוד רוחניות, וכלי שלו אינו משמש אלא לקבל אור בלבד לעת הזווג, בסוד פנימית. ולזה יש לו כח לעלות למעלה בדעת עצמו, שכמו שהדעת אינו אלא בית קיבול לאלו האורות ואין פעולתו ניכר, אלא בזווג, כך היסוד. ולא ככל האיברים כשמגיע ל"היסוד אין התעוררות, וכשמגיע היסוד בידו, ששם ביסוד כללותו, מתעורר. ולזה לא יש אבר צנוע ונסתר בכל הגוף, אלא זה, לפי שכל פעולתו הם בהסתר, ונקרא רקיע, שבו כוכבים ומזלות, שכל נשמות העולם בו מתגלים, והוא עולה ומוריד להם משרשם שברעת, ומשפיע בהם למטה ע"י הנקבא.

ולזה, כל הר' מינים אנו קושרין בו, שעלייתו בנקל. אמנם הרוחנית שבשאר הספירות, הם בתוך כל א', וצריך התכללות זו בזו, שמאל בימין, ואח"כ עולה, וכולם אינם עולין אלא ע"י יסוד. וז"ס אלה תולדות יעקב יוסף, שאע"פ שהוא למטה מן שרשו שברעת, הוא משפיע בכל הספירות, שכל הה"ח מתפשטין מדעת, על ידי כללותו שברעת, כללות שנתפשטין תוך היסוד, ע"י אותן הכללות יוצא מדעת, ומתפשט בהם, ואחר כך מתפשט ביסוד אותו כללות, ומקבל הארתו.

ולזה צריך שיצא בלולב טפה, ולמה, שכיון שכולם עולין באגודה אחת ליינק משרשם, אותן השרשים ע"י נענוע, למה הוא גבוה יותר מהם, והוא יותר למטה מהם, אדרבה ההדס היה ראויה להיות גבוה ואחר כך הערבה, ואחר כך הלולב, והענין דע, שכמו שמעשנו עולה עד המלכות, ומתעוררת בסוד נשמותינו, לזיוג עם ז"א, והם נעשין מ"ן לאו"א, שיעשו ולתת זווג ומוחין לזעיר ונוקבא, וכן אבא ואמא מתעורר, למה שלמעלה מהם, וכן זה לזה עד א"ס, כי אין שום שפע יורד, אלא בהתעוררות זה לזה, כמו הקרבן. ואמנם אין בנו כח לעלות, אלא עד המלכות לבר, שהוא עני, ונשמותינו מצטיירים בה כנודע.

כך בענין הלולב, אע"פ שבמה שאנו עושין, אנו מעלין הרוחנית שיש בספירות, כנוכר במקומו שהר' מינים רומז לפנימית שמתפשט בהם, ואנו עולין לשרשן עליון שבאו"א, וכן עד פלגותא דשערי שבעתיקא, דאתפשט לתרי"ג ארחין, בסוד כל אורחות י"י חסד ואמת, מנין תרי"ג, רומז לשרש היסוד, ששרשו הם בסוד אל חי, (כזה אל"ף למ"ד ח"ת יו"ד) במלוי, גי' תרי"ג, והוא כללות כל המצות. ולזה ניתנה מצוה ראשונה לאברהם, מצות מילה, שהוא כללות תרי"ג, והוא אבר מאברהם, הוא יסוד, ה' ה"ח, ס' הוא יסוד המלכות, שמקבל הה"ח בסוד טפה, וזהו אברהם. באופן שכשאנו עולין בלולב, מעוררין בחי' כללות של יסוד שברעת, וגם הם אותן השרשים, עולין למעלה ע"י הכללות לאו"א, וכן למעלה יותר, וכמו שהיסוד אמרנו, שהכלי שלו למטה מהם, אמנם רוחניות ושרשן בדעת, וגופא למטה אינו עושה פעולה, וכאלו אינו, וכשיורד שרשו, אז הוא אבר חי, עוד יוסף בני ח"י, ולזה נקרא חי. כך למעלה כללות היסוד שברעת, הוא למטה מה"ח שברעת, אמנם שרשו למעלה, ואינם עולין אלא ע"י, שהוא עולה לשרשו. א"כ אע"פ שהוא למטה, עיקרו קשור למעלה, ולזה צריך שיהיה קשור עם המינים, והוא גבוה טפה, להחסידים ששרשן למעלה, שעולה לשרשו שברעת, שעולה ג"כ מהם, ולהמשיך להם, שיתנו לאלו שיעלו לקבל מהם. ולזה אינו צריך הורדה, להוריד ראש הלולב למטה, כמו שעושין קצת בני אדם שאין יודעין.

ובזה נבין, למה הסריס אין לו זקן, וזקן הוא הדרת פנים, והענין הוא, כי הדעת כולל ב' פנים חו"ג, פני זכר פני נקבה, ולזה ב' תפוחים הם תיקון א' מי"ג ת"ד, שעולה ז"פ ס"ג, והוא גי' ואמת, ומלוי של ז"פ ל"ז, גי' ר"ס, ב"פ ק"ל, שהם ה"ח עולין ק"ל, וה"ג עולין ק"ל, כולם היוו"ת, ואלו מאירין בפנים מהדעת, וכשהדעת רוצה להתפשט למטה מקום הגרון, הוא צר, ומרוב אור חכמה המאיר בדעת, מתרבה אורו, ואינו יכול

בסוד בנימין. חווג פנימי בסוד יוסף, זה אינה נעשה בזמן הגלות.

וזהו פירוש, לו חכמו ישכילו זאת, פ"י: אלו היה עושין הכנה, להמשיך ל"ו הגנוז, ישכילו זאת, המלכות, ולא תהיה דלה, לומר עליה אשרי משכיל אל דל, שלא תהיה משכיל למה שלמטה הימנה, ויהיה אור הלבנה כאור החמה.

עוד, לולב רומז שמציאותו מתפשט עד טבורו דלבא, דעד שם מגעת עטרת היסוד, ובזה יתרוץ משרו"ל אתרוג דומה ללב, והוא סוד עטרה דז"א, ואינו פרצוף מלכות במקומה, ואיך יצדק שהוא עטרת והוא הלב, אלא במ"ש מובן, שעטרה שלו עד הלב שלה, ומאירין זה בזה, זה בפנימית וזה בחיצון נגד הלב, והכל אחד. וזהו הלולב, כי התחום והתפשטות בנוקבא, הוא עד הלב.

ועוד פ"י: לולב רומז לח"י ברכות שאנו אומרים, והם ח"י חוליות שבשרה, שהטיפה שהם שמונה עשר היוו"ת, שהם ע"ב אותיות בטפת החסד, שיורד ליסוד (במלכות, ומהם נתפשט בימין ושמאל. פ"י: בחסד גבורה תפארת נצח הוד הרי ד', ויורד בקו יוסף ליסוד ס"ח, וכשעולה למעלה כוללים עמו, ועולה בסוד ע"ב שהוא חסד, ולזה נכללין כל הדי' מינין, להשלים אותן לע"ב.

אתרוג הוא סוד עטרה דיסוד, והוא מציאות הרושם שהניחה נקודות המלכות, כאשר היתה דבוקה עם היסוד למטה ממנו, בעליות הנקודות ג' בג' כנודע. וכשנחפשה נקודת המלכות ונעשה פרצוף, נשארה הרושם עם היסוד, ולזה מתפשט היסוד עד הלב, כדפירשתי. זהו שימני כחותם על לבך, פירוש שאני חתום בעטרה תשימני על לבך, הפרצוף שלי יתגדל, ויעשה פרצוף כנגד הלב מאחור שלו. וכשתמעט משיעור פרצוף למטה, בסוד נקודה, ישאר חותמה נגד לב שלו, ומאיר בה הזרוע שלו, שהוא נגד הלב. וזהו כחותם על זרועך, שהוא נגד הזרוע שלו ממש, משם מציאותה בסוד תפילין.

הגרן לסובלו, ומתבקע ויוצא ממנו הזקן, וזהו הדרת פני זקן. וכמו שאור מתפשט בפנים, ומהפנים יורד ליסוד, וכשאין אור הדעת מתרבה ואינו מתפשט לירד ליסוד, גם הזקן לא יתבקע. וזו אדירים משברי ים, שאדיר נקרא השערות, שהם קשים, אדרת שער, משברי ים העליון חכמה, שמתרבה אותו בדעת, כי משם הדעת מקבל אור גדול, מחכמה ובינה, חוץ מזה שבא לו בקו יוסף לעצמו כנודע במקומו.

וכשתדקדק, תמצא לעולם דעת ביסוד, שיסוד עתיק דעת דא"א. ויסוד רא"א דעת דאבא ואמא. ויסוד אבא ואמא, דעת דזעיר אנפין. ויסוד דזעיר, דעת דנוקבא. נמצא יסוד הוא דעת, וזה נעלם. ולזה נקרא אילנא רברבא, סוד רמז ליסוד אבא, המתפשט בכל פרצוף זעיר אנפין כנודע.

ונחזור לענין, שלא יש אלא ה' חסדים לבר, שבהם נעשה המלאכה בגלוי, כל אבר אחד, חסד אחד. אמנם יש שכל פעולתן נעלם, ולא נתייחד להם חסד בפני עצמו, אלא כללותן, כדפירשתי. ולזה הברכה הוא על לולב, שכל הארתן בו, וכאלו מברך על כולם, ועל ידם מקבלים הארה כולם שהוא העולה ומעורר הכל, כדפירשתי. ולולב גי' חיים, רמז ליסוד כדפירשתי.

ופ"י לולב: שהטפה יורדת מן המוח שהוא חכמה, ונכנס תוך חוט השדרה, ויורד תוך היסוד, והיא כלולה מה' היוו"ת, בח' ספירות: בחסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות, הרי ל"ב. ועיקר טפת הזרע, היא מציאת חסד, וחסד גי' ע"ב, ובזמן שביח המקדש היה קיים, היה הזיוג על כל פרצוף ז"א, היה חסד שלם. ובזמן שאין ביח המקדש קיים, שאין הזיוג בשלימות, שישראל בגלות, שנגנו החצי ולא נשאר אלא ל"ו, ואפילו החצי אינו יורד אלא מנתיב הגנוז תוך הבינה, שלעולם נובעות ביחוד לקיום העולמות, ונקרא זוג חיצוני, כי הוא תוך הבינה. ופנימי הוא בתוך החכמה. ואלו הב' זוגים דוגמתן למטה, ביחוד זעיר ונוקבא, זוג שאינו שלם, ונקרא זוג חיצון.

(ז) והיא כלולה מה' היוו"ת, בח' ספירות דחג"ח נהי"ם הרי ל"ב. מבו"ש דף שכ"א טור ב'. (ז) ומלכות

ע"ב, לבחי' הגבורות, שהם ר"ה. ר' מאחוריו שלו, וה' ה' אותיות אלהים. עוד אמרו רבותינו ז"ל, ^(ח) ערבה אין בה טעם וריח, שיש ד' חושים: השמיעה וראייה, אינם נרגשים כלל, שהם דקים, חכמה ובינה, ונכנסים בו נצח הוד, פרקין עלאין דזעיר אנפין, שהאור מתפשט בה ברקות גדול, על ידי ניבי רבוקא דאטמא בתוך העצם. וריח וטעם שהם נרגשים, אינם באים לה ^(ט) על ידי היסוד שלו שנעשה לה דעת, שהם סוד ח"ך ולשון שלה, וגם שם הוא החוטם כנגד היסוד.

הדס גי' חיים, ואחר יותר, כי אינו דומה חיים הבא מבינה, לחיים הבא מזעיר אנפין. לולב גי' חיים, הם חיים הבא מזעיר אנפין, ולזה הדס אחד יותר שהם באים מבינה. אמנם הטעם למה הם גי' בדים ולא ב', נגד ב' עינים שאמרו רבותינו ז"ל ^(י) הדס נגד העינים. ובוה יובן מ"ש ר"ש בן יוחאי בתיקון י"ג, שלשה הדסים, ב' דרועין וגופא. והם לקבל עינא וב' כנפי עינא. ב' בדין, לקבל ב' שפון, ולקבל ב' שוקיים. ואיך צודקין דברים הללו, אם הם עיניים, אינן דרועין. אם הם דרועין, אינן עיניים. ועוד איך הם לקבל עינא וב' כנפי עינא, עשה הג' כעין א'. ועוד אמר ב' בדי ערבה, לקבל שוקיים ולקבל שפון. גם צריך לידע למה נקראו זרועות ולא כתפיים ולא שוקיים וירכיים, שכן קורין בכ"מ בירכין לבר מגופא. ונבין גם כן למ"ש לולב, רזא דלולב צדיק כתר יפרח, מה פירוש רזא דלולב, דא איהו כל בשמים, ותרגום אונקלוס דאחיד בשמיא וארעא, רצה לומר היסוד, שהוא כל, אחו בשמים וארץ מלכות. והענין, צריך לידע והוא זאת, דע והבן, כי מוחי זעיר אנפין, הם יורדים מאבא ואמא דעת, כנודע. וכמו שיש באצילות בכללות ה' בחי': נפש, רוח, נח"י, כן יש בפרטות בכל פרצוף, נמצא כשיורד לזעיר אנפין מאבא, למוח חכמה שלו, יורד לו טפה אחת כלולה משלשה ראשונים דאבא, פירוש: כתר, חכמה, בינה, מבחי' עליונים שלהם, ומו' של אבא, פירוש מדעת שלו ולמטה מהם, יורדין חסדים

ואתרוג גי' תרי"ג, שהוא העטרה שאין בה פרצוף, רק שש קצוות, שכן היתה המלכות בסוד נקודה, בחי' שש קצוות. ואין אנו קושרין אותה עם הלולב, שמה שנקשר עם הלולב אינו אלא בחי' זעיר אנפין עצמו, לולב וערבה הדס, חסד גבורה ת"ת נצח הוד יסוד, אמנם האתרוג בחי' העטרה היא אותן ו"ק דמלכות, שהיא ה' אחרונה שבהוי"ה שבז"א. אמנם המלכות עצמה, היא אדנ"י או אלהי"ם, לזה אין אנו קושרין אותה, כדי שלא יראה שהיא מציאת ז"א עצמו, והיא נקודה בפני עצמו, וז"א אין בו רק ששה נקודות כנודע. ומה שאין אנו מפרידין מן הלולב, כיון שנחתמה בו, אע"פ שאינה מלכות עצמה רק חותמה, אפ"ה אין ראוי להפרידה. נמצא מה שאין אנו קושרין אותה עם הלולב, כדי שלא יראה שהיא מז"א עצמה כנ"ל, ואין אנו מפרידין אותה, כי היא חותמה די בזה, ודו"ק ותשכח שכיון שנחתמה בה אין להפרידה, והיא המלכות הרבוקה בו, בסוד חותם הרמז בכפות תמרים בווהר, ולא סליק דא בלא דא.

ערבה גי' זרע, לרמוז לזרע הגבורות, שאנו מעוררין לזיוג. ולזה בהושענה רבה, חובטין אותו ה' פעמים, לעורר ה' גבורות במ"ן שבה. ולזה הם ה' בדים. אמנם בלולב, אינה אלא ב' גבורות המכוסים, שאינם נמתקים אלא בדרך עליות החסדים כנ"ל, שאחר כך כשמתפשטין בו המלכות, ונכנסו אלו ה' ב' בנצח הוד, וממתיקים בחג"ת שלה. ולזה נקרא נצח הוד ב' בדי ערבה, ב' גבורות נצח הוד. ולזה צריך לקשרם עם ההדס, שהם חסד גבורה תפארת להמתיקה. ולזה אינה גדילה אלא על המים, שהם חסדים, לכן נצח הוד דזעיר אנפין ושל נוקבא לבר מגופא, שהם חג"ת. נמצא שאין להם נצח הוד, ומאור הזווג הנעשה בפה דאבא ואמא, מתפשט אור גדול עד היסוד, ונגדלין נצח הוד, ולזה נקרא יסוד מוסף, שניתוסף האור.

וערבה. ע"ב ד"ה, ה' חסדים הממתקים, הם

(ח) זהר וחי אות רכ"ה דפו"י דף ר"כ: עיי' מנחות כ"ו. מד"ר ויקרא פ"ל. (ט) אלא ע"י היסוד. מכו"ש דף שכ"ג

טור ב'. (י) מד"ר אמור פרשת ל'

בצדה בפרצופים מתפשטים כולם ביחד בחסד, אחר כך בגבורה, ואחר כך כולם, ועל ידי בנייני עמיקא, כדפירשתי פרשת בראשית בהקדמה. אמנם בועיר אנפין אנו ממשיכין כל אחד לבדו מהדעת, כדפירשתי בדרושים שלי, וזה מהחסדים שנשארו בדעת ז"א, אחר שנסתלקו ממנו המוחין, ונשארו בדעת שלו לצורכו, ולא לצורך זוג, כי מה שצריך לזוג אחר כך בא, על ידי התלבשות חבונה. ולפי שאנו רוצין שיבואו המוחין לזוג יום ש"ע, אנו עושין בו הכנה, ממה שיש בכל פרצוף, שיתוסף אור הדעת, שיתרבו ויתפשטו בכל הפרצוף, בסוד הנענועים. להיות בכל המדרגות שלו הכנה לקבל החסדים של זוג אחר כך. נמצא, שכל מה שאנו עושין, הוא לעלות כל מה שנכנס בכל המדרגות לצורך עצמן, לקבל מהדעת יותר אור, להיות בהם הכנה לקבל החסדים שהם יותר גדולים, ולזה צריך לכונן בשם יה"ו, לקבל הארה מג' שנשארו בדעת, והם יקבלו מלמעלה, כפי אותו הערך. ולזה, כיון שאנו אומרים שירד הכנה, א"כ לא ירד אלא הו' של כל אחד, ולא הג"ר, כי הג"ר מאירין בהם, ולא הם עצמן. ולזה קראם זרועות ושוקיים, שהם פרקין שניים, לא קראם כתפיים וירכיים, כי כתפיים וירכיים הם ג"ר, ושניים ג' אמצעות, ואחרונים ג"ת.

וכבר נודע, כי אלו החסדים, עיקרם ה' היות ועולין ק"ל עי"ן, וכן הה"ג היות ג"כ, וכשמתפשטין בז"א, שהוא ו', נעשה קול. והגבורות בנוקבא דעת ק"ל. נמצא כי ה"ח הם עי"ן א', כולם טפת א' עיקרי, וכל אחד מהם גי' עין, כי כ"א כלול כולם, ולזה ג' מהם שהם חג"ת, נקראו עינים, שכל אחד נקרא עין, ונקראו זרועות וגופא, להורות שאין בהם ג' ראשונות, והם לקבל שפתיים.

ואם תאמר, שכיין שכולם מציאת עין אחד, למה נקרא ג' עינים והב' שפתיים, וי"ל, הענין, שנ"ה הם לעולם בחי' דינין, כדפירשנו פ' צו, בסוד ועדבי נחל, ואפילו למעלה בז' תקוני עתיק, אמרו שהם יוצאין השערות מתחת לעילא באור חזר, באופן שהם בחי' דינין, לעולם כשמאירין

לדעת זעיר אנפין, ופירוש הענין: שג' ראשונות דאבא, הם בחי' יחידה חיה נשמה, ולמטה הוא רוח דאבא, והוא גם כן כלול מעשר ספירות, בסוד ז' היכלות, שהיכל אחד כלול משלשה. וזה כלל, כל מקום שז' העליון, נעשו עשר למטה מהם, וג' ראשונות נשארו בדעת, ואינם מתפשטין כלל בכל הפרצוף, שמאיר בהם אבא, מג' בחי' עליונים, שהם כתר חכמה בינה, מאירין בג' ראשונות של הדעת, וג' אלו מאירין בז' של הדעת עצמו. ואלו הג' סוד יה"ו, שאנו מכוונים בלולב, שהם ג' ראשונות של הדעת, מאירין בז' של הדעת עצמו, ואלו הג' שמאירין בהם כתר חכמה בינה עליונים כנוכר, ואפילו ז' של הדעת, שאמרנו שמתפשט בז' דאבא, אין מתפשט אלא ז' שבכל אחד. פי' ג' ראשונות של כל אחד נשארו בדעת עצמו, והז' של כל אחד מהם, נשאר שרשם בדעת, לז' שנחשטו בפרטות. ואלו הם שמתפשטים בששה קצוות דזעיר אנפין, והם ה' חסדים, וב' כוללים. ולזה כל חסד יורד מהדעת דז"א, לז' דזעיר אנפין, אין בו אלא ז' בחי', כי ג"ר נשארו בדעת, כדפירשתי. ולזה אמר בדרוש העומר, כל חסד שבע אחד ולא יותר, שאין בו אלא ז', שכך מקורו באבא, כל חסד הוא מז' תחתונות של חסדים, שעל ידו משפיעים הג' מוחין עליונים, ואלו ה' חסדים וב' כוללים שיורדין באבא, בדעת ז"א, נכללין כל אחד מיי, אף על פי שעיקרם באבא הם ז', כל אחד מאלו הז' בז"א, נעשו כל א' י', שכך כל מציאת האצילות, הז' עליונים נעשו י' למטה, ז' דעתיק, נעשו י' באריך אנפין. וז' דאריך אנפין נעשו י' במה שלמטה ממנו. וכן אבא ואמא, כל א' ז' נעשו י' במה שלמטה ממנו, בסוד ז' היכלות כדפירשתי. וא"כ חסדים שיש בדעת, כל אחד מיי' כפי מקומן בזעיר, אע"פ שמציאות שרשן באבא לא באמא, על כל זה הם כלולים מיי' של כל אחד, וכשמתפשטים החסדים אל המדרגות של זעיר אנפין, ובדעת שלו, מניחין ג"כ ג' ראשונות שלהם בדעת, שע"י מקבלין מג' ראשונות דזעיר אנפין, כמ"ש באבא עצמו. אמנם כשמתפשטין אלו בזעיר אנפין, יש דבר אחד משא"כ באבא, כי כיון ששרשו נקודה אחת, כל החסדים כשנחשטו

בג' פרקין דזעיר אנפין באור פנימי, הוא ברקות גדול, כדפירשנו לעיל, בסוד ניבי בוקי ראטמא, ולזה רומזים לשפתיים שמחתכין ומגבילין הדיבור, שמכים זה בזה, לזה אנו מתפללין אדני שפתי תפתח, ויתמתקו, כי הדינין סוגרין. אמנם העיניים הם חג"ת, שנעשין אחר כך חב"ד, חשובים כאחד, לזה נקרא כולם עין אחד, בסוד ב' כנפי עינא ועינא.

נמצא, שהם ג' כנגד מקום שמאירין בו, שהם ב' דרועין וגופא, ואלו הג' נעשין לו ג"ר שהם חשובים כאחד, ושרשם עין אחד, שכך עולה ה' הוי"ו ת כנ"ל.

ואם נעלה בשכלינו, נמצא ששרשם מעין אחד, שהוא עינא פקחא דאריך אנפין, שאין שם ימינא ושמאלא, וכמו ששרשם משם מעין אחד, ולמטה כשמתפשטין בסוד היסוד, כמו טפה לזווג, חסד בפומא דאמה, נקרא עין אחד, כדפירשתי בסוד בן פורת יוסף עלי עין, ששרשו מעין עליון, עינא דאריך אנפין, עינא פקחא. ^כ לזה אמר ר"א, אבא היכן רמיזא, אמר לנונים שבים, בסוד וידגו לרוב בקרב הארץ.

ולרמוז שאין לאלו העמדה אלא משם, לכן אנו עושין ג' הדס, נגד ב' עינים, ואחד כנגד השורש עינא פקחא ושרשם, שהם גימטריא עי"ן, ולזה לא אמרו בתיקונים אלא ב' דרועין וגופא, ורמוז למקום שמתפשטין בו. אמנם הם עצמן החסדים, הם בסוד עי"ן אחד, ב' כנפי עינא ועינא.

ודע, שאלו ח"ג, נעשין עינים לז"א, מנ"ה שפתיים שלה, והאזנים חו"ב, ומצח דעת, וחוטם ת"ת, ופה מלכות. ושפתיים נ"ה, ולשון יסוד, ולזה נעלם ומכוסה. ואין לשפתיים דיבור אלא על ידו. ולפי שהוא לצורך המלכות, כי פרצוף המלכות הוא מנ"ה יסוד, נכללין שלשתן בפה, בסוד הדיבור שהיא המלכות. ובהם מאירין אלו ה' חסדים, והם כלולים בלשון ובפה. ואלו הז', הם עינים, ואזנים, וחוטם ולשון, ופה, הם שרשים. ח' שלמטה, ב' דרועין וגופא, וירכיים וברית, דוק ותשכח.

וצריך לבאר, למה נקרא הדס, הנה דע, כי שורש המלכות באבא ואמא דעת, אמנם אינה נתגלה שם בבחי' אדנ"י, כי שם אין הדין מתגלה, אלא היא היה שם בסוד ד' שבמילוי יו"ד, ובחי' ד' באמא, וכשמתפשט בחג"ת, אז מתגלה שם אדנ"י, כדפירוש בתיקונים, הוי"ה בחסד, אדנ"י בגבורה, וכן ג' תחתונות נצח הוד יסוד, לפי שמשם מתחלת המוחין שלה, בסוד המקיפים מחג"ת. אמנם שיעור קומתה, מחצי ת"ת ולמטה. ומה שאמר הוי"ה בחסד אדנ"י בגבורה, פירוש הדברים: מצד זעיר אנפין הוי"ה, ומצד נוקבא אדנ"י שמאל. נמצא כי הדס רומז למלכות, שהוא נגד חג"ת דזעיר אנפין, ונקרא הדס שהמלכות מקבלת ומאירה מהם, נקרא הדסה.

נמצא שר' דהדס, רומז למלכות שבחכמה, וה"ס רומז לבחינת אדנ"י, נגד חג"ת נצח הוד יסוד, נשמה, והכל נקרא הדס, והם נעשו בה חב"ד.

וג' פעמים הדס, גימטריא אור, לרמוז ששרשה מכתר, כי כתר עולה ג' פעמים אור, והאמצעי יורד בדעת דזעיר אנפין וכוללם.

ואחר כך מתפשטים ביסוד דזעיר אנפין, ומשם למלכות בסוד לויחן, שהוא יסוד, ונאמר בו עטישותיו תהל אור, ת"ל הם ה"ג, הנעשה ה' אלהים בנוקבא, שבה מתגלין הגבורות, דינא דמלכותא דינא, והם בחי' נפש, העולה ת"ל, כמו נפש ה', הרומזת לה' חסדים, שרומז ה' באברהם, בסוד טפה היוצאת מאב"ר, לה' שהיא מלכות.

ופתח אותה בסוד המים, שהם החסדים המבסמין דינין שלה, וזה סוד ד"ו, והבן זה שהמלכות נעשית עטרה על ראשו, כשעולה למעלה בזעיר אנפין, בסוד צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ואור רומז לאברהם, שנאמר בו מי האיר מזרח שמש, ^כ כדרז"ל קרי ביה האור, ועם כללות גימטרי' ר"ח, רומז ליצחק, תסיר כ"ה נשאר קפ"ג, רומז ליעקב, וכ"ה למלכות שנקראת כה, שיעקב הוא שמדווג עמה, ויוצאת עמו רבוקה בת"ת, שהוא יעקב. וזהו אתי

(י) אדרא רבא אות מ"א ושם כתוב אמר ר' שמעון לר' אבא (כ) מד"ר בא כ"ט ו'

נחתמין פעם ב'. וסוד הענין דע, כי בכל זמן שהגבורות מתעוררין, אז הוא זמן הדין בעולם. והנה ביום ר"ה, אז ננסרין הדינין מז"א, ונתנין אליה, ואז הדינים שולטים, אז הצדיקים גמורים דווקא, נחתמין ביום ר"ה, דינא קשיא. גם בנעילת יוה"כ, נעשין בחי' היסוד שבה, עם הכלי של גבורה. לכן אז העולם נדונים ג"כ. גם ביום ה"ר ניתן בה ה"ג, ולכן גם בזה העולם נידון, הרי זה כללות א' מג' זמנים הנ"ל.

ועתה נבאר פרטין, דע כי בר"ה עיקרה, אינה אלא בלאה העליונה כנ"ל, ואז ניתן החותם אל לאה, ונעשית בה בחי' החותם, שהיא נקודת ציון שבנוקבא. והנה הנוקבא העיקרית היא רחל, ולכן החותם העיקרי הוא בה, בפרט כשנכללת לאה ברחל, עיקר נקודת ציון היא ברחל ולא בלאה, ולכן בלאה נקרא כתיבה. והסוד הוא, כי היסוד שבה הוא בשליש העליון בת"ת דז"א, שהוא בין שתי הזרועות, שבהם סוד הכתיבה. אך היסוד של רחל, הוא למטה תחת רגלי הז"א, בג"פ תתאין שבנה"י דז"א, ושם נקרא חותם, שהוא תחום שבת, חומת, וסיום הרגלים כמ"ש בע"ה, והבן הסוד הזה שאמרנו היטב.

גם הענין הוא, כי בלאה כל עיקרה ופרצופה, הוא מן אותן אהי"ה, בד' מלואים כמבואר בכוונת ק"ש. אכן רחל, אינה נעשית מן אהי"ה עצמה, רק מנה"י דז"א. אמנם סוד אהי"ה הנ"ל, הם לצורך חותם שבה לבד כמ"ש בע"ה. ולכן בלאה אינה נקרא חותם, רק ברחל לבד. אמנם בנעילת יוה"כ, אז אומרים חתמינו לחיים, והטעם, כי מן העת הוה ואילך, כל התקונים הם לרחל, וז"ס החותם כמש"ל.

ונמצא, כי הב' חותמות אלו, שהם נעילה דיוה"כ, ויום ה"ר, הם ברחל. וענינו הוא: כי בנעילת יוה"כ כבר אמרנו, כי ביה"כ ה' תפלות וה' ענויים, נגר ה"ג הניתנין אליה, שלוקחת מאמא עלאה. ואמנם בנעילה, אז נתקן ונעשה בחי' יסוד שברחל, שהוא סוד הכלי והרחם ובית קיבול שבה, ולטפה הזרעית, וג"כ להיות שה"ג של המ"נ שבה.

מלבנון כלה, אתי מלבנון תבואי. ונגלית הר', בד' של יהודה ומשם למלכות במקומה.

ודע שאור זה שאמרנו, שנתגלה ביסוד מחסד עליון, בסוד לויתן, הוא חוט של חסד שמאיר במלכות, אסתר שהיתה נסתר למעלה באו"א, בסוד ד', ונקראת אחר כך הרסה שזכה לקבל ד' וס', והיא בחי' ה' אחרונה שבשם, ואחר כך נמשך לה חוט של חסד, וזה חוט הוא בחי' מלכות שבתוך החסד, ובאמצעות אותו השורש שלה בחסד, עולה סוד כוס של ברכה בימין, לקשור בג', שטיפות הזכר מוכרח שיהיה שורש לטפת הנוקבא, שאל"כ איך מקבלת הטפה, היא אש והוא מים, והיו מכבים זה את זה, וזה שאמר בזהוה פרשת וארא, ענין הזווג אש ומים, באופן שיש בחסד בחינת גבורה שבחסד, והוא שם ב"ן, והוא אותיות מלוי המלוי, הם כ"ג, כחושבן חו"ט, וזהו חיה בכלל בהמה שעולה ב"ן, וחיה גימט' חו"ט, וזהו החוט נמשך לנוקבא מבחוץ, ומבפנים בסוד חוט השדרה, ונמשך ליסוד בסוד טיפה, ויסוד הוא חוט הסר חו"ט מחסד, ונשאר מ"ט, מטטרו"ן, כי מט"ט דוגמת היסוד, ומצר הב' מ"ט, א' ז"א, ומ"ט א' נוקבא, וב"פ מ"ט גי' צ"ח, דודי צח ואדום, חו"ג נכלל יחד, דין ורחמים, ואותיות שם ב"ן פכמ"מ הוא ל"ו, בחושבן ל"ו שאמרנו, שהוא חצי ע"ב, ע"כ מצאתי.

לולב גי' חיים שהם חו"ג, לכן נפרצו עליו כשר, שהם חו"ג. אתרוג ע"ה בוגרת סודה נקרא תורה שבעל פה. הד"ס, במילוי ה"י דל"ת סמ"ך, גי' אברהם יצחק יעקב, וצריך ג"כ חשבון הדס. (שחרית יאמר י"ג מדות, ואח"כ רבש"ע, כנ"ל בחג שבועות).

פרק ד'

ליל הושענא רבא, ועתה נבאר סוד ליל הושענא רבא, כי הלא צריך לדעת למה ג' זמנים אלו, שבהם נידונים בני אדם, אחד בר"ה, ב' ביוה"כ, ג' בליל ה"ר. אמנם אמרו רז"ל א' כי בר"ה נכתבין, ובנעילת יוה"כ נחתמין, ובליל ה"ר

אמנם החותם זה, נעשה בה מן הארת המלבושים של נה"י דאמא. והענין, כי כל שאר ספירות של הנוקבא, הם נעשין מן הפנימי עצמן דז"א, מן החסדים, ומן הנה"י שלו. אמנם היסוד והמלכות של רחל, אין להם על מה שיסמכו, כי אין כנגדן מקום בז"א, כדי לעשות יסוד ומלכות של הנוקבא כנגדם, וא"כ מהיכן נעשה היסוד והמלכות שבה, אבל סוד הענין, כי הלא נודע כי נה"י רבינה הם הלבושים שלהם לברם, ובתוכם נכנסין המוחין דז"א.

^(ב) מכת"י הרח"ו ולה"ה, צריך שתבין מאוד, כי יש י"מ בנוקבא מפאת גופה עצמה, שהם ב' נקודות. אח"כ בעת שלוקח ז"א מוחין דגדלות, והאיר בה אב"א, האירו בחי' קיבוץ ה"ג דביסוד אמא, ונכללו תוך היסוד שבה בנוקבא דז"א, אחר שעיקרה נתפשט מחסד עד הוד שבה. והנה אותו הארה דה"ג עצמם, שביסוד שלהם הם המ"נ עצמם, ושם שכ"ה ניצוצין, ואז נקראת נערה, והארת לבושי יסוד דאמא הלוכשים את ה"ג, הוא הכלי של המ"נ הנ"ל, חצי חותם הנ"ל, שהיא דל"ת אחת. אח"כ כשנסגר שנכנס מוחי ז"א בנוקבא דז"א לבר ממש, אז אותן הה"ג המתקבצים ביסוד שלה, הם ג"כ מ"נ האמיתיים ועצמיים, והארת לבושים שנמשך מיסוד אמא, הוא כלי של המ"נ, ונקרא חצי חותם, שהוא דלת. נמצא, כי הכלי הוא ב' דלתות הנעשים ס' סתומה אחת. ובהתחברם בין שניהן, הם חותם אחד, והם מכח כ"ב אותן ראשונים, דל"ת אחת, וכ"ב אחרות דלת ב', והמ"נ ה"ג כפולים הם מנצפ"ך כפולים, וזולת הפשוטים. אח"כ כל זה נקרא חותם א', בערך א' שבה נעשים באופן זה פעם אחרת, ונקרא חותם ב'. אך האמת, כי ב' חותמות כולם תוך יסוד לבר.

והענין, כי בנוקבא דז"א, אין מלכות בפ"ע כנזכר במ"א, דק עטרת יסוד שלה לבר, נמצא כי חצי חותם הא' הנ"ל, שנמשך מצד ז"א, הוא דלת

א', והוא עטרת יסוד, ושם ג"כ מ"נ דינין שכ"ה, בסוד נעדה שהיא מלכות שבה הנקראת אדני"י ג"כ, כנודע ^(א) פ"רשת בא. וחותם הב' הוא חצי חותם לבר, והוא דל"ת א' פנימי, והיא יסוד עצמו, ונמשך ממוחין דאמא עצמה. והמ"נ הם מנצפ"ך, ולא שכ"ה, ואז נקראת נערה, שהם דינין יתד מבוסמים בבחי' יסוד, א"כ ב' הפירושים אחר. אמנם י"מ עצמן הם מגופה עצמה דמלכות כנ"ל, נמצא כי חותם תוך חותם, ד"ל דל"ת תוך דל"ת, ובין שניהם אינם כי אם חותם א' לבר, שהם י"מ ב' דלתות, והבן זה.

וב' הצירים, הארת לבושי חג"ת אמא ע"ד הנ"ל, א' לז"א, וא' ע"י אמא בעת הנסירה, כנודע כי גם חג"ת כלולים בנה"י דאמא, בסוד באד חפרוה שרים כנזכר בפ' בראשית ^(א) בפסוק הנצינים. כי ציר"ג"י ש', ג' ווי"ן, חג"ת דאמא, שהם ג' ידים. וזהו שר"י, כי שר"י דיסוד, הוא ש' של ציר לבר, הנמשך מיד עליונה. ושם אדני"י שבעטרת יסוד כנ"ל, הוא המ"נ שבה. א"כ הם ר' בחי': א', יסוד ועטרה עצמם. ב', הדלתות אשר שניהם הם חותם אחד, וברוך שאלה, נקרא חותם תוך חותם, והם ביסוד ובעטרה, ב' צירין, ביסוד ובעטרה. רוחא דשרי בגווה המעלה מ"נ, והוא ה"ג שנותן לה הז"א, בסוד זווג ממש בביאה הראשונה, ונשארין בה כעין שאור לעיסה, ר' בחי' מ"ן החדשים, מה שהיא מבררת מן המלכות, ומה שהוא ג"כ מברר, ונקרא מ"ד, כי הוא מברר חסדים דב"ן, הנקראים מ"ה דב"ן, והיא מבררת גבורות דב"ן, הנקרא ב"ן דב"ן.

והנה נודע, כי הבינה נקרא אהי"ה, ואמנם כל אחד מי"ס, יש בו אהי"ה אחת, וא"כ בנה"י שלה הם ג' שמות אהי"ה. אמנם של נצח קו ימין, נמשך מחכמה, לכן מילוי שלו בידין, ושל הוד מלוי באלפין, ושל יסוד מלוי בהי"ן. והנה נמשך האדה מן ג' אלו אהי"ה, ונמשכין ביסוד שלה, ונעשה מהם היסוד. ונודע כי בינה דינין מתערין

(ב) שעה"כ ענין יוה"כ דרוש ה'. שער ההקדמות דף ש"ג. הע"ס חלק ט' מאות נ"ט.

(ג) שער מאמרי רשב"י דף פ"ג.

(ד) שער מאמרי רשב"י דף מ'.

על שם שאינם האור העליון ממש, רק הארה היוצאת מן האור העליון, ונחתם למטה.

וגם נקרא חותם לסבה אחרת ג"כ, כי חותם זה הוא, כדי שלא ישלטו החיצונים באורות הנוקבא, כי נדע שעיקר אחיזתן הוא בנוקבא. והטעם הוא, לפי שהיא תחתונה מכל האצילות, וג"כ מפני שנוקבא כולה דינין ושם אחיזתן, ולכן ניתן חותם זה לשמור הדבר הזה, שלא יכנסו שם החיצונים. וזה סוד גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום, כי המעיין שהוא היסוד של הכלה הנקראת מעיין כנודע, הוא חתום על ידי חותם הנ"ל, כדי שלא ישלטו שם החיצונים, כדרך הכלה שאוגרות פתחיה לבעלה, כדי שלא ישלטו זר בה, עד שתודווג לבעלה ביום ש"ע, ולכן אחרי שאנחנו נותנין בה הה"ג ביום ה"ר, בסוד ה' בדי ערבה, אז צריכה אל החותם, בל יכנסו זרים לקחת מן הגבורות, כי שם הוא שרשם כנודע, ומשם נאחזין והענין הוא: כי כבר בארנו, כי נקודת המלכות נחלקים ל' נקודות, א"כ נקודת היסוד או המלכות כבר היא בה, כמבואר בדרוש א"ט ב"ח.^ה

גם יש בחי' אחרת לעשות בה יסוד ומלכות, האמנם שורש החותם הזה, אינו היסוד עצמו, רק חותם הניתן שם מן הארת נצח הד יסוד דאמא, שהם אהי"ה כנ"ל, שהם גי' חותם, והוא השומר את החיצונים מלכנס חוץ היסוד הזה, כי אין לה כח ליגע בהארת אמא. ולכן חותם אותיות תח"ס, לומר עד תחום הזה יכולין החיצונים לדבק, אבל משם ולפנים אינן יכולין תוך התחום הזה.

גם חותם אותיות חומ"ת, כי הוא סוד חומת וגרר, שלא יכנסו בו החיצונים. ולהיותן ב' חומת, שהן חומת יסוד, וחומת מלכות, שהם ציון וירושלים. ולזה נרמזו שניהן בכתוב, כמ"ש חומת בת ציון וכו', על חומת ירושלים. כי יש חומת ציון, וחומת ירושלים, שהם חב"ח כנ"ל.

גם אותיות חותם, הוא חמות, כי בינה חמותה של רחל, ומג' אהי"ה שבה בחמותה, הכל נעשה סוד חותם לרחל, כמבואר, ואין להאריך בזה יותר.

ונחזור לענין, כי החותם העיקרי הוא ביסוד

מנה, ובפרט הלבושים שלה, ובפרט לבושי נה"י שלה, שהם לבר מגופא, וכולם דינין כנודע, לכן נמצא כי בחי' היסוד שבה הם דינין, ולכן בהיותן בה בחי' היסוד, העולם נידון ונחתם לחיים או למות.

אמנם בחינת היסוד זה, נמשך מן ג' אהי"ה הנ"ל, הוא הנקרא חותם, כי הלא ג' אהי"ה ירחי"ן דההי"ן דאלפין, הם גי' חותם. אמנם סוד חותם זה, אשר עליו רמזו רז"ל בגמרא^א ואמרו כי ד' דברים צריכין חב"ח, וסימנם חבי"ת, אמנם אין אנו עתה בביאורם, אך נבאר ענין חותם בתוך חותם מה ענינם, אמנם כבר בארנו כל הספירות של הנוקבא יש בהם ממש, לפי שיש להם על מה שיסמכו, חוץ מן היסוד והמלכות דנוקבא, שאין להם כנגדו בו"א על מה שיסמכו, לפי שקו אמצעי דו"א, אשר ממנו נעשית המלכות, הוא חצי ת"ת היסוד, ומן חצי ת"ת דו"א נעשה כתר של נוקבא, ומן היסוד שלו נעשה דעת ות"ת דנוקבא, ושיעור היסוד ז"א מסתיים עד סיום הת"ת דנוקבא, נמצא כי יסוד ומלכות דמלכות, אין להם שורש להעשות, לכן אינה רק חותם בעלמא. פי': כי הלא כמו הטבעת היא עיקר, אך כשחותמין בשעוה אינו ממשיות רק דמיון א' לבר, כן היסוד והמלכות של הנוקבא אינה רק הארה לבד וחותם מן הארות הראשונות, כנודע כי לעולם היסוד, הוא חותם העליון, כי כל האורות נכללות ונחתמין בו, וכן בחי' המלכות, הוא חותם אחד גרוע יותר מן האחר, והוא, כי המלכות אינו חותם האורות עליונים שבגוף, רק חותם של החותם של היסוד, כי מן הארת החותם הראשון שהוא היסוד, ממנו נחתם חותם שני במלכות, מן הארת היסוד, והוא ע"ד משל, כי חותם היסוד הוא חותם הטבעת הנחקק בשעוה, והוא ג"כ חותם המלכות הוא חותם השעוה, כשמשמין עליו דיו, וחותרמין בו בנייר. וז"ס חב"ח, כי החותם הפנימי הוא ביסוד, וחותרמין הב' החיצון הוא במלכות, והוא חב"ח, שהם יסוד ומלכות, והם ציון וירושלים, כי ציון הוא יסוד, וירושלים הוא המלכות. לכן נקראו חותם,

(ז) ע"ז ל"ט. (ח) מב"ש ש"ו ח"א פ"ו. שער ההקדמות דף שני"א.

בחי' חותם זה, כי בכל יום ויום יש תיקון הנוקבא בסוד התפלות כנודע, רק ההפרש הוא, כי שאר ימות השנה, הם נעשין בה ע"י הז"א, ולכן אין בהם באותן גבורות כח לדין העולם, וגם אין חותם גמור לרחות את החצונים. אך עתה שנעשה ע"י אמא עצמה, יש בבחי' הזה כח לרחות את החצונים כנודע, לכן היא רנה את העולם.

והנה החותם הג', הוא הנעשה בה בליל ה"ר, וסוד חותם זה, הוא חותם חצון, ונעשה מן הארות החותם אחר הפנימי של יסוד, ולכן הוא גרוע ממנו. והענין: כי חותם היסוד, מן הג' אהי"ה עצמם, בג' מלואים, שהם גי' חות"ם. אך עתה אינה חותם גמור, כי סודם מהג' מלואים של גי' אהי"ה, שהם ג': ק"מ, קכ"ב, ק"ל, הם שצ"ב, ועם כללות שלשתן, הרי גי' שצ"ה, והם גי' משנה של המלך, כי חותם העיקרי הוא ביסוד, אך זה הוא במלכות דנוקבא, שהיא עטרה שלה, והיא משנה אל החותם הראשון, וגרוע ממנו, וז"ס המלכות דלית לה מגרמה כלום, כי כמו שכל פרצוף נוקבא לית לה מגרמה כלום בערך הזכר, כן תקרא הבחינת של המלכות שביסוד דנוקבא, דלית לה מגרמה כלום בערך שאר הספירה שלה, והוא כי היסוד שבה, לקחה הג' אהי"ה ממש. אך המלכות שבה, אינה לוקחת רק הארתן לבר כנ"ל, ולפי שג' מלויים אלו הם של אהי"ה הנ"ל רבינה, לכן גם הם נקרא חותם, כי יש בהם כח לרחות החצונים, כנודע כי אין החצונים נרחין, אלא ע"י הבינה, והוא סוד משנה תורה, שהוא ספר ואלה הרברים, כי התורה הוא סוד ד' ספרים הראשונים, וספר ה' נקרא משנה תורה, והוא כופל כל הדינין שנוכדו בד' ספרים הראשונים ונכתבין פעם שנייה במשנה תורה, כי כשמאיר הז"א בנוקבא, נותנין לה הארת התורה, כי התורה הוא הז"א, ונותן הארה לנוקבא ביסוד שבה, ושם נקרא תורה ממש, כי כל מקרא הוא בנוקבא, כמבואר אצלינו, וכאשר נחתם חותם זה במלכות שבה, אז נקרא שם משנה תורה, כי הם גי' מלואים הנ"ל, שהם גי' משנה, וכבר פשוט הוא כי משנה תורה הוא במלכות, כנוכר בזה.

אמנם חותם זה, הוא מתחיל להעשות מליל

שבה, וזה נעשה מג' אהי"ה של הבינה, ואין ממשות שלהם רק מהארותן, עי"ז אין החיצונים נוגעין בה, וזה החותם נעשה בה בעת נעילה דיה"כ, וזה סוד נעילת שערים, כי באותו שער נעשה החותם של יסוד דנוקבא, והם דלתות הסוגרים פתח של היסוד ההוא, שלא יכנסו בו זרים. וז"ס נעילת שער ההיכל, שנועלת בעת נעילת דיה"כ, כי שערי היכל דנוקבא, הנקראת היכל גי' ארנ"י, והשערים שלה הם השערים של היסוד שבה כנודע, כי שם דרך הנכנסים מתתא לעילא. לכן בעת ההיא אשר ננעלין, השערים ההם נחתמין ונסגרים, כדי שלא יכנסו החיצונים, הנה אז יש מקטרגים הרבה, שרוצים לכנס שם מחמת עונות. ולכן אז חותם של הנשמות, בענין שכרם ועונשן, הן לחיים הן למות, ועי"ז אין כח בחיצונים לקטרג לכנס שם, כיון שכבר יש דין בעולם, ונמסרו בידם פתקי הרשעים הכתובים למיתה ח"ו, ואין להם אחיזה אחרת חוץ מזולתה בדאי. ולפי שהחותם הגדול שבכל החותמות הוא החותם של עתה, שהוא בחי' היסוד של רחל, לכן עיקר גזירות הן לטובה הן לרעה, הכל תלוי בעת נעילת יה"כ. אך של ר"ה היא בלאה, כי לכן נקרא ר"ה, כי לאה ראש רחל, כי עקב ענוה יראת ה' כנודע.

וכן חותם ה"ר הוא חותם החיצונית של רחל, הם גרועים מזה של עת הנעילה. אמנם היות חותם זה נעשה בנעילת יה"כ, כבר נתבאר הטעם, כי הלא ביה"כ נתקן בנין הנוקבא כנ"ל מן אמא, בסוד ויבן י"י אלהים את הצלע כנודע, וניתנו בה הה"ג של אמא, ולא ע"י ז"א, ולכן אז ניתנית בה סוד החותם, לשמור אותן גבורות מן החיצונים, כי שם שורש אחיזתן כנודע.

וגם זהו הטעם שאין חותם נעשה, רק בסיום יה"כ, כי בכל היום נתקנת, ובמלאות היום ההוא בעת נעילה, אז ניתן לה חותם זה. וגם זהו הטעם, שאז דינין הנשמות ונחתמות, כי כיון שאז ניתנו בה ה"ג, שהם ע"י ה' תפלות שיש ביה"כ כנודע, ולא נגמרת לכנס עד תפלה ה', שהיא תפילת נעילה, לכן אז הגבורות דינין את בני האדם ואת העולם. והנה בשאר ימות השנה דאי, שנעשו בנוקבא

הושענא רבה אחר חצות קודם אשמורת הבוקר, אך לא יאמרו ויעבור ושום דבר כיוצא בו, רק כמו רחמנא וכו', וכיוצא בזה בלבד, כי ביום ה"ר יזהר אדם מאוד מאוד בתפלתו, ובכל מעשיו, כי הרבר תלוי בתשובה בזמן ההוא, ומשם ולהלאה אין תקנה יותר.

אמנם מ"כ בקונטרס, כי הטעם הנ"ל, לפי שליל הושענא רבה אז נכתבין הפתקין, וביום הושענא רבה נמסדין הפתקין, לפי שאז נתקן בה' בדי ערבה כנ"ל, שהם ה"ג. וביום שמיני עצרת, הוא חותם בבחי' אחרת, והוא, כי אז ניתנין אליה בסוד הזווג, סוד הה' גבורות, ונותן ז"א לנוקבא, והם גבורות חדשות מן הזעיר אנפין, כי אותן של הושענא רבה הם גבורות ראמא, ולא ע"י זעיר אנפין, ולכן נמשכין הדינין עד יום ש"ע. אמנם אותן הגבורות של ש"ע, הם ממותקות כי הם ע"י הז"א, ולכן נקרא שמחת תורה כי הוא זווג הז"א.

פרק ה'

סוד הצלם, שמסתלק מן האדם ליל הושענא רבא. כדי להבינו, נקדים לך מה שאחז"ל^א כי האדם יש לו בכואה ובכואה רבכואה. אך השדים אין להם בכואה רבכואה, רק בכואה לברה. והענין, כי הלא כל הרברים שבעולם, כולם יצאו ונולדו מן זווג ז"נ בודאי. והנשמות של בני אדם, ואפילו נשמות השדים, כולם נבראים מהש"י, ע"י זווג ז"ן בודאי, כי הכל מעשה ידי הש"י הוא בודאי. וכבר בארנו, כי האדם כשמזדווג בנוקבא, מוליד נשמות בני אדם, וכשמוציא ח"ו זרע לבטלה, אז מוליד נגעי בני אדם, שהם רוחין וכו'. וכן הענין למעלה, כי לפעמים הז"א רוצה להשפיע בעולם, ומזריע הנשמות, ואם ח"ו בעת ההיא חוטאים ישראל למטה, וגורמים שהנוקבא עליונה תרד למטה, ותתרחק מבעלה, ואז החיצונים מקבלין אותן טיפין, ונעשו שידין רוחין לילין, באופן כי נשמות בני האדם באים מזו"נ. אך השדים הם מרכורא בלתי נוק'. ולכן בני אדם, יש להם ב' צללים, בכואה ובכואה רבכואה, שהם

ה"ר, ולכן בליל ה"ר הוא זמן החתימה של העולם לבני אדם אם לחיים אם למות, כנוכר בזוהר, וכן נבאר עתה ענין ליל ה"ר, כי הלא אז נעשה החותם החצון, ולכן נידונים הנשמות בליל הזה, וסדר הלילה הזאת זה, שבחצי ליל הראשונה, תקרא ספר משנה תורה מן אלה הרברים עד סוף, שהוא וזאת הברכה, אם תקראהו ותשלימהו קודם חצות, תעסוק בתורה, ובספר קבלה אם תצטרך, ולא ברבר אחר, כדי לעשות החותם של המלכות, שהוא גי' ארנ"י. (נ"ל צמח, נוהגין החברים מומן הרב אפרים פאנציי"ר ז"ל, לקרות אחר סדר באדרא זוטא וסתרי קבלה כנ"ל).

ולכן תמצא, כי עיקר הדין בחצי לילה הראשונה, כי לכן יוצאים אחר חצות, לראות את הצלם לאור הלבנה, כי אז כבר גזרה הדין, כי נסתיים לעשות חותם ההוא, והנה סוד הדין הזה, הוא סוד מסירת הפתקים, ביד השלוחים, אבל עכ"ז לא ניתן רשות בידם לפעול הדין כשנמסרים הפתקים ההם, רק עד יום ש"ע, כי הרבר תלוי תוך הזמן הזה, שאם יחזור בתשובה יחזור ליקרע הפתקים ההם. ואמנם לכן אנו אומרים כי ביום ה"ר יש ג"כ דין.

וז"ס הנזכר בזוהר, אשר הוקשה לרואה אותם, שהם מאמרים חלוקים, כי במקום אחד אומר, כי מסירת הפתקים הוא בה"ר, ולכן אז אתעיר צולמא מעל דישא. ובמקום אחר הוא אומר, כי הוא ביום ש"ע, יומא תמינאה דחג. וביאור קושיא זו, נתבאר עם מש"ל, כי אחר שנמסרו הפתקין ליל ה"ר, הרבר תלוי עד יום ש"ע, אם יחזור בתשובה. ולהיות כי מעט מזעיר ימצאו, מי שלא תיקן עצמו ושב בתשובה בר"ה ויה"כ ובכל החג, שיחקן עצמו בה"ר, ולפי שלא ימצאו זה על צד ההרחק, לכן אמר בזוהר, כי אחר מסירת הפתקין תו לא הרדי לבני מלכא. אבל ודאי שאם ישוב בתשובה גמורה, ודאי שיקרע גזר דין. וכנוכר בספר דקנאטי, כי נוסה הרבר באיש אחד שלא ראה צל על ראשו, וחזר והתפלל ושב בתשובה וחזר הצלם למקומו. ולכן נוהגין לומר סליחות ליל

י' שעה"כ ענין סוכות דרוש ז' דף שט"ז (ב) כחובות קכ"ב. גיטין ס"ו.

א' מן הדכורא, וא' מן הנוקבא. אך השדים, אין להם רק בכואה א' לבד, שהוא אותו של הדכורא כי של נוקבא לא יש להם.

ונבאר עתה מה הוא סוד הצלם, כי הלא כתוב אך בצלם יתהלך איש, ואינו אומר בצל, רק בצלם. ואמנם בפסוק אחד אומר, ונסו הצללים ואינו אומר הצלמים. גם במ"א נראה, שיש לו צל א', ושם נראה כי הם ב', ונסו הצללים תרי.

וכדי להבין ענינים אלו היטיב, ראוי לדעת, כי הלא בארנו, כי ה' בחי' יש לנשמה שהם: נפש ממלכות. רוח, מז"א. נשמה מבינה. ונשמת שדי תבינם, לשון בינה. חיה שהוא נשמה לנשמה, מן אבא. יחידה, מן א"א כתר. וכל ה' בחי' אלו, נקראים נפש אדם. אמנם ה' בחי' אלו, הם מצד האצילות, וכן מן הבריאה, וכן מן היצירה, וכן מן העשיה. אבל נדבר עתה באצילות, וממנו יובנו שאר העולמות.

אמנם גוף האדם, הוא מן הנוקבא בודאי, כי תוך ט' חדשי העיבור נגמר בחי' גוף האדם. ואמנם יש ג' בחינות האחרים באדם, והם ג' צללים שיש באדם, ואלו הצללים הם נחלקים לב' חלוקות, כי העליון שבהם נקרא צלם. וב' אחרים נקראו צללים, כי הם חסרים מ' מן צלם, ונשאר צ"ל.

וסוד הענין: כי אחר שהנר"ן של האדם, ניתנו תוך הרחם של הנוקבא בעת הזווג, ונוצר האדם תוך הרחם של אמו בתשע חדשי העבור, היה ג"כ צריך ליקח אותו הנשמה כח הארת החותם שמיסוד הנוקבא כנ"ל, שהוא בחי' ג' אהי"ה כנ"ל במלואם, שהם ג' חותם, ונחקק אותו החותם באותו נשמה. וכשיוצאת לירד לזה העולם, הנה היא באה עם אותו חותם ונשמרת מן החיצונים שלא יתאחוזו בה.

והנה נגד ג' אהי"ה אלו, הם נחקקין בנשמה ג' צלמים הנ"ל, כי מכח אהיה הא' של יודין, נעשה בחי' צלם של אדם, כי אהיה דיודין גי' צלם. וזהו צלם של אדם, שעליו נאמר ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו, אך בצלם יתהלך איש. ומן אהיה דאלפין הב', נעשה בחי' צל. ומן אהיה דההין נעשה בחי' צ"ל ב'. והנה

נקרא צ"ל ולא צלם, כי אהיה דאלפין גי' קמ"ג, ומלוי שלו קכ"ב, שהוא גי' בצ"ל. כי אם נרצה נוכל לומר כי אהיה דאלפין גי' בצ"ל אהיה. ומן גי' שהוא דההין, גי' קנ"א, הוא גי' בצל אל.

וסוד הענין, איך הוא יוצא מן אהי"ה, ואנו אומרים שהוא א"ל, שהוא גי' בצל אל, אך תבין במ"ש אצלינו, כי שם א"ל הוא השורש של אהיה, כי אהי"ה גי' כ"א, ועם י' אותיות המלוי שלו, הרי אל.

ונחזור לענין, כי כמה וכמה צללים והארות יש: כי יש צל אהיה, וצל אל, וצל שדי, וכיוצא בזה. ובצלם עצמו, יש כמה בחי', שיש צלם י"י, ויש צלם אלהים וכיוצא בזה. לכן צריך לפרש כל צל וצל מהיכן נמשך, כי בצל אל מאהי"ה דההין, ובצל אהיה, מאהיה דאלפין, ולכן תמצא, כי הצלם אינו רק אחד, וזהו אך בצלם יתהלך איש, כי הוא אהיה דיודין לבדו, שהוא גי' צלם. אך הצללים הם ב' דאלפין ודההין.

ונדבר עתה מענין ב' הצללים, כי הלא בב' צללים אלו, הם דכר ונוקבא, כי הצל של אהיה דאלפין הוא דכורא כנודע, ושל ההי"ן נוקבא. ואלו הב' צללים, הם הנקראים בכואה ובכואה דכואה הנראה באדם, כי הצלם הוא עליון. ואינו ניכר.

אמנם השדים, אין להם רק הצללים ודכורים, שהם אהיה דיודין ודאלפין, שהוא בחי' הצלם, ובחי' הצל הראשון. והנה אהי"ה דיודין דאלפין, הם קס"א קמ"ג, גי' ש"ד, ולכן נקרא ש"ד, כי השדים אין להם רק ב' דכורין. אך בכואה דכואה שהוא הצל גי' מאהי"ה דההין, שהוא נוקבא, אין להם, כי אינם רק מרכורא לחד.

ובזה תבין הטעם, למה השדים רוחין בלתי גופים, והענין, כי חסר מהם צ"ל האחרון דנוקבא, וכיון שלא נשלמו הצללים כולם שהם יותר עליונים מן הגוף, אין בהכרח להעשות בהם בחי' גוף, בפרט כי עיקר הגוף אינו נוצר רק בכח אהיה דההין, כי הוא נוקבא לכן אין להם גוף.

ועתה נבאר, ענין הסתלקות הצלם ליל ה"ר, כי דאי שאותו הצל שהוא מסתלק הוא בכואה דכואה שלו, שהוא הצל של אהיה דההין, כי הצל

הזה הוא מיותר באדם על השדים, ועל ידו נגמר ונשלם החותם, כדי לשמרו ממקרים רעים מהחיצונים. ואמנם בליל ה"ר כשגוזרין מיתה ח"ו על איזה אדם, וסוד מיתה הוא שתשמט הנשמה מן הגוף, ותשאר בלי גוף, לכן מסתלק ממנו אותו צל שהוא כבואה דכבואה, ועי"ז נחלש גופו ונאכד, כי הגורם קיום הגוף, הוא זה הצל ג' כנ"ל.

גם טעם אחר, כי עד עתה היה חותם שלם, ועתה נחסר ממנו אותו החותם, ועל ידי זה יכולים החיצונים לשלוט בו וליטול נשמתו, ונמסרו הפתקין של דינו בידיהם. אמנם ההסתלקות מן האדם הצל הזה, הוא אחר חצות לילה, כי אז מתחלת הלבנה להאיר, ולפי שאין גמר החותם נעשה עד חצות כנ"ל, ואחר כך נגמר הדין, לכן הסתלקותו הוא מחצות לילה, כי אז מתחלת הלבנה להאיר ליל ה"ר כנודע.

ואין להסתכל אלא באור הלבנה ממש, וסוד הענין: כי הלא הלבנה רומז לנוקבא דז"א, שבה ונסו הצללים תרי.

גם מצאתי כתוב, מן אהי"ה דאלפין נעשה צל, הנקרא בצ"ל שדי, כי בצ"ל הוא מילוי אהיה דאלפין. ונ"ל כי מה שכינו צל זה לשדי, כי חילוף שדי בא"ת ב"ש הרי קמ"ב, ועם כולל קמ"ג, כמנין אהיה דאלפין.

מ"כ להר"ר גדליהו, כי בליל ה"ר יקרא משנה תורה, ויכוין להמשיך מקיף לצורך הזווג. ונלע"ד, כי פ"י הוא סוד המקיף של ה' בדי ערבה שאנו נותנין לה ביום, ואין לומר סליחות ביום ה"ר, ולא בלילה רק כנ"ל.

(מע"ח: גוג ומגוג עולה ע', כנגד ע' אומות, כי אז ימלוך גוג על שבעים אומות, וכולם יבואו יחד על ישראל, וכשיגאלו מידם, אז יהיה תשועה רבה, כי עתה שנגאלו ממדי ויון גלו לאדום. וכן בכל יום ויום ניצולו מיד זה, ונופלים ביד זה, ויום הזה ניצולו מיד כולם, לכן הוא הושענה רבה.

ולפי שהם נמשלו למים, שע"כ היה ניסוך המים בחג, לכן אין אנו שואלין מים, עד שיעברו כל הז' ימים, שלא יתנו המים, בעוד שהם שולטים, שלא יהיה מים הזדונים. וכבר ארז"ל טעם אחר, דומה לעבד שבא למזוג כוס וכו'. ולכן

נעשה החותם בלילה ההוא, ואינו נגמר עד חצות, ואז בחצות לילה יוצאת להאיר על הארץ, והיא דנה את העולם ע"י החותם ההוא כנ"ל, כי סוד הגבורות הם הדין את העולם, ולכן כיון שהדין נמסרין אז בידם, לכן היא המראה ומגלה הגזרות בעולם, ואינו ניכר אלא באור הלבנה עצמה. (צמח: שמעתי בשם הרח"ו ז"ל, שצריך להיות ערום ממש, כשמסתכל בצל הלבנה לראות הצל, וגם שצריך שעה המיוחד ללבנה כנודע) (מ"כ פ"י לזה, דהיינו ע"פ שצ"ם חנכ"ל, אותו שעה המשמש כוכב הלבנה, וק"ל).

ודע כי הרי יש קושיא אחת, כי במקום אחד אומר בזוהר, כי הצל מסתלק ל' יום לפני המיתה. ופעם אחד אומר, שמסתלק בליל הושענא רבה. אך שניהם אמיתים, כי הצלם מסתלק ליל ה"ר, כדי להורות על גזירת המיתה שנגזרה עליו, וע"י הסרתו והסתלקותו אז, שולטין החיצונים עליו, ונמסר בידם למיתה, וכיון שנמסר בידם, תו לא חיישינן, ואז חוזר הצלם למקומו, כי זולת הצלם אין חיות לאדם כלל, ולכן אם נגזר על האדם המיתה, שימות אחר י' חדשים וכיוצא בזה, מהיכן יש חיים, אם לא ע"י שיחזור הצלם למקומו. ואח"כ ל' יום קודם שימות, אז נסתלק, ואז באותן ל' יום מתמעט חיות האדם, יום אחר יום עד שימות.

צמח: זה אינו מדבר ממי שאמר, שוב יום אחד לפני מיתתך, ואמנם שצריך לעשות תשובה, כל ימות השנה מפני שאינו יודע איזה יום ימות. והנה כפי הנזכר בזוהר, בליל ה"ר מסתלק הצ"ל וחוזר והולך לו, וא"כ הרוואה שהצל חסר ממנו, ידע שימות, ויחזור בתשובה, כמו שעשה הנזכר ברקנאטי כנ"ל, וע"י הצל ישוב יום אחד לפני מיתתו, ומפני שאין כל אדם יודע בצל, ארז"ל שכל ימיו יעשה תשובה, וזה יותר טוב.

ומ"כ בקונטרס, כי ב' צללים הם, א' דאבא וא' דאמא, כנודע אצלינו, כי יש נה"י תוך הז"א, ואין להאריך. והנה ב"פ צלם, א' דאבא, וא' דאמא, של הלבושים של נצח הוד יסוד, שם הוא סוד הש"ך דינין, שהם גימ' ב"פ צלם, כי במחזיק עצמן אינן דינין כלל, אלא בלבושים שהם צלמים, וזהו ענין

לולב עולה חיים, וד' אותיות הרי ע"ב, וכן הדס עם ג' אותיות עולה ע"ב, כמנין הע"ב שרים שהם שולטין בחג, שהם נאחזים בב"ד עליון, שהם ע' שרים וב' סופרים, אחד כותב זכות, ואחד כותב חובה.

פרק ו'

יום ה"ר, ענין שבעה הקפות ביום ה"ר, כבר נתבאר בקונטרס שלנו, שצריך לכוין בשם א"ל, בסוד הקפה. והנה שם אל, יוצא מן אהיה שבבינה, ג' יודין וא' שבו. גם בכוונת ג' יה"ו הנ"ל, תכוין שהם בסוד מלוי ע"ב ס"ג מ"ה, עד"ז בכל ז' הקפות, חוץ מה"ר, ששלשתן במלוי ההיין, שהם במלכות.

כבר בארנו, כי ה"ח שבמלכות, שבה הם נכנסין בבחי' הימים עצמן, ובבחי' הסוכה כנ"ל. אך בחי' ה"ג, הם נכנסין ע"י הערבה של יום ה"ר, חוץ מן אותו שבולב, וחיט ולא בריך. וכה תעשה, תקח ה' בדים של ערבה במספר, ותכוין שהם ה"ג מנצפ"ך, ותכוין כי ערבה גי' זרע, שהוא סוד המ"ן, ה"ג נוקבין. והזהר שלא תחברם כלל עם הלולב, ולא תטלם כלל בידך, רק אהר שיאמרו תתקבל, אז קחם בידך. והענין, כי עד שישלמו כל בחי' החסדים, אין ראוי לעורר גבורות, וכמ"ש בע"ה, כי בז' הקפות של יום זה, הם נכנסים ה"ח, ואין ראוי לעורר הגבורות. נמצא, כי גמר החסדים אינם נכנסים עד קדיש תתקבל, לכן אחר הקדיש, אז תקח בידך הה' בדי ערבה, כי כבר הנחת הלולב מידך, וגמרת מצותו. ואחר שתקח בידך בכוונה הנ"ל, אז תחבוט ותכה בקרקע. והנה ב' דברים הם נעשין בחבטה, א' הוא הורדת והשפלת הגבורות וערבות בקרקע. ב' הוא העלאות והרמות הערבות אחר החבטה מתתא לעילא.

והנה כשתחבוט, תכוין כוונה אחת, והוא, שתכוין להוריד ולתת בה בחי' ה"ג, ולעורר אותן, כדי שיהיו מוכנים ונעשים מהם בחי' כלי, להעלות בו מ"נ ביום המחרת, שהוא ש"ע בעת הזיוג. ותכוין, ערבה גי' זרע, שהם מ"ג, וגי' עזר כנגדו,

להכין אותה שתהיה עזר כנגדו, להעלות מ"נ לקבל מ"ד כנגדם, וז"ס הא לכם זרע, כי ה"א הם בדי ערבה, וערבה גי' זרע וכו'.

ובעת שתחבוט הערבה בקרקע, תכוין לשם יה"ו במלואו אלפין, יו"ד ה"א וא"ו, גי' ט"ל. ואמר מורי ז"ל, שלזה ארו"ל חביט חביט ולא בריך, ואיני זוכר איך הוא, ואפשר כי חביט חביט גימט' ט"ל. (ואפשר כי חביט חביט ולא בריך, ס"ת גי' ט"ל)

ושמעתי ממורי ז"ל שאמר, שתחבוט בקרקע ה' פעמים, נגד ה"א מנצפ"ך, כי ה"ג נגד ה' בדי ערבה. וצריך לחבוט ה"פ, כי בכל פעם נותן בה גבורה א', ולזה אמר חביט חביט לשון רבים, להורות על ה' חבטות הנ"ל. ואמנם א"צ ברכה, אלא די בחבטה, כי כיון שאינם ה"ג עצמן לצורך זווג, א"כ א"צ לברך ולהמשיך ע"י ברכה, ובחבטה לבדו מספיק. (ראיתי בספרים אחרים, כי חביט חביט ולא בריך ס"ת ט"ל, וזה נכון מדברי רז"ל עצמן בלתי שנוי, וגם כי נכפל ב"פ חביט חביט, מורה על רבוי ההכאות, והם ה' כנ"ל. וכבר ידעת, כי ערבי נחל הם נ"ה, והם סוד הנביאים, וז"ש^(ב) בגמרא, כי הוא יסוד נביאים.) גם ענין חבטה זו היא, הכאת הדינין בקרקע, שהוא המלכות, וליתנם בה. וגם הענין הוא, להקל ולהכות הגבורות ולמתקם. והנה כשאתה מגביה מן הקרקע, תכוין כי הוא סוד הנשיקין, כי כבר בארנו, כי הערבה דומה לשפתים, הם סוד הנשיקין, מתתא לעילא, ממנה אליו.

פרק ז'

^(ב) מכת"י, ביום ה"ר, אף שכבר קבלה החסדים דאמא, בלי א"פ וא"מ ע"י הסוכה, מ"מ אנו חוזרין להמשיך לה עוד משורש החסדים שבדעת דאמא, כולם א"מ ע"י הדיבור. ואף שגם קבלה החסדים א"פ ע"י הלולב, וא"מ ע"י הקפה של כל יום, אנו חוזרין להמשיך לה עוד משורש החסדים

דז"א כנ"ל, כי סוד הלולב מעורר שרשים עליונים
שבדעת דז"א.

והנה ז' הקפות הם, וכל אחת כלולה מג' בחי'
המקיפים הנ"ל, אמנם הראשונה הוא מן החסד
מלמעלה למטה, וצריך לכיין בה ג' מקיפים נגד ג'
בחי' הנ"ל, רק שכולם הם מצד החסד. אמנם
נתבאר אצלינו, כי כל המקיפין הם בחי' א"ל, כי
אל במלוי גי' הקף, ועם ה' אותיות הרי הקפה.
וצריך לכיין ג"פ א"ל: ראשון נגד הבינה, והוא
שם י"י א"י, היוצא מס"ג כנודע, גי' א"ל, כי ס"ג
הוא בכינה, והוא נגד הדיבור. א"ל ב' נגד הדעת
דז"א, והוא נגד הלולב. ותכוין בגי' פ"ה י"ו, שהם
גי' ס"ג, ותעשה ממנו שם יי"א, וזה הוא כנ"ל.
או תכוין שיש בגי' שמות אלו, גי' יד"ן וע"ה ג'
א"ל. א"ל ג' נגד ו"ק דז"א, ע"י גוף האדם, ויכוין
כי אדם הוא שם מ"ה, ויש בו ג' אלפין, וכל אל"ף
מורה אל אהיה אחת, הרי ג"פ אהיה, והם גי' ס"ג,
ונעשה ממנו שם יי"א כנ"ל.

אמנם אלו ב' יה"ו, תכוין כסדר מלואם ע"ב
ס"ג מ"ה, להמשיך אל הנוקבא שהוא ב"ן, כמ"ש
בהקפה ז'. אח"כ תכוין כי ג"פ א"ל, הם גי' מג"ן,
ותכוין להמשיך מגן זה אל המלכות כנודע. גם
תכוין, כי ג"פ אהי"ה, יהיה כולם מלאים בידין.
הקפה ב' נגד גבורה, תכוין א"ל ראשון מן
הדבור שהיא בינה בא"ל דס"ג כנ"ל, שהוא שם
א"ל יי"א. אל ב' נגד מעשה הלולב, מדעת דז"א,
והם גי' צרופים הו"י הו"י הו"י, שהוא בסוד
גבורה, כנ"ל כי לעולם הלולב ממשך מן הדעת,
הכולל גי' מוחין חב"ד, לכן יש בו גי' אותיות יה"ו,
רק שמשתינין בסוד צרופים, וגי' שמות הנ"ל
תכוונם ע"ד ע"ב ס"ג מ"ה. א"ל ג', גוף האדם,
מגי' שמות אהי"ה, שיוצאים משם מ"ה כנ"ל, רק
שיהיה כולם במלוי הדין.

הגהה

שבדעת ז"א, ע"י הו' הקפות שבלולב. (א) ועתה
נבאר הו' הקפות דה"ר:

והענין כי הלא בו' ימי הסוכות, ע"י הקפות,
המשכנו ז' מקיפים של החסדים, בו"ק דז"א
התחתונים, וכן בחסדים של אמא פנימים נכנסים
קודם חג הסוכות, והמקיפים שלהם נכנסין ע"י
הסוכה המקפת כנ"ל.

אמנם ביום ה"ר, אנו מחברים כל בחי'
המקיפים של כל החסדים ביחד, והוא כי הלא
בהקפות של ה"ר, יש גי' בחי': א' הוא בחי' אדם
עצמו, המקיף בגופו את התבה. ב', הוא בחי'
דבור, שאדם מוציא בפיו בעת ההקפה, שאומרים
אותן סדר הפזמונים והבקשות המסודרים ממסדר
התפלות, להזכיר זכות גי' אבות בעת הו' הקפות. ג'
הוא בחי' לולב, שהאדם מוליך בידו בעת ההקפה.
הרי גי' דברים, וכולם הם בשעה אחת, שהם: אדם,
דבור, מעשה. ופי' המעשה שהיא הלולב, שהוא
מעשה שהאדם מוליכו בידו ממש. ונבאר גי' מיני
מקיפים שיש: א', הוא המקיפים של ה"ח דאמא.
ב', הוא המקיפים של החסדים דז"א, בחי'
השרשים העליונים שהוא ברעת דזעיר אנפין,
ומשם אנו ממשיכין אותן המקיפים והארת
המלכות שהוא התיבה. ג', הם המקיפים בבחי'
התפשטות בו"ק שלו, והיה נלע"ד לומר, כי
המקיפים האלו של בינה, הם מבחי' הדעת, כי
אותן שנכנסין בסוד הסוכה הם מבחי' הו"ק שלה,
או להיפך.

והנה הקפת גוף האדם עצמו, יכוין להמשיך
המקיפין רגופא דז"א, שהוא שם מ"ה גי' אדם, כי
אלו הם סוד וימינו תחבקני, שהוא זרוע גוף האדם
עצמו, המחבק את הכלה. אמנם הדבור, הוא כנגד
הבינה, כי הבינה היא המוציא קול ודבור ממנו.
והלולב הוא לצד המקיפים של החסדים הדעת

(א) א"מ, הקפה גי' ק"ץ, כי כחה לקצץ קליפות, קץ כל בשר, וזה ע"י שם החסד אל במלואו,
עם האותיות גי' הקפה ע"ה. וקוצץ הדין, אלהים ברבוע גי' ר', ובהסרת אותיות אלהים פשוט,
הכל גי' ק"ץ.

הקפה ג' ת"ת, א"ל א' בינה, דבור, משם ייא"י דס"ג כנ"ל. א"ל ב', לולב, דעת, מג"פ וי"ה וי"ה וי"ה, במלוי ע"ב ס"ג מ"ה, כנ"ל. אל ג', מג' אהיה דמ"ה, רק שיהיו מלאים באלפין.

הקפה ד' נצח, א"ל א' בינה, דבור, שם ייא"י דס"ג. א"ל ב' לולב, דעת, מג"פ יו"ה יו"ה יו"ה, במלוי ע"ב ס"ג מ"ה. א"ל ג' מג"פ אהיה דמ"ה כנ"ל. אך מלואם תכוין, ה' ראשונה ביוד, וה' אחרונה באלפין.

הקפה ה' הוד, א"ל א' ייא"י דס"ג בינה. אל ב', מג"פ הי"ו הי"ו הי"ו, במלוי ע"ב ס"ג מ"ה. א"ל ג', מג"פ אהי"ה דמ"ה. רק שבכל אחד תכוין, ה' ראשונה מלוי בההיך, וה' שניה באלפין. הקפה ו' יסוד, א"ל א' מייא"י דס"ג, בינה. א"ל ב' לולב, דעת, מג"פ וה"י וה"י, בע"ב ס"ג מ"ה. א"ל ג', מג"פ אהיה דמ"ה כנ"ל, וכל א' מהן, הראשונה באלף, והב' יודין. והטעם הוא, לפי שיסוד מטה כלפי חסד, לכן ה' שניה ביודין, אך לפי שהוא בעצמו קו האמצעי, ושרשו הוא אלפין, לכן ה' ראשונה באלף.

הקפה ז' מלכות א"ל א' ייא"י דס"ג. א"ל ב', ג' פעמים יה"ו יה"ו יה"ו, רק שהוא משם ב"ן שבמלכות, ותכוין כי הלא כ"א מהם הוא גי' מ"ב, הרי ג"פ מ"ב גי' קכ"ו, שהוא שם אדני ברבוע: א', א"ד, אד"ג, אדנ"י, שהוא סוד הכתר שלה, שאנו ממשיכין לה עתה א"ל ג', מג"פ אהיה דמ"ה, וכ"א מהם תכוין במלוי ההיך, ראשונה באלפין שנייה בההיך.

מכ"י הרמ"ע: סוד ההקפה לסוכות, הנה כוונת ההקפה יום א', להמשיך לרחל מקיף לאה. יום ב', מקיף יעקב. יום ג', מקיף ז"א. יום ד', מקיף תבונה. יום ה', מקיף הבינה. יום ו', מקיף יש"ס. ובה"ר, ממשיכין לה היקף אבא, אחר שהוא בא מכח עתיק, כופל השפעתו, ומחלק לכולם שפע באופן זה: הקפה א' מעתיק לאבא, נקודות מקיף לאה, מג"ת דעתיק. ואבא נותן נקודות לאה זו, ליש"ס, והיא הוית נקודה צירי שבא צירי שבא. הקפה ב' ממשיכין מעתיק לאבא, נקודות יעקב, והויה כולם חולם, ואבא נותן ליש"ס, והוא נותן נקודות לאה כנ"ל, שהיתה בו תחלה לבינה.

הקפה ג' נותן עתיק לאבא נקודות ז"א, והיה בוד' ריבועיות בלי ניקוד. ואבא נותנה ליש"ס, והוא נותן נקודות יעקב לבינה, ובינה נותנת נקודת לאה הנ"ל לתבונה. הקפה ד' נותן עתיק לאבא נקודות תבונה, והיה בניקוד אלהים, ואבא נותנה ליש"ס, והוא נותן נקודות ז"א לבינה, והיא נותנת נקודת יעקב לתבונה, והיא נותנת נקודת לאה לז"א. הקפה ה' נותן עתיק לאבא נקודת בינה, והיה בצירי, ואבא ליש"ס, והוא נותן נקודת תבונה לבינה, ובינה נותנת נקודת יעקב לז"א, וז"א נותן נקודת לאה ליעקב. הקפה ו' נותן עתיק לאבא, נקודת יש"ס, כולו והיה בפתח, ואבא נותן ליש"ס, ויש"ס נותן נקודת בינה לבינה, ובינה נותנת נקודת תבונה לתבונה, ותבונה נותנת נקודת ז"א לז"א, וז"א נותן, נקודת יעקב ליעקב, ויעקב נותן נקודות לאה ללאה. הקפה ז' נותן עתיק לאבא נקודת הויה בניקוד קמץ. ס"א שורק (פתח קמץ) (ס"א שורק) והוא מחזיק אותו לעצמו. דע, כי כל א' מז' הויות אלו, צריך להשתתף לה הויה שכולה קמץ, מכח ע"ק שהוא מהכתר עכ"מ.

ענין ז' הקפות יום ה"ר כבר בארנו. ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל, כי הלא ו' הקפות ראשונים הם ו"פ מג"ן, וכולם לצורך המלכות. ואח"כ יש עוד מגן אחד במלכות עצמה, בהקפה ז'. והנה ו"פ מג"ן ראשונים, גי' תקנ"ח, וכולם ברתן אל המלכות, נעשה בה מג"ן ז', והוא במלוי, כי מג"ן הוא ג"פ אל, וג"פ א"ל במלוי ג"פ אלף למד, גי' תקנ"ה, ועם ג' כוללים תקנ"ח, הרי איך נעשה מגן זה, מן ו' מגן העליונים.

ורצוני לצייר לך היטב על סדר, שתכוין בו תחלה להמשיך החסדים מקיפים מן בינה, ומדעת דז"א, ומגופא דז"א.

הקפה א': חסד, יוד הי ואו הי, א"ל. יוד הי ויו, יו"ד הי ואו, יוד הא ואו, א"ל. יוד הא ואו הא. אלף הי יוד הי. אלף הי יוד הי. אלף הי יוד הי. א"ל. (ג"פ א"ל גי' מג"ן)

הקפה ב': גבורה, יוד הי ואו הי א"ל. הי יו יוד, הי ואו יוד, הא ואו יוד. א"ל. יוד הא ואו הא.

ומרקד ומרנן בשמחה גדולה, וכן אם נתאחרו
בבה"כ אחרת, היה עושה גם כן.

ביום ש"ע, נעשה זווג דרחל, במוסף בחזרה,
לכן אומרים אז משיב הרוח ומוריד הגשם, כי אז
יורדה גשם, כי אז הזווג והורדת טיפת הזרע כנ"ל.
לכן בליל שמ"ת אסור בזווג, כי אין זווג אלא
בתפלת מוסף, וזווג זה נמשך עד יום ז' דפסח.
בליל ש"ת אסור בזווג, כי אין המטרוניטא
מזדווגת עד הבוקר בתפלת מוסף, ואין יזווג
האדם. ואע"פ שבשאר הימים שבין ר"ה לש"ת
מותר הוא, כי יש זווג אחר של לאה. אבל עתה
בש"ע, אין הזווג רק לרחל לברכה, ואינו רק
במוסף.

אמנם ענין ש"ע כבר נת"ל, כי אז הוא הזווג
עצמו, ונותן לה ה"ג של המ"נ שלה בסוד הזווג,
וניתנין לה ע"י ז"א, ואחר כך בעת הזיווג, נותן בה
טפה זרעית.

ונלע"ד ששמעתי, כי ביום ש"ע נותן לה ה"ג
לבר, והוה גבורות גשמים משיב הרוח ומוריד
הגשם שאומרים ביום זה. אח"כ בפסח נותן בה
בחי' הה"ח, לכן פסח הוא בחסד. אך מה שמ"כ
הוא זה, כי הלא ראוי לומר משיב הרוח וכו'
בש"ע, כי אז הורדת טפת הזרע במעי הנוקבא,
וכל הטפה תחלה בשרשה נקראת אור, ואח"כ מים
ברחם הנוקבא, וז"ס מוריד הגשם ביום זה, ואח"כ
נעשה רקיע, שנגמר הולד, כמ"ש בזוהר פרשת
תרומה. אמנם מים אלו, הם באים מלובשים עם
החותם שבנוקבא כנ"ל, אשר הם סוד הצללים
כנ"ל, ולכן הגשם גי' ג' מלואים של ג' אהיה,
שהוא סוד החותם כנ"ל ע"ש.

סוד ש"ע וש"ת, עצרת מלשון כי עצר עצר ה'.
והענין: כי זיווג ישכאל ורחל הוא ביום זה, והיא
מקבלת זרע העליון, ואינה מפלטת ח"ו, ונקרא
עצרת וקולטת את הזרע, לכן נקרא עצרת. וכאשר
אינה עצרת וקולטת זרע העליון, והיא מפלת
אותן ח"ו, משם הם שורש הנפילים אשר הם
בארץ בימים ההם, כי הפיצם המלכות בסוד

אלף הה יוד הה, אלף הה יוד הה, אלף הה יוד הה,
א"ל (ג"פ א"ל גי' מגן).

הקפה ג': ת"ת, יוד הי ואו הי, א"ל. ויו יוד הי,
ואו יוד הי, ואו יוד הא, א"ל. אלף הא יוד הא,
אלף הא יוד הא, אלף הא יוד הא, א"ל. (וג"פ
א"ל גי' מגן).

הקפה ד': נצח, יוד הי ואו הי, א"ל. יוד ויו הי,
יוד ואו הי, יוד ואו הא, אל. יוד הא ואו הא. אלף
הי יוד הא, אלף הי יוד הא, אלף הי יוד הא, א"ל
(וג"פ א"ל גי' מגן).

הקפה ה': הוד, יוד הי ואו הי, א"ל. הי ויו יוד,
הי ואו יוד, הא ואו יוד, א"ל. יוד הא ואו הא. אלף
הה יוד הא, אלף הה יוד הא, אלף הה יוד הא,
א"ל. (ג"פ א"ל גי' מגן).

הקפה ו': יסוד, יוד הי ואו הי, א"ל. ויו הי יוד,
ואו הי יוד, ואו הא יוד, א"ל. יוד הא ואו הא. אלף
הא יוד הי, אלף הא יוד הי, אלף הא יוד הי, א"ל.
(ג"פ א"ל גי' מגן).

הקפה ז': מלכות, יוד הי ואו הי, א"ל. יוד הה
ו"ו, יוד הה ו"ו, יוד הה ו"ו, א"ל. א' א"ד אר"נ
ארנ"י (קכ"ו כתר). יוד הא ואו הא. אלף הא יוד
הה, אלף הא יוד הה, אלף הא יוד הה. (וג"פ א"ל
גי' מגן). ו"פ מגן גי' תקנ"ח כנ"ל ועוד מגן
הו' וכו', כנ"ל.

פרק ח'

ש"ע ושמ"ת. ^אמנהג ישראל, שביום ש"ע
עושין שמחה גדולה לפני הספרים, ומקיפין ז'
הקפות עם הספרים, וקורין אותו שמחת תורה.
זהו שנוכר בזוהר פרשת פנחס דרנ"ב, ונוהגין בני
ישראל למעבר עמה חרוה, ואתקריאת שמ"ת.
ומעטרין לס"ת בכתרין דילה. ואני ראיתי למורי
ז"ל, שהיה הולך לפני הספרים, והיה מרקד ומרנן
ושמח בכל יכלתו בכל הו' הקפות בלילה, וביום
לא ראיתיו. אחר כך כשהיה הולך לבה"כ אחרת,
שהיו מתאחרין שם, והיו עושין ההקפות עם
הספרים כנ"ל, ג"כ מודי ז"ל היה מסבב עמהן,

(א) שעה"כ ענין סוכות דרוש ט' דף שכ"ד.

והנה בזה השם יש כ"ד עיינין, המצטיירין כזה ג' היות כאלו שהם ג"פ כ"ד. כ"ד כ"ד, הם ע"ב אחד בחסד, ואחד בגבורה, ואחד בת"ת, הם ג' היות של כ"ד כ"ד כ"ד, וכולם בחי' חסד שהוא ע"ב.

והנה סוד אסרו חג, הוא קליטת הזרע, וכמבואר. אמנם יום א"ח, יש בו ג"כ שמחה כנודע, והוא כי הוא יום ב' לקליטת זרע, וקושרות שם ברחם הנוקבא, וזהו פי' א"ח, ד"ל: תקשרו ותחזקו אותו זוג שנעשו בחג. אך בהכנס יום ג' מקצת היום ככולו, וכבר נקשר ואין לעשות שמחה יום ג', רק יום ב', שהיא א"ח. וכל ר' חדשים חורף עד יום ז' של פסח, היא מעוברת מזיוג זה, ואז יולדת בסוד קריעת י"ס מן העיבור הזה. אך שאר העיבורים של אמצע החורף, אינן מתעכבין כ"כ. ואפשר כי בו ביום של העיבור היא יולדת, אך העיבור זה נמשך עד אז, כן נלע"ד ממודי זלה"ה.

נפילים, והבן סוד הגדול הזה, לכן היו משחיתים גם הם את זרעם על הארץ לבטלה דוגמתן, שבאו מהשחתת זרע שלא נקלט בנוקבא, וטעם הדבר לפי שידוע לפניו יתברך שאין בהם תועלת והם דינין קשים, לכן הפילתן.

ונחזור לענין, כי עתה עוצרת הזרע, לכן נק' עצרת. אמנם קליטת זרע הוא בג' ימים, הרי אם תפלוט הזרע ביום ג' טהורה, כמ"ש במשנה, כי היא נסרחת הזרע, ואינה ראויה.

(א"מ: כי עצרת ג' תש"ס, כמנין ה"פ חסד, שהם ש"ס, ות' היינו ד' יודין דע"ב. והנה ג' ימים אלו, הם סוד ג' מדות חג"ת, שמשם מקבלת המלכות טפה עליונה. ואלו הם ג' בני נח היוצאין מתיבה. ונגד ג' מראות הקשת, ואין להאריך).

הנה נגד ג' בחי' אלו צדיכה ג' ימים, לקלוט ג' בחי' אלו. והנה היסוד ההוא, כי טפת הזרע, הוא החסדים, וחסד ג' ע"ב, ויש ג' בחי' ע"ב, שהם כ"ד כ"ד כ"ד, הם ע"ב. וכנגדם ג' ימים לקליטה להצטייד שם ע"ב זה, וסוד שם ע"ב זה בציור

נשלם ענף ראשון מן פרי עץ חיים.
בעזרת האל בורא ארץ ושמים.
ברוך הנותן ליעף כח ולאין אונים
עצמה ירבה.